

BENEDICTI XIV.

PONT. OPT. MAX.

O L I M

PROSPERI CARDINALIS
DE LAMBERTINIS

O P U S

DE SERVORUM DEI BEATIFICATIONE,
ET BEATORUM CANONIZATIONE

Nunc primum in XVI. Volumina distributum.

E D I T I O N O V I S S I M A

*Ad postremam Romanam ab ipso Auctore recognitam, emendatam, & plurimis
rebus adauctam omnino exacta.*

T O M U S D E C I M U S T E R T I U S.

N E A P O L I M D C C L X X V.

EX TYPOGRAPHIA JOHANNIS-FRANCISCI PACI.

SUMTIBUS ANDREÆ MILIACI.

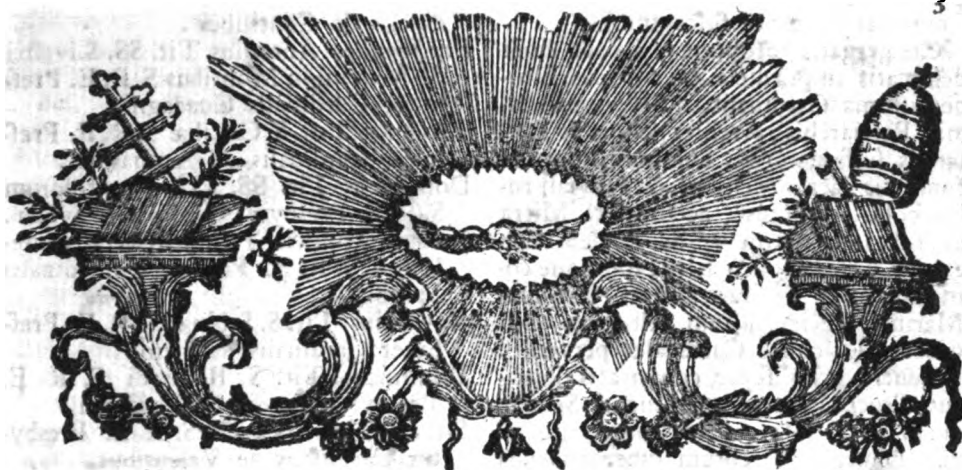
SUPERIORUM PERMISSU, AC PRIVILEGIO.

THE JOURNAL OF THE
ROYAL ANTHROPOLOGICAL INSTITUTE

VOL. LXXV. PART I. 1945.

THE JOURNAL OF THE
ROYAL ANTHROPOLOGICAL INSTITUTE
PUBLISHED BY THE
CAMBRIDGE UNIVERSITY PRESS
47, WILKINS STREET, CAMBRIDGE

A C T A

SOLLEMNIS CANONIZATIONIS

BEATORUM SERVORUM DEI

FIDELIS A SIGMARINGA, CAMILLI DE LELLIS,
PETRI REGALATI, JOSEPHI A LEONISSA,
ET CATHARINÆ DE RICCIIS.

*Instrumentum a Decano Protonotariorum rogatum pro
quarto Semipublico Consistorio.*

I N N O M I N E D O M I N I A M E N .

Ræfenti hoc publico Instrumento Nos Protonotarii Apostolici de numero Participantium cunctis læturis pariter & audituris ubique indubiam plenamque fidem facimus & testamur. Quod Anno ab Incarnato Verbo Millesimo septingentesimo quadagesimo sexto, Indictione nona Pontificatus Sanctissimi Domini Nostri BENEDICTI Divina Providentia Papæ XIV. Anno VI. die vero XIII. Junii FERIA II. Idem Sanctissimus Dominus peracto prius maturo & riguroso examine super virtuti-

bus, meritis & miraculis beati Josephi a Leonissa Ordinis Minorum S. Francisci Capuccinorum inter Sanctos conscribendi, ne diuturniori cunctatione prælaudato Dei Servo cultus & Sanctorum decernendi honores protraherentur: In Aula quæ in Quirinali Palatio pro Ducali est, habuit Consistorium Semipublicum (quod in re tanti momenti juxta suorum Prædecessorum Ordinationes reliquum erat) ab Eminentissimis S. R. E. Cardinalibus, & a Reverendissimis Patriarchis, Archiepiscopis & Episcopis super solemni ejusdem beati Josephi peragenda Canonizatione

4
sententias de more suscepturus.

Congregatis propterea die & hora designatis in prædicta Aula Ducali Eminentissimis Cardinalibus, Reverendissimis Patriarchis, Archiepiscopis & Episcopis suffragaturis, Summus Pontifex consuetis sacris Vestibus & Pluviali rubri coloris indutus, ac simplici Mitra exornatus, statim ac ad eandem Ducalem Aulam solito Ritu, solitoque comitatu inter Eminentissimos Carolum Marini & Alexandrum Albanum antiquiores Diaconos Cardinales pervenit: Producto prius super convocatis Patribus Crucis signo, ex eminenti Sede in quam illico se receperat, brevi ornataque Allocutione eorum super habenda beati Josephi a Leonissa Canonizatione sententias efflagitavit, spe certa fretus, quod opem & lumen, quod ab inexhausto divinæ sapientiæ fonte in tanta ab ipso suscipienda deliberatione præstotabatur per eorum consilia & judicia apertius Altissimus sibi manifestare non dedignaretur.

Vix Sanctissimus Pater quid ab amplissimo Cardinalium Senatu & ceterorum Patrum Consequu exquireret, luculenter ostenderat, quod Eminentissimus Carafa Episcopus Albanensis, utpote inter Cardinales qui aderant antiquior, summam recentis vitæ austeritate ac sanctimonia ceterisque virtutibus, meritis & miraculis, quibus Sanctum suum Altissimus mirificavit, primus sententiam suam reverenter exposuit, & enixis precibus Sanctissimum Dominum oravit, ut beato Josepho qui jam pridem coronam gloriæ a Deo meruerat in Cælis, tandem inter Sanctos relato corona justitiæ a summo Christi Vicario tribueretur in terris.

In eundem ferme sensum eademque prorsus in preces iverunt reliqui, qui intererant, & suffragati fuerunt Eminentissimi Patres. Nimirum.

Franciscus Tituli S. Mariæ Transtiberim S. R. E. Presbyter Cardinalis Burghesius.

Antonius Xaverius Tit. S. Stephani in Monte Calio S. R. E. Presbyter Car-

dinalis de Gentilibus.

Fr. Joannes Antonius Tit. SS. Silvestri & Martini in Montibus S. R. E. Presbyter Cardinalis Guadagni.

Trojanus Tit. S. Cæcilie S. R. E. Presbyter Cardinalis de Acquaviva.

Dominicus Tit. SS. XII. Apostolorum S. R. E. Presbyter Cardinalis Riviera.

Joannes Baptista Tit. S. Mariæ Angelorum S. R. E. Presbyter Cardinalis Spinola.

Raynerius Tit. S. Sabinæ S. R. E. Presbyter Cardinalis de Ilcio.

Dominicus Tit. S. Bernardi S. R. E. Presbyter Cardinalis Passionei.

Silvius Tit. S. Priscæ S. R. E. Presbyter Cardinalis de Valentibus.

Fr. Joachimus Tit. SS. Quatuor Coronatorum S. R. E. Presbyter Cardinalis Portocarrero.

Camillus Tit. SS. Joannis & Pauli S. R. E. Presbyter Cardinalis Paulutius.

Carolus Albertus Guidobonus Tit. S. Mariæ de Pace S. R. E. Presbyter Cardinalis Cavalchinus.

Fridericus Tit. S. Pancratii S. R. E. Presbyter Cardinalis Lantes.

Franciscus Tit. S. Mariæ de Populo S. R. E. Presbyter Cardinalis Riccius.

Antonius Tit. S. Silvestri in Capite S. R. E. Presbyter Cardinalis Rufus.

Philippus Maria Tit. S. Agnetis extra Mœnia S. R. E. Presbyter Cardinalis de Montibus.

D. Fortunatus Tit. S. Matthæi in Merulana S. R. E. Presbyter Cardinalis Tamburinus.

D. Joachimus Tit. S. Crucis in Hierusalem S. R. E. Presbyter Cardinalis Besutius.

Carolus S. Mariæ in Via Lata Diaconus S. R. E. Cardinalis Marini.

Alexander S. Mariæ ad Martyres Diaconus S. R. E. Cardinalis Albanus.

Nerius S. Eustachii Diaconus S. R. E. Cardinalis Corsinus.

Agapitus S. Agathæ in Suburra Diaconus S. R. E. Cardinalis Mosca.

Carolus Maria S. Mariæ in Porticu Diaconus S. R. E. Cardinalis Sacripantes.

Marius SS. Cosmæ & Damiani Diaconus S. R. E. Cardinalis Bolognnetus.
 Prosper S. Georgii in Velabro Diaconus S. R. E. Cardinalis Columna de Sciarra.
 Alexander S. Mariæ in Aquiro Diaconus S. R. E. Cardinalis Tanarius.
 Hieronymus S. Adriani Diaconus S. R. E. Cardinalis Bardi.
 Dominicus SS. Viti & Modesti Diaconus S. R. E. Cardinalis Urfinus.

Post Eminentissimorum Cardinalium sententias facta fuit Reverendissimis Patriarchis, Archiepiscopis & Episcopis, tam Assistentibus Pontificio Solio, quam non Assistentibus suffragandi facultas, & protinus (initio a Patriarchis desumpto) suffragari cœperunt Reverendissimi DD.

Mundillus Urfinus Patriarcha Constantinopolitanus.
 Antonius Maria Pallavicinus Patriarcha Antiochenus.
 Thomas Cervini Patriarcha Hierosolymitanus.
 Gabriel Eva Archiepiscopus Cypri Syrus, qui patrio prius, deinde latino idiomate tulit suffragium.
 Alexander Borgia Archiepiscopus Firmanus.
 Joseph Maria Ferroni Archiepiscopus Damascenus.
 Joannes Franciscus Stoppani Archiepiscopus Corinthi.
 Michael de Palma Archiepiscopus Theatinus.
 Stanislaus Poliastri Archiepiscopus Rossanen.
 Ferdinandus Maria de Rubeis Archiepiscopus Tarfi.
 Joannes Andreas Tria Archiepiscopus Tyri.
 Nicolaus Carafa Archiepiscopus Philippensis.
 D. Ferdinandus Romualdus Guiccioli Archiepiscopus Ravennaten.
 Felix Solatius Archiepiscopus Thebarum.
 Antonus Ponfeca Episcopus Ælinus.
 Nicolaus Michael Abbati Episcopus

Scyllacii.
 D. Placidus Pezzancheri Episcopus Tiburtinus.
 Bernardus Antonius Pizzella Episcopus Constantien.
 Fr. Paulus Alpheran de Buffan Episcopus Meliten.
 Alexander de Abbatibus Episcopus Viterbien. & Tuscanen.
 Nicolaus Franciscus de Bonhome Episcopus Carpasien.
 Ludovicus Antonius Valdina, olim Cremona Episcopus Hermopolitanus.
 Fabricius Borgia Episcopus Ferentinus.
 Hippolytus e Rubeis S. Secundi Episcopus Senogallien.
 D. Paulus Thomas Marana Episcopus Asculanus.
 Fr. Silvester Merani Episcopus Porphyriensis.
 Nicolaus Mancinforti Episcopus Anconitanus.
 Antonius Cantoni Episcopus Faventinus.
 Paulus Bonavisa Episcopus Spoletinus.
 Cæsar Bonajuti Episcopus Pharen.
 Marius Maffei Episcopus Fulginatensis.
 Guido Urfelus Episcopus Cæsenatensis.
 Hyacinthus de Silvestris Episcopus Nepesinus & Sutrinus.
 Leo Lucas Vita Episcopus Oppiden.
 Ægidius Antonius Isabelli Episcopus Alliphanus.
 Joannes Antonius Bachetoni Episcopus Anagninus.
 Franciscus Antonius Spadea Episcopus Aquinas & Fregellarum.
 Joseph Schirò Archiepiscopus Dirrachinus, qui patrio prius, deinde latino idiomate tulit suffragium.
 Sergius Alexandri Armenus Archiepiscopus Cæsareæ Cappadociæ, qui patrio prius, deinde latino idiomate tulit suffragium.
 Stephanus Assemanus Archiepiscopus Apameæ.
 Bernardinus Vari Episcopus Civitatis Castellanzæ & Hortæ.
 Joannes Innocentius Episcopus Fagariensis, patrio prius, deinde latino idiomate suffragium emisit.
 Pompejus Compagnoni Episcopus Auxima-

Acta Canonizationis

ximianus & Cingulan.
 Jacobus Philippus Consoli Episcopus
 Amerinus.
 Josephus Coppola Episcopus Aquilanus.
 Joseph de Rubeis Episcopus Venafran-
 nus.
 Hieronymus Lorenzi Episcopus Ace-
 ner.
 Joannes Franciscus Cavallini Episcopus
 Alatrinus.
 Nicolaus Cicchi Episcopus Soranus.
 Joannes Antonius Castelli Episcopus
 Catharenfis.
 Nicolaus Maria Calcagnini Episcopus
 Civitatis Ducalis.
 Innocentius Gorgonius Episcopus Pin-
 nen. & Hadrien.

Qui omnes concorditer non solum
 beatum Josephum a Leonissa inter San-
 ctos merito cooptandum (sapienti unus-
 quisque suo prolato iudicio) existima-
 runt; verum etiam & apud Sanctita-
 tem suam reverenter institerunt, ut
 eidem Dei Servo supremis Sanctorum
 honoribus delatis, novum in eo auge-
 retur Ecclesiae praesidium & ornamen-
 tum, novumque admirabile & prorsus
 inauditum pro animarum salute carita-
 tis & propagandae Religionis ardoris
 & fortitudinis in vinea Domini labo-
 rantibus exhiberetur exemplum.

Summus Pontifex suffragiis omnibus
 absolutis, cum libenti laetique animo
 percepisset Venerabilium Fratrum sen-
 tentias & preces, idem a se exposce-
 re, quod & ipse jam diu vehementer
 optaverat, eosdem Venerabiles Fratres
 iterum allocutus monitos eos esse vo-
 luit in sequenti & ultimo Consistorio
 in causam Canonizationis beatae Catha-
 rinæ de Ricciis habendo indicturum se
 diem, qua celebrari deberent solemnia
 Canonizationis tum praedicti beati Jo-
 sephi a Leonissa, quam aliorum beato-
 rum Fidelis nempe a Sigmaringa, Ca-
 milli de Lellis & Petri Regalati, quos
 ipse nuperrime in praeteritis Consisto-
 riis Sanctorum nomine & cultu donan-
 dos Aris designaverat.

Sanctissimus Dominus facto loquendi
 fine, finem quoque Consistorialis fecit
 Actionis; sed priusquam Sanctitas Sua

& Eminentissimi Patres consurgerent,
 & e Conventu discederent; Procurator
 Generalis Reverendae Camerae Aposto-
 licæ rogavit Nos Protonotarios Consi-
 storio praesentes, ut de praehabitis a
 Sanctissimo Domino Allocutionibus,
 deque consilio, sententiis, unanimique
 Patrum consensu pro solemnibus beati Jo-
 sephi a Leonissa Canonizatione ad per-
 petuam rei memoriam unum vel plu-
 ra; publicum seu publica, Instrumen-
 tum vel Instrumenta conficeremus.

Ad hujusmodi praefati procuratoris
 Generalis R. C. A. instantiam confe-
 ssim Ego Franciscus Maria Protonota-
 rius Riccardi Protonotariorum Collegii
 Decanus ejusdem Collegii mei nomine
 respondi: *Conficiemus*. Et ad Familia-
 res Sanctitatis suae conversus eos super
 omnibus quae peracta fuerant, his ver-
 bis in testes adhibui: *Vobis Testibus*.

Acta sunt haec in Quirinali Palatio
 die, mense & Anno quibus supra, praesentibus Illustrissimis DD. Paulo Zani
 Bononiensi, & Josepho Maria Puoti
 Neapolitano ab intimo Sanctitatis suae
 cubiculo ad hoc specialiter vocatis, ha-
 bitis atque rogatis.

In quorum fidem Nos Protonotarii
 Apostolici de numero Participantium
 requisiti & rogati praesens hoc Instru-
 mentum confecimus, subscripsimus &
 publicavimus, solitoque Collegii nostri
 sigillo muniri, & in nostro Archivio,
 ut futuris temporibus horum omnium
 perenne semper extet documentum, Se-
 cretario nostro perdiligenter asservari
 & subscribi mandavimus. Actum ubi
 supra praesentibus quibus supra Testi-
 bus ad praemissa vocatis, habitis atque
 rogatis.

*Ita est Franciscus Maria Protonota-
 rius Riccardi Decanus.*

Loco † Signi.

*Franciscus Dominicus Clementi
 ejusdem Collegii Secret.*

Abfentium EE. S. R. E. Cardina-
 lium, Archiepiscoporum, & Episcopo-
 rum.

rum ab Apostolico Conventu hic recensentur exaranturque sententiæ, jussu Sanctissimi Patris ad Secretarium Congregationis Sacrorum Rituum, ut in ejus Tabulis perpetuo asservarentur, a quoque transmissæ.

*THOMAS Episcopus Ostien. & Veliter-
nensis Sacri Collegii Decanus, Vica-
Cancellarius Cardinalis Rufus.*

BEatus Josephus a Leonissa virtutem auspicatus ab ubere, ævi exordium peculiari quadam pietate, & pueriles annos constanti Religione consecravit. Cum adhuc adolescens in illustri Capuccinorum Ordine Deo se victimam devovisset, præconcepta virtutum ejus femina heroicam in frugem eruperunt. Harum Regina Caritate dirigente gressus ejus, peccatoribus, iis maxime qui perverse consuetudinis mole pressi in profundum malorum venerant, semetipsum exhibuit sicut Dei Ministrum in laboribus assiduus, in jeuniis plurimis, in multa humilitate, in invicta patientia. In eadem caritate non ficta conversus etiam ad Gentes, quæ ignorabant Deum, atque ipsas opportune importune docere conatus verbum veritatis, tribulationes & contumelias, & angustias & vulnera fortissime sustinuit. Veruntamen cursum illum, quem re-nuente Numine abrumpere neque Ty-ranni neque tormenta potuere, in Cru-cis mortificatione divini amoris flamma feliciter consummavit. Hæc quidem omnia insignium quoque miraculorum fulgore comprobata postulare videntur, ut cælestis hic Vir a S. V. in Sanctorum Album Apostolica auctoritate referatur, ut sit christiano Populo adjutor in præsentibus opportunitatibus & tribulationibus.

*ANNIBAL Episcopus Portuensis Car-
dinalis Albanus S. Clemen-
tis nuncupatus.*

BEatus Josephus a Leonissa alterum Sanctitatis lumen & ornamentum Aprutinae Provinciae in Regno Neapo-

litano, quam eximia vitæ sanctimonia futurus esset illustris, a prima ætate patefecit multiplici christianæ pietatis argumento Religioso Capuccinorum Ordini adscriptus virtutum omnium fulgore emicuit. Quum martyrii flagraret desiderio in Thraciam profectus, Constantinopoli multa præstitit, quæ propagandæ christianæ Religionis ardorem & alienæ salutis procurandæ studium præcipuum ostendunt. In Italiam reversus Apostolicis laboribus complures a peccatis & vitiis revocavit, tum qua via potuit divinæ gloriæ incrementum provexit. Ardentissimæ in Deum & Proximos caritati assiduus corporis afflictationes adjunxit. Orationi ac divinarum rerum contemplationi diu non-
duque deditus, cælestis vitæ genus in terris egisse visus est. Donis pluribus & miraculorum gratia a Deo exornatus, tam exacte humilitati suique desipientiæ studuit, ut nihil posset esse despectius. Quum itaque B. Josephus virtutum omnium præstantia emicue-rit, vivensque & mortuus multis a Deo miraculis sit illustratus, par clarioribus catholicæ Ecclesiæ Viris sanctis merito dignus habetur, qui in eorundem Album a B. V. referatur.

*VINCENTIUS Episcopus Prænesti-
nus Cardinalis Petra, Major
Pœnitentiarius.*

Tanta virtute tantoque studio propagandæ Religionis excelluit beatus Josephus a Leonissa, ut cum sanctissimis viris, qui summa vitæ innocentia munerisque Apostolici laude floruerunt, comparari merito posse videatur. Cum enim jam usque a prima ætate incredibili abstinence, castitate morum, demissione animi, misericordia erga egenos, obedientia, caritate aliisque virtutibus inclaruerit, quas longum esset recensere; tum posteaquam sacro Capuccinorum Ordini nomen dedit, ubi ei Constantinopolim abeundi fidemque prædicandi facultas est data, tanto desiderio Infidelium convertendorum exarsit, ut cum eo appulit, singula-

gulari Dei auxilio Turcarum Tyrannum adire, eumque ad Christi doctrinam profitendam inducere constituerit. Quod si regionum custodum scelere, qui illum pugnis, calcibus, omnique contumeliarum genere vexaverunt, impetrare non potuit quod optabat, quoniam tamen satellitibus traditum se extremo fœvissimoque supplicio cruciandum vidit, ab eoque deinde divinitus liberatum, etsi augeretur, quod mori pro Christo nequiverit, rediit nihilominus in Italiam gaudens, quod dignus esset habitus pro nomine Jesu contumeliam pati. In hisce autem nostris Regionibus innumeris laboribus functus pleniusque virtutum in Cælum evolavit, ubi tot meritorum coronam est, ut credimus, consequutus. Quare censeo dignum esse, qui a S. V. in Sanctorum numerum referatur.

JOSEPH Episcopus Tusculanus Cardinalis Accorambonus.

Religio, pietas, sui ipsius abnegatio & ferventissimus præsertim caritatis ardor, quo in Deum & Proximum beatus Joseph semper exarsit, quemadmodum Athletam Christi fortissimum uberrima gloria dignum in Cælis reddiderunt, ita meritissimum reddunt, ut supremo SANCTITATIS VESTRÆ judicio inter Cælites referatur.

VINCENTIUS Episcopus Sabinensis Cardinalis Bichius.

Palmam martyrii, quam flagranti desiderio concupiverat beatus Joseph a Leonissa Sacerdos Professus Ordinis Minorum Capuccinorum, atque tetigerat, sed Deo disponente integre non fuerat affectus, in coronam gloriæ commutavit illi Deus protracto vitæ curriculo, ut sic in longum animabus Proximi sui salutem afferret & merita cumlaret, donec ad sui temporis consummationem perventus beatas scanderet sedes. Visibile voluntatis Dei Testimonium habuit beatus Joseph, quando Constantinopoli in odium Fidei ca-

tholicæ ad mortem damnatus, atque pede manueque dexteris unco ferro e sublimi suspensus, nescum fuit miraculose a morte servatus, sed post triduum martyrio lato ab Angelo liberatus ac sanatus remansit, divino ei dato mandato, ut ad Italiam remearet: Divinaque impleta voluntate, unum quod esset martyrium coactum, in plura martyria commutavit voluntaria usque ad obitum, tempore in beneficium Proximi sui semper insumpto; propter quæ mirabilis Deus glorificavit etiam in vita Sanctum suum, multiplicando præcipue per binas vices ad ejus supplicationes farinam usque ad satietatem famelicæ multitudinis, primum Ocriuli, secundo Borbonii. Ad cælestem tandem Patriam evocatus plurimis aliis miraculis Sanctitatem Servi sui manifestavit Deus, quem si supremi Regis clementia corona gloriæ in Cælis magnificat, devote a Fidelibus in hac terrestri patria convenit venerari.

NICOLAUS MARIA Tit. S. Petri ad Vincula Presbyter Cardinalis Lercarius.

Sanctitas Vestra divino illustrata lumine sacris Altarium honoribus elevatum christiano Orbi venerandum proponet B. Josephum a Leonissa, quem si in sortem Domini electum fuisse singulari ab ipsis incunabulis in eum collato beneficio manifestatum est, idipsum magis confirmarunt tot tantæque vitæ discrimina ac pericula, a quibus superna manu sæpe liberatus fuit, & tot tantæque suppliciarum quibus si non mortem martyrii, tamen pœnas omnes invictissimo animo non semel expertus est. Nil itaque superest, nisi ut invictus Athleta Christi suo tandem lumine universam illustret Ecclesiam, & suo tueatur patrocinio.

RAPHAEL COSIMUS Tit. S. Marcelli Presbyter Cardinalis de Hieronymis.

Beatissime Pater. Ineffabili semper dispositione providit Deus, ut suis
apre

Quinque Sanctorum &c.

apte temporibus exurgerent Viri Sanctitate conspicui, qui hominibus senescenti Mundo in pejora ruentibus adiutrices manus porrigerent, & gliscentium vitiorum spinas de Ecclesiae vinea evellerent. Inter hos Josephi de Leonissa Ordinis Capuccinorum Sacerdotis Professi spiritum fuscitavit, qui æmulatus charismata meliora ore simul & opere docuit quanta erga Deum caritate æstuarer, quanta in Proximum dilectione, quantoque contra vitia afficeretur odio, factus contra ea declamator acerrimus. Martyrii quoque ei non defuit animus, dum pro Christi fide amplianda vere Martyrum tormenta sustinuit. Signa quibus dum vixit, & post obitum etiam claruit, æque testantur quam in eximio hoc Viro bene sibi complacuerit Deus. Justum ergo censeo, ut quem corona expressa signis Sanctitatis Dominus redimivit in Cælis, Sanctorum etiam laurea Sanctitas Vestra coronet in terris.

*CAROLUS Tit. S. Mariae de Ara-Celi
Presbyter Cardinalis Calcagninus.*

FECIT Dominus mirabilia cum Servo suo B. Josepho a Leonissa; dum ab adolescentia ita omnium virtutum amator fuit præcipueque pudicitiae, ut ad illam tuendam spretis domesticorum blanditiis atque precibus, huiusque mundi pompis lætus ac victor in Patrum Capuccinorum sodalitatem adscitus est: Vocatus igitur ad Francisci sequelam particeps fuit illius spiritus, quo terrena omnia despiciens ad instar Apostoli Pauli in carne extra carnem, in Mundo extra Mundum esse videbatur; celestium enim contemplatio fuit illi assidue; Fidem cum caritate conjunctam & sancte servavit, & fideliter reddidit: In multa patientia fuit in suavitate, in laboribus, in vigiliis, in jeuniis sæpe solo pane & aqua contentus. Incensus martyrii desiderio nullis laboribus, nullis periculis pepercit; & quamvis neque ipse martyrio, neque martyrium ipsi defuerit, sola tamen ea mors defuit, quam unam, ut dissolveretur es-

Tom. XIII.

setque cum Christo, cupiebat. Quas egregias virtutes sanctissimis Dominus multis insignivit miraculis: Unde iure merito Clemens XII. felix record. eum inter Beatos recensuit. Superest modo, quia Deus ejus Sanctitatem novis innumerisque comprobat miraculis, ut a Sanctitate Vestra inter Sanctos referatur, quod universalis Ecclesiae ardentissime exoptat.

HIERONYMUS S. Angeli in Foro Piscium Diaconus Cardinalis Columna.

JUSTORUM animas, Beatissime Pater, in manu Dei esse, si quis unquam ostendit, id plane testatum nobis facit beatus Joseph a Leonissa, quem in ipsis incunabulis a proximo mortis periculo, non sine prodigio liberatum cum vitæ cursum inivisse accepimus, qui totus non naturæ fuerit, sed dextera Excelsi: Hæc ego dicens, non illum tantummodo vitæ articulum intelligo, quo per triduum a Barbaris cruciatus cælesti opæ ad pristinam corporis incolumitatem magno prodigio restitutus est. Non, inquam, hunc solummodo vitæ articulum intelligo. Vita ipsius universa tot laboribus fatigata fuit, supra omnem pene fidem, ut nisi summi Dei Providentia, qui in opportunitatibus adjutor est, continuo pene miraculo præsidium tulisset, fieri non poterat, ut ejus vitæ cursus ad longum tempus produceretur: Adeo in omni pressura supra modum gravatus fuit, ut Apostolus loquitur, & supra virtutem, ut sublimitas virtutis ejus plane ex Deo protegente esset, & non ex ipso. Qui enim fieri poterat, ut sexies, septies, undecies aliquando atque duodecies diversis in locis conciones haberet, non in persuasibilibus humanæ Sapientiæ verbis, sed in ostensione Spiritus & Virtutis, cilicio indutus ac lorica ferrea præcinctus sæpe, aut pullo modo, aut mucidi panis fragmentis pascus, sæpe aut imbris madidus, aut æstu solis exustus, interdum febris etiam ardore cruciatus: Nimirum ex eorum numero erat, qui cum Apostolo dicunt: In omnibus tribulationem patimur,

B

mur,

mur, sed non angustiamur, persecutionem patimur, sed non delinquimur, deprecimur, sed non perimus, semper qui vivimus, in mortem tradimur propter Jesum: Merito itaque ex Te optamus, Sanctissime Pater, ut novis Sanctorum honoribus ornetur B. Joseph: Ex quo illud etiam fiet ut novo argumento ostendatur Iustorum animas in manu Dei esse, qui illis non celestes tantum honores, verum etiam terrenos decernat.

SIMON Gritti Archiepiscopus Tyrensis Assistens.

Beatissime Pater. Beatum Josephum a Leonissa infantia Deo præordinatum, puerilis æque ac virilis ætas Dei amori per virtutum Religiosarum eximia quidem opera archissime intentum; ac magis magisque animarum multimodæ promovendæ salutis ad consummationem usque in immensum addictum; necnon rigidissimis sui corporis excruciatum mortificationibus, jejuniis ac pœnitentiis, licet nihil in illo prope foret pœnitendum, vel in terris Sanctum denunciarunt. Qui autem dat incrementum, Deus haud ab similem impetremque subinde prodigiorum ac miraculorum suam vocem præferentium, rite idcirco accuratissimaque lege perpenforum multiplici ostensione Servum suum illustratum voluit ac patefecit; ut expropter tutissima exinde Sanctitati Vestræ Josephum Sanctorum Albo adscribendi confurgat ratio; quod & Ecclesia catholica de glorioso suo milite, qui legitime certavit, tetrena quæque invictæ protrivit, ac gloriosissimum de triplici communi hoste triumphum compertus est retulisse, gaudens atque lætabunda ante supremum Majestatis tuæ Solium unanimi votorum concordia præstolatur, ad Filiorum suorum incitamentum, sui ornatum omniumque plane præsidium optatissimum.

JOSEPH MARIA Rufus Archiepiscopus Capuanus Assistens.

Quantus virtutum omnium chorus in Servo Dei beato Josepho a Leonissa Sacerdote Professo Or-

dinis Minorum sancti Francisci Capuccinorum effulserit, nemo est qui ignoret: Nihil quippe in eo fuit, quod Dei amorem Proximique sui caritatem non redoleret, quod non edificaret fidem, quod Proximorum salutem non operaretur, quod non saperet Sanctitatem. Hic est ille fortissimus Christi Athleta, cui bonum fuit portare jugum ab adolescentia sua usque ad ultimam vitæ spiritum, accepturus a Domino coronam iustitiæ, quam Deus promissit diligentibus se. Quamobrem cum beati Josephi Sanctitatis famæ miraculorum accesserit gloria: executionem decretæ a Sanctitate Vestra, ejusdem Beati Canonizationis humilissime expectat tota Fratrum Capuccinorum sancti Francisci Familia, ut toti Orbi christiano novum sydus adfulgeat. Et ita &c.

MICHAEL MARIA Vincentini Archiepiscopus Theodosia Assistens.

Tantum Sanctitatis fulgorem emisit innocens vita B. Josephi a Leonissa, cui Sanctorum honores decrevit oraculo sapientissimo Sanctitas Vestra, ut ejus gloriæ addendæ assentiri nemo prorsus dubitet; præsertim cum de humilitate & patientia, de vigiliis & oratione, de caritate ac Peccatorum conversione, de ceteris tandem virtutibus copiaque miraculorum maxima cogitemus.

Fr. ANTONINUS Camarda Episcopus Reatinus Assistens.

Beatissime Pater. Quis & qualis homo fuerit B. Joseph a Leonissa, conjiciendum est ex appellatione & ex proprio vocabulo, quod augmentum interpretari non dubitatur. Ab ineuntis siquidem ætatis primordiis in omnium virtutum genere crevit proficiendo sapientia & ætate & gratia apud Deum & homines. At ubi robustioris ætatis plenitudo advenit, missurus manus ad fortia egressus est in salutem animarum ut gigas ad currendam viam totius caritatis,

zitat, nullum timens malum adhuc ambulans in medio umbræ mortis. Nam a Turcico furore e sublimi crudeliter suspensus, tamquam e Cathedra Crucis Christi loquebatur de testimoniis ejus & non confundebar. Angelica deinde ope post triduum liberatus, in labore & sudore vultus sui plenus gratia & fortitudine ambulavit per Oppida & Castella, per Vicos & Plateas, evangelizando verbis & exemplis, signis & prodigiis vitæ viam demonstrando. Merito igitur Sanctorum Fastis adscribendus a Sanctitate Vestra censetur, qui tam invicto zelo pro Fidei dilatatione pugnavit, & pro animarum salute tam indefesso spiritu laboravit.

*NICOLAUS XAVERIUS Santamaria
Episcopus Cyrenensis Assistens.*

Benedictus Deus, qui frigescente in cordibus hominum caritate non finit eam extingui, sed per Electos quosdam veluti novos Apostolos renovat, & accendit, B. Josephum a Leonissa ad hoc ministerium elegit, quem ab incunabulis divinitus servatum evangelicæ perfectioni ac prædicationi consecravit. Is enim humilitatis, obedientiæ, orationis, pœnitentiæ ceterarumque virtutum cultor assiduus, pro Dei gloria & animarum salute innumeros labores & ærumnas perpassus verbo & exemplo Christianorum depravatos mores ad meliorem frugem passim revocavit, & contumeliis, probris, verberibus appetitus gaudebat, quod talia pati dignus haberetur; nec unquam animam suam pretiosiores fecit quam se; immo pro nomine Jesu libentissime tradidit; & quamvis martyrio mors, non tamen martyrio voluntas, non voluntati martyrium, neque ipsi gloria defuit. Hunc proinde beatum Virum, cujus heroicæ virtutes præclaris miraculis rite probatis confirmatæ fuerunt, dignissimum censeo, qui ab infallibili Apostolatus Tui voce in Sanctorum numerum referatur.

NICOLAUS Simoni Episcopus Marcianensis Assistens.

Divino plane consilio ac beneficio morti ereptus Joseph a Leonissa, ab Infidelibus tutiores se transtulit in Regionem ad Apostolicum exercendam ministerium: Gloriam vero Dei querens non suam, agrestem gentem & ignobiles pagos selegit, in quibus seminaret verbum Dei, unde fructus uberes retulit in patientia. Decet propterea, ut Viri Dei virtutes resque præclare gestas in sublimiori Ecclesiæ loco positas admiremur, imitemur, veneremur.

NICOLAUS Spinelli Episcopus Aver-sanus Assistens.

Domestica vita integerrime tradita minime contentus beatus Joseph a Leonissa sibi ex umbra ad solem prodeundum existimavit, remotissimasque petiit Regionem Captivos ex Infidelium tyrannide in libertatem vindicaturus; ubi extrema quæque perpassus, miraculo a periculis dirissimisque suppliciis superstes fuit: Licet omnigena excultus eruditione, tantum villas & agrestium virorum mapalia lustravit verbum Dei deprædicaturus: Omnes virtutes mirifice coluit; præcipue tamen præstitit in pauperes liberalitate, quos aluit etiam ex ventre defraudato. A miraculis ante & post mortem editis clarissimus fuit. Quæ omnia cum rite probata sint, comite supremo judicio Sanctitatis Tuz illum Sanctorum Albo adscribi, ac publico solemnique Christifidelium cultu donari posse existimarem.

*MARCUS ANTONIUS Amalphytanus
Episcopus Ortonen. & Camplen.
Assistens.*

Beatissime Pater. Beatus Joseph a Leonissa Sacerdos Professus in Ordine Minorum sancti Francisci Capucinorum ab ipsa jam pueritia celestem vitam ducens futuræ Sanctitatis prætulit indicia. Inter Religiosos præfati Or-

dinis Cappuccinorum adscitus, nedum laboriosam asperrimamque vitam evocavit, rigidissimi Ordinis Instituta exacte servando, sed ad carnis macerationem voluntaria supererogavit poenitentiae opera, nempe flagellationes, cilicia, assiduum jejunium & abstinentias. Constanti cura & studio rerum caelestium contemplationi jugiter se exercuit. Zelo catholicae Religionis propagandae inflammatus nihil ei gratius poterat evenire, quam si inter supplicia quaelibet acerbissima fidem suo sanguine confirmaret, & jam crucis martyrii genus a Barbaris invictis animo sustinere meruit, etsi mirabiliter ab Angelis ereptus non exhalaverit animam. Ad Italiam postremo Praedicator missus, potens opere & sermone, infatigabilis Evangelii Praeco sive in Pagis, sive in Villis locisque campestribus fuit, & cum ingenti animarum fructu caritatis suae viscera in omnes dilatavit. Merito hinc medum inter sanctos Confessores, sed de numero inclytorum Martyrum dici poterit; cum non tam mors, quam fides & devotio Martyrem faciat: Cumque Deus omnipotens in confirmationem tot insignium virtutum & meritum clariora signa & miracula peregerit, eisque coruscantibus ejusdem beati Josephi Sanctitas effulgeat; sane haec omnia exposcat, ut Sanctitate Vestra annuente in Sanctorum Albo referatur.

*LUDOVICUS Savagieri Episcopus
Tempensis.*

Nihil est quo magis delectentur Fideles, quam dum Jesu Christi virtutes ac prodigia renovata admirantur. Divinus enim ille subito in mentem venit amor, quo Deus Unigenitum dedit, ut nos divinitatis suae tribueret esse participes. Qui res a B. Josepho de Leonissa gestas expenderit, hanc in se delectationem & laetitiam sentiat necesse est. In eo enim terrenarum rerum omnium contemptum, mortificationem, qua Christi Crucem in suo corpore gessit, patientiam, qua per persecutores immanesque persulit cru-

ciatus, & prodigia ista admirantur, quibus semel atque iterum modico pane turbas satiavit. Denique Angelum consolatorem atque ab Infidelium manibus liberatorem habere meruit. Igitur cum miraculis post mortem patris, de ipsius gloria Deum eos certiores fecisse credant Sodales sui, ceterique Fideles ea spiritus laetitia permoti abs Te, Beatissime Pater, Sanctum declarari cupiunt, ut publico cultu ac veneratione praconceptam in ipsum pietatem liberius explicare valeant. Decet autem meo judicio atque expedit, ut inter Sanctos recensito, novo hoc virtutum exemplari, novoque apud Deum Intercessore doneatur.

*ANTONIUS Franci Episcopus
Crasseti.*

EA est, Beatissime Pater, series vitae B. Josephi a Leonissa, ut ipsa sola peculiares eas omnes virtutes ac merita, quae in singulis iis, quos Sanctorum Fastis adscribere intendit Sanctitas Vestra, complecti quodammodo videatur. Quis enim in eo B. Fidelis constantiam zelumque fidei singularem, B. Camilli ardentissimam caritatem, B. Petri Regalati formam vitae austeritatem, B. Catharinae de Ricciis incontaminatam virginitatem non admiretur? Quam igitur aequum sit, ut quae singulis praeparantur praeclearissima virtutis praemia, B. Josepho a Leonissa conferantur, nemo ut puto, est qui non videat.

*THOMAS ALEXIUS de Rubeis Episcopus
Aprutinus.*

Suffragium praestans, Beatissime Pater, pro Sanctificatione B. Josephi a Leonissa, quam breve dicendi genus invenire cupiebam, quot gravitate, splendore & claritate dignum esset; at mihi antiquissimum putavi admirationem vitae suae, non amplitudinem meritorum edicere.

Mirum, Sanctissime Pater, in sancto Juvene morum suavitas, mira erga pau-

pauperes misericors pietas, mira castitas dum oblatas nuptias constanti pectore abhorruit: Mira denique asperis flagellis acerrima poenitentia.

Dato nomine sua sponte & spiritu Cappuccinorum Familiae Concionator egregius evasit; Constantinopolim petiit Tyrannum impavido pectore de Religione colloquuturus: At novitate rei calcibus appetitus, pugnis, verberibusque affectus, martyrium subire coactus, unco e trabe per dexterum pedem & brachium appensus spiritum Deo dedisset, nisi Angeli patrocinio ereptus ad uberiorem messem in campo Ecclesiae fuerit reservatus.

Italiam reversus, laceffitus injuriis, hilaris patientiae fuit exemplar: humilitatem sectatus respuit semper honores: Verum terram effodere, domus vertere, lances detergere, vilia quaeque praestare aborruit, Orationi perenni assiduus infomnes ducebat noctes, & in ecstasim raptus, quandoque itinerans flumen expanso pallio per socium sicco pede transivit.

Ea propter quod Beatissimus Pater & Summus Pontifex inter sanctos Martyres, sanctum Virum, Aprutinatorum decus adscribat non diffiteor: Magnum etenim nostri Protectorem Gregorium Sebastae in Armenia Episcopum non violentia tormentorum peremptum, Martyrem etiam veneratur Ecclesia.

Idcirco quod mirus Confessor & nostrae sanctae Fidei strenuus assertor, mirus in tolerantia uncini (Granchio dicti) pro S. Martyre & Confessore veneretur, inficias Patres non ibunt.

Quintum & ultimum in Causa beatæ Catharinae de Ricciis supererat Consistorium; quod ex Sanctitatis suae placito in sequentem Feriam tertiam indixere per hanc impressam schedulam Cursores.

I N T I M A T I O

Per cursores faciendae etiam Domini dimissa copia.

Ex semipublicis Consistoriis a Sanctitate Sua super futura quinque Bea-

torum in Sanctorum Album allectione decretis quintum & ultimum habebitur Feria tertia die 14. Junii in sepe dicta jam Aula Quirinalis Palatii hora decima tertia pro beata Catharina de Ricciis Virgine Sanctimoniali Professa Ordinis S. Dominici: Eminentiſſimis Patribus ac Reverendiſſimis Patriarchis, Archiepiscopis & Episcopis suffragia ex more ferentibus.

Intimentur itaque omnes & singuli Eminentiſſimi, & Reverendiſſimi DD. Cardinales, necnon Reverendiſſimi DD. Patriarchae, Archiepiscopi & Episcopi in Urbe praesentes, ac Domini Protonotarii Apostolici, duo Antiquiores Rotæ Auditores, Sacrorum Rituum Congregationis Secretarius, Promotor Fidei & Procurator Fiscalis Camerae Apostolicae.

De Mandato Sanctissimi Domini Nostri Papæ.

Ignatius Reali Apost. Cærem. Praef

Eodem etiam tempore Pontificii Cursores oretenus ut moris est, Eminentiſſimos DD. Cardinales admonuerunt de Consistorio secreto ante semipublicum habendo:

Mane ejus diei cum Sanctissimus Dominus noster sacris vestibus indutus in designata Consistorii Aula confedisset, ceteris statim exclusis, solus cum Cardinalibus de rebus Consistorialibus egit. His expeditis, potestatem dedit ingrediendi Patriarchis ceterisque aliis, quibus concessum erat in semipublicis Consistoriis adesse, iterum tamen inculcans, ne qui supervenirent foribus clausis, ullo modo intromitterentur, quoniam facile potuissent inopportuno accessu, adstantium attentum animum ab iis quæ dicebantur, avertere. Ingredientibus propterea solummodo iis, qui expectabant ad fores: alii quamplures, qui in remotiori Palatii parte subsisterant, vel sero advenerant, forte confusi secretum Consistorium longius protrahum iri, sua spe frustrati introire prohibiti sunt: Hac de causa cum abessent a Consistorio tam Protonotarii quam Advocatus

Fi-

Fiscalis Camerae Apostolicæ, quorum postremus instare pro consecratione Instrumenti rerum omnium, quæ ibi gererentur, primi vero easdem literis mandare debuissent; defectum hunc supplevit Pontifex jubendo, ut infra dice-

tur. Itaque Præsules ingressi cum consueta scamna occupassent; suffragia de B. Catharinæ Causa excepturus eos stantes, & Cardinales sedentes his verbis allocutus est Pontifex.

VENERABILES FRATRES. In Apostolicis Actis capite vigesimo primo, in quo describitur iter, quod sanctus Paulus suscepit a Tyro Ptolemaidem, & ex eo loco ad urbem Cæsareæ, illud memoriæ traditur, eundem S. Paulum una cum Sociis ingressum fuisse domum Philippi Evangelistæ, seu Concionatoris Evangelii, qui sane Philippus, is facili conjecta judicatur, qui Eunuchum Candacis Reginae Æthiopum sancto Lavacro expiaverat. Moram aliquam duxerunt illi in ædibus Philippi, cui erant quatuor Filiae virgines ac prophetantes: quod si virginitatem illarum non profitebantur voti ullius ratione, quo se Judæi obstringere minime consueverunt, tamen Religionis causa eas virgines fuisse non est dubitandum, quæ prophetantes etiam nuncupantur, vel quod in concinendis divinis laudibus assiduo versarentur, vel quia futura prænunderent: *Venimus Cæsaream*, (ita scriptum est in sacris literis) *& intrantes domum Philippi Evangelistæ, qui erat annus de septem, mansimus apud eum. Huic autem erant quatuor filiae virgines prophetantes*, quod in itinere S. Pauli contigisse memoravimus, id Nobis etiam evenit in gravissimo hoc negotio; quod hodierna die ad finem sumus perducturi. Postquam septa aliorum Coetuum Regularium percurrimus, uti Vos ipsi ex præcedentibus Consistoriis perspicere potuistis, nunc ingredimur Claustra S. Dominici, qui non modo, sicut Philippus Evangelii Concionator fuit, sed etiam Ordinis Fratrum Prædicatorum primus Parens atque Institutor; & quemadmodum in ædibus Philippi quatuor ipsius Filias virgines prophetantes sanctus Paulus deprehendit, ita Nos in Claustris sancti Dominici quatuor etiam illius Filias invenimus, quæ prophetantes appellari merito possunt, vel quia a divinis laudibus celebrandis nunquam cessarunt, vel quia futuros eventus antea denuntiarunt. Porro illarum nominantur, Catharina Senensis, Rosa Limana, Agnes Montispolitiani, & Catharina de Ricciis. Pius II. Prædecessor noster Sanctorum Catalogo nomen Catharinæ Senensis adjunxit. Clemens X. Prædecessor quoque noster Rosam Limanam: Benedictus XIII. de nobis optime meritis Agne-

Agnetem Montispolitiani inter Sanctos solemniter retulerunt. Itaque ut quatuor istæ Filie prophetantes Sancti Dominici pari honore cumulentur, illud tantum superest, ut beatam Catharinam de Ricciis numero Sanctorum adnumeremus. Supervacaneum ducimus hoc loco referre ipsius Familie præstantiam, optimam pueritiæ institutionem, atque innocentiam, virtutis propositum, quo Coetui Regulari nomen dedit, & in quo constanter permansit, eximiam caritatem, qua Deum, & Proximum semper prosequuta est, singularem prudentiam, qua præfuit ceteris Monialibus longo temporis spatio, profundam humilitatem, incredibilem patientiam in pluribus ferendis incommodis, cumulum cælestium donorum, quæ in ipsam Deus liberaliter contulit, pretiosam ejus mortem in conspectu Domini, Sanctitatis famam, quæ constans fuit, cum adhuc in terris ageret, & postquam diem supremum obiit, ac tandem miracula, quæ ob illius intercessionem obtigerunt. Cum hæc omnia vestris oculis subjecta jam fuerint, illud reliquum est, ut mentem vestram de solemnibus ipsius Canonizatione decernenda Nobis declaretis.

Absoluta oratione primum Cardinales, mox Patriarchæ ceterique circumstantes Archiepiscopi, Episcopi Assistentes & non Assistentes suffragium suum hoc ordine tulerunt.

PETRUS ALOYSIUS Episcopus Albanensis Cardinalis Cavaia.

BEata Catharina de Ricciis ac si uni sibi dictum fuisset, quod habetur in Psalmo (a): *Audi filia & vide & inclina aurem tuam, & obliviscere populum tuum & domum Patris tui, & concupiscet Rex decorem tuum;* ut æterno Regi obtemperaret, seque illi formaret in sponsam, vix tredecim annos nata Patriam, Domum paternam, Patrem ipsum ac omnia, quæ Mundi sunt averfata, virginitatem suam, seque totam Deo dicavit inter sacras Virgines, quas toto vitæ suæ tempore in suarum virtutum odorem pertraxit. Quibus affectus cælestis Sponsus, ut eandem sibi similiorem redderet, spi-

noso diademate illi caput transfixit, Crucis vestigia ejus tergo impressit, Stigmata denique illius corpori insculpsit. Hisce porro tam splendidis signis ac characteribus ornatam; inter concinentium Angelorum choros, eandem ad cælestes nuptias evocavit: Tantique honoris testes, etiam in terris esse voluit sanctum Philippum Nerium, & sanctam Mariam Magdalenam de Pazzis, multaque præterea, quæ post ejus mortem patrata sunt, miracula. Hanc autem sacram Virginem, cujus decorem Rex æternus tantopere concupivit, ejusdem Nuptiis in Cælo perfrui, tam æquum censeo a S. V. definiri, quam quod maxime.

FRANCISCUS Tit. S. Mariæ Transyberim Presbyter Cardinalis Burgbesius.

BEatam Catharinam de Ricciis Virginem Florentinam ita commendant ingentes thesauri, quos in eam effu-

(a) *Psalm. 44. v. 11. & 12.*

effudit Deus infinitæ bonitatis suæ, ut mirum non sit tot viros principes, tot populos, ipsamque adeo parentem ejus inclytam Prædicatorum Familiam, collatis studiis ejusdem abs Te, B. P., consecrationem postulare; neque in hoc tam frequenti Senatu extare adhuc aliquem, qui non jure meritoque hunc illi honorem putet tribuendum. Quod idem cum & ego censeam, censurique etiam sint uti spero, qui post me sententiam dicent; nihilque sit reliquum quod causa desideret, illud modo restat, B. P. ut parias nunc tandem quod jam diu parturis; ipsamque beatam Catharinam rite per Te dedicatam in Cælestium numerum referas.

ANTONIUS XAVERIUS Tit. S. Stephani in Monte Celio Presbyter Cardinalis Gentili.

Vidit beatus Joannes Apostolus Civitatem novam Jerusalem descendentem de Cælo; Videbimus & nos paucos post dies Te Audire, B. P., Te e supremo Ecclesæ Solio decernente, beatos Dei Servos in Sanctorum numerum referendos, de cælesti Jerusalem quodammodo descendentes, ut gloriam jam diu adeptam in cælis consequantur in terris, quos inter non deerit flos & decus virginitatis, qua potissimum prærogativa effulget beata Catharina de Ricciis, quæ ceterarum omnium virtutum ornamentis insignita in triumphali pompa nobilem locum obtinebit. De hujus Ancillæ Dei sanctitate & eximiarum virtutum præstantia longius verba facere superfluum est, cum præter ceteras probationes & argumenta in sacra Rituum Congregatione de more exhibita, accedant & testimonia luculentissima SS. Philippi Neri; & Mariæ Magdalene de Pazzis; & subsecuta divinæ omnipotentis miracula; quare id unum reliquum est, ut S. V. tota Ecclesia plaudente beatam Virginem cum aliis in anteaclis Confessorii omnium consensu approbatis Sanctorum Fastis adscribat.

Fr. JOANNES ANTONIUS Tit. SS. Silvestri & Martini ad Montes Presbyter Cardinalis Guadagni.

Benedicente Domino, B. P., Florentiæ Civitas Sanctorum fecunda Parens dedit, fructum quidem honoris & honestatis ad militantis Ecclesæ præsidium, ad inclyti Prædicatorum Ordinis decus & ornamentum; cogitans enim B. Catharina de Ricciis ut esset sancta corpore & spiritu, per integrum vitæ cursum in multa patientia, in tribulationibus, in laboribus, in castitate, in fidē & caritate non fissa ardentem lampadem paravit cælesti Sponso, ut introiret cum eo ad nuptias. Quamobrem inter Seraphici amoris delicias supernæque contemplationis dulcedines Infantem Jesum, in quem desiderant Angeli respicere, velut divinæ futuræ visionis arrham in ulnas suas obtinere promeruerit, ac cælesti annulo desponsari. Hanc itaque Heroïnā vinculis carnis exolutam, & ad æterni Sponsi thalamum translatam, miraculis etiam a sacrorum Rituum Congregatione probatis coruscantem sanctarum Virginum choro infallibili S. V. oraculo aggregandam existimo, ut Sanctitatem ejus narrent Populi, & laudem ejus nunciet Ecclesia.

TROJANUS Tit. S. Cecilia Presbyter Cardinalis de Acquaviva.

Virginem vere sapientem, B. P., fuisse beatam Catharinam de Ricciis, quæ cum cælesti Sponso ad nuptias intravit, mirabilibus signis Deus, ut ex monumentis patet, luculentissime demonstravit. Nostra igitur sententia est, ut per S. W. illius illustre nomen Sanctarum Virginum Fastis adscribatur.

DOMINICUS Tit. SS. XII. Apostolorum Presbyter Cardinalis Riviera.

EAs omnes virtutes, quibus potitæ sunt sapientes Virgines & de numero prudentum, ab ipsis pueritiæ an-

nis beata Catharina de Ricciis completa est. Antequam Monialibus S. Dominici nomen daret, purissimus in ea enituit mentis ac morum candor, cum assidua divinarum rerum contemplatione conjunctus. Ubi sacro habitu induta fuit, arctissimam paupertatem, singularem obedientiam, & ferventem in Sorores caritatem præfetulit; ubi illis contigit præfici, humilitatis & prudentiæ præclarum specimen exhibuit: Ubi demum evulgata admirabilis hujus Mulieris fama nedum Florentiæ, sed per totam fere Italiam Principes Viros in magnis dignitatibus constitutos ad eam invisendam evocavit, quam sedulo pietatis & poenitentiae studio, & quam demisisse de se sentiret, quis non admiratus est? Tot tantisque virtutibus accessere S. Mariæ Magdalena de Pazzis, & S. Philippi Neri de illius Saæditate testimonia, & demum patrata in obitu & post obitum miracula, ante Beatificationem, & post illam rite comprobata, adeunt, B. P., sanctis Virginibus, quas cælestis Sponsus vigilantes invenit, jure censeam adnumerandam.

JOANNES BAPTISTA Tit. S. Mariæ Angelorum Presbyter Cardinalis Spinula.

BEatissime Pater. Beata Catharina de Ricciis insignis Ordinis Prædicatorum Alumna, tresdecim vix annos nata tam fortiter arduum perfectionis iter arripuit, tantaque animi constantia & alacritate est profecuta, ut Deus vivam sui ipsius imaginem in illam contulerit, dataque dextera pretiosissimo cælesti annulo, adstante Deipara Virgine desponsaverit. Mirum autem fuit, quas quantasque res fuerit aggressa, quibus vero insignium & heroicarum virtutum cumulo Sponso suo placeret. Eximia itaque Virgo, quæ Sponso Divino fidem constanter servavit, cursumque suum optime fortiterque consummavit, indubie dignissima est, ut inter alias sanctas in Cælo triumphantes Virgines cooptetur. Et quæ

Tom. XIII.

tam exacte, tam luculenter sanctam Catharinam Senensem ejusque maximas & præcipuas virtutes est imitata, ejusdem etiam in terris referat honores & cultum.

HAYNERIUS Tit. S. Sabina Presbyter Cardinalis de Ilcio.

Sanctorum secunda Parens Hetru-ria novam eamque sanctissimam B. V. exhibet hodie sobolem B. Catharinam nempe ex nobili & primaria Civitatis Florentiæ Familia de Ricciis Dominicanæ Religionis lumen & ornamentum.

Paternæ illa domus divitias ac comoda, ceterasque seculi illecebras, nobili quadam, ut cum Petro Blesensi loquar, *superbia despexit*, & voluntariæ paupertatis, Religiosæ obedientiæ, perfectissimæque castitatis vota in Ascerio S. Vincentii de Prato solemnī professione emisit. Terrenis ibi curiæ abdicatis tam arcto atque indissolubili nexu, cum Virginum Sponso se conjunxit, ut merito clamare potuerit: *Dilectus meus mihi, & ego illi*. Quanto vero amore cælestis Sponsus Catharinam, prosequeretur, frequentes & admirabiles Ecstases, in quibus cum ea etiam in terris familiariter conversari dignatus est, & ipsum sacrorum Stigmatum inæstimabile donum clare testantur.

Placeat igitur S. V. infallibili quæ pollet auctoritate, declarare, B. Catharinam de Ricciis uti vere sanctam Virginem venerari posse & invocari.

DOMINICUS Tit. S. Bernardi Presbyter Cardinalis Passioneus.

BEata Catharina de Ricciis, B. P., fuit vere Virgo sapiens, & una de numero prudentum; non enim ab ipsa exerceri potuit sapientia major, quam cum tot cælestibus deliciis & prope singularibus donis, quibus adeo largiter affluebat, acerrimum atque diuturnum odium sui & maximam animi demissionem conjungere; quantum ve-

C

ro

to prudentia & rerum usu, in retinendo severioris vitæ Instituto præstiterit, ut divina & immortalia beneficia copiosissime sibi collata, contra calidissimi Hostis tueretur insidias, & arduum christianæ perfectionis negotium dies, noctesque Avenue urgeret, satis superque rem plane certam & testatam faciunt exiles cibi, breves somni, longa jejunia, arcta silentia, assidue preces, uberes lacrymæ, duri cruciatus, quibus fragilem corporis flexum in servitutem redigere, & fortiter coercere fategit: Hinc factum est, ut Dominus præveniens eam in benedictionibus dulcedinis, suavissimis atque efficacissimis gratiæ suæ radiis undequaque illustraverit, & jugiter operi intentam & vigilantem invenerit. Cum itaque teste Cypriano Martyre, Virginum cœtus sit *illustrior portio Gregis Christi*, consequens est, B. P., ut excelsa primi Pastoris manus tantæ Virgini imponat coronam in terris, quam ipsi in Cælis jam Dominus præparavit in æternum.

*SYLVIVS Tit. S. Prisca Presbyter
Cardinalis Valenti.*

NOVO a S. V. Religioni decreto triumpho, triumphalem aequè sapienter instituis pompam, B. P., propter quam frequenti Christifidelium conspectu, totaque Urbe plaudente Vaticanum Templum superaddito ornamento rursus resurgat. Debellatis siquidem vitiorum monstris, tamquam devicti hostis spolia, & ad instar subactarum Provinciarum prædæ, tot præclara virtutis genera præferat sacer solemnisque apparatus. Quæ omnia cum in sublimi quadam parte, consilio ac prudentia S. V. collocata fuerint, Civium animum de parta victoria, deque christianæ Reipublicæ acquisitis præsedis & merito gratulari, & in Patriam ardentiori studio inflammari contingat. Tot igitur tantisque præclarissimorum facinorum, martyrii, poenitentiae, regularis observantiae, vehementis usque ad sanguinis effusionem caritatis, stipantibus undique trophæis

alterum accedere posse, quod innocentia, integritate, puritate & morum suavitate beata Catharina de Ricciis Ordinis Prædicatorum Monialis, si S. V. visum fuerit, profecto censerem, ut Ecclesiæ Fastus tam varia tamque eximia gestorum copia uberiores facti interrupta ac toties renovata divinæ gratiæ argumenta posteritati tradant, atque commendent.

*Fr. JOACHIMUS Tit. SS. Quatuor
Coronatorum Presbyter Cardi-
nalis Portocarrero.*

Virginem castam exhibemus, B. P., beatam Catharinam de Ricciis, lætitiæ & honorificentiam Dominica ni Ordinis, mira virtutum & miraculorum varietate circumdatam. Oblita hæc Populum suum & domum Patris sui, mirabiles in suo corde disposuit ascensiones, & in meditatione exarscens hausit flammam in gaudio de Fontibus Salvatoris, manumque misit ad fortia: Tantumque inde illius virtuti accessit decoris & incrementi, ut Virgo sapiens effecta fuerit & digna quæ plena lampade obviam ire cælesti Sponso potuerit; eique illibatam quam vivens servaverat, reddere moriens continentiae dignitatem, nequaquam sterilem, ut verbis utar Augustini, sed heroicarum fecundam matrem virtutum. Merito igitur tantæ Mulieris nomen pluribus a Cælo signis commendatum, sanctarum Virginum Atho S. V. decerneret inferendum.

*CAMILLUS Tit. SS. Johannis &
Pauli Presbyter Cardinalis
Paulinus.*

NEmini sane dubium esse potest, P. B., quin ad celsissimum Sanctitatis fastigium beata Catharina de Ricciis felici properoque cursu pervenerit. Ipsa siquidem a teneris usque annis probe cognoscens, plenitudinem legis, Apostolo teste, dilectionem esse præter alias virtutes, tanta in Deum caritate æstuabat, ut dies noctesque in contemplandis

dis Dominicz vitæ myſteris abſcemeret, ut ſui omnino oblita ac ſolius Dei memor, nihil vel cogitaret, vel loqueretur, vel ageret, niſi quod ad maiorem Dei gloriam pertineret, adeout de ea prædicari merito poſſet illa Pauli ſententia: *Vivo ego jam non ego, vivit vero in me Chriſtus*. Mirum proinde non eſt, quod divinus Sponſus cum ea alloquens mutui ſui amoris eximia argumenta præſtiterit, quodque ampliffimis eam chariſmatibus cumulaverit, & ſacris humanæ Redemptionis Stigmatibus inſigniverit. Quare æquiſſimum cenſeo, ut quam Virginem virtutes omnibus numeris abſolutæ, atque præclariffima miracula decorarunt, eam S. V. in Sanctorum Album referre non dedignetur.

CAROLUS ALBERTUS Tit. S. Mariæ de Pace Presbyter Cardinalis
Guidobonus Cavalchini.

BEatiffime Pater. Catharinam de Ricciis Virginem Deo acceptiffimam & plane electam ex millibus, cum qua cæleſtis Sponſus ineffabili comitate deliciaretur, quis non dijudicet meritiffime ſanctarum Virginum numero adjungendam? Gloria virtutum ejus quum Te præcinnente ac imperante prædicata fuerit omni creaturæ, recreabuntur ſummopere quotquot illecebris mundi abdicatis, loci mentisque reſeſſu, tamquam columbæ in foraminibus petræ, ceu in Chriſti latere abſconditæ meditantur tota die magnalia Dei. Lætabitur vero præſertim & exultabit vehementer univerſa a S. Dominico inſtituta Familia ob illuſtiorẽ ex altera Catharina redditam virgineæ prolis ſuæ ſœcunditatem (a). Quanto enim (ut verbis Cypriani utar) plus copioſa virginitas numero ſuo addit, tanto plus gaudium matris augeſcit.

FRIDERICUS Tit. S. Pancratii Presbyter Cardinalis Lantæ.

Cum virtutes B. Catharinæ in eminentiori gradu, ac præclara mi-

racula rite ac ordine probata ſint, nullam proſecto moram interponendam eſſe arbitror, quomious Virgo ſapiens & una de numero prudentum ſacris Altaribus propius admoveatur. Virginis Sanctitatem enarrarunt gentes & laudem ejus annuntiavit Eccleſia. Paulus III. Pont. Max. Catharinæ viventis adhuc fama permotus, poſt ſedulum ejus vitæ examen, Roberto nempe Puccio Cardinali in id cura demandata, Sanctimonialis Fœminæ virtutem eſt demiratus. S. R. E. Cardinales ampliffimi Cervinius, Medices, Aldobrandinus, qui omnes deinde ad Apoſtolatus apicem eveſti ſunt, alii inſuper Italiæ ac Germaniæ Proceres, inter quos Hetruriæ, Baviaræ, ac Mantuæ Principes, qui ad eam inviſendam Pratum ſe contulere, de mira Catharinæ Sanctitate graviffima teſtimonia reliquere. Illam quod inſtar omnium ſit, S. Philippus Neriſ in primis coluit, & licet abſens in ſpiritu quandoque eſt allocutus. Illam S. Maria Magdalena de Pazziſ ad Superos evolantem conſpexit. Tot igitur documentis confirmata ſanctitate Virginis, quæ in terris angelicam prope vitam duxit, & cujus odor meritorum ſicut odor agri pleni cui benedixit Dominus, æquum cenſeo, B. P., haud diutius in ſacris ei decernendis honoribus immorandum.

FRANCISCUS Tit. S. Mariæ de Populo Presbyter Cardinalis
Riccius.

BEatiffime Pater. B. Catharina de Ricciis morum integritate atque innocentia uſque a pueritia clariffima Patriam, & paternam nobiliſſimam Domum relinquens, in Cœnobio Pratenſi reliquum ſuæ vitæ curſum tranſegit; ubi ad altiffimum humilitatis, obedientiæ & caritatis ſaltigium ita celeriter pervenit, ut mereri potuerit ab ejus cæleſti Sponſo tantis ac tam ſpecialibus chariſmatum donis cumulari, ut vix unum aut alterum ſimilia amoris indicia habuiſſe compertum ſit.

C 2 De

(a) Lib. de Diſcipl. & habitu Virg. cap. 2.

Decet igitur, P. B., quod huic mulieri virtutibus & miraculis adeo illustri tuz vocis oraculo novi cultus honores decernantur, ceterarumque sanctarum Virginum choro ejus etiam nomine adscripto.

*ANTONIUS Tit. S. Silvestri in Capite
Presbyter Cardinalis Rufus.*

FECIT Dominus magna in corde B. Catharinæ de Ricciis. Magna quidem fecit qui potens est, dum innocentiam cum poenitentia mirabiliter conjunxit, dum fide quæ per dilectionem operatur, ad superna jugiter transferret, cælestia semper contempleretur, Deiparam oculis visibiliter conspiceret, Puerum Jesum tenerime complecteretur. Quinimmo annulo fidei ab ipso Redemptore, data dextera desponsaretur, eidemque semper adhærens, unus spiritus fieret cum eo, ascensiones in corde suo disposuit Dominus, cum tamen superba non sapuit, profunda humilitate profecit, sibi que ipsi perpetuo viluit. Respexit Dominus humilitatem Ancillæ suæ, cum precibus & lacrymis ejus liberaliter concessit, quod exteriora Sanctitatis signa in ea nulla apparent, quod ad manus humilis Virginis perveniret volumen, in quo Moniales ejusdem virtutes & dona diligenter collecta exaraverant, statimque flammis addixit. Profecto, B. P., hæc est Virgo sapiens, quam Dominus vigilantem invenit; quæque obviam ivit Sponso lampade non vacua. Restat ut non sub modio, sed supra Ecclesiæ candelabrum statuas lucernam, ut luceat omnibus qui in domo sunt.

*PHILIPPUS MARIA Tit. S. Agnæ
tis extra Mœnia Presbyter Car-
dinalis de Montibus.*

MATURO examine fatis comprobatum deprehendimus, beatam Catharinam de Ricciis Monialem Ordinis Prædicatorum non solum vitæ sanctitate, sed etiam signis ac prodigiis divinis & dum viveret & post o-

bitum claruisse. Eluxit in ea a teneris annis morum innocentia, illibata virginitas ac ardentissima in Deum & Proximum caritas, eamque adeo supernis divinæ gratiæ muneribus locupletaverat Dominus, ut cum Seraphicis ardoribus ageretur, vel cælesti annulo subharrata, vel spinea Corona redimita, vel Stigmatibus insignita non per martyrium carnis, sed per incendium mentis totam in Christi similitudinem se transformandam agnoverit. Quamobrem Apostolatus Vestri, B. P., dignitas exposcit, ut Virgo hæc vere de numero prudentum non amplius lateat sub modio, sed super Ecclesiæ candelabrum collocetur.

*D. FORTUNATUS Tit. S. Matthæi
in Merulana Presbyter Car-
dinalis Tamburinus.*

QUINQUE prudentes Virgines Catharinæ nomine vocatas referunt Ecclesiæ Tabulæ. Catharinam nempe Virginem & Martyrem Alexandrinam, Catharinam Suecorum S. Birgittæ filiam, Catharinam Senensem, & quæ nostris temporibus sanctarum Virginum Canoni inscriptæ sunt, Catharinam Bononiensem, & Catharinam Aduernam. Hæ jam cum Sponso ad nuptias intraverunt. At vero janua clausa non est. Etenim Catharina de Ricciis earum heroicas plane virtutes æmulata, easdemque affecuta, nuptiarum particeps intrare digna est; ac digna propterea, quam ad illas aggregates, B. P., ut quæ consors extitit earundem virtutum, & par meritorum gloria, parem item cum eisdem sanctis Virginitatibus in Ecclesia cultum obtineat.

*D. JOACHIMUS Tit. S. Crucis in
Jerusalem Presbyter Cardinalis
Befusius.*

OPTIMOS Virginitatis flores non tantum in memoriam redigere hominum, verum etiam in exemplum proponere atque in Tutelares destinare, tui summi Pontificii muneris est, Beatissime Pater, modo rite probatæ fuerint

rint ceteræ virtutes heroicæ, quibus lampades suas ornaverint sapientes Virgines. Cum autem luculentis Testibus expensæ illæ fuerint, quibus beata Catharina de Ricciis adornatur, eisdemque Deus Optimus Maximus veras fuisse miraculis perspicuum fecerit nihil esse quod impediatur existimo, quin ipsam Sanctitas Vestra unam ex Virginibus de numero prudentum, quarum in evangelica Parabola fit mentio, fuisse decernat. Ut quæ vivens olim a cælesti Sponso beneficii loco petierat atque impenetraverat, ut universis privaretur externis Sanctitatis indiciis & argumentis, modo in Cælis posita Virgo hæc humilissima Apostolicæ Sedis Oraculo gloria & honore in Ecclesia coronetur ac exaltetur.

CAROLUS S. Maria in Via Lata Diaconus Cardinalis Marinus.

BEata Catharina de Ricciis, quæ ultimo hic loco ratione sexus Sanctitati Vestræ proponitur, tantum abest, ut pro ultima haberi debeat, quod potius in heroicis virtutibus cælestiumque donorum charismatibus, vel præ ceteris effulgere, vel eos saltem æqua sorte æmulari comperta fuerit.

Licet enim frequentibus sui Angeli, sanctissimæque Deiparæ Puerum Jesum in sinu gestantis & sibi sponsæ annulum imponentis apparitionibus insigniri meruerit; adeo tamen humilis in tam sublimi gratiarum elargitione permansit, ut nihil ardentius quam in his pro viribus occultandis Sacramenta Regis abscondere concupierit.

Et adeo quoque fortis & patiens, ut non modo tot in corpore ægritudines & in spiritu ariditates alacriter sustinuerit, sed suaviora quoque in iisdem oblectamenta repererit.

Cum vero ob hæc eadem perfectissimæ caritatis opera & argumenta pluribus etiam miraculis aucta, nedum alias consueto minori ritu Beatæ nomen adepta fuerit, sed duo alia post hunc cultum noviter subsequuta miracula ita efficaciter piissimis Sanctitatis Vestræ au-

ribus insonuerint, ut illis rite discussis & approbatis infallibili ejus judicio declaraverit, adeo insignem ejusdem Beatæ sanctimoniam esse ubique terrarum solemnem venerationem colendam.

Nulli dubium esse potest, quin hunc maximum Apostolicæ potestatis usum, quem ipsa eadem Sanctitas Vestra Deo aspirante faciendum esse decrevit, illo adjuvante non exequatur.

ALEXANDER S. Maria ad Martyres Diaconus Cardinalis Albanus.

AD probandam B. Catharinæ de Ricciis Monialis ex Ordine S. Dominici excelsam Sanctitatem nullum majus haberi potest testimonium quam ipsemet Servator noster Christus Dominus, qui eam data dextera & annulo Sponsæ nomine appellavit, disjunctis a Cruce brachiis fuit amplexatus, & acerbissimæ Passionis suæ Stigmatibus insignivit. Tantis motus argumentis dignissimum duco, ut præclaræ Virgini, quæ jam plaudentibus Angelorum Choris ad Sponsum evolavit, modo Sanctitatis Vestræ Decreto universa plaudeat Ecclesia.

NERIUS S. Eustachii Diaconus Cardinalis Corsinus.

BEata Catharina de Ricciis Civis mea tanta Sanctitate præfulsit, ut etiam dum viveret ea fuerit a Pontificibus Maximis, ab illustrioribus Sacri nostri Collegii Patribus, & Principibus totius Europæ Viris, & quod caput est a sanctis hominibus spiritu cælesti adflat, non solum oculato testimonio adprobata, verum etiam summa admiratione celebrata: Quapropter, Beatissime Pater, eam in Sanctarum Factis describendam esse non dubitanter existimo.

AGAPITUS S. Agathæ Gotthorum in Suburra Diaconus Cardinalis Mosca.

Catharina de Ricciis nondum idonea pugnx, sed jam matura victo-

riz

riz ostendit cursum ætatis viacendum in se fuisse festinatione virtutis. Hinc perfectionis fastigium quam citissime conscendens, unguentorum suorum ita longe lateque diffudit odorem, ut sanctum Philippum Nerium ex Urbe, quin Urbem defereret, ad se traxerit, dulcesque secum sermones instruxerit. Ubi vero dulci Angelorum concentu, superventuræ jam mortis prænuncio, facta est Civis Sanctorum & domestica Dei, vidit sancta Maria Magdalena de Pazzis qua celebritatis pompa, quove gaudiorum imbre perfusa in perpetuas introjerit æternitates. Quæ igitur Sanctorum testimonio probata fuit dum viveret, quæque plurimis effulget signis post mortem, hanc, Beatissime Pater, inter sanctas Virgines oraculo Tuo recensere exoptamus.

*CAROLUS MARIA S. Mariæ in
Porticu Diaconus Cardinalis
Sacrificans.*

BEATÆ Catharinæ de Ricciis satis equidem est habere heroicæ fidei Sanctitatis in terris, & gloriæ in Cælis assertores & testes luculentissimos sanctum Philippum Nerium, & sanctam Magdalenam de Pazzis, necnon Te ipsum, Beatissime Pater, qui divino prorsus consilio iudicium certum daturus es, quod ab uno quoque nostrum est expectandum. Itaque non intexo præconium splendidissimæ vitæ, neque recensco præclarissima miracula, sed Tibi gratulor, Beatissime Pater, qui tam ardentem lampadem inter ceteras in Domo Domini collocabis: Gratulor Dominicanæ Familiæ & Genti de Ricciis tanto decoratis ornamento: Gratulor denique toti Orbi christiano cui licebit venerari in terris præclarissimam Virginem, quam viventem Jesus elegerat sibi Sponsam & annulo suo subharraverat.

(a) Beda Serm. 18. de Sanctis.

MARIUS SS. Cosmæ & Damiani Diaconus Cardinalis Bolognetus.

ID unum, Beatissime Pater, pro tantæ solemnitatis corona, pro amplificanda Ecclesiæ gloria superesse videbatur, ut una cum Martyris Confessorumque celebritate, aliqua sacra Virgo afferretur in lætitia & exultatione, & adduceretur in templum Regis Fidelium cultu excipienda. Occurrit propterea sacra Virgo Catharina de Ricciis, quam sancti Philippi Nerii, & S. Mariæ Magdalene de Pazzis probatam fuisse testimonio, Signorumque coruscare gloria dixisse sat est, ut eam inter sanctas Virgines merito recensendam esse intelligamus (a): O vere igitur beata Mater Ecclesia . . . quam vincens gloriosus Martyrum sanguis exornat, quam inviolata confessionis candida induit virginitas! Floribus ejus nec rosæ, nec lilia defunt, enumerat coronas vel de virginitate candidas, vel de passione purpureas. Tibi demum, Beatissime Pater, gratulandum quam maxime, cujus ministerio Ecclesia tanta circumamicta varietate refulget.

PROSPER S. Georgii Diaconus Cardinalis Columna de Sciarra.

DEcreto solemniter a Te jam pronunciato de tuto ad Canonizationem progressu B. Catharinæ de Ricciis, post exactam discussionem virtutum & miraculorum patratorum etiam post indulgentiam laudatæ Beatæ venerationem, restat, Beatissime Pater, ut annuere non dedigneris precibus inclyti Prædicatorum Ordinis, qui petit, postulat, flagitat adscribi inter Sanctas, ac in sanctarum Virginum albo collocari B. Catharinam de Ricciis; & quamquam preces hujusmodi versari noscantur in arduo ac difficili negotio, cuiusmodi est Sanctorum Canonizatio; attamen merito jureque optimo crederem tuto a Te ad dictæ Beatæ Canonizationem deveniri posse. Equidem Beata Catharina

tharina de Ricciis, quam constat non solum vitæ sanctitate, sed etiam signis & prodigiis divinis claruisse, si inter Sanctas accenseatur, erit veluti fax clarissima, quæ in edito loco posita Mortalibus omnibus ad perfectionem facem prælucebit: In beata enim Catharina habebunt potissimum Virgines quod imitentur ad castitatem sartam tectamque servandam: Habebunt ceteri omnes quod sequantur, qui si dictæ Beatæ vestigia sequi non detrectabunt, brevi culmen heroicarum virtutum attingent, ibuntque mox, ut Propheta inquit de virtute in virtutem quousque videatur Deus Deorum in Sion.

ALEXANDER S. Mariæ in Aquiro
Diaconus Cardinalis Tanarius.

BEata Catharina de Ricciis magnæ fidei magnæque spei & caritatis Virgo ab Angelo visibiliter erudita, ab Angelorum Regina frequenter adjuta, a Christo peramenter desponsata, innumeris a caelesti Sponsa ornata charismatibus, innumerisque omnium virtutum meritis locupletata, cum Christo constanter vixit; ut perenniter cum ipso regnaret. Jam vero sapientem hanc Virginem feliciter ad Deum vivum pervenisse, in quem cum Regio Psalte cor ejus & caro ejus exultaverunt, & caelestibus Agni Nuptiis quas ardentius concupiverat, tranquille frui, clara & approbata miracula manifestant. Quam ergo sancti Martyres & Confessores in triumphanti Ecclesia immortalitatis æternæque gloriæ sociam habent; eam quoque in militanti Ecclesia, pari qua ipsi fruuntur Sanctorum gloria & veneratione gaudere, nobiscum videant & letentur.

HERONYMUS S. Adriani Diaconus
Cardinalis de Bardis.

CORonam quinque Sanctorum quam Altissimi Solio Sanctitas Vestra divino afflata spiritu proxima ac præclarissima celebritate formabit, claudit B. Catharina de Ricciis, pretiosa illa

Margarita non procul & de ultimis finibus quaesita, sed in propinqua & Sanctorum fecundissima Matre Florentina Civitate inventa. Istam virginitate decoram & omnium genere perfectionum longo vitæ curriculo claram Deus insignibus illustravit miraculis, quæ vivens etiam in conspectu omnium Populorum & Principum ita paravit, ut Ecclesia usque tunc certo sciverit, quod Dominus Sanctam suam mirificavit.

Beatam hanc igitur Civem meam, lætitiā & honorificentiam Populi nostri, super qua Dominus dedit benedictionem, & terra nostra dedit fructum suum, humillime deprecor Sanctorum Factis adscribi, ut quæ triumphantis Ecclesiæ gloriā novis titulis augebit, ita militandi patrocinium adaugeat & columen.

DOMINICUS SS. Viti & Modesti Diaconus Cardinalis Ursinus.

BEatissime Pater. Infalibili Sanctitatis Vestræ judicio divarum Virginum Factis adscribenda merito est beata Catharina de Ricciis: Ista enim vere Virgo sapiens & una de numero prudentum usque ab adolescentia sua oculos avertens, ne respicerent in vanitates & insanias falsas, assidua heroicarum virtutum exercitatione perennem dedit suavitatis odorem: Hinc Angeli Custodis aspectu & sermonibus frequentissime recreari promeruit, Deiparam Christumque Dominum vel colloqui, vel amplecti, in admirabiles Ecstases rapi, sacris Stigmatibus imprimi. . . . Quid plura? Si ejus Sanctitas ex ipso divi Philippi Neri, ac S. Mariæ Magdalensæ de Pazziis testimonio jam satis abunde est comprobata? Accipiat igitur de manu tua, B. P., in terris coronam gloriæ, quæ jam de manu Domini recepit in Cælis Regnum decoris & vitæ.

ANTONIUS MARIA Pallavicini Patriarcha Antiochenus Assisens.

SANctiores Virgines alacriori virtutum studio amulata Catharina de Ric-

Ricciis a divino Sponso eisdem meruit charismatum donis locupletari. Ab ipso etenim desponsata, Redemptionis signis transfixa, Puerumque Jesum a Deipara in sinum excipiens, Dilectum suum ad se conversum, ac sua inter ubera commorantem lætanter gloriata est. Admirabilis insuper ejus Sanctitas divi Philippi Nerii, & S. Mariæ Magdalenz de Pazzis testimonio comprobata, plurimis illustrata prodigiis jure expostulat, ut solemniori ritu novum beatæ Catharinæ decus accedat.

THOMAS Cervini Patriarcha Hierosolymitanus Assistens.

Beatæ Catharina de Ricciis, quæ Virginitatem perpetuo illibatam servavit; quæ Deum semper in corde habuit, semper in ore, semper in opere; quæque Christo ita semper adhæsit, ut illius Passionis ac sacrarum Stigmatum particeps fieri meruerit; vere dici potest Sponsa Christi: Cumque id ipsum plura testentur miracula, æquum est, ut inter prudentes Virgines Christi Sponsas ritu solemniori adnumeretur.

ALEXANDER Borgia Archiepiscopus Firmanus Assistens.

Beatissime Pater. Inter electas Virgines, quas Deus prædestinavit conformes fieri imagini Filii sui, beatæ Catharina de Ricciis Florentina Ordinis Prædicatorum adeo enixuit, ut hujusmodi conformitatem conceperit mente, concupierit corde, retinuerit animo, exhibuerit corpore, donata a cælesti Sponso qui eam sibi mature delegit in hujus perfectæ conformitatis argumentum, exterioribus signis mirum in modum carni ejus impressis. Quod si amoris magnitudinem ex acceptis donis metiri licet, profecto fateamur oportet Catharinam summo amore flagrasse erga Dominum nostrum Jesum Christum, cujus effigiem non in tabulis accepit manu figuratam Artificis, sed in membris carnis suæ descriptam digito Dei vivi. Grande qui-

dem privilegium & paucis admodum concessum. Fructum hunc illa tulit ex dominicæ Passionis meditatione assidua, qua non solum summopere studuit se illi conformare, cui ex caritate nimia crucifigi complacuit, sed insuper in illum non per martyrium carnis, verum per incendiam mentis ex ardentissima caritatis vi transformari promeruit. Hæc igitur Virgo a Clemente XII. Prædecessore Tuo Beatorum titulis ornata, novis (ut accepimus) a Deo illustrata miraculis a Te, B. P., supremo judicio sanctis Virginibus adscribenda videtur, ac ubique gentium prædicanda & colenda, ut Christifideles ejus exemplo excitati, ejus precibus ac patrocinio adjuti Passionem Domini jugiter meditentur.

FELIX Solazius Archiepiscopus Thebarum Assistens.

Virtutes omnes, quibus vera Sanctitas comprobatur in beatæ Catharina de Ricciis in gradu heroico floruisse, ex ejusdem Actis satis evidenter apparet. Ipsa namque ab ineunte ætate igne divini amoris accensa, Mundi illecebras invicta fortitudine respuens, in profunda Passionis Christi contemplatione jugiter defixa, sacra Redemptionis Stigmata & Crucifixi imaginem corpori suo impressam meruit obtinere, dulcissimo Sponsæ nomine a Crucifixo condecorari, & in divinos ejus amplexus admitti. Admirabili etiam caritate, humilitate, patientia, obedientia, Regularis Instituti exacta observantia excellens, continuisque orationibus, jejuniis & pœnitentiis intentata, effecta est clarissimum christianæ perfectionis exemplar. Hanc igitur Virginem virtutibus omnibus ornatam & dono miraculorum, Prophetiæ, & cordium abscondita penetrandi eximiam, summis Populorum, Magnatum, Principum laudibus exaltatam, & testimoniis sancti Philippi Nerii, ac S. Mariæ Magdalenz de Pazzis pro Sancta habitam, in Fastis pariter sanctarum Virginum supremo & infallibili Tuo ju-

judicio recensendam existimarem.

GABRIEL *Eva Archiepiscopus Cypri
Syrus Maronita Assistens.*

Beaata Catharina de Ricciis Florentina Monialis Ordinis sancti Dominici, tam amplibus & plane singularibus dum viveret, illustrata a Deo fuit & cumulata charismatibus, ut ex iis certissima admirandæ ipsius Sanctitatis argumenta evincantur. Memoriz siquidem proditum est, non modo illam Angeli sui Custodis aspectu frui consuevisse, sed etiam Angelorum Reginam seipsam sæpe conspiciendam contemplandamque ei præbuisse, & Puerum Jesum, in quem desiderant Angeli prospicere, in ejus sinu amantissime collocasse. Ut vero perfectam quantum hominibus fas est in se gereret Christi Domini imaginem, sacra Redemptionis Stigmata sinistro ipsius lateri, manibus, pedibusque, sanguineis quibusdam rutilisque notis fuisse insculpta; Spinoso diademate caput ejus transfixum; Crucis denique vestigia tergo ipsius profunde impressa. Tantarum autem Catharinæ virtutum famæ summam adjungunt auctoritatem sanctus Philippus Neri, & sancta Maria Magdalena de Pazzi, qui tam admirabilem illius Sanctitatem non tam celebritate nominis, quam Deo auctore perfectam habuerunt. Itaque quam in terris Sancti suspexerunt, quam in Cælis Angeli, Deipara, & Christus ipse Sanctam prædicavit; eam sanctarum Virginum catalogo adscribi tuto posse sine ulla dubitatione pronuntio.

JOANNES ANDREAS *Tria Archiepiscopus Tyri Assistens.*

An te diem legi Compendium vitæ B. Catharinæ de Ricciis huius, Te Præside, Te Judice, augusto Cœtui mihiq; ceteroquin opportune communicatum. Legi, inquam, & obstupui admirans quibus virtutibus a puerili ætate fuerit ornata, quibusque donis miserator Dominus ipsam illustra-

Tom. XIII. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

verit. Eo inter alia quod Angeli sui Custodis, & B. Virginis Mariæ colloquiis non perraro frueretur, passim in Deum rapta mirabiles ecstases pateretur, in quibus arcana cælestia penetrabat; talisque inter Ipsam & Deum erat unio, ut Deus & Catharina foret quasi unus & idem spiritus, & cum Paulo dicere poterat: *Vivo non equidem amplius ego, vivit autem in me Christus*. Hinc miro quodam splendore micabat, ubi præsertim Redemptionis recalebat mysteria, cujus Stigmatum signa sculpta, & spinoso diademate caput suum largiente Domino transfixum habere promeruit, nec ab acerbissimis Passionis Domini tormentis per duodecim annos fuit immunis. Mirabile est, quod Deipara pronuba ab ipso Redemptore data dextera cælesti annulo Catharina fuerit desponsata.

Interea ita de se demisse sentiebat, ut indignam se appellaret, & omni poenarum genere per annos quadraginta & octo se cruciari nunquam prætermisit. Unde fama Sanctitatis Catharinæ, ac Deo auctore commoti S. Philippus Neri, & S. Maria Magdalena de Pazzi litterarum commercium cum ea inire voluerunt. Idem S. Philippus Romæ commorans illius aspectum præsentem vidit, & cum ea pios sermones habuit, & eadem S. Maria Magdalena, cum Catharina ad Sponsi sui amplexus evolasset, Angelorum gaudio, quo in illa Cælesti patria fuit excepta, se interfuisse narravit.

Tot itaque stantibus, aliisque quam pluribus prætermisiss Catharinæ Sanctitatis testimoniis, miraculis tam antequam post ejus obitum comprobatis, dignum censeo, ut præsignata ejus Canonizatio ulterius non protrahatur.

SIMON *Gritti Archiepiscopus
Tyranensis Assistens.*

Beatissime Pater. Beata Catharina de Ricciis divina caritate, quam mirabiliter ab ipso propemodum rationis usu æstuabat, vulnerata, puerilibus amandatis longissime oblectamentis cu-

mulata quodammodo viva, quod de sancta Melania Romana perhibetur, Mundo vixit tumultata; Angeli sui Tutelariorum dignata vel in terris aspectu: Christum quoque Dominum in Cruce pendentem ex Icone a se adorata, clare sibi colloquentem meruit audire, & auctorioribus deinde cumulari de die in diem celestibus donis, quibus in religioso avidissime suscepto, ac sanctissime consummato uberrime coruscavit ditata Instituto. Hujusmodi Angelicam in terris vitam Altissimus multifarie signis & prodigiis testatam voluit ad miraculis comprobavit, ut idcirco tutissimum supernæ gloriæ, qua copiose Catharinam frui haudquaquam superest ambigendum, S. V. Decretum universa peroptet Ecclesia, tantæ Virginis adornata fulgoribus, in qua sibi ornamentum statuit ac præsidium.

JOSEPH MARIA Ferronus Archiepiscopus Damascenus Assistent.

IN speculum sine macula, auctorem fidei, & consummatorem Jesum jugiter aspexit (a) B. Catharina, posuitque eum, ut signaculum super cor suum & super brachium suum (b), ac fecit secundum exemplar (c). Semper enim mortificationem Jesu in corpore suo circumferens (d), tum interius per nimiam dilectionem, tum exterius per actiones quascumque, veluti totidem lineamenta conformis facta est sponsi celestis imagini, unde non solum decorata fuit corona, sed etiam Redemptionis Stigmatibus mirabiliter obsignata ab eo, qui facit mirabilia magna solus. Eximiam itaque tantæ Virginis Sanctitatem Apostolicæ hujus Cathedralis testimonio censeo rite comprobendam. Justum est enim, ut quæ vitæ ac Dominicæ Passionis fuit imitatrix assidue, exaltationis & gloriæ particeps quoque efficiatur.

JOANNES FRANCISCUS Stoppani Archiepiscopus Corinthi Assistent.

FELIX & vere beata Virgo Catharina de Ricciis, quæ ab ineunte ætate gustavit & vidit quam suave ac leve sit onus Crucis; Seculi namque spreto illecebris totam se celestium rerum contemplationi, Angelo Custode ac Duce addixit devotique, adeoque profecit, ut dispendium putaverit; si vel temporis momento ab iisdem divelleretur. Quapropter corpore quamvis circa plurima Marthæ exemplo sæpe sæpius distenta in obeundis explendisque sui Ordinis officiis, mente quidem & affectu tanquam altera Magdalena, nonnisi suum Jesum & hunc crucifixum effusa mentis & cordis caritate fovebat, complectebatur. Hinc est quod celestis ille Sponsus, qui adherentibus sibi dat gratiam affluenter, nedum sibi conformem sacris impressis Stigmatibus reddiderit, verum etiam dato annulo subarrhaverit; Quodque longe lateque diffusa tot heroicarum virtutum germina uberes quotidie referant honestatis & honoris fructus, quorum merces ut in dies augetur, utque in terris ea, quæ Ancillæ Dei meritis æque ac signis illustri debetur, reponatur corona justitiæ, expedire censeam, B. Catharinæ de Ricciis ab S. V. supremos Canonizationis honores esse decernendos.

MICHAEL de Palma Archiepiscopus Theatinus Assistent.

IN beata Virgine Catharina de Ricciis suaveolet Mysticus Hortus sacri Ordinis Prædicatorum, & letabundus nitescit Ager Dominicus, qui est Ecclesia, dum coram Te, P. B., pro ejus Canonizatione demississime instamus. Agitur de Virgine in cujus lampade oleum nunquam defecit, tot heroicarum virtutum ornata fulgoribus, tot charismatum cumulata muneribus, tot miraculorum fulgida signis tum comitantibus vitam ejus mirabilem, tum pre-

(a) Heb. 12, 2. (b) Cant. 8. (c) Exod. 25. (d) 2. Cor. 4.

pretiosam mortem subsequenter.

Alterius inelyta Catharinæ (Senensis videlicet) in ea habes imaginem, sive virtutum cumulum species, sive cælestia dona demeritis. Utraque enim *Stigmata Christi portavit in corpore, ut vitam Jesu in carne mortali manifestaret.* Philippus Nerius Catharinam de Ricciis corpore absentem alloquitur: Quid ni Sanctus cum Sancto loqueretur? Magdalenæ de Pazzis cum gaudio exceptam in Cælis, Deo revelante conspexit; quid ni Sanctam Cælorum curia læta susciperet? Hinc splendent undique in mirabili hac Virgine argumenta & notæ Sanctitatis.

Age igitur, Pater Beatissime, & opus ex praxi veteri ab Auditoribus Rotæ inchoatum, quodque Prædecessores Tui Clemens XI. Benedictus XIII. Clemens XII. prosequuti sunt, faulto sine digneris perficere, beatamque Catharinam de Ricciis ceterarum sanctarum Virginum Catalogo adscribe.

STANISLAUS Poliastri Archiepiscopus
Rossanensis Assistens.

Quod reliquum tandem, Sanctissime Pater, quid demum ultra deerat, ut sanctarum Virginum adscriberetur in Albo meritissima illa, nobilitate non minus quam Sanctitate clarissima, Catharina de Ricciis Florentiæ in Hetruria præstantissima Urbe in lucem edita, quam ut Sanctitas Vestra Spiritus sancti magisterio instructa atque munita, non solum sermone prædicando, sed ad posterorum saluberrimam instructionem scriptis tuis inditam, Sanctorum numero adscriberet atque referret? Et sane quidem; nam sicuti de perantiqua ac præclarissima illa Catharina sanguine purpurata rutilat Alexandria splendore; & de sua Catharina virtutum omnium Magistra congaudet universa Senensis Familia, ac lætabunda postmodum sanctarum Virginum Choris, suam quam genuit appellatione sanctam, jactat se reddidisse Catharinam, illa nunquam satis laudata, & a Sanctitate Vestra litteris & dignitate illustrata, inelyta

simul ac famosa Bononia; æquum erat, Sanctissime Pater, ut de sua demum, quam Deo potius, quam Mundo peperit Catharina mereatur Florentia habere suffragia & gaudere triumpho. Et quidem profecto, nam sicuti ceteræ hujus nominis inter Æthereos Virginum Choros, & unaquæque pro modulo suo Sanctitatis laurea insignita rutilat atque coruscat; Florentina Virgo nemini illarum secunda, & ejusdem nominis decorata vocabulo, quæque ab infantia Angelicæ perfectionis rore persusa Custodis Angeli meruit gaudere consortio! Quæque tantæ ac tam eximie puritatis signaculo, cum pari obedientia & paupertate ac humilitate conjuncta, non modo Deiparam ipsam conspiciendam, contemplaendam, colloquendamque, sed Puerum Jesum ab ipsa Deipara in sinu ejus amantissime collocatum meruit confidenter habere, familiariter alloqui, & pretioso cælestique annulo data dextera digna fuit desponsari! Quæque privilegio amoris præcipui ceteris altius Crucifixi dulcissimos & sub nomine Sponsæ obtinuit amplexus, & sacre Redemptionis Stigmata, aliaque Passionis vestigia in corpore impressa, cum suimet ipsius Redemptionis imagine in suo vultu depicta & representata gestare! Jure dixerim quod tot charismatum dotibus, tot Sanctitatis clarissimis argumentis testibusque oculatis, cum miraculorum quibus catholica fides roboratur, & Sanctorum merita comprobantur auctoritate; Catharinæ admirabile nomen Sanctarum adscribatur in agmine, & Virginum excipiat in gremio.

FERDINANDUS MARIA de Rubéis
Archiepiscopus Tarsi Assistens.

Beatissime Pater. Pluries de virtutibus & miraculis B. Catharinæ inlaurato judicio, pronunciatum. Rursus mandato Sanctitatis Tuz redintegrato examine prolata sententia est. Ita eximiam Catharinæ sanctitatem, sicut aurum in fornace probatum, Deus voluit; & sicut argentum igne examina-

iam purgatum septuplum. Opus igitur plurimorum Pontificum studio antea inchoatum, pro summa qua polles Apostolica auctoritate, solemni tandem Canonizationis Decreto video absolvendum.

MICHAEL MARIA Vincentini Archiepiscopus Theodisia Assisens.

PRæclarissimam fane intuebimur B. Virginem Catharinam de Ricciis, si fortem ultra sexus imbecillitatem omni in virtutum genere æqua lance perpendamus. Verum inspecta qua mirifice æstuabat in Deum caritate, ac impressis Passionis Christi vestigiis virgineo in corpore, nec non frequentibus cum Sponso Jesu ac Deipara colloquiis, haud mirum est, si addendi Virginem præstantissimam glorioso Sanctarum Cœtui, Sanctitati vestræ incesse adimus.

NICOLAUS Carafa Archiepiscopus Philippensis Assisens.

Gesta beatæ Catharinæ ita egregia ac in gradu heroico plena virtutum: Ita singularia & cumulata prodigiis: Ita a seculis inaudita, quod unumquodque magnum theatrum orationi meæ præberet, si eam exornandam atque laudandam aggredere. Super hanc sacram Heroinam adhuc a teneris annis Spiritus sanctus cælestium donorum, quæ ceteris per partes ita abunde divitias effudit, ut speciali privilegio Angeli Custodis ab infantia in conspectu ejus visibiliter adstantis, cujus colloquiis fruebatur, decoravit. Quod sane non obscurum ipsius præclaræ & excellentiæ futuræ vitæ fuit indicium, quatenus ipsa in terris degens conversationem suam habitura esset in Cælis. Ne autem illius innocentiam mundiali contubernio confortioque expositam callidus Aspis aliquo modo humana contagione attingere auderet, a divo Dominico e seculo in suum Prædicatorum Ordinem non sine divini Numinis singulari vocatione est sublata. Ibi altissimæ perfectionis fundamenta a gratia

sanctificante in anima ipsius jam recondita statim incrementum accepere, ut ad Cælum pertingere totus christianus Orbis aspiciendo admiraretur. Cetera omitto, unum dicam. Illud præclarum vitæ genus, quod sacris Virginibus est commune, contemplationi, orationi, ceterisque piis exercitationibus deditis, tamquam unum necessarium ex Dominico oraculo, non modo ut optimam partem elegit; sed nihil alienæ salutis omittens, divina caritate in Deum & Proximum flagrans, non minus Mariæ quam Marthæ partes ita explevit, ut Sponsi sui dilecti sacra Stigmata, non in tabulis depicta, sed in proprio suo immaculato corpore deferre mereretur. Hæc cum ceteris amplissimum argumentum mihi præbent sanctarum Virginum Cœtui adscribendam esse; dummodo Sanctitatis Tux supremum judicium accesserit.

ANTONIUS Fonseca Episcopus Aësinus Assisens.

NON tantum, Beatissime Pater, Heturæ Urbes, inclyta prædicatorum Familia, & universus christianus Orbis, verum etiam sanctarum Virginum Cœtus, superni Angelorum Chori, necnon gloriæ Dominus B. Catharinæ de Ricciis sublimiores honores flagitant. Sanctæ enim Virgines Catharinam adhuc in terris degentem, ob illibatam candorem, ob singularem prudentiam, ob flagrantissimam caritatem duxere secum ad Agni nuptias; Angeli tradiderunt illi precandi formam, præcepta virtutum, mysteriorum intelligentiam, ac Dominus amore languentem dulcissimis recreavit amplexibus, sacris Stigmatibus insignivit, & tanquam Sponsam annulo suo subarrhavit. Æquum est igitur ut communia terrænæ & cælestis Jerusalem vota, mortalibus ac superis plaudentibus impleantur.

NICOLAUS XAVERIUS Santamaria Episcopus Cyrenensis Assisens.

Ineffabilis Dei sapientia, quæ miro consilio suis opportune temporibus cun-

cuncta disponit, quo tempore Lutherus ejusque detestabiles Affeclz castitati maxime detrahebant, inter ceteras Virgines mulierem vere fortem suscitavit in Ecclesia sua. B. Catharinam de Ricciis, quæ accincta robore & in spiritu ambulans mirabili victoria carnem perpetua virginitate, Mundum profunda humilitate, Dæmonem eximii virtutibus superavit. Digna profecto Virgo quam Christus Dominus supernis donis, splendidioribus charismatibus ornata, Deipara pronuba, cælesti annulo desponsaret, eamque de Cruce amplexando Sponsæ nomine compelleret. Insuam ejus sanctitatem quam in mentis excessu intellexerunt, & vulgaverunt, S. Philippus Neri, & S. Maria Magdalena de Pazzis, testatam nobis abunde faciunt miracula accurate discussa & plene probata. Rationi præterea consentaneum videtur, ut præclaram hanc Virginem in Ecclesia colendam Apostolica auctoritate decernas, eamque Christifidelibus Protecricem apud Deum & Advocatam concedas, cujus preces sibi acceptissimas esse Deus ipse affirmavit.

BERNARDUS ANTONIUS Pizzella
Episcopus Constantia Assists.

Habemus sanctarum Virginum ornamentum; habemus Virginem divinis charismatibus illustratam, beatam scilicet Catharinam de Ricciis Ordinis Prædicatorum Sanctimoniali, quæ præcipui amoris privilegio a Deo cumulata, singulari pietate ac solitudine Deum ipsum diligere semper in deliciis habuit. Sicuti vero elegit Deus ac sibi prælegit in Catharina Sponsam. Columbam, Dilectam; sic Catharinam vicissim Sponsæ fidem, Columbæ innocentiam, Dilectæ pios affectus in eum omni studio atque cura servasse monumenta testantur. Habemus Virginem Christo Domino accensis lampadibus occurrentem, sacrorum Stigmatum honore nobilitatam: Sponsam Christo sociatam: Matri Virgini alloquatam: Habemus denique Virginem miraculis cla-

rificatam, quæ decet demum, sanctarum Virginum Syllabe solemni ritu adscribatur.

LUDOVICUS ANTONIUS Valdina
olim Cremona Episcopus Her-
mopolitanus Assists.

Ecclésiæ militantis veneratione dignissimam, & Senensis Catharinæ adjungendam esse in Sanctorum Catalogo Florentinam Catharinam de Ricciis, nullo modo dubito. Id aperte comprobant Sancti ejusdem Concives Maria Magdalena de Pazzis, & Philippus Neri; ambo enim Deo inspirante sanctam animorum consensionem cum illa habuerunt, & litterarum spirituale commercium. Maria Magdalena præterea præfens in spiritu adfuit, quando Catharina triumphans supernam Hierusalem est ingressa, & Philippus Romæ degens, Prati in Hetruria fuit divina virtute quodammodo præfens, ut longo Catharinæ colloquio frueretur. Divinum quoque Sponsum dici potest Catharinam in Sunamitide invitasse, ut e libano veniret in Cælum ad coronam: Nam etiam hæc mystica Christi Sponsa in horto concluso sancti Dominici tota pulchra fuit candore puritatis omniumque virtutum, suavis cælestium rerum contemplatione, decora rubore poenitentiae & Dominicæ Passionis, cujus dolores & Stigmata pertulit in corpore suo, ut olim Senensis Catharina. Illam etiam Christus Dominus dato annulo sibi desponsavit in terris, revulsis e Cruce brachiis amplexatus est, & coronavit in Cælis. Sic ergo coronatam splendoribus Sanctorum jubeat Sanctitas Vestra venerari.

FABRICIUS Borgia Episcopus Feren-
tinus Assists.

Beatissime Pater. Opportunius nihil contingere poterat quam quod quatuor sanctitati Virorum publicis decretis honoribus triumphalis gloriæ comes accedat & scæmina, ut dum in omne hominum genus tam uber divinæ gratiæ lar-

largitio spectanda proponitur, habeat etiam fragilis sexus, unde & incendatur ad pugnam & alliciatur ad palmam. Jure optimo idcirco honores in præstantioris Sanctitatis testimonium institutos B. Virgini Catharinæ deferendos existimo: Illa enim virili priusquam animo, spretis opibus, Mundique blanditiis ac seculi illecebris, se Deo per jucundam hostiam in sacrificium præbuit sub severiori Dominicanæ Familiae disciplina. Corpus suum in assiduam servitutem redegit, humilitatem cum caritate admirabili cœlestium charismatum nexu conjunxit; tantaque demum spiritualis perfectionis excellentia enituit, ut aliis etiam ad eam comparandam dux data, æque & Magistra divinitus videretur. Postulant igitur eximiae hujus Virginis virtutes, postulant superna, quibus enituit, dona, postulant edita post Beatificationem signa, ut ejus nominis memoria a Te, Beatissime Pater, ad ampliorem cultum promoveatur.

*NICOLAUS Spinelli Episcopus
Aversanus Assistens.*

Admirabilis vitæ sanctimonia ac incomparabilis morum probitas beatae Catharinæ de Ricciis Hetruriae fines prætergressæ, ita per Italiam omnem, Galliam ac Germaniam longe lateque vulgatæ percubuerunt, ut omnes in sui admirationem rapti, undique ad eam frequentissimi confluerint, vel difficillima quæque in rebus omnibus sive corpus, sive animam spectantibus consecuturi: Nec segnis in ejus integerrimam vitam Summorum Pontificum diligentia fuit, de quorum imperio omnia ad severissimum revocata exarcent, nullum dubitandi locum reliquerunt: Quibus si supremum S. T. iudicium accesserit, existimarem posse huic eum honorem decerni in terris, quem jam pie credimus consecutam in Cælis.

*HIPPOLYTUS o Rubens Sancti Secundi
Episcopus Senogalliensis Assistens.*

Pulchra permixtio virginitatis & humilitatis in B. Catharina de Ricciis. Porro nil mirum, tot ac tantis divinitus illam effulsiße charismatibus: Stigmatum Redemptionis, præcipue & spinæ Coronæ insignibus donatam fuisse Christo Domino, cujus & vivam quandam similitudinem exteriori specie expressit atque repræsentavit, cujus colloquiis, amplexibus, osculis, nuptiis tandem pronuba eademmet Deipara Virgine dignata fuit: nil mirum, inquam, nempe (divo Bernardo teste) non mediocriter placet Deo illa anima, in qua & humilitas commendat virginitatem, & virginitas exornat humilitatem. Quantum vero in utraque Catharina præstiterit, ejus vitæ Acta, ejus animi sensus, honorum & laudum contemptus, voluntariæ atque asperimæ corporis afflictationes, illibatus integritatis candor ad mortem usque servatus, reliquæ item virtutes, quarum omnipium humilitas parens est, decor virginitas, gratiarum quoque & prodigiorum splendor atque frequentia luculente declarant, suoque veluti jure præclarissimam hanc Mulierem Apostolica auctoritate sanctarum Virginum Choro adjungi proclamant.

*D. PAULUS THOMAS Marano
Episcopus Asculanus in
Præsenso Assistens.*

Mirum non est, B. P., B. Catharinam de Ricciis humana adhuc corporis contagione gravatam quævisse semper ea, quæ sursum sunt, nullo ad terrena depressam desiderio, utpote quæ affectuum nostrorum fontem cor cœlesti temperie constitutum divinitus accepisset. Inde etiam fuit ut Christus Dominus, quem ardentissime semper adamavit, in ejus Sponsam annulo subarrhaverit, sanguineis ejus signaverit Stigmatibus, ac in extremo vitæ confine tanquam Sponsam electam ad cæle-

lestem coronam angelicis vocibus ad-
vocaverit. Congruum itaque existima-
rem, ut sicuti speciali Dei providentia
cum S. Catharina Senensi eodem cha-
rismatum genere insignita tam parem
in terris habuit vivendi rationem, ita
per S. V. habeat post mortem similem
cultum.

*Fr. SILVESTER Merani Episco-
pus Porphyrien. Assistens.*

BEata Catharina de Ricciis jam in-
de ab ipsa pueritia cogitavit quæ
Domini sunt, fuit enim in cælestium
rerum, præsertim in Dominicæ Passio-
nis contemplatione per altissimas men-
tis elevationes, perque admirabiles Ec-
stases fere semper defixa. Sollicita in-
definenter fuit quomodo placeret Deo
per assiduum humilitatis & orationis
studium, per juges carnis afflictiones,
per ferventissimam in Deum & Proxi-
mum caritatem. Quare non est dubi-
tandum quin per magnam excellentiam
sancta fuerit, uti loquitur Apostolus,
corpore & spiritu. Et sane arbitror
non sine divino consilio solemnem il-
lius Canonizationem ad hoc usque tem-
pus fuisse dilatam, ut nimirum præ-
stantissimæ Virginis virtutes, quæ om-
nes implent numeros, S. V. par judi-
cium exornaret.

*MARCUS ANTONIUS Amalphi-
tanus Episcopus Ortonen. &
Camplen. Assistens.*

BEatissime Pater. Inter alias stellas
innumeras, quæ sacri Ordinis Præ-
dicatorum Cælum exornant, una pro-
fecto est B. Catharina de Ricciis, quæ
virginitatis lilium illibato semper can-
dore custodiens, caritatis erga Deum
& Proximum, humilitatis, obedientiæ
virtutumque omnium fudit odorem.
Hæc Virgo illam, quam hausit a lu-
strali fonte innocentiam, moribus us-
que ad ultimum vitæ spiritum retinuit.
Seraphicæ Catharinæ Senensis Seditrix
& gratiarum Socia, nedum Angeli Cu-
stodis familiaritate & colloquiis, sed

Christi Jesu, in quem desiderant An-
geli prospicere, promeruit aspectum.
Hunc cælestem Sponsum quem ab in-
fanzia dilexit, anima illius caritate per-
fecta tenuit, nec unquam dimisit. Ipsa
dilecto suo & dilectus illi, qui faciem
suam ei ostendere, sæpius illam allo-
qui atque amplexari: Data dextera ac
cælesti annulo eam desponsare, Sacra
Redemptionis Stigmata & Crucis ve-
stigia in ejus virgineo corpore impri-
mere: Spinosum Diadema capiti trans-
figere, aliaque divini amoris signa præ-
clara ostendere dignatus est. Sublimi-
bus charismatibus cumolata prophetico
lumine meruit illustrari, cordium se-
creta funditus penetrare, nec defuere
admirabiles Ecstases, quibus per dies
integros sensibus destituta, & in aera
quandoque sublata unice cum Deo con-
versabatur. Sacra hujus Virginis heroi-
cas virtutes & admirabilem sanctitatem
incomparabiles Viri dignitate conspicui
probarunt, ac supra omnes divus Phi-
lippus Neri, & sancta Maria Mag-
dalena de Pazzis tunc coævum intellexe-
runt & admirati fuere. Equum igitur
erit, S. V. exorare, ut discussis & ap-
probatis virtutibus, ac discussis pariter
& approbatis miraculis, eam in Cata-
logo Sanctorum Virginum dignetur ad-
scribere.

*ANTONIUS Cantoni Episcopus
Faventinus Assistens.*

Divitias misericordiæ & bonitatis
suz in B. Catharina de Ricciis
ostendit Deus, qui complexam ineffa-
bili caritate & sublimioribus charisma-
tibus cumulatam, quasi sponsam orna-
tam corona, & decoratam monilibus
suis annulo suo subharravit. Quam por-
ro dum viveret in deliciis habuit, nunc
in gloria miraculorum manifestare di-
gnatus est, ut tuum sit, B. P., in-
duta virtute ex alto, hanc ponere in
lucem & lætiam Plebis suæ, quam
exemplis provocet, & foveat auxiliis.

CÆ.

*CÆSAR Bonajuti Episcopus
Pharensis Assists.*

Speciosa est inter filias Jerusalem Catharina de Ricciis, quæ maximum semper Sanctitatis præbuit argumentum. Hæc vere virginitatis florem a Deo traditum intactum servavit, nullam unquam habuit maculam, neque rugam, sed semper in fide, in spe, in caritate incorrupta permansit. Habuit Sponsum non terrenum, sed eum qui in Cælis est, eum qui super omnem Principatum & Potestatem, qui super Cherubim sedet, non solum Sponsum, sed amatorem omnium hominum ardentissimum & speciosum præ filiis hominum.

Meretur igitur, B. P., hæc Virgo sapiens & una de numero prudentum, ut in Altare aureo ante oculos Domini collocetur, atque in cælesti Sanctuario & ipsa ad ornamentum omnium Sanctorum, in quibus Dominus requiescit, recenseatur.

*PAULUS Bonavisa Episcopus
Spaletinus Assists.*

Beata Catharina de Ricciis est illa Virgo sapiens & una de numero prudentum, quæ meruit intrare ad nuptias Domini sui: Oleum namque devotionis semper conservavit in lampade sua, & solcite quæsit Sponsum suum atque ambulat in viis ejus: Etiam in viis asperis secuta est illum, cum paupertate, vigiliis, inedia, aliisque poenis se conformari Cruci Christi ferventissime sategit: Unde meruit mirabiliter portare crucem Domini sui, & corona ejus spinea coronari, pluribusque aliis donis cælestibus cumulari, quibus mirifice ornata fervide aspiravit intrare ad gaudium Domini sui jugi amore languens. Exaudivit Dominus preces dilectæ suæ, posuitque in ea thronum suum, & in habitaculo cælesti facit illam habitare, signisque miraculorum nobis ostendit in choro sanctarum Virginum adscriptam, ut ejus

(a) S. Petrus Cluniacensis Epist. 39.

memoria etiam recolatur in terris.

*MARIUS Maffei Episcopus
Fulginae Assists.*

AD Christum Dominum in Cælis, cujus vices tanta pietate geris in terris, B. P., hodierna luce conversus non immerito dixeris, *Domine dilexi decorem Domus tue*: Ubi namque militantem Ecclesiam & Martyris sanguine & Confessorum virtutibus illustratione quid postremo deesset quod posset decorem ejus augere, hodie in Catharina de Ricciis virginitatis etiam honore eandem amplificabis. Per Te igitur, B. P., aderit Regina a dextris divini Sponsi in vestitu sanguine Martyris deaurato, & circumdata varietate virtutum, atque concupisces decorem ipsius, quoniam post tot præclaros sanctitate Viros adducetur hodie Catharina in Templum Regis (a), cum angelica virginitate, altissima humilitate, sublimissima caritate. Talium unguentorum odore Catharina ad se traxit Philippum Nerium dum viveret. Talium virtutum copia tantam sibi gloriam comparavit in Cælis, quantam Magdalena de Pazzis enarrare vix potuit in terris. Ea demum signorum claritate Catharina de Ricciis coruscat, quæ ut in sanctarum Virginum albo recenseatur, tuum modo Oraculum, B. P., præstolatur.

*GUIDO Ursellus Episcopus
Cesene Assists.*

EA est Catharinæ de Ricciis Florentinæ, lectissimæ Virginis, atque sanctissimæ cum Senensi illa morum vitæque similitudo, ut nisi Temporum, Patriæ atque cognominis perquam diligens ratio habeatur, una eademque videri possit. Utraque enim ex sacra Prædicatorum Familia, jam tum ab infantia castissimo Virginum Sponso conjuncta, dici non potest quanto divini amoris igne æstuaverit. Ceteris vero virtutibus sic abundarunt, ut

ut hortulus ille conclusus merito dicenda sint, non floribus modo, sed fructibus quoque dulcissimis refertissimus honoris & honestatis. Dignæ propterea quas cælestis idem Sponsus divinorum charismatum, prophetiæ nimirum, discretionis spirituum, ecstasum fonte largissimo rigaret, rutilisque sacrorum Stigmatum insculptis notis in maximi amoris argumentum quodam quasi signo suo communiret. Utramque tandem ad æthereum thalamum, in quo Rex Regum stellato sedet Soglio, eveclam esse, miracula ipsarum mortem consecuta satis aperte demonstrant. Reliquum igitur est unum, B. P., ut quod de Catharina Senensi gravissimo Pii Secundi judicio declaratum est, id de Florentina quemadmodum universa christiana Respublica vehementer exoptat, infallibili testimonio a S. V. declaretur.

HYACINTHUS de Silvestris Episcopus Nepestinus & Sutrinus Assistens.

Inceptum jamdiu opus per plures Romanos Pontifices de B. Catharina inter Cælites recensenda, credo divinitus factum, ut perficiendum tandem in hoc tempus recideret, quo Tu catholicæ Ecclesiæ preces, B. P., cujus in hæc pertractandis rebus diu noctuque versati, pro ea qua polles scientia pene incredibili, exploratissimum est judicium. Siquidem in hac causa minime ambigendum puto: Tot enim virtutum omnium, quæ in eminentiori gradu adornandam illustrandamque Virginem inter sese veluti conspirarunt, tamque præclara nobis monumanta, tot insuper Virorum Principum de admirabili ejus vita testimonia supersunt, & quod plus est Philippi Nerii & Mariæ Magdalenz de Pazzis, quorum memoria in benedictione est, quosque proinde commemorare decet; ut æquum omnino appareat, illam, veluti unam de numero prudentum, in sanctarum Virginum Tabulas publice venerandam referri.

Tom. XIII.

ÆGIDIUS Isabelli Episcopus Alliphanus Assistens.

Beatissime Pater. Scis omnis Populus, qui habitas intra portas Urbis, idest militantis Hierusalem, Catharinam de Ricciis fuisse virtutis tam eximie, ut Mulierem fortem sciscitanti obviam sit Fœmina illustris, cujus heroicæ virtutes plurimæ animique doctes excellæ adeo placuerunt cælesti Sponso, ut eam in propriam agnoscens atque Crucis & plagarum suarum Stigmatibus obsignatam, innumeris prope modum cumulaverit donis, atque stupendis miraculis sat reddiderit præclaram: Oportet ergo, ut per medium S. V. supremi Ecclesiæ Vigiliis & Pastoris, idem Populus nunc sciat pergrandes ei cum Sanctis decretos fuisse honores, ut quam tot meritis undique onustam divinisque charismatibus tam liberaliter locupletatam, jam semper fuit admiratus, humillimis jugiter frequentet obsequiis, quæ ad calcandas arduissimas virtutum semitas universum aliarum Virginum Cœtum fortiter & suaviter excitent.

JOANNES ANTONIUS Bachetoni Episcopus Anagninæ Assistens.

In lucernis Tuis, P. B., mystica hæc Jerusalem jam scrutata est: Beatæ etenim Catharinæ de Ricciis nobilis Virginis Florentinæ, vix natæ & a Deo præordinatæ, Constitutiva Sanctitatis juxta eas, quas de Canonizatione Sanctorum inoffenso decurrendas pede, maximi nominis Doctor jamdiu absolutissimas dedisti Regulas, ita probata manent, ut nil superfit quominus ea, quæ hæcenus Te Auctore & tam claram præbente faciem, peracta sunt, Te etiam Pontifice Summo deficiente & declarante impleantur. Agnosce ergo, B. P, hanc Ovem: Ovem hanc tuam, jam divi Philippi Nerii, jam divæ Mariæ Magdalenz de Pazzis, jam virtutum & miraculorum testimonio comprobata; quin imo ab ipso

E

met

met cujus geris vices, supremo Pastore vocatam & electam sibi in Sponsam, electam in deliciis, suisque Stigmatibus signatam: Agnosce, inquam, hoc vas electionis charismatibus omnibus abundans & superfluens; & divino illo qui semper Pontificie Cathedre præsto est, spiritu affatus hac tam prudenti, tam Deo & Proximo sollicita, & lampadibus tam plenis parata de quinque Virginitibus Virgine, quintum Divum Canonizationis solemnibus, quæ tanto studio tantaque assiduitate disponis, adde & comple: Novum Hetruriz opportuno tempore mitte præsidium; Obsecranti Prædicatorum Ordini novum decus: Et Pontificatus Tui augustissima & intemerata monumenta auge, atque æternitati commenda, B. P.

FRANCISCUS ANTONIUS Spadea
Episcopus Aquinas & Fregellarum Assisens.

Beatissime Pater. Non splendet tot stellis Cælum, sicut inclytus Prædicatorum Ordo tot syderibus fulgentissimis Sanctorum utriusque sexus ornatur. Horum duo inter cetera nobis contemplanda se offerunt. Unum scilicet Catharina Senensis jamdudum Sanctorum Fastis adscripta, alterum Catharina de Ricciis Florentina a diuturno domicilio Pratenfis postremo inter Beatas adjuncta. Duo hæc luminaria ita æqualiter inter se lineata, & a divina gratia elaborata noscuntur, ut unum potius, quam duo sint dicenda. Utraque enim a teneris usque annis præventa fuit in benedictionibus dulcedinis atque ad summæ Sanctitatis apicem elevata, & utraque eodem caritatis igne succensa divinis charismatibus apparuit repleta. Quid enim virtutis in una præluxit, quod in altera desiderari queat? Non humilitas totius sanctimonie fundamentum, non patientia in adversis, non penitentiae rigor, non altissimæ contemplationis munus, non prophetie spiritus, non discretio spirituum, non scrutatio cordium, non miraculorum multitudo: Ambæ æquali

sorte ab eodem Sponso Jesu Corona Virginum, pronuba ipsa Deipara pretiosissimo cælesti annulo desponsata, ambæ sacris Stigmatibus insignitæ ac spineo redimitæ diademate, ut vivæ essent Sponsi patientis imagines, & cum Apostolo dicere possent: Christo confixa sum Cruci & Stigmata Domini Jesu in corpore meo porto. In hoc tantum differre videntur, quod Senensis ætatem Sponsi tantum æquaverit: Pratenfis vero dupliciter vixerit; sed hoc in augmentum meritum istius cessit, ut ejus virtus tamquam aurum in fornace diu probaretur, & ejusdem Sanctitas inter morbos & voluntarias corporis afflictationes tam longe protrahatur plus nimio augeretur. Restat igitur, Beatissime Pater, ut sicut Catharina Senensis Canonizationis honore decorata fuit, ita & altera Catharina de Ricciis Florentina Pratenfis a Sanctitate Vestra in Album describatur Sanctorum, ut hoc lucis orto sydere magis resplendeat catholica Ecclesia, & sacratissimus Prædicatorum Ordo mirabiliter illustretur.

LEO LUCAS *Vita Episcopus Oppidenfis Assisens.*

Beatissime Pater. Inter cetera præcipua dona, quibus Altissimus cumulavit B. Catharinam de Ricciis, illud memorie proditum est, quod cum ferventius oraret, Deipara Virgo se conspiciendam præbuerit, Puerum Jesum in ejus sinu amantissimè collocaverit, & ab ipso Redemptore annulo suo fuerit desponsata, quod sufficit ad ejus solemnem Canonizationem. Cum enim desponsaverit eam Christus Dominus, etiam coronam gloriæ recepit ab eo, quæ cum sit corona justitiæ, necesse ut bonum opus præcesserit, & quod fuerit ex quinque prudentibus Virginitibus, quæ sumplerunt secum oleum cum lampadibus. Equidem bonum opus operata est B. Catharina de Ricciis, virtutum omnium, scilicet profundissimæ humilitatis, caritatis eximie, obedientie aliarumque, præcipue vero virginali-

summi Dei Creatoris imaginem & similitudinem ad mortem usque perfectissimam servavit. Egit quoque omni conatu omnique adhibita industria, ut decebat delectissimam Sponsam, ut fese etiam Deo Redemptori & in carne passio-
simillimam redderet; sed quod illa tentavit per austerissimam diuturnamque poenitentiam & non est assequuta, non sine stupendo dilectionis artificio divinus ipse Sponsus perfecit, imprimendo scilicet in ejus virgineo corpore singula pretiosæ Redemptionis nostræ signa ac vestigia. Virgini igitur innocenti & poenitenti, tantisque miraculis & eximie Sanctitatis ornamentis condecoratæ, æquum censeo, ut etiam sancta Mater Ecclesia coronidem addat. Ac per os tuum loquente divino Numine, Beatissime Pater, magnæ in sanctarum Virginum Tabulis, ubi Catharinæ Severnis nomen, etiam Florentinæ adscribatur.

**Alia ejusdem Archiepiscopi Versio
Græca.**

ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΕ ΠΑΤΕΡ.

Η Ὅσα καὶ παράνομοι παρθεῖος Αἰκατεῖον
ἢ Ρίλικι, ἢ ἀσκητικὸν μοναχίσμα ὑπο-
καθὼς τῆς ἐξ Ἱεροσολύμων κατὰς λεγομένης
τάξεως, τῇ μὲν γυναικὶ τὸ βίαι καθαρῆτι τέλει-
στατην ἐστέρησι πάντε ἐκείνα, καὶ ἐμοῖσιν τὸ ὑπερ-
τι τῷ Θεῷ καὶ Κτίσει μὲχρι θανάτου, τάτῃ δὲ στυδίῳ τε
καὶ ἐνέμειλῳ, ἐκ ποσὶ γυλῶταρ Νηρηγ, ἡνωσίου τε
ἐκείνῳ κατὰς ἐμῶσι τῶν τῷ Ἀντιπῶν, ἰσαύτως
καὶ ὁ σαρμὶ καθόντι Θεῷ. Ἀλλ' ὡς τινος, καὶ ἐν αὐτῷ
μὲν λιαν ἐπικρατο, δι' αὐτηράτης δαίμωνος
τὸ σκληρογνώσιν τὸ σωματος, ἐκτευχῆν δὲ καὶ ἰδύ-
κατο, τότε διαπραῖν αὐτος ὁ σκυρῶσις Νομῶσι Θεῷ,
καὶ δὴ ὡς χωρὶς ἐκστατικὸς, καὶ παρὰ δὲν οὐκ ἀνυπὸς
πυρκαχίας ὑγκραχῆας δηλαδὴ αὐς τὸ ταύτης παρθε-
νικὸν σώμα πάντα κατὰ ἐκόντος, τὰ τῆς ἡμῶν σι-
νήσις ἀπολυτοῦσιν σωματικὰ καὶ σωμα.

Παρθενον γὰρ ἀνέκω κ' ἐν δούλῳ ἀσκήσας διαγαγέ-
σθαι, ἐπεὶ δὲ καὶ τάλαντος τῆς ἀφ' αὐτῶν ἐσθλῶν τερψί-
στες καὶ σμικροὺς κοσμησάσθαι, διακονοῦσθαι καὶ τῶν
ἐξ Ἑκκλησιῶν Μυτιέρων ἐπιθῆναι τὴν κορυμβίδα, καὶ
διὰ σώματος αὐτῶν ἑλθόντων, Μακαριστῶν
Πάτερ, εἰς τὰς ἐξ ἁλλων αἰώνων Παρθένον ἐνὶ δὴ-
τώχεα, ἔδωκε τὸ τῆς ἐξ Ἑσθλῶν χάριτος Αἰκατεῖσιν
μεγαλὸν ὄνομα, καὶ τὸ τῆς ἐκ τῶν Φωρεντίας σμῆν ὄν-
τομα ἔσται.

Γωρίο ισχυρός Αρχιεπίσκοπος Δ' χιλιετ., κ. πάλαι Αποστολικός ἐπίτροπος τῆς ἐπαρχίας τῆς γαλιαρίας τῆς ἐν τῇ Ἡπείρῳ.

Beatissime Pater . B. Catharina de Riccis candidissima Virgo & Monialis Ordinis Prædicatorum , per admirabilem totius vitæ suæ innocentiam

E 2

SER-

SERGIUS ALEXANDRI Armenus
Archiepiscopus Casarea Cappadocia.

DUM Florentinam Virginem Catharinam de Ricciis cogito tot tantisque virtutum & miraculorum donis a Deo insignitam, in mentem mihi venit celeberrimum illud Concilium in Florentina Urbe celebratum, in quo Orientalis Ecclesia & praesertim Armena Romanam fidem professsa est. Catharinae caritas tam erga viventes Peccatores, Haereticos & Infideles, quam erga solutas corporibus animas in Purgatorii poenis existentes, tanta erat tamque eximia, ut se ad quaelibet pro illorum salute tormenta libentissime Deo offerret, & voluntarios proprii corporis animique cruciatus pro eorundem beneficio dicaret. Itaque e re Orientalium meorum fore censeo, ut hanc Virginem Florentinam Sanctorum Fastis Sanctitas Vestra adscribat; quo fiet ut ejus precibus & sacra illa Synodus animis Orientalium infideat, & qui fuerat ibi damnatus, negantium Purgatorium error radicitus extirpetur.

STEPHANUS Evodius Assemanus
Archiepiscopus Spamea.

Sibi (a) uni viro, Beatissime Pater, despondit Christus Virginem castam B. Catharinam de Ricciis Monialem Professam perillustri Prædicatorum Ordinis. Hæc vero (b) cogitavit quæ Domini essent, ut esset Sancta corpore & spiritu (c), vas suum possideret in sanctificatione & honore (d); sibi que abesset gloriari, nisi in Cruce Domini Jesu Christi, per quem sibi mundus crucifixus erat, & ipsa mundo (e). Christo confixa Cruci vivebat, jam non ipsa, vivebat vero in ea Christus, cujus (f) Stigmata in corpore suo portabat, quia (g) *fortis est ut mors dilectio*. Ubi autem dilectum suum invenit Virgo prudens (h), tenuit nec dimisit, donec ipsam introduceret in æthereum thala-

rum. Cui itaque Miraculorum claritas cum omni virtutum laude consonans testis adfuit, id unum superest ut eam Beatitudo Vestra sanctarum Virginum Sponsarum (i), Episcopo animarum nostrarum Christo clarissimarum Catalogo accenseri decernat, atque præcipiat.

JOANNES Innocentius Episcopus Fagavasiensis.

QUOD sancti Francisci privilegium fuerat, ut Stigmata Domini Jesu in corpore suo portaret, hoc Deus duabus Catharinis Ordinis S. Dominici Virginibus commune fecit, Senensi nimirum & Florentinae, utraque enim ad manus, pedes & cor sacras Redemptoris cicatrices divina virtute insculptas gessit. Sed Florentina Virgo id præ ceteris singulare habuit, ut spinosum diadema in capite & Crucis vestigia in tergo impressa portaret. Admirabilis hæc Crucifixi imago tam vivis coloribus in corpore & anima expressa, quis dubitet quin inter sanctas Virgines a S. V. recenseri possit? Cujus in cælesti Patria exceptæ, & conformis imagini filii Dei factæ triumpho, etiam sancta Maria Magdalena de Pazzis, dum adhuc in vivis esset, Deo adeo illi favente interfuisse perhibetur.

BERNARDINUS Vari Episcopus Civitatis Castellanae & Hortæ.

Beatissime Pater. Beata Catharina de Ricciis dum virginitatem suam Deo dicavit, eandemque usque ad mortem exactissime custodivit, proculdubio se omnibus virtutibus ornatam ostendit. Virginitas enim paritur abstinentia, poenitentia, humilitate: alitur prudentia, fortitudine, obedientia: perficitur solitudo, silentio, caritate, oratione aliisque virtutibus; omnes quippe virtutes circa virginitatem excubant, ut eam tueantur, servant & ornent.

Quod

(a) 2. Cor. 11. (b) 1. Cor. 7. (c) 1. Thess. 4. (d) Gal. 6. (e) Gal. 2.
 (f) Gal. 6. (g) Cant. 8. (h) Cant. 3. (i) 1. Petr. 2.

Quod si virginitas ut docet Ambrosius (a), de Cælo venit, necesse est, ut beata Catharina excellenti virginitate, imo tot virtutibus prædicata in Cælis resplendeat: Cumque hoc ipsum plura miracula prædicent, par est, ut per Ecclesiæ judicium id totus Mundus agnoscat.

*JACOBUS PHILIPPUS Consoli
Episcopus Amerinus.*

BEatissime Pater. Beata Catharina de Ricciis Parentibus pietate & nobilitate conspicuis Florentiæ nata, eo Agro relicto, quo non nisi vepres & cardui Patrisfamilias sementem suffocantes abundant, alium sibi excolendum suscepit, ubi cultus utilior, ubi fructus uberior esset: Sacro igitur in Prateni sancti Vincentii Monasterio Ordinis Prædicatorum habitu Religiosis induto, nunquam satis explicari potest, quanta animi contentione gloriosas illas, quibus idem Ordo illustratus est, Virgines æmulari niteretur, ut opus nempe suum magno præmio destinatum consummaret, & Domino a quo mercedem expromissæ virginitatis expectabat, placeret, crescens ætate crescebat ibi sapientia atque prudentia, & ambulans de virtute in virtutem, ut Deum Deorum videret in Sion, virtutum omnium demississimæ præcipue humilitatis atque ardentissimæ caritatis exemplar effecta est; vitam propemodum cælestem agens in terris crebro supernæ suavitatis dulcedinem prægustavit, & de illo Torrente voluptatis quo nunc potatur in Patria, etiam in via bibit, atque eo tunc demum inebriata est, cum vel Deiparæ, vel Pueri Jesu in quem desiderant Angeli prospicere, aspectu amplexibusque frueretur.

Odoratus autem Dominus tantarum virtutum odorem, quibus in gradu heroico ab ortu fere sui usque ad occasum Catharina refulsit, non his tantum cælestibus beneficiis suæ Sponsæ Sanctitatem comprobavit, sed & miracula

adjecit, quibus rite legitimeque probatis Decretum de ejus persagenda Canonizatione jam pridem, P. B., pronunciare dignatus es: Quibus propterea stantibus hanc Virginem, quam semper Dominus vigilantem invenit, veramque Christi Sponsam sacris ab eo Stigmatibus condecoratam, & Corona spinea transfixam, annulo desponsatam, dulcissimoque amplexu delectam, atque hinc in Cælis per amœna virentia sequentem Agnum quocumque ierit, ne ultra, P. B., inter sanctas Virgines adscribere protrahas, humillime deprecor.

JOSEPH Coppola Episcopus Aquilanus.

Canonizatio B. Catharinæ de Ricciis ad hæc usque tempora tamdiu protracta, jure quidem & merito Tibi utpote in hoc maxime omnium, quotquot fuerunt, Romanorum Pontificum scientissimo reservata est. Opus igitur ab Urbano VIII. rite inchoatum, quodque Clemens XI. Benedictus XIII., & Clemens XII. profecuti sunt, feliciter absolvet, & sapientem Virginem Catharinam, quam Dominus semper vigilantem invenit, Sanctarum Diptychis decorans ad veram tutamque pacis viam per quam divum Philippum Neriū popularem suum ascendente vidit in Cælum, omnes in Christo credentes manducere, illius imitatione dignetur.

JOSEPH Rossi Episcopus Venafranus.

BEata-Catharina de Ricciis Monialis inclyti Prædicatorum Ordinis una est de numero prudentum Virgo, cui oleum non defuit, quin lampade accensa cælesti æterno Sponso obviam iret; sollicita enim, B. P., semper fuit, ne ignis ille divini amoris quo ardebat, extingueretur vel teperceret, imo magis magisque augetur; quapropter Christus Dominus cælestis Sponsus Redemptionis Stigmata Catharinæ corpori impressit, & in acerbissimæ Passionis suæ tormentis corpori extrinsecus, & cor-

(a) De virginib. lib. 1. cap. 3. & 5.

& cordi intrinsecus communicatis, Catharinæ erga divinum Sponsum caritatem, & Sponsi divini erga illam amorem perfectissimum testatus est; & insuper ipsa Beatissima Deipara Virgo Maria se conspiciendam cum Puero suo præbuit, & Puerum ipsum Jesum in ejus sinu amantissime collocavit, atque eademmet Deipara pronuba, data dextera, pretioso cælestique annulo fuit desponsata. Hæc & multo plura caritatis argumenta inter plaudentes Angelorum Choros in cælestem Patriam immenso suscepta fuit cum gaudio, & coronam accepit, quam cælestis Sponsus sibi præparaverat. Virginis igitur, quæ nos in virtute præcessit, diligenter sequamur exempla, & sedula devotione colamus in Aris.

JOANNES FRANCISCUS Caval-
lini Episcopus Alatriensis.

INsigne heroicarum virtutum ac præsertim maximæ erga Redemptorem nostrum caritatis, quibus enituit beata Catharina de Ricciis, exhibent testimonium sacra Stigmata ejus corpori æte profundeque insculpta, atque acerbissimi Dominicæ Passionis dolores singulis hebdomadis per longum duodecim annorum cursum renovati. Quod quidem divini amoris argumentum in suam Sponsam expressum tot subinde miraculis meruit comprobari, ut iis de more a Sanctitate Vestra admissis, id unum superesse videatur, quod dignissima Virgo inter Cælites referri omnino debeat, sicuti & ipse censeo supremo, S. V., Judicio me ipsum humillime submittens.

NICOLAUS Cioffi Episcopus Soranus.

QUæcumque de beata Catharina de Ricciis comprobata referuntur, ea manifestissime ostendunt, beatam Catharinam non solum in terris angelicam egisse vitam, verum etiam sempiterna in Cælis beatitudine gaudere. Innocentiæ candor, frequentia cum Angelis, cum beata Virgine Maria,

cum Jesu Christo, qui sibi eam Sponsam elegerat, colloquia, eximiarum virtutes, res præclare gestæ, tot miracula testimonia equidem sunt locupletissima. Sed auctoritas ipsa sancti Philippi Nerii in ejusdem Canonizationis Bulla confirmata, & attestatio sanctæ Mariæ Magdalenzæ de Pazzis, cui a Deo ut triumpho ad ingressum beatæ Catharinæ in Cælis celebrato interesset, impertitum fuit, postulant ut Catharinæ eadem, qua Philippus & Maria Magdalena recoluntur, veneratio per S. T. decernatur.

JOANNES ANTONIUS Castelli
Episcopus Catharensis.

ET vita B. Catharinæ de Ricciis & res ab ea sancte præclareque gestæ id tandem a B. V. postulant, ut in sanctarum Virginum numerum referatur. Etenim jam usque ab ineunte infantia castissimis integerrimisque moribus fuit; obedientiam, paupertatem, humilitatem maxime coluit consequutaque est, ut & Stigmatibus Christi Servatoris Cruci affixi insignita, & donis aucta, & prodigiis clara ex ærumnis hujusce Mundi ad Beatorum patriam migraret. Quamobrem votis Ecclesiæ universæ meæ quoque adjungo, atque a S. V. humillime postulo, ut ei cultus exhibeatur is, qui ceteris sanctis Virginibus merito exhibetur.

NICOLAUS MARIA Calcagninus
Episcopus Civitatis Ducalis.

Electa Christi Sponsa B. Catharina de Ricciis inclyti Ordinis S. Dominici lilium, alterius Catharinæ Senensis æmula arduum perfectionis iter, quod a teneris annis arripuit, Deo postea consecrata tanta animi contemptione prosequuta est, ut virtutum omnium exercitio, & quidem in gradu heroico Monialibus ceteris præluxerit. Maxima illius in pauperes liberalitas, humilitas profunda, exacta obedientia, invicta in laboribus fortitudo sunt virtutes illæ, quibus veluti monilibus orna-

nam Sponsam suam Dominus concipit. Præcipuum vero quod in hac Virgine admiramur spirituale ornatum, est ardor supernæ contemplationis, cujus dulcedine perfusa æstuque voluptatis abrepta gratiis cumulari, æque impressione sacrorum Stigmatum imagini Redemptoris nostri Jesu Christi meruit fieri conformis. Hanc igitur prudentem Virginem tot ac tantis placidissimis charismatibus, dum viveret a cælesti Sponso condecoratam, signisque post obitum illustratam, in sanctorum Virginum Faltis jure merito a S. V. describendam esse affirmo.

D. INNOCENTIUS Gorgoni Episcopus Pinnenfis & Hadriensis.

BEATA Catharina de Ricciis eximia puritate ac divinarum rerum contemplatione ab ipsa infantia celebris

Sanctimonialium Ordinis Prædicatorum Institutum professa, ita in Dei amore ac supernis virtutibus profecit, ut & digna Christo Sponsa habita ac cælestibus favoribus declarata, & singularis ipsius Sanctitas a sanctis Philippo Neri, ac Maria Magdalena de Pazzis divinitus agnita, palam prædicata, ac multis a Deo miraculis in vita & post mortem confirmata fuerit; quamobrem dignam ipsam censeo, quæ suprema qua Tu polles auctoritate, in Sanctorum Censum referatur.

Sententiis omnium auditis, hæc subjecit Pontifex novas preces indicens, & celebrandæ quinque Beatorum Canonizationi diem designans vicesimum nonum currentis Junii, qui SS. Petri & Pauli Apostolorum martyrio erat consecratus.

VENERABILES FRATRES. Maximam sane voluptatem percipimus ex suffragiis vestris, quæ solemnem beatæ Catharinæ de Ricciis Canonizationem deposcunt. Eandem prorsus lætitiā sentimus in quatuor præcedentibus Consistoriis, in quibus suffragia tulistis de Causis aliorum quatuor Beatorum, de quorum Canonizatione pariter agebatur. Itaque, Deo juvante, diem vicesimum nonum hujus mensis Junii, qui Sanctorum Petri & Pauli Apostolorum Festo celebrando consecratur; illum, inquam, diem constituimus, ut ritu solemniori, numero Sanctorum adscribamus quinque Beatos, nempe Fidelem a Sigmaringa, Camillum de Lellis, Petrum Regalatum, Josephum a Leonissa, ac Catharinam de Ricciis. Interea præges veras ad Deum convertite, ac vehementer ab ipso exposcite, ut ope sua potentissima cælestique inspiratione Nobis adsit propitius suumque lumen impertiat, ut hanc rem gravissimam perficiamus ad gloriam Divini Nominis augendam, catholicam Fidem magis efferendam, & christianam Religionem propagandam.

Cognitæ Patribus jam inde a principio Consistorii Protonotariorum & Procuratoris Fiscalis absentia pro re nata & potestate sua consuluit Pontifex; novissimi hujus enim sibi vidicavit munus;

quod vero ad primos spectabat, id Cæremoniarum Præfecto commisit, & novitas perturbaret animos, accommodata oratione, licet ex tempore suadere studuit, hoc ab Cæremoniarum Apo-

Apostolicorum officio alienum non esse censendum; quippe qui de actu omnium præcellentissimo, de Canonica scilicet novi Summi Pontificis electione ejusque dignitatis acceptione semper & quandoque contingat, sese rogare solent; quapropter satis consonum videri & æquum, si Protonotario Magistrum Cæremoniarum in hoc munere sufficeret. Hic itaque Pontifici obtemperans Mandatis, unum aut plura Instrumenta se confecturum promisit appellatis testibus, qui aderant, Pontificis Familiaribus, & consuetis usus verbis: *Conficiam. Vobis Testibus.* Ita utriusque Consistorii Actio absoluta, Cæsusque prope meridiem dimissus.

IN NOMINE DOMINI AMEN.

Pateat in perpetuum cunctis omnibus ubique ac evidenter notum sit singulis præsens hoc publicum Instrumentum Sanctissimi Domini Nostri Benedicti Divina Providentia Papæ XIV. jussu editum lecturis pariter vel audituris, quod anno a Dominica Incarnatione millesimo septingentesimo quadragésimo sexto Indictione nona: Die vero 14. mensis Junii feria tertia: Pontificatus autem ejusdem Sanctissimi Domini Nostri Papæ anno sexto: Cum idem Sanctissimus Pater in Consistorio semipublico, ultimo quidem ex quinque, quæ pro absolvendis Causis beatorum, Fidelis nempe a Sigmaringa, Camilli de Lellis, Petri Regalati, Josephi a Leonissa, & Catharinæ de Ricciis jam indixerat, affideret, in eoque ex ordine Causa B. Catharinæ foret pertractanda, animadversum est Protonotarios Apostolicos de numero Participantium, quorum interest Acta omnia colligere, & super his publicum vel publica, unum aut plura conficere Instrumentum vel Instrumenta, etsi specialiter admonitos, a præfato Consistorio abesse, unaque simul cum ipsis Procuratorem Fiscalem Reverendæ Cameræ Apostolicæ, cujus est apud eosdem Protonotarios Pontificis nomine instare, ut ea quæ pertractantur in publi-

cis referant Tabulis: Ne ab hominum memoria abscederet integra hujus Consistorii series, deque isto pariter prout de aliis per ipsosmet Protonotarios actum jam fuerat, perenne ad Posterum permaneret documentum tam disertissimæ Allocutionis, qua Summus idem Pontifex Actionem Consistorialem incepit, quam suffragiorum, quibus Eminentissimi ac Reverendissimi Domini Cardinales, necnon Reverendissimi Patriarchæ, Archiepiscopi, & Episcopi omnes in Urbe degentes, & ad hoc speciatim etiam Sanctitatis Sux nomine per literas Secretarii Congregationis sacri Concilii Tridentini acciti, apud eundem Sanctissimum pro complemento solemnæ Canonizationis indicte suppliciter insteterunt: Mihi infrascripto Primo Apostolicarum Cæremoniarum Magistro, ac Apostolicæ Sedis Notario Protonotario nuncupato stupentibus ac admirantibus omnibus promptitudinem animi, ingenii felicitatem ac providam Sanctitatis Sux curam, qua inopinatis etiam casibus extemporanee consulit, formaliter injunxit, mandando ut unum vel plura eorumdem Protonotariorum de numero Participantium, ut dictum est, absentium loco publicum Instrumentum, vel Instrumenta conficerem super sententiis, consilio & unanimi consensu tum Reverendissimorum DD. Cardinalium, necnon Patriarcharum, Archiepiscoporum, Episcoporum, deque Summi Pontificis oratione & deliberatione super solemnæ Canonizationis B. Catharinæ de Ricciis una cum aliis quatuor supra recensitis Beatis habenda in Basilica Vaticana die 29. præsentis mensis Junii Sanctorum Apostolorum Petri & Pauli hujus Almar Urbis Patronorum Principalium Martyrio consecrata. Cujus suprema mandata venerabundus excepi, atque in genua provolutus respondi: *Conficiam.* & ad Familiares Pontificios conversus advocando eos in Testes, dixi: *Vobis Testibus.*

Quare ut injuncto mihi muneri faciam satis, Actorum omnium seriem hic referendo testor, quod hodie idem San-

Sanctissimus Dominus noster Benedictus
 Divina Providentia Papa XIV. hora
 13. de suis intimis Cubiculis Patii A-
 postolici Quirinalis in Aula Paramen-
 torum jam Balda præcinctus processit,
 ibique per Eminentissimos de Marinis,
 & Albanum Diaconos Cardinales anti-
 quiores fuit sacris indutus vestibus una
 cum Pluviali rubro & Mitra simplici
 redimitus: Tum præeunte Papali Cru-
 ce ab Auditore Rotæ ex more delata
 exiit in illam Aulam, quæ loco Du-
 cali substituta fuerat, pro Consistorio
 paratam: Statim ac fuit in sede com-
 positus, sacre Consistorialis Aulae Cu-
 stos per consueta verba: *Extra omnes*
 Cunctos admonuit, ut foras exirent
 Clausisque subinde januis Papa cum Car-
 dinalibus secretum habuit Consistorium;
 a cuius negotiis expeditus mandavit,
 ut Patriarchæ, Archiepiscopi & Epi-
 scopi suffragaturi intromitterentur; sic-
 que executioni cum fuerit demandatum,
 injunxit, ut nemo amplius intus acce-
 deret, etsi ex postea adventaret, ne
 inceptam actionem suo deturbaret in-
 gressu: Cum itaque accidisset, quod
 Protonotarii & Procurator Fiscalis du-
 cti forsan spe, ut secretum Consistorium
 longiori tempore esset duraturum, tar-
 dius quam opus erat, Quirinale petiis-
 sent, præ foribus remanere coacti sunt.
 Confidentibus igitur Eminentiss. DD.
 Cardinalibus, ceterisque aliis stantibus
 præfatam habuit Papa Allocutionem;
 eaque expleta qui stabant, assiderunt:
 Tunc Eminentissimus Carafa Episco-
 pus Albanensis, utpote inter præsen-
 tes Cardinales omnibus antiquior pri-
 mus protulit sententiam suam, & in-
 stetit apud Sanctitatem Suam, ut bea-
 tam Catharinam de Ricciis inter san-
 ctas Virgines allegeret: Non ab simili
 voto eundem Sanctissimum Patrem ro-
 garunt præsentibus alii Eminentissimi
 Cardinales, nempe

Franciscus Tituli S. Mariæ Transtyre-
 rim S. R. E. Presbyter Cardinalis
 Burghesius.
 Antonius Xaverius Tit. S. Stephani in
 Monte Cælio S. R. E. Presbyter Car-
 Tom. XIII.

Fr. Joannes Antonius Tit. SS. Silvestri
 & Martini in Montibus S. R. E. Pres-
 byter Cardinalis Guadagni.
 Trojanus Tit. S. Cecilie S. R. E. Pres-
 byter Cardinalis de Acquaviva.
 Dominicus Tit. SS. XII. Apostolorum
 S. R. E. Presbyter Cardinalis Riviera.
 Joannes Baptista Tit. S. Mariæ Ange-
 lorum S. R. E. Presbyter Cardinalis
 Spinola.
 Raynerius Tit. S. Sabinæ S. R. E. Pres-
 byter Cardinalis de Ilcio.
 Dominicus Tit. S. Bernardi S. R. E.
 Presbyter Cardinalis Passionei.
 Silvius Tit. S. Priscæ S. R. E. Presby-
 ter Cardinalis de Valentibus.
 Fr. Joachimus Tit. SS. Quatuor Co-
 rolatorum S. R. E. Presbyter Cardi-
 nalis Portocarrero.
 Camillus Tit. SS. Joannis & Pauli S.
 R. E. Presbyter Cardinalis Paulu-
 tius.
 Carolus Albertus Guidobonus Tit. S.
 Mariæ de Pace S. R. E. Presbyter
 Cardinalis Cavalchinus.
 Fridericus Tit. S. Pancratii S. R. E.
 Presbyter Cardinalis Lantes.
 Franciscus Tit. S. Mariæ de Populo
 S. R. E. Presbyter Cardinalis Riccius.
 Antonius Tit. S. Silvestri in Capite S.
 R. E. Presbyter Cardinalis Rufus.
 Philippus Maria Tit. S. Agnetis extra
 Mœnia S. R. E. Presbyter Cardina-
 lis de Montibus.
 D. Fortunatus Tit. S. Matthæi in Me-
 rulina S. R. E. Presbyter Cardinalis
 Tamburinus.
 D. Joachimus Tit. S. Crucis in Hieru-
 salem S. R. E. Presbyter Cardinalis
 Besutius.
 Carolus S. Mariæ in Via Lata Dia-
 conus S. R. E. Cardinalis Marini.
 Alexander S. Mariæ ad Martyres Dia-
 conus S. R. E. Cardinalis Albanus.
 Nerus S. Eustachii Diaconus S. R. E.
 Cardinalis Corfinus.
 Agapitus S. Agathæ in Subura Dia-
 conus S. R. E. Cardinalis Mosca.
 Carolus Maria S. Mariæ in Porticu
 Diaconus S. R. E. Cardinalis Sacri-
 pantes.

F

Ma.

Marius SS. Cosmae & Damiani Diaconus S. R. E. Cardinalis Bologninus.
 Prospere S. Georgii in Velabro Diaconus S. R. E. Cardinalis Columna de Sciarra.
 Alexander S. Mariae in Aquiro Diaconus S. R. E. Cardinalis Tanarius.
 Hieronymus S. Adriani Diaconus S. R. E. Cardinalis Bardi.
 Dominicus SS. Viti & Modesti Diaconus S. R. E. Cardinalis Ursinus.

Postquam DD. Cardinales a suffragiis se expediverunt, adstantes Patriarche, Archiepiscopi & Episcopi supplices & ipsi apud Sanctissimum Dominum Nostrum sigillatim assurgendo, dum loquebantur, pro ejusdem Beato Canonizatione insteterunt. Erant hi RR. PP. DD.

Antonius Maria Pallavicinus Patriarcha Antiochenus.
 Thomas Cervini Patriarcha Hierosolymitanus.
 Alexander Borgia Archiepiscopus Firmanus.
 Felix Solatius Archiepiscopus Thebarum.
 Gabriel Eva Archiepiscopus Cypri Syrus, qui patrio prius, deinde latino idiomate tulit suffragium.
 Joannes Andreas Tria Archiepiscopus Tyri.
 Simon Gritti Archiepiscopus Tyanen.
 Joseph Maria Ferroni Archiepiscopus Damascenus.
 Joannes Franciscus Stoppani Archiepiscopus Corinthi.
 Michael de Palma Archiepiscopus Theatinus.
 Stanislaus Poliaftri Archiepiscopus Rossanen.
 Ferdinandus Maria de Rubeis Archiepiscopus Tarfi.
 Michael Maria Vincentini Archiepiscopus Theodosia.
 Nicolaus Carafa Archiepiscopus Philippensis.
 Antonius Fonseca Episcopus Aelinus.
 Antonius Xaverius Santamaria Episcopus Cyrenen.
 Bernardus Antonius Pizzella Episcopus

Constantinensis.
 Ludovicus Antonius Valdina, olim Cremona Episcopus Hermopolitanus.
 Fabricius Borgia Episcopus Ferentinus.
 Nicolaus Spinelli Episcopus Aversanus.
 Hippolytus e. Rubeis S. Secundi Episcopus Senogallien.
 D. Paulus Thomas Marana Episcopus Afulanus in Piceno.
 Fr. Silvester Merani Episcopus Porphyriensis.
 Antonius Amalphantus Episcopus Orton. & Camplen.
 Antonius Cantoni Episcopus Faventinus.
 Cæsar Bonajuti Episcopus Pharen.
 Paulus Bonavisa Episcopus Spoletinus.
 Marius Maffei Episcopus Fulginatensis.
 Guido Ursellus Episcopus Cæsenatensis.
 Hyacinthus de Silvestris Episcopus Nepesinus & Sutrinus.
 Egidius Antonius Isabelli Episcopus Alliphanus.
 Joannes Antonius Bachetoni Episcopus Anagninus.
 Franciscus Antonius Spadea Episcopus Aquinas & Frezzellarum.
 Leo Lucas Vita Episcopus Oppiden.

Omnes Pontificio Solio Assistentes, quibus pari ritu & unanimi sententia Episcopi non Assistentes in emittendis pro Canonizatione suffragiis accesserunt. Videlicet RR. PP. DD.

Joseph Schiro Archiepiscopus Dirrachinus, qui patrio prius, deinde latino idiomate tulit suffragium.
 Sengius Alexandri Armenus Archiepiscopus Cæsareæ Cappadociae, qui patrio prius, deinde latino idiomate tulit suffragium.
 Stephanus Affemanus Archiepiscopus Apameæ.
 Joannes Innocentius Episcopus Fagariensis, patrio prius, deinde latino idiomate suffragium emisit.
 Bernardinus Vari Episcopus Civitatis Castellanz & Hortæ.
 Jacobus Philippus Consoli Episcopus Amerinus.
 Josephus Coppola Episcopus Aquilanus.

Joseph de Rubens Episcopus Venerfranus.
Joannes Franciscus Cavallini Episcopus
Alatrinus.
Nicolus Closs Episcopus Soranus.
Joannes Antonius Castelli Episcopus
Catharensis.
Nicolus Maria Categuini Episcopus
Civitatis Ducalis.
Innocentius Gorgonius Episcopus Pia-
nen. & Hadrien.

Consistorialibus Actionibus tandem
imposuit altera brevis Sanctissimi Al-
locutio, a qua cum esset expeditus,
stante Procuratore Fiscalis & Proto-
notariarum Participantium absentia,
demandavit mihi ut supra relatum est,
quod praesens hoc, prout exequor, con-
ficerem Instrumentum.

Acta sunt haec in Quirinali Palatio
die, mense & anno, quibus supra ad-
stantibus DD. Paulo Zani Bononiensi,
& Josepho Maria Puoti Neapolitano
ab intimo Sanctitatis Suz Cubiculo Te-
stibus ad hoc specialiter adhibitis, at-
que rogatis.

Ita est &c.

*Ignatius Reali Apostolicis Ca-
remonis Praefectus.*

Loco † Signi.

Consistorialibus Actionibus coronidem
imponent etiam nunc, quae adnectun-
tur, suffragia DD. Cardinalium, nec-
non Patriarcharum, & Episcoporum
absentium ab illis.

THOMAS Episcopus Orienfis & Veli-
strensis Sacri Collegii Decanus, Vice-
Cancellarius Cardinalis Rufus.

Non absque peculiari divinae Pro-
videntiae consilio contingere ar-
bitror, ut S. V. quatuor Viris ex for-
tibus Israel ad bella Domini doctissi-
mis, simulque B. Catharinae de Ricciis
Religiosissimae Dominicanae Disciplinae
Seclaticeis Sanctorum cultum solemniter
decernere cogitet. Haec namque

ab ipso aetatis diluculo agere incipiens,
& pari fortia omnium humani generis
hostium superavit insidias, viresque
protulit. Assidua ac pene ad miracu-
lum jejunia, corporis a flagris, a cili-
ciis, a ferreis catenis afflictationes,
transmissae inter orandum aliaque pia
opera integrae fere noctes, vulgaria haec
erant virtutum ejus exercitia; virgini-
bus quidem omnibus sed divinae pra-
sertim caritati litabat. Eratque ipsamet
ejus sacrificii victima, quam incende-
bat ac veluti decinerabat, quae fortis
est ut mors dilectio. Hinc ejus oratio
sine intermissione, & perpetuus ille in
Christi Domini passionem, doloremque
affectus, atque ejusdem e Cruce pen-
dennis contemplatio amoris plena. Hinc
quoque Proximi dilectio nunquam non
ignea in Catharina fuit, illius tamen
corporis opportunitatibus ita aderat, ut
ardentius curaret animas & spiritualia
commoda. Ita vero commiserabatur
peccantium statum, ut impense non
semel a Domino petierit, ut tela quae
in illos eliminaverat, in eandem ipsam
jaceret, atque exaudita gratulabatur ma-
gnopere ab aliorum traducta ad suum
caput supplicia. Jure itaque optimo
Mulierem hanc sortem, heroicarum
virtutum meritis adeo illustrem, om-
nium charismatum donis praeluentem,
& plurium miraculorum luce coruscan-
tem, Sanctam esse & debito Sanctis
cultu esse honorandam, S. V. suprema
qua pollet auctoritate, pronuntiabit.

ANNIBAL Episcopus Portuensis
Cardinalis Albanus S. Cle-
mentis nuncupatus.

BEATA Catharina de Ricciis Monia-
lis Virgo ex Ordine Praedicatorum
tam eximia morum sanctitate cla-
ruit, ut nulla vita ejus pars fuerit,
quae christiana virtute non maxime spe-
ctetur & habeatur illustris. Aucta in
dies aetas perfectionem addidit, protrahit
tamen tempus admirabiliora exhibuit
spectatae sanctitatis incrementa. Illa Vir-
gines Deo sacras, inter quas fuit ad-
scripta & vixit, illa seculares homines

variae conditionis & ordinis ad virtutem inflammavit; illa compluribus saluti fuit; illa denique a Civibus perinde ac Exteris, quibus innotuit, celebrata est. Multi etiam Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales amplissimi, quorum tres nimirum Cervinus, Mediceus & Aldobrandinus Summi Pontifices evasere, aliique Viri Principes supremo Urbium ac Regionum imperio clari, praesentes sunt ipsam venerati. Admirabilem Catharinae sanctitatem divinitus cognitam S. Philippus Neri, & S. Maria Magdalena de Pazzis susceperunt. Venerando religiosae vitae exemplo, donisque caelestibus longe praecipuis, quibus a Deo affluenter ditata fuit, altera S. Catharina Senensis est habita. Neque id mirum. Ita enim Catharina de Ricciis in terris egit, ut plane animo, corde, spiritu tota in Deum rapta videretur; sibi que penitus mortua uni Deo ejusque gloriae viveret. Digna proinde illo honore est, qui ceteris sanctis hominibus ex Apostolicae Sedis praescripto tribui solet: Quum illis nulla parte Catharina sit inferior.

VINCENTIUS Episcopus Praenestinus Cardinalis Major Penitentiarius

Non est, cur B. Catharinae de Ricciis Virginis Ordinis Praedicatorum sanctitatem pluribus praedicem, quam cum viveret multi Episcopi & Cardinales, qui spiritum ejus probant, dignam esse dixerunt, quae in Album sanctarum Virginum referretur. Ea namque cum spretis amplissima domus divitiis, relictaeque Patria in Monasterio sancti Vincentii Civitatis Prati in Etruria Institutum sancti Dominici suscepit amplexa, nihil antiquius habuit, quam ut mortificationem Jesu semper in suo corpore circumferret. Pertulit ea quidem acerbissimos cruciatus ob Jesu Servatoris amorem, quae maxime pere flagrabat, obtinuitque, ut Corona spinea suum caput transfigeretur, & Stigmata Domini Jesu in corpore

suo portaret. Humilitate, obedientia, virginitate, paupertate, caritate, misericordia, omnibus denique virtutibus clara, insignisque dono miraculorum a caelesti Sponso in Calum evecta est, ubi gloria sempiterna frueretur. Quare nemo Catholicorum est, qui non desideret, ut ei novum decus per solemnem Canonizationem accedat.

JOSEPH Episcopus Tusculanus Cardinalis Accoramonensis

Quoniam Deo Optimo Maximo, cujus fermotatio est cum simplicibus, nedum placuit praecleara beata Catharinae merita supernis charismatibus, cum viveret, liberaliter cumulare, verum etiam uberissimam quae nunc in Caelis fruitur, gloriam singularibus miraculis testatam facere: Jure proinde meritoque S. V. eam Divorum Fastis adscribet.

VINCENTIUS Episcopus Sabiniensis Cardinalis Bichius

Profecto Virgo sapiens fuit beata Catharina de Ricciis Monialis professa in Monasterio Prateni Ordinis Praedicatorum, quae in diebus peregrinationis suae divini spiritus infusione Apostolicum consilium secuta cogitavit quae sunt Domini, ut esset sancta corpore & spiritu, atque cum caelesti Sponso in beata regnaret aeternitate. Nec in praconcepto desiderio defuit Catharinae divina gratia, quae illam specialibus prosequuta beneficiis, ea omnia mirabilia ipsi concessit, quae de sanctis Virginibus Rosa Limana, & Agneta a Monte Politiano in earum Canonizationum Apostolicis literis continentur. Impletum vidit Catharina Oraculum divinum: *Sponsabo Te mihi in fide*, & facta Sponsa Christi, illius experta fuit Passionem, ut cum ipso esset in caelesti gloria. Hujus B. Catharinae magnum fuit sanctitatis indicium, quod ipsa Prati commorans S. Philippi Neri Romae degentis praesentem habuerit aspectum, ipsumque fuerit allocuta, ut

te-

testatur Bolla Canonizationis ejusdem S. Philippi; cumque plena meritis beata Catharina ad Cælum evolasset, tanta sunt ejus miraculorum post mortem patratorum testimonia, ut de illius sanctitate non sit relictus ambigendi locus; & ideo mereatur inter sanctas Virgines adscribi.

NICOLAUS MARIA Tit. S. Petri ad Vincula Presbyter Cardinalis Lerari.

Gloriosas Ordinis Prædicatorum Virgines æmulata beata Catharina de Ricciis, oratione, humilitate, altissima rerum cælestium contemplatione, ac divini amoris ardore adeo fuit eis simillima, ut parem cum eis cælestium donorum partem in terris vivens receperit, eadem in corpore suo potentia signa portaverit, eandemque in Cælis coronam vitæ inde promeruerit: Quod cum testatum faciant miracula ac prodigia ejus intercessione divinitus patrata, merito catholicæ Ecclesiæ Fastos ejus nomine augeri enixe postulamus.

RAPHAEL COSIMUS Tit. S. Marcelli Presbyter Cardinalis de Hieronymis.

Beatissime Pater. Sponsus divinus qui pascitur inter lilia, pulcherrimos in sacris hortis excolere consuevit flores, quorum cælesti colore ad Angelicam Virginitatis virtutem suaviter capta B. Virgo Catharina de Ricciis, tanto divini amoris æstu in mediis Virginitatis nivibus arsit, tantaque ejus fuit cælestium virtutum fragrantia, ut cælestem Sponsum allegerit ad illam annulo subarrhandam. Illam igitur, quam Deus ante & post mortem miraculis quoque dignatus est illustrare, Sanctarum numero adscribendam a S. V. dignam existimo ad solatium non minus quam ad exemplum ceterorum Fidelium, qui eandem Angelicam sequantur virtutem.

*CAROLUS Tit. S. Maria de Ara-
Cæli Presbyter Cardinalis
Calcagninus.*

Omnipotens Dominus! quia in sanctitate nullam vult inter utrumque sexum meritorum disparitatem, eligit infirma Mundi, ut fortia confundat; sicuti ostendit in beata Virgine Catharina de Ricciis Florentina, quæ ab ipsa fere infantia ita omnium virtutum rudimenta præsetulit, ut Angelii sui Custodis aspectu frui ejusque colloquiis recreari frequentissime mereretur. Crescente vero ætate, abdicatis hujus Mundi pompis, spretisque Parentum blanditiis inter S. Dominici filias adnumerari voluit. Ibi orationi jugiter intenta inter Cœlites potius quam inter homines versari visa fuit. Amplexus dulcissimos Christi Jesu in Cruce pendentis sibi acceptissimam Sponsam esse dicentis meruit obtinere. Cælestium visionum & prophetici spiritus particeps fuit; tamen abjectissimam toto corde se reputabat; tandem cælestis Sponsus, ut Sponsæ suæ argumenta præcipue caritatis exhiberet, sacra Redemptionis Stigmata ejus sinistro lateri manibus pedibusque impressit, ut in omnibus sibi similis appareret; quæ mature considerans Clemens XII. ei primos Religiosi cultus concessit honores; quibus novis deinde adjectis signis & probationibus, ardentissime deprecor S. V., ut beata Catharina sanctarum Virginum Catalogo adscribatur, sic ejusdem præclaris meritis exposcentibus.

HIERONYMUS S. Angeli in Foro Piscium Diaconus Cardinalis Columna.

Quæ laus esse solet communis omnibus cum Christo Regnantibus, ut eos ex massa perditionis electos prædestinaverit cælestis Pater conformes fieri imagini Filii sui, eandem præcipua quadam ac plane singulari ratione propriam esse B. Catharinæ de Ricciis sæpe mecum cogitavi, B. P.. Illam siquidem

dem in benedictionibus dulcedinis ita praevenit miseratur ac misericors Dominus, ut sanguinea Redemptionis Stigmata ipse sinistro lateri, manibus praeterea ac pedibus insculperit, spinea Corona Sponsae suae caput transfixerit, nescios utrum majori honoris an doloris prerogativa, tergo profunde imprellerit vestigia salutaris Crucis, quae facta fuerat principatus super humerum Redemptionis, per annos duodecim horis viginti octo in hebdomadas singulas communicaverit acerbissimos sacrae Passionis cruciatus, quibus olim Dei Filius peccata nostra pertulit in corpore suo super lignum, denique ne quid ad absolutissimam, quae haberi posset, imaginis perfectionem deesset, exteriorem Christi Domini speciem exprimi ac representari aliquando voluit Catharinae vultu, ut quemadmodum olim aeternus Pater in Dilecto Filio ita simili quantatenus ratione in sancta hac Virgine sibi bene complacuisse testaretur; Nemini autem fas est suspicari, quia tantamque prodigiosa corporis cum Christo similitudo sejuncta fuerit ab interiori ejusdem imitatione, qua plissima haec Virgo omnium virtutum exercitatione vitam suam crucifixerit tam vitiis & concupiscentiis. Aequum proinde censeo, Beatissime Pater, ut quae cum Christo compassa est, cum Christo etiam in Ecclesia regnet sanctarum Virginum Catalogo inscripta, & quae Christi dolorum particeps fuit consortium aliquod habeat in publicis honoribus, quibus Deus Filium suum exaltans magnifice cum eo fecit, annuntiari jubens nomen ejus in universa terra.

MUNDILLUS Ursinus Patriarcha
Constantinopolitanus Assistent.

HABES in beata Catharina, Beatissime Pater, Mulierem fortem non procul & de ultimis finibus, sed in proximis Regionibus natam, quae ab ipsis pene incunabulis manum suam mittens ad fortia oblectamenti omnibus bellum indixit, & gloriosissimas de inferno Hoste victorias reportavit. Ha-

bes prudentem Virginem, quae sumpto secum divini amoris oleo praeclarissimarum virtutum lampadem accensam semper praefecit; quamque Dominus in omni patientia, in profunda humilitate, in contemplatione sublimi, in intensissima caritate assidue vigilantem invenit. Habes demum dilectissimam Sponsam, quam Christus subarrhavit annulo suo; cui Stigmata Redemptionis impressit; in cujus sinu saepe thronum suum posuit; & quam revulsis a Cruce brachiis amplexatus est. Dignissimam propterea censeo, quae sanctarum gloria sublimetur, ut in ejus odorem currentes aeterno Regi plurimae Virgines post eam adducantur.

JOSEPH MARIA Rufus Archiepi-
scopus Capuanus Assistent.

IN concluso caelestis Sponsi horto virentes semper apparuere flores: Beatae vero Catharinae de Ricciis verginitatis, humilitatis ac caritatis lilium amplexavit, velut inter stellas luna minores. Hac enim aetatem, sexum, naturam praetergressa Angelicam in terris vitam peregit, hinc tot splendidiore charismatum dona in cor ejus fuerunt a sancti Spiritus liberalitate effusa, ut vix aliqua imitanda sed Posteris admiranda potius collata esse viderentur.

Nec mirum videri debet, quod Deus talia ac tanta in beata Catharina congesta esse voluerit dona caelestia, siquidem cum prius de fundamento cogitasset humilitatis, ideo misericorditer ac copiose respexit humilitatem Ancillae suae: Quapropter cum jure emanatum sit Decretum de publice peragenda Virginis Canonizatione, ut executioni mandetur, enixe postulat tota Ordinis Praedicatorum Familia, cui annuendum censeo, si Sanctitatis Vestrae accedat Oraculum. Et ita &c.

D. FERDINANDUS ROMUALDUS
Guiccioli Archiepiscopus
Ravennae Assistent.

BEATA Catharinae de Ricciis Acta
legenti Sanctissime Pater, occur-
rit

rit statim ipsissima imago Catharinae alterius, Senensis videlicet, occurrit Terezia & Magdalena, de Pazzi imago. Idem in ea libatæ virginis flos; idem humilitatis, penitentiae, omnisque virtutum generis miraculum; idem vero & præcipue admirabilis, suavissimus, prodigiosus in Deum amor. Occupant legentem charismatum dona, ineffabilia divina in amantissimam Sponsam dilectionis argumenta: Occupant caelestia sponsalia, Crucifixi Stigmata, compassivus Sponsi in Cruce morientis dolor, mutuque tenerissimi amoris incomprehensibilis communicatio. Quis ergo talia recogitans non obstupescat, mirabilemque Deum in hac Sancta sua non fateatur & prædicet? Innumerabilia demum, quæ viventem comitata sunt prodigia, & innumerabilia, quæ seculo defunctam secuta leguntur, totidem sunt ineluctabilia signa, totidem voces, quibus eam in altissimis paradisi sedibus inter sanctas Virgines collatam, in terris etiam cum sanctis Virginibus venerandam esse, ipsi Cæli apertissime demonstrant ac demonstrant.

FR. ANTONINUS Camarda Episcopus Reatinus Assistent.

BEatissime Pater. Beata Catharina de Ricciis Florentiæ nata postquam perplurimos fructus honoris & honestatis edidit, inestimabilem illam gloriam obtinuit, ut ejus Sponsa mereretur esse, in quem desiderant Angeli prospicere, & cujus pulchritudinem Sol & Luna mirantur. Unigenitus namque Filius Dei revelata ei facie festinus in sinu Matris occurrit, tenensque manum dexteram ejus, & in voluntate sua deducens eam, ac cum gloria suscipiens, annulum in signum perennis amoris sui ei præbuit, desponsavitque in fide. Et ut Vir dolorum ac Sponsus sanguinis eam visibilibus Redemptionis nostræ signis, quinque scilicet vulneribus suis condecoravit, ut quæ Socia esset in passione, Socia quoque foret in ejus glorificatione; ideoque connumeranda censetur Oraculo Sanctitatis Vestræ in-

ter sanctas Virgines, quæ regnant cum Deo, & Agnus Dei cum illis.

Fr. PAULUS Alphenus de Bussan Episcopus Melitenfis Assistent.

BEatissime Pater. Quatuor Beatorum triumphos beata Catharina de Ricciis Monialis Ordinis Prædicatorum, eximiis & excelsis virtutibus quæ Virginibus imitandæ propomuntur, decorat ac perficit, & sic utriusque sexus Christifidelibus vestigia sanctitatis sectanda exhibentur. Enim vero gloriosa Virgo per quadraginta duos annos Monasterii Prædicatorum regimini præfuit, in quo humilitate, patientia, prudentia, vitæ austeritate præluxit. Divino amore jugiter accensa sublimibus charismatibus a cælesti Sponso insigniri meruit. Perfice, Beatissime Pater, divinum tam præclaræ Virginis Canonizationis opus, & fac illam auctoritate suprema quæ omnibus in Domo Domini eminet, cum sanctis Virginibus connumerari, & esse triumphalis gaudii participem.

D. PLACIDUS Pozzancheri Episcopus Tiburtinus Assistent.

BEata Catharina de Ricciis adhuc pene infans non obscura futuræ sanctitatis præbuit indicia; siquidem ab eo tempore pueriles lusus exosa pietatis exercitationes in deliciis habuit; rationemque orandi ab Angelo suo tutelari, qui se illi conspiciendum dabat, edocta precibus ac rerum divinarum contemplationi assidue vacavit. Ætatis anno tertio decimo, ægre impetrata à Patre venia convolans ad Cœnobium Prædicatorum Tertii Ordinis S. Dominici ante & post Professionem vitam vixit Angelicam. Et sicut sanctam illam Virginem Senensem ejusdem Instituti sectatricem, cujus nomen sortita fuerat, æmulata Virgineum corpusculum inedia vigiliis, flagellationibus jugiter afflicta vit; ita iisdem ac illa donis supernaturalibus meruit cumulari. Sæpiissime enim extra se rapiebatur; interdum etiam

am corpore elevata Christi Domini, ejus sanctissimæ Matris Mariæ, aliorumque Cælitum aspectu & colloquio fruebatur, cogitationes cordium videbat, prævidebat futura: Cor sibi commutari sensit ab eodem Christo Domino, a quo etiam mysticum annulum, velut castissimarum nuptiarum arrham, seu potius tesseram accepit, sacrisque Stigmatibus & spinea Corona decorata fuit. Et quia ad hæc accedere miracula, quibus cælestis Sponsus eam illustravit, in sanctarum Virginum numerum solemniter cooptandam existimo.

*ALEXANDER de Abbatibus
Episcopus Viterbiensis &
Tuscanensis Assistens.*

Familiaris qua cum Tutelari Angelo utebatur consuetudo; Angelici concentus quibus in Domino placide obdormivit; frequentia cum Deipara Virgine colloquia, initæ cum Agno cælestis nuptiæ, insculpta in carne divini Passionis signa satis superque attestantur heroicis B. Catharinæ de Ricciis virtutibus; iis inquam virtutibus, quibus illa in Cælum evecta est ad castissima Divini amoris oscula, quibus etiam fruebatur in terris, dum refixis e Cruce brachiis Christus Dominus in ejusdem ruit amplexus. Quæ quidem omnia cum B. Catharinæ conciliaverint apud omnes meritam sanctitatis famam miraculis corroboratam, æquum sane videbitur, ut Sanctitas Vestra humillimis indulgeat eorum precibus, qui ob publicam tantæ Virginis venerationem novum adscisci vellent Ecclesiæ decus & præsidium.

*NICOLAUS FRANCISCUS de Bonbo-
me Episcopus Carpiensis Assistens.*

IN beata Catharina de Ricciis Monialis Ordinis Prædicatorum verificatur illud ab Ecclesiastico deprædicatum: Initium sapientiæ timor Domini, & cum fidelibus in vulva creatus est, & cum electis foeminis graditur, & cum iustis agnoscitur; ab infantia enim

timuit Deum, & mandata ejus custodivit, virginitatem inviolabiliter semper conservavit, atque omnium virtutum mirabile fuit complexum, ab Angelo edocta egregiam ac sanctissimam devotionem erga Deiparam Matrem amabilissimam & Jesum ejus Divinum Filium patientem & morientem in Cruce amplexa est in perpetuum, speciali favore desponsata cum Christo carnem jugiter crucifixit, & Stigmata Jesu crucifixi ac hujus Passionis signa in corpore indelebiter portavit; spiritu vixit, spiritu ambulavit, conversatioque ejus fuit in Cælis, atque per heroicam humilitatem, ardentemque & perfectam caritatem quam mirari facilius est, quam exprimere, ad se in terris attraxit e Cælo Deum, qui eam tanquam suam Sponsam dilectam elevavit ad Regna Cælorum, & ei reddidit coronam gloriæ, quam repromisit diligentibus se, illudque sequentibus signis prodigiosis, & ostentis declaravit, itaut in Albo sanctarum Virginum inferenda videatur, ideoque istam insertionem a Sanctitate Vestra supplicandus deprecor.

*NICOLAUS Simoni Episcopus
Marcianensis Assistens.*

Virginem castam semper se Christo exhibuit beata Catharina, contrariis Patris conatibus igne superni amoris devictis ac superatis. Liliū pudicitæ natum ferme inter spinas, ac custoditum numquam exaruit, dedit siquidem etiam post mortem odorem suavitatis. Sponsæ igitur corpore & cogitatione incorruptæ convenit Domi Sponsi cælestis locus, ac nomen melius, nomen sempiternum quod numquam pereat.

*NICOLAUS Manciforti Episcopus
Anconitanus Assistens.*

BEata Catharina de Ricciis vere fuit Dei imago respondens ad sanctimoniam Domini. Utrumque egit, nimirum & castitate præeminuit, & per bona opera se exercuit. Restat igitur ut consummetur

metur opus suum magno premio destinatum ; scilicet ut a Sanctitate Vestra præclara Virgo tot miraculis & spiritalibus gratiis illustrata inter cælestes Christi Sponsas veneranda , in sæcundæ Matris Ecclesiæ gaudium ac Puellarum se deo voventium incitamentum infalibili Decreto suo proclametur .

LUDOVICUS Savageri Episcopus
Tempensis .

BEata Catharina de Ricciis a primis annis magno virginittis desiderio clara , Sanctimonialium sancti Domini regulam professæ , & Christo desponsata morum puritate , Angelica innocentia , caritate qua flagrabat , & divino quo succensa erat , amore , quoque sæpe in ecstasim rapiebatur , meruit passim in hac vita Angelica uti consuetudine , digna Christo Sponsa signis ac prodigiis declarari , ac denique sancta Maria Magdalena de Pazzis cælesti visione admirante , in Cælo virginittis palmam gloriæque æternæ coronam obtinere . In cuius quidem rei confirmationem , cum multa Deus sit operatus miracula , solemnè nunc Canonizatione auctoritate Tua , Beatissime Pater , Sanctorum honores ipsi decernendos esse arbitror .

THOMAS ALEXIUS de Rubeis Episcopus
Aprutinus .

Nihil habeo , Sanctissime Pater , quod pro Sanctificatione B. Catharinæ de Ricciis ; nihil habeo quod possim asserere , nisi quæ Patrum diligentia de illius sanctitate comperta sunt : quid de mea sententia dicere amplius voluisssem superfluum censeo .

Solummodo asseram : florem recentem inclyti Prædicatorum viridarii , qua doctrina , qua sanctitate jam a sæculis florescentis , dignum esse in æternæ illius mansionis amœnissimo campo repositum declarari .

Virtutes ejus exposcunt , miracula clamant : Pœnitentia etenim cum primis in cilicio affixit , flagellis , frigore ,
Tom. XIII.

nuditate atque omnium poenarum genere sese cruciavit .

In altissimam contemplationem rerum cælestium addicta Angeli sui colloquium & præsentiam , quin & quandoque Sponsi cælestis dulcissimos sermones promeruit audire : Corporis infirmitates , animi ariditatem : Quid plura ? Maledicta in se jactata , ac etiam obrectationes stultorum hominum æquo semper animo tulit .

Nihil habuit antiquius , quam sui voluntatem a consilio Directoris non abhorre .

Hæc in vita & post ejus felicem obitum mira suis orationibus patrasse facinora solerti diligentia probatum est .

Idcirco Sanctam declarari Sanctissimum Patrem Nostrum & Pontificem Maximum in præsentiarum humillime deprecamur demisseque obtestamur . Amen .

HIERONYMUS Lorenzi Episcopus
Acernensis .

Beatissime Pater . Quod in Canticis est : *Ego dilecto meo & ad me conversio ejus* ; vere de se dicere B. Catharina de Ricciis potuit . Cælestem enim Sponsam per omnes virtutum gradus sequuta ipsa est , & unice dilexit : Ille spinoso diademate sacrisque Stigmatibus cum ea communicatis Passionis etiam suæ cruciatibus per duodecim annos singulis hebdomadis in eam transfusus tam conformem imagini effecit suæ , ut suam etiam ipsius externa oris specie a Catharinæ vultu aliquando representata in eadem vivere videretur . Tam egregiam virtutum Magistram , quam cælestibus tot donis in viventem , tot post mortem miraculis Ecclesiæ suæ Deus commendavit , ut inter sanctas Virgines referre velis , Beatissime Pater , oro Te & obtestor .

ANTONIUS Franci Episcopus
Grasseti .

AB ipso pene vitæ suæ exordio Catharina de Ricciis lampadem suam
G apra-

aptavit, sumptoque oleo ardentissimæ caritatis Virgo sapiens & prudens inextinguibilem fecit. Hinc est, quod veniente Domino cum eo ad nuptias introivit, & intendens prospereque procedens specie sua, & pulchritudine sua digna habita est quam inhabitare Dominus faceret in tabernaculo suo; quam data dextera cælesti annulo sibi desponsaret; quam singulari sanctitatis diademate coronaret. Decet igitur, Beatissime Pater, ut quam Dominus elegit & prælegit, quam se dignam invenit, quam tot charismatibus locupletavit, a Vicario ejusdem Domini honore & gloria qua potest maxima, hæc etiam in terris coronetur.

Diebus Jejuniorum elapsis, cum solemnes essent preces sæpius iterandæ; prima autem pro iis statio apud Lateranum, ubi publicæ venerationi proponendum erat Augustissimum Sacramentum, indicta, ut supra memoratum est, in Dominicam diem 19. Junii jam immineret, significavit Pontifex se prædictam Basilicam, ut & Rem divinam ibi faceret & Deum precaretur impensus, eo die petiturum frequentiori tantum suorum Familiarium, sed Præfulum etiam & Procerum comitatu: Quare per hanc privatam schedulam admoniti fuere Eminentissimi Domini Cardinales, ut si & ipsi accedere illuc voluissent præsertim acquirendæ Indulgentiæ gratia, rubri coloris vestibus uterentur.

EMINENTISSIMO E REVERENDISSIMO SIGNORE.

DOMENICA prossima 19. del cadente Mese di Giugno la Santità di Nostro Signore all' ore dodeci e mezza partirà dal Palazzo Quirinale per portarsi alla Basilica di San Giovanni in Laterano, ove dopo venerato il SANTISSIMO SACRAMENTO esposto, celebrerà Messa per implorare la divina Assistenza della grave deliberazione della prossima Canonizzazione de' Beati FEDELE DA SIGMARINGA, CAMILLO

DE LELLIS. PIETRO REGALATO, GIUSEPPE DA LEONESSA, e CATTARINA RICCI: Li Signori Cardinali che vorranno intervenire, anche ad oggetto di conseguire l' Indulgenza a tal effetto dalla Santità Sua concessa, si troveranno vestiti di Rocchetto, Mantelletto, e Mozza di colore rosso.

Porro viginti ferme Eminentissimi Patres voluptati Pontificiæ obsecundantes stata hora ad Lateranensem Basilicam venire, quam Romani Populi multitudine, ut peccatorum suorum Indulgentiam a Deo peterent, pene completam invenerunt: Tanta virtus est boni operis & exempli. Haud ita multo post advenientem Sanctitatem Suam solemnem pompa obviam facti Cardinales cum salutassent, descendantem de sella exceperunt; & quia ratione comitatus Sacri Collegii collegialiter Pontifex accedere dicebatur, ideo antequam Basilicam ingrederetur, ex Subdiaconis Apostolicis Romanæ Rotæ Auditoribus junior Rocchetto & Mantelletto indutus R. P. D. Alphonsus Clemens de Aroztequi Hispanus medius inter duos Magistros de Virga Rubra nuncupatos Crucem gessavit intra dictæ Basilicæ ambitum, ab ipso statim accessu Pontificis usque ad recessum. Ac Papam quidem Clavigeris Pontificiis hinc & inde incedentibus progredientem, ut Sanctissimum Sacramentum adoraret, Cardinales comitati fuerunt: Hostiam vero immolanti in Ara Principe adfuerunt aure parata scabellum flexis genibus; Sacro demum & precibus peractis eum iterum ad sellam deduxere.

Postridie altera schedula hujus exempli nunciatum est iidem DD. Cardinalibus, Sanctissimum Patrem proximam quartam feriam iturum ad Basilicam Vaticanam, ut quemadmodum fecerat in Laterano, ibi etiam Eucharisticum Sacramentum publice expositum veneraretur, & Sacrificium conficeret.

EMI.

EMINENTISSIMO E REVERENDISSIMO SIGNORE.

EMINENTISSIMO E REVERENDISSIMO SIGNORE.

VOLENDO la Santità di Nostro Signore **BENEDETTO** Papa XIV. non reiterate preghiere ricorrere all' altissimo, perchè si degni assisterlo coll' abbondanza de' suoi lumi nell' importantissimo affare della futura Canonizzazione, si porterà Mercoledì prossimo 22. del cadente mese di Giugno, partendo dal suo Palazzo del Quirinale all' ore dodici e mezza alla Basilica Vaticana per ivi adorare il Santissimo **SACRAMENTO** a tale effetto alla pubblica venerazione esposto; e successivamente celebrare ancora la Messa: Si rende pertanto consapevole Vostra Eminenza, a fine volendosi ritrovare presente alle sopradette sagre funzioni, si vesta in detta mattina dell' abito Cardinalizio rosso con il Rocchetto.

Concurfus idem Populi, idem Cardinalium numerus: Similes quoque ritus, similes Cereemonie cum descensus comitatusque, tum assistentiae & deductionis a Cardinalibus erga Pontificem exhibitae. Quare inutile foret in iisdem describendis diutius immorari.

Ecclesiam vero Sanctae Mariae supra Minervam, quam in Liberianae locum suffecerat, statuit Pontifex adire post meridiem sequentis feriae sextae, qui dies erat Natalis Praecursoris Domini; ne si mane id faceret, Eminentissimi Patres avocarentur a Lateranensi Basilica, in qua Sacrificio Missae in honorem S. Joannis Baptistae solemniter ritu decantatae solent adesse. Quod autem ex eo Festo die non minor futurus concijci poterat ad Ecclesiam Sanctae Mariae Populi concursus, quam ad Basilicam antea fuisset; congruum videbatur, ut non sine Cardinalibus Pontifex ad eam accederet: Quamobrem & hac vice, ut per schedulam iidem admoneretur, tempestive curatum est.

LA Santità di Nostro Signore **BENEDETTO** PAPA XIV. perchè incessanti siano le sue suppliche all' Altissimo, approssimandosi il giorno destinato a determinarsi per la Canonizzazione de' Beati **FEDELE** da **SIGMARINGA**, **CAMILLO** de **LELLIS**, **PIETRO** **RECALATO**, **GIUSEPPE** da **LEONESSA**, E **CATARINA** **RICCI**, vuole anche Venerdì il giorno 24. del mese di Giugno, partendo alle 22. ore in circa dal Quirinale, portarsi alla Chiesa di S. Maria sopra Minerva per ivi venerare l' Augustissimo **SACRAMENTO** esposto, come ha pacamente eseguito in questi passati giorni nelle due Basiliche per il menzionato effetto. Del tutto se ne dà notizia a V. E., accio volendo intervenire, possa trovarsi in detta Chiesa in abito Cardinalizio rosso, e Rocchetto, conforme nelle altre due consimili occasioni si è praticato.

Qua igitur die & hora constituerat, adivit praedictum Templum Sanctissimus Pater, & licet tres supra viginti eo convenissent Cardinales, vix uni aut alteri eorum etiam Militum Helveticorum praesidio licuit Sanctitatem suam propius comitari. Tanta enim hominum multitudo confluxerat, ut eam Templum ipsum, quamvis amplum sit, capere non posset. Qua re cognita ille lacrymavit pro gaudio supremus Gregis Christi Custos creditarum sibi ovium religione commotus, quae tanti Pastoris exemplo ita sibi propitiare Deum precibus studebant eo tempore, ut ei quem (a) constitutum super se speculatorem a Deo noverant (b), spiritum sapientiae & intellectus, spiritum consilii & scientiae peterent dari, qui eidem adesset, cum jam novellos (c) Agnos aurea Corona signo Sanctitatis expressa redimitos quamprimum ostendere toti parabat Ecclesiae.

Ac Pontifex quidem post fusas preces

(a) Ezechiel. cap. 33. v. 2. (b) Isai. cap. 11. v. 2. (c) Eccli. cap. 45. v. 14.

ces redux in Quirinale Palatium eadem in causa sacros Ecclesie thesauros iis iterum aperuit, qui Canonizationis Actioni vel Supplicationi interfuissent, aut si qui essent qui impedirentur quominus id facerent, certas quasdam hi preces recitassent; dummodo prius, aut saltem inter Octiduum futurum confessionis Sacramento expiati Eucharistica mensæ omnes accumberent; quod Pontificis Edictum, ut in locis Urbis frequentioribus proponeretur impressum, curavit Eminentissimus Cardinalis Guadagni Sanctissimi Domini Nostri Papæ Vicarius, aliis præterea mandatis ad omnes urbis Ecclesias transmissis juxta instructionem, quam Sanctitatis Sux imperio ab Apostolico Cæremoniario acceperat.

Eminentissimus & Reverendissimus D. Cardinalis Vicarius mandat affigi per Urbem schedulam publicationis Indulgentiæ plenariæ, quam Sanctissimus elargitur omnibus interessendibus solemnem Canonizationem beatorum Fidelis a Sigmaringa, Camilli de Lellis, Petri Regalati, Josephi a Leonissa, & Catharine de Ricciis, Deo inspirante peragenda die Natali SS. Apostolorum Petri & Pauli feria quarta 29. Junii.

Mandat insuper Mandatariis, ut utrumque Clerum Secularem & Regularem, nec exceptis Capitulis trium Basilicarum Urbis, & duarum Collegiarum Insignium, necnon Monachis quantumvis exemptis, admoneant, etiam dimissa copia typis imprimenda, ut summo mane scilicet hora nona dictæ diei feriæ quartæ 29. Junii cum eorum Crucibus, sicuti solent in festo Corporis Christi, ad Vaticanum contendant, & in Atrium magnum Palatii Pontificii simul conveniant, inde supplicabundi consueto ordine discessuri, & a Porta majori Palatii ad Obeliscum; indeque ad Portam Basilicæ hinc inde dispositi Pueri Hospitii Apostolici S. Michaelis & Orphani, necnon Clerus Regularis & Secularis, exclusive ad Capitula dictarum Collegiarum insignium stationes agentes Sanctissimi adventum expectent. Capitulum S.

Petri in suo ordine procedat, & sub Porticu hinc inde dispositum Sanctissimo pariter adventuro assistentiam consuetam præstet. Capitula vero Collegiarum Insignium, necnon Basilicarum Liberianæ & Lateranensis, Basilicam ipsam Vaticanam ingrediantur, ibique disposita per alas adventum Sanctissimi similiter expectent.

Mandat etiam intimari, Domi quoque dimissa copia ut supra imprimenda, omnibus & singulis Rectoribus, Sacristis, Cappellanis, seu quovis alio nomine nuncupatis Ecclesiarum & Oratoriorum omnium Custodibus, necnon Monialibus Urbis, ut die prædicta 29. Junii, cum primum audierint bombardarum strepitum ex Arce S. Angeli, seu pulsum Campana Capitolina inter duodecimam, & decimam tertiam horam circiter pulsant, seu pulsari faciant Campanas omnes bilariter per integram saltem horam.

Fr. Gio: Antonio del Titolo de' SS. Silvestro e Martino a' Monti della S. R. C. Prete Card. Guadagni della Santità di Nostro Signore Vicario Generale &c.

LA Santità di Nostro Signore Papa BENEDETTO XIV. concede Indulgenza Plenaria, e remissione de' Peccati a tutti i Fedeli Cristiani dell'una, e l'altro sesso, che confessati, e comunicati, ovvero con fermo proposito di comunicarsi dentro la ventura settimana interverranno alla Processione, o alla solenne Canonizzazione delli beati FEDELE da SIGMARINGA Martire dell'Ordine de' Cappuccini, CAMILLO de LELLIS Fondatore de' Cberici Regolari Ministri degl' Infermi, PIETRO REGALATO dell'Ordine de' Minori Osservanti, GIUSEPPE da LEONESSA parimente del suddetto Ordine de' Cappuccini, e di CATHARINA RICCI dell'Ordine Domenicano; che coll'ajuto Divino si farà dalla Santità Sua Mercoledì prossimo 29. del corrente mese di Giugno Festa de' gloriosi SS. Appostoli PIETRO, e PAOLO principali Protettori di Roma, nella Basilica Vaticana, & a quelli che vi.

vitenuti in Casa o in Carcere, & alle Monache, ed altri esistenti in Clusura, & ad ogni altro in qualunque modo legittimamente impedito; che allo sparo di Castello, e al suono delle Campane in detta mattina genuflessi, o altrimenti come potranno, diranno tre Pater Noster, e tre Ave Maria, e renderanno grazie a Dio della solenne Canonizzazione de' suddetti Beati, per la gloria che in essa si aggiunge alla Religione Cattolica.

Premendo però sommamente alla Santità Sua, che tutti quei Fedeli parimente dell'uno, e dell'altro sesso, di qualsivoglia grado o condizione siano, che vorranno intervenire alla suddetta Processione, o Canonizzazione, vi assistino con quella maggior modestia, e divoto raccoglimento, con cui tanto interiormente, quanto esteriormente merita di essere accompagnata una sì sacra azione. D'ordine espresso della Santità Sua se ne dà loro questo speciale ricordo, col quale strettamente s'incarica a ciascheduno di essi di praticare in tale occasione tutta quella pietà e divozione, che conviene alla santità della funzione che si fa, onde non solo abbia ad essere rimossa ogni occasione di scandalo, che si darebbe da chi facesse diversamente, ma per lo contrario abbia a dirsi motivo a chiunque vedrà l'istessa funzione, di ritrarne edificazione e profitto. Avverta perciò ogn'uno di conformarsi colla dovuta obbedienza alla giustissima mente di Nostro Signore per non incontrare l'indignazione della Santità Sua, e molto più per non incorrere quella di Dio, che con severi castighi suol punire le irriverenze, che si commettono nelle azioni ordinate all'accrescimento del suo culto, e alla maggior propagazione della sua gloria, quale appunto è la solenne Canonizzazione de' Santi. Dato in Roma li 24. Giugno 1746.

Fr. G. A. Card. Vicario.

Gasparo Arciprete Ori Segretario.

Fr. Gio: Antonio del Titolo de' SS. Silvestro e Martino a' Monti della S. R. C. Prete Card. Guadagni della Santità di Nostro Signore Vicario Generale &c.

La Santità di Nostro Signore comanda a tutti li Canonici delle Patriarchali, e Collegiate anche insigni, Curati Secolari e Regolari, Monaci, Frati, & altri tutti del Clero Secolare, e Regolare di Roma soliti ad intervenire alla Processione del Corpus Domini, che Mercoledì 29. del presente Mese di Giugno, festa delli gloriosi Apostoli e principali Protettori di Roma SS. Pietro, e Paolo debbano ritrovarsi ad ore nove nel Cortile superiore del Palazzo Apostolico Vaticano per intervenire alla generale e solenne Processione della Canonizzazione da farsi con l'aiuto Divino nella Basilica di S. Pietro, delli beati FEDELE da SIGMARINGA Martire dell'Ordine de' Cappuccini, CAMILLO de' LELLIS Fondatore de' Chierici Regolari Ministri degl' Infermi, PIETRO REGALATO dell'Ordine de' Minori Osservanti, GIUSEPPE da LEONESSA parimente del suddetto Ordine de' Cappuccini, e CATTARINA RICCI dell'Ordine Domenicano, sotto pena a nostro arbitrio. Dato in Roma li 24. Giugno 1746.

La Processione comincerà dalla Porta maggiore del Palazzo, e d'indi alla Basilica di S. Pietro, nella quale ciascun Corpo che la compone, resterà disposto secondo gli verrà ingiunta, e aspetteranno l'arrivo di Sua Santità.

Si ricorda d'ordine espresso e speciale della Santità Sua a tutti quelli, che interverranno alla suddetta Processione di praticare in tale occasione tutta quella modestia, pietà, e divozione, con cui tanto interiormente, quanto esteriormente merita di essere accompagnata un'azione sì santa.

Fr. G. A. Card. Vicario.

Gasparo Arciprete Ori Segretario.
Fr.

Fr. Gio. Antonio del Titolo de' SS. Silvestro e Martino a' Monti della S. R. C. Prete Card. Guadagni della Santità di Nostro Signore Vicario Generale &c.

D'Ordine espresso di Nostro Signore si comanda a tutti i Superiori tanto Secolari, quanto Regolari, Rettori, Sagrestani, Cappellani, Custodi, & a qualunque altro Ministro di tutte le Patriarcali, Basiliche, Collegiate, Chiese, Oratori, e Monasterj di Roma, che Mercoledì prossimo 29. del corrente Mese di Giugno Festa de' gloriosi SS. Apostoli Pietro, e Paolo principali Protettori di Roma, nel qual giorno si farà dalla Santità Sua, mediante l'ajuto Divino la solenne Canonizzazione delli beati FEDELE da SIGMARINGA Martire dell'Ordine de' Cappuccini, CAMILLO de LELLIS Fondatore de' Cherici Regolari Ministri degl'Infermi, PIETRO REGALATO dell'Ordine de' Minori Osservanti, GIUSEPPE da LEONESSA parimente del suddetto Ordine de' Cappuccini, e CATHARINA RICCI dell'Ordine Domenicano, subito che udiranno le Bombarde di Castel Sant' Angelo, o sonare la Campana di Campidoglio nella mattina suddetta facciano sonare tutte e singole Campane delle loro Patriarcali, Basiliche, Collegiate, ed altre Chiese, anche di Monache, ed Oratori per lo spazio di un' ora sotto pena a nostro arbitrio. Dato in Roma li 24. Giugno 1746.

Fr. G. A. Card. Vicario.

Gasparo Arciprete Ori Segretario.

Interea ut omnia, quæ ad tantam celebritatem spectabant, rite fierent atque ordine, non destitit idem Cæremoniarum Præfectus præmonere de scripto utrosque Duces Custodiarum Pontificiarum equestrium, tam levis armaturæ, quam Cataphractorum, eosque docere, quo indumento Milites ornati, quo modo in acie dispositi, quave hora insidentes equis consisterent

in Platea sancti Petri ipso Sanctorum Apostolorum festo die, quo peragenda erant Canonizationis solemnia.

Præfulem quoque Generalem armorum monuit, ut Pedirum copiis ita custodiri mandaret præscriptum iter Supplicationis ex utroque viarum latere, ut necui liceret ex confluenti Populo, aut eas transgredi, aut in iisdem subsistere; ita enim consultum iri significavit, ne progredientum Ecclesiasticorum & Ministrorum turmæ aut tramite nimis angusto, aut turbatis ordinibus cogerentur incedere: Curaret propterea, ut Pedites contis armati in duplices oblongos ordines instruerentur hinc & inde ab Principe Basilicæ Janua usque ad prima Theatri Canonizationis repagula; quo liber expeditiorque pateret transitus ad ipsum Theatrum tum Sanctissimi Patris, tum cæterorum Ordinum, qui ipsum comitabantur. Helvetiæ Custodiæ Ducem & Arcis sancti Angeli Pro Præfectum edocuit, ut per Libratores suos alter in Area Vaticana, statim ac Excellentissimi D. Ducis de Comitibus Magistri S. Hospitii concinuissent tubæ, quæ prope Æneum B. Petri simulacrum consistent, & cum alteris Romani Populi simul tympana concrepuissent; alter in ipsa Adriani Mole, primo bombardarum strepitu audito, minora omnia & majora tormenta bellica in publicæ lætitiæ significationem exploderent; Ut Helvetii Milites ferreo thorace & galea induti partim relinquerentur ad custodiendum de more Pontificem Maximum descendentem in Basilicam, partim tuerentur Cancellos, ex quibus aditus est in Theatri caveam, & ducunt ad pugnata superiora; qui tamen Cancelli Nobilibus tantum Advenis, Dynastis, ac præfinito Religiosorum numero ex Beatorum Canonizandorum Familiis recluderentur solo præfati Excellentissimi D. Ducis de Comitibus imperio, a cujus præinde nutribus ipsi Milites omnino pendere debebant; de quo seorsim idem Excellentissimus Dux est etiam admonitus: Alitum etiam est cum D. Fiscali Fori Ca-

Capitolini; ut Tympanistæ & Tubicines Senatus Populique Romani omnes prædicto festo die sanctorum Apostolorum Petri & Pauli primo dieculo contenderent cum suis tympanis ac tubis ad Vaticanam Basilicam; ibique prope majus Templi ostium expectantes statim ac cœpisset cani hymnus: *Te Deum laudamus*; & Excellentissimi Ducis de Comitibus tubæ signum dedissent, confestim & ipsi clangerent tubis, ac tympana pulsarent saltem per horæ quadrantem; præterea ad primum bombardarum strepitum Æs campanarum Turris Capitoline, per horam integram assiduo pulsu quateretur, ut completæ quinque Beatorum Canonizationis signum omnibus innotesceret.

His itaque per schedulas peractis, idem Cæremoniarum Præfectus adivit Eminentissimum D. Fr. Joachim Tir. SS. Quatuor Coronatorum S. R. E. Presbyterum Cardinalem Portocarrero, S. Joannis Jerosolymitani Hospitalarium Equitem Basilivum, prius Antiochenum Patriarcham a sanctæ memoriæ Clemente XII. renunciatum, postea a Sanctissimo Domino Nostro inter Cardinales adlectum, ut eum certiorum faceret a Sanctitate Sua Procuratorem futuræ Canonizationis designatum fuisse: Quod quidem munus ut plurimum consuevere Romani Pontifices Nepotibus suis deferre, ut a fel. record. Clemente XI. hac nostræ ætate factum est, qui anno millesimo septingentesimo duodecimo adiecturus Sanctorum Catalogo beatos Pium V., Andream Avellino, Felicem a Cantalicio, & Catharinam de Bononia, hujusmodi Provinciam demandavit Cardinali Annibali Albano tunc Diacono, nunc Episcopo Portuensi Nepoti suo præstantissimo. Cum annuisset libenti animo Eminentissimus Portocarrero, summamque erga se Pontificis benignitatem commendasset, de iis quæ ab eo fieri oporteret, a Cæremoniaro admonitus est.

Tantæ famæ celebritatis, quæ jam imminebat, latius percrebescente, agebatur in dies magis Nobilium Ad-

venarum & Populorum sanctis ex oppidis concursus: Quo proximior vero dies is erat; eo acrius satagebant Postulatores efficere, ut ad constitutum tempus parata essent omnia & bene provisæ; quæ ut coram inspiceret Eminentissimus & Revendissimus D. Cardinalis Hieronymus Columna Pontificis Domui Pro-Præfectus triduo ante pervigilium diei festi ad Vaticanam Basilicam perrexit, quo cum jussu præfati Eminentissimi Cardinalis præmoniti convenissent Excellentissimus Dux Stephanus de Comitibus Magister Sacri Hospitii, R. P. D. Melchior Maggus Pro-Commissarius Armorum, R. P. D. Boccapaduli nuper a Sanctissimo D. N. Rocchetti usu, & loco in sua Pontificia Cappella post Protonotarios decoratus, D. Marchio Joannes Chisus Montorius Patritius Sanctissimi Domini Nostri Papæ Florerius Major, D. Ludovicus Manfroni Dux Militum Generalis, una cum D. Laurentio de Molara Militum Tribuno, D. Ludovico Phiffer Duce Custodiæ Militum Helvetiorum, duobus præterea ex Apostolicarum Cæremoniarum Magistris, & Ludovico Vanvitelli totius Ornatus Opifice, & R. Fabricæ sancti Petri Architecto, postulavit a singulis idem Pontificii Palatii Pro-Præfectus, & summo studio contendit, ut spectarent diligenter omnia, & solemter animadverterent, si quid esset, quod aut oporteret perfici, aut pro loco & tempore minus opportunum videretur. Cum omnia probassent; ventum deinde est ad spatii totius, & locorum partitionem. Oratoribus Regiis, Gallo & veneto, (quia adhuc in publica pompa Sanctissimum Dominum Nostrium non inviserant) Senatori Urbis, Magnatibus, atque Matronis supernæ Pegmatum contignationes attributæ: Locus is qui Oblationes portarent, datus: Odæum Cantoribus destinatum: Abacorum ac Mensarum situs designatus: Hinc Nobilium, inter quos, ita mandante Pontifice, seorsim ab allis interfuere utriusque Collegii, Romani nempe & Clementini, Convictores, & Religiosorum admit-

ten-

tendorum discretæ confinia: Hinc sedilium partitiones; Custodiarum & Excubiarum statuta discrimina; munera distributa; Serenissimo autem Jacobo III., ob posthabitu religionis causa avicum Britannicum Regnum inviolissimæ pietatis, & constantissimæ virtutis exemplo, emmens & multo amplior eo, qui alias erigi eidem consuevit, suggestus remoro ab aliis loco comparatus; ubi Majestas sua, una cum Serenissimo Duce Eboracensis Regio filio suo præfens maxime hujus celebritatis dignitatem & ornamentum auxit.

Hæc ita disposita, quæ sanctitas Sua pridie ejus diei, quo peragenda Canonizatio erat, cum Vaticanum adisset, inspectare coram voluit; hæc inquam ut facilius intelligantur, hoc loco apponitur Ichnographia numeris suis distincta.

Ut Eminentissimi Patres non ignorent, quæ scitu ipsi necessaria erant hoc tempore; ad proprias uniuscujusque ædes justu Pontificis missa a Cæremoniarum Præfecto per Cursores instructio est typis impressa, cui & altera adjecta erat vernacula lingua & hoc exemplo, pro iis duntaxat Cardinalibus, Qui Sacrorum Rituum Congregationi adscripti Oblationes inter Missarum solemnias erant Sanctitati Sux porrecturi.

INTIMATIO

Per Cursores faciendæ, Domi quoque dimissa copia.

DIE 29. Junii feria quarta, Feste SS. Apostolorum PETRI, & PAULI hujus Alma Urbis Patronorum Principalium, hora undecima cum dimidio Sanctissimus Dominus Noster BENEDICTUS PP. XIV. in Aulam Apostolicam Sacram descendit, & inde sacris indutus ad Sacellum Sixtinum pergit.

Eminentissimi, & Reverendissimi DD. Cardinales per Viam Burgi Pii Palatium Vaticanum petent, & per Scalas Attri, vulgo di Belvedere, superius ascendunt.

Cappas rubeas consueto in loco accipient, quibus in Aula Regia dimissis,

Vestes sacras de more induent: nempe Cardinales Episcopi Pluvialia, Presbyteri Planetas, & Diaconi Dalmaticas rubri coloris; sique amici in supradicta Cappella Sixtina adventum Sanctitatis Sux præstolabuntur.

Summus Pontifex, postquam Hymnum Ave Maris stella ante Aram prædictæ Cappellæ insonaverit, sedemque Gestatariam conscenderit, ac tres Cercos e manibus Eminentissimi Domini Cardinalis Porrocarero Canonizationis Procuratoris acceperit, supplicabundo ritu, præcuntibus Eminentissimis Patribus dextera manu accensum Cereum gestantibus, ex eodem Sacello in Basilicam Vaticanam deferetur.

Eminentissimi, & Reverendissimi DD. Cardinales, omni alia comitatu penitus excluso, Cubiculi Præfecto, & Caudatario tantum utentur.

In Basilica ante Augustissimum SACRAMENTUM publice venerationi expositum, & ante Principem Aram preces effundent. Mox ubi Sanctissimus Pater in Solio se composuerit, ei Obedientiam una cum aliis ex more præstabunt; sacraque actioni sollempnis Canonizationis Beatorum FIDELIS a SIGMARINGA, CAMILLI de LELLIS, PETRI REGALATI, JOSEPHI a LEONISIA, & CATHARINÆ de RICCIIS, Deo inspirante, per Sanctitatem Suam persolvenda, ac Missæ per eandem sub indo celebranda simul intererunt.

Expleta Papali, Missa, indumenta sacra omnes deponent, Cappas reuement, & postquam Pontifex in Tentorio ad hoc preparato Pontificales Vestes dimiserit, & a Basilica discesserit, ipsi ad propria pariter remigrabunt.

Quindecim Eminentissimi DD. Cardinales Congregationi Sacrorum Rituum præpositi, antiquiores in unoquoque ordine, si fas erit, tripartito assumendi Oblationes a duobus Nobilibus eorum respectivè Familiaribus salari Vestis indutis delatas reverenter de more Sanctitati Sux præsentabunt.

Prima hac nocte, & pariter sequentis diei signa lætitiæ fieri mandabunt cum luminaribus, & festis ignibus.

Ideo

Ideo intimentur omnes, & singuli Eminentissimi, & Reverendissimi DD. Cardinales, Reverendissimi Patriarcha, Archiepiscopi, & Episcopi in Urbe praesentes tam Assistentes, quam non Assistentes, Abbates Generales locum in Pontificia Capella habentes, ac Pœnitentiarii Basilicae Vaticanae.

Intimentur etiam Gubernator Urbis Vice-Camerarius, Principes Solii, Proto-notarii Apostolici, Generales Ordinum Mendicantium, Conservatores Urbis, Oratores Civitatum Subditarum, Auditores Rota, Clerici Camera Apostolica, Voluntates Signaturae Iustitiae, Abbreviatores, utriusque Signaturae Referendarii, & Advocati Consistoriales, ut omnes sub eadem horam in praedictum Sixti Sacellum expedite conveniant.

Episcopi Assistentes, & non Assistentes, at Abbates Generales cum Pluvialibus rubeis, & Mitra simplici ex lino. Pœnitentiarii cum Planetis rubeis, & birretis.

Proto-notarii Apostolici cum Cappis.

Reliqui Praelati, nempe Auditores Rota, Clerici Camera, Voluntates Signaturae Iustitiae, Abbreviatores, & Referendarii cum Rocchettis, & Superpelliceis.

Advocati Consistoriales cum Vestibus violaceis, atque Caputiis.

De Mandato Sanctissimi Domini Nostri Papae.

Ignatius Reali Apost. Caram. Praef.

EMINENTISSIMO E REVERENDISSIMO SIGNORE.

MERCOLEDI 29. del cadente mese di Giugno festa de' gloriosi Santi Appostoli Pietro e Paolo si degnarà l'Eminenza Vostra mandare due Gentiluomini con abito talare la mattina della Canonizzazione de' Santi FEDELE da SIGMARINGA, CAMILLO de LELLIS, PIETRO REGALATO, GIUSEPPE da LEONESSA e CATARINA RICCI, per tempo nella Basilica Vaticana; con trasmettere anche due

Tom. XIII.

(a) S. Leo Serm. 1. in Natali Apost.

giorni prima i nomi dei medesimi al Signor Duca di Guadagnoli Maestro del Sacro Ospizio per poterli introdurre nel luogo destinato, perchè siano pronti ad assistere a Vostra Eminenza nell'Oblazione.

Modo huic non absimili mandatum etiam est Rituum Congregationibus Consultoribus, ut insignibus, ac indumentis ipsorum muneribus, & Ordinibus congruentibus Supplicationem utriusque Cleri tandem in Beati Petri Basilicam, ex praescripte Summi Pontificis, quocumque suorum sociorum comitatu excluso, prosequi non detrectarent.

REVERENDISSIMO PADRE.

DOVENDO per ordine della Santità di Nostro Signore V. P. Reverendissima intervenire con gl'altri Consultori della Sacra Congregazione de' Riti alla solenne Canonizzazione de' Beati FEDELE da SIGMARINGA, CAMILLO de LELLIS, PIETRO REGALATO, GIUSEPPE da LEONESSA, e CATARINA RICCI; si troverà la mattina dei 29. di Giugno Festa de' SS. Appostoli Pietro, e Paolo, alle ore dieci e mezzo in punto, fuori de' Cancelli della Cappella Sistina del Palazzo Apostolico Vaticano, di dove sarà avvisato per portarsi, escluso il proprio Compagno; in Processione, secondo il metodo dalla Santità Sua prescritto, alla Basilica Vaticana, nella quale fra gl'altri Ordini della Cappella Pontificia da uno de' Maestri di Cerimonie della Santità Sua le verrà assegnato il luogo per assistere alla detta Sagra Funzione.

Porro diei Festi Apostolorum Principum Pervigilium, in quo modo versamur, opportunitatem praebet ejusmodi; ut quemadmodum ea celebritas incrementum acceperit, praetereundum non videatur. Etsi enim persuasum haberet Summus Ecclesiasticae Disciplinae Moderator, (a) omnium Sanctorum solemnissimum, totum Mundum participem esse,

H

esse,

esse, & unius Fidei pietatem exigere, ut quidquid pro salute universorum gestum recolisur, communibus ubique gaudiis celebrandum sit; tamen quod Petri & Pauli Festivitas præter illam reverentiam, quam toto terrarum orbe promeruit, speciali ac propria Romana Urbis exultatione veneranda est; ut ubi præcipuorum Apostolorum glorificatus est exitus; ibi in die Martyrii eorum sit letitia Principatus, perpetuis futuris temporibus valitura sua Constitutione, quæ inferius dabitur, præter Festum diem, eorundem Apostolorum cultum ad octiduum protraxit præcipiens, ut unoquoque die infra prædictam octavam in designata Ecclesia insigni aliquo ipsorum Apostolorum monumento celebri Pontificalis Missa mane cantaretur adstantibus per dies singulos singulis Romanæ Curie Prælatorum Ordinibus juxta gradum & dignitatem, ac præcipue juxta locum, quem obtinent in Pontificiis Cappellis, & habitu eodem, quo utuntur, cum collegialiter iisdem interfunt. Quia vero exorta controversia erat inter Prælatos Votantes Justitiæ Gratiæ, uter nimirum ex his duobus Ordinibus alteri deberet præcedere, composuit litteras Sanctissimus Pater datis Apostolicis litteris, quas non injucundum erit hic inferere: Vicaria enim qua pollet, Jesu Christi potestate Benedictus non destitit, dum nova Sanctorum secessione triumphanti Ecclesiæ decorem augere satageret, & Militanti consulere, Hierarchicum Ordinem Prælatorum confido; Sanctionis tenor.

ORDINATIO, SEU STATUTUM,

Quo præscribitur Ordo præcedentiæ per Votantes Signaturæ Justitiæ & Gratiæ tum in Sedendo, tum in votum ferendo servandus.

BENEDICTUS PP. XIV.

Ad futuram rei memoriam.

Militandi Ecclesiæ, quæ est sicut Castrorum acies ordinata, per

ineffabilem Divinæ Bonitatis abundantiam, quamvis nullis nostris meritis præsidentes, illud præcipue inter cetera per magna & ampla Apostolicæ procurationis nostræ munera studiosius curare debemus, ut eas providentissimè tradamus, statuamusque regulas, quibus ab ipsis ejusdem Ecclesiæ Prælatibus in hac Romana Curia ad laboriosa & difficillima totius catholici Orbis expedienda sive Gratiæ, sive Justitiæ negotia Nobiscum adlaborantibus rite sancteque servatis, nulla potissimum quoad præcedentiam inter eos confusio & inordinatio inducatur, quemadmodum, iisdem regulis nondum apprimè constitutis, experientia constat, maximam inductam fuisse confusionem inordinationemque. Duo in hac ipsa Romana Curia nostra sunt Tribunalia antiquissima sane & aliis interdum, quam de præsentī, nominibus celeberrima, alterum quidem Signaturæ Justitiæ dictum, in quo duodecim tantum numerantur Prælati Votantes nuncupati, alterum vero Signaturæ Gratiæ appellatum, in quo totidem Prælati Votantes habentur. In horum sane numero Nos pariter olim, dum in Minoribus essemus, fuisse gloriamur. Porro nunquam utrique Votantes tamquam in sive Corporis, sive Tribunalis speciem conveniunt; ea propter nulla quidem hac in parte necessaria est Apostolicæ nostræ providentiæ ratio; sed hoc præsertim præcipimus & mandamus: ut quotiescumque tam ipsi Signaturæ Justitiæ, quam Signaturæ Gratiæ Votantes pro suis respectu proprii Tribunalis seorsim obeundis adimplendisque muneribus invicem convenire debent, idem inter ipsos tum in sedendo, tum in votum, sive suffragium ferendo præcedentiæ Ordo servetur, qui ad hanc usque diem retentus servatusque est. Quoniam ut plurimum accidere potest, ut sive unus, sive plures ex utroque Signaturæ Justitiæ & Gratiæ Tribunali Votantes quacumque ex causa sive Prælatitio, sive quocumque alio habitu induti quomodolibet & ubicumque insimul reperiri possint: Hinc est, quod Nos motu proprio, ac ex certa

ta scientia, & matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine volumus & mandamus, ut in huiusmodi conventu ille Votans, qui in suo Tribunali antiquior, & prior constitutus fuerit, hoc modo præcedat, videlicet; Ut Votans prior in Signaturæ Justitiæ Tribunali adlectus, quam Signaturæ Gratiæ Votans in suo admissus fuerit, huic secundo dicto Signaturæ Gratiæ Votanti præcedat ille Signaturæ Justitiæ Votans; ita pariter huic Signaturæ Justitiæ Votanti præcedere debeat ille Signaturæ Gratiæ Votans, qui antequam Signaturæ Justitiæ in suum Tribunal admitteretur, jam in proprium itidem Tribunal receptus fuerat: Quod si contingerit ambo alterius Signaturæ Votantes eodem die quemque Tribunali constitutos fuisse, tunc præcedentia illi detur, qui in Prælatura quacunque antiquior & prior reperitur. Traditam itaque statutamque regulam in præmissis, dummodo nullus alius præcedentia titulus intercedat, omnino servandam custodiendamque esse volumus & mandamus. Verum cum aliquis Votans alterius Tribunalis huiusmodi sive Episcopali caractere insignitus, sive Protonotarii Apostolici dignitate ornatus, sive quocunque alio ejusdem Romanæ Curie munere, vel officio decoratus reperiatur, præcipimus insuper & mandamus, ut nulla habita Signaturæ Justitiæ, aut Gratiæ Votantis ratione, sed ea duntaxat præcedentia illa remaneat, quæ Votanti respectu sive characteris Episcopalis, sive Dignitatis Protonotarii Apostolici, sive cuiusvis alterius muneris præcedentiam hac in re requirentis competit & debetur. Denique statuimus & decernimus huiusmodi præcedentiam, cum quivis Votans in utroque Signaturæ Justitiæ & Gratiæ Tribunali adscriptus fuerit, a primæva ipsius Votantis in altero utriusque Signaturæ Tribunali receptione & admissione, & non aliter esse repetendam & definiendam. Decernentes ipsas præsentis Literas semper firmas validas & efficaces existere & fore, suosque plenarios & in-

tegrus effectus sortiri & obtinere, ac illis, ad quos spectat, & pro tempore quodcumque spectabit, plenissime suffragari, & ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscunque Iudices Ordinarios, & Delegatos etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores judicari & definiri debere, ac irritum & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscunque: Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Anno Piscatoris die vii. Junii MDCCXLVI. Pontificatus nostri Anno Sexto.

D. Card. Passioneus.

Toto autem eo. octiduo voluit Pontifex, ut Vespere aliquæ Laicorum Confraternitates ab Eminentissimo Cardinali Urbis Vicario eligendæ supplici ritu adirent eam Ecclesiam; ubi preces habitæ mane fuerant; ultimo tandem solemnitate die ad Lateranensem Basilicam, non solum composita supplicantium agmina procederent, sed Eminentissimi Patres, qui velent, iterum vestibus, & quod peculiare est, etiam Cappis rubris, mane adessent Pontificali Missæ. Post meridiem Senator, Conscripti, & Centuriati e Romano Populo homines, frequentiori quo possent, comitatu, Capita Apostolorum veneraturi eo progredierentur: quod jam quater religiose servatum est.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Admirabilis Sapientiæ Dei sublimitas, cujus provida dispositione mundana Regna constituuntur, ut Ecclesiæ Fidelium, quæ divino comitata adiutorio peregrinatur in terris, vel amplificandæ, vel exercendæ, vel cu-

H 2

Ro.

stodiendæ, alternantibus miro ordine vicibus, inserviant, voluntariam humani Generis cæcitatem, & proclivem in deteriora nequitiam secretiori consilio, & altiori pietate commiserans, cum adveniente temporum plenitudine, sedentibus in tenebris, & ambulantibus in umbra mortis Evangelicæ Fidei lucem effundere decrevisset, Romanum præparavit Imperium, ut promptiores ad omnes Populos prædicatio veritatis haberet accessus, quos unius Civitatis dominatio sociaret. Imbuendi autem Evangelio mundi partibus, accepta per Spiritum Sanctum omnium locutione linguarum, duodecim Apostolis distributis, beatissimus Petrus Princeps Apostolici Ordinis ad Arcem Romani destinatur Imperii, ut ea capta, & in obsequium Fidei subjugata, facilius universus Orbis humilitati Crucis superba colla submitteret. Ad hanc postea Coapostolus ejus Paulus, aliis peragratiss provinciis, adveniens, labore & meritis illi confociatus est, ut Roma tantorum Apostolorum edocta Magisterio, quæ superstitionis studio profanos omnium gentium cultus atque errores receperat, veritatis amore sanctæ atque immaculatæ unius Dei Religionis Sedes evaderet. Isti enim sunt Romanæ Urbis Patres verique Conditores, qui eam Regnis cælestibus adscribendam melioribus auspiciis & fortunatioribus initis condiderunt; non illi, quorum manibus cognato sanguine pollutis prima incenium fundamenta locata sunt, e quibus is, qui ei nomen dedit, fraterna cæde foedatam facinorosis hominibus, scelerum impunitate promissa, habitandam concessit. At vero isti e tenebris Idololatriæ ad Fidei lumen evocatam, Evangelica veritate imbutam, christianis ornatam virtutibus, & ad Cæli sublimitatem erectam pretioso sanguine suo consecrarunt, & sacris Corporum suorum Sepulchris adversus furentium hæresum insidias, & frementis infernalis hostis impetus, tanquam duobus firmissimis munivere propugnaculis. Beatus autem Apostolus Petrus, Sacerdo-

tali Sede Romam translata, cum privilegium potestatis a Christo Domino acceptæ ad omnes suos transmittat hæredes, supremi culminis prærogativam quodammodo cum ea communicavit, adeo ut per beati Petri Cathedram Princeps ac Caput Orbis fieret, & in immensum Religione Divina ejus crederet dignitas, cujus latius quam dominatione terrena per totum Orbem protendebatur auctoritas. Quare etsi in Sanctorum solemnitatibus commune univerforum Fidelium deceat esse gaudium, cum ob fidei unitatem in acceptis a Deo per Servos suos beneficiis indiscreta sit omnium utilitas; (a) tamen Natalis Apostolorum Petri & Pauli festivitas præter illam reverentiam, quam toto Terrarum Orbe promeruit, speciali & propria Romanæ Urbis exultatione veneranda est, ut ubi præcipuorum Apostolorum glorificatus est exitus, ibi in die martyrii eorum sit lætitiæ Principatus.

Vivit adhuc in mente hominum, & nulla unquam delebit oblivio, vetus memoria & recordatio, quam merito & quanto per totum Orbem, sed præcipue in hac Alma Urbe nostra fuerit a primis Ecclesiæ seculis celebri cultu, & splendida solemnitate Natalis dies beatorum Apostolorum celebratus. Siquidem ea die traditum est, Romanos Pontifices Prædecessores Nostros primum in Basilica beati Petri in Vaticano, deinde in altera Apostoli Pauli Via Ostiensi Sacrum immortalis Deo in honorem Principum Apostolorum fecisse, & Romanum Populum frequentissimo cœtu, & celebri concursu utramque Basilicam sacras Apostolorum Reliquias venerandum invisere solitum; imo ad eandem solemnem diem ex diversis Orbis partibus innumerabilem populi multitudinem linguis, moribus, & regionibus discretam, venerationis tamen erga beatos Apostolorum cineres, & triumphalem Natalis eorum memoriam concordi obsequio sociatum confluere consuevisse; Episcopos etiam aliosque sacros Antistites, sublimes Regias.

(a) *S. Leo Serm. in Nas. Ap. Petr. & Paul.*

giasque personas ad eandem solemnitate convenire solitos fuisse, supplicetque se suasque coronas ad pedes Piscatoris, & ad Scenofactoris monumentum, adstantibus Ducibus, & Praefectis militum, prosternere. Hæc igitur & alia huiusmodi diligenti animi consideratione nobiscum reputantes vehementer solliciti sumus, ne Nos, qui in tantis periculis & adversitatibus constituti sanctorum Apostolorum valido indigemus auxilio, degeneres a Majorum pietate, & devii a sanctis eorum Institutis simus, & quibus in accipiendis a Deo per beatos Apostolos beneficiis & donis pares sumus, impares & ingrati in sacra eorum recolenda memoria, & gratiis immortalis Deo agendis reperiamur, meritoque illorum destituamur praesidio, quorum negligimus solemnitatem.

Volentes itaque cupientesque, Romani Populi erga BB. Apostolos devotionem, de quorum praesidio hanc Urbem nostram eorum decoratam Corporibus, caelestibus illustratam doctrinis, & potenti apud Deum patrocinio semper adjutam maxime confidere decet, quantum in Nobis est, augere, atque amplificare: hac nostra in perpetuum valitura Sanctione statuimus ac decernimus, ut recurrente per ordinem Natali die eorumdem Apostolorum, non solum in Basilica Vaticana, ut nunc moris est, in pervigilio ejusdem Festi Vesperæ solemnes celebrentur, quibus interesse solet Romanus Pontifex cum S. R. E. Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, aliisque Romanæ Curiae Prælati, qui locum in Cappella Pontificia obtinent, & mane in eadem Basilica solemne Sacrum ab ipso Romano Pontifice peragatur, & secundæ Vesperæ ejusdem Venerabilis diei Ecclesiastico Cantu, ac Ritu a Capitulo & Clero præsentem etiam S. R. E. Cardinali præfatæ Basilicæ Archipresbytero aliisque Cardinalibus ad eandem Vesperarum solemnitatem devotionis causa accedentibus, perfolvantur; sed ulterius pertotam octavam singulis diebus in diversis

Ecclesiis a Nobis, tanquam aliqua Apostolorum memoria aut prærogativa insignitis, electis & inferius nominandis Missa in Pontificalibus, concinnate ac spallente schola Cantorum, aliorumque Pontificæ nostræ Cappellæ Ministris inservientibus, ordine ac modo infradicendo rite peragatur, recolaturque memoria illustris triumphus eorum martyrii, quod toto Terrarum Orbi, sed præcipue Romanæ Urbi decus contulit & dignitatem.

Secunda igitur intra octavam die Missarum solemnitas in Pontificalibus celebretur, præsentibus Ven. Fratribus Episcopis Pontificio Throno Assistentibus, in Basilica B. Apostoli Pauli Via Ostiensi, in qua celebris est utriusque Apostoli memoria, sacraque Reliquiæ servantur, & veteri instituto solemnis eadem die B. Apostoli Pauli commemoratio recolitur, qui, si adhuc vivens in Terris, adeo Romanos diligebat, ut sine intermissione memoriam eorum in suis orationibus faceret, vehementerque cuperet eos videre, & ad eos confirmandos aliquid spiritualis gratiæ impertiri; quanto magis sperandum est, quod modo Beatus in Cælis pro Alumnis suis Deum orare non cesset, suamque opem humiliter postulantibus, asferre non recuset, ut in illa caelesti confirmetur doctrina, in qua eos ore suo, per quod Christus loquebatur, erudit.

Tertia die in Ecclesia S. Pudentiænæ fiet solemne in Pontificalibus Sacrum, intervenientibus dilectis filiis Protonotariis Apostolicæ Sedis ex numero Participantium. Nam perhibent hoc loco fuisse domum Prudentis Senatoris, apud quem, cum primum Romanam advenit, hospitatus est Princeps Apostolorum Petrus, qui in eadem domo Verbum Dei Gentibus annuntiavit, sacras habuit Synaxes, Sacrum pluries fecit, & Sacramenta Christi administravit; adeo ut in ea facta sint quodammodo prima Romanæ Ecclesiæ fundamenta omnium aliarum Ecclesiarum Matris & Magistræ, quam superbæ inferorum portæ non vincunt.

Quarta die in Ecclesia S. Mariæ in Via-

Via-Lata Missarum perfolvantur solemniam, intervenientibus dilectis filiis Causarum Palatii nostri Auditoribus. Locus enim iste antiqua est Religione celeberrimus; ibi primum, ut fertur, hospitio exceptus est Apostolus, & Magister Gentium Paulus, qui ut Acta Apostolorum testantur, (a) mansit biennio toto in suo conducto, & suscipiebat omnes, qui ingrediebantur ad eum, predicans Regnum Dei, & docens quae sunt de Domino Jesu Christo, cum omni fiducia sine prohibitione.

Quinta die ad Missarum solemniam in Pontificalibus celebranda convenient dilecti filii Camerae Apostolicae Clerici in Ecclesia S. Petri ad Vincula seu Titulo Eudoxiae. Haec enim prima Ecclesia esse traditur, quae a Principe Apostolorum fuit Romae immortalis Deo dedicata; in hac ejusdem beati Apostoli sacra Vincula servantur, quae semper summo in honore ac veneratione apud Fideles omnes fuerunt, pluraque benignissimus Deus miracula per ea efficere ad laudem & gloriam Servi sui dignatus est. (b) Haec enim sunt felices illi nexus, qui de manicis & compedibus in coronam mutandi Apostolum contingentes martyrem reddiderunt: Felices catenae, quae nudatis pene ossibus inhaerentes vivas reliquias de sanguinis sudore jam attrita carnis raperunt: Felicia Vincula, quae reum suum usque ad Christi Crucem non tam condemnatura, quam consecratura miserunt.

Sexta autem die in Ecclesia S. Petri in Carcere, quo, ut ferunt, BB. Apostoli Petrus, & Paulus per plures menses arctissima custodia ad mortem usque detenti sunt, eorumque Custodes Processus, & Martinianos ad fidem conversi, subito ex proxima petra Divina virtute fonte enato, fuerunt a Petro sacro Baptismo abluti; & ubi in vinculis, & terribili carceris foeditate invidentibus se Evangelium Dei predicare; curare infirmos, sanare aegrotos, & multa alia patrare miracula non desierunt. Missa autem in Pontificali-

bus in Ecclesia superiori, ob inferioris angustiam, adstantibus dilectis filiis Referendariis Vorantibus Signaturae Justitiae, celebrabitur.

Septima die Missa in Pontificalibus, assistentibus dilectis filiis Abbreviatoribus de Parco Majori, celebrabitur in Ecclesia S. Petri in Monte Aureo, ubi, ut pia traditio fertur, beatus Apostolus Petrus Cruci affixus martyrio coronatus est capite ad terram verso, & in sublimae pedibus elevatis, afferens, se indignum, quod sic crucifigeretur, ut Dominus suus; sed ita e terra Caelum, quo iter parabat, suspiciens, admirandae humilitatis virtutem, novique mysterii disciplinam & inter tormenta servavit.

Demum octava die festiva BB. Petri, & Pauli Apostolorum Principum solemnitas in sancta Lateranensi Basilica absolvatur. Ibi enim supra Altare Majus in argenteis Imaginibus margaritis lapidibusque pretiosis ornatis sacra Apostolorum Capita, quae olim in Ecclesia S. Laurentii ad Sancta. Sanctorum servabantur, a fel. rec. Urbano Papa V. Praedecessore Nostro reposita fuerunt. Beata capita, quae Sanctorum illarum animarum sedes nihil humile, aut mundanum, sed caelestia solum ac Divina cogitarunt; quae non terrenum pulverem, aut humanas sordes, sed divinas revelationes, & caelestia Arcana recipere meruerunt; quae in novissima omnium mortuorum resurrectione aeternis ornanda fertis corporibus ac animabus suis supernae Patriae beatitudine fructura conjungentur. Mane Missarum solemniam in Pontificalibus, praesente Ven. Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Collegio, eo majori ritu & solemnitate, qua sacri hujusmodi Cardinalium conventus peragi unquam solent, celebrentur. Vespere autem sacras Apostolorum Reliquias veneraturi solemnem cultu & pari animi devotione ad eandem Basilicam pergant dilecti Filii Nobiles Viri Senator Urbis, & Romanorum Civium, & Camerae Urbis Conservatores, quorum pietatis exemplo com-

(a) Act. Apost. cap. 28. v. 30. 21. (b) S. Aug. Serm. 29. de Sanctis.

commotus ad debitas immortalis Deo gratias reddendas pro ineffabili munere ei collato in beatorum Apostolorum Petri, & Pauli patrocinio universus Romanus Populus celebri frequentia & amula festinatione accedere contendat.

Pomeridiano autem tempore aliorum dierum omnes Confraternitates hujus Almae Urbis, per Venerabilem Fratrem nostrum S. R. E. Cardinalem Vicarium pro tempore publico Edicto intimandae, statis suis quaque diebus ad eam Ecclesiam, ubi mane Missa in honorem Apostolorum celebrata fuerit, pie ac devote procedant. Singulis autem Confratribus processionaliter accedentibus septem annos & totidem quadragenas, & aliis omnibus utriusque sexus Christifidelibus vere poenitentibus & confessis, qui eandem Ecclesiam, ubi Satio erit, religiose visitaverint, de omnipotentis Dei misericordia confisi centum dies de iunctis eis, aut alias quomodolibet debitis poenitentis misericorditer in Domino relaxamus.

Moneamus autem in Domino, & instantius rogamus, omnes Christifideles in hac Alma Urbe natos & commorantes, ut pia Majorum exempla in veneratione erga beatos Apostolos laudabili studio amulantes in Ecclesiis a Nobis constitutoris devota celebritate conveniant, & spiritali latitia exultantes laudantesque Deum, qui glorificatur in Sanctis suis, tantam Natalis diei Apostolorum celebrent solemnitatem. Si quidem de praesidio Divinitus Nobis ad exemplum patientiae, & confirmationem fidei preparato in horum excellentia Patrum merito est exultantius glorandum, quos gratia Dei in tantam altitudinem provexit, ut horum alteri magnum & mirabile consortium potentiae suae tribuerit Divina dignatio; alter vero Vas electionis, & specialis Doctor Gentium superno oraculo & caelesti sententia fuerit designatus. Praeterea meminerint saepe hanc Urbem potenti Apostolorum protectione a Barbarorum incurfibus, a caede, a depopulatione, ab incendiis, a terrae motibus

aliisque innumeris periculis & calamitatibus liberatam. In mentem revocent innumera illa prodigia & gratias, quas ad gloriam Servorum suorum Brandeorum, vel Catenarum contactu, vel sola oratione, aut nominis invocatione antiquorum Fidelium pietas ac devotio ab omnipotenti Deo obtinuit. Deum in memoria habeant verba illa B. Leonis Praedecessoris Nostri ad Romanum Populum ex beati Petri Cathedra clamantis & dicentis: (c) *Licet omnem Ecclesiam, quae in toto est Orbe Terrarum, cunctis oporteat florere virtutibus; vos tamen praecipue inter ceteros populos decet meritis pietatis excellere, quos in ipsa Apostolica petra arce fundatas, & Dominus Noster Jesus Christus cum omnibus redemit, & beatus Apostolus Petrus pra omnibus erudit.*

Caveant igitur, ne sanctis suorum Pastorum monitis inobsequentes, ne immemores beneficiorum Dei, ne irreligiosi erga Servos ejus BB. Apostolos, & absumiles Majorum pietati inveniantur. Magnum enim periculum est, esse homines per oblivionem beneficiorum ingratos Deo, & Servis ejus, nec correptione corrigi, nec de gratiis recordari. Sciant demique, quod beatos Apostolos, qui apud Deum intercessores sibi esse non curat, suarum culparum severos Judices habebit, & quos conciliatores supernae miserationis habere contemnit, offensae majestatis sentiet ultores.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae Constitutionis, decreti, statuti, definitionis, monitionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romae apud S. Mariam Majorem anno Incarnationis Dominicae millesimo septingentesimo quadragésimo tertio Calendis Aprilis Pontificatus Nostri anno tertio.

P. Card.

(c) S. Leo Serm. 11. in die Assumpt.

P. Card. Prodatarius.
D. Card. Passioneus.

VISA DE CURIA.
N. Antonellus.

J. B. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

Anno a Nativitate D. N. JESU CHRISTI millesimo septingentesimo quadragesimo tertio Indictione quinta die vero 13. Aprilis, Pontificatus autem Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. BENEDICTI Divina Providentia PP. XIV. Anno Tertio, supradicta Constitutio affixa & publicata fuit ad valvas Basilicæ Lateranensis; & Principis Apostolorum, & Cancellariæ Apostolicæ, Curie Generalis in Monte Citorio, & in Acie Campi Floræ, ac in aliis locis solitis & consuetis Urbis per me Nicolaum Cappelli Apost. Curf.

Antonius Pelliccia Magg. Curf.

Fr. Gio: Antonio del Titolo de' SS. Silvestro e Martino a' Monti della S. R. C. Prete Card. Guadagni della Santità di Nostro Signore Vicario Generale &c.

INerendo noi alla Costituzione della Santità di Nostro Signore BENEDETTO XIV. pubblicata il primo Aprile 1743., in cui per accrescere maggiormente, e dilatare la divozione del Popolo Romano verso li Santi Apostoli Pietro, e Paolo Protettori di quest' Alma Città, si è designata determinare, che non solo nel giorno Festivo del glorioso Martirio de' medesimi Santi Apostoli si celebrino ogn'anno secondo il solito i Vespri, e Messa solenne nella Basilica Vaticana, ma anche in tutti i giorni dell'Ottava; cioè, il secondo giorno nella Basilica di S. Paolo: il terzo nella Chiesa di S. Pudenziana: il quarto in S. Maria in Viaticata: il quinto in S. Pietro in Vincoli: il sesto in S. Pietro in Carcere: il setti-

mo in S. Pietro Monterio: e l'ottavo, ed ultimo giorno nella Basilica Lateranense, e che in oltre le Compagnie di Roma debbano processionalmente portarsi alla visita rispettivamente delle suddette Chiese ne' giorni da intimarceli da Noi: Si ordina perciò, e comanda all'infra-scritte Compagnie, che ne i giorni què sotto stabiliti, nel dopo pranzo (eccettuato però il giorno della Festa de' medesimi SS. Apostoli, atteso il concorso, ed affluenza del Popolo alla suddetta Basilica) si portino ciascheduna alla Chiesa assegnatali, cantando per la strada le Litanie de' Santi, con duplicare l'invocazione di S. Pietro, e con riassumere le medesime Litanie subito che saranno terminate. Nel ritorno poi dalla visita, che fatta avranno prima dell'ore 2., dovranno cantare le Litanie della beatissima Vergine, con riassumere come sopra le medesime, terminate che saranno, concedendo la Santità sua a ciascheduno de' Fratelli dieci anni d'Indulgenza, ed altrettante Quarantene; ed a tutti gl'ultri Fedeli dell'uno e l'altro sesso, che veramente pentiti, e confessati visiteranno quella Chiesa, dove sarà la Stazione, concede parimente sette anni, ed altrettante Quarantene d'Indulgenza.

Si esortano pertanto tutti, e particolarmente le Compagnie, che cercando di emulare la pietà de' maggiori nella venerazione dovuta a i gloriosi Apostoli, divoramente col solo Crocifisso, e senza confusione si portino nelle Chiese destinate, e con dare manifesti contrasegni della loro spirituale allegrezza, e lodare Iddio, che ne' Santi suoi viene glorificato, non manchino di celebrare la solennità così grande di quel giorno, in cui meritavano i detti Apostoli ricevere da Dio la Palma del glorioso Martirio, e di pregare il Signore per l'estirpazione dell'Eresia, esaltazione della Santa Madre Chiesa, e per la pace e concordia fra Principi cristiani. Dato in Roma dalla nostra solita Residenza li 19. Giugno 1746.

Fr. G. A. Card. Vicario.

Gasparo Arciprete Ori Segretario.
Ri-

Quinque Sanctorum Ors.

65

Ripartimento delle Compagnie, che dovranno portarsi alla Visita delle suddette Chiese nell'anno corrente.

Giovedì 30. Giugno, secondo giorno dell'Ottava delli suddetti SS. Apostoli, dovranno portarsi alla Basilica di S. Paolo.

Compagnia di S. Maria della Quercia de' Macellari.

Compagnia di S. Leonardo de' Scarpellini.

Compagnia di S. Giovanni della Malva in Trastevere.

Compagnia di S. Barbara de' Librai.

Compagnia de' SS. Crispino e Crispiniano de' Calzolari.

Venerdì terzo giorno si porteranno alla Chiesa di S. Pudenziana.

Compagnia de' Cocchieri in S. Maria in Cacabariis.

Compagnia de' Regattieri.

Compagnia del Santissimo Nome di Maria.

Compagnia de' Lavoranti Falegnami.

Compagnia de' Fornari in S. Maria di Loreto.

Sabbato quarto giorno si porteranno alla Chiesa di S. Maria in Via lata.

Compagnia di S. Petronio de' Bolognesi.

Compagnia, o sia Università de' Marazzari.

Compagnia di Gesù e Maria in S. Simone Profeta.

Compagnia di S. Caterina di Siena a Strada Giulia.

Compagnia del Santissimo Rosario o Sagramento in S. Nicola de' Prefetti.

Domenica quinto giorno si porteranno alla Chiesa di S. Pietro in Vincoli.

Compagnia del SS. Crocifisso in S. Marcello.

Università de' Pizzicarioli.

Tom. XIII.

Compagnia o sia Università degl' Osti in S. Biagio della Fossa.

Compagnia de' Tessitori in S. Maria degl' Angeli.

Compagnia de' Bergamaschi.

Lunedì sesto giorno si porteranno alla Chiesa di S. Pietro in Carcere.

Compagnia del Santissimo Sagramento in S. Lorenzo e Damaso.

Compagnia di S. Giovanni de' Genovesi.

Compagnia de' Cuochi in SS. Vincenzo ed Anastasio alla Regola.

Compagnia di S. Nicola in Arcione.

Compagnia di S. Ivo.

Martedì settimo giorno si porteranno alla Chiesa di S. Pietro Montorio.

Compagnia di S. Spirito in Saffia.

Compagnia di Campo Santo.

Compagnia di S. Giacomo in Borgo.

Compagnia di S. Anna de' Parafrenieri.

Compagnia del Consalone.

Mercoledì ottavo ed ultimo giorno si porteranno alla Basilica Lateranense.

Compagnia de' Luccbesi in S. Bonaventura.

Compagnia del Santissimo Cuore di Gesù.

Compagnia del Santissimo Sagramento in S. Angelo in Pescaria.

Compagnia della Beata Rita da Cascia.

Compagnia delle Sagre Stimmate.

Primæ Sanctorum Apostolorum Vesperæ non in Vaticana Basilica, quippe quæ ab Operariis nondum erat expedita, sed in Sixti IV. Sacello cantatæ fuerunt a Summo Pontifice adstantibus Cardinalibus & Prælatiis juxta proprii Ordinis gradum sacro pretioso indumento distinctis, prout decet, cum Papa est in crastinum celebraturus; ad quod Sacellum ab Aula Paramentorum exiens, cum deferretur Sanctissimus Pater, coram ipso in sella composito, adstante Advocato Fiscali R. C. A.

I ci

citavit Præco maxima voce, qui annuo solvendo tributo erant obnoxii. Cum vero in Regiam Aulam delatus esset, in qua Eminentissimus Albanus S. R. E. Camerarius Cappa rubra indutus, & omnes Cameræ Apostolicæ Clerici & Camerales collegialiter uniti ejus transitum præstolabantur, Fiscii & ejusdem Cameræ nomine D. Joannes Philippus Advocatus Toppi pro Parmensi & Placentino Ducatu interpellans protestatus est.

Substitit Sanctitas Sua protestationem exceptura: qua audita, responsum dedit de more.

Supererat vestigal, quod pro Regno utriusque Siciliæ cis, ultraque Pharus positæ, (directum enim earundem Dominium pertinet ad Apostolicam Sedem) Pontifici penditur quotannis a Rege per Legatum extra Ordinem, qui magno Aulicorum & Nobilium equitatu album eidem representat Equum, & certam pecuniæ vim, quibus vestigal continetur. Solet id fieri in ipso sanctorum Apostolorum pervigilio, & intra Vaticanæ Basilicæ vestibulum, cum post Vesperas redit Pontifex in Aulam Paramentorum: Quamquam nec status iste dies servatur aliquando, nec locus; si aliter ferat temporum conditio, & Pontificis voluntas. Ita anno millesimo septingentesimo quadragesimo, cum Festus beati Petri dies in Pontificiorum Comitiorum tempus incidisset; (vacavit enim Sedes a Februario Mense ad diem xvi. Kalen. Septembris, quo die Clementi XII. successit Benedictus XIV.), Excellentissimus D. Fabritius Columna Magnus Comestabilis Regni Neapolitani, & Legatus extraordinarius Serenissimi Caroli Sebastiani Borbonii Hispaniarum Infantis, & utriusque Siciliæ Regis nomine vestigal pendit vi. Idus Septembris in Templo beatæ Mariæ de Populo, in quo solemniter de Nativitate Virginis Sacro primum post electionem suam Benedictus adstitit. Hoc ipso anno non in Basilica Vaticana, quæ proximæ celebritatis causa im-

pediebatur, sed in Aula Regia Palatii Vaticani vestigal persolvit Beatissimo Patri idem Regis Legatus, quem quidem cum Roma magno equitatu ad Vaticanum euntem eo die videret, non potuit quin & Caroli Regis, a quo ille mittebatur, statim meminisset; ejusque Religionem & pietatem miraretur, cum tribus annis ante non Urbis visendæ studio Romam accessisset, sed ut sacras beatorum Apostolorum Petri & Pauli reliquias veneraretur, & in genua provolutus Benedicto Jesu Christi in terris Vicario, quem (a) Caput omnis Principatus & Potestatis agnoscebat, addictum benevolum & obsequentem animum suum coram ostenderet.

Ergo Excellentissimus D. Legatus e magnifico Palatio Farnesiorum, unde genus ex materno sanguine ducit Rex Carolus, velut a Regali Domo discessit, cum Vespertinæ preces cani coepissent coram Pontifice in memorato Sixti IV. Sacello. Præibant pedites Senatus Populique Romani Tympanotribæ, alique nonnulli Tubicines: Duo sequebantur ex gregariis Legati famulis, & familiari ejusdem velte, multo tamen argento variegata induti, equis insidentes. Tympana Tubæque, quæ subinde pulsabantur inflabanturque, velo serico, in quo Columnænsium & Salviatæ Gentis stemma pictum erat, circumvestiebantur. Post hos equitabant Designatores duo, (Florerios vocitant), ad quos onus incubuerat, comitatum omnem instruere, & suum unicuique locum attribuire. Nobiles deinde Aulici tam Eminentissimorum Cardinalium, quam Oratorum & Procerum & aliorum quoque, qui ipsi Regi vel clientela, vel beneficio sunt obnoxii: Tum intimi familiares Legati, Proceres, & Equites quamplures, vel ex utraque Sicilia, vel Hispani. Succedebat Helvetiæ Custodiæ Dux, quatuor peditibus stipatus famulis: Principes post hunc, & Optimates, Regis Vestigales: Tum duo Turmarum leviss armaturæ Pontificii Duces. Phalaratus postea & ornatus stragulo rubro vil-

(a) Eccli. 39. v. 6. & seq.

villosa, quod opere phrygio intextum argento totum erat, manucebatur a duobus Pedissequis urbana nigri coloris veste indutis *Equus albus*, nullo Sessore, sed Insignibus Sanctitatis Sux solido ex argento conflatis, quæ supra ephippium a duobus famulis sustentabatur, magnifice onustus. Sequebatur inde Præfectus Equili Colummensium, cui pendebat e collo nummorum crumena, pariter equitans, post quem incedebat Eques D. Legatus nobili circumpedum Epheborum, Procætonumque corona interius circumseptus, exterius vero forti Militum Helvetiorum manu securibus Palatinis armata, & a duobus eorundem Centurionibus ducta, quæ in duos Ordines ita protendebatur, ut & vespigalem equum, & qui post eum gradiebantur, utrinque medios concluderent. Proxime Legatum multis præclare instructis vespigi non pauci incedebant Episcopi, nemine præsertim absente ex iis, quos e Campania Summus Pontifex iusserat Romam evocari, ut Beatis inter Sanctos referendis suffragari possent, & eorum Canonizationi interesse: Subsequebantur utriusque Pontificiæ Cohortis Milites levis armaturæ, qui de more sagati, sed sine lanceis, e Papæ Custodia, deducendi Legati gratia, usque ad memoratum Farnesianum Palatium prius accefferant.

Claudebant agmen Currus duodecim, multo auro & cælatura spectabiles, quorum quatuor senis equis, reliqui bijugis agebantur. At vero, per confertas Populi multitudine vias cum e Sancti Angeli Ponte in regionem Urbis, quam Burgum vocant, transgrederetur Legatus, bellicis tormentis ex Hadriani mole displois salutatus perrexit equitans sub Porticu ad marmoream Constantini Statuam, prope quam descendens, & alienorum comitatu dimisso Papam adivit, ut ei Tolutarium equum de more offerret, qui per gradus Regiæ, ut dicunt, Scalæ in Aulam ascenderat.

Ceterum ut magis appareat, quod brevi narratione explicatum est; for-

mam rei totius, prout gesta est, magno studio delineatæ, & æri affabre incisæ non alienum visum est hic apponere.

Ignes festi facesque tota Urbe in viis & fenestris lucentes noctem exceperunt. Præcipue vero omnium in se oculos convertit celeberrimus, idemque unicus, si moles immensa & artificium spectetur, Templi Vaticani Tholus, qui cura R. P. D. Joannis Francisci de Abbatibus Oliverii Fabricæ Œconomi, cujus multa sunt memoratu digna ad ornandum Principis Apostolorum sepulchrum, ejusque æneum vetustissimum Siguum Donaria, tam multis facibus & lampadibus mirifice dispositis, totus collucebat, ut noctem vincere videretur. Hujus Ichnographiam inter Imagines & delineamenta ad calcem Operis sub numero primo appositam invenies.

Nec minori fuerunt voluptati, licet quater in anno iterentur, præter alia nitrati pulveris ope spectacula in eadem Hadriani mole, aut missilium ignium genera varia, aut eorundem uno tempore erumpentium tanta copia, ut Arx ipsa montis instar ignivomi Cælum flammis operiret tonantibus. Biduo hæc spectari quotannis solent, cum recolitur triumphalis passionis gloriosorum Principum terræ memoria: tertius hoc anno dies est additus novorum Sanctorum causa. Reliquum quod erat ejus noctis, non defuerunt Religiosi præsertim viri, qui traducerent in orationibus, (a) cor suum tradentes, ut vigilarent ad Dominum, & de futura Beatorum gloria maturius lætarentur.

Summo mane quotquot ex utroque Clero erant, ut præsto essent futuræ Supplicationi, ad constituta in Vaticanis ædibus Atria contenderunt; præceperat autem Sanctissimus Dominus Noster, ut Clerus non, quemadmodum prius factum erat, compositus hinc inde a Palatii porta, quam *ferream* vocant, usque ad Obeliscum, & ab eo per Forum usque ad primarium Basilicæ Ostium duas inflexas continuasque

I 2 for-

(a) Eccli. 39. v. 6. & seq.

formaret lineas, & ita confisteret, descensum & transitum suæ Sanctitatis per earum medium præstolaturus; sed ut composite graviterque incedens, canens præterea hymnum *Ave Maris Stella* recta introiret in divi Petri Templum. Quo vero Populi Clerique totius preces ac vota ad exorandam Canonizationis peragendæ deliberationem ultimam publice accederent; mandaverat, ut post Sacræ Congregationis Rituum Consultores, qui omnium postremi in hac Supplicatione futuri erant, Vexilla quoque quinque Beatorum Sanctis adscribendorum comportarentur, & intra Basilicam transeunti Pontifici humiliter exhiberentur. At viam quoque solito longiorem, quæ ab universo procedentium ordine tenenda erat, in ea parte, quæ a fronte ad frontem quadrigemini peristyllii aperta est, & sub dio, Postulatores præaltis trabibus in terra defixis, textilique serico rubro ab imo ad summum convestitis, supraque telis ex cannabe extensis, ne solaribus radiis esset pervia, tegendam curaverunt. Onus vero Cereorum distribuendorum singulis agminibus, qui Supplicationem componerent, ita duo ex Cæremoniarum Magistris, selectique aliquot Patres ex iis Ordinibus Regularibus, qui sumptus in Canonizationem faciebant, inter se partiti fuerant, ut primi ope Acolythorum Cappellæ Pontificiæ Clericorum quadrilibras Cereos Cardinalibus, Patriarchis, & quibusdam aliis; trilibras ceteris e Pontificiæ Cappellæ corpore traderent, dum successive in ipsum Sacellum intrarent; alteri autem singulis ex utroque Clero, qui Supplicationi intererant, dum bini transirent ante ligneum faggestum, quod comparatum ad hoc fuerat in loculamento sub porticu a læva exeuntium per supradictam portam ferream in peristyllium. Dabantur vero ab his Cerei ardentis in Supplicatione deferendi non omnibus æquales, sed bilibras aut librales, vel selibras pondere, aut quatuor unciarum, prout uniuscujusque cœtus, aut personæ dignitas postularet.

Congregatis itaque Regularium, Mo-

nachorum Familiis, Ecclesiarum Rectoribus & Clericis, Collegiatarum & Basilicarum Canonicis, confertoque jam ferme majoribus Ecclesiasticæ dignitatis Ordinibus Sixti IV. licet peramplo Sacello; viis quoque, qua suppliciter procedendum erat, per Milites circumseptis; interiori præterea Basilicæ parte quaternis armatorum hominum Ordinibus munita; submotaque e medio spectatorum turba undique jam irruente, cœpta est dirigi a Cæremoniarum Magistris Supplicatio.

Prima procedentium acies complectebatur Pueros Hospitii Apostolici sancti Michaelis, ac Orphanos; Patres Tertiæ Ordinis sancti Francisci Recollectorum Gallos ex Conventu S. Mariæ Miraculorum; Eremitanos exalceatos Ordinis S. Augustini; Capuccinos; Mercenarios Ordinis beatæ Mariæ Redemptionis Captivorum e Domo apud sanctum Adrianum; Patres S. Honuphrii Ordinis Eremitarum S. Hieronymi Congregationis B. Petri de Pisis; Minimos sancti Francisci de Paula; Patres Tertiæ Ordinis sancti Francisci; Minores Conventuales, De Observantia, & eos, quos Reformatos appellant; Patres sanctæ Mariæ de Populo Ordinis sancti Augustini Congregationis Observantiæ Longobardiæ; Eremitanos ejusdem Ordinis ex Cœnobio sancti Augustini; Carmelitas Congregationis Mantuanæ apud Ecclesiam sancti Chrysogoni in Regione Translyberina. Alios prædicti Ordinis B. Mariæ Virginis de Monte Carmelo ex Monasteriis sancti Martini in Montibus, sanctæ Mariæ Transpontinæ in Regione Burgi, & sancti Juliani in Exquilis; Eremitas Montis Senarii Ordinis Servorum beatæ Mariæ Virginis e Cœnobiis sancti Marcelli, sanctæ Mariæ in Via, & sancti Nicolai vulgo de Arcionibus, olim in Archemoniis, ita nuncupati ab hujus cognominis familia, cujus Ecclesia san. me. Benedicti Papæ XIII. beneficentia est Patribus istis restituta post annum secularem millesimum septingentesimum vigesimum quintum: Patres Ordinis Prædicatorum sanctæ Mariæ supra Minervam & aliorum Cœ-

no-

nobiorum, Hujus primæ aciei corpora, quemadmodum & cetera alia, quæ in altera acie subsequebantur, unum ab altero Crux prælata tanquam regale Christi Domini vexillum & triumphale signum, discriminabat.

Secundam aciem Monasticæ Vitæ Professores constituebant, videlicet, sancti Hieronymi Longobardiæ ad divi Alexii ædem in Colle Aventino; Canonici Regulares Sanctissimi Salvatoris Ordinis sancti Augustini ad divi Petri ad Vincula in colle Exquilino; Monachi Congregationis Montis Olivæ Ordinis sancti Benedicti apud sanctam Mariam Novam, quam olim *minorem* nuncupabant, in Foro Boario; Monachi Congregationis Cælestinorum & sancti Eusebii Monasterio ad Cimbrium, seu ad Marii Trophæa in Monte Exquilino; Monachi Ordinis Cisterciensis in unum corpus collecti, & unica sub Cruce incedentes, tam Congregationis Reformatæ sancti Bernardi ad Thermas, & sanctæ Pudentiæ ad radices Montis Viminalis, quam Congregationis Etruriæ e Monasterio SS. Vincentii, & Anastasii ad aquas salvas & Congregationis Longobardiæ ad sanctæ Crucis, in Jerusalem; Monachi Congregationis Vallis Umbrosæ Ordinis sancti Benedicti apud sanctam Præxedem in capite Suburræ; Camaldulenses Ordinis ejusdem S. Benedicti apud sancti Gregorii maternam olim domum, mox ab ipso in Monasterium conversam, ad *Clivum Scavri*; Cassinenses Ordinis item sancti Benedicti e Basilica sancti Pauli extra Urbis mœnia in via Ostiensi; Canonici tandem Regulares sanctæ Mariæ de Pace Ordinis sancti Augustini Congregationis Lateranensis.

Præibat tertiam aciem Crux Cleri Secularis delata sicut alie Ordinum inter duos Delatibus cincta portantes: Subsequebantur Alumni Seminarii Romani; Rectores Ecclesiarum Parochialium Urbis, ac Vicarii perpetui, quibus, ut a ceteris de Clero discernentur, Sanctissimus Dominus Noster nu-

per indulserat, ut circumpositam collo Sacerdotalem stolam in publicis Processionibus in posterum deferrent. Parochis succedebant Canonici Collegiatarum, videlicet sancti Hieronymi Illyricorum, sanctæ Anastasie, sanctorum Celsi & Juliani, sancti Angeli in Foro piscium, sanctæ Mariæ in Vialata, sancti Nicolai in Carcere Tulliano, sancti Marci, & sanctæ Mariæ ad Martyres. Horum postremus erat Cleri Camerarius superpelliceo ac Sacerdotali stola redimitus, Canonici demum insignis Collegiatarum sanctæ Mariæ in Cosmedin, vulgo *Bocca della verità*; quæ ad hunc dignitatis gradum evecta est a san. mem. Benedicto XIII., qui Canonicis ejusdem Cappæ magna, atque Rocchetto insignitis facultatem præterea fecit præferendi Papilionis, & æræ manualis ante ipsum campanulæ comportandæ ad instar aliarum Collegiatarum Insignium, & Basilicarum Urbis, Papilionibus & Campanulis utentium in signum Matricitatis: (a) Substitutæ eæ quippe sunt tubis illis argenteis veteris Testamenti, quæ adhibebantur ad congregandum Populum, dandumque professionis signum quoties castra movenda essent. Nec absimili quidem forma nostræ Campanulæ constatae sunt, si attendatur illarum tubarum descriptio apud Josephum libro 3. Antiquitatum cap. 12.: Pulsantur autem in Processionibus, ut sono vocis suæ ad Fidem & Ecclesiæ Congregationem quoslibet obvios vocent, & ad supplicandum simul cum aliis invitent: Antiquitatem ritus seculum octavum demonstrat. In secundo Concilio Nicæno, quod anno septingentesimo octogesimo septimo celebratum est, ubi agitur de celebri illa translatione reliquiarum sancti Anastasii Martyris, memoratur signa fuisse pulsata non ærea, sed lignea, quæ idcirco appellantur ibi: *Ligna facta*. Cujusmodi sunt ea, quibus etiamnum utimur in diebus Tenebrarum; & perseverare usus eorum dicitur in Ecclesia Græca, Teste Amalarino, qui libro 4. de Ecclesiast. off. cap. 21. ait: *Adhuc jussit Roma, qua*

(a) Numeror. cap. 10.

qua antiquis temporibus sub uno domino cum antiqua Roma regebatur, usum lignorum tenet, non propter aris penuriam, sed propter vetustatem. At reditus fiat ad Supplicationis ordinem. Post insignem sanctæ Mariæ in Cosmedia Collegiatam, alie antiquiores duæ subsequebantur, sanctæ Mariæ Translyberim, & sancti Laurentii in Damaso, una incedentes juxta pactam inter se quotannis alternationem. Tum Cleri, & Collegia trium Patriarchalium Basilicarum, unumquodque sub Cruce sua cum Papillione & Tintinnabulo, nempe sanctæ Mariæ Majoris, sancti Petri in Vaticano, & sancti Joannis in Laterano. Tribunal Ecclesiasticum & Civile Eminentissimi Romæ Urbis Vicarii, sive Jusdicentes pro eo, qui Præside R. P. D. Ferdinando Maria de Rubeis Archiepiscopo Tarsi Urbis Vicegerente, Supplicatione transeunte confederant in comparatis sedibus extra gradus Portæ ferreæ sub Peristyllo ad sinistram exeuntium, instructo agmine Lateranense Capitulum consecrati statim sunt, ut si quæ forte in via exorirentur contentiones, & jurgia, sua auctoritate compescerent. Bini deinde procedebant Congregationis Sacrorum Rituum in Causis Sanctorum Consultores, Regulares quidem juxta admissionis duntaxat prioritatem; reliqui vero juxta dignitatis gradum, quem obtinebant; ita ut ultimo incederent, qui Episcopali charactere fulgebant: ceteris Præsulibus cederent in utraque Signatura simplices Referendarii. Post Consultores comportabantur magna quinque Beatorum inter Sanctos recensendorum Vexilla hastis auro undecumque illitis inatxa, & laciniata corona ex textili serico phrygioque opere ornata: Unumquodque affabre pictam unius Beati ad æternam in Cælis gloriam evecti præferebat. Imaginem, in altera vero parte mirum aliquod ab eo cum viveret, factum representabat. Ex primariis singulorum Instituti Patribus octo quidem superpellicis induti intortitia accensa usque ad pedus elata deferentes proprium Vexillum præbant: Quatuor vero alii

oblongos sericos funes ex superiori Vexilli transversa hasta pendentes quotidiano suæ Religionis habitu non immutato sustinebant.

Primum omnium portabatur Vexillum beatæ Catharinæ de Ricciis Ordinis sancti Dominici a Confratribus Archiconfraternitatis sub titulo Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi, quæ cum inter alia pietatis opera id sibi præcipuum sumplerit, ut divinam clementiam exoret pro Constitutis in ultimo mortis agone: *Degli Agonizanti*: passim appellatur: Duodecim vero Patres inclyti Ordinis Prædicatorum in deferendis intortitiis & funibus occupabantur.

Subsequebatur Vexillum beati Josephi a Leonissa, cujus hastas regebant Confratres Societatis Stigmatum sancti Francisci: Nec deerant qui sustinerent supradicto ordine & forma intortitia & funes duo supra decem Ordinis Minorum sancti Francisci Capuccinorum Patres.

Confratres Archiconfraternitatis Consolationis ferebant tertium Vexillum beati Petri Regalati, cui aderant famulantes totidem, quot supra dictum est, Patres Ordinis Minoris sancti Francisci de Observantia, & Reformatorum.

Quartum erat Vexillum beati Camilli de Lellis, qui post fundatam a se Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis Congregationem, ut nunquam destitit, dum vixit, Ægrotantibus inservire, præsertim in Nosocomio sancti Spiritus; ita hujus Societatis Confratres summo sibi honori futurum ducebant, si illud deferrent; Voti compotes effecti illud portarunt. Patres illius Instituti funes & Intortitia tulerunt.

Ultimum dignioremque locum tenebat Vexillum beati Martyris Fidelis a Sigmaringa, cujus hastas alii Confratres præfatæ Societatis Sacrorum Stigmatum; funes vero & collucentia ante illud funalia, dignitatis gradu spectabiles alii Patres laudati Ordinis Capuccinorum gestabant.

Dum inceptum in Basilicam iter a
Sup-

Supplicantibus ita perfector, Sanctissimi Dominus Noster tempus jam esse, quo & ipse procederet, commonitus, e superiori Palatii mansione venit per secretioris scalæ gradus in Aulam Apostolico Sacrario proximam; ubi congregati Sanctitatis Sux adventum præstolabantur R. P. D. Raynerius Simonetti Archiepiscopus Nicosiæ almæ Urbis Gubernator Vice-Camerarius vestitus cappa, Consecratores Romani Populi Comes Joseph Zinanni, Comes Philippus Rocchi, Joannes Baptista Sampieri, & Marchio Marcus Correa Caput Regionum aureis togis induti, ac Orator Bononiæ Comes Fulvius Bentivolis Senatoria toga patrio morbe formata, sed textili auro confuta ex nuperrima Summi Pontificis concessione emittens; & quia nullus ex Principibus Solii aderat, senior Conservatorum pro sublevando inter incedendam aptato utriusque Pontificis vestis oblongo symmate substituitur. Intererat una cum Ministris Acolythis Signaturæ Justitiæ Votantibus, & Abbreviatoribus Diaconi Cardinales duo antiquiores, de Marinis scilicet, & Alexander Albanus sacris jam Levitici Ordinis indumentis ornati. Horum ministerio usus Pontifex, postquam in intimo cubiculo ejusdem Sacrarii paululum subsistisset ut Faldam acciperet, apud Mensam in antedicta Aula præparatam, & instar lecti Paramentorum extructam induitur Amictus, Alba, Cingula, & Stola rubra, quæ omnia Postulatorum sumptibus confecta ad hanc solemnitatem fuerant, æque ac indumenta alia sacra Pontificis tum aliorum, qui in ministerio Altaris Sanctitati Sux erant famulaturi: Cardinali Burghesio antiquioris Presbyteri vices supplente, & aceram porrigente thus de more inject in thuribulum, sumptoque deinde magno ac peramplo Pluviali (quod *Mantum* appellant), & super ejus fibulam Formalio) pectorale etiam dicitur quod antiquum summi Sacerdotis Rationale representat) gemmis & auri calatura pretiosissimo; tandem sacra redimitus Tiara est, quæ,

cum triplici corona componatur, Regnum communius vocitatur: (a) In signum enim imperii Summus Pontifex utitur Regno; & in signum Pontificalis dignitatis utitur Mitra; & præcedente Cruce elata inter candelabra septem ab Auditore Roræ Subdiacono Apostolico Tunnicella induto pedes exivit in proximum Sixti IV. Sacellum. Flos illuc, & splendor Ecclesiastici Ordinis omnis convenerat, qui tot distinctus dignitatum & munerum gradibus Sponsam Christi, sanctam videlicet Ecclesiam varietate circumdatam objiciebat intuentium oculis: Aderant enim Cardinales, quos juxta cujusque sacri Ordinis gradum speciosa vestis discriminabat: Aderant Patriarchæ, Archiepiscopi, Abbates non minus dignitate, quam doctrina conspicui, qui rubrum omnes sine discrimine gerebant Pluviale: Aderant Prælati Romanæ Curia & genere & muneribus illustres, inter eos vero aliqui Cappam, aliqui Superpellicium supra Rocchettum induerant: Ceteri autem de more Pontificis Cappellæ consueto amiciebantur habitu. In eorum conspectum cum se dedisset Pontifex, affurrexerunt omnes: Papa autem productio super eos Crucis signo venit ad Faldistorium paratum ante Altare, ubi deposito Regno procubuit, & aliquantisper oravit; mox surgens, ex libro quem coadjuvantibus duobus ex Assistentibus Præsulibus sustinebat Eminentissimus Carafa, præcinit Hymnum: *Ave Maris Stella*; ad cujus tres subsequentes versiculos, quos Cantores Cappellæ prosequuti sunt, iterum genuflexus permansit. Denuo surgens accepit Mitram, & in sella gestatoria se composuit, in qua sedens duos magnos cereos, aliumque minorem arabice pictos recepit ab Eminentissimo D. Cardinali Portocarrero, quem supra inuimus ad postulandam Canonizationem Procuratorem electum. Cerei grandes, nullo adstante ex Principibus Solii, quorum alicui Summus Pontifex honorem, ut illos ante se accensos deferat, solet concedere, nemini traditi sunt; pa-

(a) Innoc. III. serm. de S. Silvestre.

parvus autem velo ad excipiendoas liquantur ceræ guttas, ne supra manum fluere, apte composito circumligatoque, ardens a Sanctitate Sua delatus est in hac Supplicatione, quæ multo breviori itinere, quam altera illa prima, completa est: itum quippe fuit a Regia Aula per gradus magnæ scalæ usque ad marmoreum Constantini Simulacrum: hinc flectendo illico in dexteram sub amplum Vaticanum Xystum; ex eo intra Templum ingressus est factus. Utriusque hujus Supplicationis delineamentum inter cetera in calce hujus Operis sub numero tertio positum conspiciere licebit. Procedebant autem bini; ac bini accensos cereos portantes, primo Scuti ferri Papæ lanea toga rubri coloris cum Capitis item laneo, non circa collum aptato, sed inverso super scapulas, atque uncinulo ante pectus colligato Caudatariorum more induti, juxta novissimam Sanctissimi Domini Nostri Papæ concessionem: Procuratores Generales Ordinum locum habentium in Cappella singuli habitu Regularis Instituti sui: Cubicularii extra Cameram, qui laxam & ipsi togam Scutiferorum togæ non abhominabilem gerebant; Capiti vero non inflexum, sed circa collum apratum & æque per humeros fluens in parte superiori tenuissimo serico rubro coopertum ad normam enunciati Indulti Pontificii.

Eodem prorsus modo amicti erant Cappellani communes & intimi, quorum sex primi Pontificias Mitras atque Tiaras gemmis margaritisque pretiosissimis ornatas gestabant, & qui succedebant post Procuratorem Fiscalem Cameræ: Commissarius enim tamquam Referendarius locum inter ipsos acceperat; Sequebantur Advocati Consistoriales lanea veste violacei coloris, quam in aliis publicis actionibus adhibere solent, cum suo capitis: Succedebant Cubicularii honoris & intimi Papæ consueta toga, & rubro sine pellibus capitis ornati: Post hos Chorus seu Schola Cappellanorum Cantorum Pontificiorum cum superpelliceis psallens. Virgini, quæ Regina Sanctorum est, reli-

quum Hymni: *Ave Maris Stella*, quem Papa præcinerat. Proximi erant his Rocchetto, & superpelliceo induti RR. PP. DD. in utraque Signatura Referendarii; Canonici in trium Patriarchalium, qui, Subdiaconi, Diaconi, & Presbyteri Assistentis munia obeuntes in Cappellis Pontificiis, ad præscriptum literarum Apostolicarum Alexandri Papæ VII. sub annulo Piscatoris die x. Junii MDCLVII. expeditarum inter præfatæ Signaturæ Referendarios connumerantur, nisi alterius muneris causa, vel specialis prærogativæ altioris dignioremque locum occupent, ut modo contigit R. P. D. Theodoro Boccapadulio Canonico Libertino, Subdiaconatus officio fungenti, quem dignis favoribus prosequutus Sanctissimus Pater quotidiano Rocchetti usu & loco in Protonotariorum scamno decoravit, sine præjudicio jam eisdem Adjunctorum: Tum subibant Abbreviatores de Parco majori; in Signatura Justitiæ Votantes ab eodem Alexandro Acolythi constituti; Clerici Cameræ, & Sacræ Romanæ Rotæ Auditores, quorum junior ad lævam habebat tamquam comitem R. P. Magistrum Aloygium Nicolaum Ridolphi Ordinis Prædicatorum proprii Instituti vestibus amictum Sacri Palatii Magistrum. Sequebantur Auditores, duo postea ex intimis Cappellanis Sanctitatis Sæ cum Regno & Mitra levioribus ad frequentioris usum Pontificis; Acolythi Apostolicus motans Thymiamaterium ante Crucem, quam R. P. D. Alphonsus Clemens de Aroztequi in Romana Rota pro Castellæ Regno Auditor, sacris subdiaconalibus vestibus indutus, ac a duobus Magistris Ostiariis stipatus, continuo efferebat in medio septem Candelabrorum aureorum a totidem aliis Acolythi delatorum. Post Crucem gradiebantur R. P. D. Claudius Franciscus de Canillac alter sacre Rotæ Auditor Gallus, qui Subdiaconi munus obire debebat in Missa, & ob id Ministerii sui vestibus pretiosis pro hac solemnissima actione, ut dictum est, comparatis insignitus erat; exceptus inter Diaconum & Sub-

& Subdiaconum Alumnos Collegii Graeci, suffectos Monachis ex Monasterio Cryptæ ferratæ alias evocari solitis ad decantandam Epistolam & Evangelium Lingua Græca; deinde Patres Societatis Jesu in Vaticana Basilica Pœnitentiarii Sacerdotali amictu decori, & a duobus præuntibus sibi puerulis ferulas, seu oblongas virgas inter florum manipulos gestantibus præsignati: Abbates Generales Canoniorum Regularium Lateranensium, & sancti Basilii locum obtinentes in Cappella Pontificia: Ecclesiarum Antistites non Assistentes Pontificio Solio, eidemque Assistentes juxta propriæ dignitatis & ordinationis gradum, sive Episcopatus, sive Metropolis vel Patriarchatus inter se invicem deferentes sibi locum & honorem; omnes rubro Pluviali amicti & Mitra textili lino confecta, vel peculiari suæ Nationis & ritus sacro tegumento. Incedebat post hos Sacer Apostolicus Senatus, Diaconi nempe Cardinales cum Dalmaticis, Presbyteri cum Casulis; Episcopi cum superpelliceo præter Rocchetum, Pluviali & Formalio ex unionibus tres veluti pineas efformantibus, singuli tamen uniformes Mitras ex textili damasceno coloris albi insigniti, addito etiam supra Rocchetum compositoque circa collum amictu, cujus usum olim Cardinalibus tantum reservatum, Benedictus Papa XIII. ad Episcopos etiam extendit, dum sacris vestibus ornati interessent in Pontificio Sacello, vel alibi, nactus occasionem Concilii Romani, quod ipso Præsidi celebratum est in Lateranensi Basilica anno seculari millesimo septingentesimo decimo quinto. Progrediebantur demum Orator Bononiæ, Conservatores Populi Romani, & Almæ Urbis Gubernator Vice-Camerarius, ac prope Pontificem alta sede subvectum tres alii Diaconi Cardinales, duo scilicet antiquiores tamquam Assistentes, tertius vero Carolus Maria Sacripantes sanctæ Mariæ in Porticu inter eos medius, Alba, Orario, & Dalmatica Postulatorum ære comparatis indutus, ut Evangelii ac Rei Divinæ Minister; nec aberant pro

Tom. XIII.

fimbriis anterioribus vestis Pontificæ elevandis, cum e Sellari descenderet Papa, duo Auditores Rotæ.

Speciosissimam hanc & summæ religionis pompam postremo concludebat Beatissimus Ecclesiæ totius Moderator, ac Pastor Populorum omnium, quem non jam honor commendabat vestium, sed splendor virtutum eximæque doctrinæ.

Hunc sublimi in sella, ut dictum est, compositum, accensumque cereum sinistra sustententem, dextera acclamantes versus ad benedicendum expedita circumpedes rubro sago induti super humeros portabant; ejus latera custodientes hinc inde erant Procoetones, & Dynastæ, selectaque Helvetiorum manus armata præter binos intimos Cubicularios, qui ad majestatem potius quam ad tutelam duo Pavonica Flabella ab una & altera sedis parte erecta sustulere, statim ac Papa extra ferreos Sacelli Syxtini cancellos delatus sub pensili umbella exceptus fuit; hujus autem umbellæ hastas argento illitas octo Referendarii per vices mutandi deportarunt. Post Pontificem ibat medius inter duos Assistentes intimos ejus Cubicularios R. P. D. Marius Millini Sacræ Rotæ Auditorii Decanus pari Collegarum suorum habitu indutus, cum linea vitæ e collo pendente ad suscipiendam Mitram, cum eam Pontifex deponeret, opportune distinctus: Claudebant extremam Supplicationis partem Protonotarii, alique nonnulli Prælati, qui ex privilegio eorum scamno fuerant adjuncti; utrosque tamen Cappa magna, ut erant vestiti, antecedeabant RR. PP. DD. Flavius Chisius, & Joannes Baptista Mesmer, primus Auditor, alter Thesaurarius Cameræ Generalis. Protonotarios subsequebantur Mendicantium Ordinum Magistri Generales, quilibet habitu Instituti sui; & postremo a tergo confecta Militum Helvetiorum manus, quæ turbam cohiberet.

Ubi Pontifex venit in Porticum ante Basilicam, Capitulo Vaticano eidem occurrente, Musicisque concentu gravi concinentibus laudem Romano Pontifi-

K

ce

ce dignam antiphona illa: *Tu es Petrus* statim introivit in Templum, quod etiam mole ipsa & opere magnificentissimum sit, nec ulli quotquot in terris sunt, comparandum; tamen omni ornamentorum genere, quæ excogitari possunt ingenio, tantum ei dignitatis ac maiestatis eo tempore accesserat, ut Sanctissimus Pater testatus sit, cum inter stragulas vestes, quibus parietes contegebantur, omnia auro collocerent & facibus, ita se animo commotum fuisse, ut in tam speciosa Militantis Ecclesie forma (a) Civitas sancta Hierusalem descendens de Cælo & habens claritatem Dei, qui illuminavit eam, sibi videretur ostendi. Immaculato quoque Agno, qui locerna (b) est Civitatis illius non indigentis sole neque luna, ut cum Senioribus phialas aureas plenas odoramentorum, orationes scilicet offerret, ad Sacellum Sanctissimæ Trinitatis, ubi ille in medio Throni super Altare stans tamquam occisus, quis specie panis & vini velatus, palam erat expositus, descendens de sella Pontifex contendit, ac in genua provolutus coram oravit; receptis mox, quas ante precandum reliquerat, Mitra & candelam iterum elatus subvectus est supplici eodem ritu in caveam Theatri. Novas Deo preces ante Aram principem, sub qua corpora Apostolorum Urbis Patrum condita sunt, porrecturus, depositum iterum cereo, qui servandus deinceps erat a suo Pincerna D. Paulo Zani accensus usque ad finem Actus sollemnis Canonizationis, descendit e sede, & insula circumdatus procubuit super faldistorium, a quo cum post orationem surrexisset, producto super adstantes Cardinales, ceterosque alios hinc & inde dispositos Crucis signo, eminenti Solium petivit, sedique in dignissima illa Petri Cathedra, unde tantam accipit auctoritatem, ut unus ligandi atque solvendi, acceptis Regni cælestis clavibus habeat: Debitam proinde reverentiam significationem eidem exhibitura omnium primi Eminentissimi Patres, per anticos Solii gradus a-

scendentes, salutata prius, dum per medium superioris aræ transirent, profunda capitis ac humerorum inclinatione Crucifixi imagine super altare posita, manum dexteram sedentis Pontificis sub auriphyrgio Pluviali detentam osculati sunt. Cardinalibus succedere Episcopi Assistentes, & non Assistentes, Abbates & Pœnitentarii sacris vestibus ornati; qui hac usi sunt methodo, ut singuli quidem de genu Crucem & Papam pari ritu adorarent; in planitie vero solii flexo poplite dextero, qui debiti Chrismate erant; dexterum suæ Sanctitatis genu; ceteri podem deoscularentur.

Officio hoc ita præstito ad pristina loca omnes ordine regrediebantur. Qui scire velit, quem quisque locum occuparet, adeat delineatam Theatri Tabulam, vel Ornatus descriptionem inferius apponendam. Confidentibus omnibus deductus primo est a D. Venantio Philippo Pierfanti Cæremoniæ Magistro de numero Participantium, ut assideret super mudam faldistorium in summa planitie Solii dextrorsum positum, Eminentissimus Cardinalis Carafa Episcopus Assistent, loco Eminentissimi Thomæ Ruso Decani, qui etsi præfatus, præpeditus tamen senio ab hoc se munere optavit eximere. Tum D. Numius Sperandio alter Cæremoniarius, ad eiusdem solii anteriores gradus adduxit Cardinalem Portocarrero Procuratorem ad postulandam Canonizationem, ut supra diximus, electum, cui ad lavam comes incedebat Virgilius Montecatinus Consistorialis Aulæ Advocatus caputio & veste, ut moris est, indutus ad instandum specialiter a SS. D. N. selectus: Ambo, monente Cæremoniario & aliquantulum præeunte, Altare & Papam honore merito coluerunt; Cardinalis quidem profunde caput inclinans; Advocatus vero genu usque ad terram demittens. Ante imum Solii gradum cum pervenissent, stantis Eminentie suæ nomine, sic Sanctitatem Suam D. Advocatus genuflexus rogavit, instantem petens, ut beatos Fi-

de-

(a) *Apos. 21.* (b) *Apos. ibid.*

delem, Camillum, Petrum, & Josephum, & Catharinam inter Sanctos referret.

BEATISSIME PATER.

REVERENDISSIMUS D. Cardinalis Joachim Portocarrero hic praesens instanter petit per Sanctitatem Vestram Catalogo Sanctorum Domini Nostri Jesu Christi adscribi, & sanguinem Sanctos ab omnibus Christifidelibus pronuntiari venerandos, beatum Fidelem a Sigmaringa Ordinis Minorum S. Francisci Capuccinorum, beatum Camillum de Lellis Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis Fundatorem, beatum Petrum Regalatum ejusdem Ordinis Minoris de Observantia, beatum Josephum a Leonissa recensiti Ordinis Minorum Capuccinorum, & beatam Catharinam de Ricciis Ordinis S. Dominici.

Dum haec circa Solium peraguntur, ii tantum qui in illo locum obtinent, stant; ceteri in suis locis sedent, candelis nequaquam extinctis. Non sine Beatorum laudibus huic postukato respondit D. Cajetanus Amato ab Epistolis ad Principes, rubro amictu circumdatus de more intimorum Cubiculariorum, & stans in planitie Solii ad sinistram Papae, quem flexo genu coluit in principio, & quoties inter dicendum nominavit.

AD PRIMAM INSTANTIAM.

MAXIMAM omnium in hac Alma Urbe sacratissimi hujus diei celebritatem sanctis Apostolorum Principibus Petro & Paulo, quorum sacra pignora coram veneramus, consecratam mirifice ornant & augent oblatae preces, quibus tot Christifidelium omnium Ordinum nomine instanter petitur, ut publicus solemnisque cultus a supremo Sanctissimi Patris ac Domini Nostri judicio decernatur beatis Fidei a Sigmaringa laudatissimi Ordinis Minorum S. Francisci Capuccinorum, Camillo de Lellis Congregatio-

Quingue Sanctorum &c.

73

nis Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis Fundatori, Petro Regalato ejusdem Ordinis Minorum de Observantia, Josepho a Leonissa dicti ejusdem Ordinis Capuccinorum, ac beatæ Catharinæ de Ricciis Virgini Moniali ex inclyta S. Dominici Religione. In caelesti autem hoc sempiterni triumphus causa nihil sane praetermisit Sanctissimus Pater, quod juxta sapientissima Antecessorum suorum Romanorum Pontificum instituta aut disquirere potuerit debita in rebus accurate agendis prudentia; aut impetrare possit christiana pietas cum assiduis obsecrationum suffragiis, jejniis & elemosynis conjuncta. Itaque persuasam habes fore nimirum, ut singulares eorumdem Beatorum virtutes, res praeclare gestæ, illustria exempla atque insignia merita, tot etiam ab omnipotenti Deo ad ipsorum invocationem paratis miraculis comprobata in sacri cultus incrementum divinique nominis gloriam cedant; in catholica Religione christianæque discipline utilitatem & ornamentum redundent; ad imitandas virtutes, emulandaque charismata ejusmodi studium & incitamentum offerant, & opportunum denique ac salutare nobis in tribulationibus & calamitatibus undique irruentibus levamen ac praesidium de Caelis promereantur. Eapropter hodiernum diem, qui omnibus lætitiis verisque gaudiis celebrari quotannis consuevit, splendidiorum solito veluti illuxisse putat, quo pia & ardentia christianorum Populorum, inclytarum Nationum ac potissimum Italiae, & Religiosorum Ordinum vota tandem rata faciat, & cumulatissime latifcet. Verum cum hujusmodi gravissimum, quod Deo auctore suscepit, negotium commune sit celestium atque mortalium Civium; ut eodem superno Namine aspirante, rite sancteque perficiat sapientissime censet, inde invocandum esse lumen, unde Beatis istis data est sapientia ac virtus, ut vincerent, & immortalem sibi in Caelis gloriam compararent. Jubet proinde omnes, quotquot hic frequentes adsunt, Christifideles ac praesertim Venerabiles Fratres suos S. R. E. Cardinales, ceterosque insignes Ordines ad hanc principem Aram in genua prostratos mite-

ricordiarum Patrem & Deum totius consolationis una secum obsecrare, ut beatissima in primis Dei Genitrice semper Virgine Maria deprecante, atque iisdem Apostolorum Principibus sanctisque omnibus suffragantibus ac bene faventibus, per Apostolicam sententiam arcanum voluntatis sua mysterium pandere non dedignetur.

Audita responsione, Cardinalis Portocarrero cum salutasset Pontificem, rediit iisdem comitantibus ad locum, unde discesserat, inter alios Cardinales sui Ordinis; Papa vero relicta eminenti sede, non autem Mitra, quam semper retinuit venit ad faldistorium in ipsam Solii aream a Clericis Cappellæ tunc delatum, & super illud procubuit, ceteris quoque in suis locis genuflectentibus. Tum duo Cantores habentes ante se Litaniarum librum positum super ligneum scabellum in Theatri cavea ad cornu Epistolæ Altaris, ita genuflexi ut cornu Evangelii prospicerent, Litanias Sanctorum cecinere usque ad ultimum versiculum *Agnus Dei* inclusive: Choro alternis respondente. Omnibus post Litanias surgentibus D. Cardinalis Portocarrero eodem ac prius ritu & comitatu ante infimum Solii gradum iterum deductus, pro Canonizatione instantius oravit: Advocato ejus nomine Sanctitatem Suam in sublimi Cathedra jam sedentem ita compellante.

BEATISSIME PATER.

REVERENDISSIMUS D. Cardinalis Joachim Portocarrero hic præsens instanter & instantius petit per Sanctitatem Vestram Catalogo Sanctorum Domini Nostri Jesu Christi adscribi, & tamquam Sanctos ab omnibus Christianidelibus pronuntiari venerandos, beatum Fidelem a Signaringa Ordinis Minorum S. Francisci Capuccinorum, beatum Camillum de Lellis Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis Fundatorem, beatum Petrum Regalatum ejusdem Ordinis Minorum de Observantia, beatum Josephum a Leonissa recensiti Ordinis Mino-

rum Capuccinorum, & beatam Catharinam de Ricciis Ordinis S. Dominici.

Huic item instantiæ laudatus idem Brevium ad Principes a Secretis responsum dedit his verbis.

AD SECUNDAM INSTANTIAM.

QUO instantius petitur, eo ferventius obsecrationibus insistendum, atque opem etiam & gratiam Spiritus sancti implorandam esse, censet ac præcipit Sanctissimus Pater ut ille Paracletus catholica Ecclesia Sanctificator & Custos Spiritus, veniens cœlis emittat lucis sue radium, utque in tanto judicio doceat omnem veritatem.

Regreditur ergo Cardinalis comite Advocato Cæremoniarumque Magistrò ductore, ad suum pristinum locum. Papa vero surgens descendit ad faldistorium a Solii area non remotum; Diacono Cardinali de Marinis, qui ad Sanctitatis Sux dexteram assistebat, omnes monente alta voce, ut orarent, hoc tantum verbo prolato: *Orate*; Sanctissimus Pater, ceterique omnes depositis Mitris, submissisque genibus perseveraverunt orantes silentio, donec alter Diaconus Cardinalis Alexander Albanus Assistens a sinistris, cunctorum primus stans clara pariter & alta voce dixit: *Levate*: quo audito surrexerunt omnes; & Sanctitas Sua ibidem subsistens, ministrantibus candelam & librum Episcopis Assistentibus, manumque ad eum sustinendum admovente Cardinali Carafa, præcinit Hymnum: *Veni Creator Spiritus*; quem statim prosequuti sunt Cappellæ Cantores. Sanctissimus autem postquam in genua provolutus una cum aliis expectasset, dum absolveretur cantus trium subsequentiū versuum, Mitra redimitus ascendit ad sedem, ubi eam iterum deponens stetit: Completo Hymno duo Cantores cecinere *V. Emitte Spiritum tuum & creabuntur*, respondentibus aliis: *Et renovabis faciem terre*. Interim viam monstrante Cæremoniarario, Cerostata ex a-

ba.

baco accepta cum candelis accensis portarunt Acolythi duo Signaturæ Votantes ante Solii gradus, ibi consistentes usque ad finem Orationis, quam illico Papa cecinit ex libro sibi ut supra dictum est, allato.

O R E M U S.

DEUS, qui corda Fidelium Sancti Spiritus illustratione docuisti: da nobis in eodem Spiritu recta sapere, & de ejus semper consolatione gaudere. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Post collectam sedit Pontifex, & Mitra ornatus D. Advocatum tertio postulantem Eminentissimi Procuratoris nomine, ut quinque Beati inter Sanctos recenserentur, audivit. Acceperant quippe ambo, ut prius a Magistro Cæremoniæ deducti: Alloquentis vero hæc fuere verba.

BEATISSIME PATER.

REVERENDISSIMUS D. Cardinalis Joacchim Portocarrero hic præsens instanter, instantius, & instantissime petit per Sanctitatem Vestram Catalogo Sanctorum Domini Nostri Jesu Christi adscribi, & tanquam Sanctos ab omnibus Christianis pronuntiari venerandos, beatum Fidelem a Sigmaringa Ordinis Minorum S. Francisci Capuccinorum, B. Camillum de Lellis Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis Fundatorem, B. Petrum Regalatum ejusdem Ordinis Minorum de Observantia, B. Josephum a Leonissa recensiti Ordinis minorum Capuccinorum, & beatam Catharinam de Ricciis Ordinis S. Dominici.

Tertiz huic instantissimæ postulationi hoc modo respondit idem D. Cajetanus Amatus ab Epistolis.

AD TERTIAM INSTANTIAM.

OMNIPOTENTI Deo triumphalis hujusce actionis auctori, auspici & ductori tandem obsequendum esse intelligens Sanctissimus Pater, nihil obstare putat, quod Christiana plebs letitiam jamdiu conceptam expectatamque diutius differre, & debitum hisce Beatis Sancti nomen cum publica sollemnique veneratione recolendum amplius morari possit. Itaque Apostolico Decreto, quod suo ipse ore mox prolaturus est, referet inter Sanctos quidem Martyres Fidelem a Sigmaringa, inter Sanctos vero Confessores non Pontifices Camillum de Lellis, Petrum Regalatum, & Josephum a Leonissa, ac demum inter Sanctas Virgines non Martyres Catharinam de Ricciis; ut omnes Christiani & luculentissima virtutum in terris, quæ imitentur, exempla, & potentissimos novosque in Calis habeant patronos; quorum patrocinio tuti Deum mirabilem in Sanctis suis magnificantes, non solum mundanas vices & adversas tempestates fortiter sustinere ac superare valeant; verum æterna etiam cum ipsis jam Sanctorum Civibus & Domestici Dei in cælesti Hierusalem societate conjuncti, Angelorum choris interesse, cum beatissimis Spiritibus gloriæ Conditoris adstiteri, præsentemque Dei vultum cernere mereantur.

Recedente post hæc memorato Secretario inter alios intimos Cubicularios, surgentibusque cum Sacro Apostolico Senatu, quotquot ex multis, & variæ dignitatis membris unum Christi Corpus visibili ejus capiti unitum eo tempore repræsentabant; unicus veritatis Interpres, & Religionis Antistes in Petri Cathedra sedens Mitra redimitus ex oblato per Assistentes Episcopos libro, legens hanc de Sanctitate Servorum Dei Fidelis a Sigmaringa Martyris, Camilli, Petri, ac Josephi Confessorum, & Catharinæ de Ricciis Virginis sententiam protulit.

AD

AD honorem Sanctæ & individue Trinitatis, ad exaltationem Fidei Catholicæ, & Christianæ Religionis augmentum, auctoritate Domini Nostri Jesu Christi, beatorum Apostolorum Petri, & Pauli ac Nostra; matura deliberatione præhabita, & Divina ope sæpius implorata, ac de venerabilium Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Episcoporum in Urbe existentium consilio, beatos Fidelem a Sigmaringa Martyrem, Camillum de Lellis, Petrum Regalatum, Josephum a Leonissa, Confessores, ac Catharinam de Ricciis Virginem, Sanctos, ac Sanctam esse decernimus & definimus, ac Sanctorum Catalogo adscribimus: Statuentes ab Ecclesia universali illorum memoriam quolibet anno, die eorum natali, nempe Fidelis die vigesima quarta Aprilis inter Sanctos Martyres, Camilli decima quinta Julii, Petri decimatertia Maji, Josephi quarta Februarii, inter Sanctos Confessores non Pontifices, & Catharinæ decimatertia ejusdem mensis Februarii inter Sanctas Virgines non Martyres, pia devotione recoli debere: In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

Tunc D. Advocatus Montecatinus, Sententiam ita prolatam, a Cardinale Portocarrero libentissime excipi accepit, & ab eodem maximas ob id Pontifici gratias agi, eique supplicare, ut Apostolicæ literæ de more super ea darentur, Eminentissimi Principis nomine Sanctissimo Domino Nostro exposuit videlicet,

BEATISSIME PATER.

Idem Reverendissimus D. Cardinalis Joachim Portocarrero hic præsens accepit pronunciationem a Sanctitate Vestra factam, eidemque gratias immortales agi, ac orare supplicat, ut Sanctitas Vestra super Canonizatione eadem Literas Apostolicas dignetur deservere.

Assentiens petitioni Papa simplex hoc verbum protulit: *Decernimus*: statim vero Eminentissimus Procurator Solii gradus ascendens, cum genu & manum Sanctitati suæ deosculatus fuisset, ad Cardinalium subsellia suo loco

sessurus remeavit. Tunc prædictus D. Advocatus Montecatinus post genuflexionem stans, ita Protonotarios, & Notarios, appellavit ad eos conversus.

Rogantur omnes Protonotarii, & Notarii hic præsentés, ut super hujusmodi sollemnis Canonizationis actum unum vel plura, publicum seu publica, Instrumentum vel Instrumenta conficiant ad perpetuam rei memoriam.

Protonotariorum præsentium antiquior pro omnibus spondit dicens: *Conficiemus*: & advocatis Testibus, qui circa Solii aream adstabant, familiaribus Papæ, subdidit: *Vobis testibus*: suoque loco, & tempore rem totam, ut infra referetur, ex officio transcripsit in Tabulas.

Debitas post hæc laudes & gratias Deo Optimo maximo Sanctitas Sua redditura surrexit deposita Mitra, omnibus pariter consurgentibus; & manum admovente Episcopo Cardinali Carafa ad librum per seniores Assistentes Præ-

suble sustentatum, ex eo alta voce concinuit hymnum *Te Deum &c.* quem Chorus Musicorum integre usque ad finem prosequutus est.

Inchoante Pontifice prædictum hymnum, datoque per Cæremoniarium signo, illico auditus est Tubarum clangor, Tympanorumque pulsus, æneorum tormentorum strepitus, & totius Ecclesiarum Urbis æris campani sonitus; nec minor omnium tota urbe plausus ac datitia fuit; cum fortissimum sibi prædictum contra tela nequissimi hostis omnes adpromitterent meritis horum Sanctorum, (a) qui de sua felicitate securi de nostra sunt adhuc incolumitate solliciti; longam proinde adprecabantur annorum seriem vigilantissimo Dominici Agri Cultori, a quo tantum ad æternam salutem adipiscendam adjuvamentum acceperant.

Completo a Cantoribus hymno, Diaconus Cardinalis Marinus ad dexteram Papæ Assistens, ibidem cantavit *V. Orate pro nobis sancti Fidelis, Camille, Petre, Joseph, & Catharina, & Cantores subdidere R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.*

Tunc accedentibus Acolythis ante ipsum Solii gradum cum candelabris accensis; Præsulibusque Papæ candelam ministrantibus, & librum quem etiam de more Cardinalis Episcopus sustinebat, Sanctitas Sua omnium vota in unum collecta, interposito novorum Sanctorum patrocinio confidenter obtulit Deo, per hanc a se cantu seriali recitatam orationem.

OREMUS.

Omnipotens & mirabilis Deus in Sanctis tuis, qui beatorum Fidelis Martyris, Camilli, Petri, Josephi Confessorum, & Catharina Virginis merita solemnem glorificationem clarescere voluisti: concede propitius, ut quæ sunt triumphantis Ecclesie ornamenta, nova sint militantis præsidia. Per Dominum &c.

Post orationem Acolythis Candelabra

(a) Ex lib. S. Cypriani Ep. & M. de Mortalib.

ad Abacum reportaverunt. Pontifex vero adhuc sine Mitra apud suam sedem constitit; etenim Cardinalis Sacripantes Diaconi manus expleturas in Missa, digressus e supremo Alæaris gradu, quem locum post Obedientiæ obsequium cum aliis Pontifici præstitum Canonizationis actione nondum incepta occupaverat, comitante Cæremoniarum Magistro in Aream Throni Pontificii conscendit, ibique sistens ad sinistram Sanctissimi Patris, paululum erga illum conversus inclinatusque, pro expiatione Populi consuetam cecinit Confessionem, additis novorum Sanctorum nominibus post nomina sanctorum Apostolorum, ut infra &c.

Confiteor Deo omnipotenti, beatae Mariae semper Virgini, beato Michaeli Archangelo, beato Joanni Baptiste, sanctis Apostolis Petro & Paulo, beatis Fidelis, Camillo, Petro, Josepho, & Catharina, omnibus Sanctis & Tibi Pater: quia peccavi nimis cogitatione, verbo & opere, mea culpa, mea culpa mea maxima culpa: Ideo precor beatam Mariam semper Virginem, beatum Michaelum Archangelum, beatum Joannem Baptistam, sanctos Apostolos Petrum & Paulum, beatos Fidelem, Camillum, Petrum, Josephum, & Catharinam, omnes Sanctos & Te Pater orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

Qua finita, cum jam præmonitus detulisset R. P. D. Clemens de Arozequi Papalem Crucem ante ejusdem Solii gradum, eamque genuflexus sustineret elatam, Pontifex super adstantes absolutionem fecit de more, cantando ex libro.

Precibus & meritis beatae Mariae semper Virginis, beati Michaelis Archangeli, beati Joannis Baptiste, sanctorum Apostolorum Petri & Pauli, beatorum Fidelis, Camilli, Petri, Josephi, & Catharinae & omnium Sanctorum, misereatur vestri omnipotens Deus, & dimissis peccatis vestris perducatur vos ad vi-

vitam eternam. R. Amen.

Indulgentiam, absolutionem & remissionem peccatorum vestrorum tribuat vobis omnipotens & misericors Dominus. R. Amen.

Benedictionem quoque solemnem impertiendo addidit.

Et Benedictio Dei omnipotentis Patris, & Filii, & Spiritus Sancti descendat super vos, & maneat semper. R. Amen.

Extinctis deinde cereis, finis imponitur integræ actioni cooptandi in Sanctorum Cœtum Dei Servos, virtutibus & signis præstantes; solemne enim Sacrum, de quo modo dicitur, tali tempore olim factum non fuisse, testatur in sua eruditissima dissertatione Franciscus Maria Phæbeus Archiepiscopus Tarfi, & Cæremoniarum Moderator eximius. Vulgata ea est a Dominico Cappello altero Cæremoniarum Magistro una cum Actis Canonizationis sanctorum Petri de Alcantara, Mariæ Magdalenzæ de Pazzis a san. mem. Clemente IX., adstante in sublimi Thalamo Serenissima Suecorum Regina Christina Alexandra celebratæ die xxviii. Aprilis, in quem anno millesimo sexcentesimo sexagesimo incidere Dominica in Albis. Ceterum posse aliquem Sanctum dici, aut sine Missæ Sacrificio, utpote Actione ab ipsis solemnibus prorsus separata, aut eodem Sacro in sequentem diem etiam translato, nec semper factio per Summum Pontificem, vel ipso præsentem vetustis monumentis omiſſis, recentior comprobatur celebritas, qua decem ab hinc annis fel. rec. Clemens XII. Sanctissimi Domini Nostri Prædecessor Divorum numero inseruit Vincentium a Paulo, Joannem Franciscum Regis, Julianam de Falconeriis, & Catharinam Fliscam Adurnam. Etenim octogenario major cum esset, timeretque, ne nimia mora & labore gravaretur, prolata de eorum Sanctitate Sententia, receptisque, dum Cho-

rus decantabat hymnum: *Te Deum &c.* a se inchoatum, de Postulantium manibus oblationibus, aliisque, quos supra recensuimus, Ritibus & Cæremoniis expletis; non dimisso Apostolico Senatu solus remeavit ad propria, finens ut post suum discessum eadem celeberrima pompa ab Eminentissimo Russo tunc Episcopo Prænestino conficeretur Sacrum; ac si ipse præsens adesset.

Attamen Sanctissimus Dominus Noster Benedictus XIV. nullo umquam fractus labore, nec pressus obrepentis senectutis pondere, geminatam hodiernæ festivitatis lætitiæ, quæ de beatorum Apostolorum Martyrio, & de nova quinque Sanctorum glorificatione procedebat, Summo Sacerdote dignum putavit, ita augere, ut Deo Hostiam laudis solemni ritu immolaret, & Altissimo vota sua per se ipsum redderet; solemnibus itaque Canonizationis memorato ordinæ jam completis, ab eminenti Sede descendens, & ad aliam humiliorem paratam introrsum in ipso Theatri aditu ex parte sinistra Altaris se transtulit, solo Diaconorum Assistentium & nonnullorum paucorum tunc ei ministrantium comitatu. Cum in ea paululum sedisset, stans sine Mitra & ad Altare conversus recitavit submissa voce *Pater*, & *Ave*; mox manu dextera signum Crucis formans a fronte ad pectus cecinit pro inchoatione horæ Tertiz: *Deus in Adjutorium, &c.* Cantoribus prosequentibus Hymnum, & Psalmos usque ad finem. Post Responsorii cantum, completis jam precibus præparatoriis ad Missam, inter quas sedens sandalia & caligas induerat de more, iterum stans sine Mitra, & delatis ut alias per Acolythos duobus candelabris ante Solioli infimum gradum Orationem diei Festi SS. Apostolorum: *Deus qui hodiernam diem &c.* præcivit. Lotis deinde manibus, aquam consuetis cæremoniis præbente Sacri Hospitii Magistro Guadaneoli Duce, vestes ad Sacrificium faciendum paratas induit ministerio Diaconi Cardinalis Evangelium cantaturi Caroli Mariæ Sacripantis, & annulo Pontificali

Quinque Sanctorum &c.

cali per Card. Episcopum Assistentem subarrhatus, ita ornatus thure in Thurbulum immisso, ac præcedente Cruce inter candelabra septem processit ad Altare, instructo duntaxat a sibi Ministrantibus supplicationis agmine & exceptis inter eundem occurrentibus sibi tribus in ordine Presbyterali ultimis Cardinalibus ad oris & pectoris osculum. Confessione, & ad Apostolorum Aram thurificatione peracta sublimè Solium repetivit, prosequendo Missam cum cæremoniis, quæ servari celebrante Summo Pontifice solent: Nihil autem in hoc Sacro peculiare atque notatu dignum accidit, præter Orationes Collectæ diei una sub conclusione conjunctas, Homiliam post Evangelium a Sanctitate Sua recitatam, & solemnes Oblationes a Postulantibus præsentatas. Orationes autem Collectæ, Secretæ, & post Communionem hæ fuerunt.

O R E M U S.

Omnipotens & mirabilis Deus in Sanctis tuis, qui beatorum Fidelis Martyris, Camilli, Petri, Josephi Confessorum, & Catharinæ Virginis merita Johanni glorificatione clarescere voluisti:

concede propitijs; ut quæ sunt triumphantis Ecclesiæ ornamenta, nova sint militantis præsidia: Per &c.

S E C R E T A.

Celebritatis hodiernæ munera in honorem Sanctorum Fidelis Martyris, Camilli, Petri, Josephi Confessorum, & Catharinæ Virginis tibi Domine offerentes humiliter petimus; ut quorum exultamus triumphis, proficiamus exemplis: Per &c.

P O S T C O M M U N I O.

Sacro pignore immortalitatis suscepto, fac nos, quesumus Domine, Sanctorum Fidelis Martyris, Camilli, Petri, Josephi Confessorum, & Catharinæ Virginis æternæ felicitatis consortes, quorum temporalis exaltationis voluisti participes. Per Dominum nostrum &c.

Homilia vero, quam sedens habuit ad circumfusam multitudinem Sanctitas Sua, juculenter exprimit, & ob oculos ponit utriusque solemnitatis memoriam, ut legenti patebit.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

BENEDICTI PP. XIV.

H O M I L I A

DIE NATALIS SS. APOSTOLORUM PETRI ET PAULI.

Communem Cælo terræque lætitiā ex glorioso beatorum Apostolorum Petri & Pauli triumpho, quem pro Christo morientes uno die eodemque loco reportarunt, ad Nos maxime, & ad hanc Urbem, Venerabiles Fratres ac Dilecti Filii, pertinere, certum est. Quamquam enim ad universam spectet Ecclesiam de gemina Principis Apostolorum, & Doctoris gentium corona lætari, quod sancita eorum sanguine Fides in omnes gentes sese fe-

Tom. XIII.

L lici-

liciter propagaverit, Roma tamen debet præ ceteris efferrî gaudio, & cumulatus exultare, quod quæ antea fuerat errorum magistra, Apostolorum eorundem opera facta sit discipula veritatis, Civitas Sacerdotalis & Regia, Arx Religionis, & Caput Orbis, cujus imperium divinæ Fidei gloria latius, quam olim terreno principatu dilatatum, portæ Inferi metuant, ac contremiscunt.

A vetustissimis usque temporibus Romano Pontifici solemne fuit summa religione ac singulari celebritate diem hunc agere, in quo duplex Sacrum, alterum in hac Vaticana Basilica, alterum via Ostiensi in Basilica sancti Pauli facere consuevit, ut pius sæculi quarti vates Prudentius testatur. Id quoque temporis complures ex variis partibus Episcopi ad Urbem commigrabant, festum hunc lætissimum diem una cum Romano Pontifice celebraturi, uti ex Paulino, qui sequentis ætatis scriptor extitit, colligimus.

Nos quoque, quos non una causa ad Principis Apostolorum memoriam honore cumulandam adducit, quod nempe in ejus locum & dignitatis amplitudinem, licet immerentes, successimus, sed aliæ quoque rationes urgent ad illius & Apostoli Pauli cultum promovendum, quos una simul colere ac venerari consuevit Ecclesia, quod nimirum inter sacræ hujus Basilicæ Canonicos decem & quatuor annos fuimus, quodque ejusdem Petri honori Metropolitana Bononiensis Ecclesia dedicata sit, quam decennio gubernavimus, & quam adhuc detinemus; Prædecessorum nostrorum vestigiis etiam in hac parte pro viribus insistere cupientes, non solum quotannis in pervigilio hujus Festi solemnibus Vesperis in hac Basilica interesse, & mane Pontificali ritu Missam celebrare consuevimus, sed etiam in perpetuum valitura sanctione decrevimus, ut per totam Octavam singulis diebus in diversis sacræ hujus Urbis Ecclesiis aliqua eorundem Apostolorum memoria insignitis solemne Sacrum peragatur, præsentem aliquo Prælatorum Apostolicæ Sedis officiis addictorum Collegio; utque pomeridiano tempore alii piorum hominum Coetus, statim quisque diebus, ad easdem Ecclesias pie religioseque procedant. Ad hæc mandavimus, ut Calendariis & divinorum Officiorum Libris iidem duo beatissimi Apostoli, tanquam primarii augustæ hujus Urbis Patroni, inscribantur: quod quidem Nobis a sanctissimis Viris Leone Pontifice, Maximo Taurinensi, & Venantio Fortunato ex veteri disciplina traditum est.

Op.

Opportune quoque & merita hunc ipsum diem festum beatorum Apostolorum Petri & Pauli hodiernæ Sanctorum Canonizatione selegimus: nedum ut, saltem semel vitæ nostræ tempore felicissimum hujusmodi diem ingenti populorum concursu, multaque Fratrum nostrorum Episcoporum frequentia, pristino more celebrari videamus, sed præsertim etiam, quod Sententiam illam definitivam, qua quinque Beatos nuper in Sanctorum Album retulimus, pronuntiavimus, ut audivistis, in honorem Sanctæ & Individuæ Trinitatis, ad Catholicæ Fidei præsidium, & Christianæ Religionis incrementum auctoritate Domini Nostri Jesu Christi, beatorum Apostolorum Petri & Pauli, & nostra; & demum, quod in unoquoque eorundem quinque Beatorum imago quædam & nonnulla Sanctorum Apostolorum Petri & Pauli similitudo inesse videtur. Hoc autem non ita dicimus, ut par meritum, aut æqualitatem virtutum horum cum illis inferamus, cum temeritas sit amplitudinem Apostolorum cum aliorum Sanctorum meritis comparare; sed ut ostendamus, hæc nova Sanctitatis lumina ad clarissimas beatorum Apostolorum Petri & Pauli virtutes accedere pro viribus curavisse, & hac ratione ad Sanctorum gloriam in terris meruisse exaltari, qua jamdudum in Cælis inter beatissimos Cives fruebantur.

Venit Petrus Antiochia ad hanc Urbem, hic primam Sedem constituit, hic nequissimum debellavit Simonem, hic Jesu Christi Evangelium disseminavit. Venit huc quoque Paulus post navalem, ut Joannes Chrysostomus ait, pugnam; atque hic Judæis & Gentibus in Christi Fide erudiendis dies noctesque laboravit. Ambo vitam & sanguinem pro Christi nomine effundere cupientes, ambo Romæ, eodemque die gloriosam Martyrii coronam adepti sunt: Petrus quidem inverso capite cruci affixus, Paulus gladio capite obruncatus; ex quorum sanguine veluti ex semine, tot beatorum Martyrum millia germinarunt, ut exuberante copia virtutis & fidei, ut Cyprianus inquit, singuli Martyres numerari non possent. In his modo Fidelem de Sigmaringa numeravimus, qui ad prædicandum verbum Dei & Catholicam Religionem ab hæreticis vindicandam, ab hac Apostolica Sede in Rhætiæ missus, inviolato animo, morti occurrens, ab hæreticis interfectus est, & gloriosam sibi Martyrii coronam comparavit.

Negavit ter Petrus, ab ancilla & Judæis interrogatus, Divi-

num suum Magistrum . Persecutus est Paulus discipulos Christi , quos ad internecionem usque delere statuerat . At suam Petrus perfidiam flevit amare ; & Paulus divinæ vocis terrore correptus , humi stratus , factus est vas electionis , & ad Apostolicam dignitatem una cum Barnaba a Spiritu Sancto vocatus est . Quot ad poenitentiam ex præclaro horum exemplo excitati , ex improbis & impuris facti sunt egregiæ virtutis & sanctitatis lumina ? Quot assiduus lacrymis sua descentes scelera uberrimos poenitentiae fructus fecerunt , quibus immortalis deinde gloria in Cælis gaudere , & apud nos solemni ritu inter Sanctos recenseri meruerunt ? His profecto Camillus de Lellis annumerandus est , qui eadem vestigia persequens , non modo juvenilis suæ ætatis errores detestatus est , sed etiam reliquo vitæ tempore , tum animæ , tum corporis Proximorum saluti impense addictus , heroicis quibus Cælum promeruit , virtutibus maxime inclaruit . O quam bene sese ad Pauli doctrinam conformavit ! qui in prima ad Timotheum se blasphemum , & persecutorem , & contumeliosum , & primum peccatorem vocans : *Fidelis , inquit , sermo & omni acceptione dignus , quod Christus Jesus venit in hunc Mundum peccatores salvos facere , quorum primus ego sum ; addiditque : Sed ideo misericordiam consequutus sum , ut in me primo ostenderet Christus Jesus omnem patientiam ad informationem eorum , qui credituri sunt illi in vitam æternam .* Ita plane Camillus misericordiam Dei consecutus , a scelere & flagitiis ad bonam frugem revocatus , inde meritis & virtutibus plenus ad gloriam Sanctorum meruit extolli .

Minime contentus fuit Petrus in Pontum , Galatiam , Cappadociam , Asiam , & Bithyniam Jesu Christi Fidem intulisse , sed , ne quis in ea hæsitaret , aut ne quid ab ea alienum in Ecclesiam induceretur , epistolas binas canonicas scripsit , in quibus sanctissimæ Leges ad reprimendos vitiorum impetus , ad resistendum nequitiae diaboli , & ad æternæ vitæ hæreditatem assequendam opportune traduntur . Hoc ipsum amplissime fecit Paulus decem & quatuor epistolis canonicis conscriptis , quarum sapientiam , & cælestis doctrinæ copiam quis satis posset oratione complecti ? Quænam eloquentia pro dignitate explicaret epistolam ad Romanos , sive binas ad Corinthios , sive ad Hebreos alteram , in quibus de fide , de bonis operibus , de virtutibus theologicis , de vitiis atque erroribus extirpandis , divina plane sapientia , & admi-

admirabili zelo fideles docet, cohortatur, inflamat? Atque hinc Episcoporum ad populos sibi commissos pastoralium epistolarum dimanavit consuetudo, per quas illi zizania in medio tritici exorta eradicare conantur, & si qui mali usus, aut depravati mores irrepperint, corrigere ac reformare student. Hæc exempla quoque piis quibusdam in Ecclesia hominibus ansam dederunt identidem religiosorum virorum Cœtus, hujus Sanctæ Sedis auctoritate intercedente, reformandi, qui paulatim neglecta evangelicorum consiliorum observantia a pristinæ virtutis gradu defecerant. Iter hujusmodi summa cum laude confecit Petrus Regalatus a Nobis nuper numero Sanctorum adscriptus; qui tot annos ingenti labore, incredibili austeritate vitæ, miraque humilitate ac singulari prudentia Ordini suo Franciscano, qui quibusdam in locis a veteri splendore desciverat, reformando totus incubuit; & assiduo heroicarum virtutum studio eam assecutus est Sanctitatis laudem, quæ & Seraphico Ordini esset exemplum, nec minus universæ Ecclesiæ ornamentum.

Hierosolymis Petrus una cum Joanne in vincula conjectus est, & ab Angelo bis solutus a vinculis, quibus hominum improbissimorum perfidia illum obstrinxerat. Quid vero loquar vincula, flagella, lapides, naufragia immisiones bestiarum, atque alia plurima, quæ passus est Paulus, quæque ipse ad Corinthios scribens enumerat, quamquam, ut Joannes Chrysostomus advertit, plura fuerint, ab eo prætermissa, quam numerata? Adeo ut etiamsi ei gladio mortem oppetere non contigisset, tot nihilominus acerba passus, quæ illi vitam omnino eripere debuissent, nisi superstes divinitus extitisset, profecto inter Martyres computaretur. Hinc porro geminæ Cælo januæ patefactæ sunt: altera iis, qui effuso sanguine pro Christo cæsi sunt, & inter Martyres recensentur; altera vero iis, qui suppliciis, quæ pro Fide fortiter passi sunt, superstites, jam olim Martyres vocabantur, nunc autem illustri Confessorum titulo decorantur. Hac altera via incessit Josephus a Leonissa, quem modo in Sanctorum Confessorum Albo retulimus. Hic per plures dies supplicium immane & exquisitum pro Christi nomine a Barbaris invicto animo toleravit, atque inter cruciatus acerbissimos Evangelium prædicare non destitit. Quibus expeditus nihil habuit antiquius, quam animas Christo evangelica prædicatione lucrari, suamque excellarum omnium virtutum, quas

quas heroicas dicimus, sublimitate sanctiorem in dies facere usque ad mortem, quam coram Deo pretiosam in pace obtinuit.

Commendavit Paulus in prima ad Corinthios virginitatis dignitatem, in cuius laude posuit multa, quæ ab eo statu derivantur, emolumenta. Nullum tamen de virginitate præceptum a Domino sese accepisse affirmavit, sed de illa tantummodo consilium se dare: *De virginibus præceptum Domini non habeo, consilium autem do.* Hæc autem Paulum Coapostolum secundum datam sibi sapientiam literis tradidisse Petrus in epistola secunda contestatur. Consilium quoque Pauli fuit, præter continentiam, orationem, jejunia, paupertatem, & obedientiam colere; quibus in rebus potissimum sita est vitæ monasticæ ratio, a primis usque Ecclesiæ seculis tam in viris, quam in foeminis feliciter propagata. Recentiori vero memoria ad monasticam alia insuper accessit religiosorum hominum vita, eorum præsertim Ordinum, qui Mendicantes nuncupantur, in quibus non minus doctrina, quam sanctitate complures ex utroque sexu Ecclesiam mire illustrarunt. Tres jam inclytæ foeminæ, Catharina Senensis, Rosa de Lima, & Agnes de Monte Politiano ex Ordine B. Dominici solemniter sanctarum Virginum numero adscriptæ sunt; ad quas & Nos Catharinam de Ricciis modo aggregavimus, claustrali vita tam illustrem, tam humilem, tam poenitentiae addictam, & a Deo maxime locupletatam iis cælestibus donis, quibus ipse animas sibi acceptas in terris quoque cumulare consuevit.

Tandem Apostolorum Actus pleni sunt novis & inusitatis miraculis, quæ Deus ad manifestandam gentibus beatorum Apostolorum Petri & Pauli tum doctrinam, tum sanctitatem operari sibi complacuit. Enimvero nolumus illa conferre cum iis, quæ Dominus agere dignatus est ad intercessionem & preces quinque Beatorum quos modo solemniter inter Cælites recensuimus. Non ignoramus, varia esse miraculorum genera, varios gradus. Verum si hæc ad illa minus æquiparari valent, nihilominus hæc quoque ita naturæ vires excedunt, ut dubitari nullo modo possit, quin sint sanctitatis eorum, ad quorum merita facta sunt, luculentum expressumque Dei testimonium.

Ex iis, quæ hætenus dicta sunt, satis apparet, quam apte in hæc ipso SS. Apostolorum Petri & Pauli lætissimo die hodiernæ Canonizationis sollemnia celebrentur. Nunc autem, quoniam prope

pe Aram consistimus, sub qua eorumdem beatorum Apostolorum cineres & ossa jacent, quid aliud restat, nisi ut ad vos, gloriosi Apostolorum Principes, orationem nostram & preces humiliter convertamus? Tu quidem, beatissime Petre, Venerabilem hunc Clerum de Cælo respice, qui abs te originem ducit, quique nomini tuo devotus te perpetuo colit: Respice & Nos, qui in hanc principem omnium Cathedram a te institutam, & quæ Ecclesiarum omnium unitatis est centrum, impares licet meritis, successimus. Tu vero, beatissime Doctor Gentium Paule, populum hunc, quem te præ ceteris diligere, tuoque cordi inhærere, literis tuis significabas, peramanter respice. Ad vos enim, Parentes optimi, & amantissimi Urbis hujus Patroni, in tanta hujus diei celebritate, fiducia pleni confugimus, ut, vestris intervenientibus meritis, a Deo impetremus catholicæ Fidei propagationem, Romanæ Ecclesiæ, quæ sanguinis vestri pretio fundata est, exaltationem & fartam rectam Apostolicæ hujus Sedis dignitatem, cujus vindices & propugnatores vos semper extitistis. Ad vos deinde convertimur, Fidelis, Camille, Petre, Joseph, & Catharina quos modo nostro apud Deum intercessores fore solemni ritu declaravimus, quosque fidelibus populis tanquam præclara virtutum exempla proposuimus: Vos quoque humili corde obtestamur, ut christianam Religionem, ut Fidem, ut denique Apostolicam Sedem apud Deum orationibus vestris tegere, ac tueri dignemini; Nobis præsertim in ærumnis, quibus in diem conflictamur, & quibus Petri navicula jactatur, opem auxiliumque divinum implorantes. Spe magna nitimur, Deum, Vobis intercedentibus, Nos in medio mari periclitantes non relicturum. Habemus enim perpetuo ante oculos Petrum in mediis fluctibus super aquas maris a Domino ambulare jussum, & naufragio perire metuentem: Quem Augustinus advertens: *In unda, inquit, exclamet titubans Petrus, & dicat: Domine, salva me. Porrigit enim Dominus manum; & quamvis increpet dicens: Modice fidei, ut quid dubitasti? tamen a fluctibus rapio, & confitentem infirmitatem suam, atque illius auxilium postulantem perire non sinit.* Demum gloriosi Principes Apostolorum, Beatique nuper in Sanctorum Catalogum relati lenite iram Dei in furore suo terras arguentis: exorate omnipotentem Principem pacis, in cujus manibus sunt corda Regum, & sub quo curvantur, qui portant Orbem, ut christianos Principes diuturnis ni-

mium

mium dissidiis inter se decertantes in pristina caritatis compagem restituat.

Statim ac Papa institutæ Orationi finem imposuit; Cardinalis Diaconus Evangelii in Solii planitie, quo perrexerat ex Altari, Magistro Cæremoniarum Duce, eodem ac antea modo ad excitandam compunctionem cecinit: *Confiteor*, quo recedente Episcopus Cardinalis Assitens a Sanctitate Sua Indulgentias petiit his verbis: *Indulgentias Beatissime Pater*, acceptoque responso: *Consuetas hujus Actionis*; illico conversus ad Populum eas promulgavit alta voce legendo sequentem formulam.

Sanctissimus in Christo Pater & Dominus Noster, Dominus BENEDICTUS Divina Providentia Papa Decimusquartus dat, & concedit omnibus hic presentibus Indulgentiam Plenariam: Visitantibus autem quotannis Sepulchra Sanctissimum FIDELIS, CAMILLI, PETRI, JOSEPHI, & CATHARINÆ, die eorum natalis septem annorum, & totidem quadragenarum in forma Ecclesie consueta: Rogate igitur Deum pro felici statu Sanctitatis Suae & sanctæ Matris Ecclesie.

Post Indulgentiarum promulgationem Sanctissimus Dominus Noster sine Mitra stans Populo solemniter benedixit pronuntiata ex libro, quem sibi obtulerunt consueti Assistentes Ministri, generali absolutione: Tum Symbolum præcinit, illudque cum Diaconibus sibi hinc inde Assistentibus voce submissa recitavit, quod cum Psalter Palarini prosequerentur, sedit, eoque expleto surrexit iterum capite detecto, ut V. *Dominus Vobiscum*: caneret, ac Offertorium legeret. Postea consedit denuo pretiosa Mitra redimitus excepturus Posulantium oblationes.

Fuerant hæc a Magistris Cæremoniarum inter Symboli cantum hæc ordine dispositæ. Tres ad singulas oblationes Sacrorum Rituum Congregationis Cardinales adhibiti sunt ex unoquoque or-

dine incipiendo ab Antiquioribus, ne iis quidem exceptis, qui assistebant Pontifici: idcirco tempestive evocati novissimi duo Diaconi in eadem Congregatione non adscripti, primis in Assistentiæ munere substituuntur.

Singuli Cardinales juxta monitum eisdem transmissum duos secum habebant nobiles Familiarès talari indutos vestè pro cereis prægrandibus, aut panibus, vel doliolis comportandis; hi suo quique hero præbant; eos vero antecederant quatuor Servientes armorum argenteis clavis instructi. Unumquemque Cardinalem subsequabantur primores duo Patres ex Regulari illa Familia, cujus vel Alumnus fuerat Sanctus, vel Institutor. Uterque parvum cereum gestabat canistri loco, quem alter eorum alias portasset cum binis vel turturibus, vel columbis, vel aviculis versicoloribus; ab hac enim solemnitate hoc genus oblationis omnino tolli Sanctissimus Pater imperaverat. Quam ob causam id vetuerit, investigator cupidus facile assequetur lectione laudatissimi ejus operis de Servorum Dei Beatificatione, & Beatorum Canonizatione. Singulæ oblationes in singulis separatis mensis sive Abacis compositiæ erant, candidis obductæ velis, ex quibus tollebantur ministerio Custodis earundem a Moderatore Cæremoniarum de more destinati. Qui portaturi eas erant, supposita mappula linea ipsas deferentes, transeundo per mediam Theatri caveam ante Confessionem recta usque ad Papam contendebant, cui exhibitæ cum fuissent, eas ad mensam iterum reportabant Acolythi Signaturæ Justitiæ Votantes cum Abbreviatoribus. Procurator Canonizationis Cardinalis Portocarrero, qui inter eundem incesserat ad sinistram Cardinalis Episcopi primæ oblationi assignati, consistens in planitie Solii dextrorsum sex cereos parvos arabice pictos in unaquaque oblatione a Religiosis Patribus delatos Sanctitati Suae

Suz offerebat: Quilibet vero Cardinalis Episcopus duos tantum prægrandes arabice item pictos & præterea effigie Sancti, gentilitiis insignibus Summi Pontificis, ac stemmate Religionis ornatos; Presbyteri autem Cardinales magnos panes duos, unum auro, alterum argento illitos, & supereminenti cæltura Pontificii ejusdem stemmatis ornatos; Cardinales tandem Diaconi do-
liola duo affabre sculpta pari ornatu, auro argentoque splendida. Quilibet Cardinalis accepta de Familiarium suorum manibus dona Sanctissimo exhibebat, deosculando peracta oblatione ejus genu & manum; cum pedis tantum osculum reliquis permitteretur.

Ad primam igitur oblationem pro sancto Fideli a Sigmaringa directam a D. Francisco Diversini Cæremoniario, & ab intimo Suz Sanctitatis Sacello, selecti fuere Eminentissimi Cardinales Annibal Albanus sancti Clementis nuncupatus Episcopus Portuensis ac sanctæ Rufinæ, Dominicus Passioneus Tituli sancti Bernardi Presbyter, & Carolus de Marinis Diaconus sanctæ Mariæ in Vialata; Fr. Joseph Maria ab Interamna Minister Generalis Ordinis Minorum sancti Francisci Cappuccinorum, Fr. Sigismundus a Ferrara Procurator & Commissarius Generalis, Fr. Maximilianus a Wanghena Definitor Generalis Causæque Postulator, Fr. Benedictus a Masafra, Fr. Joannes Maria a Parma, & Fr. Cherubinus a Noves, & ipsi Definitores Generales prædicti Ordinis.

Alteram pro sancto Camillo, præeunte D. Joanne Lucca altero ex Cæremoniariis, peregerunt Eminentissimi Cardinales Nicolaus Maria Lercarius Tituli sancti Petri ad Vincula gerens Episcopi vices, Silvius Valenti Tituli sanctæ Priscæ, & Alexander Albanus Diaconus sanctæ Mariæ ad Martyres; RR. PP. Joannes Dominicus Constantini totius Ordinis Clericorum Regulæ Ministrantium Infirmis Præfectus Generalis, Vincentius Micciulla Procurator Generalis, P. Franciscus Stolfini, & P. Thomas Sanchez ambo Con-

Tom. XIII.

sultores, P. Jacobus Maria Fabiani Arbitrator & Secretarius Generalis, ac Pater Camillus de Romanis Provincialis.

Tertiam sancti Petri Regalati, ad quam assistebat D. Joannes Baptista Valeriani Cæremoniarius Supranumerum, attulerunt Eminentissimi DD. Cardinales Franciscus Burghesius Tituli sanctæ Mariæ Transtiberim pro Episcopo, Camillus Paulutius Tituli sanctorum Joannis & Pauli, & Nerius Corfinus sancti Eustachii Diaconus, RR. PP. Fr. Raphael a Lucagnano Ordinis Minorum sancti Francisci Minister Generalis, Fr. Felix a Roma ex Vice-Commissarius Generalis Reformatorum, Fr. Benedictus Maria Galli Procurator Generalis Observantium, Fr. Alexius a Roma Procurator Generalis Reformatorum, Fr. Petrus Joannes Molina Procurator Generalis Recollectorum, & Fr. Vincentius Antonius a Caprarola Definitor Generalis.

In quarta pro sancto Josepho a Leonissa, viam demonstrante D. Joanne Baptista Lizzani Supranumerum secundo Cæremoniarum Magistro, adfuerunt præter Eminentissimos Cardinales Antonium Xaverium de Gentilibus Presbyterum sancti Stephani in Cælio Monte vices Episcopi Cardinalis suppletem, Carolum Albertum Guidobonum Cavalchini Tituli sanctæ Mariæ de Pace, & Marium Bolognetti sanctorum Cosmæ & Damiani Diaconum, sex alii Ordinis Capuccinorum Patres dignitatis gradu præstantes, nempe Fr. Philippus ab Ameria Provincialis Romanæ Minister Provincialis, Fr. Bonifacius Romanus, Fr. Joannes a Collepardo, Fr. Franciscus Antonius a Fivizzano, Fr. Carolus Antonius a Vultrio Definitor Provincialis, & Fr. Gregorius Romanus Ex-Definitor, Causæque Canonizationis beati Josephi Postulator.

Quintam demum sanctæ Catharinæ de Ricciis, ducente D. Francisco Mangani tertio sacrarum Cæremoniarum Magistro supra numerum, detulerunt pro Episcopo Eminentissimus Fr. Joannes Antonius Guadagni Cardinalis Ti-

M tul-

tuli sanctorum Silvestri & Martini ad Montes, ac Eminentissimi Cardinales D. Fortunatus Tamburini Tituli sancti Matthæi in Merulana, & Prosper Columna de Sciarra sancti Georgii ad Velum aureum Diaconus: absente Reverendissimo P. Fr. Thoma Ripoll Magistro Generali Ordinis Prædicatorum, qui annos excefferat nonaginta, cereum primum detulit Reverendissimus P. Fr. Nicolaus Ridolfi Sacri Palatii Magister, alios vero RR. PP. Magistri Fr. Vincentius Maria Ferretti Procurator Generalis totius Ordinis, Fr. Josephus Augustinus Orsi Sacræ Congregationis Indicis a Secretis, Fr. Alexander Pius Sauli supremæ Inquisitionis contra hæreticam pravitatem, sive Sancti Officii Congregationis Commissarius, Fr. Antonius Bremond Provincialis Daciæ, & Fr. Joannes Thomas de Boxadors Provincialis Aragoniæ, Reverendissimo Patri Magistro Generali hoc in munere substitutus.

Summus Pontifex perceptis oblationibus lavit ex more manus, (ad cujus munus selectos Nobiles Laicos deduxere alternatim & D. Lucas Verdiani & D. Alexander Mariani novissimi Cæremoniarum Magistri) perrexit ad Altare, ex quo data Pace iterum discendens Solum repetivit, in eo Communionem sub utraque specie ritu supremi Ecclesiæ Hierarchiæ statuto sumpturus; quam quidem consuetudinem non esse mysterio vacuam, ex allatis a præcitato Justiniano Chiapponi Apostolicarum Cæremoniarum Magistro rationibus evidentissime constat.

Absoluta deinde Missa in Altari, & Pontificali Benedictione Populo imperitata, deposito præterea supra principem Aram Pallio descendit Papa ad sellam gestatoriam, quæ ante Altare, nec longe ab eodem parata tunc fuerat. In ea compositus, tiara reclus chyrothecisque & annulo Pontificali denuo sumptis consuetum Presbyterium accepit ab Eminentissimo Archipresbytero Basilicæ Annibale Cardinali Albano una cum duobus Canoniciis Sacratio Præfatis,

nampe RR. PP. Jacobo Vittori, & Joanne Francisco de Abbatibus Oliverio; his vero ipse suis sanctissimis manibus tradidit aureum Calicem & Patenam, non solum materia, sed opere conspicuam, quibus eo die Deo libaverat, ut essent perenne tam eximie solemnitatis, suæque pietatis erga divum Petrum Apostolorum Principem argumentum. Ac Presbyterio quidem, quod acceperat, in Clericos erogato, eoque multo splendidius repenso, rei tantæ memoriam alio quoque munimenti genere testatam voluit largitione, nimirum novi Numismatis, quod novorum quinque Sanctorum repræsentabat imagines cum Epigraphæ: *Univis, palmanque dedit*.

Posthæc EE. Cardinalium Senatu dimisso, divertit Sanctitas Sua in Tentorium extra Theatri ambitum de industria comparatum, ubi sacras vestes exuit.

Superest (a) ut agamus gratias Deo nostro super omnibus dispositionibus suis, quod infirmos nos novis hisce Ecclesiæ suæ voluit fulcire columnis; congratulemur & Sanctis, quibus magna fecit Dominus introducens eos in gloriam suam, ut Festivitas quæ merito eorum virtutum hodie votiva impenditur, ipsorum nobis efficiatur meritis, & precibus salutaris.

Quod sponsum est supra, Protonotariorum Instrumentum hic accipito.

IN NOMINE DOMINI AMEN

Sanctissimus Dominus Noster Benedictus Divina Providentia Papa XIV. omnibus iis, quæ super solemnibus Sanctorum Canonizationibus peragenda a Summis Pontificibus Prædecessoribus suis in eorum Constitutionibus sancita sunt, rite peractis; tandem anno ab Incarnato Verbo millesimo septingentesimo quadragesimo sexto, Indictione nona, Pontificatus ejusdem San-

(a) S. Bernardus Serm. de S. Malach,

Sanctissimi Domini Nostri Papæ anno sexto: Die vero 29. Junii Feria quarta, Festo SS. Apostolorum Petri & Pauli hujus Almæ Urbis Patronorum Principatum, in Basilica Vaticana, splendida ingentique pompa exornata, devenit ad solemnem Canonizationem beatorum Fidelis a Sigmaringa Ordinis Min. S. Francisci Capuccinorum, Camilli de Hellis Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis Fundatoris, Petri Regalati Min. Observan. S. Francisci, Josephi a Leonissa Ordinis Minorum sancti Francisci Capuccinorum & Catharinæ de Ricciis Sanctimonialis Professæ Ordinis S. Dominici.

Ad implorandum a Patre luminum lumen & consilium, necnon beatissimæ semperque Virginis Mariæ patrocinium, & aliorum Sanctorum & Sanctarum opem & auxilium in re tanti ponderis, quæ profecto gravior, dignior & major est, quæ peragi possit a Summis Pontificibus cum in ea potissimum Vicaria Christi potestas, quam gerunt in Terris elucescat, juxta consuetum Ordinem solemnemque Ritus præhabita fuit solemnis Supplicatio.

Sanctissimus Pontifex sacris Vestibus indutus ex Aula Paramentorum inter Eminentissimos DD. Cardinales Carolus de Marinis, & Alexandrum Albanum S. R. E. Diaconos antiquiores, ad Cappellam Sixtinam processit, & intonato Hymno: *Ave Maris stella*: Primisque ejusdem Hymni versibus per Cantores Pontificios absolutis, Sedem Gestatoriam conscendit.

Præsentibus utroque Clero, Prelatorum Romanæ Curie Collegiis, Basilicæ Vaticanæ Pœnitentiariis, Abbatibus, & Generalibus in Cappella Pontificia locum habentibus, Episcopis, Archiepiscopis Pontificio Solio assistentibus, & non Assistentibus, & inter Sacrorum Rituum Cōsultores Patriarchis, & Eminentissimis denique S. R. E. Cardinalibus, omnibus juxta eorum Ordines sacris Vestibus indutis, & dextera manu accensum cereum gestantibus. Summus Pontifex Vaticanum Templum ingressus, & ea, qua par erat, reve-

rendissimo ejusdem Basilicæ Capitulo exceptus, Cantoribus Capitoli Antiphonam: *Tu es Petrus*: modulantibus, ante Altare Sanctissimæ Trinitatis, ubi erat Augustissimum Sacramentum publicæ Venerationi expositum, constitit, & e Sede Gestatoria descendens paulisper oravit; mox ad eandem Sedem reversus, delatus fuit (semper tamen supplicabundo ritu) usque ad principem Apostolorum Aram, brevibusque ibi precibus effusus in Solio se recepit, & Eminentissimos Cardinales, Reverendissimos Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos Pontificio Solio assistentes, & non Assistentes, necnon Pœnitentiariorum Vaticanæ Basilicæ ad Obedientiam admisit.

Obedientia expleta, Eminentissimus Dominus Joachimus Ferdinandus Presbyter Cardinalis Portocarrero a Sanctissimo Domino ad postulandam Canonizationem Procurator specialiter deputatus, necnon illustrissimus Dominus Comes Virgilius Montecatinus Sacre Consistorialis Aulæ Advocatus ab eodem Sanctissimo Domino ad hoc pariter specialiter electus (uno ex Cæremoniariarum Magistris eos admonente & ducente) ante imum Pontificii Solii gradum constitierunt, & Dominus Advocatus Montecatinus in genua provolutus ejusdem Eminentissimi D. Cardinalis Portocarrero Procuratoris nomine, ut Beatis Fideli a Sigmaringa Camillo de Lellis, Petro Regalati, Josepho a Leonissa, & Catharinæ de Ricciis cultus & Sanctorum honores decernerentur, Sanctitatem Suam instanter exoravit.

Illustrissimus Dominus Cajetanus Amatus Literarum Apostolicarum ad Principes a Secretis stans e sinistro Solii latere hujusmodi Postulationi, Sanctitatis Sux nomine respondit. Quod cum Sanctissimus Pater in tam gravi deliberatione lumen prius & auxilium de Sancto sibi implorandum censeret, ideo jubeat, quod omnes Ordines totusque qui adstabat Populus cum Apostolico Senatu, Deum Optimum Maximum humillime deprecantur, ut

cor mentemque suam cœlesti luce illustrare, & imperscrutabilis voluntatis suæ beneplacitum aperire dignaretur.

Ad hæc Summus Pontifex descendens e Solio flexis genibus ante Faldistorium procubit, similiterque Cardinales, Patriarchæ, Archiepiscopi, Episcopi ceterique omnes genua submiserunt ad orandum, & statim duo Cantores ante gradus Altaris Apostolorum, litanias Sanctorum cecinere, eisque absolutis & Sanctissimo Domino Nostro ad Solium reverso, ibidemque composito.

Eminentissimus Cardinalis Portocarrero Procurator, & Dominus Advocatus Montecatinus ad imum Solii gradum, ut antea, Sanctitati Suæ denuo sese obtulerunt, & Dominus Advocatus pariter Eminentissimi D. Procuratoris nomine pro eorumdem Beatorum Canonizatione rursus & instantius postulavit.

Sed a Domino Literarum Apostolicarum Secretario denuo Sanctitatis Suæ nomine accepto responso: Quod sanctissimus Pater antequam tanto operi supremam manum imponeret, pro majori animi sui illustratione mandabat, ut ferventius ad Deum preces iterarentur, statim novis precibus per Eminentissimum Dominum Cardinalem Diaconum indicis, hoc verbo; *Orate*; Sanctissimus Dominus iterum ad Faldistorium oraturus perrexit, universo quoque Venerabili Concessu in genua provoluto; & subinde Sanctitas Sua intonato Hymno: *Veni Creator Spiritus*; eoque a Cantoribus absoluto cum suo Versiculo: *Emitte Spiritum tuum*; cecinit orationem Spiritus sancti.

Sanctitas Sua ad Solium reversa tertiam demum & ultimam instantiam excepit a prædicto Domino Advocato Montecatino, qui Eminentissimi D. Cardinalis Portocarrero Procuratoris nomine, ut supra, Beatorum sæpius prælaudatorum Canonizationem instantissime postulavit.

Et tertio pariter idem Dominus Literarum Apostolicarum ad Principes Secretarius, Sanctissimi Domini Nostri nomine respondens, eidem Eminentis-

simo Domino Cardinali Portocarrero Procuratori, & Domino Advocato Montecatino Eminentiz Suæ nomine postulanti, propensam paratamque Sanctitatis Suæ ad solemnem Beatorum Canonizationem deveniendi voluntatem significavit, palamque fecit.

Tunc Sanctissimus Dominus consurgens Eminentissimis Patribus, erectis ad Cælum oculis nova quadam cœlesti luce resurgentibus ex infallibili veritatis Cathedra, in qua Mitra adhuc insignitus confidebat, prout & supremæ Judicantis Vicarii Christi majestas, & rei quæ peragebatur, & gravitas prodignitate postulabant, super formali eorumdem Beatorum Canonizatione, alta, clara, plenaque Dei Spiritu voce ultimam suam definitivam Sententiam edidit & pronunciavit, & beatum Fidelem a Sigmaringa sanctorum Martyrum numero cooptavit, & beatos Camillum de Lellis, Petrum Regalati, & Josephum a Leonissa inter Confessores non Pontifices connumeravit, & beatam denique Catharinam de Ricciis Albo sanctarum Virginum, & non Martyrum adscripsit.

Incredibili sane universi Cœtus lætitia, totiusque adstantis Populi exultatione recepta, & a Domino Advocato Montecatino acceptata Sententia a Sanctissimo Domino rite prolata, præfatus Dominus Advocatus Sanctitati Suæ gratias agens immortales, ut super eadem Sententia solitæ Apostolicæ literæ in forma Bullæ expedirentur apud Sanctitatem Suam humiliter institit; ad cuius preces Sanctitas Sua clementer indulgens respondit: *Decernimus*. Et statim Eminentissimus Portocarrero Procurator gratias acturus Solium conscendit, & in signum gratiarum, quas humiliter Sanctissimo Patri referebat, ejusdem manum & genu exosculatus, suis se Ordini & loco restituit.

Conversus interim Dominus Advocatus Montecatinus ad Nos Protonotarios Actioni præsentis rogavit, ut super præhabitis unum vel plura, publicum seu publica, Instrumentum vel Instrumenta ad perpetuam rei memoriam

riam conficeremus ; ad cuius instantiam ego Franciscus Maria Protonotarius Riccardi uti Protonotarium Collegii Decanus , tum proprio , tum meorum Collegiarum præsentiū , & Collegii nomine respondi : *Conficiemus* : Et Sanctissimi Domini Nostri Papæ Familiæ & specificiter illustrissimos DD. Paulum Zani Bononiensem , & Josephum Mariam Puoti Neapolitanum ab intimo Sanctitatis Sux Cubiculo , in hujus rei Testes vocatos adhibui his verbis : *Vobis Testibus* .

In tanti perfecti Operis gratiarum actionem Summus Pontifex deposita Mitra surrexit , & vix prima Hymni : *Te Deum* : verba cum cantu protulerat (reliqua Capellæ Cantoribus concinentibus) , quod statim excitatis illic prius , & subinde ex Arce sancti Angeli obstreperantibus , & undequaque resonantibus per Urbem lætitiæ signis , audivit , & nova hæc lætata est Sion , benedicens Domino , quod eos , quos jamdudum in partem hereditatis suæ vocaverat & admiserat in Cælis colendos , invocandos , imitandosque nobis nunc exhiberet in terris .

Emissa posthac ab Eminentissimo Cardinali Diacono Evangelium cantaturo Confessione , additis in nominibus Sanctorum nuperrime canonizatorum , Eminentissimus Carafa Episcopus Cardinalis Assistens Indulgentiam divulgavit : Plenariam videlicet pro omnibus illic præsentibus , & annorum septem & totidem Quadragenarum quotannis , eorundem Sanctorum sepulchra visitantibus .

Trina tandem Papali Benedictione solemnibus Canonizationis absolutis , Sanctissimus Pater ad parvum Solium contendit , & dum Hora Tertia decantabatur , Pontificalibus indumentis & insignibus de more exornatus , iterum , Sacris operaturus , ad Aram Apostolorum se contulit & Missam cecinit , fervore in omnibus sacro solemnibus solito Ritu præterquam ad Evangelium & ad Offertorium , quorum primo latine prius , ac deinde græce de more decantato , Sanctitas Sua singulari , qua

pollet cum eximia pietate conjuncta doctrina luculentissimam Homiliam habuit , qua & de festo , qui sanctorum Apostolorum Petri & Pauli martyrio consecratus agebatur die , & de solempni Beatorum superius rectorum ab ipsa præhabita Canonizatione miro ordine , incredibili sermonis venustate , gravi sententiarum pondere , & ea quæ summum Antistitem decet , dicendi majestate verba fecit , cunctis Venerabilis Confessus Ordinibus plaudentibus simul & admirantibus .

Secundo autem (Offertorio nempe) perlecto eadem Sanctitas Sua a quindecim Eminentissimis Cardinalibus Sacrorum Rituum Congregationi præpositis Oblationes per eorum nobiles Ecclesiasticos Familiæ delatas exceptis , necnon ab Eminentissimo Cardinali Portocarrero Canonizationis Procuratore Oblationes alias minores quas Religiosi Viri Causarum eorundem Sanctorum Postulatores deferabant .

Hæc omnia peracta fuerunt in Basilica Vaticana , die mense & anno quibus supra ; & quia his omnibus dum peragerentur , Nos Protonotarii de numero Participantium interfuimus ; ideo requisiti & rogati ut de illis unum vel plura , publicum seu publica , Instrumentum vel Instrumenta ad perpetuam rei memoriam conficeremus ; præsens hoc publicum Instrumentum confecimus , subscripsimus , & publicavimus , solitoque Collegii Nostri Sigillo muniri , & in nostro Archivio , ut perenne semper extet documentum , Secretario nostro per diligentem asservari , & subscribi mandavimus . Actum ubi supra præsentibus quibus supra Testibus ad præmissa vocatis , habitis , atque rogatis .

Ita est F. M. Protonotarius Riccardi Collegii Decanus .

Loco † Signi .

Franciscus Dominicus Clementi ejusdem Collegii Secret.

Li

Litteræ Decretales de uniuscuiusque
Beati Canonizatione sub plum-
bo datæ recenseantur.

LITTERÆ DECRETALES

CANONIZIONIS

B. FIDELIS A SIGMARINGA
MARTYRIS,

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Vinea electa, quam plantavit dex-
tera Domini, cujus unica vitis
Christus, tot autem palmites, quotquot
in Christo radicati Fideles interiori gau-
dent ipsius vivificæ nutritionis illapsu,
providam circa se cælesti Agricolæ cu-
ram & sollicitudinem in eo potissimum
experitur, quod omnes palmites non
ferentes fructum, iusto iudicii rigore
succidi & tolli; fructiferos vero atque
feraces, ut fructum plus afferant, salu-
bri ac pia severitate purgari, nunc qui-
dem occulte perferunt, nunc autem a-
pertius atque evidentius agnoscit. Hanc
sane æquabilem Divinæ simul iustitiæ
bonitatisque rationem manifeste agno-
scimus in præclaro beati Martyris Fi-
delis certamine; in quo & detestantes
miramur eorum duritiam cordis, ob-
cæcatam sævitiam, qui a felici, qua
portabantur radice, sua culpa semel
excisi, oblatam sibi a Domino pacem
& gratiam pervicaciter repulerunt; An-
gelum vero pacis evangelizantem sibi
bona, apprehensum & cæsum occide-
runt; & illius triumpho plaudentes gra-
tulamur, qui in Dei & Ecclesiæ cari-
tate fundatus, post multos bonorum o-
perum fructus, animam demum ac vi-
tam suam, oblationem acceptam Do-
mino meruit exhibere. Sicut enim illi
vesano erroris spiritu in furorem acti,
& sanguinem iusti per summum scelus
effundentes fati declararunt, nequaquam

se ad Regnum dilectionis Filii Dei per-
tinere; ita dum gloriosus Martyr pro
catholicorum Dogmatum integritate,
& errantium Proximorum salute per-
petuos labores, arumnas, pericula,
mortem denique ipsam fortiter subiit,
profecto vitam suam non tam inimica-
eorum ferro præcisam amisisse, quam
veluti maturum cælestibus horreis fru-
ctum, in manus Dei deposuisse dicen-
dus est.

Hunc itaque beatum Virum, catho-
licæ Fidei præconem, adflectorem;
Martyrem, solemnii iudicio nostro,
cum Venerabilium Fratrum Nostrorum
S. R. E. Cardinalium, necnon Patriar-
charum, plurimorumque Archiepisco-
porum, & Episcoporum Romæ con-
gregatorum consilio & assensu, agnitum
atque probatum, Apostolica Auctori-
tate humilitati Nostræ divinitus con-
cessa, universæ Ecclesiæ Dei colendum
& venerandum proponimus: Qui Sig-
maringæ Constantiensis Diocesis in Sve-
via Oppido, honesta Rojorum stirpe
catholicis piisque Parentibus ortus an-
no Domini MDLXXVII., & salutari
lavacro tempestive regeneratus, inno-
center exacta pueritia, & sequenti æ-
tate in honestissimarum disciplinarum
& scientiarum studiis cum laude tran-
sacta, nobilibus deinde Adolescentibus
Italiam Galliamque peragrantibus co-
mes & gubernator datus, sex ferme an-
norum spatio, tum eorum, tum pro-
pria eruditioni & virtuti promovendæ
sedulam navavit operam. Mox utrius-
que Juris lauream Friburgi adeptus,
Advocati munus Ensisheimii in Alsatia
professus est. Verum quum ipsius ani-
mus desideriis secularibus nequitiam in-
hærens, ad christianæ perfectionis stu-
dium interiori Dei voce traheretur;
turbulentas Fori controversias, atque
suspecta negotia cito dimisit, seque Di-
vinis obsequiis plenissime dedicaturus,
sacris simul Ordinibus initiari, & in
Religiosam Familiam Fratrum Mino-
rum S. Francisci Capuccinorum admit-
ti postulavit. Utriusque voti compos
effectus, post primum Missæ Sacrificium
die festo ejusdem S. Francisci religio-
sissi.

summe paratum, arduis Instituti habitum atque rationem novumque Fidelis nomen (quum antea Marcus vocaretur) velut in auspiciis præclaræ Fidei, quam Deo & Ecclesiæ usque ad mortem præstiturus erat, assumpsit.

Evangelicæ paupertatis, continentie, obedientieque vota, ad quæ toto constituti Tiocinii decursu, omnium virtutum exercitatione se comparaverat, eo spiritu emisit, ut semper hoc ipsam inter maxima erga se Divinæ largitatis beneficia commemoraverit, quod ad ea proficenda vocatus fuerit & admissus. Quare de ipsorum implemento omni ex parte sollicitus, & quum privatam Cœnobio vitam ageret, Regularis vitæ disciplinam summo studio atque humilitate servavit; & quum deinceps, ex obedientia, Conventus Veldkirchensis regimini diu præfuit, consummatum se perfectionis Magistrum aliis etiam exhibuit; pro Dei gloria & animarum salute zelo flagrans, in exhortandis ad pietatem & concordiam Fratribus alacer, in corripendis cum mansuetudine potens, in obeandis pro subditorum cura & levamine abjectis quibuscumque ministeriis laboriosus & humilis. De sua vero perfectione & salute super omnia sollicitus, assiduus fuit in rerum Divinarum meditatione; ideoque ceteris, post nocturna precum & laudationum officia e Choro discendentibus, ipse in Ecclesia flexis genibus coram Sanctissimo Sacramento ad auroram usque in oratione Dei perseverare consuevit; insuper, præscripta Horarum Canoniarum psalmodia minime contentus, duo alia Officia, nimirum de beatissima Virgine Maria, & de S. Francisco Patriarcha suo quotidie recitabat. Quod autem sæpe a Domino flagitabat, ut sibi daretur vitam ab omni peccati labe immunem traducere, id, ut securius obtinere mereretur, corpus suum ciliciis aliisque voluntariis castigationibus afflictum perpetua fore inedia extenuabat, non ea tantum jejunia exactissime observans, quæ ex legibus sui Ordinis maximam anni partem comprehendere dignoscuntur, sed iis etiam

id ultro adjiciens, ut solemnibus Adventus & Quadragesimæ jejuniis, & Sanctorum quorundam pervigiis a quocumque obsonio abstineret, tum reliquis omnibus per annum Secundis, Quartis & Sextis Fieriis solis leguminibus victaret: In Deiparæ vero & Sanctorum Ordinis S. Francisci pervigiis, pane tantummodo & aqua vesceretur; nec nisi sub vespeream plerumque cibo sese reficeret. Somno tandem ita parco utebatur, ut tribus, aut quatuor ad summum horis dormiendo transactis, reliquam noctis partem orationi, lectioni scribendisque concionibus tribueret.

Quæ quidem, atque alia plura interiorum virtutum exercitia quum Fidei Dei Servo assidua & perpetua fuisset, probatum fuerit; mirari satis non potuimus, quomodo idem, dilatatis caritatis suæ spatiis, adeo se totum Proximorum salutis promovendæ tradiderit, ut quasi nil aliud egisse, nil aliud cogitasse toto vitæ suæ tempore videatur. Quum enim a primis usque Religiosæ professionis annis, exacto Theologiæ curriculo, Sacramentalibus Fidelium Confessionibus excipiendis, & Prædicationi verbi Dei operam dare jussus fuerit, difficile dictu est, qua diligentia & labore, qua libertate ac zelo, qua contentione, quo fructu, eximias hæc Sacerdotalis officii partes omni tempore impleverit. Omnia vitiorum genera, pravas omnes consuetudines immaculatis christianæ sanctimonie legibus adversantes, qua fidelibus exhortationibus, qua liberiori voce, & mirabili quadam eloquentiæ vi infectatus, novos populo mores induxisse visus est. Præcipuam vero curam studiumque adhibuit in investigandis Hæreticorum impietatibus ac fallaciis, si quem forte aditum in Catholicorum animos, vel per seductorum fraudes & artificia, vel per Diaboli suggestionem, & ultroneam præsumptionis temeritatem, iis patefieri posse dubitaret; eisdemque profligandis, nec sua tantum opera, sed Magistratum quoque ac Principum auctoritate, undequaque eliminandis fugandisque feliciter adlaboravit.

De-

Denique caritatis suæ plenitudinem ad externum quoque Proximorum levamen & auxilium extendens, omnes calamitosos paterno sinu complexus, Pauperum numerosos greges collectis undique eleemosynis sustentabat; Pupillorum ac Viduarum sollicitudinem, comparata eisdem Potentiorum ac Principum ope, sublevabat; Carceribus inclusos, omnibus, quibus poterat, spiritualibus & corporalibus solatiis juvare; ægrotos quoslibet sedulo invisere, recreare, ac Deo conciliatos ad extremam subeundam luctam armare non desisteat. Quo quidem in genere nullam habuit uberiores meritorum segetem, quam quum Austriacus exercitus in iis Regionibus stationes habens, epidemico morbo universim fere correptus, miserandum de se pabulum languoribus & morti præbebat. Tunc enim videre sicut, qua caritatis flamma succensus Fidelis esset, dum horrendas morborum & funerum species minime refugiens, ægrotos Milites singulatim invisere, solari, eorum ulcera contrectare, tabem & pudorem abstergere, cibos ac medicamenta ipsis suppeditare, denique Ecclesiæ Sacramenta indefesso studio ministrare, in deliciis habuit.

Quum itaque sanctissimis Salvatoris Nostri exemplis atque præceptis tam accurate insistens, duplici dilectionis spiritu se plenum ostenderet, id optimo jure assequutus est Fidelis, ut ad Apostolici muneris consortium, Divino consilio, Superiorum judicio, Romanæ Sedis auctoritate adlegeretur; quo tandem eximie suæ caritatis, cujus illustria diu dederat specimina, heroicum illum actum expleret, quo sane majorem nemo præstat, ut animam suam poneret pro Dei gloria & Proximorum salute. Quum etenim fel. recordat. Prædecessores Nostri Romani Pontifices Paulus V. & Gregorius XV. decrevisent, grassanti per conterminam Italiæ Rhætiæ Hæreticorum dogmatum contagioni, per Orthodoxæ doctrinæ prædicationem, salutaria admoveere remedia, & validum simul aggerem, ne latius error propagaretur, objicere; vi-

sum est ex Capuccinorum potissimum Familia delectos Viros, ipso præside ac duce Fideli, in hujusmodi opus designare, qui animas diabolica fraude deceptas ad Ecclesiæ gremium revocare; eas vero, quæ Dei beneficio a pestifera labe adhuc servabantur intactæ, in sanctæ Religionis Fide conservare niterentur.

Hic vero excelsa Fidelis virtus, quæ antea velut angustis conclusa limitibus se continuerat, tamquam latissimo sibi aperto ad currendum studio, totam se exseruit & plenissime manifestavit. Nec enim assequi dicendo possumus, quo animi fervore ac zelo, quam invicta patientia atque constantia; quam assiduis durisque laboribus impositum sibi munus fuerit executus; nunc stantes in fide confirmans, nunc nutantibus opportune succurrens; hic lapsos ad poenitentiam revocans, illic obfirmatos in impietate cum omni fiducia increpans & impugnans; non modo in Catholicorum Ecclesiis, sed in ipsis quoque Hæreticorum Ædibus, per vicos præterea atque plateas, per domus & rusticana tuguria, per aspera & iniamontium, in sudore & angore, in fame & frigore & nuditate, in periculis & vitæ discrimine; itaut admirabilis zeli, sanctitatis, atque doctrinæ testimonium ab ipsis etiam stupentibus Hæreticis extorqueret.

Excitabat eum ad præclaros exantlandos labores, non modo suscepti officii sublimitas, & uberrimus animarum fructus, quem in multis quotidie Hæreticis ex omni ordine atque ætate ad Ecclesiæ sinum redeuntibus aperte cernebat; verum etiam occulta quædam & blanda spes illius obtinendi finis, quem multo ante sibi propositum, & votis ardentibus expectitum, vix tamen se aliquando assecuturum fore putaverat, ut scilicet dignus efficaretur pro nomine Christi sanguinem & vitam profunderet.

Et quidem non diu tulit humani generis hostis, hanc sibi virum tot prædas e faucibus eripere, dumque fiduciam conceperat, novas in dies Nationes, nova Regna in suam potestatem quod

se redacturum, jam fere sibi ab acquisitionis imperio suo a terris migrandum esse. Videns ergo Fidelis plura quotidie ad destructionem erroris, & Catholicæ veritatis propagationem utiliter constituisse, ejusque consilia incredibili populi voluntate, auctoritate quoque Principis in tota Regione constabili, nonnullos ex pervicacissimis impietatis sectatoribus diabolico furore complevit; misitque in cor eorum, ut Virum Dei profanorum dogmatum rituumque destructorem, Apostolicæ Missionis ducem de medio tollerent. Qui quum novissent eum in quodam Oppido, Luceyn nomine, commorari, miserunt ad ipsum aliquos ex vicino Seviensi Pago, qui pietatem verbo simulantes rogarunt eum, ut proximo die Dominico, ad eorum Ecclesiam concionaturus se se conferret; ostendentes haud inutilem apud ipsos fore salutaris doctrinæ prædicationem. Quamvis autem multa essent, quæ insidiarum suspicionem Fideli merito facerent; ne tamen Apostolico muneri aliqua ex parte deesse videretur, quum præsertim martyrii certamen sibi nequaquam declinandum putaret, constituta die, quæ fuit VII. kalend. Majas anno salutis MDCXXII., eorum salutis cupidior quam vitæ suæ, ad præfatum Seviensem Pagum tempestive perrexit: Cumque in primis omnipotenti Deo immaculatam Hostiam obtulisset, seque Eucharistici Panis alimento roborasset, Divini ardoris incendia spirans, suæque voluntate jam Martyr, suggestum conscendit: In quo quum instantis mortis præsagium invenisset in hæc verba conscriptum: *Hodie predicabis, & non amplius*; non ideo tamen formidine fractus, nec de concepto zeli fervore quidquam remittens, cœpit frequentissimo populo libera voce, ut solebat, veritatem annunciare, hortarique errantes, ut redirent ad Ecclesiam intemeratæ Fidei alumnam, nutricem beatæ spei. Cum subito armatis hominibus Templum completur, qui imperu facto, insanisque clamoribus elatis, Concionem perturbant, cumque omnes in unum Fidelem arma, fustes, tela dirigerent, quidam ex ipsis

Tom. XIII.

ignito globulo exploso, irritum quamvis ictu, eundem trahere conatur. Tum demum Fidelis extremam sibi vitæ horam adventasse conspiciens, e cathedra descendit, & ante majorem Aram in genua provolutus, quum se, vitam, & sanguinem suum in holocaustum Deo lubens obtulisset, suumque agonem Ecclesiæ pacem, ipsos demum persecutores suos, crudelia corda, cruentos animos Domino commendasset, scuto Fidei & lorica spei armatus, per ostium e latere Ecclesiæ patens, ad non dubiam mortem impavidus properavit. Qua in re non minor apparuit illius magnanimitas & fortitudo, quam si atrocissimos cruciatus, atque diuturnos dolores corpori suo inultis fortiter patienterque tolerasset. Quis enim putet minorem vim adhibitam esse homini, cujus animo præsentis mortis aspectus, perspicuum cædis periculum, non sine tumultu horrendisque minis objectum est, quam si ipsius corpus afflictum fuisset tormentis atque vulneribus, quæ fortes sæpe viri naturali quadam virtute constanter tulisse memorantur? Verumtamen hanc fortitudinem Militi suo donavit is, qui pro illo prior in Cruce sanguinem fudit.

Vix itaque Fidelis e Templi foribus modico spatio procefferat, quum impiorum manus cum gladiis, hastis, ferreisque fustibus eum circumstant, ac furentium belluarum more in ipsum irruentes, vulneribus supra viginti confodiunt, atque immanissime contundunt. Ille autem sereno vultu horrendos ictus excepit, sublatisque quantum poterat Celum oculis, lætus & hilaris, quod sibi datum esset pro Ecclesiæ Fide gloriosam mortem occumbere, in manus Dei, cui omnia vivunt, spiritum exhalavit.

Invisita Fidelis in perferenda morte constantia, christianaque animi magnitudo, cujus non suspecti testes facti sunt ipsi Sicarii, Hæreticos quoque in admirationem traxit, & alicujus ex ipsis mentem ita illustravit, ut paulo post ex magistro erroris discipulus fieret veritatis. Catholici vero, quibus & illius

N

vi-

vitz sanctitas, & prædicationis veritas, & pretiosæ mortis causa perspectæ erant, minime dubitarunt Fidelem ipsum Martyris loco habere, ejusque opem apud Deum in angustiis & necessitatibus implorare. Itaque septimo post mense concisas Fidelis exuvias ex eo loco, ubi primum humatæ fuerant, ad Ecclesiam Curientem triumphali veluti pompa, Austriacis comitantibus copiis, atque universo Clero & Populo obviam prodeuntibus, detulerunt. Neque vero distulit Altissimus, editis signis atque prodigiis, ostendere quam accepta sibi essent præstita Martyri suo obsequia, & vota fidelium ipsius interventioni commendata. Etenim ille idem Archiducis Austriæ Exercitus haud ita multo post contra rebellantes illius Regionis Hæreticos arma ferens, non occulto dumtaxat Fidelis præsidio, sed & ipsius visibili ductu; quem & complures Milites, & ipsemet Hæreticorum Dux clarissima in luce stricteque gladio sibi militantem conspexerunt, insignem de perduellibus victoriam reportavit. Cumque innumeri quotidie fideles, qui se Martyris precibus commendabant, in rebus etiam naturæ vires prætergredientibus, votorum compotes fieri se testificarentur; eaque fama per universam Ecclesiam in dies magis augetetur; visum est Apostolicæ Sedi, instante potissimum Venerabili Cætu S. R. E. Cardinalium negotiis Propagandæ Fidei præpositorum, (qui, post eam Congregationem constitutam, primum hunc ex Missionariis a se ablegatis pro Christo mortem oppetiisse gloriabantur), legitimas Inquisitiones atque Processus auctoritate Apostolica confici; ut, si de Fidelis martyrio pro catholicæ Fidei causa perpeffo, & juxta tutissimam Ecclesiæ Romanæ disciplinam de miraculis præterea ipsius intercessione a Deo patris rite constitisset; debitus ipsi cultus in terris cum Sanctis Martyribus, quorum consortium in Cælis obtinuerat, ab Ecclesia exhiberi posset.

Cæpta sunt igitur usque a temporibus sel. record. Prædecessoris Nostri Urbani Papæ VIII., eoque annuente &

jubente, hujusmodi Inquisitionum Acta, quæ per integrum fere seculum continuata, tandem instantibus clar. memor. Carolo VI. Hispaniarum Catholico, & Romanorum Rege in Imperatorem electo, & Carissima in Christo Filia Nostra Elisabetha Christina earundem Hispaniarum Catholica ac Romanorum Regina Illustri, nunc ipsius Caroli Vidua, aliisque supremis Principibus, nec non prædicta Congregatione S. R. E. Cardinalium de Propaganda Fide, magnoque numero Antistitum & Procerum Germaniæ, totoque præfato Ordine Fratrum Minorum S. Francisci Capuccinorum, sub pie memorizæ Benedicto Papa XIII. similiter Prædecessore Nostro ad examen deducta, & primo quidem pro validis agnita, mox ad eruendas Martyrii & Miraculorum prædictorum probationes, totius Congregationis Sacrorum Rituum judicio subiecta fuerunt. Cumque Nos ipsi tunc in minori statu Promotoris Fidei munus gerentes, pro officii nostri debito, quæcumque super duplici hujusmodi judicii capite animadverti aut objici poterant, diligentissime adnotare, & tam voce, quam scripto deducere non omiserimus; triplici ipsius causæ examine, ut moris est, in prædicta Congregatione Sacrorum Rituum præmissio, idem Benedictus prædecessor, audito ejusdem Congregationis consilio, causaque cognita, die xxiv. Februarii anni MDCCXXIX. pronunciavit, constare de Martyrio in odium Fidei catholicæ a FIDELI perpeffo, ac de veritate quatuor potissimum Miraculorum ad invocationem ipsius beati Viri a Deo editorum; quorum primum fuit, quod exorto in Arce Majensfeldensi maximo incendio, eoque inter aptissima ignis alimenta, ligna nimirum & pytii pulveris cumulos increbrescente, invocata apud Deum Fidelis ope, statim restinctum fuit: Secundum, quod Monialis quædam, nomine Cæcilia Munfingerin, horribili inflammatione mamillæ cum suspitione canceri plures jam dies excruciatæ, admotis gloriosi Martyris Reliquiis, perfectam sanitatem illico recuperavit. Tertium, quod

quod oculus Infantis Pauli Francisci Pappasin a primis ipsius vitæ diebus humore diffuens, apertoque foramine, & pellicula superinducta, excipiendæ luci jamjam ineptus, quum a medica facultate auxilium frustra quæreretur, concepto a Matre voto in honorem ipsius Fidelis, naturali integritati restitutus fuit. Quartum denique; quod Gaspar Stigther ob quinquennales dorsi dolores ad omnem fere corporis motum impotens factus, quum se Fidelis patrocinio commendasset, ad tactum mucronis, quo Dei Servus confossus fuerat, momento temporis convalescens, non itineri modo, sed & rusticis quibusque laboribus ipsa die se dedit, integris viribus exinde utens. Quare audito iterum præfate Congregationis consilio super toto progressu ad formalem ipsius Servi Dei Beatificationem, idem Benedictus Prædecessor per suas Literas in forma Brevis datas die XXI. Martii ejusdem anni ipsum Fidelem in Beatorum Martyrum numero recenferi, ejusque memoriam, imagines, atque reliquias religiose coli, Divina quoque Officia, & Missas, in ipsius honorem a Fratribus Minoribus prædicti Ordinis Capuccinorum, universoque Clero nonnullarum Civitatum & Oppidorum celebrari permisit.

Cum autem Beati gloria novorum prodigiorum fama, & impendiori fidelium cultu in dies amplificaretur, & præfati Supremi Principes, & S. R. E. Cardinales, alique per orbem Antistites & Procures, idemque Capuccinorum Ordo pias super eo instantias iterarent, placuit fel. record. Decessori nostro Clementi Papæ XII., non solum Lectiones proprias de ipsius beati Fidelis vita & martyrio a prædicta Sacrorum Rituum Congregatione recognitas in ejusdem Officio recitari, ejusque nomen in Martyrologio Romano describi; sed etiam reassumpta causa, novos auctoritate Apostolica Processus instrui concessit super Miraculis, quæ post indultam ipsi venerationem accidisse dicebantur: Cumque hujusmodi Processus ante omnia rite & valide confectos esse constiterit;

ex quatuor Miraculis ibi recensitis, & in prædicta Congregatione Sacrorum Rituum semel, bis, tertio, audito semper oretenus & in scriptis dilecto Filio Promotore Fidei, examinatis, duo præcipue reperta sunt plenissimis probationibus testata, & omnem naturæ vim excedentia; quæ quum deinde Nos ipsi privatis studiis accuratissime discusserimus, ea tandem, invocato sæpe Divini Luminis auxilio, solemniter Decreto nostro, die XVIII. Januarii anni MDCCXLIV. in Festivitate Cathedræ beati Petri Apostoli edito approbavimus & publicavimus. Unum eorum accidit dilecto Filio Fr. Candido a Mediolano Sacerdoti professo præfati Ordinis Minorum Capuccinorum, qui epileptico morbo per decennium laborans, postremo infirmitatis suæ anno nullam fere diem, nullam noctem, ab iteratis gravibusque ejusdem morbi accessibus liberam habuerat; & stomachi temperie labefacta cibum retinere non valens, corporis viribus adeo destitutus remanserat, ut in lectulo projectus ne cibum quidem manibus suis ori admoveere posset. Hic post inutilem plurium medicamentorum usum beati Fidelis opem implorans, ejusque Imaginem a Confessario sibi benedicente oblatam devoto mentis affectu veneratus, perfectam sanitatem corporisque vires ac robur, nulla interjecta convalescentiæ mora, recuperavit; itaut ipsa die communis Instituti observantiam resumere, & plurimum milliarium iter peragere non dubitaverit, deindeque laboriosis quibusque officiis obeundis idoneus, & a quocumque prædicti morbi incurso exemptus extiterit. Alterum evenit in puero Josepho Kirner, qui antequam per ætatem pedibus suis incedere posset, dira rachitide in inferioribus corporis partibus correptus, eaque jam per triennium perseverante, nullo modo poterat cruribus pedibusque se sustentare; Cum autem ipsius Mater ad beati Fidelis Aram supplex eum detulisset, ab omnipotenti Deo obtinuit, ut statim consolidatis ipsius basibus, reliquisque fulcris, quibus corpus regere consueverat, per

se ambulans & exiliens Domum redierit, ac deinceps libero pedum & crucium usu gavissus fuerit.

His itaque novis miraculis, ut prædiximus, cognitis & approbatis, quum jam beati Martyris glorificatio ipsius Dei voce manifeste declarari videretur, accepto prius consilio Ven. Fratrum Nostorum S. R. E. Cardinalium, aliorumque in prædicta Sacrorum Rituum Congregatione suffragium habentium, Spiritus sancti lumine nostris aliorumque precibus implorato, tandem die xxiv. mensis Aprilis ejusdem anni MDCCXLIV. ipsius gloriosi Martyrii anniversaria, post sanctum Sacrificium Deo oblatum in Ecclesia Fratrum Capuccinorum ad Altare, in quo expositæ erant ejusdem beati Fidelis Reliquiæ, publicum Decretum edidimus, quo causam hanc in præfata Congregatione absolutam denunciantes, ad solemnem ipsius Beati Canonizationem servatis servandis quandocumque procedi posse declaravimus.

Pro cujus Decreti executione, quum præter superius enunciatis, Carissima quoque in Christo Filia Nostra Maria Teresa Hungariæ & Bohemiæ Regina Illustris, in Romanorum Imperatricem electa, aliique catholici Principes & Populi, Ecclesiarumque Pastores demissas Nobis preces obrulissent, Nos, ut in tanto negotio nihil contra Sanctionum & Constitutionum Apostolicarum statuta, & tutissimum Prædecessorum nostrorum morem ageremus, primum quidem congregatis coram Nobis die xviii. elapsi mensis Aprilis in Consistorio secreto universis Ven. Fratribus Nostis S. R. E. Cardinalibus, de præclaris beati Viri meritis verba fecimus, & adhibitas in hujus causæ discussione, ad normam Decretorum Apostolicæ Sedis, exactissimas diligentias, prolataque tum a Nobis, tum a Prædecessoribus nostris, ut præfertur, matura judicia Nos ipsi distinsle exposuimus: Cumque eorum unanimis sententia fuerit, ut supremam gravissimo judicium, servata tamen consueta in hujusmodi causis tractandis Ecclesiæ Ro-

manæ praxi, tandem imponeremus; Ideo accitis ad Urbem compluribus Ven. Fratribus Archiepiscopis, & Episcopis per Ecclesias constitutis, uberem primo Relationem de ipsius Beati vita, virtutibus, martyrio, ac miraculis in publico Consistorio coram Nobis universoque Ecclesiasticorum Ordinum confesso, per dilectum Filium Virgilium Montecatinum nostræ Consistorialis Aulæ Advocatum oretenus exponi; mox aliam ex authenticis monumentis prædictæ Congregationis Sacrorum Rituum collectam scriptoque traditam, omnibus & singulis, quorum suffragia exquirebantur, exhiberi mandavimus. Deinde die viii. currentis Junii, coactis iterum coram Nobis in Consistorio semipublico prædictis S. R. E. Cardinalibus, tum etiam Patriarchis, Archiepiscopis & Episcopis in Romana Curia præsentibus, adstantibus quoque Apostolicæ Sedis Notariis, & Causarum Palatii Apostolici Auditoribus, prædictorum consulentium suffragia, & quidem omnia in unum sensum pro Beati Canonizatione convenientia lætantes audivimus; quorum etiam exempla a singulis subscripta in Tabulariis Romanæ Ecclesiæ iussimus asservari. Nos autem infirmitatis nostræ conscii, ut spiritum consilii de Cælo nostris atque fidelis populi precibus obtinere mereremur, generalibus indictis jeuniis, publicas in designatis per Urbem Ecclesiis obsecrationes plurium dierum spatium, concessa etiam in eum finem orantibus Indulgentia, fieri præcepimus. Tum adveniente hac die Apostolorum Petri & Pauli natalitio dicata, solemni supplicationis ritu ad Ecclesiam beati Petri in Vaticano procedentes una cum omnibus prædictis Ven. Fratribus Nostis ceterisque Romanæ Curiæ & nostræ Aulæ Prælatibus, Officialibus & Familiaribus, universoque Clero Seculari & Regulari, & devotissimo Populo divinam opem advocantibus; auditis iterum enixis christianorum Principum, Ecclesiarum & Populorum postulationibus, quas Nobis repræsentavit dilectus Filius Noster Joachimus Tituli Sancto-

rum.

rum Quatuor Coronatorum ejusdem S. R. E. Presbyter Cardinalis Portocarrero nuncupatus; post sacros Hymnos, Litanias aliasque preces de more decantatas, ad laudem & gloriam sanctæ & individue Trinitatis, ad Fidei catholicæ exaltationem, & christianæ Religionis augmentum auctoritate Domini Nostri Jesu Christi, beatorum Apostolorum Petri & Pauli, ac Nostra, & de præmissorum omnium Ven. Fratrum Nostorum consilio & assensu, prædictum Fidelem a Sigmaringa Sacerdotem Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci Capuccinorum, de cujus vita sancte traducta, & morte pro catholicæ Fidei propagatione perpeffa, deque miraculis ipsius intercessione patris plenissime constabat & constat, Sanctum Christi Martyrem esse pronuciavimus, & sanctorum Martyrum Catalogo adscriptum ab universa catholica Ecclesia honorari & coli decrevimus, definivimus, & respective mandavimus; In Nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Omnibus quoque Christianidelibus, qui singulis annis die xxiv. Aprilis vere pœnitentes & confessi Ecclesiam Cathedralem Curientem, in qua sacrum Martyris Corpus asservatur, devote visitaverint, septem annos & totidem Quadragenas de injunctis eis, seu alias debitis pœnitentiis, eadem auctoritate misericorditer in Domino relaxantes.

Mox omnipotenti Deo cum Angelis & Sanctis ejus humillimam gratiarum actionem, demissasque preces per ipsius Sancti merita offerentes ad sacram beati Petri Apostoli Confessionem sacrosanctum Missæ Sacrificium cum commemoratione ejusdem sancti Fidelis martyris, nec non sanctorum Cathilli, Petri, & Josephi Confessorum, sanctæque Catharinæ Virginis a Nobis pariter Sanctorum Albo rite adscriptorum solemniter celebravimus, ac denique humilitatis in conspectu Domini Fidelibus cunctis ibi præsentibus plenariam omnium peccatorum Indulgentiam largiti fuimus.

Gratulemur igitur invictis orthodoxæ

Religionis Præconi, cui donatum est pro Christo non solum ut crederet in eum, sed etiam ut pateretur pro eo, atque ita per momentaneum tribulationis certamen ad æternum Beatitudinis triumphum perveniret in Cælis, ubi eum pro catholicæ Fidei dilatatione, & pro temporum nostrorum tranquillitate, apud Auctorem pacis nostræ, & consummatorem Fidei suæ deprecato-rem fore confidimus.

Ut autem præmissa omnia perpetuæ futurorum temporum memoriæ commendentur, Nos ea præsentium Litterarum Apostolicarum tenore in omnium per universum Orbem notitiam deduci volumus; mandantes, ut earundem præsentium transumptis, sive exemplis impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem ab omnibus fides habeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostræ definitionis, decreti, adscriptionis, mandati, statuti, relaxationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum, Romæ apud sanctum Petrum an. Incarnat. Dominicæ MDCCXLVI., .xii. Kalendas Julii, Pontificatus Nostri anno vi.

✠ EGO BENEDICTUS CATHOLICÆ ECCLESIAE EPISCOPUS.

† Ego T. Episcopus Ostien. & Velitern. Card. Rufus Decanus, & S. R. E. Vice-Cancellarius.

† Ego A. Episcopus Portuensis Card. S. Clementis S. R. E. Camerarius.

† Ego V. Episcopus Prænestinus Card. Petra, Major Pœnitentarius.

† Ego P. A. Episcopus Albanen. Card. Carafa.

† Ego V. Episcopus Sabinen. Card. Bichi.

LITERÆ DECRETALES

CANONIZATIONIS

B. CAMILLI DE LELLIS
CONFESSORIS.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Misericordiæ studium, cælestis Patris exemplo, inculcatoque sapius Salvatoris nostri præcepto commendatum, Discipulos Christi Ecclesiæque Filios ab omnibus humanarum Societatum Sæclatoribus ita discernit, ut qui dilectionem habuerint ad invicem, ii demum supereminentem omni scientiæ disciplinam percepisse, ii vere ad Regnum Filii Dei pertinere dignoscantur. Hæc caritatis lex non lapideis Israelitarum cordibus insculpta, non levitico generi hæreditate transmissa, non Aaronis stirpi cum Sacerdotii prærogativa tributa fuit, sed in Fidelium cordibus per Spiritum sanctum suaviter copioseque diffusa, sicut alienigenam Samaritanum languenti Judæo proximum fecit, ita universas Orbis Terræ Nationes Fraternalitatis vinculo inter se copulavit. Per hunc dilectionis spiritum vere renovata est facies Terræ; dum genus humanum, peccatorum & consequentium pœnarum vulneribus sanciatum, non amplius hanc lacrymarum vallem pro exilii atque supplicii loco, sed pro caritatis exercitatione, ac beatæ peregrinationis diversorio habere cœpit; humanæque infirmitates jam inter unius Corporis membra communes redditiæ, patientibus quidem factæ sunt in expiationem delictorum, & causam salutis æternæ; compatiens vero meritum augmentum, & obtinendæ sibi, quam aliis præstitissent, misericordiæ fiduciam attulerunt. Hoc spiritu de Cælo repletus superiori seculo beatus Camillus de Lellis piam calamitosorum

omnium, præcipue vero ægrotantium curam in se suscepit, quosque nec patriæ, nec sanguinis conjunctione ullo modo attingebat, urgente caritate Christi, plusquam paternis fraternisque officiis complecti & sublevare, proprium sibi munus assumpsit. Quin etiam quum se videret, nec ad omnes ubique in tribulatione constitutos, nec ultra præfinitum sibi vitæ cursum, ad futuras ætates operam studiumque suum extendere posse; propagato in alios ejusdem spiritus sui fervore, iisque perenni caritatis nexu, & Religiosi voti proposito obligatis, spiritualem ac temporalem Infirmorum curam ipsis perpetuo commisit & commendavit: Cujus quidem beati Viri virtutes, quum ad illud perfectionis fastigium, quod humana ratio, & naturæ vires assequi nequeunt, Dei gratia pertigisse constiterit; ejusque Sanctitatem omnipotens Deus, illustribus editis miraculis, in conspectu filiorum hominum magnificare dignatus fuerit, Nos eum merito ex hac veritatis Cathedra, de Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, necnon Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Episcoporum in Romana Curia frequenti numero congregatorum assensu & consilio, Ecclesiæ universæ colendum & venerandum, Populis invocandum, Fidelibus cunctis imitandum proponimus, & præsentium literarum tenore denunciamus.

Natus est is Buclanici Theatinæ Diocesis Oppido in Marrucinis Anno Domini MDL. non sine futuræ Sanctitatis præfagiis, quum Mater, quæ ipsum provecta jam ætate conceperat, visa sibi in somnis fuerit Puerum peperisse, Crucem in pectore gestantem, & Chorum ducentem aliorum complurium Cruce similiter signatorum. Quibus tamen auspiciis minime respondit Camilli adolescentia, ab eo in vitiis, maximeque in effuso alearum lusu traducta, cum valetudinis, fortunarum, & famæ dispendio; ut etiam probrosa paupertate adactus, abjectissimis primum ministeriis a natalium suorum conditione alienissimis, in Nosocomio Incurabili-

hum.

lium de Urbe, mox laboriosæ Militiæ in Venetorum Castris, denique in Sipontino Fratrum Capuccinorum Conventu famulatus se addicere compulsus fuerit; ubique inconstans, ubique sibi aliisque gravis, nunquam tamen a miserentis Dei longanimitate desertus, qui & eum semper a profundiore abyssu, a blasphemiarum scilicet impietate, aleatoribus adeo familiari arcere dignatus fuerat; & tandem ostensurus in eum divitias misericordiæ suæ excitavit ipsum aliquando a somno mortis, & in manu potenti & brachio extento a perditionis via ad salutis tramitem revocavit. Cum enim quadam die iter agens Camillus, accepta quædam fastidientibus auribus piarum exhortationum verba solus secum recoleret & quasi ruminans animo volutaret, interiori luce subito percussus, ac peccatorum suorum conscientia, divinorumque iudiciorum timore perterrefactus humi se prostravit, nec inde prius surrexit, quam antea vitæ crimina vehementissimo doloris actu detestatus, de custodiendis in posterum justificationibus Domini immutabiliter constituerit. Ex eo tempore novus homo factus Camillus, non modo ab omni vitiorum genere deinceps abstinuit, sed ad sublimiorem christianæ perfectionis metam contendere cœpit. Sancti Francisci habitum in Ordine Fratrum Capuccinorum Siponti induit. Sed veteri ulcere, quod olim in ribia contraxerat, identidem recrudescente, bis a dolentibus Superioribus dolens dimissus, ab hac sibi carissima ætatis vitæ semita deflectere coactus est.

Romam reversus, vetus Hospitium suum, S. Jacobi scilicet Domum, Incurabili nuncupatam repetit, ac Deo sic disponente, ejusdem bonorum administratione præfectus fuit. Quo in munere quum se Camillus non tam hominibus quam Deo servire cogitaret; maxima sedulitate ac diligentia, Infirmorum necessitatibus sublevandis se totum dicavit. Sed quum ea in re non satis sibi obsecundare videret eos, qui temporali mercede conducti in ipsius Nosocomii ministeriis adhibebantur, se-

cum cogitare cœpit quomodo ferventiores Operarios præstantioribus propofitis spiritualium meritorum præmiis compararet. Communicavit consilium hac de re suum cum S. Philippo Nerio tunc in humanis agente, a cujus præceptis nutuque pendebat; quo approbante atque hortante, cum paucis primo ejusdem Nosocomii Ministris, mox cum ampliori piorum Fidelium numero, Sodalitatem quandam instituit Laicorum hominum, qui se Divinis obsequiis, & ægrotantium curæ, in ipsa primum S. Jacobi Domo, pro Dei amore & futuræ vitæ mercede manciparunt, & contempta propriorum commodorum ratione, superatissime Divino præsidio invidiorum calumniis, in Instituto constanter perseverantes, brevi tempore extra prædictam quoque Domum caritatem suam dilatarunt; cumque proprium sibi domicilium in Urbe constituissent, inde ad omnium pauperum ægrotantium levamen tam in Nosocomiis, quam in privatis Domibus accurrentes, incredibilem Urbi universæ utilitatem attulerunt. Hæc autem utilitas tunc major evasit, quum multis Ecclesiasticis Viris Camillo se se adiungentibus, ipsoque Camillo de prædicti S. Philippi directoris sui consilio, post exacta in Scholis Collegii Romani singulari humilitatis exemplo Literarum studia, ad sacrum Presbyteratus Ordinem promoti, spiritualis non minus quam temporalis vitæ subsidia ægrotis quibusque præstare cœperunt. Ea re permotus sapientissimus Pontifex Sixtus Papa V. Prædecessor noster per suas Literas Apostolicas datas apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die xviij. Martii anni MDLXXXVI. hujusmodi Institutum, omnipotentis Dei atque ejus pauperum ægrotorum famulatus dicatum, ac voluntariæ paupertatis, castitatis, & obedientiæ proposito, nulla tamen voti sponfione adstrictum, colaudans atque commendans perpetuo approbavit & confirmavit sub denominatione *Congregationis Ministrantium Infirmis*, eidemque complura Indulta & Privilegia tam in spiritualibus, quam

in temporalibus benigne concessit ; inter quæ illud specialibus Literis die xxvj. Junii ejusdem anni datis indulgit , ut illius Sodales pro habitus proprii distinctione Crucem fulvi coloris ad latus dextrum vestium suarum assutam deferrent.

Sed quum hujusmodi Congregatio paucorum annorum decursu , Camillo præside & promotore non solum fructuosior evaderet , sed & spectabilium Virorum numero aucta , ad ampliorem Domum S. Mariæ Magdalenz de Urbe in Regione Columnæ translata fuisset , omniumque eidem adscriptorum jam sensus esset , ut sub prudentissimis Legibus & Regulis ab eodem Camillo præscriptis , ac solemniter paupertatis , castitatis & obedientiæ professione , in perenni ministerio ægrotantium , ne excepto quidem pestiferæ contagionis casu , Religiosam vitam degere optarent ; exhibitis felicis recordationis Prædecessori pariter nostro Gregorio Papæ XIV. hujusmodi Regulis , iisque examinatis & approbatis , placuit eidem Gregorio præfatam Congregationem in Ordinem Regularem erigere sub nomine & nuncupatione *Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis* ; ejusque Professores quibuscumque in locis tunc & deinceps commorantes , sub immediata & speciali sua & Apostolicæ Sedis protectione perpetuo susceptos , amplissimis gratiis & privilegiis de Apostolica liberalitate ditare ; prout in ipsius Gregorii prædecessoris Literis , datis apud S. Marcum Anno Incarnationis Domini MDXCI. Kalen. Octobris plenius atque distinctius continetur.

Ex hac nova caritatis schola , mirum quanta in omnium ordinum homines , tum corporum tum animarum præcipue utilitas dimanavit . Non jam ægrotantes ad morborum ærumnas , solitudinis ac derelictionis mœrorem accessisse doluerunt : Non jam transactæ vitæ reatibus gravati imminuentis mortis discrimen absque peccatorum expiatione subire timuerunt : Non jam humani generis adversarius miseros mortales in extremis laborantes infesta ra-

Tom. XIII.

bie circumstans , eos a susceptorum Sacramentorum robore imparatos , aut Fidelium exhortationum solatio & subsidio destitutos invenit . Reddita Nofocomiis mundities , allevati Ministrorum labores , animarum Pastores ubique adjuti , in anxietatibus , curis & sollicitudinibus sublevati ; ut minime sit mirandum , tot hujus Instituti Domos , & tunc modico temporis intervallo per Italiam universam , per Siciliam aliasque remotiores Provincias , & deinceps per Europæ totius Regionem , plaudentibus Civibus , Episcopis adniventibus , erectas esse ; in quibus cum magno populorum fructu & emolumento viget eximie caritatis spiritus per Camillum in ipsius Filios atque Discipulos diffusus & propagatus .

Ipse vero saluberrimi operis institutor atque protonotator , cum omnes quas aliis tradiderat , christianæ perfectionis Leges exactissime implevit ; tum eam præcipue , quæ plenitudo Legis est , Dilectionem : Cujus profecto Nobis datum est , ex collectis de ipsius vita & rebus gestis , certissimis monumentis , tam sublimitatem atque profundum , quam latitudinem longitudinemque dignoscere .

Sublimis profecto caritas , quæ a Deo procedens , & in Deum ipsum se referens , creata omnia , quæ aliis inordinatæ cupiditatis fomenta esse solent , vel tamquam pietatis in Deum argumenta , vel tamquam occasiones misericordiæ in Proximos exercendæ unice intuebatur . Hinc , quum ex omnibus rebus , quæcumque ipsius sensibus observabantur , nova quotidie amandi laudandique Creatoris incitamenta fumeret , novas caritatis flammæ conciperet ; in assiduos de Deo sermones , in flagrantissimos Divini Amoris actus , non sine lacrymis identidem erumpebat ; tantoque cor ejus æstuabat ardore , ut sensibilem aliquando lucem e vultu suo radiantem emitteret ; & nihilominus ingemiscens , quod se infinitæ bonitati pro merito diligendæ imparem agnosceret , infinitas sibi animas dari voluisset , quas in Dei amore totas impenderet .

O

ret .

ret. Hoc desiderio incensus, ad operosa ministeria Proximis præstanda eo spiritu accedebat, ut omnipotenti Deo, quem in pauperibus intuebatur, obsequium aliquod pro viribus exhiberet; ab eaque cogitatione nunquam mentem animumque avertēbat. Itaque cælestem fere vitam in Terris ducens, nonnumquam visus est per mirabiles ecstases a sensibus omnino alienatus, totoque corpore in aere elevato ac suspēso, beatorum spirituum consortio sese miscere. Unde & eorum ope ac præsidio complura vitæ discrimina mirabiliter evasit; & S. Philippi Neri testimonio compertum est, Angelos ipsius Sociorum lateribus, dum Infirmis ministrarent, adstantes apparuisse. Sed & aliis supernaturalibus donis a Deo cumulatus, spiritu prophetiæ, gratia curationum, & mirabili in naturæ leges imperio, adhuc vivens, innumera cælestis favoris, quo fruebatur, argumenta dedit.

Ab ea tamen virtutum suarum, & supernorum charismatum sublimitate oculos declinans Camillus, eosque in propriæ humilitatis profunditate libentius defigens, nec unquam oblivione captus purgationis veterum suorum delictorum sæpe se inter omnes peccatores pessimum appellabat, seque indignum qui inter homines viveret, ac destinatum æternis ignibus titiōnem intimi animi animi sensu profitebatur; ex quo sane humilitatis fonte prodierunt assidua, quibus corpus afflictabatur, pœnitentiæ ac mortificationis exercitia; præcipue vero demissus ille mentis habitus, quo pauperibus & ægrotis, quos sibi in Dominos adsciverat, in abiectis & laboriosis quibusque officiis sine requie ministrabat atque inserviebat. Neque vero ob præclaram, Deoque & hominibus acceptissimam Religionem a se fundatam, sapientissime administratam, latissimeque propagatam, ullo modo eferebatur; quinimo delatum sibi forte Fundatoris nomen refugiens, ipsam quoque Ordinis Præfecturam, quam per xxvii. annos in omni patientia & sollicitudine gesserat, tandem, firmato jam ipsius statu & regimine, humiliter

a se abdicavit & sponte dimisit; ut ita cum eo, a quo didicerat mitis esse & humilis corde, fratribus suis jam dicere posset: *Ego autem in medio vestri sum, tamquam qui ministrat*. Qua tamen ex re iidem novam utilitatem sunt consequuti; dum ab ipso Ordinis moderatore, a quo sapientissimas leges atque vivendi Regulas ad eum diem acceperant, deinceps etiam perfectæ subiectionis & obedientiæ formam ipsius exempla intuentes desumere potuerunt.

Sed jam videamus, qua latitudine dilatatum sit cor ejus, ut caritatis suæ fructus ad omnes Proximos in tribulatione & angustia positos derivaret. Quo in genere non hic omnia recensenda ducimus, quæ Camillus assidue pro Pauperibus sustentandis, alendis, hospitio accipiendis, pro Virginibus tuendis & collocandis, pro Viduis ac Pupillis defendendis sublevandisque gerebat. Unum pro cunctis opus, quod sibi suisque Alumnis proprium & præcipuum sumpserat, ut ægrotantium animabus corporibusque succurreret, immensam prope illius caritatis amplitudinem satis demonstrat. Quis enim tota Urbe infirmabatur, cum quo commiserationis affectu non infirmaretur Camillus? Ad quem non accederet, ac vel ipse præfens inserviando & consolando usque ad extremum adesset vel subrogatis, Sociis, desideratam opem afferret? Quem reperit inopia pressum, ægritudine prostratum, aut nimio mortis metu perterritum, cui non opportuna corporis animique subsidia contulerit, eumque in æternæ salutis fiduciam erexit? Quem vitis atque peccatis irretitum, vel Religionis mysteria & dogmata ignorantem, quin eum ad melioris vitæ propositum, ad Divinæ bonitatis finem reducere studuerit, vel in doctrina Fidei & in lege Domini erudierit? Quin etiam constat, aliquos Hæreticos in Urbe morbo correptos, Camilli caritate & comitate devinctos, ejusque instructionibus atque hortationibus illustratos, adjuvante Divina gratia, Ecclesiæ catholicæ restitutos fuisse.

Quibus in rebus quum per omnes Ur-

Urbis Regiones ac Domos magni ipsius fuerint & quotidiani labores; tum vero in publicis Xenodochiis, & potissimum in Hospitali Domo Sancti Spiritus in Saxia illius opera adeo assidua fuit, ut ibi cogitationum atque studiorum omnium scopum, ibi veluti perpetuam vitæ suæ sedem collocasse videretur. Ibi non solum Famuli & Infervientes, sed ipsi quoque Præpositi viderunt eum in omnis officii ministerio sibi ipsis præsentem, quæque inter plures dispersita sunt munera, eundem unum omnia amplectentem, ac mira sedulitate obeuntem. In eo habuerunt ægroti quidquid homines fere ab amicis, propinquis, parentibus desiderare consueverunt: Nec major est amantissimæ Matris sollicitudo erga unicum languentem filium, ea quam Camillus singulis quibusque ægrotantibus præstabat; eorum desideria prævertens, eorum solatium, commodum, munditiem, ac potissimum animæ expiationem, rectamque Sacramentorum perceptionem procurans; In eos vero peculiariter intentus, a quibus ceteri vel contagionis metu, vel morborum nausea & horrore refugiebant, eos ipse ulnis amplectari, fovere sinu, suisque vestibus tegere non recusabat. Ibi sæpe laboriosas noctes laboriosissimis diebus continuavit, nec ulcerati cruris, nec gravis herniæ incommodo & dolore detentus, nec cibi, nec somni, nec requietis memor, non semel ob extremam corporis defatigationem, spirituum deliquio captus in terram semianimis corruit.

Reliquum erat, ut præsentis experimento proposito, videretur, an Camilli caritas ad illum quem cum Sociis professus fuerat, gradum revera pertingeret, ut nimirum ægrotis Fidelibus, quos etiam pestis incessisset, opem & ministerium præstaret. Et quidem quatuor vix annis post induit novo Ordini Apostolicam confirmationem invasit Urbem contagiosa lues, cum extrema Annonæ caritate conjuncta, ut duplici clade perculsa Civitas, funeribus, luctu, vastitate completa fuerit.

Alios morbi vis, alios inopia & fames,

plurimos desperatio & horror ad mortem ducebant; omnes vero metus, ac præfens vitæ periculum, ad salutem & securitatem alibi conquirendam, vel saltem discrimini non obijciendam adigebant. At vero Camillus propria incolumitate vitæque contempta, minime dubitavit cum suis Alumnis pro salute publica se devovere. Itaque visus est, non modo publicis omnibus Nosocomiis sine intermissione adesse, ac miseris ægrotantibus opera, consilio, exhortationibus opem ferre; verum etiam incredibili sollicitudine privatas quaslibet Domos ingredi, quandoque etiam, si occlusæ essent fores, adhibitis scalis, pefenestras penetrare; remotissima quæque loca, obscuras cryptas, immunda stabula anxie circumire; languentes, afflictos, inedia dejectos conquirere, atque omnes quibuscumque poterat, subsidiis juvare, ac reficere; eorum plagas curare, tabem abstergere, sordes eluere, lectos purgare: Præterea novum aperuit Xenodochium in ipsa Regione suæ Domo; alterum in Regione Cælimontana ad sanctum Sixtum; alterum quoque ad Clivum Capitolii in via Rhedarum nuncupata constituit; illicque ægrotos undique comportari curavit, complures etiam propriis sublatis humeris ipse detulit; per omnes denique Urbis vastissimæ Regiones alacer opera, voce, animo præsto fuit, ut non sine causa judicatum fuerit, clementissimum Dominum, qui etiam in ira sua misericordiæ recordatur, deliberato in Urbem flagello opportunum levamen per Camillum, ejusque propositi Sectatores opponere voluisse.

Ea tempestate sedata, ecce biennio post, novum calamitatis genus novam Camillo præbuit occasionem ardentissimæ caritatis suæ erga periclitantes Proximos ostendendæ: Quum scilicet Tiberis aquarum copia plus nimio auctus magnam Urbis partem inundasset, jamque adjacentes sancti Spiritus Ædes invadens inferiora ipsius cubacula occupasset; commotus tanto Infirmorum periculo Camillus, in medias aquas proiliens coepit ægrotos ipsos, eorumque

grabatos humeris suis alio transferre, nec prius ab opere cessavit, quam immenso trium dierum labore in tuto omnia collocata conspexerit.

Quod si, veritatis aeternae testimonio maiorem hac dilectionem nemo habet, quam ut animam suam ponat quis pro amicis suis; quidni heroicam agnoscamus fuisse caritatem Camilli, qui minime detrectavit pro Pauperibus Christi vitam saepe suam in manifestum discrimen adducere, nec unquam animam suam pretiosiores fecit ea cuius desiderio flagrabat, Proximorum salute?

Neque vero unius Romanae Urbis ambitu se continuit ipsius dilectionis amplitudo, sed alias quoque Regiones ac Civitates complexa est, ad quas Instituti sui fructum utilitatemque propagavit; Italiam vero universam fere benefaciendo peragravit, mirifica caritatis opera ubique exercens, omniumque necessitatibus opportune succurrens. Mediolanum, & Nolam Urbes, pestifera contagione grassante, quo tempore alii earum Urbium commercia omni ratione vitabant, quin etiam earum Cives alio evolare posse cupiebant, ultro ingressus est Camillus, dilectionis ignem in sinu portans, atque utrobique admiranda illa virtutis exempla, quae Roma olim conspexerat, pari omnium ordinum admiratione renovavit. Buclanicum Patrium Oppidum, ut audivit Annonae difficultate graviter afflictum, illico Roma eo se contulit, suosque Cives impensis providentiae & caritatis, officiis, illustribus quoque impetratis a Deo prodigiis, mirifice recreavit.

Denique inextinctam caritatis suae flammam usque ad exitum vitae, usque ad metam praecleari cursus feliciter perduxit; cumque diuturno triginta trium mensium languore, lentaque & molesta febris probatus fuisset, praenunciatum sibi caelitus mortis diem animo concupiscenti praestolando, nil aliud praeter Dei & Proximi dilectionem in corde & in ore habens, nil aliud Sociis ac Discipulis suis commendans, tandem Ecclesiae Sacramentis pie & religiose susceptis, die xiv. Julii anno salutis

MDCXIV., aetatis suae LXV. ad regnum perfectae caritatis migravit.

Nec dubitarunt quicumque ipsius laborum agnovere certamina, quia ipsi coronam iustitiae reddidisset iustus Iudex; qui etiam, editis potentiae suae signis, devota frequentis populi ad eius funus confluentis officia sibi accepta esse monstravit. Cumque de huiusmodi Miraculis, ac potissimum de perspetta Servi Dei sanctitate, universalis fama & constans hominum iudicium esset, cito devenit ad legitimorum Processuum constructionem, quibus Ordinaria primum, mox etiam Apostolica auctoritate confectis, eorumque validitate approbata, post maturum omnium examen iteratis vicibus resumptum, Nobismetipsis olim pro munere Promotoris Fidei, quod gerebamus, minutissima quaeque dubitationis capita proponentibus, tandem a felic. recor. Praedecessore Nostro Benedicto Papa XIII. cum consilio Congregationis Sacrorum Rituum iudicatum est, constare de Camilli Virtutibus in gradu heroico; ut patet ex Decreto ab eo edito die xxiv. Julii Anni MDCCXVIII.

Mox examinatis in eadem Congregatione Miraculis, quae post Camilli obitum, ejusdemque intercessione evenisse dicebantur; huiusque examinis summa ad Nos ipsos in Petri Cathedra iam sedentes delata, post invocatae Divini luminis opem ac reiteratam collectorum probationum considerationem visum est Nobis, duo potissimum ex novem propositis indubitanter approbanda esse; unum nimirum de enormi Polypo in naribus cujusdam Puellae Viterbiensis suborto, & plures iam menses pervicaciter permanente, qui ex solo contactu fili subuculae Servi Dei penitus evanuit. Alterum de lethali morborum congerie, maligna scilicet febris, pulmonum & pleurae inflammatione, gutturis etiam ulcere, quibus Catharina Dondula sexto iam mense uterum ferens, correpta & ad extremum vitae Medicorum etiam iudicio deducta fuerat, sed omnia solo haultu aquae, in qua commixtus fuerat pulvis e cubiculo Servi Dei colle-

collectus, illico depulsa fuerunt, itaut agra non modo sanitatem, sed pristinas etiam vires momento temporis recuperavit. Quae quidem Miracula quum Nos Decreto edito die xxvi. Septembris Anni MDCCXLI. approbata publicaverimus, mox praefatae Congregationis consilium audierimus super Beatificationis honoribus eidem Dei Servo tuto deferendis, die demum secunda Februarii Anni MDCCXLII. in Festivitate Purificationis beatissimae Virginis Mariae, quo die olim Camillus superni luminis radio illustratus ad bonam fragem conversus fuisse perhibetur, aliud Decretum protulimus de ejusdem formali Beatificatione peragenda; ejus solennia deinde in Basilica Principis Apostolorum de Urbe rite celebrata fuerunt vigore Literarum Nostrarum Apostolicarum die vii. ejusdem mensis & anni sub Annulo Piscatoris editarum.

Indultam beato Viro venerationem, ac summo Fidelium studio eidem exhibitam nova subsequuta sunt Miracula, quae manifestam Dei voluntatem de ipsius glorificatione in Terris augenda ostendere videbantur. Tribus itaque Episcopis ad inquirendum super hujusmodi Miraculis auctoritate Nostra Apostolica de more delegatis, cognitaque Processuum ab ipsis confessorum validitate, ex tribus Miraculis in praedicta Sacrorum Rituum Congregatione accuratissime discussis, audito ut par erat, Peritorum judicio, novisque inquisitionibus super sanationum obrentarum perseverantia legitime peractis, duo potissimum tamquam approbatione nostra digna Nobis proposita fuerunt, quae quum revera privatis nostris studiis adhibitis, & invocato lumine Spiritus sancti, clarissima in luce posita esse judicaverimus, die prima Maji superioris anni MDCCXLV. Decreto nostro approbavimus & publicavimus.

Primum est sanatio Luciae Tereisae Petti Puellae ex Oppido Caprarolae, quae quum ab ipsa nativitate ob pravam Thoracis structuram magna respirandi difficultate laborasset, & procedentibus annis, ingravescente Asthmate, acce-

dentibus purulentis & sanguineis excretionibus, ac summa virium prostratione, externo quoque contracto gibbo, gravem sibi aliisque vitam haud longe protrahere posse ostenderet: in maxima morborum hujusmodi intensione, quum invocata beati Camilli ope, aquam bibisset praefato pulveri admixtam, unius noctris spatio a morbis omnibus expedita, & perfecta valetudinis firmitate donata fuit.

Alterum est instantanea sanatio Margaritae Castellae duodeviginti annorum Puellae ex oppido Marini, quae ob vitium sanguinis ab utero Matris contractum malignis pustulis saepe afflicta, tandem earum numero in immensum aucto, itaut universum ipsius corpus unica crusta, fanie taboque manante coopertum appareret, acuta quoque febris superveniente, omnique amissa motus & sensuum facultate jamjam expiratura judicabatur; quum subito imposita ipsi Imagine beati Camilli, ac brevi prece ab ipsius Sorore & Matre emissa, velut a somno mortis excitata perfecte convaluit, corpus repente detumuit, crustae deciderunt, reliquit eam febris; itaut e lecto statim surgens integerrimis viribus incedere & operari potuerit, neque deinceps inveteratae hujusmodi affectionis incommoda amplius perpeffa fuerit.

Consulta deinde fuit eadem Sacrorum Rituum Congregatio, an rebus ita se habentibus, ad solemnem beati Camilli Canonizationem tuto procedi posse censeret; omnibusque Venerabilibus Fratribus Nostris S. R. E. Cardinalibus eandem Congregationem constituentibus, necnon dilectis Filiis ejusdem Congregationis Consultoribus in partem affirmativam consentientibus, Nos deinde matura ponderatione praemissa, ac ferventibus Deo oblati precibus, tandem anno superiore die xvii. Augusti, illius diei anniversaria, quo inscrutabilis Divini consilii altitudo Nos immerentes ad Summi Pontificatus apicem evexit, publico Decreto edito hujusmodi Congregationis sententiae Nos quoque adhaerere declaravimus.

Ur-

Urgebant vero pro hujus decreti implemento non solum communia fidelium Populorum ; ac in primis dilectæ Urbis nostræ vota, sed & enixæ preces ac supplicationes eisdem Congregationis Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis, quibus, & olim clar. mem. Philippus III., & Philippus IV. Hispaniarum Reges Catholici, plurimique Ecclesiastici & Secularis Ordinis Proceres apud Prædecessores nostros Romanos Pontifices suas preces adjunxerant, & suas nuper postulationes Nobis humiliter exhiberi mandaverant Carissimus in Christo Filius noster Carolus utriusque Siciliæ Rex Illustris, ejusque Conjux Carissima in Christo Filia nostra Maria Amalia utriusque pariter Siciliæ Regina Illustris & cum aliis pluribus Antistitibus & Principibus, dilecti Filii Nobiles Viri Neapolitanæ Civitatis Ecclesiæ. Quapropter communicato consilio cum universo Collegio Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium in Consistorio secreto die xviii. elapsi mensis Aprilis coram Nobis habito, hisque similiter, audito a Nobismetipsis Causæ statu ac meritis, ad ulteriora, servatis servandis, progrediendum esse suadentibus ; Nos demum convocatis per Literas compluribus Ven. Fratribus Archiepiscopis & Episcopis per Ecclesias constitutis, eorum quoque suffragia, ut in tanti momenti judicio fieri consuevit & decet, audire deliberavimus.

Itaque expositis primum in plenario publicoque prædictorum S. R. E. Cardinalium, Antistitum omniumque Ordinum Romanæ Curie Confessu, per dilectum Filium Julium Cæsarem Fagnanum nostræ Consistorialis Aulæ Advocatum, ejusdem B. Camilli gestis, Virtutibus & Miraculis ; iisdemque præterea in summaria Relatione ex monumentis prædictæ Sacrorum Rituum Congregationis fideliter desumpta una cum Actorum serie, prædictorum omnium judicio subjectis ; die decima currentis Junii eosdem S. R. E. Cardinales ; & Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos universos coram Nobis in Consisto-

rio semipublico congregatos, adstantibus de more dilectis Filiis Sedis Apostolicæ Notariis & Causarum Palatii nostri Auditoribus requisivimus, an ad solemnem ipsius Beati Canonizationem deveniri posse censerent ; cumque omnes unanimi sensu id a Nobis præstandum esse suaderent, exhibitis quoque in scriptis per singulos suffragiis : quæ in Romanæ Ecclesiæ Tabularium inferri iussimus ; Nos quidem tunc eos omnes hortati sumus, ut pro impetrando Nobis superni luminis adiutorio, suas Deo preces offerrent ; mox generalia per Urbem jejunia indiximus, designatisque Ecclesiis cum Indulgentia ab omnibus Christianis Nobiscum orantibus consequenda, iteratis etiam Sacrificiis, Deum omnipotentem precati sumus, ut sedium suarum assistentem sapientiam ad illuminandas mentis nostræ tenebras emittere dignaretur.

Demum adveniente hac die beatorum Apostolorum Petri & Pauli Martyrio consecrata, in splendidissimo Ecclesiæ Romanæ jubilo, præcedentibus cum prece omnibus Cleri Secularis & Regularis Ordinibus, & subsequenter Aulæ nostræ, & Curie Officialibus atque Ministris, frequentissima Consecratorum corona stipati, ad sacram beatissimi Apostolorum Principis memoriam in Vaticano solemnis supplicationis ritu processimus : Ubi exhibitis Nobis iterum a dilecto Filio nostro Jachimo Titull Sanctorum Quatuor Coronatorum Presbytero Cardinali Portocarrero nuncupato, prædictorum supremorum Principum & Procerum, Ecclesiarumque, & Congregationis Clericorum Regularium precibus & obsecrationibus, Dei nomine cum gemitibus invocato, ad laudem sanctæ & individue Trinitatis, ad Triumphantis Ecclesiæ gloriam, & Militantis consolationem atque præsidium auctoritate Domini Nostri Jesu Christi, sanctorum Apostolorum Petri & Pauli, ac Nostra, ac de congregatæ Fraternitatis, ut supra diximus, assensu & consilio prædictum Camillum de Lellis Diocesis Theatinæ Sacerdotem, Fundatorem Congregationis Clericorum

Re-

Regularium Ministrantium Infirmis, de cujus præcellenti Fide & caritate ceterisque Virtutibus in gradu heroico, necnon de Miraculis ipsius intercessione a Deo patris plenissime constabat & constat, Sanctum esse definiendo pronuntiavimus, & pro Sancto ab omnibus habendum atque colendum ediximus, in nomine Patris & Filii & Spiritus Sancti; omnibusque Christianis fidelibus, qui singulis annis die xiv. Julii vere poenitentes & confessi Ecclesiam S. Mariæ Magdalenzæ de Urbe Congregationis præfate Clericorum Regularium, in qua ipsius Sancti Corporis religiose asservatur, devote visitaverint, septem annos & totidem quadragenas de injunctis eis, seu alias debitis poenitentiis, eadem auctoritate in perpetuum misericorditer relaxavimus. Denique in obsequium omnipotentis Dei decantato Laudis & Confessionis Hymno, incruentam salutis nostræ Hostiam ad Altare Confessionis beatissimi Petri Apostoli in spiritu humilitatis obtulimus cum commemoratione etiam ipsius S. Camilli Confessoris, necnon Sanctorum Fidelis Martyris, Petri, & Josephi Confessorum, & Catharinæ Virginis, quos pariter Sanctorum Albo rite adscripsimus, omnibusque ibi præsentibus plenariam peccatorum Indulgentiam largiti fuimus.

Exultet igitur Ecclesia sancta Dei, & jucundetur in Domino, qui secundum promissiones suas sanctitatis & dilectionis spiritum in ea conservat & fovet. Excitentur Fideles ad præclara Sancti hujus persequenda vestigia, ut ipsius mereantur suffragiis adjuvari; qui quum in illo Regno Beatitudinis in quod neque luctus neque dolor ingreditur, non habeat, cui assueta misericordiz suæ exhibeat officia, nos hic in tantis angustiis & calamitatibus constitutos sua intercessione sublevare, & flagella Divinæ iracundiæ a nobis lubens studebit avertere.

Ut autem præmissa omnia ad consolationem & eruditionem Christianæ plebis ubique innotescat, Nos ea præsentium Literarum Apostolicarum tenore

& auctoritate, publicanda atque edicenda esse censuimus; mandantes, ut earundem præsentium transumptis, sive exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in Ecclesiastica dignitate constitutz munitis, eadem prorsus fides ab omnibus habeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostræ definitionis, decreti, adscriptionis, mandati, statuti, relaxationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud sanctum Petrum an. Incarnat. Dominicæ MDCCXLVI., xxi. Kalendas Julii, Pontificatus Nostri anno vi.

✠ EGO BENEDICTUS CATHOLICÆ ECCLESIAE EPISCOPUS.

† Ego T. Episcopus Offic. & Veliterren. Card. Rufus Decanus, & S. R. E. Vice-Cancellarius.

† Ego A. Episcopus Portuensis Card. S. Clementis S. R. E. Camerarius.

† Ego V. Episcopus Prænestinus Card. Petra, Major Poenitentarius.

† Ego P. A. Episcopus Albanen. Card. Carafa.

† Ego V. Episcopus Sabinen. Card. Bachi.

† Ego Nicolaus Maria Tit. S. Petri ad Vincula Presbyter Card. Lercari.

† Ego F. Tit. S. Mariæ Translyberinæ Presbyter Card. Burghesius.

† Ego

bus innixi, quæcumque Mundus appetit, quæ caro concupiscit, quæ Dæmon pollicetur, omnia relinquunt, ut Christum bajulantem sibi Crucem per asperam angustamque viam prosequantur, non modo inæstinabilem bonæ negotiationis fructum in æternæ vitæ possessione percipiunt, sed etiam in terris centuplum pro omnibus quæ dimiserunt, utilissima commutatione lucrantur. Dum enim vitæ hujus oblectamenti per mortificationis & continentiae studium renunciant, puris tranquillisque voluptatibus, de conscientiae serenitate ac Divini favoris suavitate replentur; dum anxias Mundi divitias; Evangelicam paupertatem amplexi, a se abdicant, supernorum charismatum thesauris abunde ditantur; & pro vanis fluxisque honoribus quos contemnunt, veram solidamque gloriam non solum coram Angelis Dei, sed etiam coram hominibus adipiscuntur. Vidit hæc cælesti lumine edoctus beatus Petrus Regalatus Origenis Minorum Alumnus, ejusque disciplinæ quam sanctus Patriarcha Franciscus discipulis suis tradiderat, perfectissimus ipse Sectator & in alias quoque Restitutor gustavit, quam suave ac bonum esset, abnegatis secularibus desideriis, uni Deo adhærere; reliquit quæ sua erant, ut Christum lucrificeret; Verum in ipsius etiam voluntariæ paupertatis angustis dilatatum est cor ejus, ut quarum rerum nec possessione nec affectu tenebatur, in eas mirum sape jus & imperium, supra id quod naturæ leges ferunt, Deo concedente exerceret. Nunc denique ad immensum Gloriæ pondus, qua is jamdudum in Cælis potitur, non exiguus in Terris accessit, honoris cumulus, decreto eadem cultu universæ per Orbem Ecclesiæ, cui nos licet indigni Divina voluntate præsidentes ipsum beatum Virum, christianarum virtutum perfectione & miraculorum claritate illustrem, inter sanctos Confessores a Nobis cum consilio Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, necnon Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Episcoporum in Romana Curia frequen-

Tom. XIII.

ti numero congregatorum rite ac solemniter adscriptum, religiosa veneratione prosequendum, & proficua devotione invocandum proponimus, ac præsentium Literarum tenore denunciamus.

Vallisoletæ nobili Hispaniæ Urbe, natus est Petrus anno salutis MCCCXC. ex Nobilibus piisque parentibus, quorum disciplina & exemplis eruditus, ac Divina præsertim gratia præventus coepit a puero ad christianæ perfectionis leges vitam moreque suos componere & conformare, quin etiam vix decimo ætatis anno transacto, domesticis facultatibus honoribusque contemptis, Franciscani Instituti habitum ac professionem expetere. Restitit quidem ab initio amantissima Mater, & piis Filiis desideriis obsecundare triennio toto recusavit; verum is in sancto proposito firmiter perseverans, eumque præferens Matri, quem præferre jubemur & animæ nostræ, instando & obsecrando tandem obtinuit, ut ad Religiosæ vitæ TiROCINIUM, mox etiam ad solemnia emitenda vota in patriæ Civitatis Cœnobio admitteretur. Ex eo tempore quum in suscepto perfectionis curriculo per internæ humilitatis externæque mortificationis studium, per assidua Orationis & contemplationis exercitia, per sollicitam puri cordis & sensuum custodiam novos semper progressus faceret, numquam respiciens retro, sed ad perfectiora & sublimiora extendens se ipsum; ad illud brevi pervenit virtutis fastigium, ut & in omnibus religiosi Viri officiis toti Sodalitio exemplis suis præluceret; & sanctioris disciplinæ in Minorum familia non nihil tunc temporis laxatæ, in pristinum splendorem restituendæ, inspirante Deo, consilium caperet, eodemque adjuvante ad effectum mire perduceret.

Etenim occasionem nactus, qua Vir pius ac prudens Frater Petrus Villacretius ejusdem Ordinis Professor, potestate a Superioribus sibi facta Hispaniæ Cœnobio peragrabat, ut ex iis qui a subinducta libertate ad perfectiorem vivendi rationem transire cuperent, peculiarem veluti gregem constaret, in

P

quo

quo pristina Franciscanae Regulæ puritas & austeritas revivisceret, nihil cunctatus Petrus se illi socium adiunxit, & in solitariam Domum prope Aquileriam Oxomensis Diocesis Oppidum permisso Episcopi extructam lubens cum eo secessit. Ibi in perpetuis pietatis & poenitentiae exercitationibus ambo viventes, non solum cœlestium gratiarum copiam, sed etiam hominum admirationem sibi conciliarunt; ut ea permoti quamplurimi, tum ex ipso Fratrum Minorum Ordine, tum e seculari Clero & e Populo in eorum Societatem admitti certarint, eorumque disciplinæ se instituendis tradiderint. Quare cum nova Reformatorum Familia ad eum numerum aucta fuisset, ut jam Aquileriensibus Edibus contineri minime posset, alterum ejusdem Instituti Cœnobium de Abroxio nuncupatum in Agro Tribulano ad Ripam Durii Fluminis construi opus fuit.

In horum Conventuum regimine, quoties nascentis Reformationis negotia Villacretium alio vocabant, Petrus Regalatus ipsius vices sustinere consuevit. Cum vero idem Villacretius, post obitum a felicis recordationis Martino Papa V. Prædecessore nostro quem præfens adierat, quæcumque ad ipsius Reformationis firmitatem atque dilatationem maxime optaverat, ex hac vita pie migrasset, communi Religiosorum voto in ipsius locum successus est Petrus, qui sicut eum viventem in prælaudati operis constitutione & administratione, consilio suo atque opera maxime juverat, ita deinceps non modo Aquilerienſe Cœnobium, in quo præcipuum fixit domicilium, sed Tribulanum etiam, quod modo per se ipsum, modo per Vicarios a se delegatos regebat, ad perfectioris disciplinæ normam sanctissime gubernavit.

Fuit in eo ad Socios Subditosque in via Mandatorum Dei dirigendos non solum eximius zelus & assidua vigilantia, verum etiam in omni virtutum genere præclari exempli lux & auctoritas. Quorum enim juniorum observantiam ad mentem Sancti Fundatoris in usum

reducerat; ea ipse & exacte servabat, & voluntariis abſtinentiæ rigoribus cumulat, quum nullum fere obſonii genus ad panem & aquam plerumque adjiceret, & præter dies Dominicos, nihil omnino ad vespeream sumeret; quinimmo totos sæpe dies absque ullo cibo transigeret in laboribus aut orationibus, quarum etiam amore nonnumquam integras noctes informes ducebat, vel humi cubando curabat, ut ne quid somni caperet præter id, quod ineluctabilis naturæ necessitas postulabat. Duris præterea flagellis, asperimis ciliciis corpus affligere & in servitutem redigere non desinebat. Paupertatis vero adeo amator fuit, ut quæ præ ceteris attritæ & laceræ vestes essent, eas ipse sibi deligeret, nec unquam fere sandaliis aliove calceamenti genere uteretur, sed nudis plerumque pedibus ad humilitatis & poenitentiae exercitium incederet.

Quare cum sibi ac Mando crucifixus omnino esset, minime est mirandum, si totum cor ejus sibi vindicavit celestium amor, ejus virtute fortiter tractus, ac dulcedine suaviter illeſus, ineffabilia divinitatis attributa & Redemptionis nostræ mysteria præsentissimo animi sensu assidue contemplabatur; adeoque in piis meditationibus affectibusque inardebat, ut sæpe clarissimus lucis splendor ex ipsius corpore diffusus, non solum ad cubiculi ambitum, sed longe lateque supra Cœnobii tectum emicaret; ejus rei causa a finitimis cognita, *Domus Dei* nomen Cœnobio inditum fuit, quo etiam usque in præsentem diem appellatur. Ex frequentibus vero mentis excessibus, quibus ad interiora cum Deo colloquia admittebatur, quum celestium virtutum formam in se referret, earum quoque exemplar aliorum animis imprimere vehementer optabat. Hinc ortum habuit zelus ille ardentissimus, quo ad animarum salutem opportunissimis rationibus procurandam accendebatur; neque solum Religiosos Viros curæ suæ peculiariter commendatos exemplis præceptisque suis ad perfectionis culmen duce-

cere satagebat ; sed ceteris etiam omnibus opera, consilio, sermone, ac potissimum impensis misericordiae & caritatis officiis tutissimam ad Caelum viam commonstrare & complanare curabat. Hic erat praecipuus ipsius scopus, & cum pauperes Christi aegritudine affictos, eosque maxime, quos propter horridam morborum speciem, aut contagionis periculum ab alijs derelictos conspiciebat, per se ipse adjuvare, hospitio recipere, laboriosa curatione sublevare gestiebat ; & cum corrogata a divitiis stipe, calamitosi omnibus opem ferre, potissimum vero Christi-fidelibus apud Barbaros in captivitate detentis libertatem impetrare studebat ; cum demum inimicitias omnes & similitates inter Fideles componere omni studio nitebatur : ut scilicet peccata & vicia eliminaret, pericula occasionesque peccandi omnibus subtraheret, & Proximos a se adjuvos, non sibi sed Christo lucrificeret, atque ad divinae Bonitatis amorem, ad Evangelicae legis observantiam adduceret. Denique purgantium Defunctorum cruciatus pio commiserationis affectu respiciens, oblati Deo precibus, Sacrificiis jejuniis, aliisque voluntariis sui corporis castigationibus prolatam ipsis aeternae Beatitudinis possessionem accelerare curabat.

His aliisque virtutibus apud suos exterosque clarus, miraculorum quoque gratia aliisque supernaturalibus donis illustris, cum ad sexagesimum sexum aetatis annum pervenisset, jamque prospiceret, haud procul esse depolitionem Tabernaculi sui, de agro idoneoque Rectore gregi suo post se relinquendo sollicitus, longum asperumque iter ingressus est, ut Lupum Salazarium antiqui Instituti cultorem ac vindicem ad id muneris suscipiendum suaderet. Ea re impetrata, quum Tribunalum Cœnobium in reditu visitasset, inde ad Aquiliteriense se contulit, ubi lethali morbo correptus decubuit, exactoque inter acerbos cruciatus atque languores integro Quadragesimae cursu, tandem die sancto Paschae Eucharistici Panis viatico munitus, & sequenti die ab Episco-

po Palentiae Oleo sancto unctus in nomine Domini, quum dilectissimos Fratres ad severioris disciplinae cultodiam, ad paupertatis studium, ad imitationem Christi etiam atque etiam hortatus esset, animam suam in manus Dei fidenter amanterque commendans iustorum fomino obdormivit tertio Kalendas Aprilis Anno salutis MCCCCLVI.

Petri corpus, ut piis Fidelium turbis ad Cœnobium undique concurrentibus satisfaceret, per aliquot dies inhumatum remansit ; cumque nullas interim mortalitatis injurias patereatur, tandem in communi Fratrum Sepulchro conditum fuit unde tamen post triginta sex annos translatum fuit ad praenobile loculamentum, quod ipsi clar. mem. Elisabetha Castellae Regina ex alabastrite marmore extrui curavit.

Ibi & propter constans hominum iudicium de Servi Dei Sanctitate, & propter miraculorum frequentiam, assidua venerationis & cultus obsequia a piis Fidelibus ipsi delata fuerunt.

Et sane de generali ipsius Sanctitatis, virtutum & miraculorum fama Testes sunt antiqui Processus auctoritate ordinaria super eo confecti, qui cum ante hoc centum viginti annos ad hanc Sanctam Sedem delati fuissent, & pro legitimo cultu eidem Servo Dei asserendo Apostolicae definitionis oracula, instantibus etiam Catholicis Hispaniarum Regibus universoque Ordine Fratrum Minorum S. Francisci vehementer expetereantur ; visum est fel. record. Urbano Papae VIII. Praedecessori nostro, signata Chirographo suo Commissione, ad discutendam in specie ipsius Beatificationis & Canonizationis causam novorum Processuum constructionem demandare. Quibus deinde ad Urbem allatis, & trium antiquiorum tunc temporis Causarum Palatii Apostolici Auditorum examini subiectis, quum hi pro sua integritate & prudentia eorum validitatem & revelantiam plenissime approbantes, in luculenta Relatione eidem Urbano Praedecessori exhibita, tam praeclaras Servi Dei virtutes in gradu heroico, quam illustra in vita & post

mortem ejus intercessione patrata miracula satis demonstrata esse censuissent; idem Urbanus Prædecessor ipsius Causæ judicium remisit Congregationi Sacrorum Rituum: Quæ post approbatam eorumdem Processuum validitatem & examinis formam, quum decrevisset una cum dubio de Regalati virtutibus, alterum quoque de miraculis ipsius intercessione sequutis proponi & expendi; quatuor infra scripta miracula ad trutinam vocavit. Primum, quod olim in visitatione Conventuum Aquiliteræ & Tribuli, quam Dei Servus pedes peragebat, intermedium spatium quadraginta millium passuum unius horæ intervallo confecisset. Alterum, quod quum collectas e communi mensa reliquias aliquando deferret ad pauperes, ob idque a Vicario sibi occurrente objurgaretur, quod supra modum in externos se liberalem præberet, quumque is nil aliud quam flores deferre se afferasset, flores revera in sacco reperti sunt, quos neque anni tempus, neque Regionis natura suppeditare potuerant. Tertium, quod Durii Fluminis aquas, quoties increbuisse, & navicula deesset ad transfretandum, extento super eas pallio, non semel sicco pede transferit. Quartum denique, quod pauperi post ipsius obitum assueta eleemosyna pro Cœnobii foribus fraudato, eaque de re ad ipsius Petri sepulchrum conquerenti, exerto e sepulchro brachio, panem porrexerit. Hisquæ admirabilibus fane prodigiis, quæ etiam a vetustissimis temporibus marmoreo Servi Dei sarcophago insculpta cernebantur, mature discussis & approbatis, peracto quoque virtutum examine; eadem Congregatio Decretum edidit die xvi. Novembris anni MDCXXX., quo tam virtutes ejusdem Servi Dei, quam ipsa prædicta miracula comprobata fuerunt.

Quum vero paulo post, super hujusmodi judiciorum ordine & methodo, nova & consultissima ejusdem Urbani Papæ VIII. Decreta prodissent, proindeque inducta fuisset necessitas ostendendi, quod iis paritum esset; antequam ad ulteriora in hac Causa procederetur,

opus fuit planum facere, quod per centum annos, immo verius per duo fere secula ante eorumdem Decretorum editionem publicus cultus ipsi Dei Servo præstitus fuerat. Quare post aliquot annorum silentium, percrebrescentibus religiosi catholicorum Principum & Populorum votis, instantibus quoque quamplurimis Episcopis universoque prædicto Ordine Fratrum Minorum sancti Francisci, Anno Domini MDCLXXV. a sel. recordat. Prædecessore pariter nostro Clemente Papa X. de consilio præfatæ Congregationis Sacrorum Rituum signata fuit Commissio pro reassumptione Causæ in statu & terminis cum facultate in primis & ante omnia conficiendi Processum particularem super partitione Decretis Urbani Papæ VIII. de non cultu, seu super casu ab eisdem excepto; & consequenter ab Episcopo Oxoniensi vigore Literarum a prædicta Congregatione ipsi directarum confectus fuit hujusmodi Processus, ac sententia rite prolata super cultu eidem beato Viro a centenario tempore & ultra publice exhibito, ac proinde de casu a præfatis Urbani VIII. Decretis excepto: Quam porro sententiam in prædicta Congregatione Sacrorum Rituum revisam & approbatam san. mem. Prædecessor pariter noster Innocentius Papa XI. Apostolica auctoritate confirmavit & roboravit, Decreto edito die xvii. Augusti Anni MDCLXXXIII.

Itaque non solum ipsius beati Petri cultus impensioribus Fidelium studiis per totam Hispaniam aliasque Regiones frequentari cœpit, verum etiam subsequitis Apostolicæ Sedis Indultis magnopere auctus fuit; concessa primum in ipsius honorem Officii Divini ac Missarum celebratione per Ordinem Fratrum Minorum de Observantia, & per aliquas Hispaniæ Dioceses; mox extenso per gradus hujusmodi Indulto ad universam Franciscanorum Familiam & ad omnes Hispaniarum Civitates atque Dioceses cum Oratione etiam & Lectionibus propriis ab eadem Congregatione Sacrorum Rituum examinatis & approbatis; demum permissa ab eodem In-

Innocentio Translatione Corporis ipsius beati Petri ad novum atque splendidius Sacellum piorum sumptibus in ipsius honorem excitatum.

Quoniam vero, juxta Apostolicarum sanctionum Decreta, ad solemnem Beati Canonizationem minime procedi poterat, nisi demonstratum fuisset, nova post indultam ipsi venerationem miracula supervenisse; ideo quum delatum fuerit ad fel. record. Prædecessorem nostrum Benedictum Papam XIII. nonnulla miracula ab omnipotenti Deo ad invocationem ejusdem beati Petri recens patrata fuisse, placuit ipsi Apostolica auctoritate necessarias facultates delegare Episcopis Oxomeni, & Palentino, ut juxta instructiones iis transmittendas super hujusmodi assertis miraculis Testes examinarent, aliasque legitimas probationes colligerent. Hinc delatis ad Urbem Processibus ab iis confectis, eorumque validitate, necnon examinis forma in Congregatione Sacrorum Rituum recognita, & juxta ipsius Congregationis consilium a fel. pariter recordat. Clemente Papa XII. Decessore nostro approbata; mox etiam alio Processu ejusdem Clementis auctoritate constructo super novissimo miraculo, ut ferebatur in Diocesi Palentina edito, cujus pariter Processus validitas approbata fuit; de hujusmodi miraculorum relevantia secundum collectas probationes a dilecto Filio Magistro Ludovico de Valentibus Promotore Fidei diligenter excussas, actum primo fuit inter præfatæ Congregationis Consultores coram dilecto Filio nostro Antonio Xaverio Tituli S. Stephani in Monte Cælio Presbytero S. R. E. Cardinali Gentili nuncupato, hujus Causæ Ponente a Nobis deputato. Deinde, novis animadversionibus ab eodem Fidei Promotore exaratis, iterum iidem Consultores coram universis Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus præfatæ Sacrorum Rituum Congregationi præpositis, in Quirinali Palatio nostro congregatis, sententias suas dixerunt: Atque ita demum Causa plene discussa, & per novissimas prædicti Promotoris

animadversiones accuratissime cribrata, ad nostrum judicium delata fuit. Nos vero omnibus gestorum probationibus examinatis, & tam facti & juris allegationibus, quam Peritorum judiciis & consultationibus perlectis; auditis etiam oretenus tum Causæ Postulatoribus & Patronis, tum etiam præfato Promotore Fidei; Congregationem generalem prædictorum omnium tam Cardinalium, quam Consultorum die secunda Junii Anni MDCCXLIV. coram Nobis coegimus.

Et quamvis ex tam exquisita rerum omnium discussione, ex Consultorum suffragiis, quæ Nobis antea in scriptis oblata perpendimus, quin etiam in Summarium redacta eidem Cardinalium Congregationi per nosmetipsos exposuimus, ac denique ex consiliis prædictorum Ven. Fratrum nostrorum in eadem Congregatione a Nobis auditis, jam satis omnia videri potuissent clarissima in luce collocata; nihilominus ut uberiorem cælestis luminis gratiam perseveranti oratione impetrare mereremur, nostram adhuc sententiam proferre distulimus usque ad diem festum S. Bonaventuræ ejusdem Ordinis Fratrum Minorum sancti Francisci; quo die celebrata Missa in Ecclesia S. Mariæ Aræ Cæli nuncupata, solemniter Decreto edito, duo infrascripta miracula ipsius beati Petri intercessione a Deo obtenta approbavimus & publicavimus.

Primum est de Cæco illuminato Didaco nimirum Sacerdote, cognomento Placentia, qui cum epileptico paroxysmo correptus in domesticum focum prunis ardentibus refertum corruisset, eoque casu plenam ferventis aquæ ollam subvertisset, ustulata facie, crematis palpebris, & oculorum acie labefactata, omnem vivendi facultatem penitus amisit, nec eam quatuor circiter mensium spatio, pluribus etiam remediis adhibitis, ulla in parte recuperavit. Verum quod neque a natura, neque a Medicorum arte obtinere jam amplius sperabat, id ei ab omnipotenti Deo mirabiliter concessum fuit per merita B. Petri Regalati, cujus Cucullum oculis suis

suis admoventi curavit; dum ad illius Reliquiæ contactum, illico perfectissimum oculorum usum recepit, quem ad mortem usque haud immutatum retinuit.

Alterum recentius miraculum experta fuit Birgitta Ortega in sanatione horrendi ulceris, quod ipsi ex prævio tumore & interclusa sanie in sinistra lumborum regione obortum, cum integumenta omnia quibus renes continebantur, & duas quoque costas maligna corruptione depascendo absumpisset, coneracto demum callo, & acerbissimis doloribus cum febris accedentibus, jam prope erat, ut ipsam Mulieris vitam præcideret. Cum tamen illa ad Beati sepulchrum adduci se postulasset, ibique ipsius opem apud Deum cum lacrymis implorasset, iter ingressa ut domum rediret, sensit se repente sanatam, atque ulceris locum inspiciebat invenit amplissimam fistulam coaluisse, & cicatrice inducta, nullas alias morbi reliquias jam superesse; quia etiam audis sibi corporis viribus, optima deinceps usa est valetudine, dum viva fuit.

His itaque duobus miraculis cognitis & approbatis, illud definiendum supererat, an res eo adducta videretur, ut ad solemnem Beati Canonizationem tuto procedi posset; Qua in re quum jampridem dubitatum fuisset, an obtaret Decretum a Nobis editum die xxii, Aprilis Anni MDCCXLI., quo scilicet inter alia statuimus, in Causis Servorum Dei per viam Cultus immemorabilis, live Indulti procedentibus, & in quibus virtutes ex Testibus duntaxat de auditu, siue ex coævorum Scriptorum testimoniis probatæ fuissent, quum post approbationem Cultus immemorabilis ad solemnem Canonizationem transitus fieri vellet, non duo solum, ut olim obtinuerat, sed quatuor in posterum miracula rite probari debere; Hujusmodi dubitatio a Nobis sublata fuerat per aliud Decretum die secunda Augusti ejusdem anni prolatum, quo declaravimus, hanc Causam ab ea lege exceptam esse & censeri debere; ob eam nimirum justissimam rationem, quod

quum jam usque a temporibus Urbani Papæ VIII., ut supra diximus una cum heroicis beati Petri virtutibus, quatuor simul miracula approbata fuerint, jure dici poterat prædicto generali Decreto nostro antecesserit paritum fuisse, proindeque ad ipsius Beati Canonizationem non quatuor, sed duo tantum miracula approbanda superesse, Itaque prædicta questione propolita in Congregatione generali Sacrorum Rituum coram Nobis habita die xxii. Septembris Anni MDCCXLIV. unanimis omnium sensus fuit, ut ad solemnem beati Petri Canonizationem servatis servandis quandocumque procedi posset; Nosque ipsi deinde solemne Decretum in eandem sententiam edidimus die vi. Octobris ejusdem Anni.

Cumque carissimi in Christo Filii nostri Philippus V., & Elisabetha ejus Conjux Hispaniarum Reges Catholici, cum reliquis ipsorum Regiæ Familiæ Principibus, oblatas jam pridem a Prædecessoribus suis Apostolicæ Sedi preces & postulationes pro hujus beati Viri Canonizatione omni studio foverent, accederentque in eum finem complurimum Ven. Fratrum Hispaniæ Antistitum, totiusque religiosissimi Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci vota & obsecrationes; Nos ut in hoc gravissimo negotio juxta præscriptam servatamque a Prædecessoribus nostris agendi normam procederemus, universi primum Collegii Ven. Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium in Consistorio secreto vi. Idus Aprilis coram Nobis congregatorum sententiam atque consilium exquisivimus, Quibus post auditam a Nobis gestorum seriem, & beati Viri præclara merita, ad legitimam Causæ hujus absolutionem unanimi voce Nos adhortantibus, non viciniore modo, sed etiam remotiores per Italiam Episcopos & Archiepiscopos moneri curavimus, ut circiter Kalendas Junias, quibus commodum esset, ad Urbem sese conferrent; quo & instantem Natalem diem beatorum Apostolorum Petri & Pauli, veteri more nobiscum una celebrarent, & Nobis de

Aspediti B. Petri Regalati, necnon BB. Fidelis a Sigmaringa Martyris, Camilli de Lellis, & Josephi a Leonissa Confessorum, & Catharinæ de Ricciis Virginis, solemnem Canonizationem deliberantibus, consiliorum suorum suffragia, prout Spiritus sanctus ipsis suggessisset, exponerent.

Ut autem præclaræ ipsius B. Petri virtutes ejusque insignia miracula, nec non adhibita cautiones in totius Causæ discussione neminem laterent, indicto prius coram Nobis plenario confesso omnium Ecclesiasticorum Ordinum & Collegiorum ac Magistratuum Romanæ Curie, mandavimus a dilecto Filio Josepho Ascevolino nostræ Consistorialis Aulæ Advocato de præmissis omnibus verba fieri; mox etiam exactam eorundem narrationem ex authenticis documentis religiose collectam, ac typis impressam omnibus suffragium laturis exhiberi curavimus. Demum convocatos in Consistorio semipublico die xi. currentis Junii universos Ven. Fratres nostros S. R. E. Cardinales, necnon Patriarchas, Archiepiscopos & Episcopos, qui jam frequentes undique in Urbem convenerant, conceptis verbis requisivimus, an ad ipsius B. Petri Canonizationem deveniendum nobis esse censerent. Ipsi vero summo animorum consensu gravibusque rationibus omnes in affirmativam sententiam ire comperiti sunt. Qua de re a dilectis Filiis Apostolicæ Sedis Notariis ibi præsentibus publica Instrumenta confici, ac præter ea suffragiorum ipsorum exempla a singulis prædictis subscripta in Tabularium Ecclesiæ Romanæ inferri mandavimus.

Nos autem priusquam de summa rei definiendo pronunciaremus, ut quid placitum esset coram Deo, ab ipso Patre luminum edoceri mereremur; indictis per Urbem jejuniis, designatisque Ecclesiis cum Indulgentia ab iis consequenda, qui Nobiscum cælestem operam implorarent, orationibus & obsecrationibus instare non prætermisimus; donec hac die coruscante SS. Apostolorum Petri & Pauli Natalitio dicata magnam venerandæ solemnitatis lætitiâ, novo

Ecclesiæ gaudio, per definitivæ hujusmodi Sententiæ prolationem cumulare decrevimus. Quare præeuntibus supplicationis generali ritu, omnibus primum Cleri Regularis Ordinibus, tum Ecclesiarum Collegiarum & Basilicarum etiam Patriarchalium Cleris atque Capitulis, necnon præfatæ Congregationis Sacrorum Rituum Consultoribus, Nos ipsi demum cum dilectis Filiis Aulæ nostræ Officialibus & Familiaribus, cum Schola Cantorum cunctisque Romanæ Curie Prælatorum Collegiis, Presbyteris quoque Pœnitentiariis Sacerdotali veste indutis, denique cum Ven. Fratribus Episcopis, Archiepiscopis, & Patriarchis; qui ad octoginta fere adfuerunt, universoque Ven. Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Collegio, ex Apostolicis Ædibus prodeuntes, frequenter Procerum & Magistratum numero stipati, & subsequenter Apostolicæ Sedis Notariis, ac Regularium Ordinum Generalibus Superioribus, ad Basilicam beatissimi Apostolorum Principis in Vaticano cælestis Sponsæ ornatu fulgentem Nos læti contulimus, quo Nos vocabat & ipsa memorabilis diei festivitas & antiquissima Prædecessorum nostrorum consuetudo, quibus solemne fuit præclaros hujuscemodi Sanctorum triumphos non alibi, quam apud memoriam ejusdem B. Petri Apostoli celebrare.

Ibi quum dilectus Filius noster Joachimus Tit. Sanctorum Quatuor Coronatorum Presbyter S. R. E. Cardinalis Portocarrero nuncupatus, perorante dilecto Filio Virgilio Montecatino nostræ Consistorialis Aulæ Advocato, enixas quas supra innuimus, supremorum Principum, Ecclesiarum & Ordinum preces atque postulationes pro B. Petri Regalati, aliasque pro BB. Fidelis, Camilli, Josephi, & Catharinæ Canonizatione Nobis instanter repræsentasset; Nos quidem ad gravissimi Judicii definitionem absque iterata cælestis auxilii invocatione procedere non audentes, decantatis cum venerabili Confacerdotum Coetu & devotissimo Populo sanctorum Litanis, Deum Optimum Maximum per

per omnium electorum suorum merita precati sumus, ut Sedium suarum assitricem sapientiam in cor nostrum immittere dignaretur, Cumque adhuc instantius pro exoptatæ Sententiæ prolatione ab eodem Cardinali Promotore urgeremur; Nos iterum in genua provoluti Paraclitum Spiritum sanctum Hymno & Oratione solemni rogavimus, ut lucis suæ radium emittens mentis nostræ tenebras discuteret, & trepidantem adhuc fragilitatem nostram virtutis suæ robore confirmaret. Denique ad reiteratas & instantissimas præmissorum obsecrationes, quin potius ad manifesta universæ catholicæ Ecclesiæ vota, ad maturas deliberationes rite præhabitas, & declaratum jampridem Ecclesiastici Senatus consilium respicientes, eaque auctoritate suffulti, quam Dominus Noster Jesus Christus beatissimis Apostolis Petro & Paulo Nobisque licet immanentibus tribuit, in honorem sanctæ & individuæ Trinitatis, Fidei catholicæ exaltationem & christianæ Religionis augmentum, definitivo pronunciato Decreto, prædictum Petrum Regalatum Ordinis Minorum S. Francisci Sacerdotem expresse Professum, Regularis disciplinæ adsertorem & vindicem, christianarum virtutum præstantia & miraculorum gloria fulgentem, una cum supradictis, Fideli, Camillo, Joseph, & Catharina Sanctum esse declaravimus, & Sanctorum Catalogo adscripsimus; statuentes ipsius Petri memoriam inter sanctos Confessores non Pontifices ab Ecclesia universalis quotannis die XIII. Maji pia devotione recolere debere; in Nomine Patris & Filii & Spiritus Sancti.

Mox decantato pro debita gratiarum actione consueto Laudis & Confessionis Hymno, Nostrique & Ecclesiæ precibus prædictorum Sanctorum interventioni commendatis ad Aram Basilicæ maximam supra sacratissimam Confessionem B. Petri Apostoli incruentam salutis nostræ Hostiam oblaturi reverenter accessimus. Porro post Evangelicam lectionem a Diaconibus utraque lingua recitatam continere labia nostra non po-

tuimus, quin in tam iusta sanctaque lætitia, Sacerdotalibus vocibus ex abundantia gaudii nostri erumpentibus, splendidissimam alloqueremur Ven. Fratrum dilectorumque Filiorum Coronam; ut quos devota Religio, & Apostolicæ Sedis reverentia, non ex Urbe modo, aut ex finitimis locis, sed ex longinquis etiam & ultramarinis Regionibus ad Sepulcra Apostolorum frequentes attraxerat, antiquis beatorum Principum victoriis lætantes, & recenti Sanctorum triumpho plaudentes, ad eorum virtutes pro viribus imitandas, ad eorundem Patrocinia studiose demerenda, atque in præsentibus potissimum calamitatibus quibus Ecclesia Dei jamdiu coufiscatur, enixe imploranda, Paterno affectu & sermone accenderemus. Denique concessa omnibus adstantibus plenaria peccatorum Indulgentia, his vero qui singulis annis prædicta die XIII. Maji, ejusdem sancti Petri Regalati exuvias, aliisque statutis diebus aliorum Sanctorum prædictorum Sepulcra devote visitaverint, septem annis & totidem Quâdragenis de injunctis eis, seu alias debitis pœnitentiis auctoritatē prædictā in perpetuum relaxatis; omnipotenti Deo vota nostra reddentes, sacrosancta Mysteria pro totius Mundi salute, pro Ecclesiæ pace, pro sanctæ Plebis incolumitate solemni ritu peregrimus.

Quoniam vero post prolatam a Nobis, ut præfertur, hujusmodi Canonizationis & Adscriptionis Sententiam, ab eodem Cardinali Promotore Nobis humiliter supplicatum fuit, ut super præmissis omnibus Apostolicas literas perpetuo valituras decernere, atque edere dignaremur; ideo Nos iustissimæ petitioni annuentes, præsentium literarum tenore, atque ex certa scientia & Apostolicæ auctoritatis nostræ plenitudine omnia & singula prædicta confirmamus, roboramus atque iterum statuimus, decernimus, universæque catholicæ Ecclesiæ denunciamus; mandantes, ut earundem præsentium transumptis sive exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Personæ in Ecclesiastica digni-

guitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides ab omnibus habeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Si quis vero paginam hanc nostræ Definitionis, Decreti, Adscriptionis, Mandati, Statuti, Relaxationis, & Voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ apud sanctum Petrum an. Incarnat. Dominicæ MDCCXLVI., 111. Kalendas Julii, Pontificatus Nostri anno VI.

✱ EGO BENEDICTUS CATHOLICÆ ECCLESIE EPISCOPUS.

† Ego T. Episcopus Ostien. & Veliterrenen. Card. Rufus Decanus, & S. R. E. Vice-Cancellarius.

† Ego A. Episcopus Portuensis Card. S. Clementis S. R. E. Camerarius.

† Ego V. Episcopus Prænестinus Card. Petra, Major Pœnitentiarius.

† Ego P. A. Episcopus Albanen. Card. Carafa.

† Ego V. Episcopus Sabinen. Card. Bichius.

† Ego Nicolaus Maria Tit. S. Petri ad Vincula Presbyter Card. Lercari.

† Ego F. Tit. S. Mariæ Transtiberim Presbyter Card. Bughesius.

† Ego A. Tit. S. Stephani in Monte Cælio Presbyter Card. Gentili.

† Ego Fr. J. A. Tit. SS. Silvestri & Martini Presbyter Card. Guadagni.

† Ego T. Tit. S. Cæcilie Presbyter Card. de Acquaviva.

† Ego D. Tit. Basilica Sanctorum Duorum. XIII.

decim Apostolorum Presbyter Card. Rivera.

† Ego J. B. Tit. S. Mariæ Angelorum Presbyter Card. Spinola.

† Ego R. Tit. S. Sabina Presbyter Cardinalis de Ilcio.

† Ego D. Tit. S. Bernardi ad Tbermas Presbyter Card. Passioneus.

† Ego S. Tit. S. Priscæ Presbyter Cardinalis Valenti.

† Ego J. F. Tit. SS. Quatuor Coronatorum Presbyter Card. Portocarrero.

† Ego C. Tit. SS. Joannis & Pauli Presbyter Card. Paulutius.

† Ego C. A. Tit. S. Mariæ de Pace Presbyter Card. Cavalchini.

† Ego F. Tit. S. Mariæ de Populo Presbyter Card. de Ricciis.

† Ego A. Tit. S. Silvestri in Capite Presbyter Cardinalis Rufus.

† Ego C. Tit. S. Mariæ de Ara-Celi Presbyter Card. Calcagnini.

† Ego P. M. Tit. S. Agnetis extra muros Presbyter Card. de Montibus.

† Ego F. Tit. S. Matthæi in Merulana Presbyter Card. Tamburini.

† Ego J. Tit. S. Crucis in Hierusalem Presbyter Card. Besozzi.

† Ego Carolus S. Mariæ in Via-Lata Diaconus Card. de Marinis.

Q † Ego

† Ego Alexander S. Maria ad Martyres Diaconus Card. Albanus.

† Ego Nerius S. Eustachii Diaconus Card. Corsinus.

† Ego Agapitus S. Agathe Diaconus Card. Mosca.

†

†

† Ego C. S. Maria in Porticu Diaconus Card. Sacripantes.

† Ego M. SS. Cosmi & Damiani Diaconus Card. Bologninus.

† Ego H. S. Angeli in Fara Piscium Diaconus Cardinalis Columna.

† Ego P. S. Georgii in Velabro Diaconus Card. Columna.

† Ego A. S. Maria in Aquiro Diaconus Card. Fanari.

† Ego H. S. Adriani Diaconus Card. Bardi.

† Ego D. SS. Viti & Modesti Diaconus Card. Ursinus.

†

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

V I S A

de Curia I. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Loco † Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

LITERÆ DECRETALES

CANONIZATIONIS

B. JOSEPHI A LEONISSA
CONFESSORIS.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Humani generis Redemptor Dei, Filius, Sapientia Patris, ita mentes hominum disjecta veteri, qua operiebantur caligine, novo doctrinae caelestis splendore illustravit, ut simul ad ejus lumen ductumque sequendum maximis & pretiosis promissis languentia corda erexerit & excitaverit. Ita por-

ro dum Nos edocuit, abjecta de perituris divitiis sollicitudine, Thesaurum non deficientem in Caelo nobis parare, in eoque cogitationes & corda nostra defigere; simul etiam certissimam hujusmodi Thesauri adipiscendi spem nobis ostendit in Dei & Patris nostri benignitate fundatam, cui placuit humilitati nostrae Regnum aeternum dispo- nere & destinare. Quod si terreni Regni, quantumvis caduci, fastigium, vi- lioribus mercibus, aut parvo agello, lateisve casis nemo non antefere- ret; si momentaneam oblectationis voluptatem nemo pro Imperii gloria amplissima- que dominatione non aspernaretur; quis erit profecto, qui mundanas, quanti- vis pretii, opes, potentiam, honores, comparare audeat cum ineffabili cele- stis Regni beatitudine, quam Christus Dominus pusillo Electorum suorum gre- gi promisit? Cujus gloria non in opi- nione hominum, sed in divinae gloriae communione sita est; in qua bonum quod possidetur, desideriorum mensu- ram excedit; ubi denique in visione ac fruitione Dei, atque in beata Sancto- rum societate plena est felicitas, per- petua jucunditas & secunda tranquillitas.

Ad hanc caelestis Regni promissionem advigilans, hunc verae felicitatis fon- tem sitiens beatus Joseph a Leonissa Religiosum Institutum Fratrum Mino- rum sancti Francisci, quos Capuccinos appellant, plena voluntate & constanti devotione professus, desertam a vitiis, inviam adversariis potestatibus, & ari- dam a deliciis secularibus terram incolere statuit, ut sic tandem in sancto ap- parere Deo mereretur, atque ad illius Beatitudinis & gloriae consortium felici- ter pervenire. Quam sane praecellam mercedem ipsius sanctae conversationis, diuturnae poenitentiae strenuorumque la- borum, quos pro Dei honore & Pro- ximorum salute ad mortem usque tole- ravit, eidem beato Viro in caelesti Pa- tria a Deo retributam fuisse, eumque propterea inter sanctos Confessores cum Christo regnantes ab Ecclesia universa colendum & venerandum esse, inspectis heroicis ipsius virtutibus, necnon mi- ra-

seculis ejus intercessione a Deo editis, apud Nos & Apostolicam Sedem rite probatis, cum consilio & assensu Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, & Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Episcoporum in Romana Curia congregatorum, deque attributæ Nobis potestatis plenitudinæ, super definiendo pronuntiavimus, ac præsentium litterarum tenore edicimus, statuimus, atque decernimus.

Leonisæ Aprutii Oppido ex Joanne de Desideriis & Francisca de Paulinis in Spoletana Diocesi anno MDLVI. natus est Joseph, in Baptismate Ephraïmus dictus, & primo quidem apud Parentes pie ac liberaliter educatus fuit; postea vero iis defunctis, Viterbii ubi Patruus publice docebat, adolescentiæ ætatem caste integreque transegit. Cum autem soli Deo perseveranter adhærere statuisset, oblatas sibi a Patruo honestissimas nuptias, perpetuo virginittis proposito se obstringens constanti animo recusavit; seque tandem ab omnibus Mundi periculis, insidiis, fallaciis, terroribus, in perfectam Filiorum Dei libertatem vindicaturus ad Religiosa Capuccinorum Claustra apud Assisium confugit, ubi frustra obnitentibus consanguineis, & minas etiam adhibentibus, quo eum a sancto proposito avocarent, arctiorem sancti Francisci Regulam professus est.

Quo autem mentis ardore suave Christi jugum Joseph amplexus esset, facile apparuit ex incredibili studio, quo & statim ad capeffendum virtutum omnium calmen totus incubuit, & nunquam deinceps a suscepto perfectionis cursu deflexit. Religiosæ paupertatis & spiritus & reipfa eximius cultor, in summa rerum inopia, in qua hujusmodi Instituti sectatores vitam degunt, complura invenit, quæ suis usibus voluntarie detraheret.

Mitis animo & humilis corde, se totum suasque actiones & voluntates arbitrio Superiorum, quorum mandata aperto capite & flexis gembus excipere solebat, penitus permisit; ut quum sine eorum jussu cuicumque rei ineptum

se esse duceret, eorum accedente nutu: difficilia quæque aggredi non dubitaret, Quum vero nihil de se suisque viribus præsumeret, & ne suas quidem preces apud Deum quidquam valere putaret, aliorum orationibus assidue se commendabat: Denique in vilissimis quibusque exercendis ministeriis, in ferendis contemptibus & ludibriis lætus & alacer, tunc solum tritari videbatur, quum aut monas honorificum suscipere cogeretur, aut meritis ipsius virtuti laudes tribuerentur.

At vero seipsum pro abjecta, quam de se fovebat, opinione, sic asperè driterque tractabat, ut difficile sit alium reperire, qui novissimis hæc seculis penitentiae ac mortificationi magis adiectus fuerit. Quum etenim perpetuum fere jejunium sibi indixisset, non alio plerumque pane, quam duro ac mucido, non alio obsonio, quam putridis ac seminiustis leguminibus, aut crudis oleribus, non alio potu quam corruptis aquis, aut vino cineribus conferto vitam sustentabat; & nihilominus crucifigendæ carnis suæ cupidior in dies, inusitatis flagellorum generibus suas in se ipsum manus asinabat, quibus corpus suum acerrime dilaniaret; & quia non semper id ipsi licitum erat, horrida cilicia, ferreas catenas, ferreos circulos, ferream loriam, ad continuum sui cruciatum adhibebat: Ea tamen hilari fronte ac læto vultu Apostolicæ prædicationis ministerium adimplens tanto spiritus fervore afflicta membra regebat, ut nec æstus, nec frigora, nec soles, nec imbres, nec famem, nec sitim, neque labores sentire videretur; dummodo aliquod faceret animarum lucrum, ac Dei cultum & gloriam propagaret.

Justitiam enim esuriens & sitiens, nec de propria solum perfectione sollicitus, sed ad aliorum quoque salutem procurandam ardentissimo studio intentus, quum prædicandi & evangelizandi munus ex obedientia gereret, incredibili labore ac zelo, nec minore animarum fructu, toto vitæ suæ cursu illud obivit. Frequens illi erat uno eodemque die pluries diversis populis, diver-

sis argumentis, diversis in locis sacras conciones habere; nec tamen ideo restincta ardoris sui flamma, gaudebat privatis exhortationibus homines a vitiis avocare, ad virtutem inflammare, pueros & rudes Fidei elementis christianaque doctrina imbuere. Quin etiam ad Infidelium terras, ad ipsam Mahumetanæ impietatis arcem quum accessisset, non modo Fidelibus in Babylonis captivitate degentibus opportuna attulit conservandæ Religionis præsidia; sed plures Infideles ad christianæ veritatis lucem quum adduxisset, exterminandæ impietatis cupidissimus non dubitavit ipsum Imperii Tyrannum in Palatii sui penetralibus intrepida caritate adoriri, ut ei Evangelium Christi annuntiaret. Quod sane magnanimum facinus, quum inscrutabili Dei iudicio in irritum cessisset, regressus Joseph in Italiam, reliquum vitæ spatium in Dominicæ Vineæ cultura per Apruti potissimum & Umbriæ Provincias impendit.

In eas porro geminum Doctrinæ & Misericordiæ suæ thesaurum effudit; & sicuti, impositum sibi Apostolicum ministerium adimplens pro æterna animarum salute utilissime semper adlaboravit; ita ad sublevandos omnes in hujus vitæ angustiis & afflictionibus constitutos admirabilis caritatis opera indefessè exercuit. Quos enim ad Cælestis beatitudinis sedem veluti manu ducere conabatur, eos in mundi hujus calamitatibus oppressos jacere, quantum in ipso erat, minime patiebatur. Itaque parum est, quod pauperes omnes ad se confugientes, immo verius studiosissime a se conquisitos omni ratione juvabat, quod iis non solum mensæ reliquias, sed ipsum paratum sibi cibum, atque etiam labores manuum suarum largiebatur; quod ægrotos quoslibet invisere, eosque piis hortationibus assiduisque officiis ac ministeriis reficere nunquam prætermittebat, quod carceribus inclusos solari, pascere, atque iis vel Judicum clementiam, vel Creditorum benignitatem conciliare curabat; Sed extant ad hunc usque diem eximie

ipsius caritatis perennia monumenta in publicis Hospitiis pro infirmorum, aut peregrinorum perfugio, in Montibus Pietatis pro pauperum subsidio, per earum Regionum Civitates & Oppida, ipso potissimum hortante, promovente, accurante, erectis, donatis, instructis.

Cum autem in assiduis huiusmodi prædicationis & beneficentiæ operibus inmensi essent ipsius labores, æquum profecto erat, ut congruam vicissim corpori animoque suo quietem & relaxationem non invideret. Hanc Joseph in religiosa divinarum precum recitatione, ac potissimum in solitaria oratione, atque in rerum cælestium meditatione capiebat; quarum amore integras sæpe noctes ante Crucifixi Domini sui effigiem insomnes ducebat; atque in eius bonitatis sinu acquiescens, in immensæ illius caritatis profundum se immergens, ipsi suam, ipsi Ecclesiæ Causam, ipsi laborum suorum fructum inpenſe amanterque commendabat. Ad quem porro divinæ amicitiae gradum Joseph eveſtus fuerit, tuto conſpicere licet ex singularibus donis, quibus glorificavit eum Deus in conspectu hominum; ut innumera secreta cordium introspiceret, absentia tamquam videns enunciaret, futura prædiceret, naturæ atque elementis mirabiliter imperaret. Quis autem valeat enarrare beatas illas communicationes ac spirituales delicias, quibus omnipotens Deus fidelem Servum suum cumulare solebat? Satis hæc manifeste apparebant ex frequentibus adſpirationibus affectibusque ardentissimis, quibus, in mediis etiam ministerii sui occupationibus, prægustatæ suavitatis memor totus in Deum ferebatur; satis intimam illius animæ unionem cum Deo testabatur imperturbabilis illa pax, quam secum & cum Proximo in omni rerum vicissitudine constanter servabat.

Hanc pacem, quam Salvator Noster sua morte nobis acquisitam, exemplis præceptisque suis commendatam, veluti paternam hæreditatem discipulis suis reliquit; hanc Joseph in omnium Fidelium cordibus sedulo plantare curavit,

ia

In eaque potissimum evangelizanda prosperos atque mirabiles successus obtinuit. Ardebant eo seculo inter finitimas prædictarum Regionum Civitates inimicitiz, inter Familias discordiæ & similitates, inter plerosque Cives dissensiones & odia, indeque tumultus & rixæ; frequentesque cædes & homicidia, cum populorum excidio Deique offensa in dies oriebantur. Hanc ergo veluti furentium leonum silvam ingressus Joseph, succinctus peiora baltheo caritatis, & calceatus pedes in præparatione Evangelii pacis, fidei scutum galeamque salutis assumens, & gladio spiritus, quod est Verbum Dei, instructus; tumentes undique iras compressit, odia restinxit, atque efferata dudum corda christianæ pacis suavitate demulxit; ut nova prorsus Regionis facies, novi populorum mores brevi tempore apparuerint; ipsi vero tamquam reſtitutori pacis, & fundatori publicæ quietis, maxima apud homines parta gloria, majus autem præmium pacificis a Deo promissum in Cælis assertum fuerit.

Verum quo majorem adipiscendi Cælorum Regni securitatem Servo suo faceret Deus, permisit eum in tentationes varias incidere, gravissimasque persecutiones pro iustitia perpeti; ut ipsius virtutis per tribulationum ignem probata inveniretur in laudem & gloriam in die Domini nostri Jesu Christi. Nam præter immane supplicium eidem Constantinopoli ab Infidelibus irrogatum, quum intra Palatii septa deprehensum, quo ad annunciandum Christi fidem penetraverat, sublimi e trabe ferreis uncis suspenderunt, atque igne fumoque supposito pene suffocarunt; innumeras etiam ab improbis Christianis injurias atque molestias sæpe sustinuit, dum pro suscepto sanctæ prædicationis officio, hominum vitia viriliter oppugnans, atque ita pervicacium offensionem incurrens, verberibus sæpe, & colaphis, & contumeliis impetitus, aliquando etiam in vitæ discrimen adductus fuit. Quæ tamen omnia, quum nec ipsius mansuetudinem neque constantiam loco demovere valuerint, totidem Josepho gra-

dus facta sunt ad cælestem triumphum, quem ipsi tandem a iusto Iudice tributum fuisse non est dubitandum.

Id enim evincit ipsius pretiosa mors, quam apud Oppidum Amatricis Reatinæ Diocesis, post diuturnam infirmitatem in pietatis & patientiæ exercitationibus transactam, anno ætatis suæ quinquagesimo septimo, ab Incarnatione Dom. MDCXII., placide obiit in osculo Domini; & manifeste ostendunt illustria signa atque miracula, quæ ab omnipotenti Deo, tum sæpe Josepho vivente, tum etiam in ipsa ejus morte & post illam edita fuerunt; inter quæ id sane mirabile fuit, quod defuncti corpus assidua maceratione, ac morbi vi antea squallidum, inustrata coloris & speciei venustate repente florere, & suavissimum odorem exhalare cœpit; intima vero ipsius viscera medico cultro dissecta, nulla imbuta sæce, sed lacteo quodam humore tota redundare reperta sunt. Innumeras vero gratias ad Josephi invocationem a Deo se obtinuisse testati sunt Fideles, qui ad ipsius funus undique frequentes convenerunt propter conceptam de ipsius Sanctitate opinionem; qua etiam impellente, Josephi Cives post aliquot annos pium illud facinus audacter perpetrarunt, ut nocte quadam, occasione data, ad Amatricis Oppidum accedentes venerandum ipsius corpus asportarent, & Leonissam deferrent; firma spe ducti, magnum sibi adversus ingruentes calamitates in illius possessione ac Servi Dei patrocinio præsidium fore.

Cumque ad legitimum instruendum iudicium de ipsius Beatificatione & Canonizatione nihil deesset eorum, quæ per Sacrorum Canonum & Constitutionum Apostolicarum Decreta requiruntur; nonnulli primum Processus a Locorum Ordinariis constructi, mox etiam alii Apostolica Auctoritate confecti fuerunt, ex quibus desumptæ sunt rum Virtutum Theologaliarum & Cardinalium, iisque adnexarum, quæ in Josepho emicuerunt, tum etiam Miraculorum ejus intercessione a Deo edictorum plenissima probationes; quibus per

dilectos Filios Consultores Congregationis Sacrorum Rituum, deinde per Ven. Fratres nostros S. R. E. Cardinales eidem Congregationi prepositos mature & ex ordine discussis, sanctæ mem. Prædecessor noster Clemens Papa XII., auditis eorum consiliis, die XV. Junii Anni MDCCXXXIV. definivit; *Constare de Josephi Virtutibus in gradu heroe*; ac similiter triennio post, die nempe VIII. Junii A. MDCCXXXVII. de duobus Miraculis constare decrevit; nimirum de puero, qui a nativitate palpebras inter se adeo junctas habebat, ut lucis usura ipsi perpetuo interclusa judicaretur; implorata vero super eum Josephi ope, & oculos statim aperuit, perfectumque visionis sensum deinceps obtinuit: deque Josepho Novello, qui quum gravissimo vulnere in genu fauciatu fuisset, invocato Servi Dei nomine, momento temporis sanatus fuit. Et consequenter de ipsius pariter Congregationis consilio idem Prædecessor ad publicum cultum Josepho indulgentum progressus est: Qua de re expeditis Apostolicis Literis die XIX. ejusdem mensis & anni, ejus Beatificationis Solemnia in Basilica Lateranensi celebrata fuerunt, aliaque religiosi cultus obsequia ad formam Indultorum in iisdem Literis contentorum, ipsius beati Viri memoriz summo Fidelium studio fuerunt exhibita.

Altero autem biennio vix elapso, quum eidem Clementi Prædecessori pro parte Ministri Generalis Ordinis Minorum S. Francisci Capuccinorum, totius Religionis suæ nomine, expositum fuisset; ipsius beati Viri Sanctitatem novis atque frequentibus Miraculis a Deo illustrari, communibusque Populorum Votis atque etiam postulationibus clar. mem. Caroli VI. Hispaniarum Catholici & Romanorum Regis in Imperatorem electi, nec non Carissimorum in Christo Filiorum nostrorum Magnæ Britanniz, Poloniz, atque Sardiniz Regum, aliorumque supremorum Principum & Magnatum, complurium præterea S. R. E. Cardinalium, Antistitum, Ecclesiarum, atque Universitatum expeti, ut de so-

lemni ejusdem Beati Canonizatione juxta Ritum & praxim Sanctæ Romanæ Ecclesiæ tandem ageretur; placuit eidem Prædecessori, præfata Congregatione approbante, pro hujusmodi Causæ reassumptione Commissionem signare, & compilationem novorum Processuum super indicatis Miraculis post indultam Josepho venerationem sequutis, auctoritate Apostolica, nonnullis Episcopis de more delegare.

Quorum Processuum validitate approbata, Nobis jam Dei voluntate in Petri Cathedra sedentibus, sex potissimum Miracula in præfata Sacrorum Rituum Congregatione iteratis vicibus discussa fuerunt; de quibus postquam Nos ipsi suffragia Consultorum perlegimus, & Cardinalium prædictorum consilia audivimus in Congregatione Generali coram Nobis habita die xxii. Septembris Anni MDCCXLIV., nihil Nos quidem tunc pronuntiavimus, sed invocato sæpius Divini luminis adjutorio, novisque diligentis jussu nostro peractis, ut quædam tollerentur difficultates in animo nostro subortæ, dam interim privatis studiis rem totam ad summum judicii rigorem exigeremus, demum die 1. Maji Anni MDCCXLV., in Festo sanctorum Apostolorum Jacobi & Philippi, celebrata Missa in Basilica Lateranensi, publico Decreto edito, infrascripta duo Miracula tertii generis omni ex parte probata esse declaravimus.

Primum est consolidatio crurum & femorum pueri Josephi Dionysii, qui inferiora hujusmodi membra adeo debilia & flaccida ab utero Matris attulerat, ut iis nullo modo corpus sustentare posset; quin immo quum eorum membrorum carnes, linteoli ritu, quaquaversum complicerentur, ossibus ea catere omnino putabantur: Hunc Mater biennii jam ætate nil proficientem ad Aram adduxit, sub qua beati Josephi corpus requiescit; cumque omnipotentem Deum pro deplorata filii sanitate per ipsius Beati merita cum lacrymis exorasset, exaudita est oratio ejus, itaut puerum inde pedibus suis in-

procedentem Domum reduxerit.

Alterum est sanatio Antonia Morellia, cui congesta tabes in sinistra thoracis regione interiora viscera adeo infecerat, ut licet Chirurgi manu externus tumori hiatus apertus fuerit, attamen non ex eo solum, sed sæpe etiam ex ægrotantis ore, sanies mixta sanguine alternatim fluere perrexerit; assiduusque dolor cum tussi & febris, heclicam Mulierem biennio toto afflictam detinuerit; vulnus autem, contractio callo, in fistulam degeneraverit, ex qua spiritus per respirationem pectore exceptus adeo libere permeabat, ut aliquando candelæ flammam extingueret. In hoc desperato valetudinis statu, quum oleo ex lampade ante corpus beati Josephi ardente fistulæ labia inuncta fuissent; unius noctis spatio fistula coaluit, abscessit febris & dolor, tussis cessavit, color viresque redierunt, atque integra & perseverans valetudo Mulieri est restituta.

His igitur probatis, quum in præfata Sacrorum Rituum congregatione coram Nobis coacta die 3. Augusti ejusdem Anni MDCCXLV. proposita fuerit quaestio, an tuto procedi posset ad solemnem beati Josephi Canonizationem, nemini dubium fuit, quin juxta praxim Apostolicæ Sedis & Prædecessorum nostrorum Decreta, omnia jam ad hujusmodi effectum abunde suppetere; Nosque ipsi demum die xvii. ejusdem mensis & anni in anniversario Assumptionis nostræ solemne Decretum edidimus de eadem Canonizatione, servatis servandis, quandocumque peragenda.

Pro cuius Decreti executione quum prædictorum Supremorum Principum, & Antistitum, ac Populorum vota, demissæque Ordinis prædicti Fratrum Minorum Capuccinorum preces Nos urgere non desisterent; Tandem communicato consilio cum universo Collegio Ven. Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium in Consistorio secreto die xviii. elapsi mensis Aprilis coram Nobis congregatorum, eorumque assensu accepto, complures Ven. Fratres Ar-

chiepiscopos & Episcopos ex tota ferme Italia ad gravissimum consilium advocavimus; eorumque iudicio totam hujus Causæ seriem, atque omnia, quæ de virtutibus & miraculis beati Josephi probata fuerant, tum oretenus in Consistorio publico coram Nobis habito, in quo dilectus Filius Philippus Maria Pirellius Aulæ Nostræ Consistorialis Advocatus ipsius Beati Causam peroravit, tum etiam in scriptis exponi mandavimus, tradita nempe singulis distincta præmissorum omnium relatione, ex authenticis monumentis præfate Congregationis Sacrorum Rituum religiose desumpta. Quibus præmissis, aliud Consistorium die xiii. labentis mensis Junii coegimus, in quo præter Ven. Fratres nostros S. R. E. Cardinales, prædictos quoque Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos in Romana Curia præsentés sedere iussimus, atque adstantibus Apostolicæ Sedis Notariis, & duobus antiquioribus Causarum Palatii nostri Auditoribus, super expetita beati Josephi prædicti Canonizatione sententias dicere. Cumque omnes ad unum pro suprema ipsius Beati glorificatione non assensum modo suum solidis rationibus confirmatum, sed enixa etiam studia & vota sua declarassent; Nos quidem ea de re a prædictis Apostolicæ Sedis Notariis publica Instrumenta confici, ac præterea prolatorum suffragiorum exempla a singulis subscripra colligi, & in Tabularium Ecclesiæ Romanæ inferri mandavimus: Verumtamen antequam ad ferendam hujusmodi definitivam sententiam adduceremur, indictis per Urbem generalium jejuniis diebus, designatisque ad supplicationes Ecclesiis cum Indulgentia ab iis consequenda, qui suas cum nostris obsecrationibus jungerent, publicas Ecclesiæ preces apud Deum Patrem luminum interponere curavimus, ut ad dirigendos sensus nostros juxta viam suam gratiæ suæ auxilium Nobis non denegaret.

Tandem hac die beatorum Apostolorum Petri & Pauli Triumphus decorata, in Basilica Vaticana, ad quam solemni ritu Nos præcesserunt omnes Cle-

ri

ri Secularis & Regularis Ordines, omnia Magistratum & Officialium Romanæ Curiae Collegia cum prædictis Ven. Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiscopis & Episcopis, Ecclesiasticum conventum celebrantes antequam sacra mysteria conficeremus, exhibitis Nobis iterum iterumque a dilecto Filio nostro Joachimo Tituli SS. Quatuor Coronatorum Presbytero S. R. E. Cardinali Portocarrero nuncupato, per organum dilecti Filii Virgilio Montecatini Consistorialis Aulæ nostræ Advocati prædictorum christianorum Principum, Ecclesiarum, & Populorum postulationibus, ac votis pro ipsius beati Josephi a Leonissa, quemadmodum etiam pro Beatorum Fidelis a Sigmaringa, Camilli de Lellis, Petri Regalati, & Catharinæ de Ricciis solemni Canonizatione, impetrata prius cælestium Spirituum & Sanctorum omnium intercessione, atque invocato Paraclito Spiritu ad honorem sanctæ & individuae Trinitatis, ad exaltationem Fidei Catholicæ, & christianæ Religionis augmentum, ac de concessa humilitati nostræ Apostolicæ auctoritatis plenitudine, ipsum beatum Josephum Ordinis Minorum Capuccinorum Sacerdotem, omnium christianarum virtutum laude, plurimorumque miraculorum gloria, maturo nostro, & adstantium Fratrum nostrorum iudicio cumulatifimum, una cum præfatis Fidelis, Camillo, Petro, & Catharina, Sanctum esse decrevimus & definivimus, ac Sanctorum Catalogo adscripsimus, ejusque memoriam, quam in subsequuta Missæ celebratione Nos ipsi solemniter venerati sumus, ab universa Ecclesia quotannis die iv. Februarii religiose coli mandavimus, in Nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Omnibus quoque Christianis ad tantæ solemnitatis celebritatem congregatis, Plenariam, his vero, qui singulis annis prædicta die ad ejusdem Sancti Corpus venerandum accessissent, septem annorum & totidem quadragenarum Indulgentiam, in forma Ecclesiæ consueta misericorditer in Domino largiti fuimus.

Gaudeant igitur in Domino universæ familiæ gentium, & in vocibus exultationis jubilent Deo, qui Ecclesiam suam perpetua miseratione custodiens, præclaris eam Sanctorum exemplis quotidie instruere, meritis atque prædiis roborare non desinit; ut quibus per Filium suum sanctissima vitæ documenta tradidit, amplissimamque Cælestis Regni hæreditatem promisit, iisdem per Sanctos suos nova ad currendam salutis viam incitamenta, novam semper attingendæ metæ fiduciam præbeat; ipso adjuvante & donante, qui est iustitia, & sanctificatio, & redemptio nostra; qui cum Patre & Spiritu sancto vivit & regnat in secula seculorum.

Ut autem præmissa omnia ad universæ per Orbem Ecclesiæ notitiam perducantur, eorumque memoria perpetuis futuris temporibus ad Dei gloriam, & Fidelium eruditionem indeficiens perseveret; Nos ea præsentibus Apostolicis Literis complecti & roborare volumus, mandantes, harum transumptis, sive exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem ab omnibus fides habeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostræ definitionis, decreti, adscriptionis, mandati, statuti, relaxationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnat. Dominicæ MDCCXLVI., xxi. Kalendas Julii, Pontificatus Nostri anno vi.

✠ EGO BENEDICTUS CATHOLICÆ ECCLESIAE EPISCOPUS.

† Ego T. Episcopus Ostien. & Veliterren. Card. Rufus Decanus, & S. R. E. Vice-Cancellarius.

† Ego

† Ego A. Episcopus Portuensis Card. S. Clementis S. R. E. Camerarius.	† Presbyter Card. Cavatibinus.
† Ego V. Episcopus Prænestinus Card. Petra, Major Pœnitentarius.	†
† Ego P. A. Episcopus Albanen. Card. Cavasa.	†
† Ego V. Episcopus Sabinen. Card. Bichius.	†
†	† Ego F. Tit. S. Mariae de Populo Presbyter Card. de Ricciis.
†	† Ego A. Tit. S. Silvestri in Capite Presbyter Cardinalis Rufus.
†	† Ego C. Tit. S. Mariae de Ara-Cœli Presbyter Card. Calcagnini.
†	† Ego P. M. Tit. S. Agnetis extra muros Presbyter Card. de Montibus.
† Ego Nicolaus Maria Tit. S. Petri ad Vincula Presbyter Card. Lercari.	† Ego F. Tit. S. Matthæi in Merulana Presbyter Card. Tamburini.
†	† Ego J. Tit. S. Crucis in Hierusalem Presbyter Card. Besozzi.
†	†
† Ego F. Tit. S. Mariae Translyberim Presbyter Card. Burghesius.	†
† Ego A. Tit. S. Stephani in Monte Cœlio Presbyter Card. Gentili.	†
† Ego Fr. J. A. Tit. SS. Silvestri & Martini Presbyter Card. Guadagni.	†
† Ego T. Tit. S. Cæcilie Presbyter Card. de Acquaviva.	†
† Ego D. Tit. Basilica Sanctorum Duodecim Apostolorum Presbyter Card. Rivera.	† Ego Carolus S. Mariae in Via-Lata Diaconus Card. de Marinis.
† Ego J. B. Tit. S. Mariae Angelorum Presbyter Card. Spinula.	† Ego Alexander S. Mariae ad Martyres Diaconus Card. Albanus.
†	† Ego Nerius S. Eustachii Diaconus Card. Corsinus.
†	† Ego Agapitus S. Agathe Diaconus Card. Mosca.
†	†
† Ego R. Tit. S. Sabine Presbyter Cardinalis de Ilcio.	† Ego C. S. Mariae in Porticu Diaconus Card. Sacripantes.
†	† Ego M. SS. Cosmi & Damiani Diaconus Card. Bolognietus.
† Ego D. Tit. S. Bernardi ad Thermas Presbyter Card. Passioneus.	† Ego H. S. Angeli in Foro Piscium Diaconus Cardinalis Columna.
† Ego S. Tit. S. Priscæ Presbyter Cardinalis Valenti.	† Ego P. S. Georgii in Velabro Diaconus Card. Columna.
†	† Ego A. S. Mariae in Aquiro Diaconus Card. Tanari.
† Ego J. F. Tit. SS. Quatuor Coronatorum Presbyter Card. Portocarrero.	† Ego H. S. Adriani Diaconus Card. Bardi.
† Ego C. Tit. SS. Joannis & Pauli Presbyter Card. Paulutius.	† Ego D. SS. Viti & Modesti Diaconus Card. Ursinus.
†	
† Ego C. A. Tit. S. Mariae de Pace	

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

V I S A

de Curia I. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Loco † Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

LITERÆ DECRETALES

CANONIZATIONIS

B. CATHARINÆ DE RICCIIS
VIRGINIS.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

AD nuptiale convivium, quod Rex cælestis præparavit Filio suo, ad quod non cessat ab origine Mundi humanas animas invitare, donec Electorum numerus impleatur, omnes quidem virtutes, quibus electæ Sponsæ tamquam dotali censu ditantur, ingressum atque aditum parant; sed virginalis purissimum corporis animique puritas a deo faciles accessus præstare consuevit, ut qui casti sunt corpore & Spiritu, interdum etiam ante statutum sponsalium diem ad ipsa nuptialia gaudia introduci contingat, nimirum talibus tantisque de Cælo favoribus in hujus vitæ exilio adhuc degentes cumulari, ut jam fere ad perfectam cum Sponso unionem in antecessum pervenisse videantur. Hoc est fortasse, quod Nobis innunt prudentes illæ Virgines, de quibus in Evangelica Parabola legimus, quod licet ipsæ tunc Sponsi thalamo destinatæ non essent, attamen quum studio pervigiles, & cum ornatis ardentibusque lampadibus & vasis oleo plenis inventæ fuerint, adveniente Sponso intraverunt cum eo ad nuptias; ut scilicet pro earum captu, ineffabiles illas prægustarent delicias, quibus felices demum animæ compotes erunt, quum post expletam mortalis vitæ peregrinationem, in Templum

Regis in Sanctuarium Dei cum lætitia & exultatione adducemur. Hoc satis aperte declaravit ipse Dominus, Jesus, qui in diebus carnis suæ Discipulum illum virginittatis candore præstantem, præ ceteris omnibus, quos amicos suos appellavit, singularibus caritatis significationibus est prosequutus; eidemque postea secreta cælestia revelavit. Hoc sæpe deinceps in pluribus sanctis utriusque sexus virginibus demonstravit. Hoc denique recentius ostendit in B. Catharina Virgine Ordinis Prædicatorum Monialis; in cujus innocentia ac puritate ita sibi complacuit Sponsus virgo & Virginis Filius, ut eam ad sublimissimum perfectionis culmen evectam, ac cælestium charismatum copia perfusam, ad intimam sui familiaritatem in terris admiserit, & tandem suæ ipsius beatitudinis participem in Cælis fecerit; ubi illam in sinu Dilecti certissime regnantem, & pro nobis assidue intercedentem, ab universa Ecclesia colendam ac venerandam esse (prævia virtutum ipsius, ac miraculorum in ejus gratiam a Deo editorum cognitione ac juridica approbatione,) de Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, necnon Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Episcoporum in Romana Curia congregatorum consilio & assensu, auctoritate Apostolica nuper definiendo declaravimus, decrevimus, atque statuimus.

Florentiæ clarissima Italiæ Urbe ex Nobili Familia de Ricciis anno MDXXII. ortum habuit Catharina, quam Parentes in Baptismo Alexandram nuncuparunt. Porro ad quam excelsum Sanctitatis apicem proveclurus eam esset omnipotens Deus, cito demonstravit præveniendū illam in benedictionibus dulcedinis, ut quum ab ipsa puerili ætate sublimibus mentis illustrationibus atque ineffabili cordis suavitate in sanctæ orationis exercitio atque in ceteris pietatis officiis exequendis frequenter completa fuerit jam tunc mundana gaudia despiciere, & ad cælestim ex animo adspirare assueverit. Itaque quum ad firmiorem ætatem pervenisset, & claustrali vitæ bona, in Monasterio pri-

primum S. Petri e Monticulis prope Florentiam, tum in alio S. Vincentii in Civitate Pratenſi prægulaſſet; ſruſtra deinde Pater ſecularium nuptiarum ſplendorem & commoda ipſi propoſuit; quæ in odorem caeleſtis Sponſi currens nunquam quievit, donec ei tandem permiſſum fuit ad prædicti Pratenſis Monafterii ſolitudinem convolare; ibique Deo ſub Regula ſancti Dominici perpetuo ſe addicere.

Angelicam vivendi rationem ſtatim a Tirocinio exorta, quum ſe in omni virtutum genere univerſæ Societati magnopere probaſſet, ſummo Sororum ſtudio ad Religioſam Profeſſionem admiſſa fuit, quamvis ipſa præ animi deſiſſione rejiciendam ſe fore pertimeſceret. Perfectiſſima fuit Catharinæ obedientia difficilioribus licet experimentis probata; abſolutiſſima Regularis diſciplinæ cuſtodia; alacris in abjectis quibuſque miniſteriis obeundis promptitudo; admirabilis modetiſſima atque ab omni re, quæ ipſius animæ puritatem quoquo modo obſcure aut obnubilare poſſet, ſumma averſio; aſſidua vero unio cum Deo, ad cuius honorem omnia ſua dicta & facta fideliter dirigebat.

Tanta vero illius virtutum admiratio in Monialium animis excitata fuit; ut eam vix quintum ætatis luſtrum egreſſam unanimi conſenſu totius Monafterii moderatricem elegerint; idque munus deinceps eidem, quantumvis invitæ, atque obediendi magis, quam imperandi cupidæ ad annos quadraginta duos in omnem ſcilicet ipſius vitam prorogaverint. Nihil enim in ea deſiderandum ſibi eſſe intelligebant, ſive ad reſtitutionem atque prudentiam, ſive ad vigilantiam & ſolicitudinem, ſive ad caritatem & comitatem, ſive ad religionis & pietatis fovendæ ſtudio, ſive ad exemplum. Illam ſibi ducem atque horratricem ad ſpirituales profeſſus, illam in omni officio magiſtram, in omni rerum viciffitudine matrem amantiffimam experiebantur, plenoque obſequio colebant, & ſincero amoris affectu complectebantur. Ipſa vero ad ianume-

ras curas, quas pro commiſſo ſibi regimine gerebat, hoc etiam ſolicitudinis addebat genus, ut abjectiſſima magisque laborioſa miniſteria ſibi reſervando, eaque continenter exercendo impoſitam ſibi auctoritatis & elationis ſpeciem aliqua ſaltem ratione extenuaret; ſimulque ut animum ſuum, multiplicatis atque protracſis orationis temporibus, arctius cum Deo conjungeret, ne forte inter avocantium negotiorum occupationes divinæ caritatis ignis in ejus ſinu tepeſceret.

Qua ſane in re votis ſuis fraudata non eſt piſſima Virgo; ſed per ſui ipſius contemptum in Dei amore quotidie creſcens, atque ex hoc ipſo in ſui abnegatione magis proficiens, ad eam brevi pervenit chriſtianarum virtutum perfectionem, quam per legitimas pleniffimasque probationes rite demonſtrata & manifeſtis divinæ omnipotentis ſignis atque miraculis comprobata, ſolemni Eccleſiæ vocabulo Sanctitatem appellamus. Quæ quum ſit omnium chriſtianarum virtutum in gradu heroico pro cuiusque ſtatus & vitæ ratione pleniffima complexio; perfectumque includat implementum divinorum præceptorum & conſiliorum, quæ ad ſtabiliendam in credentium cordibus Dei & Proximi dilectionem, & ad deſtruentum humanæ cupiditatis regnum a cæleſti Legislatore tradita fuerunt; juvat hic ex præclaris Catharinæ operibus aliqua commemorare, ex quibus demonſtrata illius habituali in Deum caritate, in Proximos miſericordia, in ſemetipſam ſeveritate, de reliquis etiam virtutibus, quibus eam cumulate præditam fuiſſe compertum habemus, cuiuslibet licet conjectari.

Sapientiæ cæleſtis incenſa ſtudio unum ſibi propoſui cui præ ceteris vacaret, Librum, unum quod ſequeretur exemplar; Jeſum Chriſtum, & hunc crucifixum: Quem oculis cordis jugiter aſpiciendo, quem dies nocteſque contemplando, adeo in illius amorem exarſit, ut nihil extra eum cogitare, nil niſi de ipſo loqui, nihil quod pro ipſo & ſecundum ipſum non eſſet, agere poſ-

posse videretur. Nulla res erat, nulla ejus vitæ actio, quæ non statim ipsam ad recordationem Dei, tamquam primæ originis & finis omnium, revocaret; ejusque memoriæ dulcedine percussam ad ferventissimas adspirationes, ad inflammata suspiria, ad subita etiam animi deliquia compelleret. Indignam se prorsus esse aiebat, quæ divini amoris igne accenderetur: Veruntamen, si ab ejus veluti vitali flamma destitui se forte congeret, animam vitamque suam illico defecturam fore profitebatur. Quod si in communibus vitæ actionibus Deo suo ita adhærebat, ut ab eo divelli non posset, quanto magis necesse est intimam fuisse unionem, qua illius spiritus cælesti Sponso in oratione, ac mysteriorum & virtutum ejus contemplatione jungebatur? Tunc videre erat Catharinam extra se raptam, totamque in Deo absorptam, non solum spiritualium animæ facultatum, sed etiam corporeorum sensuum commercium cum creatis omnibus rebus abrumpere, ac multas sæpe horas aliquando etiam integros dies in ecstasi perseverare. Illud vero præ omnibus admirabile fuit, quod meditatio passionum Christi in ea operabatur; dum ipsam in imaginem & similitudinem patientis Sponsi interius exteriusque transformans illius dolores jam alte animo insculptos corporis quoque motibus exprimere cogebat; ita ut singulis hebdomadibus a meridie Feriæ quintæ usque ad horam nonam Feriæ sextæ a sensibus abstracta totam feralis Tragediæ seriem ordinate ad vivum repræsentaret. Quis autem vel mente assequi valeat uberrimas consolationes, quibus Catharinæ cor in Eucharistici panis sumptione perfundebatur? Tunc fiebat super eam manus Domini, gloria Domini in eam descendens, clarissimæ lucis radios adstantium quoque oculis perspicuos ex ipsius corpore undequaque spargebat: aliquando etiam ipsum ejus corpus a terra elevabat, ac diu in aere pendens multis insipientibus sustinebat. Hinc minime mirum, si pia Virgo cælestium virtutum formam ex

adeo intima Sponsi consuetudine in se recipiens, eam in suis moribus tanquam in speculi nitore exhibebat; ac ferventissimo divinæ gloriæ zelo flagrans, tam subiectas sibi Virgines, quam obvios quosque fideles ad amorem Dei inflammare, ad virtutem excitare curabat.

Qua in re cum ipsius Dei gloriam præ oculis præcipue habebat, tum etiam pro ingenti sua in Proximos caritate ipsorum æternam salutem magnopere spectabat. Hoc erat sane potissimum argumentum perfectæ dilectionis, qua omnes vocationis suæ consortes prosequabatur; dum scilicet Dei cultum, Religionis fervorem, virtutum omnium studium in ipsis fovere atque amplificare omni ope satagebat. Sed nec in reliqua officii sui administratione minora ipsis maternæ pietatis studia impendebat. Summa enim erat & jugis Catharinæ sollicitudo, ne quid concredito sibi gregi deesset, siue ad innocentiam custodiam, siue ad morum disciplinam, siue ad animorum quietem & tranquillitatem, siue ad temporalis vitæ subsidia & corporum incolumitatem. Si quæ vero ex Sororibus in morbum incidisset, ejus peculiarem curam eique inserviendi onus sibi fumebat; ipsi dies noctesque adstare, omniaque christianæ caritatis officia præstare gaudebat. Denique in mortis agone constitutas apud Deum juvare, earumque animas in manus Sponsi, e quibus Adversarius eas rapere non auderet, commendare & pro viribus asserere nitebatur.

Neque tamen angustis Monasterii sui finibus contineri potuit ipsius caritatis amplitudo; sed quum ad omnes ubique terrarum homines dilataretur cor ejus, pro omnium salute impetranda assiduas suas & Sororum preces & voluntarios etiam corporis sui cruciatus, seque totam omnipotentem Deo, veluti Hostiam pacificam, in unionem Sacrificii Redemptionis humanæ sine intermissione offerebat. Quin etiam ad sublevandas pauperum & calamitosorum omnium ærumnas, quod ipsa per se præstare non poterat, id excitata suis hor-

hortationibus ditiorum caritate affecuta fuit, immensa pecuniarum vis per totam Hetruriam alendis egenis, excipiendis ægrotis, viduis, orphanis, & senibus sustentandis, virginibus collocandis erogaretur. Denique ad purgantis Ecclesiæ levamen non minori studio intenta multiplicabat in eum finem suas preces & lacrymas, jejunia aliasque carnis suæ afflictationes, ut divinæ Justitiæ pro animabus adhuc in captivitate detentis satisfacere mereretur.

Quæ omnia quum clare pateat non sine prævia sui ipsius abnegatione a Catharina effici potuisse, silentio tamen prætereunda non sunt, quæ de admirabili ipsius pœnitentia & mortificatione juridice cognovimus. Sane quum semel Mundo & Satanz per ipsam religiosæ vitæ professionem omnino renunciasset, adversus carnem suam quam ipsi datum non fuerat una cum aliis rebus relinquere, perpetuum bellum gerendum sibi esse duxit. Itaque asperimis flagellis instructa, ciliciis aliisque tormentorum instrumentis onusta, frigore, inedia, vigiliis, omnique cruciatuum genere virginale corpusculum assidue divexare & conterere non destitit nec unquam per quadraginta & octo annos, quos in Religione transegit, carnem aut ova gustavit, sed solo plerumque pane & aqua victitare consuevit. Et tamen patiendi adhuc cupida pro suorum & alienorum peccatorum expiatione Dominum sæpe oravit, ut se morborum ac dolorum vi amplius probare, & ad vivum urere vellet; idque suis precibus omnia exorantibus consecutam fuisse dicendum est; cum Medici sæpe affirmaverint præter naturam omnino esse gravissimos morbos & acerbissimos dolores, quibus Ancilla Dei mirum in modum torquebatur.

Quod si tali in re, quæ ad illius cruciatum tendebat, cælestis Sponsus Dilectæ suæ preces audire non renuit; minime putandum est, ipsum qui totius consolationis fons est & origo, Catharinam in angoribus & desolationibus desertam voluisse; quique iusto suo Job pro infortuniis patienter toleratis, æ-

quissimo & clementissimo judicio omnium amissorum bonorum duplicia reddidit, non huic innocentissimæ Virgini tribuisse, ut secundum multitudinem dolorum, quos vel libenter sustinuit, vel ipsa sibi sponte irrogavit, sanctorum solatia gaudiorum ipsius animam lætificaverint.

Itaque pro hujusmodi pœnarum acerbitate ipsius spiritum ineffabilibus delectationibus, quæ in dextera ejus sunt, adimplevit; effusa scilicet in eam lucis & veritatis suæ communicatione, quæ ad sublimiorum veritatum cognitionem, ad intelligenda divinorum mysteriorum arcana ipsam deduxit, & accensa in ejus pectore beatissima caritatis suæ flamma, cujus incendii vi ac suavitatem ipsius cor tamquam cera liquefcens, deficiebat in Deum salutare suum.

Quamvis autem sanctarum animarum gloria omnis, in hac quidem vita plerumque ab intus, in altera vero adeo supra humanum captum posita sit, ut de ea vere dicatur, quod nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparavit Deus diligentibus se; voluit tamen omnipotens Dominus, sive ad manifestandas divitias gratiæ suæ, sive ad eruditionem nostram, tam insignium charismatum largitione Catharinam in terris adhuc viventem illustrare, ut omnibus liceret ex his arguere, quantam gloriæ celsitudinem in æterna Beatitudinis sede eidem conferre decrevisset.

Ad comprobandam siquidem atque juvandam sinceram ipsius caritatem, qua afflictis opem ferre, omnibusque prodesse summopere cupiebat, dedit ei Dominus potestatem faciendi mirabilia, in instantaneis morborum depulsionibus, in rerum multiplicatione, aliisque signis atque prodigiis, quæ supra omnem naturæ vim frequenter operabatur: Præterea dedit ei spiritum prophetiæ, quo sive ad Proximorum correctionem, sive ad cautelam, sive ad consolationem futura prævideret, absentia conspiceret, & cordium secreta dignosceret.

Amoris vero magnitudinem, quo Deum ipsum ex toto corde, ex tota men-

mente, ex omnibus viribus suis diligebat, ipse vicissim præclaris bonitatis suæ significationibus abunde rependit. Sæpe etenim ipse Rex gloriæ, in quem desiderant Angeli prospicere, corporali specie se illi videndum exhibuit, dulcissimosque cum illa sermones miscuit: Aliquando idem Dominus Jesus sub specie Puerili a Matre Virgine Angelorum Regina in ipsius ulnis est reclinator: Aliquando ejusdem Imago Crucis affixa, revulsis a trunco brachiis, mirabilibus eam beavit amplexibus. Denique ipsam in fide & caritate sibi spontatam fulgido ornatu ac pretiosissimis monilibus de thesauris suis decoravit. Illius enim lateri ac manibus, pedibusque, sacra clavorum suorum & lanceæ Stigmata sanguine rubentia insculpsit; spineum diadema capiti imposuit; humeris vero vestigia Crucis profunde impressit. Utque magis ostenderet quantam esset inter se & Catharinam spirituum & voluntatum conjunctio, illustre signum posuit in faciem ejus, ipsam aliquando in vivam sui vultus imaginem & similitudinem transformans, ut qui Catharinam vidisset, ipsum Filium Dei & Filium hominis videre se estimaret.

Tantam sanctitatem tantis illustratam prodigiis voluit Deus ad sui gloriam & ad posterorum fidem per omnia probationum genera in summa certitudinis luce collocari: Probata est contradictionibus obloquentium & calumniantium vituperationibus: Probata est admirantium laudibus & prædicationibus, clarissimaque fama, quæ non modo per Hetruriam, sed per alias quoque Italiæ Regiones, ac demum per universam Europam longe lateque diffusa incredibilem ad ipsam traxit hominum multitudinem ex omni conditione, etiam Regia, ex omni sexu atque ætate; qui ad petenda consilia, ad beneficia vel spiritualia vel temporalia obtinenda, ad magnificandum Deum in mirabilibus ejus undique ad eam confluebant. Verum ipsa Catharinæ virtus inter tam diversa hominum judicia sese luculentissime probavit, tum scilicet perpetuo

arque constanti innocentiz & sanctitatis tenore, tum singulari potissimum humilitate, qua & obrectantium malignitatem & mundanorum plausum vanitatem æque superavit; ut toto ipsius vitæ cursu per gloriam & ignominiam, per infamiam & bonam famam, ipsius securam conscientiam solidamque pietatem nec laudes inflarint, nec opprobria defatigaverint.

In omnibus enim collatis sibi muneribus non suam, sed Donatoris excellentiam agnoscebat, seque diviorum beneficiorum indignam ex animo reputans, nihil in vulgus prodire volebat, quod aliquo modo in sui gloriam cedere posset. Quare cum cognovisset, volumen quoddam rerum a se gestarum & cælestium donorum, quibus a Deo quotidie cumulabatur, penes Moniales asservari ab aliqua ex ipsis conscriptum; cumque frustra orando & obsecrando cum iis egisset, ut hujusmodi volumen concisum flammis traderetur, ipsa denique illud fortuito repertum statim in ignem conjecit. Quod si nihilominus ipsamet arcanas divinæ bonitatis communicationes in oratione potissimum sibi impertitas cuidam ex Sororibus fideliter enarravit; id nonnisi eadem humilitate impellente & invito proflus animo præstitit; ne scilicet imperio Confessarii, qui id ad multa expedire prudenter in Domino judicavit, ulla in re quantumvis ardua refragaretur. Cum vero ex ostensione virtutum atque signorum, quæ Deus in ipsa & per ipsam operabatur, & quorum causa frequens erat hominum ad Monasterium accessus, vel religiosam sanctæ societatis quietem turbari posse metueret; vel pro se ipsa formidaret, ne forte in superbiz vitium declinans, inde fieret immunda vanitate, unde videbatur virtute clarescere; non destitit Sponsum rogare atque orare, ut divinis suis muneribus modum imponere, vel saltem ea mortalium oculis occultare dignaretur; donec sua humilitate ac perseverantia, quod postulabat, obtinuit.

Ex hac ipsa perseveranti humilitate, Viri pietate & doctrina præcipui veram

ram minimeque focatam Catharinæ virtutem agnoverunt, & tamquam ad Lapidem Lydium comprobaverunt; tum scilicet ipsius Ordinis Superiores, qui non semel de illius spiritu experimenta sibi capienda esse duxerunt; tum etiam insignes Ecclesiarum Præfules, inter quos Robertus olim hujus S. R. E. Cardinalis Puccius nuncupatus, Episcopus Pistoriensis, qui de mandato felicis record. Pauli Papæ III. Prædecessoris nostri cum aliis probatissimis Viris ad præfatum Monasterium se contulit, ut tam evulgatam sanctitatem ad rigidam examen revocaret; Michael item Cardinalis Alexandrinus nuncupatus, qui a a sancto Pio Papa V. ipsius Avunculo, & nostro pariter Prædecessore ad gravissima hujus Apostolicæ Sedis totiusque christianæ Reipublicæ negotia tractanda Legatus missus Catharinæ monita & consilia expetenda sibi esse censuit; alique præterea sapientissimi Antistites, & ejusdem S. R. E. Cardinales, præsertim Marcellus Cervinus, Hippolytus Aldobrandinus, & Julius Mediceus, quos ad hanc Petri Cathedralis deinde evescos inter Venerabiles Prædecessores nostros numeramus; quique omnes illius perspectæ sanctitati, quam veluti conclamatione testimonium dederunt. Istorum gravissimis iudiciis magnum auctoritatis pondus accedit ex singulari existimatione, qua S. Philippus Nerius, tunc in humanis agens, Catharinam est persecutus, cuius etiam spirituales amicitiam ac litterarum commercium, Deo inspirante expetivit; & aliquando in ecstasim raptus, quod illi pariter familiare fuit, cum ipse Romæ degeret, Catharinam in suo Monasterio Prati commorantem coram Deo, communi nimirum ipsorum amicitie nexu, longo tempore est allocutus; quemadmodum fel. record. Urbanus Papa VIII. in suis Apostolicis literis super ejusdem sancti Philippi Canonizatione a Gregorio XV. antea facta editis, testatum reliquit.

Denique anno ipsius ætatis sexagesimo sexto, religiosæ Professionis quadragésimo octavo, cum tempus adve-

nisset migrandi ex hac vita ad Spontaneam, qui caritate perpetua dilexit eam, in extrema ipsius infirmitate, nil nisi illustre & sanctimonia plenum apparuit. Siquidem Ecclesiæ Sacramenta summo pietatis & religionis sensu petiit atque suscepit; sanctissima Sororibus monita de omnibus vocationis earum officiis reliquit; morbi dolores invicta patientia toleravit; atque in Crucifixi amoris sui contemplatione usque ad extremum spiritum defixa permansit; tandemque inter Angelorum concentus, quos etiam ab adstantibus Monialibus audiri Deus voluit, purissimam animam Deo reddidit, die 11. Februarii anno Domini MDLXXXIX.

Sancta Maria Magdalena de Pazzis, tunc temporis Florentiæ vivens, festivum Catharinæ ingressum in cælestem Hierusalem, & exultantes de ipsius triumpho beatorum Spirituum choros in mentis excessu spectavit. Communis autem quæ invaluerat de ipsius sanctitate, opinio ingentem populi frequentiam ad ejus funus celebrandum adduxit. Utque deinceps ipsius Sepulchrum magno in honore haberetur, in Causa fuerunt crebra beneficia & miracula, quæ plerique a Deo per ipsius merita se obtinuisse testabantur.

Illius denique Sanctitatem extra omnem dubitationis aleam constituunt juridicæ probationes, quæ tam super ipsius heroicis virtutibus, quam super miraculis ad illius invocationem a Deo patratis, Episcopali primum auctoritate, mox etiam Apostolicæ Sedis delegatione collectæ, & apud hanc Sanctam Sedem diu & mature discussæ, firmissima Nobis fundamenta suppeditarunt, ut definitive tandem super ea pronunciaremus, & Catharinæ nomen atque memoriam sanctarum Virginum Catalogo solemniter adscriberemus.

Primum iudicium super præmissis omnibus ante Urbani Papæ VIII. Decreta peractum fuit ab Auditoribus Caesarum Palatii Apostolici, qui & Processuum validitatem, & virtutum excellentiam, & miraculorum veritatem gravitatemque comprobarunt. Antequam

quam vero horum cognitio a S. R. E. Cardinalibus Congregationi Sacrorum Rituum prepositis assumeretur, alterum institutum fuit iudicium super huiusmodi Decretorum a prefato Urbano Predecessore interim editorum observantia; de qua primo quidem Episcopus Pistoriensis anno MDCLXXV., mox etiam predicta Sacrorum Rituum Congregatio anno MDCLXXIX., ac de ipsius consilio san. mem. Predecessor noster Innocentius Papa XI. plenissime constare decreverunt.

Instaurato demum ante hos triginta annos in prefata Congregatione Sacrorum Rituum novo Catharinæ virtutum examine, Nobis tunc in minoribus Promotoris Fidei munus gerentibus, omnibusque plene ac severe discussis, tandem a piæ memoriæ Predecessore quoque nostro Benedicto Papa XIII. die VII. Martii anno MDCCXXVII. de iisdem pariter constare decretum fuit. Duo vero miracula a simil. record. Decessore nostro Clemente Papa XII. die xxx. Aprilis anni MDCCXXXIV. de eiusdem Congregationis consilio approbata fuerunt: Instantaneæ nimirum sanationes, tam Sororis Catharinæ de Bonisi in eodem Monasterio S. Vincentii Professæ ab Aneurysmate; quam Sororis Elisabeth Cherubinæ Cattani in Monasterio S. Claræ prefatæ Civitatis Pratenfis Monialis Conversæ ab Ischiade. Hinc idem Clemens Predecessor, datis Apostolicis literis in forma Brevis die 1. Octobris eiusdem anni, Beatæ titulum & honores Catharinæ tribui ac deferri posse concessit.

Cum vero deinceps accepisset nova miracula, post indultam Catharinæ venerationem, ipsius intercessione a Deo edita esse; ad preces catholicorum Principum & Populorum, complurium Antistitum, & universi Ordinis Fratrum Prædicatorum, quibus omnibus ipsius Beatæ Canonizatio summopere cordi erat, novos super eisdem Processus auctoritate Apostolica confici mandavit. Quorum Processuum validitate approbata, Nos denique ad Petri Cathedram inscrutabili Dei iudicio interim evecli,

post accuratissimum miraculorum in ipsis relatorum examen in prefata Sacrorum Rituum Congregatione de more peractum, visis ac respective auditis in Congregatione Generali coram Nobis habita die xxiv. Martii anni MDCCXLIV., tam Consultorum, quam Ven. Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium eandem Congregationem constituentium suffragiis; totaque re privatis nostris studiis iterum discussa, atque uberioribus etiam documentis indubiam animo nostro fidem facientibus comprobata, tandem die xxvi. Maji ejusdem anni in Festivitate S. Philippi Nerii Confessoris, cui piam cum B. Catharina necessitudinem intercessisse supra narravimus, celebrata Missa ad Altare, sub quo ipsius Sancti corpus requiescit, atque implorato Spiritus sancti auxilio, infra scripta duo miracula auctoritate Apostolica approbavimus & publicavimus.

Primum est secundi generis, nimirum absoluta & perfecta sanatio Mariæ Clementinæ Staccioli puellæ Florentinæ ab inveterato & exulcerato cancro in dextra mamilla, qui septem primo valvulis, seu cavitatibus, mox duabus hians, acerbissimis doloribus & periculosis symptomatibus, octo annorum spatium eam excruciauit, nec ullis artis Medicæ remediis sanari poterat, sed invocata semel & iterum B. Catharinæ ope, adhibitoque oleo ex lampade ante ipsius corpus ardente penitus evanuit. Alterum tertii generis obtentum fuit a Sorore Maria Magdalena Fabris Moniali Professæ Ordinis S. Dominici Augustæ Vindelicorum. Ea siquidem pertinaci Arthritide in inferioribus membris diu vexata, jamque omnino gradiendi impotens, dum ob decretam ab Apostolica Sede ejusdem Catharinæ Beatificationem Hymnus pro gratiarum actione a Sororibus solemniter caneretur, ipsius Beatæ meritis vehementer confisa, eamque enixe precata, ad cantum Versiculi *Te ergo quesumus*, sensit se a Deo repente sanatam, redditamque sibi vires, & liberam incedendi facultatem, qua deinceps absque imminutione

ne perfectissime usa est.

Post hæc audito iterum præfatæ Congregationis generalis consilio, exoratoque privatim Deo Patre luminum, die vi. Octobris prædicti anni decrevimus, jam nihil per consultissimas leges & regulas eidem Congregationi Apostolica auctoritate præscriptas, desiderandum superesse, quo ad solemnem ipsius B. Catharinæ Canonizationem servatis servandis quodcumque procedi posset.

Ad quam demum rite recteque juxta sacrorum Canonum normam, & venerabilia Prædecessorum nostrorum Instituta procedere volentes, universi primum Collegii Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilium exquisivimus; habito nempe Consistorio secreto die xviii. elapsi mensis Aprilis, in quo Nos ipsi Summam virtutum & miraculorum B. Catharinæ, necnon seriem Actuum in ejus causa juridice gestorum ipsis exposuimus; omnibusque assentientibus, ut ad supremam gravissimo judicio manum imponendam progredieremur, complures Ven. Fratres Archiepiscopos & Episcopos ex universa ferme Italia in Urbem acciri mandavimus; eos quoque juxta morem Apostolicæ Sedis, antequam definitivam hujusmodi sententiam proferremus, in consilium adhibitori.

Hi omnes necessariam Causæ totius cognitionem hausierunt, tum ex peroratione in Consistorio publico coram Nobis habita a dilecto Filio Paulo Francisco Antamorio nostræ Consistorialis Aulæ Advocato; tum ex fideli relatione e monumentis sæpèdictæ Congregationis Sacrorum Rituum desumpta, quæ typis impressa omnibus & singulis tradita fuit.

Quapropter coacto demum die xiv. labentis mensis Junii semipublico Consistorio, in quo præter eosdem Fratres nostros S. R. E. Cardinales, omnes præterea Patriarchæ, Archiepiscopi & Episcopi qui jam tunc ad septuaginta fere hac ipsa de causa in Romana Curia præsentés aderant, sessionem habuerunt; factaque omnibus dicendæ sententiæ potestate, venerabilem hujusmodi

Tom. XIII.

Confacerdotum coronam summa consensione audivimus ad ejusdem præclaræ Virginis Canonizationem Nos adhortantem: Qua de re omnia suffragia proprio singulorum chirographo subscripta colligi jussimus, in Tabulariis Ecclesiæ Romanæ perpetuo asservanda, mandantes dilectis Filiis Apostolicarum Cæremoniarum Magistris ibi de more adstantibus, ut in absentia Notariorum Apostolicæ Sedis, qui Protonotarii de numero Participantium nuncupantur, super hujusmodi solempni actu publica Instrumenta, quotquot opus esset, conficere deberent.

Indicta itaque pro Canonizationis celeberrime hodierna die beatorum Apostolorum Patri & Pauli Martyris consecrata, non omisimus interim in humilitate & jejunio privatas nostras, & publicas Ecclesiæ preces Deo Patri offerre per Filium ejus, ut Spiritus sancti virtute mentem nostram dirigere & confirmare dignaretur. Hodieque tandem de mane, congregatis in Vaticano omnibus Cleri Secularis & Regularis Ordinibus, omnibus Romanæ Curie & Aulæ nostræ Proceribus & Officialibus, cunctisque Ven. Fratribus nostris Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiscopis & Episcopis, solempnis supplicationis ritu Divinam Majestatem venerantes, ad Basilicam Principis Apostolorum processimus. Ibi simul ac ante sacratissimam Apostoli Confessionem constitimus, dilectus Filius noster Joachimus Tituli SS. Quatuor Coronatorum Presbyter ejusdem S. R. E. Cardinalis Portocarrero nuncupatus, perorante dilecto Filio Virgilio Montecatino Consistorialis Aulæ nostræ Advocato, enixa Christianorum Regum & Principum, Ecclesiastico & Religiosorum Ordinum vota pro ipsius B. Catharinæ, sicut etiam pro beatorum Fidelis a Sigmaringa, Camilli de Lellis, Petri Regalati, & Josephi a Leonissa solempni Canonizatione; simulque maturas deliberationes super eorum meritis & miraculis hucusque rite præhabitas, Nobis representavit; Nosque semel iterum ac tertio rogavit, ut exoptatam

S du-

audum sententiam proferentes, catholici Orbis gaudium compleverimus. Quare Nos implorato prius universæ celestis Curæ præsidio, & advocato cum gemitibus Paraclito Spiritu, eoque sic inspirante, ad honorem sanctæ & individue Trinitatis, ad exaltationem Fidei catholicæ & christianæ Religionis augmentum, auctoritate Domini Nostri Jesu Christi, beatorum Apostolorum Petri & Pauli, ac Nostræ, prædictæ Catharinæ de Ricciis Virginem, Monialium Professam Ordinis Prædicatorum, christianarum virtutum præstantia ac celestium donorum & miraculorum gloria illustrem, Sanctam esse definiendo pronuntiavimus; & una cum prædictis Fidei Martyre, Camillo, Petro, & Josepho Confessoribus, Ecclesiasticis Sanctorum Factis adscripsimus, decernentes ipsius S. Catharinæ memoriam quotannis die secundæ Februarii, aliorumque Sanctorum prædictorum, aliis respective diebus, in universa Ecclesia recolendam & venerandam esse, & concedentes omnibus Christifidelibus, qui ad eorum Sepulchra designatis diebus religiose accedent, ac Deum Optimum Maximum juxta nostram & piæ Matris Ecclesiæ mentem precati fuerint, Indulgentiam septem annorum, & totidem Quadragenarum in perpetuum in forma Ecclesiæ consueta.

Tunc repletum est gaudio os nostrum & lingua nostra exultatione, reddentesque Altissimo vota nostra, sacrosanctum Altare conscendimus, atque immaculatam humanæ salutis Hostiam, junctæ beatissimorum Ecclesiæ Principum, & prædictorum Sanctorum commemoratione, omnipotenti Deo bonorum omnium Largitori reverenter obtulimus. Omnibus quoque Christifidelibus, qui ad tantæ solemnitatis celebritatem frequentes convenerant, Plenariam peccatorum Indulgentiam misericorditer in Domino largiti fuimus.

Audiant itaque universi catholicæ Ecclesiæ Filii, & intellegant magnalia Dei, atque ad celestem Hierusalem cogitationes & corda sublevantes, Beatam

hanc contemplentur candido eorum agmini sociatam, qui sequuntur Agnum quocumque ierit: Unde & illius validissimo patrocinio innixi, postulent a Deo pacem & gratiam, & ejusdem præclaris exemplis excitati discant peritura Mundi bona despiciere, & per innocentia custodiam, per poenitentia labores, per christianæ virtutis studium, ad perfectæ caritatis & sempiternæ felicitatis Regnum, ac celestis gloriæ coronam contendere, per Christum Dominum Nostrum.

Idcirco præmissa omnia ad universalis Ecclesiæ noticiam deduci, præsentisque nostras literas ad perpetuam rei memoriam extare volumus, mandantes ut earum transumptis sive exemplis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prout fides ab omnibus habeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostræ definitionis, Decreti, Ascriptionis, Mandati, Statuti Relaxationis, & voluntatis infringere, vel ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ apud sanctum Petrum ap. Incarnat. Dominicæ MDCCXLVI., xxi. Kalendas Julii, Pontificatus Nostri anno vi.

✠ EGO BENEDICTUS CATHOLICÆ ECCLESIAE EPISCOPUS.

† Ego T. Episcopus Ostien. & Veliterren. Card. Rufus Decanus, & S. R. E. Vice-Cancellarius.

† Ego A. Episcopus Portuensis Card. S. Clementis S. R. E. Camerarius.

† Ego V. Episcopus Prænestinus Card. Petra, Major Poenitentarius.

† Ego P. A. Episcopus Albanen. Card. Carafa.

† Ego V. Episc. Sabinen. Card. Bichius.

Ego

†
†
†
†
†
† Ego Nicolaus Maria Tit. S. Petri ad
Vincula Presbyter Card. Lercari.

†
†
† Ego P. Tit. S. Mariae Transyberim
Presbyter Card. Burgbesius.
† Ego A. Tit. S. Stephani in Monte
Caelio Presbyter Card. Gentili.
† Ego Fr. J. A. Tit. SS. Silvestri &
Martini Presbyter Card. Guadagni.
† Ego T. Tit. S. Cecillie Presbyter Card.
de Acquaviva.
† Ego D. Th. Basilica Sanctorum Duo-
decim Apostolorum Presbyter Card.
Riviera.
† Ego J. B. Tit. S. Mariae Angelorum
Presbyter Card. Spinula.

†
†
†
† Ego R. Tit. S. Sabine Presbyter Car-
dinalis de Ilcio.

†
†
† Ego D. Tit. S. Bernardi ad Thermas
Presbyter Card. Passioneus.
† Ego S. Tit. S. Priscæ Presbyter Car-
dinalis Valenti.

†
† Ego J. F. Tit. SS. Quatuor Corona-
torum Presbyter Card. Portocarrero.
† Ego C. Tit. SS. Joannis & Pauli
Presbyter Card. Paulutius.

†
† Ego C. A. Tit. S. Mariae de Pace
Presbyter Card. Gavalcbinus.

†
†
†
†
† Ego F. Tit. S. Mariae de Populo Pres-

byter Card. de Ricciis.
† Ego A. Tit. S. Silvestri in Capite
Presbyter Cardinalis Rufus.
† Ego C. Tit. S. Mariae de Ara-Celi
Presbyter Card. Calcagnini.
† Ego P. M. Tit. S. Agnetis extra mu-
ros Presbyter Card. de Montibus.
† Ego F. Tit. S. Matthæi in Merulana
Presbyter Card. Tamburini.
† Ego J. Tit. S. Crucis in Hierusalem
Presbyter Card. Besozzi.

†
†
† Ego Carolus S. Mariae in Via-Lata
Diaconus Card. de Marinis.
† Ego Alexander S. Mariae ad Marty-
res Diaconus Card. Albanus.
† Ego Neri S. Eustachii Diaconus Card.
Corsinus.
† Ego Agapitus S. Agathe Diaconus
Card. Mosca.

†
†
† Ego C. S. Mariae in Porticu Diaconus
Card. Sacripantes.
† Ego M. SS. Cosmi & Damiani Dia-
conus Card. Bolognietus.
† Ego H. S. Angeli in Foro Piscium
Diaconus Cardinalis Columna.
† Ego P. S. Georgii in Velabro Dia-
conus Card. Columna.
† Ego A. S. Mariae in Aquiro Dia-
conus Card. Tanari.
† Ego H. S. Adriani Diaconus Card.
Bardi.
† Ego D. SS. Viti & Modesti Diaconus
Card. Ursinus.

D. Card. Passioneus.
J. Datarius.

V I S A
de Curia I. C. Boschi.
J. B. Eugenius.
Loco † Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.
S 2 O R.

ORNATUS VATICANI TEMPLI.

Amplissimam (a) divi Petri Basilicam omnium (b) Ecclesiarum caput, speculum & exemplar, a Magno Constantino olim ædificatam Romani Pontifices tanta cura sumptuque augere semper & ornare studuerunt, ut nihil ea magnificentius, nihil elegantius aut inveniri unquam posse, aut excogitari videatur. Quia tamen minus animum movent quæ præ oculis semper sunt, Tempia consuevimus, etsi arte & materia apprimè nobilia, cum statæ quædam aut extra ordinem celebritates inciderint, adscito cultu & temporariis ornamentis excolere, ut novitas commendet, quod assiduitate quodammodo viluerat. Quod quidem, si Vaticanæ Basilicæ præcipue accidit; cum Sanctorum Fastis adscribendi in ea fuerunt, qui sanguine pro Christi fide profuso, aut vita in omni virtutum exercitatione traducta illorum gloriam promeruerunt; tanta certe cultus, & ornamentorum ad eam accessio facta est hoc tempore; cum de quinque Beatis inter Sanctos in eadem referendis actum fuit, ut secum ipsa quodammodo certaverit; nativa an adscita pulcritudine, spectabilior videretur.

De hujus igitur apparatus descriptione dicendum modo breviter erit; Nemo quippe est, qui nesciat, (c) Sanctorum glorias tali celebritate frequentari in terris; ut virtute pari, devotione consimili ac fide dimicantes, hostem vincere, & de parta victoria cum ipsis triumphare, Christo præstante possimus in Celis.

Mediam Templi faciem supra Porticum ingens pictura decorabat, septuaginta palmorum altitudine, latitudine vero quinque supra triginta, in qua ad vivum expressæ Quinque Beatorum imagines ita genibus inter nubes flexis, splendidissimum in superiori parte Trigonum quod Deificæ Trinitatis est, symbolum, venerabantur; ut & ab eo ma-

gna lucis immixtæ copia illustrarentur, & ab Apostolorum Principibus parum infra Trigonum sedentibus invitari viderentur, ut superius ascenderent. Tappete coccineum & aureis laciniis ad oras magnifice affutum infra demittebatur, quod inferiorem Procestrii partem, velaret, ex quo Summi Pontifices Populo benedicunt. Medium in eo erat Gentilitium Sanctitatis Sux stemma duobus ad latera sustentatum Aligeris: Insignia Regularium Institutorum, ex quibus Beati prodierant, inferius aspiciebantur variis frondium, florumque corollis interclusa.

Fastigio Ostii principis, ex quo in Porticum est aditus, ita ornato suus, & minoribus januis quæ utrinque adjacent, cultus non deerat; supereminebat animi singulis aurei coloris tela prægrandis tortuosis & ipsa florum coronis, & Aligerorum interjectis capitibus interius picta, exterius vero sericis velis apte crispatis undecumque conspicua; uuaquæque latitudinis palmos habebat viginti, altitudinis quindecim in quibus lemmata inscripta erant hoc ordine; Primum ab Janua principe dextrorsum.

IN CŒLESTIBUS REGNIS SANCTORUM HABITATIO EST; ET IN ÆTERNUM REQUIES EORUM.

Alterum sinistrorsum.

CORPORA SANCTORUM IN PACE SEPULTA SUNT, ET NOMEN EORUM VIVIT IN GENERATIONEM, ET GENERATIONEM. *Ecc. XLIV. 14.*

Tertio loco.

MIRIFICAVIT DOMINUS SANCTOS SUOS, ET EXAUDIVIT EOS

(a) *D. Aug. de Civit. Dei cap. 7.* (b) *Lucius III. in Epist. ad Corradum Imp. apud Osibanum Frisig. lib. 7. cap. 31.* (c) *S. Johannes Chrysost. Serm. 1. de Martyr. tom. 3.*

EOS, CLAMANTES AD SE.

Ex Psalm 4.

Quarto loco.

SANCTI TUI DOMINE MIRABILE CONSEQUUTI SUNT
ITER, SERVIENTES PRÆCEPTIS TUIS.

Interiores quoque Xysti parietes a summo ad imum convestiebant egregia peripetasmata aureis argenteisque Liciis, & præclaris operibus picta, ex ea forma quam Raphael Santius Urbinas graphice exprefferat. Hæc nobilibus stragulis, holosericoque damasceno auri tæniis fimbriato interpositis, ita quaque versum omnia illustraverant, ut nihil ornatu vacuum relinquerent.

Ab ipso vero Januæ limine, ubi prospectus in Basilicam erat, tam mirificum adeuntium oculis occurrebat spectaculum, ut nec expleri videndo hi possent, nec facile invenire, quid potissimum mirarentur; ab epistylis enim ad stylobatem holosericeæ vestes partim damascenæ, partim generis varii, aureis omnes vitæ distinctæ, columnas, parastatas, mutulos, ingentesque arcuum fornices convestierant.

Interiorem Basilicæ frontem, quæ Aram principem respicit, per amplum ex damasceno rubro velum obtexerat, partim molliter defluens, partim multimodis artificiose compositum, quod aureis undique tæniolis discriminatum, pendentibusque lemniscis conspicuum Lambertinæ gentis tesseram, Tiaræ & Clavibus Pontificiæ Majestatis Insignibus gloriosiore præferebat in medio. Nec omissa in fenestris ornandis cura, quæ prægrandes in eadem fronte tres patent, & superiori Xysto respondent; Vela enim ex eodem filo serico ab iis bifariam demissa, quæ sub extremum aureis funiculis collecta aliquantulum elevabantur; ne lux nimia forinsecus immissa collucentium cæcerum lumen imminueret. Fenestris subiecta spatia, inscriptosque lapides purpurea item vestis objerat, scite tamen venusteque varia-

Quinque Sanctorum &c.

143

ta fasciolis aureis, quæ miro inter se nexu modo Pontificias fingerent Claves, Tiaras, & Mitras; modo in regales coronas, liliorum ferta, ramosque palmarum coalescerent. Finales demum cerei septem & viginti, æquali interstitio discreti supra trium magnarum Portarum coronidem impositi.

Sericum villosum rubrum primo adhibitum hæc tempore; ut Coronam cum Templi, tum Tholi universam ambiret, quod tæniis interceptum aureis, fimbriisque ad horas pendentibus assutum, tria ferme palmorum millia longitudine æquabat. In ipso Coronæ supercillo machinæ quædam undique attollebantur, in modum calathi foliis storiatis, in versisque turbinibus, quæ ab imo angustiori in latitudinem excrescerent, ut in ipso demum vertice octo librarum cereos sustinerent.

Sextdecim præterea Tabulæ æneo colore pictæ magnorum instar Numismatum, quæ illustriora Quinque Beatorum miracula repræsentarent, ita mutulo singulorum arcuum in navi media innitebantur, ut coronam Templi maximam interciperent, ab eaque in hemicycli formam extarent. Harum coronides auro aliisque adjectis ornatibus nobiles in superiori hemicycli parte conchylio finiebantur, quod projecturam obtegeret, ex qua brachia oriebantur ad tres cereos sustinendos; latera vero Aligerorum capitibus varie interfecta: Encarpi etiam consertique flores tam apto inter se nexu inde demissi, ut & mutulo ipsi, & anaclyphis quæ arcui insidebant, ornamento essent & elegantiz. Ab ipso demum coronidum vertice amplissimum utrumque ex damasceno rubro velum defluebat laciniis ad oras aureis magnifice circumtectum, quod Tabulam, eique adjectos ornatuum ordines convestiret; miraque ob id inter tantam colorum varietatem, albaque Anaglypha arcuum fornicibus insidentia unio pariter, & proportio commendaretur.

A summo vero arcu inter holoserica, quæ ad incumbas usque tortuose decidebant tæniolis aureis concinne discrimi-

mi-

minata, & mutuo subinde nexu in rosarum formam collecta, Aliger pende-
bat palmorum triginta, apicula versico-
lori & alis ad volandum extensis, qui,
cum minorem tabulam gestaret manibus
auro illitam, inscriptum in ea lemma
obiciebat intuitibus, quod expressum
in superiori Numismate miraculum si-
gnificaret. Magnus Angelo subjicibatur
lychnuchus instar turbinis ornato fune
suspensus, qui duos & viginti funales
cereos totidem brachiolis apulto splen-
didis auro, & in duplicem ordinem ele-
ganter dispositis præfixos attolleret. Ima
lychnuchi pars aurearum frondium ma-
nipulis ornata; suprema binis palmarum
liliorumque sertis circumdata, quæ pro-
fusum pro Christo sanguinem, vitæque
innocentiam significarent, præter unde-
cumque defluentes eidem adjectos en-
carpos, & lemniscorum mæandros. Ad
huius lychnuchi latera minores alii duo
eadem forma & ornatu, auroque sub-
obscure picti demittebantur per funicu-
los aureis circumvolutos raniolis ab ea
utrinque projectura, ubi hemicyclum
arcus parastatæ incumbit, qui duobus
ordinibus discretos quatuordecim Cereos
sustollerent. Quatuor hi erant & vigin-
ti, altitudine palmorum viginti septem,
latitudine undecim; majores vero sub
arcubus positi quatuordecim, qui altitu-
dinem habebant palmorum quadraginta,
latitudinem sexdecim.

Ex Tabulis autem sexdecim, Numis-
matum instar, quæ una cum coronide
ornamentisque eadem adjunctis singulæ
quinquaginta septem palmos longitudi-
ne æquabant, septem & viginti latitu-
dine; ternæ unicuique Beatorum attri-
butæ erant, ex quibus singulorum mi-
racula innotescerent: & hoc ordine di-
spostæ.

Prima supra arcum Baptisterii præ-
serebat mirabilem Sanctimonialis scemi-
næ sanationem ope sanctæ Catharinæ
de Ricciis, cum lemmate.

*Sanctimonialis ab Arteris magna la-
xitatem jamjam moritura, admota
sibi Catharina Baculo, incolumis
restituitur.*

Porro lemmata omnia, elogia, & epi-

graphæ suum habent Auctorem V. C.
Michaellem Angelum Giacomelli San-
ctissimi Domini Nostri Papæ ab intimo
Sacello, & Sacrosanctæ Vaticanæ Basi-
licæ perpetuum Beneficiatum.

Secunda ante proximum Sacellum
Præsentationis, a sancto Josepho a Leo-
nissa sanie manantem fistulam curatam:
Hujus lemma.

*Puella, quæ macie extabuerat, sanie
fluens fistula in lava papilla insi-
dens, Oleo lampadis ad Josephi A-
ream prætuentis perungitur. Exem-
plo indulta cicatrix: Tabes depulsa.*

Tertia ad Chorum Canonicorum,
sancti Petri Regalati ope redintegratam
fistula mirabiliter curata valetudinem,
cum lemmate.

*Formina, cujus renibus scæda hærebant
fistula, Petri sepulchrum adiit, &
convalescit.*

Quarta supra fornem arcus, ex quo
cominus sancti Gregorii Sacellum aspi-
citur, hominem sancto Fidele interce-
dente, inveterato comitiali morbo li-
beratum: Istius lemma.

*Comitiali morbo laboranti admota, &
in Crucis modum ducta Fidelis effi-
gies integram illico valetudinem as-
fert.*

Quinta ad sanctorum Apostolorum
Simonis, & Thaddæi Sacellum prope
Vaticani Sacrarii Ostium; aliud prode-
bat sanctæ Catharinæ Miraculum, cum
lemmate.

*Sanctimonialis articulorum doloribus
diu excruciatæ Catharinæ opem im-
plorat; morbo statim emergit.*

Sexta sub medio Absidis dicti Pronæ
alterum sancti Petri Regalati signum
exhibebat, hoc lemmate.

*Comitiali morbo correptus homo in ca-
minum lapsus, Ollam ferventis aquæ
plenam evertit; amissum videndi
sensum Petri Caputio ad os suum
admoto recuperat.*

Septima super arcum proximum Por-
tæ, qua ad divæ Marthæ itur, signifi-
cabat impuberem divi Fidelis ope gradien-
di facultate donatum; cum lemmate.

*Quadrivus puer Pedum motu carens,
in Fidelis effigiem defixis oculis in-
tuens*

*tuens statim gradiendi facultatem
assequitur.*

Octava prodebat incendium ab eodem
sancto Fidele extinctum; erat autem
in arcu Sarphago Alexandri Papæ VIII,
proximo, loco quidem digniore, & Mar-
tyri debito, utpote ad dexteram Pon-
tificii Solii. Ejus lemma.

*Majensfeldia Fidelis ope implorata
restitutum incendium.*

Nona in sinistro Solii latere Puellam
a polypo, gangrænaque liberatam do-
cebat, sancti Camilli ope, cum lem-
mate.

*Puella naribus a multo tempore poly-
po obstructis ac gangræna erosio Fi-
lum e Camilli indusio applicitum,
morbum, morbiq; reliquias delet.*

Inde retrocens ad principem Januam
occurrebat.

Decima, in Navi transversa quam
sanctorum Processi, & Martiniani ab-
eorum Altari ibi edificato vocant. Hæc
aliâ puellam repræsentabat, ejusdem
sancti Camilli meritis a lepra munda-
tam; cum lemma.

*Puella ab utero Matris veluti lepra
quadam contracta lethali febri im-
plicata, Camilli imaginem sibi ad-
movent, illius convalescit.*

Undecima sub ejusdem Navis absi-
dem, alterum a sancto Josepho editum
in puero signum indicabat, cum lem-
mate.

*Pueri coeuntes palpebra, ne levi qui-
dem signo discriminata, aperiuntur
& lumen in oculos admittunt.*

Duodecima, non longe a divi Basi-
lii Ara, mirabilem præferebat Cancri
sanationem divæ Catharinæ auxilio;
eratque lemma.

*Vetusti Cancri in puella papilla hæren-
tis biatus duo, aliter stamineo Ca-
tharina pileo tactus, alter lampa-
dis ad ejus Aram ardentis oleo pe-
runctus, ad cicatricem perducit.*

Decima tertia, sancti Camilli pulve-
re gibbosam puellam prodens erectam
incumbebat arcui Sacello Gregoriano
respondenti; cum lemma.

*Puella gibbo corpore ab incunabulis
spirandi difficultate pressa, ac jam*

*prope enecta, hausto Camilli pulve-
re recti corporis formam accipit, &
omni morbo convalescit.*

Decima quarta super arcum Sacelli,
in quo perpetuo asservatur Sanctissimum
Sacramentum, beatum Regalatum mon-
strabat extenso pallio aquas trajicien-
tem cum lemma.

*Petrus nunquam aliter quam extensum
super aquam pallium conscendens cum
sodali suo flumen trajicit.*

Decima quinta ad arcum Cappellæ
sancti Sebastiani, consolidatas pueri
plantas ope sancti Josephi a Leonissa
indicabat, hoc lemma.

*Bimuni puerum cujus coxæ, crura, pe-
des ossibus carebant, Josephus gra-
diendi potestate compotem facit.*

Decima sexta, Ecclesiæ in Sancto-
rum suorum gloria lætitiæque trium-
phantis imaginem præferens, inniteba-
tur superiori parti ultimi arcus, qui
tamen primus ingredientibus Templum
dextrorsum occurrit.

*Populus meus, & hereditas mea, quos
eduxisti in fortitudine tua magna,
& in Brachio tuo extento. Deute-
ron. IX. 29.*

Ad hæc, quod enumerantur superne
inter epistylia sedes sive loculamenta,
tot singula singulis imposita conspicie-
bantur Virtutum simulacra, palmorum
viginti, ad similitudinem æris depicta
aureisque lineis nitentia.

In supposita cuique simulacro basi,
quæ trium erat palmorum, singularum
Virtutum nomen inscriptum legebatur.
Fuerunt autem numero viginti, nimi-
rum: Justitia, Prudentia, Temperan-
tia, Fortitudo, Fides, Spes, Caritas,
Abstinencia, Castitas, Pietas, Conti-
nencia, Puritas, Humilitas, Obedien-
tia, Vigilantia, Perseverantia, Volun-
taria Paupertas, Penitentia, Innocen-
tia, Zelus.

Quatuor ex sexdecim inferioribus Na-
vis mediæ loculamentis, quæ adhuc ca-
rent Statuis valvas versus Basilicæ,
cum in ceteris Fundatorum Regu-
laris alicujus Instituti Signa e Lunensi
marmore constitutæ jam sint, exhibe-
bant imagines albo nigroque colore sub-

ob-

obscure pictas, dextrorsum quidam sancti Petri Regalati, sinistrorsum vero sancti Camilli de Lellis¹, & sancti Josephi a Leonissa, quamlibet suæ inimicæ basi; quæ a vero marmoris colore non abluerent. Quinta, quæ supererat sanctæ Catharinæ effigies, Angelo eidem adstante, qui manu hilum attolleret, in eo ex duobus loculamentis sub hemicyclo Sacelli SS. Processi & Martiniani item vacuis statuta fuerat, quod Theatro proprius erat; in altero quod ex adverso est, Divinæ gratiæ simulacrum impositum.

Ut autem unicuique Statuæ, quæ in Navi sunt Templi media, cerei præluccerent, binæ ad singula earum loculamenta mensulæ fuerunt appositæ colore subnigro, ut stereobatas, e Leucophæo marmore simulacris suppositas ad speciem æmularentur. Has interjecta grandis Pelta mire iungebat Anaglyptico Aligeri capite corona superextanti, & unius ex Religiosis Beatorum Instituti stemmate nobilis. Adjecti ad hæc encarpi, & rami frondentes item ex Anaglypho; decem præterea lychnuchi ad cereos utrumque sustinendos. Hæc auro obducta omnia.

Quia vero decimum sextum loculamentum ænea Apostolorum Principis Statua tenet, quæ tam solemnī die Alba, Pluviali rubro, gemma pectorali & Regno pretiosis lapillis distincto ad graviolem maiestatis speciem ornari consuevit: duo pro mensulis ante eam argentea statuta fuerant candelabra prægrandia, quorum ex utroque polygonus deargentatis ligneis brachiolis, lychnuchus subnascebatur, qui duo de viginti bipartito ordine cereos attolleret.

Ad transversæ præterea Navis ornatum præter hæc descriptas Virtutum imagines, aliæ non defuerunt, adjecto enim tympano, supercilioque instar hemicycli supra coronam utriusque lateralis absidis, sanctorum scilicet Apostolorum Simonis & Judæ, ac sanctorum Martyrum Processi & Martiniani, ita tamen ut quod ad tempus additum erat, a prisca solidaque Templi forma structuraque non deficeret; in utra-

que ipsius tympani ora ad columnarum perpendiculum, quatuor prospiciebantur virtutum Statuæ colore marmoreo; dextrorsum quidem Constantia & Magnanimitas, sinistrorsum vero Assabilitas & Clementia, inter quas ad cereos novem sustinendos rami succrescebant aliquot concinne tortuosi & auro interliti.

Alii quoque eadem forma cultuque ramusculi, quibus quadripartito ordine affigerentur funales cerei duodetriginta, supremas ornabant loco tympani projecturas coronarum, quæ sub utriusque Navis hemicyclo lateralia circumeunt Altaria.

Supra vero epistylia octo columnarum, quarum binæ singulis adjacent prædictis Altaribus octo item affurgebant e basi aureis striata foliis Aligeri æneo colore, auro tamen subobscurè illiti, qui utraque manu palmas & lilia, flagella, cilicinaeque vestes gestarent ad ostendendam Beatorum de quorum gloria agebatur, vitæ sanctimoniam. Ut autem columnas ipsas stragulum holosericum rubrum, tæniis aureis nova arte discriminatum vestiebat; ita incumbas Altarium serica vela aureis fimbriata laciniis, modè leniter pendentia, modè eleganter crispata & in rosas collecta exornabant.

Tantum holosericarum vestium, auriq; & pictarum tabularum apparatus æquabat per luminum copia, quæ licet conjici quanta fuerit ex iis possit; quæ dicta sunt, tamen facilius patebit, si hoc loco recensatur in suas veluti classes atque ordinem distributa. Primus ordo constabat iis cereis, qui & in superioribus quibusque Basilicæ Aris supra grandia ex ære candelabra collucebant, & ante statuas in inferioribus loculamentis super lychnuchos; præter eos qui arabice picti Altare & Confessionem beati Petri circumspiciebant. Secundus & tertius lychnuchus continebat, qui sub quolibet arcu pendentes, minores quidem demissius, majores vero altius duplicem diversamque lineam officiebant. Quartus erat eorum cereorum, qui continenter am-

ambiebant summam coronam, tam primariarum absidum, quam fornicum. Diceſti demum super magni Hemisphaerii projecturam, ac quadrigemina inter ingentes pilas prominentia podia, quintum & ultimum luminarium ordinem complebant. Nemini igitur mirum videbatur, si tot fuerint cerei, qui intra Basilicæ arderent ambitum sex aut octo librarum pondere, ut mille quingenti octoginta sex numerari potuerint, exceptis iis grandioribus, qui intra Missæ solemnia oblatis Pontifici sunt; iis item varii ponderis & sine numero, qui singulis in tam frequenti Supplicatione fuerant distributi.

Reliquum est, ut de nobilissimo Theatri apparatu aliquid dicatur, cum quo si cetera Templi ornamenta conferantur, non parum videri poterunt dignitatis amittere. Ab ipso Basilicæ solo ante Aram principem ænea mole superimposita celeberrimam, ad Occidentalem Templi partem ita sensim attollebatur, ut in altitudinem palmorum quinque defineret, oblonga centum viginti palmorum lignea contignatio, quæ nobiliorem & integram Theatri aream componeret. Quatuor ad hanc gradus ducebant, singuli unciarum octo, qui ab utroque transversæ Navis spatio ubi superiores maximi Tholi pilæ obliquantur Austrum versus & Aquilonem, ita incipiebant, ut utrobique primum directi, mox sinuosi, in medio demum e regione Aræ principis in ovalis hemicycli figuram dispositi, centum octoginta septem palmorum longitudinem occuparent. Hos æque ac integram Theatri caveam stragulum laneum colore viridi obtexerat, non ad ornatum tantum, sed ut decentius supra gradus ita compositos de more affiderent eo tempore Suffragatores in Signatura Justitiæ, Abreviatores, Referendarii Signaturæ utriusque, Cubicularii tam intimi quam honorarii, Advocati Consistoriales, Cappellani Sanctissimi Patris, tam qui ab intimo Sacello sunt, quam qui communes vocantur.

Ex eadem Aræ planitie prope Veronica loculamentum, triplici gradu

Tom. XIII.

ibatur in tabulatum palmos duodecim longum, tredecim latum, supra quod consueta eminebat Pontificis Cathedra stragulo cooperta serico rubro, & floribus aureis consperso. Dorsuale ejusdem fulcrum, forma quasi triangula, pari item vestitum texto, ad palmos tredecim ita utrinque protendebatur, uti posticam Cathedræ partem muniret pariter & ornaret. Id erat parvum Pontificis Solium, ex quo sacras idem vestes ad sacrificium acciperet; dum cantus Horæ tertiæ Canonicæ de more absolveretur. Extra Solii gradus, quos laneus textus rubeus tegebat, mensa fuerat instructa pro septem candelabris inauratis cum candelis arabice pictis, ante Crucem ad supplicationes & ante Cardinalem Diaconum ad Evangelii cantum deferendis. In opposita vero ipsius Aræ parte prope sanctæ Helenæ loculamentum, quinque erant mensæ, in quibus singulis singulæ apponerentur Oblationes pro unoquoque Sancto, Pontifici exhibendæ. Cæteri Abaci ad sacra Ministerii vasa; quæ cum summus Antistes celebraturus est, e Pontificali gaza ad lautiorum apparatus solent depromi, inter Aram maximam & ipsam Theatri caveam dispositi fuerant.

Non longe a gradibus parvi Solii, & a quinque Oblationum mensis scamna utrinque incipiebant ordine continuo, ubi Sacer affideret Senatus, & in cunei formam ad imam Theatri partem protendebantur. Ad hæc, quæ Babylonice Auleis fuerant instratæ, per duplicem gradum erat ascensus, in quorum altero Caudatarii eorundem Eminentissimorum Patrum erant confessuri. Primo huic subfelliis ordini alter & tertius succedebat eadem cuneata forma, alius tamen alio altior, ut prospectus in Synedrium pateret omnibus. Sedes hæc, quæ sequioribus non tamen inelegantibus instratæ fuerant peristromatis, tenebantur dextrorsum quidem a Præsulibus non Assistentibus, ab Abbatibus & Pœnitentiariis rubra casula indutis; sinistrorsum vero a Gubernatore Urbis Vice-Camerario, ab Auditor: Generali & Thesaurario Apostolicæ Cameræ,

T

a Pro-

a Protomotariis tam Participantibus, quam supra numerum, ceterisque aliis, quos Pontificia potestas & liberalitas hac prerogativa insignire voluit, ut in eodem assiderent scanno, a Religioforum item Mendicantium Ordinum Ministris & Procuratoribus Generalibus. His proximum consuetum pro Bononiæ, Oratore scannum fuerat appositum. Pro Consuloribus autem Sacrorum Rituum, quibus interesse huiusmodi Actionibus conceditur, humiliores a tergo parvi Solii, & post Oblationum mensas fuerant sedes paratæ.

Post vacuum a fronte Theatralis aræ quinque & viginti palmorum interstitium, septeni affurgebant gradus singuli unciarum septem, minori longitudine ex adverso Aræ principis, productiores vero quæ ad Cardinalium confessum utrinque vergebant. Supra hos, qui palmos quinque & uncias decem altitudinis æquabant, suprema porrigebatur maximi Throni planities latitudinis palmorum sexdecim, longitudine sex ferme supraviginti, quam una cum gradibus laneum peripetasma rubei coloris undique operuerat. In his sessuri erant Sacræ Rotæ Auditores una cum Sacri Palatii Apostolici Magistro, & Clerici Cameræ. Duo præterea in hac planitie gradus erant holoserico villosio rubro contecti, quæ ad Pontificiam Cathedram præberent aditum. Eminebat hæc tamquam totius corporis caput, palmos ferme duodecim in summa eademque media Theatri totius parte, ut prospici facile posset ab infinita pæne hominum multitudine, quæ eo confluerat. Ad opportunum præterea Sux Sanctitati recessum in postica huius Solii parte parvum fuerat asseribus exædificatum cubiculum, cuius aditum ab hominum aspectu removebat ea vestis stragula, quæ post Anaclinterium Cathedræ ligneum convestiebat parietem. Ad latera quoque, etsi extra gradus Solii nec longe ab ipsis Cardinalium subselliis, alia interna receptacula & aditus duo, quamvis ostio & fere firmati, maiorem absidem versus pro temporariis sacri Senatus opportunitati-

bus utrinque habebantur. Porro Pontificii Solii structura varia marmorum genera ad speciem veri mirifice picta coloribus imitabatur. Suberat primæ contignationi a Theatri pavimento ad graduum altitudinem Africani iustar marmoris magna basis, quæ palmos protensa tres & quadraginta, ut fundamento esset prægrandibus stylobatis per ucrumque faciem excurrentibus, palmarum alteram specie Anthracini lapidis supra se excipiebat, cui innitebantur triglyphæ spiræ inauratæ columnarum duarum, quæ utrinque Throno adiacebant.

Columnarum scapus striatus striis auro illitis, strigibus vero cyanei lapidis colore pictis, aurato epistytio ordinis Corinthii terminabatur. Ad utrumque columnæ latus pilæ stelæque basibus & capitulis pariter inauratis floridum Onychem simulabant.

Quæ columnis stelisque superimposita excurrerebat communis corona, maculosa antiqui marmoris crocini venas referebat. Huic non absimilis colore erat alia grandior operis fastigio superinducta, cuius quidem operis pars media fursum arcuata in semicyclum desinebat. Columnarum vero stelarumque sub ea tympanum cyaneum veluti marmore constare videbatur; Zophorus pari modo pictus, qui inter utraq; procurrebat coronas Anaglyphis inauratis & mira varietate distinctas, hanc præferebat Epigraphem magnis literis aureis expressam:

BENEDICTA GLORIA DOMINI.

Aligeri duo colore æneo insitebant arcuatæ superciliis extremitati genibus flexis, & palmas florumque ferta manibus attolentes.

Adstabant pariter ad utrumque Throni latus vestibus multo auro illustratis solida Religionis & Iustitiæ simulacra, quæ suæ singula basi insidebant ex Alabastrite cæruleis intersecto lamellis, & aureis lineis coronato, cui substrata inferius erat stereobata crocina coronide, & cymatio celaturis aureis variato. Huic stereobatæ suberat stylobata per-

licæ

ficæ arboris floribus colere non ablimi-
lis, longitudine tanta, quanta & lati-
tudine supra basim infimam anthraci-
mam, qua hæc extra pilas protendeba-
tur imposita, cuius a fronte magna
Pelta, Pontificia insignia subobsuro
auro picta referens, exstabat inter en-
carpos & vittas.

Ad hæc in similitudinem veri mar-
moris colorate culcitæ copioso auro
coccineoque serico mirificæ textæ, tam-
quam venusti postes utrumque Throni
latus sique superextantem e serico vil-
loso umbellam, sub qua Pontificia erat
Cathedra, aureis taniis simbiarumque
mazandris magnifice ornatam circumscri-
bebant. Ultra supercilium quod totius
Solii terminabat ornatum, eximebat S.
Fidelis Vexillum ab Angelis inter lu-
sidam nubeculam apparentibus elevatum.
Suberat illud autem altiori splendidis-
simaque luce circumfuso Spiritus sancti
Symbolo, unde tum radii longe late-
que diffusi Vexillum ipsam, subjectum-
que Pontificii Throni ornatum illustra-
bant; tum plures Adigerorum vultus
inter nubes læteo colore expressas, &
auro plurimo nitescentes descendere con-
spiciebantur. Venustatem quoque au-
gebat labens ab utroque vexilli latere
magnam serici villosi solii paludamen-
tum, taniis atque laciniis aureis ad o-
ras assutum, quod sensim diffusum ad
angulos externos coronidis pilarum quæ
Solium intercipient, post concinnam
alternamque flexuram iterum labens ut-
rumque inauratum signum, Justitiæ
scilicet & Religionis, a tergo unde-
cumque vestiebat: Huic alterum velut
amplissimum conopeum subiectum erat
& sociatum ex damasceno coloris rubri
fasciis aureis discriminato, iisdemque
ac villosis rubrum laciniis, quod a
gloria Domini de qua superius dictum
est, incipiens demitti, paulatim ita la-
tius discurrebat, ut laxitate sua non so-
lum paludamentum ipsum quasi chlamy-
dem Throni exciperet & concluderet,
sed circumvelaret præterea, quam la-
tus erat, totum Theatri prospectum,
ita tamen ut non æqualiter ante pro-
penderet, sed mollibus modo nexibus

corrugatum allevaretur a maioribus Ali-
geris inter alios minores varie disposi-
tos, polimyrum altera manu quinde-
cim cereorum duplici ordine distributo-
rum fastinentibus; modo inversam sub-
sutamque sibi posteriorem partem au-
reis floribus conspersam detegeret; ita
demum sinuata in utraque arcuum
stelas suspensum desineret.

Tota itaque nobilissimi Throni mo-
les, quæ in lateribus debita proportio-
ne servata humilior erat, centum &
decem palmarum sublimitatem æquabat
in medio.

A Simulacrorum de quibus dictum
est, stylobatis utrinque per latera ad
finem usque primarum Tholi pilarum
prope loculamenta Veronicæ & divæ
Helenæ, in ipsismet superioribus stylo-
batarum spatiis crates incipiebant inau-
rata, quæ ligneam interior extrusam
contignationem intercluderent. Super
eas parastatis concinne intercras conti-
nua auroque illustrata ita prominebat
corona, ut ex ejus projecturis fastigia
quædam instar turbinum & ornatus af-
fugerent, conchyliis & encarpis inter
se colligati, quibus Tiara Pontificia
decussatasque claves, auro item fulgen-
tes, erant impositæ. Perpetuum simi-
liter florum ac frondium inauratarum
sertum a pilarum Throni Epistylis e-
labens & super ipsam continenter co-
ronam procurrens per confertas puero-
rum manus speciosissimo lusu traduce-
batur ad coronandam prægrandem pel-
tam cum Suz Sanctitatis Insigni in me-
dio totius ornatus prominentem; cum
enim lapideæ stelæ, quæ ingentem hinc
& inde Hemisphærii fornem sustinent,
transennas utrinque appositas interfeca-
rent, quarum amplitudo erat palmo-
rum octo supra centum & quadragin-
ta, impedirentque, ne pone contigna-
tio cohereret; supra crates ibi etiam
procurrentes ad unitatem ornatus ser-
vandam, basis subrubro colore, in qua
exarata legebantur Epigraphæ:

**HONOR ET GLORIA IN SER-
MONE** *Eccli. cap. 3. vers. 15.*

IPSI GLORIA IN ECCLESIA
Epbes. cap. 3. vers. 21.

basis inquam sursum elevabatur, quæ prædictam magnam peltam ipsis innixam stelis attolleret. Infra crates vero textile ex damasceno rubro tæniis aureis concinne decurrentibus per futuras dispertitum, & in summa parte serico villosa item rubro coronatum convestiebat undique ligneum contiguarum contignationum parietem.

Ut vero unaquæque pars toti responderet, cederetque in ampliorem Theatri ornatum, & in nobilium Matronarum commodum, quæ conventuræ in Basilicam erant eo die; in adversis ipsi Theatro loculamentis tam divi Andreæ, quam sancti Longini aliæ comparatæ fuerant eminentes contignationes eodem ac reliquæ ornatu. Hæ sicut & aliæ prius commemoratæ, congruis interpositis repagulis seorsim separatæ, ita Sanctitatis Sux jussu fuerant distributæ, ut quæ proximæ Solio Pontificio utrinque erant, Postulationibus quinque Beatorum assignarentur; quæ his adiacebant,

in dextera sinistraque Theatri parte Principum Oratoribus darentur, licet demandatum sibi munus ex benevolo Summi Pontificis permissu, nondum palam obirent; item Columnensium Familiz, ac Almæ Urbis Senatori. Decreta Cantoribus Cappellanis pro Orazio contignatio, quæ in transversum Pronaum vergebat ab Helenæ loculamento; quæ vero ex adverso erat, Capitulum Vaticanum inter & Poli Ducem Sacri Hospitii Magistrum fuerat bipartita; ceteræ urbanis & exteris Matronis erant destinatæ.

E superioribus tandem lapideis Processionibus, apud quæ reliquæ Sanctorum in Basilica fervantur, serico stragulo varie ornatis, nec sine multis cereis, ut superius dictum est, pendebant deorsum quatuor alia Beatorum Vexilla, ex eo nimirum, quod Veronicæ simulacro supereminet, Vexillum beati Camilli de Lellis, ex altero supra sanctam Helenam, beati Petri Regalati, ex tertio apud sanctum Andream, beati Josephi a Leonissa; in quarto supra Loculamentum sancti Longini, beatæ Catharinæ de Ricciis.

Hæc & cetera quæ narranda forent, melius quam sermo subjiciet oculis tabula, quæ superius apposita est.

APPENDIX PRIMA

RELATIO FACTA IN CONCISTORIO SECRETO CORAM
S. D. N. URBANO PAPA VIII. A FRANCISCO
MARIA EPISCOPO OSTIENSI S. R. E.
CARD. A MONTE

Die XIII. Januarii M. DCXXV. Super Vita, Sanctitate,
Actis Canonizationis, & Miraculis piæ memoriæ

BEATÆ ELISABETHÆ LUSITANIÆ REGINÆ

De qua in Cap. 9. bujus Libri.

Sanctitatem in Regno, quasi gemmam in auro, Beatissime Pater, sapientes rerum æstimatores jure suspiciunt; qui probe norunt, societatem ejusmodi tam præclaram esse, quam rarā. Ut enim Veritatis æternæ vox est quovis certior oraculo: difficilis, atque angustus est aditus in Cælum iis, qui nimis late possident terram. Quod si ad fastum & pompam Regiæ Majestatis foeminei sexus accedat natura plus nimio proclivis in vanum formæ studium, & levem pulchritudinis ambitionem, vix ullus relinquetur Sanctimoniz locus. Atque adeo, si qua sit foemina regio splendore conspicua, quæ fulgeat etiam claritate virtutum, appellari merito potest cæleste prodigium. E Cælo quippe detur necesse est, quod tam difficile reperitur in terris. Neque alius quisquam Sanctitatem Regibus, quasi novam coronam, imponere aut debet, aut potest, nisi Rex ille Regum, *in cujus manu cor Regis est, & per quem Reges regnant.* Hic inter alias foeminas nobiliores virtute, quam genere, in quibus dare spectaculum voluit mundo potentiz suæ, Beatam Elisabetham Lusitaniz Reginam elegit; ut humanam genus doceret exemplo suo, posse unum caput corona duplici nobilitari; altera majestatis in terris,

altera Sanctitatis in Cælo. Quod geminum decus in Elisabetha statim agnosceret, qui res ab ea tota vita præclare sancteque gestas voluerit intueri. Hæc sane Regina *adhsit*, si minus *a dextris*, saltem ante conspectum Dei *in vestitu deaurato circumdata varietate*. Quid enim aliud fuit ejus ætas universa cum summa morum integritate, atque innocentiz laude transacta, quam aurata quædam vestis, quæ non solum oculos, animosque mortalium in sui contemplationem admirationemque rapiebat, sed ipsos etiam Cæli Cives, ipsum rerum omnium Parentem ac Moderatorem Deum ad tam singulare spectaculum invitabat? Quid tam multæ, tamque insignes animi dotes, atque virtutes, quibus anima illa purissima fuit a teneris annis exornata, quid, inquam, erant aliud, nisi gemmæ pellucidæ, pretiosique lapilli, quorum varietate circumdata Cælesti Regi pulcherrimum sui specimen dedit? His illa conspicuis Cælo terræque penitens ornamentis, non Lusitaniz modo, in qua tanta cum Sanctimoniz laude regnavit, non Hispaniz, cujus e nobilissima Provincia Aragonia felicem nacta est cujus lucis usuram, sed Christiano quilibet Regno proposita fuit a supremo rerum Principe Deo, tamquam numeris absolutum omnibus Regum exemplar. Ab illa discant, qui sceptrā moderantur, quanto plus

plus Religioni tribuendum sit, ac Deo, quam privatis, aut publicis utilitatibus; quanto comparanda sit studio Principes inter pax atque concordia; quam pie gubernanda sit etiam Regia familia; quanta exhibenda sit egentibus liberalitas; quam humaniter ac benigne Populi complectendi. Nulla denique laus Regalis ac virtus in hac Principum Christianorum Idea desideratur.

Unum tantum desiderari videtur, non tam ad hujus absolutionem imaginis, quæ Divinæ dexteræ ductibus variis virtutum coloribus jam olim fuit expressa, sed ad religiosissimam Catholici Regis petitionem, ad commune totius Lusitanie votum, ad publicam Principum utilitatem, ad Christiani nominis gloriam ac splendorem, ut ipse, Beatissime Pater, qui Dei vices apud homines geris, & hominum causas agis apud Deum, Beatam hanc Reginam in Sanctorum numerum usitatis Ecclesiæ caeremoniis referre non dubites. Quem ad finem, de Vita, Sanctitate, & Miraculis hujus B. Reginæ

juxta Sacros Canones inquiri, pro sua benignitate iussit Sanctitas Vestra. Quapropter, fabricatis de more necessariis processibus, illisque per Deputatos idoneos viros mature discussis, in eo statu versari nunc hujusmodi causa censetur, ut legitime instructa videatur. Jussu igitur Sanctitatis Vestræ coram amplissimo Sacro Senatu statum illius brevissime relaturus, ordine tripartito sic illum exponam.

Primo loco, B. Reginæ Vitam integerrimam ac Mortem sanctissimam explicabo.

Secundo, præclaras illius Virtutes.

Tertio, insignia per eam tam viventem, quam mortuam patrata miracula; & res in causa gestas.

Quæ tria si satis Vestræ Sanctitati probata fuerint, postrosum caput recondendum decreverit; reliquum erit, rogatis de more singulorum Reverendissimorum Dominorum meorum sententiis, quid pro Dei gloria, & Catholice Fidei exaltatione magis expediat deliberare ac statuere.

P A R S P R I M A D E V I T A .

Regium genus ab utroque Parente traxit Elisabetha. Pater ei fuit Rex Aragoniæ Petrus, Jacobo Rege natus, & Violantia Regis Hungariæ Filia. Mater Constantia, Manfredi Siciliæ Regis Filia, Federici Secundi Imperatoris Neptis. Nata est Elisabetha anno a Virginis partu 1271. Prodiit autem ex utero Genetricis iis (præter morem) undique obvoluta membranis, quas Secundas appellant; quod fortasse prodigium calitus datum fuit, quasi futuræ modestiæ verecundiæque præsagium. Recens a partu ad Regem Jacobum Avum allata, atque ab eodem ad sextum ætatis annum Christianis moribus imbuta fuit: de qua ille prædicare, ac pene prædicere solitus erat, Neptem illam, atque Alumnam suam foeminarum omnium optimam clarissimamque futuram, quæ ex Aragoniorum Regum stirpe nata unquam

fuisse. Ex humanis erepto Jacobo Rege, sexennis Puella reducitur in Patris domum. Ibi, quam ab Avo didicerat, prosecuta est integerrimæ vitæ rationem. Pueriles ludos, ornatum corporis, voluptatum delicias fugiebat. Divinis precibus, ciborum abstinentiæ, caritatis operibus impense vacabat. Ut Pater ipse fuerit solitus affirmare, suarum rerum, ac Regni felicitatem Elisabethæ virtutibus ac meritis apud Deum acceptam esse referendam. Ubi vero, plenis jam annis, nubilus fuit, ob egregiam tantæ virtutis famam late vagantem, a pluribus Christianorum Principum Filiis per crebras legationes ac litteras postulata in matrimonium est. Vicit unus ex omnibus Lusitanie Rex Dionysius, Alphonsi Tertii Filius, cui Regiis, & Christianis ritibus nupsit Elisabetha anno partus salutis 1282. Ejus discessum ægerrime tulit Parens, cum dice-

diceret lacrymabundus, abstrahi a se rem omnium carissimam & pretiosissimam. Nuptiis maximo cum apparatu, & qua Reges decebat, pompa celebratis, Elisabetha ætatis anno decimo septimo Constantiam peperit; vicesimo vero Regni heredem Alphonsum. Interim illa non minorem excolendis virtutibus, quam liberis educandis, dabat operam; Viro placere studens, sed magis Deo. In sacris precibus assidua, frequens ad rem Divinam erat; ubicumque versaretur, Sacellum habebat religiose ac magnifice ornatum, Sacerdotibus, Symphoniacis, aliisque sacris Ministris instructum. Ibi ejus erat requies; ibi fere semper habitabat. Humanitatis vero, mansuetudinis, ac providentiæ laude omnium sibi animos demerebatur. Cum vero Dionysius Rex annos aliquot cum illa conjuncte integreque vixisset, vel ætatis flexu, vel flagitiosorum consiliis, & quibusdam quasi voluptatis injustæ præstigiis fasciatus animam ac voluntatem ab ea cepit avertere, nullo ipsius merito; atque ad alias amorem transtulit mulierculas, a quibus singulis singulos Liberos, septem nempe, suscepit. Hæc ab aliis aliisque nuptiis accipiens Elisabetha tam palmarem injuriam tam patienter, ac moderate tulit, ut admirationi omnibus esset; immo pueros ipsos aliunde Regi natos educavit pro suis, & diligenter ad omnem laudem institui curavit. Quibus excellentiæ ac Deo plenæ mentis indiciis victus, ac mutatus in meliorem frugem Dionysius reliquum tempus cum Uxore caste sancteque traduxit.

Interea componendis Principum aliqua sibi affinitate junctorum dissensionibus ut multum operæ posuit Elisabetha, ita plurimum gloriæ reportavit. Ac primo quidem ortum inter Dionysium Regem, & ejus Fratrem Alphonsum grave dissidium, vel potius apertum bellum, copiis utrinque coactis, & universa ferme Lusitania pro diversis partibus armata, sedavit, ac diremit amantissima pacis Regina, fufis ad Deum precibus, ac votis assiduis, adhibitis

Antistitibus, ac Principibus Viris, suis postremo ad utrumque adhortationibus; atque obsecrationibus sæpius interpositis. Deinde vero non minore defudavit industria, ut cessarent mota jam arma ab Rege Dionysio in Ferdinandum puerum Castellæ Regem, ejusque Tutores. Tum gravissimæ oliorum Principum affinium dissensiones pacatæ, quæ ruinam universæ Hispaniæ secum trahere videbantur. Sed nulla gloriosior, ac magis necessaria conciliata pax ab Elisabetha, quam, cum Dionysius Patrens, & Filius Alphonsus plusquam civilia inter se bella suscepissent. Iratus enim Dionysius ob arrogantiam Filii, qui stipatus facinorosis hominibus Patris auctoritatem atque imperia contemnebat, atque ipsum Regno dejicere velle videbatur, eum opprimere statuit ex improvviso. Ad omnes vias posuit custodes, ne quis ad Alphonsum periculi nuntius perveniret; tum armari milites iussit, & expeditos proficisci secum contra Filium, ut justum de illo, sed acerbum, supplicium sumeret. At Elisabetha rei facta certior multos diversis itineribus nuntios clam dimisit, qui significarent Filio summum, in quo erat, discrimen; monerentque, ut iram Patris effugeret. Ipsa interim, sacris pluribus ob eam rem fieri jussis precibus, & lacrymis exposcebat a Deo, ut tantum a Viro, a Filio, a Regno malum averteret. Ejus itaque diligentia ac pietate factum est, ut salutis suæ consulens Filius ex eo loco digrederetur, ubi opprimendus erat a Patre. Ad Matrem vero se conferens pro tanto beneficio maximas egit gratias. Illa verbis, monitis, precibus contumacem Alphonsi animum infringere aggressa est; sed frustra. Nam is nihilo melior factus, aut sedatior sceleratum parare cepit in in Patrem bellum. Pater & facinoris indignitate commotus, & stimulatus ab aliis omnem quærebant viam ad impietatem Filii vindicandam. Exulcerabant hæc animum Elisabethæ; quæ summo-pere cupiebat, ac postulabat a Deo mitiorem Viro mentem, Filio sanio-rem. Non tamen desuere, qui eam apud

Dio.

Dionysium nimis caritatis in Filium, & indulgentiæ muliebris accusarent; atque adeo segregandam illam dicerent, & adeptis Castellis in liberam custodiam tradendam, ne qua Filium ope juvaret. Assentitur iis Dionysius: amandat Elisabetham; bonis fere omnibus ereptis vetat egredi statuto loco. Ne verbum quidem illa contra Viri acerbum imperium dixit; statimque paruit, & reclamantibus aliis, moderata est. Interea Alphonsus expugnandis, atque suam potestatem redigendis Urbibus; Dionysius iis, quæ a sua potestate defecissent, diruendis atque evertendis; uterque in Lusitania misere devastanda opes omnes operamque ponebant. Quo tempore Beata Regina, religiosissimis quibusque foeminis undique ad se convocatis, cum iis tota erat in jejuniis, precibus: lacrymis, aliisque piis operibus ad exorandum Deum, ut impendentem ruinam cælesti aliqua ope submoveret. Ubi vero audit, bellum vehementibus utrinque odiis inflammari magis in dies, neque extingui posse quodammodo, nisi vel Viri, vel Filii sanguine, Civium strage, Civitatum excidio; continere se non potuit, quin, sua salute suorum incolumitati posthabita, e custodia convolaret ad castra, Virum obsecraret, Filium obtestaretur, cum utroque per Principes Viros ageret, lapidem omnem moveret, ut Patris in gratiam Filius reconciliaretur. Concessum tandem est magis Divino munere, quam humano, quod Elisabethæ pia sedulitas merebatur: sed non diuturna fuit illa concordia. Cum enim contra voluntatem Patris Alphonsus ad Urbem Scalabin (vulgo Sanctarenum) accedere instructo agmine conaretur, obviam illi, cum exercitu processit Dionysius. Ergo armatas acies contra Filium Pater direxerat; datum utrinque fuerat belli signum; concurrebant ex utraque parte collatis armis milites; ventum erat ad manus; cum Elisabetha tam novæ indignitatis admonita, sine famularum comitatu, sine cultu, raptim occurrit; interponit se inter Virum, & Filium, non a telis ultro citroque

jaculis deterrita, non a suo vitæ periculo retardata; Filium adhortationibus morigerum Patri, Virum obsecrationibus placatum Filio reddit; utrique vitam, utrique salutem restituit prope medum desperatam.

Filiam habuit, ut initio dictum est, Elisabetha Constantiam. Hanc, ut solarentur ob mortem Viri Ferdinandi Castellæ Regis, adiit cum Uxore Dionysius. Secuta Reginam est Urraca Vascchia ejus familiaris; quæ, cum subitis acerrimisque doloribus cruciaretur, Elisabetham rogavit, ut illius mali cessationem, suis precibus, impetraret a Deo: oravit; impetravit. Cum vero, Constantia e vivis erepta, Regina Olyssiponem iret cum Dionysio, ab ignoto quodam Anachorita monita est, ut pro Filia, quæ purgante igne torquebatur, unius anni spatio quotidie Sacrum fieri per integrum castumque Sacerdotem curaret: id enim se in somnis ab ipsa Constantia cognovisse dicebat. Fabula videbatur aliis: at Regina, de Viri cunsilio, Filiz voluntati morem gessit; quæ, exacto jam anno, videndam se per quietem præbuit Matri e cruciatibus in æternam felicitatem transeuntem. Jam vero Dionysius ætate gravis, & imbecilla valetudine affectus in morbum incidit. In quo vel maxime nituit conjugalitatis Elisabethæ caritas, assiduitas, diligentia. Non uxorem præstabat se, sed ancillam, adeo in rebus omnibus demisse, assidueque ministrabat. Igitur annum agens ille sexagesimum quarrum, omnibus rite peractis, quæ vel Christianum hominem, vel prudentem Regem decebant, excessit e vivis anno a Christo nato 1325. mense Januario, cum sex & quadraginta regnasset annos. Ex hoc obitu sui jam facta juris Elisabetha, annum agens quartum supra quinquagesimum statim, atque Vir mortuus est, in cubiculum se recepit cum una e carioribus ancillis; ibique ab ea suscepit cum una e carioribus ancillis; ibique ab ea suscepit cum eximio animi sensu vestem aliquot annis ante præparatam Religiosarum Virginum propriam: tum, rudi funiculo præcincta, candido linteo

caput velavit. Hoc habitu processit in publicum ante Viri cadaver. Profecuta deinde est solemne funus cum pari laude conjugalis amoris, & plusquam foemineæ fortitudinis ad vicum usque Odiveilas prope Olyssiponem in templum Cisterciensium Virginum Sancto Dionysio dicatum, atque ab Rege Dionysio ædificatum; ubi Regis ejusdem corpus ex ipsius testamento, cum præclaro funeris apparatu sepultum est. Ex eo tempore Beata Regina pro Mariti anima suas preces, lacrymas, jejunia, poenas alias sponte susceptas offerens, aliorum obsecrationes, & Sacrificia frequenter assidueque jussit offerri. Quin etiam ad Compustellanum Divi Jacobi templum, ætate Regis obitum consequente, se contulit; illudque procul aspiciens descendit in terram, ac pedibus itineris reliquum confecit. Obtulit ad eandem diem pretiosissima munera; Coronam gravi pondare, multis & magnis gemmis illuminatam; vestes pennis pulcherrimis, margaritis & lapillis lucentibus distincta; undulata peripetasmata acupicta; pocula ex argento prægrandia; mulam aureo, argenteo, gemmeo instrumento præclaram, Pontificalem denique Sacrorum ornatum numeris omnibus absolutum. Ingentes vero pecunias partim in templi sumptus obtulit, partim egentibus divisit. Peractis omnibus religionis officiis, Compustellanus Archiepiscopus proficiscenti scipionem dedit, & peram, piæ peregrinationis insignia ipsi longe carissima. Sub anni finem ad anniversarias Dionysii exequias ejus adivit sepulchrum cum Alphonso Filio; ubi, magna Sacerdotum, & Monachorum frequentia, iusta funebria Regi magnifice instaurata sunt.

His rite peractis, Regina domesticas omnes opes vel in sacros usus convertit, vel aliis dispensavit. Ipsa solitudini jejuniis, precationibus vacare impensius cepit. Sacrarum Virginum domum prope Conimbricam D. Clare nomine ædificandam summo studio curavit: ædes etiam sibi aliquas secus eum locum poni voluit, ut facilius & brevior esset ad Parthenonem trajectio; cujus pro

Tom. XIII.

voluntate ingrediendi, ac Famularum Christi dulcissima consuetudine fruendi potestatem a Summo Pontifice impetraret. Publicas & privatas identidem ad eas adhortationes habebat. Ex illo numero, & S. Clare familiæ quinque apud se foeminas integritate conspicuas habebat assidue, cum quibus religiosam extra Claustra degebat vitam. Quamquam enim Deo se consecrare inter Sacras Virgines habuerat in animo, a prudentibus tamen æstimatoribus rerum datum ei potius consilium fuit, ut ad majorem omnium utilitatem publicam illam personam ac dignitatem retineret. Omnibus igitur uia præstata erat opibus, consilio, auctoritate, quacunque alia re juvare poterat. In ædificulis prope memoratum Parthenonem quindecim egentes viros, ac totidem foeminas sibi vicinas ali perpetuo certis sumptibus jussit; Sacerdotemque proximum cum Sacello & Cœmeterio constituit, qui Sacrum iis præsentibus quotidie faceret, & solemnes omnium horarum preces concineret. Interea Castellæ Regem Alphonsum Nepotem suum audiens alterius ab Uxore foemine consuetudine teneri, eum adivit, ac fidem ab illo extorsit, honestius in posterum vivendi. Plurimum exinde temporis atque operæ impendit in eo Divæ Clare Cœnobio perficiendo, amplificando, exornando; in quo suas omnes contineri delicias existimabat. Quo die primum in nova cœnatione Moniales discubuerunt, ministravit eis Regina cum sua Nuru Beatrice Regina, raro christianæ demissionis & caritatis exemplo.

Anno vero 1333. Conimbricæ Regina commorante, ingens annonæ caritas ac fames eam Urbem vexavit. Enituit tunc, ut cum maxime, B. Elisabethæ caritas in omne hominum genus, adeoque liberalem se cunctis præbuit, ut ab opum administratoribus admoneretur, ne ob alienorum opitulationem ac sustentationem nimis usfiduam sibi postmodum suisque deesse cogeretur: sed illa Deo freta angustos aliorum animos reprehendit. Cum vero jam ad quar-

V

tum

ann & sexagesimum annum pervenisset, D. Jacobi templum invadere iterum voluit: quod tamen est maxime mirum, ac minimum credibile videtur, tantum suscepit itineris foemina id ætatis, & Regina, paucis comitata, mutato vestitu ignobilis; immo sua sarcina gravis, per vicos, & domos mendicans, pedibus & ivit, & rediit. Sed jam tempus erat, ut e terris, ubi peregrinata diutius illa anima fuerat, remearet in Cælum patriam suam. Ergo, cum ad sedandas Alphonfi Filii cum Castellæ Rege Nepote discordias ad Oppidum Eborense Stremotium appellatum (ubi tunc Filius versabatur cum Coniuge) se contulisset, partim ætatis imbecillitate, partim itineris defatigatione, in morbum incidit, qui supremus illi fuit: & quamquam Filii, ac Nurus assidue diligentissime curaretur, inanis tamen omnis cura successit, jam enim illa vocabatur a Deo, Deique Parente; ut illud præmonstrasse videtur, quod paulo ante supremum die evenit. Nam, præsentibus multis, ac Nuru præsertim, nihilque videntibus: Filia, filia, exclamavit, concede, quæso, locum illi Mulieri. Cui Mulieri? respondit Nurus ad-

mirans. Illi, inquit, quæ amicu candido venit ad nos. Jam vero morti se proximam intelligens Divinis mysteriis, ac supremis Ecclesiæ Sacramentis sese sanctissime muniit; ut piz vitæ religiosa mors optime responderet. Postquam autem cum Alphonso necessariis de rebus Regni colloquuta aliquantulum esset, a Filio, quem relinquebat, ad Cælestem conversâ Parentem, quam adibat, supremis, & solemnibus us vocibus illam compellavit:

*Maria, Mater gratia,
Mater misericordia,
Tu me ab hoste protege,
Et hora mortis suscipe.*

Deinde Fidem ex Apostolorum Symbolo professâ, traditam a Domino præcationem, aliasque recitavit, voce paulatim ac sensu deficiente: donec animam Auctori suo reddidit, ita composito corporis habitu, ut non tam periisse, quam obdormiisse videretur in Domino. In hunc modum B. Regina vitam integerrime traditam sanctissima morte coronavit quarto Nonas Julii Anno a Christo 1336, ab ipsius B. Elisabethæ ortu 65.

PARS SECUNDA DE VIRTUTIBUS.

ET si tota vita Sanctorum hominum perpetua quædam est exercitatio virtutum, atque adeo, illa cognita, hæc debent esse perspectæ; par est tamen, ad eorum clarius agnoscendam Sanctitatem, virtutes singulas diligentius contemplari. Quæ igitur in B. Regina præstantis animi dotes præcipue floruerunt per RR. PP. Rotæ Auditores confirmatæ, & per Sacrorum Rituum Congregationem legitimæ comprobatæ fuerunt, hæc potissimum numerantur.

F I D E S.

Quamvis hac prima Christianæ Religionis virtute præstiterit B. Regina, nemini poterit obscurum esse, qui reputaverit animo, eam pri-

mo a Christianis, & Catholicis Regibus ortam fuisse; qui toties nostram Fidem contra perfidos hostes, contra Saracenos, & Barbaros fortissime defenderunt: deinde sacris illam aquis ablutam, & aliis Ecclesiæ mysteriis rite munitam semel susceptam Fidem constanti animo ad extremum usque vitæ spiritum retinuisse: ac postremo jam ex hac vita migraturam intermortuis vocibus perfectum illud Fidei Compendium ab Apostolis concinnatum recitasse. Quæ omnia meruerunt, ut Elisabetha semper ab omnibus habita fuerit Sacrosanctæ Fidei non excultrix modo religiosissima, sed etiam strenuissima propugnatrix.

Enituit etiam hujus Fidei splendor e piis illis operibus, quibus Beata Regina tantopere fuit omni tempore vitæ con-

constanter addicta. Licet enim Fides, ex Theologorum sententia, in mente & cogitatione præcipue sita sit; ut ea tamen juvet, opus habet operibus Fidem confirmantibus, sine quibus mortua est, uti Jacobus Apostolus pronuntiavit. Qualis igitur, & quam vivida in illa fuisse Fides dicenda est; cujus universa vita bonis operibus consecrata fuit? Integri dies in Divino cultu ab eatra ducebantur, præsertim post obitum Viri. Nam de multa nocte vigilans cum feminis studiorum sociis matutinis precibus recitandis vacabat. Diluculo Sacrum fieri jubebat in suo cubiculo. Inde in publico Sacello cum omni familia intererat alteri Sacrificio, quod cum lugubri cantu fiebat pro demotuo Rege, ac Marito. Tertium denique Sacrum ejus diei proprium coram se supplice volebat celebrari. Divini Officii reliquas horas postea peragebat. Tum ad adjuvandos alios vel re, vel verbis incumbebat. Inde ad sese colligendam vel contemplationi, vel sacri cujuscumque lectioni se dabat. Ad seram postremo noctem Divinas res mente pertrahabat cum incredibili sensu voluptatis, & dulcium copia lacrymarum; ut jam tum totos dies non terræ, sed Cælo vivere videretur.

Ejusdem Fidei excellentiam tunc Beata Elisabetha præ se tulit vel maxime, cum gravissimis vexata calamitatibus, & rerum adversarum jactata tempestatibus, rectum tamen tenuit cursum pietatis in Deum: & præsertim, cum a Viro Dionysio Rege feminis aliis in amore posthabita post conjugium, cum ab eodem relegata in liberam custodiam periculossimo tempore, cum tot suorum vidit, & deflevit in universis Hispaniæ Regnis dissidia. Quibus omnibus acerbissimis casibus, in ejus vitæ narratione commemoratis, contuti quidem ipsa potuit, atque percelli; de recta vero mentis, ac Fidei statione deturbari non potuit.

S P E S.

NON alium sibi proponere visa est Beata Regine scopum, in quem

omnia ipsius vota collinearent, nisi illud, qui non confundit, aut deserti sperantes in se. Hinc factum est, ut in quibuscumque periculis ac necessitatibus nihil haberet antiquius, quam ad sacras preces, ad pia sacrificia, ad jejunia, ad voluntarias pœnas, uno verbo, ad Divinam opem implorandam confugere. Cumque in Regio collocata fastigio, rebusque circumfluens omnibus, quibus humana inhiare solet ambitio, in iis spem suam collocare posuisset, ut plerique mortalium faciunt, statuit illa, non in Principibus, ac Principatibus, non in copia divitiarum, non in amplitudine Regni, non in multitudine militum subsectorum, sed in eo solo spem omnem reponere, a quo vitam sperabat sempiternam.

CARITAS IN DEUM.

HÆC Regina virtutum, perfectio legis, & vinculum perfectionis non ultimum obtinuit locum in anima laudem feracissima B. Reginæ. Testatur hoc universa illius vita, quæ perpetuum Amorem præferebat in Deum. Nam & Parentes coluerat, & Virum diligebat, & Filios materna benevolentia complectebatur, ob unius Amorem Divini Numinis, quod cæteris omnibus anteferebat. Ex eadem vi caritatis oriebatur ille fluxarum opum, & mortalium rerum contemptus opinione major. Inde etiam erat odium, quo vitia & impuritates prosequabatur: ut, si quando Divinam lædi majestatem animadvertibat, injuriam sibi fieri, se ipsam læsam existimaret. Hujus denique vis Amoris dulces ei reddebat acerbissimas pœnas, quas ipsa sibi ultro inferebat; jucunda jejunia, quibus frequenter enutritum in Regum deliciis corpus macerabat; nocturnas vigilias, diurnos labores, longas peregrinationes non faciles modo, sed etiam apprime suaves.

Verum ille præ ceteris religionis sensus, quo Venerabilem Sacramentum, ejusque instrumenta, Ministros, celebrationem prosequabatur, locupletissime testari potest hanc in Deum eximiam

Caritatem. Deferre solita erat B. Elisabetha secum, quocumque iret, ad Rem Divinam faciendam aptum Altare omnibus rebus instructum, atque ornatum; ut, ubicumque esset, in suo cubiculo Ara pararetur ad Sacrum, eoque, seu domestico sacrario, frequenter uteretur: quasi moræ impatienti ipsius Amori in Deum, ac desiderio fieri non posset satis, nisi in promptu essent, ac prope, quæcumque ad evocandum e Cælo Sponsum animarum adhiberi solent. Erga Sacerdotes vero tanta erat pietate atque observantia, ut Sacrificio præsens, post Apostolum Symbolum decantatum, accederet ad Altaris gradus, more Majorum; & in genua procumbens, osculansque manus sacerdoti pecuniam offerret modo majorem, modo minorem, ut diei ratio postulabat. Agnoscebat illa nimirum in quolibet Sacerdote Summi Sacerdotis, ac Pontificis Christi Personam; eamque demisse venerabatur, diligebat ardentem. Unde etiam oriebatur sancta illa cupiditas Rei Divinæ, qua impellente Elisabetha singulis diebus ternis intererat Sacris.

CARITAS IN PROXIMUM.

A Moris in Deum legitimus partus est Amor in Proximum; recteque unum internoscitur ex alio, velut ex imagine Filii plerumque cognoscitur Parens. Hujusmodi vero virtute quantum B. Elisabetha floruerit, nimium esset exemplis omnibus confirmare. Hujus enim exhibuit specimen singulare, cum vitam ac salutem suam in discrimen adduxit, ut Virum cum Filio pugnantiem eidem pacatum redderet, atque utriusque vitam, & ex ea suspensam Lusitani Regni salutem ac tranquillitatem tueretur. Hanc ostendit illa in Conimbricensi penuria ac fame liberalitas in omne genus hominum effusissima. Eandem virtutem declarat celeberrimum illud D. Claræ Cænobium, Sacris Virginibus ab ea jussu ædificari tanta cum diligentia atque assiduitate, tot redditibus dotatum, tot nobilium scæminarum frequentia nobilitatum, illius

præsentia toties illustratum; ut ibi jam tum situm cor suum habere videretur, quemadmodum ibidem poni post obitum voluit corpus suum. Almoſtientiense quoque Monasterium prope Scalabin, seu Sanctarem a Berengaria nobili scæmina inchoatum Elisabetha perfecit. Aliam Domum, ubi partus a parentibus expositi educarentur, quam Martinus Episcopus Guardiensis morte occupatus absolvere non potuit, non modo absolvit B. Regina, sed redditibus etiam, & excipiendorum numero puerorum amplificavit. Xenodochium e regione suæ Domus prope Conimbricam erexit, ubi triginti Pauperes non solum, certis attributis sumptibus, alebat, ac vestiebat; sed etiam seu identidem præsentia, allocutione, ministrandi quoque officio solabatur. His illa deliciis, his amœnitatibus proxime fruebatur. Non exiguum frumenti numerum dabat Religiosis Familiis, quæ in quibuslibet Lusitaniæ partibus versabantur. Cœnobiis Monachorum, quacumque iter faceret, certam pecuniæ summam quotannis assignabat in vestem. Nullus inopum occurrebat, in quem non stipem illa benignissime conferret: atque ex infinita multitudine, qua se videbat assidue circumfusam, vacuum abire neminem patiebatur. Quos intelligebat præ pudore stipem cogere non audere, quamvis id suaderet necessitas, non solum sublebat pecunia, sed etiam alebat. Denique communis omnium parens, & patrona censebatur. Hæc autem omnia, quæ memorata sunt e multis pauca, quam aliam habuerunt originem, nisi perennem illam ac liberalem in Proximos Caritatem?

PRUDENTIA, JUSTITIA, FORTITUDO, TEMPERANTIA.

Proximum ab iis Virtutibus, quæ Deum spectant, locum obtinent illæ, quæ Morales inter præcipuæ Cardinales dicuntur. Earum etiam ornatu splendido cumulare Deus voluit B. Elisabetham, quæ mundum omnem muliebrem & exquisitum corporis cultum, ani-

animo supra muliebrem conditionem erecto, negligebat.

Prudentiam igitur præ se B. Regina tulit eximiam, quoties gravissimis inter Principes Viros diffensionibus una ipsa scemina interveniens modum ac finem imponere & optavit, & scivit. Ardentia non tota modo Lusitania, sed per universam Hispaniam bella prope civilia non semel Elisabetha restinxit; ac lites de potestate atque ambitione difficillimas quas Reges ferro decidere, ac multorum hominum sanguine terminare decreverant, ipsa potuit imbellis sui sagacitate consilii, suis ad Principes Allocutionibus sedare. In rebus vero domesticis disponendis, in suæ ditionis administratione, mirum, quantam reportavit ab omnibus Prudentiæ laudem; quam a sapientissimis Majoris hereditario jure susceptam ingenii sui solertia propagavit, auxit industria.

Justitia vero tantum Elisabethæ cordi fuit, ut, quæ semper erat clementissima, atque in juvandis miseris vere mater; in puniendis tamen fontibus, hoc est in protegenda Justitia, virilem quemdam rigorem nasci videretur. Illud etiam proprium Justitiæ munus exequabatur, unicuique tribuendi jus suum. Deserebat enim illa pietatis obsequium Deo, caritatis affectum Viro, humanitatis officia reliquis omnibus; ut quæ Justitiam, tamquam Regina, exactura esset ab aliis, Justitiæ speciem præberet in se, tamquam æterno Regi subiecta.

Fortitudinis declarandæ tot habuit argumenta Beata Regina, quot illi Deus obtulit Patientiæ tentamenta. Quo enim animo, & quam forti pectore tulerit juvenis Viri in conjugali fide atque amore inconstantiam; Filii Patri rebellis, immo bellantis in Patrem arrogantiam sibi totique Regno funestissimam; jacturam carissimorum sibi caprum; & alia multa, quæ illi adversa atque aspera contigerunt; satis esse potuit exploratum ex iis, quæ superius narrata sunt.

Temperantiam postremo diligentissimè semper coluit Elisabetha cum om-

nium admiratione: nam in cibo potuque non modo moderata, sed etiam parca non tam abiecit a se supervacanea, quam necessaria subtraxit. Quadruplex illa jejunium ab adolescentia solemne habuit: quadragenarium, & commune Christianorum omnium: id, quo præparari solent Homines Religiosi ad Christi Adventum; & quod Angelorum appellant, a die festo B. Virginis assumptæ ad Archangeli Michaelis diem: ac postremo a feriis S. Joannis Baptistæ ad diem Assumptæ Virginis sacrum. A Vino consueverat abstinere. In reliquis vero corporis voluptatibus adeo sibi temperavit, ut non e nostræ mortalitatis origine nata, sed e beatarum Choris mentium ad mortales transmissa potuerit existimari.

Alia quadam Virtutes.

Quæ basis aliarum Virtutum, & fundamentum appellari solent, animi demissio, & Christiana Humilitas tanto fuit in B. Regina admirabilior, quanto videbatur ab ejus conditione remotior. Raro siquidem infra alios abjiciunt sese, quos supra ceteros evehit fastigium dignitatis. Et tamen Elisabetha plerumque non Reginam se præstitit, sed ancillam, quamquam eo magis tum dici Regina meruit, quod strenue regeret surgentes cum regia maiestate superbiæ motus. Ministravit illa, ut dictum est, Religiosis D. Claræ Virginibus: famulata sæpius est ægrotis pauperibus. Verum una præ omnibus humilis animi significatio admirationem pariat maximam, necesse est. Sextis omnibus feriis quadragenarii jejunii tredecim Pauperes Elephantiasi, seu Lepra contaminatos in suas Ædes occulte duci jubebat: ibi lavabat eis pedes, ac stipem tribuebat. FERIA vero quinta sanctioris hebdomadæ mulieribus aliquod eodem affectis morbo pedes abluabat, abstergebat linteo, osculabatur; postremo novam vestem, & calceos præbebat: ut ambigi posset an esset in illa caritas altior, an profundior humilitas.

Ceteras ejus Virtutes enarrare, longum esset. Floruit enim illa Mansuetudine quadam insigni, qua sibi omnium animos facile demerebatur: Fide in Virum, conjugiumque constanti, neque ullis ejus injuriis, aut aliorum delationibus labefactata: Pietate, ac Religione, quæ, ut paulo ante dictum est, integros in ejus vita sibi dies vindicaret: Perseverantia demum in piis ac justis rebus, quæ, veluti Virtutum reliquarum corona, Regium illius Caput in Cœli Regia circumplexa est.

Fama, & estimatio Sanctitatis.

AB ipso statim exortu B. Elisabetha specimen præbuisse visa est Sanctitatis, cum Secundinis illis (ut appellant) prodijt involuta: quas quidem Parens Constantia (quasi jam tum prospiceret in Puella sanctum quid ac Divinum) in argentea capsula conditas in suis thesauris jussit asservari; ut vix in lucem editi corporis B. Reginæ sacræ

tamquam reliquæ in pretiosis loculamentis reconderebantur. Avus vero Jacobus presentisse quodammodo Sanctimoniam credi potest, cum eam ex Aragoniæ Regum stirpe foeminarum præstantissimam pronuntiavit. Simile de illa judicium fuit Petri Parentis: simile Viri Dionysii; simile Alphonfi Filii: omnium demum, qui eam noverant de ejus eximia Sanctitate una fuit sententia. Ad ejus non modo humanam opem, sed etiam efficaces ad Deum preces multi mortales cujusvis generis confugiebant, velut ad sacram anchoram, aut salutis aram. Ejusdem extimæ patrociniū bono suo implorare complures; ut in subjectis miraculis videre erit. Toto denique Lusitanæ Regno, tot continentibus annis, de ipsius Sanctimonia, ac meritis apud Deum publica fama percrebuit: ac Deus ipse, veracem eam esse, tot collatis per miraculum beneficiis ejus patrociniū impetratis palam omnibus comprobavit.

PARS TERTIA DE MIRACULIS.

UT illustrior esset Elisabethæ Reginæ Sanctitas, voluit etiam Deus illi miraculorum addere lucem, quæ tantopere mortalium oculos animosque perstringit. Aliquot igitur B. hujus Reginæ meritis patrata miracula tum ex certissimis Historiis deprompta, tum juratis testibus confirmata proferentur in medium. Ac primo, quæ, dum illa viveret, edita sunt.

DE MIRACULIS IN VITA.

Puella a natiuitate ceca solo tactu manus B. Elisabethæ visum consequitur.

MIRACULUM PRIMUM.

Cum aliquando Regina Elisabetha proficisceretur Conimbrica in Urbem Portum, per vicum quemdam iter habebat, nomine Arrisanam. Hic illi processit obviam rusticana quædam foemina filiolarum secum ducens ab ortu cæcam. Oravit Reginam supplex, ut oculos puellæ manibus tantum attinge-

ret. Illa obsecratione simul ac miseratione permota morem gessit matris voluntati. Post paucos dies obviam Elisabethæ venit eadem foemina exultans & gestiens cum filiola; quæ statim, atque tacta fuerat, usum oculorum acceperat. Agunt immortales Reginæ gratias. Hæc vero, ut erat ab ambitione laudis & gloriæ alienissima, vetuit, illas quicquam hac de re dicere, quoad ipsa viveret: idque ut ab iis facilius impetraret, vestem utrique dono dari jussit, & miraculum beneficio cumulavit. Quod totum & verissimis mandatum est historiis, & multorum testium juramento confirmatum.

Tuber in Romaobo Margarita cujusdam a B. Regina Crucis signo statim sanatur.

MIRACULUM SECUNDUM.

IN Æde Sacrarum Virginum, cui nomen est Chelis, prope Olyssiponem

nem nobilis erat & religiosa mulier, Margarita Freila. Hæc Reginam in Urbe commorantem invifere decrevit. A qua statim atque pallida vifa fuit, macieque confecta, caufam rogatur tantæ tenuitatis. Tuber, inquit, quod natum eft fuper ftomachum, hujus vultus, & magni mihi cruciatus eft caufa. Signum illa Crucis impofuit ægræ parti: quo facto, refedit omnis tumor, decessit dolor. Margarita gravi morbo liberata non potuit fe præ gaudio continere, quin illico palam omnibus faceret, fe ope Reginæ fanitatem fuiſſe confequutam. Id, cum ad aures Eliſabethæ perveniſſet, non parum illi moleſtiæ attulit: accerſit ad fe mulierem, graviter accuſat, imperat ſilentium ea ſuper re in poſterum. Neque enim id beneficii ſuz deberi virtuti dicebat, ſed omnium bonorum auctori Deo, cujus erat laus omnis & gloria.

Leproſus graviter in capite vulneratus, B. Regina manibus ovi albo impoſito, confefſim a vulnere liberatur.

MIRACULUM TERTIUM.

Solita erat B. Eliſabetha feria ſexta ſanctioris hebdomadæ Elephantiacos aliquot, ſeu Leproſos ad ſe accerſere, iſque pedes abluere, & ſtipem elargiri cum pari laude demiffionis animi & caritatis. Id aliquando cum perfeciffet in oppido quodam Scalabi appellato (vulgo Sanctarum) ex iis unus, quibus id præſtiterat officium, reliquis tardior, ob morbi vim vehementiorem, ſubſtitit parumper in Regia. Quod ubi janitor quidam animadvertit, ferox & aſper, ac rei græ ignarus acerrimis eum conviciis eſt infeſtatus: cumque ille reclamaret, fuſtem arripiens hominis, qui ſe præ morbo commovere vix poterat, caput ſumma vi percuffit, & graviter vulneravit. Concidit infelix in terram, ea plaga accepta, & calamitatem ſuam coſpic ejulans lamentari. Aduſit & vocibus, & miſerabili ſpectaculo Urraca Vaſchia, Regina ob ſtu-

dium pietatis familiariffima. Ad Eliſabetham excurrit; quid factum fuerit, narrat. Illa hominis miſeri atque innocentis calamitate commota in ſuum cubiculum eum imperat deportari. Deinde album ovi exceptum ſtupa vulneri ſuis ipſa manibus imponit, additaque pecunia in reliquos ſumptus hominem dimittit. Poſtridie, quam hæc geſta fuerant, ſcitatum mittit, qui ſe æger habeat: optime reſponſum fuit; & cicatricem, poſt factam a Regina medicinam, ſtatim fuiſſet obduſtam. Ita Regiſ famuli injuriam B. Reginae Sanctitas & clementia compenſavit.

Inſanabilis Cancer ſigno Crucis, oſculoque Beatae Reginae ſanatur.

MIRACULUM QUARTUM.

Feria quinta ſanctioris hebdomadæ lavabat B. Eliſabetha de more duodecim mulierum Elephantiaſi, ſeu Lepra laborantium pedes. Quibus etiam pecuniam & veſtes elargiri ſolebat, & ad menſam ſplendide acceptis miniſtrare. Earum una pedem alterum cancro affectum tam male habebat, ut parum abeſſet, quin duo digiti deciderent. Altero igitur abluto pede, ut alterum in pelvim immitteret, Regina poſtulavit. Illa conſcia latentis mali, & horribilis deformitatis, pedem illum aut Reginae manibus attingi, aut oculis videri, indigniſſimum judicabat; ideoque magis eum occulebat. Regina Urracæ Vaſchia, quæ huic facto aderat, jubet, ut ipſa mittat in pelvim recuſantis pedem. Id ubi factum eſt, tam gravis illico aſſatus eſt odor ac peſtilens, ut omnes Regiæ Miniſtræ, cum eum præ ſtudioſe ferre non poſſent, ſe proripuerint foras. Eliſabetha ſola manſit, quæ Chriſtiana magnanimitate & caritate memorabili ardens ulcus non modo non horruit, ſed ſuis manibus traſſavit, ac medicinam aliquam ahibere contendit. Accedit ergo plena miſericordiæ, plena humanitatis; procumbit ante miſeram ſceminam; fovet calida pedem; & ulcus leniter ac molliter expurgat. Deni-

nique, ad operis sanctissimi, & gloriosissimi summam, ipsum cancrum, cuius vel odor erat intolerabilis, osculatur, & salutare Signum Crucis imponit. Mirum dictu, sed tanta virtute dignissimum: ulla interposita mora, & Signo Crucis, & osculo, & simul ingenti S. Reginæ merito insanabile ulcus factum est sanum.

Aqua in Vinum a B. Elisabetha conversa.

MIRACULUM QUINTUM.

Jacebat aliquando B. Regina gravi stomachi morbo laborans in Oppido Alenquerio. Præscripserunt ei Medici, quod requirere videbant morbi genus, ut vino modico uteretur. Illa, quæ abstinere solita erat vino, cum id curationi valetudinis necessarium esse non duceret, negavit, se esse facturam. Aquam igitur afferri sibi iussit, quæ bis allata bis in vinum est commutata; ut quodammodo videretur eo miraculo Deus & religioso Beatæ foeminæ proposito, & Medentium præscripto satisfacere velle.

Opes Pauperibus distribuendæ a B. Regina media hieme vertuntur in Rosas.

MIRACULUM SEXTUM.

UT erat in egenos maxime liberalis B. Elisabetha, in sinu sæpe ferebat, quæ iis benignissime dispensaret. Accidit, ut eam hæc in sinu clam gerentem Vir ipsius, Rex Dionysius, observaret, qui forte factus ei fuerat obviam: & facile, quid rei esset, suspicatus, non ut illam a benefaciendo revocaret, sed ut Regis, ac Viri potestate uteretur, interrogavit, quid in sinu portaret. Elisabetha, vel operis boni gloriam dissimulans, vel timens, ne id facere prohiberetur in posterum, Rosas, respondit: ac, Dionysii jussu explicato sinu, opes illæ distribuendæ pauperibus in recentes Rosas commuta-

te cernuntur: manifesto miraculo: cum ea pars anni ageretur, quæ gignendis intempestiva Rosis est, hiems videlicet. Ex quo præclaro facinore duxit originem illa pictorum consuetudo Sanctæ hujus Reginæ Imaginem cum Rosis in sinu passim effingendi.

DE MIRACULIS POST MORTEM.

Incorruptum ex obitu manet B. Reginæ Corpus, & miris fragrat odoribus.

MIRACULUM PRIMUM.

SUMMUS ille bonorum omnium Auditor, qui mirabilis est in Sanctis suis, B. Elisabetham non solum in humanis agentem Divinis illustravit virtutibus, & miraculis, sed etiam ad æternæ felicitatis Regna translata admirabilibus rerum eventibus nobilitavit in terris. Ac primo quidem ejus Corpus a corruptione liberum integrumque monstravit in hunc modum. Testamento mandaverat B. Regina Filio Alphonso Regi, ut ipsius Corpus ex Oppido Stremotio, ubi diem clausura erat extremum, Conimbricam in Ædem Monialium S. Claræ deferri curaret. Cum vero Conimbrica centum, & viginti octo millibus passuum a Stremotio distaret, & Julii Mensis vehementissimi calores, quo illa tempore obierat, obstarent, quin Corpus tam longe deportaretur sine maximo putrescentis cadaveris fœtore, atque intoleranda tam deferentium, quam funus comitantium molestia; plerique censebant, opportunius fore, si vel in templo D. Francisci in eodem oppido, vel in Æde maxima Eborensi non ita longe diffusa Corpus tumularetur: exesa deinde ossa Conimbricam transferrentur. Abnuitt nihilominus Alphonsus a suprema matris voluntate recedere; ac funus iussit Conimbricam deduci. Tempus æstivum; circumfusi frequentia populi eam prosequentis exinclam; a qua vivente tot fuerat beneficiis ornatus; succussio

loculi, in quo fuerat inclusum cadaver, iustum timorem incusserant omnibus, ne paulo post ob intolerandum faetorem ceptum opus deferere cogerentur. Non tamen ejus Corpus deseruit Divina Providentia, cujus Animam aspectu suo beabat in Cœlo. Septem dierum spatio delatum cadaver non modo gravi odoris nihil afflavit, sed potius tam suaves circumfusæ multitudini inspiravit odores, ut in eo loculo pro putrescente cadavere omnia aromatum genera conclusa viderentur. Quod ubi palam omnes cognovese, ac propius accedentes experimento comprobant; in effusam lætitiā, in Dei laudem, in venerationem sacri Corporis se se totos converterunt. Verum adhuc majus exhibere Deus voluit ad Beatæ Reginæ gloriam in ejus Corporis integritate miraculum. Anno enim Domini 1612. VII. Kalendas Maji, Illustrissimi, & Reverendissimi DD. Episcopi Conimbricensis, & Leriensis, & Doctor Franciscus Vazius Pintus hujus causæ Judices Commissarii cum aliis præcipuis Medicis, Sacræ Theologiæ Magistris, ac Religiosis Viris præsentibus adfuerunt, dum B. Reginæ sepulcrum patefactum, & sacrum ejusdem Corpus recognitum fuit. Inventum igitur hoc est integrum atque incorruptum, candido colore, cum carne, cum rutilis capillis, naso, auribus, oculis minime tabefactis, reliquis etiam partibus instructum, ac membris; quæ tacta non frangebantur, aut liquecebant. Manabat e Corpore suavis admodum ac jucundus odor: neque solum id expertis corruptionis extiterat, sed vestes etiam circumjectæ, ac plura lintea superimposita solida atque tenacia permanebant. Nemo denique spectantium, & rem adeo novam atque inexpectatam admirantium non agnovit, atque extulit Divinæ potentiæ vim; quæ vitæ animæque integritatem, qua Beata hæc Regina pollebat, ipsius post mortem Corporis integritate censuit remunerandam.

Tom. XIII.

Faber e tecto cadens, Beata Reginæ ope implorata, sursum attollitur.

MIRACULUM SECUNDUM.

IN Monasterio D. Claræ pars quædam ædium fabricabatur: & jura tecto ligna imponebantur. Ibi Dominicus Macadus faber lignarius operam dabat lignis clavorum adnunculo configendis. Ecce autem inopinato aliquot ex iis lignis refixa dilabebantur in terram, secumque fabrum illum præcipientem trahebant. Tum ille B. Elisabethæ salutare subsidium in tanto vitæ discrimine imploravit: nec sardis auditus est auribus: Extemplo, per summum miraculum, ipse una cum lignis, occulta quadam vi, sursum relatus, & in eundem locum, e quo ceciderat, restitutus fuit: ligna etiam suis reddita sedibus, & coaptata. Dominicus a præsentis periculo liber & incolumis, cum admiratione ac stupore spectantium, tantum in se B. Reginæ beneficium ex animo testatus est.

Monialis, cruribus male affectis, ab incessu impedita B. Elisabethæ imploratione sanatur.

MIRACULUM TERTIUM.

ANna Azpilcueta una erat e Sacris Virginibus, quæ prope Conimbricam in Vico, cui Cellis nomen est, D. Mariæ Sacrum Cænobium colunt. Hæc diu capta cruribus, & resolutis nervis ita tenebatur, ut per se incedere nullo modo posset. Nullum a Medicis non tentantum remedium fuit; sed sanitatis restituendæ gloria B. Reginæ relinquebatur. Proximus erat sollemnis B. Elisabethæ dies. Nocte vero, quæ antecedebat, Annæ Magistra plura exponens beneficia illius Reginæ imploratione suscepta hortatur eam, ut ab ipsa præseus auxilium petat. Morem gessit illa diligenter, & in arctissimum somnum soluta est. Ecce autem

X per

per quietem audire sibi videtur impetrandam, ut surgat; valetudine jam Elisabethæ ope restituta. Excitata Virgo artubus contremuit omnibus. Exiit e lecto sola; vestes induit; in Odeum (vulgo Chorum) venit, ubi cetera matutinas preces canebant. Mirantur omnes, lætantur, præ animi pietate lærymantur. Rem hanc totam publicis litteris commendavit Martinus Azpilcuetæ, is, qui Pontificio juri lumen suis libris attulit immortale.

Quinquagenaria Mulier lac abunde concessit ope B. Reginae ad Pauperem Nepotem alendum.

MIRACULUM QUARTUM

IN oppido Sarnacensi Conimbricensis Dioceseos Maria Antonia, Michaelis Aloysii uxor, quinquagenaria erat, etiam a duobus ac viginti annis infœcunda; quin etiam ex morbo quodam ab antiquo tempore in sinistro ubere lacte carebat. Hæc Nepotem ex paupere Filia parvulum susceperat educandum. Equitis etiam cujusdam Olyssiponensis filium lactabat. Quamobrem Nepotem cibis dulcibus enutrire tentavit, quos tamen ille respuebat. Venit igitur una cum eo Conimbricam ad D. Claræ Cœnobium: infelicem pueri conditionem amicis Monialibus enarravit: retulit ab iis consilium, ut rem totam B. Reginae commendaret, ac summo mane jejuna reverteretur illuc vinum haustura cum croco; quam B. Elisabetha portionem ad ejus mali remedium præscripserat. Sequitur illa consilium: vino illo sumto, ad B. Reginae sepulchrum accedit supplex: summis eam precibus obsecrat, ut sibi lac a Deo impetret ad misellum Nepotem enutriendum. Audita est obsecratio: lac statim sensit uberibus largiter affusum, ut abunde potuerit in posterum derivatum coelitus alimentum instillare Nepotulo.

Angina, morbisque aliis Agnes Dalmeida liberata lactis copiam impetrat a B. Regina.

MIRACULUM QUINTUM

AGnes Dalmeida, Joannis de Guerres Medici uxor, septima post filii partum hebdomade, in anginae morbum incidit, quo vehementer cruciabatur. Neque sumere cibum, neque proferre verbum poterat. Lac etiam defecerat ad natum puerum nutriendum. Vir, ut Artis Medicæ peritus, plurima illi adhibuit medicamenta: sed frustra. Quin adeo morbus in dies invalescebat, ut jam Vir de salute Conjugis desperaret. Ergo Berensem in agrum se contulit ad accersendam filie nutricem. Ibi dum nocte curis anxius commoratur, subit animum Sanctitas B. Elisabethæ. Illi suam emixe, religioseque commendat uxorem. Flagitat ab illa præfens in tanto vitæ discrimine subsidium. Summo mane reversus domum uxorem reperit sanam, atque ab omni ægritudine liberam. Quærit ex illa, quæ ora se melius habere cognovisset. Exacte eam uxor indicavit. Tum is probe perspexit, eodem temporis articulo, quo ipse procul domo pro uxore B. Reginae oraverat, ab eadem se clementer auditum impetrasse, quod postulabat. Singulares uterque gratias Deo agit, ac B. Elisabethæ. Idem postea Vir templum adiit, ubi B. Reginae Corpus asservabatur, interfuit. Sacro, iterumque suppliciter ab eadem poposcit uxori lac, quo natus infans nutrirî posset. Domum reversus hoc etiam se beneficio cumulatum agnovit; & veneratus est adeo liberalem B. Reginae beneficentiam.

Inoperatus morbus sanatur osculo Feretri, ubi jacebat B. Elisabethæ Corpus.

MIRACULUM SEXTUM

IN D. Claræ Cœnobio Constantia Ania, civis Eborenensis, jamdiu in-

sanabili atque horribili morbo premebatur. Pestiferum quoddam ulcus ei labia, gingivasque cum maximo cruciatu corrodebat, sensimque serpebat latius; & parum aberat, quia illa dentes omnes amitteret. Præ doloris impetu vociferabatur assidue, ceterarumque tranquillitatem, ac Religiosam quietem interturbabat. Nulhum Medicorum artificium sufficiens erat ad eam pestem depellendam. Cum igitur B. Regina Corpus ab oppido Stremotio Conimbricam in D. Clare Conobium allatum esset, statim Constantia magna cum pietate, ac fide accessit ad feretrum, ubi Corpus adhuc insepultum jacebat; itaque loculum osculata est, ut oris partem huc consecram ei applicaret. Recedit deinde cum ceteris. Ubi vero sacrum B. Elisabethæ Corpus ad sepulchrum deferri coepit, Constantia, se cruciatu liberatam cognoscens, advocat socias; iis os inspicendum præbet: nulla pestis illius indicia apparebant. Quo miraculo omnes obstupescere conclamant una voce, magnam esse Reginae Sanctitatem, quam Deus tam insigni miraculo testatam omnibus, atque exploratam esse voluerit.

De Actis causæ, & legitima illorum confessione.

JAM vero quod attinet ad res in causa gestas, & Acta Canonizationis ad S. V. ita refero. Cum fama Sanctitatis B. Reginae, frequentia miraculorum quæ ipsius apud Deum meritis edebantur, magis ac magis increbresceret, atque in ejus venerationem Christianorum hominum animi vehementius incitarentur; anno Christi 1516. Lusitanix Rex Emmanuel per Michaellem Sylviu Legatum suum a Leone X. Pont. Max. S. V. prædecessore & postulavit, & impetravit ut B. Elisabetha tota Conimbricensi Diocesi solemniter ritu cum Beatæ titulo coleretur, ejusque Imagines publice ac privatim dedicare liceret. Anno vero 1551. Lucius Andreas Resendius Vir apprime doctus in ejus honorem Sacras laudes, quas vul-

go vocant Officium, composuit. Nec multo post Rex itidem Lusitanix Joannes Emmanuelis filius a Pont. Max. obtinuit, ut in Regia eandem sibi venerari liceret. Ac Pompejus Zambecarius Summi Pontificis Legatus anno 1553. omnibus Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam ad B. Reginae Sepulchrum recitantibus ipsius festo die cum octo insequentibus, & aliorum quorundam Sanctorum concessit omnes poenarum remissiones (Indulgentias appellant) quas consequantur, qui eisdem diebus Romæ templa vel intra, vel extra mœnia religiose invisunt.

Post aliquot annos Rex etiam Lusitanix Sebastianus (qui ad Regni tranquillitatem, ac salutem B. Elisabethæ meritis a Deo dicitur impetratus) agit apud Paulum IV. Pontificem Maximum, ut superiorum Pontificum Diplomata de B. Regina amplificaret: idque consequutus est, ac præterea potestatem ejus Imagines exponendi, annua Sacra faciendi, eique preces fundendi per universam Lusitanorum Regum ditionem: ejusque Festus dies dictus est is, quo migrauit in Cælum, nempe IV. Nonas Julii.

Anno deinde 1611. Catholicus Rex Philippus hoc nomine Tertius, & Regina Margarita Austriaca postularunt a Paulo V. Pontifice Maximo S. V. prædecessore, ut Canonizare, & in Sanctorum Catalogum adscribere dignaretur B. Elisabetham. Cum igitur tantorum Principum petitioni Sanctissimus Pater plurimum deferendum censuisset, cognitionem ejus causæ demandavit tribus Sacræ Rotæ Auditoribus, Francisco Peniæ Decano, Francisco Sacrato, & Alphonso Manzanedo. Hi vero concesserunt suam Remissoriam, & Compulsoriam in forma directâ Episcopo Conimbricensi, Leriensi, & Doctori Francisco Vazio Pinto, qui Catholicæ Majestati erat a Consiliis; ut adhiberent necessarias probationes testibus, ac scriptis, aliaque authentica documenta statuerent super Vita, sanctitate, ac miraculis B. Reginae. Hi omnes cum causæ Procuratoribus, examinatis multi

tis testibus, extractis juribus, & iudicis Processibus formatis, Romam eos ad jam dictos Rotæ Auditores transmissi-
serunt. Dum vero in huiusmodi Processibus diligenter expendendi tempus atque operam illi impenderent, accidit, ut Paulus V. prius, deinde Greg. XV. Pontifices Maximi S. V. predecessores ex hac vita migrarent: quæ propter inchoatum opus absolvi non potuit.

Postquam vero S. V. postulantibus meritis, ad istud Pontificatus fastigium evecta est, instare iterum coepit Catholicus Rex Philippus per suum totius Lusitanici Regni Agentem Michaellem Suarium Pereiram, ut religiosum hoc munus perduceretur ad exitum. Placuit S. V. tam æquis tanti Principis postulatis assentiri. Quapropter a Rotæ Auditoribus Joanne Baptista Coccino Decano, Alphonso Manzanedo, & Rotæ Locumtenente Jacobo de Cavaleriis relatum fuit de statu causæ, clareque significatum, posse eam ad nostram Sacrorum Rituum Congregationem transmitti: ut, cum ipsa vidisset ac perpenderit ea, quæ in re videnda & per-

pendenda judicaret, super petita Canonizatione suam sententiam diceret.

Nos vero, Beatissime Pater, accepta relatione vitæ, ac miraculorum Beatæ Reginæ, & S. V. voluntate per-cepta; habitis super ea pluribus sessionibus, in quibus dictorum Auditorum conclusiones accurate, ac diligenter examinavimus; unanimi consensu censuimus, omnes supradictos Processus fuisse, & esse validos, legitimos, legales, & eorum probationes super Sanctitate, ac miraculis B. Elisabethæ fuisse legitimas & sufficientes.

Hæc sunt, Beatissime Pater, quæ ex legitimis Actis huius causæ dicenda fuerunt de vita, & Moribus B. Reginæ Elisabethæ, deque miraculis illius beneficio patratis. Quibus copiosius in multis Congregationibus perpensis atque discussis, Cardinales Congregationis Sacrorum Rituum in eam sententiam unanimes venerunt, Posse Sanctitatem Vestram (si ei placuerit) ad ulteriorem procedere, & Canonizationem B. Reginæ Elisabethæ juxta Sacros Romanæ Ecclesiæ Ritus perficere, & solemniter celebrare.

APPENDIX SECUNDA

165

CONSTITUTIO SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI BENEDICTI
PAPE XIV. QUA STATUITUR, UT SERVORUM, ET AN-
CILLARUM DEI BEATIFICATIONES, ET CANONI-
ZATIONES IN BASILICA PRICIPIS APOSTO-
LORUM PERAGANTUR.

De qua superiori Cap. 36. §. 2.

BENEDICTUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

D sepulcra Apostolorum, quorum consecrata Sanguine Roma, quæ fuerat Magistra erroris, facta est discipula veritatis; ad sacros Beati Petri cineres; super cujus fidei firmitate extructa totius sacri ædificii Cælo inferenda consurgit sublimitas, Romana Mater Ecclesia in suis triumphat filiis, qui, calcatis Mundi blanditijs, & infernalis hostis superatis insidijs, ad præmia pervenerunt æterna, & quos inter sanctos Dei Servos, & cælestis beatitudinis consortes congruo devotionis cultu venerandos Romani Pontificis a Christo Domino accepta, & per Petrum ad Successores suos derivata decernit auctoritas. Quæ igitur a Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris prudenti consilio, & provida ratione instituta sunt, & longo deinde usu recepta, pie sancteque servata, Nos, quorum humilitatem ineffabilis Dei benignitas ad Cathedram Petri evehere dignata est, decet diligenter servare, & studiose custodire, & si quid vel temporum, vel rerum varietate immutatum est, in integrum restituere, & ad pristinam rationem ac formam revocare, atque alia disponere, prout in Domino vide-

tur expedire.

Sane quidem omnes & singulæ Beatorum Canonizationes in Urbe nostra peragenda in Basilica Beati Petri Apostolorum Principis semper peractas fuisse, antiqua ac fide digna testantur monumenta. Cum autem fel. record. Benedictus Papa XIII. Prædecessor noster, a quo ad Cardinalatus honorem assumpti fuimus, in eadem Vaticana Basilica Beatos Turribium ex Majorga, Jacobum a Marchia, Agnetem a Monte Politiano, Peregrinum Latiofum, Joannem a Cruce, Franciscum Solanum, Aloysium Gonzagam, Stanislaum Kostkam, & biennio post Beatam Margaritam a Cortona Sanctorum cultu honorandos solemniter de more constituisset, ac deinde Beatum Joannem Nepomucenum in Sanctorum numerum similiter referre vellet, ei persuasum est, ut id in Basilica nostra Lateranensi solemniter ritu perageret. Nos, qui per id temporis Ecclesiæ Anconitanæ ex concessione, & dispensatione Apostolica præeramus, eundem Benedictum Prædecessorem per nostras litteras certiorum facere non prætermisimus, Beatorum Canonizationes, quoties in Urbe faciendæ erant, nonnisi in Vaticana Basilica ab antiquo tempore celebrari con-

confueviffe; & ad hujusmodi officium præstandum eo magis Nos teneri credidimus, quia per plures annos, dum in minoribus eramus, unus ex insignis ejusdem Basilicæ Capituli Canonicis extitimus, & per plures etiam annos munere Promotoris Fidei functi fuimus. Tum autem Roma benigne Nobis responsum est, quod in Basilica Lateranensi solemnibus apparatus pro Canonizatione ibidem habenda jam nimium processerat, nostræque literæ serius, quam oportebat, ad Urbem pervenerant.

Postmodum a piæ mem. Clemente PP. XII. similiter Prædecessore nostro ab Ecclesiæ Anconitanæ ad Ecclesiæ Bononiensis regimen Apostolica ejus auctoritate translatis Nobis significatum est, prædictum Clementem Prædecessorem BB. Vincentii de Paulis, Joannis Francisci Regis, Catharinæ Fieschi Adorni, & Julianæ Falconeræ Canonizationem propediem in Ecclesia Lateranensi solemniter celebraturum: Sed quoniam per id tempus jam primus liber operis nostri de Servorum Dei Beatificatione, & Beatorum Canonizatione in publicum editus fuerat, in quo nullam ante præfati Benedicti Prædecessoris tempora Beatorum canonizationem in Urbe solemniter, nisi in dicta Basilica, celebratam fuisse satis superque demonstratum fuerat, ulterius animi nostri sensus aperire superfluum duximus.

Præterea, cum ante fel. rec. Alexandri PP. VII. pariter Prædecessoris nostri tempora nulla statuta esset solemnitas in Beatificatione Venerabilium Servorum & Ancillarum Dei observanda, idemque ritum, & solemnitatem adhibendam in sacra functione hujusmodi, eamque debita pompa in Vaticana Basilica explendam decreverit, ita semper posterioribus temporibus servatum est, ut omnes beatificationes in eadem Vaticana Basilica celebrarentur usque ad præfati Benedicti XIII. tempora, quo Romanam Ecclesiam gubernante, quamvis in Vaticana Basilica Beatificatio Ancillæ Dei Beatæ Hyacinthæ Mariscottæ, & Servi Dei B. Joannis de

Prado facta sit; nihilominus Beatificatione Servi Dei B. Fidelis a Sigmaringa paulo post Canonizationem B. Joannis Nepomuceni in Basilica Lateranensi celebrata fuit. Post hanc vero beatificationem in ejusdem Benedicti Pontificatu in Basilica Vaticana solemniter relati fuerunt in Beatorum numerum Servus Dei postea Beatus, & nunc Sanctus Vincentius de Paulis, & Servus Dei Beatus Petrus Forerius; in Pontificatu autem Clementis XII. paulo post supradictas Canonizationes in Basilica Lateranensi uno eodemque die unica solemnitate peractas, in eadem Basilica solemniter adscriptus est inter Beatos Servus Dei nunc Beatus Joseph a Leonissa: Cum autem a Nobis ob ineffabilem Dei benignitatem Pontificatus honorem ac onus gerentibus decretum fuisset, ut inter Beatos Servus Dei Alexander de Saulis adscriberetur, sollemnis ejusdem Beatificationis functio in Basilica Vaticana celebrata est.

Matura igitur consideratione perpentes, quod a Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris omnes Venerabilium Servorum, & Ancillarum Dei Sanctificationes in Urbe nostra solemniter peragendæ laudabili instituto, optimisque ex causis ab antiquissimo tempore in Vaticana Basilica, & quod ab Alexandri PP. VII. Prædecessoris nostri, & successivis deinde temporibus Beatificationes quoque in eadem Vaticana Basilica, exceptis nonnullis supramemoratis Canonizationibus, & Beatificationibus ab iisdem Prædecessoribus nostris Benedicto, & Clemente in Basilica Lateranensi peractis, semper celebratæ fuerunt: Ne igitur commendabili & antiquæ consuetudini, & prædictæ Vaticanæ Basilicæ prærogativæ hujusmodi ex B. Joannis Nepomuceni Canonizatione, ac Venerabilis Servi Dei Fidelis a Sigmaringa Beatificatione a Benedicto, nec non ex Beatorum Vincentii de Paulis, & Joannis Francisci Regis, ac Beatorum Catharinæ Fieschi Adorni, & Julianæ Falconeræ respective Canonizatione, & Venerabilis Servi Dei Josephi a Leonissa Beatificatio-

ratione a Clemente Prædecessoribus prædictis in Ecclesia Lateranensi celebratis præjudicium aliquod afferatur, hac nostra perpetuo valitura Constitutione veterem consuetudinem, ac venerandum Prædecessorum nostrorum institutum, decretumque Alexandri Prædecessoris prædicti, ac integrum ejus tenorem Apostolica auctoritate approbantes, confirmantes, & innovantes, ac illis quodcumque Apostolicæ firmitatis robur adicientes motu proprio, ex certa scientia, ac Apostolicæ potestatis plenitudine decernimus, præcipimus, & constituimus, ut in posterum, & perpetuis inde futuris temporibus omnes & singulæ Venerabilium Servorum & Ancillarum Dei Beatificationes, ac BB. Canonizationes in Urbe nostra prædicta pro tempore celebrandæ non in aliis, quam in Basilica Principis Apostolorum de Urbe prædicta privative quoad reliquas Basilicas, Ecclesiasque ejusdem Urbis celebrari omnino debeant; utque Canonizationes, & Beatificationes in eadem Ecclesia Lateranensi a Benedicto, & Clemente Prædecessoribus prædictis, ut præfertur, peractæ nullo unquam tempore, perinde ac si in ea celebratæ non fuissent, præjudicium aliquod antiquo instituto, & Vaticanae Basilicæ prærogativæ afferre valeant. Insuper quoniam ab eodem Alexandro Prædecessore nostro usque ab anno 1659. alterum emanavit Decretum super contributione tam in Beatificationibus, quam in Canonizationibus favore Sacrarum ejusdem Basilicæ faciendæ; quod a Nobis in prædicto libro primo operis nostri de Beatorum Canonizatione relatum est, motu, scientia, & potestate simili illud approbamus & confirmamus, & quatenus opus sit, quæ ab ipso Alexandro Prædecessore decreta sunt, rursus decernimus, & constituimus, & in futurum ab omnibus inviolabiliter observari volumus, & mandamus.

Præsentibus quoque ex eo quod interesse ad præmissa habentes ad hoc vocati, & auditi non fuerint, aut ex alia quavis juridica & legitima, etiam

necessario exprimenda causa, vel quocumque prætextu de intentionis nostræ, aut alio quovis defectu notari vel impugnari nullo unquam tempore posse, sed semper firmas validas & efficaces fore, & esse.

Sicque & non alias per quoscumque Judices etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, ac quoscumque alios Judices quocumque judicandi facultate suffultos judicari & definiiri debere, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, irritum quoque & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Non obstantibus Canonizationibus, & Beatificationibus in prædicta Ecclesia Lateranensi, ut præfertur, celebratis, ac nostræ & Cancellariæ Apostolicæ regula de jure quæsito non tollendo; nec non constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, si quæ contra litterarum nostrarum hujusmodi tenorem editæ existant, statutis, consuetudinibus, privilegiis quoque, & indultis, illis alias in suo robore permanfuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, ac derogatum esse volumus contrariis quibuscumque.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri decreti, statuti, constitutionis, confirmationis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire; Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem nono Cal. Decembris Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragésimo primo, Pontificatus nostri Anno Secundo.

D. Cardin. Passioneus.

Visa de Curia N. Antonollus. X. Sub-Datarius.

I. B. Eugenius.

Anno a Nativitate Domini nostri JESU CHRISTI millesimo septingentesimo

q142.

quadagesimo primo indictione IV. die
vero 13. Decembris supradicta Consti-
tutio affixa, & publicata fuit ad val-
vas Basilicæ Lateranensis, Principis
Apostolorum, Cancellariæ Apostolicæ,
Curieque Generalis, in Monte Cita-

torio, in Aciæ Campi Floræ de Urbe,
ac in aliis locis solitis, & consuetis
per me Antonium Pelliccia Apost.
Curs.

Nicolaus Cappelli Mag. Curs.

A P P E N D I X T E R T I A

PUBLICA INSTRUMENTA CANONIZATIONUM

S. VINCENTII A PAULO, S. JO. FRANCISCI REGIS, S. JULIANÆ
FALCONERIÆ, S. CATHARINÆ FLISCÆ ADURNÆ,
S. ELISABETHÆ LUSITANORUM REGINÆ.

De quibus Cap. 36. & alibi.

C A N O N I Z A T I O

B. VINCENTII A PAULO

*Fundatoris Presbyterorum Sæcularium Congregationis Missionis,
& Societatis Puellarum, quæ Caritatis nuncupantur.*

C L E M E N S E P I S C O P U S

S E R V U S S E R V O R U M D E I

Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1.

Uperna Hierusalem,
& Beata Dei viventis
Civitas, in qua a Cæ-
lesti Patrefamilias u-
nus æternæ Vitæ de-
narius æqualiter o-
mnibus, qui in Vi-
nea sua operati sunt, distribuitur, ha-
bet diversa loca, & mansiones, quas
quisque pro suo accepturus est merito.
Itaque anxios Apostolos de morte Chri-
sti, & de sua infirmitate trepidos, &
de futuro præmio sollicitos, cum audi-
vissent Petrum promptiorem animo,
ac fidentiorem, & qui ceterorum caput
& Princeps constitutus fuerat, ter Do-

minum ad Galli cantum negaturum,
solatus est Christus Dominus, dicens:
Non turbetur cor vestrum, in Domo
Patris mei mansiones multæ sunt: si-
gnificans his verbis, quod nemo eorum,
licet alius alio fortior, alius alio infir-
mior alius alio justior, ab illa felici
Domo excluderetur, in qua multæ es-
sent mansiones, nempe diversæ meri-
torum in una vita æterna dignitates.
Siquidem alia est claritas Solis, alia
claritas Lunæ, alia claritas Stellarum;
Stella enim a Stella differt in claritate,
& non una expressa est in Evangelio
fecunditas; nam facit aliud quidem
centesimum, aliud autem sexagesimum,
aliud

aliud vero trigefimum : ubi centenus fructus Martyribus , sexagenarius Virginitibus , alius aliis assignatur . Multæ igitur in Domo Dei mansiones , non una Stellarum claritas , non idem , sed multiplex est fructus , ita etiam non una est corona , quæ tempore persecutionis accipitur : habet & Pax coronas suas , quibus de varia , & multiplici congregatione Victores prostrato , & subactio Adversario , coronantur : libidinem subegisse , Continentiæ palma est : contrariam , contra injuriam repugnasse , corona Patientiæ est : de avaritia triumphus est pecuniam spernere : laus est Fidei fiducia futurorum Mundi adversa tolerare : & qui superbus in prosperis non est , gloriam de humilitate consequitur : & qui ad Pauperum fovendorum misericordiam pronus est retributionem thesauri Cælestis adspicitur : & qui invidere non novit , quique unanimis , & mitis fratres suos diligit , dilectionis , & pacis præmio honoratur . In hoc Virtutum stadio , ad has Justitiæ palmas , & coronas accipientes Beatus Dei Servus Vincentius a Paulo non solum ipse pervenit , sed etiam plurimos opera , & exemplo suo perduxit . Nam tamquam strenuus Dei Miles , deponens omne pondus , & circumstans peccatum propositum sibi certamen aliis , virtute præcurrens inivit , & ad longævam usque senectutem adversus Principes , & Potestates , & Reclotes Mundi tenebrarum harum fortiter , ac legitime certavit , & de manu Domini in æterna illa Beatitudine meruit coronari . Quem autem Deus , qui facit mirabilia magna solus , æternæ felicitatis præmio donaverat in Cælis , in Terris quoque signis , ac prodigiis illustrem reddere voluit , eo potissimum tempore , quo in Galliis novatores falsis , fictisque miraculis suos diffundere errores , pacem Catholicæ Ecclesiæ turbare , simplices ab unitate Romanæ Sedis abducere conabantur .

§. 2. Itaque Divinæ obsequentes voluntati , ut ad currendam viam salutis excitentur Fideles , ut perversorum coesceatur pravitas , & Hæreticorum con-

Tom. XIII.

fundatur improbitas , Servum Dei Vincentium ab universo fidei Populo , cuius regimini superna dignatione immerentes præsidemus , Sanctorum cultu , & honoribus colendum , ac venerandum hodierna die Apostolica Auctoritate decrevimus . Exultet igitur , & gaudeat Ecclesia , novum a Deo Patronum sibi oblatum esse , qui pro peccatis Populi apud Dominum preces adhibeat , Laudent eum universi Fideles , & eo cultu , atque iis honoribus prosequantur , quibus Deus in Sanctis suis honoratur . In Psalmis igitur , in Hymnis , & Canticis Spiritualibus , in compunctione cordis , & Egenorum miseratione præclaram de Mundo , ac Diabolo relatam victoriam , & spiritualement Servi Dei triumphum celebremus . Templum quidem in ejus honorem immortalis Deo ædificantur , sed nos , qui Templum Dei sumus , humanæ pravitate labe pollueri , ac violare timeamus , demusque operam , ne quid immundum , aut profanum Templo Dei , hoc est Animæ nostræ inferatur , ne offensus Sedem , quam inhabitat , derelinquat . Ejus memoriæ , & Altaribus dona , & munera offerantur ; Sed exhibeamus quoque Corpora nostra boniam viventem , sanctam , Deo placentem , rationabile obsequium nostrum : ejus denique religiosa Simulacra , sacreque Imagines in veneratione , & cultu habeantur , sed ejus Virtutum egregiam formam , sanctæque conversationis imaginem , Divina opitulante Gratia , in nobis ipsis exprimere , ac repræsentare quoad cujusque nostrum imbecillitas patitur sollicitè studeamus .

§. 3. In humili Pago , quem Ranquines dicunt , Aquensis Diocesis , ex pauperissimis , sed piis Parentibus natus est Vincentius a Paulo , qui a Pueritia tanquam innocens Abel Pastor Ovium fuit , & ad eum , & ad munera ejus respexit Dominus . Nam in innocentia vivens , de sua parsimonia , & abstinentia gratum Deo offerebat Sacrificium pietatis ; Siquidem farinam , dum a Mola rediret , & panem sibi in tenuem victum a Parentibus traditum , Pauperibus distribuebat , impendens virtuti , quod pro-

Y

pria

pria subtrahere sustentationi, ut fieret refectio Pauperum abstinentia jejunantis. Ardorem enim pii Adolescentuli caritatem paupertas non retardabat, licet parvum esset, quod posset de sua facultate decerpere, tamen animi magnitudine census angustiam superabat. Itaque dimidium scutum, quod quotidiana parsimonia, & industria, frugalitate e suis laboribus minutatim collegerat, occurrenti misero totum largitus est, ad exemplum illius pauperculæ Viduæ, quæ a Domino meruit laudari, quia non ex eo quod abundabat illi, sed de penuria sua omnia, quæ habuit, misit totum victum suum.

§. 4. Ab agresti, & pastoritia vita advocatus a Patre Aquas missus est, ut in Convictu Fratrum Ordinis Sancti Francisci literis operam daret. Id autem sedulo, ac diligenter excoctus est, ea morum integritate, & erga Deum pietate se gerens, ut æqualibus exemplo, majoribus admirationi fuerit. Hinc Tolosæ, deinde Cæsareæ Augustæ in Theologiæ Studiis opera diligenter posita, cultus, humilis, & modestus, & quales in sortem Domini vocatos esse decet, per omnes Ecclesiasticos Ordines ad Sacerdotii sublimem dignitatem ascendit.

§. 5. Vix autem fuerat Sacerdotali honore insignitus, incius, & absens, cum fama ejus probitatis, & doctrinæ increbuisse, ad pinguem Beneficii præbendam nominatus est, quam, ubi rescivit, sine judiciali controversia se adipisci non posse, sponte, ac libenter dimisit; nam amans potius injuriam accipere, & fraudem pati, quam judicio eum fratre contendere, uberrimo voluit carere proventu, quem sine lise ab Ecclesiastico Viro, ut ipse aiebat, omnino fugienda, consequi non potuisset.

§. 6. Interea ne aliis operi esset, sed sibi, & pauperi Matri victum honestis laboribus, & laudabili industria subministraret, humaniores literas in Castro non ignobili, quod Bosserum vocant, Diocesis Tolosane, deinde in ipsa Urbe edocuit. Et quoniam ejus potissima cura, & vigil sollicitudo erat Adole-

scendum mentes non serum Divinarum sterili dumtaxat notitia instruere, sed eorum animos ad Coelestem Sapientiam amplectendam impellere, & mores ad sublimem Christianæ professionis virtutem, & Sanctitatem informare, nobiles Viri certatim filios suos ejus curæ committebant, ut in via Domini, & in Sanctorum scientia sub tanti Viri proficerent Evangelica disciplina, & pietatis magisterio.

§. 7. Profectus Massiliam, ut pecuniam, quæ ex credito relicta sibi hereditatis debebatur, acciperet, cum Massilia Narbonem versus remeatur Tolosam secundo vento navigaret, in Turcas incidit, qui Navis Magistro, aliisque interemptis, Vincentium sagitta vulneratum, vestibus exutum, & catenis onustum in Africam Captivum abduxerunt. Multa, & gravia a Turcarum sævitia ne Legem Domini sui deferret passus est, sciens non esse condignas passiones hujus temporis ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis.

§. 8. Narrant, cum forte unum e Conservis suis sub gravi catenarum pondere misere laborantem conspexisset, nec ad sublevandas miseri illius angustias haberet quod traderet, se ipsam dedisse in vincula, ut Corporis sui dispendio alienam redimeret calamitatem. Duris Agrorum culturæ laboribus immixti ab hero addictus fuerat, qui ultimus extitit, (nam tres toto captivitatis tempore habuit) eumque sæpe consueverat una ex concubinis herilibus adire, quæ a nativitate professione Mahumerana, Christianæ tamen Religionis Instituta, & Fidem audiendi percupida erat. Quadam die cum plura de Deo, & Christiana Religione rogasset, jussit, ut aliquid cantaret ex Canticis Sion. Tunc vero Servus Dei Psalmum illum: *Super Flumina Babylonis illic sedimus, & flevimus*: aliaque pia Carmina cecinit; dum autem ad incircumcisas Mahometanæ Mulieris aures Sacrum Domini Canticum ex ore Vincentii resonabat, Deus operatus est in corde profanæ Fœminæ, ut aliquam Cælestis dulcedi-

cedinis suavitatem perfentiret. Itaque Domum regressa, Maritum, qui a Christiana Fide, ut Mahumetis sequeretur deliramenta, defecerat, convenit, eumque reprehendit Religionem suam reliquisse, quam optimam esse censebat, tum ex iis, quae de ore Servi audierat, tum ex inusitata voluptate, quam ex Cantico perceperat, quanta neque in Majorum suorum Paradiso se fruituram esse sperabat. Verbis foeminae commotus impius ille respexit sceditatem suam. eamque damnavit, atque exuere decrevit, adjuvantibus monitis, & orationibus probi Famuli sui Vincentii, quicum, re composita, parva Navicula e Turcarum manibus in Gallias aufugit. ibique a Vincentio Apostolicæ Sedis Avenionensi Pro-Legato exhibitus, sacris fervatis Ritibus, impositaque poenitentia Ecclesiae reconciliatus est.

§. 9. Romam deinde Servus Dei se contulit, ut sacras Martyrum veneretur exuvias, quorum sanguine expiata Urbs, quæ fuerat sedes superstitionis, facta est Mater, & Magistra Religionis, & ut ad Sepulchra Apostolorum se prosterneret, & Cathedram Petri adoraret, cujus dignitas etiam in indigno herede non deficit.

§. 10. Reversus in Gallias, suadente eximia pietate Viro Petro Berullo Audore Congregationis Oratorii Jesu, & postea S. R. E. Cardinali, primum in Parisiensi, deinde in Lugdunenensi Diocesi Paroeciam administrandam suscepit, ubi factus forma Gregis ex animo Ovies sibi commissas dirigens in viam Domini verbo pavit, & exemplo. Et quoniam messis quidem multa, Operarii autem pauci, juniores Clericos in Aedibus suis alendos, educandosque excepit, quibuscum communem vitam agens eos in Lege Domini instruebat, ut ad majorem provecti ætatem possent verbo Dei, & doctrina salubri Ecclesiam Domini ædificare.

§. 11. Fama pietatis Vincentii, & odor bonæ ejus conversationis pervenit ad Sanctum Franciscum Salesium, qui cum Sanctimonialibus Visitationis nuncupatis, quarum Monasterium nuper

Parisiis erectum fuerat, preposuit: in commissio autem sibi difficili ministerio vigil sacrarum Ancillarum Custos, & prudens Animarum Rector ostendit, opere comprobavit, quam verum, & rectum esset judicium Sanctissimi Præsulis, qui Sacerdotem Vincentio digniorem nullum se nosse palam affirmabat. Porro per quadraginta annos singulari prudentia, cura, & sollicitudine sacris illis Virginibus ad viam salutis Beatus Dei Servus consuluit, ut quæ a carnali concupiscentia recedentes tam carne, quam mente se Deo voverant, consumarent opus suum, & ad Dei munera per Divina præcepta pervenirent.

§. 12. Sed flagrans Vincentii Caritas haud intra Sanctimonialium Claustra continebatur, sed cum probe intelligeret nullam esse excellentiorem, præstantioremque curam, quam quæ curandis sanandisque animis collocatur, ad ineundam spirituales pugnam contra concupiscentiam carnis, & pravitatem Mundi, contra superbiam, & malitiam Seculi, contra calamitates, & miseras filiorum Adam, contra parvulorum ignorantiam, contra demum spirituales nequitias instruxit Exercitus fortium, qui præliarentur prælia Domini. Nam anno millesimo sexcentesimo vigesimo quinto instituit Congregationem Presbyterorum Sæcularium Missionis, qui contemptis atque desertis Mundi hujus illecebris, in communem vitam castissimam sanctissimamque congregati nihil proprium habentes simul ætatem agerent viventes in orationibus, in lectionibus, in exhortationibus aliisque spiritualibus exercitiis quibus clericos Sæculares in scientia Domini, in Ecclesiasticis Ritibus & Sacro instruerent Ministerio: Laicos autem Mandatorum Divinorum, rerumque Cœlestium meditatione eis proposita ad viam salutis currendam accenderent: qui perpetuo voto ad peragendum Apostolicum Sacrarum Missionum opus, præsertim in Pagis, in Villis, Locisque Campestribus, ubi jacentibus in tenebris, & umbra mortis raro Evangelicæ veritatis lumen affulget, se Deo obstringerent: qui nulla superbia tumi-

di, nulla pervicacia turbulenti, nulla invidentia lividi, sed modesti, verecundi, pacati, concordissimam vitam, & intentissimam in Deum, Proximorumque salutem, gratissimum munus omnium bonorum datori offerrent.

§. 13. Christiana autem Caritas erga Proximum, quæ a Caritate Dei, tamquam a fonte profiscitur, & mirabili quodam modo tamquam gradibus per eam ad perfectum Dei amorem ascenditur, non solum providet salutem animarum, sed etiam corporis indigentibus consulit. Itaque Servus Dei perfecta ardens caritate, & Animis, & Corporibus subvenire, ac benefacere satagebat, agebatque, quantum poterat, ut proximus salvus corpore, salvusque animo esset, ita tamen ut omnem Corporum curam ad salutem Animarum, de qua potissima debet esse sollicitudo, referret. Quamobrem totis miserationis visceribus compatiens calamitatibus, & angustiis miserorum præsertim Ægrotantium, Senum, Puerorum, Puellarumque, qui viribus infirmi ac debiles sibi succurrere non valentes sæpe necessario destituti auxilio, suis miseriis opprimuntur, Societatem Puellarum Caritatis nuncupatarum fundavit, quæ Senibus, Pueris, Egenis, & omnis generis Ægrotantibus curandis, inserviendisque diu noctuque allaborarent.

§. 14. Præterea non solum in singulis Urbium, sed etiam Pagorum, & Villarum Parœciis Sodalitates Matronarum instituit, quarum sollicita cura, & diligenti sollicitudine miserorum pressuræ & angustię levarentur, Ægrotantibus remedia tam Corporalia, quam Spiritualia, calamitosas opes atque auxilium, egentibus pecunia, nudis vestimenta, afflictiis consolatio afferretur; erigendas etiam curavit, variisque in locis jam ante erectas adjuvit, maximeque promovit Societates Puellarum Crucis, Providentiæ, & Sanctæ Genovesæ, a quibus educarentur, instruerenturque in femineis opificiis, honestisque moribus pauperes puellæ, ne in maturiorem ætatem adultæ ignorantia Dominicæ Legis, aut Divinorum My-

steriorum inscitia laberentur, vel otiosæ discerent circumire Domos, & loquentes quæ non oportet, retro Satanam converterentur, vel manibus labore nescientes domesticis oppressæ difficultatibus ad flagitia & peccata, inopia & egestate impellerentur.

§. 15. Insuper Hospitium pro Amantibus custodiendis, Domum ad immorigeros Adolescentes corrigendos, & amplum Hospitale ad fovendos, alendosque Senes, & Artifices, qui ad sibi victum manibus suis quærendum impotentes calamitate aliqua evaserunt, ædificavit. Demum valetudinaria pro infirmis Remigibus, qui prius in Antrimore Bestiarum detrudebatur, Parisiis, & Masiliæ eo enixe procurante Regia liberalitate constructa, & dotata fuerit, in quæ miseri illi ægritudine laborantes translati, & Spiritualibus, & Corporalibus subsidiis recrearentur.

§. 16. Eximia enim Vincentii probitas vitæque integritas eo magis magisque in diem elucens, quo studiosius ab ipso occultabatur, claræ memoriæ Ludovico XIII. Galliarum Regi innotuerat, ideoque vivens ejus opera ad distribuendas occultas eleemosynas, ejusque consilio in nominandis Clericis ad Episcopales Cathedras, & Ecclesiastica Beneficia utebatur; Moriens autem in ultimo illo agone Vincentium sibi adiutorem, consolatoremque esse voluit.

§. 17. Post vero illius obitum claræ memoriæ Anna Austriaca illius Uxor, & Galliarum Regina eum licet reluctantem, & invitum in sanctius conscientię consilium adscivit: ipse autem ubique, & in Palatio inter Aulicos, & Domi inter suos Missionis Alumnos, & in Foro inter Cives, & in privatis Domibus inter Egentes, & Calamitosos, & in publicis Hospitalibus inter Senes, & Ægrotos, & in Villis, ac Pagis inter Villicos, & Agrestes, & in sacrarum Virginum Asceteriis, & in Ecclesiasticis Clericorum Conventibus, & ubique inter omnes caritatis officia obibat; Sanctitatis lucem diffundebat, bonum Christi odorem disseminabat; siquidem in regia Domo Sæculi

li vanitate contempta, & divitiis, ac honoribus conculcatis, ad Deum conversas, & in Cælo fixas omnes cogitationes suas habebat. Itaque ejus præcipua cura fuit, ut Parochialibus Præbendis, Ecclesiasticis Dignitatibus, & Beneficiis, quæ sunt Bona Pauperum, & Patrimonium Christi, digniores præficerentur, & cum nobiles Viri filios suos commendarent, & promissis, aut minis urgerent, vel speranda præmia irrisset, vel præsentas minas calcavit. Neque anima fortis, & robusta detrimento hereditatis Christi, & Crucis dispendio potentes sibi optavit amicos, aut de comminatis malis trepida inimicos formidavit.

§. 18. Inter suos autem Sacrarum Missionum Socios, quos secum præfertim ad Rusticos, & Agrestes Fidei Catholicæ mysteria, & Divina Præcepta edocendos voto obligari, tum etiam Clero rite instituendo, aliisque caritatis operibus addici voluerat, robore accinctus ex alto toto peregrinationis, ac conversationis suæ tempore fidelem se Ministrum, strenuumque, ac indefessum Vineæ Domini cultorem, atque operarium exhibuit.

§. 19. Cum autem illorum regimen, non ut quidam, vim fecisset, ut adipisceretur, sed vim passus esset, ut acciperet, ita versabatur, ut omnes intimis caritatis visceribus complecteretur. Curabat enim, ne quem tristitia affligeret, ne cogitatio sæcularis urgeret, & vigili pietatis dispensatione providebat, ne illum nimis labor gravaret, ne nimia hic quiete torpesceret, valentes Corpore avocans a desidibus, ferventes spiritu cogens ad requiem, suave Christi jugum omnibus allevans, & quidquid Diabolus injecisset avertens, omnes in sanctam Animorum societatem, & perfectam Christi caritatem unitos ad currendum Christianarum Virtutum stadium verbo, & exemplo animabat.

§. 20. Ipse autem, qui omnibus Sanctitatis merito, & dignitatis gradu antebat, humili animi demissione inferior erat; semetipsum palam hominem dicebat nihil, filium Villici, & olim

Gregis addictum custodiæ, perpetua suæ Congregationis præfectura in generali conventu se ineptum, & imparem muneri ferendo præ humilitate affirmans se abdicavit, & efflagitanti in locum sui alium substitui, ab iteratis totius conventus precibus vis ei quodammodo illata est, ut imposterum exerceret. Etenim quo sublimius ad Sanctitatis altitudinem Deum cognoscendo, & amando ascendebat, eo inferius agnitione, & contemptu sui se dimittebat; ideo vilissima quæque Domus obibat officia, & sæpe genibus flexis, & fluentibus lacrymis veniam a suis petebat, quod malis exemplis aliorum animos offenderet: ob eximia pietatis opera excellentesque virtutes summam gratiam adeptus erat in Aula regia; Plurimi enim faciebat eum Galliarum Regina, & apud omnes tum Episcopos, tum Cardinales, aliosque Optimates, & Ecclesiasticos, & Sæculares, & apud omnes cujusvis generis status, & conditionis homines magno in honore, & estimatione habebatur. Ipse vero coram Deo omnium bonorum datore humilians se nihil vanum, aut superbum, nihil procax, aut inverecundum, nihil intemperans, aut immoderatum, vel in opere, vel in sermone præferebat; sed omnia ordinata, & ad Christianam disciplinam, & Evangelicam Sanctitatem composita aperte ostendebant nihil intus latere tenebrarum, ubi foris tanta lux virtutum præfulgebat.

§. 21. Temporum iniquitas, & civilium bellorum tumultus Galliarum Cleri Sanctitatem, infecta ignorantia, corruptisque moribus labefactaverat: ad reparandum decorem Domus Dei, restituendamque Ecclesiasticam Disciplinam vires omnes, & cogitationes suas Vincentius intendit. Itaque ut restauraretur Ecclesiasticæ Disciplinæ vigor, qui languore vitiorum enervatus fuerat, Religiosas Domos recipiendis Clericis, qui ad Sacros Ordines promovendi essent, assignavit, eosque in Sacris Ritibus peragendis, Sanctisque moribus efformandis, qui ad gradus dignitatem responderent, per se, suosque Missionis So-

cios

cios instruendos curavit: hic autem Sacrarum Cereemoniarum actor, & venerabilis observantia in multas Galliarum Ecclesias revocata est.

§. 22. Insuper coetus adunavit Sacerdotum, qui statis diebus inter se conferrent, & se in sacris disputationibus exercerent, ut potentes essent exhortari in doctrina sana, & eos, qui contradicunt, arguere. Exemplo autem Moysis, qui priusquam a Deo præficeretur Israelitico Populo, ut eum e captivitate liberatum per Desertum ad sacrificandum Deo in Monte, & deinde ad Terram promissionis deduceret, a strepitu Pharaonis Aulæ aufugit in solitudinem.

§. 23. Ita Clericis in sortem Domini vocatis, qui in hujus mortalis vitæ terra deserta, & inaquosa ad Altare Domini ministrantes verbo, & exemplo, Sanctæ Dei Plebi tendendi ad Coelestem Patriam, excusso diabolice captivitatis iugo, præire debent, Auctor fuit, ut priusquam ad Ecclesiasticos gradus ascenderent, a mundanis tumultibus in Sanctam secedentes solitudinem per aliquot dies Divinis rebus meditandis, contemplandisque sui muneris officii vacarent.

§. 24. Profecto non solum Dei Servus Vincentius egregius fuit Ministrorum Altaris Institutum sed & boni, & fidelis dispensatoris formam in se exhibuit: nam erat veluti omnium egentium, & miserorum perfugium, & cuiusvis generis Pauperes, erogatis etiam nonnunquam, quæ sibi suisque Missionum Sociis videbantur necessaria, ita largis sublevabat eleemosynis, ut communiter Pauperum Pater nuncuparetur. Assiduam, licet jam provectus esset ætate, Apostolico Sacrarum Missionum ministerio dabat operam, huc illuc alis caritatis super omem laborem, & super senilis ætatis vires volitans lucem Evangelicæ veritatis, & Divinorum Mandatorum scientiam ambulantis in tenebris, & vitiorum caligine perferabat, præsertim pauperibus Villarum, & Pagorum Incolis, quos lumine Christianæ doctrinæ destitutos, in ignoran-

tiz nocte per devia aberrantes, in viam Domini reducebat. Et quoniam caritas mensuram non habet, Servi Dei virtus Galliarum terminis restricta non est, sed longe, lateque diffusa eluxit: nam ad amplificandam Fidem & pietatem Evangelicos misit ex suis Alumnis Operarios non solum in Italiam, Poloniam, Scotiam, Hyberniam, sed etiam ad Barbaros, & Indos, nostrisque Terris dissociatas Gentes, quas suorum Alumnorum opera; dispulsis Idolatriæ tenebris, ad lucem veritatis adduxit.

§. 25. In remotis autem Provinciis Animarum salutem expetens, Corporum etiam egestatibus consulere non omittebat, ut per temporalia subsidia carnales homines ad Deum attraheret. Itaque non modo Lotharingiam, Campaniam, Picardiam peste, fame, belloque vastatas largiter refecit, missis ingentibus pecuniarum summis, ad quas distribuendas fideli opera Puellarum Caritatis utebatur, sed in aliis etiam remotissimis Regionibus Homines inopia, aut calamitate aliqua laborantibus subvenit; Et cum ipsa Parisiorum Civitas ingenti Annoz penuria gravissime vexaretur, Domi suæ ad duo milia Pauperum sustentavit.

§. 26. Et quanquam variis, multisque tum Regiæ Aulæ, tum suæ Congregationis, aliorumque locorum, quæ fundaverat, vel quorum curam gabeat, distentus negotiis esset, in quibus omnibus indefessam ad Dei gloriam nava-
bat operam, tamen omnium necessitatibus subveniebat, omnium sublevabat angustias, nullum a se repellebat, omnes in Christo complectebatur. Profecto mirum erat, quod nemini ad se negaret aditum, faciles omnium postulationibus accommodaret aures, blande responderet, comiter exciperet, nullius alienaret animum, nullius concitaret invidiam, sed omnibus omnia factus, aliorum curaret corpora, aliorum sanaret spiritus, & prout quisque indigens erat, aut vestimentis, aut sumptibus, aut doctrina vestiret, aleret, instrueret, ostendens quemadmodum etli non omnibus

nibus omnia, omnibus tamen caritas, nulli debeatur injuria; etenim injurias quæ ab aliis sibi propter justiciam inferbantur, tantum abfuit, ut, eum facile posset, ulcisceretur, quin neque unquam de illis queri auditus fuerit, quia de se humiliter sentiens, illas, si quando accipiebat, merito se pati judicabat. Itaque adeo patienti animo eas tulit, ut a convicium sibi faciente veniam flexis genibus petiverit, percipienti autem maxillam, alteram humiliter præbuerit.

§. 27. Militibus cæca rabie, & insano furore infortunatum quemdam Artificem jam vulneratum nudis gladiis, ut morti traderent, persequentibus corpus suum opposuit, & se in apertum vitæ discrimen objecit, ut Deo lucraretur, quem e faucibus præsentis mortis periculo capitis, & sanguinis sui eripuisset: & quidem tanta, tamque inusitata animi fortitudine attonitis, & verbis Servi Dei mollitis Militum animis, pacati recesserunt; miser autem ille vivus evasit.

§. 28. Sed quoniam Dominicus Ager, cujus nos Operarii sumus, rorantæ desuper Gratia Dei, fide munitur, jejuniis exercetur, eleemosynis feritur, orationibus fecundatur; Ideo Beatus Vincentius ne mortalis corporis spiritali cultura neglecta generosum germen periret, & innascentibus spinis, ac tribulis ea producerentur, quæ urenda sunt flammis, non quæ Dominicis Horreis reconduntur, membra sua domare cilicio, conterere jejuniis, aliisque poenitentiae operibus, præcipue in communibus totius Galliarum Regni. & Catholice Ecclesie calamitatibus consuevit.

§. 29. Si in negotio aliquo gravi, & difficili sententiam rogatus, responsum dare cogeretur, aut si aliquid arduum, & insolitum faciendum sibi propositum esset, Deum, ut Sanctus Rex David, priusquam rem aggrediretur, consulebat, & supplex a Patre luminum postulabat, ut menti suæ lucem ejus claritatis infunderet, quæ & quæ respondenda, aut agenda essent perspiceret, & quæ co-

gnita, & perspecta essent, Divina præveniente Gratia, sequeretur, & quod bonum, & placitum Deo esset, ea adjuvante, perficeret; Quoties e Cubiculo Domus suæ prodibat in publicum, se coram Deo in terram prosternebat, & Divinam operem enixis, sed brevibus precibus implorabat, ne transiens, licet invitatus, per semitas sæculi, & terrena, ac mundana tractans, cœno filiorum hominum inquinaretur. Ubi vero Domum redierat, intrabat secreta cordis sui, & latitantem conscientiam ad examen vocabat, & cogitationibus inter se invicem accusantibus, aut etiam defendentibus sollicitè inquirebat, studiose emendabat, severe puniebat, si quid imprudens ex ore excidisset, aut incaute operatus esset, adeo diligens erat in custodiendis viis Domini, quæ mandavit Mandata sua custodiri nimis.

§. 30. Assidue autem orationi deditus a Divinarum rerum contemplatione nullis turbis, nullis negotiis, nullis rebus aut lætis, aut tristibus abstrahabatur. Deum enim semper præsentem menti habebat, & in ejus conspectu stabat: omnia autem, quæ ipsius oculis obversabantur, diligenti cura, sanctique industria effecerat, ut rerum omnium Creatorem in ejus mentem revocarent, & Dei gloriam, Divinasque laudes ei suo modo loquentia, ad Cœlestem pulchritudinem contemplandam excitarent. Itaque semper modestus, & mitis, mansuetus, & benignus in omnibus mirabili animi æqualitate utens, neque lætis efferebatur, neque turbabatur adversis, quia cum Propheta dicere poterat, *Providebam Dominum in conspectu meo semper, quoniam a dextris est mihi ne commovear.*

§. 31. Ab incruento Altaris Sacrificio nunquam abstinuit, ita vivens, ut quotidie offerre posset. Et quia nonnullis ante obitum Mensibus ob tibiæ morbum gravissime adactum pedibus insistere nequibat, aderat quotidie Missæ Sacrificio, & Pane Angelico refectus, post humilem gratiarum actionem sollemnes Ecclesie preces pro agonizantibus præscriptas, veluti pro-

pe

pe diem ex corporeo Carcere ad Cœlestem Patriam migraturus pio animi sensu recitabat.

§. 32. Viva enim in Deum fide animabatur, cujus dum vixit strenuus defensor, & propugnator fuit: nam exorta in Galliis hæretica tempestate, quæ turbine suo cuncta turbaverat, ingemuit Dei Servus, postquam sensit Catholicam Fidem in plerisque Janseniana labe violari, & ab Hæreticorum astutia plurimorum illudente simplicitati, ex omni ordine multos in pravum assensum trahi. Itaque Sancto Dei zelo succensus contra communes hostes arma Fidei arripienda censuit, & quærens Deo non hominibus placere, sacros Ecclesiæ Pastores excitavit, ut supra Crissi Domini Ovile excubias agentes, non finerent Lupos rapaces Dominicas Oves latenter occidere. Itaque eo quantum poterat hortante, ac suadente, octoginta quinque Galliarum Episcopi, quibus postea alii adjuncti sunt, clam irrepentem morbum, & latentem pestem ad culmen Apostolatus ad Cathedram Petri detulerunt, ad quam pericula quæque, & scandala in Regno Dei emergentia, ea præsertim, quæ fidem lædunt, referenda sunt, ut ibi potissimum damna Fidei refarciantur, ubi nequit Fides sentire defectum. Itaque datis ad felicis recordationis Innocentium X. Prædecessorem nostrum literis, Galliarum Præsules humillimis precibus postularunt, ut Apostolico ore pullulantes damnarentur errores, quo suis constabilita regulis Ecclesia, & eo, quod illi timebant, pronuntiationis iustæ firmata Decreto, improbis ad eam aditus patere non posset, qui perversis instructi verborum ambagibus, & callidis argumentorum argutiis sub imagine Catholicæ Fidei disputantes, & pestiferum exhalantes virus, hominum recte sentientium in deteriorem partem corda corrumpere, & totam veri dogmatis de libero arbitrio, & gratia Dei, & Hominum redemptione per passionem, & mortem Christi Domini quærebant evertere veritatem.

§. 33. Ubi vero responsum Roma ve-

nit, Decretum Successoris (Petri submissa animi veneratione suscepit, & exultans in Domino, Sententia Apostolicæ Sedis causam finitam esse, ut tandem finiretur error, summo studio alloboravit; Et prima ejus cura, ac sollicitudo fuit, ut ab omnibus Religiosis Cœtibus, quos ipse fundaverat, vel quorum curam gerebat, occulta Catholicæ Fidei inimica pestis arceretur, ne tabidæ alicujus partis contagione sana quoque membra corrumperebantur. Præterea magnam noscens esse pietatem prodere latebras impiorum, & ipsum in eis, cui serviunt, Diabolum debellare, Apostolica libertate, qualis in negotio Fidei Servum Dei decet, Regem, Reginam, Regiosque Ministros commonere non destitit, ut debitæ pœnis contumaces ad obedientiam inducerent, pertinaces vero in suis erroribus, e toto Galliarum Regno tamquam pestiferam luem propellerent, atque ita Sæcularis districtio prodesset Ecclesiasticæ lenitati, quæ etsi Sacerdotali contenta judicio cruentas refugit ultiones, severis tamen Christianorum Principum constitutionibus adjuvatur, dum ad spiritale nonnunquam recurrunt remedium, qui timent corporale supplicium.

§. 34. Demum plenus dierum, & meritorum, cum ad octogesium quintum suæ ætatis annum pervenisset, non minus senio, quam Corporis laboribus confectus, quos pietatis operibus, & Animarum saluti jugiter intentus alacriter susceperat, & ad extremum usque spiritum fortiter toleraverat, Ecclesiæ Sacramentis munitus, Cœlestia anhelans, terrena despiciens, Sacerdotibus extrema Religionis officia præbentibus, ad verba illa sibi familiaria *Deus in adjutorium meum intende, respondens Domine ad adjuvandum me festina*, non de sua virtute, sed de Divino adjutorio confisus Parisiis in Domino S. Lazari Presbyterorum Sæcularium Congregationis Missionum feliciter cursum consummavit quinto Kalendas Octobris Anno millesimo sexcentesimo sexagesimo.

§. 35. Post ejus mortem longe, late-

reque fama Sanctitatis percrebuit, quam etiam multis Deus contestatus est signis, & miraculis, quibus admirabilis ejus providentia abundantior exanimis Servi sui Reliquiis venerationem conciliavit, declarans quanto in honore apud Deum ejus Anima esset, cum apud ejus Corpus, quod vita emigrante tanquam deforme remanserat, tam evidenter præsens vitæ Dator appareret.

§. 36. Itaque Parisiis duo Processus, ut moris est, auctoritate ordinaria constructi fuerunt, alter super fama Sanctitatis, virtutibus, & miraculis, alter vero super cultu non exhibito, quibus permissu felicitis recordationis Clementis XI. Prædecessoris nostri apertis, eorumque validitate in Sacrorum Rituum Congregatione approbata, die quarta Mensis Octobris Anno Domini millesimo septingentesimo nono Commissio introductionis causæ signata fuit, subinde præmissis omnibus, quæ ex Apostolicæ Sedis præscripto in hisce causis exiguntur, tractatum est, an constaret de virtutibus Theologalibus, & Cardinalibus in gradu heroico; Post ultimam autem Congregationem Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Sacris Ritibus præpositorum, quæ generalis fuit, pie memorie Benedictus XIII. qui Nobis in Pontificatu præcessit, die vigesima prima Mensis Septembris Anno Domini millesimo septingentesimo vigesimo septimo Decretum, videlicet constare de virtutibus tum Theologalibus, tum Cardinalibus in gradu heroico, publicari mandavit.

§. 37. Ventum est deinde ad examen miraculorum, quod peractum fuit in tribus Congregationibus, quarum ultima generalis habita fuit die decima secunda Mensis Julii ejusdem anni, & approbata fuerunt quatuor miracula, scilicet: Primum subitæ sanationis Claudii Josephi Compoin a cæcitæ. Secundum, instantaneæ largitionis loquelæ, & virium Mariæ Annæ Lullier Puellæ octennis a nativitate mutæ, & ad motum artuum inferiorum impotenti. Tertium instantaneæ sanationis

Sororis Matharinæ Guerin ab inveterato, & maligno ulcere in tibia. Quartum vero subitæ sanationis Alexandri Philippippi le Grand ab inveterata, & contumaci paralyfi.

§. 38. Quod autem de miraculis præfata Rituum Congregatione judicatum fuit, idem Benedictus Prædecessor noster confirmans, ejusdemque Rituum Congregationis esse locum sollemni Servi Dei Beatificationi pronuntiantis Decreto annuens, die decima tertia Mensis Augusti Anno Domini millesimo septingentesimo vigesimo nono Vincen-tium a Paulo in Beatorum numerum adscripsit, & ut de B. Dei Servo quotannis die anniversaria felicitis ejus obitus quibusdam in locis Officium recitaretur, & celebraretur Missa de Confessore non Pontifice juxta Rubricas Breviarii, & Missalis Romani, Apostolica Auctoritate indulgit, ac deinde ut ejusdem Servi Dei nomen inter Sanctos, qui in Romano Martyrologio leguntur, referretur, & propriæ de eodem Beato Vincentio Lectiones a præ-nominata Rituum Congregatione, audito Fidei Promotore, approbatæ, in secundo Nocturno publice recitarentur, permisit.

§. 39. Expeditis postea literis remissorialibus, & compulsorialibus pro conficiendo consueto Auctoritate Apostolica Processu super novis miraculis, quæ supervenerant post decretam ejusdem Servi Dei Beatificationem, eoque ad Urbem delato, & ejusdem validitate recognita, præmissis consuetis Congregationibus præparatoriis, & antepæparatoriis nuncupatis, miraculorum examen delatum est ad Nos, qui eidem Benedicto XIII. in sacro Apostolatus onere, Divina disponente Bonitate, successimus, & in Congregatione Generali coram Nobis habita die trigesima Mensis Januarii Anno Domini millesimo septingentesimo trigesimo sexto, auditis Venerabilium Fratrum nostrorum sententiis, post imploratum Divinæ opis præsidium, die vigesima quarta Mensis Junii ejusdem anni duo ex septem, quæ afferebantur, miraculis, ple-

ne approbavimus, videlicet: Primum instantaneæ sanationis Sororis Mariæ Tereſiæ à S. Basilio à putridis, & diuturnis ulceribus longa, & contumaci urinæ retentione, atque enormi hydrope. Ex secundum instantaneæ sanationis Francisci Richiet ab hernia perfecta inveterata, & desperata.

§. 40. Quod cum à Nobis peractum fuisset, habita iterum coram Nobis generali Congregatione, in deliberatione positum est, an tato procedi posset ad solemnem Beati Vincentii à Paulo Canonizationem, & unanimi voto Venerabilibus Fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus assentientibus, Decretum de peragenda Canonizatione solemniter pronuntiavimus.

§. 41. Pluribus Mensibus postea elapsis Nos Consistorium Secretum de more convocari jussimus, in quo dilectus filius Antonius Felix Tituli S. Praxedis Presbyter Cardinalis Zondadari nuncupatus, suo, & totius Congregationis Secretorum Rerum nomine primum retulit Scripturas, Processum, omniaque causæ Acta rite confecta fuisse, & plenissimam auctoritatis, & legitimæ probationis vim obtinere, deinde Beati Vincentii vita, virtutibus, ac miraculis diligenter expositis, se, & ceteros dictæ Congregationis Cardinales unanimi suffragio censere, Beatum Vincentium, si ita Nobis videretur, posse in Sanctorum Catalogum adscribi, in quorum sententiam reliqui omnes Cardinales, qui præsentibus aderant, concesserunt.

§. 42. Quare in tam Sancto, ac gravi negotio nihil omnino necessariæ diligentie prætermittentes ex more, institutoque majorum decrevimus, ut ad ulteriора procederetur, & post nonnullos dies publico Consistorio congregato, in eo dilectus filius Thomas Antonioris Consistorialis Aulae nostræ Advocatus, eximia Beati Vincentii Caritate, Vitæ innocentia, & Miraculis copiose enarratis, carissimi in Christo Filii nostri Ludovici Francorum Regis Christianissimi, & carissimæ in Christo Filiae nostræ Mariæ totandem Fran-

corum Reginae Christianissimæ ejus Conjugis, aliorumque Catholicorum Principum, necnon Venerabilium Fratrum nostrorum Archiepiscoporum, & Episcoporum, & universi Cleri Regni Galliarum, totiusque insuper Congregationis Presbyterorum Sæcularium Missionis nomine, ut Beatum Vincentium in Sanctorum Catalogum referre vellemus, suppliciter à Nobis postulavit: Nos autem pro rei gravissimæ magnitudinis maturius adhuc cum Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, & ceteris Archiepiscopis, & Episcopis deliberandum esse censentes, publicas orationes, & jejunia indiximus, atque omnes Christiani fideles hortati sumus, ut Deum nobiscum precarentur, ut daret Nobis spiritum Sapientiæ, & Intellectus, quo hæc arcana Cælestia, quæ ratione humana comprehendere non possunt, cognosceremus, & illuminaret oculos mentis nostræ, ut quid in hac gravissima causâ secundum Divinum Beneplacitum statuendum esset perspiceremus.

§. 43. Deinde aliud Consistorium semipublicum à Nobis habitum est, in quo etiam Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos in Curia Romana existentes, Protonotarios quoque nostros, qui ex numero dicuntur, & Sacri Palatii Apostolici Causarum Auditores interesse jussimus, quibus præsentibus cum plura à Nobis de eximia Sanctitate Servi Dei, ac miraculorum celebritate commemorata fuissent, recensitis etiam instantiis Catholicorum Principum, & præsertim enixis precibus universæ Congregationis Presbyterorum Sæcularium Missionis, omnes rogavimus, ut quid censerent liberis suffragiis exponerent: illi autem singuli ex ordine gravibus sententiis dictis, responderunt uno ore benedicentes Deum, Beatam Vincentium inter Sanctos Confessores reponendum esse. Horum omnium audito consensu, intimo cordis affectu exultavimus in Domino, qui concordēs efficeret Fratrum nostrorum voluntates, ut Nomen ejus glorificaretur in Servo suo, ad quem honorandum, quantum homin-

nes mortales possunt, corda nostra impelleret, & mentes nostras illustraret, Itaque Canonizationis diem indiximus, eosque monuimus, ut in orationibus, ac jejuniis perseverantes, Nobis in tanto opere exequendo supernum lumen, atque auxilium impetrarent.

§. 44. Omnibus autem rite absolutis, quæ ex Sacris Constitutionibus, Romanæque Ecclesiæ consuetudine peragenda erant, hodie, quæ fuit dies Dominica Sanctissimæ Trinitatis, in Sacrosanctam Lateranensem Basilicam decenter ornata, cum Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, necnon Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, Romanæque Curie Prælati, Officialibus, & Familiaribus nostris, Clero seculari, & Regulari, ac maxima Populi frequentia convenimus, ubi repetitis pro Canonizationis Decreto petitionibus a dilecto Filio nostro Nereo S. R. E. Diacono Cardinali Corsino nuncupato, nostro secundum carnem ex Fratris Nepote, per eundem Thomam Antamorum Advocatum, & decantatis Sacris Precibus, & Litanis, ac Spiritus Sancti gratia humiliter implorata, ad honorem Sanctæ, & individue Trinitatis, ad exaltationem Fidei Catholicæ, & Christianæ Religionis augmentum, Auctoritate D. N. Jesu Christi, Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, ac nostra matura deliberatione præhabita, & Divina ope sæpius implorata, ac de Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Episcoporum in Urbe existentium consilio, & consensu, B. Vincentium a Paulo Sanctum esse decrevimus, definivimus, ac Sanctorum Catalogo adscripsimus, pro ut tenore præsentium similiter decernimus, definimus, & adscribimus, illumque universos Christifideles tamquam vere Sanctum honorare, & venerari mandavimus, & mandamus statuantes, ut ab universali Ecclesiæ in ejus honorem Ecclesiæ, & Altaria, in quibus Sacrificia Deo offerantur, ædificari, & consecrari, & singulis annis die decimanona Mensis Julii memoria ipsius

inter Sanctos Confessores non Pontifices pia devotione recolli possit.

§. 45. Eademque auctoritate omnibus Christifidelibus verè poenitentibus, & confessis, qui annis singulis eadem festo die ad Sepulchrum, in quo Corpus ejus requiescit, visitandum accesserint, septem annos, & totidem quadragenas de injunctis eis, aut alias quomodolibet debitis poenitentis misericorditer in Domino relaxavimus, & relaxamus in forma Ecclesiæ consueta.

§. 46. His prædictis, Deum Patrem æternum, Regemque gloriæ Christum Dominum Patris sempiterni Filium, & Sanctum Paraclitum Spiritum, unum Deum, unumque Dominum laudibus, & confessionibus venerati, sacroque Hymno *Te Deum* solemniter decantato, omnibusque Christifidelibus tunc præsentibus plenaria omnium peccatorum suorum indulgentia, & remissione concessa, propter corporales nostras infirmitates, ætatisque valetudinem, senilemque ætatem ab eadem Lateranensi Ecclesiæ recessimus, remanentibus in ea Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, Archiepiscopis, Episcopis, & universo Clero, & Populo, quibus præsentibus a Venerabili Fratris nostro Thoma Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinali Episcopo Prænestino Ruffo nuncupato tanquam Cardinali in ordine antiquiori in Ara maxima præfata Basilicæ ex indulto, & de licentia nostra solemniter Missa cum Sancti ejusdem Confessoris commemoratione celebrata est.

§. 47. Decet autem nos gratias agere, & gloriam dare Deo viventi in sæcula sæculorum, qui benedixit Conseruum nostrum in omni benedictione spirituali, ut esset Sanctus, & immaculatus coram ipso, & cum illum dederit Nobis quasi fulgentem Solem in Templo suo in hac nocte peccatorum, & tribulationum nostrarum, adeamus cum fiducia Thronum Divinæ Misericordiæ, ore, & opere supplicantes, ut Sanctus Vincentius universo Christiano Populo prosit meritis, & exemplo, precibus adsit, & patrocinio, & in tempore iracundia-

cundiz fiat reconciliatio.

§. 48. Ceterum, quia nimis difficile foret, presentes nostras originales literas ad singula loca, ubi opus esset, deferri, volumus, ut earum exemplis etiam impressis, manu publici Notarii subscriptis, & sigillo alicujus personæ in Dignitate Ecclesiastica constitutz munitis, eadem, quæ ipsis presentibus fides ubique adhibeatur.

§. 49. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum Decreti, Adscriptionis, Mandati, Statuti, Concessionis, elargitionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud S. Joannem in Laterano Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo trigesimo septimo, sexto decimo Kalendas Julii, Pontificatus nostri Anno septimo.

✱ EGO CLEMENS CATHOLICÆ ECCLESIAE EPISCOPUS.

† Ego Franciscus Episcopus Ostien. Card. Barberinus.

† Ego Petrus Episcopus Portuen. Card. Ostobonus.

† Ego Thomas Episcopus Prænestinus Card. Ruffus.

† Ego Ludovicus Episcopus Albanen. Card. Picus.

† Ego Petrus Episcopus Tusculanus Card. Corradinus.

† Ego Joannes Antonius Tit. S. Laurentii in Lucina Cardinalis De Via.

† Ego Antonius Felix T. S. Prænedis Presbyter Cardinalis Zondadari.

†
†
†
†
†
†
†
†

† Ego Georgius Tit. S. Mariæ in Transiberim Card. Spinula.

† Ego Ludovicus Tit. S. Priscæ Card. Belluga.

† Ego Alvarus Tit. S. Bartholomæi in Insula Cardinalis Cienfuegos.

† Ego J. B. Tit. S. Matthæi in Moru-lana Card. de Alteriis.

† Ego Vincentius Tit. S. Petri ad Vincula Presbyter Card. Petrus Major Penitentiarius.

† Ego Nicolaus Maria Tit. SS. Joannis, & Pauli Card. Lercari.

† Ego Franciscus Antonius Tit. S. Sixti Presb. Card. Finus.

† Ego Fr. Vincentius Ludovicus Tit. S. Pancratii Presb. Cardinalis Gotti Ordinis Predicatorum.

† Ego D. Leander Tit. S. Calisti Presb. Card. de Porzia.

† Ego P. Aloysius Carafa Card. Tit. S. Laurentii in Pane, & Perna.

† Ego Franciscus Burchesius Card. T. S. Silvestri in Capito.

† Ego Vincentius Tit. S. Petri in Monte Aureo Presbyter Cardinalis Bichinas.

† Ego Joseph Tit. S. Thomæ in Parione Presb. Card. Firrao.

† Ego Ant. Tit. Stephani in Monte Celio Presb. Card. Gentili.

† Ego Fr. Jo. A. Card. Guadagni T. S. SS. Sylvestri, & Martini ad Montes.

† Ego T. Card. de Aquaviva Tit. S. Cecilie.

† Ego Dominicus SS. Quirici, & Juliane Presb. Card. Riviera.

† Ego Marcellus Tit. S. Mariæ in Araceli Presb. Card. Passari.

† Ego

† Ego Petrus Card. Aldovrandus Tit. S. Eusebii.
†
† Ego Fr. P. Tit. S. Joannis ante Portam Latinam Card. Pieri.
† Ego Josephus Tit. S. Prudentiana Presb. Card. Spinellus.
† Ego L. Sanctæ Mariæ in Via Lata Prior Diaconorum Card. de Alteriis.
† Ego Carolus S. Agathæ in Suburra Diaconus Card. Columna.
† Ego Fabius SS. Viri, & Modesti Diaconus Card. Oliverius.
†
† Ego Alexander S. Mariæ in Cosmedin. Diac. Card. Albanus.
† Ego Nicolaus S. Mariæ ad Martyres Diac. Card. Judice.
† Ego Nerius S. Eustachii Diaconus Card. Corsinus.
† Ego B. Cosma, & Damiani Diaconus Card. Ruspolus.
†
†

Loco † Plumbi.

Antonius Card. Prodatarius.
F. Cardinalis Oliverius.

VISA DE CURIA
N. Antonellus,

J. B. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

SANCTISSIMI IN CHRISTO PATRIS ET DOMINI NOSTRI
CLEMENTIS XIII. PONT. MAX.

CONSTITUTIO DE B. JOANNE FRANCISCO REGIS

*Societatis JESU Presbytero Confessorum Cantoni per eundem
adscripto die XVI. Junii Anni MDCCXXXVII.*

CLEMENS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1.

D sublimem sanctitatis montem, in quo Christus Dominus sedens, Discipulos suos seorsim a Judaicis turbis evocatos, christianæ sapientię præcepta edocuit, ex omnibus gentibus, & tribubus, & populis,

& linguis, spe firmi, fide robusti, caritate ardentes, gratia, & virtute divina ascenderunt. Hi sunt, qui venerunt de tribulatione magna, & lavantes stolas suas, & dealbantes eas in sanguine Agni intra densissimam nubem, & imperforabilis divinitatis caliginem ingressi sunt, ubi divinus Moyses Deum Patrem alloquitur, & ad ejus dexteram se-

dens, & compatiens infirmitatibus nostris interpellat pro nobis. Hunc autem accedere non audeat carnalis Judæus, sed intra terminos, & septa legalium præceptorum se continens, & longe ab ima montis parte fumum, caliginem, & ignem, fulgura, & tonitrua, sonitum, & clangorem tubarum, gloriam Domini, hoc est magnalia gratiæ suæ, & prodigia Sanctitatis admiratione simul, & terrore percussus prospiciat. Procul hinc omni impuro, & profano, omnis fera bestia, & animal immundum, ne loci sanctitatem sanguine foedet, vel impuritate contaminet. Foris canes, & venefici impudici, & homicidæ, & idolis servientes, & omnis, qui amat, & facit mendacium. Accedant autem, qui vitalibus aquis in sacro fonte renati, vel purgati Sacramento Poenitentiae, amici sunt stolis candidis, accedant, sed solutis antea calcamentis ex corio mortuorum animalium, nempe mortuis relictis operibus, quia terra sancta est. Arcta est via, arduus, atque angustus est limex, & nemo tutus per eum ingreditur, & ad culmen securus pertingit, nisi vestigiis insiliat Christi Domini clamantis, & dicentis: *Si quis vult venire post me, tollat crucem suam quotidie. Ambulandum est igitur vestigiis paribus, & amula ingressione iterandum*; quia non est major Domino suo servus, nec liberatore liberatus, & qui cupimus esse Christiani, debemus quod Christus dixit, & fecit, imitari, ut respondeat ad fidem nominis sectatio veritatis. Aspera, & laboriosa hac via incesit fortis Dei miles JOAN. FRANCISCUS REGIS, qui accinctus robore, & in spiritu ambulans, calcatis desideriis carnis & passionibus hujus temporis fortiter toleratis, per tribulationes, ac contumelias, per labores, & angustias, in orationibus, in jeuniis, in vigiliis ad mortis evasit fastidium, aspiciens in auctorem fidei, & consummatorem Jesum, qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem, confusione contempta. Nos autem, quibus superæ dignatione commissum est fidelem Dei plebem in viam salutis dirigere, Beatum Dei Servum, qui ad

foetum latitudinis per labores, & angustias transiit, qui ad caelestem patriam per hujus mortalis vitæ tribulationes, & arumnas pervenit, in Sanctorum numerum solemniter ex veteri more, & instituto Romanæ Ecclesiæ hodierna die adscriptimus, ut ejus propositis virtutibus, & apud Deum suffragantibus precibus, per merita hujus divini mediatoris Jesu Christi nostra adjuvetur infirmitas, excitetur spes, roboretur fides, accendatur caritas. Itaque Beati Dei Servi, qui in cælis jam a Deo coronatus est, triumphum in terris spirituali latitia exultantes in Domino celebremus, sed ita celebremus, ut ejus labores, fidem, caritatem, sanctæque res gestas imitemur. Celebremus ergo triumphum, laudemus victoriam, ut illius amemus virtutes, ut laboriosam vitam, sanctamque conversationem, quam breviter populus pro nostro Pastoralis sollicitudinis officio annunciamus, sedulo imitemur; & illius exemplo dirigatur via nostra in conspectu Domini. Angusta est, spinosa est, dura est, sed talibus, tamque multis transeuntibus lenis facta est. Transiit prior ipse Dominus, transierunt Apostoli intrepidi, postea Martyres, pueri, mulieres, puellæ, transit novissime beatus JOANNES FRANCISCUS: ejus ergo non timeamus laboriosam vitam sequi, si ejus premium cupimus, si locum, si patriam desideramus.

§. 2. JOANNES FRANCISCUS REGIS pueritia inter suos mira innocentia exacta, posteaque opera ediscendis primis linguæ latinæ rudimentis in Oppidulo Galliæ Narbonensis, cui nomen Fons Coopertus, ubi pridie Kalendarum Februarii anno millesimo quingentesimo nonagesimo septimo natus est, breves mittitur, ut in gymnasio Societatis Jesu studiorum cursum absolveret. Enkuit statim inter æquales eximia adolescentis virtus: nam orium, & improborum consuetudinem veluti pestem declinans, non vetitis modo voluptatibus, sed etiam prociis ludis abstinuit, & quod a literarum studio supe-

supererat temporis, fundendis ad Deum precibus, piis legendis libris, ferendis de Deo, divinisque rebus sermonibus, visitandis templis, Sanctorumque memorii impendebat.

§. 3. Ut vero nec illecebris caperetur sæculi, nec diaboli superaretur insidiis, nec demum pravis commoveretur exemplis, sed partam baptismo gratiam, & illibatum virginitatis florem fervaret, Virginem Mariam Matrem Domini pio semper coluit affectu, ut hinc sumeret exempla vivendi, ubi, tanquam in speculo, species castitatis, & forma probitatis resulget. Nam potenti Matri Dei apud æternum filium Redemptorem nostrum patrocinio confusus, minime dubitabat a Deo impetraturum, ut currenti sibi per arduas virtutum semitas, id, in quo humana conditio ab infirmis viribus suis destituta languescit, superna Dei gratia sufficeret, & quod non posset infirmitate humana, assequeretur virtute divina.

§. 4. Angelum quoque sui custodem religioso cultu prosequutus est, ad Bati Spiritus clientelam eo fidentius confugiens, quod certo sibi persuaserat, se a Dei offensa, & æterno animæ interitu illius cœlesti opera, & internis monitis, divina annuente misericordia, & Christi adjuvante gratia, liberatum iri, quia casu quodam, qui ei adhuc puero contigit, plane compertum habebat Sancti Angeli tutelarioris præsidio se ab instanti mortis periculo ereptum fuisse.

§. 5. At enim probo adolescenti non satis visum est Deum colere, Deiparam, aliosque Sanctos pie venerari, & florentis ætatis, & mundi calcatis blanditiis, toto animo seclari virtutem; nisi etiam plures ex fodalibus suis raperet ad Deum, quem ex toto corde, & tota mente sua amabat. Itaque alios a juvenili licentia, vel noxia levitate abduxit, alios ad virtutem impensius sequendam incitavit, ex omnibus sex electis, quibuscum, præscripta sibi vivendi forma, ab ea, quæ a clericis in Seminariis servari solet, non dissimilis Sanctum Sodalitium pietatis inivit, Ta-

libus placidam vitæ iuventutis proluit ad apostolicum sacrarum missionum opus, jam tum in omnibus juvenilibus actibus prædiscens Deum solum querere, & saluti animarum procurandæ intentam mentem, & devotum Deo pectus habere.

§. 6. Decimum & nonum ætatis suæ annum agens Societatem Jesu ingressus est, ubi nunquam interrupto cursu, per altas Christianæ perfectionis semitas ad Deum contendens, humilitate, odio sui, contemptu mundi, paupertatis amore, orationis assiduitate, divinæque gloriæ studio, ceterisque Christianæ Religionis virtutibus, iis ipsis, a quibus in pietatis decurrendo stadio institui querebat, admirationi, atque exemplo fuit.

§. 7. Postea autem demandato sibi humanas literas edocendi munere, teneros adolescentium animos non tam litterarum scientia, quam pietate in Deum imbuendos curabat. Itaque sæpe de diligendo Deo, de obeundis Christianæ vitæ officiis, fugiendoque peccato, & privato, & publice cum discipulis sermonem habebat: quæque in Scholis ex ethnicorum libris explicari solent, quæque ab adolescentibus scribi, tractarique, exercitii causa, consueverunt, huc referebat omnia, ut eorum animos non modo eruditione excultos, sed etiam probos, sanctosque efformaret: Quod tam diligenti cura, & tam uberi fructu per septennium explevit, ut ejus discipuli a ceteris gravitate morum, vitæque innocentia discernereantur.

§. 8. Ad Sacerdotii sublime fastigium præ animi modestia reluctans, etque in-vitus, Superiorum jussu ascendit: Sacerdos autem factus, cogitans quomodo Deo placeret, cum plane intelligeret nullum certiores gradum ad Dei amorem esse, quam hominis erga hominem caritatem, totum se sublevandæ egen-tium inopiæ, & procurandæ animarum saluti devovit.

§. 9. Nemo hominum erat, quem ampla ejus non complecteretur caritas, potissimam tamen pauperum curam gerebat, sequens Christi Domini exemplum, qui, ut humanam superbiam retunderet, cum ad sanandum Reguli fir-

lium,

ium, illius domum rogatus ire noluisse; ad Centurionis Servum, non invitatus, ire paratus fuit. Ita ejus Servus spiritu Dei plenus, qui super humiles requiescit, & humilibus dat gratiam, vix, atque humili plebi se præbebat, & pauperibus, magisque indigentibus ferebat auxilium, spectabatque in hominibus imaginem, qua ad Dei similitudinem facti sunt, & pretium magnum, quo redempti sunt, non autem honores, & divitias, & pompas, & vanitatem Sæculi.

§. 10. Intimis igitur animi sensibus, & totis caritatis visceribus, cum pauperum angustias cerneret, commovebatur. Nullum genus erat calamitatis, quod non sublevaret; nullus æger, cui non succurreret; nullus miser, cui opem non ferret: alios verbis consolabatur, aliis opere subveniebat. His natum, atque inserviendis additum se putabat, his diurnam, nocturnamque operam in ergastulis, in nosocomiis, in eorum causis præstabat: duos præsertim ægros, seu potius hominum cadavera, quæ fœditate morbi, & maleolenti odore omnes a se averterant, ipse adivit, solatus est, & omni officiorum genere fovit: miracula ipsa, & prodigia, fere non in aliorum, quam in pauperum gratiam, atque in miserorum auxilium patrare videbatur.

§. 11. Despectis insolentis vulgi ludibriis, & pauperum exhibitionibus, visus est per mediam urbem, & confertas populo vias ire onustus stramentorum fascibus, quos emendicando paraverat, ut ægotantibus egenis lectum sterneret.

§. 12. Cessante commercio, cum languescerent artes, & artificibus nihil valeret industria, ut se, suamque familiam alerent, eorum opificia ad divites mercatores ferebat, eosque exorabat, ut æquo pretio emerent. Puellis quoque res domi angusta erat, ne egestate opprimerentur, aut corumperentur otio, ipse opera fœminei artificii facienda quærebat, ut laboribus suis viverent, nec aliis oneri, nec sibi detrimento, atque exitio essent.

§. 13. Ostitim stipem emendicabat, ut deinde collectam, ad alendos pauperes, & sustentandos carcere inclusos distribueret. Pupillorum, & viduarum causas apud Judices strenue tuebatur, ne divitum potentia oppressi, vel improborum fraude circumventi, damnum, atque injuriam acciperent: itaque miserorum perfugium, pupillorum tutor, viduarum defensor, esurientium cibis, calamitosorum spes, ægrorum solatium, communis omnium parens erat, atque ab omnibus vulgo appellabatur.

§. 14. Montem Falconensem oppidum, vicinæque loca, quo ad hibernas missiones, ineunte anno millesimo sexcentesimo quadragesimo, advenerat, atrox pestilentia invaserat: omnium, qui erant contagioso morbo correpti, curam alacris suscepit, contemnens præsentis mortis periculum, cui vivere Christus erat, mori autem lucrum.

§. 15. Anicii gravi sæviente fame, ingentes pauperum greges pauper ipse, sola Dei providentia confusus, alendos suscepit, & subsidiis undique industriosa caritate, & pia sollicitudine corrogatis, ter etiam multiplicato per miraculum frumento, sustentavit. Siquidem renovavit benignissimus Deus, per manus Servi sui, prodigia Eliæ in multiplicatione frumenti, quod in alimoniam pauperum, in summa illa caritate annonæ, fœminæ custodiendum tradiderat. Nam Servo Dei jubenti, ut pauperibus distribueret, respondit illa, arcam jam frequentibus largitionibus exhaustam fuisse; Jussa autem inspicere, imperioque parens, frumento exundantem invenit; nec id semel, sed tertio contigit. Sed quoniam perfecta dilectio, quæ ab amore Dei proficiscitur, agit quidem quantum potest, atque etiam supra id, quod potest, ut proximus salvus corpore, salvusque animo sit, sed curam corporis ad sanitatem animi refert, ideo beatus Dei Servus curabat, ut per temporalia subsidia homines ad Deum traheret, & per corporalem alimoniam cælesti evangelicæ doctrinæ cibo reficeret.

§. 16.

§. 16. Quare Anicii ter quaque hebdomada omnes in Ecclesia convocatos erudiebat, sæpenumero eorum audiendis confessionibus noctes prorsus tradidit infomnes; tanto enim animi studio, & caritatis ardore eorum invigilabat saluti, ut nullos labores, nulla vitæ incommoda sentiret.

§. 17. Numerosa semper pauperum turba, ubicumque degeret, stipatus erat: moleste, atque inurbane in eum irruentes, suavi excipiebat benignitate, & admirabili ferebat patientia; aliorum sublevans corporis angustias, aliorum sanans animæ infirmitates, nullum a se, si minus temporali succurrere posset, spirituali auxilio destitutum præteribat: Sui enim oblitus id unum præ oculis habebat, ut omnes Christo lucrificeretur. Hæc erat omnium votorum, & cogitationum suarum summa, regnum Christi amplificare, Dei gloriam, & hominum salutem promovere: ideo quandoque dicebat, se nequaquam recusaturum cæli deliciis serius frui, si ea dilatione sibi concederetur, ut plures ad Dei agnitionem, amoremque perduceret.

§. 18. Quare id unum diu, nocteque propositum habebat, id vigili cura, infomni studio, ardentique caritate curabat in urbe, in agris, in templis, in foro, in custodiis publicis, in nosocomiis, in privatorum ædibus, in eo demum, quod pœnitentibus mulierculis extruxerat cœnobio, ut bonos inflammaret ad virtutem, scelestos, & improbos revocaret a vitiis; curaret languidos, foveret tepidos, sanaret infirmos, sanos, validosque ad currendum in via Domini impelleret.

§. 19. Vitiis bellum indixerat, quietem, famam, vitamque ipsam parvipendens, neque laboribus, neque angustis, neque minis, neque metu, neque ulla periculorum denunciatione retardabatur, quominus in discrimine æternæ salutis versantibus accederet, flagitiosos homines a peccatis revocaret, perditæ famæ, profligatæque pudicitie mulieres e turpitudinum cœno educeret, orbas parentibus puellas, quarum pu-

Tom. XIII.

dicitia periclitabatur, in tuto collocaret: sæpe a flagitiosis hominibus multis obrutus injuriis, atque etiam verberibus graviter cæsus, dum a luporum rapacium manibus innoxias, vel infirmas animas abstrahere conatur: sæpe ab improbis nebulonibus deceptus, & contumeliis, atque opprobriis vexatus, dum quasi ad moribundi confessionem audiendam per jocum, ac ludibrium evocatur; nunquam tamen fieri potuit, ut nocturnam morientibus operam, etiam cum suo gravi damno, & detrimento conjunctam præstare omitteret; aut, ut in procuranda animarum salute remissius ageret, aut, ut egentibus, atque agrotis opem per se ipsum, si necessitas urgeret, cunctantius afferret: Quippe bene redemptam existimabat quolibet suo famæ, vel capitis periculo quamcumque opem, atque auxilium, quod hominibus vel inopia, vel infirmitate afflictis, vel de animæ salute periclitantibus ferre posset.

§. 20. Biberat enim calicem divini amoris, de quo ait propheta; Calix tuus inebrians, quam præclarus est, & inebriatus fuerat ab ubertate domus ejus. Hoc enim calice inebriati ibant Apostoli gaudentes a conspectu concilii, quoniam digni habiti sunt pro nomine Jesu contumeliam pati; hoc inebriati Martyres, læti euntes ad tormenta, ad leones, ad gladios, ad flammæ, ad necem, non agnoscebant uxores sientes, non filios, non parentes, non amicos; hoc inebriatus beatus Dei Servus JOANNES FRANCISCUS, non labores, non angustias, non dolores, non contumelias, non infamiam, non mortem ipsam videbat; sed omnia terrena bona fluxa, & caduca parvisfaciens, nihil erat tam arduum, tam difficile, tam laboriosum, tam cum vitæ, & mundani honoris discrimine conjunctum, quod non ultro lætus, & alacris pro Dei gloria, & animarum salute aggrediretur, in omnibus exhibens se ipsum, sicut Dei ministrum in multa patientia, in tribulationibus, in necessitatibus, in angustis, in laboribus, in vigiliis, in jeuniis, in castita-

A a

te.

te. Mirum dictu est, quot procellis iactus, quot probris exceptus, & maledictis laceratus, quot injuriis, & contumeliis appetitus, quam saepe conspersus luto, in coeno conculcatus, verberibus contusus, plagis pene ad mortem usque vulneratus fuit. Mansit invidium ad mundi procellas evangelicum sacerdotalis pectoris robur; & domum, quae aedificata fuerat supra firmam petram, nec furentes improborum turbines, nec violenti tribulationum fluctus prostravere: mens in pietate solida, in fide firma, Deo devota, non victa est tentationibus, aut periculis, sed probata.

§. 21. Majori enim semper animo, & erectiori mente, primis superatis aut laboribus, aut periculis, ad nova imperterritus pro Dei gloria veniebat. Itaque edoctus magisterio Dominico, saepe una percurrentibus maxillam, alteram latus exhibuit: manantibus stricto gladio necem, vel caput obtulis, vel pectus aperuit, sciens animam, qua diligebat Deum, mori non posse, nisi ab ipsa Dei dilectione, ob quam mors intentabatur, cessaret: si quis illius vicem doleret, corripiebat, admonens eum ignorare, quantum in tolerandis pro Christo opprobriis voluptatis inesset; sed qui propriis non movebatur malis aliena forte molebat, miserans adversariorum caecitatem, furorē excusans, calamitatem deplorans, & servidis ad Deum precibus pro eorum salute deprecabatur, atque ita, quemadmodum Servi Dei solent, se de suis inimicis ulciscabatur, ut cuiusque animum, quo magis sibi experiretur Insensum, eum maioribus demulceret officiis caritatis.

§. 22. Etenim una erat ejus animi sollicitudo, una cura, una cogitatio, ne Deus peccatis hominum offenderetur, ideo cum id vel audiret, vel videret, maxime si prohibendi facultas nulla superesset, intimo doloris sensu urebatur, ut ex oculis lacrymae, e pectore suspiria prorumperent, & interdum praedoloris magnitudine, pene animo deficeret, ut recte cum Sancto Davide exclamare posset: Defectio tenuit me pro peccatoribus derelipientibus legem suam.

§. 23. Plena enim, & integra caritate in Deum flagrabat, Deum menti praesentem ubique habebat, quem assidue in corde gestabat; neque ab ejus suavissimo complexu ulla re avellebatur: nullus illi erat sermo, nisi de Deo, divinisque rebus; Deum in prosperis laudabat, ad Deum confugiebat in adversis, eum consulebat in dubiis, in eo omnes delicias, & voluptates, omnem consolationem, & gaudium, quod non datur impiis, collocatum habebat: magnam noctis partem oram transigebat, quando poterat, in Ecclesia coram Sacrosancta Eucharistia; immaculatam hostiam quotidie Deo immortali offerebat ea coelestis suavitatis dulcedine, eo fervore caritatis, ut pene a sensibus alienatus videretur.

§. 24. Rebellantis carnis motus salutari poenitentiae disciplina obterendi sunt, & terreni corporis infesta labe, spirituali vigore calcanda est. Ut igitur caro, quae concupiscit adversus spiritum, omni terrena infirmitatis pondere deposito, ad Deum anhelantem spiritum sequeretur, Servus Dei ceteris omnibus suavis & mitis, uni sibi asper, sancteque inimicus, corpus domabat asperissimo cilicio, cruentis flagellationibus, brevi somno, eoque super nuda tabula, aut humi capto, aquae potu, vilique, & modico cibo, quo mortem arceret potius, quam famem pelleret, se, ut Deo viveret, sustentabat: itaque in sua potestate habebat, ut nullus unquam in eo observatus fuerit, qui ad exactam christianae perfectionis regulam non conveniret: nunquam de se, suisque rebus in gloriam Dei, & proximorum salutem gestis verba faciebat; gratulantibus autem de tot pertinacibus haereticis conversis ad fidem, & innumeris peccatoribus ad poenitentiam traductis modeste respondebat, non ego, sed Deus.

§. 25. Honore ab aliis affectus, & laudibus ornatus, vehementer dolebat, & graviter tristabatur, laudem sibi tribui, quae Deo soli deberetur, palam dictitans, si probe notus esset, ac pro merito tractaretur, se praetereuntium pedibus, ut vilissimum omnium mortali-
lium

lium proculcatum iri. Nam ex veracissima divinæ magnitudinis, & humanæ parvitatæ agnitione, & abjectissimæ filiorum Adam conditionis intuitu in se ipso, quod suum erat contemnens, & omne datum optimum, & omne donum perfectum de sursum esse cognoscens, persuasum habebat, nullam esse infamiam, aut injuriam, quam non promerisset; ideo si quispiam eum, ut sæpe contigit, alapis, aut verberibus pessime acciperet; & gratiam habeo, inquebat, pro certo habeo, me pluribus dignum esse.

§. 26. Mansuetus, mitis, & beneficulus erga omnes, angelicam quamdam modestiam in verbis, incessu, vultu, totiusque corporis habitu præseferbat, ut spectantium animis reverentiam, & venerationem, sui, & amorem virtutis injiceret.

§. 27. Divinus enim amor intus latens in pectore, transiverat in decus corporis, & internam sanctitatem externa prodebant signa virtutum: Profecto amorem erga Deum, & animatam caritatem fidem sanguine suo testatam facere, & vitam ipsam pro Deo profunderè ardentissime cupiebat, ut ei non defuisse credendum sit coronam Martyrii, cui animus patiendi non defuit. Nam præter certa famæ, & capitis pericula, quæ pro Dei amore libenter, atque ultro subivit, non semel dicere auditus est. Quid mihi optatius, quam pro Christo mori? & ad Canadensem missionem, ut mortem pro Christi nomine oppeteret, proficisci voluit, sed altissimo divinæ providentiæ consilio ei concessum non est, ut suæ gentis utilitati serviret.

§. 28. Quippe ultimos decem vitæ annos in sacris peragendis missionibus impendit, quorum sex primos partim in inferiori Occitania, partim in Vivariensi, Valentinaque Diocesi, novissimos autem quatuor in restituenda, stabiliendaque apud Velannos Vivariensibus finitimos pietate collocavit. Anicii autem, quod Provinciæ caput est, æstivum tempus traducebat, hyeme vero agebat in circumpositis Urbi locis, cum

frigore, & nivibus ab agrorum cultura coloni impediti, in suis tuguriis, & mapalibus otiantur.

§. 29. Modus autem, ac ratio vitæ, quam sibi ab initio constitutam, ad finem usque in missionibus constanter servavit, hujusmodi erat. Horas nonnisi binas, vel ad summum ternas somno concedens, reliquam noctis partem meditando, precando, concionesque parando impendebat: Ubi ad destinatum locum pervenerat, imbre licet madidus, aut nive perfusus, itineris lassitudine, & labore confectus, divini auxilii expostendi causa, recta se ad Ecclesiam conferebat, quam si clausam reperisset, præ foribus in genua provolutus, vel humi prostratus, Deum tanta spiritus contentione orabat, ut nec vi frigoris, nec ubertim quandoque cadentibus nivibus a piis cum Deo colloquiis avocaretur. Postridie summo mane Ecclesiam ingressus, obvia, familiarique oratione aliquod doctrinæ christianæ caput explicabat: operam deinde dabat peccata confitentibus; mox dicebat ad populum apostolico zelo, & animi contentione vitia axagitanis, impellensque ad virtutem: quo peracto sedebat rursus in sacro pœnitentiæ tribunali, quoad oblato divinæ hostiæ Sacrificio, matutinum tempus clauderet. Pomeridianum trans mittebat erudiendis pueris, visitandis ægris, pauperibus sublevandis, sedandis litibus, & dissidentibus in mutuam gratiam reducendis: sub vesperam iterum concionabatur, confitentes subinde audiebat ad multam noctem, adeo ut sæpe adhuc jejunum a sacro tribunali Párochi, vel Populi ipsi veluti per vim avellerent.

§. 30. Sermo, & prædicatio ejus non in persuasibilibus humanæ sapientiæ verbis, sed in ostensione spiritus, & virtutis: nam simplex quidem, incompta, & popularis oratio, sed verbis inerat quædam occulta vis, & cœlestis gratiæ virtus, quæ audientium corda penetrabat, & eorum mentes, atque animos, sive ad fugiendum vitium, sive ad amplectendam virtutem facile impellebat. Accedebat actio ipsa vehemens, & ze-

lo Dei incensa, voxque mire ad movendum efficax, ardoris nempe, & suavitatis plena, & quod longe majus est, constans, atque firma apud omnes opinio veræ, non adumbratæ virtutis, cui respondebant habitus oris ad modestiam, & humilitatem, compositus, sancta sine fuce simplicitas, poenitentiam præferens, & paupertatem; omnia demum coelestem quamdam spirantia sanctitatem, quæ aspectu ipso commovebant animos, & ad Dei amorem rapiiebant.

§. 31. Hinc incredibilis fiebat ad eum auscultandum, sive ex æquo, sive e superiore loco de rebus divinis dissetur, hominum concursus cujusvis generis, cujusvis conditionis, cujusvis ætatis, ipsique adeo hæretici virtutis admiratione capti, catholicorum ardorem quodammodo æmulari, & vincere certabant.

§. 32. Difficile est hominum inire numerum, quos vel ab omni genere flagitiorum ad bonam frugem reduxit, & in ea confirmavit, vel ab hæresi ad Ecclesiæ catholicæ suum revocavit; & quod mirabilius est, plures catholicos adversus ipsam pessime animatos, & hostili odio incensos, pluresque Calvinianos in suis erroribus pertinaces, & quorum conversionem frustra alii catholici dogmatis Doctores aggressi fuerant, paucis ipse verbis, sceleribus, erroribusque ereptos, christianæ virtuti, catholicæque veritati restituit. Itaque ubicumque evangelici seminis serendi causa per aliquod tempus degerat, conspiciebantur compressa odia, extincta dissidia, expulsa impietas, debellata impudicitia, hæresis multorum animis evulsa, perditissimis etiam mulieribus inspiratus amor castitatis, restitutus sacramentorum usus, pueri, & majoris ætatis homines in christiana doctrina rite instituti, mores omnium immutati, & ad christianæ pietatis regulas conformati: tales erant ejus laborum, & apostolici zeli fructus, talia ejus sanctitatis, & evangelicæ prædicationis illustria monumenta.

§. 33. Sacro autem verbi ministerio

primum per aliquot dies diligentem navabat operam in Oppido, vel Pago, qui totius Regionis tractus, hominum frequentia, & loci quadam dignitate princeps quodammodo erat; deinde curas, & labores suos ad loca vicina conferebat: nullus erat locus tam incultus, tam agrestis, quo sua eum caritas non propelleret: per vias sicut, aspectuque horridas, per apestas vitæ pericula rusticos in sylvis, & montibus, in finibus mapalibus, seu potius latibulis spædam degentes studiosissimos animarum venator pedes semper, & jejunos ut plurimum; vel magis cibo refectus, investigabat quos erudiret, quos solaretur, quos omni ope sublevaret; exemplo evangelici Pastoris, qui relictis nonaginta novem, vadit ad ovem, quæ perierat, donec inveniat eam, & si invenit eam, suis humeris imponit gaudens, & ad ovile reducit.

§. 34. Quærens igitur perditas oves, ibat anxius, & sollicitus, actus impetu divini amoris indefesso cursu per ardua, & immania quæque tendentis; iter faciebat per invia plerumque nemora, per abrupta montium asperitumorum iuga, per durantem frigore glaciem; per congestas, vel solutas, stagnantesque exundantibus aquis nives, per densissimos imbres, procellososque hiberno cælo ventos, per angustos et amites præcipitiis vallatos, per quos manibus, pedibusque reptare nonnumquam cogebatur; nihil est enim tam durum, atque ferreum, quod non amoris igne vincatur.

§. 35. Nullis igitur deterritis incommodis, nullis retardatus periculis, sæpe per ignotos calles recta deerravit via, sæpe in desertis mapalibus imbri, & frigori apertis pernoctavit, sæpe cum rerum omnium inopia conflatus est: arduum aliquando montem superare aggressus, errante per glaciem, & nivem vestigio, ita corruit, ut crus frangeret, baculo tamen innixus, & a socio sustentatus, seu potius divino fretus auxilio continuavit iter, & cum ad locum, quo tendebat, pervenisset, humanis deficientibus remediis, crus divini-
zus

tus sanatum est, & obducto callo, mirabiliter coaluit. Viribus interdum adeo fractus erat, ut pedibus consistere non posset: non semel contigit, ut e suggestu descendens, animo linqueretur; sed nullo commovebatur periculo, omni spe, ac fiducia in Deo reposita, quicumque temporum, locorum, negotiorumque facies esset, eundem oris habitum quietum, & serenum præseferbat, & tranquillissima animi Dei inhaerentis dulcedine fruebatur. Placebat sibi in infirmitatibus suis, in contumeliis, in necessitatibus, in persecutionibus, in angustiis pro Christo: cum enim infirmabatur, tunc potens erat, celestibus affluens deliciis, quibus servos suos benignissimus Deus consolari solet.

§. 36. Itaque post Evangelicæ doctrinæ semen in multis locis disseminatum, missionem Lalovesci, ignobili Vienneſis Diœcesis Pago in horridis Helviorum montibus posito, ultimis adventus Dominici diebus habendam indicit, quam sibi fore postremam, Deo docente, prædicit. Intolerabilis tunc, adulta jam hyeme, erat vis frigoris, & inexplicabilis viarum difficultas inter innaccessos montes nivibus, ac glaciæ coopertos, vallibusque difficillimis interjectos superanda occurrebat: nihilominus, Dei nomine invocato, in viam se dedit.

§. 37. Ad ceteros durissimos illius itineris casus accessit, quod recta deerantem via, cum nox supervenisset, & nemo eum hospitio acciperet, in derelicto tugurio, ventis, ac nivibus pervio, intempestam, & perfrigidam noctem ducere necesse fuit. Et quoniam sudore madidus ob laborem itineris constiterat, concrevit aspero frigore costrictus sanguis, & lateris dolore gravissimo, simulque acuta febris correptus est. Sed super omnem laboris magnitudinem, & poenarum angustias ferventis amoris vi in Dei raptus, trahensque secum terrenum corporis pondus, liber, & admirandus supervolitavit animus pennis pulcherrimis, & integerrimis, quibus ad Dei amplexum amor castus innititur.

§. 38. Pervenit Lalovescum, ubi Deum solum querens, ad caelestia sola aspirans, nullo cuiquam verbo de infirmitate corporis factio, concionem habuit ad frequentem populum & vicinis montibus collectum, in qua labentis corporis imbecillitatem, amantis animi fervor, & apostolicus sacerdotalis peccatoris vigor sustinuit. Inde nullo sumpto ad respirandum spatio, poenitentes, confessionibus tota die auditis, Deo reconciliavit. Postride erat Natalis Domini dies: licet deterius semper se haberet, ter ad populum verba fecit, & reliquum temporis in sacro tribunali fedidit; idem fecit insequenti die donec exhaustis prorsus viribus, & animo deficiente, humanæ conditioni cedere coactus, concidit. Vix post quartam horæ partem spiritu recepto, confessiones audire perrexit, ad focum assidens in domo Parochi, quo fuerat a rusticis deportatus; sed cum iterum animo lingui coepisset, in lecto repositus est, ubi totius anteaclæ vitæ sacram exomologesim, quam paucos dies ante peregerat, iterum fecit; postea ingravescente morbo, ut summam Christi nascens humilitatem, paupertatemque, quam totius vitæ tempore impense dilexerat, in ultimo vitæ actu exactius, ac diligentius imitando exprimeret, in stabulum deferri precatus est; sed ne citius deficeret, iussus lecto se continere; ibi Sacrosanctæ Eucharistiæ Viatico, & extremæ Unctionis Sacramento munitus, dextera Crucifixi imaginem tenens, & ad cœleste regnum, & immortalis gloriæ corogam a Christo Domino, & Virgine Maria invitatus, qui se videandos ei præbuerant, anima Divino Salvatori commendata, inter pauperum, & rusticorum turbas, quibus juvandis, & erudiendis omnem vitam suam, ac labores impenderat, hilari, ac sereno vultu spiritum Deo reddidit circa mediam noctem ultimæ diei exeuntis anni millesimi sexcentissimi quadragesimi.

§. 39. Ut vero Dei Servus ex hac mortali vita decessit, una omnium vox fuit, sanctum obiisse, & quamvis rigidissimum anni tempus vias faceret im-

pedi-

peditissimas, tamen ad hanc vocem, quasi in vicinis locis omnibus, ac montibus exaudita fuisset, duo supra viginti Parochi, & tam densa convenere montanorum agmina, ut propter infinitam populi multitudinem concurrentem ad videndum, & osculandum defuncti corpus, differri in alium diem funus oportuerit.

§. 40. Postmodum, percrebescente sanctitatis ejus, ac miraculorum fama, Kalovescus exiguus antea vicus, paucis tantum constans casis, & tuguriis, coepit incolis frequentari, & quotannis redundare ingentibus advenarum catervis, eo per asperissimos montes confluentium ad beatos apostolici viri cineres venerandos, & opera ejus in variis morborum, & calamitatum generibus implorandam.

§. 41. Itaque a bonae memoriae Armando de Bethune Aniciensi Episcopo, auctoritate ordinaria anno millesimo sexcentesimo septuagesimo sexto confectus est processus super vita, & miraculis Servi Dei.

§. 42. Duobus supra viginti postea annis elapsis, die vigesima quinta Januarii signata est commisso introductionis causa, Datis subinde literis remissorialibus ad faciendum novum processum auctoritate Apostolica super non cultu, eoque ad Urbem transmissio ejusque validitate recognita, die trigesima prima Julii, anno millesimo septingentesimo approbata fuit Sententia lata ab Archiepiscopo Viennensi super cultu non exhibito juxta decreta felicitis recordationis Urbani Papae VIII. Praedecessoris nostri.

§. 43. Impetratis subinde literis tam remissorialibus, quam compulsorialibus eidem Archiepiscopo Viennensi, & Episcopis Aniciensi, & Valentineni directis, quorum in Dioecesium dia versatus est Dei Famulus, ut de virtutibus illius, ac miraculis nova haberent testium examina, & novos auctoritate Apostolica processus conficerent; Quibus itidem Romam missis, diligenterque expensis post diuturnam, & accuratum examen habitum in pluribus Con-

gregationibus Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Sacris Ritibus praepositorum, tam super validitate processuum, quam super virtutibus Servi Dei, demum pia memoriae Clemens Papa XI. Praedecessor noster die vigesima septima Martii, anno millesimo septingentesimo duodecimo, auditis antea in generali Sacrosancti Rituum Congregatione S. R. E. Cardinalium sententiis, declaravit JOANNEM FRANCISCUM DE REGIS tres virtutes theologales, quatuor veto cardinales in gradu heroico exercuisse.

§. 44. Placuit deinde aggredi examen miraculorum, de quibus idem Archiepiscopus Viennensis biennio ante datus, rogatu totius Dioecesanæ Synodi ad ipsum Summum Pontificem Clementem XI. Praedecessorem nostrum literis, testatus fuerat: idemque fecerant, missis ad eundem Praedecessorem nostrum literis, Episcopus Aniciensis, & Episcopus Valentinenis Judices in causa delegati.

§. 45. Quorum Antistitem gravissima testimonia confirmaverant viginti duo, partim Archiepiscopi, partim Episcopi Occitanæ, quadraginta Urbium Legati, & universi Optimates, quorum nomine ad eundem Summum Pontificem Praedecessorem nostrum Archiepiscopus Narbonensis in generalibus Provinciæ Comitibus scripsit.

§. 46. Sed quoniam tot miracula non poterant propter multitudinem singula seorsim expendi, & multorum variis de causis, ut accidere solet, legitimæ, necessariæque probationes vel degererant, vel haberi non poterant, nonnullis ex omnibus selectis, & in pluribus Congregationibus S. R. E. Cardinalium Sacris Ritibus praepositorum per triennium discussis; duo anno millesimo septingentesimo decimoquinto idem Praedecessor noster Clemens XI. decreto suo approbavit, miraculum scilicet repentinae liberationis Joannæ Mariæ Peret Monialis a diuturna inferiorum artuum ad motum impotentia, & hydropæ tympanite; & miraculum instantaneæ sanationis Joannis Gasparis Montereymar Ani-

Anicienſis ab enormi hernia . Et de-
mum anno inſequenti , die vigefima
quarta Maji idem prælaudatus Ponti-
fex Prædeceſſor noſter Servum Dei
JOANNEM FRANCISCUM in Bea-
torum Confeſſorum numerum ſolemni
ritu adſcripſit.

§. 47. Ab illo tempore non deſtitit
Deus pluribus miraculis ſanctitatem
Servi ſui magis , magisque teſtari , ut
in ejus gloriâ erga ejus fidelem Ser-
vum cultus , & veneratio augetur : et-
enim vere prætioſa eſt in conſpectu Do-
mini mors Sanctorum ejus , quando nec
terra carnis , vita deferente , contemni-
tur , & inviſibili anima de domo viſibi-
li diſcedente , habitaculum Servi cura
Domini cuſtoditur , & in gloriam Do-
mini a conſervis fidelibus honoratur.

§. 48. Itaque novis Apoſtolica aucto-
ritate proceſſibus in Gallia conſcriptis
de miraculis , quæ per interceſſionem
BEATI JOANNIS FRANCISCI
poſt ejusdem Beatificationem Omnipoten-
s Deus operatus eſt , ſeptem exami-
ni Sacrorum Rituum Congregationis
coram Nobis habitæ propoſitis , duo
decima nona die menſis Martii curren-
tis anni approbavimus : videlicet pri-
mum instantaneæ liberationis Mariannæ
Forget ab ingenta in infernis artibus
ad motum impotentia Toſoſæ in Ec-
cleſia Societatis Jeſu , dum Beatificatio-
nis ſolemnia peragerentur : Secundum
instantaneæ ſanationis Sororis Mariæ
Tereſiæ de Montplaiſant Monialis Pro-
feſſæ in Monasterio Viſitationis Civi-
tatis Sancti amoris Diœceſis Lugdunen-
ſis ab ingenti duritie , ſeu tumore in
ventre , acuta feбри , aliisque exitiali-
bus ſymptomatibus morti jam proxi-
mæ , nullo remanente morboſorum ve-
ſtigio , ac viribus incontinenti receptis.

§. 49. Denique Venerabilibus Fratri-
bus noſtris S. R. E. Cardinalibus , in
generali Sacrorum Rituum Congrega-
tione , unanimi Sententia ſuffragium fe-
rentibus , ad ſolemne **BEATI JOAN-**
NIS FRANCISCI canonizationem tu-
to deveniri poſſe , implorato prius a
Patre luminum præſidio , die quinta
Aprilis ſolemniter decrevimus.

§. 50. Quod autem faciendum ſupe-
rerat , ut de præmiſſis omnibus ad u-
niverſum S. R. E. Cardinalium Colle-
gium relatio fieret , in Conſistorio ſe-
creto diligenter peractum eſt a Dilecto
Filio noſtro Antonio Felice tituli San-
ctæ Præſedis Presbytero Cardinali Zon-
dario nuncupato , qui ſuo , & alio-
rum Cardinalium Sacrorum Rituum
Congregationis nomine , **B. JOANNIS**
FRANCISCI REGIS fidei integrita-
tem , ceteraſque egregias virtutes , &
miracula , accommodata oratione expo-
ſuit , aſſerens omnia ex Sacrorum Ca-
nonum præſcripto optime comprobata
ſuiſſe ; proinde ſe , collegaſque ſuos cen-
ſere ad ulteriora , ſi ita Nobis videre-
tur , progredi licere , & Beatum Dei
Servum in Sanctorum numerum refer-
ri poſſe ; quod ceteri omnes , qui tunc
aderant Cardinales , gravibus Sententiis
dictis , unanimes comprobarunt.

§. 51. Convocato deinde publico Con-
ſistorio , in quo Dilectus Filius Joan-
nes Aſcevolinus Aulae noſtræ Conſisto-
rialis Advocatus pro ejusdem Servi Dei
canonizatione eloquenter peroravit , ac
nomine Cariffimi in Chriſto Filii no-
ſtri Ludovici Francorum Regis Chri-
ſtianiffimi , & Cariffimæ in Chriſto
Filio noſtræ Mariæ eorundem Franco-
rum Regiæ Chriſtianiffimæ ejus Con-
jugis , & quamplurium Venerabilium
Fratrum Archiepiſcoporum , & Epiſco-
porum Regni Galliarum , & potiſſimum
Provinciæ Occitaniz , necnon Dilecto-
rum Filiorum Magiſtratuum , Procerum ,
& Populorum ejusdem Provinciæ Occi-
tania , necnon Dilectorum Fihorum
Magiſtratuum , Procerum , & Populo-
rum ejusdem Provinciæ , & totius in-
ſuper Ordinis Clericorum Regularium
Societatis Jeſu , ut ad eam devenire-
mus , humiliter ſupplicavit : Nos rei
gravitatem , ac magnitudinem præ o-
culis habentes , Cardinales , Patriarchas ,
Archiepiſcopos , & Epiſcopos ibidem
præſentes omni animi contentione hor-
tati ſumus , ut orationibus , jejniis in-
ſtantes eſſent , quo benigniſſimus Deus
lucem ſuz claritatis ſuper mentem no-
ſtram effundere , & in voluntate ſua di-
rige-

rigere dignaretur.

§. 52. Deinde in semipublico Consistorio vocatis non solum Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis prædictis, sed etiam nostris, & Sedis Apostolicæ Notariis, Protonotariis nuncupatis ex numero participantium, ac Palatii nostri apostolici causarum Auditoribus de more præsentibus, quæ opportuna, & necessaria videbantur, de eximia B. JOANNIS FRANCISCI Sanctitate commemorata sunt; cumque omnes ad ejus canonizationem deveniendum, concordibus suffragiis censuissent, Nos unanimi eorum consensu audito, aperuimus os nostrum in benedictionibus, ac Dei nutum, & voluntatem secuti, iustum, & debitum esse censentes, ut quos Deus honorat in cælis, nos venerationis officio laudemus, & glorificemus in terris, celebrandæ canonizationis diem indiximus, cunctos adhortati, ut in orationibus, jejuniis, & eleemosynis perseverantes, Spiritus Sancti gratiam nostræ humilitati in tam alto negotio impetrare studerent.

§. 53. Demum peractis omnibus, quæ ex Sanctorum Patrum auctoritate, canonicis Sanctionibus, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ antiqua consuetudine, ac novorum decretorum præscripto agenda, & observanda erant, hodie, hoc est, die festo Sanctissimæ TRINITATIS, in Sacrosancta Lateranensi Basilica, in qua sollemni Ritu cum Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis supradictis, necnon dilectis filiis Romanæ Curie Prælatibus, Officialibus, & Familiaribus nostris, Clero Sæculari, & Regulari, ac maxima Populi frequentia mane convenimus, post repetitas a dilecto Filio nostro Nereo S. R. E. Diacono Cardinali Corsino nuncupato, nostro, secundum carnem, ex fratre germano Népote, per dilectum filium Thomam Antamorum Consistorialis nostræ Aulæ Advocatum, prædictas instantias, quæ dudum Sedi Apostolicæ pro hujusmodi canonizatione porrectæ fuerant, Nobisque a præfato Ordine Clericorum Regularium Societatis Jesu suppliciter porrigebantur, post

sacros hymnos, litanias, aliasque præces decantatas, ac Spiritus Sancti gratiam humiliter imploratam, ad honorem Sanctæ, & individue Trinitatis, ad exaltationem Fidei Catholicæ, & Christianæ Religionis augmentum, auctoritate Domini nostri Jesu Christi, beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, ac nostra, matura deliberatione præhabita, & divina ope sæpius implorata, ac de Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Episcoporum in Urbe existentium consilio, & consensu, B. JOANNEM FRANCISCUM DE REGIS Confessorem, Sanctum esse decrevimus, & definivimus, ac Sanctorum Catalogo adscripsimus, prout tenore præsentium similiter decernimus, definimus, & adscribimus; Statuentes ab Ecclesia universali illius memoriam quolibet anno, die vigesima quarta mensis Maji, inter Sanctos Confessores non Pontifices pia devotione recolere debere; parique auctoritate omnibus utriusque sexus Christianis fidelibus vere poenitentibus, & confessis, qui singulis annis dicta die vigesima quarta Maji ad sepulchrum, in quo ejus corpus requiescit, visitandum accesserint, septem annos, & totidem quadragenas de injunctis eis, aut alias quomodolibet debitis poenitentiis, misericorditer in Domino relaxavimus, & relaxamus in forma Ecclesiæ consuetæ.

§. 54. His peractis, Deum Patrem æternum, Regemque gloriæ Christum Dominum Patris sempiterni Filium, & Sanctum Paraclitum Spiritum, unum Deum, unumque Dominum laudibus, & confessionibus venerati, sacroque Hymno Te Deum sollemniter decantato, omnibusque Christianis fidelibus tunc præsentibus plenaria omnium peccatorum suorum indulgentia, & remissione concessa, propter corporales nostras infirmitates, affectamque valetudinem, senilemque ætatem, ab eadem Lateranensi Ecclesia recessimus, remanentibus in ea Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, Archiepiscopis, & Episcopis; & universo Clero, & Po-
pu-

pulo, quibus presentibus, a Venerabili Fratrem nostro Thoma S. R. E. Cardinali Episcopo Prænestino, Russo nuncupato, tamquam Cardinali, in ordine, antiquiori, in ara maxima præfatæ Basilicæ, ex indulto, & de licentia nostra, solemniter Missa cum Sancti ejusdem Confessoris commemoratione, celebrata est.

§. 55. Convenit autem, ut Deum celi benedicamus, & coram omnibus viventibus confiteamur ei, quia fecit nobiscum misericordiam suam, agnoscimusque, non sine magna Dei providentia factum esse, ut hisce afflictis Romanæ Ecclesiæ temporibus quibus maxime multiplici SS. suffragio indigemus, novus hic suffragator, & patronus fidei populo tribueretur.

§. 56. Quamobrem eundem Patrem misericordiarum, qui humiles exaltat, humiliter deprecemur, ut per intercessionem S. JOANNIS FRANCISCI Ecclesiæ suæ pacem, & tranquillitatem, Regibus, & Principibus concordiam, & unionem, Schismaticis, & Hereticis agnitionem veritatis, & salutis, miseris infidelibus catholicæ fidei lumen largiatur.

§. 57. Ceterum quia difficile foret, præsentibus nostras literas ad singula loca, ubi opus esset, deferri, volumus, ut earum exemplis, etiam impressis, manu tamen publici Notarii subscriptis, & sigillo alicujus Personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem ubique fides adhiberetur, si essent exhibitæ, & ostensæ.

§. 58. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri decreti definitionis, adscriptionis, mandati, statuti, concessionis, elargitionis, & voluntatis, infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud S. Joannem in Laterano Anno Incarnationis Domini cæ millesimo septingentesimo trigesimo septimo, sexto decimo Kalendas Julii,

Tom. XIII.

Pontificatus nostri anno septimo.

✱ EGO CLEMENS CATHOLICÆ ECCLESIAE EPISCOPUS.

† Ego Franciscus Episcopus Ostien. Cardinalis Barberinus.

† Ego Petrus Episcopus Portuensis Cardinalis Ottobonus.

† Ego Episcopus Sabinen. Cardinalis S. Clementis S. R. E. Camerarius.

† Ego Ludovicus Episcopus Albanensis Card. Picus.

† Ego Petrus Episcopus Tusculanus Card. Corradinus.

† Ego Georgius Tituli S. Prædix Presbyter Cardinalis Spinola.

† Ego Ludovicus Tit. Sanctæ Mariæ Transyberim Cardinalis Belluga.

† Ego Alvarus Tit. S. Bartholomæi in Insula Presbyter Cardinalis Cienfuegos.

† Ego Jo. B. Card. de Alterii Presbyter S. Matthæi in Merulana.

† Ego Vincentius Card. Petra Tituli S. Petri ad Vincula Major Pœnitentiarius.

† Ego Nicolaus Maria Presbyter Cardinalis Lercari Tituli SS. Joannis, & Pauli.

† Ego Franciscus Antonius Tit. S. Sixti S. R. E. Presb. Card. Fini.

† Ego Fr. Vincentius Ludovicus Tit. S.

B b

Pan-

*Panzerii S. R. E. Presb. Cardinalis
Gotti Ordinis Predicatorum.*

† *Ego D. Leander de Porzia Presb.
Card. Tit. S. Calisti.*

† *Ego P. Aloysius Cardinalis Carafa
Presbyter Tituli S. Priscæ.*

†

†

† *Ego F. Tit. S. Silvestri in Capite
Presbyter Card. Burgbesius.*

†

†

† *Ego Vincentius Tit. S. Laurentii in
Pane, & Perna Presbyter Cardinalis
Bichius.*

† *Ego Joseph Tit. S. Thomæ in Pario-
ne Presb. Card. Firrao.*

† *Ego Ans. Tit. S. Stephani in Monte
Caelio Presb. Card. Gentili.*

† *Ego Fr. Jo. Antonius Card. Guada-
gni Tit. SS. Sylvestri, & Martini
ad Montes.*

† *Ego Trojanus Tit. S. Cecilie Presby-
ter Card. de Aquaviva.*

† *Ego Dominicus Tit. SS. Quirici, &
Julittæ Presb. Card. Riviera.*

† *Ego Marcellus Tit. S. Mariæ in Ara
Cali Presb. Card. Passeri.*

†

†

† *Ego Fr. R. M. Tit. S. Joannis ante
Portam Latinam Card. Pieri.*

†

† *Ego Laurentius Prior Diaconus Card.
de Alteriis.*

† *Ego Carolus S. Agathæ in Suburra
Card. Columna.*

† *Ego Fabius SS. Viti, & Modesti Dia-*

conus Card. Oliverius.

†

† *Ego Alexander S. Mariæ in Cosmedin.
Diac. Card. Albanus.*

† *Ego Nicolaus S. Mariæ ad Martyres
Diac. Card. Judice.*

† *Ego Nerius S. Eustachii Diac. Card.
Corsinus.*

† *Ego Bartholomæus SS. Cosmæ, &
Damiani Diaconus Sanctæ Romanæ
Ecclesiæ Card. Raspolus.*

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

Loco † Plombi.

Antonius Cardinalis Pro-datarius. Pro
Domino Cardinali Oliverio.

Cajetanus Amatus.

VISA DE CURIA
N. Antonellus.

J. B. Fugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam .

§. 1.

Humanum genus, quod morfu infausti pomi primus Parens perdidit, æternus Dei Filius Christus Dominus e captivitate peccati redempturus, formam Servi ex Virginali Utero accipere voluit, atque ita Virginis Filius, & ipse Virgo Virginem sibi copulavit Ecclesiam, cujus fecunditati non obest Virginitas, sicut nec fecunditas adimit Virginitatem: Casta enim, & Virgo tota Fide, quam nulla hæresis inficit macula, nullus mendax contaminat error, Cælestis Sponsi sui sequitur vestigia, læta numerosa prole filiorum, quos inexhausto, & nunquam senescenti partu quotidie sacri lavacri undis æternam parit ad vitam. Sterilis peperit plurimos, & quæ multos habebat filios, infirmata est. Sed flos ecclesiastici germinis, decus atque ornamentum gratiæ spiritalis, laudis, & honoris opus integrum, atque incorruptum, Dei imago respondens ad sanctimoniam Domini, illustrior portio gregis Christi Virgines sunt, quæ a carnali concupiscentia, & a corruptione Sæculi recedentes, tam carne, quam mente se Deo voverunt; quæ de virginitate sua gloriam foris non quærentes; sed spe ad interiora raptræ, carnem macerantes jejuniis, & toto desiderio ad supernam patriam anhelantes, contentæ mercede divina, laudes contempnere terrenas; quæ vigilantes præceptis Dominicis oleum sanctorum operum in vasis habentes; acceptis lampa-

dibus suis obviam Cælesti Sponso ierunt, & cum eo intraverunt ad nuptias. Gaudet per illas, atque in illis largiter floret Ecclesiæ Matris gloriosa fecunditas, & licet Sæculi crescat iniquitas, non desinit Ecclesia Sancta esse in membris, & copiosa Sacrarum Virginum prole adversus Synagogas Satanae quotidie lætari. Etenim non parit Virgines sacras nisi Virgo illa sacra, quæ desponsata est uni Viro casta exhiberi Christo. Ex illa non tota Corpore, sed tota Virgine spiritu nascuntur Sanctæ Virgines, & Corpore, & Spiritu. Fremat igitur infernalis hostis, & sanctæ Virginitatis invidia lividus contabescat; primæ parentis victor se ab infirmis puellis quotidie victum ingemiscat, & cælestem hanc Virtutem, quam improbitas assequi nequit, per suos impietatis ministros infamet. Parit Ecclesia quotidie Virgines, quas nulla Sæculi contagione coinquinatas offert Sponso suo, ut sequantur Agnum quocunque jert, & quibus os obstruat obloquentium iniqua, & vituperatorum Sanctæ Virginitatis impudentiam confundat. Non deferit enim Deus Ecclesiam suam, neque cessat eam in diem, operans magnalia potentæ suæ, nova Sanctorum prole fecundare, & imbecillitati humanæ nova semper parare subsidia, dum in servis suis mira proponit imitationis exempla, quorum merita, & orationes nostra vult esse suffragia. Fecit nobiscum misericordiam suam benignissimus Deus, & parvitati nostræ concedere voluit, ut Sacram

B b 2 Vir-

Virginem JULIANAM FALCONE-RIAM, quæ in eadem Florentina Urbe nata est, ubi primum mortalem hanc lucem aspeximus, & quam jam antea plebi suæ in gloria miraculorum manifestaverat, nos cuncto Christiano Populo Sanctarum Virginum cultu venerandam Apostolica auctoritate decerneremus. Itaque manus ad Cælum tollentes gratias agimus omnium bonorum largitori, qui inter multiplices tribulationes, quibus ob peccata nostra assidue affligimur, dedit Nobis de Beatæ Virginis virtutibus, ac meritis lætari, & sanctam ejus conversationem, & mirabilia Divinæ Gratiae annunciare populis, ut ejus sacras exuvias, ac religiosas Imagines pio devotionis affectu venerantur, pari religionis ardore vitæ Sanctitatem imitentur. Non enim beatos esse homines censendum est, si iustis, & Sanctis carnis propinquitate jungantur, vel natali solo socientur; sed si eorum doctrinæ, ac moribus obediendo, atque imitando coherescant. Nam sicut Fratribus Christi Domini, idest secundum carnem cognatis, qui non in eum crediderunt, nihil profuit illa cognatio; sic & materna propinquitat nihil Mariæ profuisset, nisi feliciter Christus corde, quam carne gestasset.

§. 2. Ex Falconeria Gente perillustri Patre nomine Clarissimo, & Matre Recordata sterilibus, atque in senectutem vergentibus nata est JULIANA Florentiæ tanquam præmium paternæ pietatis, eo tempore in lucem prodians, quo ejus Pater Florentinæ Reipublicæ consulari potestate Princeps in Beatissimæ Virginis ab Angelo Salutatæ honorem magnificum Templum Deo Optimo Maximo extruendum curabat.

§. 3. Sed quoniam fastigium Nobilitatis est inter Dei filios computari, nec addere Nobis quidquam ad dignitatem terrenæ originis decus, nisi contemptu suo potest; ideo Sanctorum nobilitatem, Cælestemque Patriam ab infantia inquirens B. JULIANA, splendorem terrenæ Patriæ, & originis decus respuendo auxit, contemnendo dilavit. Nam in ipso nutricis sinu, dum

fasciis involvitur, infantiles manus sponte sua in Cælum tendens, mutam adhuc per ætatem linguam in dulcissima Jesu, & Mariæ nomina dissolvit, scilicet ex abundantia cordis Sanctissima Nomina proferens, quorum amor tenero in pectore latebat; manibus autem in Cælum protensis, quasi hominibus indicaret, quo stadium mortalis hujus vitæ ingressa, cursum suum, superno spiritu gubernante, dirigerent. Hinc factum est, ut puerilia omnia illius ætatis declinans, spiritualibus dumtaxat exercitationibus studeret, quibus in secretiori parte domus Anachoretarum secessus imitata, sedulam adeo navabat operam, ut Beatus Alexius JULIANÆ Patruus, unus ex Septem, Ordinis Servorum Mariæ Fundatoribus, cujus exemplo, & doctrinis instituebatur, in teneris annis grandævam Puellæ virtutem admirans, Genitrici solitus fuerit dicere, eam non Puellam, sed Angelum peperisse.

§. 4. Et quidem mentis puritatem, qua Angelicis Spiritibus assimilamur, in primis coluit diligentissime præcavens omnia, quæ eam lædere possent; tanta enim modestia usa est, ut oculos nunquam in toto vitæ cursu ad hominis faciem intuendam erexerit: Non monilium, aut vestium quærens ornamenta, sed morum speculum, aliaque muliebris vanitatis instrumenta semper abhorruit, & ornamento crinium, quod alienæ voluntati obsequens adhibere cogebatur, spissis acicularum aculeis infixis ingeniose caput lacerabat, ne inter mundanos ornatus amor Vanitatis irreperet, & mentem castam, ac puram, Deoque dicatam sæcularia desideria profanarent.

§. 5. Decimum quartum ætatis annum agens, conspicuis sibi propositis nuptiis, toto animo exhorruit purissima Virgo, probe sciens, quod mulier, quæ nupta est, cogitat, quæ sunt Mundi, quomodo placeat Viro, quæ vero inupta, & Virgo, cogitat quæ Domini sunt, ut sit Sancta corpore, & Spiritu. Urgebatur blanditiis, & minis consanguineorum; Sed forte pectus, quod

quod cælestis Sponsi amor occupaverat, nec Mundi illecebræ, nec hominum territamenta expugnare potuerunt. Nam de sua infirmitate timens, in auxilium Matrem, & exemplar puritatis Deiparam Virginem ferventibus precibus advocat, ac deinde terrenum conjugium desiderio nuptiarum cælestium plurimis lacrymis a se deprecatur. Adfuit Famulæ suæ Beatissima Virgo, ejusque ope, & potenti apud Deum patrocinio, in cujus manu corda hominum sunt, consanguineorum voluntatis JULIANA victrix evasit.

§. 6. Ut vero in futurum mundanarum nuptiarum spem omnem suis adimeret, propriis manibus sibi crine reciso, jampridem carnalibus circumactis desideriis, eligens abjecta esse in domo Patris sui, Sacrarum Virginum, quas Mantellatas vocant, pauperem habitum humillime petit, exultanter obtinuit. Anno probationis exacto stetit ad Altare Domini hostia pudoris, victima castitatis, & tria solemnia vota, quæ jampridem animo conceperat, immortalis Deo nuncupavit, adstante Dei Sacerdote Beato Philippo Benitio, qui Sacrum ei velamen, quo amatoribus Mundi occultaretur, imposuit. Qui postea proxime futuri sui obitus certior divinitus factus, Florentia Perusum, ac deinde Tudertum secedere cogitans, excellentem JULIANÆ virtutem, & Sanctitatem compertam habens, ejus orationibus nedom Sacrarum Virginum Societatem Tertii Ordinis Servorum Beatæ Mariæ Virginis, quæ tum exoriebatur, sed universum Servorum Ordinem commendavit, fore prædicens, ut ipsa ejusdem Tertii Ordinis Caput, & Fundatrix, leges ei præscribendo, futura esset, simulque monens, ne præ animi humilitate delatum sibi munus pertinacius recusaret.

§. 7. Interea devorum Deo pectus, & mens cælesti Sponso dicata mundana quæque contemnens, & Sæcularia cuncta fastidians, cupiebat elongari fugiens, & manere in solitudine, ut remotis terrenarum rerum turbis in Sancta Dei contemplatione quiesceret. Sed retra-

xit caritas, quæ non quærit, quæ sua sunt, & lex Domini, qua filii honorem, & cultum parentibus exhibere præcipiuntur. Ideo ne Vidua Mater unicæ filiæ solatio destituta, mœrens solitaria in domo vitam transigeret, debita Parenti pietatis, & servitutis officia, quoad vixit, præstare non detrectavit. Remansit igitur in Sæculo, ut Sæculum virtutem edoceret; ibi enim adeo pie, sancteque vitam instituit, adeo bonis omnibus virtutum operibus mundo præluxit, ut complures Nobiles Virgines, ac Matronas, Sæcularibus pompis repudiatis, ad Deo serviendum in eodem Religioso Instituto exemplo suo provocaverit. Quin Mater ipsa sublimis virtutis, & Christianæ Sanctitatis pulchritudinem in JULIANA admirata, se Filiæ suæ in justificationibus Domini, & sequendis Semitis ejus pie erudiendam, instituentamque dedit.

§. 8. Cum autem Ancillarum Dei Societas ad eum numerum excrevisset, ut conveniens esse videretur, eis in unum Cœtum adunatis aliquam vivendi formam, ac regulam præscribi, nulla aprior ad hujusmodi grave opus explendum, ipso Beato Philippo Benitio, dum viveret, præmonstrante, judicata est, quam JULIANA, quæ jam imaginem secundi hominis, qui de Cælo est, in se portabat: Hanc enim Virginitas portat, portat integritas, Sanctitas portat, & veritas. Itaque sapientiam edocta, sapientiam vero non hujus Sæculi, neque Principum hujus Sæculi, qui destruuntur, tam prudentes, ac sapientes regulas condidit, ut huius Apostolicæ Sedis auctoritate meruerint approbari. Custos Virginitatis Caritas est, locus autem hujus custodis Humilitas, ibi quippe habitat qui dixit, super humilem, & quietum, & trementem verba sua requiescere Spiritum suum. Itaque Ancilla Dei pede humilitatis ad sublimia virtutum ascendens, quanto magis in Sanctitate proficiebat, tanto magis se humiliabat in omnibus, ut coram Deo inveniret gratiam. De-functa igitur Matre, a jugo piæ Ser-vitu-

virtutis libera, nudis pedibus, fune ad collum alligato, ad Sanctimonialium, quas ipsa instituerat, domum convolvit, ibique coram omnibus genuit, quæ omnium erat Mater, tanquam adiectissima Serva, ut in earum consortium admitteretur, humillimis precibus efflagitavit. At vero Sacre Virginis profundam Magistræ suæ humilitatem, & sublimem virtutem admiratæ, unanimi consensu ei Monasterii regimen decedere; quod ipsa invita, & reluctans, sed tandem Superiorum cedens iussibus, suamque submittens voluntatem accepit, tantumque oneris ob humilitatem recusatum, ex obedientia susceptum prudentia gessit, caritate administravit.

§. 9. Nam corde humilis, verbis gravis, animo prudens, loquendi parcior, orandi studiosior, nunquam otiosa, aut vacua, sed orationi, aut operi manuum intenta, solita quæ Dei sunt, non quæ suæ, querere, offendere neminem, juvare omnes, fugere jactantiam, rationem sequi, amare virtutem, facta est forma sui parvi gregis instruens verbo, & exemplo. Etenim frequenter filias suas monere solebat: Deiparam Virginem præ oculis semper habendam esse, tanquam perfectissimum Virginitatis exemplar, in quo velut in Speculo resulget species castitatis, & forma virtutis. Hinc sumenda exempla vivendi, ubi expressa magisteria probitatis quid corrigi, quid vitari, quid tenere oporteret, ostenderent: dolorosæ earum Matri, Dei scilicet Genitrici, ut similiores efficerentur, amandam esse potius domum luctus, quam domum convivii; spernendam esse vestium vanitatem, ut Beatæ Virginis religioso habitu digniores fierent: militiam esse vitam Hominis super terram, ideo semper ad pugnam paratas esse debere; Amatorum Mundi irrisiones, & obreclamenta, quibus Fæminæ Deo dicatæ impetuntur, animæ lucrum æstimanda esse, ideoque Apostoli verba animo perpetuo retinenda: Si hominibus placerem, Christi Servus non essem: recte ab eis factum non semper ab aliis laudatum iri: malum autem magis in

Mariz Ancillis quam in ceteris mulieribus exaggerandum fore pro certo haberent: otium ut pestem fugere, & aliquid indefinenter operari curarent; Vacuum enim, desidiosumque pectus vanis cogitationibus, & diabolicis insidiis patere: arbitrum mentis non hominem, sed Deum querendum: Mundi plausus declinandos esse, non a creaturis, sed a solo Deo in afflictionibus solatium, in recte factis laudem, ac præmium expectarent: nihil arduum, ac insolitum sine prævio, maturoque consilio aggrediendum, humanæque prudentiæ dictamen respiciendum esse, ubi divinæ legis præscripto adversatur: caritatem vero, quæ nulli inimica, omnibus Mater est, inter Sorores ita servandam esse, ut nulla divitum, vel pauperum, nulla nobilium, aut ignobilium, nulla denique personarum discretio fieret. His, atque aliis fidelis, & prudens Dei Ancilla, quam constituerat Dominus super familiam Matris suæ, assiduis virtutum documentis ad currendum in via Domini filias suas muniebat.

§. 10. Ipsa autem luce suarum virtutum omnibus præibat, & angelica quadam modestia, admirabili mansuetudine, singulari animi demissione secum ad Deum alias rapiebat. Memor verborum Christi Domini, qui fecit, & docuit dicens Discipulis suis, Qui major est in vobis, fiat sicut minor, & qui præcessor est, sicut ministrator; quas dignitate anteibat, honore sibi præferebat, humillima quæque Monasterii munia obibat, infirmas omni officiorum genere fovebat, aliarum voluntati obsequebatur, molestias patienter ferebat, consilia libenter auscultabat, stabilis in fide, humilis in timore, ad omnem tolerantiam fortis, ad sustinendam injuriam mitis, ad faciendam misericordiam facilis; amabat paupertatem, prosequebatur obedientiam, custodiebat Virginitatem adeo religiose, ut ad extremos usque digitos Sorores suas manicatas incedere veluerit; ipsa vero adeo verbis, vultu, habitu, incessu modesta fuit, ut externa corporis species simulacrum esset mentis humilitatis forma,

ma, imago integritatis.

§. 11. Iustitia nostra, non cruciatibus delectatur Deus; sed contra illecebras Sæculi, contra rebellantis concupiscentiæ impetus, contra minaces fremitus invisibilium inimicorum non corporis fortitudine, nec carnis est saturitate certandum: Cum hoc maxime hominis interiora corrumpat, quod exteriora delectat: & tanto fiat rationalis anima purgator, quanto fuerit substantia carnis afflictor. Itaque hæc Beata Virgo, quæ fuit una de numero prudentum, ducta a Spiritu Sancto in desertum pœnitentiæ, severum hunc vitæ tenorem a primis adolescentiæ annis ad mortem usque constanti in proposito voluntate retinuit. Sive frigus hyemale glaciaret, five calor arderet æstivus, rudi semper, vilique panno reliquum corpus induta pedibus nudis incedebat. Vino a pueritia abstinuit, & si quando eo uti vel obedientia, vel necessitas cogeret, ita aqua diluebat, ut omnem prorsus vini saporem adimeret. Crura, & brachia nodosis funibus, virgineos autem lumbos aculeata, ferreaque zona tam arcte constrinxerat, ut ad eam e defunctæ corpore extrahendam superinductam carnem refecare necesse fuerit: Aspero cilicio vestiebat corpus suum in servitutem redigens, & quotidianas insuper addebat flagellationes, ut pene examinis quandoque deficere videretur; præsertim feria qualibet secunda durius carnem suam jejuniis, flagrisque affligebat, offerens se Divinæ iustitiæ pro animabus in igne purgatorio detentis hostiam placationis per merita unius mediatoris Domini nostri Jesu Christi. Feria vero quarta, & sexta in Christi passionis memoriam ab omni semper abstinuit cibo, coelesti Eucharistiæ pane dumtaxat refecta, singulis autem sabbatis in honorem Beatæ Mariæ Virginis, quam ejus sectando virtutes impense coluit, modico tantum panis frusto, & frigidæ aquæ potu corpus sustentabat, reliquis autem diebus, vilissimis cibis usa est, & quibus non famem satiaret, sed mortem repelleret.

§. 12. Discipula autem Divini magi-

stri, qui manens in terris, non habebat, ubi caput reclinaret, super nuda humo, & ubi aliquantulum agro corpori indulgendum esset, rudi super storea somnum brevissimum capiebat, reliquum vero noctis in divinarum rerum contemplatione, præcipue vero in Christi, ejusque Sanctissimæ Matris doloribus meditando impendebat, quos tam ardenti perferendi desiderio incensa fuit, ut ab eadem Dei Matre pœnarum, quas in unigeniti Filii morte passa fuit, particeps fieri jugiter efflagitaret, cupiens se passionum sociam esse, ut esset & consolationis; Nec abnuitt votis Ancillæ suæ Regina Martyrum, tantumque dolorum, tamque acrem sensum ei a Filio impetravit, ut veluti cruci affixa quandoque pene mori videretur, atque in ejus castissimo pectore, & pœnarum acerbitate, & amoris divina dulcedine alternante dicere sæpe consuevisse traditur: Nemo de corde meo rapiat amorem meum crucifixum.

§. 13. Spiritualibus igitur abstinentiæ, & pœnitentiæ armis munita, quibus vitiorum omnium incentiva exciderat, ingressa est generosa Virgo ad pugnam contra infernales nequitias, contra antiquum serpentem irreconciliabilem homini generis inimicum: siquidem invisibilis Hostis filiorum Adam, qui stimulante invidiæ livore primo homini gratiam datæ immortalitatis eripuit, non destitit & occultis infidiis, & aperto bello Sanctissimam Virginem per plures annos impetere, ut a Sancto Virginitatis, & Religionis propolito averteret, & eadem ruina, qua ipse perditus est, involveret. Modo enim impurissimis suggestionibus purissimam Sanctæ Virginis mentem polluere, modo terribilibus spectris fortissimum animum terrere tentavit, modo crudelissimis ictibus efferatam rabiem, ac furorem suum in eam effudit. Quadam die cum castissimum pectus totis infernalis nequitie viribus expugnare aggressus esset, & vehementissimo ejus incurfu virginea mens turbaretur, & jam humana nutaret infirmitas, subito Dei offensæ horrore correptam, & impetu Divini amoris

ris

ris aetiam ex imo pectore ferunt exclamasse: Exple Domine, exple sitim crudelis hostis, meque in Infernum deijce, aeternum cruciabor quidem, sed te non offendam.

§. 14. Nihil igitur veteres profuere artes, nihil profuit infernalis astutia; sed irriti ceciderunt Diabolici conatus, & virgineum pectus Divina gratia armatum infernalium tela ferire non potuerunt: ut enim potentis inimici tutius superaret insidias, & frementis facilius repelleret impetus, Deo per Orationem, quam ad decem usque, sæpe ad viginti, nonnunquam ad viginti quatuor horarum spatium protraherebat, frequentissime uniri studebat. Ex intima autem cum Deo unione factum est, ut tam immenso Divini amoris flagraret incendio, ut extremo in Dei offensam exardescens odio ad solum peccati nomen tota contremisceret; quin imo quadam die sceleris cuiusdam narratione audita tanto percussa dolore est, ut prope exanimis corruerit.

§. 15. Flagranti autem caritate, qua Deum amabat, complectebatur & proximos, quos a Divinis offensis avertere sedula cura, sollicitaque industria, omnique animi conatu satagebat. Itaque ex aliorum peccatis maximo animi concepto dolore, aliena crimina severis in se animadversionibus, copiosisque lacrymis ulciscēbatur. Et quoniam contemptum habebat ex publicis diffidiis intestina odia nasci, atque inde multa gigni scelera, & peccata, civiles discordias hortationibus, & consiliis compe-scuit, & dissidentes ad pacem, & amicitiam revocavit. Præterea Matronarum luxum, & vanitatem coercuit, multos ad pœnitentiam adduxit, plurimos virtute firmavit, omnes verbis edificavit, & exemplo. Pauperes, & Infirmos summa miseratione, & caritate a teneris annis complexa est. Nam adhuc adolescentula nudos cooperire, & famelicos pascere, propriis vestibus exutis, & pretiosioribus e mensa dapibus detractis consuevit, jam tunc in parvo præmeditans cuncta contemnere, & sua simul universa largiri. Nam po-

stea sui juris facta paternam, mater-namque hæreditatem ad pauperum, & Servorum Mariæ inopiam sublevandam impendit. Insuper opulentas fœminas, ad proprias in egentium alimoniam opes distribuendas suasionibus, & exemplo perduxit.

§. 16. Publica Nosocomia, dum in ædibus maternis habitabat, frequentans, & ægrotantium inserviens necessitatibus, eos verbis animabat ad patientiam, doctrinis instruebat ad pietatem. Quare ut benignissimus Deus eximiam Servæ suæ virtutem in oculis hominum illustriorem redderet, ægrotos ad ejus manuum contactum sæpe pristinae sanitati restituit; aliis etiam gratiæ donis eam insignivit: inter cetera ut eos, qui Virginitatem colerent, ex mira odoris fragrantia cognosceret.

§. 17. In orationibus autem tanta cælestis dulcedinis suavitate animus ejus perfundebatur, ut in frequentes extases corpore e solo in altum sublato raperetur. At vero illud omnium animos in admirationem sui, atque amorem trahēbat, quod inter tam insignia Divinæ Gratia dona, & admirabilium ejus virtutum laudes, eandem semper modestiam, mansuetudinem, & humilitatem servavit, ut quanto altius virtutum incremento eveheretur, tanto demissius humilitatis profunditate descenderet.

§. 18. Demum continuatis jejuniis, diuturnisque carnis macerationibus, tum etiam ob senilem ætatem, quippe septuagenaria major, debilitati stomachi morbo graviter affecta, eumque in dies ingravescentem hilari semper vultu, constantique animo perferens, ad ultimum spiritum redacta est. Cum autem extremæ Uctionis, & Pœnitentiæ Sacramentis receptis, sacram Eucharistiam ob indignantis stomachi vitium sibi denegari intellexit, maximum in modum doluit sacra Dei Ancilla in extremo illo agone Communionem Corporis, & Sanguinis Christi destituta procedere ad pugnam, & Sanctissimo Viatico minime refecta ex hac mortali vita proficisci, & denique in ultimo vitæ momento a dilectissima Sponso suo quodam-

dammodo separari, & ab evangelici Patrisfamilias cœna, & a regalibus nuptiis nulla sua culpa, sed sola vi morbi excludi, graviter ingemuit.

§. 19. Ut vero amantissimi cordis sui angustii lenimentum aliquod adhiberet, Fratrem ejusdem Ordinis Servorum B. Mariæ Confessarium suum rogavit, ut sacra Pyxide ad se delata, aspectu saltem Augustissimi Sacramenti dolorem animi sui solaretur. Obsequente ejus voluntati Sacerdote, statim ac Eucharisticus panis illo deferente apparuit, JULIANA corporeis quidem viribus destituta, sed ferventis caritatis robore sustentata, se in formam Crucis super terram Dominum suum adoratura prostravit, ejusque facies antea squallore morbi, & macie deformata, Angelico quodam decore honestata eluxit. Sed præsentia Sanctissimi Corporis Christi immensæ caritatis exaggerato potius, quam restincto ardore, orat, ut sibi liceat Divinissimum Sacramentum deosculari, renuente autem Sacerdote, supplex iterum efflagitat, ut supra pectus suum candido expanso velo sacra Hostia ponatur. Voti compos effecta est, sed Panis ille Cœlestis, ubi Virgineum attigit pectus, statim, ut credibile est, interiora Sponsæ suæ pectoris arcana penetrans, ex adstantium oculis disparuit; illa vero eodem temporis momento Cœlestem Sponsum dulciter compellans, ac dicens, dulcis mi Jesu, inter castissimos Divini Sponsi complexus felicem animam Deo reddidit decimo tertio Kalendas Julias anno Christi millesimo trecentesimo quadragésimo primo.

§. 20. Dum vero sacræ Virginis corpus a suis Sororibus, ut fieri solet, curabatur, inventa est circa sinistrum pectoris latus hostiæ forma carni veluti sigillo impressa, quæ Christi Crucifixi Imaginem referebat. Ita Divina operante Omnipotentia, ut imago Christi Crucifixi, quem vivens mente, & corde semper gestaverat, defunctæ in corpore a mortalium oculis conspiceretur; veluti signaculum Divini amoris dilectam hortantis, & dicentis, Pone me

Tom. XIII.

ut signaculum super cor tuum, ut signaculum super brachium tuum.

§. 21. Ubi autem felix, beataque JULIANÆ mors audita est, fama ejus Sanctitatis, & novo, atque inaudito Sacrosanctæ Hostiæ miraculo excitata, tota ferme Florentina Civitas per plures dies ad Virginis Mariæ Annuntiatæ Basilicam confluit, Sacrum Virginis Corpus Spiritus Sancti Templum veneratura. Ut vero benignissimus Deus Ancillam suam, quam cœlesti, & immarcescibili gloria donaverat, gloriosam quoque in terris efficeret, ad solum illius feretri, aut vestis contactum infirmos plurimos a variis morborum generibus mirabiliter liberavit. Quamobrem ab ejusdem obitus die usque in præsens, & miraculis illustris, & Beatæ, Sanctæque nomine nuncupata, Populis ad ejus sacras colendas exuvias undique confluentibus, in cultu nunquam intermisso habita est. Nec solum in Etruria, sed in multis etiam Orbis Christiani Provinciis Ancilla Dei summa jamdiu veneratione colitur, ubi quoque plura Sacrarum Virginum Monasteria JULIANAM veluti Matrem suam, ac Tertii Ordinis Servorum Mariæ Institutricem venerantur, ejusque regulam a felicis recordationis Innocentio Papa VIII. & Martino Papa V. Prædecessoribus nostris anno millesimo quadringentesimo vicesimo quarto, decimo septimo Kalendas Aprilis approbatam profitentur. Quin etiam felicitis recordationis Paulus V. Prædecessor noster in suis literis in forma Brevis datis quarto idus Maii anno millesimo sexcentesimo octavo ad claræ memoriæ Julianam Gonzagam Archiducem Austriæ præfati Ordinis Professam, & in Germania Restauratricem, BEATÆ, atque ejusdem Instituti PATRONÆ titulo JULIANAM condecoravit.

§. 22. Fama vero illius Sanctitatis, ac Miraculorum in dies percrebrescente, anno sexcentesimo sexagesimo septimo supra millesimum a piæ memoriæ Clemente IX. signata fuit commissio introductionis causæ canonizationis ad effectum etiam recognoscendi, ut cau-

C c

tius

tijs in re tam gravi procederetur, ejus virtutes, & miracula: Ac deinde anno millesimo sexcentesimo septuagesimo tertio super ejusdem cultu immemorabili, & casu excepto processu Florentiæ fabricato, judicis delegati sententia pro cultu immemorabili, & casu excepto emanavit, quæ ad relationem bonæ memoriæ Decii Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Diaconi Cardinalis Azolini nuncupati habitam diebus nona, & vicesima sexta mensis Julii anno sexcentesimo septuagesimo octavo supra millesimum a Sede Apostolica confirmata fuit. Felicis autem recordationis Innocentius XII. diebus decima mensis Januarii, & decima septima Octobris anni millesimi sexcentesimi nonagesimi tertii universo Ordini Servorum Beatæ Mariæ Virginis, & Florentinæ Civitati facultatem indulgit de illa celebrandi Missam, & Officium de communi Virginum sub ritu semiduplici, quam deinde anno supra millesimum septingentesimo decimo octavo, die decima mensis Septembris ad ritum duplicem elevavit piæ recordationis Clemens XI. Prædecessor noster, eo quod Beatam JULIANAM Tertii Servorum Ordinis Fundatricem fuisse compertum habuit.

§. 23. Anno denique millesimo septingentesimo vicesimo octavo, die vicesima mensis Martii a felicis recordationis Benedicto XIII. Prædecessore nostro approbatæ fuerunt Lectiones propriæ ejusdem Officii cum Hymno, & Oratione, dieque septima mensis Augusti ejusdem anni B. JULIANÆ Nomen cum elogio inscriptum est in Martyrologio Romano. Interea temporis causa ejusdem Canonizationis in Sacra Rituum Congregatione mature discussa anno millesimo septingentesimo vicesimo quinto, die quinta mensis Februarii ab eodem Pontifice decretum fuit ita constare de virtutibus ejus Theologalibus, & Cardinalibus, ut recte pergi possit ad discussionem miraculorum. Quibus subinde in eadem Sacra Congregatione, ut moris est, ad examen vocatis, denique die octava mensis Sep-

tembris Nativitati Beatæ Mariæ Virginis sacra anno millesimo septingentesimo vicesimo nono idem sanctæ memoriæ Benedictus XIII. ex novem propositis miraculis quatuor sequentia solemni decreto probavit, videlicet. Primum instantaneæ sanationis Sororis Felicis Fortunatæ de Sardis Monialis Professæ in Monasterio Sancti Benedicti Civitatis Pifarum ab affectionibus itericis, convulsionibus atrocissimis, & feбри per quindecim annos continua in tertio genere. Secundum odoris suavissimi permanantis a reliquiâ Beatæ JULIANÆ, consistente in una ex ejus costis in secundo genere. Tertium instantaneæ Sanationis Patris F. Horatii Riminaldi Ordinis Servorum Beatæ Mariæ Virginis ab apoplexia, seu paralyfi, & attractione nervorum. Et quartum instantaneæ emissionis fœtus in utero Mariæ Magdalenæ Cittadelli a pluribus diebus jam mortui; iisque in tertio genere.

§. 24. Proposito demum in alia Generali Sacrorum Rituum Congregatione coram supralaudato Pontifice die quarta mensis Octobris anni millesimi septingentesimi vicesimi noni a Venerabili Fratre nostro Ludovico Episcopo Albanense Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinali Pico de Mirandula nuncupato subrogata in locum bonæ memoriæ Josephi Renati Presbyteri Cardinalis, dum viveret, tituli Sancti Laurentii in Lucina Imperiali nuncupati Ponentis, seu Relatoris altero dubio, quod in hac causa supererat, nimirum: An stante approbatione prædictorum quatuor miraculorum tuto quancumque procedi possit ad solemnem Beatæ JULIANÆ Canonizationem, omnibusque tam Consultoribus, quam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus affirmative respondentibus, idem Pontifex Prædecessor noster post imploratam de more Sancti Spiritus assilientiam, die quinta ejusdem mensis, & anni decretum de ejusdem Beatæ Canonizatione suo tempore, & loco peragenda pronuntiavit. Cum vero idem Benedictus XIII. humanæ peregrinationis viam complevis-

set,

set, Nosque nullis nostris meritis, sed sola divinæ gratiæ dignatione ad Ecclesiæ gubernacula vocati essemus, ad augmentum Divini honoris, & Sanctæ Ecclesiæ utilitatem pertinere arbitrati sumus, ut quod præfatus Prædecessor noster faciendum sibi proposuerat ad effectum, & complementum perducere-mus. Nam plurimum etiam ad præsentium temporum calamitatem levandam interesse existimavimus, si Christiani fidei devotio erga Sanctos, & Electos Dei, qui pro Nobis in tantis necessitatibus intercederent, augeretur.

§. 25. Mandavimus itaque, ut omnibus, quæ in causa acta fuerant, diligenter inspectis, & recognitis, relationum Nobis, & Venerabilibus Fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus in Consistorio fieret. Itaque die sexta Maii præsentis anni in Consistorio nostro Secreto dilectus filius noster Antonius Felix tituli Sanctæ Præxedis Presbyter Cardinalis Zondadarius nuncupatus totius processus summam, ac suam, aliorumque Cardinalium Sacris ritibus præpositorum sententiam, nec non vitæ Sanctitatem, & miracula Beatæ JULIANÆ accurate, & luculenter exposuit; quibus auditis reliqui omnes Cardinales, qui aderant, ad ulteriора fore procedendum communi suffragio pronunciarunt. Cum igitur in publico Consistorio proxime a Nobis convocato dilectus filius Nicolaus Maria Sacripantes Consistorialis Aulae nostræ Advocatus pro ejus Canonizatione eleganter perorasset, ac nomine diversorum Catholicorum Regum, & Principum, & præsertim universi Ordinis Fratrum Servorum Beatæ Mariæ Virginis, & ipsius Familiæ Falconeræ, ut ad eam procedere dignaremur, humiliter supplicasset; Nos de re tanta Venerabiles Fratres Nostros Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, & Episcopos in Curia præsentibus consulturos esse respondimus, atque interim Cardinales, atque Episcopos, qui aderant, in Visceribus Christi hortati sumus, ut orationibus instantes, in jeuniis, & elemosynis animos suos coram Deo nobis

scam humiliantes precibus a Deo Patre luminum exposcerent, ut ex altis super Nos lucem, & veritatem suam emitteret, quæ Nos ad voluntatem, & beneplacitum ejus cognoscendum, & perficiendum deduceret.

§. 26. Itaque in semipublico Consistorio, quod deinceps congregatum est, advocatis non modo Cardinalibus, sed Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis in Curia nostra existentibus, intervenientibus etiam nostris, ac Sedis Apostolicæ Notariis, Protonotariis ex numero Participantium nuncupatis, ac Sacri Palatii Apostolici causarum Auditoribus, cum a Nobis de eximia Sanctitate Ancillæ Dei, ac miraculorum celebritate, quæ necessaria videbantur, commemorata fuissent, omnes concorder, ac uno ore benedicentes Deum amicos suos honorificantem in Terris, & coronantem in Cœlis, Beatam JULIANAM in Sanctarum Virginum numerum adscribendam esse censuerunt. Quorum omnium audito consensu, iustimo cordis affectu exultavimus in Domino, gratias agentes Deo, & filio ejus Domino Nostro Jesu Christo, quod Ecclesiam suam non dereliqueret, sed gloria Sanctorum Suorum illustrare, & patrocinio munire dignaretur. Canonizationis itaque indiximus diem, eisdemque Fratres, ac filios nostros monuimus, ut in orationibus, & elemosynis perseverantes a Divina benignitate impetrarent, ut in tanto opere exequendo Splendor Domini Dei Nostri esset super Nos, qui opus manuum nostrarum ad perficiendam ejus voluntatem dirigeret.

§. 27. Demum rite omnibus absolutis, quæ ex Sacris Constitutionibus, Romanæque Ecclesiæ consuetudine poragenda erant, hodie, quæ fuit dies Dominica Sanctissimæ Trinitatis, in Sacrosanctam Lateranensem Basilicam decenter ornatam cum Venerabilibus Fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, nec non Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, Romanæque Curiae Prælatibus, Officialibus, & Familiaribus nostris, Clero Scula-

culari, & Regulari, ac maxima Populi frequentia convenimus, ubi repetitis pro Canonizationis decreto petitionibus a dilecto Filio nostro Nereo Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Diacono Cardinali Corsino nuncupato nostro secundum carnem ex Fratre Nepote, per dilectum Filium Thomam Antamorum Consistorialis Aulæ nostræ Advocatum, & decantatis Sacris precibus, & litanis, ac Spiritus Sancti gratia humiliter implorata, ad honorem Sanctæ, & individue Trinitatis, ad exaltationem Fidei Catholicæ, & Christianæ Religionis augmentum, Auctoritate Domini Nostri Jesu Christi, Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, ac nostra, matura deliberatione præhabita, & divina ope sæpius implorata, ac de Venerabilium Patrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Episcoporum in Urbe existentium consilio, & consensu Beatam JULIANAM Falconeriam Sanctam esse decrevimus, & definivimus, ac Sanctorum Catalogo adscripsimus, prout tenore præsentium similiter decernimus, definimus, & adscribimus, illamque universos Christifideles tanquam vere Sanctam honorare, & venerari mandavimus, & mandamus, statuantes, ut ab universali Ecclesia in ejus honorem Ecclesiæ, & Altaria, in quibus Sacrificia Deo offerantur, ædificari, & consecrari possint, & singulis annis die decima nona mensis Junii, qua ad cœlestem gloriam vocata est, inter Sanctas Virgines non Martyres pia devotione recolere debeat: eademque Auctoritate omnibus Christifidelibus vere pœnitentibus, & confessis, qui annis singulis eodem festo die ad Sepulchrum, in quo corpus ejus requiescit, visitandum accesserint, septem annos, & totidem quadragenas de injunctis eis, aut alias quomodolibet debitis pœnitentiis misericorditer in Domino relaxavimus, ac relaxamus in forma Ecclesiæ consueta.

§. 28. His peractis Deum Patrem æternum, Regemque gloriæ Christum Dominum Patris Sempiterni Filium, & Sanctum Paraclitum Spiritum unum

Deum, unumque Dominum laudibus, & confessionibus venerati, sacroque Hymno Te Deum solemniter decantato, omnibusque Christifidelibus tunc præsentibus Plenaria omnium peccatorum suorum Indulgentia, & remissione concessa, propter corporales nostras infirmitates, affectamque valetudinem, senilemque ætatem ab eadem Lateranensi Ecclesia recessimus, remanentibus in ea Venerabilibus Fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus Archiepiscopis, Episcopis, & universo Clero, & Populo, quibus præsentibus a Venerabili Fratre nostro Thoma S. R. E. Cardinali Episcopo Prænestino Russo nuncupato, tanquam Cardinali in ordine antiquiori in Ara maxima præfate Basilicæ, ex indulto, & de licentia nostra solemniter Missa cum Sanctæ ejusdem Virginis non Martyris commemoratione celebrata est. Decet autem, ut pro tam insigni beneficio cum omni humilitate benedicamus, & glorificemus Deum, cui omnis honor, & gloria, & potestas in sæcula, assiduis precibus ab eo postulantes, ut per intercessionem Electæ suæ non secundum peccata nostra faciat nobis, sed infinitam bonitatem suam respiciens, & indignationem suam avertens a culpis nostris, ostendat nobis lucem misericordiarum suarum, & immittat timorem suum super Gentes, quæ non cognoverunt eum, ut cognoscant, quia non est alius Deus, nisi Deus noster.

Ceterum quia difficile foret, præsentibus nostras literas ad singula loca, ubi opus esset, deferri, volumus, ut earum exemplis, etiam impressis, manu tamen publici Notarii subscriptis, & sigillo alicujus Personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem ubique fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri decreti, definitionis, adscriptionis, mandati, statuti, concessionis, elargitionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem

Om-

Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ apud S. Joannem in Laterano Anno Incarnationis Domini-
cæ millesimo septingentesimo trigesimo
septimo, sexto decimo Kalendas Julii,
Pontificatus nostri Anno septimo.

✱ EGO CLEMENS CATHOLICÆ ECCLESIAE EPISCOPUS.

† Ego Franciscus Episcopus Ostien. Card. Barberinus.

† Ego Petrus Episcopus Portuen. Card. Ottobonus.

† Ego Episcopus Sabinen. Card. S. Clementis S. R. E. Camerarius.

† Ego Ludovicus Episcopus Albanen. Card. Picus.

† Ego Petrus Episcopus Tusculanus Card. Corradinus.

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

† Ego Georgius Tit. S. Praxedis Presbyter Card. Spinula.

†

† Ego Ludovicus Tit. S. Maria in Transiberim Card. Belluga.

†

† Ego Alvarus Tit. S. Bartholomæi in Insula Cardinalis Cienfuegos.

† Ego Jo. B. Card. de Alteriis. Presbyter S. Martini in Merulana.

† Ego Vincentius Card. Petra. Tit. S. Petri ad Vincula Major Parnisensianus.

†

†

†

† Ego Nicolaus Maria Presbyter Card. Lercari Tit. SS. Joannis, & Pauli.

†

† Ego Franciscus Antonius Tit. S. Sixti S. R. E. Presb. Card. Fini.

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

† Ego Fr. Vincentius Ludovicus Tit. S. Pancratii S. R. E. Presb. Cardinalis Gotti Ordinis Prædicatorum.

† Ego D. Leander de Porzia Presb. Card. Tit. S. Calisti.

† Ego P. Aloysius Card. Carafa Presbyter Tit. S. Priscæ.

† Ego F. Tit. S. Silvestri in Capite Presbyter Card. Burchesius.

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

† Ego Vincentius Tit. S. Laurentii in Pane, & Perna Presbyter Cardinalis Bichius.

† Ego Joseph Tit. S. Thome in Parione Presb. Card. Firrao.

† Ego Ant. Tit. S. Stephani in Monte Caelio Presb. Card. Gentili.

† Ego Fr. Jo. A. Card. Guadagni Tit. SS. Sylvestri, & Martini ad Montes.

† Ego Trojanus Tit. S. Cecilie. Presbyter Card. de Aquaviva.

† Ego Dominicus SS. Quirici, & Julite Presb. Card. Riviera.

† Ego Marcellus Tit. S. Marie in Ara Celi Presb. Card. Passari.

† Ego Fr. P. M. Tit. S. Joannis ante Portam Latinam Card. Pieri.

† Ego Laurentius Prier Diaconus Card. de Alteriis.

† Ego Carolus S. Agathe in Suburra Diaconus Card. Columna.

† Ego Fabius SS. Viti, & Modesti Diaconus Card. Oliverius.

† Ego Alexander S. Marie in Cosmedin. Diac. Card. Albanus.

† Ego Nicolaus S. Marie ad Martyres Diac. Card. Judice.

† Ego Nerius S. Eustachii Diaconus Card. Corsinus.

† Ego Bartholomæus. SS. Cosma, & Da

*Damiani Diaconus S. R. E. Card.
Ruspolus.*

Loco † Plumbi.

*Antonius Card. Prodatarius. Pro
Domino Cardinali Oliverio.*

Cajetanus Amatus.

VISA DE CURIA
N. Antonellus.

J. B. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

CANONIZAZIO BEATÆ CATHARINÆ
FLISCÆ ADURNÆ.

CLEMENS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Audet, & exultat Romana Catholica Ecclesia suorum filiorum læta victoriis, qui telis quidem Sæcularibus nudi, sed divina virtute armati adversus blandientis mundi insidias, vel frementis infernalis hostis impetus, vel sæcularium turbinum minas spe vivida, mente incorrupta, constanti fide, caritate ferventi fortes, & stabiles in acie steterunt, & bonum certamen, certamen caeleste, certamen spiritale, prælium Christi decertarunt, gloriosum cursum consummarunt immarcescibilem coronam de manu Dei meruerunt. Gloriatur igitur & merito gloriatur pia Mater Ecclesia fortitudine martyrum, constantia poenitentium, Viduarum pietate, castitate Virginum, & ceteris præclaris suorum fidelium virtutibus, qui spectaculum facti mundo, & Angelis, & hominibus militantes fortiter, & constanter dimicantes in seip-sis exhibuerunt supernæ prodigia virtu-

tis. Infirma enim mundi elegit Deus, ut confundat fortiora, & ea, quæ non sunt, ut ea, quæ sunt, destrueret. Omnipotens enim Dei virtus in servorum infirmitate clarescit, & supernæ dignationis splendor, quo servos illustrat, in Ecclesiæ refunditur honorem, quæ illos salutare lavacro spiritualiter peperit, doctrinæ lætæ aluit, sacrarum Scripturarum roboravit eloquiis, sacramentis armavit ad pugnam, hortamentis perduxit ad coronam. Itaque quo inimicorum major est impetus, sævior pugna, longius certamen, pugnantis autem infirmior ætas, sexus imbecillior, eo magis crescit vincentis meritum, & laus, & amantissimæ Matris gaudium, & gloria, quæ Sanctorum recolens triumphos, eorum exhilarata laudibus, & potenti confisa patrocinio, quotidianas, quas ab ingratis accipit filiis, solatur injurias, & assiduas abstergit lacrymas, quibus funera plangit, & ruinas plurimorum. Benedictus Deus, qui non

non continet in ira misericordias suas, & Ecclesiam suam quotidie non desinit Divinae gratiae prodigiis, & gloriosis Sanctorum victoriis consolari. Cujus consolationis nos, quos nullis nostris meritis universalis Ecclesiae regimini praeficere dignatus est, inter assiduos tribulationum, & adversitatum fluctus, quibus pro peccatis nostris graviter vexamur, participes esse voluit in Beata Catharina Genuensi, quae fortis illa mulier fuit, quam inventu difficilem Scriptura edixit, & cujus constantis animi fortitudinem caelestibus auxiliis roboratam, nec infernalis hostis impetus, nec multarum tribulationum impulsus quaterere potuit, & ab illo avertere, quod in sublimitate mentis suae altissime conceperat, proposito sanctitatis. Nam per gratiam Spiritus Sancti naturae usum, & sexus infirmitatem transgressa, accincta robore, & in spiritu ambulans desideria carnis non perfecit, sed in Divina caritate altius fixis radicibus, & domicilio suo super petram robusta mole solidato firma, & inconcussa ad infernales incurfus, & ad procellas, & turbines saeculi stetit, ut ad Dei munera per Divina praecepta fortiter pergens feliciter perveniret. Hanc igitur hodierna die servatis de more solemnibus, in Sanctarum Viduarum numerum ab omnibus fidelibus colendam auctoritate caelitus nobis impertita retulimus, & ideo ejus pie, sanctaeque res gestas, praeclarasque virtutes breviter exponamus, ut earum commemoratione dolorem cordis nostri & pectoris nostri angustias leniamus & fideles omnes ad fugienda Mundi hujus blandimenta, sequendasque virtutes praeclarae hujus Viduae exemplo provocentur. Experientia enim docente quotidie ediscimus, humanam infirmitatem in stadio virtutum decurrendo exemplo amplius, quam praeceptis proficere; quoniam nec difficile, quod jam factum est, aestimatur; & utile, quod probatum; & religiosum, quod hereditario quodam paternae virtutis usu in nos est successione transfusum.

I. Genus, quae celebris est in Liguria Civitas, & totius Genuensis Reipu-

blicae caput, Catharina nata est anno millesimo quadringentesimo quadragesimo septimo: Patrem habuit Jacobum Fliscum Proregem Regni Neapolis, quem a Roberto Fratre felicitis recordationis Innocentii IV. Praedecessoris nostri genus duxisse tradunt, & Matrem Franciscam de Nigro sanguinis vetustate nobiles, sed longe prole ipsa nobiliores, quae splendorem generis Virtutum praestantia, quae sola apud Deum nobilitas est, superavit. Vix enim usum rationis potita, & octavum aetatis suae annum attingens, amore erga Deum, erga Parentes obsequio, erga se ipsam contemptu eximiis virtutum argumentis ad futuram Sanctitatem praesulit. Et enim Spiritu Sancto instructe edocita Christianam Sapientiam esse scire Jesum Christum, & hunc Crucifixum, frequenter in Christi patientis imaginem e pariete cubiculi sui pendentem figebat oculos, cujus obtutu miro patienti desiderio accendebatur, ut crucifixis carnalibus desideriis, mente soluta, & libera ad amorem invisibilium tenderet. Itaque jam magisterium virtutis adepta, quae praedudicium vehebat aetatis, sprete lecti molitiae, paleis culcitrae, ligno cervicalis vicem, & usum praebentibus, somnum brevissimum capiebat: omnia autem puerilia oblectamenta contemnens, rigida silentii custos sola oratione delectabatur.

II. Quamobrem spiritali orationis cibo nutrita, adeo in ea caelestis patriae amor, mundique contemptus succreverat, ut decimum tertium annum agens, consilio Confessarii sui adhibito, se in sanctimonialium Monasterio dicere Deo, rotamque dare decreverit. Sed sacrae Virgines, quas adulta animi Catharinae fortitudo, & spiritale robur latebat, ejus teneros annos, & imbecillam corporis valetudinem rata non aptam ferendis laboribus, & monasticae vitae muneribus, consuetudinem Monasterii excusantes ob teneram ejus aetatem in suum consortium admittere recusarunt. Ita disponente altissimo Divinae providentiae consilio, a Religioso Monasterii secessu repellitur, quae postea in saeculo re-

remanens foeminis nuptis, ac viduis, quarum mentibus carnalium cupiditatum tenebras mundi consuetudo offuderat, viam Domini ingredi volentibus tanquam lucerna in tenebroso loco super candelabrum posita prælucet. Repulsam Dei ancilla patienter tulit, & intelligens Dominum a se obedientiam velle, non sacrificium, parentum voluntati, atque imperio obsecuta nobili atque diviti viro Juliano Adurno nupsit.

III. Sed ne mundanarum voluptatum fallenti capta dulcedine in viam sæculi abduceretur, tribulationes, & pressuras immisit Dominus, qui non derelinquit diligentes se. Namque Sponsus, ab ipso nuptiarum die eam vehementer aversatus est. Ille enim luxum, & pompam, hæc frugalitatem, & modestiam, ille hominum cœtus, & frequentiam, hæc silentium, & secretum; ille ludos, & oblectamenta sæculi, hæc orationem, & castas Deum amantium delicias sequebatur. Ideo ob contraria voluntatum studia alienato mariti animo, asperere, ac duriter, ab eo tractabatur. Ipsa vero etiam si nulla erga virum maritalis obsequii, & cultus præteriret, officia, maxime tamen illius morum, ac vitæ tædebat, unde caligantibus tristitiæ tenebris oppressum est cor ejus, nec erat, qui consolaretur eam. Quinquennium in luctu & mœrore transegit; deinde amicis, & consanguineis foeminis suadentibus aliquid pristinae vitæ consuetudinis remittere, ut mœreatis animi sublevaret tristitiam, aliarum nobilium foeminarum cœtus, ac domos frequentare, & vivendi rationem sequi instituit. Sed omnia benignissimus Deus felle amaritudinis consperserat, ut servæ suæ anima falsa mundi oblectamenta fastidians, cælestes dulcedines esuriret. Habet enim potestas illa iustissima miris, & incomprehensibilibus modis per quasdam secretissimas successiones rerum sibi servientium, quas creavit, & severitatem vindicandi, & clementiam liberandi.

IV. Itaque altero fere quinquennio elapso, cum a terrenis rebus animi po-

tius augetetur mœror, & tristitia, quam levaretur angustia (severa enim misericordia nihil Deus ancillæ suæ sinebat dulcescere, quod ipse non esset) ita supra modum gravata est supra virtutem, ut tæderet etiam vivere, & in se ipsa responsum mortis haberet. Graves inter animi angores propriam Sororem, quæ Sanctimonialis erat, consulit, cujus hortatu Presbyterum Monasterii Confessarium adivit, ad cujus pedes vix dum se prostraverat, cum caligantibus jam in sæculo mentis oculis Divinæ lucis lumen subito affulsit, & doloris simul atque amoris vulnere percussa parum absuit, quin prolaberetur in terram. Ut vero domum rediit, cum ab arcano fundo alta consideratio, irradiante Divinæ gratiæ lumine contraxisset, & congestisset totam miseriam suam in conspectum cordis sui, obortus est ingens imber lacrymarum, projectisque mulieribus ornamentis, quæ nunquam in posterum resumeret, amarissima cordis contritione, sanctæque indignatione sui detestata est antea vitæ culpas, admirans Divinam clementiam, ac ineffabilem Dei bonitatem retrahentem recedentes a se, & dereliquentes fontem aquæ vivæ, ut fodiant sibi cisternas dissipatas, quæ continere non valent aquas. Itaque timore Divinæ iustitiæ, admiratione misericordiarum Domini, odio erga mundum, indignatione erga se, dolore de peccatis, tanta denique tamque gravi diversorum affectuum cordis intima agitante procella, accendebatur jam concepta flamma Divini amoris, & pectore suspiria, & oculis cadebant flumina lacrymarum, acceptabile, ac gratum Deo sacrificium.

V. Cum subito mentis oculis apparuit Salvatoris Crucem bajulantis imago toto corpore sanguine disfluentis. Quam speciem animo alte infixam, vivisque expressam coloribus ita mente in posterum retinuit, ut quæcunque oculis cerneret pretioso Christi sanguine ei viderentur adpersa, quocumque se verteret, Salvatoris patientis imaginem sibi videretur intueri. Hinc ingens patiendi ardor, ut se Passioni Christi Do-

Domini conformans de admissis vel levibus culpis Divinæ justitiæ in sanguine, & per merita Divini mediatoris, satisfaceret, & veterem hominem in se crucifigeret, & destrueret corpus peccati, ut non amplius peccato serviret. Itaque carnem suam ciliciis, flagellis, fame, siti, vigiliis, jeuniis edomuit, ne spinas, ac tribulos vitiorum produceret, sed sancta corpore, & spiritu hostiam Deo placentem se offerret.

VI. Uno vel altero anno ab admirabilis ejus conversionis die voce Christi Domini ad interiorem cordis aures resonante invitata est ad peragendum cum Domino Salvatore quadragesimale jejunium, quo exercita tria illa tentationum genera, quibus ille volens tentatus est, superare edisceret, nempe in Verbo Dei nutrita non quæreret in ista mortali vitæ eremo voluptatem, imo ita domitam cupiditatem haberet, ut nec fami cederet; uni Deo tantum subiecta non desideraret in monte, hoc est in terrena elatione iactantiam, sed nulli creaturæ serviens, & neminem præter Deum adorans superbiam sæculi, & vanitates vanitantum calcaret; æterno demum incommutabilis veritatis spectaculo inhaerens curiositatis illecebram contemneret, nec Deum tentaret, nec per fastigium Templi idest per oculos corporis se præcipientem ageret, ut ad temporalia, & inferiora resedendo a Deo Templum, hoc est animam nostram inhabitante, perveniret: atque ita tria illa prorsus sibi subdita, & penitus confracta jejunio, & oratione teneret concupiscentiam carnis, concupiscentiam oculorum, & ambitionem sæculi. Auscultavit subito invitamenta Dominica fortis Dei mulier, & secuta est spiritum ducentem in desertum pœnitentiæ longe a mundanis oblectamentis, & sæcularibus curis inhabitantibus terras. Et non solum primæ illius quadragesimæ tempus, sed per annos plures, ut fertur, nedum quadragesimæ, verum etiam adventus serias solo celesti orationis cibo, & sacrosancto Eucharistiæ pane sustentata transegit, a-

Tom. XIII.

marissimo tantum aquæ liquati salis, atque aceti potu sitim quandoque excrucians potius quam relinquens; quo tamen jejunii tempore robustior, atque vividior laboriosis caritatis muneribus perfungebatur. Ita per gratiam Spiritus Sancti naturæ usum, & Sexus infirmitatem transgrediens, cibo abstinentiæ, potu amaritudinis aluit corpus suum, docens non solum nescire vitia, sed etiam causas nescire vitiorum.

VII. Ad sanctitatis igitur sublimitatem per arctas pœnitentiæ semitas celeri gradu progrediens Catharina, & a Divino humilitatis magistro edocta altitudinem perfectionis mensuram esse debere humilitatis, elegit abjecta esse in domo Patris sui magis quam habitare in tabernaculis peccatorum. Itaque se comitem adjiciens, vel potius in pietate ducem aliis nobilibus matronis, quarum cura erat infirmis pauperibusque succurrere, & miserorum calamitates, & angustias opere, & pecunia sublevare, circuibat per vicos, & plateas quærens in pauperibus, & infirmis, quem diligebat anima sua. Incedebat autem per Urbem gradu sobrio, veste humili, vultu modesto, fixis in terram oculis, ita ut prænuntia Sanctitatis anteirent signa virtutum. Egenorum vero necessitatibus prompte, ac liberaliter subveniebat, & scæminas infirmas singulari caritate complectebatur. Sternebat lectos, purgabat sordes, vilia quæque munia obibat, solabatur verbis, inserviebat manibus, pecunia sustentabat, cibis reficiebat. Laboriosum, atque humile infirmis inserviendi munus primum in privatis domibus, deinde in publico nosocomio, cujus regimen ei demandatum est, sedula cura, & diligenti sollicitudine exercuit, & ad felicem usque vitæ suæ finem retinuit, militans stipendiis suis; nihil enim unquam accepit de substantia nosocomii, sed quæ sibi pro victu, & indumentis erant necessaria, suis expensis sibi ministrari volebat.

VIII. Assiduis autem caritatis officiis erga proximum, quasi quibusdam gradibus ad purum illum, & mirabilem

D d Dei

Dei amorem ascendit. Siquidem cum ejus corpus Templum Dei inhabitantis effectum esset, animus veluti Altare Domini, in quo sacrificium laudis quotidie Altissimo immolaretur, manu æterni Sacerdotis excusso mundanorum affectuum pulvere, & terrenarum cogitationum remotis cineribus, totus exarsit vaporem exhalans Divini ignis non solum penetrantis, inflammantisque cordis intima, sed pertingentis usque ad exteriora corporis, & ad sensus mortalium hominum. Nam thorax, ceteræque corporis partes, quæ cor ambiunt, ignem spirare videbantur, nec manibus tangi poterant, quin & dolore afficerentur, & intolerabilem ardorem persentirent.

IX. Quare per altas contemplationis vias introducta a Cœlesti Sponso in cubiculum suum, & ad contemplandam æternæ majestatis pulchritudinem admissa, Divinæ lucis fulgore mens reperiens, intimo cognitionis sensu percipiebat comparatione immensæ illius altitudinis imam mortalis conditionis paupertatem, & miseriam, inanitatem, vilitatemque sui, & cernens fastigium celsitatis sursum, & faciem abyssi deorsum, adeo se contemnebat, seque ab aliis sperni amabat, ut semetipsam nunquam proprio vocaret nomine, atque ægre ferret ab aliis se nominari. Affirmabat enim nihil esse in creaturis quod bonum esset, & Deo placere posset, sed ex nihilo educas, & contagione labis primi Parentis contaminatas in malum semper propendere, & frequentissime in illud prolabi, nisi Dei gratia misericorditer liberentur: Ideo curandum esse ut destruat quod ex nostro est, ut Christus ædificetur in nobis, cujus gratia adjuti dicere valeamus cum Apostolo; Vivo ego, jam non ego, vivit vero in me Christus. Etenim non solum temporalibus indigentium necessitatibus, & ægrotantium corporibus sanandis, curandisque sedulo navabat operam, sed etiam aliorum animis medendis curam omnem, ac studium impendebat: Ideo & qui ægrota-

qui iam adibant, his atque aliis sanctissimis instruebat monitis, quibus & ad peccati fugam, & ad Dei amorem impelleret.

X. Imo dilatans spatia caritatis dialogum etiam scripsit, in quo allegorice inducens animam, & corpus peregrinationem facere statuentes, convenientesque absque diffidio iter peragere, mire ostendit quanto detrimento anima cæci amoris sui laqueis implicata in recto æternæ salutis itinere peragendo impediatur.

XI. Sed maximo ad virtutem sequendam incitamento, & exemplo, atque admirationi omnibus erat, foeminam splendido genere natam adeo humilem, ut vilissima quæque munera in publico nosocomio exerceret; adeo mitem, & patientem, ut alacri animo procacium fervorum injurias, & contumelias exciperet; tanta ferventem caritate, ut corpore licet infirma omniū ægrotantium curæ præsto esset. Et quamvis Divinæ contemplationis dulcedine in extasim rapta frequenter a sensibus alienaretur, tamen vocata ad peragenda caritatis officia illico surgebat, & hilari, ac rubicundo vultu, veluti ex consortio sermonis Domini accurrebat, expletisque caritatis muneribus ad orationem redibat, ita Deo unita, ut nullius creaturæ recordaretur: ita proximorum curæ, & animarum saluti intenta, ut sui prorsus oblita videretur.

XII. Nam a Deo impetraverat, ut proximorum necessitatibus sublevandis inserviens, tamen id tanta sedulitate, & diligentia præstaret, quantam alius nemo pari caritate non præditus adhibere posset, tamen statim ac officium caritatis impleverat, ejus, cui inservierat, oblivisceretur. Itaque nulla creaturæ imago illam, quam alte corde, & mente infixam patens Salvatoris imaginem gerebat, obumbrabat, & flagrantem illam Divini amoris flammam, qua cor illius suaviter æstuabat, nullus terrenus affectus vel restinguebat, vel minuebat: idcirco vere cum Apostolo exclamare poterat. Neque mors, neque vita, neque Angeli, neque Prin-

cipa-

cipatus, neque Virtutes, neque instantia, neque futura, neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia poterit nos separare a Caritate Dei, quæ est in Christo Jesu Domino nostro.

XIII. Profecto non illam aspera natura, & dissoluti, intolerabilesque viri mores, quos semper patienti, & remisso animo toleravit: non contemptus, & irrisiones, dum pietatis opera peragebat; gaudebat enim quod digna habita esset, pro nomine Jesu contumeliam pati: non dura eorum, qui nosocomio ministrabant imperia, quæ humilis, ac lubens exquebatur: non carorum, & consanguineorum jactura, quam benedicens Domino æquissimo animo tulit non corporis infirmitas, assidueque ægrotudines; cum enim infirmabatur, tunc potentior erat: non denique sive prospera, sive adversa, sive præsentia, sive futura a Deo avellere potuerunt. Sed tanquam petra immobilis adversus furentes sæculi turbines, & frementis hostis impetus stabat, nec cælestibus donis ditata efferebatur, nec adversis concussa deprimebatur, sed perseverantissima animi puritate complectens Deum, quem semper præsentem gerebat, ad eum toto affectu se tenens, non habebat quod expectaret, vel timeret futurum; nec in præteritum trajiciens, quod meminisset; nec in præsens respiciens, quod amaret; ideo nulla vice variabatur, nec ulla in tempora distendebatur: sed cohærens Summo vero, & vere æterno bono, quod solum animæ diligenti illud sufficit, ejusque flagrans desiderium explere potest, in nullam temporum varietatem, & vicissitudinem ab illo se revolvebat, & ad se declinabat, vel defluebat ad alia: Nam invento quem diligebat anima sua, tenebat eum, nec dimittebat, in eo exultabat, gaudebat, gloriabatur, ejusque Sanctum nomen semper gerebat in corde, semper habebat in ore, nullum majus persentiens gaudium, ac solatium, quam si dulce Jesu nomen etiam ab aliis pronuntiari audiret.

XIV. Quendam mulierem contagiosa febre in extremo vitæ laborantem,

& vi morbi loquendi facultate privatam, sæpius adhortata, ut sanctum Jesu nomen pronuntiaret, statim atque moventem ora animadvertit, impetus amoris Sanctissimi nominis abrepta, suisque oblita, fætidæ, & pestilentis oris labia exosculata est; quorum contactu eodem infecta morbo, parum absuit quin vitam cum morte commutaret. Sanitate deinde Dei voluntate sibi restituta, nihilo secius ac antea nulla cautione adhibita, omnique vitæ, & salutis periculo contempto, pristina erga infirmos pietatis officia alacris, & læta repetiit. Ex abundanti enim Divini amoris fonte emanabat mira illa pectoris constantia, & animi firmitas in currenda via Domini, & sectandis semitis ejus.

XV. Nam idem semper vultus, eademque frons, & præclara in omni actu vitæ æquabilitas: humilis, mitis, modesta, & misericors, humana despicens, cælestia inquirens, admirabilem suavitatem in verbis, ac moribus præferebat, omnes ad se confugientes excipiebat benigne, amanter solabatur, prudenter admonebat, prompte, ac studiose sublevabat. Una, & assidua ejus cura, & perpetua cogitatio erat Dei honor, gloria, & laus nominis ejus, vitiorum, ac scelerum destructio, peccantium conversio, animarum salus; id curabat, id satagebat, huc referebat cogitationes omnes, & sedulam illam, quam pro corporibus proximorum sanandis, sublevandisque curam adhibebat.

XVI. Plures igitur abeuntes in consilia impiorum, & sequentes semitas sæculi orationibus, & suasionibus suis, divina operante misericordia, ad viam Domini revocavit, & potissimum illud accidit, quod fore Apostolus prædixerat, ut sanctificaretur vir per mulierem fidelem. Nam etiam Julianum Adurnum virum suum lucrata est Domino, loquens illi sanctis moribus suis, quibus eam Deus pulchram fecerat, & reverenter amabilem, atque admirabilem. Etenim primum ab eo impetravit, ut sibi in castitate vivere liceret, deinde ipse ultro ad illam veniens, collatisque

cum ea consiliis a viis sæculi recedens, induto habitu tertii Ordinis S. Francisci, piam vivendi rationem instituit. Cum autem in postrema ægitudine sua, ut erat ad iram proclivis, morbi incommoditatum pertæsus, tanta esset impatientia, & indignatione correptus, ut in periculo æternæ salutis versari videretur; id ubi sancta uxor conspexit, ingressa cubiculum suum oravit Dominum, qui ventis, & tempestatibus imperat; & serenitatem Cælo, mari tranquillitatem reddit; & statim ab immortali Deo obtinuit, ut tranquillaretur impatiens mariti animus, & procellosa tempestas sedaretur. Siquidem nondum finita oratione vir, stupentibus omnibus, mutatus est, & tranquillato animo, submissoque Divinæ voluntati, patienterque toleratis extremæ vitæ molestiis, ac doloribus mortem obivit.

XVII. Anxia autem Catharinæ cura, & sollicitudo de salute animarum, & fervor ejus caritatis erga proximum pars exigua erat immensæ flammæ, quæ in Dei amorem exarserat, & quæ ex animo resurgente in corpus, non solum cor, vicinæque partes Divini ignis ardore fervere videbantur; sed insuper pars illa cutis, quæ cordis regionem ambit, igneo rubore suffusa post felicem ejus obitum mortalium oculis apparuit. Itaque ubi non vocabat caritas, vel aliorum præcepta impellebant, ad orationem redibat, in qua cælestibus fruens contemplationis deliciis alienabatur a sensibus, & animæ a rerum sensibilibus tumultu, & perturbatione liberæ in suavissima quiete supra pectus Divini Magistri recumbenti cælestia revelabantur secreta, quæ intellectus humanus percipere nequit: ineffabilis scilicet Divinæ Sapientię modus, quo hominum æternæ consulit saluti; humanæ cæcitatibus misera conditio, quæ lacrymabili infaniens ægitudine oblata sibi repellit remedia, & Divina beneficia in suam perniciem vertit; vis Superni amoris, gratiæ Sanctificantis pulcritudo, æternæ beatitudinis gloria: Quæ postea a suis interrogata, cum maxime vellet, humanis verbis exprimere ne-

quibat: quod enim mens Divino lumine illustrata conceperat, lingua carnis innodata vinculis parere non poterat; ut jam illud Apostoli usurpare posset: Scio hujusmodi hominem, sive in corpore, sive extra corpus nescio, Deus scit, quoniam raptus est in Paradisum, & audivit arcana verba, quæ non licet homini loqui.

XVIII. Ita igitur Beatæ Catharinæ assiduæ orationis, & cælestis contemplationis uberibus in hærentem caritas erga Deum, & erga proximum nutriverat, ac roboraverat animum, qui cum jam esset sequendo Deo factus idoneus, ac dicere posset cælesti sponso, Trahe me post te, curremus: & Divinæ majestatis sublimitas ex tanta parte, quantam mortali homini vix ferre licet, sese aperuisset, adeo mirabilis ille caritatis ardor excrevit, & tantum divini amoris surrexit incendium, ut exusta omni terrena labe, atque interiori homine purgato, & Sanctificato, cælestis amoris ignis ex animo in corpus exundans vivus, & efficax, penetrabilior omni gladio ancipiti, & pertingens usque ad divisionem animæ, ac spiritus infirmam carnem tanto ferendo ardori imparem fere consumpserit, & jam pene solo spiritu viveret, nec in alio corporis sarcinam sentiret, quam in doloribus, & languoribus, quos æstuantis amoris vis, atque impetus in eam redundans efficiebat: unde in ea jam satis appareret quam divine dictum sit: Ego sum ignis consumens: & illud, Ignem veni mittere in terram: tum etiam: Lampades ejus, lampades ignis, atque flammarum.

XIX. Pleno igitur pectore æstuabat, & totis flagrabat visceribus Catharina, & animus morarum impatiens ad castissimum cælestis Sponsi ferebatur amplexum, ut sæpe amoris impetu acta cum Apostolo dicere cogeretur: Cupio dissolvi, & esse cum Christo. Nam dulce quidem est vinculum corporis, quo ligatus est homo, & ab eo solvi non vult, illa tamen quia sciebat, quid sibi repositum esset, & jam gustaverat primitias spiritus, concupiscebat dissolvi, & ef-

& esse cum Christo; adeo ut quod aliis metum, ac terrorem ingerit, ipsi gaudio, ac solatio esset; si nempe aut de vita cum morte commutanda sermonem audiret, aut si aliquos in nosocomio morientes aspiceret, aut si sacris precibus, aut sancto Sacrificio, quod pro mortuis offertur, interesset, interna quadam lætitia, & spiritali gaudio afflicebatur.

XX. Gemebat enim gemitibus inenarrabilibus in peregrinatione sua recordans Hierusalem, & elevato atque extento sursum corde cælestem requirebat patriam, amatam patriam, desideratam patriam, pulchram, & sanctam Civitatem, & Deum super eam regnatorem, & illustratorem, patrem, Dominum, sponsum suum, dilectum suum, castas, & fortes delicias, beatam requiem, & solidum gaudium, unum, summum, verum, & sempiternum bonum. Gratulabatur ergo aliquando solvenda esse vincula carnalium membrorum, ut acciperet indumenta, & ornamenta virtutum; ponendam esse carnem, ut coronam reciperet, discedendum esse a corpore, ut cum Deo conjungeretur; migrandum esse e terris, ut ad Cælum perveniret. Fœlix mutatio, sancta migratio! Verum divinæ exequendæ voluntati semper intenta, & solum quod Domino placitum esset, faciendi cupida, & sollicita, eique omne suum desiderium submittens, omnemque cogitationem ad Dei voluntatem conformans, vitam sibi produci non recusabat, ut per diuturna dolorum tormenta conformior fieret imagini Filii sui, quia sicut focii passionis erimus, ita erimus & resurrectionis.

XXI. Quare inter hujusmodi suaviter adversantium desideriorum confictus novo quodam cælestis amorisangebatur martyrio, quo factum est ut infirma caro inusitata quadam, & gravi ægritudine, quæ postrema fuit, correpta succumberet. Cum autem insolite infirmitati sanandæ nulla remedia proficerent, qui ejus salutis curam gerebant, ut omnia experirentur, & nihil intentatum relinquerent, convoca-

runt decem Medicorum consilium, qui cum jacentem conspexissent, nec ullum morbi indicium, appareret, perpenfis causis, quibus ægrotare cœperat, ægritudinis symptomatibus diligenter inspectis, cum nullum ex propinatis remediis prodeffet, sed tantum cælestes visiones, & Sacram Eucharistiam; qua tantummodo refecta, per quatuordecim ante obitum postremos dies vitam duxit, prostratis ejus viribus solatio, & adjumento esse cognovissent, morbi novitate attoniti aliquid Divinum in mirabili illa infirmitate manifeste comperrientes, in eam convenere sententiam, ejus ægritudinem non humanam, nec humanis sanandam remediis, sed eam divinitus immissam, & cælesti animarum medico relinquendam.

XXII. Sexagesimum tertium ætatis suæ annum agebat, cum optatum tempus advenit, quo dissolutis corporei carceris vinculis, ad optatum cælestis sponsi complexum libera evolveret. Præfentiens igitur jam sibi finem mortalis vitæ instare, oculis atque manu Cælum indigitans, quo mox profectura erat, verbis illis, In manus tuas Domine commendo Spiritum meum, suavissime pronuntiatis paulo post magnitudine potius caritatis, quam morbi langueas in secreto, & mentibus hominum impervio Divini amoris silentio placidissime obdormivit in Domino decimo septimo Kalendas Octobris anno millesimo quingentesimo decimo.

XXIII. Ubi vero beatæ Dei famulæ mortis rumor Urbem Genuensem pervasit, ad sacras ejus exuvias in magno nosocomio, ubi decesserat, venerandas ex omni ordine, atque ætate viri, & mulieres frequentes confluxere. Ibi plurimi solatium quibus angebantur molestiis, quibusque afflictabantur ægritudinibus, medicinam ejus intercessione invenerunt. Interea corpus ejus, quod flexile, incorruptum, rubroque colore circa cor, & vivo omnino simili cernebatur, post aliquot dies in sepulcro in nosocomii Ecclesia recenter constructo summa veneratione collocatum fuit. Post duodeviginti menses illo aperto,

ut

ut sanctæ viduæ corpus ad novum tumulum decentius ornatum transferretur, quo ingenti Civium multitudini, quæ ad illud venerandum accurrebat, fieret satis, repositum est intra Sacelli cancellos, quibus confertim irruentium turba asceretur. Per octo continuos dies ita permansit, populorum concursu nunquam deficiente, aucta præsertim veneratione ex miraculis, quæ Omnipotens Deus circa illud operabatur. Quibus diebus elapsis in eadem Ecclesia ad marmoreum tumulum in sublime erectum delatum est, ubi miraculis clarum publicæ venerationi expositum, devotionis fervore erga sacras Beatæ Catharinæ reliquias nunquam imminuto, ad nostra usque tempora permansit, Divina omnipotentia testimonium prodigiis dexteræ suæ perhibente, sibi non perire quod moritur, & mortalium mentibus indicante, quanta in gloria esset in Cælis anima hujus Beatæ viduæ, cujus caro exanimis tam eximiis divinitatis effectibus in Terris ornabatur.

XXIV. Itaque nedum Genuensium, verum etiam ceterorum Populorum erga hanc Sanctam Dei servam devotio, & ad Sacrum ejus corpus venerandum, cujusvis generis, & conditionis hominum, assiduus concursus fuit. Cultu igitur, & veneratione erga illa constanter perseverante, & post centum annorum lapsum percrebrescente, post confectos auctoritate ordinaria processus super ejus Sanctitate, & miraculis, eosque in Sacra Rituum Congregatione exhibitos expedita fuit commissio die vicesima quarta mensis Maii anno millesimo sexcentesimo trigésimo sexto ad effectum fabricandi processum auctoritate Apostolica super cultu immemorabili, & casu excepto a decretis fel. record. Urbani VIII. Prædecessoris nostri, illoque absoluto a bonæ memoriæ Decio S. R. E. Diacono Cardinali Azolinini nuncupato causæ relatore propositum fuit dubium, an sententia ab Episcopo Genuensi Judice delegato lata super cultu immemorabili, & casu excepto esset confirmanda, & responsum

fuit constare de casu excepto: proinde præfatam sententiam esse confirmandam, quod Decretum piæ memoriæ Clemens X. pariter Prædecessor noster die sexta Aprilis anno millesimo sexcentesimo septuagesimo quinto confirmavit. Præterea eodem Cardinali Azolino causæ Ponente obtenta est die decima septima mensis Augusti anno millesimo sexcentesimo octogésimo tertio facultas conficiendi processum super sanctitate vitæ, virtutibus, & miraculis, ut ad Beatæ Canonizationem deveniri posset. Labentibus deinde pluribus annis, ac processu post nonnullas prorogationes, & subrogationes nondum absoluto, suffectoque inponentem causæ bo. mem. Josepho Renato S. R. E. Diacono Cardinali Imperiali nuncupato, supplicatum fuit pro concessione Officii, & Missæ de eadem Beata; & S. R. E. Cardinalium Sacris ritibus præpositorum Congregatio edito Decreto a felicitis recordationis Clemente XI. prædecessore nostro confirmato, die decima nona mensis Septembris anno millesimo septingentesimo decimo concessit, ut in Civitate Genuensium recitaretur Officium, & celebraretur Missa de Communi Viduarum in honorem B. Catharinæ, nec multo post eadem concessio ad totum Genuensium Reipublicæ dominium fuit ampliata, ac tandem approbatum extitit Officium, & Missa propria de eadem Beata cum ejusdem elogio in Romano Martyrologio appendendo.

XXV. Completo autem processu super virtutibus, propositoque dubio in præfata Sacrorum Rituum Congregatione, prodiit decretum affirmans constare de virtutibus in gradu heroico, quod fuit a nobis die trigésima mensis Miji anno millesimo septingentesimo trigésimo secundo confirmatum: Absolutoque etiam altero processu super miraculis, ventum est ad illorum examen, suffecto interim in causæ Relatorem dilecto filio Georgio tituli S. Mariæ trans Tyberim S. R. E. Presbytero Cardinali Spinola nuncupato in locum bo. me. Josephi Renati S. R. E. Diaconi Cardina-

dinalis Imperialis nuncupati viam universæ carnis ingressi, in Congregatione coram Nobis habita die secunda mensis Aprilis anno millesimo septingentesimo trigesimo septimo, ex quatuor miraculis propositis, tria sequentia fuere approbata, videlicet: Primum subitæ sanationis Mariæ Magdalenz Rizzi: Hæc enim mulier, in qua a novem circiter annis iniqua vitia humoris feritas defluxa ad infernos artus, non minus, quam ad latus finistrum extensa, quantum vetustate sua in latere acerbos enutriverat, acerbioresque per intervalla cruciatus excitaverat, tantum in tumefactis cruribus liberam motus ademerat facultatem, jamdiu ad incurabiles amandata, quum tota nocte sanationem præcedente a lateris dolore sævius torqueretur, post invocationem B. Catharinæ brevi somno correpta sana surrexit diluculo, ac Liberatrici suæ gratias referens, ad consueta benevolentium officia incolumis reversa est. Tertium sanationis repentinz Mariæ Franciscæ Xaveriæ Gentilis Patritiæ Genuensis, quam & scorbutica ægritudo a tredecim fere annis invaserat, & spirandi difficultas, convulsiones cum nervorum in pedibus attractione, ac vivæ lucis, omnisque rumoris intolerantia ita vexabant, ut nec ambulare, nec decumbere posset omnino, nisi cervicalibus plurimis fulciretur. Hæc in spem consequendæ salutis erecta, si Beatæ exuvias coram ei datum esset venerari: voti compos facta, in gestatoria sella a Beatæ visitatione domum redux, nil hæsitans se divinitus perfectam obtinuisse salutem, domesticas scalas animosa conscendere, sedere, surgere, atque ambulare illico coepit, quibus afflictabatur morbis undequaque depulsis. Et quantum instantaneæ curationis Blanchæ foeminæ in hospitali incurabilium a vigintriquingue annis jacentis, quæ ex antiqua femoris luxatione, artuum infernorum, dexteræque manus paralyssi gravabatur, dum ad Beatæ sepulchrum toto spiritus conatu salutem flagitat, repente attractam manum extendit, & utrumque crus imbecille expe-

dite movet, ac graditur, perfectæ incolumitati restituta.

XXVI. Denique generali Sacrorum Rituum Congregatione coram Nobis convocata, propositaque quæstione, astante præfatorum miraculorum approbatione ad solemnem Beatæ Catharinæ Fliscæ Adurnæ Canonizationem tuto posset deveniri: Cum Venerabiles Fratres nostri S. R. E. Cardinales præfate Congregationis Sacris ritibus præpositæ affirmative respondissent, nos post humillimas nostras, aliorumque fufas ad Deum preces, ut in re tam gravi cælestis adjutorii lumen concederetur ex alto, die trigesima Aprilis anno millesimo septingentesimo tricesimo septimo ad B. Catharinam solemni ritu in Sanctarum album adscribendam procedi posse declaravimus.

XXVII. Postea die sexta sequentis mensis Maji in Consistorio nostro secreto a dilecto filio Antonio Felice tituli S. Prædixis Presbytero Cardinali Zondadario nuncupato præmissorum omnium, quæ in causa acta fuerant, nec non vitæ, & miraculorum Beatæ Catharinæ summarium, & apposite relatione facta, cum reliqui Cardinales, qui adfuerunt, idem censuissent, in publico Consistorio proxime a nobis habito, audita per dilectum filium Gabrielem Serianum Consistorialis aulae nostræ Advocatum diserta oratione de virtutum excellentia, vitæque sanctitate B. Catharinæ; tum etiam humillimis supplicationibus, quæ nobis pro ejusdem Beatæ Dei Servæ Canonizatione nomine totius Cleri, & Populi inclytæ Genuensis Reipublicæ porrigebantur, de re tanta, tamque arduo negotio nos, ut oportebat, cum Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, Archiepiscopis, & Episcopis maturius deliberaturos responso dato, eosdem Cardinales, & Episcopos ad implorandum eleemosynis, jejuniis, & orationibus Divinum auxilium in Domino hortati sumus. Deinde eorundem Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Episcoporum in Urbe præsentium Consistorio Semipublico indi-

indicto, in quo etiam nostri, & Apostolica Sedis Notarii, Protonotarii nuncupati ex numero Participantium, & Sacri Palatii Apostolici causarum Auditores vocati adfuerunt, iidem Cardinales, Patriarchæ, Archiepiscopi, & Episcopi omnes Beatam Catharinam ex iis, quæ a nobis proposita, & in processibus relata fuerant, in Sanctorum numerum adscribendam esse censuerunt; Quorum sententiis auditis nos gratias Deo agentes, quod Ancillam suam per Ministerium nostrum honorificari velle dignaretur, Canonizationis diem indicimus, omnesque interim, ut elemosynis, orationibus, ac jejuniis ad nobis cælestem Spiritus Sancti gratiam in tanta re, gravique negotio impetrandam diligenter, ac perseveranter inisterent, iterum adhortati sumus.

XXVIII. Demum rite omnibus absolutis, quæ Sanctorum Patrum auctoritas, sacrorum Canonum statuta, Sanctæque Romanæ Ecclesiæ antiqua consuetudo in re hujusmodi peragenda præscribunt, hodie, quæ fuit dies Dominica Sanctissimæ Trinitatis, in Sacrosanctam Lateranensem Basilicam decenter ornatam cum Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, nec non Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, Romanæque curiæ Prælati, Officialibus, & familiaribus nostris, Clero sæculari, & Regulari, ac maxima Populi frequentia convenimus, ubi repetitis pro Canonizationis decreto petitionibus a dilecto filio nostro Nereo S. R. E. Diacono Cardinali Corsini nuncupato nostro secundum carnem ex fratre Nepote per dilectum filium Thomam Antamorum Consistorialis aulae nostræ Advocatum, & decantatis sacris precibus, & Litaniis, ac Spiritus Sancti gratia humiliter implorata: Ad honorem Sanctissimæ, & individuae Trinitatis, ad exaltationem Fidei Catholicæ, & Christianæ Religionis augmentum, auctoritate Domini nostri Jesu Christi, beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, ac nostra, matura deliberatione præhabita, & Divina ope sæpius implorata, ac de Venerabilium Fratrum

nostrorum S. R. E. Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Episcoporum in Urbe existentium consilio, & consensu B. Catharinam de Flisco Viduam Sanctam esse decrevimus, & definivimus, ac Sanctarum Catalogo adscripsimus, prout tenore præsentium similiter decernimus, definimus, & adscribimus, illamque universos Christianifideles tanquam vere Sanctam honorare, & venerari mandavimus, & mandamus, statuentes ut ab universali Ecclesia in ejus honorem Ecclesiæ, & Altaria, in quibus Sacrificia Deo offerantur, ædificari possint, & consecrari, & singulis annis memoria ipsius die decima quinta mensis Septembris inter Sanctas nec Virgines nec Martyres pia devotione recolere debeat: eademque auctoritate omnibus Christianifidelibus vere poenitentibus, & confessis, qui annis singulis eodem festo die ad Sepulchrum, in quo corpus ejus requiescit, visitandum accesserint, septem annos, & totidem quadragenas de injunctis eis, aut alias quomodolibet debitis poenitentiis misericorditer in Domino relaxavimus, ac relaxamus in forma Ecclesiæ consueta.

XXIX. His peractis Deum Patrem æternum, Regemque gloriæ Christum Dominum Patris Sempiterni Filium, & Sanctum Paraclitum Spiritum unum Deum, unumque Dominum laudibus, & confessionibus venerati, sacroque Hymno Te Deum sollemniter decantato, omnibusque Christianifidelibus tunc præsentibus Plenaria omnium peccatorum suorum Indulgentia, & remissione concessa, propter corporales nostras infirmitates, affectamque valetudinem, senilemque ætatem ab eadem Lateranensi Ecclesia recessimus, remanentibus in ea Venerabilibus Fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, Archiepiscopis, Episcopis, & universo Clero, & Populo, quibus præsentibus a Venerabili Fratre nostro Thoma Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinali Episcopo Prænestino Russo nuncupato, tanquam Cardinali in ordine antiquiori, in Ara maxima præfatæ Basilicæ,

ex

ex indulto, & de licentia nostra sollempniter Missa cum Sanctæ ejusdem nec Virginis nec Martyris commemoratione celebrata est. Cum omni autem humilitate æquum est, ut nos pro tam insigni beneficio gratias Deo agamus, & confiteamur Domino Dominorum, per quem amici ejus coronantur in Cælis, & honorificentur in terris, & a quo gloria, & honor, & pax omni operanti bonum. Et quoniam Sanctæ hujus præsidium videmus nobis divinitus comparatum, ineffabilem Dei clementiam obsecremus, ut cujus in terris voluit his nostris calamitosi temporibus gloriam manifestari, ejus suffragantibus precibus per merita, & passionem Filii sui Christi Domini Salvatoris nostri faciem suam a peccatis nostris avertens, nos a præsentibus hujus mortalis vitæ angustiis liberare, & in hoc sæculo cælesti gratia sua, & in futuro æterna Sanctorum felicitate donare dignetur.

XXX. Ceterum quia difficile foret, præsentibus nostras literas ad singula loca, ubi opus esset, deferri, volumus, ut earum exemplis, etiam impressis, manu tamen publici Notarii subscriptis, & sigillo alicujus Personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem ubique fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri decreti, definitionis, adscriptionis, mandati, statuti, concessionis, elargitionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ apud S. Joannem in Laterano Anno Incarnationis Domini cæ millesimo septingentesimo trigésimo septimo, sexto decimo Kalendas Julii, Pontificatus nostri anno septimo.

✠ EGO CLEMENS CATHOLICÆ ECCLESIAE EPISCOPUS.

Tom. XIII.

† Ego Franciscus Episcopus Ostien. Cardinalis Barberinus.

† Ego Petrus Episcopus Portuensis Cardinalis Ottobonus.

† Ego Episcopus Sabinen. Cardinalis S. Clementis S. R. E. Camerarius.

† Ego Ludovicus Episcopus Albanensis Card. Picus.

† Ego Petrus Episcopus Tusculanus Card. Corradinus.

†

†

†

†

†

† Ego Georgius Tituli S. Præedix Presbyter Cardinalis Spinula.

† Ego Ludovicus Tit. Sanctæ Mariæ Transyberim Cardinalis Belluga.

† Ego Alvarus Tit. S. Bartholomei in Insula Presbyter Cardinalis Cienfuegos.

† Ego Jo. B. Card. de Alterii Presbyter S. Matthei in Merulana.

† Ego Vincentius Card. Petra Tituli S. Petri ad Vincula Major Pœnitentiarius.

†

†

† Ego Nicolaus Maria Presbyter Cardinalis Lercari Tituli SS. Joannis, & Pauli.

†

† Ego Franciscus Antonius Tit. S. Simi S. R. E. Presb. Card. Fini.

†

† Ego Fr. Vincentius Ludovicus Tit. S. Pancratii S. R. E. Presb. Cardinalis Gotti Ordinis Prædicatorum.

† Ego D. Leander de Porzia Presb. Card. Tit. S. Calisti.

† Ego P. Aloysius Cardinalis Carafa

E e Pres-

Presbyter Tituli S. Priscæ .

†

†

† *Ego F. Tit. S. Silvestri in Capite
Presbyter Card. Burgbesius .*

†

†

† *Ego Vincentius Tit. S. Laurentii in
Pane, & Perna Presbyter Cardinalis
Bichius .*

† *Ego Joseph Tit. S. Thomæ in Pario-
ne Presb. Card. Firrao .*

† *Ego Ant. Tit. S. Stephani in Monte
Cælio Presb. Card. Gentili .*

† *Ego Fr. Jo. Antonius Card. Guada-
gni Tit. SS. Sylvestri, & Martini
ad Montes .*

† *Ego Trojanus Tit. S. Cecilie Presby-
ter Card. de Aquaviva .*

† *Ego Dominicus Tit. SS. Quirici, &
Julitæ Presb. Card. Riviera .*

† *Ego Marcellus Tit. S. Mariæ in Ara
Cali Presb. Card. Passari .*

†

†

† *Ego Fr. R. M. Tit. S. Joannis ante
Portam Latinam Card. Pieri .*

†

† *Ego Laurentius Prior Diaconus Card.
de Alteriis .*

† *Ego Carolus S. Agathæ in Suburra
Card. Columna .*

† *Ego Fabius SS. Viti, & Modesti Dia-
conus Card. Oliverius .*

†

† *Ego Alexander S. Mariæ in Cosmedin,
Diac. Card. Albanus .*

† *Ego Nicolaus S. Mariæ ad Martyres
Diac. Card. Judice .*

† *Ego Nerius S. Eustachii Diac. Card.
Corsinus .*

† *Ego Bartholomæus SS. Cosmæ, &
Damiani Diaconus Sanctæ Romanæ
Ecclesiæ Card. Raspolus .*

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

Loco † Plombi .

Antonius Cardinalis Pro-datarius. Pro
Domino Cardinali Passioncos .

VISA DE CURIA
N. Antonellus .

J. B. Fugenius .

Registrata in Secretaria Brevium .

CANONIZATIO BEATÆ ELISABETHÆ

LUSITANORUM REGINÆ.

BENEDICTUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Ationi congruit, & convenit æquitati, ut ea, quæ Romani Pontificis provida deliberatione, ac Venerabilium Fratrum suorum S. R. E. Cardinalium, nec non Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Episcoporum tunc in Romana Curia commorantium unanimi consilio decreta, definita, & statuta fuerunt, licet ipsius superveniente obitu, Literæ Apostolicæ desuper confectæ non fuerint suum debitum consequantur effectum.

I. Gaudeat in Domino, & in donis gratiæ suæ gloriatur felix Lusitanæ Regnum; sed laudent alii Cæli illius temperiem, amœnas Tagi ripas, divitias ex toto Orbe navibus eo illatas, & congestas, nobilitatem Urbium, hominum ingenium & solertiam, & in remotissimis Terrarum Orbis regionibus detegendis, subjiendisque felicitatem. Una est, quæ præcipuam ex Sacerdotali ore laudem meretur, & quæ in Sancta Dei Ecclesia merito extolli & prædicari debet, suorum scilicet Regum pietas & religio. Hæc enim Lusitanum Regnum fundavit, hæc ampliavit, hæc ad summam gloriæ & laudis magnitudinem evehit, hæc in ea amplitudine, qua nunc floret, servat & custodit. Nam Princeps ille & genere, & virtute clarus Henricus, qui Lusitanæ Regni decus, ac gloriam barbararum gentium incurfu, ac veluti inundatione asidellam erexit, atque instauravit, cum

in Hispania adversus Mauros Alphonso Sexto strenuam navasset operam, & Therasiam ejus filiam in Uxorem, & Lusitaniam partem in dotem, & præmium virtutis accepisset, eam statim, ereptis e Maurorum potestate aliis opibus, plurimum auxit. Posteaquam vero e Hierosolymitana expeditione, quam pietatis, & Religionis studio susceperat, reversus est, nunquam bello contra Mauros abstinuit. Nam quinque supra viginti de Mauris reportatis victoriis, multisque de manubiis ac spoliis hostium Templis, ac Cœnobiiis erectis, ad Asturicam, quam obsidebat, in armis, prout Fidei propugnatorem decebat, ultimum diem obiit. Nec ejus filius Alphonsus tanto Patre inferior fuit. Testes sunt Leiria Urbs munitissima Mauris erepta, Scalabis inexpugnabile Oppidum in potestatem reductum, Olyssippo expugnata, innumerales Maurorum, & Barbarorum copiarum paucis militum numero pluries destructæ, unus & triginta Barbarorum Reges armis devicti. Siquidem nunquam a persequendis bello Crucis hostibus terra marique cessavit, donec eliminata e Lusitaniam finibus Mahumethana superstitione, Catholica Religio a pluribus annis exul veluti triumphans in propriam sedem reduceretur: Cujus non minus virtus in bello, quam pietas in pace resplenduit. Nam egregio pietatis documento cum ex acie domum redibat, in Monasterium Sanctæ Crucis se recipere, ibique cum Religiosis Vi-

E e 2 ris

ris Chorum adire, orare, psallere, sacrisque mysteriis adesse solitum fuisse traditur. Difficilis quidem res esset, si quis Lusitanorum Principum, qui Henrico, & Alphonso successerunt, fortiter ac pie gesta persequi, & præstita ab eis in Catholicam Religionem officia recensere vellet. Innumera enim non solum in vicinis, sed in remotissimis partibus adversus Mauros, Turcas, Saracenos, Idololatrias bella pro Religione suscepta, relatæ victoriæ, parta pietatis trophæa. Ingentes classes adversus Christianorum hostes maximo sumptu paratas, & omni re instructas in ultimas & prorsus ignotas Orbis regiones missas quis ignorat? Et antiqua Lusitanorum Regum virtutis exempla adversus Christiani nominis inimicos renovata nostra memoria vidimus, & contra feræ Turcarum debacchantium impetus præfens in Lusitanorum Regum pietate Roma, & Italia sensit auxilium. Sed Christianum nomen non solum armis, opibus, & sanguine suo Lusitani Reges tutati sunt; verum etiam longe lateque studio, cura, ac sollicitudine propagarunt, ut hanc unam egregiam laudem propriam sibi facere velle visi sint, Evangelium Christi Domini diffeminare, Catholicæ Fidei lucem diffundere, superstitiosos cultus abolere, Crucis vexillum in longe diffitas, & nunquam ab aliis aditas regiones inferre. Nam eorum opera ora Punica arcibus occupata, mari Atlantico emenso, insulisque per illud sparsis, totaque ulteriore Lybia qua mari lustrata, qua terra penetrata, Arsinariorum Promontorio, Guinea, Zanguebaria, & Promontorii intra & sub Æquatore constitutis, & ultra ad Cancritropicum utraque Æthiopia, Insulisque vastis, Persici, & Arabici freti sinibus pervasis, qua Asia ab Africa disjungitur, barbaris atque effemis Nationibus venerandum Christi nomen, ac salutis Evangelii doctrina annunciata est. Insuper India, quam late intra Indum & Gangem protenditur, transmissa, in Auream Chersonesum, & Sumatram, plurimasque immensi illius

Archipelagi insulas ad Molucas usque, ultimamque Japoniam, & in Sinicum Imperium, & Tartarico Regno proximas regiones; insuper ad Occidentales Indos cursu deducto, in Pernambucum, Maraniam, ceterasque vastissimæ Brasiliz Terras sacris Ministris, & Verbi Dei Concionatoribus Regio sumptu, & Apostolicæ Sedis auctoritate missis, populis habitantibus in Regione umbræ mortis, Lusitanorum Regum, aliorumque Catholicorum Principum pietate Lux Evangelicæ Fidei affulsit. Profecto admiratione suspici potius, quam pro meritis laudari in Domino potest munificentia, & Religio Lusitanorum Regum in large, ac splendide protegendis, sublevandisque populis ad Catholicam veritatem recens adductis, in alendis, ac sustentandis Sacrarum Missionum Ministris, in ædificandis inter barbaras gentes immortalis Deo Templis, in extruendis Religiosorum Virorum Cœnobiis, in erigendis pro erudienda in Catholica Religione, & Ecclesiastica disciplina juventute Sacris Aedibus, & Seminariis, aliisque peragendis, quæ ad expellendas Mahometanæ impietatis, vel Idololatriæ errorum tenebras, & ad diffundendum Christianæ veritatis lumen conducebant. Itaque tantis pietatis operibus, & tam præclare a Lusitanis Regibus in bello & pace pro Religione gestis, hanc inter cetera amplam mercedem retulit benignissimus Deus, ut in Regia Domo, ac Familia existerent fœminæ morum integritate, & vitæ sanctitate illustres, quæ Deo dilectæ, & mundo mirabiles in Servorum Dei numerum a Catholica Ecclesia adscribi mererentur; ut si Lusitaniz Regnum in terris suorum Regum virtute, & pietate maxime consideret, majus in Cælis in suorum Principum sanctitate, & meritis incolumitatis suæ præsidium haberet. Ex hoc numero fuerunt Theresia, Sancia, Mafalda, Joanna. Sed præ omnibus & Sanctarum operationum laude, & cælestium miraculorum magnitudine emicat Beata Elisabeth Regina, quam fel. rec. Urbanus Papa Octavus Prædecessor Noster pro

pro sua Pastoralis sollicitudine tanquam sanctam, & electam Dei in universali Ecclesia colendam, & venerandam Apostolica auctoritate decrevit. Et Nos, quos in Apostolatus ministerio, licet immerentes, Divini consilii altitudo succedere voluit, ejus vitam, & res mirabiliter sancteque gestas Christiano Populo considerandas proponimus, ut Principes Fœminæ inter Regales delicias, & mundanos aulae fastus præ oculis habeant, quam imitentur; omnes vero ad quam calamitosis hisce temporibus, & in tanta rerum omnium perturbatione supplices confugiant, ut quæ in terris contrarias dissidentium Principum voluntates miro gratiæ Dei dono in concordiam reducebat, modo in Cælis Beata precibus apud Deum pro Nobis intercedere velit, quo tanti gravissimorum bellorum motus, armorumque turbines potentissimæ Divinæ voluntatis jussu compescantur, & diremptis dissidiis, reconciliatisque inter se discordantium Principum animis, Sancta Dei Ecclesia Regi pacifico, & omnium bonorum Datori gratiarum hymnos, & debitas laudes persolvens in tranquillitate quiescat, ac pace & concordia filiorum suorum lætetur.

II. Nata est Elisabeth anno a Virginis partu millesimo ducentesimo septuagesimo primo: Pater ei fuit Rex Aragoniæ Petrus, Jacobo Rege natus, & Violantia Regis Hungariæ filia: Mater Constantia, filia Manfredi Siciliæ Regis, & Friderici Secundi Imperatoris neptis. Proluxit in ea fax illa virtutum, quæ cum ætate ipsa adolescens, & in diem magis magisque relucens in hoc sæculo, tanquam in tenebricoso loco, lumine ac splendore suo viam salutis aliis præmonstraret. Recens enim a partu ad Regem Jacobum Avum allata, atque ab eodem ad sextum ætatis annum Christianis moribus imbuta, de ipsa prædicare, ac pene prædicare ille solebat, neptem illam, atque alumnam suam scæminarum omnium optimam, clarissimamque futuram, quæ ex Aragoniorum Regum stirpe natæ unquam fuissent. Ex humanis erepto Ja-

cobo sexennis puella reducta in Patris domum, ibi, quam ab Avo didicerat, profecuta est integerrimæ vitæ rationem. Pueriles ludos, ornatum corporis, voluptatum delicias tenera adhuc, & infantili ætate, sed cælo matura fugiebat, Divinis precibus, ciborum abstinentiæ, Caritatis operibus impense vacabat, ut pater ipse fuerit solitus affirmare, suarum rerum, ac Regni felicitatem Elisabethæ virtutibus, ac meritis apud Deum acceptam esse referendam.

III. Educata pudice ac sobrie ubi plenius annis nubilis facta est, longe clarescens honestis moribus suis, quibus eam Deus etiam mortalibus oculis pulchram faciebat, & reverenter amabilem atque mirabilem, a pluribus Christianorum Principum Filiis per crebras legationes, & literas in matrimonium expetitur. Sors obigit Lusitanæ Regi Dionysio Alphonsi III. filio, cui Regius, & Christianis ritibus nuptui tradita, non tanquam viro, sed tanquam Domino subdita fuit, studens eum demereri conjugalibus obsequiis, & Deo lucrificare. Et quoniam bonum conjugii est, & Dei donum proles ex legitimis nuptiis suscepta, hanc quoque Deus largitus est famulæ suæ, ut pudicitia, sanctisque moribus, & fœcunditate etiam Viro suo probaretur. Nam ætatis anno decimo septimo Constantiam filiam peperit, vigesimo vero Regni heredem Alphonsum. Sed quos in banc mortalem lucem ediderat, iterum parturiens Deo bonis erudiebat monitis, sanctisque moribus, informabat, & exemplo suo, quod longe efficacius verbis est, ad pietatem, omnemque virtutem instituebat.

IV. Etenim illa non minorem excolendis in se virtutibus, quam in liberis educandis, aliisque necessariis rebus procurandis dabat operam, in Sacris precibus assidua, frequens ad rem Divinam erat, ubicumque versaretur, Sacellum habebat religiose constructum, ac magnifice ornatum, Sacerdotibus, aliisque Sacris Ministris instructum, quo a tumultuantibus sæculi curis secedens in Sancta Dei contemplatione quiesceret;

ibi

ibi enim ejus erat requies, ibi fere semper habitabat soli Deo intenta, & cælestibus inhians divitiis, terrenas opes, & vana corporis ornamenta, quibus animæ pulchritudo non augetur, sed corrumpitur, contemnebat: decenti & modesto induta culta, composito vultu, & demissis oculis incedens externo præferebat in habitu virtutem, quæ intus latebat in corde. Ubique enim Deum sibi præsentem habebat, & quo magis in eum amore ferebatur, eo vehementius vitia & peccata odio prosequabatur, ut si quando Divinam lædi Majestatem animadverterebat, injuriam sibi fieri, & se ipsam læsam existimaret.

V. Hujus etiam vis Sancti amoris dulces ei reddebat acerbissimas pœnas, quibus subicere corpus, & in servitutem redigere curabat, ne ad Creatorem suum tendentem animum cœnosis terrenarum cogitationum motibus impediret, & rebellantium passionum turbis ad terrena a Cælestibus avocaret. Quadruplex illa jejunium ab adolescentia solemne habuit: quadragenarium & commune Christianorum omnium; alterum, quo præparari solent homines Religiosi ad Christi adventum; tertium, quod Angelorum appellant, a die festo Beatæ Virginis Assumptæ ad Archangeli Michaelis diem; ac postremum a feriis S. Joannis Baptistæ ad diem Assumptæ Virgini Sacrum. His igitur jejniis, & insuper nocturnis vigiliis, diurnisque laboribus, aliisque pœnis in Regem deliciis enutritum corpus macerabat; a vino, in quo est luxuria, adeo assueverat abstinere, ut mediam fere anni partem solo pane transigeret & aqua.

VI. Cum aliquando jaceret gravi stomachi morbo laborans in Oppido Ateni-querio, præscripserunt ei Medici, ut vino uteretur; illa vero, cum id curationi valetudinis necessarium esse minime duceret, & Sanctum suum propositum in abstinendo a vino levi ex causa mutare timeret, renuit id facere, jussitque aquam sibi afferri. Sed æterni Dei benignitas, qui voluntatem timentiam se facit, dignata est voluntati famulæ suæ obsequi, ne hominum

consilio indicatam sibi abstinentiæ legem transgredi cogeretur, voluitque eam uti remedio, quod per os Apostoli sui discipulo ejus Timotheo ægrotanti suggererat, scribente ad eum Paulo, *tere modico vino propter stomachum*. Itaque renovato mirabili illo prodigio, quod primum, cum inter homines Christus Dominus versaretur, in nuptiis Canæ factum est, aqua bis ad eam allata, bis Omnipotentis voluntatis suæ nutu, quo res omnes e nihilo eduxit, in vinum commutata est.

VII. Ex amore Dei summa illa Caritas erga proximum oriebatur, quæ consolabatur afflictos, succurrebat egenis, pauperibus inserviebat, curabat ægrotos, omnes in Christo complectebatur, sublevabat pecunia, reficiebat alioquo. Nullus inopum occurrebat, in quem illa stipem benignissime non conferret, atque ex infinita multitudine debilium, languentium, pauperum, infirmorum, quæ se videbat assidue circumfusam, vacuum abire, aut solatio destitutum neminem patiebatur: Quos intelligebat præ pudore stipem cogere non audere, quamvis id suaderet necessitas, non solum prompta eis subveniebat pecunia, sed etiam quotidianis sumptibus sustentabat: Non exiguum frumenti numerum dabat Religiosis familiis, quæ in quibuslibet Lothianæ partibus versabantur: Cœnobiis Monachorum, quacumque iter faceret, certam pecuniæ summam quotannis assignabat in vestem. Almoſterienſe Mōnasterium prope Scalabium a Berengaria nobili fœmina inchoatum ipsa perfecit: Aliam domum, ubi partus a Parentibus expositi educarentur, quam Martinus Episcopus Guardiēſis morte occupatus absolvere non potuit, non modo absolvit, sed redditibus etiam, & excipiendorum numero puerorum amplificavit. Xenodochium e regione suæ domus prope Conimbricam erexit, ubi triginta pauperes certis attributis sumptibus alebat, ac vestiebat, atque identidem præsentia, allocutione, ministrandi quoque officio solabatur; denique communis omnium Parens, & Patrona cen-

ceſebatur, & temporalibus neceſſitatibus miſerorum ſubueniens, animas, quorum corporibus fuccurrebat, humanitate ac benignitate ſua ad Deum trahere ſatagebat.

VIII. Conſueverat Beata Eliſabeth feria ſexta majoris hebdomadæ elephantiaſis aliquot, ſeu leproſis pedes ablueri, & ſtipem elargiri. Id aliquando cum perfeciſſet in oppido quodam Scalabi appellato, ex iis unus, quibus id præſtiterat officium, reliquis tardior ob morbi vim vehementiorem ſubſtitit paſſim in Regia, quod ubi Atrienſis quidam Servus animadvertit, ferox & aſper, ac rei geſtæ ignarus, acerrimis cum conviciis eſt inſectatus: cumque ille reclamaret, ſuſtem arripiens hominis, qui ſe præ morbo commovere vix poterat, caput ſumma vix percuffit, & graviter vulneravit. Concidit infelix in terram ea plaga accepta, & calamitatem ſuam coepit ejulans lamentari. Accurrit & vocibus & miſerabili ſpectaculo Urraca Vaſchia, renunciatque Reginz, cui ob ſtudioſum pietatis erat familiariffima, quid factum fuerit; illa hominis miſeri atque innocentis calamitate commota in ſuum cubiculum eum imperat deportari, deinde album ovi exceptum ſtupa vulneri ſuis ipſa manibus imponit, additaque pecunia in reliquos ſumptus eum dimittit. Poſtridie quam hæc geſta fuerant, ſciſcitatum mittit quomodo ſe æger habeat, optime reſponſum fuit, & cicatricem poſt factam a Regina medicinam ſtatim ſuiſſe obductam. Ita Regii famuli injuriam Beatæ Reginz Sanctitas, & clementia compenſavit.

IX. Ejusdem majoris hebdomadæ feria quinta lavare duodecim mulierum elephantiaſi, ſeu lepra laborantium pedes, iſque etiam pecuniam, & veſtes donare, & ad menſam ſpendide acceptis miniſtrare conſueverat. Earum una pedem alterum cancro affectum tam male habebat, ut parum abeſſet, quin duo digiti deciderent; altero igitur abſuto pede, alterum in pelvim immittente, Regina poſtulante, renuebat. Conſcia enim latentis mali, & turpis de-

formitatis, pedem illum aut Reginz manibus attingi, aut oculis videri indigniſſimum judicabat. Sed Urraca Vaſchia, quæ Eliſabethæ aderat, ejus juſſu reſuſcitantis pedem in aquam mittit. Id ubi factum eſt, odor illico aſſatus eſt tam gravis ac peſtilens, ut omnes Regiz Miniſtræ, cum eum præ ſtudioſo ferre non poſſent, ſe proripuerint foras; ſola imperterrita manſit Regina, quæ Chriſtiana magnanimitate, & Caritate memorabili ulcus non modo non horruit, ſed ſuis manibus tractare, ac medicinam aliquam adhibere aggreſſa eſt. Accedit ergo plena miſericordiæ, plena humanitatis, procumbit ante miſeram ſceminam, fovet, calida pedem, & ulcus leniter ac molliter expurgat; poſtremo ejus, *qui vulneratus eſt propter iniquitates noſtras, & reputatus eſt quaſi leproſus, & percuffus a Deo*, amoris impetu acta ipſum cancerum, cujus vel odor erat intolerabilis, oſculatur, & ſalutare Signum Crucis imponit. Mirum dictu, ſed tanta virtute digniſſimum! nulla interpoſita mora, & ſigno Crucis, & oſculo, & ſimul Beatæ Reginz merito inſanabile ulcus Dei omnipotentia factum eſt ſanum.

X. Cum aliquando proficiſceretur Conimbrica in Urbem Portum, per vicum quemdam iter habuit nomine Ariſanam; hic illi obviam proceſſit ruſtica quædam ſcemina filiollam ſecum ducens ab ortu cœcam; oravit Reginam ſupplex, ut oculos puellæ manibus tantum attingeret; illa obſecratione ſimul, ac miſeratione permota morem geſſit matris voluntati, poſt paucos dies exultans, & geſtiens venit ad Eliſabetham cum filiola, quæ ſtatim atque tacta fuerat, uſum oculorum acceperat; agunt immortales Reginz gratias, ipſa vero a Magiſtro humilitatis edocta, qui pertransiens benefaciendo, & ſanando omnes, ſe tamen beneficiorum auctorem prodi nolebat, vetuit illis rem palam facere, utque facilius impetraret, veſte utramque donavit. Nobilis quædam, & religioſa mulier Margarita Freila, quæ in ſede Sacrarum Virginum, cui nomen eſt Chelis, prope Ulyſſipponem mo-

morabatur, Reginam in Urbe commorantem adivit, a qua statim ac pallido vultu, & macie confecta visa est, causam rogatur; tuberculum, respondit, super stomachum natum; signum illa Crucis ægræ parti imponit, quo facto, refedit omnis tumor, dolorque decessit. Margarita tam gravi morbo liberata præ gaudio continere se nequivit, quin illico omnibus manifestaret Elisabetham tam insperatæ curationis auctricem. Quod cum ad aures ejus pervenisset, non parum inde molestiæ accepit; dolens laudem sibi aut gloriam ullam tribui, quam soli Deo debitam intelligebat. Itaque accersita ad se muliere, graviter cum ea conquesta est, silentiumque in posterum imperavit. Et quoniam profusa in egenos Caritate maxime erat liberalis, in sinu sæpe ferebat, quæ iis benignissime dispensaret. Accidit, ut eam hæc in sinu clam gerentem Vir ipsius Rex Dionysius observaret, qui forte ei factus obviam interrogavit, quid in sinu portaret, rosas, inquit; ac Dionysii jussu explicato sinu, opes, illæ distribuendæ pauperibus in recentes rosas versæ conspiciuntur. Ita omnipotens Deus, qui aridam Aaron virgam germinare fecit, & turgentibus gemmis erumpere flores, ad dictum Beatæ Elisabethæ opes pauperibus destinatas in fragrantem rosas media hyeme commutavit, ut quantum sibi gratum, ac suave esset Famulæ suæ misericordiæ in pauperes sacrificium, tam mirabili prodigio ostenderet.

XI. Necessitatem tribulationum non uno in loco nos monet Spiritus Sanctus in Sacris Scripturis dicens: *Sicut Socii passionum estis, sic eritis & consolationis*: & rursus: *Heredes quidem Dei, coheredes autem Christi, si tamen compatimur, ut & conglorificemur*. Itaque benignissimus Deus, qui per ineffabiles providentiæ suæ vias amarissimis offensionibus etiam illa adspersens, quæ licito quidem, sed fortasse nimio amore a Servis suis tenentur, totis cordis affectibus, & intimis animi conatibus ad se misericorditer faviens eos ire compellit, B. Elisabetham maxis perturba-

tionum fluctibus, & adversitatum tempestatibus jactari sivit. Et quidem Constantiam Filiam præreptam sibi inverso quodammodo naturæ ordine graviter doluit: tum etiam aliorum Carissimorum jacturam non mediocri animi sui dolore fortiter sustinuit. At Constantia Filia, permittente Deo, qui consolatur Nos in omni tribulatione nostra, exacto unius anni spatio, quo pro ipsius anima Sacrum quotidie fieri per integrum, castumque Sacerdotem curaverat, Matrem consolata est, cum per quietem e purgantis ignis poenis in æternam felicitatem transeuntem se illi præsentem exhibuit.

XII. sed inter alia multa adversa, & aspera, quæ ipsi acciderunt, maximo quidem mœrore afflixit Regis mariti abalaenatus animus, & ad illicitos amores abreptus. Nam Dionysius, qui aliquot annos cum illa conjuncte, integreque vixerat, quibusdam quasi voluptatis injuste præstigiis fasciatus, voluntatem ab ea cœpit avertere, omnemque amorem ad quasdam transtulit mulieres, ex quibus liberos etiam suscepit. Toleravit illa patienter specti cubilis injurias, & fracti maritalis foederis crimen, atque humili cordis oculo indignas mulieres sibi prælatas respexit, neque cum aliquo de Mariti infidelitate conquesta est, neque ullam hæc de re cum eo habuit simultatem; sed expectas in silentio misericordias Domini, qui solus facere potest mundum de immundo conceptum semine, loquebatur ei sanctis operibus suis, pietate sua, mansuetudine sua, tolerantia sua, humilitate sua. Tante igitur virtutis luce lethali peccati somno excitus Dionysius aperuit mentis oculos, agnovitque turpitudinem suam, eamque detestatus reliquum vitæ tempus caste sancteque traduxit.

XIII. At vero piissimæ Reginæ animum non minori mœrore ac tristitia perculerunt exorta inter summa & carissima sibi capita diffidia. Sed hoc quoque Servæ suæ grande donum concesserat ille, cui juxta Prophetam nomen est *Admirabilis, Consiliarius, Deus Fortis, Pater futuri Seculi, Princeps Pacis*

Pacis, ut inter discordes animas tam se fortem gereret, ut labores, ærumnas, & extrema vitæ pericula pro earum salute contemneret; tam mitem, ut harum moribus exasperata pectora alloquio suo leniret; tam prudentem, & pacificam, ut irreconciliabili odio dissidentes ad pacem, & concordiam reduceret. Ac primo quidem gravem inter Dionysium Regem, & ejus Fratrem Alphonsum ortam discordiam, vel potius asperum bellum, copiis utrinque coactis, scissaque universa Lusitania in contrarias partes compressit, ac diremit amantissima pacis Regina, suis ad Deum precibus, Sacrorum Antistitum, & Principum Virorum opera adhibita, suis postremo ad utrumque adhortationibus, atque obsecrationibus sæpius interpositis. Deinde vero non inferiori laboravit cura atque industria, ut revocarentur mota jam arma ab Rege Dionysio in Ferdinandum Puerum Castellæ Regem, ejusque tutores: Tum gravissimæ aliorum Principum assinium dissensiones per eam pacatæ sunt, quæ perniciofa mala universæ Hispaniæ allaturæ videbantur.

XIV. Sed nulla illustrior, ac magis necessaria conciliata pax ab Elisabetha, quam cum Dionysius Parens, & Filius Alphonfus plursquam civilia inter se bella suscepissent, Indignatus enim Dionysius ob Filii contumaciam, qui facinorosorum turmis stipatus Patris auctoritatem, & imperium contemnebat, Regnoque dejicere minabatur, statuerunt ex improvviso eum opprimere. Appositis igitur ad omnes vias Custodibus, ne quis periculi nuncius ad Alphonsum iret, armatos raptim milites, & expeditos secum proficisci jussit, ut acerbis de filio pœnas sumeret. At Elisabetha rei certior facta per Nuncios diversis itineribus emissos quanto in discrimine versetur, Filio significat, monetque, ut iram Patris declinet. Ipsa interim precibus, & lacrymis apud Deum exposcebat, ut tantum a Viro, a Filio, & a Regno malum averteret. Ejus itaque diligentia, atque pietate factum est, ut Filius digressus e loco, ubi oppri-

Tom. XIII.

mendus erat, salutis suæ provideret, cuius contumacem in Patrem animum pia Mater, ad quam de tanto beneficio gratias acturus se contulerat, monitis ac precibus infringere aggressa est. Verum is nihilo melior factus sceleratum parare coepit in Patrem bellum, qui facinoris indignitate commotus, aliorumque consiliis stimulatus omnem viam ad vindicandam impietatem Filii quærebat. Exulcerabant hæc animum Elisabethæ, quæ demisse, atque assidue a Deo precabatur mitiorem Viro mentem, Filio saniozem. Accusata vero apud Dionysium nimis caritatis in Filium, & muliebri indulgentiæ, adeptis Castellis, bonisque fere omnibus ereptis, ne qua Filium ope juvaret, in liberam custodiam tradita est, jussaque ne statuto loco egrederetur. Æquo animo indignam passa est calumniam piissima Regina, neque conquesta est de acerbo Viri imperio; sed statim paruit, & aliorum reclamantium querelas compescuit. Interea Alphonfus expugnandis, atque in suam potestatem redigendis Urbibus, Dionysius his, quæ a sua potestate defecissent, diruendis, atque evertendis uterque in Lusitania misere devastanda opes omnes, operamque ponebant. Quo tempore Beata Regina religiosissimis quibusque sceminis undique ad se convocatis, cum iis tota erat in jejuniis, precibus, lacrymis, aliisque piis operibus ad exorandum Deum, *qui ventis, & mari imperat, & obediunt ei*, ut horridam tempestatem, quæ ingentem ruinam secum ferebat, superna ope sedaret. Ubi vero accepit, bellum vehementius in diem inflammari, neque extinguui posse nisi vel Viri, vel Filii sanguine, Civium Strage, Civitatum excidio, continere se nequivit, quin Caritatis pennis e custodia convolaret ad Caltra, Virum obsecraret, Filium obtestaretur, cum utroque per se, & per Principes Viros ageret, ut Patris in gratiam Filius restitueretur. Concessum est Dei munere, quod Elisabethæ pietas merebatur; Sed non diuturna fuit illa concordia. Etenim cum Alphonfus contra voluntatem Patris ad Oppi-

F f dum

dum Scalabin accedere instructo agmine conaretur, obviam illi cum exercitu processit Dionysius. Itaque armatas acies contra Filium jam Pater direxerat, datum utrinque fuerat belli signum, concurrebant ex utraque parte cognatis armis milites, ventum erat ad manus, cum Elisabeth sui oblita, de animarum salute tantummodo sollicita, sine famularum comitatu, sine culta raptim accurrit, interponit se inter Virum, & Filium, non a telis ultro citroque jamis deterrita, non a suæ vitæ periculo retardata, Filium adhortationibus morigerum Patri, Virum obsecrationibus placatum Filio reddit, utrique vitam, utrique salutem, operante Domino, & loquente ad eorum corda, dum Famulæ suæ ad aures verba inponabant, restituit.

XV. Jam vero Dionysius ætate gravis, & imbecilla valetudine affectus in lethalem morbum incidit; tum vero vel maxime enituit conjugalîs Elisabethæ caritas, assiduitas, diligentia. Præstitit enim se non uxorem, sed ancillam, adeo in rebus omnibus demissa, diligenterque ministrabat, non minus operi intenta, quam orationi, cui quod ab infirmi Mariti cura supererat temporis, die ac nocte vacabat, magis de illius animæ, quam de corporis salute sollicita. Dionysius autem annum agens sexagesimum quartum, omnibus rite peractis, quæ vel Christianum hominem, vel prudentem Regem decebant, ex hac mortali vita excessit, cum annos sex, & quadraginta regnasset.

XVI. Mariti morte sui juris facta Elisabeth totam se Deo tradidit, & secuta est exemplum fortissimæ mulieris Judith, quæ post obitum Viri in superioribus Domus suæ fecit sibi secretum cubiculum, in quo cum puellis suis clausa morabatur, & habens super lumbos suos cilicium jejunabat omnibus diebus vite suæ. Ita Beata Elisabeth statim ac Vir decessit, in cubiculum se recepit cum una e carioribus ancillis, ibique ab ea suscepit eximio animi sensu pauperem vestem Religiosarum Virginum propriam, tum rudi funiculo præ-

cincta, candido linteo caput velavit, domesticas autem opes vel in sacros usus convertit, vel egentibus dispensavit: Ædes insuper aliquas secus Sacrarum Virginum domum, quam prope Conimbricam Beatæ Clara nomine edificandam summo studio curaverat, sibi poni voluit, ubi ex illarum Virginum coetu quinque apud se integritate conspicuas habebat assidue, cum quibus Religiosam extra Claustra debebat vitam. Siquidem de multa nocte vigilans cum Virginibus piorum studiorum sociis matutinis precibus recitandis vacabat; diuculo Sacrum fieri jubebat in suo cubiculo; inde in publico Sacello cum omni familia intererat alteri Sacrificio, quod cum lugubri cantu fiebat pro demortuo Rege, ac Marito; tertium denique Sacrum ejus diei proprium coram se supplice volebat celebrari. Divini Officii reliquas horas postea peragebat, tum ad juvandos alios vel re, vel verbis incumberebat, inde ad sese colligendam vel contemplationi, vel sacri cultuspiam libri lectioni se dabat; ad seram postremo noctem Divinas res mente pertractabat cum incredibili sensu voluptatis, & dulcium copia lacrymarum, ut integros dies non terræ, sed Cælo vivere videretur.

XVII. Præterea ceteras omnes virtutes, quas in Viduis exigit Apostolus Paulus scribens ad Timotheum, in se diligenter atque eximie expressit, pietatis scilicet officium, hospitalitatis studium, humilitatis obsequium, misericordiæ ministerium, liberalitatis subsidium, omnique boni operis executionem. Nam in ædiculis prope memoratam Virginum domum extructis quindecim egentes viros, ac totidem feminas ali perpetuo certis sumptibus jussit, Sacerdotemque proximum cum Sacello, & Cœmeterio constituit, qui Sacrum iis præsentibus quotidie faceret, & solemnibus statutarum horarum precationibus præficeret. Misericordia autem, & liberalitas maxime in Beata Vidua excelluit, cum ingens annonæ caritas, ac fames Conimbricam Urbem vexaret; tanta enim fuit largitate in om-

omne hominum genus sublevandum, adeoque liberalem se cunctis præbuit, ut ab opum administratoribus admonita fuisset, ne ob alienarum opitulationem, ac sustentationem nimis assiduam sibi postmodum, suisque deesse cogere-
tur; Sed illa Deo freta, non minus ac Sareptana Vidua, quæ, ut Propheta Domini subveniret, omne vitæ suæ subsidium altero ei deferens, nihil sibi reliquit, angustos aliorum animos repre-
hendit.

XVIII. Quæ vero ad pietatem erga Deum, curam erga suos, humilitatem, mansuetudinem, abstinentiam pertinent, longum ac difficile esset omnia referre. Absoluto B. Claræ Coenobio, in quo perficiendo plurimum pecuniæ, atque operæ impenderat, quo die primum in nova coenatione Moniales discubuerunt, ministravit eis cum sua Nuru raro Christianæ demissionis, & Caritatis exemplo. Quartum & sexagesimum ætatis annum agens Jacobi Apostoli Templum iterum adire decrevit; tantum suscepit itineris Fœmina id ætatis & Regina paucis comitata, mutato vestitu ignobilis, imo, quod prorsus mirabile est, sua sarcina gravis per Vicos, & domos mendicans pedibus ivit, & reversa est, intuens certe in præclarum illud impigræ devotionis exemplar, Beatam videlicet Mariam Virginem, quæ per omnes annos in die solemnæ Paschæ cum Joseph Hierusalem petebat. Per-
venit ad illius aures, Alphonsum Nepotem suum Castellæ Regem alterius ab uxore feminae consuetudine teneri, ad eum nulla interposita mora profici-
scitur, tantumque præsentia sua, ac verbis effecit, ut ab eo fidem acciperet, honestius in posterum vivendi. Inter ipsum Alphonsum Nepotem, & Alphonsum Filium gravi nato dissidio, ad sedandas exortas discordias pacifici, & Cælestis Regis discipula in Oppidum Eborense Stremotium appellatum, ubi tunc Filius versabatur cum Coniuge, se contulit; sed partim ætatis imbecillitate, partim itineris defatigatione in morbum incidit, qui supremas illi fuit. Cum autem jam se mori proximam

intelligeret, Divinis mysteriis, ac su-
premis Ecclesiæ Sacramentis ad ulti-
mum illud certamen sese sanctissime
muniit, ut piæ vitæ religiosa mors
optime responderet. Postquam autem
cum Alphonso necessariis de rebus Re-
gni colloquuta aliquantulum est, a Fi-
lio, quem relinquebat, ad Cælestem
conversa Parentem, quam adibat, &
quæ paulo ante se videndam ei præbue-
rat, sacris illis Ecclesiæ vocibus Beatam
Virginem compellavit: *Mater Mater
gratie, Mater misericordia, Tu nos ab
hoste protege, Et hora mortis suscipe*;
deinde fidem ex Apostolorum symbolo
professa, Dominicam orationem, alias-
que recitavit voce paulatim, ac sensim
deficiente, donec die quarta Julii anno
a Christo nato millesimo trecentesimo
trigesimo sexto, ab ipsius Beatæ Elisa-
bethæ ortu sexagesimo quinto, sanctis-
simam animam Auctori suo reddidit.

XIX. Divulgato autem obitus nun-
cio, maximus cujusvis generis hominum
concurfus ad ejus funus factus est. Nam
fama illa sanctitatis, quæ de ipsa, dum
adhuc viveret, universum Lusitaniam
Regnum impleverat, posteaquam ex hac
mortalis vita discessit, maxime percre-
buit. Itaque ejusdem Defunctæ patro-
cinium bono suo imploravere complu-
res, singularibus a Deo beneficiis per
ejus intercessionem obtentis. Nam Cle-
mentissimus Deus, cujus natura boni-
tas, cujus voluntas potentia, cujus o-
pus misericordia est, Beatam Elisabe-
tham non solum in humanis agentem
Divinis illustravit miraculis, sed etiam
ad æternæ felicitatis Regna translatam
admirabilibus rerum eventibus nobilita-
vit in terris. Ex quibus Nos ea solum,
quæ in causæ Canonizationis examine
rite discussa, & perpenſa, tanquam e-
jus Sanctitatis cælestia indicia, & argu-
menta cunctorum suffragiis approbata
fuerant, hoc loco referemus. Ac pri-
mo quidem ejus corpus a corruptione
liberum, integrumque a Deo servatum
est. Quoniam delatum ex Oppido Stre-
motio, ubi ultimum diem obiverat,
Conimbricam per longissimum iter se-
ptem dierum ætivo tempore non mo-

do foetoris nihil afflavit, sed potius tam suaves circumfusæ multitudini inspiravit odores, ut in eo loculo pro putrescente cadavere omnia aromatum genera conclusa viderentur. Sed quod longe mirabilius est, cum anno Domini millesimo sexcentesimo duodecimo Beatæ Reginæ sepulcrum apertum, & sacrum ejusdem corpus recognitum fuit, inventum est integrum, atque incorruptum cum carne, capillis, auribus, oculis minime tabefactis, & quæ tacta non frangebantur, aut liquecebant. Manabat autem ex toto corpore suavis admodum, ac jucundus odor, & Divinum incorruptibilitatis beneficium cum vestibus ipsis circumjectis, & pluribus linteis superimpositis quodammodo communicaverat, quæ solida & integra post adeo diuturnum tempus permanebant.

XX. Pars quædam ædium in Monasterio Sanctæ Claræ recens fabricata erat, eique imponebantur ligna tecti, dabatque operam in ligna clavis configenda Dominicus Machadus Faber lignarius, cum inopinato aliquot ex iis lignis refixa dilabuntur in terram, secumque Fabrum illum præcipitem trahunt; tum ille Beatæ Elisabethæ opem implorat. Extemplo ipse una cum lignis occulta quadam vi sursum relatus, & in eundem locum, quo ceciderat, restitutus fuit, & ligna etiam suis redita sedibus, & coaptata.

XXI. Anna Azpilcueta Virgo Sacra in Cœnobio Beatæ Mariæ prope Conimbricam in Vico, cui nomen Cellis, diu capta cruribus, & resolutis æervis ita tenebatur, ut per se incedere nullo modo posset, nulloque a Medicis remedio sanari. Proximus erat sollemnis Beatæ Elisabethæ dies; nocte vero, quæ antecedebat, Annæ Magistra expositis pluribus beneficiis illius imploratione susceptis, hortatur eam, ut ab ipsa præseus auxilium petat. Morem gessit illa diligenter, & in arctissimum fœdus soluta est. Ecce autem per quietem audire sibi videtur imperantem, ut surgat, valetudine jam Elisabethæ ope restituta. Excitata Virgo exilit e lecto, vestes induit, in odeum, vulgo cho-

rum venit, ubi ceteræ matutinas præces canebant. Mirantur omnes, & præ animi gaudio, & pietate lacrymantæ agunt gratias omnium bonorum Auctori, qui mirabilis est in Sanctis suis.

XXII. In Oppido Sarnacensi Maria Antonia Michaelis Aloysii uxor jam quinquagenaria, & quæ jampridem ex quodam morbo in sinistro ubere lacte carebat, Nepotem ex paupere filia parvulum susceperat enutriendum, & cuiusdam Equitis Filium lactabat. Nepotem cibis dulcibus, lacte sibi deficiente, enutrire tentavit, eos tamen ille respuit. Inops igitur consilii venit una cum eo Conimbricam ad Beatæ Claræ Cœnobium, & Monialium hortatu sumit vinum cum croco, quod Beata Elisabeth ad hujusmodi mali remedium præscriperat; supplex deinde ad ejus sepulcrum accedit, oratque summis precibus, ut lac sibi a Deo impetret. Exaudita est precatio, lac statim sensit uberibus affusum, ut abunde potuerit in posterum donatum Cœlitus alimentum utrique Infanti sufficere.

XXIII. Agnes de Almeida Joannis de Guerres Medici uxor septima post filii partum hebdomada in anginæ morbum incidit, quo vehementer cruciata, & cibum sumere, & verba proferre impediabatur. Lac etiam defecerat ad natum puerum nutriendum. Vir, omni artis suæ opera frustra adhibita, desperans de salute conjugis Berensem in agrum se contulit ad accersendam filio nutricem. Ibi dum nocte curis anxius commoratur, subit animum Sanctitas Beatæ Elisabethæ, illi suam enixe, religioseque commendat uxorem; summo mane reversus domum uxorem reperit sanam. Quærit ex illa, qua hora se morbo liberam senserit, comperitque ab omni ægritudine liberatam eodem temporis momento, quo ipse procul domo Beatam Reginam oraverat. Subinde Templum adit, ubi Reginæ corpus asservabatur, interest Sacro, iterumque suppliciter ab eadem exposcit uxori lac, quo natus infans nutrirî possit; domum regressus hoc etiam se beneficio cumulaturn agnovit.

XXIV.

XXIV. Constantiæ Aniz Civi Eho-
rensi in Cœnobio Beatæ Claræ pestife-
rum quoddam ulcus labia, gingivæque
cum maximo cruciatu corrodebat, sen-
simque serpebat latius; præ doloris im-
petu vociferabatur assidue, ceterarum-
que Virginum tranquillitatem, religio-
samque quietem inturbabat, nulla-
que Medicorum arte ea pestis depelli
poterat. Allato Beatæ Reginæ corpore
ab Oppido Stremotio Conimbricam in
Beatæ Claræ Cœnobium, statim Con-
stantia magna cum pietate ac fide ac-
cessit ad pheretrum, ubi corpus adhuc
insepultum jacebat; & ita loculum o-
sculata est, ut oris partem lue infectam
ei applicaret. Recedit deinde cum ce-
teris; ubi vero sacrum Beatæ Elisabe-
thæ corpus ad sepulcrum deferri cœpit,
se cruciatu liberatam sentiens, advocat
Socias, iis os inspiciendum præbet, &
nulla amplius pestis illius indicia appa-
rebant. Quo mirabilis rei eventu om-
nes attonitæ admirantur Dei potentiam,
& Beatæ Reginæ sanctitatem laudibus
efferrunt, quam tam insigni miraculo
Deus omnibus testatam, atque explora-
tam esse volebat.

XXV. Cum igitur fama Sanctitatis
Beatæ Reginæ ob frequentiam miracu-
lorum, quæ ipsius apud Deum meritis
edebantur, magis ac magis increbresce-
ret, atque in ejus venerationem Chri-
stianorum hominum animi vehementius
incitarentur, felicitis record. Leo Papa
X. Prædecessor noster anno millesimo
quingentesimo decimo sexto, instante
cl. mē. Emmanuele Lusitanæ Rege,
per Literas Apostolicas in forma Bre-
vis concessit, ut in Ecclesiis, & Mo-
nasteriis Civitatis, & Diocesis Conim-
bricensis de præfata Dei famula semel
in anno commemorationem vel offi-
cium recitari, & in eorumdem locorum
Ecclesiis, & domibus juxta piorum Fi-
delium devotionem ejusdem imaginem
depingi, ac illam inter alias Sanctorum
imagines teneri, & ut Beatam coli,
& reputari liceret, possentque Christi-
fideles ad illam preces effundere, & ab
ea petere, ut pro ipsis apud Altissimum
intercederet; & subinde fel. pariter re-

cord. Paulus PP. Quartus similiter Præ-
decessor noster, instante clar. mem. Se-
bastiano Lusitanæ Rege, qui ad Regni
tranquillitatem, ac salutem Beatæ Eli-
sabethæ meritis a Deo dicebatur impe-
tratus, concessionem, & indulgum hu-
jusmodi ad totum Portugalliæ Regnum
extendit, & ampliavit: postea piæ me-
moriæ Gregorius Papa XIII. similiter
Prædecessor noster Officium, & Mis-
sam pro Cathedrali & Diocesi Conim-
bricensi, & nonnullas indulgentias Con-
fratribus cujusdam Confraternitatis sub
ejusdem Beatæ Elisabethæ invocatione
erectæ, & omnibus Christifidelibus Ec-
clesiam dictæ Confraternitatis die festo
ejusdem Beatæ Elisabethæ visitantibus
de Apostolica auctoritate elargitus est.
Anno vero millesimo sexcentesimo un-
decimo, universo Lusitanæ Regno pro
dictæ Beatæ Canonizatione instanter a-
gente, recol. memor. Paulus Papa V.
pariter prædecessor noster cognitionem
causæ demandavit tribus Causarum Pa-
latii Apostolici Auditoribus, Francisco
nempe Pæniæ Decano, Francisco Sa-
crato, & Alphonso Manzanedo, qui
processus Apostolica auctoritate confi-
ciendos decreverunt, atque ad id mu-
nus peragendum Conimbricensem, &
Leiriensem Episcopos, & Doctorem a
Regis Consiliis Franciscum Vazium ea-
dem auctoritate deputarunt; utque Epi-
scopi, & Doctor Franciscus præfati di-
ligenter demandato negotio perfuncti
fuere, omnia acta eisdem Auditoribus
transmiserunt. Cumque interim, dum
processus hujusmodi conficiebantur, præ-
fatus Paulus Prædecessor, & rec. etiam
memoriæ Gregorii Papa XV. similiter
Prædecessor noster humanitatis debitum
perfolvissent, & præfatus Urbanus Præ-
decessor ad Sacrum Apostolatus apicem
Divina Providentia assumptus fuisset,
ac pro parte præfati Lusitanæ Regni
instanter requisitus esset, ut negotium
hujusmodi promovere, & ad ulteriora
procedere dignaretur, accederentque a-
liorum idem suppliciter exposcentium
preces, præfatus Urbanus Prædecessor,
ut ea maturitate quæ rem tantam de-
cebat, negotium transigeretur, habitam
a præ-

a præfatis Auditoribus de statu causæ relationem, ad S. R. E. Cardinales Sacris Ritibus Præpositos remisit, qui eam diligentissime inspicerent, ac de tota causâ accurate cognoscerent. Quod cum illi ita perfecissent, ac pro Beatæ Reginæ Canonizatione omnes unanimiter censuissent, bonæ memoriæ Franciscus Maria Episcopus Ostiensis S. R. E. Cardinalis a Monte nuncupatus totius processus summam, & suam Collegarumque sententiam coram dicto Urbano Prædecessore in Consistorio suo secreto exposuit, quibus auditis reliqui Cardinales, qui aderant, ad ulteriora fore procedendum communi suffragio pronunciarunt. Igitur cum in publico Consistorio quondam Joannes Baptista Mellini tunc Aulæ Consistorialis Advocatus pro ejus Canonizatione perorasset, ac nomine prædicti Lusitanæ Regni, ut ad eam procedere dignaretur, humiliter supplicasset, dictus Urbanus Prædecessor de re tanta S. R. E. Cardinales, & Episcopos in Romana Curia præsentibus consulendos esse respondit, atque interim Cardinales, Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos præfatos intimo cordis sui affectu vehementer in Domino hortatus est, ut orationibus instantes, in jejuniis, & eleemosynis animas suas coram Deo secum humiliter exposcerent a Deo Patre luminum, ut ex alto super ipsum lucem, & veritatem suam emitteret, quæ ipsum ad voluntatem, & beneplacitum ejus cognoscendum, & perficiendum deduceret. Sequenti itaque semipublico Consistorio vocatis ad illud non modo Cardinalibus, sed Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis in Curia existentibus, præsentibus etiam Sedis Apostolicæ Notariis, ac Palatii Apostolici Causarum Auditoribus, cum plura ab eo de eximia Sanctitate Beatæ Reginæ, ac miraculorum frequentia, & celebritate, populorumque erga eam devotione commemorata fuissent, expositis etiam instantiis præfatis, quæ coram ipso fiebant, omnes concorditer, ac uno ore benedicentes Deum amicos suos honorificantem, Beatam Reginam Elisabe-

tham canonizandam esse, atque inter Sanctas Viduas adscribendam censuerunt. Quorum omnium audito consensu, intimo cordis affectu exultavit in Domino, & jubilavit in salutari ejus gratias agens Deo, & Filio ejus Domino Nostro Jesu Christo, quod Ecclesiam misericorditer respexisset, ac tanta gloria illustrare decrevisset. Canonizationis inde publicavit diem, eosdemque Fratres, & Filios suos monuit in orationibus, & eleemosynis perseverandum esse, ut in tanto opere exequendo splendor Dei esset super ipsam, mentemque suam ad perficiendam ejus voluntatem dirigeret. Demum peractis omnibus, quæ ex Sacris Constitutionibus, ac Romanæ Ecclesiæ consuetudine peragenda erant, anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo vigesimo sexto, octavo Calendas Julii Pontificatus sui anno tertio in Sacrosancta Principis Apostolorum Basilica cum eisdem Cardinalibus, nec non Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, Romanæque Curie Prælatibus, Officialibus, & Familiaribus suis, nec non Clero Sæculari, & Regulari, ac maxima Populi frequentia convenit, ubi repetitis pro Canonizationis decreto petitionibus nomine totius Lusitanæ Regni a Michæle Suarez Pereyra per Joannem Baptistam Mellinam Consistorialis Aulæ suæ Advocatum præfatum, decantatis sacris Precibus, & Litanis, ac Spiritus Sancti gratia humiliter impetrata, ad honorem Sanctissimæ, & Individuæ Trinitatis, & Fidei Catholicæ exaltationem auctoritate Omnipotentis Dei Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, Beatorum Apostolorum Petri & Pauli, ac sua, de eorundem S. R. E. Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Episcoporum, in Romana Curia præsentium consilio, ac unanimi consensu, gloriosæ memoriæ Reginam Elisabetham, de cujus vitæ Sanctitate, fidei sinceritate, & miraculorum excellentia plene constabat, Sanctam esse definiuit, ac Sanctarum Viduarum Catalogo adscribendam esse decrevit, & adscripsit, illamque ab universis Christianis tanquam vere Sanctam

etiam honorari, ac venerari mandavit, statuens ab universali Ecclesia in ejus honorem Ecclesias & Altaria, in quibus Sacrificia Deo offeruntur, edificari & consecrari, & singulis annis die quarta Julii, qua ad Caelestem gloriam translata fuit, ejus Officium, ut de Sancta Vidua ad praescriptum Romani Breviarii celebrari posse. Eademque auctoritate omnibus Christianis vere poenitentibus & confessis, qui singulis annis ad Sepulcrum, in quo corpus ejus requiescit, visitandum accessissent, sexto die praefato unum annum, & unam quadragenam, in ejus vero octava quadraginta dies de injunctis eis, seu alias quomodolibet debitis poenitentibus misericorditer in Domino relaxavit. Postremo gratis Deo actis quod Ecclesiam insigni hoc, novoque luminari illustrare dignatus esset, cantata in Sanctae Elisabethae honorem infra scripta a se composita oratione temporum illorum calamitatibus, ac Sanctae Reginae virtutibus accommodata, videlicet: *Clementissime Deus, qui beatam Elisabetham Reginam inter ceteras egregias dotes bellici furoris sedandi prerogativa decorasti, da Nobis ejus intercessione post mortalis vitae, quam suppliciter petimus, pacem ad aeterna gaudia pervenire. Per Dominum &c.* ad Altare Principis Apostolorum Missam celebravit cum ejusdem Sanctae Reginae Viduae commemoratio- ne, omnibusque Christianis tunc praesentibus plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam concessit. Ne autem de definitione, decreto, ad- scriptione, mandato, statuto, relaxa- tione, aliisque praemissis, pro eo quod super illis per eundem Urbanum, ejus- que Successores pie memoriae Innocen- tium Decimum, Alexandrum Septimum, utrumque Clementem nonum, & deci- mum, Innocentium undecimum, Ale- xandrum octavum, Innocentium duo- decimum, Clementem undecimum, In- nocentium decimum tertium, Benedi- ctum decimum tertium, atque Clemen- tem duodecimum Pontifices Praedeces- sores Nostros Literarum de more conscri- ptarum, & promulgatarum non fuerunt, un-

quam possit in posterum quomodolibet haeritari; Nos, qui iisdem Romanis Pon- tificibus, disponente Domino, in Ca- thedra Beati Petri licet immeriti suc- cessimus, volumus, & Apostolica au- thoritate decernimus, quod definitio de- cretum, adscriptio, mandatum, statu- tum, relaxatio, aliaque praemissa a di- cto die octavo Calendas Julii anni mil- lesimi sexcentissimi vigesimi quinti suum debitum sortiantur effectum, ac si super illis ipsius Urbani Praedecessoris Literarum sub datum ejusdem diei conscriptae fuissent, prout superius enarratur, quod- que praesentes Literae ad probandum plene definitionem, decretum, adscri- ptionem, mandatum, statutum, rela- xationem, & alia praemissa ubique suf- ficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur. Ceterum quia difficile foret, praesentes nostras Literas ad singula loca, ubi opus esset, deferri, volumus, ut earum exemplis etiam im- pressis, manu publici Notarii subscriptis, & sigillo alicujus Personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis eadem ubique fides habeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si essent exhibitae vel ostensae. Nulli ergo omnino homi- num liceat hanc paginam Nostrorum decreti, & voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire, si quis au- tem hoc attentare praesumpserit, indi- gnationem Omnipotentis Dei, ac Bea- torum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem quarto Calendas Maji anno Incarnationis Dominicae millesimo septingentesimo quadragesimo secundo, Pontificatus No- stri anno secundo.

✱ EGO CLEMENS CATHOLI-
CAE ECCLESIAE EPISCOPUS.

† Ego T. Episcopus Ostien. & Velitornen.
Card. Rufus Decanus, & S. R. E.
Vice-Cancellarius.

† Ego A. Episcopus Sabien. Cardinalis
S. Clementis S. R. E. Camerarius.

† Ego L. Episcopus Portuensis Card.
Picus.

† Ego

† Ego Petrus Episcopus Tusculanus Card.
Corradinus.

† Ego V. Episcopus Praenestinus Card.
Petra Major Pœnitentiarius.

† Ego Ludovicus Tit. Sanctæ Prædix
Cardinalis Belluga.

† Ego Fr. Vincentius Ludovicus Tit. S.
Sixti Presbyter Cardinalis Gotti Ordinis
Prædicatorum.

† Ego Joseph Tit. S. Mariæ Translybe-
rim Presbyter Card. Accorambonus.

† Ego Vincentius Tituli S. Matthæi in
Merulana Presbyter Cardinalis Bichius.

† Ego Joseph Tituli S. Crucis in Hieru-
salem Presbyter Card. Firrao.

Ego Antonius Tituli S. Stephani in Mon-
te Cælio Presb. Card. Gentili.

† Ego T. Tit. S. Cæcilie Presbyter Car-
dinalis de Aquaviva.

† Ego D. Tit. Basilicæ Sanctorum Duo-
decim Apostolorum Presbyter Card.
Rivera.

† Ego P. Tit. S. Eusebii Card. Aldov-
randus.

† Ego F. P. M. Tit. S. Joannis ante
Portam Latinam Presb. Card. Pieri
Ordinis Servorum B. Mariæ Virg.

† Ego D. Tit. S. Bernardi ad Thermas
Presbyter Card. Passioneus.

† Ego S. Tit. S. Priscæ Presbyter Card.
Valenti.

† Ego P. Tit. SS. Nerei & Achillei
Presbyter Card. de Tencin.

† Ego Alexander Tit. S. Agathæ in
Suburra Diaconus Card. Albanus.

† Ego Nicolaus S. Mariæ ad Martyres
Diac. Card. Judice.

† Ego Neri S. Eustachii Diaconus
Card. Corsinus.

† Ego A. S. Georgii in Velabro Diaconus
Card. Mosca.

† Ego J. B. S. Cæsarei Diaconus Card.
Spinula.

† Ego C. S. Nicolai in Carcere Tullia-
no Diaconus Card. Rezzonico.

† Ego P. S. Angeli in Foro Piscium
Diaconus Card. Columna.

† Ego C. M. S. Mariæ in Porticu Dia-
conus Card. Sacripante.

P. Cardin. Prodaturus.
D. Card. Passioneus.

VISA DE CURIA
N. Antonellus.

J. B. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

FINIS TOMI DECIMI TERTII.

I N D E X

233

HUJUS DECIMITERTII TOMI.

- I**nstrumentum a Decano Protonotariorum rogatum pro quarto semipublico Consistorio. pag. 3.
 Subduntur suffragia eorum, qui Consistorio non adfuerunt. 6. ad 13.
 Inimatio pro quinta & ultimo semipublico Consistorio habendo super Canonizatione facienda B. Catharine de Ricciis. 13.
 Nonnullis, quorum intererat, in hoc Consistorium ingredi datum non est, & quare. ibid.
 Allocutio Pontificis, qua Adstantium sensum super Canonizatione B. Catharine de Ricciis exquisivit. 14.
 Referuntur suffragia Cardinalium &c. qui sane omnes de peragenda Canonizatione consenserunt. 15. ad 39.
 Brevis Oratio a Summo Pontifice in bujus quinti Consistorii sine habita, qua diem Canonizationis predictorum quinque Beatorum celebranda designavit: Is vero fuit dies 29. Junii SS. Apostolorum Petri & Pauli sollemnitati sacer. 39.
 Absentibus ab hoc Consistorio Protonotariis, & Promotore Fiscali, Pontifex Cere-
 moniarum Praefecto commisit, ut Instrumenta super bujus Consistorii Actis con-
 ficeret. ibid.
 Instrumentum a Cereemoniarum Praefecto de quinsi semipublici Consistorii Actis exa-
 ratum. 40.
 Subduntur suffragia Cardinalium &c. qui a Consistorio absuerunt. 45. ad 49.
 Scheda, qua Cardinales admoniti sunt, summum Pontificem velle ad Basilicam
 Lateranensem accedere, ibique Sacrum facere, ut a Deo auxilium peteret pro Ca-
 nonizatione mox perficienda; invitati igitur etiam Cardinales illuc sunt, praeser-
 tim acquirenda Indulgentiae gratia. Quid in ea Basilica hac occasione factum
 sit. 50.
 Idem paulo post factum est, cum adeunda esset Basilica Vaticana. ibid.
 Et Basilica S. Mariae supra Minervam ad eundem finem, quamquam ad hanc i-
 tum sit post meridiem, & quare. 51.
 Mandatum Cardinali Vicario datum de publicanda Indulgentia Plenaria a Summo
 Pontifice concessa omnibus qui interessent Canonizationi predictorum quinque Bea-
 torum. Item de admonendo utroque Clero Seculari & Regulari, ut summo mane
 Processioni ante Canonizationem apud Vaticanum peragenda interessent. Itemquo-
 de admonendis Rectoribus, Sacristis &c. Ecclesiarum, ut in actu Canonizationis
 Campanas pulsarent. 52.
 Indulgentia praedicta a Card. Vicario publicata. ibid.
 Mandatum Card. Vicarii utrique Clero, ut praedictae Processioni interessent. 53.
 Aliud mandatum Card. Vicarii de Campanis ut supra pulsandis. 54.
 Instructio a Cereemoniarum Praefecto data Militum Ducibus aliisque, quorum inte-
 rerat, de disponendis in opportunitis locis militibus, de tormentis bellicis dispo-
 nendis, de tympanis pulsandis &c. in Canonizationis sollemnitate. ibid.
 Eminentissimus Card. Portocarrero Canonizationis Procurator electus. ibid.
 Dispositio apparatus Basilicae Vaticanae pro Canonizatione, a Pontificiae Domui Pro-
 praefecto, & ab aliis cum eo diligentius inspecta. Et loca Magnatibus &c. as-
 signata. 55.
 Instructio alia Cardinalibus aliisque tradita, de modo & ordine, quo Canonizatione
 Tom. XIII. G g ni

- ni interesse deberent, & de Oblationibus faciendis. 56.
 Instructio particularis Cardinalibus Sacrorum Rituum Congregationi adscriptis data
 de Oblationibus in Canonizatione faciendis. 57.
 Instructio alia Consultoribus Rituum Congregationis data, ut Processioni Pontificia
 in Canonizatione faciende interessent. ibid.
 Promittitur notitia de Benedicti XIV. Constitutione, qua cultum SS. Apostolorum
 Petri & Pauli in eorum festo die & obituo auxit; & alterius Constitutionis
 de precedentia inter Volantes Signatura Justitie & Gratie. 58.
 Sanctio Benedicti XIV. de Ordine precedentie a Volantibus Signatura Justitie &
 Gratie tum in sedendo, tum in suffragiis ferendis servando. ibid.
 Constitutio Benedicti XIV. qua in perpetuum prescribitur, ut recurrendo SS. Apo-
 stolorum Petri & Pauli festo singulis obitui diebus in diversis Ecclesiis (que
 recensentur) aliqua eorundem Apostolorum memoria aut prerogativa insignitis,
 Missa in Pontificalibus celebretur. Et a Laicorum Confraternitatibus pia Sup-
 plicatio iisdem diebus ad easdem respective Ecclesias instituat, concessa inter-
 venientibus aliqua indulgentia. 59.
 Publicatio hujus Constitutionis. 64.
 Confraternitates a Cardinali Vicario designate ad dictam Supplicationem, seu Pro-
 cessionem peragenda. 65.
 Describitur modus & apparatus, quo vestigal ab utriusque Sicilie Rege pendit
 quotannis Pontifici solitum in pervigilio SS. Petri & Pauli, occasione hujus
 Canonizationis quinque Beatorum persolutum fuit. 67. & seq.
 Describitur initium & progressus Professionis, qua ab utroque Clero Seculari &
 Regulari ante Canonizationem peracta est. 69.
 Describitur altera Processio a Summo Pontifice Canoniz. promissa. 71.
 Describitur initium Actus sollemnis Canonizationis. 73. & seq.
 Prima Instantia ab Advocato Consistoriali nomine Cardinalis Procuratoris Canoni-
 zationis facta Summo Pontifici, ut dictos quinque Beatos Sanctorum Catalogo
 adscriberet. 75.
 Responsio Secretarii Epistolarum ad Principes. 75.
 Post hanc responsionem cantata sunt Litanie Sanctorum. 76.
 Altera instantia ab eodem, ejusdemque nomine, & ad eundem finem facta. ibid.
 Responsum ab eodem Secretario redditum. ibid.
 Post hoc responsum Hymnus Veni Creator Spiritus cantatus est, & alia Oratio-
 nes recitata. ibid.
 Tertia instantia ab eodem Advocato, & nomine ejusdem Procuratoris, atque ad
 eundem finem facta. 77.
 Responsum predicti Epistolarum ad Principes Secretarii. ibid.
 Sententia a Summo Pontifice prolata, qua BB. Fidelem a Sigmaringa Martyrem,
 Camillum de Lellis, Petrum Regalatum, Josephum a Leonissa Confessores, &
 Garbarinam de Ricciis Virginem inter Sanctos retulit. 78.
 Hac sententia ab eodem Advocato ejusdem Procuratoris nomine acceptata fuit, &
 ab eodem supplicatum fuit Pontifici, ut Litteras Apostolicas super eadem Cano-
 nizatione decoraret; annuit Pontifex dicens: Decernimus. ibid.
 Idem Advocatus Protonotarios, & Notarios presentes rogavit, ut Instrumenta su-
 per Acta Canonizationis conficerent: quorum antiquior id facituros se promisit
 dicens: Conficiemus. ibid.
 Post hac in gratiarum actionem hymnus Te Deum laudamus cantatus est. 79.
 Inde Pontifex Orationem, in qua nomina quinque novorum Sanctorum erant, reci-
 tavit. Cardinalis Diaconus formulam Confessionis, in quam eadem nomina in-
 ferta erant, recitavit; tum Pontifex absolutionem fecit, & omnibus benedixit,
 sua Actui Canonizationis extinctis cereis finis impositus est. ibid.
 Ca-

I N D E X.

<i>Canonizatio sine Missæ Sacrificio, aut eo in sequentem diem translato peragi potest.</i>	235
<i>Benedictus tamen XIV. Missam celebrare voluit.</i>	80.
<i>Orationes de quinque Sanctis canonizatis, quæ in Missa recitatae sunt.</i>	81.
<i>Homilia, quam Pontifex inter Missæ sollemnia habuit.</i>	81. ad 88.
<i>Post Homiliam Cardinalis Diaconus cecinit: Confiteor, & Episcopus Cardinalis</i>	
<i>Assistens Indulgentias petiit. Pontifex Indulgentiam Plenariam omnibus ibi præ-</i>	
<i>sentibus, visitantibus vero quotannis sepulchra quinque Canonizatorum, aliam</i>	
<i>Indulgentiam septem annorum & totidem quadragenarum concessit.</i>	88.
<i>Describuntur Oblationes, quæ in hac Canoniz. in Missa factæ sunt.</i>	ibid. & seq.
<i>Absoluta Missa Pontifex consuetum Presbyterium a Cardinali Basilica Vaticane</i>	
<i>Archipresbytero accepit. Calicem aureum & Patenam, quibus eo die Deo liba-</i>	
<i>vetat, Basilica donavit.</i>	90.
<i>Instrumentum a Protonotariis confectum de memorata Canonizationis Actu.</i>	ibid.
<i>Litteræ Decretales Canonizationis B. Fidelis a Sigmaringa Martyris.</i>	94.
<i>Litteræ Decretales Canonizationis B. Camilli de Lellis.</i>	103.
<i>Litteræ Decretales Canonizationis B. Petri Regalati.</i>	112.
<i>Litteræ Decretales Canonizationis B. Josephi a Leonissa.</i>	122.
<i>Litteræ Decretales Canonizationis B. Catharinae de Ricciis.</i>	130.
<i>Describitur ornatus Vaticani Templi.</i>	140.
<i>Appendix Prima.</i>	149.
<i>Appendix II.</i>	165.
<i>Appendix III.</i>	168.

F I N I S.

THE
JOURNAL
OF
THE
ROYAL
ANTHROPOLOGICAL
INSTITUTE
OF GREAT
BRITAIN
AND IRELAND
VOLUME
LXXV
PART I
1905
LONDON
PUBLISHED BY THE
INSTITUTE
11, BEDFORD SQUARE, W.C.1
1905

BENEDICTI XIV.

PONT. OPT. MAX.

O L I M

PROSPERI CARDINALIS
DE LAMBERTINIS

O P U S

DE SERVORUM DEI BEATIFICATIONE,
ET BEATORUM CANONIZATIONE

Nunc primum in XVI. Volumina distributum.

E D I T I O N O V I S S I M A

*Ad postremam Romanam ab ipso Auctore recognitam, emendatam, & plurimis
rebus adauctam omnino exacta.*

TOMUS DECIMUSQUARTUS.

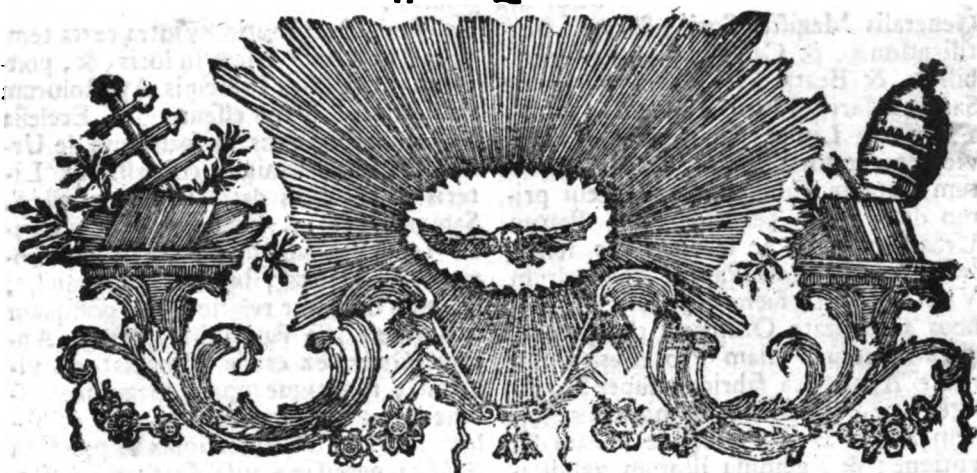
N E A P O L I M D C C L X X V.

Ex TYPOGRAPHIA JOHANNIS-FRANCISCI PACI.

SUMTIBUS ANDREÆ MILIACI.

SUPERIORUM PERMISSU, AC PRIVILEGIO.

10

PUBLICA INSTRUMENTA SOLEMNIUM BEATIFICATIONUM SANCTÆ ROSÆ LIMANÆ,
ET SANCTI TURRIBII.

De quibus in Cap. 24.

*Monumenta publica Solemnium Beatificationis Served Dei ROSÆ DE S. M. A.
KLA a Civitate Lima, dicta Regum in Peruvio, Tertiæ Ordinis
S. Dominici, in Basilica Principis Apostolorum, & in Eccle-
siis Beate Mariae super Minervam, S. Ignatii Societatis
Jesu, & SS. Jacobi, & Ildephonsi Nationis Hispanorum de Urbe peractorum Anno 1668.*

Ex Actis Sacrorum Rituum Congregationis.

In Nomine Domini. Amen.

Rasenti publico Instru-
mento cunctis ubique pa-
teat evidenter, & sit no-
tum, quod anno a Nati-
vitate ejusdem Domini
Nostri Jesu Christi Mil-
lesimo sexcentesimo sexagesimo octavo;
Indictione sexta, die Dominico, deci-
ma quinta mensis Aprilis, Pontificatus
autem Sanctissimi in Christo Patri, &
Domini Nostri, Domini Divina provi-

dentia Papæ Clementi Nostri anno pri-
mo (a) Postquam, servatis ex forma
Decretorum felicis recordationis Papæ
Urbanæ VIII. ac de stylo Sacrorum Ri-
tuum Congregationis servandis, ad in-
stantiam Admod. R. P. Magistri Fr.
Antonii Gonzalez Sacerdotis Professi
Ordinis S. Dominici, Prædicatorum
nuncupati, Provinciæ Peruanae Diffi-
nitoris, ac Reverendiss. P. Fr. Joannis
Baptista de Marinis ejusdem Ordinis

A 2. Ge.

(a) *In Basilica Principis Apostolorum.*

Generalis Magistri Socii, & causæ Beatificationis, & Canonizationis Venerabilis, & Beatæ Servæ Dei Rosæ de Sancta Maria Tertiæ ejusdem Ordinis a Civitate Lima, seu Regum in Peruvio Procuratoris coram eadem Sacrorum Rituum Congregatione, cui primo dicta causa per præfatum Papam Urbanum VIII. ac secundo per felicis item recordationis Papam Alexandrum VII. commissa fuerat, præviis Processibus auctoritate Ordinaria compilatis, discussi fuerunt etiam Processus auctoritate Apostolica fabricati super Sanctitate vitæ, virtutibus, & miraculis ejusdem Servæ Dei, Populique in eam devotione; &, admissa illorum validitate, indultaque etiam per eundem Papam Alexandrum VII. cognitione super relevantia, non obstante, quod, juxta præscriptum Decretorum prædicti Urbani VIII. spatium quinquaginta annorum ab ejusdem Servæ Dei obitu non esset elapsum, fuerunt approbatæ ejusdem Servæ Dei Virtutes Theologales, & Cardinales in gradu heroico pluraque miracula post illius mortem a Deo patrata; dictaque Sacra Congregatio de mandato ejusdem Sanctissimi D. N. Papæ Clementis IX. habita censuit quandocumque eidem Sanctissimo visum fuerit, ad solemnem ejusdem Servæ Dei Canonizationem, & interim ad Indultum, ut in toto orbe terrarum Beata nuncupetur, deveniri, & de ea, tanquam Virgine non Martyre, in certis die, & locis Missam celebrari, & Officium recitari posse; idemque Sanctissimus ad preces Potentissimi Caroli Secundi Hispaniarum Regis Catholici, ac Serenissimæ Mariannæ Reginae Viduæ ejus Genitricis, totiusque Ordinis prædicti S. Dominici Indultum prædictum super dictæ Servæ Dei in Beatam nuncupatione, illiusque Corporis, & Reliquiarum Fidelium venerationi expositione, ac Imaginum radiis, & splendoribus exornatione, Officii, & Missæ de ea, hoc est, de Virgine, non Martyre, juxta Rubricas Breviarum, & Missalis Romani, sub dublici Ritu celebratione, facultatemque etiam

Solemnia Beatificationis intra certa tempora, ac certis etiam in locis, &, postquam in Basilica Principis Apostolorum de Urbe celebrata essent, in Ecclesia S. Jacobi Nationis Hispanorum de Urbe celebrandi benigne concessit ex Litteris Apostolicis datis Romæ apud S. Sabinam die 12. Februarii anni currentis 1668. sub annulo Piscatoris, ut moris est, expeditis, inferius registrandis, ad quas habeatur relatio; &, postquam etiam prædicti Patris Magistri Fr. Antonii Gonzalez causæ Procuratoris vigilant, solertique opera magnificentissime parata fuerunt omnia, quæ ad Solemnia dictæ Beatificationis in prædicta Basilica necessaria visa sunt; ac præsertim, quoad ornatum Basilicæ, infixa in extrinseca Templi facie super media, majorique ex quinque foribus depicta Servæ Dei ad Cælum evolantis effigies, superposita duobus hinc inde Cycnis, unaque Stella ex cæruleo, argenteoque mixtis coloribus, & quodam Epigrammate, illique submissa eorundem Sanctiss. D. N. Papæ, Catholici Regis, dictæque Civitatis Limæ simul, & Ordinis Dominicani Insignia, parietes dein Porticus induti Aulæis varie intersutis, & pluribus in plures, & diversas formas refertis, seu eis additis auro linitis Picturis, Hieroglyphicis, Epigrammatibus compendiatis dictis, & salibus Servæ Dei Virtutes, & Acta subtiliter, & eleganter exprimentibus; atque hinc maximum, & augustissimum Templum undique convestitum villosis, & Damascenis purpurei coloris holosericis, corrigiis aureis per spatia corrigatis, a majori corona ad imum per pilas, & parietes pariter, citra magnos fornice, & hemisphærium, interpositis peristromatibus auro, sericoque mire elaboratis; encarpæque, vulgo festones, paniculis sericis bicoloribus constata femicirculo duplici arcubus averfa, interpendulis ex eadem materia inversis adinstar volemarum furculis, in singulorum Capellarum, & fornicum fronte; ac eorundem Sanctissimi D. N. Papæ, Catholici Regis, & Reginae Maris colorata in telas Simulacra in intrinseca

fu-

Appendix Quarta.

supra portas facie percommode appensa, ac prope supremam Templi partem attaliciis super indumentis quatuor a lateribus suspensa picta Tabula quasdam a Deo per Servam suam receptas gratias referentes; & in extrema apside, quæ pretiosam, atque mirificam Divi Petri continet Cathedram, & satis amplum explicat Theatrum, decenter aptata alia picta Tabula cum Imagine ejusdem Servæ Dei supra nubes elata, Puerum Jesum in alnas tenerrime gestantis, ac supra se bños Angelos ipsam quasi rosea corona redimentes, & infra plures utrimque Indos eam adorantes habentis; & ad ipsius Tabulæ pedes collocatum ejusdem Servæ Dei dormientis, & Angeli in gratantem oris contemplationem molli elevatione extremitatis, scilicet veli a fronte, ac manicatæ tunicæ prope manus vertebam, eam leniter excitantis marmoreum Simulacrum super Altari, Cruce, & Candelabris argenteis, aliisque paramentis ex Ecclesiæ cultu luculenter ornato; ac in eodem Theatro prope, & ab utroque Altaris latere composita Sedilia, a dextera scilicet pro Eminentissimis, & Reverendissimis DD. ejusdem Sac. Congregationis Prælatiis, & Consultoribus, & a lava pro Eminentissimo, & Reverendissimo D. Cardinali dictæ Basilicæ Archipresbytero, ac Illustrissimis, & Reverendissimis DD. ejus Vicario, Basilicæ prædictæ Canoniceis, & Adm. Rev. P. Magistro Fr. Petro Maria Passerino supradicti Ordinis Generali, ac prænominato Fr. Antonio Gonzalez dictæ causæ Procuratoribus, aliisque tres hinc pariter inde demissorum Subselliorum ordines pro reliquo ejusdem Basilicæ Clero; elevataque ad Subselliorum dorsum duo pro Principibus, & Magnatibus, alterum scilicet virilis, & alterum muliebris sexus, ad prospectum Tabulata, Theatro ipsi imminetia, attaliciis quoque fimbriatis operta; quatuor desuper æquo spatio dispersis ex ligno sculptis, ac per scu-

ta coloribus distinctis, levique argento circumdatis eorumdem Sanctissimi Domini Nostri Papæ, Regis Catholici, Civitatis Limæ, & Ordinis Dominicani Stemmatis; ac per singula fulcra infixis argento item coopertis Angelorum statueolis; & quamplurimi Cerei, & Candelæ in Confessione Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli seu insigni loco, in quo Reliquiæ illorum aservantur, & Ara maxima, dictumque circa Theatrum super argenteis, & per singula Basilicæ Altaria super æneis candelabris impositæ; pluraque etiam thuriferaria; & florum vasa suaviter olentia certis in locis accommodata; strataque villosis tapetibus area; & sex Musicorum Chori cum organis, tubis, aliisque musicalibus instrumentis non longe a Theatro dispositi; & ipsum quidem Theatrum ligneis repagulis, custodiaque Militum Helvetiorum ex Cohorte Pontificia ad arcendum supervenientis turbæ impetum munitum; paratæque simul extra Basilicam in Amplissimo Amphitheatro circo Peditum Sclopetariorum phalanges, atque illic etiam, & in certis, ut postea cognitum est, aliis Urbis locis ænea tormenta, ignivomæ pilæ, tubæ, tympani, atque campanæ; atque in locis solitis affixum Edictum per Eminentissimum & Reverendissimum D. Cardinalem ejusdem Sanctissimi Domini Nostri Papæ Generalem Vicarium emanatum super Indulgentia plenaria, & remissione peccatorum per eundem Sanctissimum concessa confessis, & sacra Communione refectis dictæ Beatificationis Solemnibus interessentibus, seu prædictam Basilicam eo die devote visitantibus: Ego ejusdem Sacrorum Rituum Congregationis Norarius, Cancellarius, & Archivista infra scriptus advocatus ad adnotandum ejusdem Beatificationis Solemnia & prope paratum in Theatro suggestum collocatus insedens, præmissis omnibus, & singulis adnotatis, alias quoque inferius describenda adnotavi, videlicet: Accensis, & undique collucentibus ante dictis Cereis & Candelis, di-

ab

ab anteriori septentibus, conflenteque, & extra Theatrum stante innumera populi multitudine, multisque utriusque sexus Principibus Tabulata occupantibus, ac pluribus etiam Rom. Cur. Prælati in corona dictorum Militum permanentibus, advenere primum in Theatrum Eminentissimi, & Reverendissimi DD. Cardinales, ex dictæ Sacrorum Rituum Congregationi Præpositis, Ginnettus præfectus, Brancaccius, Sfortia, de Ilcio, Rospilliosus, Gualterius, Azolinus, Celsus, Medices, ac Sigismundus Chisus, & Illustris. & Reverendiss. DD. Roccius electus Damascenus Sacri Palatii Apostolici Præfectus, de Aquino Protonotarius Apostolicus ad Acta ejusdem Sacræ Congregationis deputatus Libellus ex eodem Ordine Dominicanus ejusdem Palatii Apostolici Magister, Casanate Sacræ Congregationis Sanctiss. Inquisit. Affessor, Alberghatus, & Bevilacqua Sac. Rom. Rotæ, & causarum Palatii Apostolici Auditores, de Rubeis Sanctæ Fidei Promotor, & Casalius ejusdem Sacrorum Rituum Congregationis Secretarius, necnon plures diversorum Ordinum Sacræ Theologiæ Doctores prædictæ Sacræ Congregationis Consultores, scilicet Esparza Societatis Jesu, Tartalea Ordinis Carmelitarum Discalceatorum, Bona Ordinis Cisterciensis, Leo Ordinis Carmelitarum, Lauria Ordinis Minorum Conventualium S. Francisci, & Galicius Ordinis Clericorum Regularium S. Pauli; quibus per parata Subsellia confedentibus, supervenerunt a Sacrario, præcedente Cruce, & Acolytis processionaliter Clerus totus dictæ Basilicæ, & suis locis Illustris. & Reverendiss. DD. Canonici Rochetto, & Superpelliceo contecti, cum Illustris. & Reverendiss. Domino olim Episcopo Vasionensi Eminentiss. D. Cardinalis Archipresbyteri dictæ Basilicæ Vicario: & post factam adorationem ad Altare Sanctissimi Sacramenti, ante quod appensæ videbantur sex Lampades argenteæ effigie, & inscriptione Nominis, Nativitatis, Mortis, & Beatificationis Servæ Dei affabre celatæ,

certainque ad Confessionem, & Altare SS. Apostolorum emissas preces, Illustris. & Reverend. D. Phœbeus Archiepiscopus Tarsensis, Archihospitalis S. Spiritus in Saxia Præceptor, Sanctiss. D. N. Papæ Prælati domesticus, & Cæremoniarum Præfectus, ejusdem Sacræ Rituum Congregationis Consultor, & prædictæ Basilicæ Canonicus Pluviali albo pretioso indutus cum Mitra Solemnia celebraturus inter duos Concanonicos cum Dalmaticis, subsequente Eminentiss. & Reverendiss. D. Cardinali Carolo Barberino ejusdem Basilicæ Archipresbytero. Hisque pariter una cum prænominatis Ordinis Dominicani Generali, & dictæ causæ Procuratoribus, post similiter factam ad Crucem existentem in Altari Cathedrali, in quo & dictæ Servæ Dei Imago & Simulacrum aderant, genuum, & capitis inclinationem, loca sua, dicto vero Illustris. D. Archiepiscopo celebraturo paratum ad sinistram Faldistorium tenentibus, ac duobus illico Basilicæ, & Capituli præfatorum Cæremoniarum Magistris ad nutum prædictorum Eminentissimorum DD. Cardinalium conducentibus dictus Illustris. D. Casalius e suo se loco removens accessit ad standum a latere Eminentissimi D. Cardinalis Ginetti Præfecti; & uno, eodemque tempore coram, & ante eum, aliosque prænominatos DD. Cardinales dictæ Sacræ Congregationis constitit supradicti Generalis Ordinis, & particularis causæ Procuratores: habentesque præ manibus Breve, seu Literas prædictas Apostolicas Sanctiss. D. N. Papæ Clementis IX. in forma Brevis, ut præfertur, expeditas super Indulto denominationis dictæ Servæ Dei in Beatam, concessionisque venerationis, & cultus, & aliorum prænarratorum, illudque seu illas eidem Sacræ Congregationis reverenter præsentantes, ipso Patre Procuratore Generali perorante, instituerunt, seu idem P. Procurator Generalis institit in sequentem sententiam; videlicet: In hac Sacrorum Rituum Congregatione visis meritis V. Servæ Dei Rosæ de S. Maria Tertii

Or.

Appendix Quarta.

Ordinis S. Dominici, Limæ in Regno Peruvano Indiarum Occidentalium ortæ simul, & mortuæ, constitutoque de ejus Sanctitate Vitz, Virtutibus Theologalibus, & Cardinalibus, pluribusque miraculis, quæ Deus Omnipotens ad ejus post mortem intercessionem operatus fuit, eadem Sacra Congregatio decrevit, quodcumque Sanctissimo placuerit, ut deveniri posse ad ejusdem Servæ Dei Canonizationem; & interim indulgeri, ut Beatæ nomine nuncupetur, ac in certis die, & locis de ea, tanquam Virgine non Martyre, Missam celebrari, & Officium recitari posse. Continuo autem, Catholico Rege Carolo II. ac Regina Marianna ejus Matre, dictoque Ordine S. Dominici humiliter, & enixe supplicantibus, Sanctiss. D. N. Papa Clemens IX. pro sua benignitate per Breve datum die 12. Februarii præsentis anni 1668. concessit, ut ipsa Beatæ nomine nuncupari, colique, & venerari possit; facultatemque de ea Missam, & Officium sub duplici ritu de Virgine non Martyre, Solemniaque Beatificationis in expressis in dicto Brevi, seu Litteris Apostolicis die, temporibus & locis celebrandi, & recitandi, & in hac præsertim Basilica ipsa Solemnia peragendi, atque alias, prout in dictis Litteris, imperitus fuit. Quæ ut exequutioni debitæ demandentur, ac de eis penes omnes Fideles constet indubie, Ego, tanquam dicti Ordinis Generalis Procurator, una cum Pat. Magistro Fr. Antonio Gonzalez causæ dictæ Beatificationis & Canonizationis Procuratore hic præsentem, humili supplicatione ab eadem Sacra Eminentiarum Vestrarum Congregatione instanter peto, dictum Breve, seu Litteras Apostolicas, quas originaliter exhibeo, recipi, & admitti, & in dicta primum Basilica publicari; & juxta illius, seu illarum præscriptum, & formam, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Rituum Solemnia publicationis, & Beatificationis hujusmodi celebrari; aliaque omnia, & singula desuper necessaria, & opportuna ex dispositione Brevis, & Litterarum prædictarum exequi man-

dari ad majorem Dei, & Servæ suæ gloriam omni meliori modo &c. Dictique tunc Eminentissimi DD. Sacrorum Rituum Congregationis Cardinales recepta pro ipsa Congregatione ab eodem Eminentiss. Præfesto Litteras prædictas Apostolicas, illasque visas integras, illasas, intactas, nulliusque vitii suspectas, admiserunt, & publicari, dictaque Solemnia celebrari, & alia desuper necessaria, & opportuna ad eandem Litterrarum formam fieri, & exequi mandarunt: dictisque Procuratoribus inde cum reverentia, & gratiis recedentibus, & loca sua repetentibus, illas quidem ad prædictum Eminentissimum D. Cardinalem Archipresbyterum e conspectu assidentem deferendas cum relatione præcedentis instantiæ Procuratorum, ac suæ ipsorum deliberationis, dictus Eminentiss. Præfescus (aliis conniventibus) consignavit eidem Illustriss. D. Casilio Secretario; per quem incontinenti cum relatione delatas idem Eminentiss. D. Cardinalis Archipresbyter visas, & simili cum reverentia receptas uni ex dictis Cæremoniæ Magistris dedit cum mandato, per Mansionarium Archivistam dictæ Basilicæ palam, & publice perlegi faciendi; prout ex illius ad hujus manus perventis, porrecto mihi &c. ibidem assistenti per ejusdem causæ Procuratorem illarum transumpto impresso sigillo dicti Eminentissimi D. Cardinalis Præfesci munito, ac ejusdem Illustrissimi D. Secretarii manu subscripto, meque illud præ manibus tenente, & auscultante, idem Mansionarius Archivista, tanquam filius obedientiæ, consensu suggestu, de verbo ad verbum alta, & intelligibili voce perlegit, & e suggestu descendens, retento pariter penes se simili transumpto impresso, sigillato, & subscripto, eidem Patri Procuratori adhuc præsentem, & recipienti restituit tenoris sequentis; videlicet:

CLEMENS PAPA IX. Ad perpetuam rei memoriam. SANCTÆ Matris Ecclesiæ, quæ Virgo casta uni Viro desponsata est Christo, gloriosa fecun-

cuaditas in omni quidem prole, quam per Dei gratiam quotidie profert, multipliciter gaudet, in Sacris vero Virginibus, quæ studiofa Charismatum meliorum æmulatione expertem carnalis contagionis integritatem virtutum floribus exornarunt, ineffabiliter exultat, atque floret. Illarum, quæ, accensis lampadibus exierunt obviam Sponso, & intraverunt cum eo ad nuptias, sublimem gloriam condignis honoribus in terris celebrari decet; ut quæ, sequuntur Agnum, quocumque ierit, luctanti cum sæculi temptationibus infirmitati nostræ adiutorii cælestis opem atque præsidium a Sponso jugiter impetrare dignentur. In hanc curam Nos ex debito Pastoralis officii, quo catholicæ Ecclesiæ adstringimur, propensius incumbentes piis Catholicorum Regum, aliorumque Christi Fidelium votis, quibus Ancillarum Dei in Cælis regnantium veneratio in terris promovetur, libenter annuimus; sicut matura deliberatione adhibita, ad Omnipotentis Dei gloriam, Ecclesiæ honorem Christianæ Religionis robur, ac spiritualem Fidelium consolationem, atque ædificationem salubriter in Domino expedire arbitramur. Cum itaque, diligentissime discussis, atque perpensis per Congregationem Venerabilium Fratrum Nostorum S. R. E. Cardinalium Sacris Ritibus Præpositorum processibus de Sedis Apostolicæ licentia confectis super vitæ sanctitate, & virtutibus in gradu heroico, quibus Serva Dei ROSA de Santa Maria Virgo Limana Tertii Ordinis S. Dominici multipliciter claruisse, necnon miraculis, quæ ad ejus intercessionem a Deo patrata fuisse afferebantur. Congregatio præfata coram nobis constituta unanimiter censuerit, quandocumque Nobis videretur, ad solemnem ejusdem Servæ Dei ROSÆ Canonizationem juxta ritum ejusdem S. R. E. tuto posse deveniri; interim vero indulgeri, ut in toto Orbe terrarum Beata nuncupetur: hinc est, quod Nos piis, atque enixis carissimi in Christo Filii Nostri Caroli Hispaniarum Regis Catholici, ac carissimæ in Christo Filie Nostre Mariannæ Re-

ginae Viduæ ejus Genitricis, & totius Ordinis S. Dominici supplicationibus Nobis super hoc humiliter porrectis benigne inclinati, de prædictorum Cardinalium consilio, & unanimi assensu, auctoritate Apostolica, tenore præsentium indulgemus, ut memorata Dei Serva ROSA de Sancta Maria in posterum BEATÆ nomine nuncupetur; ejusque Corpus, & Reliquiæ venerationi Fidelium (non tamen in Processibus circumferenda) exponantur; Imagines quoque radiis, seu splendoribus exornentur; atque de ea sub duplici Ritu recitetur Officium, & Missa celebretur de Virgine non Martyre singulis annis juxta rubricas Breviarii, & Missalis Romani die vigesima sexta Augusti, quæ prima est non impedita post diem vigesimam quartam ejusdem mensis, quæ spiritum Creatori reddidit; hæc vero in locis duntaxat infrascriptis, nempe in Civitate, & Diocesi Limensi, ac universo Ordine S. Dominici, tam Fratrum quam Monialium; &, quantum ad Missas attinet, etiam a Sacerdotibus confluentibus. Præterea, primo duntaxat anno a datis hisce Litteris, & quoad Indias, a die, quo eadem præfentes Literæ illuc pervenerint, incohando, in Ecclesiis Civitatis, & Diocesis, ac Ordinis Prædicatorum, necnon in omnibus Cathedralibus, & Metropolitanis Hispaniarum, & Indiarum Solemnia Beatificationis ejusdem cum Officio, & Missa sub ritu duplici majori die ab Ordinariis constituta, & intra sex menses promulganda celebrandi facimus facultatem. Romæ vero in Ecclesia S. Jacobi Nationis Hispanorum intra bimestre, postquam tamen in Basilica Principis Apostolorum celebrata fuerint, eadem Solemnia pariter celebrari permittimus. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Decretis super non Cultu editis, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut eorundem præsentium Litterarum transumptis seu exemplis etiam impressis, manu Secretarii præfate Congregationis Cardinalium subscriptis, & sigillo Præfecti ejusdem Con-

Appendix Quarta.

Congregationis munitis eadem prorsus fides ab omnibus, & ubique tam in iudicio, quam extra illud habeatur, quæ præsentibus ipsis haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud S. Sabinam sub annulo Piscatoris, die duodecima Februarii 1668. Pontificatus Nostri anno primo. I. G. Slusius. Romæ ex Typographia Rov. Cameræ Apostolicæ 1668. Bernardinus Casalius Sac. Rituum Congregationis Secretarius. Logo ✱ Sigilli dicti Eminentissimi D. Cardinalis Præfecti.

Qua lectione absoluta, Illustriss. D. Archiepiscopus celebrans e Faldistorio inter Diaconum, & Subdiaconum medius stans, deposita Mitra, elata voce inchoavit Canticum *Te Deum laudamus*. Reliqua prosequentibus Musicorum Choris, & in ipso Cantici initio submotis velis sericis, quibus tam dictæ in Altari Servæ Dei Imago, & Simulacrum, quam aliæ quatuor in Basilica, & reliquæ super media ex foribus existentes Imagines obductæ fuerant, idem Celebrans, & Ministri illi assistentes, Eminentissimi DD. Cardinales, ac Prælati, & Consultores dictæ Sacræ Congregationis supra memorati, Eminentissimus D. Cardinalis Archipresbyter cum illius Vicario, necnon Canonici omnes, & cunctus Clerus, ceterique ibidem præsentés Principes, & Magnantes, & reliqua universi Populi multitudo in genua procidentes Imagines ipsas devotissime venerati sunt; & in signum lætitiæ auditus est ingens Organorum, & aliorum Musicalium instrumentorum concentus, Tormentorum æneorum, Pilarum, & Sclopetorum boatus, Tubarum elangor, Tympanorum pulsus, & Campanarum sonitus: finitoque dicto (*Te Deum laudamus*) Cantico, ac per Diaconum Evangelii prolato Versiculo, *Ora pro nobis*, BEATA ROSA, habitaque Chori responsione, *Ut digni efficiamur promissionibus Christi*, necnon per ipsum Illustrissimum Dominum Celebrantem recitata Oratione propria de dicta Beata, & illius Imagine ac Simulacro thurificatis, idem Illustrissimus Dominus Celebrans cum Assistentibus Pon-

Tom. XIV.

tificalibus ad Sacrificium indutus Missam de Virgine non Martyre solemniter celebravit; egregius, ac primæ classis percantantibus Cantoribus, ac personantibus Organis, & universæ fere Musices istrumentis: certis interim in spatiis dicto causæ Procuratore Imaginem Beatæ in serico delineatam, & impressam, ac aureis virgulis intextis circumdatam, in grandiore, & augustiorem formam pro ratione personarum, una cum dictarum Literarum Apostolicarum transumpto impresso, ac liberculo compendii in Latinum, compendioloque in Italicum Viæ dictæ Beatæ prædictis Eminentiss. DD. Cardinalibus, Prælati, Canonicis, Consultoribus, Principibus, & aliis de dicto Clero distribuyente. Atque ita Solemnitas Beatificationis dictæ Servæ Dei ROSÆ de S. Maria Tertii Ordinis Sancti Dominici in Basilica Principis Apostolorum de Urbe mane dicti diei Dominici celebrata fuit. Ad Vaticanum in Civitate Leonina, quæ Regio Burgi dicitur, præsentibus, videntibus, audientibus, & intelligentibus Perillustri, ac Rever. D. Dominico Cappello Sacerdote Asculano, Diocesis Protonotarios Apostolicos & Illustrissimo D. Dominico de Homine Abbatis Farsen. nullius Diocesis, Testibus ad præmissa specialiter habitis.

In Vesperis autem ejusdem diei Dominici prælibatus Sanctissimus Dominus Noster Papa Clemens IX. multis præcedentibus Nobilibus, Magnatibus, Dynastis, Principibus, ac Sanctitatis Sæcæ secundum carnem Coniunctis, & Familiaribus, pluribusque Eminentiss. & Reverendiss. DD. S. R. E. Cardinalibus, atque Prælati cum eorum Aulicis, ac Stipulatoribus Helvetiis ex ipsorum Ductoris jussu de more per latera procedentibus, & adstantibus, Templumque maximum complente innumera Populi multitudo, personaliter accessit ad dictam Basilicam Principis Apostolorum; ibique, prius adorato Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento, se contulit ad citatum in antecedenti Instrumento Altare Cathedræ, & in Geni-

B

niculario ante illud pro Sanctitatis Suae maiestate decenter accommodato genuflexus, una cum Eminentissimis DD. Cardinalibus Praelatis, Principibus, & Magnatibus, ceterisque Sanctitati Suae inservientibus in praeposteram semicoronam super genibus solo innixis, Deo preces summa cum devotione fudit, ac expositis in eodem Altari Imagine, marmoreoque simulacro B. Rosae de S. Mariae Civitate Lima in Peruvio Terti Ordinis S. Dominici ex Induko Suae Sanctitatis ejusdem diei mane in Beatam nuncupatae Cultum, & Venerationem palam, & publice exhibuit: oblatamque inde Sanctitati Suae per Reverendissimum P. Fr. Joannem Baptistam de Marinis dicti Ordinis S. Dominici Generalem Magistrum, & Adm. Rev. P. Mag. Fr. Antonium Gonzalez causae Beatificationis, & Canonizationis dictae B. Rosae Procuratorem in genua pro gratiarum actione Imaginem ejusdem Beatae pretioso, multiformique lapide circumfultam latenter excepit, ac sui oris osculo devote confovit; oblatosque etiam in pluribus pollubris argenteis acervos Imaginum pariter ejusdem Beatae in serico diversorum colorum delineatarum, aureisque ligulis prolaciniis conclusarum, majoris, & minoris moduli, impressorumque Brevis Apostolici super Beatificatione, & liberulorum compendii vitae ejusdem Beatae, florumque etiam, & florum fasciculorum, hilari, gratoque vultu, a suis Familiaribus accipi, & ad sui votum distribuendos conservari, mandare dignatus fuit. Assistentes vero Eminetissimi Domini Cardinales, Praelati, Principes, Dynastae, Magnates, Sanctitatis Suae Familiares omnes, multique Aulici, & post Sanctitatis Suae recessum, alii pariter Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, Oratores Caesaris, ac Regis Galliae, Reipublicae Venetae, Serenissimi Ducis Etruriae, aliique Civitatum Oratores, Principes, & Magnates utriusque sexus, qui ad eandem Basilicam eo die numerose confluerunt, ex aliis congrue exornatis, & impres-

sis Imaginibus, Apostolicis Brevibus, liberculis, & floribus illis praelatis distributis, alias, alia, & alios multa cum devotione per totum diei reliquum receperunt. Et, ut ad me fama retulit, in ejusdem diei nocte ad Ecclesiam SS. Jacobi, & Ildephonsi Nationis Hispanorum, S. Mariae super Minervam, aliaque Monasteria tam Fratrum, quam Monialium supradicti Ordinis S. Dominici, ac ad excellentissimi Catholici Regis Oratoris Palatium, Plateamque Hispaniae nuncupatam festi ignes ardere, luminaria collucere, igniti radii convolare, ac pulverariae pilae obstrepere visae, & auditae sunt; ita ut universalis in Urbe pro dicta Beatificatione crederetur laetitia. Super quibus &c.

Eisdem Anno, Indictione, & Pontificatu, quibus supra, die vero Dominico 13. mensis Maji, (a) Ego Sac. Rit. Congregat. Not. Cancellarius, & Archivista infra scriptus, qui ad requisitionem Adm. Rev. P. Magist. Fr. Antonii Gonzalez Sacerdotis Professi Ordinis S. Dominici Provinciae Peruviae Diffinitoris, & Socii Reverendiss. Patris Fr. Joannis Baptistae de Marinis ejusdem Ordinis Generalis Magistri, ac Procuratoris causae Beatificationis, & Canonizationis B. ROSAE de S. Mariae Terti ejusdem Ordinis e Civitate Lima Regni Peruviani in America Metropoli sub die decima quinta Aprilis proxime praeteriti ex praescripto Apostolico fel. rec. Papae Alexandri VII. in S. R. E. ritum deducto adnotavi Solemnia Beatificationis ejusdem Beatae in Basilica Principis Apostolorum de Urbe primum peracta, requisitus iterum, ut Solemnia quoque hujusmodi in Ecclesia S. Mariae super Minervam ejusdem Ordinis secundo loco, ac primo mane ex diebus octo pro illis in ea destinatis pariter celebranda adnotarem; accedens ad dictam Ecclesiam, quae magnificam refert Basilicam olim Deae Minervae impia superstitione dicatam, & deinceps inter redempti generis humani saecula, Omnipotentis Dei beneficio, B. Mariae semper Virgini catho-

(a) In Ecclesia S. Mariae super Minervam.

tholico ritu sacratam, & consistens in dictæ Ecclesiæ Platea, quæ tunc multo Currum, & Populi cætu repleta erat; quadratam in formam insignita Obelisco Ægyptiis notis exsculpto marmorei Elephantis dorso sustentato, propriis oculis vidi domorum singularum parietes Aulæis undequaque contestos, & ex diversis coloribus Pallia in fenestratum Liminibus expansa, parataque etiam tunc perlucido die, licet mortua, pro nocturnis tenebris luminaria, & a dextera ejusdem Plateæ, si contra Ecclesiæ faciem iveris, magnum excitatum Altare candelabris majoribus, & minoribus, ac florum vasis, & simulacris argenteis instar acuminati montis multipliciter exornatum, & candelis ardentibus elucens cum Cruce, & Crucifixo Domino nostro Jesu Christo pariter argenteis, ac delubro ejusdem Beatæ nonnullis super nubeculis in cacumine stantis, & Cælum intuentis habitu dicti Dominicanæ Ordinis induto; atque altius umbella serica cooperto: & mox conversus ad extrinsecam Templi faciem, quæ integram lambit Plateæ latitudinem, inspexi medio in supercilio ejusdem Beatæ ad cælum ascendentis in ovatam circulationem depictam Imaginem; & ab eodem supercilio totam faciem sericis discoloribus, æquo tamen ordine ad mediam, & exinde, atque a lateribus usque ad exteriorum graduum areolam Aulæis pariter obductam; ac prædictis super sericis, & Aulæis dispositas quatuor grandiores pictas Tabulas, & alia permulta penicillo, & pigmentis expressa, argenteoque, & auro peruncta ejusdem Beatæ Gestæ, necnon Stemmata, Emblemata, Elogia, & Encomia in eandem Beatam, & in prælibatum Sanctiss. D. N. Papam Clementem IX. Catholicum Hispaniarum Regem, Eminentissimos, & Reverendiss. DD. S. R. E. Cardinales, Ordinis Dominicanæ Protectionem, & Ecclesiæ prædictæ Titularem, Excellentissimumque ejusdem Regis Catholici apud Sanctissimum Oratorem, necnon Senatum, Populumque Romanum: & ipsum Ordinem, Regnumque

Peruanum, ac denique in quartam partem Orbis Americam medium faciei locum, in muliebrem formam coloratam cum aliis quibusdam sibi in genua ancilantibus occupantem exarata: visui quidem, & ingenio meo jucundissima. Quibus passus, mediam ex tribus foribus Ecclesiæ ejusdem attingens, primo, ac longo intuitu Ara majori noviter extructa, multisque luminibus emicante oculorum acie pertacta, mediam quoque luculentiorum ex tribus, aliasque duas a lateribus longissimi, latique admodum Templi naves, seu stationes perlustrans Templum totum pulcherrime, & graviter a summo ad imum adornatum conspexi; Damascenis scilicet rubei coloris holosericis, aureis lineis instriatis, muros, arcus expansæ; sericis vero purpureis villosis, & attalicis croceis pilas, & summum odeum obstruentibus, cum auræis quoque in coronam circa summam pendentibus laciniis: & ne (ut credo) ex uniformi, & longa constructionis specie satiaretur, sed hilari varietate recrearetur, & remoreretur intuitus, vidi pariter super eisdem plura interpolato quodam ordine distributa peripetasmata, sacras & alicubi fere latenter profanas Historias referentia; & per ipsam mediam, majoremque navem spatiis intercalaribus, totidem culcitra operæ Phrygio ex auro, atque serico elevato contextas; Beatorum, & Sanctorum Dominici Ordinis a cingulo sursum effusas Imagines in ipsarum centro concludentes. Cumque ulterius procedere vellem, a dextera mihi se obtulit concamerata Capella pro dicta Beata eadem in Ecclesia selecta, ferreis cancellis ab anteriori præsepta, ac egregie intus, & foris in altera ejusdem Ecclesiæ navi tentorio duplici levium crocei, & purpurei coloris sericorum fornicata, & inde venuste confutis peristromatibus, ac florulentis aureis serico commixtis, & contrasmissis ex raso sericis apparata, cum eademmet figura, in qua primum venerationis Cultum eadem Beata in Basilica Principis Apostolorum obtinuit, superimmissa Altari Cruce, & Cande-

labris ex argento, atque Pluteolo ex lapidibus pretiosis perdecenter composito: ante quod Cruce, & Imagine consalutatis, in averfa intrinsecus Ecclesie facie, mediaque super maiorem portam navi vidi etiam tres affixas pictas Tabulas coronis ligneis auro nitentibus circumvallatas cum ejusdem Sanctissimi Domini Nostri Papæ, & Catholicorum Pueri adhuc, & Viduæ Matris Regum Iconibus: & inde, laboriose per stipatam multitudinem progrediendo, solitum ad conciones Suggestum, & octo utrinque per intervalla disposita ad cantica, & modulationes Tabulata convestita aliis holoseris Damascenis, culcitrisque materia e simili, cyanei tamen coloris, pariter phrygiatis, cum aliis Beatorum, & Sanctorum Dominici Ordinis a medio sursum effictis Imaginibus; atque e fornicibus mediz, & alterius transversæ superioris navis suspensa quinque pendula ex ligno contexta, atque contorta, æneoque colore perfusa Candelabra cum plurium accensarum Candelarum, quasi palmitum e cespitibus erumpentium, manipulis; eodemque Fornices per totam prædictarum majoris, & alterius transversæ navis longitudinem concinnatos percerebris quadripartitis encarpis ex bompycinò bicolore confectis, eorum quidem, & ipsorum fornicum semicirculis orbes totidem efformantibus, & e præsignatis finibus in suspensas pyramidulas terminantibus: ita ut oculi in tam splendidum, & multiformem apparatus occupati singula alia Ecclesie Altaria prædiviti, & eleganti supellectili, ac in unoquoque collucentibus Candelis instructa fere prætermiserint, aut non nisi obiter attigerint. Sed, cum propter confertam, ac obluclantem turbam ulterius profequi nequirem, vix retrogradus ad alteram ex foribus reversus, & ex proxima Conventuali Porta perductus a Sacrista ad locum Chori ea occasione ab anterioribus tabularum sepius explicati, qui subpositis gradibus reliquæ imminet Ecclesie, excultiora quidem, & ditiora, ne dicam excultissima, & ditissima vidi. Nam, eo-

dem toto Choro, atque Chori fornice convelato consarcinatis holoseris pariter Damascenis aureis fulculis rastratis, & infra attaliciis, & villosis (ut præmissum est) sericis, & Phrygio etiam opere, & laciniis dupliciter circumvinctis, soloque operto tapetiorum stragulis, ac ex eodem fornice pendulo alio descriptis consimili Candelarum cespitio in sequentibus Sollemniis diebus paulo infra in transversa navi, ut mihi asseritum fuit, transferendo, erant in eadem transversa, scilicet ad dexteram, Capella Divo Dominico dicata cum Altare argenteis similiter Cruce, Candelabris, Sanctorum Semiconibus, & Pallo, aliisque ornamentis ubertim expolito; & ad sinistram ante Capellam D. Thomæ de Aquino ad id in inferiori parte, facili tamen cum aditu, conclusam duo Xisti, seu Ligella duas etiam pro quolibet stationes habentia, a se tamen separatas, ad Principes mares segregatim a foeminis, & e contra, excipiendos angulatim constructa, ac holoseris pariter Damascenis, & aliis levioribus conopeata, vinctisque similiter Phrygiis circumsepta, ac plura illis in pavimento subposita pro aliis Proceribus scamna. Medius vero ante novum Altare locus quadrangulatus Militibus Helvetis Pontificis in locis opportunis præmunitus, ac villosis etiam tapetibus stratus continebat subsellia a duobus, & fere toto tertio lateribus e serico pariter purpureo, & in eo medio genicularium, ac bina pulvinaria purpureo etiam serico, villosa tamen, contexta pro Eminentissimis DD. Cardinalibus parata: & huic denique superstantis Portæ majori per diametrum oppositum surgebat Theatrale semiperistylum unius ordinis rotundarum columnarum, ex ligno quidem, sed adeo artificiose connexarum, & compactarum, ut ab ea, quam effingebant, pretiosi lapidis materia nequaquam extraneæ viderentur; exceptis simul a medio ad epistylia, & inde vermiculationibus in diversas formas ad bases usque ex argento perlinitis, ipsisque etiam exceptis epistyllis, quæ ex argento pariter, seu argen-

gentatis laminulis stanneis in rosas, & lilia distributis circumquaque coronata videbantur, cum encarpulis consimilibus columnis hinc, & inde adhærentibus, cumque unica semizona pariformiter collineata, & absolutis numeris corrimata columnas ipsas consulciente pro semiperistylîi termino simul, & basi; in qua recta a columnarum capitibus collocatæ stabant ex materia in colorem marmoreum redacta sex integræ dicti Ordinis Dominicani Sanctarum Mulierum Statuæ redimitæ fertis ficularum e serico rosarum albarum, & Miliæiarum, quasi plaudentes, ac Beatæ a cingulo sursum in medio earum ad prospectum inter serica depictæ triumphum condecorantes: & in dicto semiperistylîi centro aderat Ara major, seu majus Altare sumptuose non minus, quam splendide constructum; & in tapetiato pavimento ante dictum Altare dispositæ septem magnæ argenteæ Conchæ plenæ rosis, aliisque diversicoloribus bene redolentibus floribus in varias, ac præsertim Fontium, & Pyramidum, formas comportatis. Cumque gradatim ascenderet oculus, exultabat in, & circa dictum Altare permicans multa Candelarum, & Funalium argenteorum, ac una pretiosiori crySTALLINORUM cohorte, numerosaque Candelarum, & Cereorum collucens serie tam in ipso Altari, quam a lateribus perapte distributa, & in ipsis quoque circumcirca columnis, ac semiperistylîi zona inter bicolores e serico fictas rosas circulatim infixa; & in Pallio quidem ex operosa, ac perlucida variarum gemmarum congerie, auratoque argento artificiose elaborato, ut ita dicam, cæcutiebat: nam ex pretiosioribus nullus fere deerat, qui operi non famularetur, atque splendesceret, lapillus; inter quos mirabilior, utpote apud me forsitan innotior, erumpebat quatuor in planis columnulis pretiosorum item lapidum perpolita cylindrorum in botris, & aciem commutatorum compæctio; ita ut certo modo, ad discutiendum, dixerim, oculorum ophthalmiam opus esset aciem altius intendere, ac super ipso Altari videre:

prout intendens vidi eam marmoream, quæ in Basilica Principis Apostolorum prima Sollemni die exposita fuit, Beatæ dormientis, & Angeli eam excitantis Statuam cum superadditis, velut in marmore pariter effictis, Simulacris B. Mariæ Virginis quasi excitationem demandantis, & Pueri Jesu in illius sinu assidentis, Matrisque mandatis, ac excitaturæ motibus conviventis inter alios Angelos, & nubes pariter effictas marmoreo Angelo excitanti continenas: & nihil tandem non sumptuosum, non magnificum, non eleganter, & symmetricè dispositum, non admiratione, & commendatione dignum; mihi tamen pro munere neque amplificandum, neque extenuandum, sed veridice tantum, ac pure, & simpliciter exarandum, & nihilominus dubitandum, singula absolvisse, aut describi præsumpta jejune descripsisse, seu quod multiplici varietate præoccupatus, seu quod impar oneri fuerim. Præmissis autem sic, meque cornu tenus Epistolæ stantibus, prævia, ut mihi &c. assertum fuit, de licentia Sanctissimi Domini Nostri Papæ per Sanctitatis Suae Cursores pro habenda ibidem Capella Cardinalitia de more facta intimatione, supervenerunt in Ecclesia singularem Eminentissimi, & Reverendissimi Dominorum Cardinales Brancaccius, Ursinus, Sfortia, Odescachus, Raggius, Homodeus, Ottobonus, Borromæus, Vidonus, Piccolomineus, Ninus, Spinula, Rospilliosus, Maidalchinus, Lanthgravius, Carolus Barberinus, Gualterius, Azzolinus, Franzonius, Celsus, Medices, & Sigismundus Chisius; qui post adoratum Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum in uno ex Altaribus navis a Choro dexteræ collocatum, ac successive aliquantulum oratum ante supra descriptum Altare majus, assiderunt in paratis Subsellis: statimque, prædictis octo Musicorum Choris armoniose, & graviter, & aliquando selectis magis canoris vocibus magis etiam suaviter excantantibus, ac musicalibus Instrumentis symphonizantibus, per Illustrissimum, & Re-

Reverendissimum Dominum a Cornea ex eodem Ordine Dominicano Episcopum Urbevetanum indutum sacris pretiosis sericis Vestibus ex raso albo aureis lineis intercurrentibus phrygiatis cum multis miro artificio pictis acutis, & floribus, Clavatisque Limanæ, & Ordinis Dominicani permixtis non longe a fimbriis Insigniis, prius in Faldistorio aliquantisper immoratum, sollemniter celebrata fuit Missa de Virgine non Martyre cum Oratione propria de eadem Beata; assistentibus ei uno cum Pluviali, & aliis duobus cum Dalmaticis e simili consutis Diacono, & Subdiacono, ac Cæremoniarum Magistro, aliisque Clericis ministrantibus: & inter ejusdem Missæ Sollemnia post Evangelium per Reverendissimum Paulum Olivam Soc. Jesu Generalem Præpositum Apostolicum, & magni nominis Concionatorem in alio Suggestu a communi sejunctim excitato habita super Vita, Gestis, & miraculis Beatæ excelsæ, & candida elocutione contexta Italice Panegvris: in elevatione Sanctissimi Sacramenti pro Sollemniis, seu triumphii plausu exoneratis in proximis Plateis numerosis Pilis ferreis pulvere bellico onustis horrifone reboantibus, multisque congeminis pulsatis verbere Tympanis elate perstreptentibus, atque cavis inflatis Tubis peracute clangentibus: factaque post Communionem per duos ex Reverendis Patribus dicti Ordinis Dominicani singulis DD. Cardinalibus, & Principibus, atque Magnatibus distributione Imaginis ejusdem Beatæ in serico filis aureis circumligato, necnon in ovatis Sigillis argenteis, ac simul liberculi Vitæ ejusdem Beatæ, Brevisque Pontificii super illius Beatificatione, serieique Concionatorum ad laudes explicandas qualibet die infra Octavam destinatorum in papyro respectu impressorum: atque, præter innumeram gentium multitudinem, inter ceteros in Ligellis spectantibus, & audientibus Illustriiss. & Excellentiss. DD. Catholicæ Majestatis, & Reipublicæ Venetiarum apud Sanctissimum Oratoribus, Camillo Rospillio ejusdem San-

ctissimi Germano Fratre, illiusque tribus Excellentiss. Filiis, & aliis pluribus utriusque sexus Principibus, atque Magnatibus. Super quibus &c. Actum Romæ ante, & in dicta Ecclesia, presentibus, videntibus, & intelligentibus Illustribus Dominis Francisco de Corduba Toletanæ Diocesis, & Joanne de Zenzano Calaguritanae Diocesis Testibus ad præmissa vocatis, ac specialiter habitis &c. Post hæc autem requisitus pro adnotatione continuationis dictorum Sollemniis audiui, & plerumque etiam vidi in prædicta Ecclesia S. Mariæ super Minervam modo, & forma præmissis exornata eadem Sollemnia continuata, & respective Missas de Virgine non Martyre, ac Vesperas cum Oratione propria de dicta Beata sollemniter celebrata per infra scriptos Celebrantes, & suos Assistentes indutos Pluvialibus, & Dalmaticis pretiosis opere Phrygio, serico, & auro contextis, Clericosque dicti Ordinis Dominicani Alba, & ex eodem opere semicapitiis, atque cruralibus in Alba petiis, singulis diebus per Hebdomadam; ardentibus semper Candelis iteratis vicibus renovatis in Altaribus, Candelabris, & locis supra descriptis, Musicorum Choris percantantibus, & Organis, Liris, aliisque Testudineatis nervorum Lignis personantibus, cum strepitu Pilarum, Tympanorum, & Tubarum ad elevationem Sanctissimi Sacramenti in Missis, & ad Canticum MAGNIFICAT in Vesperis: scilicet eodem die Dominico 13. Maji ad Vesperas per eundem, qui Missam eo mane celebraverat, Illustriissimum, & Reverendissimum D. a Cornea Episcopum Urbevetanum; die Lunæ 14. per Reverendissimum Patrem Fratrem Joannem Baptistam de Marinis ejusdem Ordinis Generalem Magistrum; die Martis 15. per Reverendissimum Pat. F. Hyacinthum Libellum ex eodem Ordine Sacri Palatii Apostolici Magistrum; die Mercurii 16. per Reverendissimum P. Magistrum; Fratrem Dominicum Mariam Puteobonellum ex eodem Ordine, Sacræ, & Universalis Inquisitionis adversus hæreti-

ticam pravitatem Commissarium; die Jovis 17. per Admodum Rev. P. Magistrum Fr. Petrum Mariam Passerinum ejusdem Ordinis Generalem Procuratorem; die Veneris 18. per Adm. R. P. Magistrum Fr. Leonardum Hansen Provincialem Angliæ, ac Reverendissimi P. Magistri Generalis ejusdem Ordinis à Secretis, & Socium; die Sabbati 19. per Illustrissimum, & Reverendissimum D. Bernardinum Casalium Sac. Rit. Congregationis Secretarium, & Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe Canonicum; & denique die Dominico 20. dicti Mensis Maji, in quo cecidit dies Pentecostes, per Illustrissimum, & Reverendissimum D. Franciscum Mariam Phœbeum Archiepiscopum Tarcentem, Archiepiscopalis Sancti Spiritus in Saxia Præceptorem, Sanctissimi D. N. Papæ Prælatum Domesticum, & Cæremoniarum Præfectum, Sac. Rit. Congregationis Consultorem, & Basilicæ supradictæ S. Petri de Urbe Canonicum, qui tamen Missam de Spiritu Sancto cum Oratione propria de dicta Beata solemniter celebravit. Et in fine Vesperarum cujuslibet diei super ejusdem Ecclesiæ Pulpito habitas sublimes, & vividas in Italicum Orationes rhetoricis, & sacris numeris constantes super vita, virtutibus, miraculis, & laudibus ejusdem Beatæ Populi mentes, & animos informantes, ac ad devotionem, & exemplum excitantes per egregios, & ex diversis Ordinibus selectos Doctores Populo prænotificatos per impressas, & in pluribus Urbis locis affixas notulas; scilicet die Lunæ per Illustrissimum, Reverendissimum D. Fr. Thomam de Aquaviva ex eodem Ordine Dominicano Electum Bituntinum; Martis per Admodum Rev. P. Fr. Joannem Augustinum Tartaleam Ordinis Carmelitarum Disalceatorem, Sacrorum Rituum Congregationis Consultorem, & S. Officii Inquisitionis Qualificatorem; Mercurii per Admodum Rev. Pat. Fr. Josephum Eufanum Procuratorem Generalem Ordinis S. Augustini; Jovis per Admodum Rev. P. Fr. Ludovicum Garzonum Procuratorem Generalem

Ordinis Servorum Beatæ Mariæ; Veneris per Admodum Rev. P. Fr. Martialem Peregrinum Ordinis Minorum Conventualium S. Francisci, Consultorem Sacræ Congregationis Indicis, & In Insigni Gymnasio Sapientiæ Urbis Lectorem; Sabbati per Admodum Rev. P. D. Blasium Mariam Laudum Congregationis Canonicorum Regularium Lateranensium; Dominico Pentecostes post Missam per Admodum Rev. P. F. Angelum Nuzdam Ordinis Dominici, & post Vesperas per Adm. Rev. P. Fr. Andream Lao Procuratorem Generalem Ordinis Carmelitarum, Consultorem Sac. Congregationis Rituum, & S. Officii Inquisitionis Qualificatorem; Confluente ad quælibet dictarum Missarum, Vesperarum, & Orationum Officia, atque etiam continuatis horis ad invisendum, & ad Altaria præsertim dictæ Beatæ, & majus orandum numerosa gentium multitudine; & in ipso quidem die Dominico octavo dictorum Solemnium ante Capellam dictæ Beatæ existentem, ut præmissum fuit, in eadem Ecclesiâ, in qua per Sanctissimum D. N. Papam Confessis, & Sacra Communionem refectis indicta, & concessa fuerat Plenaria peccatorum Remissio, suscipiente Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum; ut vix numerari, & cum aliis similibus in Urbe a memoria hominum per mihi &c. a pluribus fide dignis factas assertiones comparari non possit: Et in quolibet dictæ Hebdomadæ sero ad multam noctem persucentibus Candelis ad Altare constructum in Platea dictæ Ecclesiæ, aliisque luminibus ad fenestras circum jacentium domorum, atque funalibus in ipsa Platea, & in sublimiori loco faciei ejusdem Ecclesiæ; pluribusque ardentibus dolis, & convolantibus ignitis per aera radiis, iteratogue, & commixtâ horribili simul, & hilari sonitu pariter, ut supra reboantibus Pilis ferreis, ac peritrepentibus Tubis, & Tympanis. Super quibus &c.

Eisdem Anno, Indictione, & Pontificatu, quibus supra; die autem vigesima tertia ejusdem mensis Maji. Ad Ec.

Appendix Quarta.

Ecclesiam Sancti Ignatii (a). Societatis Jesu ut Ego idem Sacrorum Congregationis Rituum Notarius, Cancellarius, & Archistista accederem; monitus majori super Porta adesse vidi magnam Tabulam coloribus depictam cum ejusdem Beatæ a solo supra nubes elatæ; & ore ad Vulnus lateris Domini Nostri Jesu Christi adhærentis, & quorundam assistentium Angelorum Imaginibus; prædictamque Ecclesiam Bombycino rubræ per spatia apparatus, & in Altari majori consimilem, diversæ tamen formæ, & alterius, ut apparebat, Artificis manus, expositam Tabulam, diædumque Altare coornatum Candelabris cum accensis ex cera alba Candelis, pluribusque eximii operis, & pretii Semiconibus argenteis, ac effictorum florum vasis in symmetricum, gravem, & venustum ordinem compositis, & in ipsius Ecclesiæ majori navi fere per totam multas pretiosas, & inferioris generis sellas, ligneaque sedilia pro Auditoribus disposita; ac a dextera, in puncto scilicet, ut videbatur, medio accommodatum Suggestulum conopeatum; & hinc inde, mutuo conspectui ad pilarum bases, quatuor pro modulationibus Choros holoseris pariter villosi, & Damascenis conveltitos. Quibus a me &c. perlustratis, Eminentiss. & Reverendiss. D. Martius Episcopus Portuensis S. R. E. Cardinalis Ginettus Sanctissimi D. N. Papæ Generalis Vicarius, Sacræ Rituum Congregationis Præfectus, & Romani Puerorum Seminarii Protector, ac Illustriss. & Reverendiss. D. Abbas Felix, & Illustriss. & Excellentiss. D. Thomas Fratres de Rospiliosii Sanctissimi D. N. Papæ Nepotes, nonnulli S. R. E. Prælati, pluresque diversorum Ordinum Religiosi, ac permulti diversæ conditionis, & qualitatibus Viri sedilia occuparunt, & respelive steterunt: atque illico, sacro quodam Hymno per Musicorum Choros ad Organa, & alia Instrumenta musicalia percantato, unus in solutum, ac secundus ejusdem Seminarii Alumni, qui

Convictores nuncupantur, ac tertius Collegii Romani ejusdem Societatis Scholares imberbes talaribus vestibus induti, & biretto ex tempore contecti in vincitum, qui pedibus adstrictus, seu in Versibus compositus dicitur, sermonem Latinum, interpolatis eorundem Musicorum cantionibus, in duabus, & ultra horis, miras de Beatæ laudes gratis vocibus, & gestaminibus exararunt. Super quibus &c.

Eisdem Anno, Indictione, & Pontificatu quibus supra; die vero Dominico decima mensis Junii (b). Cum Ven. Ecclesia SS. Jacobi, & Ildephonsi Nationis Hispanorum de Urbe, in qua per Sanctiss. D. N. Papam Clementem IX. indultum fuerat, ut Solemnia Beatificationis Servæ Dei Rosæ de S. Maria Tertiæ Ordinis S. Dominici e Civitate Limæ Regni Peruani intra bimestre, postquam in Basilica Principis Apostolorum de Urbe celebrata fuissent, etiam celebrari possent, per Literas Apostolicas die 12. Februarii proxime præteriti sub annulo Piscatoris apud S. Sabinam datas, & registratas in instrumento descriptionis eorundem Solemnium sub die 15. Aprilis pariter proxime præteriti per me &c. recepto, ad quod &c. sive Illustrissimus, & Reverendissimus Dominus Joannes Antonius de Ortallora Sac. Romanæ Rotæ, & causarum Palatii Apostolici Auditor, ejusdem Ecclesiæ Gubernator, & Per illustris D. Firminius de Balanza Administrator vice, & nomine dictæ eorum Nationis in dicta Beatificatione exultantes, & effectu gratiæ, & Indulti prædictorum congruere cupientes die, de qua supra, pro celebratione Solemnium in dicta eorum Ecclesia designata adornari fecerint duas, quas habet dicta Ecclesia, facies, alteram scilicet conspectum insignis Gymnasii Sapientiæ, & alteram magnam, celebremque Agonis Plateam respicientes, configuratis, & vernantibus Aulæis cum pluribus sparsim desuper infixis in sphericam, ovatam, quadratamque formam graphice

(a) In Ecclesia S. Ignatii Soc. Jesu. Nat. Hisp.

(b) In Ecclesia S. Jacobi, & Ildephonsi

pietatis eorumdem Servæ Dei, Sanctissimi D. N. Papæ, Regis Catholici, & Ecclesiæ prædictæ Imaginibus, Gestis, & Insigniis, ac in illos, & illorum quemlibet Elogiis, & Emblematis; & ante dictas facies ferme semicircularitè super hastilibus humi fixis pedamentis ad emicandum in nocte dispositis bituminatis Sartaginibus, ac ad obstrependum compresso obstructis pulvere Pilis ferreis, Tubis, & Tympanis; & ad ejusdem Ecclesiæ Portas, aliæque Urbis loca affigi Plenariam papyro impressam per Sanctissimum concessam Indulgentiam iis, qui eam ipso die Dominico a primis Vesperis usque ad occasum Solis devote visiterent; præfatamque interius Ecclesiam per parietes, pilas, arcus, & fornices undique convestiri: duarum scilicet a lateribus navium Damascenis holosericeis rubei, & alterius bene cum eo coherentis coloris, ac in spissorum arcuum spatiis conchyliatis ex bombycino bicolori panniculis, & ex fornibus pluribus concurvis eorumdem panniculorum pancarpis quadrangulatis pendentibus; latioris vero, medizque navis æstrinis pariter Damascenis holosericeis gravioribus recenter constructis numero aurearum ligularum ordine collimatis, aureisque lacinis prope summitatem circumdatis, & in quolibet illius arcu ex ipsa holosericeorum sobole conchyliis auro itidem rimulatis simul, & coronatis, totæque fornice ab odeo citra prorsus obducto quatuor ex bombycino conopeis ad invicem succedaneis in conchyliis auro pariformiter corrimatis, & in ipso odeo vilosis purpureis, & attalicis croceis auro contextis cum lacinis pariter aureis ex ipso viloso in coronam procedentibus, in dictoque odoi fornice aliis Damascenis holosericeis auro similiter ligulatis, ac certis in partibus spatio, & ordine congruis conchyliatis, & inde retro in averfa Ecclesiæ facie majori super Porta suspensis ejusdem Sanctissimi D. N. Papæ, Catholici Regis, & Reginæ Matris Iconibus; Ego ejusdem Sacrorum Rituum Congregationis Notarius, Cancellarius, & Archivista, qui

Tom. XIV.

ejusdem Beatificationis Solemnia primum in Basilica Principis Apostolorum, ac deinde in Beatæ Mariæ super Minervam, & S. Ignatii Societatis Jesu Ecclesiis peracta describerem, pro descriptione etiam Solemnium hujusmodi in dicta Ecclesia SS. Jacobi, & Ildephonsi requisitus, postquam præmissa omnia, & singula adnotavi, in dicta quoque Ecclesia vidi, & adnotavi quatuor pro sacris cantionibus, atque Cantoribus elevata Ligella ab utroque dictæ majoris navis latere distributa, æstrinis item Damascenis holosericeis cooperta, aureisque lacinis coronata, atque cratibus ex ligno aurato compactis, ac fictis ex argento vasculis, & flosculis superfulta; odeumque deinceps intra, & prope columnularum sepem magna argentea Candelabra cum Cereis, & inde supra plures continens suaveolentium florum acervos, in turritum nempe, ac monticulosum modulos expressos, duasque etiam a majoris Altaris lateribus cum ipsis floribus magnas Gonchas argenteas, ac ipsum denique Altare majus in conspicuam, atque gravem compositum majestatem, Cruce, ac multiformium Candelabrorum argenteorum cum Cereis desuper collucentibus eleganti serie præmunitum, & super eo expositam grandiore pictam Tabulam cum Beatæ in somnis, seu in raptum, dum oraret, visentis, ac Domini Nostri Jesu Christi in nubibus assidentis & fere Cruci a tergo erectæ inter Angelorum Choros innixi, manique dextera pro pœnis temporalibus coronarum prætrutinantis Imaginibus industrii Pictoris manu ad vivum delineatis: Et, dum hæc conquirebam, in Ecclesiam ingressus est Illustrissimus, & Excellentissimus D. Don. Antonius Petrus Alvarez, Osorius, Gomez, Davila, & Toledo Marchio de Astorga, de Velada, & de S. Romano, Comes de Trastamadara, Dux de Aguiar, Dominus septem Villarum &c. pro Catholica Majestate apud Sanctissimum Orator, magna Servorum, & Aulicorum stipatus caterva; qui, adorato Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento in uno

C

ex

ex Altaribus ad sinistram perdecenter asservato, ad supradictum majus accedens Crucem, ac D. N. Jesum Christum, Beatamque in dicta Tabula expressos veneratus est: eoque inde in parata ad dextram sella confedente, ac solempne Missæ Sacrificium opperiente, ex alia dictæ Ecclesiæ Capella, quæ S. Dado dicata est, ac ad paramenta Celeraturæ, & Assistentium electa fuerat, ad adorationem ejusdem Sanctissimi Sacramenti, & inde ad dictum Altare majus processit Illustrissimus, & Reverendissimus Fr. D. Thomas de Sarria Archiepiscopus Tarantinus ex Ordine S. Dominici pretiosioribus Mitra, & Casula, seu calari antipartita Tunica, quæ pluviale dicitur, indutus cum Assistente, ac Diacono, & Subdiacono, præcedentibus Florerio, seu, quem vocant, Los Pertigueros, ac successivo ordine Cruce cum Acolytis; ibique peracta in genua aliquantisper oratione, atque tunc Musicorum Choris in gravem, sonorumque tonum percantantibus, seque Sacris ad Missæ Sacrificium Vestibus albis sericis eleganter phrygiatis prope, & in Faldistorio ad sinistram contegente, sic conrectus una cum ejusdem Assistente, Diacono, & Subdiacono consimili serico, aliisque pluribus pro ministerii servitio Cotta indutis Sacerdotibus, & Clericis Missam de Virgine non Martyre cum Oratione propria de dicta Beata sollempni pompa celebravit: & inter Sollemnia hujusmodi Adm. Rev. Pat. Nicolaus Martinez Societatis Jesu in Suggestu similibus holosericis purpureis auro laciniatis convestito, & umbellato amplam habuit de vita, virtutibus, & miraculis Beatæ in Hispanicum, Orationem; Chorique Musicorum ad Organa, & alias conservatas Cymbulas concertatis modo, alternisque modo vocibus, & cantionibus intra morem Ecclesiæ aures, & animos permulcendo ad superna rapuerunt; & in Elevatione Sacratissimæ Hostiæ explosa est commixta multipliciter, festivaque ad lætitiā excitans Pilarum, Tubarum, & Tympanorum quantitas: Adstantibus semper dicto Excellentiss.

D. Oratore, & ingenti Populi continue confluentis, & refluentis multitudine. Acta sunt hæc Romæ extra, & prope, ac in dicta Ecclesia, presentibus &c. Illustribus DD. Joanne de Zenzano Calaguritan. & Francisco de Corduba Toletan. D'oceſum Testibus ad præmissa specialiter habitis &c. Sollemnia autem hujusmodi cantionum, & explosionum in eadem Ecclesia, & circa eam servata etiam esse, non solum per attestaciones Testium supradictorum ex post facto cum juramento adhibitorum, sed ex facti notorietate comperit, cognitumque fuit, ad Vesperas in præcedenti die Sabbati, & in ipso die Dominico, ac ad Orationem *Salve Regina*, & Litanias B. Mariæ Virginis, aliasque de dicta Beata Cantionum las ferotinis horis in duobus subsequentibus diebus Lænzæ, & Martis; ardentibus in noctem paratis in hastis bituminibus, & inter bomborum, sonituum, & clangorum strepitus e proximis edibus pluribus erumpentibus ignitis radiis recto, obliquo, & circulato cursu tenebras effundentibus, & crepitantibus ad plausum in terris Beatæ, gaudiique illius Cælestis Gloriæ significationem.

Ex quibus factum est, ut super prænarratis quoad continuationem Sollemnium in Vesperis in Basilica Principis Apostolorum, ac in S. Mariæ super Minervam, S. Ignatii, & SS. Jacobi, & Ildephonsi Ecclesiis, atque extra eas respective, tamquam notoriis, nullos speciales Testes adhibendos esse putaverim; sed mei solius attestacionis, & fidei, ac super aliis omnibus, & singulis præmissis coram me, & Testibus prænominatis peractis, præsens a me petitum, & alia plura, publicum, & publica consecrerim, atque tradiderim Instrumentum, & Instrumenta.

Ego Horatius de Abbatibus Sac. Rit. Congreg. Notarius, Cancellarius, & Archivista de præmissis rogatus subscripsi, & cum Signo quo utor, publicavi requisitus.

Loco ✠ Signi.

Nos

NOs Martius Dei, & Apostolicae Sedis gratia Episcopus Portuen. S. R. E. Cardinalis Ginettus Sanctissimi D. N. Papae Vicarius Generalis, Romanae Curiae, ejusque Districtus Iudex Ordinarius, & Sacrorum Rituum Congregationis Praefectus, Universis fidem facimus, & attestamus, supradictum D. Horatium de Abbatibus de praemissis rogatum, & qui praesentes subscripsit, & publicavit, esse ejusdem Sacrorum Rituum Congregationis Notarium, Cancellarium, & Archivistam publicum, au-

thenticum, legalem, & fide dignum, ac talem, qualem se facit; suisque Scripturis similibus, seu alias ab eo subscriptis in Judicio, & extra semper adhibitam fuisse, & de praesenti indubiam adhiberi fidem. In quorum &c.

Datum Romae ex Aedibus nostris hae die 16. Julii 1668.

Loco ✠ Sigilli.

Pro D. Carolo Casareo Gerard.
Hieronymus Morettus in fidem &c.

MONUMENTA PUBLICA

*Sollemnium Beatificationis Servi Dei TURRIBII Archiepiscopi
Limani in Ecclesia Principis Apostolorum, & in Ecclesia
Beatae Mariae Montis Serrati, necnon Festivitatibus in
Collegiata Ecclesia S. Anastasiae de Urbe in
Altari eidem Beato primum erecto.*

In Nomine Domini. Amen.

Praesenti publico Instrumento cunctis ubique pateat evidenter, & sit notum, quod Anno ab ejusdem Sanctissimi D. N. Jesu Christi Nativitate millesimo sexcentesimo septuagesimo nono, Indictione secunda, die vero secunda mensis Julii, Pontificatus autem Sanctissimi in eodem Christo Patris, & D. N. D. Innocentii Divina Providentia Papae XI. Anno tertio (a). Cum Congregatio Eminentissimorum, & Reverendissimorum DD. Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium Sacris Ritibus Praepositorum habita coram Sanctissimo D. N. Innocentio Papa XI. post maturam, diligentemque discussionem processuum auctoritate Apostolica peractorum super Sanctitate vitae, heroicisque virtutibus, & miraculis Ven. Servi Dei TURRIBII olim Archiepiscopi Limani, auditis etiam Reverendissimorum Confultorum suffragiis, uno spiritu, unaque voce censuerit, posse, quando-cumque eidem Sanctissimo placeret, ad

sollemnem ejusdem Servi Dei Canonizationem, juxta Sanctae Romanae Ecclesiae Ritum, tuto deveniri, ac interim indulgeri, ut Beatus nuncupetur, & de eo, tanquam Confessore Pontifice, Officium recitetur, & sacrosanctum Missae Sacrificium celebretur; idemque Sanctissimus ad pias, enixasque preces Majestatis Catholicae Caroli Hispaniarum Regis, ac Mariannae Reginae Viduae ejus Genitricis, ac Reverendissimorum Archiepiscoporum, & Episcoporum, necnon Cleri, Universitatum, Collegiorum, & Populorum tam Hispaniarum, quam Regni Peruviani, de consilio, unanimique assensu doctorum Eminentissimorum, & Reverendissimorum DD. Cardinalium dd. Sacris Ritibus Praepositorum, auctoritate Apostolica indulserit; ut praefatus Servus Dei Turribius olim Archiepiscopus Limanus in posterum Beati nomine nuncupetur, ejusque Corpus, & Reliquiae venerationi Fidelium (non tam

(a) In basilica Principis Apostolorum.

men in Processionibus circumferenda) exponantur, Imagines quoque radiis, seu splendoribus exornentur, ac de eo sub Ritu semiduplici in omnibus Ecclesiis tam Sæcularium, quam Regularium utriusque sexus Officium recitetur, & Missa celebretur de Confessore Pontifice singulis annis juxta Rubricas Breviarii, & Missalis Romani die 27. Aprilis, qua ipsius Servi Dei Corpus translatum, & in Metropolitana Ecclesia Limana repositum fuit, intra certa tempora, & certis in locis, postquam tamen in Basilica Principis Apostolorum Urbis fuerint eadem Sollemnia celebrata; ut latius, atque diffusius apparet ex Literis Apostolicis datis Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 28. Junii proxime præteriti, ad quas condigna habeatur relatio: Cumque omnia, quæ ad Sollemnia dictæ Beatificationis in prædicta Basilica necessaria visa sunt, diligenti opera Perillustri, & Admodum Rev. D. Joannis Francisci Vagliadolid causæ Beatificationis, & Canonizationis dicti Servi Dei Procuratoris specialiter constituti parata fuerint; & præsertim in extrinseca maximi, & augustissimi Templi facie infixæ Effigies dicti Servi Dei, & supra ejusdem Templi januas; nempe supra mediam Insignia dicti Summi Pontificis, ac præfati Regis Catholici, supra vero binas alias laterales Stemmata dictæ Civitatis Limanæ, & respectively Reverendissimi Capituli dictæ illius Metropolitanæ; Porticus autem, totumque Templum prædictum constitutum serieis paramentis purpurei coloris cum corrigiis aureis; ac alia Tabula pariter cum Effigie depicta dicti Servi Dei aptata supra Altare dicatum Cathedræ Sancti Petri Crucæ, & Candelabris argenteis ornatis, aliisque paramentis pretiosis ornatum; & ibi ab utroque dicti Altaris latere composita sedilia, a dextera scilicet pro dictis Eminentissimis, & Reverendissimis DD. Cardinalibus dictæ Sacrorum Rituum Congregationi Præpositis, ac Illustrissimis, & Reverendissimis DD. ejusdem Sac. Congregationis Prælati, & Con-

Appendix Quarta.

sultoribus, a sinistra vero pro Eminentissimo, & Reverendissimo D. Cardinali Archipresbytero, Illustrissimis, & Reverendissimis DD. ejus Vicario, & Canonicis dictæ Basilicæ, ac dicto Rev. D. Joanne Francisco Vagliadolid Procuratore præfato, pluresque alii demissorum scamnorum ordines pro reliquo ejusdem Basilicæ Clero, & aliis Prælati, nobilibusque Viris; necnon quamplurimi Cerei, seu Candelæ tam in Altari, in quo asservantur Reliquiæ Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli super argenteis, quam in singulis aliis Altaribus dictæ Basilicæ super æneis Candelabris impositi; & quatuor Musicorum Chori cum Organis non longe a prædictis sedilibus compositi; ac etiam custodia Militum Helvetiorum ex Cohorte Pontificia ad arcendum Populi multitudinis impetum: Ego ejusdem Sacrorum Rituum Congregationis Notarius, Cancellarius, & Archivista infrascriptus vocatus ad notandum ejusdem Beatificationis Sollemnia, præmissis omnibus adnotatis, alia quoque infra dicenda fideliter adnotavi; videlicet. Accensis, & colluculentibus dictis Cereis, seu Candelis super dicta Altaria, ut supra, positis, pluribusque Prælati, ac nobilibus Viris in corona dictorum Militum permanentibus, magnæque utriusque sexus Populi multitudine extra coronam eorumdem Militum existente, advenērunt primo Eminentissimi, & Reverendissimi DD. Cæsar Facheneetus dictæ Sac. Congregationis Præfatus, alique Cardinales eidem Sac. Congregationi Præpositi, ac Illustrissimi, & Reverendissimi DD. Prælati, & Consultores ejusdem Sac. Congregationis, totamque Sacram Congregationem præfatam repræsentantes; & eisdem confidentibus in sedilibus ipsis respectively paratis a Sacratio dictæ Basilicæ processionally discesserunt, præcedente Crucæ, & Acolytis, totus Clerus ejusdem Basilicæ, Illustrissimi, & Reverendissimi DD. Canonici Rochetto, & Superpelliceo induti, Illustrissimus, & Reverendissimus D. Vicarius Eminentissimi, & Reverendissimi D. Archipresbyteri dictæ

et Basilicæ, ac Illustrissimus, & Reverendissimus D. Phœbeus Archiepiscopus Tarsensis, Ven. Archihospitalis Sancti Spiritus in Saxia pariter de Urbe Præceptor, Sanctiss. D. N. Papæ Prælati Domesticus, & Cæremoniarum Præfectus, dictæque Sacrorum Rituum Congregationis Confaktor Pluviali albo indutus cum Mitra Sollemnia celebraturus inter duos Canonicos cum Dalmaticis, subsequente Eminentissimo, & Reverendissimo D. Cardinali Francisco Barberino ejusdem Basilicæ Archipresbytero, & facta adoratione ad Altare Sanctissimi Sacramenti, effusisque precibus ante Altare Sanctorum Apostolorum, sese contulerunt ad locum, ut supra, paratum, & destinatum pro dicta Sollemnitate: prædictisque omnibus loca sua tenentibus, cum duobus Basilicæ prædictæ Cæremoniarum Magistris Illustrissimus, & Reverendissimus D. Bernardinus Casalio Sacre Congregationis præfatæ Secretarius e loco suo se movens accessit ad standum e latere dicti Eminentissimi, & Reverendissimi D. Cardinalis Fachenetti Præfecti; & eodem tempore coram Eminentia Sua, aliisque Eminentissimis, & Reverendissimis DD. Cardinalibus dictæ Sac. Congregationis constitutus prædictus Rever. D. Joannes Franciscus Vagliadolid Procurator antedictus habens præ manibus Literas Apostolicas prædictas in forma Brevis, ut supra, expeditas, illasque dictæ Sac. Congregationi debita reverentia præsentans, ac perorans instetit dictas Literas Apostolicas, quas originaliter exhibuit, recipi, & admitti, ac in dicta Basilica juxta illarum formam, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ ritum Sollemnia publicationis, & Beatificationis hujusmodi celebrari, aliaque omnia, & singula desuper necessaria, & opportuna, ex dispositione Brevis, Literarumque prædictarum exequi mandari ad majorem Dei, dictique sui Servi gloriam, omni meliori modo &c. Hujusmodique oratione, seu instantia completa, dicti Eminentissimi, & Reverendissimi DD. Cardinales præfatæ Sac. Congregationis, receptis pro ea

per dictum Eminentissimum D. Cardinalem Fachenettum Præfectum Literis Apostolicis prædictis, eisque repetitis illæsis, nulloque modo suspectis, illas admiserunt, ac publicari, dictæque Sollemnia celebrari, & alia desuper necessaria, & opportuna ad earundem Literarum formam fieri mandarunt: dictoque D. Procuratore inde recedente, redditis tamen prius debitis gratiis ea, qua potuit, reverentia, prædictus Eminentissimus D. Cardinalis Præfectus, aliis annuentibus, consignavit dicto Illustrissimo, & Reverendissimo D. Casalio Secretario prædictas Literas Apostolicas, ad effectum deferendi cum relatione præcedentis instantiæ dicti D. Procuratoris, omniumque ab Eminentia Sua, & aliis Eminentissimis DD. Cardinalibus dictæ Sacre Congregationis, ut supra, mandatorum ad dictum Eminentissimum D. Cardinalem Archipresbyterum e conspectu sedentem, prout illæ per dictum Illustrissimum D. Casalium incontinenti delatæ fuerunt; quas idem Eminentissimus D. Archipresbyter debita cum reverentia recepit, & vidit, unique ex dictis DD. Cæremoniarum Magistris dedit, & mandavit, per Mansionarium Archivistam dictæ Basilicæ palam & publice perlegi; prout dictus Archivista easdem Literas suis præ manibus receptas, porrectas tamen mihi Notario ibidem assistenti per dictum D. Vagliadolid Procuratorem præfatum illarum Transumpto impresso, Sigillo dicti Eminentissimi, & Reverendissimi D. Cardinalis Præfecti munito, & per dictum Illustrissimum D. Casalium Secretarium subscripto, meque illud præ manibus tenente, & auscultante, idem Mansionarius Archivista parendo mandatis prædictis, consensu Suggesto retro sedilia dd. Reverendissimorum DD. Canonicorum existente, de verbo ad verbum acta, & intelligibili voce perlegit, & e Suggesto descendens, retento pariter penes se simili transumpto, eidem D. Procuratori adhuc præfenti, & recipienti restituit, tenoris inferius registrandi. Qua lectione absoluta, Illustrissimus, & Re-

& Reverendissimus D. Archiepiscopus celebrans, deposta Mitra, incepit Canticum *Te Deum laudamus*, reliqua prosequentibus Musicorum Choris; & in ipso Cantici initio, amotis velis fectis, quibus dictæ Imagines prædicti Servi Dei, ut supra respective existentes, contextæ fuerant, idem Celebrans & Ministri ei assistentes, Eminentissimi DD. Cardinales, Illustrissimi DD. Prælati, & Consultores dictæ Sacrae Congregationis, ac Eminentissimus D. Cardinalis Archipresbyter, & illius Vicarius, necnon Canonici, & cunctus Clerus, ceterique Prælati, & nobiles Viri; ac reliqua Populi multitudo, genibus flexis, Imaginem præfatus supra prædictum Altare Cathedralis collocatam, & existentem devotissime venerati sunt; & statim plurimorum tormentorum bellicorum extra dictam basilicam paratorum, & postorum strepitus, & bombus auditus fuit: finitoque dicto Cantico, ac per Diaconum Evangelium prolato Versiculo *Ora pro nobis, Beate Turribi*, habitæque Chori responsione *Ut efficiamur promissionibus Christi*, necnon per ipsum Illustrissimum D. Celebrantem recitata Oratione propria de dicto Beato illiusque Imagine thurificata, idem Illustrissimus D. Celebrans cum dicti assistentibus Pontificalibus ad Sacrificium indutus Missam de Confessione Pontifice solemniter celebravit, personantibus Organis, & Cantoribus percantantibus, disloque D. Procuratore Imagines dicti Beati delineatas, vel impressas, videlicet una in serico aureis virgulis circumdatam in grandiore, aliam in angustiore formam pro ratione personarum, & alteram in papyro, una cum liberculo compendii Vitæ dicti Beati cuilibet ex adstantibus Eminentissimis DD. Cardinalibus, Prælati Canonici, Consultoribus, nobilibus Personis & aliis de dicto Clero distribuent. Et ita Solemnem Beatificationis dicti Servi Dei Turribii olim Archiepiscopi Limari in Basilica Principis Apostolorum de Urbe mane dicti diei Dominici celebrata fuit; præsentibus ibidem, audientibus, & intelligentibus

his, videlicet Perillust. & Admod. Rev. D. Dominico de Homine, & D. Bartholomæo Buturo dicti Illustrissimi, & Reverendissimi D. Casalii Secretarii Familiaribus, Testibus ad prædicta omnia, & singula vocatis, habitis specialiter, atque rogatis. Tenor vero sumpti impressi Literarum Apostolicarum, de quo supra fuit facta mentio, est, qui sequitur; videlicet. Innocentius Papa XL. Ad perpetuam rei memoriam. Laudemus Vires gloriosos, qui magni virtute adepti sunt gloriam in conversatione gentis, & commissas sibi Christi oves verbo, & exemplo fideliter pascere, Deique Domum ædificare, atque corroborare studuerunt, qui, quasi arcus resurgens inter nebulas gloriæ, & quasi flos rosarum in diebus vernis, Ecclesiam universam Nomine sui celebritate, & spiritualium aromatum odore impleverunt, ac demum, feliciter decurso mortalis ævi stadio, immarcescibilem iustitiæ coronam in æterna Cælestis Hierusalem stabilitate accipere meruerunt. Quos inter cum Dei Servus Turribius, olim Archiepiscopus Limanus, charismata meliora æmulatus, ac Theologicarum, Moraliarumque Virtutum omnium fulgore conspicuus longe, lateque splenduerit; Apostolici muneris, quod, viribus licet & meritis impares, Divina dignatione gerimus, ratio exigit, ut illius Cultui, & venerationi in terris, ad Dei laudem, ad Ecclesiæ decus, & præsidium, ad Christiani Populi spirituales consolationem, atque ædificationem, potestate nobis a Domino tradita consulamus. Cum itaque, confectis dudum ex hujus Sedis Apostolicæ licentia Processibus de Vitæ Sanctitate, heroicisque Virtutibus, quibus idem Servus Dei Turribius multipliciter fulsisse, piisque studiis, quibus Catholicam Fidem, Ecclesiasticamque disciplinam per Sanctæ Synodi Tridentinæ Decreta sancitam in nova illa Christianitate stabilivisse, ac miraculis, quæ ad manifestandam hominibus ejus Sanctitatem a Deo patrata fuisse asserantur, Congregatio Venerabilium Fratrum Nostorum Sanctæ Romanæ Ec-

eleſe Cardinalium Sacris Ritibus Præpoſitorum poſt maturam, diligentemque illorum diſcuſſionem coram Nobis conſtituta, auditis etiam Conſultorum ſuffragiis, uno ſpiritu unaque voce cenſuerit, poſſe quodcumque Nobis placeret, ad ſolemnnem ipſius Servi Dei Turribii Canonizationem juxta ejusdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Ritum tuto deveniri, ac interim indulgeri, ut nuncupetur Beatus, & de eo, tamquam Confeſſore Pontifice, officium recitetur, & ſacroſanctum Miſſæ Sacrificium celebretur: Hinc eſt, quod Nos piis, enixiſque precibus cariſſimi in Chriſto Filii Noſtri Caroli Hiſpaniarum Regis Catholici; & cariſſimæ in Chriſto Filiz noſtræ Mariannæ Reginæ Viduæ ejus Genitricis ac Venerabilium Fratrum Archiepiſcoporum, & Episcoporum, Cleri, Univerſitatum, Collegiorum & Populorum tam Hiſpaniarum, quam Regni Peruanæ Nobis ſuper hoc humiliter porrectis paterna benignitate annuentes, de memoratorum Cardinalium unanimi conſilio pariter, & aſſenſu, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium indulgemus, ut idem Servus Dei Turribius olim Archiepiſcopus Limanus in poſterum Beati nomine nuncupetur, ejusque Corpus, & Reliquiæ venerationi Fidelium (non tamen in Proceſſionibus circumferenda) exponantur, Imagines quoque radiis, ſeu ſplendoribus exornentur, atque de eo ſub Ritu ſemipublici in omnibus Eccleſiis tam Sæcularium, quam Regularium utriuſque ſexus recitetur Officium, & Miſſa celebretur de Confeſſore Pontifice ſingulis annis juxta Rubricas Breviarii, & Miſſalis Romani die vigefima ſeptima Aprilis, qua ipſius Servi Dei Corpus translatum, de in Metropolitana Eccleſia Limanæ reſpoſitum fuit, cum ſpiritum Creatori reddiderit die vigefima tertia Martii, quæ Feriis Quadrageſimæ, vel Feſtis Paſchaliſus impedita eſſe ſolet. Hæc autem, videlicet recitationem Officii, & Miſſæ celebrationem fieri concedimus in locis duntaxat inſcriptis; nempe in Civi-

tate, & Dioceſi Limanæ, ubi obiit, in Civitate Majoricæ, in qua natus eſt. & in Collegio Ovetenſi nuncupato Univerſitatis Studii Generalis Salmanticensis, in quo humanis, diviniſque literis imbutus fuit; & quantum ad Miſſas attinet, etiam a Sacerdotibus conſluentibus. Præterea, primo duntaxat anno a datis hiſce Literis, & quoad Indias, a die, quor eadem Literæ illuc pervenerint, inchoando, in Eccleſiis Civitatum, & Dioceſis, ac Collegii præſatorum reſpective Solemnia Beatificationis ejusdem Servi Dei cum Officio, & Miſſa ſub Ritu duplici majori, die ab Ordinariis locorum reſpective conſtituta, & intra ſex menſes promulganda, poſtquam tamen eadem Solemnia in Baſilica Principis Apoſtolorum de Urbe celebrata fuerint, pariter celebrandi ſacimus poteſtatem: Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Decretis de non Cultu editis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus, autem, ut earundem præſentium Literarum Tranſumptis, ſeu Exemplis etiam impreſſis, manu Secretarii prædictæ Congregationis Cardinalium ſubſcriptis, & Sigillo Præfecti ejusdem Congregationis munitis eadem prorfus fides ab omnibus, & ubique, tam in judicio, quam extra illud habeatur, quæ ipſis præſentibus haberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſenſæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Anulo Piſcatoris die vigefima octava Junii milleſimo ſexcentefimo ſeptuageſimo nono, Pontificatus Noſtri Anno Tertio. I. G. Sluſius. Loco * Sigilli Eminentiff. Præfecti. Bernardinus Caſalius Secretarius.

Eiſdem Anno, Indiçione, & Pontificatu, quibus ſupra; die vero decima nona menſis Novembris (a). Cum ad pias preces Majeſtatis Catholice Caroli Hiſpaniarum Regis, & Mariannæ Reginæ Viduæ ejus Genitricis, ac Reverendiſſimorum DD. Archiepiſcoporum, & Episcoporum Hiſpaniæ, & Indiarum porrectas Sanctiſſimo D. N. D. Innocentio Papæ XI. poſt celebrata in

Ba.

(a) In Eccleſia Sanctæ Mariæ Montis Serrati.

Basilica Principis Apostolorum de Urbē Solemnia Beatificationis Servi Dei Turribii olim Archiepiscopi Limani, vigore Literarum Apostolicarum in forma Brevis sub Anulo Piscatoris expeditarum die vigesima octava præteriti mensis Junii, prælibatus Sanctissimus hujusmodi supplicationibus inclinatus eadem Solemnia Beatificationis memorati Servi Dei cum Officio, & Missa sub Ritu duplici majori in certis locis, die ab eorumdem locorum Ordinariis constituendo, Romæ vero in Ecclesia S. Jacobi, S. Mariæ Montis Serrati Nationis Hispanorum, & S. Caroli in Via Lata, seu Curfus Nationis Mediolanensis concefferit, induxerit, seu permiserit, ut ex aliis Literis Apostolicis in forma Brevis, ut moris est, expeditis pariter sub Anulo Piscatoris Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die 27. Septembris etiam proxime præteriti; quarum exemplum impressum, manu publici Notarii subscriptum, Sigilloque personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitum mihi Notario, Cancellario, & Archivista Sacrorum Rituum Congregationis consignatum a Perillustri, & Adm. Rev. D. Joanne Francisco Vagliadolid causæ Beatificationis, & Canonizationis dicti Servi Dei Turribii Procuratore, præsentibus &c. Ego idem Notarius allegavi tenoris inferius registrandi: Cumque dictus Rev. D. Vagliadolid consueta sua diligenti opera, & cura intra terminum in præinsertis Literis Apostolicis præfixum curaverit, hujusmodi Solemnia etiam in d. Ecclesia S. Mariæ Montis Serrati celebrari, omniaque ad hoc necessaria, & opportuna præparari; & signanter totam Ecclesiam prædictam paramentis sericis rubeis cum listis seu fasciis aureis ornari; supra Altare majus Cruce, & Candelabris argenteis, aliisque præstantissimis paramentis exornatum Tabulam pictam cum Effigie dicti Beati apponi, & aptari; ac ibidem sedem materiarum, operarumque pretiosarum a cornu dextero dicti Altaris collocari, subsequenter ab utroque latere ejusdem Altaris sedilibus nobiliter indutis;

cunctaque alia Altaria dictæ Ecclesiæ consimilibus paramentis, Crucibus, Candelabris, aliisque Sacris Suppellectilibus convestiri; & in singulis Candelabris prædictis Cereos, vel Candelas imponi; duosque quamplurimorum Musicorum Choros cum Organis prope ordinem dd. sedilium componi; hisque omnibus per me Notarium, Cancellarium, & Archivistam vocatum ex parte dicti D. Procuratoris descriptis, alia quoque ad instantiam ejusdem fideliter adnotavi, ut infra; videlicet. Accensis, & fulgentibus dictis Candelis, ut præfertur, impositis, pervenit ad Ecclesiam prædictam Illustrissimus, & Excellentissimus D. Don Gaspar de Haro, & Guzman apud Sanctissimum D. N. præfatæ Catholicæ Majestatis Orator cum comitatu Illustrissimorum, & Reverendissimorum DD. Patriarcharum, Archiepiscoporum, Episcoporum, & Prælatorum, numerum in totum viginti constituentium, aliorumque innumerorum Nobilium Virorum, & aulicorum; factaque per omnes, genibus flexis, ante Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum adoratione, effusisque simili modo precibus ante dictum Altare majus, Excellentia Sua se posuit in primo descripta Sede, Patriarchæ vero, Archiepiscopi, & Episcopi, alique Prælati in memoratis sedilibus, reliqui autem Nobiles Viri, & Aulici prope sedilia prædicta e conspectu ejusdem Altaris, subsequente per totam dictam Ecclesiam magni Populi multitudine, hisque sic existentibus, discessit e Sacrario ejusdem Ecclesiæ Illustriss. & Reverendiss. D. Angelus a Nuce Archiep. Rossani Pluviali albo indultus cum Mitra, Solemnia celebraturus inter duos Sacerdotes cum Dalmaticis, præcedentibus Cruce, & Acolytis; factaque pariter per eos adoratione ad Altare Sanctissimi Sacramenti, sese contulerunt ad prædictum Altare majus pro hujusmodi Solemnitate destinatum, & successive, venerata prius, ac thurifica Imagine prædicti Servi Dei supra dictum Altare, ut præfertur, collocata, præfatus Illustrissimus, & Reverendissimus D. Archiepiscopus de Ros-

Rossano Pontificalibus indutus cum di-
Assistentibus Missam sub Ritu duplici
majori solemniter celebravit; instanti-
bus Organis, aliisque sonantibus In-
strumentis, & Musicis canentibus;
pluribusque Sacerdotibus nomine dicti
D. Vagliadoli Procuratoris Imagines
dicti Beati, tam in serico, quam in
papyro delineatas, vel impressas, ju-
xta gradus personarum, una cum li-
braculo compendii vite ejusdem Beati
prædicti Excellentissimo D. Oratori,
Reverendissimis DD. Patriarchis, Ar-
chiepiscopis, Episcopis, & Prælati-
bus, aliisque Nobilibus Viris, & Populo ad-
stanti distribuendis. Hujusmodi So-
lemnitatibus durantibus, non defuerunt
plures Eminentissimi, & Reverendissi-
mi Domini Sanctæ Romanæ Ecclesiæ
Cardinales, qui devotionis causa ad ve-
nerandum dictum Beatum præfatam Ec-
clesiam petierunt. Et ita Solemnia Bea-
tificationis dicti Servi Dei Turribii de
mane dicti diei in dicta Ecclesia cele-
brata sunt. De sero autem ejusdem diei
ab omnibus Sacerdotibus, totoque Cle-
ro præfatæ Ecclesiæ cum simili Orga-
norum, aliorumque Instrumentorum so-
nitu, ac Musicorum cantu Officium e-
jusdem Beati solemniter recitatum fuit,
perseverante concursu, & multitudine
Populi confluentis ad Solemnia hujus-
modi usque ad occasum Solis. Et ita
&c. Super quibus &c. Actum in Ec-
clesia prædicta, præsentibus ibidem,
audientibus, & intelligentibus his;
videlicet DD. Melchiorre Petruccio de
Canepina Hortanæ Diocesis, & Jo-
anne Carolo Mancino Sabino, Testi-
bus ad prædicta omnia, & singula vo-
catis, habitis specialiter, atque roga-
tis. Tenor vero Exempli impressi Li-
terarum Apostolicarum, de quibus su-
pra fuit facta mentio, talis est, prout
infra; videlicet. Innocentius Papa XI.
ad futuram rei memoriam. Cum Nos
per Nostras die vigesima octava Junii
proximi præteriti expeditas Literas, de
Venerabilium Fratrum Nostrorum San-
ctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Sa-
cris Ritibus Præpositorum unanimi con-
silio pariter, & assensu auctoritate A-

Tom. XIV.

postolica indulserimus, ut Servus Dei
Turribius olim Archiepiscopus Limanus
in posterum Beati nomine nuncuparetur,
ejusque Corpus, & Reliquiæ venera-
tioni Fidelium (non tamen in Procef-
sionibus circumferenda) exponerentur,
Imagines quoque radiis, sive splendo-
ribus exornarentur, atque de eo sub
Ritu semiduplici in omnibus Ecclesiis
tam Sacularium, quam Regularium us-
triusque sexus Civitatis, & Diocesis
Limanæ, ac Civitatis Majoricæ, & in
Collegio Ovetensi nuncupato Universi-
tatis Studii Generalis Salmanticens. Of-
ficiū, & Missa recitaretur, & cele-
braretur de Confessore Pontifice singu-
lis annis die vigesima septima Aprilis;
Præterea, primo duntaxat anno a da-
tis præfatis Literis, & quoad Indias,
a die, quo eadem Literæ illuc perve-
nissent, inchoando, in Ecclesiis Civi-
tatum, & Diocesis, ac Collegii præfa-
torum respective Solemnia Beatificatio-
nis ejusdem Servi Dei cum Officio, &
Missæ sub Ritu duplici majori, die ab
Ordinariis locorum respective constitu-
ta, & intra sex menses promulganda,
postquam tamen eadem Solemnia in Ba-
siliæ Principis Apostolorum de Urbe
celebrata fuissent, pariter celebrandi fe-
cerimus potestatem, & alias, prout in
Nostris Literis præfatis in simili forma
Brevis emanatis, quarum tenorem præ-
sentibus pro plene, & sufficienter ex-
presso, & inserto haberi volumus, ube-
rius continetur: Et sicut pro parte Ca-
rissimi in Christo Filii Nostri Caroli
Hispaniarum Regis Catholici, & Caris-
simæ in Christo Filia Nostre Mariannæ
Reginæ ejus Genitricis, ac Venerabi-
lium Fratrum Archiepiscoporum, &
Episcoporum Hispaniæ, & Indiarum
Nobis nuper expositum fuit, ipsi, So-
lemnia Beatificationis hujusmodi in aliis
quoque Ecclesiis pro spirituali Populo-
rum consolatione celebrari posse, plu-
rimum desiderent: Nos piis eorundem
Regis, & Reginæ, ac Archiepiscopo-
rum, & Episcoporum precibus Nobis
super hoc humiliter porrectis benigne
inclinati, eisque paterna caritate, quan-
tum cum Domino possumus, favorabi-

D

li.

licet annuere cupientes, ut intra annum proximum, & quoad Indias, a die, quo præsentæ Literæ illæ pervenerint, numerandum, in Cathedralibus, & Metropolitanis Ecclesiis Hispaniæ, & Indiæ, ac in una Ecclesia Oppidi Madriti Toletanæ Diocesis per Ordinariam loci designanda Solemnia Beatificationis memorati Servi Dei Turribii itidem cum Officio, & Missa sub Ritu duplici majore, die ab Ordinariis locorum respective constituta, & intra sex menses protrahenda, pariformiter celebrari valeant, auctoritate Apostolica, remore præsentium concedimus, & indulgemus; Romæ vero in Ecclesiis Sancti Jacobi, & Sanctæ Mariæ Montis Servati Nationis Hispanorum, ac Sancti Caroli in via Lata, seu Cursus Nationis Mediolanensis eadem Solemnia intra bimestre proximam similiter celebrari, permittimus. Præterea ad augendam Fidelium Religionem, & animarum salutem cælestibus Ecclesiæ thesauris pia caritate intenti omnibus, & singulis utriusque sexus Christi Fidelibus vere pœnitentibus, & confessis, ac Sacra Communione refectis, qui aliquam ex Ecclesiis supradictis die, quo Solemnia Beatificationis hujusmodi juxta præscriptum præsentium Literarum ibidem respective celebrabuntur, devote visitaverint, & ibi pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint Plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & Remissionem misericorditer in Domino concedimus. Præsentibus pro una vice tantum valituris. Volumus autem, ut eandem præsentium Literarum Transumptis, seu Exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & Sigillo personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides tam in judicio, quam extra illud habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Anulo Piscatoris die vigesima septima Septembris millesimo sexcentesimo

septuagesimo nono, Pontificatus Nostri Anno Tertio. I. G. Slusius. Loco ✠ Sigilli Illustrissimi, & Reverendissimi D. Stephani Brancatii Archiepiscopi Adrianopolitani. Ita est: Jacobus Antonius Redoutey Notarius publicus Apostolicus. Super quibus omnibus, & singulis præmissis petita fuit a me ejusdem Sac. Congregationis Rituum Notario Cancellario, & Archivista infra scripto, ut unum, vel plura, publicum, seu publica conficerem, atque traderem Instrumentum, & Instrumenta, prout opus fuerit, & requisitus ero.

Ego Jacobus Saffus Sabinus publicus Apostolica auctoritate Notarius in Archivio Romane Curie descriptus, ac Sacrorum Rituum Congregationis Notarius, Cancellarius, & Archivista de prædictis Solemnitatibus in præfatis Basilica, & Ecclesia respective celebratis rogatus præfens Instrumentum, seu Instrumenta subscripsi, & publicari, meoque solito Signo signavi requisitus &c.

Loco ✠ Signi.

Nos Gaspar Tindi S. Silvestri de Capite S. R. E. Presbyter Cardinalis de Carpino SS. D. N. Papa Vicarius Generalis, Romaneque Curie, ejusque Districtus Judex Ordinarius &c. Universis & singulis fidem facimus, & attestamus, supradictum D. Jacobum Saffum de præmissis rogatum esse ejusdem Sac. Rituum Congregationis Notarium, Cancellarium, & Archivistam publicum, authenticam, legalem, & fide dignum, talemque, qualem se fecit, ejusque publicis, & similibus Scripturis semper in Judicio, & extra adhibitam fuisse, & de præfenti adhiberi fidem. In quorum &c. Datum Romæ ex Aedibus nostris hac die prima Septembris.

Loco ✠ Sigilli.

Pro D. Ant. de Blanchis No.:
Antonius Nardus, in fidem &c.

In Nomine Domini. Amen.

Præfenti publico Instrumento cunctis ubique pateat evidenter, & sit notum,

tum, quod Anno ab ejusdem D. N. Jesu Christi salutifera Nativitate millesimo sexcentesimo octogesimo, Indictione tertia, die vero quinta mensis Maji, Pontificatus autem Sanctissimi in eodem Christo Patris, & D. N. D. Innocentii Divina Providentia Papæ Undecimi anno ejus quarto (a), cum alias, servatis juxta formam Decretorum San. Mem. Urbani VIII. ac Sacrorum Rituum Congregationis servandis, Sanctiss. D. N. Innocentius Papa XI. ad exixas, ac repetitas preces Potentissimi Caroli Secundi Hispaniarum Regis Catholici, ac Serenissimæ Mariannæ Reginae Viduæ ejus Genitricis, necnon Archiepiscoporum, Episcoporum, Cleri, Universitatum, Collegiorum, & Populorum tam Hispaniarum, quam Regni Peruanæ indulserit, ut Venerabilis Dei Servus Turribii Archiepiscopus Limanus Beati nomine nuncupetur, ejusque Reliquiæ, & Imagines radiis, seu splendoribus exornatæ publico Fidelium Cultui exponantur, ac de eo tamquam de Confessore Pontifice, sub Ritu semiduplici, juxta Rubricas Missalis, & Breviarii Romani, die xxvii. Aprilis certis in locis Missa celebrari, & Officium recitari possint; prout in Literis in forma Brevis sub Anulo Piscatoris die 28. Junii anni proxime præteriti 1679. expeditis plenius continetur: Cumque hujusmodi Indultum Sanctitas Sua ad Ven. Collegiatam Ecclesiam S. Anastasiæ de Urbe extendi posse concefferit suis Literis pariter in forma Brevis expeditis die nona mensis Martii prox. præteritis sequentis, videlicet: Innocentius Papa XI. Ad futuram rei memoriam. Illius vices, licet immeriti, gerentes in terris, qui Sanctos, & electos suos corona justitiæ donat in Cælis, piis Christi Fidelium votis ad augendam eorundem Beatorum Cælestis Hierusalem Civium venerationem laudabili studio tendentibus libenter annuimus, illaque favoribus, & gratiis prosequimur opportunis. Cum itaque, sicut dilectus Filius Joannes Franciscus de Vagliadolid Canonicus Metropolitanæ Ecclesiæ Lima-

næ, ac Postulator in causa Canonizationis Beati Turribii olim Archiepiscopi Limani Nobis super exponi fecit, ipse, ad augendam Christi Fidelium erga eundem Beatum Turribium venerationem illius Imaginem in Sæculari, & Collegiata Ecclesia S. Anastasiæ de Urbe super Altari ibidem a dilectis etiam Filiis Capitulo, & Canonicis ejusdem Ecclesiæ ad id concessio publico Fidelium cultui exponi posse, plurimum desideret; Nos ipsius Joannis Francisci desiderio hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eumque a quibuscumque excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure; vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium duntaxat consequen. harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine nobis super hac humiliter porrectis inclinati, de Ven. Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium Sacris Ritibus Præpositorum consilio, ut Imago memorati Beati Turribii in prædicta Ecclesia S. Anastasiæ super Altari ad id, sicut præmittitur, concessio publicæ Christi Fidelium venerationi exponantur, ipsiusque Beati Turribii Festum die 27. Aprilis, uti certis in locis, quæ in Literis Nostris in simili forma Brevis super illius Beatificatione emanatis expressa sunt, etiam in ipsa Ecclesia S. Anastasiæ cum Officio, & Missa, juxta Rubricas Breviarii, & Missalis Romani, & quantum ad Missas attinet, a Sacerdotibus quoque confluentibus celebretur, Apostolica auctoritate, tenore præsentium concedimus, & indulgemus: Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud S. Petrum sub Anulo Piscatoris die nona Martii 1680. Pontificatus Nostri Anno Quarto. I. G. Slusius. Loco * Anuli Piscatoris. Cum autem in præfata die 27. Aprilis Festivitate Beati Turribii, ut præmittitur,

D 2

affi.

(a) Festivitas in Ecclesia Collegiata S. Anastasiæ.

assignata occurrerit hoc anno Sabbatum in Albis, ideoque juxta Rubricas Breviarii Romani idem Festum ad aliam diem transferri contigerit, & ab eodem Sanctiss. D. N. indultum fuerit, ut illud hoc anno in die quinta Maji Dominica secunda post Pascha cum Officio, & quoad Missas, etiam a confluentibus, in memorata Ecclesia Sanctæ Anastasiæ celebrari possit, & valeat: Ego Notarius publicus infra scriptus requisitus pro parte, & ad instantiam d. Rev. D. Don Joannis Francisci de Vagliadolid Metropolitanæ Ecclesiæ Limanæ Canonici; & in causa Canonizationis ejusdem Beati Turribii Postulatoris vigilantissimi, ut Sollemnia Festivitatibus hujusmodi adnotarem, ad præfatam vetustissimam Ecclesiam S. Anastasiæ sub Palatio, accessi, meque personaliter contuli; & ubi perveni ad viam Foro Boario obversam, quæ ad eandem Ecclesiam ducit, Arcum triumphalem ibi erectum holosericeis convestitum conspexi, in quo Effigies prædicti Beati Turribii inter Summi Pontificis, ac Regis Catholicæ, his vero hinc Capituli, inde Civitatis Limæ subiecta Stemmata, eminebat. Extrinseca Templi facies undique Aulæis, ac peristromatis exornata supra Portam Beati Imaginem Suæ Sanctitatis, Senatus, Populi que Romani, ac Cardinalis Gastaldi Ecclesiæ Titularis Insigniis imminentem præferebat. Ecclesiam ingressus illam undique serieis paramentis pulcherrime adornatam aspexi; sed præsertim in primo statim aditu, quamvis longo intuitu, stromata e serico Damasceno rubro, aureis a summo ad imum usque rectis lineis decurrentibus distincta, quibus tota Aræ maximæ apsis, ac latera Altaris in principio navis majoris ad ejusdem Beati honorem erecti utrinque tegebantur, jucundissimum efficiebant prospectum. In media, ac latiori Templi nave plura super ejusdem holosericeis industri acu picta peripetasmata, quæ sacram Davidis historiam referebant, inter fenestras distincto, idoneoque ordine distributa, vaga, & speciosa varietate totius ornatus ele-

gantiam non mediocriter augebant. Quamplurimi Certe super argenteis Candelabris per Altaria collucebant; & in primis, præter Aram maximam, prædictum Altare in principio navis majoris inter argenteas thecas, non solum eximio opere, verum etiam pretiosissimis Beati Turribii Reliquiis conspicuas, pluribus illustre luminibus, multisque ex argento florum vasis exornatum emicabat. Tabula in illo erat, quæ Imaginem Beati Turribii, Missæ Sacro peracto, aquam ex arido solo ad Populi levamen, non sine magno adstantium stupore, educens a non obscuri nominis Pictore ad vivam expressam representans spectantium ad se oculos, animosque trahebat; ita ut omnes, flexis genibus, eundem Beatum venerantes gratias ab illo aut implorarent, aut ei pro acceptis beneficiis singulari pietatis sensu redderent. In ipsa majori nave scamna viridi panno, albis desuper impositis mappis, cooperta hinc inde in quadrum disposita longo ordine excurrerant; ut ibi confluentes Christi Fideles a frequentî, & conserta multitudine non inturbati ea, quæ par erat, pietate, & reverentia Sacra Eucharistia reficerentur. Tanta autem fuit Populi frequentia ad hæc B. Turribii Sollemnia insolito concursu, & eo majori devotionis fervore confluentis, quo sibi apertos fuisse dignoscebat Cælestium gratiarum thesauros per Indulgentiæ Plenariæ, ac generalis peccatorum expiationis concessionem a Sanctissimo D. N. factam omnibus utriusque sexus Christi Fidelibus, qui eandem Ecclesiam ipso die Dominico a primis Vesperis usque ad occasum Solis devote visiterent, ac insuper per sacra Numismata cum iisdem Indulgentiis, statutis diebus, juxta formulam a Sanctitate Sua ultimo injectam acquirendis, & Animabus quoque in Purgatorio existentibus per modum suffragii applicandis, iis omnibus distributa, qui eo mane, animo rite expiato, in eadem Ecclesia Cælesti Dape refecti sunt; qui quidem ad Omnipotentis Dei gloriam, ac Beati Turribii laudem, & venerationem, ut

in.

infraſcripti Teſtes medio juramento, taſis peſtoribus, more &c. aſſeruerunt, & ex Particulis eo die conſumptis di- gnoscere potuerunt, ad numerum ſere octo millium aſcenderunt. Huiusmodi vero Indulgentiarum conſeſſionis, necnon diſtributionis ſacrorum Numisma- tum cum præſatis Indulgentiis Ediſta publica Typis impreſſa ſolitibus in locis, ac compitis viarum aſſixa fuerunt, prout Ego obſervavi, ac etiamnum proſtare vidi, tenoris ſequentis, videlicet: Lo- co. ✱ ✱ ✱ Imaginis prædicti Beati Turribii in medio, & hinc inde Stern- matum Summi Pontificis Innocentii XI. & Eminentiffimi, & Reverendiſſimi D. Cardinalis Gaſtaldi ejuſdem Collegiatæ Eccleſiæ Titularis. *Inviſo alla Comunione Generale nella Chieſa di S. Anaſtaſia Domenica 5. Maggio per la Feſta del Beato Torribio Arciveſcovo di Lima. Domenica 5. Maggio nella Chieſa di S. Anaſtaſia ſi celebrerà la Feſta del Glo- rioſo B. Torribio Arciveſcovo di Lima. E tutti quelli, che Confeſſati, e Com- municati, dalli primi Veſpri ſino al tra- montare del Sole di detta Domenica, di- votamente viſiteranno la ſuddetta Chieſa, ed in eſſa l'Altare del ſopradetto Beato, dove ſtaranno eſpoſte le ſue Sante Re- liquie, conſeguiranno l'Indulgenza Plena- ria, e Remiſſione di tutti li peccati, con- ceduta per iſpezial Breve da Noſtro Si- gnore Innocenzio XI. con pregare S. D. M. conforme la ſua Santa Intenzione. In oltre per maggior proſitto ſpirituale, a tutti quei Fedeli, che ivi ſi Comuni- cheranno, ſi diſtribuirà la Medaglia con la Benedizione in articolo di morte, e con altre Indulgenze da applicarſi anche all' Anime del Purgatorio per modo di Suffragio, ſecondo la forma ultimamente ſtabilita da Sua Santità. Perciò ſ'eſorta ciaſcun Fedel Chriſtiano all'acquisto di ſi gran teſoro d'Indulgenze. In Roma, nella Stamperia della Reverenda Came- ra Apoſtolica 1680. Præſtituta hora, Illuſtriſſimus, & Reverendiſſimus D. Proſper Bottinius Archiepiſcopus My- ren. Sacræ Fidei Promotor, qui, ut infraſcripti Teſtes pariter aſſeruerunt, die ſecunda prædicti Menſis Maji cur-*

rentis præſatum Altare eidem Beato Turribio dicatum conſecraverat a DD. Capitulo, & Canonicis ejuſdem Eccle- ſiæ ad Miſſæ Sacrum peragendum in- vitatus, e Sacrario, præcedente Cruce cum Acolytis, Clericis, aliſque pro miniſterii ſervitio Sacerdotibus cotra- amictis, necnon præſatis Canonicis, in- ter duos ex ipsis antiquiores Rochetto, & Mantelletto indutus ad Altare ma- jus ſe contulit: ubi, brevi facta oratio- ne, ſedens in Falditorio Sacras, & ad Miſſæ Sacrificium idoneas, multo rigentes atro, ac eleganter phrygiatis veſtes cum Mitra pretioſa induit, & aſſisten- tibus ſibi Presbytero, Diacono, & Sub- diacono, pluribuſque ex ſupradictis Cle- ricis, necnon Canonicis ſuis in ſtallis conſidentibus Miſſam de Confeſſ. Pon- tif. Organorum, & Muſicorum concen- tibus intermixtam ſollemni pompa cèle- bravit. Duo enim ad Cantores exci- piendos Odea, ſeu Tabulata Aulæ ſe- ricis conveſtita, ac ligneis craticulis aù- ro ſplendentibus permunita inter majorem, minoresve Templi naves hinc inde aſſurgebant. In elevatione Auguſtiſ- ſimi Sacramenti (prout etiam ſummo mane, & ad Canticum *Magnificat* in utriſque Veſperis peractum eſt) quam- plurimæ ignivomæ pilæ æneæ incendia- rio pulvere onuſtæ, pro huiusmodi Sol- lemnitatis plaufu exploſæ, horribili ſi- mul ſtrepitu adſtantium lætitiâ cum religione conjunctâ geminarunt. De- mum Veſperarum Officia, aſſistentibus DD. Canonicis, ceteriſque Sacerdoti- bus, ac Clericis, per D. Canonicum Decanum jucundis, ac exquisitis Muſi- corum vocibus, & ſuavibus variorum Inſtrumentorum harmoniis abſoluta fue- runt. Inſuper innumeræ Imagines ejuſ- dem Beati Turribii in varias formas impreſſæ, ſingulæ tamen admiranda, & glorioſa ejus Geſta exhibentes, necnon compendium ejus Viræ innumerabili u- triuſque ſexus Chriſti Fideſium multi- tudini a ſummo mane uſque ad Veſpe- ras ad præſatam Eccleſiam, ut Beatum Archiepiſcopum, ejusque Reliquias ſu- per Altari expoſitas venerarentur, ac ſuam erga eundem pietatem, & reli-

gionem ostenderent, celebri, ac innumerablem concursu confluenti pro qualitate, & gradu quoque suo tanta liberalitate distributæ fuerunt, ut unusquisque suæ satisfecerit erga prædictum Beatum devotioni. Atque ita hujusmodi Sollemnia in honorem Beati Turribii celebrata sunt. Super quibus omnibus, & singulis prædictis petatum fuit a me Notario publico infra scripto, ut unum, seu plura, publicum, seu publica, Instrumentum, & Instrumenta conficerem, atque traderem, prout opus fuerit, & requisitus ero. Actum Romæ in dicta Ecclesia Sanctæ Anastasiæ sub Palatio, præsentibus ibidem, videntibus, & omnibus prædictis interessentibus Perillustri, & Adm. R. D. Carolo Philippo de Angelis Filio q. Dominici Romano, ac R. D. Ambrosio dell' Aquila Filio q. Francisci Ruben, Diocesis, Magistro Cæremoniarum, & Sacrista respective ejusdem Collegiatæ, Testibus ad supradicta omnia, & singula vocatis, habitis specialiter, atque rogatis.

Ego Jeremias de Rubeis Curia Causarum Eminentiſſimi, & Reverendiſſimi

D. Sanctiſſimi D. N. Papæ Cardinalis Vicarii Generalis Notarius de præmissis rogatus præſens Instrumentum ſubſcripſit, & publicavi requisitus &c.

Loco ✕ Signi.

Nos Gaspar Tituli S. Silvestri de Capite S. R. E. Presbyter Cardinalis de Carpinco, SS. D. N. Papæ Vicarius Generalis, Romanæ Curia, & ejus Districtus Judex Ordinarius &c. Universis &c. fidem facimus &c. supradictum D. Jeremiam de Rubeis de præmissis rogatum fuisse, & esse publicum, verum, legalem, authenticum, & fide dignum Notarium, ac talem, qualem se facit; Scripturisque suis publicis, & similibus semper in Judicio, & extra adhibitam fuisse, & de præſenti magis indubiam adhiberi fidem. In fidem &c. Datum Romæ ex Aedibus nostris hac die prima Septembris 1680.

Loco ✕ Sigilli.

Pro D. Antonio de Blanchis Not.
Andreas de Achillis, in fidem &c.

APPENDIX QUINTA. B R E V I A

BEATIFICATIONUM SERVI DEI PETRI FORERII,
SERVÆ DEI CATHARINÆ DE RICCIIS, SER-
VI DEI ALEXANDRI SAULII, ET SERVI
DEI CAMILLI DE LELLIS,

De quibus in superiori Cap. 24.

*Beatificatio Servi Dei PETRI FORERII de Mataincuria Sacerdo-
tis Lotharingi, Præpositi Generalis, & Reformatoris Congrega-
tionis Salvatoris Nostri, nuncupatæ Ordinis Canonico-
rum Regularium S. Augustini, necnon Institutoris
Monialium Congregationis sub titulo Dominiæ
Nostræ, & Regula ejusdem Sancti Augustini.*

BENEDICTUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Audemus Viros gloriosos, qui in conversatione gen-
tis non secundum carnem ambulantes, sed spiritu
facta carnis mortificantes non solum semetipsos, ac
voluntatem suam cum omnibus terrenis
desideriis abnegarunt, arque sub suavi
regularis disciplinæ jugo obtulerunt Deo
in holocaustum; verum diffusa in cor-
dibus suis caritate, non minus de aliena,
quam de propria salute solliciti viam
mandatorum Domini, ac Christianæ
perfectionis semitam, in qua direxerant
gressus suos, Christi Fideles verbo, &
exemplo, saluberrimisque præceptis, &
institutis constanter sectari, ac tuto de-
currere edocuerunt, feliciterque consue-
to mortalis hujus ævi stadio, æternam
repromissionem, ac justitiæ Coronam
in Cælestis Hierusalem stabilitate acci-

pere meruerunt. Quos inter cum lon-
ge, lateque resufferit Dei Servus PE-
TRUS FORERIUS de Mataincuria,
Sacerdos Lotharingus, Præpositus Ge-
neralis, & Reformator Congregationis
Salvatoris Nostri, nuncupatæ Ordinis
Canonicorum Regularium Sancti Au-
gustini, necnon Institutor Monialium
Congregationis sub titulo Dominiæ No-
stræ, ac Regula ejusdem Sancti Augu-
stini, digna tanti Parentis Soboles, quæ,
quasi Arcus refulgens inter Nebulas,
& quasi Flos rosarum in diebus Ver-
nis, Ecclesiam nominis sui celebritate,
ac spiritualium aromatum odore imple-
vit; Apostolici Ministerii, quod, vi-
ribus licet, & meritis longe impares,
divina dignatione gerimus, ratio postu-
lat, ut illius Cultus, & venerationi in
terris, ad Dei laudem, ipsius Ecclesiæ
decus, spiritualeque Populi Christiani

zdi-

edificationem, potestate Nobis a Domino tradita consulamus. Cum Saque mature, diligenterque discussis, atque perpenſis per Congregationem Venerabilium Fratrum Noſtrorum S. R. E. Cardinalium Sacris Ritibus Præpoſitorum Proceſſibus de Apoſtolice Sedis licentia rite, & recte conſectis ſuper vitæ Sanctitate, & virtutibus heroicis, quibus idem Servus Dei PETRUS FORERIUS multipliciter clariſſe, necnon miraculis, quæ ad ejus interceſſionem, & ad manifeſtandam hominibus illius Sanctitatem a Deo patrata fuiſſe aſſerebantur, & ſubinde auditis per Nos de more eorundem Cardinalium, ac etiam hujus Congregationis Conſultorum Suffragiis, aſſiduisque, ac humilibus precibus implorato prius Superni Luminis auxilio, alias decreverimus, prædictum Servum Dei Beatum cum ſolitis Indultis declarare. Hinc eſt, quod Nos piis, atque enixis Cariſſimi in Chriſto Filii Noſtri Caroli Hiſpaniarum Catholici, & Romanorum Regis in Imperatorem eleſti, ac dilecti Filii Nobilis Juvenis Franciſci Lotharingiæ, & Barri Ducis, & dilectæ pariter in Chriſto Filio Nobilis Mulieris Carolæ Eliſabethæ a Francia Lotharingiæ itidem, & Barri Ducis Viduæ, necnon Venerabilium Fratrum Episcoporum Tullenſis, & Virdunensis, dilectorumque Filiorum totius Cleri, & Populi Ducatum Lotharingiæ, & Barri huiusmodi, ac univerſi Ordinis Canonicoꝝ Regularium Sancti Auguſtini, præcipue vero dictæ Congregationis Salvatoris Noſtri, ac inſuper Monialium memoratæ Congregationis ſub titulo Dominiæ Noſtræ ſupplicationibus Nobis ſuper hoc humiliter porrectis paternæ benignitate annuentes, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium indulgemus, ut idem Servus Dei PETRUS FORERIUS in poſterum BEATI nomine nuncupetur, ejusque Corpus, & Reliquiæ Venerationi Fidelium non tamen in Proceſſionibus circumferenda) exponantur, Imagines quoque radiis, ſeu ſplendoribus exornentur, ac de eo recitetur Officium, & Miſſa ce-

lebretur de Confeſſore non Pontifice ſingulis annis juxta Rubricas Breviarii, & Miſſalis Romani die vii. Julii, cum dieſ ix. Decembris, qua ipſe Servus Dei Spiritum Creatori reddidit, & alia plures illam ſubſequentes, ut notum eſt, impeditæ reperiuntur. Porro recitationem Officii, ac Miſſæ celebrationem huiusmodi fieri concedimus in locis duntaxat inſcripſis, videlicet in Oppido Mirecuriæ Tullenſis Diœceſis, in quo dictus Servus Dei natus eſt, in Monasterio, ſeu Abbatia de Calmuſiaco, Gallice Chaumouſey, ubi Habitum præſati Ordinis Canonicoꝝ Regularium ſuſcepit, Profeſſionemque Regularem emiſit, in Oppidis Mataiacuriæ ejusdem Tullenſis Diœceſis, in quo curam Animarum obivit, ejusque Venerabile Corpus requieſcit, ſeu depositum repèritur, & Graſi in Comitatu Burgundiæ, unde ad Cælos evolavit, & ubi Cor illius aſſervatur, ac Lunevillæ, ubi prima ſuſceptæ Reformationis fundamenta jecit, ab omnibus utriusque ſexus Chriſti Fidelibus tam Sæcularibus, quam Regularibus, qui ad Horas Canonicas, necnon in univerſa Congregatione Salvatoris Noſtri, ac Eccleſiis, ſive Capellis, vel Oratoriis Congregationis Monialium ſub titulo Dominiæ Noſtræ, quas idem Dei Servus reformavit, ac reſpectively inſtituit, ſicut præmittitur, &, quantum ad Miſſas attinet, etiam ab omnibus Præſbyteris, ad Eccleſias, in quibus Feſtum peragetur, conſtuentibus. Præterea primo duntaxat anno a datis hiſce Literis, & quoad Indias, a die quo eadem Literæ illuc pervenerint, inchoando, in Eccleſiis Oppidoꝝ, Monasterii, ſeu Abbatiz, ac utriusque Congregationis huiusmodi Sollemnia Beatificationis ipſius Servi Dei cum Officio, & Miſſa ſub Ritu duplici majori die ab Ordinariis gratiam, & communionem Sedis Apoſtolicæ habentibus reſpectively conſtituta, poſtquam tamen in Baſilica Principis Apoſtolorum de Urbe celebrata fuerint eadem Sollemnia, præ quæ re diem xxx. currentis menſis Januarii aſſignamus, pariter celebrandi ſacimus po-

potestatem : Non obstantibus Constitutionibus , & Ordinationibus Apostolicis , ac Decretis de non Cultu editis , ceterisque contrariis quibuscumque . Volumus autem , ut presentium Literarum Transumptis , seu Exemplis , etiam impressis , manu Secretarii supradictæ Congregationis Cardinalium subscriptis , & Sigillo Præfæcti , seu Pro-Præfæcti ejusdem Congregationis munitis eadem

33
prorsus fides ab omnibus , & ubique tam in Judicio , quam extra illud habeatur , quæ ipsis presentibus haberetur , si forent exhibitæ , vel ostensæ . Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Anulo Piscatoris die decima Januarii 1730. Pontificatus Nostri anno sexto .

Pro D. Card. Oliverio
C. Archiepiscopus Emissenus .

BEATIFICATIO SERVÆ DEI CATHARINÆ DE
RICCIIS MONIALIS EXPRESSE PROFESSÆ
ORDINIS SANCTI DOMINICI.

C L E M E N S P A P A XII.

Ad perpetuam rei memoriam.

IN Apostolicæ dignitatis fastigio nullis licet meritorum Nostrorum suffragiis , per ineffabilem Divinæ Bonitatis abundantiam constituti ad ea , per quæ Sacrarum Virginum cum Cælesti Sponso in Beata Æternitate regnantium , in quibus , utpote vasculis imbecillioribus , opus dexteræ Excelli mirabilius apparuit , ac tanquam pretiosis monilibus multipliciter gaudet , atque resulget Ecclesiæ Matris gloriosa fecunditas , Cultus , & Veneratio in terris promoveatur , libenter intendimus ; sicut pia Christifidelium , præsertim Catholicorum Principum , vota postulant , & ad Omnipotentis Dei gloriam , ipsiusque Ecclesiæ decus , & præsidium , ac ædificationem Fidelium , & Animarum salutem cognoscimus in Domino expedire . Cum itaque , accurate discussis , atque perpensis per Congregationem Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Sacris Ritibus Præpositorum Processibus de Sedis Apostolicæ licentia confectis super Vitæ Sanctitate , & virtutibus in gradu heroico , quibus Serva Dei Catharina de Ricciis Monialis expresse Professæ Ordinis Sancti Dominici claruisse , necnon miraculis , quæ ad ejus intercessionem a Deo patrata-

Tom. XIV.

fuisse assererentur , Congregatio præfata coram Nobis constituta , auditis etiam Consultorum Suffragiis , unanimiter censuerit , ad ejusdem Servæ Dei Beatificationem , quandocumque Nobis videretur , tuto procedi posse : Hinc est , quod Nos piis , atque enixis dilecti Filii Nobilis Viri Joannis Gastonis Hetruriæ sibi subiectæ Magni Ducis , ac totius Ordinis Sancti Dominici , necnon dilectarum in Christo Filiarum Monialium Monasterii S. Vincentii Civitatis Pratenf. in quo prædicta Serva Dei Regularem Professionem emisit , atque in Domino obdormivit , supplicationibus Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati , de memoratorum Cardinalium consilio , & assensu , auctoritate Apostolica , renore presentium indulgemus , ut eadem Serva Dei CATHARINA DE RICCIIS in posterum Beatæ nomine nuncupetur , ejusque Corpus , & Reliquiæ venerationi Fidelium (non tamen in Processionibus circumferenda) exponantur , Imagines quoque radiis , seu splendoribus exornentur , ac de ea sub Ritu duplici recitetur Officium , & Missa celebretur de Virgine non Martyre singulis annis juxta Rubricas Breviarii , & Missalis Romani die xiiii. Februarii . Porro reci-

E ta-

tationem Officii, ac Missa celebrationem hujusmodi fieri concedimus in locis tantum infra scriptis, nempe in Civitate Florentina, ubi dicta Serva Dei ortum habuit, in præfata Civitate Præterea, ubi diem clausit extremum, ac in universo Ordine Sancti Domini tam Fratrum, quam Monialium, cujus Habitum gessit; & quantum ad Missas attinet, etiam a Sacerdotibus confluentibus. Præterea, primo duntaxat anno a datis hisce Literis, & quoad Indias, a die quo eadem præsentem Literam illic pervenerint, inchoando, in Ecclesiis Civitatum Florentin. ac Præterea. & Ordinis prædictorum Solemnia Beatificationis ejusdem cum Officio & Missa sub Ritu duplici majori, die ab Ordinariis respective constituta, & intra sex menses promulganda, postquam tamen in Basilica Principis Apostolorum de Urbe celebrata fuerint ejusmodi Solemnia, pro qua re diem xxix. mensis

Novembris proximo venturi assignamus, pariter celebrandi facimus potestatem: Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Decretis de, & super non Cultu editis, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut ipsarum præsentium Literarum Transumptis, seu Exemplis, etiam impressis, manu Secretarii supra dictæ Congregationis Cardinalium subscriptis, & Sigillo Præfecti, seu Pro-Præfecti ejusdem Congregationis munitis eadem prorsus fides ab omnibus, & ubique tam in Judicio, quam extra illud habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Anulo Piscatoris die prima Octobris 1732. Pontificatus Nostri anno tertio.

F. Cardinalis Oliverius.

BEATIFICATIO SERVI DEI ALEXANDRI SAULII EX
CLERICIS REGULARIBUS SANCTI PAULI BAR-
NABITIS NUNCUPATIS, PRIMUM ALE-
RIÆ, DEINDE PAPIÆ EPISCOPI.

B E N E D I C T U S P A P A X I V .

Ad perpetuam rei memoriam.

Benignitatem Dei nostri, & divitiarum bonitatis ejus in Servi Dei Alexandri Saulii primum Aleriz, deinde Papiæ Antistitis virtutibus, ac meritis extollere & prædicare, non religionis modo debitum esse ducimus officium; sed nihil etiam intelligimus in hac temporum conditione esse opportunius, quam ut universis Christianis animarum maxime Pastoribus uberiora suppetant ad imitationem exempla; atque in ejusdem patrocinio, factisque admirandis præsidia ad pacem, tranquillitatem, & salutem tam inter Christianos omnes, quam inter eos potissimum populos procurandam, quos ab illo per viginti & amplius annos non tamquam

solum Aleriz Episcopo, sed totius Christianæ Apostolo, olim salutaribus monitis, ac legibus instructos, & moribus correctis, extinctis odiis, conciliatis animis, reformatisque Clericis, viam mandatorum Dei currere edocuit ipsa rerum humanarum divinarumque perturbatio jamdudum inibi exorta a tradita sanctissima disciplina alienos tenet. Ea propter inter præcipuas partes Apostolici muneris, quod altissimo Divinæ sapientiæ consilio infirmitati nostræ impositum est, illam ministerio nostro rite sancteque obeundo magis congruentem reputamus, ut ad cælestem Nobis promerendam opem studeamus, quantum Nobis ex alto conceditur, ad om-

omnipotentis Dei gloriam, Catholicæ Ecclesiæ decus, bonumque Christiani Populi exemplum, promovere Cultum & Venerationem ejusdem Servi Dei, qui, pueritiæ curriculo summa cum pietatis, & doctrinarum laude confectio, severioris disciplinæ institutum in Congregatione Clericorum Regularium S. Pauli Barnabitarum nuncupata amplexus, omnium religiosarum virtutum splendore longe lateque præfulsit, & ad Pastorales ovium sibi commendatarum curas evocatus, ita se gessit, ut optimi Pastoris officio perfunctum a Pastorum Principe Jesu Christo æterna mercede donatum fuisse non dubitemus. Cum igitur mature diligenterque discussis, atque perpensis per Congregationem Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Card. Sacris Ritibus Præpositorum Processibus de Apostolicæ Sedis licentia concessis super Vitæ Sanctitate, & virtutibus tam theologicis, quam moralibus, in gradu heroico, quibus idem Servus Dei Alexander Saulius multipliciter claruisse, necnon miraculis, quæ ad ejus intercessionem, & ad manifestandam hominibus ipsius Sanctitatem, a Deo patrata fuisse asserbatur; eadem Congregatio eorum Nobis constituta, auditis etiam Consultorum suffragiis, uno spiritu, unaque voce censuerit, posse, quandocumque Nobis videretur, prædictum Servum Dei Beatum declarari cum consuetis Indultis; hinc est, quod Nos ipsi atque enixis quamplurimum Venerabilium Fratrum Archiepiscoporum, & Episcoporum, necnon Dilectorum Filiorum Magistratum, Procerum, & Populorum Italiz præsertim, ac totius insuper antedictæ Congregationis Clericorum Regularium Sancti Pauli supplicationibus (quas olim etiam humiliter datas fel. record. Prædecessoribus nostris Innoc. Papæ X. clar. mem. Ferdinandus Romanorum Rex in Imperatorem electus, Clementi Papæ X. bon. mem. Emmanuel Sabaudiz Dux, & Innoc. Papæ XI. Cosmus itidem bon. mem. Etruriz sibi subjunctæ Magnus Dux piarum suarum precum accessione roboraverant,

& felicis pariter recordationis Clementi Papæ XII. itidem Prædecessori nostro Charissima in Christo Filia nostra Maria Amalia utriusque Siciliæ, & Hierusalem Regina illustris, ac Nobis ipsis nuper dilecti Filii nobiles Viri Dux & Respublica Januensis renovant) Nobis super hoc humiliter porrectis benigne inclinæ, de supradictæ Congregationis consilio & assensu, auctoritate Apostolica tenore præsentium indulgemus, ut idem Dei Servus Alexander Saulius in posterum Beati nomine nuncupetur, ejusque Corpus & Reliquiæ venerationi Fidelium (non tamen in Processionibus circumferendæ) exponantur. Imagines quoque radiis, seu splendoribus exornentur, ac de eo quotannis die vigesima tertia Aprilis recitetur Officium & Missa de Communi Confessoris Pontificis cum Oratione a Nobis approbata, juxta Rubricas Breviarii, & Missalis Romani. Porro recitationem Officii, & Missæ celebrationem hujusmodi fieri concedimus dumtaxat in universa Congregatione eorundem Clericorum Regularium Sancti Pauli Barnabitarum, in Civitate Mediolanensi, ubi natus, & Regularem emisit Professionem, in Diocæsi tam Alericensi, quam Trojensi, quibus Episcopus præfuit, & in Civitate Januensi, unde Originem duxit, & ubi adhuc ejus nobilis Gens & Familia perstat, ab omnibus utriusque sexus Christianis tam Secularibus, quam Regularibus, qui ad Horas Canonicas tenentur, & quantum ad Missas attinet, etiam ab omnibus Sacerdotibus ad Ecclesias, in quibus Festum peragatur, confluentibus. Præterea primo dumtaxat anno a datis hisce literis, & quoad Indias a die, quo eadem litteræ illuc pervenerint, inchoando, in Ecclesiis Congregationis Civitatum & Diocesium antedictarum Solemnia Beatificationis ipsius Servi Dei cum officio & Missa sub ritu duplici majori, die ab Ordinariis respectively constituta, postquam in Basilica nostra Sancti Petri in Vaticano de Urbe celebrata fuerint eadem Solemnia ipsa die 23. currentis mensis Aprilis, pariter celebran-

di facimus potestatem, non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Decretis de non Cultu editis, ceterisque contrariis quibuscumque: Volumus autem, ut earundem presentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu Secretarii dictæ Congregationis Cardinalium, subscriptis, & sigillo Præfecti ejusdem Congregationis munitis eadem prorsus

fides ab omnibus, & ubique, tam in judicio, quam extra illud habeatur, quæ ipsis presentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die 23. Aprilis 1741. Pontificatus Nostri Anno Primo.

D. Cardinalis Passioneus.

BREVE BEATIFICATIONIS BEATI CAMILLI DE LELLIS FUNDATORIS CLERICORUM REGULARIUM MINISTRANTIIUM INFIRMIS.

B E N E D I C T U S P A P A X I V .

Ad perpetuam rei memoriam.

IN virtutibus, rebusque a Servo Dei CAMILLO DE LELLIS Congregationis Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis fundatore ad divini honoris cultum promovendum, augendumque, & ad opportuna procurandæ animarum Christianorum salutis commoda, ac remedia comparanda præclare gestis, in quibus magnificata est dextera Excelsi, & amplissime triumphavit virtus Spiritus Sancti, divina ipsius misericordiarum Patris, qui mirabilis est in Servis suis, opera revelare, & confiteri non solum honorificum, sed in hac potissimum aspera temporum conditione salutare etiam, ac necessarium esse ducimus, ut & universi Christiani fideles benignitatem Dei nostri, & divitias bonitatis ejus prædicantes, nova, atque uberrima habeant ad imitationem exempla, & ipse Servus Dei meritis honoribus mactatus in terris certa e Cælis patrocinio suo in diebus nostris impetret perpetuè inter Christianos Principes pacis communis, Populorum tranquillitatis, & æternæ salutis auspicia, atque præsidia. Erraverat ille quidem a semita, quam tenuerant Servi Dei, qua iter ad Cælestem Patriam intenditur, & ipsum fore persecutum capta quædam in natiuitate au-

guria addicebant; sed peculiari misericordie Dei providentia in viam rectam in solemnibus die Purificationis Beatæ Virginis Mariæ Immaculatæ sacra revocatum adeo replevit spiritus timoris Domini, spiritus consilii, & fortitudinis, ut ejusdem amoris igne accensus, amare ferveret; atque arduum Christiana poenitentia, & perfectionis stadium ingressus, curriculum omnium virtutum, relicto aliis, atque sui præsertim Institutii Alumnis ad præeuntem impigre sectandum incitamento, confecerit; Unde a bonorum omnium largitore Deo immortalis beatitudinis bravium accepisse nullus ambigendi sit locus. Quamobrem nihil ad supremum, gravissimumque Apostolicæ servitutis in Catholica Ecclesiæ procuratione imbecillitatem nostræ per ineffabilem divinæ bonitatis abundantiam demandatum ministerium rite sancteque obeundum intelligimus esse aprius, aut magis idoneum, quam ut, quantum Nobis ex Alto conceditur ejusdem Servi Dei CAMILLI de Republica Christiana, atque hac Alma Urbe nostra, in qua maxime luculentissima suarum virtutum prætulit specimina, & mortali vitæ finem imposuit, benemerendissimi cultum, & venerationem ad Omnipotentis Dei gloriam, Catholicæ Ecclesiæ decus, & Chri-

& Christiani populi utilitatem promoveamus. Cum itaque, mature, diligenterque discussis, atque perpenſis per Congregationem Ven. Fratrum Noſtrorem S. R. E. Cardinalium ſacris Ritibus præpoſitorum proceſſibus de Apoſtolice Sedis licentia conſectis ſuper vitæ ſanctitate, & virtutibus tam Theologicis, quam Moralibus in gradu heroico, quibus eundem Servum Dei CAMILLUM DE LELLIS multipliciter clariſſe, nec non miraculis, quæ ad ejus interceſſionem, & ad manifeſtandam hominibus ipſius ſanctitatem a Deo patrata fuiſſe aſſerebatur, eadem Congregatio coram Nobis conſtituta, auditis etiam Conſultorum ſuffragiis, uno ſpiritu, unaque voce cenſuerit, poſſe, quandocumque Nobis videretur, prædictum Servum Dei BEATUM declarari cum conſuetis indulgiſ. Hinc eſt, quod Nos piis, atque enixis antedictæ Congregationis Clericorum Regularium Miniſtrantium Infirmis jamdudum ſæpius porrectis ſupplicationibus, quibus olim ſuas, & cl. me. Hiſpaniarum Reges Catholici, tum Philippus III. tum Philippus IV. ad ſel. rec. Paulum PP. V. Greg. PP. XV. & Alex. PP. VII. Prædeceſſores noſtros, & utriuſque ſexus Principes, ac Duces, nec non Nobiles Viri Electi Civitatis Neapolitanæ, alique ex Ordine Eccleſiaſtico preces, & vota conjunxerant, Nobis nuper iterum porrectis benigne inclinati, de ſupradictæ Congregationis conſilio, & aſſenſu, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium indulgemus, ut idem Servus Dei CAMILLUS DE LELLIS in poſterum BEATI nomine nuncupetur, ejusque Corpus, & Reliquiæ venerationi fidelium (non tamen in proceſſionibus circumferendæ) exponantur; Imagines quoque radiis, ſeu ſplendoribus exornentur, ac de eo quotannis die xv. menſis Julii recitetur Officium, & Miſſa de Comuni Confeſſoris non Pontificis cum Oratione a

Nobis approbata juxta Rubricas Brevariarii, & Miſſalis Romani. Porro recitationem Officii, & Miſſæ celebrationem hujusmodi fieri concedimus dumtaxat in univerſa Congregatione eorundem Clericorum Regularium Miniſtrantium Infirmis, & in Civitate, ac Diœceſi Theatina, ubi natus, ab omnibus utriuſque ſexus Chriſtiffidelibus tam Sæcularibus, qua Regularibus, qui ad Horas Canonicas tenentur, & quantum ad Miſſas attinet, etiam ab omnibus Sacerdotibus ad Eccleſias, in quibus Feſtum peragetur, conſluentibus. Præterea primo dumtaxat anno a datis hiſce literis, & quoad Indias a die quo eadem literæ illuc pervenerint, inchoando, in Eccleſiis Congregationis, Civitatis, & Diœceſis antedictæ ſolemnia Beatificationis ipſius Servi Dei cum Officio, & Miſſa ſub ritu duplici majori, die ab Ordinario reſpectively conſtituta, poſtquam in Baſilica noſtra S. Petri in Vaticano celebrata fuerint eadem ſolemnia Dominica ſecunda poſt Paſcha Reſurrectionis D. N. JESU CHRISTI currentis anni MDCCXLII. pariter celebrandi facimus poteſtatem. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Decretis de non cultu editis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, ut eorundem præſentium literarum tranſumptis, ſeu exemplis, etiam impreſſis, manu Secretarii dictæ Congregationis Cardinalium ſubſcriptis, & ſigillo Præfecti ejusdem Congregationis eadem prorsus fides ab omnibus, & ubique tam in judicio, quam extra illud habeatur, quæ ipſis præſentibus haberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſenſæ. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub Anulo Piſcatoris die VII. Aprilis MDCCXLII. Pontificatus Noſtri Anno Secundo.

D. Card. Paſſioneus.

APPENDIX SEXTA. BREVE

SOLEMNIS BEATIFICATIONIS BB. MARTYRUM GORCOMIENSIVM UNDECIM EX ORDINE FRATRUM MINORVM SANCTI FRANCISCI DE OBSERVANTIA, ET ALIORVM OCTO, QUI IN ODIUM ORTHODOXÆ FIDEI 9. JULII 1572. SIMUL BRILÆ PEREMPTI SUNT.

De quo in superiori Cap. 27.

CLEMENS PAPA X.

Ad perpetuam rei memoriam.

Sanctorum Martyrum, quos a caritate Christi non tribulatio, non angustia, non fames, non auditas, non periculum, non persecutio, non gladius separavit, sed Fidei, dilectionisque vigor in cruciatuum certamina, Agonotheta Christo adjuvante victores præstitit, & confirmato passionis cursu, ad cælestis Coronæ gloriā evexit, agones, & triumphos in Sancta Dei Ecclesia celebrari, ac condignis laudum præconiis, atque venerationis honoribus decorari decet; ut, qui sanguinis sui pretio immortalitatem emerunt, illustraque invictæ virtutis suæ exempla reliquerunt, de nostra sint solliciti, qui de sua sunt salute securi, & pia, potentique apud Imperatorem nostrum, qui in fortissimorum pugilum suorum honoribus honoratur, & cui ipsi in stolis candidis die, ac nocte serviunt in Templo ejus, intercessione, imbecillitati nostræ inter sæculi tentationes laboranti cælestis gratiæ munera

impetrent, quibus & nos rectum vitæ cursum tenere, & propositum nobis æternæ beatitudinis bravium consequi mereamur. In hanc Nos curam ex debito Pastoralis Officii, quod infirmitati Nostræ credidit Divina dignatio, propensis studiis incumbentes flagitantia id ipsum Christifidelium vota, & exauditionis gratiam libenter admittimus; sicut ad gloriā Omnipotentis Dei, ad exaltationem Catholicæ Fidei, spiritualemque Fidelium consolationem, atque ædificationem salubriter in Domino expedire arbitramur. Cum itaque mature, diligenterque discussi, & perpensi fuerint per Congregationem Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium Sacris Ritibus Præpositorum Processus de hujus Sanctæ Sedis Apostolicæ licentia confecti super Martyrio, & causa Martyrii novemdecim Dei Servorum Gorcomiensium nuncupatorum, undecim quidem Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci de Observantia nuncupatorum, videlicet Nicolai Pichi Gorcomiensis Guardiani, Hieronymi Werdani

deni Vicarii, Theodorici Emdeni Amesfortii, Nicasii Joannis Hezii, Willehadii Dani, Godufredi Mervellani, Antonii Weldani, Antonii Hornariensis, Francisci Rodii Bruxellensis Sacerdotum, & Petri Ascani, ac Cornelii Wicani Laicorum, & aliorum octo, nempe Joannis Sacerdotis Ordinis Prædicatorum, & Adriani Becani, ac Jacobi Lacopii Aldenardensis amborum Ordinis Præmonstratensis, & Joannis Ostervvicani Canonici Regularis Ordinis Sancti Augustini, ac Leonardi Vecchellii Buscoducensis, Nicolai Poppelii Weldani, Godefridi Donei Gorcomiensis, & Andrea Waltheri Sacerdotum, & Parochorum secularium, qui omnes simul in odium Catholicæ Fidei, Primatus Romanæ Ecclesiæ, & Augustissimi Eucharistiæ Sacramenti post atrocissima, & immanissima tormenta Brilæ in Hollandia Anno 1572. interfecisti Palmam Martyrii accepisse afferebantur, ac super Signis, Prodigiis, & miraculis, quæ ad manifestandam Mundo finalem eorum perseverentiam a Deo edita, & parata fuisse dicebantur; factaque demum coram Nobis omnium, quæ in hac causa gesta sunt, plena, & distincta relatione, præfata Congregatio Cardinalium, auditis etiam Consultorum Suffragiis, censuerit posse, quandocumque Nobis videretur ad Sollemnem eorumdem Dei Servorum Canonizationem tuto deveniri, interim vero indulgeri, ut in universo Terrarum Orbe Beati nuncupentur: Hinc est, quod Nos piis, atque enixis Carissimi in Christo Filii Nostri Leopoldi Romanorum Regis Illustris in Imperatorem electi, aliorumque Principum, ac diversorum, præsertim Belgii, Antistitum, necnon Ducatus Brabantiae, & Comitatus Flandriæ Ordinum, ac dilectorum Filiorum Francisci Mariæ a Cremona Ministri Generalis, & totius Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci de Observantia nuncupatorum, & signanter Ignatii de Broeyer ejusdem Ordinis Professoris, & Secretarii Generalis, ac Nationis Germano-Belgiæ Ordinis huiusmodi in Romana Curia negotiorum Gestoris, seu Agentis

Generalis, huiusque causæ Procuratoris supplicationibus Nobis, & huic Sanctæ Sedis super hoc humiliter porrectis benigne inclinatis, de memoratorum Cardinalium consilio, & unanimi assensu, Auctoritate Apostolica, tenore præsentium indulgemus, ut præfati Servi Dei Nicolaus Pichus, Hieronymus Werdanus, Theodoricus Emdenus, Nicasius Joannes Hezius, Willehadus Danus, Godefridus Mervellanus, Antonius Werdanus, Antonius Hornariensis, Franciscus Rodius, Petrus Ascanus, Cornelius Wicanus, Joannes Adrianus Becanus, Jacobus Lacopius, Joannes Ostervvicanus, Leonardus Vecchellius, Nicolaus Poppelius, Godefridus Duneus, & Andreas Waltherus in posterum Beatorum nomine nuncupentur, eorumque Corpora, & Reliquiæ Venerationi Fidelium (non tamen in Processionibus circumferenda) exponantur, Imagines quoque radiis, seu splendoribus exornentur, ac de eis quotannis die felicitis eorum transitus recitetur Officium, & Missa celebretur de Comuni plurimorum Martyrum juxta Rubricas Breviaris, & Missalis Romani. Porro recitationem Officii, & Missæ celebrationem huiusmodi fieri concedimus in locis duntaxat infra scriptis, videlicet in tota Hollandia ab omnibus utriusque sexus Christi Fidelibus tam Sacularibus, quam Regularibus, qui ad Horas Canonicas tenentur, ac in Ecclesiis tam Fratrum, seu Canonicorum Regularium, quam Monialium omnium Ordinum, quos memorati Servi Dei suo Martyrio illustrarunt; & quantum ad Missas attinet, etiam a Sacerdotibus ad Ecclesias huiusmodi confluentibus. Præterea, primo duntaxat anno a datis hisce Literis, & quoad Indias, a die, quo eadem Literæ illuc pervenerint, incipiendo, in Ecclesiis Hollandiæ, & Ordinum præfatorum respective Sollemnia Beatificationis eorumdem Dei Servorum cum Officio, & Missa sub Ritu duplici majori, die ab Ordinariis respective constituta, & intra sex menses promulganda, postquam tamen in Basilica Principis Apostolorum de Ur-

Urbe celebrata fuerint eadem Sollemnia, quam ad rem diem xxiv. currentis Mensis Novembris assignamus, pariter celebrandi facimus potestatem: Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Decretis de non Cultu editis, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut eandem præsentium Literarum Transumptis, seu Exemplis, etiam impressis, manu Secretarii prædictæ Congregationis Cardinalium subscriptis, & Sigillo Præfecti ejusdem Congregationis munitis eadem prorsus fides ab omnibus, & ubique tam in Judicio, quam extra illud habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Dat. Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Anulo Piscatoris die xiv. Novembris 1675. Pontificatus Nostri Anno Sexto.

I. G. Slusius.

Loc. ✱ Anuli Piscatoris.

In hanc Appendicem insertæ sunt Literæ Apostolicæ non ita obviæ, vel saltem adhuc non editæ in Bullario Romano, nonnullorum Dei Servorum formali Beatificatione Beatificatorum: cumque post Librum primum jam Typis editum Sanctissimus Dominus Noster Clemens Papa XII. in Beatorum numerum retulerit Servum Dei Josephum a Leonissa Sacerdotem expresse Professum Ordinis Capuccinorum Sancti Francisci, operæ præstium esse censemus Literas Apostolicas in hanc Additionem inferere.

CLEMENS PAPA XII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Pastorum Princeps Jesus Christus, cujus vices in terris plane immerentes gerimus, quemadmodum nova semper in Ecclesia sua instaurat exempla virtutum, & de terra nostra nos sibi suscitât, & erigit Servos, ut collocet eos cum Principibus populi sui, & solum gloriæ teneant in Cælis,

ac tanquam stellæ fulgentes in perpetuas æternitates, illuminent his qui in tenebris, & in umbra mortis sedent, ad dirigendos pedes nostros in viam pacis; ita Nos debitum Sacrosancti Apostolatus nostri officium ducimus, & Catholicæ Religioni magis adaugendæ, & Christifidelibus ad pietatem amplius excitandis in hac temporum conditione valde opportunum, ut benignitatem Dei nostri, & memoriam sanctitatis ejus in virtutibus ac meritis Servorum suorum extollentes, ac prædicantes, eorum præsertim debitæ venerationis cultum promovere satagemus, qui postquam lubricum inter blandientis mundi illecebras pueritiæ iter mira cum morum innocentia confecerunt, arduum perfectionis curriculum sub severioris disciplinæ instituto ineuntes, non solum dignos in pietatis, & doctrinarum palæstra progressus fecerunt, verum etiam verbo & exemplo faciem ceteris præferentes, adeo incredibili Divinæ gloriæ, & animarum salutis procurandæ zelo exarserunt, ut, omnes Christo lucrificandi causa, labores, ludibria, verbera, cruciatus, ac mortem ipsam Christiana fortitudine contemnentes, tandem evolarint ad coronam legitime certantibus repositam in Cælis a bonorum omnium largitore Deo, qui servorum suorum agones ac labores laudabiliter pro sui nominis gloria completos, signis etiam, & miraculis illustrare dignatus est. Cum itaque mature diligenterque discussis atque perpensis per Congregationem Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Sacris Ritibus Præpositorum Processibus de Apostolicæ Sedis licentia confectis super vitæ sanctitate, & virtutibus tam Theologicis, quam Moralibus in gradu heroico, quibus Servum Dei Josephum a Leonissa Presbyterum expresse Professum Ordinis Fratrum Minorum Sancti Francisci Capuccinorum nuncupatorum multipliciter claruisse, necnon miraculis, quæ ad ejus intercessionem, & ad manifestandam hominibus ipsius Sanctitatem a Deo patrata fuisse afferebatur; eadem Congregatio

co-

coram Nobis constituta, auditis etiam Consultorum suffragiis, uno spiritu, unaque voce consuerit, posse, quando-cumque Nobis videretur, prædictum Servum Dei BEATUM declarari cum consueta Indultis: Hinc est, quod Nos piis atque enixis nonnullorum Venerabilium Fratrum Antistitum, Catholicorum Principum, & Universitatum, necnon totius memorati Ordinis Fratrum Minorum Sancti Francisci Capuccinorum, & nominatim Gregorii a Roma ejusdem Ordinis Sacerdotis expresse Professi, hujusque causæ Postulatoris, supplicationibus Nobis & huic Sanctæ Sedi super hoc humiliter porre-ctis benigne inclinati, de supradictæ Congregationis consilio & assensu, auctoritate Apostolica, tenore præsentium indulgemus, ut præfatus Servus Dei Josephus a Leonissa in posterum BEATI nomine nuncupetur, ejusque Corpus & Reliquiæ venerationi Fidelium (non tamen in Processionibus circumferendæ) exponantur; Imagines quoque radiis, seu splendoribus exornentur, atque de eo quotannis die felicitis ejus transitus, seu alia die non impedita illam immediate sequenti, recitetur Officium, & Missa celebretur de Communi Confessoris non Pontificis, juxta Rubricas Breviarii, & Missalis Romani. Porro recitationem Officii, & Missæ celebrationem hujusmodi fieri concedimus duntaxat in universo Ordine Minorum Sancti Francisci Capuccinorum utriusque sexus, in loco Leonissæ Diocesis Spoletanæ, in quo natus est, & ubi venerabile ipsius Corpus requiescit, atque

in Terra Amatricis Reatinæ Diocesis, unde ad Cælos evolavit, ab omnibus utriusque sexus Christifidelibus tam Sæcularibus, quam Regularibus, qui ad Horas Canonicas tenentur; & quantum ad Missas attinet, etiam ab omnibus Sacerdotibus ad Ecclesias, in quibus Festum peragetur, confluentibus. Præterea primo duntaxat anno a datis hisce Literis, & quoad Indias, a die quo eadem Literæ illuc pervenerint, inchoando, in Ecclesiis Ordinis, Locis, ac Terræ præfatorum Sollemnia Beatificationis ipsius Servi Dei cum Officio & Missa sub ritu duplici majori, die ab Ordinariis respective constituta, postquam tamen in Ecclesia Lateranensi de Urbe celebrata fuerint eadem Sollemnia, pro qua re diem vigesimam secundam currentis mensis Junii assignamus, pariter celebrandi facimus potestatem: Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Decretis de non Cultu editis, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut earumdem præsentium Literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu Secretarii dictæ Congregationis Cardinalium subscriptis, & sigillo Præfecti ejusdem Congregationis munitis, eadem prorsus fides ab omnibus & ubique tam in Judicio, quam extra illud, habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Anulo Piscatoris die 19. Junii 1737. Pontificatus Nostri Anno septimo.

APPENDIX SEPTIMA. COMPENDIA

VITÆ, VIRTUTUM, ET MIRACULORUM NECNON
ACTORUM IN CAUSIS CANONIZATIONIS BEA-
TORUM PII QUINTI, ANDREÆ AVELLINI,
FELICIS A CANTALICIO, ET CATHA-
RINÆ DE BONONIA,

De mandato Sanctæ Memoriz

CLEMENTIS XI.

Composita ab hujus Operis AUCTORE tunc FIDEI PRO-
MOTORE, ægrotante bonæ memoriæ INGHIRAMIO
Secretario Congregationis Sacrorum Rituum.

De quibus nempe in superiori Cap. 34.

*Compendium Vitæ, Virtutum, & Miraculorum, necnon Actorum
in Causa Canonizationis B. Pii QUINTI Summi Pontificis
ex Secretaria Congregationis Sacrorum Rituum.*

IUS, inter Romanos Pon-
tifices hujus nominis Quint-
tus, Michael antea dictus,
in Oppido Boschi Derthon-
ensis Diocesis in Insu-
bria natus est, anno re-
paratæ salutis 1504. quarto decimo Ka-
lendas Februarii, Paulo Ghislerio Pa-
tre, Matre vero Dominica Augeria.
Etenim Ghisleria Gens, quæ Bononiæ
perantiqua Nobilitate illustris, atque
Ordini Senatorio adscripta, Civili-
um dissidiorum causa, ut ab Historicis me-
moriz proditum est, in varias Italiæ
Regiones distracta fuerat, præfato etiam
apud Insubres Oppido sedem, ac do-
micilium posuit: ubi, quamquam ob
rei familiaris inopiam in angustum re-
ducta, nihilominus tamen usque ad Mi-

chaelis ortum inter principes ejusdem
Oppidi Familias locum tenere visa fuit.
Michael igitur hujus Gentis Alumnus
sacro regenerationis lavacro Calo rena-
tus, & pia, Christianaque educatione
ad majora Viroreque fastigia præforma-
tus, statim ac quartum decimum ætatis
annum attigit (prævenerat enim eum
Dominus in benedictionibus dulcedinis)
Mundo vale dixit, & Fratrum Prædi-
catorum Instituto nomen dedit: in quo
quidem exacta disciplinæ regularis ob-
servantia cum primis elucens, Genuæ
Sacerdotio initiatus fuit anno 1528. Post-
modum vero, ubi quam multa Ordini
munia, Lectoris scilicet, Prioris,
& Definitoris, ut vocant, laudabiliter
obivit, peracto summa fidelitate, ac
prudentia apud Novocomenses primum,
de-

deinde apud Bergomates Fidei Quasitoris munere, Supremæ Romanæ Inquisitionis Commissarius renuntiatus est. Quo quidem in munere cum strenue, fideliterque laborasset, Paulus IV. Pontifex Maximus ad Episcopale Regimen Nepesinæ Ecclesiæ illum assumpsit, ac subinde anno 1557. in Sacrum Cardinatum Ordinem cooptavit; eique Supremi, ac perpetui Inquisitoris provinciam nemini umquam antea, nec postea collatam demandavit, facta omnibus Episcopis, ac Delegatis iussione, ut in rebus ad Sanctum Officium pertinentibus ipsum veluti Superiorem agnoscerent. Hanc vero amplissimam Dignitatem Pius Quartus, qui Paulo Quarto in Pontificatu successerat, Cardinali Alexandrino (hoc enim nomine Beatus Pius inter Purpuratos Patres dignoscebantur) nedum confirmavit, verum etiam a Nepesino Episcopatu ad regendam ampliorum Ecclesiam Montis Regalis in Subalpinis Pium novis in dies fulgentem meritis transtulit. Interea, Pio Quarto die 6. Decembris anni 1565. viam universæ carnis ingresso, Cardinalis Alexandrinus summo omnium Patrum consensu Pontifex Maximus renuntiatur die 7. Januarii anni 1566. qui, assumpto Pii Quinti nomine, postquam Ecclesiam rexisset annos sex, menses tres, dies viginti quator, ætatis suæ anno sexagesimo octavo obdormivit in Domino, & ad Cælestem Patriam migravit.

Ex his, quæ hæcenus strictim, cursimque dicta sunt, perspicue colligi potest, quatuor fuisse gradus, ac veluti cardinales, quibus Vitæ Beati Pii decursus summa cum laude peractus est. Egit enim inter Fratres Prædicatores Viri Religiosi partes; in Ecclesia vero, tamquam lucerna super candelabrum posita, & lucens, & ardens, Episcopi, Cardinalis, ac Summi Pontificis Dignitate perfulsit. Quamdiu vero in Sancti Dominici Familia vixit, id unum semper præ oculis habuit, ac re ipsa implevit, ut singulas Ordinis sui Regulas, Sanctionesque servaret. Literarum studio addictus in eo totus erat, ut viva

probatorum Patrum exempla sibi proponeret imitanda; ratus, & quidem merito, basim, ac fundamentum Vitæ spiritualis in assidua ad Deum precatione, atque in legendis, imitandisque Sanctorum Virorum rebus gestis, Sancti Dominici præsertim, ac eorum, qui Dominicanam Familiam Sanctitatis fama illustraverant, esse collocanda. Præceptoris munere aliquando functus, ita perpetuo Auditores suos instituit, ut non solum ab eo scientiarum cognitionem acciperent, sed etiam ad formandos mores optima caperent documenta virtutum. Fratrum Regimini præpositus, Priorque designatus & rerum temporalium, & Animarum curam magna cum laude conjunxit: præsertim vero in regendis Sacrarum Virginum Cœnobiis diligens illius prudentia nulli unquam reprehensioni obnoxia mirabiliter enituit. Neque aliter se se exhibuit, cum munus Definitoris exercuit. Ita denique animo fuit non minus, quam corpore ad modestiam, ac gravitatem compositus, ut ab omnibus non jam Frater Michael (quod erat ei nomen a Baptismo inditum, & in Religione retentum) sed Sanctus Bernardinus passim appellaretur.

Verum in exercendo Sanctæ Inquisitionis ministerio plane invictus hujus Viri zelus pro tuenda Orthodoxa Religione apparuit. Etenim neque manifestum aliquando vitæ discrimen, neque Laicalium Potestatum, quæ metuenda erat, indignatio facere potuerunt, quin ille, ut par erat, cursum quibusdam Hæreticorum Libris Novocomensi cuidam Mercatori, ut per Italiam evulgarentur, transmissis fortiter inhiheret. Erat tunc temporis suo viduata Pastore Curienfis Ecclesia apud Rhätios; cui Canonicus quidam, e Gente Planta dictus, etsi suspectæ Fidei, ob suffragiorum numerum sorte præficiendus erat. Mittitur propterea hujusce causæ cognitor Beatus Pius, eaque ad Juris normam probe confecta, Hæreseos criminæ reus Canonicus ille declaratus est. Pius vero regi hanc totam ita forti animo gessit, ut nunquam Ordinis sui

indumenta per breve tempus exuere voluerit; quamquam eum omnes, ut alieno vestitu incederet, hortarentur, ne oculos Hæreticorum offenderet, qui capitale odium adversus Dominicanos Fratres profitebantur. Negavit id se facturum Pius, sancte testatus, se quam libentissime, si ita Deo visum fuerit, Sacra illa Veste indutum mortem appetiturum. Pari sane constantia Bergomensensem Civitatem ab Hæreticorum peste diligenter purgavit, ubi invicto animo adversus Medolacum falsæ doctrinæ Propagatorem acerrime institit, quamvis magna Amicorum, ac Conanguineorum copia suffultum, a quibus subinde graves excitata turbæ. Id quoque adversus ejusdem Urbis Episcopum, cujus profecto præpotens auctoritas eo devenerat insanix, ut quosdam nefarios homines mitteret, qui integerrimum Fidei Ministrum, vi dolove captum ultimo fato maximis cruciatibus addicerent. Verum uterque tandem jure, ac merito Hæreseos damnatus Hæreticorum pœnas luit. Medolacus enim carceri apud Venetos mancipatus extremum diem miserrime clausit; Episcopus vero e Sede Episcopali dignitatem amisit.

Quæ in Episcopatu Pius V. operatus est, cum iis, quæ Cardinalium Collegio adscriptus item gessit, una, eademque ratione considerata sunt. Etenim, ut diximus, eodem quasi tempore & Nepefinus Episcopus, & Cardinalis renunciatus est, pauloque post Montis Regalis Ecclesiam gubernavit. Quare hic primo loco sese offert admirabilis hujus Viri humilitas, qua ille Episcopale onus, ut viribus suis impar, sibi a Paulo Quarto oblatum a se avertere adnissus fuit; additis precibus, ut missionem a sæculi curis impetraret, utque in tranquilla Ordinis sui statione tandem aliquando quiesceret, atque ut pauperculus, & humilis in nidulo suo moreretur. At Divina providentia ad majora vocatus, tantum abfuit, ut voti compos efficeretur, ut amplissima Cardinalis Dignitate, quasi novo lumine cohonestaretur; nova enim hæc Dignitas splendorem, coloremque addidit

virtutibus suis: neque bene præparatum Pii animum, vel minimo humani factus tumore corruptit, sed intra cancellos consuetæ humilitatis, ac modestiæ ab omni ambitus suspicione liberum servavit. Etenim paucos in famulatum sibi adscivit homines probos illos quidem, quosque, veluti Filios Pater amantissimus, summa caritate profectus, more Religiosorum vitam secum agere consuefecit. Porro, cum ea tempestate apud Tridentinum coacta Synodo, ardua Religionis, Disciplinæque Ecclesiasticæ negotia tractarentur, illaque Romæ maturo consilio, ac discussione in Præsulum doctissimorum conventu examini subicerentur, magni ponderi apud omnes, summoque in pretio erant Cardinalis Alexandrini suffragia; qui sæpius, data opportunitate, liberrime in rebus maximi momenti mentem suam aperiebat, etsi quorundam odium incurrendum esse prævidisset. Dici vix potest, quanta fuerit hujus Viri erga pauperes liberalitas, præsertim cum non nisi infra necessarios sumptus annum Censum obtineret. Diœcesim Montis Regalis sollicitudine vere Pastoralis invisit, ut damna, quæ gravia, Prædecessorum hac de re negligentia, invaluerant, refarciret: sed, ubi nullum a Sæculari Magistratu auxilium ad puniendos Hæreticos impetrare potuit, Romam invitatus rediit, rebus illius Gregis ad Animarum salutem ea, qua potuit, prudentiori disciplina compositis. Nunc, ut ad ea gradum faciamus, quæ Pius, ut Pontifex Summus, exhibuit, exempla virtutum, illud in primis in eo mirabile fuit, quod nec quæsiisse unquam, nec optasse quidem supremæ Dignitatis fastigium visus fuerit; sed Pontificali oneri mira sibi Sacri Collegii consensione delato, non nisi post suas Deo ferventissimas preces, humillime collum submiserit. Jam vero ultra Compendii fines excurrere oporteret, si cuncta singillatim clementiæ, beneficiæque monumenta recensenda forent, quibus nedum eos, qui vel minimum commodi ipsi contulerunt, verum etiam illos qui

qui de se male meriti fuerant, abunde commulavit. Longum item nimis esset, orationum, precationumque frequentiam recensere, interdiu nunquam intermissam, de nocte vero sæpius adauctam, ubi alicujus momenti negotium erat decernendum. Nulla denique, quamvis proluxa, satis esset oratio, ut abstinentias carnis, macerationes, jejunia a Pissimo Pontifice inter tot, tantasque ardui ministerii curas numquam intermissa explicaret. Pius enim in Pontificatu, si vestium externam formam demas, nihil de pristina Religiosæ vitæ severitate quidquam immutaverat. Unum hic aperire sufficiat, illum scilicet non titulis, non divitiis, non novo quidem honoris gradu Consanguineos suos insignitos, ac donatos voluisse. Nam Michaelem Bonellum suum ex Sorore Pronepotem, non nisi postquam & Dominicanæ Familiæ nomen dedit, & Sacrarum Literarum peritiam adeptus est, & totius Sacri Collegii approbationem meruit, Cardinalibus adscriptis. Neminem item in Aula Pontificia locum habere passus est, nisi illum, quem probatæ vitæ ratio, atque integerrimi mores commendassent. Nulli apud ipsum ad Ecclesiæ Dignitates aditus patuit, nisi cui merita prudenti judicio expensa ad illas obtinendas viam stravissent, viresque ad illas probe exercendas abunde suppeditassent. Totus in eo fuit, ut Subditorum commoda provideret; Quorum querelas, supplicesque recursus, quantovis sanitatis suæ dispendio, data cuilibet fandi copia, prolataque audiendi patientia a mane usque ad vesperras, pene quotidie excipiebat. Flagrans in eo propagandæ Religionis Catholicæ desiderium; indefessus pro instauranda Ecclesiæ Disciplina labor: incredibilis, ac quasi perpetua in extirpandis erroribus vigilantia: ad sublevandam indigentium inopiam prona, & inexhausta beneficentia: pro tuendis Ecclesiæ Juribus ferreum pectus, ac robur invictum: talis demum, ac tantus in eo effulsit splendor virtutum, ut ab ejus Sanctitatis radio illustrati, & Nobilis quidam Anglus, & Ollicæ Dux;

Hebræique nonnulli ad admirabile Evangelii, Orthodoxæque Fidei lumen libenter acceperint; quos inter Elias quidam Archisynagogus divitiis, fama-que celebris una cum Filiis Vaticano in Templo Sollemni Ritu Beati Pii Pontificis manu Sacri Baptismatis gratiam accepit.

Qua rectitudine, qua justitia, qua æquitate S. Apostolicæ Sedis Regimen, totumque Ecclesiasticum Ordinem Pius administraverit, editæ ab eo Sanctiones inter Romanorum Pontificum Decreta typis evulgatæ, probe testantur. Quanta porro ipse fecerit, ut in Gallia, Belgio, Germania, Scotia, Anglia, Poloniaque facta testæ Catholica Religio conservaretur, ac propagaretur, ex autographis Scriptorum monumentis, ac publicis, omnique fide dignis Historicis colligi potest: atque, ut famigerata illa inter Christianos Principes adversus Selimum Turcarum Tyrannum & animorum, & armorum conspiratio perficeretur, ita Pium Quintum adlaborasse constat, ut merito, quod in ea gestum fuit Pii Quinti opus publica prædicatione dictum fuerit.

Cum Galliam omnem Hæresis Hugonottorum appellata susque deque verteret, atque hujus rei causa nonnulla essent parum Orthodoxæ Religionis consentanea in publicum emissa edicta, ita forti animo apud Regem Christianissimum institit Pius Quintus; ut illa penitus fuerint abrogata. Tum consilio, pecunia, comineatu, ac Militibus in Galliam, Duce Comite Sfortia Sanctæ Floræ Domino, opportune transmissis, taliter Catholicorum partes adjuvit, ut celebri adversus Hæreticorum Copias parta victoria, accisis illius Regni rebus non leve remedium allatum fuerit.

Neque minores in Belgio turbas ad labefactandam Religionem excitaverant Heterodoxi; quibus ne statim cursum inhiheret Hispaniarum Rex, curatis tantummodo in præsens politicis rebus, dilatoque in aliud tempus Religionis negotio; Auctores erant Aulicorum Consiliariorum quamplurimi. Pius igitur Pontifex evertit tam perniciofa consilia;

filia; collataque tempestive pecunia, nonnullisque inter Italos bellicosos Viris, ut Belgium pro Fide pugnaturi peterent, persuasis, in causa fuit, ut quamplurimæ, Albano Duce belli summam dirigente, de Hæreticis victoriæ fuerint reportatæ.

Prope erat, ut Cæsar necessitate compulsum in Austriæ Archiducatu Dynastis, & Nobilibus Augustanæ Confessionis liberum exercitum permitteret; ni Pius Pontifex, misso ad Cæsarem Cardinali Commendono, pericula Orthodoxæ Religionis, quæ jam jam imminebant, opportune avertisset.

Neque minori præsidio præsens fuit paterna Pii Quinti caritas Mariæ Stuartæ Scotorum Reginæ, ubi illam per summam injuriam carceri mancipatam rescivit ab Angliæ Regina Elisaberthæ, quam Hæresis-crimine notatam Regio Jure exutam Pontificia auctoritate declaravit.

Apud Polonos publicis Edictis exilio mulctati fuerant Antitrinitarii, Hæreticique reliqui: at Confessionis Augustanæ, Calvinianæque Hæreseos Professoribus in Polonia degere erat impune permixtum. Quare Pius Quintus apud Regem effecit, ut sollemnem ille, ac jurejurando firmatam sponsonem ederet, quæ sese in Religione Catholica ad mortem usque perseveraturum, ac nunquam passurum, vel minimum immutari Romanæ Fidei dogmata, avitosque Ritus, quidquid contra niterentur Hæretici, sancte promitteret.

Quis autem enumerare poterit unquam, quot, quantosque labores, sumptus, curasque impenderit Pius in firmando illo, quod supra diximus, Christianorum Principum fœdere, quo Selim Turcarum Tyranni victoriis multis arroganter intumescens superbia pene confracta est? Nam præsens adfuit Divinæ dexteræ auxilium ferventibus Pii Pontificis precibus imploratum, cum, inito ad Æchinadas Navali prælio, talem de victis hostibus, qualem nunquam antea, triumphum Christiana Classis reportavit.

Verum alia, & fortasse majora ad Religionis incrementum Pium Pontificem cogitantem præpropere mors, Deo sic disponente, pervasit. Cujus in occursum humilem, constantem, patientemque animum præferens Piissimus Senex, extrema vi morbi correptus, acerbissimos dolores ita fortiter pertulit, ut solum ad Jesu Christi Crucifixi Imaginem dulciter suspirans, hæc sæpius ingeminare verba auditus fuerit: *Domine, adauge dolores, sed auge etiam patientiam*. Ubi vero morbus invaluit, negotiis quavis de re longe sepositis, in id unum, quod erat omnibus anteponendum, totus incubuit, ut scilicet sese bene præparato animo morti advenienti sisteret. Iteratis igitur vicibus mundata penitentia Sacramento conscientia, Sanctissimo Jesu Christi Corpore sibi per manus Cardinalis Alexandrini Pronepotis porrecto salutaris illo supremi itineris Viatico refectus est. Postmodum, quod sane mirandum fuit, ad invisendas Septem celeberrimas Urbis Ecclesias incescit, potiorēque viæ partem e Basilica Sancti Pauli ad Sancti Sebastiani Templum pullo vehiculo usus pedibus perfecit; timentibus, qui aderant, ne vitæ cursum medio in itinere consummaret. Denique, statim ac novissimam appropinquare horam præsensit, sacrum Christianorum Principum fœdus Cardinali Alexandrino ferventissime commendavit. Dein Davidicos Psalmos sibi prælegendos poposcit, lectori mandans, ut illos alta voce pronuntiaret, facta singulis versiculis pausa; ut ipse Divina eloquia per aures admixta dulcissimo contemplationis ruminaret affectu. Tandem, cum Historia Passionis D. N. J. C. ex Evangelio legeretur, manibus in modum Crucis extensis, nullo motu, strepitue facta, suaviter efflavit Animam, eamque reddidit Creatori.

Maxima, eo defuncto statim percrebuit de Piissimo Pontifice fama Sanctitatis. Quare non Romani Populi solum, verum etiam plurimorum e vicinis Regionibus hominum concursus ad visendum illius Cadaver factus est; ut ma-

jorem Custodum , Militumque numerum adhibere opus fuerit , ne Populi fervor , qui Beati Cadaveris vestes jam violenter sciderat , Carnes etiam in frustra distractas secum asportare presumeret .

Agi cœptum de Pio inter Sanctos referendo anno 1621. cujus rei gratia Instructis variis & Ordinaria , & Apostolica auctoritate , ut vocant , Processibus , fuit , ut mos erat illius temporis , tribus antiquioribus Romanæ Rotæ Judicibus eisdem examinandi demandata facultas : qui , lato de hac re Judicio , & documentorum auctoritatem probarunt , & virtutum præstantiam heroicum gradum attigisse , ac miracula supra communem naturæ usum fuisse patrata dixerunt . Horum Judicio Sac. Rituum Congregationis examen superinductum ; in quo pariter loco suo stetit juridica Actorum validitas , atque in gradu heroico comprobata virtutes , simulque duo , quæ subsequuta fuerant miracula plene comprobata . Quorum primum fuit , ab igne penitus illæsas remanuisse hujus Beati Pontificis Icones duas , ex papyro unam , alteram ex tela confectas , in Sacello D. Antonii Cardonæ , & Sessæ Ducis e pariete pendentes ; quamquam ignis ita vehementer per totam ædem grassatus fuisset , ut etiam argentea simulacra ignea vi liquefacta fuerint , lapideumque Altare in formam cœli pumicis transierit , ac universa Sacra illius Ædiculæ Suppellex (dictis duntaxat duabus Imaginibus , eaque pavimenti parte , in quam una Imaginum ceciderat , exceptis) in favillam , & cinerem redacta fuerit .

Alterum fuit Tiburtiæ Florentiæ Auximanzæ Mulieris septuagenariæ repentina sanatio . Hæc siquidem acuta , malignaque febri correpta , aliisque congestis morbis oppressa , ita ut Medicorum testimonio intra trium horarum spatium jam jam moritura crederetur , ubi Beati Pii indusium ægo corpori devote applicavit , nulla interposita mora , firma , ac vegeta e lectulo surrexit , multosque deinceps annos feliciter vixit .

Fuerunt Pontificio Decreto firmata , tum quæ ad virtutes , tum quæ ad miracula pertinerent , Sacræ Congregationis Judicia ; remisso in aliud tempus reliquorum miraculorum , quæ a causâ Postulatoribus proponebantur , examine .

Interea , cum san. mem. Urbanus Oclavus de hujusmodi causis novas Leges evulgasset novum condere Processum de non Cucka , ut dicunt , ac quasdam a Pontifice exaratas Epistolas exhibere necesse fuit . Quibus omnibus adamussim impletis , de observantia Decretorum constitit : constitit etiam , nihil in prædictis Epistolis contineri , quod non pietatem tanti Pontificis redoleret . Quamobrem instauratum fuit examen miraculorum nedum relictorum , sed eorum etiam , quæ intermedio tempore afferebantur , contigisse . Horum duo præcipue omnium calculis approbata . Primum fuit mira quædam tritace farinæ perampla multiplicatio , quæ in Monasterio Sanctimonialium Sancti Dominici apud Paratum in Etruriâ accidit . Alterum Divina illa Beato Pio immixta cognitio , qua eadem prorsus die , eademque hora , quibus Navalis , quam supra ianimus , victoria a Christianis reportata fuerat , Pius Quintus clarissime illam rescivit , atque iis , qui secum aderant , patefecit : qui , cum mensem , diem , horamque norassent , ubi postea certus de victoria Nuntius advenit , illam , uti Pius ipsis prædixerat , evenisse , apertissime cognoverunt .

Judicium de hisce duobus miraculis a Sacra Rituum Congregatione pronuntiatum Summus Pontifex confirmavit : Cumque eadem Sacra Congregatio judicaverit , Pium Quintum inter Beatos conferri posse , Officio , ac Missa in ejus honorem concessis ; Clemens Decimus Pontifex Maximus , Pium Beati nomine insigniri , ejus Reliquias publice venerari , & aliquibus in locis de eo Officium recitari , Missamque Confessoris Pontificis secundum Breviarium Romani Rubricas celebrari , permisit ; ut ex Brevis Apostolico die 72. Aprilis anni 1672. dato perspicue colligitur . Aliæ item extant hujusmodi induci

multi postmodum datæ extensiones.

Verum, reassumpta denuo causa, expeditisque Remissorialibus, ac Compulsorialibus Literis, ut quæ post Indulti Cultus concessionem supervenerant rite probarentur, novi Processus fuerunt effecti; quorum diligenter perpensa, & deinde admissa validitate apud Sac. Rituum Congregationem, hujus Rescriptum Sanctissimus in Christo Pater Clemens XI. quem Deus Omnipotens diu servet incolumen, comprobavit. Firmata Actorum validitate, suum subiit examen eorundem relevantia; duoque propterea de novo expensa in Generali Congregatione coram Summo Pontifice, & simul approbata miracula. Unum fuit Margarita Massia decennis Puella paralyti diuturna laborans, quo morbo ejus crura, ac coxendices vehementer agitabantur, momento sanitati restituta, Alterum instantanea item educitio foetus materno in utero multos ante dies prædefuncti absque parientis dolore, ad evidenti mortis discrimine servata pariter Isabella Riccia Genitrice. Auditis Cardinalium, & Sac. Congregationis

Consultorum Suffragiis, nulla statim a Sanctissimo Domino capta deliberatio, ut in re tanti momenti Divinum de more in antecessum imploraret auxilium. Probavit tandem Sanctitas Sua duo illa ultimo loco posita miracula; habitaque denuo coram Sanctitate Sua Generali Congregatione, fuit in deliberatione positum, an tuto ad Sollemnem Canonizationem Beati Pii deveniri posset: cumque unanimi consensu omnes affirmativæ respondissent, iterum Sanctissimus Dominus Noster, antequam hoc de negotio quidquam decerneret, Divinæ gratiæ adjutorium expetendum censuit. Vocatis postmodum Sacræ Rituum Congregationis Secretario, atque Promotore Fidei, Decretum pro Canonizando, & inter Sanctos referendo Beato Pio Quinto publicavit. Pro cuius Decreti executione precibus in vestibulo causæ olim a Regibus, & Principibus Christianis quamplurimis devote porrectis suas modo humillimas supplicationes addit omnis Fratrum Prædicatorum Ordo.

COMPENDIUM

Vitæ, Virtutum & Miraculorum, necnon Actorum in causa Canonizationis B. ANDRÆ AVELLINI Presbyteri Congregationis Clericorum Regularium Theatinorum. Ex Secretaria Congregationis Sacrorum Rituum,

ANDREAS Avelinus, in Sacro Fonte Lancellottus appellatus, apud Castrum Novum in Regno Neapolitano Lucaniæ Provinciæ Oppidum anno 1521. Parentibus Joanne Avellino, & Margarita Apella, natalem diem sortitus est. A Patruo ejusdem Loci Archipresbytero, qui educandi Nepotis curam in se receperat, Christianis moribus pie, ac laudabiliter instructus, primisque in Patria Grammaticæ rudimentis informatus, ut alibi majori cum fructu sublimiorum scientiarum cognitionem acquireret, paterna e Domo

discessit.

Ita vero ad Literarum exercitationes animum applicavit, ut numquam ex sui ipsius mente Dei timorem excidere passus fuerit, ratus in primis, veræ pietatis amorem, atque animæ perficiendæ negotium reliquis bonarum artium studiis merito esse anteponenda. Quo factum est, ut piissimus Adolefcent, quamquam in ipso effervescentis ætatis flore non semel ab impudicis Mulieribus ad inhonestas voluptates allectus, castimoniz candorem sancte coluerit, illibatumque servaverit.

Re-

Redux in Patriam Clericali militiæ, Deo vocante, nomen dedit; totusque in eo præcipue fuit, ut proximorum saluti quam diligentissime vacaret. Quapropter & in Patria commorans, & per vicina Oppida excurrens Christianæ Fidei instituta Pueros docere passim, omnesque Regionum illarum incolas ad exercendos devotionis actus incendere cepit, summo animarum emolumento. Verum, quia nondum Legibus operam navaverat, Materno consilio acquiescens Neapolim se contulit, ut Juris utriusque adeptus peritiam, reliqua Literarum ornamenta nova Jurisprudentiæ accessione cumlaret. Sacerdos interea factus, ac Legalibus disciplinis non leviter eruditus causarum patrocinia, in foro duntaxat Ecclesiastico, proque privatis quibusdam personis secundum Sacrorum Canonum Sanctiones agere incepit: a quo tamen munere non diu postea abstinuit Joannis Mariaonii Clerici Regularis Theatini persuasione distractus. Hic enim Vir probatæ Virtutis, quem ille sibi conscientiæ ducem selegerat, ut eam vivendi rationem iniret, quæ ab omni tumultu; animæque periculo seposita uni Deo vacare solet, effecit.

Nam quidquid honoris, quidquid dignitatis, lucrive a Forensi exercitatione se consecuturum aliquando speraret, vanitatis plenissimum demonstravit summam veræ Christianæ Viriæ in eo esse positam, ut quisquis, Sacerdos præsertim, & animæ propriæ, & proximorum salutis curam haberet quam diligentissimam.

Igitur per hujusce perfectionis iter incedere cupiens Beatus Andreas eam vivendi consuetudinem arripuit, quæ Sacerdotis eximii nomen ita inter probos Neapolitanæ Urbis Ecclesiasticos jure, ac merito ei conciliavit, ut Archiepiscopi Vicarius ad abolendos, qui licenter irreperant inter Monasterii cuiusdam Sanclimoniales adversus regularem disciplinam abusus Andreæ, veluti huic rei perficiendæ mirifice idoneum, destinandum putaverit. Ille vero, porrectis in antecessum ferventissimis Deo precibus, exploratoque cog-

Tom. XIV.

scientiæ suæ moderatoris consilio arduum hujusmodi reformationis opus alacriter aggressus est. Quod quidem nullis unquam parcens laboribus ita, Deo auxiliante, feliciter absolvit, ut Moniales, illæ præsertim, quæ longius ab Instituto desciverant, ad optimam frugem cito redierint, unique Deo; ac spiritualibus rebus arctius sese adstrinxerint.

Aliqua erat inter eas, quæ per annos bene multos profani Viri cuiusdam commercio implicata fuerat. Hunc ergo Diaboli laqueum Andreas forti brachio penitus contrivit, facto utrique interdito: Viro scilicet, ne ad Monasterium accederet: Moniali, ne crates gratia colloquendi cum eo frequentaret. Quo facto, tanto in Dei Servum exarsit odio perditus homo ille, ut hanc sibi illatam, ut male putabat, injuriam ulcisci adversus Beatum Andreæ, obfirmato animo deliberarit. Quamobrem Sicarios, qui Andreæ, sicubi invenissent, perderent, quater immisit. Horum primo frustrata ad impetum non bene cognita sceleratis hominibus Beati viri facies. Secundo loci Sanctitas intra cancellos continuit; etenim Andreæ flexis genibus in Templo, ingenti fervore, orantem invenerant. Tercio postmodum id facinus aggressi leve in ejus facie vulnus infixerunt. Quarto tandem, duabus in vultu pariter inflicis plagis pessime habitum reliquerunt: nam alterum ex vulneribus profundius adactum, atque ab una ad alteram faciei partem late perductum, dissecta insigniori arteria, aut in proximo ei mortem allaturum, aut, si unquam medicas manus admisisset, maximum, perpetuumque deformitatis vestigium ejus in vultu relicturum existimabatur.

Nihil vero in ipso percussionum impetu Andreas dicere auditus, nisi Deo gratias agere, quod ob Divini honoris causam hujusmodi affici contumelia; quam gloriæ loco reputabat, aliquando dignatus esset. Protinus, ad Cœnobium Sancti Pauli Theatinorum sese afferri, poposcit, ut ibi a Joanne Mariaonio Directore, cui eo tempore re-

G

gen-

gendæ illius Domus erat demandata provincia, auxilium, ac levamen acciperet. Verumtamen ad majora, Deo sic disponente, servatus, nedum e mortis faucibus ereptus, sed ita penitus postea convaluit, ut nullum ex acceptis vulneribus indicium cicatricis apparuerit, nisi e proximo, & diligentius intuenti.

Decumbentem assidua caritate solati sunt Theatini Patres; atque, ut constanter ferret dolorum angustias, blandis, ac piis sermonibus confirmarunt. Ipse vero Dei amore permotus, non solum veniam percussoribus hilari animo impartitus est; verum etiam tunc existentem Proregem, Amicorum opera, ne Rei tanti facinoris meritis darent pœnas, enixe rogavit. Aliud hujusmodi heroicæ mansuetudinis exemplum præclare exhibuit, cum, audita cujusdam Nepotis sui nece, hujus Interfectori, data statim pace, Christiana magnanimitate prorsus ignovit.

Sed, ut ad vulnerati curam redeamus, hæc in Aedibus Theatinis, ut supra meminimus, peracta viam stravit omnipotenti gratiæ Dei, quæ, hac data occasione, Andreæ ad amplectendum Theatinorum Institutum in auxilio opportuno efficacie vocavit. Horum enim Patrum satis ille probaverat vivendi rationem; eamque arbitratus fuerat non genio suo tantum, verum etiam ad procorandam & animæ suæ, & proximorum salutem maxime accommodatam. Anno igitur 1556. ætatis suæ 35. Clericis Regularibus Theatinis adscriptus est; Virum illum in Tyrocinio Præceptorum sortitus, quem in sæculo conscientie suæ moderatorem elegerat, Joannem scilicet Marinonium. Hoc duce, celeri cursu præcipuis Religiosæ Vitæ documentis plene imbutus eo perfectionis statim pervenit, ut Sociis esset grando Virtutis exemplum.

Emicuit in eo supra ceteras solida humilitatis Virtus admirabili, invictæque patientiæ, & mansuetudini conjuncta. Itaque exercendis vilioribus ministeriis, laudabili more apud Religiosos regulari disciplina insignes dudum recepto, satis, superque probatus ut seni

cuidam infirmo placenti pene continua ob morbi violentiam laboranti operam suam impenderet, jussus fuit. Quam sane sedulo impendit, summo caritatis affectu, ab Officiis quantumvis contemptibilibus, & nauseam moventibus minime abhorrens. Et, quamquam æger aliquando in ipso furoris excessu Andreæ pugnis, ac colaphis impeteret, numquam ille, hac de causa, conquerebatur: tantumque absuit, ut ab incepto serviendi officio desisteret, ut adhuc post emissam Professionem per aliud circiter biennium in hac humilis pietatis exercitatione usque ad ægroti obitum hilariter perseveraverit.

Expleto probationis tempore, Votisque Solemnibus emissis, Romam venit, superiorum permissu, Loca Sacra veneraturus; ea præsertim, in quibus Sanctorum Martyrum Reliquiæ religiosissime servantur. Ad horum Sepulcra & assiduas fundere preces, & cordis sui Divino igne estuantis incendia exhalare visus est: Eorum, sæpe enim agebat, beatam invidere sortem, quibus in Orthodoxæ Fidei testimonium, & ad majorem Dei gloriam propagandam sanguinem, vitamque profundere datum fuit. Diebus quinque supra tringinta Romæ commoratus Neapolim rediit; ubi Tyronum Institutioni Præfectus, summum cujuslibet Religiosæ Familiæ bonum esse Novitiorum educatione originem trahere, secum ipse animo reputans, ita sedulo in hanc curam incumbit, ut prima Virtutum lineamenta in Tyronum animis perfecte duceret, eosque præsertim ad sanctæ Orationis studium excitaret. Esse enim Orationem (dicere solitus erat) animarum Cibum, adeoque Religiosi cujusque propriam, ut neminem ab Orationis amore alienum Religiosi nomine dignum ipse putaret.

Hic autem, quamplurimis hujusmodi præclare gestis silentio prætermittis, minime reticenda erit celebris illa Nicolai Zecchii a Beati Andreæ Institutionibus profecta in optimam frugem mutatio. Etenim Nicolaus, famigeratus in sæculo Doctor, ac Publicus Legum

gati Interpres, prope sexagenarius, in Clericorum Regularium Ordinem admissus nescio quid mundani tumoris a doctrina, ac veteri consuetudine exurgens adhuc inter religiosos retinere videbatur. Ad hujus mali radicem Beatus Andreas veræ humilitatis Cultor summa dexteritate falcem applicuit, eo felici eventu, ut Nicolaus non amplius alte sapere, sed de se perquam humillime sentire visus fuerit, atque in omni Virtutum genere, maxime in calcanda humilitatis semita, multum deinceps profecerit.

Itaque, cum admirabile quoddam prudentiæ lumen in singulis hujusce Beati Viri actibus Theatina Familia elucere vidisset, Patres rati, optimum fore, ac consentaneum ad Religionis commodam, si regimini Neapolitanæ Domus Divi Pauli Andreas admoveretur, illum præfatæ Domus Præpositum declararunt. Andreas vero statim ac hujusmodi provinciam subiit, hæc, tamquam præcipua sui muneris exercitamenta, semper præ oculis habuit: ut nimirum omnes ad Divinas laudes persolvendas frequentes adessent: ut graviter, ac decenter psallerent: ut singulas cæremonias, ritusque fervarent: ut silentii tempora serio custodirent: ut denum uniuscujusque Viri Religiosi vita, veluti Christi bonus odor, in omni loco ad populorum ædificationem nil, nisi sanctum, rectumque, spirare videretur. Quare, si quis umquam fuit Constitutionum Ordinis prævaricator, si quis remisse Dei servitium obiret, is profecto ærem Andree censuram incurrit.

Erat autem ipse viva quædam omnium censura. Nam, quidquid verbo doceret, firmare solebat exemplo. Ad ministrandum Pœnitentiæ Sacramentum Superiorum auctoritate designatus fideliter, ac patienter, etiam cum Novitiis dirigendis, ac Cœnobii Præpositus esset, fideliter, ac id munus executus est. His vero solutus oneribus, vix dici potest, quanta assiduitate, ac diligentia Fidelium Confessiones exi-peret. Nulla apud eum acceptio personarum. Nobiles, ac plebejos, bene va-

lentes, & ægrotos, Domi, & extra Domum, singulos ope sua indigentes, omnibus omnia factus, paterno caritatis amore complectebatur. Ut animas Christo lucrificaret, ac ministerium suum impleveret, incommoda quæcumque, quantumvis sibi gravia, & dura, flocci fecit. Non hyemales pluvie, non æstivus calor, non opprobria, non pericula non humana quædam prudentiæ carnis diælamina Andree umquam impedimento fuisse, quia poscentibus Pœnitentiæ Sacramentum ministraret. Immo, quoties spiritualis proximorum utilitas ad id impelleret, & Domo egredi, & ad Templum accedere Pœnitentes excepturus sollicitus animarum Pater, donec vixit, consuevit: quamquam, e loco suo dilapsis in scrotum intestinis, incredibili aliquando, acerbissimoque dolore torqueretur. Quamobrem jure, ac merito factum est, ut animarum totius Neapolitanæ Civitatis Moderator, ac Magister communi appellatione & diceretur, & effet. His enim caritatis artibus fidelis servus, & prudens constitutus a Domino super Familiam suam, accepta cælitus talenta Deo cum sœnore reddidit. Animarum lucro semper intentus quamplurimas e peccatorum barathro, in quo diu, multumque voluntario vinculo obstrictæ jacuerant, miserandas animas ad acquirendam Filiorum Dei libertatem revocavit. Quamplurimis item; ut ascensiones in corde suo disponerent, i-sentque de virtute in virtutem, lumina quædam ad id opportuna obtulit, viamque paravit. Nam solida spirituum discretionem præditus propria singulis remedia, ut recto tramite ad Deum tenderent, ad cujus honorem, & gloriam omnia dirigebat, prudenter impartebatur.

Hæc, & similia Christianæ, & heroicæ caritatis documenta Beati Andree nomen apud Neapolitanos jam satis, superque inclarescere fecerant; cum Sanctus Carolus Borromæus, ut in Urbe Mediolanensi Theatinarum Patrum Collegium institueretur, optavit. Noverat enim ipse, dudum Regnante Pio. IV.

Pontifice Maximo, cum Romæ ageret, quænam esset Clericorum Regularium Institutio, & quænam apud illos optima, & exemplaris vivendi ratio. Patres igitur in Generalibus Comitibus anno 1570. celebratis quosdam ex suis, quos inter Andreæ Vicarii titulo insignitum, ut Sanctissimi Cardinalis voto plene satisfacerent, Mediolanum mittere statuerunt. Summa & humanitate & veneratione Theatinos excepere Mediolanenses. Tum Sanctus Carolus æquus probitatis æstimator statim novit, quanti valerent Beati Andreæ virtutes: unde non audiendis duntaxat Confessionibus, ceterisque huiusmodi piis exercitationibus Andreæ addixit, verum etiam in arduis quibusque amplissimæ Diocesis negotiis illius non semel usus est consilio.

At nondum integer excurrerat annus, ex quo Regulares Clerici Mediolani primam sedem fixerant, cum Beatus Andreas (ægre nimis id ferente Sancto Carolo) Placentiam, ibi novam Religionis suæ Domum excitaturus, petere iussus fuit. Placentinam Ecclesiam ea tempestate regebat Paulus de Aretio Theatini Instituti olim Professor, & Beati Andreæ in Tyrocinio focus; qui Sacerdos postea Cardinalium Collegio adscriptus Neapolitanam Metropolim gubernavit, ac tandem ea Sanctitatis fama obiit, ut ejus Beatificationis causa apud Sacram Rituum Congregationem introducta fuerit. Hic ergo piissimus Præsul, quos olim in ejusdem Instituti professione Fratres habuerat, Episcopus in Pastoralis Gregis sui cura Theatinos voluit Coadjutores. Hoc igitur in loco quam benigne, quam amanter Andreas ab Episcopo exceptus fuerit, ac quanto ipse studio Placentinis Sacramenta ministrare susceperit, longum nimis esset enarrare, ac superfluum. Mirabile vero fuit, minimeque reticendum illud flagrantissimæ caritatis opus, quo Mulieres in libidinis cæno perditas, ac pene sepultas ferventi conatu a peccandi consuetudine penitus retrahere Andreas contendit. Ex harum numero duodecim feliciter emerfas, Episcopo opem;

auxiliumque ferente, intra septa Dominus cujusdam, de Beatæ Mariæ Magdalenz nomine postea dictæ tamquam in refugii loco, male actæ vitæ crimina expiaturas simul habitare cœgit. Crevit autem in dies huiusmodi sceminarum poenitentium numerus, & Institutio, assidua Beati Andreæ sollicitudine, ac diligentia; qui, quas ipse primus seminarat, pietatis fruges agri Domini laboriosus Cultor etiam atque etiam excolere numquam destitit.

Vitiosi quidam, corruptique mores altas in Placentinæ Diocesis Clero dudum radices fixerant. Has Pastoralis zelo, secundum Tridentini Concilii de Reformatione Decreta, Paulus Episcopus evellere cupiens Beati Andreæ opera, opportuno satis consilio, uti cogitavit. Andreas ergo, quamquam ignoti nominis advena, Dux piis Viris huic rei adlaborantibus datus, difficillimum reformationis opus ad extremum usque perfecit.

Interea ad Religionis suæ incrementa vigilans in Lombardiæ Provincia Visitator est designatus; & postmodum, ut in novo Collegio Præpositi munere fungeretur, iterum Mediolanum missus, ubi nova exhibuit Sancto Carolo Borromeo exempla probitatis. In quibus illud sane præcipuum, quod ex elemosynis a liberali manu Sanctissimi Archiepiscopi quolibet mense Andreæ donatas ipse, illa tantum portione retenta, quæ ad alendam Familiam suam erat satis, reliquum Sancti Patris sui Cajetani imitator diligentissimus ad ipsum donatorem remittebat. Romanam item, ac Neapolitanam Provinciam visitatorus accessit; in quibus maximas Ordini suo utilitates asserere curavit. Denique, quamquam ab omni Superioritatis gradu maxime abhorreret, invitatus ad regendam Neapolitanam Sancti Pauli Domum, Deo sic disponente, iterum adscitus fuit, ut insignior ejus virtus magis atque magis eluceret. Etenim orto ea in Urbe ingenti Populi tumultu ob Annonæ caritatem, Andreas non solum quidquid frumenti domestico in horreo servabatur pauperi-

ribus distribuit, verum etiam, ut Divinam averteret iram, sollemnem Supplicationem indixit: unde Beati Viri Verbo, & exemplo quamplurimi ad poenitentiam revocati se se e tumultuantium numero subtraxerunt; quo factum est, ut seditionis furor penitus conquieverit.

Verum pro coronide rerum a Beato Andrea præclare gestarum hoc unum ultimo loco addere sufficit. Duobus peculiari religione votis sese Deo Vir piissimus obstrinxerat. Unum erat, quo semper propriæ voluntati obistere; alterum, quo Divinæ gratiæ adjutus præsidio ad novum aliquem de die in diem perfectionis gradum contendere, firma sponione statuerat. Quibus promissis fideliter stetit, constat tum ex iis, quæ breviter hætenus dicta sunt, tum ex asperissimis suis Corporis afflictationibus; quibus, veluti poenientiæ victimam sanctæ mortificationis gladio mactatam, sese obtulit Deo viventi: qui hujus hostiæ odoratus odorem suavitatis, bene multa charismatum dona ad ejus Sanctitatem manifestandam fidei Servo suo largiri dignatus est, veluti maximarum signa virtutum. Emicuit inter ea divinitus collocatum pene familiare prophetiæ lumen: quo quidem illustratus & futura, & absentia quasi præsentia sæpe vidit; & quod summum est, cordium secreta funditus aliquando penetravit.

At jam octavum supra octogesimum ætatis suæ annum, qui erat 1608. reparatæ salutis, attigerat Beatus Andreas, cum e strato surgens primo mane, Sacellum ingressus, ac Sacerdotalibus de more Ornamentis indutus, ad Aram Missæ Sacrificium celebraturus accessit. Ubi vero Rem Divinam agere cœpit, ad illa verba: *Introibo ad Altare Dei*: ita repente apoplexia perculsus fuit, ut, nisi Minister Sacrificio interveniens jam jam labantem, supposita manu, sustentasset, dubio procul in terram corruisset.

Accurrere protinus adstantes: tum Patres hac de re admoniti supervenientes Beatum Senem, ut ut eis datum, in Eodem Templo proximam adductum

Sacris Vestibus exuerunt. Quapropter plurima sunt adhibita, sed incassum, medicamenta. Nam prævalida morbi vis omnem ei loquendi usam interdixerat, illæsa tamen in totum discernendi facultate; quod per data ab ipso signa plane compertum fuit. Etenim motibus quibusdam, ac nutibus, ut ad Aram majorem perduceretur, ardens desiderium ostendit.

Cum vero Superior, an suscipiendæ Eucharistiæ gratia id expeteret, interrogasset, annuit ille, iterato Capitis flexu: nec a nutibus desistere, aut quiescere visus, nisi, cum hoc de negotio se idem Superior illi facturum satis spondidisset, postquam scilicet, quod erat tunc opportunius, in Cubiculum ægrotans asportatus fuisset. Eo perductus, ac lectulo stratus, Medicis, qui jam advenerant, nullam salutis spem dantibus, sed intra paucas horas ægrum moriturum pronuntiantibus, Sanctissimo Viatico primum, extrema dein Unctione munitus fuit. In tanta vero perturbatione spirituum id plane mirandum, quod, singulari Dei beneficio, ita mense semper integra permansit, ut, viso a longe in Sacerdotis manibus Divinissimo Sacramento, datis haud vulgaribus pietatis, ac devotionis indicis, e lecto surgere, quantum per vires licuerat, conatus fuerit, non nisi humi stratus, Dominum gloriæ in sui cordis hospitium suscepturus. Verum, ne id executioni mandaret, obstitere pariter & morbi adversarius impetus, & Superioris præceptum.

Itaque post suscepta Ecclesiæ Sacramenta per aliquot horas aliquatenus conquiescens, quamplurimis, tum ex Religiosis Viris, tum ex Sæcularibus in ejus Cubiculum introeuntibus, atque ab eo benedictionem postulantibus, singulos ille penitus agnovisse indicans singulorum votis, Paterna impartita benedictione, satisfecit. Extremo postmodum ingruente Agone (quoniam non semel, se validissimum cum humani generis hoste certamen in illa novissima lucta habiturum, ipse prædixerat; ac propterea omnes Orationi instan-

stantes vellet, quod, iis intercedentibus, Divinae misericordiae auxilium, quo Victor evaderet, affuturum speraret) statim ac ii, qui praesentes erant, Andream vultum, quasi inducta pavoris, ac mæroris nube, infuscatum viderunt, pugnae tempus a Beato Viro praedictum adesse rati, ferventissimas pro eo preces ad Deum fundere coeperunt. Verum Andreas, convalescit iterum, atque iterum ad Imaginem devotissimam e Cubiculi pariete pendentem firmissimo intuitu oculis, consuetæ hilaritati redditus placida, serenaque facie ex huiusce vitæ pelago ad æternæ tranquillitatis portum feliciter evolavit.

Qualis, quantaque fuerit post ejus obitum, quæ de Beato Andrea longe lateque diffusa est, fama Sanctitatis, notum est apud omnes. Igitur earum rerum, quas illo tempore accidisse constat, peculiarem, distinctamque narrationem silentio prætereuntes, quæ sequuta sunt, paucis indicasse sufficiet. Igitur Andreas anno 1608. eo mortis genere, quod paulo ante commemoravimus, defunctus est: Anno vero 1625. inter Beatos Sollemni Ritu adscriptus. Etenim nondum latæ Leges erant, quibus cavetur, ne huiusmodi Beatificationis Servorum Dei quorumcumque, ac Canonizationis causæ, nisi post elapsam ab illorum obitu annum quinquagesimum, tractarentur: hoc solum interea permissum, ut scilicet & virtutum, & miraculorum probationes procurare, ac conficere liceret; ne per tam longa ætatum intervalla, certiora, atque illustriora monumenta Sanctitatis prorsus interciderent. Quamobrem nonnulli statim post Beati Viri decessum & Ordinaria primum, & Apostolica dein auctoritate efformati fuere processus. Quorum examine, secundum morem ea tempestate receptum, tribus antiquioribus Romanæ Rotæ Auditoribus demandato, Actorum illi validitatem approbaverunt; tum, Beati Andream virtutes heroicæ attingisse gradum, & octo inter alia, partim dum viveret, partim post mortem ab ipso patrata miracula, communem operandi modum a natura in-

stitutum transcendisse, prævia legitima discussione, declararunt.

Horum omnium Relatio in Sacra Rituum Congregatione exposita una cum Rotali Iudicio seriam, rigidamque censuram subiit. Quæ peracta, eadem Sacra Congregatio, & validos Processus, & Andream virtutes heroicæ esse, censuit. Tum, admissis inter vera, ac probata miracula septem instantaneis sensationibus, etiam pro miraculo habendum dixit, quod hic subiungimus. Accidit aliquando, ut Beatus Andreas Domum Camilli de Curtis Neapolitana in Curia Regentis Catharinæ Carassam morbo decumbentem visitaturus adiret, eique Christianæ pietatis Officia more suo præstaret. Quibus inde persunctus, circa tertiam noctis horam, recusato, quod in promptu erat, rhedæ commodo, pedes ad Domum Theatinorum a Divi Pauli nomine indigitam reversurus discessit. Interim copiosus, dum iret, ac pene inundans e Cælo indefinenter cadebat imber: nihilo tamen minus ne una quidem aquæ guttula Servi Dei, Sociique vestes aspersit, tetigitve. Immo homines duo, qui viæ comites dati, ut accensam præferrent facem, ubi hæc imbrium, ac ventorum impetu extincta est, Andream repentina luce circumfusum viderunt; quare omnes ad Divi Pauli Cœnobium feliciter pervenere. Ad hæc, iidem duo per longum itineris tractum, & dum Dei Servo famularentur, & dum ad suas postmodum ædes redirent, continuo maxima circumquaque imbrium copia decedente, in nulla aut corporis aut vestimentorum parte injuriam, quantumvis minimam, ab aquis undique confluentibus passi sunt.

Porro quidquid a Sacra Rituum Congregatione de validitate Processuum, tum de heroico virtutum gradu, ac de miraculis iudicatum Summus Pontifex confirmavit. Deinde, cum eadem Sacra Congregatio esse locum sollemni Servi Dei Beatificationi, dixisset, Urbanus VIII. Diplomate dato die 10. Junii anni 1625. Andream Beatorum Fatis

Ris adscriptis : & Clericis Regularibus Theatinis , ut in ejus honorem Officium , ac Missam de Communi Confessorum non Pontificum celebrarent , recitarentque , die obitus Servi Dei anniversaria , quotannis indulgit . Eadem postea celebrandæ Missæ potestas Sacerdotibus quibuscumque die præfato in Ecclesia Patrum Theatinorum Rem Sacram facturis ab eodem etiam Pontifice concessa fuit .

Interea Neapolitana Civitas , ac nonnullæ utriusque Siciliæ Urbes Beatum Andream in Patronum , ac Protectorem summa Religione sibi eligendum statuerant . Quapropter Urbanus Octavus , dato super hoc negotio speciali Rescripto , Patribus Theatinis facultatem dedit , ut Neapolitanis Civibus partem Corporis Beati Andreæ dono darent inter Lipsana Ecclesiæ Metropolitanæ reponendam . Fuit autem necessarium hujusmodi Apostolicæ Auctoritatis Decretum , quod in Generalibus Theatinorum Comitibus Lege cautum erat , ne quemquam vel minima a Beati Cadavere distracta portione donatum vellent . Idem vero Summus Pontifex , audita prius hac de re Sacræ Rituum Congregationis deliberatione , ut de Beato Andrea , tamquam de Patrono , ac Protectore , apud Neapolitanos , Panormitanos , Capuanosque & Missa , & Officium recitarentur , indulgit . Nondum enim ab Apostolica Sede , ne ii , qui Beatorum duntaxat nomine insigniti , nec inter Sanctos adhuc sollemniter relati fuerunt , in Urbem , Locorumque Patronos adsciscerentur , statutum fuerat .

Igitur post Urbani VIII. Generalium Decretorum promulgationem , facta novæ Commissionis gratia , negotium Canonizationis Beati Andreæ reassumptum fuit ; atque , ob Apostolicas hæcenus commemoratas Concessionis a Legibus prædictis per Urbanum VIII. sancitis ejusmodi Causam excipiendam esse , a Patribus declaratum . Tum , adacta in dies hujus Servi Dei fama Sanctitatis ejus Nomen Pontificia Sanctione una cum illis , quæ in Romano Martyrolo-

gio leguntur , vite adnumeratum ; ac Patribus Theatinis permissum , ut proprias de Beato Andrea Lectiones a Sacra Rituum Congregatione , audito Fidei Promotore , approbatas in secundo Nocturno publice recitarent . Datis postea Literis Remissorialibus , ut vocant , ac Compulsorialibus , ut earum rerum , quæ post Beatificationem acciderant , probationes perscuerentur , varii de novo diversis in locis conditi fuere Processus ; quorum postea discussa , ac probata validitas . Tum ex octo a Postulatoribus in Congregatione coram Sanctissimo Domino Nostro habita propositis miraculis tertium , quartum , & sextum plenis calculis approbata .

Fuit autem tertium sanitas Jacobo Giovio in instanti restituta . Hic enim , attrita , atque exsiccata nervorum compage in dimidia superioris Corporis parte , vitale officium minime expeditum habebat .

Quartum fuit instantanea item curatio Joannis Baptistæ Corizzi a nimis profundo capiti inflicto vulnere , ne relicto quidem vel minimo cicatricis indicio .

Sextum denique fuit Pueri Scipionis Arlei instantanea pariter sanatio ; siquidem hujus graviter contusa frons , ac laxata , quæ per collum extenduntur , vertebrae illico fuerunt pristinae integritati restituta .

His itaque ordine suo peractis , Sanctissimus Dominus Noster Clemens XI. dilato per id temporis judicio , ut precibus ad Deum de more porrigendis , ac in re tam gravi summe necessariis in antecessum vacaret , postmodum die 25. Maji anni 1704. tria proxime laudata miracula suffragio suo comprobavit .

Denique , cum die 18. Novembris ejusdem anni 1704. Generali Congregatione coram Sanctitate sua indicta , proposito Dubio , An tuto Sollemnis Beati Andreæ Canonizatio perficienda foret , affirmative Patres respondissent , eadem Sanctitas Sua & preces ipsa fundere statuit , & , ut a Christifidelibus funderentur , indixit . Postremo , vocatis & Secretario Sacræ Congregationis , &

Fi.

Fidei Promotore, die 12. Maji anni 1707. ut Beatus Andreas Sollemni Ritu Sanctorum albo adscriberetur, decrevit: cujus Decreti executionem enixe modo flagitat Patrum Theatinorum

Ordo universus, qui postulationibus Catholicorum Regum, ac Principum dudum in ipsa Cause introductione Apostolicæ Sedis exhibitis suas etiam humillimas preces adjungit.

COMPENDIUM

Vita, Virtutum, & Miraculorum, necnon Actuum in Causa Canonizationis BEATI FELICIS A CANTALICIO Laici Capucini. Ex Secretaria Congregationis Sacrorum Rituum.

CANTALICIUM Diocesis Civitatis Ducalis Castrum in Reatinorum finibus positum Beati Felicis Natale Solum fuit. Hinc enim anno 1513. (ut verosimilior fert opinio) ex Parentibus manuum laboribus, agrorumque culturæ addictis, piis tamen, ac Deum timentibus, primam lucis usuram accepit. Anno dein 1543. Capucinorum Religionem ingressus est. Ac tandem die 18. Maji anno 1587. ex hac vita decessit.

Felix, ubi primum ei per ætatem licuit, Agriculturam & ipse exercere coepit: quo in statu jam inde a Puerop plurima ab eo exhibita fuerunt indicia Sanctitatis, quæ futuram hujus Beati Viri admirabilem virtutem præsignabant. Erat quippe apud omnes recte vivendi exemplar, a quavis peccandi occasione abhorrens, Beatæque Virginis Mariæ cum primis assiduus, fervensque Cultor.

Literarum plane rudis, Gesta Veterum Patrum ab aliis sibi prælecta continuo imitari cupiens, ubi, illorum quosdam rigidioris abstinentiæ sectatores paucis pro cibo fructibus, ac leguminibus contentos esse, animadvertit; inspirante Patre luminum, Capucinorum Regulam austeros Eremitarum mores inter Cœnobitas renovantem summa animi contentione amplectendam decrevit. Quare hujusmodi consilium Viro Religioso, qui Fratribus prædictis in Civitatis Ducalis Cœnobio præerat, patefecit. Accidit autem, ut quanto magis iste rigorem, atque aspe-

ritatem Instituti Capucinorum Felici ob oculos ponere satagebat, tanto ille ferventiori conatu ad ineundam asperitatem hujus Vitæ rationem incendere-tur. Denique Felicem in Ecclesiam prudens Superior (Guardianum Minores Fratres appellant) adduxit; illique ostensa Crucifixi Imagine, en, inquit, quanta pro nobis Jesu Christus Dominus Noster perpeffus est! His auditis, ita compassivi doloris jaculum Beati Felicis animam transverberavit, ut in effusissimas lacrymas erumpere visus fuerit. Sensit propterea Guardianus, quam ardens, firmumque foret Felicis in sancta vocatione propositum.

Acceptis igitur Literis ad Romanæ Provinciæ Præsulem, Romam se contulit, ut, quod diu, multumque optaverat, Religiosæ professionis Habitum inter Fratres Capucinos impetraret. Optimi Adolescentis desiderio a Patribus factum satis; qui, ut annum probationis de more compleret, Felicem Anticolim (hoc in loco Cœnobium erat ad id designatum) miserunt.

Mira hic edere coepit Seraphici Patris imitator humilitatis, obedientiæ, ac ferventissimæ devotionis exempla. Sed, aliquali postmodum morbo correptus, parum absuit, quin ab emittenda Professione arceretur: at, integerimis moribus, rectæque Felicis indole bene pensitatis, illum eorum contubernio dignum Patres existimarunt; præsertim, cum adversam ejus valetudinem nihil prorsus obstitisse viderint, quin omnes ipse muneris sui partes ad-

namussum expletet .

Sollemni ergo Professione emissa , Felici , quoniam & laboribus idoneus , & morum candore insignis , & sancta quadam simplicitate conspicuus merito reputabatur , Superiores queritandi ostiatim per Urbem res alendis Fratribus necessarias curam demandarunt . Quod sane laboriosum munus per integros quadraginta annos , admirabili patientia , modestiaque insigni , ita exercuit , ut nemini offensiculo , omnibus esset exemplo . Ut vero hujus Viri Dei imaginem suis depictam coloribus , quoad fieri potest , ante oculos habeamus , breviter hic illa recensenda est vivendi ratio , quam ille iniit & in Cœnobio cum Fratribus vivens , & per Urbem excurrrens eleemosynas collecturus .

Erat illi in Conventu semper cara , ac dilecta solitudo , non aspera illa quidem , & humanitatis experta , sed quæ , dum caritas , amorque fraternitatis id postularent , comis , blanda , & officiosa . Erant Divini amoris igne examinata , & casta , tum semper ad proximorum ædificationem directa ejus eloquia . Nullum , quod propriæ laudis quidquam saperet , verbum protulit umquam humillimus Dei Servus ; erga singulos , suos præsertim Superiores , obsequentissimus . Si quid quandoque in aliquibus corrigendum animadverteret , Christianæ Caritatis lege compulsus hoc , parum alioquin superbæ naturæ gratum , remedium ita dulci humanitatis condimento , ac prudentiæ sale mitigabat , ut nullius iram , ac indignationem moveret ; sed potius leniter , quos monebat , ad meliorem frugem amplectendam induceret .

Egregia in eo virtus Obedientiæ promicuit ; quæ profecto in Viro petendæ eleemosynæ causa extra Monasterii septa dies pene totos insumente censenda est singularis , cum Fratribus hujusmodi officia exercentibus liberior quædam vagandi potestas sæpe concedatur . Si quid ex assiduâ hujus actuosæ Vitæ laboribus supererat temporis , Felix , veterum Monachorum ritu , otii inimicus insensissimus in efformandis li-

Tom. XIV.

gneis quibusdam Sanctæ Crucis simulacris protinus ad excitandam Jesu Christi Passionis memoriam devote distribuendis infumebat . Sane , ut , quam pie , sancteque inter domesticos Cœnobii parietes vixerit Beatus Felix , plene innotesceret , unum sufficeret dixisse : illum scilicet sanctissimi Ordinis , quem profitebatur , Instituta integre , inviolabiliterque servasse ; adeo ut etiam statim apud Capucinos horis Orationi mentali quotidie semper interfuerit , quamquam ministerii onus , quo indefinenter occupabatur , aliter ei suadere potuisset .

Verumtamen non ea solum , quæ Capucinorum Regula statuit , fideliter implere , sed quamplurima peculiarium virtutum exercitia Felix ad majoris perfectionis apicem contendens superaddere visus fuit . Nam præscriptam Fratribus Laicis semel in hebdomada Dominici Corporis sumptionem ter ille in hebdomada frequentavit . Tum per quindecim , qui obitum suum præcessere , annos Sacerdoti primam in Ecclesia Missam celebranti devote ministrans singulis diebus Divino Eucharistiæ Pane , Directoribus id permittentibus , refectus est . Noverant enim ejus conscientia Moderatores eximiam Beati Viri puritatem , ignitumque Divinæ Caritatis fervorem ; quare illi quotidianæ Communionis gratiam merito concedendam putarunt . Ille vero & uberissimo lacrymarum imbre perfusus , ut vix , ac ne vix quidem aliquando Confessionem , quæ Communioni præmitti solet , proferre valeret , & summo devotionis æstu ad Cælestem Mensam inhians , mira Panis Angelici omne delectamentum in se habentis suavitate recreabatur .

Primo noctis crepusculo , Fratribus de more in Ecclesia vigilantibus , aliqualem lassio corpori requiem daturus cubitum ire solebat . Ac secunda noctis hora surgens e lectulo Ecclesiam , statim ac Fratres ab ea recessissent , ingrediebatur ; ibique , remotis arbitris , aut in Cœmeterio subtus Ecclesiam posito , aspero flagello corpus suum diverbera-

H

bera-

berabat. Inde cum vocati, tum mentali Orationi intentus, usque dum tempus matutinas Laudes recitandi advenisset, inter Divina commercia vigilabat: atque, ut Ecclesie Curatori, qui ex munere id agere debuerat, levamen afferret, consueta signa, quibus ad Matutinum Fratres excitantur, ipse dabat; ac protinus Cellam repetens modicissimo somno aliquantulum refectus, expletis matutinis Laudibus, iterum Ecclesiam ingressus Sanctae Orationis studia ad auroram usque prosequabatur. Qua primum illucescente, dato solito Campanae signo pro Angelica Salutatione recitanda, primae Missae Sacrificio adstabat, non prius ab Ecclesia egressurus, nisi, cum tempus exeundi e Conventu ad eleemosynas petendas advenisset.

Duo sollemnia jejuniorum tempore apud Fratres Minores Capucinos, sancita lege, servantur. Unum omnibus Christi Fidelibus commune, quod Quadragesimale appellamus. Alteri peculiari Statuto inter Fratres Minores receptum initium sumit a Festo Omnium Sanctorum, & usque ad Dominicam Nativitatis producit. Quibus insuper Capucini Fratres speciatim tertium addere solent; idque Benedictorum nomine, ex oraculo S. Patris Francisci, communiter indigitant. Hisce sollemnibus jejuniis alia nonnulla superaddidit Beatus Felix rigidissima, supra communem usum exacte servata abstinencia, duabus praesertim Sextis Feriis, ac Sabbatis Dominicis Resurrectionis, ac Pentecostes praecedentibus, in quibus ab omni prorsus alimento abstinere consuevit.

Quoniam vero ob muneris sui exercitium stata hora communi Fratrum refectio interesset rarissime poterat, peculiarem quemdam, inaeffectatum, & Fratrum oculos fugientem jejunandi modum invenit. In Romano Capuccinorum Canobio, ob ingentem Fratrum multitudinem, quorum nonnulli iustis de causis a primo sumendae refectiois tempore eximuntur, quasi per omnes diei horas mensae locus, pane duntaxat

singulis mantilibus supposito, paratus invisitur. Redux igitur a munere suo Beatus Felix, non advocatis mensae Ministris, solo pane contentus, & libentius aliquando collectis, quae in Cistula supererant, fragmentis, hausta e puteo aqua, sitim sedabat; vino duntaxat, & communibus Fratrum cibis tunc refici solitus, cum haec a Ministris de ejus reditu certis palam apponerentur.

Saepe vere, ut promptius de nocte surgeret, dormiebat incoenatus. Stosea nudis trabibus superposita lectuli loco ipsi erat; pulvinar lignum palmitum male junctorum fasce involutum. Post tot, tantosque per diem exantlatos labores somnum tandem aliquando capere coactus, non jam stertens, sed de genu flexus supra lectulum, supposita manu caput sustentabat: &, non nisi extrema natura lassitudine ad id cogente, somnum brevem, secundum merae necessitatis mensuram, recubans carpebat. Nudis semper pedibus incessit sandaliis numquam usus, nisi per octo ante obitum annos, hyemali duntaxat tempore, tum ob senectutem, tum ob colicam affectionem, qua graviter afflictabantur, cujusque insultus eximia, atque heroica patientia toleravit.

Quotidiana ambulandi exercitatione, disruptae calcaneorum cuti, ad vim doloris augendam, crassiori ex filo furas inducere solebat. Septem celebriores Urbis Basilicas (quod frequenter agebat) devotionis gratia visitaturus, interula fereis anulis intertexta, quam modo hic, in aedibus perviam occurrentibus clam abscondere solitus erat, ad nudam carnem indutus incedebat. Quod quidem pium macerandae carnis instrumentum, veluti quoddam insignis poenitentiae trophaeum, post Beati Viri mortem Bavariae Duci dono dedere Patres Capucini inter venerandas Reliquias collocandum.

Haecenus de claustrali, ac domestica vivendi ratione, quam Beatus Felix inter Fratres, non interrupto Virtutum exercitio, usque ad exitum vitae prosequendam curavit. Nunc ad ea, quae per

per Urbem eleemosynas colligens late prae-
buit, pietatis, ac religionis docu-
menta gradum faciamus.

Mirabile profecto fuit, ut fidelis Do-
mini Servus alienis semper commodis
addictus numquam de nimia, gravique
laborum sarcina questus fuerit. Mira-
bile fuit, ut per longum annorum qua-
draginta decursum nullus de eo rumor
ad aures Superiorum pervenerit, qui
integerrimae ejus probitatis nomen, mo-
rumque candorem vel minimum infu-
scaret. Mirabile fuit, ut nemo umquam
a semel suscepto munere Felicem sub-
moveandum putaret; ut nullus demum
fuerit, qui de Beato Viro aut sinistri
quidquam suspicari, aut male obloqui
auderet; tamen illi Viros inter, ac
Mulieres indiscriminatim, officii sui
causa, versari pene quotidie coactus
fuisse. Tam sancta, tam prudens, tam
grata omnibus erat ab eo suscepta vi-
vendi ratio; tam insuper eximia, tam
singularis illius modestia, ut numquam
oculos purissimae castitatis amator in
Mulierem vultus licenter conjiceret:
numquam vanae curiositati indulgens per
vicos, & plateas oberrare visus nullo-
que saecularis amicitiae, aut suspectae
familiaritatis vinculo obstrictus fuerit.

Spargebat passim verbo, & exemplo
irreprehensibili efficacia salutis monita,
ac caelestis semina pietatis. Benefacto-
rioribus aegrotantibus summa caritate
praesens aderat ea, quae poterat, cum
animae, tum corporis solatia collaturus;
precesque pro eis & fundebat ipse, &
ut Fratres reliqui in Oratorio funde-
rent, Auctor erat. Nobilium, plebe-
jorum, divitum, pauperum, omnium
votis satisfacere paratus singulis aedifi-
cationem, singulis opportunum levamen
afferebat. Si aliquando contigebat, eum
cum aliqua ex illustribus foeminis de
animae negotio sermonem habere, a
laudibus cujuspiam probe Mulieris fa-
cto verborum initio, ad hujus perfe-
ctionem, ad quam illa nondum accessse-
rat, colloquendum inducere consueve-
rat. Quae pietatis sensu intimo cordis
affectu prolata, atque unice ex deside-
rio salutis alienae profecta ingentem in

Audientium animis Virtutis amorem
excitabant.

Tantus erat in eo rerum Divinarum
fervor, tantusque simplicitatis, & in-
nocentiae candor, ut saepe, a devotis
amicis ad id invitatus, cantiunculas quas-
dam a se olim digestas, ut Divini amo-
ris flammam excuteret, & recitare, &
canere quandoque minime recusaret.
Si quae Familia ad egestatem redacta
in oculos Beati Felicis incurrerat, hanc
ille protinus collato, quod in promptu
erat, subsidio, benigne sublevabat, fa-
cta a Superioribus facultate, ut, tam-
quam dispensator fidelis, ubi necessitas
cogeret, aliquid ex collectis eleemosy-
nis in pauperum usum erogaret. Sum-
ma rectae intentionis puritate praeditus
quacumque ex re hortandi proximos
ad bona opera exercenda opportunita-
tem mirifice capiebat, Contigit aliquan-
do, ut in Bibliotheca Jurisperiti cujus-
dam sua tempestate insignis hinc ma-
gnam librorum copiam, illinc Crucifi-
xi Imaginem prospiceret. Quamobrem
statim in haec verba prorupit: Inutilia
prorsus erunt tot librorum volumina,
nisi, & ut Jesum Christum discamus,
& ut mandatis ejus fideliter obtempe-
remus, inserviant.

Satis, superque conspicua sunt, quae
& Cardinalis Sfortia, & Divus Philip-
pus Neri de Beato Felice humilita-
tis experimenta ceperunt. Beatum Fe-
licem semel per Urbem incedentem lau-
datus Cardinalis advocavit; tum, Ro-
sam auriculae impositam, ac malum Per-
ficum odorantis in morem gestare, &
per vicos, & plateas incedere, iussit.
Paruit illico Servus Dei, &, admi-
randis Populi ludibriis usque humiliter
perrexit.

Summam cum Divo Philippo Nerio
familiaritatem, ac necessitudinem Bea-
tus Felix contraxerat. Igitur accidit,
ut semel in una ex celebrioribus Urbis
Romanae semitis alter alterum offende-
ret. Tum, peractis de more vicissim
humanitatis officiis, Felix Philippum,
an sitiret, interrogavit: cui Philippus,
maxime, respondit. Tunc Felix, mo-

do experiar, inquit, an vere mortificationem diligas; & ei lagenam e collo subductam, ut biberet, ministravit. Hinc adstantis Populi multitudo Philippum sic bibendem admirata nihil ex eo offendiculi cepit, sed omnes uno ore dixerunt: Ecce, quomodo Sanctus Sancto propinat ad bibendum. Philippus autem, ut Felici suam rependeret vicem, novoque humilitatis experimento illius Sanctitatem probaret, pileum suo e capite detractum Felicis capiti imposuit, atque, ut eo coopertus ambularet, injunxit. Dicto paruit Felix. Quare Philippus, cui Felicis humilitas satis perspecta erat, resumpto pileo, reliquum viæ, Felice comite, est prosequutus; disceptantibus, qui aderant, quis eorum altero humilior foret, perfectiorque. Multa præterea leguntur in Actis horum Sanctorum, quæ mutuam inter ipsos amicitiam, ac familiaritatem maxime testatam faciunt. Etenim sæpe invicem sese invisere solebant, ea tenerissimi amoris significatione, ut aliquando præ gaudio dulces inter amplexus, nec verbum quidem proferre possent.

Sed jam novissimum vitæ suæ tempus instare Beatus Felix agnovit: quæ quidem splendidiora sunt, quæ ipse edidit, exempla Virtutum, ac signa Sanctitatis. Obitum enim suum ante præscitum jam jam futurum bis prænuntiavit: & in Aedibus Olgiatorum, cum se non amplius ad petendas eleemosynas illuc accessurum dixit; & in Aedibus pariter Cæsariorum, ubi, datis præter morem ad oscolandum manibus, se quantocyus hanc vitam relicturum, illosque præsentis suæ copiam haud iterum habituros, adstantibus quamplurimis, auditus est affirmare. Et sane non diu post lethali morbo vexatus decubuit. Quapropter, sanctæ obedientiæ virtute, ut iis uteretur commodis, quæ Fratribus Infirmis, permittuntur, Superiores præceperunt. Ipse vero, quamdiu per vires licuit, e lectulo surgens ad Ecclesiam Deum oraturus convolabat; donec id quonque eadem obedientiæ lege ipsi interdictum fuit: Denique, novissimo

mortis agone singulari constantia tolerato, Ecclesiæ Sacramenta, ut petiit, summo pietatis, ac religionis fervore suscepit; visaque Cælorum Regina Angelicis Choris comitata, extremum vitæ spiritum suaviter exhalavit.

Sic igitur, exactis inter Fratres Capucinos annis fere quatuor, & quadraginta, Beatus Felix die 18. Maji anni 1587. plenus dierum, & meritorum ex hac laboriosa vita ad æternæ quietis stationem migravit. Ita vero Sanctitatis ejus fama, dum inter vivos ageret, longe, lateque percrebuerat, ut, statim ac illius obitus innotuit, innumera Romani Populi multitudo ad Ecclesiam Divi Bonaventuræ turmatim accurrens non nisi difficillime Beati Cadaver ad templum e Cænobio transferendum permiserit.

At, media in Ecclesia locato tandem Corpore, sensim longe frequentior invaluit concursus. Osculari pedes, discindere vestes, capillos, pilosque e mento, ac capite certatim divellere pia turba satagebat. Quare Cadaver e medio sublatum intra Aræ majoris cancellos, atque, ut a singulis commode conspici posset, eminentiori situ locare necesse fuit. Quo in loco Marianus Perbenedictus Urbis Governator prudenti consilio Curiæ Ministros adstare iussit. Verum Populi fervor in Aediculam, quam Beatus Felix, dum viveret, incoluerat, summa vi irrumpens quidquid in ea reperit, tamquam pietatis monumentum, abstulit, distraxitque.

Interea Cardinalis Sanctæ Severinæ Ordinis Capucinorum eo tempore Protector, præter morem a Fratribus hæcenus servatum, plumbeam propriis expensis Arcam faciendam, atque in ea positum Beati Felicis Corpus in Cœmeterio, quod erat Fratrum sepulturæ destinatum, sepeliendum curavit. Cum vero in dies frequentior devotus Populus ad Cœmeterium ventitaret, sive Beati Felicis intercessionem Divinam opem imploraturus, sive pro acceptis beneficiis Deo gratias acturus, pretiosum Corpus e Cœmeterio in Templum transferre, atque in dextera parte Sacel-

celli Jesu Christo Crucifixo dicati, Cardinalibus Sanctæ Severinæ Ordinis Protectore, ac Rusticuccio Sanctissimi Domini Papæ Vicario presentibus, sepulturæ mandare, visum est opportunum.

Tantum vero absuit, ut inde Populorum concursus deferbuerit, ut valentiores postea vires (Deus enim hujus Servi sui precibus quamplurima miraculorum dona impartiri dignabatur) per tempus acquiserit. Porro Sixtus V. Pontifex Maximus cujus auctoritate Corporis Translatio e Cœmeterio ad Ecclesiam peracta creditur, duodecim comitantibus S. R. E. Cardinalibus, postquam Eucharistiæ Sacramentum in Ecclesia Patrum Capucinorum adoravit, Sacellum Sanctissimi Crucifixi, ac Beati Felicis sepulchrum genuflexus invisit, ejusque precibus sese commendavit. Idem præstitit Greg. XV. qui singulares a Deo gratias hujusce Servi Dei intercessione testatus est accepisse. Beati Felicis Imaginem Paulus V. imprimi permisit. addita Epigraphe, quæ illius Sanctitatem indicaret.

Porro, cum multos super virtutibus, & miraculis Beati Felicis compilassent processus Ordinarii simul, & Apostolici Delegati, contigit, ut, antequam de prædictis agendi locus datus fuisset, Urbani Octavi Decreta evulgarentur, quibus remotio, ac suspensio Cultus præscribitur quorumcumque Dei Servorum, quos nondum Romana Sedes aut inter Beatos, aut inter Sanctos recensendos dixisset. Quare, exorto dubio, an horum Decretorum vigore Beato Felici Pontifex Urbanus VIII. quod Beato Felici Pontificiæ auctoritatis interventione fuerat jam Cultus exhibitus, eundem Cultum interrumpi nec posse, nec debere, minimeque hujusmodi Casum Legibus ab eo latis obnoxium esse, declaravit. Quamobrem ex more, qui tunc temporis obtinuerat, tribus antiquioribus Romanæ Rotæ Auditoribus Beatificationis, & Canonizationis Beati Felicis Causa est demandata, qui validitatem Actuum, virtutes in gradu heroico, & miracula, facta omnium prædictorum relatione, approbaverunt.

Tum Sacra Rituum Congregatio, iisdem sedulo perpensis, de virtutibus in gradu heroico, & de quatuor miraculis plene constare pronuntiavit, ac Summus Pontifex Congregationis Judicium confirmavit. Fuerunt autem probata miracula, quæ sequuntur.

Clarix Guarneria Mulier Romana molestissimo pedum tumore, tanta doloris vehementia, ut e lecto surgere minime posset, laborabat. Tertius annus erat, ex quo vi morbi ita afflictabatur, ut viribus macie pene consumptis, vix ipsi per lectulum sese movere concederetur. Itaque, post adhibita incassum pharmaca, Beati Felicis opem expetitura ad Ecclesiam Capucinorum advehitur; ibique inunctis a Viro Religioso Ægrotæ pedibus oleo lampadis ad Sepulchrum Beati Felicis accensæ, statim & dolor, & tumor evanuit, ut incolumnis domum repetere potuerit, ac si nullo umquam morbo affecta fuisset.

Paulus item Tibortinus Capucini Ordinis Professor Romano in Cœnobio degens articulari morbo correptus (cujus tanta vis erat, ut, non solum ei motum, incessumque, verum etiam, ne manum ori admoveere posset, prohiberet) quadraginta dierum spatio miserum in morem pene desperatus jacuerat. At, Beati Felicis implorato præsidio, has sibi visus est audire voces: Meum pete Sepulchrum. Quare, cum e lecto surgere conanti morbi violentia impedimento esset, denuo Beatum Felicem oravit Ægrotus. Præsens statim adfuit Beatus Felix, mirisque irradiata splendoribus Cella, jussit, ut oleum e sua lampade sumptum acciperet, efficax in eo adversus morbi violentiam præsidium habiturus. Credidit dictis Ægrotus, oleoque inunctus statim convaluit pristinae sanitati restitutus.

Dominicus Floronus ex Agro Tiburtino oriundus, acuta, continuaque febri divexatus, apoplexia, paralyti, aliisque hujusmodi symptomatis supervenientibus, miserandum in modum jacebat Ægrotus. Et jam cancer latus ejus corrodere, tumor præterea caput, ac quasi

Appendix Septima.

quasi totum corpus extendere coeparat: unde, frustra omni Medicorum ope advocata, menses excurrerant quatuor, ex quo immobilis, veluti Cadaver, in proximo moriturus existimabatur. Uxor agitur Romam accedens, in Beati Felicis intercessione omni posita fiducia, ejusdem lampadis oleum domum reversa attulit. Agroti Corpus unxit, & illico omnem illam morborum congeriem abscississe comperit, ac summa lætitia Maritum integram Corporis sanitatem consecutum fuisse, mirata est.

Puer annorum quatuor a variolis male habitus oculorum lumen penitus amiserat, ut nec, quod ei comedendum porrigebatur, agnoscere, nec nummorum valorem discernere, nec, nisi adhibito viæ duce, incedere posset. Quapropter, cum nulla medicamentorum subsidia profutura viderent mœstissimi Parentes, uni Deo, quem, Beato Felice intercedente, quamplurima patrare miracula non ignorabant, Filii sanitatem commendandam putarunt. Inunctis igitur sæpe laudatæ lampadis oleo Pueri oculis ante Servi Dei Sepulcrum, statim videndi usum Filio restitutum mirabiliter agnoverunt.

His itaque miraculis, ac virtutibus luculenter probatis, Felix Beatorum Fastis adscriptus est: nam Urbanus Octavus Pontifex Maximus, dato Apostolico Diplomate Kalend. Oct. anno 1625. ut Felix Beati nomine insigniretur, atque ut Officium, ac Missa in ejus honorem quibusdam in locis celebrari possent, indulgit. Quod postea Indultum latius fuit ampliatum.

Jamque ab anno 1630. Beati Felicis Nomen Romano Martyrologio fuit adscriptum: ut vero a Beatificatione ad Sollemnem Canonizationem jure suo pateret iter, novam Innocentius Decimus facultatem commisit. Unde, confectis denuo Apostolica auctoritate processibus, eorumque expensa, ac probata validitate, perseverare & Sanctitatis famam, & Venerationem, & Cultum, & Populorum erga Beatum Felicem devotionem, Patres declararunt. Item, præhabito Sacræ Rituum Congregatio-

nis Consilio, idem Innocentius Decimus unum ex miraculis, quæ post indutam Beatificationem supervenerant, approbavit. Etenim Carolus a Tuderis Laicus Capuccinus rumore quodam, eoque pertinaci afflictus sinistri poplitis liberum usum taliter amiserat, ut non nisi iligneis fulcris innixus, viam carpere posset. Hic Beati Felicis adjutorium expetens ejusdem lampadis oleo poplitem unxit. Quo peractio, apparuit Agroto Beatus Felix, & die Purificationis Beatae Mariæ Virginis sacro se pristina incolumitati restituendum fore prædixit. Et sane ita accidit; nam eo ipso die convaluit, etsi die præcedenti insanabilem Caroli morbum Medici pronuntiassent.

Hæc inter plurima selecta fuere miracula, relictis iis, quorum non satis plena allata probatio. Demum, aliis super ceteris miraculis, quæ patrata dicebantur, confectis processibus, Generalique Rituum Congregatione coram Sanctissimo Domino Nostro Clemente XI. die 31. Januarii anni 1708. celebrata, aliud ex iis, quæ post Beatificationem contigerant, miraculum approbatum; instantanea nimirum Leopoldi Francisci de Tozzis, mirabilisque curatio. Hic siquidem adhuc Puer in peracutam, malignamque febrim inciderat e pulmonum inflammatione prognatam; cujus vi vehementissime perculsus, amissis motu, ac loquela, oculisque jam clausis, veluti mortuus existimabatur. Quare hujus Mater, B. Felicis auxilium ut imploreret, vix ad Templum Capuccinorum processerat, cum illico Puer ipse convaluit.

Firmato igitur a Sanctitate Sua Sacræ Congregationis Judicio, alteroque indidlo Confessu, ac in eo proposito Dubio: An tuto deveniendum foret ad Beati Felicis Canonizationem: Patres unanimes affirmarunt. Sanctitas vero sua, dilata ad tempus deliberatione, post suas, aliorumque fufas ad Deum preces, Cælestis adjutorii Lumen enixe expetens, Sacræ Congregationis Secretario, ac Promotore Fidei coram se vocatis, die 8. Maji anni 1709. Decretum Sollemnis Canonizationis Beati Felicis

licis pronuntiavit. Pro cuius executione, post Regum, ac Principum supplicationes initio causæ Sanctæ Sedi por-

rectas, modo etiam humillime postulat, ac reverenter flagitat tota Fratrum Capucinorum Familia.

COMPENDIUM

Vita, Virtutum, & Miraculorum, necnon Actuum in causa Canonizationis BEATÆ CATHARINÆ DE BONONIA

Monialis Professæ Ordinis Sanctæ Clara. Ex Secretaria Congregationis Sacrorum Rituum.

VIGRIORUM Familia divitiis satis affluens, honesto loco apud Ferrarienses fuit. Ex hac ortus est Joannes, qui Studiorum causa Bononiam missus, ac in celebri illa Universitate Juris utriusque Lauream consecutus Benvenutam ex Domo Mamolina, vetusta nobilitate conspicua, ea in Urbe Uxorem duxit. Hisce Parentibus in lucem prodit Beata Catharina die 8. Septembris anno 1413. Hujus futura Sanctitas insigni prodigio divinitus præmonstrata. Nam, quum Patavii domesticæ curaturus negotiis Joannes ejus Pater moraretur ipsamet nocte, qua Bononiæ Benvenuta Uxor Catharinam peperit, Cælesti visione admonitus futuras natæ Puellæ virtutes præcognovit.

Igitur Catharina statim a puerilibus annis magnarum præbere coepit indicia virtutum; ad quarum apicem, crescente ætate, pervenit. Etenim, spretis illis, quibus innocenter gaudere pueritia solet, oblectamentis, cum vix pedibus incedere didicisset, mira erga pauperes affecta animi benignitate, ac misericordia, quidquid præ manibus habere contigerat, in egenos liberaliter erogabat. Anno ætatis xi. Ferrariam a Parentibus adducta, ut in Aula Margaritæ Nicolai Marchionis Estensis Filiz nobilium puellarum contubernio adscriberetur, ea in Urbe Bononiæ ceptum Latinarum Literarum curriculum ita profecuta est, ut usi Sacrorum Librorum lectioni toto mentis conatu se consecraverit. Erat in Virgine Catharina senilis prudentia, modestia vera

singularis, quibus non amorem duntaxat omnium, qui secum agere consueverant, verum etiam speciem quamdam venerationis sibi conciliabat. Exacto in Aula Ferrariensi quasi triennio (Margarita Estensi Roberto Malatestæ Ariminensium Domino in matrimonium tradita) ubi se ab Aulæ vinculis solutam sensit, illico a sæculi tumultu abstrahere cogitavit. Facillime vero hujusce voti compos effecta est: nam, defuncto Patre, piissima Genitrix, quæ sola superstes erat, sanctum Filiz propositum studiose adjuvit, probavitque sententiam.

Eminebat ex tempestate inter Ferrarienses Mulieres pietate, & religione insignis Lucia quædam de Mascarone dicta, quæ Habitu Tertii Ordinis Sancti Augustini induta, aperto domi suæ veluti quodam pietatis Gymnasio, nonnullas in eo sæculari veste adolescentulas ita ad Christi sectanda vestigia erudiebat, ut sæcum religiosissime vitam traducerent, essentque omnibus exemplo. Nam, aut in fundendas assidue ad Deum preces aut in honestos manuum labores, quidquid supererat temporis, impendentes non nisi festis diebus, ut Sacris interessent, per Urbem incedere videbantur. Hunc sibi locum, tamquam virtutis Tyrocinium, Beata Catharina eligendum putavit: quo quidem non solum postea Regularis Monialium Clausura, verum etiam, ut perfectioris vitæ desiderio, ad quam pia ille Virgines anhelabant, plene satisfaceret, tum quoad Habitum formam, tum quoad præcepta disciplinæ, Sanctæ Cla-

ra Institutio stabilita fuit. Hinc primum, omni penitus rerum terrenarum sollicitudine seposita, arctius perfectionis iter Catharina, ut Sociis tamquam virtutis exemplum, præluceret, mirabiliter arripuit: numquam, & nusquam verba facere audita est, nisi cum Deo, vel de Deo locutura, otiosis allocutionibus, iisque præsertim, quæ vel minimo alicui offendiculo esse poterant.

Eo potissimum omnem animi curam semper intendit, ut cunctis ob amorem Jesu Christi contemptui esset.

Ac, quemadmodum ipsa vilissimam sese inter Creaturas ex corde reputabat, ita apud singulos idem de se iudicium extare cupiebat; probe noscens, veræ Sanctitatis ædificium non nisi humilitatis fundamento superstrui posse, nullumque hæcenus hominum, nisi per regiam humilitatis viam, ad Regna Cælorum pervenisse, aut aliquando perventurum. Quamobrem & viliora sibi indumenta, & abjectiora ministeria semper optabat: tantoque caritatis fervore operam suam Sororibus, ægrotis præsertim, alacri, promptoque animo locabat, ut a nullo unquam Officio, quamvis sordido, ac laborioso, abhorreere visa fuerit. Ex huiusmodi sanctæ humilitatis radice, veluti legitimus fructus, exactæ Obedientiæ virtus originem traxit, quæ totius Religiosæ vitæ basis est, ac fundamentum. Hujus vero eximie Obedientiæ specimen non unum Beata Catharina exhibuit. Nam difficillimis sæpenumero probata experimentis, nihil unquam de prompta ad exequendum voluntate remisit, ardua quæque longe, multumque supra vires jam jam executioni aliquando, nisi eadem Obedientiæ lex, ne illa executioni mandaret, protinus intercessisset. Nihil illi dulcius, suavius nihil, quam sanctæ Orationis, Divinæque contemplationis pabulo refici quotidie, tanquam unico vitæ spiritualis alimento. Quamquam gravibus, iisque diuturnis, tentationibus ab humani generis hoste vexata, numquam tamen, Divinæ gratiæ præsidio munita, victa succubuit; sed multas, illustresque de triumphatis hostibus victorias repor-

tavit. Hinc factum est, ut suo satis edocsa experimento, iisque, quæ spiritualis vitæ stadium incipientibus offendiculo esse solent, plene perceptis, mirabile illud scripserit Volumen, quo imbecillioribus animis adversus huiusmodi infirmitates præsentissima remedia præpararet.

Verum, cum secreto quodam humilitatis instinctu Volumen ad calcem usque perfectum flammis comburendum tradidisset, superno Divinæ vocis oraculo admirabile merito onita illud coacta est de Septem Spiritualibus Armis titulo prænotatum. Hoc vero nemini, quoad vixit, videndum, sed conscientiæ Moderatori duntaxat jam jam moritura exhibuit: ut, singulis ipse eo in Volumine contentis maturo iudicio expensis, tunc ejus legendi copiam Sororibus faceret, cum id ad animarum salutem, majoremque Dei gloriam conducere existimasset. Et sane, quam magna ex isto Beatæ Catharinæ Volumine iteratis typis evulgato profuixerit utilitas, quamplurimæ orandi studio adiectæ Animæ summo cum fructu huiusmodi Librum assidue legentes, præsensque in illo auxilium adversus occultas Tentatoris insidias invenientes experientia comprobauit.

Diuturnis affecta morbis, jejuniis insuper, vigiliis, innumerisque afflictationibus voluntarie assumptis, invictam tolerantis animi constantiam semper exhibuit. Quare, veluti aurum in camino tribulationis, diu, multumque probata, uberrimos Cælestium gratiarum fontes in se derivavit, dono præsertim prophetiæ, variisque a Deo immensis visionibus illustrata. Annibalem Bentivolum adversus Philippum Mediolanensem Ducem pugnaturum victorem fore, prædixit eo ferme modo, quo postea per omnia veridicum Beatæ Catharinæ vaticinium monstravit eventus. Futurum Orientalis Imperii excidium, casuramque Regiam Constantinopolis Urbem in Mahumedis Secundi manus post bimestrem obsidionem ipso Pervigilio Pentecostes anni 1453. item prædixit; ut neminem lateret, ruinam Gra-

co-

eorum propter ipsorum adversus Spiritum Sanctum blasphemias iusto Dei iudicio fuisse permissam.

Beatum Thomam Cantuariensem Episcopum, & Martyrem sibi Divinae Orationis Praeceptorem semel praesentem habuit, bis vero Seraphicum Patrem Sanctum Franciscum. Item, cum Dominicae Nativitatis nocte de more vigilans Orationi esset intenta, Deiparam videre meruit Puerum Jesum in ulnis gestantem.

Nec silentio praetereundum, quod semel inter Missarum sollemnia Choros Angelicos Divinum Trisagium ita dulciter canentes audierit, ut, si diutius (quemadmodum ipsamet testata est) Caelestis ille Cantus perdurasset, animam profecto suaves inter concentus efflavisset.

Interea apud Moniales primum, ac postmodum per Ferrariensem Urbem, vicinasque Regiones fama Sanctitatis Beatæ Catharinæ longe, lateque percrebuerat. Quare defuncta Monasterii Abbâtissa, de subroganda in demortuæ locum Beata Catharina Sanctimoniales unanimiter deliberarunt. Illa vero, ubi Sororum consilia rescivit, dici vix potest, quanta vi verborum, additis insuper singultibus, lacrymisque, ut huiusmodi onus a se deprecaretur, conata fuerit: id unum vehementer optans, ut ab omni prælationis honore aliena continuum exhiberet Sororibus singulis, villiori cuiquam, infimoque ministerio addicta, famulatum. Hos vero heroicæ humilitatis sensus tam intimo cordis affectu sincerissime protulit, ut Abbas Sanctæ Justinae, qui Romæ degere solitus Ferrariæ tunc sorte aderat, maximum ex hisce coeperit veræ virtutis documentum; ac deinde, quoties aut animæ, aut corporis angustia premere-
tur, precibus Beatæ Catharinæ adhuc viventis sese commendare solitus fuerit; ratus, se certo certius, quidquid in votis haberet, Beatæ Catharinæ precibus a Deo impetraturum: nec quidem illum huiusmodi fiducia umquam fefellit. Tantum propterea valuit apud Moniales Beatæ Catharinæ humilis ex-

Tom. XIV.

cusatio, ut tunc a munere regendi Monasterium fuerit liberata. Verum nondiu post, ut virtuti sanctæ Obedientiæ morem gereret, onus suscipere coacta fuit.

Hæc igitur sublimium virtutum exempla ardens in nonnullis Italiæ Urbibus desiderium excitarunt, ut Sanctarum Virginum, quæ Ferrariæ tot, tantosque Sanctitatis radios, Beata Catharina duce, emittebant, pium, ac laudabile Institutum longe, lateque propagatum vellent.

Id in primis Civitas Bononiensis expetiit, & Romanum Pontificem, ut voti compos efficere, oravit; atque Apostolicis, quæ opus erant, obtentis Rescriptis, Ferrariam Legatos misit, ut secum inde ad novum Monasterium Bononiæ excitandum Moniales aliquot, quarum una Abbâtissæ, ac Fundatricis munere fungeretur, asportarent. Legati benigne suscepti, ac, rebus singulis rite compositis, eorum admissa petitio: & dumum Beata Catharina id oneris subire, Sociisque assumptis ad novam foundationem, sanctæ Obedientiæ mandato, sese accingere iussa est.

Postremo Legatis abeuntibus Ferrariensium Monialium Gubernatrix, habebitis, inquit, Beatam Catharinam designans, Virginem, quæ famam Sanctæ Claræ, moresque sanctissimos erit apud vos aliquando instauratura. Verum dixisse, rei probavit eventus. Interea Beata Catharina, quamquam eo tempore gravi oppressa morbo decumberet, ita ut in itinere defœctura crederetur, nihilo tamen minus iter aggressa est; acciditque, ut, Divino favente præsidio, illico aliquatenus convalesceret. Ut vero tumultus, qui facile oriri poterat inter Ferrarienses Civis discessionem Beatæ Catharinæ ægre ferentes, provide evitaretur, Legati Bononienses, Fratresque Divi Francisci, qui comites itineris dati erant, noctu discedere deliberarunt. Ubi proximus Sacrarum Virginum adventus Bononiensibus nuntiatus, in credibilis inter eos animorum consensus, etsi haclenus in acerrimas factiones distractos,

I

ap.

apparuit; qua certatim summis & honoris & benevolentiae signis pium illud agmen, ducem praesertim Beatam Catharinam, exceperunt; Cardinalibus Bessione Pontificio Legato, ac Philippo Calandrino Urbis Episcopo obviam euntibus, Clero, Magistratibus, & Senatu universo comitantibus.

Menses fere quatuor in Sancti Antonii Xenodochio moram fecere novellae Moniales; donec Sancti Christophori Coenobium Beatae Catharinae cura, ac vigilantia in commodiorem formam redactum faustis auspiciis ingressae, insigni Sacrarum Virginum Collegium aperuerunt. Hujus vero Instituti Sanctitas, exemplo praesertim Beatae Fundatricis, adeo, tamquam Christi bonus odor, late manare coepit, ut brevi temporis intervallo quamplurimae ex nobilioribus Familiis honestissimae Virgines in Catharinae societatem receptae, caelestem illam vivendi formam fuerint amplexatae.

His itaque bene, sapienterque constitutis, venit in mentem Franciscanis Fratribus Monasterii Directoribus, ut ad servandas sanctiori methodo inter Moniales Sanctae Clarae Constitutiones Diploma Apostolicum impetrarent, quo munus Abbatissae non uni Monialium, donec viveret, ut haecenus servatum, sed singulis trienniis, renovata electione, modo uni, modo alteri conferendum statueretur. Hujus consilii novitas non levem injecerat metum, ne in singulis Monialium Collegiis turbae excitarentur. Egere enim Abbatissae, quae semel regendi munus cum earum vita duraturum susceperant, ab illo removeri posse, nonnulli existimabant. Quapropter Provinciae Praefatus, cui nota factis erat Beatae Catharinae humilitas, ut apud reliqua Franciscani Ordinis Monasteria novae huic Constitutioni faciliorem viam stermeret, provido consilio a Bononiensi hoc Coenobio hujusmodi reformationem incepit: atque, ubi primum ad istud accessit, coacto Monialium Capitulo, Diploma Pontificium de trienniali Abbatissarum electione insperato promulgavit.

Quo audito, tantum absuit, ut quid humanum Beata Catharina passa fuerit, ut latenter exultans humi strata Deo gratias egerit, quod tandem aliquando suis annuisset precibus Divina Majestas; hilarique vultu ad Praefulem conversa gratias ei dixit de bono nuntio reddendas: atque illico Monasterii negotia ita componere studuit, ut futurae Abbatissae suis praecipue monitis instructae regiminis sarcina levior, faciliorque redderetur.

Haec singularis animi moderatio non Provinciae Praesidem solum, verum etiam Moniales singulas in admirationem rapuit: quae sane majorem in modum exerevit, ubi congregatis ad novam electionem Abbatissae Monialibus, Beata Catharina Capitulum ingressa humilimo incessu, vultuque, petita venia, sese libere, libenterque Officio spoliavit. Quo facto, Sorori Annae Morandae Ravennati (una haec erat e Monialibus Ferraria Bononiam translatis) Coenobii regimen plenis suffragiis collatum. Verum haec, cum in gravem morbum incidisset, vix elapso anno, Praefecturam dimittere coacta fuit. Quare Monialibus consilium novae Abbatissae eligendae ineuntibus, una omnibus non sine prodigio injecta mens est, ut Beatam Catharinam iterum in Abbatissam eligerent. Quam quidem electionem, utpote Divinae voluntatis opus ratam habuit Provincialis Minister, omnibus plaudentibus, una duntaxat id egre ferente Catharina; quae, nisi validissimus sanctae Obedientiae stimulus accessisset, ut denuo Praefecturam susceperet, nullo modo in animum induxisset.

Hujus novae electionis rumor statim ac per Urbem innotuit, multas Nobilioris Ordinis Puellas, ut ad Sanctae Clarae Institutum proficendum, Catharina duce, locum praefato in Monasterio enixe flagitarent, excitavit. Verum, cum ob Cellularum angustias omnium votis minime satisfieri posset, Deo fundendas de more preces Catharina cogitavit. Tum Deus Sponsae suae desiderii obsecranda Puellarum Con-

san-

languineis liberalem animum cælitus indidit: quo factum est, ut collatis pecuniis ad dilatandos Monasterii fines accurrerint, illudque in ampliorem, commodioremque formam redegerint.

Interea Catharinam materna quadam sollicitudine nihil reliqui facientem, ut optime rerum & temporalium, & spiritualium regimen in Monasterio procederet, morbus acer, idemque mortiferus invasit. Quapropter Virgo prudens convocatis Sororibus quamplurima salutis monita æstu Divinæ caritatis plenissima communicavit, susceptisque reverenter Ecclesiæ Sacramentis, sese in occursum Divini Sponsi, lampade non vacua, præparabat. Erat autem una omnium Sororum, eaque fervens, ad Deum fusa deprecatio, qua tot, tantisque cumulatam virtutibus Beatæ Matris vitam diutius in commune commodum protrahendam postulabant. Annuit piarum Virginum precibus elementissimus Dominus: Nam post extasim, quam passa fuerat Catharina, e lectulo incolumis surrexit, atque ad obeunda consueta munia statim sese applicavit. Annum vero, quem unum supervixit, insignioribus Christianarum virtutum operibus, ac ferventiori caritatis exercitio Catharina coronavit. Solitudini intentius vacans, sacros, pioque Libros assidue volutabat; & non interrupta precum, meditationumque frequentia, vitam potius inter Cælitæ, quam inter mortales, agere videbatur. Nam sæpiissime in Ecclesiæ secretiori angulo posita, uni rerum Cælestium contemplationi addicta, majorem diei, noctisque partem dulciter illacrimans, atque ad Beatam Patriam suspirans impendebat. Tum Sororibus, ut aliquid remitteret, monentibus, ne recens a morbo ob inclementiam rigidioris aeris longe gravius incurreret vitæ discrimen, nondum, reponerat, venit hora mea.

At jam hebdomadæ majoris tempus advenerat, quo, ablutis de more Sororum pedibus, satis prolixam Orationem habuit, qua singulas ad mutuam caritatem, atque ad amorem Crucis vehementer hortata est: tum, altera in

Capitulo habita Concione, resolutionis suæ tempus jam jam instare prædixit. Id vero minime tunc a Sororibus animadversum; præsertim, cum iis diebus familiarius inter eas versari, nullo dato vicinæ mortis signo, lætior, hilariorque visa fuerit. Sed tandem, sumpta cœna in communi refectiois loco, ubi prope Dormitorium accessit, levatis in Cælum oculis, hæc proferre audita est: Poteras, Jesu dulcissime, hanc mihi gratiam impartiri, ut, cum privatam agerem vitam, animam meam ad te vocares. Quæ quidem verba cum ad aures Illuminatæ de Bembris Monialis pervenissent, hæc, an male se haberet, Catharinam interrogavit: cui illa respondit: Jam vitæ meæ cursum consummavi. Protinus acerrimis correpta doloribus ægotantium more decubuit. Tum, mira, Christianaque patientia mortiferis illis toleratis angustiis, sumptisque summo Religionis affectu Sacramentis, oculis in Imaginem Crucifixi e pariete pendentem sæpe conversis, Hymnos quosdam, quos ipsamet ad excitandos devotionis igniculos composuerat, recitavit. Denique, advocata Vicaria, cui post ejus obitum gubernandi Monasterii provincia erat demandanda, eidem Sorores singulas tota animi contentione commendavit: atque iis, ac similibus tenerrimæ pietatis affectibus, assiduaque Sanctissimi Nominis Jesu invocatione extremum diem clausit, atque in osculo Domini moriens caducam vitam cum æterna commutavit anno Domini 1463. ætatis autem quinquagesimo.

Hujus Beatæ Virginis obitu summo mazore affectæ Moniales, cum illam magno, dum viveret, Sanctitatis nomine celebrem reverenter observassent, certatim aliquam Vestium Defunctæ particulam, aut rei cujuslibet, quæ Beatæ Virgini usui fuerat, rapere contendebant, veluti venerandum piæ Matris monumentum. Elato in Ecclesia pretioso Cadavere, ut Justa Christiano ritu persolverentur, instauratæ passim lacrymæ, instaurati denuo gemitus, instaurata suspiria. Hæc manus osculaba-

tur, illa pedes, alia vultum: omnes a dulcissimo Beati Corporis amplexu minime divelli poterant. Fuit pretiosus ille Thesaurus primum in Cæmeterio sepulturæ mandatus: sed, cum cælestem e Sepulchro odorem efflare cœpisset, atque Ægrotos quamplurimos, qui sepulturæ locum frequenter invisebant, ac sese Beatæ Catharinæ precibus commendabant, Omnipotens Deus, mirabilis in Sanctis suis, sanitati restituere dignatus fuerit; Moniales, absque lignæ saltem Arcæ tegmine Beatum Corpus terræ mandasse, pœnituit. Novum igitur consilium capiunt, quod Sacerdoti, qui eis a Sacris Confessionibus erat, aperiant. Hic, rejecta primum Monialium petitione, postmodum suis ad Deum precibus humum effodere permisit, hac data conditione, ut, si quid fœtoris inde exiret, denovo congesta humo, ab incepto desisterent, si vero odor adhuc perciperetur, Capsa lignea Cadaver includerent, illudque iterum terræ mandarent. Verum, id consilii exequi ubi incipiunt Moniales, maxima imbrium copia, atque immanis ventorum vis statim oborta est. Sed indicta ad Deum supplicatione, illico serenitas rediit: quare Beatum Corpus e terra erutum suavissimum spirans odorem, candidum, incorruptum, miraque pulchritudine exornatum, essi per decem, & octo dies humatum jacuisset, repertum est. Hujus prodigii fama per Urbem totam longe, lateque perlata. Hinc Alexander Longarius, Bononiensis Diœcesis Vicarius, cui propter absentiam Calandrini Cardinalis Episcopi rerum spiritualium cura commissa erat, locum invisit; deque singulis certior factus Beatæ Defunctæ virtutes, habita ad Moniales Concione, laudibus exornavit. Venerandum insuper Beatæ Corpus septem dierum spatio ante oculos omnium exponi permisit. Ad hoc visendum tanta Populorum multitudo non ex Urbe, Agroeque Bononiensi solum, verum etiam ex vicinis Regionibus accurrit, ut per Urbis fœmitas, ne quis oriretur inopinatus tumultus, vigiles Militum co-

pias collocare necesse fuerit. Cum vero Omnipotentis Dei bonitas varia carismatum dona ægrotis nonnullis, hujus Famulæ suæ intercessione, Divinam opem postulantiibus largita fuerit; novo excitato Sarcophago, in quo Sacrum illud Depositu fuit collocatum, duæ appositæ claves, quarum unam Sacerdos Pœnitentiæ Minister, alteram Moniales custodirent. Porro hujusmodi Sepulchrum nimia festinatione extructum, non levem injecit metum, ne a recenti calce, quæ fortasse nondum satis exaruerat, atque ab interclusa aeris humiditate Beatum Cadaver aliquid vitii contraxisset, unde corumperetur: quare illud in aptiorem, ac salubriorem Monasterii locum transferre, decretum fuit. Cum vero ad venerandum Beati Corporis prodigium Peregrinantium turba pene quotidie ventitaret, Moniales in altiore Chori partem sæpius asportare cogebantur, ut ex Ostiolo, quo Sororibus Eucharistiæ Sacramentum porrigebat, pia Advenarum devotioni Beati Cadaveris præsentia satisfacerent: quod sane perpetuum, & non leve incommodum erat. Quapropter, prope vetus Sacrarium parata Ædicula, aperta in pariete Fenestra, Beatum ex ea Corpus omnibus videri datum, incorruptum quidem, non Cadaverum more decumbens, sed viventis ad iostar sedens, atque erectum. Frequens exinde, ac nunquam interrupta nedium Bononiensium, verum etiam Alienigenarum erga Beatam Catharinam visa est efflorescere devotio.

Dudum a Pontificatu Clementis VII. qui Bononiam Carolo V. Imperii Romani Coronam collaturus advenerat, ac mirabilem Beati Corporis incorruptionem inspexerat, deque summa rerum sedulo inquiserat, actum fuit, ut inter Sanctas Sollemni Ritu B. Catharina referretur. Et sane de hoc negotio perficiendo Clemens Pontifex mentem suam satis explicarat: sed tot, ac tantæ publicæ, privatæque, arduæ illæ quidem, tunc temporis res emergentes impedimento fuere, ne huic causæ manus admoveret Romana Curia in varias,

rias, magnasque negotiationes distrahta. Nihilo tamen minus laudatus Pontifex Bononiensibus Monialibus in Monasterio præfato degentibus facultatem concessit, ut quotannis in honorem Beatæ Catharinæ Officium a Magistro Apostolici Palatii approbatum, anniversario die, quo Beata e vivis excefferat, Ecclesiastico Ritu recitarent, tum singulis anni diebus inter Horas Canonicas de eadem commemorationem haberent. Atque ut ii, qui die festo Beatæ Catharinæ dicato, Pœnitentiæ, & Eucharistiæ Sacramentis rite susceptis, Ecclesiam, ubi Corpus Beatæ requiescit, devoto invisissent, Indulgentiam peccatorum consequerentur, idem Pontifex concessit. Tum etiam idem recitandi Officii Indultum ad quædam Monialium Civitatis Ferrariensis Monasteria extendit; utque in die festo Beatæ Catharinæ una cantaretur Missa propria in Ecclesiis Monialium præfatarum Bononiæ, & Ferrariæ, reliquis vero diebus privatæ Missæ devotionis causa, secundum Romanæ Ecclesiæ Ritus, non a quibuscumque, sed a Sacerdotibus duntaxat, qui Monialibus essent a Confessionibus, celebrarentur, indulgit. Postea vero, cum Sixtus V. Curtio Franco Vaticanæ Basilicæ Canonico Officia Romani Breviarii expurgandi, corrigendique negotium demandasset, fuit ab eodem Beatæ Catharinæ Officium ad normam prædictam reformatum. Clemens vero Octavus, habito hac de causa in Sacra Rituum Congregatione examine, Nomen Beatæ Catharinæ Romano Martyrologio Apostolica auctoritate inferendum mandavit.

Anno tandem 1645. Sollemnis Canonizationis causa introducta fuit; & secundum Urbani VIII. Decreta, habita prædictorum Indultorum ratione, hujus Casus exceptio approbata: atque pariter examini subiectum, probatumque fuit Opus supra laudatum, cujus titulus, de Septem Spiritualibus Armis, a Beata Catharina conscriptum. Processu item super fama Sanctitatis in genere Apostolica auctoritate confecto, atque hujusmodi fama rite approbata,

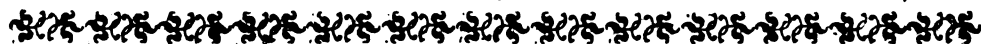
ad specialem inquisitionem gradum facit Sacra Congregatio: in qua, facta discussione validitatis, ac relevantiæ Actorum in specie, utrumque probatum; & Decreto suo censuit Sacra Congregatio, constare de Virtutibus Theologalibus, & Cardinalibus in gradu heroico: Summus vero Pontifex Innocentius XI. anno 1680. tale Decretum confirmavit.

His peractis, novi fuere instructi Processus de miraculis, quæ post permissam Venerationem supervenerant. Horum Processum perpena simul fuit, & admissa validitas. Hinc transitus factus est ad examen relevantiæ; & ex oculo a Postulatoribus propositis miraculis duo in Generali Rituum Congregatione coram Sanctissimo Domino nostro Clemente XI. habita die 31. Martii anni 1701. approbationem meruerunt: Sextum scilicet, & Octavum. Nihil tunc pronuntiatum a Summo Pontifice; qui tamen postea, causa exactius pensitata, ubi Divini Spiritus opem ferventibus precibus imploravit, Sacræ Congregationis Decreto robur Apostolicæ Confirmationis adjunxit, prædictis Sexto, & Octavo miraculo approbatis die 5. Decembris anni 1703.

Fuit autem Sextum miraculum Justinæ Calcinæ Monialis in Monasterio Corporis Christi Bononiæ instantanea curatio. Hujus enim male luxata manus, quæ jam inde a novem mensibus minime flecti, ac testimonio Medicorum nullo naturali pharmaco curari poterat, statim fuit sanitati restituta. Octavum vero miraculum instantanea item curatio fuit Sororis Mariæ Geltrudis de Ghirardellis eodem in Monasterio Monialis; cujus, ob febrim vehementissimam phrenesi, ac lethargo comitatam, fuerat a Physicis penitus conclamata salus. Post horum miraculorum approbationem, coacta tandem Congregatione coram Sanctissimo Domino die 18. Novembris anni 1704. cum in ea disceptatum, an esset locus, ut Beata Catharina Sollemni Ritu inter Sanctas Virgines describeretur, annue- runt unanimiter Patres; Sanctitas ve-

ro sua Judicium distulit, donec postmodum, suis, aliorumque Christi Fidelium precibus Divino implorato presidio, Sacrae Congregationis Secretario, Fideique Promotori die 17. Maji anno 1707. jussit, ut publici juris face-

rent Decretum Canonizationis Beatae Catharinae, pro qua supplicationibus Regum, ac Christianorum Principum causa initio Sanctae Sedi porrectis modo tuas etiam humillime adjungit Senatus, Populusque Bononiensis.

A P P E N D I X O C T A V A .

RESPENSIONES PRÆSULUM A SECRETIS BREVIUM AD PRINCIPES LATÆ IN PUBLICIS CONSISTORIIS NOMINE SCILICET CLEMENS VIII. IN CANONIZATIONE SANCTI HYACINTHI, NOMINE SIXTI V. IN CANONIZATIONE SANCTI DIDACI, ET NOMINE GREGORII XV. IN CANONIZATIONE SANCTÆ TERESIÆ,

De quibus superiori Cap. 34.

P R O C L E M E N T E VIII. IN CANONIZATIONE SANCTI HYACINTHI.

Ex Actis ejus Canonizationis editis a Fr. Severino Cracoviensi.

QUE de Beati Hyacinti excellenti fide, & caritate, illustri totius vitæ Sanctitate, & miraculorum gloria copiosa modo sunt oratione explicata, jucunda admodum fuere Sanctissimo D. N. Grata quoque pia, & efficax postulatio de eodem Viro Dei in Sanctorum numerum referendo; non ob id solum, quod Sigismundi Tertii Poloniz & Sveciz Regis filii sui carissimi perspectam pietatem agnoscat, neque ex eo tantum, quod Regni Poloniz Ordinum omnium religioso hoc studio delectetur; sed propterea maxime, quod in hac etiam causa intuetur admirabilem Dei providentiam in Ecclesiæ Catholicæ gubernatione, quam Unigeniti Filii sui pretioso Sanguine acquisivit. Nam, cum his nostris periculosis temporibus, in

quæ fines sæculorum devenerunt, extiterint homines superbi, blasphemi reprobi circa Fidem, qui Satanæ instigatu veritati resistentes ausi sunt dicere, Sanctos cum Christo regnantes non esse venerandos neque invocandos; ad eorum impietatem hac etiam ratione cogruendam, hoc ipso potissimum tempore, excitavit Deus corda Regum, quæ in ejus manu sunt, & quocumque vult, convertit illa, Populorum quoque devotionem accendit, ut Beatos quosdam Viros Servos suos, qui vitæ innocentia singulari, & miraculis clauerunt, Romani Pontificis auctoritate eorum Sanctorum numero adscribi postularent, quos Catholica, & Apostolica Ecclesia toto terrarum Orbe religiose veneratur. Sic ante paucos annos, magnis, & assiduis precibus Philippi Regis Catholici in Sanctorum numerum

a Sixto Quinto Pontifice Maximo relatus est Beatus Didacus, sic a tribus Poloniarum Regibus apud complures Romanos Pontifices actum est, & nunc magna contentione agitur ut idem honor Beato Hyacintho tribuatur; quorum alter Seraphici Patris Francisci, alter ex Gloriosi Patriarchæ Dominici sanctissima disciplina proditi: Deo fortasse ita disponente, ut duo clarissimi Ordines, unde tam multæ ad Ecclesiam Dei utilitates promanarunt, hac etiam nostra ætate duorum Summorum Pontificum, & duorum Illustrissimorum Sanctorum consimili gloria decorentur, tantoque magis Hæreticorum perfidia convincatur de Veneratione, & Cultu Sanctis jure optimo adhibendo, qui sempiterna felicitate in Cælo perfruuntur, quos Deus, ipse ut Amicos suos, miris modis honorat, in quibus mirabilis, & gloriosus apparet, & quorum meritis, & intercessione magna in hominum genus confert beneficia. Sed & eo quoque nomine Deo, & Patri misericordiarum gratias agit S. D. N. quod hoc difficillimo tempore, cum Ecclesia Catholica, & Christiana Respublica ab Hæreticis, & Turcis vehementissime oppugnatur, Reges pii, & Populi fideles Spiritus Sancti afflatu plures sibi Cælestes Patronos, & Advocatos adoptare studeant, quorum patrocinio, & gratia a multis, quæ imminet, periculis liberentur. Et quidem Sanctitas Sua pie existimat, digitum Dei hic ef-

fe: etenim tam diuturna tot Catholicorum Polonia Regum, & Præfulum, omniumque Ordinum in eadem re ab hac S. Apostolica Sede petenda perseverantia, & duorum Maximorum Pontificum gravissima Decreta tanti sunt momenti, ut Beato Hyacintho in Sanctis Adscribendo viam quodammodo munisse videantur. Verum tanta est hujus rei magnitudo, & deliberationis gravitas, ut adhuc Sanctitas Sua attentius, atque diligentius, quid facto opus sit, considerandum, & cum his Venerabilibus Fratribus suis S. R. E. Cardinalibus, Archiepiscopis, & Episcopis inquirendum, ac consulendum esse, censeat. Quare eos omnes magnopere hortatur, & monet, ut Acta, quæ de vita, Sanctitate, & miraculis Beati Hyacinthi confecta sunt, diligenter expendant; Deumque humiliter orent, quemadmodum Sua quoque Sanctitas & facit, & faciet, ut Ecclesiam suam, quæ est columna, & firmamentum veritatis, suo, ut semper solet, numine moderetur, & regat, & eorum corda, qui Ministri Christi sunt, & dispensatores mysteriorum ejus, suæ gratiæ lumine collustrat, ut in tam pio, & præclaro opere, in tam gravi, & religiosa actione id solum quod ad ipsius Dei gloriam, ad incrementum Fidei, ad Ecclesiæ Catholicæ exaltationem, denique, ad Christiani Populi ædificationem maxime pertineat, ab eadem Sanctitate Sua delibetur, & decernantur.

PRO S I X T O V.

IN CANONIZATIONE SANCTI DIDACI.

Ex ejus Actis collectis a Penia.

Diuturnam Philippî Regis Catholici postulationem de B. Didaco, Viro & vitæ Sanctitate, & vitæ Sanctitate, & miraculorum copia, & magnitudine clarissimo, in Sanctorum Catalogum adscribendo dignissimum judicat Sanctissimus Dominus Noster perpetua Regis ipsius pietate, & glo-

ria. Qui enim curam, cogitationemque omnem habet locatam, & fixam in Catholica religione tuenda, & propaganda; qui & semper antea, & hoc maxime tempore summis opibus contendit, ut, deleta Hæreticorum perfidia, Fides Catholica in veterem dignitatem, atque amplitudinem vindicetur;

ca

cujus omnia tum belli, tum pacis studia ad Dei gloriam referuntur, inque ea consumuntur; huic censet Sanctissimus Dominus noster convenire, de augenda etiam quodammodo Cælestium gloria cogitare, & postulare (si ita videatur Romano Pontifici, cujus ea potestas, atque actio propria est) ut ei Viro, cui nihil fuisset in hac vita Deo carius, quique ipse Deo carissimus fuisset, is honos tribuatur, qui possit maximus adhiberi, ut Pontificis scilicet ipsius Decreto declaretur Sanctus esse ex eorum numero, quos Ecclesia quotidianis honoribus veneratur. Et Beati quidem illius vita, ac miracula aliquot de multis nunc sunt diserta, & gravi oratione exposita. Agit autem Sanctissimus Dominus Noster Deo gratias immortales, quod tanta cum sui Nominis gloria, cum Ecclesiæ lætitia, cum Pro-
rum fructu cumulet Servos suos summis virtutibus, velitque, illos summa

apud omnes in veneratione, atque admiratione esse, (a) Laudatur Deus in Sanctis suis, ac mirabilis prædicatur, proponitur auxilium ad implorandum, exemplum ad imitandum, segnities nostra ad accusandum, dum agnoscimus, tanto nos illis inferiores esse, tamque longe ab illorum perfectione abesse. Sed facit rei magnitudo, ut censeat Sanctissimus Dominus Noster, de Regis postulatione esse etiam, atque etiam cogitandum, cumque suis Fratribus deliberandum. Hortatur igitur eos, monetque, ut de Actis Beati Didaci, quæ confecta sunt, quam diligentissime considerent, quodque ipse jampridem facit, Deum orent, (b) e cujus Vultu debent hominis judicia prodire; ut ostendat, quid facto maxime opus sit, actionemque hanc omnium gravissimam totam dirigat ad suam gloriam, Sanctæque Ecclesiæ suæ fructum, atque amplitudinem.

PRO GREGORIO XV. IN CANONIZATIONE SANCTÆ TERESIÆ.

Ex Actis ejusdem Viennæ Austria editis anno 1628.

Spectaculum Deo gratissimum, atque hominibus admirandum præbuit Hispanæ Virginis fortitudo, in ipso vitæ semper militantis tyrocinio omnium Imperatorum laudes supergressa. Atque in id mentis oculos libentissime convertit S. D. N. Qua ætate vel ipsas materni cubiculi tenebras plerique formidamus, Puella septennis, jam micans splendoribus Sanctorum, a Parentum complexu divellitur, monstrorum feracem Africam petitura, deducente pietate, ac periculis invitantibus ubi ferox amore martyrii Tyrannorum sævitiam provocaret: clamitans, plaudente Cælo: *Quis nos separabit a caritate Christi? tribulatio, an angustia, an periculum, an gladius?* Compendiarium illa quidem iter instituerat, ut violenta raperet Regnum Dei: verum opportunis id sepsit impedimentis misericordia-

rum Pater, quo tanta virtus Orbi profutura per longiores Divinorum mandatorum, ac consiliorum semitas ad æternitatis palmam properaret.

Id autem ita cumulate præstitit, ut non iisdem, quibus vitam, finibus opera suæ pietatis concluderet. Vivit adhuc Teresiæ Sanctimonia in Religiosis Virginibus, ac Viris Carmelitanis, quos voluntariis suppliciis edocuit, vires corporis, id est, arma vitiorum, continenter expugnare; & modo Principes juvat Sapientium Magistra, modo Divini eloquii voce tonans, & gladio salutis armata in aciem prodit de impiorum sententiis triumphatura.

In his, ceterisque laudibus non præfenti solum oratione, sed totius Christianæ Reipublicæ plausu celebratis, in Principum, Populorumque, ac præsertim Philippi IV. Catholici Regis, præ-

ci-

(a) *Psal.* 150. & 67. *S. Bernard.* in vig. *SS. Petri, & Pauli.* (b) *Psal.* 16.

cibus triumphalia Sanctitatis ornamento B. Tereſiæ poſtulantium Divinæ clementiæ magnitudinem agnoſcit S. N. D. atque admirabilem Hiſpaniæ gloriam Sanctos non minus religioſe venerantis, quam feliciter progignentis. Sed tanta in deliberatione Cælum jejunii, precibus, atque eleemoſynis petendum eſt; ut per hos bene hærentes ſcalarum gradus in tertii Cæli altitudinem Pontificiæ mentis pietas aſcendat, mortalibus renuntiatura, quæ ſponte non licet ho-

mini loqui. Proinde rogat omnes Sanctitas Sua, ut his pietatis officiis ſecum Patrem luminum imploretis. Ipſe autem Venerabiles Fratres ſuos S. R. E. Cardinales, tum Patriarchas, Archiepiſcopos, atque Epicoſcopos in conſilium adhibebit, ut in cæleſtibus honoribus decernendis Divinitatis juſſa capeſſat, & Catholicæ Eccleſiæ laudibus inferviat.

In hanc ſententiam reſpondere me juſſit Sanctiſſimus Dominus Noſter.

APPENDIX NONA.

SUMMORUM PONTIFICUM ALLOCUTIONES HABITÆ
IN SEMIPUBLICIS CONSISTORIIS, PAULI
VIDELICET PAPÆ V.

Cum agebatur de Canonizanda BEATA FRANCISCA ROMANA,
ET URBANI PAPÆ VIII. cum de Canonizando BEATO
ANDREA CORSINO,

De quibus ſuperiori Cap. 34.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

PAULI PAPÆ V.

Ex Manuscripto apud AUCTOREM.

Irabilis eſt Deus in Sanctis ſuis; cujus egregia facinora pietate, miſericordia, & admiratione plena, quemadmodum elapſis temporibus in ſervis ſuis, ita nunc etiam in hac ſua Ancilla Francisca Romana inſigniter promulgare voluit; ut, ſi quid Divinus cultus, & honor erga Majeſtatem ſuam, ſuoſque Sanctos magis, magiſque in dies augeatur, veluti auctus, & ad hæc noſtra uſque tempora propagatus in hac ſua dilecta Famula Francisca videatur. Quocirca jure merito

Tom. XIV.

ob eximias ejus, atque adeo excellentes virtutes dignam exiſtimamus, quæ Sanctarum Catalogo adſcribatur. Adſunt in ipſa, quæ omnia requiruntur, de puritate Fidei, de vitæ Sanctitate, ac de miraculorum coruſcatione, in Beatorum Canonizationibus neceſſaria, atque opportuna. Hæc namque Dei Serva alta quadam, & profunda ſui animi demiſſione (quæ vere virtutum omnium eſt fundamentum) perpetua in Majores, ac Superiores ſuos obedientia aſſociata reſplenduit; ardentiffima in Deum, & proximum repleta caritate, in adverſis fortis, & patiens in

K

fol.

sollicitudinibus, ac tribulationibus quas illi præpotens Dei manus, ut meritum merito adderet, inferebat, constantissimæ; ac denique in tentationibus, quibus illam humanæ naturæ hostis, ut eam ab amore sui Domini averteret, sæpe affligebat, & excruciebat, veluti inexpugnabilis arx, immobilis semper extitit. Potus, cibique abstinentissima fuit; & ut plurimum corpus suum ita acriter macerabat, idque tantum, ut spiritus in se fervor concreveret, ut persæpe a sensibus alienata ad ipsummet. Dei Filium, ejusque Sanctissimam Matrem, & Sanctos suos intuendum confunderet. Talis, tantaque præterea fuit hujus Famulæ Dei Franciscæ puritas Fidel, caritasque, & amor erga Suam Divinam Majestatem, quamplurimis aliis, innumerabilibusque virtutibus comitibus, ut merita sit in Socium, Custodem, & Protectorem Archangelum continuo habere, quem ipsa evidenter conspiciebat, & familiariter cum eodem, perinde ac inter conjunctissimos fieri solet, versabatur; quin etiam per ipsum ab incursionibus, & cruciatibus diaboli perpetuo defendebatur. Unde tot, tantisque meritis, ac virtutibus longe, atque colluente, mirum haudquaquam videtur, si per ipsam Deus Optimus Maximus, tam dum viveret, quam post ejus felicem in Domino obdormitionem, infinita prope Prodigia operatus fuerit; inter quæ potissimum non-

nulla iis similissima fecit, quæ Salvator noster in terris patravit. Deficientem panem Confororibus suis multiplicavit, ut Christum sequentibus ipsum Turbis in Deserto fecisse legimus: & confidens in aquis nil minus est madefacta. Hominum insuper corda Divino repleta spiritu cognoscebat, & eorum intimiores, ac secretiores partes, atque cogitationes mirabiliter penetrabat. Post ejus vero gloriosam animi à corpore segregationem, pretiosissimus ille, venerabilisque thesaurus non foetorem, ut cetera solent cadavera, sed suavissimum, ac nectareum odorem emanavit: atque ipsa, ejus meritis, & intercessione, tandem inter mortales vixit, quam post ejus obitum, quamplurimi utriusque sexus Christiani contagiosis, diversisque morbis, peste, febre, multisque aliis variis, diversisque infirmitatibus, ac tribulationibus liberati fuerunt; ut lætius ex relatis in hac causa a Decano vestro in Consistorio Secreto dignoscere facillime potuistis. Quare, propter hæc omnia, existentibus in hac Beata Dei Serva iis omnibus necessariis, & opportunis, quæ in alicujus Sancti Canonizatione requiruntur, hanc etiam in Sanctarum Mulierum Coetum referri posse, judicamus. Veruntamen opinioni Nostræ minime inherentes, quid de hoc vos, Fratres Carissimi, sentiat, hodie audire cupimus.

✱

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI
URBANI PAPÆ VIII.

PROPOSITIO, ET SENTENTiarum ROGATIO
PRO CANONIZATIONE

B. ANDRÆ CORSINI.

En Suffragiis in ejus Canonizatione editis Romæ anno 1629.

Militantis Ecclesiæ sollicitum, variorumque perturbationibus obnoxium statum non aptius alio, quam Navis in Mari fluctuantis symbolo, si quis attente consideret, exprimi posse crediderit: quod facili negotio comprobaret, si velit ire per singula, quæ congruunt utriusque regimini. Nec abs re fuerit existimare, nobis hanc a Christo Domino insinuatam fuisse cognitionem, dum sæpius in mari voluit e Navicula docere Discipulos: & huc forsan respexerunt Summorum Pontificum primi, qui sibi ad subsignanda Diplomata delegerunt Anulum effigie Piscatoris in Navicula cælatum: hinc etiam videtur invaluisse mos, ut de Ecclesia differentes eam Petri Navim dicamus; nec Patrum desideratur auctoritas, qui Navim Ecclesiæ typum esse confirmant. Hanc profecto Navim Sancti Spiritus afflatu dirigi, non licet ambigere. Quod cum ita sit, quis eat inficias, ab eodem Sancto Spiritu Ecclesiæ eam injectam fuisse mentem, ut Beatissimam Virginem maris Stellam nuncupet? Hujus saluberrimæ lucis opem sentire eos, qui rerum humanarum tempestatibus agitati ejusdem Virginis implorant patrocinium, pro comperto est: quod illa sæpe liberaliter solet, & clementer impartiri, fufis ad Filium precibus, ut Divinam ob peccata nostra vindictam nobis imminentem avertat. Nostis vero præsertim temporibus varias minitantibus procellas luculentum liberalitatis exhibuit, & clementiæ testimonium.

Non satis enim fuit, ut ipsa genus humanum pravis affectibus æstuans luce sua juvaret, & solaretur; sed, quos antiquitus vana gentium superstitione splendores Castori, & Polluci ac tutelam navigantium perperam tribuit, videamur jure optimo nos Sanctissimæ Virginis beneficio acceptos referre debere. Suspiciamus enim geminos ab ejus luce radios recenter promicantes, Sanctam videlicet Tersiam nuper albo Cælitum adscriptam, & Beatum Andreæ Corsinum præcipuis ejusdem Virginis prærogativis insignitum, ex cujus Religiosa de Monte Carmelo Familia prodire amborum decor, & splendor, qui nobis affulget. Omnium jam patet oculis affatim Sanctæ lumen Terefiæ: sed, ut etiam magis esset conspicuum Beati jubar Andreæ, ferventissimis votis, & accuratissimis precibus olim Respublica Florentina, suo Civi generis nobilitate præstanti, suppliciter a Nostis Prædecessoribus petiit, Sanctorum Cultum rite decerni; nec minori deinde studio Corsina Gens, & Ordinis Carmelitani Generalis Præpositus intermissam rerum vicissitudine petitionem prosecuti sunt; quibus pluries iterata Regum, aliorumque magnorum Principum efficax accessit postulatio. Quamobrem Servi Dei, quæ per tria fere sæcula constanti fama percrebuit, Sanctimoniam, ac, priusquam nasceretur, præfagitam, & in mira ad Episcopatum Fesculanum electione celebratam, diligens habita more Majorum perqui-

Appendix Nona.

fitio comprobavit. Nam in Palatii No-
stri Auditorio, & per Patres & Sacris
Ritibus solerter est examinata; ac de-
mum in Consistorio Nostro Secreto
relata simul cum operibus, quæ supra
mortalis conditionis vires B. Andreas
vivens, & post obitum mirabiliter pa-
travit: Inter quæ hæcica, & assidue
pulsæ repente febres, morbus comitia-
lis sanatus, corpus a lepra mundatum,
crura ulcerum sanie scatentia statim pri-
stinæ restituta valetudini, cæcoque lux
reddita. Poterant hæc cælestem B. An-
dreæ partem felicitatem præmonstrare;
sed certiozem de ea facile est concipe-
re notitiam. Nam Dei Mater Virgo
Famulo suo, integerrime vita peracta,
paucos dies antequam decederet, in
somnia apparens perennem Beatarum
Mensium voluit gloriam prænuntiare.
Ceterum, cum Sancta Tereſia fœminis
exemplar Virtutum e Beatissimæ Vir-
ginis Carmelitano Instituto proposita
sit, si Templis & Aris colatur Beatus
Andreas, habebunt etiam viri genera-
tim, quem invocent, & imitentur.

Nec quisquam, licet perditissimis im-
butus moribus, salutaris immutationis
privabitur spe: nam & ipse e lupo in
agnum conversus, ac tandem Pastor
effectus egregie Pastoralis functus est
munere; cuius optime administrandi
specimen petere poterunt Episcopi, &
hinc præcipue, qui fortiter onus Epi-
scopale sustinent, sollicitudinum, &
perturbationum, quibus premuntur,
singulare solamen accipere. Denique de
tutelari præsidio Beati Andreæ, in quo
se gloriaturam Dei Mater assevit, cur
gloriarî posse non speret Mater Eccle-
sia, cum sit alias illum adversus hosti-
les acies propitium Apostolicæ Sedis
experta propugnatorem?

Utrum igitur Beato Antistiti An-
dreæ, qui dudum in Cælo Dei fruitur
aspectu, Sanctorum Titulos in terris,
& Venerationem rite decernamus, deli-
berandum est. In re tam gravi, Ve-
nerabiles Fratres, dicite, quid sentia-
tis: nihil enim, vobis inconsultis, sta-
tuere volumus.

AP.

APPENDIX DECIMA.

SUFFRAGIA IN SEMIPUBLICIS CONSISTORIIS LATA A VENERABILI VIRO CARDINALI BELLARMINO TEMPORE CLEMENTIS VIII. ET TEMPORE PAULI V.

Cum agebatur De Canonizatione SANCTI RAYMUNDI, ET SANCTÆ FRANCISCÆ ROMANÆ, Accedunt suffragia in semipublicis Consistoriis ab AUCTORE lata, non tamquam Fidei Promotore, sed ut Archiepiscopo Theodoliæ, dum tempore BENEDICTI XIII. pertractabantur Canonizationes sanctorum PEREGRINI LAZIOSI, ALOYSII GONZAGÆ, STANISLAI KOSTKÆ, IACOBI DE MARCHIA, JOANNIS A CRUCE, AGNETIS POLITIANÆ, FRANCISCI SOLANI, ALPHONSI TURRIBII;

De quibus nimirum Superiori Cap. 34.

Addita etiam libentissime fuissent excellentiora Suffragia in modo dictis Semipublicis Consistoriis adjecta a Cardinalibus, & aliis Episcopis doctrina longe præstantioribus; sed, licet instantèr petita fuerint, obtineri haud potuerunt.

CLEMENTI VIII. PONT. MAX.

SUFFRAGIUM ROBERTI CARDINALIS BELLARMINI
IN CANONIZATIONE SANCTI RAYMUNDI.

Uod veteri instituto, maturo consilio, publico testimonio excellentium Virorum Sanctitas ab Apostolica Sede declaretur, Deo perhonorificum, Sanctis Viris gloriosum, atque Ecclesiæ universæ utilissimum esse, non dubito. Quod vero S. Raymundum attinet, ego fretus diligentia gravissimorum Patrum, quibus hoc negotium commissum fuit, facile mihi persuadeo, de huius viri innocentia vitæ, miraculorum gloria satis constare; ac propterea censeo, honorem meritis ejus debitum non esse ulterius differendum: & eo magis in hanc sententiam adducor, quod S. Hyacinthum Sanctitas Vestra paucis ante annis in numerum Sanctorum retu-

lit. S. Hyacintho S. Raymundus similis fuit: eodem sæculo vixit; eodem Habitum gestavit, iisdem Institutis informatus ad perfectum vitæ culmen pervenit, eodem Fidei ardore, ac profectu Evangelium prædicavit, simili gloria miraculorum floruit, atque adeo simili, ut aquarum profunda uterque sine navi, sine ponte transierit. Decet igitur, SS. Pater, ut biga ista Sanctorum (Chrysostomi verbo utor) quæ Christi jugum pari devotione portavit in terris, & nunc pari felicitate triumphat in Cælis, ab eodem Summo Pontifice, Christique Vicario consecretur.

PAU.

PAULO V. PONT. MAX. SUFFRAGIUM EJUSDEM CARDINALIS BELLARMINI IN CANONIZATIONE SANCTÆ FRANCISCÆ ROMANÆ.

Versamur hodie, Pater Beatissime, in negotio arduo, atque difficili, fortasse etiam in negotiorum omnium maximo. Quamvis enim Sanctorum, qui cum Christo regnant in Cælis, tam ingens sit numerus, ut S. Joannes in Apocalypsi dixerit: *Vidi turbam magnam, quam dinumerare nemo poterat*; tamen pauci sunt, quos Deus singulari providentia elegit, ut eis per Vicarium suum in terris publici decernantur honores. Neque enim ad hanc excellentiam satis est, ut coram Deo Sancti sint; sed oportet, ut certissimis documentis probetur, eos, dum viverent, veræ Sanctitatis gloria aliis præluxisse, & in eadem Sanctitate diem extremum clausisse, & demum, post mortem carnis, animas eorum ad æternam Beatitudinem pervenisse. In horum paucorum, sed selectissimorum hominum numerum Sanctam Franciscam Romanam referri posse merito, jure

quæ optimo credimus. Nam ex diuturna, & accurata discussione satis constitit, eam non solum vitæ Sanctitate, sed etiam signis, & prodigiis Divinis, & dum viveret, & post obitum, claruisse. Accedit etiam, quod, cum ii, qui in album Sanctorum referuntur, quasi faces clarissimæ in edito loco ponantur, ut multis mortalibus viam ad perfectionem ostendant, S. Francisca omni ætati, omni gradui exemplar virtutum proponeretur: quippe quæ ab ipsa infantia multis annis virginitatem coluit; aliis non paucis in casto conjugio versata est; postea etiam laboriosam viduitatem exercuit; ad ultimum vitam religiosam, & perfectam in Monasterio duxit. Itaque & Virginibus, & Conjugatis, & Sanctimonialibus ejus declarata Sanctitas mirifice proderit. Quare censeo, finem huic tanto negotio jam tandem per Sanctitatem Vestram omnino esse ponendum.

SUFFRAGIA AUCTORIS IN CANONIZATIONIBUS ANTEA MEMORATIS.

BEATI PEREGRINI.

Beatissime Pater.

Monet egregius Ecclesiæ Doctor Ambrásius in prima *David Apologia*, electos Domini aliquando cadere, & acriores ad currendum resurgere, nec a lapsu ullum illis impedimentum afferri, sed velocitatis potius incentiva cumulari, Divinæque gratiam eos aliquando præterire; ut, sicut innocentie, ita & poenitentiae magisterium ab eorum actibus desumamus: quæ omnia paucis verbis Theologi, quos Scholasticos appellamus, compleri sunt, cum docuerunt, permissionem peccatorum in prædestinatis esse præ-

destinationis effectum: nec ab eis recesserunt alii, qui de Canonizatione tractantes dixerunt, aliquos propter innocentiam, ceteros propter poenitentiam Canonizari.

Porro, hæc in B. Peregrino contingit, certum est. Postquam etenim juvenili furore percitus Sancto Philippo Benitio concionanti alapam impēgit, ad ejus pedes statim provolutus, & in Ordinem Servorum Matris Dei non sine divino prodigio receptus vitam in cinere, & cilicio usque ad octogesium annum traduxit, & ejus anima post obitum, Sanctis comitantibus, ad Cælum deferri mirabiliter visa est; &, dum adhuc Corpus erat inhumatum, multa a Deo ejus intercessio.

sione miracula passata sunt; & adeo magna percrebuit fama Sanctitatis, ut ejus Cultus peditum meruerit approbari, & amplissimis Indultis a Sede Apostolica augeri, sed, omnibus etiam rite, & recte adimpletis, quæ a Sacris Canonibus postulabantur, nihil in ejus causa desideretur, si solam Sollemnis Canonizationis Sententiam excipiamus.

Hanc a Te, Beatissime Pater, universi expectamus, ut novum in Calis Intercessorem, & novum poenitentiae exemplum, quod imitemur, habeamus. Eam a Te expectat Ordo Servorum Matris Dei, & jure suo quodammodo exposcit. Novit enim, suam firmitatem, & Apostolicam instaurationem se debere Nicolao Tertio ex Tua Gente Urina Summo Pontifici. Novit etiam, Apostolica Ministeria Sancto Philippo Benitio ab eodem Nicolao Tertio commissa, & laudabiliter exercita multum contulisse, ut Sanctus esset. Quapropter in eam spem fidenter erigitur, ut suprema, & infallibilis a Te Sententia proferatur, per quam Beatus Peregrinus S. Philippi Benitii Alumnus inter Sanctos recensetur.

BEATI ALOYSII.

Beatissime Pater.

SI ea, quæ, dum Cardinalis, & Archiepiscopus eras, in honorem B. Aloysii fecisti, atremente considero, superflua mihi profecto videntur ea omnia, maximi momenti, quæ Tibi pro ejus impetranda Canonizatione proponere posse existimarem. Tu etenim bina ei dicata Altaria publica Ceremonia consecrasti, & postquam de ejus Sanctitate in Synodo Diocesana plura luculenter thifferebas, publicas pro Canonizatione, de qua Romæ tractandum audiveras, preces indixisti, concessa precantibus Indulgentia. Tu Parochis edixisti, ut sicubi miraculorum Beati contingeret, aut contigisset, id Tibi statim denuntiaretur; & ex Canonicis miraculum denuntiante, Processum super eo instituisti ad omnes novi etiam Ju-

ris regulas tam exactum, tam accuratum, & absolutum, ut ceteris ad exemplum proponi possit; eodemque instructus Romam adveniens Missam primum, & Officium de eo pro Tua Metropolitana, & deinde pro tota Diocesi impetrasti; & Bonaventuræ rediens media in Synodo favorabilia Decreta promulgasti, Beati Nomen in Calendario reposuisti, & cum toti Clero Patronum dedisti, & Festum, quod antea una cum Capitulo in Ecclesia Patrum Societatis Jesu celebrare consueveras, in Ecclesiam Metropolitanam transtulisti, & Pontificale Sacrum, Vesperas, & Pænegyricam de eo concionem habuisti. Tu denique, visis, matureque ponderatis Scripturis ad Te, licet ab Urbe absentem transmissis, quæ super Causæ resurrectione fuerant compositæ, mihi Fidei Promotoris munere fungenti Literas dare dignatus es, quibus sapienter scripsisti, eam conclusioni, quam resurrectioni, propiorem. Agebatur enim, uti subdebas, de Principe Christi causâ spoliato, de Virgine nullis libidinum stimulis tentato, de Contemplativo nullis mentis evagationibus obnoxio, de Innocente, simul tamen & Poenitente de Confessore, simul tamen & Martyre Caritatis; denique de Beato, cujus plane singularis Sanctitas testimonio Venerabilis Dei Servi Cardinalis Bellarmini, & Sanctæ Mariæ Magdalenz de Pazzis fuerat confirmata, cujus Nomen peculiari elogio in publicas Ecclesiæ Tabulas relatum est, & cujus Cultus centum abhinc annis in Ecclesia, & Romana præsertim, non interruptus perseverat. A reliquis abstineo, quæ, prævio Sacræ Congregationis Rituum consilio, ad Summum Pontificatum eveltus pro causæ conclusionem fecisti. Quapropter nihil aliud mihi superesse videtur, quam meas Tibi humillime preces exhibere, ut consilium, quod antea dabas, nunc accipere non dedigneris, Sollemnique ritu B. Aloysium Gonzagam Sanctorum Confessorum Catalogo auctoritate, quæ polles, tandem adscribas.

BEA-

BEATI STANISLAI.

Beatissime Pater.

Suorum hereditatem, seu Sanctitatem Filiorum Ecclesia canonizat, hoc est, imitandam simul, & venerandam proponit, divinitus edocta, lucernam non ponere sub modio, sed super Gandelabrum, ut luceat.

Et in Martyre quidem, cuius sola mors imitanda proponitur, satis habet, si vel momentanea sit heroicitas mortis; in qua tamen vel sola tanta plerumque colligitur heroicitas, quanta vel in longam alterius vitam posset extendi.

At in Confessore, cuius non modo mortem, sed & Vitam imitandam Fidelibus proponit, heroicitatem desiderat non momentaneam, sed diuturnam, nec solius mortis, sed etiam vitæ; quantæ autem, non est definitum: nec vero facile definiri potest, cum fieri valeat, ut brevis interdum Heros longum adæquet, sive ut verbis utar Sapientis, *consummatus in brevi expleat tempora multa*.

Talis fuit heroicitas Tobie in Deum pii, in concaptivos liberalis, hominum consortia fugiendis, nihilque puerile in pueritia gerentis: *Hæc, inquit Scriptura, & his similia secundum Legem Dei Puerulus observabat*. Talis heroicitas Samuelis, pueri ante Deum magnificati & proficientis, ac tam Deo, quam hominibus placentis. Talis heroicitas Danielis, Sociorumque æquam, & legumina præ cibo, ac potu regio postulantium. Talis heroicitas Joannis, qui puer crescebat, confortabatur Spiritu, & erat in desertis.

Ac talis denique fuit heroicitas ejus, de quo nunc agitur, Beati Stanislai. Puerulus voces minus pudicas audiens exanimis in terram cadebat; quotidiana Fratris vexatione ab ætiori ad laxiorem vitam se pertrahi numquam est passus; tandem Dei amore sic æstuabat, ut gelida pectus aqua refrigerari oporteret: ita ut nec delicatior potuisset

esse adulti castimonia, nec firmior fuisset viri constantia, neque caritas post sæculum vehementius arsisset.

Censeo igitur, brevem annis, longum Virtutibus, Heroem. Fidelium imitationi, simul & venerationi proponendum; ut Puer annorum octodecim pudori sit puero centum annorum, condemnaretque justus mortuus vivos impios, & juvenus celerius consummata longam vitam injusti, nec suus denique desit Benjamin adolescentulus in Familia Sanctorum.

B. JACOBI DE MARCHIA.

Beatissime Pater.

Abstineo libentissime a commemoratione virtutum, & miraculorum B. Jacobi Picensi; satis enim, superque nota sunt, & hucusque fuerunt ab aliis luculentissime relata. Ut autem ad Solemnem ejus Canonizationem tandem procedere digneris, fas sit, in memoriam revocare, Te, dum Cardinalatus officio fungebaris, propriis oculis alterum ex miraculis vidisse, quod ad Summum Pontificatus eveclutus, juridicis accedentibus documentis, & præviis Sacrorum Rituum Congregationis consilio, approbasti. Ferunt Historici, Innocentium IV. suis oculis miraculum vidisse a Deo intercessione B. Stanislai Cracoviensis patratum, inductumque ab hoc fuisse, ut inchoatam ejus Canonizationem absolveret. Hujus itaque tui Prædecessoris exemplum, Beatissime Pater, sequi ne dedigneris; ut Fratrum Minorum Familia novum Evangelicæ perfectionis exemplum, Apostolici Ministri formam seduli & invicti Operarii, Fideles omnes Intercessionem, & Christiana Respublica difficillimis hisce temporibus solidissimam, adversus hæreses, quas Jacobus vivens profligavit, habeat patrocinium.

B. JO.

B. JOANNIS A CRUCE.

Beatissime Pater.

EX multis aliqua proferam, quæ exoptatæ B. Joannis a Cruce Canonizationi mihi plurimum prodesse posse videntur. Sancta etenim Tereſia cum adhuc viventem eximia Sanctitatis laude in ſuis Epistolis proſecuta eſt: & quantum auctoritatis momentum ſtatuendum ſit in Sanctorum attestationibus de aliorum Sanctitate prolatis, Tabulæ Eccleſiaſticae, quas Martyrologium appellamus, facile oſtendunt. Succedit quod ſuorum Cœnobarum perſecutiones, eaſque diuturnas, & aſperas, propter juſtitiam invidio animo toleravit: quæ proſecto Sanctitatis teſſera eſt, quemadmodum ex Actis Sanctorum Benedicti, Romualdi, & Columæ, qui ſimilia a ſuis paſſi ſunt, ut cetera prætereantur, deſumitur; necnon ex hujus S. Sedis antiquiſſima obſervantia, quæ in diſcutiendis Sanctorum, etiam Confessorum, geſtis ſedulo ſuper exquiſivit, an, & quo animo calumnias, & contumelias paſſi ſint, teſte Henrico Cardinali Hoſtienſi, qui ſæculo tertio-decimo ſua in Decretales Commentaria exaravit. Additur, quo conſilio, & opera validiſſimum præbuit S. Tereſiæ adjutorium, ut Ordinis Carmelitani Viro ad ſeveriorem diſciplinam revocaret: & Sancta hæc Sedes Canonizationis honorem illis libenter indulgere conſuevit, quorum admiranda vitæ Sanctitas ſit utilitati Populorum conjuncta; inter quos illi recensentur, qui virtute inſignes, & prodigiis illuſtres Sanctorum Ordinum fuerunt Fundatores: quibus alii ſuccedunt, qui Religioſas Familias ad Sanctioris Inſtituti ſtudium proſpere invitarunt, ut in *Bulla Canoniz. S. Petri de Alcantara* ſcl. rec. Clemens Papa Decimus inquit. Demum unum ex miraculis approbatis contigit, dum Solemnia Beatificationis peragebantur; miraculumque tali præſignato tempore a Deo patratum voluntatem oſtendit de majori Cultus amplitudine in ejus honore.

Tom. XIV.

rem ſtatuenda. Eum itaque, Beatiffime Pater, Sanctorum Confessorum Catalogo ſolemniter adſcribe: Deo ſiquidem per honorificum, Sanctis Viris glorioſum, atque Eccleſiæ univerſæ utiliſſimum eſt, quod publico teſtimonio excellentium Virorum Sanctitas ab Apoſtolica Sede declaretur.

B. AGNETIS VIRGINIS
POLITIANÆ.

Beatissime Pater.

Non ſine peculiari Dei providentia factum arbitror, Canonizationem B. Agnetis Monialis Profeſſæ Ordinis Prædicatorum ad hæc uſque tempora dilatam, ut ejus videlicet Sanctitas Sanctæ Catharinæ Senenſi ejusdem Ordinis divinitus revelata, Decreto Summi Pontificis Ordinem quoque Prædicatorum profeſſi univerſæ Eccleſiæ colenda proponeretur. Opus itaque a Clemente VII. inchoatum, quodque Clemens VIII. & Gregorius XIII. proſecuti ſunt, feliciter abſolve; & Agnetem, quam Dominus ſemper vigilantem invenit, tot heroicis virtutibus præditam, tot celeſtibus chariſmatibus, dum viveret, illuſtratam, tot prodigiis, & miraculis poſt obitum clarificatam, quamque non præcul, nec in ultimis finibus terræ, ſed in Clauſtris Monialium præclariffimi Tui Ordinis Prædicatorum in Etruria invenisti, Sanctarum Virginum Catalogo adſcribe: ut enim opportune monet in *Homilia de Sanctis Epipodio*, & *Alexandro S. Eucharius* hiſce aureis verbis: *Magnum eſt publicis, atque communibus dare Vota Solemnitatibus; ſed excellentior quedam Feſtivitas judicanda eſt, alumnis exultare Virtutibus.*

B. FRANCISCI SOLANI.

Beatissime Pater.

Habit in Beatis Jacobo Piceno, ac Francisco Solano Eccleſia Dei nobile par Heroum. Ambo in eodem Ordine Minorum Virtutis ſtadium ala-

L cri.

triter ingressi brevi metam attingere .
 Par utrique ardor corpus cilicis , & flagellis cruciandi , ac perpetua fere a carnibus abstinentia macerandi . Ambo longis itineribus ad longinquas peregrinationes Nationes sementem Evangelicam sparsuri : atque euntes quidem ibant , & flebant mittentes Semina sua : venientes autem venerunt cum exultatione portantes Manipulos suos in horreum Caelestis Patrisfamilias congregandos . Ambo denique tam simili miraculorum gloria floruerunt , ut per stupentes fluminum undas liquidum iter solidum utriusque pedibus praeberet obsequium . Hoc similitudinis morum , signorum , ejusdemque Instituti Regularis argumento felicissime usus est in sua *Consistoriali Suffragio post Epistolas familiares edito* Venerabilis Dei Servus Cardinalis Robertus Bellarminus Summo Pontifici Clementi Octavo suafurus , ut , absoluta per eum Canonizatione Beati Hyacinthi Ordinis Praedicatorum , aliam Beati Raymundi ejusdem Praedicatorum , Familiae absolveret . Fas itaque etiam mihi sit illud impresentiarum usurpare , dum ad pedes Beatitudinis Vestrae provocatus humillimas exhibeo preces , ut Canonizationi jam praesignatae Beati Jacobi Piceni Ordinis Minorum aliam Beati Francisci Solani ejusdem Ordinis superaddere dignetur .

Decet etenim (utor verbis S. Joannis Chrysostomi) decet , inquam , ut *Beati Sanctorum* , quae Christi jugum pari devotione portavit in terris , & nunc pari felicitate triumphat in Caelis , ab eodem Summo Pontifice , Christi Vicario consecratur .

B. TURRIBII.

Beatissime Pater.

Cuncta , quae pro Beati Turribii Canonizatione per Sacros Canones postulabantur , post longa temporum intervalla , Te Judice tandem , Te Praefide , expleta sunt . Ei itaque debitos Sanctitatis honores ne differas ; ut Sanctorum ex Orbe novo Dyptica , quae a Rosa de Sancta Maria Virgine Lima Tertii Ordinis S. Domini initium habuerunt , Archiepiscopi Lima accessione feliciter augeantur ; ut Fides Christiana , quam Fratres Praedicatores in amplissima Regione Peruviana sudoribus , & sanguine primi irrigaverunt , novo hoc praesidio munita laetius adolescat ; ut omnes demum per orbem Catholicum Antistites , etsi Pastorali sollicitudine insignes , in tanto Archiepiscopis Sanctis annumerando habeant , quod admirentur , quod imitentur , & colant .

APPENDIX UNDECIMA.

RESPONSIONES IN SOLEMNI CANONIZATIONE DATÆ A PRÆ-
SULIBUS SECRETARIIS BREVIUM AD PRINCIPES POSTULA-
TORUM PETITIONIBUS NOMINE SUMMORUM PONTIFI-
CUM: HOC EST, PRO CLEMENTE VIII. IN CANONI-
ZATIONE SANCTI RAYMUNDI, BRO SIXTO V. IN
CANONIZATIONE SANCTI DIDACI, ET PRO
BENEDICTO XIII. IN CANONIZATIONI-
BUS BEATORUM AB EO FACTIS,

De quibus supra.

Accedit brevis relatio cæremoniarum, quæ habitæ fuerunt in Canoni-
zatione quinque Beatorum ISIDORI, IGNATII, FRANCISCI
XAVERII, TERESIÆ, ET PHILIPPI NERII, dum in
Sanctorum album a GREGORIO XV. relati sunt:

Quæ nempe omnia tetigimus in superiori Cap. 36.

PRO CLEMENTE VIII.

IN CANONIZATIONE SANCTI RAYMUNDI.

Ex ejusdem actis collectis a Penia.

Ebito obedientiæ munere
perfolato, Paulus Alaleo
Magister Cæremoniarum
Odoardum Cardinalem
Farnesium advocavit, qui
protinus cum Bernardino
Scotto Consistoriali, &

Regis Advocato ad Pontificem in So-
lio sedentem accessit; exhibitaque re-
verentia consueta, stante Cardinali an-
te infimum Solii gradum, Advocatus,
positis humi genibus, supplex primo
rogavit, ac Regio nomine instanter po-
stulavit (vulgus primam facere instan-
tiam dicit) ut Bearus Raymundus San-
ctorum numero adscriberetur, his ver-
bis.

Beatissime Pater.

Reverendissimus Dominus Cardinalis
Farnesius hic præsens nomine Ca-

tholice Majestatis Philippi III. Hispa-
rum Regis instanter petit, per Sanctita-
tem Vestram pronuntiari Beatum Ray-
mundum de Pennafort Barcinonensem Or-
dinis Prædicatorum Catalogo Sanctorum
D. N. Jesu Christi adscribendum, &
tamquam Sanctum venerandum ab omni-
bus Christifidelibus.

Huic primæ petitioni Marcellus Ve-
strius Secretarius Domesticus nomine
Suz Sanctitatis ita respondit.

PRIMA RESPONSIO.

Regis postulationi Sanctissimus Do-
minus Noster sic me jubet respon-
dere. Justorum quidem omnium magna
est, & admirabilis dignitas, nam semi-
ta bonorum operum, quibus ad perennem
vitam gradiuntur, quasi Lux splendens

L 2

p10

procedit, & crescit usque ad perfectam aeternam, celestis nimirum beatitudinis, & aeterna claritatis: sed illorum certe praestantia major est, quibus propria laus eruditionis accedit; erit enim lumen eorum in Caelo, veluti splendor firmamenti. Qui autem non sibi solum iusti sunt, verum etiam ad iustitiam erudiunt multos, eorum profecto amplitudo longe maxima est; siquidem fulgebunt, tamquam stella, in perpetuas aeternitates. Merito igitur pia Mater Ecclesia, quae ab ipso Iustitia, & Sanctitatis Auctore Deo sanctificatur, & regitur, Sacris, ac Sollemnibus Mysteriis intenta, etsi omnes sempiternae felicitatis possessores debitis laudibus prosequatur, clarissima tamen Mundi lumina, Viros scilicet inclitos, & gloriosos doctrina, Sanctitate, miraculis illustres praecipuis honoribus veneratur, & prerogativa potioris Cultus attollit. Cum vero Summus Ecclesiae Principatus a Christo Domino traditus sit Romano Pontifici, qui in altissimo dignitatis Apostolicae fastigio, & supremi Sede iudicis constitutus secreta Divini Beneplaciti manifestat, & quae Fidei sunt, certissima dispositione determinat; idcirco ejus est de Iustorum innocentia, & miraculorum veritate rectam ferre Sententiam, Sanctorum venerationem praecipere, & Christifideles ad illorum invocationem, & exemplam invitare. Quamobrem S. D. N. egregios illos Ecclesiarum Regni Aragoniae Antistites, Summos Reges, & insignes Populos sapienter admodum, & religiose fecisse existimas, cum Beatum Raymundum a Pennafort Barcinonensem Ordinis Praedicatorum, qui sua singulari scientia, morum sanctimonia, & operum admirandorum magnitudine Hispaniarum Regna, tamquam lucidissimum sidus, jamdiu illustravit, Sanctis Confessoribus in Ecclesia Dei annumerari suppliciter petierunt: etenim illi rem auctoritate Romanorum Pontificum dignissimam, & eisdem Regnis perusilem, ac gloriosam postularunt. Magnopere autem Sanctitas Sua latatur, Carissimum in Christo Filium suam Philippum III. Hispaniarum Regem Catholicum, virtutum omnium, & praesertim pietatis laude cla-

rissimum, omnibus tandem, quae ad hanc rem peragendam requiruntur, absolutis, id flagitare, nempe ut Beatus hic Vir ex Hispaniarum Regnis, quae superioribus saeculis multis Viris Sanctis abundarunt, secundus aetate nostra Sanctus esse decernatur, qui ad totius Ecclesiae tranquillitatem suo apud Deum patrocinio tuendam communibus Fidelium precibus invocetur. In quo gratias agit Deo bonorum omnium largitori, quod ejusdem Regis pietatem hoc tempore, quo heretica pravitatis sectatores, Sanctos invocandos esse, temere adhuc negant, ut Catholica Fidei veritas magis illustretur, ad hoc postulandum excitaret. Quocirca, ut ea, quae pie, & sancte hoc in genere instituta sunt, summo studio, & maturata consultatione adhibita, conficerentur, Sanctissimus D. N. Acta vitae, & miraculorum Beati Raymundi Viris Divini, & humani juris peritissimis examinanda commisit, & Ipse diligenter perlegit, in Sacro Consistorio omnia recensuit, Sententias Venerabilium Fratrum suorum S. R. E. Cardinalium, & ceterorum Antistitum, qui tunc in eo, interfuerunt, attente audivit, illos ad eleemosynas, preces, & jejunium tum oratione, tum exemplo invitavit. Demum, ut hac praestantissima Actio ad optatum finem perducatur, quae supersunt, rite peracturus hunc celeberrimum diem, & locum in hac Sacrosancta, & Augustissima Basilica, fidelissimo videlicet Apostolorum Principis, super quem verbo Domini adificata est Ecclesia, ac Mysteriorum Redemptionis nostrae Sacratio, cum magno, & sollemni apparatu indixit. Sed, quoniam tanta est hujusce rei magnitudo, & difficultas, ut omnem humanam facultatem superet, hanc ob causam, antequam rem diffiniat, hortatur omnes, simul in Domino secum orare; ut, meritis, & precibus Sanctissimae Virginis, ac Matris Dei, Reginae Confessorum omnium, quibus magnus hic Servus Dei petitur aggregari, & Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, qui suo Martyrio huic Urbi Fidem, & Sanctitatem attulerunt, ac gloriosi Patris Sancti Dominici, ex cujus disciplina Beatus Raymundus prodiit, totius denique Curie Cae-

lestis, per Apostolica servitutis ministerium, quo fungitur, si ita Divina bonitati placueris, hujus Beati Viri Cultus in terris, & Sanctorum letitia in Calis augeatur.

Hac responsione absoluta, Papa de Solio descendens ad Faldistorium positus genibus cum Mitra oraturus accessit.

Interim a duobus Cantoribus Litanie decantatae sunt, quibus Cantorum Chorus respondebat.

His absolutis, Papa iterum Solium conscendit.

Rursus Magister Cereemoniarum Farnesium Cardinalem advocavit una cum Scotto Advocato; & eadem reverentiae cereemonia servata, idem Cardinalis per eundem Advocatum instanter, & instantius eisdem verbis pro Canonizatione peragenda summopere supplicavit. Tunc vero idem Vestrius Secretarius in hæc verba respondit.

SECUNDA RESPONSIO.

HÆc deliberatio, in qua de Beato Raymundo in numerum Sanctorum referendo agitur, tam sublimis, & ardua est, ut Sanctissimus D. N. iterum communes, & publicas preces adhibendas esse censeat. Itaque omnes etiam, atque etiam monet, orationi unanimiter instare, ut Spiritus Sanctus, Spiritus ille sanctificationis, & gratia, sine quo nihil sanctum est Divinum hoc opus Celesti suo Numine prosequatur.

Quibus dictis, iterum Papa ex Solio descendens ad Faldistorium una cum Mitra oraturus processit.

Tum Franciscus Cardinalis Sfortia Diaconus Cardinalis Assistent a dextris Papæ ad Populum conversus alta voce dixit *Orate*. Illico Pontifici fuit Mitra detracta; & Cardinales, & Prælati omnes Mitras deponentes, genibus humi positus, secreto una cum Pontifice magna devotione oraverunt, donec Alexander Perettus Cardinalis Montaltus Diaconus assistent a sinistris Pontificis latere alta voce pronuntiavit: *Levate*. Nam mox Papa, & ceteri ab oratione surrexerunt.

Tunc Prælati Assistentes Librum ad Pontificem ante Faldistorium sine Mitra stantem detulerunt, ex quo Papa Hymnum *Veni, Creator Spiritus* inchoavit: & iterum in genua procumbens, quod etiam ceteri Prælati fecerunt, tamdiu genuflexi perstiterunt, quamdiu primus versiculus expleretur. Nam, eo expleto, Papa confurgens, accepta Mitra, iterum Solium conscendens, ibidem mox eadem Mitra deposita, stans Hymni finem expectavit, similiterque omnes sine Mitris stantes constiterunt.

Hymno expleto, duo Cantores versic. *Emitte Spiritum tuum, alleluja* recinerunt; & cantato similiter responso per Cantores *Et renovabis faciem terra, alleluja* Papa ex Libro, quem sibi Prælati Assistentes detulerunt, Orationem *Deus, qui corda Fidelium* recitavit.

Oratione finita, Papa, suscepta Mitra, confedit; & tunc tertio Magister Cereemoniarum eundem Cardinalem Farnesium advocavit, qui, eadem cereemonia retenta, pro Canonizatione tandem peragenda Regis nomine instanter, instantius, & instantissime supplicavit.

Ad hæc tandem Vestrius Secretarius his brevibus verbis respondit.

TERTIA RESPONSIO.

TEmpus jam advenisse existimat Sanctissimus Dominus Noster, quo Beatus Raymundus meritorum, ac virtutum omnium, quæ Sanctos decet, gloria cumulatus, auctore Deo, Sanctorum Catalogo adscribatur. Ad laudem igitur Divini Nominis, & Catholice Religionis exaltationem, juxta Apostolicas traditiones, & Sanctorum Patrum constitutiones, cum illi honorem in Ecclesia Dei decernere statuit, qui Sanctis Confessoribus exhibetur. Quare, Ordinis Predicatorum Religiosi, mementote Prepositorum vestrorum, qui vobis locuti sunt verbum Dei, quorum intuentes exitum conversationis, imitamini Fidem: Christi fideles, annuntiate hoc in universa terra, quoniam mirificatus Dominus Sanctum suum; *late-*

letamini in Domino, & consistemini memoria sanctificationis ejus.

His omnibus rite servatis, & sollempniter actis, Pontifex ex Libro, quem sibi Prælati Assistentes detulerunt, quorum unus supra caput sustinuit Librum, & alter Candelam accensam, cum Mitra in Solio sedens hanc Canonizationis Sententiam in hæc ipsa verba pronuntiavit.

Ad honorem Sanctæ, & Individuæ Trinitatis, exaltationem Fidei Catholicæ, ac Christianæ Religionis augmentum, auctoritate ejusdem Dei Omnipotentis, Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, & Nostra, de Fratrum Nostrorum consilio

decernimus, & definimus, bonæ memoriæ Raymundum de Pennafort Barcinonensem Ordinis Fratrum Prædicatorum Sanctum esse, ac Sanctorum Catalogo adscribendum, ipsumque Catalogo hujusmodi adscribimus: statuentes, ut ab Universali Ecclesia anno quolibet in die septima Januarii Festum ipsius, & Officium, sicut pro uno Confessore non Pontifice, devote, & sollempniter celebretur.

Insuper, eadem auctoritate, omnibus vere pœnitentibus, & confessis, qui annis singulis, eodem die festo, ad Sepulturam ejusdem devote accesserint, easdem Indulgentias concedimus, quæ ceteris dicti Ordinis Sanctorum Ecclesiis concessa sunt.

PRO SIXTO V.

IN CANONIZATIONE SANCTI DIDACI.

En ejusdem Actis a citato Penia collectis.

QUOD summis precibus Catholicus Hispaniarum Rex Philippus tum a superioribus Pontificibus, tum a Sanctissimo D. N. Sixto V. postulavit, postulatque hodierno die, ut Beatus Didacus Apostolica auctoritate in Sanctorum Catalogum adscribatur; id facere, semper judicavit Sanctissimus Dominus Noster, esse sua sponte maximum, omnium existimatione amplissimum, cultu, & religione perpetuum. Antecedere vero oportere tria quedam summa ejus, qui hoc tanto honore dignus declaratur, Fidei sinceritatem cum singulari quodam zelo conjunctam, miraculorum perspicuitatem, vitæ Sanctitatem; hoc est, perfectam virtutum omnium comprehensionem. Hæc igitur secum reputans voluit Sanctissimus Dominus Noster, his omnibus de rebus quam diligentissime cognosci; quid, quo loco, quo tempore, quibus Testibus factum diceretur, considerari: Fratres suos S. R. E. Cardinales, ceteroque Antistites, re etiam cum Viris doctissimis, & rerum cognoscendarum, judicandarumque peritissimis communicata, sententiam dicere voluit; Ipse denique

omnia Beati Didaci vitæ, ac miraculorum Acta perlegere, accuratissimeque examinare: totam vero rem Divino in primis presidio muniendam esse existimavit. Ergo ante illa omnia multum, ac sæpe Deum precatus est, ut vellet tum sibi adesse, tum ceteris, quas in Consilium adhiberet, universam Actionem gubernare. Ubi compertum est tandem, ea, quæ de Beato Didaco ferebantur, quæque ad hanc causam maxime pertinebant, vera esse, & multis testimoniis confirmata, egit continuo & suo, & Beati Didaci, & Regis Catholici, & utriusque tum militantis, tum triumphantis Ecclesiæ nomine gratias Divinæ Bonitati, quod voluerit, multas, maximasque res per se potissimum agi uno tempore; Beatum illum hoc gaudium cumulari; summo, ac pietatis pleno Regis desiderio satisfieri; ad Catholicam Religionem hoc etiam incrementum accedere; Beati hujus opem, implorantium fidem Apostolica auctoritate munitam, certiore esse, fructum præsentiore (quid enim non impetret firma fides, (a) ac pia, & sine ulla basitatione precatio?) (b) Cælestem denique Hi-

vu.

(a) Marc. 2. (b) Jac. 2.

vesalem matrem nostram, nostra in primis causa, hac nova etiam letitia exultare, quod, dum Sanctorum ex hac vita discessum publico honore prosequimur, facile se se ostendat (modo sapienter id faciamus) nostra fides, & caritas. (a) Illis enim laborum, dolorum, arduarum finem, bonorumque omnium adeptionem, perpetuamque possessionem gratulamur: nostrum vero ipsi animum, ac vitam, similem exitum optantes, precantesque, illorum cogitatione confirmamus. Etenim, (b) si plerique in gymniciis certaminibus athletarum plausu, & lauro commoti sese exuerunt, seque multo cum sudore cedi, & contumdi (modo vincere) gloria loco duxerunt, ac ne ingemuerunt quidem, ut lauri scilicet, & oleæ rami referrent; quanta cum alacritate oportet nos labores omnes subire, & perferre, proposita illorum patientia, & virtute, quas sempiterna gloria redimitos credimus, & veneramur? Hoc igitur tam multarum, tamque præstantium rerum studio adductus, hac caritate incensus hac se contulit Pater Sanctissimus, quæ restant, cupidissime consecutus. Sed, ut illud verissime dictum est, Multum valet iusti deprecatio assidua (c), sic cupit, orans una secum orare; ut, meritis, ac precibus Beatissima Virginis Mariæ, cujus hodierno die Visitatio celebratur, Beatorum Apostolorum, Petri, & Pauli, ad quorum Corpora hac peraguntur, Beati Francisci, in cuius Ordine Beatus Didacus eluxit, Beatorum omnium, quorum Cultus augetur, velit Deus, & Dominus noster Actionem hanc sue gloria causa susceptam sua ope amplecti, & fovere.

His habitis, Cardinalis Deza recessit. Pontifex ex Sede eminenti descendens ad Faldistorium, positus genibus, cum Mitra oraturus accessit. Interim Litanie in Choro decantatae sunt. Quibus absolutis, Papa ad Sedem eminentiorem est reversus.

Iterum Magister Cæremoniarum Cardinale Dezam advocavit, qui, per eundem Advocatum iterum dicendo,

instantes, & instantius pro Canonizatione peragenda summo opere supplicavit. Tunc vero idem Secretarius Boccapadulius in hæc verba respondit.

Summa rei gravitas facit, ut censeat Sanctissimus D. N. esse etiam, atque etiam implorandam opem, & gratiam Spiritus Sancti, Spiritus consilii, & sapientie, qui nos monet, movet, edocet, sicque illustrat, & ducit; ut nullo nos loco errare, aut herere patiamur.

Quibus dictis, iterum Papa ex Sede eminentiori descendens ad Faldistorium una cum Mitra oraturus processit.

Tum Cardinalis Sfortia Diaconus a dextro Pontificis latere ad Populum conversus alta voce dixit: *Orate*. Illi co Pontifici fuit Mitra detracta, ceterique Prælati eam deposuerunt; & genibus humi positis, secreto una cum Pontifice magna devotione oraverunt, donec Cardinalis Montaltus Diaconus a sinistro Pontificis latere alta voce pronuntiavit: *Levate*. Mox Papa, & ceteri ab oratione confurgunt. Prælati vero Assistentes librum ad Pontificem ante Faldistorium stantem deferunt, ex quo Papa Hymnum *Veni, Creator Spiritus* inchoavit; & iterum in genua procumbens, quod etiam ceteri Prælati effecerunt, tandiu genuflexi perstiterunt, donec primus versiculus expleretur. Tunc confurgens Pontifex, suscepta Mitra, ad Sedem eminentem revertitur, ceteris interim stantibus. Hymno expleto, Cantores versiculum *Emitte Spiritum tuum &c.* concinerunt: & Pontifex Orationem *Deus, qui corda Fidelium &c.* recitavit.

Qua peracta, Cardinalis Deza tertio, cum eodem Advocato Canonizationem peragi, & absolvi dicendo, instantes, & instantissime supplicavit.

Ad hæc Boccapadulius Secretarius his brevibus verbis respondit.

Postquam ita placere credit Sanctissimus D. N. Divine Bonitati, decrevit, Beatum Didacum Virum & vite Sanctitate, & miraculorum virtute clarissimum in Sanctorum Catalogo adscribere.

His

(a) Origen. lib. 2. in Job. (b) S. Chrysost. de continentia in Joseph. t. 1.

(c) Jac. 5.

His omnibus rite servatis, & sollempniter actis, Prælati Pontifici Assistentes librum de more ad suam Sanctitatem attulerunt.

Tunc Pontifex in Sede illa eminentiori, de qua sæpe dixi, id est, in Solio Pontificio, ut gravissimum illud, & maximum negotium perageret, Mitra indutus, sedens tandem Beatum Didacum Sanctum, & Sanctorum Catalogo adscribendum definivit, atque decrevit, ut in Diplomate Canonizationis narratur, his verbis:

Demum, cum jam nihil omnino ex his, quæ a Majoribus pie, sancteque sunt hoc de genere instituta, esset prætermissum, immo potius matura deliberatio, summaque diligentia abundantius adhibita; invocato Sancto Creatore Spiritu, cujus consilio, & sapientia Sancta Ecclesia, columna, & firmamentum veritatis regitur, ejusque Numen sæpe a Nobis ex intimo corde multis etiam lacrymis imploratum præsens adesse non dubitantes:

Ad honorem Sanctæ, & Individuæ Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, ad exaltationem supernæ, & triumphantis Hierusalem matris nostræ, ad exaltationem Fidei Catholicæ, & Christianæ Religionis augmentum, auctoritate ejusdem Sanctæ Trinitatis Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, ac Nostræ, de Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium, omnium Patriarcharum, Archiepiscoporum, &

Episcoporum in Romana Curia existentium consilio, & unanimi consensu, Beatum Fratrem Didacum de Sancto Nicolao Provinciæ Beticæ Hispanum, Ordinem Minorum Sancti Francisci expresse professum, sepultumque Compluti in Ecclesia Fratrum ejusdem Ordinis, de cujus Fidei puritate, excellentia vitæ, & miraculorum in vita, & post mortem claritate Nobis plenissime constat, in Sanctorum Confessorum Numerum, & Catalogum adscribendum esse, decrevimus, & adscripsimus, prout per præsentis decrevimus, & adscribimus, eumque, ut Sanctum, ab omnibus venerandum esse, mandamus: statuentes, ut ab universali Ecclesia anno quolibet die 12. Novembris Festum ipsius, & Officium, sicuti pro uno Sancto Confessore tantum, ad formam in Rubricis Breviarii præscriptam, devote celebretur; quodque in ejus honorem Ecclesiæ, & Altaria, in quibus Deo Sacrificia offerantur erigi, & fundari possint. Eademque auctoritate omnibus vere poenitentibus, & confessis, qui singulis annis eodem die festo supradictam Ecclesiam Oppidi Compluten. Toletanæ Diocesis, ubi ipse Corpus requiescit, necnon Altaria, & Ecclesias, quæ in ejus honorem constructæ erunt, devote visiterint, easdem Indulgentias, privilegia, & gratias concessimus, & elargiti sumus, quemadmodum concedimus, & elargimur, quæ ceteris dicti Ordinis Sanctorum Ecclesiis concessæ sunt.

PRO BENEDICTO XIII.

IN CANONIZATIONE SANCTORUM TURRIBII, JACOBI DE MARCHIA, ET AGNETIS POLITIANÆ.

AD PRIMAM POSTULATIONEM.

Apprime intelligit Sanctissimus Pater, in quantam Nominis gloriam, & Catholicæ Religionis ornamentum cessura sint, & quam utiliter, opportuneque ad imitationis incita-

mentum, Christianæque discipline fructum redundatura illustria exempla, & merita Beatorum Turribii Archiepiscopi Limani, Jacobi de Marchia laudatissimi Ordinis Minorum, & Agnetis Politianæ Virginis ex inclita Predicatorum Familia, si Solemni Judicio colenda proponantur Ecclesiæ, atque ex hac Sublimi Beati Pe-

Appendix Undecima.

tri Sede Apostolico præconio populis annuntientur. Ut tamen, quæ, Deo auctore, suscepit, eodem adspirante perficiat, inde censet, esse invocandum Spiritum consilii, unde Pugiles Christi ad certandum bonum certamen Spiritum fortitudinis hauserunt. Hortatur proinde Sacrum Cardinalium, ceterosque insignes Ordines, Christiique Fideles universos, qui ad Sanctam hujusce diei Celebritatem conveniunt, ut ad hanc principem Aram procumbentes supplices preces effundant, Divinamque opem ardentius implorent.

AD SECUNDAM.

Intantius esse pulsandas celestis clementiæ fores, Pater Sanctissimus censet, ac præcipit; ut lumen Divini vul-

tus, quo humanæ mentis collustratur obscuritas, perseverantia obsecrationis obtineat.

AD TERTIAM.

Quod est tamdiu flagrantibus votis expetitur, Sanctissimus Pater non ultra differre animum induxit. Itaque inter Sanctos Confessores Pontifices Beatum Turribium, inter Sanctos vero Confessores non Pontifices Beatum Jacobum de Marchia referet; Beatam vero Agnetem de Monte Policiano Sanctis Virginibus adscribet; ad Omnipotentis Dei laudem, qui glorificatur in consilio Sanctorum, eorumque corona, & merces est magna nimis.

IN CANONIZATIONE AUTEM SANCTORUM ALOYSHI GONZAGÆ, AC STANISLAI KOSTKÆ.

AD PRIMAM POSTULATIONEM.

Cum inter mirabilia opera Domini nihil memoriam Sanctitatis ejus magnificentius extollat, quam vita immaculata, & merces copiosa Justorum, super quos effloruit Sanctificatio ejus; in gaudio Spiritus Sancti excipit Beatissimus Pater dignissimam postulationem, ut Beatorum Aloysii Gonzagæ, & Stanislai Kostkæ e Societate Jesu suavissima Nomina Ecclesiasticis Sanctorum Tabulis consignentur. Præsertim quod, acriores Christianifidelibus stimulos ad currendam salutis viam admoveri non posse, reputet, quam, si propositos habeant ad imitandum integerrimos Adolescentes, qui inter obstantes, & occurrentes illecebras, & offensiones tam contento cursu properarunt ad palmam, ut ipsa vitalis stadii brevis inter præcipuas eorum laudes emineat; quibus nimirum incredibilis virtutis ardor, & vis caritatis cursum vite diuturnioris abruptit. Ut vero ad ferendam, promulgandamque Sententiam, propitio Deo, aggrediatur, præcipit, ut una cum Sacra Cardinalium Senatu ceteri Ordines, Christi-

Tom. XIV.

stique Fidelium conventus ad hoc Sanctuarium Altissima vota, precesque suscipiant; ut, quæ ad majorem ipsius gloriam, & Christianorum eruditionem salubriter instituta sunt, in laudem gloriæ gratiæ suæ, & in magnificentia sanctificationis absolvantur.

AD SECUNDAM.

Nimis profunda factæ sunt cogitationes ejus, qui exultat electos de plebe sua, ut solum gloriæ teneant, Mandat propterea Sanctissimus Pater, novas preces effundi ad Deum veritatis; ut, sicut illos per semitas justitiæ deduxit in via mirabili, ita per ostensionem virtutis suæ tanto Judicio præire, & Apostolicos gressus dirigere dignetur.

AD TERTIAM.

Nihil superesse intelligit Sanctissimus Pater, quod Christianæ plebis lætitiæ, ac debitam Beatis adolescentibus Nomini, & Cultus Celebritatem, Laureamque moveri possit. Max igitur Aloysium, & Stanislavum inter Sanctos Com-

M fes.

fectores non Pontifices refert: ac fore confidit, ut qui, veluti novellæ plantationes in juventute sua, tempori antevergentes fructuum ubertate latificaverunt Ecclesiam, coruscantes in firmamento Cæli,

veluti Stellæ in perpetuas æternitates, luceant bis, qui in tenebris sedent; & quibus exemplo viam munierunt ad Patriam, precibus etiam suis, ac patrocinio subvehiens ad Coronam,

ACCURATA, ET PERBREVIS RELATIO CÆREMONIARUM, QUÆ HABITÆ FUERUNT IN SOLEMNI
CANONIZATIONE QUINQUE SANCTORUM
ISIDORI, IGNATII, FRANCISCI XAVIERII, TERESIÆ A JESU, ET
PHILIPPI NERII,

Q U I A

GREGORIO XV. PONT. MAX.

Die 12. Martii Anni 1622. in Sanctorum numerum relati fuerunt.

Ex Actis Canonizationis.

SANCTÆ TERESIÆ

Viennæ Austria impressis anno 1628.

*Sapientiam Sanctorum narrent Populi,
& laudes eorum nuntiet Ecclesia.
Nomina autem eorum vivunt
in sæculum. Eccl. 44.*

Atholica Ecclesia ab spiritu Sancto edocta, atque illuminata magna quidem sapientia ordinavit, ut, qui in hoc sæculo piam coluerunt vitam, veramque Legem Evangelicam in perfecto Dei & proximi, amore observavere, essent, quemadmodum in Cælo scripti in Libro Vitæ, ita pariter inter nos mortalis præclaro, æternoque nomine connotati; verificans dictum illud Prophetæ dicentis: *In memoria æterna eris Justus*. Et hoc illa præstat, præter gloriam; quæ Deo exhibetur, ut nos miserissimi peccatores, qui terrenis rebus,

earumque affectibus annexi, a quibus, nisi per Sanctorum exemplum, pene separari nescimus, animadvertentes, & considerantes, quod illi Christi amore operati sunt, confudamur in corde nostro non præstantes similia opera, nec eorum vestigia sequentes, cum videamus, ipsos pariter non fuisse minus fragiles, tentatos, nec minoribus affectus persecutionibus, nec alterius naturæ, quam nos. Ista igitur de causa, inter alia, Pia Mater Ecclesia proponit nobis horum quinque Sanctorum sequenda vestigia, declarando, & definiendo illos veræ Sanctitatis exemplaria hac celebri Canonizatione: nempe Isidorum nobilissimi Oppidi Matriti Patronum, qui circa annorum 1150. natus fuit, agriculturamque professus obiit anno 1170. Ignatium de Loyola Hispanum, Institutorem Societatis Jesu, qui ortum ha-

habuit Arpetiæ in nobilissima Guipuzee Provincia in Cantabria, Propejorumque Diœcesis anno Domini 1491. & ad Superos evolavit die ultima Mensis Julii anni 1558. Franciscum Xaverium, qui natus fuit in parte illa Regni Navarra, quæ ad Hispaniam pertinet ann. 1497. obiit deinde in Insula deserta nomine Sanciano; Tereſiam a Jesu, Carmelitarum Discalceatorum Fundatricem, quæ orta in Urbe Abulæ an. Domino 1515. animam Deo reddidit die 15. Octobr. 1582. Philippum Nerium Florentinum, Fundatorem Congregationis Patrum Oratorii nominatorum *Ecclesie novæ*, qui ortum habuit Florentiæ anno Domini 1515. & obiit anno 1595. qui omnes conspectui mundi apponuntur, tamquam lucidissima Sanctitatis specula, a quibus poterunt Sacerdotes Sæculares, & Regulares Laici, & Mulieres particularem imitationem desumere. Itaque, illorum desiderio satisfacerem, qui huic Solemni Festivitati interesse non poterunt, peroptant tamen, quamvis non integram, tamen particularem cognitionem de ejus descriptione habere, brevem hanc, & summariam Relationem promovere deliberavi; attingens, ut commodius potero, præcipua quæque ad Ritus, & Cæremonias pertinentia.

Locum tantæ Solemnitatis celebrandæ præbuit Basilica ipsa Sancti Petri in Vaticano toto Orbe longe celeberrima. Immenſum foret singula recensere, quæ ad Apparatum, & Pompam ingeniose fuerunt excogitata; ut nihil omnino omiſſum fuerit, quod ad decorem, ac magnificentiam tantæ Festivitatis conducere videbatur. Ne ergo iis minutatim recensendis diutius immoremur, ad Cæremonias, quæ in hoc solempni Actu Principaliorem partem obtinent, specialiter recensendas sermonem convertemus. In dicta igitur Canonizatione, die illo ad hunc effectum præscripto, qui fuit duodecimus Martii, hora decima quarta, cum jam omnia præparata essent in dicta Basilica, & omnia Theatri, & Altaris luminaria accensa essent, & cerei Sacrosanctum Chri-

ſti Vultum circumstantes, necnon Reliquiarum Sanctæ Lanceæ, & innumerabilium candelarum ante ceteras Sanctorum Reliquias accensarum copia esset, descendit Sanct. D. N. Gregorius XV. Pont. Max. a Palatio suo Sancti Petri in Vaticano, præcedentibus Illustriss. Dominis Cardinalibus, humeris hominum allatus, sedens solempni pompa in Sede, a qua prope Altare descendens genua flexit ad pedem Faldistorii; ubi primas preces fudit ad Deum, ad hoc, ut ejus cor, & animum dirigeret circa Actionem, quæ sperabatur ad Dei gloriam, & dictorum Beatorum in Catalogo Sanctorum adscribendorum honorem. Hoc factò, sedente iterum in sua Pontificali Sede, venerunt Illustrissimi Domini Cardinales, & accesserunt ad eum adorandum, & reverentiam, & obedientiam suæ Sanctitati præstandam: & postea, sedente unoquoque suo proprio loco, fuerunt præsentati coram Summo Pontifice per Magistrum Cæremoniarum Illustrissimus Dominus Cardinalis Ludoviscus Nepos suæ Beatitudinis, ac Procurator pro dictis Beatis, & Advocatus Reverendiss. Dominus Zambeccarius, ambo ad hoc deputati, qui pro parte Cæsareæ Majestatis, Regum, & Principum Christianorum primam protulerunt instantiam in hunc modum:

Beatissime Pater: Cardinalis Ludoviscus hic præsens nomine suæ Cæsareæ Majestatis, Regum, ac Principum Catholicorum instanter petit, per Sanctitatem Vestram pronuntari, Isidorum Agricollam, Ignatium Loyolam, Franciscum Xaverium, Tereſiam de Jesu, ac Philipum Nerrum Catalogo Sanctorum Domini Nostri Jesu Christi adscribendos, & tamquam Sanctos venerandos ab omnibus Christiſidelibus.

Ad hanc primam instantiam nomine suæ Beatitudinis respondit ejus Secretarius dicens:

Quoties ex ætherea Mundi regione insolitum aliquod lucis spectaculum effulget, novum repente in cælo sidus pullulare, vulgus arbitratur, fallaci oculorum indicio, atque incerto coloris testimonio

credens. At enim celestium rerum periti auxiliorum instrumenta adhibent, aliorumque sententiis perspectis, novitii splendoris itinera sepe, ac diligentissime ipsi metiuntur; nihil tam metuentes, quam, ne temere sempiterno stellarum cœui inferant evanidum aliquod ignescens aeris ludibrium. Consimilem ferme rationem in Ecclesia Dei, quæ Regnum Calorum appellatur, licet agnoscere. Enituit aliquando in his mortalitatis tenebris aticujus Hominis pietas super communes humana virtutis fines erecti: nonne videmus, quam non difficulter Populi religione imbuti eum fama, ac voluntate in Cælum tollant, ac tamquam Cohæredem Christi, & Domesticum Dei venerentur?

Verum lubricos illos assensus sustinet Apostolica auctoritas, penes quam supremum Sanctitatis Judicium est. Neque enim solummodo vilis terrarum vapor alieno lumine, ut pereunte igne coruscans celestes Stellarum Fulgores, sed etiam Angeli tenebrarum Angelos lucis imitantur.

Quare sapienter constitutum est, ut Hominis in Sanctorum numerum referendi res gesta accuratissimis questionibus explorentur, jurati Testes adhibeantur, rogentur Ecclesiasticorum Principum sententia, Miracula ipsa examinentur, quæ videntur esse Angelorum lingua, & testimonia Divinitatis, denique jejuniis, orationibus veritas conquiratur; ut Deus ipse, qui numerat multitudinem Stellarum, & singulis eis nomina vocat, & nobis Astra indicare videatur, quæ Sanctorum radiis Firmamentum Ecclesie illustrantia fulgebunt in perpetuas æternitates.

Hæc omnia rite, ac more Majorum confecta esse, gaudet Sanctissimus Dominus Noster, ita ut, hominibus consentientibus, & Spiritu Sancto docente, explorata jam sit eorum quinque Beatorum Virtus, quibus Sanctorum Nomina, atque Insignia Imperatoris, Regum, Principum, Populorumque precibus petuntur in præsentia.

Quis enim de Beati Isidori meritis hodie dubitaverit, cui quingentos prope annos famulatur illa in utroque Orbe do-

minans Hispania? Triumphatis Agricola, Regum obsequio, & Provinciarum patrocinio Clarissimus; qui, dum glebas, inopia cogente, subigeret, thesauros Divina gratie effodit, quibus Celestis Glorie Principatus emergeretur.

Ignatius Loyola, in cujus meditatione Divini Amoris ignis æternus exarsit, universas Ferrarum Regiones, cunctasque sæculorum ætates animo complexus, in quas Christianum Imperium propagaret, Societatem instituit, quæ Pietatis, ac Sapientiæ armis communis Nomen Jesu portaret coram Gentibus; impiosque Hæreticorum conatus continenter infringeret.

Jam vero ceteris Orbis finibus excedendum est ei, qui Francisci Xaverii laudes velit Populorum utilitate metiri. Cum enim Evangelii luce Orientis tenebras illustraverit, patuit, majora Christianorum Sacerdotum caritati, quam salutarium siderum conversionibus beneficia ab Indiis deberi, Cælumque, quod Dei gloriam enarrat, Catholicam Ecclesiam esse, unde Alienigenis in mortis umbra habitantibus Sol justitiæ oriatur.

Teresa Virginitatis liliis coronata, & voluntariis suppliciis cupiditatum arma in proprio corpore contundens semper de viribus Daemonum in militante Ecclesia triumphavit; cui Æterna Sapientia loqui videbatur, sanctiora Divinitatis arcana patefaciens; quæ Martyrii palmam consecuta esset, nisi Celestis Sponsus perpetuo Virgini Cordis holocausto delectatus, Victimam hanc incrementam, servasset sacris Carmeli pascuis in pristinum decorem restituendis.

Demum cujus Bellatoris triumphos non obscurat inexpugnabilis Philippi Neri pax, atque tranquillitas? Ejus Cor Angelorum præsidio, & Dei excubiis custoditum Inferni æternus Hostis, cum, tamquam celestis fortitudinis turrim, a se expugnari posse desperaret, sacrilegis armis aggredi vix audebat; scilicet, ne in perpetuis ejus victoriis sua dedecora semper agnosceret.

Hæc autem omnes, cum in terris commorantes animo in Celestem Patriam demigrarent, nunc regnantes in Cælo præsen-

sentiam, opemque suam Orbi Terrarum quotidianis miraculis restantur.

Quare totius Christiana Reipublica vobis gratificaturus Sanctissimus Dominus Noster diem bodiurnum Beati Gregorii splendoribus illustrem illuxisse putat in omnem posteritatis memoriam celebrandum, quo Rex Gloriam vos Beatos in Caelestis Regni consortium jam pridem ascitos humano generi palam adorandos, imitandosque Apostolica auctoritate proponi velit.

Sed iudicia Dei abyssus multa, atque Omnipotentis fulgorem non ipsa Cberubim virtus audeat oculis irretortis intueri. Quamobrem nunc potissimum Religionis supplicationibus adeundus est Dominus Sanctorum Principatum tenens, ut, Beatrix Virgine, ac Sanctis omnibus suffragantibus, praecipue vero faventibus Beatis Apostolorum Principibus, quorum Corpora in hoc Augustissimo Orthodoxae Religionis Domicilio coram veneramur, Spiritus Sancti Lux Pontificia menti effulgeat; & negotium hoc, quo generis humani gloriam, Divini Cultus incrementum, atque ipsius aeternitatis gaudia continentur, tandem, Terra, Catalogue plaudentibus, pie, ac rite perficiatur.

In hanc sententiam respondere me, iussit Sanctissimus Dominus Noster.

Quibus verbis prolatis, Summus Pontifex descendit a sua Sede, & genua flexit, capite Mitra cooperto, accessitque ad Faldistorium, ubi per aliquod tempus oravit, & in Choro decantatae fuerunt Litaniae Sanctorum cum aliis precibus: quibus terminatis, rediit Papa iterum ad suam Sedem; & jam secundo accesserunt idem Cardinalis, & Advocatus ad secundam ferendam instantiam eadem forma, qua primo: quibus idem Secretarius respondit in hac verba.

Sollemnes Sanctitatis Titulos, atque Triumphos Apostolica auctoritate Homini-bus decernere omnino nihil aliud est, quam Caelis Principes, & Terrarum Patrones declarare, ac Pontificiis laudibus arcanum Divinitatis Sanctuarium patefacere. Quod quidem tanti est, ut Sanctissimus Dominus Noster ejusmodi Opus max. absoluturus iterum in hoc Ecclesia-

stica Hierarchia Senatu, & variarum Nationum frequentia Spiritus Sancti Lamen implorandum hoc temporis momento arbitretur.

In hanc sententiam respondere me, iussit Sanctissimus Dominus Noster.

Quibus dictis, secundo descendit Papa a Sede, Mitra capiti imposita, & accessit ad Faldistorium, ubi Cardinalis Diaconus Assistens plebem versus alta voce dixit Orate, & ablata Mitra, flexit genua Papa cum omnibus Cardinalibus, & aliis, & orationem fuderunt tacitam. Postea, dicto ab eodem Cardinali Levate, cum starent omnes, praesentato Libro per Praelatos Assistentes Summo Pontifici, alta voce Ipse intonavit Hymnum *Veni, Creator Spiritus*, & postea genua flexerunt omnes tanto tempore, ut Chorus primum versum abolverit. Postea redeunte Sua Beatitudine ad Sedem, reliquis stantibus, fuit terminatus a Choro Musica praecleara dictus Hymnus cum versiculo *Emitte Spiritum tuum &c.* & Sua Beatitudo dixit Orationem *Deus, qui corda Fidelium &c.* & sedit iterum. Tunc jam tertio accesserunt idem Cardinalis, & Advocatus tertiam instantiam proferentes, supplicantesque eadem forma, qua primo, & secundo: quibus Secretarius idem nomine Sua Beatitudinis respondit in hunc modum,

*Audite, Celi, quae loquor; audiat
Terra verba oris mei.*

Cum e re Christiani Nominis esse si-bi pie persuadeat Sanctissimus Dominus Noster, caelestes honores quinque hisce Beatis tribui, Divino Numine instinctus ex altissima hac Christianae Sapientiae Cathedra, quam Divinae Veritatis Oraculum Deum ipse constituit in terris, Isidorum Agricola, Ignatium Loyolam, Franciscum Xaverium Hispanos, Philippum Nerium Florentinum in Sanctorum Confessorum Catalogum, Tereciam de Jesu Hispanam in Sanctarum Virginum Numerum referendos esse, decernit.

Quibus peractis, idem Cardinalis Ludovicius, & Advocatus praedictus refe-

rens

reus Sanctissimo debitas, & perhonestas gratias sic tandem affatus est.

Beatissime Pater: Idem Cardinalis Ludovisus hic praesens nomine Caesaris Majestatis, Regum, ac Principum Catholicorum acceptat pronuntiationem per Sanctitatem Vestram factam, & ei immortales gratias agit; ac eodem nomine supplicat, ut Sanctitas Vestra dignetur decernere Literas Apostolicas super hac Canonizatione facta.

Rogantur etiam omnes, & singuli

Protonotarii, alique Notarii hic praesentes, ut super huiusmodi Sollemnis Canonizationis Actu consicant unum, vel plura publica, Instrumentum, vel Instrumenta ad perpetuam rei memoriam.

Tunc Sanctissimus ipsos benedicens manu dextra, facto Signo Crucis, respondit *Decernimus*. Et statim unus ex Praelatis Assistentibus legit alta voce Sententiam Sanctissimi, & Decretum Canonizationis.

APPENDIX DUODECIMA.

TAXATIO NOTARII CONGREGATIONIS SACRORUM RITUUM.

De qua in superiori Cap. 46.

ORDINI, E TASSA

Da osservarsi dal NOTARO della Sacra Congregazione de' Riti, rinnovati e stabiliti dalla medesima Sacra Congregazione.

1. I ordina, che il Notajo non faccia Registri, se non degli Atti giudiziarij, e non dell'esame de' Testimoni, o altro; e quelli sieno senza esenzione de' termini, o ripetitione de' titoli, eccetto che nel primo Atto quali Registri debbano onninamente farsi in in tutte le Cause.

2. Che per ogni centenajo de' fogli di Registro ben fatto, e secondo la Riforma della sel. mem. di Paolo V. sotto il titolo de' Registri, non pigli più di quattro scudi, nè per collazionatura, nè per rubricatura, nè per qualsivoglia altro pretesto.

3. Le istanze de' Principi, Religioni, Università, ed altri nelle Cause di Beatificazioni, e Canonizzazioni dal Segre-

tario si consegnino al Notajo, il quale le registri negli Atti, non altrimenti per *extensum*, ma indicando solamente il nome del Principe, o altri, che fa l'istanza, e la data della Lettera, cioè *Pro introductione Cause instant Talis Rex suis Literis datis die tali &c. & talis Rex &c.* ed in altra separata, o susseguente carta, dopo gli Atti fatti per l'introduzione della Causa, scriva *Pro Causa prosecutione, ad effectum obtinendi Literas Remissoriales in genere, instant N. Rex &c.* e gli Originali si conservino nell' Archivio; nè se ne dia l'estratto *de verbo ad verbum*, ma ogni volta che sarà richiesto il Notajo, ne dovrà dare un Ristretto da cavarli dal detto Registro, o Manuale, come sopra: e per esse Copie si paghi a ragione di Copia, come si dirà al seguente num.

num. 4. E per la Fede di esse si diano due giulj per ciascuna Copia, delle quali una si darà all' Eminentissimo Signor Cardinal Ponente, l'altra a Monsig. Segretario, e l'altra a Monsig. Promotore della Fede.

4 Per la Copia degli Atti fatti in Curia, o fuori di essa in forma di buon' Originale non si paghi più di bajocchi sette e mezzo per foglio, da tutte due le bande; e la facciata sia di linee ventiquattro, e la linea di sillabe sedici: ed, essendo scritta in forma di Registro, si paghi a ragione di Registro, come sopra.

5 Per la Copia pubblica di qualsivoglia Processo tanto fatto *authoritate Ordinaria*, quanto *Apostolica*, si paghino al Notajo bajocchi sette e mezzo per foglio solamente, senza alcun' altro emolumento, o mercede per detta Copia, o Scrittura; ed il foglio sia di facciate, linee, e sillabe come al detto numero 4.

6 Tutti li Registri, Copie, e Scritture si debbano fare in carta buona, e lettera intelligibile, e secondo la Riforma, ed Ordini sopradetti; altrimenti il Notajo sia tenuto farle copiar di nuovo; senza altra spesa.

7 Che li processi, che vengono *de paribus*, tanto fatti *authoritate Ordinaria*, quanto *authoritate Apostolica*, non si registrino per conto alcuno, secondo la detta Riforma, ancorchè non passassero venti fogli, ma solo si possano rubricare, se non faranno rubricati, e non interamente; nel qual caso si possa solo rubricare quello, che manca, e non altro.

8 Per la Rubricazione di qualsivoglia cosa, che n' abbia bisogno, ridotto il Processo a carte buone, conforme alla detta Riforma, oltre detti bajocchi sette e mezzo per foglio della Scrittura, si paghino giulj dieci per cento; e tale Rubricazione debba in sostanza contenere tutto quello, che contiene il Corpo della Scrittura: e venendo Processo, o altra Scrittura rubricata *de paribus*, non essendo interamente rubricata, si paghi solamente quello, che

manca, come si è detto.

9 Per l' ascoltazione, e Collazione de' Processi, ogni volta che sia continuata a ragione di sei ore il giorno, non si paghi al Notajo più d' uno Scudo il giorno, oltre gli emolumenti suddetti; e gli Ajutanti sieno deputati dalle Parti, dalle quali loro si paghi quel tanto, che sarà convenuto: e per la Fede dell' Ascoltazione di tutto il Processo si paghino giulj cinque per la prima Copia solamente: e, quando le Parti volessero altre Copie autentiche di detti Processi, oltre la prima, non possa il Notajo pretendere più di bajocchi cinque per foglio ridotto, come sopra, compresavi la Rubricatura; ma, oltre detti bajocchi cinque per foglio, se gli debba la mercede della Collazionatura, ed Ascoltazione, come sopra, e per la Fede di detta Ascoltazione bajocchi venticinque per ciascuna di dette Copie duplicate.

10 Per le Compulsorie si paghino giulj dodici, conforme prescrive la Riforma suddetta (di Paolo V. al Tribunale dell' A. C.

11 Per le Remissorie in genere, anche *super non Cultu*, *super Casu excepto*, o altre, in osservanza, ed esecuzione, de' Decreti della Santissima Inquisizione, non si paghi più di Scudi sei; per quelle in ispecie, di Scudi dieci in tutto; compresavi la Scrittura, ed ogni altra cosa spettante alle medesime spedizioni. Nè per la Scrittura degli Interrogatorj, che si mandano chiusi, prenda il Notajo mercede alcuna; ma per gli Articoli l'eccessività della scrittura sopra a quindici fogli se gli paghi a ragione di bajocchi sette, e mezzo il foglio, come al num. 5. Ed occorrendo di dette Lettere darne duplicati, non debba il Notajo per essi esigere altro, che la metà della mercede stabilita per la prima spedizione; ed essendovi eccessività di scrittura degli Articoli, come sopra, debba la detta eccessività pagarsi a ragione di bajocchi 5. il foglio.

12 Per la Compulsa di qualsivoglia Scrittura fuori di Ufficio, per l' Accesso,

so, e per Sessione di tre ore non possa pigliar più d'otto giulj: per la Fede in fine del Processo compulsato cinque giulj; e per la scrittura a ragione di bajocchi sette, e mezzo per foglio, come al num. 4. Dentro l'Ufficio per ciascuna Sessione di tre ore giulj cinque per la Fede, e scrittura, come sopra.

13 Dovendosi compulsare Libri stampati, dandosi dalle Parti un Sunto, sia tenuto il Notajo inserirlo in fine del Processo, senza farne, copia, o registro di sorte veruna.

14 Per ogni esame nell'Ufficio, se finisce in una sessione, si paghino giulj tre; se ci vogliono più sessioni, finchè si finisce l'esame di d. Testimonio, non possa il Notajo pretendere più di giulj due per sessione, e fuori dell'Ufficio il doppio.

15 Per le Surrogazioni de' Giudici, o nuovi termini nelle Cause di Beatificazioni, e Canonizzazioni non se gli paghi più di 'quindici giulj in tutto: per ciascuna spedizione di Lettere Remissoriali, e Compulsoriali, Proroghi di termini, e Surrogazioni di Giudice da farsi solamente per comandamento degli Eminentiss. Sig. Cardinali, Prefetto della Sacra Congregazione, o Ponente nelle Cause controverse, non si paghi più di quello, che prescrive la Riforma suddetta al Tribunale dell'A.C.

16 Per qualsivoglia Citazione semplice da spedirsi solamente come sopra, e da eseguirsi fuori di Roma, non si paghi più di giulj tre; e per quelle, che si spediscono con le Inibizioni in virtù delle commessioni, giulj dieci.

17 Per il duplicato di qualsivoglia Scrittura pubblica, o privata con Sottoscrizione, Sigillo ec. o senza non si debba pagar più di cinque bajocchi per foglio.

18 Occorrendo dar altra Scrittura, o far altre fatiche non espresse nella presente Tassa, l'emolumento si stabilisca dall'Eminentiss. Sig. Cardinal Prefetto; nè possa il Notajo prendere alcun' altro emolumento, ancorchè concorra la medesima, o maggior ragione delle mercedi espresse.

19 Che nelli Processi delle Beatificazioni, e Canonizzazioni s'offervi puntualmente per le Commessioni, Remissorie, Compulsorie, Articoli, Interrogatori, ed altro la forma prescritta nelli Decreti, e Norma di fare i detti Processi pubblicati d'ordine della Santa Memoria d'Urbano VIII. l'anno 1642. ed ora confermati da N. Sig. coll'aggiunte, che si sono fatte.

20 Che il Notajo debba ritenere il Libro *receptorum*, e fedelmente in esso notare quanto gli entra in mano de' suoi emolumenti, sotto pena della privazione dell'Ufficio.

21 Che si facciano due Manuali, cioè uno degli Atti delle Cause di Beatificazioni, e Canonizzazioni, e l'altro degli Atti delle Cause controverse; nelli quali si registrino tutte le comparse, proteste, citazioni, ed intimazioni con le sue intitolazioni, quali restino sempre nell'Ufficio; nè per questi si paghi cosa alcuna: e possano sempre da tutti gl'interessati esser veduti, e letti *gratis*, e il Notajo sia sempre obbligato mostrarli.

22 Non possa il Notajo estrarre fuori d'Ufficio gli Processi originali, o qualsivoglia altra Scrittura prodotta; ma debba darne copia pubblica, o semplice, secondo che le Parti chiederanno.

23 Per la Restituzione di qualsivoglia Scrittura prodotta, *dimissa copia*, si diano tre giulj; e debba il Notajo far buoni due fogli, ed alli due in su gli si paghi a ragione di sette bajocchi, e mezzo, come sopra al num. 4. Ma, se si restituiscono in una volta più Scritture prodotte in un sol'Atto, si debbano solamente tre giulj, e di più l'eccessività della copia come sopra.

24 Che volendo le Parti veder Processi, o qualsivoglia altra Scrittura originale dentro l'Ufficio, sia il Notajo tenuto lasciarle vedere senza mercede alcuna.

25 Sappiano le Parti, che nella Segreteria della Sacra Congregazione tutto si spedisce *gratis*, nè perciò debbono al Notajo per Sigillo, Scrittura, Sot-

Sottoscrizione, o qualunque altra cosa, che si faccia in Segreteria, emolumento, o mercede alcuna.

26 Che non possa pretendere il Notajo per il Viatico cosa alcuna nell' andare a leggere citazioni.

27 Che il Notajo dabba dare il giuramento in S. Congregazione d' osservare la presente Tassa, ed Ordini nella forma seguente.

Ego N. Notarius a S. Congregat. specialiter deputatus in causis ejusdem Sacrae Congregationis, tactis Sacrosanctis Dei Evangeliiis, juro & promitto, fideliter exercere Officium mihi concessum, & ad unguem observare supradictam Taxam, sub poena perjurii, privationis Officii ipso facto incurren. & restitutionis contra, & ultra dictam Taxam habiturum, & acceptorum, aliisque poenis arbitrio ipsius Sacrae Congregationis.

28 Che si facciano stampare li presenti Ordini, e Tassa, ed il Notajo

debba tenerli pubblicamente affissi nell' Ufficio, affinchè a ciascuno possano apparire; ed il tutto sia obbligato ad osservare tanto nelle cause di Beatificazioni, e Canonizzazioni, quanto rispettivamente in quelle de' Sacri Riti, sotto le pene contenute nel detto Giuramento: dandosi facoltà di ricorrere ad ognuno, che si sentisse gravato, e vedesse non osservarsi quanto è espresso di sopra; perchè vi si prenderà la debita provvisione. Dato in Roma li 6. Agosto 1678.

A 15. Ottobre 1678. Avendo io infrascritto fatta relazione della suddetta Tassa a Nostro Signore Innocentio XI. con la sua intera lettura, la Santità Sua l' ha lodata, ed approvata; ed ha comandato, che si offerri, e si pubblici.

Gio: Battista de Luca Auditore, e Segretario de' Memoriali.

APPENDIX DECIMATERTIA.

TAXATIO MERCEDIS PROCURATORUM, ET ADVOCATORUM,

De qua in superiori Cap. 46.

T A S S A

Per gli AVVOCATI, e PROCURATORI, che patrocinano le Cause di Beatificazione, e Canonizzazione nella Sacra Congregazione de' Riti, rinnovata, e stabilita dalla medesima Sacra Congregazione.

1. **P**er lo Spoglio universale, che si fa *pro una vice tantum*, si osservi la Tassa del 1658. al §. 3. ove si dice, che non si possa dare più di Scudi 4. per ogni centinaio di fogli di esso Processo ridotto, cioè, che il foglio sia di due facciate, e ciascheduna facciata sia di linee 24. e la linea di sillabe 16.

2. Per le Scritture ne i due soli dubbj principali, cioè *super virtutibus, & miraculis*, si possano dare Scudi 20. per ciascheduna, e non più.

3. Per le Risposte ne i medesimi dubbj si possano dare Scudi 10. e per tutte l'altre Scritture, che riguardano fatica considerabile, in tutti gli altri dubbj si possano dare Scudi 15. per ciascheduna Scrittura, e non più.

4. Per le Scritture d'Introduzione delle Cause nuove, e di Riaffunzione di quelle introdotte avanti li Decreti del 1642. ad effetto di segnarsi nell'une, e nell'altre la Commessione, si possano dare Scudi 15. e non più.

5. Per le Copie originali di tutte le Scritture si paghino bajocchi 15. il foglio, ridotti come sopra.

6. Per il Sommario, che si farà so-

pra ciaschedun dubbio, si diano cinque bajocchi per carta dello stesso Sommario, che sarà fatto, ridotte le carte, come sopra.

7. Per li Memoriali di qualsivoglia sorta, o grandi, o piccioli che siano, non si diano più di giulj 12. per ciascheduno; eccettuate le Scritture di Riaffunzione, o Introduzione delle Cause, quali sogliono andare sotto nome di Memoriali, per le quali s'offervi ciò, che s'è disposto di sopra al num. 4.

8. Per la prima Copia originale tanto delli sopraddetti Sommarj, quanto de i Memoriali si dia solo bajocchi sei la carta, ridotta come sopra.

9. Per l'Informazione in voce, quando s'informa tutta la Congregazione con l'intervento dei Consultori, non si diano più di Scudi 30. tra il Procuratore, e gli Avvocati; e, quando s'informa la sola Congregazione Ordinaria, si dia la metà.

10. L'Emolumento degli Avvocati sia di Scudi 10. per la Scrittura; e per l'Informazione in voce sia il medesimo, che si dà a' Procuratori.

11. Per la Minuta di qualsivoglia Commessione non si paghi più di giulj 15. e per le due Copie da farsi al Signor Cardinal Ponente, ed al Segretario

rio si paghi a ragione di bajocchi sei il foglio, ridotto come sopra.

12 Per l'Accesso del Procuratore al Signor Cardinal Ponente, ed al Promotore, e per la Minuta, o Copia originale del fatto concordato non si paghi più di giulj 12.

13 Per l'Informazione in voce di Nostro Signore, e dell'Auditore di Sua Santità si diano al Procuratore Scudi 3. moneta, ed altrettanti all'Avvocato, se informerà anch'esso.

14 Per le Citazioni, ed Intimazioni non si paghi cos'alcuna; e per l'esecuzione di esse si paghi a ragione della Tassa de' Curfiori.

15 Le Copie delle Opposizioni del Promotore, eccetto la prima originale, si facciano fare dalle Parti, le quali, fatte che faranno, dovranno portarle al Promotore, che sigillate le darà alle medesime Parti, per distribuirle alli Signori Cardinali, Protonotario, Segretario, e Consultori.

16 Per qualsivoglia fatica, o Scrittura non espressa di sopra s'intenda l'arbitrio de' Signori Cardinali Prefetto della Sacra Congregazione, e Ponente della Causa; nè possano i Curiali arbitrare da se medesimi.

17 E li suddetti Ordini si debbano registrare ne i Registri della Sacra Congregazione, e si debbano fare stampare, e pubblicare, e puntualmente osservare sotto pena di perpetua privazione del patrocinio, e sollecitazione delle Cause vertenti nella detta Congregazione, e sotto altre pene ad arbitrio della medesima Sac. Congregazione.

A 15. Ottobre 1678. Avendo io infrascritto fatta relazione della presente Tassa a Nostro Signore Innocenzio XI. la Santità Sua l'ha lodata, ed approvata; ed ha comandato, che si offervi, e si pubblichi.

Gio: Battista de Luca Auditore,
e Segretario de' Memoriali.

APPENDIX DECIMAQUARTA.

TAXATIO Pro mercede Scripturarum excusoris, necnon
Fidei Subpromotoris pro earum revisione,
correctorumque pro correctione.

De qua in superiori Cap. 46.

Uamvis fel. record. Urbanus Octavus, Decreto edito die 31. Januarii 1631. moxque relato, & impresso inter novissima Decreta die 12. Martii 1642. pag. 61. in causis Beatificationum, & Canonizationum expresse prohibuerit, Relationes Auditorum Rotæ, Informationes in facto, & in iure, & alias quascumque Scripturas tractantes de causis Beatificationum, & Canonizationum imprimi ante earundem causarum terminationem: cum tamen experientia fuerit deinceps compertum,

in illis exemplandis per Amanuenses ob eorum imperitiam, vel incuriam ut plurimum multa errata irrepere, quæ verum illarum sensum immutant, & Postulatores cogi graves impensas subire, quæ maxima ex parte minuerentur, si eisdem liceret, illas Typis mandare: ideo Sanctissimus D. N. Alexander Divina providentia Papa Septimus utrique malo provida sollicitudine consulere volens, de Consilio S. R. E. Cardinalium Sac. Rituum Congregationi Præpositorum, in qua huiusmodi negotium discuti mandaverat, habito die 9. Aprilis præsentis an. 1661. motu

N 2

pro-

proprio, & ex certa scientia, suo speciali Decreto indulget, & mandavit, ut in posterum Informationes tam in facto, quam in jure, Summaria, Memorialia, Oppositiones R. P. D. Fidei Promotoris, Responsiones, Replicationes, ac omnes, & quæcumque alia Scripturæ quomodolibet pertinentes ad causas Beatificationum, & Canonizationum, imprimi, & Typis mandari possint, & valeant; non obstantibus præfatis Decretis, quibus in hac parte duntaxat Sanctitas Sua specialiter, & expresse derogavit, & derogatum esse voluit.

Ut vero præsens Decretum suum integrum, ac plenum effectum sortiatur, eadem Sanctitas Sua licentiam, & facultatem hujusmodi impressionis concessit Impressori, seu Typographo Camerali pro tempore. Cumque in Litteris sel. rec. Sixti Papæ V. datis Romæ apud Sanctum Petrum Kalend. Febr. an. 1589. Pontificatus 4. super erectione Officii Impressoriæ Cameralis in Urbe, eidem inter alia concedentis privative quoad omnes alios facultatem imprimendi Litteras Informationes, non fuerit statutum justum pretium, quod dictus Impressor legitime petere, ac exigere valeat a partibus imprimere volentibus dictas Informationes; ac præterea Scripturæ hujusmodi ad causas Beatificationum, & Canonizationum pertinentes non potuerint comprehendi in Instrumento Affictus novissime facto cum Typographo moderno, ex quo tunc, & hucusque vetitum esset, illas typis mandari: ideo Sanctissimus, pro minori partium dispendio, ac sumptus æquitate constituenda, congruam Taxationem in certa summa, cujus limites nullatenus transgredi possint, pro dictis Informationibus, aliisque Scripturis, ad causas Beatificationum, & Canonizationum pertinentibus duntaxat, statuere, ac præscribere volens expresse declaravit, & Canonizationum pertinentibus duntaxat, statuere, ac præscribere volens expresse declaravit, & mandavit, ut ad summum solvantur Julii quindecim obolo-

rum decem in singulos pro quolibet folio cum Apostillis, omnibus, & singulis ipsius Impressoris sumptibus, & impensis, etiam quoad correctionem, papyrum, & alia quæcumque; imprimendo tamen, ut infra; videlicet:

Ut folium contineat quatuor paginas, quælibet autem pagina, seu facies dicti folii debeat continere lineas quinquaginta quatuor, & quælibet linea literas sexaginta quinque circiter; additis præterea Apostillis opportunis in margine: Charta vero sit alba, & quæ vulgo dicitur, *Francese da scrivere*, melioris conditionis, quæ possit inveniri; & character Sylvius cum suo Cursivo simili, in Apostolis tamen longe minor.

Insuper sexa inta tantummodo exemplaria imprimantur, nisi plura desiderentur, a Secretario dictæ Congregationis Sac. Rituum; quo casu pro exemplaribus, quæ supra prædictum numerum imprimuntur, solvantur Julii tres duntaxat pro unoquoque folio aliorum quinquaginta exemplarium, integro pariter Impressoris sumptu ut supra; & sic respectively ad majorem, seu minorem quantitatem.

Omnia vero, & singula exemplaria impressa consignentur eidem Secretario, ab eoque subscribantur, & Sigillo ejusdem Sacre Congregationis muniantur, præsentem Impressorem. Si vero penes Impressorem, vel alios quoscumque quavis dignitate, præminentia, vel auctoritate, etiam speciali, ac individua expressione dignos, præter subscripta, & sigillata, ut supra, aliquod aliud exemplare reperiri contigerit, talis Impressor, & alius quicumque luat poenam Aureorum quingentorum pro quolibet exemplari ex nunc ipso jure Cameræ Apostolicæ applicandorum.

Neque prædicta quoquo modo imprimantur, nisi prius revisa, & subscripta fuerint per Fidei Subpromotorem; cui Postulatores, seu Agentes Causarum pro honorario Revisionis hujusmodiolvere teneantur Carolenum unum ad rationem cujuslibet folii impressi, absque eo quod opus sit alia revisione, licentia, aut approbatione, etiam Vicegerentis, Cardi-

dinalis Vicarii in Urbe, ac Magistri Sacri Palatii Apostolici: exceptis tamen Oppositionibus, Responſionibus, & Replicationibus, aliisque Scripturis ipſiusmet Promotoris Fidei, quibus ſola ejus ſubſcriptio ſufficiat.

Pro Correptione vero Impreſſionis ab iisdem Cauſarum Poſtulatoribus, ſeu earum Agentibus duo Caroleni pro quolibet folio perſolvantur Correptionibus ab iisdem deputandi qui deducendi erunt a ſumma prædicta Juliorum quindecim, vel quatuordecim, niſi Correptione ipſimet Impreſſori demandetur ab eisdem Poſtulatoribus, ſeu Cauſarum Agentibus.

Quod ſi Impreſſor ſeu Typographus Cameræ pro tempore onus imprimendi Informationes, Scripturas prædictas pertinentes ad cauſa Beatificationum; & Canonizationum ſubire noluerit pro pretio, ut ſupra, per Sanctitatem Suam ſtaturo, & taxato aliisque conditionibus, modis, limitationibus, ac declarationibus ſuperius expreſſis; Tunc Sanctitas Sua ſimili motu proprio, & ex certa ſcientia, ſpecialiter, & expreſſe, quatenus opus ſit, derogando præſatis Literis Sixti Papæ Quinti ſuper erectione dicti Officii Impreſſoriæ Cameralis in Urbe, aliisque forſan Constitutionibus, ordinationibus, ſeu Literis Apoſtolicis, aut alias quomodocumque, & qualitercumque in favorem dicti Officii Impreſſoriæ Cameralis emanatis, quarum tenores pro plene, ac ſufficienter literaliter, haberi voluit, perinde ac, ſi expreſſis ac de verbo ad verbum in præſenti Decreto eſſent insertæ, facultatem, & licentiam huiusmodi imprimendi dictas Informationes, ceterasque omnes, & ſingulas ad cauſas Beatificationum, & Canonizationum quomodolibet pertinentes conceſſit omnibus, & ſingulis Impreſſoribus, ſeu Typographis Urbis pro eodem pretio taxato, ut ſupra, minorique, etiam, ſi reperiatur, aliisque conditionibus, modis, limitationibus, ac declarationibus ſuperius expreſſis.

Ne autem in executione præſentis Decreti aliqua mora, dilatio, aut impedimentum ſuboriri queat, Sanctitas Sua mandavit Typographo Camerali,

ut poſt triduum a notificatione præſentis Decreti per Secretarium Sacræ Congregationis facienda declarare teneatur, ac debeat eidem Secretario, an ſupra dictum onus Impreſſionis modo, quo ſupra, ſubire velit: alioquin, ipſo Impreſſore Camerali intra dictum terminum non acceptante, vel eidem Secretario non declarante voluntatem ſuam, ex tunc libera, licitaque ſit huiusmodi Impreſſio omnibus, & ſingulis Impreſſoribus, ac Typographis Urbis, ut ſupra, cum Clauſula ſublata, & Decreto irriſante, & non obſtantibus ſupra dicta Constitutione Sixti Quinti, necnon altera Pii Quarti de regiſtrando, & cunctis quomodolibet concernentibus intereſſe Cameræ, & quibuſcumque aliis Constitutionibus, ac Literis Apoſtolicis, necnon Regulis Cancellariæ a Sanctitate Sua editis, etiam de Jure qualiſo non tollendo, ceterisque omnibus in contrarium quomodolibet facientibus.

Expreſſe quoque declaravit Sanctitas Sua, quod tales Informationes, Summaria, & aliæ quæcumque Scripturæ Canonizationum, quantumvis impreſſæ, reviſæ, ſubſcriptæ, & ſigillatæ, ut ſupra, nullum prorsus probationis gradum faciant in ordine ad Beatificationem, & Canonizationem; ſed eam tantummodo fidem mereantur, quam alias haberent, ut ſimplices Copiæ, abſque talis impreſſione, reviſione, ſubſcriptione, & obligatione prædictis.

Ac ita Sanctitas Sua decrevit, declaravit, juffit, voluit, derogavit, & inviolabiliter obſervari mandavit reſpectively: addito, quod præſens Decretum ad perpetuam rei memoriam in Codices Congregationis Sacre Rituum referatur, ac de more ſubſcriptum, & obſignatum in authentica forma tradatur, & exhibeatur in Actis ejusdem Sacræ Congregationis: utque illud, ac omnia, & ſingula in eo contenta ad omnium, etiam quorum ſpecialiter intereſſet, inererit, ſeu intereſſe poterit, notitiam, & certam ſcientiam deducantur; & ne aliquis de illius ignorantia excipere poſſit, voluit pariter, juffit, illud imprimi, ac typis mandari. Die 19. Julii 1661.

Sub-

Subpromotor Fidei a Reverendo Patre Promotore deputatus, cui onus incumbit primo loco spoliandi, & examinandi Processus (ex quibus pendet Beatificationum, & Canonizationum substantia) ad effectum referendi eidem Promotori, debeat huiusmodi munus diligentissime, ac cum omni rigore adimplere; ac Summaria, quæ solent a Procuratoribus fieri, antequam typis mandentur, conferat cum Processibus, subsecuta attestatione, quod fuerint per ipsum revisa, & in quolibet folio se subscribat: eandemque diligentiam conferendi cum exemplari manuscripto iterum faciat, postquam fuerint impressa, cum iterata subscriptione in fine; quam subsequatur subscriptio, & Sigillum Secretarii: nec ante prædictas subscriptiones possint tam Summaria, quam Informationes publicari, sub gravissimis poenis tam quoad Postulatores, quam etiam quoad Impressorem, arbitrio Sac. Congregationis, seu Eminentissimi Cardinalis Præfecti infligendis. Idemque Subpromotor (quatenus ipse D. Promotor ex diligenti, & accurata revisione processuum, quam facere solet, necessarium, vel opportunum duxerit) teneatur aliud Summarium objectionale ad probationem oppositionum conficere, quod Sacra Congregatio plurimum expedire cognoscit, ad hoc ut veritas magis eluceat. Et pro quolibet processu ab eodem Subpromotore examinando in quolibet Dubio persolvatur ei stipendium decem Ducatorum auri præscriptum in Decretis Generalibus pag. 62. cum declaratione tamen, quod respectu processuum auctoritate Apostolica in specie, qui pluries ad diversum effectum examinari debent, dictum stipendium,

debeat pro tribus Dubiis tantum, nempe prima vice, quando disputatur validitas, secunda vice, quando disputatur de Virtutibus, seu de Martyrio, & causa Martyrii, & tertia vice, quando disputatur de miraculis; quamvis disputationes alicujus ex dictis Dubiis pluries reitetari contingat, seu eadem Dubia in diversas inspectiones pro faciliiori resolutione dividantur.

Considerans quoque Sacra Congregatio, quod principale fundamentum in causis Beatificationum, & Canonizationum constitui debet in fideli Interpretatione processuum extero idiomate confectorum, & quod, licet ex laudabili observantia Interpres semper fuerit electus ab Eminentissimo Ponente, citato, audito Reverendo Patre Fidei Promotore, nihilominus super hoc Decreta Generalia nihil disponunt: idcirco decrevit, quod in posterum in qualibet causa Interpres eligatur ab Eminentissimo Cardinali Ponente, citato, & audito Rev. P. Fidei Promotore; & pro majori cautela, postquam Interpretatio fuerit facta, revideatur ab aliquo Viro probo, & perito, qui secrete ad hoc officium assumatur ab eodem Eminentissimo Ponente; & si reperiatur aliquis error substantialis, Interpres severe puniatur arbitrio Sacre Congregationis; per quem Eminentissimum deferri debeat tam Interpreti, quam Revisori Juramentum de fideliter sibi munus commissum adimplendo: quibus etiam eadem Sacra Congregatio assignavit mercedem pro suis laboribus, nempe Carolenum unum pro quolibet folio reducto, ita ut facies sit linearum 24. & linea syllabarum 16.

APPENDIX DECIMA QUINTA.

NUOVA TASSA, E RIFORMA DELLE SPESE PER LE CAUSE DELLE BEATIFICA- TIONI, E CANONIZZAZIONI,

*E dell' altre Spese per la Sollenità delle medesime
Beatificationi, e Canonizzazioni.*

FATTA, E PUBBLICATA

Per ordine di Nostro Signore

PAPA BENEDETTO XIV.

1

A Santità di Nostro Signore Papa BENEDETTO XIV. volendo con stabile provvedimento rimediare a qualche disordine, o abuso introdotto, e molto più prevenire quei maggiori, che in progresso di tempo potrebbero introdursi circa le spese, che si fanno nelle Cause di Beatificazione, e Canonizzazione; e volendo altresì sopire varie controversie eccitate sopra l'intelligenza, ed osservanza di altre Tasse fatte da' suoi Predecessori: dopo avere per lo spazio di più mesi, e in molte conferenze con Persone perite, prudenti, e disinteressate esaminata, e fatta esaminare parte per parte tutta la materia, inerendo a ciò, che sua Beatitudine nello scrivere della materia istessa in più luoghi, ma particolarmente nel *Lib. 1. de Serv. Dei Beatificatione Cap. 46.* preventivamente aveva insinuato, ha consegnata a me infra scritto Secretario della Congregazione de' Sacri Riti la seguente nuova Tassa, e Riforma, con ordine preciso alla stessa Sacra Congregazione, che in avvenire la faccia inviolabilmente osservare da qualunque Persona, a cui rispettivamente ciò spetti, procedendo contra i trasgressori alle pene in esse contenu-

te, ed altre a suo arbitrio: non ostante qualunque altra Tassa, Consuetudine, o Decreto, che vi fosse in contrario, derogandovi anco, quando vi faccia di bisogno. E prima in quanto al

Promotore della Fede.

1 PER la Copia delle Animavversioni da lui sottoscritte, che chiamasi Copia Originale sopra la Commissione per introdurre, o riassumere la Causa, o sopra il Culto, o non Culto, o sopra la validità de' Processi, o sopra la Fama delle Virtù, e de' Miracoli *in genere*, gli si possono dare *scudi cinque di giulj dieci*, e non più.

2. Per la copia Originale delle Animavversioni sopra le Virtù *in specie*, o sopra il Martirio, o sopra i Miracoli, *scudi dieci*, e non più. E quelle seconde, e terze Animavversioni, sopra gli istessi Dubbj, se dopo la Congregazione Antepreparatoria, o Preparatoria gli occorrerà di doverle fare, *scudi cinque*, e non più.

3 Per la Copia Originale delle Animavversioni, o Note, che la Sacra Congregazione imponagli di fare sopra Concessione d' Ufficio, Descrizione nel Martirologio, Revisione di Scritti, Ordinamenti del Giudizio, Spedizione di Let-

Lettere Remissoriali &c. ed anche sopra l'ultimo Dubbio, *An tuto deveniri possit ad Beatificationem, vel Canonizationem, scudi tre*, e non più.

4 Per la Copia Originale della Istruzione, che per la ricerca degli Scritti attribuiti a' Servi di Dio, o per altra simile occorrenza, d'ordine della Sacra Congregazione dovrà fare, *uno scudo d'oro*, e non più. E per altre Copie della medesima Istruzione, che in più, e diversi Luoghi debbano mandarsi, *giulj due*, e non più.

5 Per la Copia Originale degl' Interrogatorj, sopra de' quali si debbono esaminare i Testimonj ne Processi del non Culto, o Culto, o Fama della Santità *in genere, scudi due*, e non più; e delle Virtù *in specie*, o Miracoli, *scudi tre*, e non più.

6 Dichiarando, che per ogni altra opera, o fatica, che per ragione dell' ufficio suo nelle dette Cause egli faccia, o debba fare, come di Accessi ad Archivj, Librerie, Altari, Cappelle, Sepolcri, a riconoscere Scritture, Iscrizioni, Culto, non Culto, Cadaveri da esaminarne l'incorrusione, o farne traslazione &c. non gli si dee verun altro emolumento, o regalo: restando quelle a sufficienza remunerate colle rendite dell' Avvocatura Fiscale, quando ad essa si trovi unito il Promotorato della Fede; e quando no, colla Pensione annua di *scudi trecento*, solita assegnarsi su le dette rendite, e colla parte di Palazzo, che in tal caso dall' Avvocato Fiscale suol trasferirsi al Promotore.

7 Ed avverta il predetto Promotore di stendere le sue Annimavversioni con la possibile brevità, che permetta la materia, di cui si tratti; astenendosi dal ripetere quelle opposizioni, che siano state già rigettate, come irrelevanti, in altre simili Cause: siccome ancora ristringendo le seconde, e terze Annimavversioni unicamente ai punti delle difficoltà eccitate da' Consultori nelle Congregazioni precedenti, ed all' indicazione di quelle, che eccitate nelle prime Annimavversioni, secondo

il giudizio de' Consultori, non hanno avuta sufficiente risposta.

Sottopromotore della Fede.

1 **PER** lo Spoglio ed esame di quei Processi, siano Ordinarij, o Apostolici, siano Remissoriali, o Compulsoriali, oppure Remissoriali e Compulsoriali insieme, che, per notare ciò, che vi sia da opporre, egli dovrà distintamente fare tre, o quattro volte, cioè ora per la Segnatura della Commissione introduttiva, o riassuntiva della Causa, ora per il Dubbio della validità de' Processi, ora per quello delle Virtù *in specie*, o del Martirio, ed ora per quello de' Miracoli, restando l'emolumento suo di tre, o quattro volte a proporzione di quello dovuto al Procuratore, che ne fa lo spoglio universale per una sola volta, e v'impiega maggior tempo, e fatica, gli si paghino *giulj quindici*, e non più, per ogni centinaio di carte, che siano di facciate due, e la facciata di linee ventiquattro, e la linea di sillabe sedici, in ciascheduno de' suddetti esami.

2 Per li Processi sopra la Fama della Santità, e de' Miracoli *in genere*, e sopra il non Culto, dovendosene fare una sola volta lo spoglio, e l'esame, per ogni cento carte ridotte, come sopra, *scudi tre*, e non più.

3 L'istesso, e non più, cioè *scudi tre*, se gli dia per lo spoglio ed esame del Processo particolare sopra il Culto. Ma quando il Processo sia unitamente fatto sopra la Fama ec. e sopra il Culto, allora siccome per questo Processo si faranno dati al Sottopromotore *giulj quindici* per ogni cento carte, trattandosi di segnare la Commissione; così non gli si dia per ogni cento carte del medesimo Processo più di *giulj* parimente *quindici*, e non più, trattandosi di approvare il Culto.

4 Per gli Processi, che si formano sopra i Miracoli separatamente dal Processo delle Virtù, facendosene lo spoglio e l'esame distintamente due volte, cioè quando se ne disputa la validità, e quan-

e quando se ne esamina la rilevanza, se gli paghino in ciascheduno di detti Esami *scudi due*, e non più, per ogni centinaio di carte ridotte, come sopra.

5 Per le Note, o Copia Originale delle Note, o Difficoltà, che nello spoglio del Processo dovrà aver ricavato in apparecchio delle Animavversioni (*che dee poi stendere il Promotore, e non esso Sottopromotore*) sopra la Fama della Santità *in genere*, o sopra il non Culto, *giulj quindici*, e non più: sopra la Commissione per introdurre, o riassumere la Causa, o sopra il Culto, o sopra la validità di più Processi, *scudi due*, e non più: sopra le Virtù *in specie*, o sopra il Martirio, o sopra i Miracoli, in qualunque numero essi siano, *scudi tre*, e non più. Nè oltre al detto emolumento possa egli pretendere altro sotto qualsivoglia titolo, o pretesto. Ma quando a queste Note vada unito Sommario obbiezionale, che il Promotore per avventura imponga di fare; gli se ne paghi la Copia a ragione di *bajocchi sei il foglio* ridotto, come sopra.

6 Per la revisione delle Scritture Stampate, e per la Revisione, o Confronto de' Sommarj, o Documenti della Causa con i Processi, o altri Originali, *un carlino*, e non più, per ogni foglio di stampa, che sia di quattro facciate.

7 Per la correzione de' Sommarj, che si stampano, gli si paghino allo Stampatore *carlini due* per ogni foglio di stampa, come sopra.

8 Ritrovandosi Posizioni stampate col *Revisa* del Sottopromotore antecedente, e volendosene la sottoscrizione dal Sottopromotore succeduto; non possa egli pretendere, ne il Postulatore per essa dargli verun emolumento: avendolo già dato al suo Antecessore, quando quelle si stamparono.

9 In caso però di doverli le dette Posizioni, o Sommarj ristampare, per la Revisione, o Confronto della Stampa nuova coll'antica, il Postulatore gli dia *un carlino*, e non più, per ogni foglio di stampa, come sopra. E per

Tem. XIV.

la correzione lo Stampatore Camerale dovrà dargli *carlini due* per ogni foglio di stampa come sopra.

10 Per le Sessioni, o Assistenza ne' Processi Apostolici, che si formino in Roma, gli si diano *bajocchi dodici*, e mezzo, per ogni foglio delle Testimonianze, e *bajocchi cinque* per ogni foglio degli Atti, e non più: con questo, che il foglio sia di due facciate, e la facciata di linee ventiquattro, e la linea di sillabe fedici; e che nel calcolo di detti fogli non vada compreso il tenore de' Documenti prodotti, o compulsati, o registrati nel Processo, nè del Mandato di Procura, Privilegio de' Notaj, Articoli, Interrogatorj, Decreti della Sacra Congregazione, Surrogazioni de' Giudici, Proroghe di termini, e simili. Nè oltre al detto emolumento possa egli pretendere altro a qualsivoglia titolo.

11 In dette Sessioni, e in ciascheduna di esse, non possa impedire al Procuratore della Causa d'indurre, e far giurare contemporaneamente quel numero de' Testimonj, che vorrà. Avvertendo a non far moltiplicare Atti superflui; mentre non saranno attesi: ma la mercede si paghi solamente per quegli Atti, che sono puramente necessari per la Validità del Processo.

12 Per le Sessioni, o Assistenza nell'ascoltare, confrontare le Copie de' Documenti inseriti, o compulsati nel Processo, co' loro Originali; e similmente nell'ascoltare, e confrontare la Copia del Processo, (che alla Sacra Congregazione poi si presenta) pure col suo Originale, gli si possa dare *uno scudo di giulj dieci*, e non più; per ogni cento carte, come sopra.

13 Nè per verun'altra operazione, o fatica, qui non espressa, possa egli a qualunque titolo, e per qualsivoglia ragione esigere, o le Parti dargli mercede veruna.

14 E questo regolamento, che si dà per il Sottopromotore della Fede, intendasi pur anche dato per il Promotor Fiscale del Cardinal Vicario in Roma, o de' Vescovi fuori, nel far processi,

cessi, o altro, che gli sia commune col detto Sottopromotore: se non che, ove la Tassa degli altri Tribunali sia minore, quella debbasi osservare.

15 Stampata questa, dovrà il Sottopromotore nella Sacra Congregazione giurarne l'osservanza nella forma, che più abbasso si troverà prescritta per il Notajo.

Notaje.

1 **F**ACCIA tutti i Registri, Copie, e Scritture in carta buona, con lettera, o carattere intelligibile, e secondo la Riforma, ed Ordini di Paolo V. al titolo de' Registri: altrimenti sia tenuto a farle copiare di nuovo senz'altra spesa delle Parti.

2 Tenga due Manuali: uno degli Atti nelle Cause di Beatificazione, e Canonizzazione; e l'altro delle Cause controverse, o contenziose: in ciascun de' quali si registrino tutte le comparse, proteste, citazioni, e intimazioni, colle sue intitolazioni; e restino sempre uffizio; nè per questi si paghi cosa alcuna; e possano sempre da chi vi ha interesse esser veduti, e letti *gratis*; e il Notajo sia sempre obbligato a mostrarli.

3 In ogni Causa faccia onninamente Registro, ma solamente degli Atti giudiziarij, e non dell'esame de' Testimoni, o di altro: senza ostensione di termini, o ripetizioni di titoli, fuorchè nel primo Atto.

4 Non registri negli Atti *per extensum* le Istanze de' Principi, Religioni, Università, ed altri, che il Segretario de' Riti dovrà consegnargli: ma solo accennando il titolo della Beatificazione, o Canonizzazione, o altro più particolare dell'Introduzione, o Riassunzione, o ulterior proseguimento della Causa, per cui sono prodotte; sotto il detto Titolo ponga i Nomini, o Catalogo degli Istanti, rimettendo gli Originali delle Istanze a conservarsi nell'Archivio de' Riti. Nè di esse richiesto dovrà darne Estratto *de verbo ad verbum*: ma un ristretto da cavarli dal detto Registro, e Manuale. E per le Copie di tale

Ristretto, che i Postulatori dovranno, dare al Cardinal Ponente della Causa al Segretario e al Promotore, paghi si a ragion di Copia, come appresso si dirà. Nè per la Fede di ciascuna Copia paghi più di *giulj due*.

5 Così neppure dovranno, secondo la detta Riforma, in conto alcuno registrarsi i Processi, che vengono *de Partibus*, o sian Ordinarij, o Apostolici, ancorchè non passassero fogli venti: ma solo possano rubricarsi, se non saranno rubricati, o non interamente: nel qual caso potrà solo rubricarsi quello, che manca, e non altro.

6 Per la Rubricazione di qualsivoglia cosa, che ne abbia di bisogno, ridotto il Processo a carte buone, e conforme alla detta Riforma, oltre ad *un carlino* per ogni foglio di Scrittura, il quale sia di facciate due, e la facciata di linee ventiquattro, e la linea di sillabe sedici, gli si paghino per ogni cento carte di Rubricatura *giulj dieci*, e non più. E la Rubricatura debba in sostanza contenere quanto per disteso contiene il corpo della Scrittura.

7 Per ogni cento carte di Registro ben fatto, e secondo la sudetta Riforma di Paolo V. non riceva più di *scudi quattro*, nè per confronto, nè per rubriche, nè per qualunque altro pretesto.

8 Per qualsivoglia semplice Citazione da spedirsi solamente, come sopra, e da eseguirsi fuor di Roma, non si paghi più di *giulj tre*. E per quelle, che si spediscono colle Inibizioni in virtù delle Commissioni, non più di *giulj dieci*. Nell'andare però egli a leggere Citazioni, non possa pretendere alcuna cosa per viatico.

9 Per ogni esame nell'Uffizio, se finisce in una sessione, non possa pigliare più di *giulj tre*: nè appresso più di *due*, se a finirlo ci vanno più sessioni.

10 Per le Remissorie *in genere*, e (dove occorra) sopra il Culto, e non Culto, ed altre simili non si paghi più di *scudi sei*, e per le Remissorie *in specie* non più di *scudi dieci* in tutto, e per tutto, compresavi la Scrittura, ed ogni altra cosa spettante a tale spedizione.

zione . Che se occorrerà duplicare queste Remissorie ; allora si dimezzi la mercede . Nè per la Scrittura degl' Interrogatorj , che si mandano chiusi , prenda il Notajo cosa alcuna : ma per gli Articoli , quel di più , che farà sopra fogli quindici , se gli paghi a ragione di un *carlino* ; e nel Duplicato , a ragione di *bajocchi cinque* il foglio , come sopra . Nelle cause controverse però per ciascuna spedizione di Remissorie , e Compulsorie , proroghe di Termini , e Surrogazioni di Giudici (da non farsi , se non per comando de' Cardinali Prefetto della Congregazione , e Ponente della Causa) non si paghi più di quello , che la suddetta Riforma prescrive al Tribunale dell' A. C.

11 Per Surrogazione de' Giudici , o nuovi Termini in cause di Beatificazione , e Canonizzazione non si paghi più di *giulj quindici* in tutto .

12 Per le Compulsorie non si paghi più di *giulj dodici* ; come prescrive la suddetta Riforma di Paolo V. al Tribunale dell' A. C.

13 Dovendosi compulsare Scritture fuori dell' Uffizio , per gli Atti di detta Compulsa si paghino *bajocchi cinque* per foglio ridotto , come sopra ; e per la Copia delle Scritture compulsate *bajocchi sette* , e mezzo ; e non più ; nè per Accesso , o altro gli si debba alcun emolumento . E per la collazione di dette Scritture con loro originale *bajocco uno* per foglio ridotto , come sopra .

14 Nella Compulsa di Libri stampati dandosene dalle Parti un Sunto , sia egli tenuto inferirlo nel Processo al fine senza farne Copia , o Registro alcuno .

15 Per l' Ascoltazione , e Confronto de' Processi non si paghi al Notajo più di *bajocco uno* per foglio ridotto , come sopra : e gli Ajutanti siano deputati dalle Parti a quel prezzo ; che fra loro sarà convenuto . Ne per la Fede dell' Ascoltazione , o Confronto di tutto il Processo col suo originale si paghi più di *giulj cinque* per la prima Copia solamente . E quando le Parti ne voles-

sero altre Copie autentiche , non possa il Notajo pretendere più di *bajocchi cinque* per foglio ridotto , come sopra , con tutta la Rubricatura . In oltre se gli debba la mercede del Confronto , e Ascoltazione , come sopra , e per la Fede di essa *bajocchi venticinque* per ciascuna delle dette Copie duplicate .

16 Non possa il Notajo estrarre dall' Uffizio i Processi Originali : ma debba darne Copia autentica , o semplice , secondo che le Parti chiederanno .

17 Per la Copia degli Atti fatti in Curia , o fuori di essa , in forma di buon Originale , non si paghi più di *bajocchi cinque* il foglio , che sia di pagine o facciate due , e la facciata di linee ventiquattro , e la linea di sillabe sedici . Ed essendo scritto in forma di Registro , paghisi a ragione di Registro , come sopra .

18 Per la Copia pubblica di qualsivoglia Processo Ordinario , o Apostolico non si dia più di un *carlino* il foglio ridotto , come sopra , senza altro emolumento , o mercede per essa Copia , o Scrittura .

19 Portando il Postulatore al Notajo Copia di qualche Processo Originale esibito per gli Atti suoi , debba egli riceverla , e servirsene in luogo della Copia , che di quel Processo far dovrebbe , con bonificare al Postulatore *bajocchi cinque* per ogni foglio ridotto come sopra .

20 Per il Duplicato di qualunque Scrittura pubblica , o privata , con sottoscrizione , sigillo &c. non si debba pagar più di *bajocchi cinque* il foglio , ridotto , come sopra .

21 Occorrendo dare altra Scrittura , o fare altra fatica qui non espressa , l' emolumento si tratti dal Cardinal Prefetto della Sacra Congregazione ; nè possa il Notajo prendere di più , benchè concorra la medesima , o anche maggior ragione d' altre mercedi qui espresse .

22 Per la Restituzione di qualsivoglia Scrittura prodotta , *dimissa Copia* , gli si diano *giulj tre* ; e debba il Notajo far buoni due fogli : e da questi due

in su, se gli paghi a ragione di un *carlino* il foglio ridotto, come sopra. Ma se si restituissero in una volta più Scritture prodotte in un sol Atto; gli si debbano per tutte insieme solamente *giulj tre*, con quel di più, che porterà l'ecceffo della Copia sopra i due fogli condonati, come sopra.

23 Volendo le Parti vedere Processi, o qualsivoglia Scrittura Originale dentro l'Uffizio; sia tenuto il Notajo lasciarla loro vedere, senza mercede alcuna.

24 Sappiano le Parti, che nella Segreteria della Sacra Congregazione de' Riti tutto si spedisce *gratis*; e però non debbano al Notajo per sigillo, sottoscrizione, o qualunque altra cosa, che si faccia nella detta Segreteria, pagare mercede, o emolumento alcuno.

25 Debba il Notajo tenere il Libro *Receptorum*, e fedelmente in esso notare quanto gli entra in mano de' suoi emolumenti, sotto pena d'esser privato dell'Uffizio.

26 Ai Notaj del Tribunale del Cardinale Vicario, che si deputano per Attuari de' Processi tanto Ordinarij, che Apostolici, che si fanno in Roma, per ogni foglio ridotto, come sopra, degli Esami de' Testimonj, si paghi l'emolumento di un *giulio*, e non più, e per ogni simil foglio degli Atti di detti Processi puramente necessarij per la validità de' medesimi, *bajocchi cinque*, e non più.

Per l'intera Copia autentica di detti Processi comprensiva tanto delle Testimonianze, quanto de' Documenti prodotti, o compulsati, e degli Atti de' medesimi Processi, che si dee presentare alla Sacra Congregazione de' Riti, si paghi un *giulio*, e non più, per ogni foglio di essa Copia, ridotto come sopra.

Per il Confronto, o Ascoltazione di detta Copia con i Processi, e Documenti Originali, si paghi un *bajocco*, e non più, per ogni foglio ridotto, come sopra. Nè possano essi Notaj pretendere altro emolumento, oltre il già sopra tassato, per qualsivoglia altro titolo, o

pretesto, o per ragione di viatico, o di farsi fuori del loro Uffizio i Processi.

27 Quanto poi a' Notaj delle Curie Ecclesiastiche d'altre Diocesi, osservisi la Tassa locale di esse Curie, se sarà minore di questa; o debba osservarsi questa, se quella sarà maggiore.

28 Stampati che siano questi Ordini, e Tasse, debba il Notajo della Sacra Congregazione tenerli sempre patentemente affissi nell'Uffizio; affinchè a ciascuno possino apparire.

29 E il tutto sia egli obbligato ad osservare tanto nelle cause di Beatificazione; o Canonizzazione, quanto nelle altre appartenenti ad essa Congregazione, sotto le pene contenute nel Giuramento, che egli dovrà fare in questa forma nella Congregazione istessa: *Ego N. Notarius ab hac Sacra Congregatione in Causis ad eam pertinentibus specialiter deputatus. tactis Sacrosanctis Evangeliiis, juro, & promitto, me fideliter exequuturum Officiam mihi commissum, ac Taxam auctoritate Sedis Apostolica mihi constitutam omnino observaturum, sub poena perjurii, privationis Officii ipso facto incurrendae, ac restitutionis omnium contra, vel ultra dictam Taxam habiturum, aut accepturum, aliisque poenis ipsius Sacrae Congregationis arbitrio imponendis.*

30 Ed a chiunque, per non osservarsi quanto sopra si dispone, si sentisse gravato, sia lecito ricorrere alla Sacra Congregazione de' Riti, che provvederà.

Traduttore, e Revisore.

AL Traduttore de' Processi da lingua straniera in Italiana, o Latina, e al Revisore della Traduzione fatta, deputati dal Cardinal Ponente della causa, per ogni foglio, che sia di facciate due, e la facciata di linee ventiquattro, e la linea di sillabe sedici, paghisi un *carlino*, e non più.

Stam-

Stampatore Camerale.

la ne' Registri, a ragione di bajocchi cinque per carta.

Giudici.

PER ogni foglio di stampa . che sia di pagine , o facciate quattro , e la facciata di linee cinquantaquattro , e la linea di lettere sessantacinque in circa di Carattere *Silvio* , col suo corsivo corrispondente , ma più piccolo nelle Postille marginali , in carta della migliore , che si trovi , al numero di Copie sessanta , gli si possano dare al più *giulj quindici* , ove siano , e *quattordici* , ove non siano Postille : restando a suo carico tutta la spesa pur anco della Correzione . Ma se per bisogno della Causa il Segretario della Sacra Congregazione giudicherà , che se ne stampino in maggior numero ; allora per ogni simil foglio d'altre Copie cinquanta gli si paghino *giulj tre* solamente : come più diffusamente si ordina nel Decreto di Alessandro VII. a dì 19. Luglio 1668. In caso però , che lo Stampatore non osservi puntualmente , come dee . la Tassa circa la Stampa ; neppure i Postulatori siano tenuti ad osservarla circa il pagamento : ma gli diano tanto di meno , a proporzione della inosservanza .

Sostituto della Segreteria .

1 **A**L Sostituto della Segreteria de' Riti , e suo Compagno , non si dee ricognizione , o emolumento alcuno per i Decreti , o altro ; dovendo spedire tutto *gratis* .

Volendo però i Postulatori il Duplicato di qualche Decreto , si paghi al Sostituto *teslono uno* , e non più . Ma quando siano più , o molti Decreti insieme in occasione di ricavare lo stato di una Causa , o simile gli si diano *bajocchi quindici* , e non più , per ogni Decreto , non compresi però quei Decreti , che concernono le proroghe de' termini , per li quali non si paghi cosa alcuna .

3 E quando nelle Lettere , che la Sacra Congregazione scrive sopra qualche punto ; s'inferiscono Istruzioni , gli se ne paghi la Copia , per inserir-

INerendo al Decreto fatto dalla Sacra Congregazione de' Riti a dì 15. Settembre 1678. approvato dal Ven. Innocenzo XI. che in esso volle compreso anche se stesso , non sia lecito a veruno di dare ; nè di ricevere Propine , o Sportule per Decreti fatti , o da farsi in Cause di Beatificazione , e Canonizzazione . Nè da questa proibizione restino in conto alcuno esclusi il Segretario di essa Congregazione , o il Promotore , o il Sottopromotore della Fede , (a quali per altro non manca , come più avanti si dirà , a titolo , di Regalia la debita ricognizione ;) e molto meno i Giudici Ordinari , o Aggiunti , o Delegati , quando fanno Decreto , o danno Sentenza sopra il Culto , o non Culto . Neppure possano i detti Giudici pretendere , o conseguire alcun emolumento per l'assistenza alla formazione de' Processi sì Ordinarij , che Apostolici , e tanto in Roma , che fuori ; ma solo nei giorni di tal assistenza , se siano obbligati al Coro , s'intendano dispensati dal medesimo , e lucrino le Distribuzioni , come i presenti . Quando poi dovessero andare a Luogo diverso da quello del loro Domicilio , si somministrino dai Postulatori le Spese necessarie pel viaggio , e per i virtuali moderati però , e frugali (in tutto il tempo , che la necessità del Processo richiederà una tale assenza .

Avvocati , e Procuratori .

1 **P**ER l'Istruzione a formar un Processo gli si possano dare *scudi quattro* , e non più ; e la Copia si paghi a ragione di *bajocchi sei il foglio* , che contenga due facciate , ed ogni facciata linee 24. e la linea sillabe 16.

2 Per lo spoglio de' Documenti a formare gli Articoli da produrre ne' Processi , ad ogni cento carte *scudi quattro* , e non più . E per ciascuno Articolo , *giulio uno* , e non più .

3 Per

3 Per ogni Memoriale grande , o piccolo , che sia , e sua Copia , *giulj dodici* , e non più .

4 Per la minuta di qualsivisa Commissione da segnarsi dal Papa , *giulj quindici* , e non più ; e per le due Copie da darsi a tal effetto al Segretario della Congregazione *bajocchi sei* ad ogni foglio ridotto come sopra , e non più .

5 Per le Citazioni , e Intimazioni , facendosi dal Procuratore , o Sollecitatore , non si paghi cosa alcuna ; e per l'esecuzione di esse paghisi a ragione della Tassa de' Curfiori .

6 Per lo spoglio universale , che il Procuratore fa tutto in una volta , del Processo , ad ogni cento carte di esso ridotte , come sopra , *scudi quattro* , e non più .

7 Per la Scrittura ne' foli Dubbj principali delle Virtù , o Martirio , o de' Miracoli *in specie* , si possano dare *scudi venti* , e non più .

8 Per le Scritture ne' Dubbj sopra l'Introduzione della Causa , o sua Reassunzione o sopra la validità de' Processi , o sopra il Culto , o sopra il non Culto , o sopra la Fama della Santità , e Virtù *in genere* ed altri consimili *scudi quindici* , e non più .

9 Per le Risposte all' Animavversioni del Promotore ne' Dubbj maggiori delle Virtù , o Martirio o Miracoli , o alle Censure sopra gli Scritti ec. *scudi dieci* . Ma dove in queste , o altra Scrittura il punto , che si tratta , richiegga studio e fatica considerabile , entri l'arbitrio del Cardinale Ponente della Causa per l'aumento di detta mercede . Simile somma , e non più di *scudi dieci* si possa dare per le Risposte all' Animavversioni de' Dubbj dell' Introduzione , o Reassunzione della Causa , validità de' Processi , e Culto immemorabile ; e per quelle della fama della Santità *in genere* e non Culto , si diano *scudi cinque* , e non più .

10 Per la Scrittura sopra la Concessione d' Uffizi , e Messe , Descrizione nel Martyrologio , e simili , *scudi tre* ; e per le Risposte all' Animavversioni

del Promotore , quando si fanno d'ordine della Sacra Congregazione , *scudi tre* .

11 Per la Copia Originale di tutte le Scritture , e Risposte sopra enunziare , sottoscritte dal Procuratore , o Avvocato , ad ogni foglio ridotto come sopra , *carlini due* .

12 Per il Sommario de' Documenti , e Depositioni de' Testimonj sopra ciascun Dubbio , ad ogni foglio ridotto , come sopra , *bajocchi cinque* e per la Copia Originale di esso Sommario ad ogni foglio ridotto , come sopra , *bajocchi sei* , e non più .

13. Per le Possille nel margine d'esso Sommario , o delle Scritture , ad ogni centinaio di esse , *scudi due* , e non più .

14. Per il Ristretto degli Atti disputandosi della validità de' Processi , *scudi tre* : e la Copia Originale si paghi a ragione di quella de' Sommarj , come sopra .

15 Per la Tabella , o Catalogo de' Testimonj , che si dà nel medesimo Dubbio , *giulio uno* per Testimonio , e non più .

16 Per l'Informazione in voce alla Congregazione , ove intervengono i Consulori , si diano *scudi trenta* tra il Procuratore , e l'Avvocato , quando anch'esso informi ; altrimenti spettino tutti al Procuratore . Per l'Informazione alla sola Congregazione Ordinaria si diano *scudi quindici* ; e quando s'informa per la concessione d' Uffizio , e Messa , Descrizione nel Martyrologio ec. si dia *la metà* , e non più .

17. Per l'Informazione in voce al Papa , e al suo Uditore , *scudi tre* al Procuratore , ed altrettanti all'Avvocato , se anch'esso informerà .

18 Per l'Accesso del Procuratore , al Cardinale Ponente , e al Promotore della Fede , e per la Minuta , e Copia Originale del Fatto concordato *giulj dodici* , e non più .

19 L'istesso , e non più , cioè *giulj dodici* , si dia per l'Accesso , e Informazione al Cardinale Prefetto , o al Cardinal Ponente , o al Promotore della

la Fede , o al Segretario per Memoriali , e Istanze , che si propongano *extra folium* , e per la sollecitazione ancora de' Decreti .

20 Per Congresso co' Periti , e Postulatore circa gli Ordinatori del Giudizio , o altro a ben condurre la Causa si diano *testoni otto* al Procuratore , ed altrettanti all' Avvocato , se v' interverrà .

21 Per qualsivoglia altra fatica , o Scrittura non espressa di sopra rimettasi la mercede al Cardinale Prefetto , o Cardinale Ponente della Causa , e non all' arbitrio de' Curiali .

22 E chi non osserva questi Ordini , sia privato del Patrocinio delle Cause appartenenti alla Sagra Congregazione de' Riti , con altre pene ad arbitrio della medesima .

Medici .

Non debbano i Medici , che sono deputati a scrivere , *quod opportunitatem* , o *pro veritate* sopra i Miracoli , far distinte , e prolisse Scritture ; ma in una sola Scrittura addurre strettamente le ragioni sopra ciascuno de' Miracoli proposti . Né tampoco debbano rispondere a tutte le opposizioni del Promotore della Fede : ma solamente a quelle , che spettano alla loro professione . E per tali Scritture , e risposte , si possono dar loro *scudi trenta in tutto* , benchè più , o meno siano i Miracoli proposti .

Mancie .

1 Sia in totale libertà , ed arbitrio degli Agenti , Postulatori , e Procuratori delle Cause , dare , o non dare Mancie alle Famiglie del Cardinale Prefetto , del Cardinale Ponente , del Segretario , e del Promotore per gli Rescritti favorevoli , che portano . Ma volendo spontaneamente dar loro qualche ricognizione , si permette , che solamente in occasione di Rescritto favorevole sopra la Revisione delle Opere , la Segnatura della Commissione ,

il Culto , e non Culto , la Fama della Santità , la validità de' Processi , e Concessione d' Ufficio , e Messa per gli Beati dopo il Culto dichiarato , e non di altri Rescritti , ad ogni Famiglia de' sopra nominati , e non di altri , possa darsi *testone uno* ; e in occasione del Rescritto , o Decreto approvativo delle Virtù , o del Martirio , o de' Miracoli , e per il final Decreto della Beatificazione , o Canonizzazione , *testoni due* , e non più . Non vietando , che al Sostituto della Segreteria altresì possa darsi da chi voglia , per quei primi Rescritti , *testoni due* , e per questi secondi *testoni quattro* , e non più .

2 Altrettanto , cioè *testoni quattro* , e non più , si permette , che dianzi ai Servitori del Segretario solamente , per la fatica di girare intimando ai Cardinali , e Consultori ogni Congregazione straordinaria , cioè Antepreparatoria , o Preparatoria , o Generale , per le Virtù , o il Martirio , o i Miracoli : siccome pure per la fatica di sigillare le Posizioni *testoni due* .

3 E a quelli Promotori si permette , che dials *testone uno* , e non più , per quando insieme colle Animavversioni riportino i Processi a casa del Postulatore , o Procuratore della Causa .

Regali .

A Quelli , che studiano , o votano sopra a queste Cause , non possano i Postulatori , e Procuratori di esse , sotto pena di privazione dell' Ufficio , ed altre più rigorose ad arbitrio della Sagra Congregazione de' Riti , dar verum Regalo , ancorchè sia di soli Comestibili , tanto prima che le dette Cause si propongano nelle Congregazioni , quanto dopo proposte , ed anco risolte . Anzi neppure sia loro permesso dare alcuna cosa per avere sollecitamente o le Note dal Sottopromotore , o le Animavversioni dal Promotore della Fede ; ma solamente loro si permette di usare qualche cortesia in piccola quantità di Comestibili nel Dicembre , e nell' Agosto a quelli , che secondo il

co-

costume suole usarsi, cioè al Segretario, Promotore, Avvocato, Procuratore, Sottopromotore, e Sostituto della Segreteria, e questo in tempo di Causa viva, che stiasi agitando, e non quando per anni e anni resta sospesa, o per farsi i Processi, o per altro motivo.

Quadri.

1 **PER** la Segnatura della Commissione possa darsi secondo il solito un Quadro rappresente il Servo di Dio al Cardinal Ponente della Causa, e al suo Uditore, al Segretario della Congregazione, e suo Sostituto, al Promotore della Fede, e suo Sottopromotore, all' Avvocato, e al Procuratore; e per la formale Beatificazione, oltre a questi, anco al Papa, e al Cardinal Prefetto, e non ad altri.

2 Per la solenne Canonizzazione poi possa darsi al Papa, a i Cardinali, e Consultori della Congregazione, al Maggiordomo, al Maestro di Camera, ai Maestri di Cerimonie, all' Avvocato Consistoriale, che fa l' Orazione, all' Uditore del Cardinal Ponente, al Sostituto della Segreteria, all' Avvocato, e Procuratore della Causa, al Sottopromotore della Fede, al Notajo della Sacra Congregazione, e non ad altri: nè d'una misura, o d'uno istesso prezzo a tutti: ma più, o meno, secondo la qualità della Persona, a cui si dà.

Beatificazione.

1 **PER** il Decreto della Beatificazione si paghino, secondo la disposizione di Alessandro VII. alla Sagrestia di San Pietro per Suppellettili da provedersi ad uso di essa Basilica *scudi cinquecento d'oro che di moneta corrente sono scudi ottocento venticinque.*

2 Per il Breve della Beatificazione alla Segreteria de' Brevi *scudi quarantatre, e bajocchi settantacinque*: e per mancia alla Sala, o Famiglia del Cardinale Segretario *scudi tre*, e non più.

3 Ai Maestri di Ceremonie della Ba-

silica Vaticana in tutto *scudi dodici*, e non più.

4 Ai Sagrestani minori, ed altri Ministri di detta Basilica *scudi ventuno, e bajocchi cinquanta* da distribuirsi fra loro, secondo il solito dai Sagrestani maggiori.

5 A chi legge dal Pulpito il Breve della Beatificazione *giulj quindecim*, e non più.

6 La spesa per l' Apparatto della Basilica, Cera per la Funzione, Quadro per l' Altare, Musica per la Messa cantata, Immagine in seta, e carta, Compendio della Vita del Beato, e per tutto il resto a decoro di tal solennità, potrà da' Postulatori regularsi secondo il consueto.

7 Al Notajo della Sac. Congregazione de' Riti per l' assistenza, e rogito dell' Atto *scudi tre*, e non più.

8 Alla Guardia degli Svizzeri *scudi dodici.*

9 Ai Bombardieri pure degli Svizzeri per lo sparo del Cannone *scudi quattro.*

10 Ai Bombardieri di Castello per lo sparo de' Mortaletti vicino alla Basilica *scudi quattro.*

11 Ai Trombetti del Popolo Romano *scudi tre.*

12 Per Mancìa, o Ricognizione al Sostituto della Segreteria de' Riti, e suo Compagno, *scudi cinque*, e non più. Alla Sala del Papa, del Cardinale Prefetto, del Cardinale Ponente, del Segretario de' Riti, e del Promotore della Fede, per ciascuna, *scudi tre*, e non più. Alla Sala del Prelato, che celebra la Messa, *giulj sei*; ed altrettante a quella dell' Uditore del Papa.

Canonizzazione.

1 **PER** il Decreto della Canonizzazione di ciascun Beato alla Sagrestia di S. Pietro, come sopra, *scudi mille d'oro*, che di moneta corrente son *scudi mille seicento cinquanta.*

2 Gli scudi semila di moneta corrente per la Canonizzazione di ciascun Beato, soliti contribuirsi dai Postulatori,

ri, e sborsarli al Papa, applicati già da Alessandro VII. ad estinguere il debito contratto per l'Apparato della Gran Basilica di S. Pietro, ed estinto poi quello, rivolti dai Successori ad altri usi pii, e ridotti anche ora a quattro, ed ora a tremila; da qui avanti stabilmente si riducono a soli *sremila*, ed in perpetuo restino applicati alla S. Congregazione de Propaganda Fide, per doversi erogare in sussidio delle gravissime spese necessarie per le Missioni, e mantenimento de' Missionarj nelle parti degli Infedeli: sperandosi, che anche gli altri Pontefici Successori approveranno un sì pio uso per la propagazione della Fede Cattolica, e per la Conversione de' Popoli, che vivono nelle tenebre dell'errore.

3 Le Ricognizioni, che con titolo di Calici, di Vesti, e di Regalie in questa occasione dai Postulatori alle Persone della Famiglia, e Cappella Pontificia, e ad altri si davano, moltiplicandole ancora secondo il numero de' Beati, qualora più insieme si canonizzassero; per l'avvenire restino ridotte al numero, forma, e quantità, che descritta, e tassata si troverà nell'infrafcritta Lista.

4 E quanto alle Vesti, o Calici, inenrendo al risoluto il dì 27. Settembre 1712. da una Congregazione di tredici Cardinali sopra ciò da Clemente XI. particolarmente deputati, non si moltiplichino più; ma diasi una sola Veste, o un solo Calice: quantunque più insieme si canonizzino Beati; e taluno abbia insieme più Uffizj, per ragione de' quali sia stato consueto darli.

5 L'istesso si osservi ancora quanto alle Regalie, che in caso di Canonizzanti più insieme, non dovranno per ogni Beato moltiplicarsi con tutti universalmente: ma solo con quelli, che o nella precedente Causa di quel Beato, o ne' prevj Concistori, o nella Canonizzazione stessa avranno fatto qualche particolare operazione: siccome anche con quelli, che avranno a titolo oneroso qualche Ufficio, per ragione di cui sono stati delle dette Regalie.

Tom. XIV.

glie soliti partecipare; e sono il Segretario de' Riti, e suo Sostituto, il Segretario de' Brevi a' Principi, il Promotore della Fede, e suo Sottopromotore, l'Avvocato Concistoriale, che fa l'Orazione, e l'Istanze, il Procurator Generale del Fisco, il Segretario del Sagro Collegio, l'Avvocato, e il Procuratore della Causa, i Mazzieri, e i Cursori del Papa, gli Ostia-ri, la Guardia del Governatore di Roma, i Custodi della Catena, e della Porta Ferrea, i Mandatarj del Cardinal Vicario, e la Sala del Papa.

6 Nè verun altro, il quale non sia nominato, nè descritto nell'infrafcritta Lista, possa pretendere Ricognizione alcuna a titolo di Vesti, e Regalie, ancorchè per ragione di Carica, o Uffizio, che abbia nel Palazzo Apostolico, e appresso al Papa, potesse allegare qualch'esempio in favor suo: dichiarandosi fin d'adesso abolita ogni consuetudine in contrario, anche rispetto alla quantità della Ricognizione assegnata a ciaschedun descritto nella detta Lista; volendosi, che quella non sia maggiore della notata, e tassata in essa. E sia solo in arbitrio del Papa il distribuire tra alcuni della sua Famiglia non registrati nella mentovata Lista, ma altronde meritevoli per qualche riflesso, o pur farne altro uso, che stimerà più conveniente, *scudi dugento* per ciascun Beato, da depositarsi dai Postulatori nelle mani del Maggiordomo a disposizione di Sua Santità per quest'effetto. In caso però, che mutandosi coll'andar del tempo le circostanze, non si giudicasse di stare a quello, che circa tali Ricognizioni qui si dispone; e restino ancora disobbligati da tal Contribuzione, e Deposito i Postulatori.

7 Gli Uffiziali della Floreria del Palazzo Apostolico debbano dare gli Strati di panno rossi, e verdi, che servono per coprire i Banchi, il Pavimento, e i Gradi del gran Soglio Pontificio, ed anche gli Scabelli, che bisognano; e per gli detti Strati, ed altro, come sopra, e per Paratura, gli si diano

in tutto *scudi quattrocento*, e non più, oltre la solita *Regaglia*.

8 Per la Bolla della Canonizzazione di ciascun Santo, acciocchè sollecitamente, come si dee, si spedisca, e non se ne differisca, come talora è occorso, per un Secolo e più la spedizione, prima della Canonizzazione stessa siano depositati da ciascun Postulatore nel Monte della Pietà, o nel Banco di S. Spirito *scudi seicento quarantanove* di moneta corrente (e non più, come per avanti costumavasi) da ripartirsi, come siegue. Al Prelato, che stende la Bolla, *scudi centocinquanta*. All' Ufficio dello Scrittore segreto, Straordinario, e per le Majuscole, *scudi cento settantacinque*. All' Ufficio del Piombo *scudi ottantasette*, e *bajocchi cinquanta*. Alla Segreteria de' Brevi, e per il Registro, *scudi centosettantasei*, e *bajocchi cinquanta*. E allo Spedizioniere *scudi sessanta*: con che a carico, ed obbligo suo sia di fare qualunque altra spesa, e fatica per la compita spedizione della Bolla, e darne al Postulatore una Copia colle postille per la Stampa.

9 Le altre spese occorrenti per la Paratura della Basilica in Funzione sì solenne, Cera per l'Illuminazione, e Processione, Suppellettili Sacre sì per l'Altare, che per il Sommo Pontefice celebrante, e suoi Ministri alla gran Messa, Immagini del Santo in festa, e carta, Compendj della sua Vita da distribuirsi, ed altre cose a sì gran Solennità necessarie, e convenienti, potranno regularsi secondo l'usato nell'altre Canonizzazioni.

10 Ed affinchè quanto di sopra intorno alle spese della solenne Canonizzazione si è prescritto, esattamente si eseguisca, la Sacra Congregazione de' Riti deputi Persona di autorità, che abbia per tale affare abilità, e insieme le facoltà necessarie, ed opportune.

11 Per ultimo si avverte, che quantunque ai Postulatori, e Agenti delle Cause, i quali amministrano il denaro di chi le promuove, non si faccia per ora qui alcuna nuova determinazione; ma si lascino le cose nello stato, in

cui si trovano, e debbono trovarsi secondo la giustizia: potrà nondimeno la presente nuova Tassa, e Riforma servire di norma a chi somministra il detto denaro da spenderli nelle medesime Cause, e di lume, a fine di riconoscere l'amministrazione, che se ne fa dagli Agenti, e Postulatori stessi, confrontando le partite de' pagamenti con gli Ordini di questa nuova Tassa e Riforma.

Lista delle Ricognizioni sotto titolo di Vesti, Regaglie, ed altro da darli ai segnenti nella somma che si nota.

A L. Maggiordomo per un Calice *scudi sessanta*.

Al Maestro di Camera del Papa per Calice *scudi sessanta*.

Al Segretario della Congregazione de' Sacri Riti per la *Veste* *scudi cinquanta*, e per *Regaglia* *scudi centocinquanta*.

Al promotore della Fede per la *Veste* *scudi cinquanta*, e per *Regaglia* *scudi centocinquanta*.

Al Segretario de' Breve a' Principi per la *Veste* *scudi cinquanta*, e per *Regaglia* *scudi centocinquanta*.

All' Avvocato Concistoriale, che fa l'istanza nella Funzione della Canonizzazione per la *Veste* *scudi cinquanta*, e per *Regaglia* *scudi trentasette*, e ba: 50.

Al medesimo per l' Orazione, o sia Relazione; che fa in Concistoro, della Vita, Virtù, e Miracoli del Beato, *scudi centocinquanta*.

Al Primo Maestro di Cerimonie del Papa per la *Veste* *scudi cinquanta*, e per *Regaglia* *scudi centocinquanta*.

Al Secondo Maestro di Cerimonie per la *Veste* *scudi cinquanta*, e per *Regaglia* *scudi centocinquanta*.

Ai Maestri di Cerimonie non partecipanti *scudi dugentodue*, e ba: 50. cioè *scudi novanta* per le *Vesti*, e *scudi centododici*, e ba: 50. per *Regaglie*.

Agli altri Maestri di Cerimonie Soprannumerarij *scudi cinquanta* in tutto, da dividerli tra di loro.

Al

- Al Sagrista del Papa per la *Veste* scudi diciotto , e per *Regaglia* scudi quarantacinque .
- Ai tre Prelati Assistenti scudi centonovantasei in tutto da dividersi tra di loro , cioè scudi centocinquanta per le *Vesti* , e scudi trentasei per *Regaglie* .
- Ai Camerieri Segreti del Papa scudi novecento in tutto , da dividersi tra i soliti , cioè scudi quattrocentocinquanta per le *Vesti* , e scudi quattrocentocinquanta per *Regaglia* .
- Al Maestro del Sagro Palazzo scudi trentasette , e ba: 50. per *Regaglia* .
- Al Segretario del Sagro Collegio scudi diciotto per *Regaglia* .
- Al Procuratore Generale del Fisco scudi trentasette , e ba: 50. per *Regaglia* .
- Al Commissario della Camera Apostolica scudi cinquanta per la *Veste* .
- Al Foriere maggiore di Palazzo scudi cinquanta per la *Veste* .
- Ai Cappellani Segreti del Papa scudi dugentoquarantacinque in tutto , da dividersi tra di loro , secondo il solito , cioè scudi dugento per le *Vesti* , e scudi quarantacinque per *Regaglia* .
- Agli Ajutanti di Camera del Papa scudi centocinquantacinque in tutto , da dividersi tra di loro , secondo il solito , cioè scudi centoventicinque per le *Vesti* , e scudi trenta per *Regaglia* .
- Ai Cappellani comuni per *Regaglia* scudi diciotto in tutto , da dividersi tra di loro secondo il solito .
- Agli Accoliti Ceroferarij per *Regaglia* scudi quindici in tutto , da dividersi tra di loro secondo il solito .
- Ai Bussolanti per *Regaglia* scudi trenta in tutto , da dividersi tra di loro , secondo il solito .
- Al Sottosagrista per la *Veste* scudi quattordici , e per *Regaglia* scudi trentacinque .
- Ai Cherici di Cappella per *Regaglia* scudi dodici in tutto , da dividersi tra di loro , secondo il solito .
- Ai Sottocerici per *Regaglia* scudi sei in tutto , da dividersi tra di loro , secondo il solito .
- Ai Cherici Segreti per *Regaglia* scudi dodici in tutto , da dividersi tra di loro , secondo il solito .
- Al Diacono , Subdiacono Greci per *Regaglia* scudi sei in tutto .
- Ai Musici di Cappella scudi settantacinque in tutto da dividersi tra di loro , secondo il solito .
- Ai Musici Soprannumerarij scudi sei in tutto , da dividersi tra di loro , secondo il solito .
- Ai Custodi de' Libri di detta Cappella scudi sei in tutto .
- Ai Camerieri *extra muros* per *Regaglia* scudi trenta in tutto , da dividersi tra di loro , secondo il solito .
- Agli Scudieri per *Regaglia* scudi trenta in tutto da dividersi tra di loro , secondo il solito .
- Alle Lance Spezzate per *Regaglia* scudi dodici in tutto , da dividersi tra di loro , secondo il solito .
- Agli Officiali della Fioreria scudi cinquantadue , e bajocchi 50. in tutto , cioè scudi trenta per le *Vesti* , e scudi ventidue , e bajocchi 50. per le *Regaglie* , da dividersi tra di loro , secondo il solito .
- Al Custode delle Oblazioni per *Regaglia* scudi dieci .
- Agli Officiali , e Serventi della Basilica di San Pietro per *Regaglia* scudi sessantanove , e bajocchi 40. in tutto , da dividersi tra di loro , secondo il solito , dai Canonici Sagrestani Maggiori di detta Basilica .
- Al Segretario del Tribunale del Cardinale Vicario per *Regaglia* scudi dodici .
- All' Avvocato della Causa per *Regaglia* scudi trenta .
- Al Procuratore della Causa per *Regaglia* scudi trenta .
- Al Sottopromotore della Fede per *Regaglia* scudi trenta .
- Al Sostituto della Segreteria della Congregazione de' Sagri Riti per *Regaglia* scudi trenta .
- Al Notajo della Congregazione de' Sagri Riti per *Regaglia* scudi diciotto .
- Al Custode di detta Congregazione per *Regaglia* scudi tre .
- Al Capitano de' Cavaleggieri scudi cinquanta .

quanta.
 All' altro Capitano de' Cavaleggieri scudi cinquanta.
 Alla Guardia de' Cavaleggieri scudi ventidue, e bajocchi 50. in tutto, da dividersi tra di loro, secondo il solito.
 Ai Trombetti de' medesimi scudi tre in tutto.
 Al Capitano degli Svizzeri scudi cinquanta.
 Alla Guardia de' medesimi, Tamburini, e Pifferi scudi quarantatre, e bajocchi 50. da dividersi tra di loro, secondo il solito.
 Ai Bombardieri de' medesimi scudi tre in tutto.
 Ai Bombardieri di Castello scudi tre in tutto.
 Al Concerto de' Tromboni di Castello scudi cinque in tutto.
 Ai Trombetti, e Tamburini del Popolo Romano scudi tre, e bajocchi 20. in tutto, da dividersi tra di loro, secondo il solito.
 Ai Mazzieri del Papa *Regaglie* scudi ventidue, e bajocchi 50. in tutto, da dividersi tra di loro, secondo il solito.
 Ai Cursori del Papa per *Regaglie* scudi ventidue, e bajocchi 50. in tutto, da dividersi tra di loro, secondo il solito.
 Agli Ostiarij scudi quindici in tutto per *Regaglia* da dividersi tra di loro, secondo il solito.
 Alla Guardia del Governatore di Roma per *Regaglia*, scudi venti in tutto da dividersi tra di loro, secondo il solito.
 Al Custode delle Catene per *Regaglia* scudi quindici.

Al Custode della Porta Ferrea per *Regaglia* scudi quindici.

Ai Mandatarij del Cardinal Vicario per *Regaglia* scudi dieci in tutto, da dividersi tra di loro, secondo il solito.

Alli Scopatori segreti, ed altra Famiglia bassa del Papa per *Vesti*, e *Regaglie* scudi centoquarantotto in tutto, da dividersi tra di loro, secondo il solito, a tenore della Nota, che si dà al Maggiordomo a tal effetto.

Al Decano, e Palafrenieri del Papa scudi sessanta in tutto, cioè scudi quindici al Decano per la *Veste*, e scudi quarantacinque al medesimo, ed a detti Palafrenieri per le *Regaglie*.

A ciascheduna Sala de' Cardinali della Congregazione de' Sacri Riti scudi due, e bajocchi 40.

Alla Sala del Segretario di detta Congregazione scudo uno, e bajocchi 80. e l' istessa somma alle Sale del Promotore della Fede, del Sagrista, e delli due Maestri di Cerimonie Partecipanti.

Ed affinchè questa nuova Tassa, e Riforma sia nota a tutti, specialmente a quelli, che debbono osservarla sotto le pene espresse nella medesima, Nostro Signore coll' oracolo della sua viva voce ha ordinato, che si registri ne' Libri della Segreteria della Sagra Congregazione, e che sottoscritta, e munita del Sigillo, si pubblichi anche colle Stampe.

Questo dì 14. Aprile.

Loco ✠ Sigilli.

T. Patriarcha Hierosolymitanus Secretarius.

APPENDICES NOVEN

MONUMENTA COMPLECTENTES

AD SECUNDUM LIBRUM PERTINENTIA.

APPENDIX PRIMÆ

DECRETA SANCTISSIMÆ INQUISITIONIS

Edita sub diebus 13. Martii, & 2. Octobris 1625.

De quibus passim in hoc Opere, maxime vero in Lib. 2. superiori.

UM Sanctiss. in Christo Pater, & D. N. D. Urbanus Divina Providentia Papa VIII. die 13. Martii 1625. Decretum ediderit infra scripti tenoris videlicet :

Sanctiss. D. N. sollicitè animadvertens abusus, qui irreperunt, & quotidie irrepere non cessant in colendis quibusdam cum Sanctitatis, aut Martyrii fama, vel opinione defunctis, qui etiam neque Canonizationis, neque Beatificationis honore insigniti sint ab Apostolica Sede, eorum tamen Imagines in in Oratoriis, atque Ecclesiis, aliisque locis publicis, ac etiam privatis cum laureolis, aut radiis, seu splendoribus proponuntur, miracula, & revelationes, aliaque beneficia a Deo per eorum intercessionem accepta in libris rerum ab ipsis gestarum enarrantur, & ad illorum sepulchra Tabellæ, Imagines, & res aliæ ad beneficia accepta testificanda ad lampades, & alia lumina apponuntur: Volens proinde huiusmodi abusibus pro debito officii Pastoralis occurrere, re etiam cum Illustriss. & Reverendiss. D. D. Cardinalibus contra hæreticam pravitatem in universa Republica Christiana Generalibus Inquisitoribus communicata, & mature considerata, ac dis-

cussa, declaravit, statuit, & decrevit, ne quorumvis hominum cum Sanctitatis seu Martyrii fama (quantacumque illa sit) defunctorum Imagines, aliaque prædicta, & quodcunque aliud venerationem, & cultum præferens, & indicans in Oratoriis, aut locis publicis, vel Ecclesiis tam Sæcularibus, quam Regularibus cujuscumque Religionis, Ordinis, Instituti, Congregationis, aut Societatis apponuntur, antequam ab Apostolica Sede canonizentur, aut Beati declarentur, & (si quæ appositæ sunt) amoveantur, prout eas statim amoveri mandavit.

Ac pariter imprimi de cetero inhibuit libros eorundem hominum, qui Sanctitatis, sive Martyrii fama, vel opinione (ut præfertur) celebres e vita migraverit, gesta, miracula, vel revelationes, seu quæcumque beneficia, tamquam eorum intercessionibus a Deo accepta continentes sine recognitione, atque approbatione Ordinarii; qui in his recognoscendis Theologos, aliosque pios, ac doctos viros in consilium adhibeat, & ne deinde fraus, aut error, aut aliquid novum, ac inordinatum in re tam gravi committatur, negotium instructum ad Sedem Apostolicam transmittat, ejusque responsum expectet. Revelationes vero, & miracula, aliaque

que beneficia supradicta, quæ in libris hominum vitam, & gesta continentibus hæcenus sine recognitione, atque approbatione hujusmodi impressa sunt, nullo modo approbata censeretur, vult, mandatque Sua Sanctitas.

Ad horum hominum sepulchra vetuit etiam, ac inhibuit, tabellas, arque imagines ex cera, aut argento, seu ex alia quacumque materia tam pictas, quam fictas, atque exsculptas appendi, seu affigi, & lampades, sive alia quæcumque lumina accendi sine recognitione ab Ordinario omnino, prout supra, facienda, Sedique Apostolicæ referenda, ac probanda.

Declarans, quod per suprascripta præjudicare in aliquo non vult, neque intendit iis, qui aut per communem Ecclesiæ consensum, vel immemorabilem temporis cursum, aut per Patrum, Virorumque Sanctorum scripta, vel longissimi temporis scientia, ac tolerantia Sedis Apostolicæ, vel Ordinarii coluntur.

Ut autem præmissa diligentius observentur, universis, & singulis tam Ordinariis, quam hæreticæ pravitatis Inquisitoribus districte præcipit, ut in sua quisque Diocesi, vel Provincia sedulo pervigilet, ne sine approbationibus prædictis Imagines cum memoratis signis exponantur, aut miracula, revelationes, ac beneficia prædicta publicentur, aliæ contra superius disposita fiant: Transgressores vero, si Regulares fuerint, privationis suorum officiorum, ac vocis activæ, & passivæ, necnon & suspensionis a divinis, si vero Clerici sæculares, privationis pariter suorum officiorum, suspensionis a divinis & ab administratione Sacramentorum, executioneque suorum Ordinum respectivæ, aliisque arbitrio prædictorum Ordinariorum, seu Inquisitorum pro modo culpæ infligendis pœnis plendiendo. Qui autem libros imprefferint, aut Imagines pinxerint, sculperint, seu quoquo modo effinxerint, vel formaverint ceterique Artifices circa præmissa qualitercumque delinquentes prædicta omnia amittant, & insuper pecu-

niariis, aliisque, etiam corporalibus, pœnis, juxta criminis gravitatem, eorundem Ordinariorum, seu Inquisitorum arbitrio afficiantur: Contrariis quibuscumque non obstantibus.

Et, ne præmissorum ignorantia possit ab aliquo prætendi voluit, ut Decretum hujusmodi, seu illius exemplum ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum Urbis, ac in Acie Campi Floræ affixum omnes proinde arctet, atque afficiat, ac si unicuique personaliter intimatum fuisset; quodque præsentium transumptis, etiam impressis manu Notarii publici subscriptis, ac sigillo alicujus personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides habeatur, quæ præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Postmodum vero id Sanctiss. D. N. a quibusdam revocari in dubium accepit, an Tabellas, & Imagines, quas in posterum offerri contigerit, recipere, & antea oblatas conservare liceret. Sanctitas Sua, quæ tantummodo voluit, occurrendo ab usibus, qui irreperere videbantur, certiore parare viam ad eorum in terris gloriam, quorum Sanctimoniam divinæ clementiæ placuerit admirandis operibus illustrare, re prius cum Illustriss. & Reverendiss. DD. Cardinalibus contra hæreticam pravitatem Generalibus Inquisitoribus communicata, præsentis Decreto declaravit, quod, sicut numquam prohibuit, nec suæ intentionis fuit prohibere oblationem, receptionemque Tabellarum, & Imaginemque & Imaginum hujusmodi, ita, ut nulli deinceps hæsitatioi locus relinquatur, statuit in præsentiarum & decernit, ut, quoties ad aliquam Ecclesiam, aut Oratorium, locumve alium publicum Sæcularem, seu Regularem Tabellas, & Imagines, aliudve simile quispiam detulerit, ac intercessione hominum inter Sanctos, vel Beatos non adscriptorum, quamvis cum Martyrii, vel Sanctitatis fama demortuorum, optata se impetravisse dixerit, liceat Ecclesiasticis personis Ecclesiarum, locorumve prædictorum curæ præpositis Tabellas, & Imagines sive pictas, sive

sive ex quavis materia fictas, atque alia quæcumque collatæ gratiæ fidem facientia simul cum deferentis, aliorumque, qui conscii fuerint, attestationibus recipere, atque, approbantibus Ordinariis, ad quos referre statim omnia teneantur, in secreto aliquo, seorsum ab Ecclesia, loco custodire, ibidemque jam amota collocare, & asservare, ut, si quando Dominus talium Virorum merita Beatificationis, seu Canonizationis honore in terris decorare voluerit extent huiusmodi Sanctitatis qualis scilicet probationes Apostolicæ Sedis iudicio tunc examinandæ: Contrariis quibuscumque non obstantibus.

Jo. Antonius Thomaeus S. Rom.
& univers. Inquisit. Not.

Anno 1625. Indictione octava Pontificatus S. D. N. Urbani Divina Providentia Papæ VIII. die vero 30. mensis Octobris supradictæ litteræ, sive Decretum affixum, & publicatum suis ad valvas Principis Apostolorum Urbis, ac in acie Campi Floræ, ut moris est, per me Brundimartem Latini prælibati S. D. N. Papæ Cursorem.

Alia Decreta expedita per Breve 5. Julii 1634.

URBANUS PAPA VIII.

Ad perceruam rei memoriam.

CÆlestis Hierusalem Cives quorum gloriosis natalitiis sancta lætatur mater Ecclesia, sicut huius Sanctæ Sedis Apostolicæ ministerio a piis utriusque sexus Christifidelibus venerantur in terris, ita Romanum decet Pontificem militantis Ecclesiæ regimini divina providentia præpositum pro suo præcipuo honoris Domus Dei zelo invigilare, ne quid in personarum cum Sanctitatis, aut Martyrii fama, vel opinione defunctorum memoriam, sive cultum, inconsultâ Sancta Sede prædicta, innovetur. Alias siquidem Nos sollicitè animadvertentes abusus, qui irrepserant,

& irrepere non cessabant in colendi quibusdam cum Sanctitatis, aut Martyrii fama, vel opinione defunctis, qui etiam neque Canonizationis, neque Beatificationis honore insigniti essent ab eadem Sede, eorum tamen Imagine in Oratoriis, atque in Ecclesiis, aliisque locis publicis, atque etiam privatis cum laureolis, aut radiis, seu splendoribus proponebantur, miracula, & revelationes, aliaque beneficia a Deo per eorum intercessionem accepta in libris rerum ab ipsis gestarum enarrabantur, & ad illorum sepulchra Tabellæ, Imagines, & res aliæ ad beneficia accepta testificanda, & lampades, & alia lumina apponebantur; volentesque proinde huiusmodi abusus pro debito Officii pastoralis occurrere, re etiam cum Venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus contra hæreticam pravitatem in universa Republica Christiana generalibus Inquisitoribus ab eadem Sede specialiter deputatis communicata, & mature considerata, ac discussa, de eorumdem Cardinalium consilio sub die 13. Martii 1625. declaravimus, statui-
mus, & decrevimus, ne quorumvis hominum cum Sanctitatis, seu Martyrii fama (quantacumque illa esset) defunctorum Immagines, aliaque præfata, & quodcumque aliud venerationem, & cultum præferens, & indicans in oratoriis, aut locis publicis, seu privatis, vel Ecclesiis tam Sæcularibus, quam Regularibus cujuscumque Religionis, Ordinis, Instituti, Congregationis, aut Societatis apponerentur, antequam ab Apostolica Sede Canonizarentur, aut Beati declararentur, & (si quæ appositæ essent) amoverentur, prout eas statim amoveri mandavimus. Ac pariter imprimi de cetero inhibuimus libros eorumdem hominum, qui Sanctitatis, sive Martyrii fama vel opinione, ut præfertur, celebres e vita migravissent, gesta, miracula, vel revelationes, seu quæcumque beneficia, tanquam eorum intercessionibus a Deo accepta continentes sine recognitione, atque approbatione Ordinarii, qui in his recognoscendis Theologos, aliosque pios, ac do-

doctos viros in consilium adhiberet, & ne deinde fraus, aut error, aut aliquid novi, & inordinati in re tam gravi committeretur, negotium instructum ad Sedem Apostolicam transmitteret, ejusque responsum expectaret: Revelationes vero, & miracula, aliave beneficia supradicta, quæ in libris horum hominum vitam, gestaue continen. eatenus sine recognitione, atque approbatione hujusmodi impressa erant, nullo modo approbata censi, volumus, mandavimusque. Ad horum hominum sepulchra vetuimus etiam, ac inhibuimus Tabellas, atque Imagines ex cera, aut argento, seu ex alia quacunque materia tam pictas quam fictas, atque exsculptas appendi, seu affigi, & lampades, sive alia quæcumque lumina accendi sine recognitione ab Ordinario omnino, prout supra, facienda, Sedique Apostolicæ referenda, ac probanda. Declarantes, quod per suprascripta præjudicare in aliquo noluimus, neque intendimus iis, qui aut per communem Ecclesiæ consensum, vel immemorabilem temporis cursum, aut per Patrum, Virorumque Sanctorum scripta, vel longissimi temporis scientia, ac tolerantia præfaræ Sedis Apostolicæ, vel Ordinarii celebrantur. Cumque postea die 2. Octobris ejusdem anni 1625. a quibusdam revocari in dubium accepissemus; an Tabellas, & Imagines, quas in posterum offerri contingeret, recipere, & antea oblatas conservare liceret; Nos, qui tantummodo volumus, occurrendo abusibus, qui irrepere videbantur, certiore parere viam ad eorum in terris gloriam, quorum sanctimoniam divinæ clementiæ placuerit admirandis operibus illustrare, re prius cum eisdem Cardinalibus communicata, de simili eorum consilio declaravimus, quod, sicut nunquam prohibuimus, nec intentionis Nostræ fuit prohibere oblationem, receptionemque Tabellarum, & Imaginum hujusmodi, ita ut deinceps nulli dubitationi locus relinqueretur, statuimus, & decrevimus, ut, quoties ad aliquam Ecclesiam, aut Oratorium,

locumve alium publicum Sæcularem, seu Regularem Tabellas, & Imagines, aliudve simile quispiam deferret, ac intercessione hominum inter Sanctos, vel Beatos non adscriptorum, quamvis cum Martyrii, aut Sanctitatis fama demortuorum, optata se impetravisse diceret, liceret Ecclesiasticis personis Ecclesiarum, locorumve prædictorum curæ præpositis Tabellas, & Imagines sive pictas, sive ex quavis materia fictas, atque alia quæcumque collatæ gratiæ fidem facien. simul cum deferentis, aliorumque, qui conscii fuissent, attestationibus recipere, atque, approban. Ordinariis, ad quos referre statim omnia tenerentur, in secreto aliquo seorsum ab Ecclesia loco custodire, ibidemque jam amota collocare, & asservare, ut, si quando Dominus talium virorum merita Beatificationis, seu Canonizationis honore in terris decorare voluissent, extarent hujusmodi Sanctitatis qualescumque probationes Apostolicæ Sedis judicio tunc examinandæ. Demum vero, ut ejusmodi Decreta observarentur indubie, ac omni modam fortirentur executionem, cum eisdem Cardinalibus re pariter communicata, deque eorumdem consilio præmissis addidimus, statuimus, decrevimus, atque declaravimus, ne ex tunc deinceps quispiam Ordinarius, aut ab Apostolica Sede ad hoc specialiter delegatorum super aliqujus utriusque Sexus cum Sanctitatis, aut Martyrii fama, vel opinione defuncti miraculis, revelationibus, aliisque ejusmodi Sanctitatem redolen. ex integro informationes quoquo modo reciperet, aut processum intrueret, vel hucusque receptas informationes, instructumve processum ulterius prosequeretur, nisi Postulator prius per legitimas juridice susceptas probationes circa personam ejus, de cujus miraculis, revelationibus, aliisque rebus gestis Sanctitatem præferentibus ageretur, præscriptam in præfato Nostro Decreto formam omnino servatam extitisse docuerit, & nisi postea successive idem Ordinarius, aut ab Apostolica Sede ad hoc specialiter delegatus, diligenti præ-

ha-

habita disquisitione circa eandem personam, supra citato Decreto nullatenus contraveniunt esse, rite pronuntiaverit, utque id invariabiliter observetur, statuerimus insuper, ac decrevimus, ne transmissi ad Urbem undecumque huiusmodi processus a Congregatione Sacrorum Rituum Secretario, minusve a sanctae Fidei Promotore quomodolibet aperiantur, nisi prius in ipsa Sacrorum Rituum Congregatione, alio se junctum oblato authentico processu, ex eo Ordinarium, aut ab Apostolica Sede specialiter delegatum rite, ac recte, ut praemittitur, cognovisse, ac pronuntiasset, praebato Decreto nequaquam contrarium esse, plene constiterit, ac deinde a Nobis judicialiter aperiendi eos processus facultas indulta fuisset. Insuper longissimum tempus, illiusve immemorabilem cursum, de quo in praedicto Decreto, intelligi declaravimus esse tempus centum annorum, neminem excedens, de quibusque infra scriptis omnibus, quae in his Decretis disposita sunt, & ordinata sunt, aliqua suboriente difficultate, & Ordinario locorum, & delegatis Apostolicis quibuslibet, neminem omnino interpretandi facultatem advenimus, & quae Sedem Apostolicam desuper considerent, ab eaque responsum expectarent, mandavimus eisdem, & alias, prout in Decretis desuper edictis plenius continentur. Quare in visibili Decretorum praedictorum observantia, quantumcum Dominum possumus, consulere volentes, motu proprio, & ex certa scientia, ac mera deliberatione Nostris, deque Apostolica potestate plenitudine Decreta praedicta cum omnibus, & singulis in eis contentis tenore praesentium perpetuo approbamus, & confirmamus, illisque invariabilis Apostolicae firmitatis robur adjicimus, omniaque, & singula Decreta huiusmodi ab omnibus, ad quos spectat, & in futurum quomodolibet spectabit, observari omnino praecipimus, sub poena nullitatis quarumcumque informationum, processuum, ac interpretationis aliter, quam pravia superscripta praecognitione, instructionum, &

Tom. XIV.

rumque admissionis, publicationis, ac interpretationis aliter, quam pravia superscripta praecognitione, instructionum, eorumque admissionis, publicationis, ac interpretationis; ita ut earumdem informationum receptiones, processuumve instructiones, necnon eorum admissiones, ac publicationes, & interpretationes habeantur pro non receptis, non instructis, non admissis, non publicatis, non interpretatis, eorumque amplius ratio aliqua nullatenus alicubi unquam haberi debeat. Decernentes, praesentes litteras, & in eis contenta quaecumque, etiam ex eo, quod quicumque in praemissis, seu eorum aliquo interesse habentes, seu quomodolibet habere praetendentes ad praemissa vocati, & auditi, minusque causae, propter quas eadem praesentes emanarint, adductae, verificatae, seu alias sufficienter, aut etiam nullatenus justificatae fuerint, nullo unquam tempore de subreptionis, obreptionis, nullitatis, & invaliditatis, vitio, seu intentionis Nostrae, aut alio quovis defectu, etiam quantumvis magno, inexcogitato, & substantiali, sive etiam ex eo, quod in praemissis, seu eorum aliquo sollemnitates, & quavis alia servanda & adimplenda, servata, & adimplenda non fuerint, aut ex quovis alio capite a iure, vel facto, aut statuto, vel consuetudine aliqua resultante, seu etiam enormis, & enormissimae, & totalis lesionis, aut quocumque alio colore, etiam in corpore juris clauso, seu occasione, vel causa, etiam quantumvis iusta, rationabili, & privilegiata, etiam tali, quae ad effectum validitatis praemissorum necessario exprimenda foret, aut quod de voluntate Nostra huiusmodi, & aliis superius expressis, seu relatis nihil ullibi appareret, seu aliter probari posset, notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus, vel controversiam revocari, aut ad terminos juris reduci, vel adversus illas restitutionis in integrum, aperiitionis oris, reductionis ad viam, & terminos juris, aut aliud quodcumque juris, facti, gratiae, vel iustitiae remedium impetrari

Q

seu

seu quomodolibet concedi, aut imperato, vel concessio quempiam uti, seu se jurare in iudicio, vel extra posse, neque ipsas presentes sub quibusvis similibus, vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus pro tempore quomodolibet faciendis comprehendere, sed semper ab illis exceptas, perpetuoque validas, firmas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac per omnes, & singulos, ad quos spectat, & quomodolibet spectabit in futurum, inviolabiliter observari; sicque, & non aliter in præmissis omnibus, & singulis per quoscunque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. Rom. Eccl. Cardinales, etiam de Latere Legatos, & Nuntios, & alios quavis auctoritate, & potestate fungentes in quavis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuiuslibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere; irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca Venerabilibus fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis, necnon dilectis filiis Nostri, & Apostolicæ Sedis Nuntiis, ac hæreticæ pravitatis Inquisitoribus ubilibet existentibus per Apostolica scripta mandamus, ut statim, atque presentes Litteræ Nostre ad eorum, & cujuslibet eorum notitiam pervenerint, in sua quisque respective Diocesi, vel Provincia sedulo pervigilet, ne sine approbationibus prædictis imagines cum memoratis signis exponantur, aut miracula, revelationes, ac beneficia prædicta publicentur, aliæ contra superius disposita fiant; transgressores vero, si Regulares fuerint, privationis suorum officiorum, ac vocis activæ, & passivæ, necnon suspensionis a Divinis, si vero Clerici Sæculares, privationis pariter suorum officiorum, suspensionis a Divinis, & ab admini-

stratione Sacramentorum, excommunicatione suorum ordinum respective, aliisque arbitrio prædictorum Ordinariorum, seu Inquisitorum pro modo culpe infligendis poenis plectendo. Qui autem libros imprefferint, aut imagines pinxerint, sculperint, seu quoquo modo effinxerint, vel formaverint, ceterique artifices circa præmissa qualitercumque delinquentes prædicta omnia amittant, & insuper pecuniariis, aliisque etiam corporalibus poenis juxta criminis gravitatem eorundem Ordinariorum, seu Inquisitorum arbitrio efficiantur. Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes per sententias, censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliæque opportuna juris, & facti remedia, omni, & quacumque appellatione, recursum, & reclamacione remotis, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis. Non obstantibus, quatenus opus sit, rec. mem. Bonifacii Papæ VIII. etiam Prædecessoris Nostri de una, & in Concilio generali edita duabus diocesis, ceterisque in contrarium facientibus quibuscunque. Ut antea præfates, & in eis contenta quacumque ad omnium notitiam deducantur, & ne aliquis de his ignorantiam pretendere possit, volumus pariter, & mandamus, quod eadem præfates per aliquem, seu aliquos ex Curatoribus Nostri ad Ecclesiæ Lateranensem, & Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, necnon Cancellariæ Apostolicæ valvas, eo in acie Campi Floræ affigantur, & publicentur, & cum inde amovebuntur, earundem exempla in eisdem locis affixa dimittantur; quæ sic publicata, & affixæ post duos menses a die publicationis computandos omnes, & singulos, quos concernunt, perinde afficiant, & ardeant, ac si unicuique illorum personaliter intimata, & notificata fuissent; quodque illarum transumptis impressis sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, & manu alicujus Notarii publici subscriptis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ presentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel o-

Ren-

stenſæ . Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub Anulo Piſcatoris, die 5. Julii 1634. Pontificatus Noſtri anno undecimo .

M. A. Maraldus .

ciant majorem gradum probationis in ordine ad Canonizationem , ſeu Beatificationem , quam quæ alias abſque tali probatione de jure feciſſent , non obſtante quocumque longiſſimi temporis curſu .

Anno 1634. Indictione ſecunda , Pontificatus S. D. N. Urbani Divina Providentia Pape VIII. die vero 5. Septembris ſupradictæ litteræ , ſive Decretum aſſectum , & publicatum ſunt ad vobis Baſilicarum S. Joannis in Laterano , & Principis Apoſtolorum Urbis , ac in acie Campi Flore , ut moris eſt , per me Alexandrum Latinum præſbati S. D. N. Pape Curſ. Pro D. Mag. Curſ. Dominicus Mag. Curſ.

Proteſtatio Authoris in principio libri imprimenda .

Cum Sanctiſſimus D. N. Urbanus Papa VIII. die 13. Martii anno 1625. in S. Congregatione S. R. & Universalis Inquiſitionis Decretum ediderit , idemque confirmaverit die 5. Julii anno 1634. quo inhibuit , imprimi libros hominum , qui Sanctitate , ſeu Martyrii fama celebres e vita migraverunt , geſta , miracula , vel revelationes , ſeu quæcumque beneficia , tamquam eorum interceſſionibus a Deo accepta , continentes , ſine recognitione , atque approbatione Ordinarii , & quæ hæcenus ſine ea impreſſa ſunt , nullo modo vult cenſeri approbata : Idem autem Sanctiſſimus die 5. Junii 1631. ita explicaverit , ut nimirum non admittantur Elogia Sancti , vel Beati absolute , & quæ cadunt ſuper perſonam , bene tamen ea , quæ cadunt ſupra mores , & opinionem , cum proteſtatione in principio , quod iis nulla adſit auctoritas ab Eccleſia Romana , ſed fides tantum ſit penes Auctorem : Huic Decreto ejusque confirmationi , & declarationi obſervantia , & reverentia , qua par eſt , inſiſtendo profiteor , me haud alio ſenſu , quicquid in hoc libro reſero , accipere , aut accipi ab ullo velle , quam quo ea ſolent , quæ humana duntaxat auctoritate , non autem divina Catholice Romanæ Eccleſiæ , aut Sanctæ Sedis Apoſtolicæ nituntur , iis tantummodo exceptis , quos eadem Sancta Sedes Sanctorum , Beatorum , aut Martyrum Catalogo adſcripſit .

Verum , quia aliqui adhuc ſuper illis hæſitare non ceſſabant , idem S. D. N. inſcriptas Declarationes , ac inſuper alia Decreta inferius adnotata per nonnullos Eminentiſſimos , & Reverendiſſimos DD. S. R. E. Cardinales , & RR. PP. DD. Romanæ Curie Prælatos diligenter examinata fieri mandavit .

Imagines eorum , qui cum Sanctitatis , ſeu Martyrii fama obſerunt , non apponantur in Altari publico , vel privato , & multo minus cum Diademate , laureolis , aut radiis , ſeu ſplendoribus , vel alio quocumque modo venerationem , & cultum præſeferente , & indicante . Hæc enim prohibentur apponi non ſolum in Altaribus prædictis , ſed etiam in Oratoriis , vel Eccleſiis , aut locis publicis , ſeu privatis quibuſcumque , antequam a Sede Apoſtolica canonizentur , vel Beati declarantur .

Reſponſum , quod a Sede Apoſtolica in vim prædictorum Decretorum expectare debent Ordinarii locorum , ut imprimi poſſint libri continentes geſta , miracula , ſeu revelationes eorum , qui cum prædicta fama Sanctitatis , ſeu Martyrii deceſſerunt , non deſur , niſi cum inſcriptis proteſtationibus in dictis libris , & hiſtoriis inferendis . Declarando etiam expreſſe , quod tales libri , ſeu hiſtoriæ , licet ab Ordinariis reviſæ , & poſt Sedis Apoſtolicæ reſponſum approbata , non ſa-

Sequens vero in fine Libri .

Lector , adverte in Elogiis virorum Illuſtrium , quos hoc libro complexus ſum , nonnulla me obiter attingere , quæ ſanctitatem ipsis videantur adſcribere : perſtringo nonnumquam ali-

qua ab iis gesta quæ cum vires humanas superent, miracula videri possunt; præfagia futurorum, arcanorum manifestationes, revelationes, illustrationes, & si quæ sunt alia huiusmodi beneficia; item in miseros mortales eorum intercessione divinitus collata: demum nonnullis Sanctimoniarum, vel martyrii videor appellationem tribuere. Verum hæc omnia ita meis lectoribus propono, ut nolim ab illis accipi tamquam ab Apostolica Sede examinata, atque approbata; sed tamquam quæ a solis suorum Auctorum fide pondus obtineant, atque adeo non aliter, quam humanam historiam. Proinde Apostolicorum S. Congregationis S. R. & Universalis Inquisitionis Decretum an. 1625. editum, & anno 1634. confirmatum integre, atque inviolate, juxta declarationem ejusdem Decreti a Sanctiss. D. N. D. Urbano Papa VIII. anno 1631. factam servari a me, omnes intelligant, nec velle me vel cultum, aut venerationem aliquam per has meas narrationes ulli arrogare, vel famam, & opinionem Sanctitatis, aut Martyrii inducere, seu augere, nec quicquam ejus existimationis adungere, nullumque gradum facere ad futuram aliquando ullius Beatificationem, vel Canonizationem aut miraculi comprobationem; sed omnia in eo statu a me relinqui, quem, seclusa hac mea lucubratione, obtinerent, non obstante quocumque longissimi temporis cursu. Hoc tam sancte profiteor, quam decet eum, qui Sanctæ Sedis Apostolicæ obedientissimus haberi filius cupit, & ab ea in omni sua inscriptione & actione dirigi.

Ego N. N.

Particularis processus cum subsequenti pronuntiatione Ordinarii, seu Apostolicæ Sedis Delegati, sicut precedere debet ex forma prædictorum Decretorum super cultu non adhibito, ita etiam precedere debet, & ab iisdem respoſitive faciendus est, quando aliquis Postulator allegaret, se versari in uno ex casibus exceptis; nempe, quod cultus fuerit adhibitus ex-

Indulto Summarum Pontificum, vel permissione Sacre Congregationis, vel per communem Ecclesiæ consensum, vel per immemorabilem temporis cursum, aut per Patrum, Virorumque Sanctorum scripta, vel longissimi temporis scientia, atque tolerantia Sedis Apostolicæ, vel Ordinarii, ut semper appareat in primis fuisse satisfactum supradictis Decretis.

Porius Tabellæ, Imagines, & res aliæ ad beneficia accepta testificanda, quæ in secreto revineri mandantur, etiam in Sacrario custodiri, permittuntur, secreto tamen, & eo modo, quo cultum & venerationem non præferant.

Sub prohibitione facta Secretario Congregationis Sacrorum Rituum, necnon Sanctæ Fidei Promotori, ne aperiant processus undecumque ad Curiam transmissos, nisi servata forma tradita in prædictis Decretis, comprehendendi declaratur etiam Protonotarium Apostolicum ad huiusmodi munus pro tempore destinatum, & alium quemcumque.

IN causis Canonizationum, & Beatificationum propter earum gravitatem solet Sedes Apostolica procedere cum magna maturitate: & hoc ut melius adimpleatur, pro illis referendis & discussendis mandavit Sanctissimus D. N. tres Congregationes de mensibus Januarii, Maji, & Septembris coram Sanctitate Sua fieri debere, prohibens, agi de dictis causis extra præfatas tres Congregationes, in quibus, ultra Cardinales Congregationis S. Rituum Præpositos, & Protonotarium, Apostolicum, Sacristam Sanctissimæ, Promotorem Fidei, & Secretarium eidem Congregationi assistentes, interesse debeant etiam illi Rotæ Auditores, quibus contigerit aliquam ex causis proponendis fuisse commissam. Et hi omnes, præter Congregationis Secretarium, & Fidei Promotorem, non admittantur in Congregatione, priusquam causæ fuerint per Cardinales propoſitæ; & postea, eorum votis præfatis, a Congregatione recedant, ut Cardinales possint liberius examinare merita causæ.

Consultores S. Rituum Congregationis debeant in qualibet ex dictis Congregationibus adesse præforibus Aulae Ponti-

ficia, ubi Congregatio celebrabitur, ut, si Sanctitati Suae placuerit illos audire super aliquo articulo seu, difficultate, possint praesto esse.

Ad hoc ut in dictis Congregationibus coram Sanctitate Sua habendis ordinate dilucide, ac breviter procedatur, in unaquaque ex eis referantur per Cardinales tres, vel ad summum quatuor tantum causae, & saltem per quindecim dies antecedentes dictis Congregationibus coadunari debeat altera particularis S. Rituum Congregatio, vel plures (si opus fuerit) in Palatio antiquioris Cardinalis S. Congregationis Praepositi tunc temporis in Urbe praesentis, in qua Cardinales Ponentes causarum, concordato prius facto cum Promotore Fidei, illoque praesentato Sanctitati Suae, ac transmissio Cardinalibus S. Congregationis, Protonotario, Rotae Auditoribus interesse debentibus, Sacrista, & Consultoribus referant causas pro faciliiori resolutione postea facienda coram Sanctitate Sua.

Quando propter alias argentes occupationes non poterit Sanctitas Sua vacare alicui ex dictis Congregationibus, ut supra destinatis, mandavit, ut causae huiusmodi proponantur coram se in mense immediate sequenti, & in die ab eo deputanda, declarans, suam voluntatem omnino esse, ut quolibet anno tres convocentur Congregationes pro dictis causis discutendis.

Si in aliqua ex dictis tribus Congregationibus post discussionem, quae erit diligentissime facienda super unoquoque processu circa illius validitatem, virtutes, ac miracula alicujus Servi Dei, non supererit tempus Cardinalibus referendi statum & merita alicujus causae, poterit de ea agi, & ad expeditionem procedi per Cardinales in prima eorum Congregatione ordinaria immediate sequenti post quamlibet ex dictis tribus Congregationibus, facta deinde relatione per Secretarium Sanctitati Suae.

Idemque servari permittitur circa cognitionem & examen miraculorum, quae coram Sanctitate Sua erit referenda, si in aliqua ex dictis Congregationibus discussi, vel expediri non potuerit.

Permittit insuper Sanctissimus ut in qualibet ex Congregationibus ordinariis discutiantur & terminentur omnia & singula concernentia declarationem partitionis supradictis Decretis de consilio Congregationis Sanctissimae Inquisitionis a Sanctitate Sua editis, apertionem omnium, & singulorum processuum, deputationem, & subrogationem Judicum, & his similia, dummodo de resolutionibus habitis super praedictis fiat per dictum Secretarium relatio Sanctitati Suae.

Juramentum praestari solitum in Congregatione Sanctissimae Inquisitionis sub poena excommunicationis latae sententiae Sanctissimo reservatae, mandavit, Sanctitas Sua, ut omnino praestetur tam per Cardinales Congregationis S. Rituum, & per duos familiares ab unoquoque eorum deputandos, quam per Rotae Auditores, & unum pro quolibet eorum arbitrio eligendo pro videndis, & transcribendis scripturis necessariis, & opportunis, ac etiam per Protonotarium, Sacristam, Promotorem Fidei, & Consultores de non revelandis his, quae in praedictis Congregationibus tractabuntur; a qua excommunicatione Sanctissimus declaravit, & voluit nulli competere facultatem absolvendi, neque etiam Majori Praenitentiario, sed Sanctitati Suae, & Successoribus duntaxat, suoque juramento, & poena voluit etiam comprehendendi omnes supra nominatos, qui, receptis literis commendatis, supplicibus libellis, aut aliis similibus officiis ore tenus super dictis causis, ea non revelaverint Secretario congregationis ad effectum deducendi ad notitiam Sanctitatis Suae.

Porma Juramenti.

NOS infrascripti S. R. E. Cardinales Congregationis Sacrorum Rituum, tactis per Nos Sacrosanctis Evangelii coram nobis positis, juramus, & promittimus fideliter exercere officium nostrum in his, quae proponuntur in Congregationibus Sacrorum Rituum habendis coram Sanctissimo, & non revelare, nec loqui, nisi cum aliis dictae Congregationis Cardinalibus, tribus antiquiori-

ri.

ribus Rotæ Auditoribus, & Officialibus prædictæ Congregationis, ac duobus familiaribus ab unoquoque Nostrum deputandis, quæ fient, aut tractabuntur non solum in causis spectantibus ad dictam Congregationem, sed etiam in aliis ad illam non spectantibus in dicta Congregatione coram Sanctitate Sua occasione discursus de rebus Magnatum, Religionum, vel alias gravioribus occurrentibus, sub poena perjurii, & excommunicationis latæ sententiæ, a qua non nisi a Summo Pontifice duntaxat (excluso etiam Majori Pœnitentiaro) præterquam in articulo mortis absolvi possumus; & sub eadem poena perjurii, & excommunicationis, de qua supra, iuramus similiter, & promittimus, quod, si per litteras, aut supplices libellos, sive etiam ore tenus, vel per interpositas personas commendationes a quocunque, etiam cuiusvis dignitatis, & præminentię, Nobis factæ fuerint de causis pertractandis in dictis Congregationibus, præfatas litteras scienter non aperiemus, sed clausas, & sigillatas mandabimus consignari in manibus Secretarii dictæ Congregationis: si vero non informati de contentis in prædictis litteris, contigerit per Nos aperiri, & legi, si eadem continebunt similes commendationes tantummodo, pariter eas transmittemus ad eundem Secretarium; verum, si de aliis negotiis in prædictis litteris pertractabitur, mandabimus, transcribi illam tantum partem continentem commendationem, diem datæ, & locum, necnon etiam subscriptionem illius, qui negotium commendavit, quam pervenire curabimus ad manus prædicti Secretarii, atque eisdem litteris non rescribemus, nisi de mandato dictæ Congregationis, & saltem in ipso actu votandi propalabimus, a quo, vel a quibus causa fuerit Nobis commendata. Et ita Nos præfati Cardinales promittimus, & iuramus; sic Nos Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

Idem Juramentum præstabitur ab Officialibus, Rotæ Auditoribus, Consultoribus, & familiaribus, mutatis mutandis.

Sanctitas Sua expresse prohibuit Sacrum Rituum Congregationi, ne deinceps procedat in causis Servorum Dei ad effectum Canonizationis, seu Beatificationis, aut declarationis Martyrii, nisi lapsis quinquaginta annis ab obitu illius, quin immo etiam lapsis quinquaginta annis de similibus processibus tam factis, quam faciendis agi vetuit, nisi habita prius, & expresse obtenta licentia a Sanctitate Sua, vel ejus Successoribus.

Sub Decreto hujusmodi vult comprehendere etiam causas, in quibus modo repertiuntur expeditæ Litteræ Remissoriales, & Compulsoriales ac omnes alie nunc pendentes, quæ adhuc expectant perfectionem suam, & complementum a facto futuro finalis determinationis. Quod ut firmitus observetur, insuper jubet, ut, si memoriale super hoc directum Congregationi porrigatur cum rescripto Sanctitatis Suae, ut aliqua ex hujusmodi causis ad præfatos effectus examinetur, nullum sortiatur effectum, nisi in eodem rescripto specialis prædictæ prohibitionis derogatio reperiatur.

Verum, ne pereant hujusmodi dilationis occasione probationes, permittit Sanctitas Sua, non habita ratione dictorum quinquaginta annorum, ut agi possit de prædictis processibus, sive de aliis auditorate Ordinaria fabricatis, vel fabricandis ad effectum deliberandi, an per Sedem Apostolicam debeat concedi Litteræ Remissoriales in genere; quibus obtentis, & fabricatis super eis processibus servatis servandis, illisque Sacre Rituum Congregationi præsentatis, permittit pariter Sanctitas Sua, ut in Sacra Congregatione discutatur de eorum validitate, ac etiam de relevantia in ordine, & ad effectum tantum cognoscendi, an sit procedendum ad processum in specie: & processibus in specie completis, & Sacre Congregationi delatis, videatur tantum de illorum validitate; quibus definitis, idem processus per Secretarium claudantur, & obsignentur Sigillo Sacre Congregationis, non aperiendi, donec veniat plenitudo temporis dictorum quinquaginta annorum; quo completo, nullo modo de eis

eis agi possit, nisi expresse mandentur a Summo Pontifice.

IN processibus faciendis servari solent omnia disposita in Cæremoniis, seu Rituali Romano sub Leone X. impresso, ac tradita per Hostium & alios DD. in cap. i. de reliq. & venerat. Sanctor. Nec prius Sedes Apostolica moveri solet, quam Reges, Principes & alie persona authenticæ & honestæ instanter supplicaverint Summo Pontifici; & tunc etiam non statim, sed expectare, ut diu pulsetur: nam, si perdurabunt miracula, & supplicantium instantie, præsertim spontaneæ, tunc Summus Pontifex (si ei videbitur) per Commissionem manu Sanctitatis Suae signatam, citato Promotore Fidei, committit causam Congregationi SS. Rituum, in qua in primis & ante omnia cognosci debet de adimplimento dictorum Decretorum de consilio Congregationis Sanctissimæ Inquisitionis a Sanctissimo D. Nostro amanatorum.

Forma Commissionis Generalis.

BEatissime Pater, Adeo hætenus aucta, in diesque magis augetur fama Sanctitatis Servi Dei N. de N. una cum miraculis, quæ Omnipotens Deus ejus meritis, & intercessione concedere dignatur, ut, concepta in diversis Mundi partibus, maxime vero N. N. erga eum devotione, a plerisque in eorum necessitatibus invocetur, & plarimorum, etiam gravium Virorum, estimatione Beatificationis, & Canonizationis honore dignus, intercedente infallibili S. V. judicio, reputetur. Ex quibus motus, piaque intentione, ac particulari erga d. Servum Dei N. devotione ductus Sereniss. Rex. Rex N. (aut alius Magnus Princeps N. vel plures Principes N. N. qui pro tali Beatificatione, vel Canonizatione insens) per suas litteras instanter petiit S. V. ut ad ejusdem N. Beatificationem, & Canonizationem procedere dignaretur. Propterea, cum jam sint confecti processus auctoritate Ordinaria super San-

ctitate vitæ, virtutibus, & miraculis d. Servi Dei N. illique jam ad Urbem transmissi ad effectum eisdem processus præsentandi in S. Rituum Congregatione, pro parte devoti S. V. Oratoris N. de N. Procuratoris specialiter in hac causa a præfato Serenissimo Rege N. ac etiam ab N. & N. (*Quæ debent esse personæ authenticæ, & honestæ, nempe Universitates, Capitula, Religiones, & similes*) qui pariter eidem S. V. pro Beatificatione, & Canonizatione d. Servi N. instantiam faciunt, constituti humiliter eidem S. V. supplicatur, quatenus dignetur causam, & causas Beatificationis, & Canonizationis, necnon cognitionem virtutum, morumque, & miraculorum, ac publicæ famæ Sanctitatis d. Servi Dei N. Populorumque erga ipsum devotionis cum suis, & illarum incidentibus dependentibus emergentibus annexis, & connexis eidem S. Rituum Congregationi committere, & mandare cum facultate in primis, & ante omnia aliquem ex Eminentiss. DD. Cardinalibus ejusdem S. Congregationis in causæ Relatorem deputandi, & processum ad partes factum super observantia Decretorum a S. V. in Congregatione Sanctiss. Inquisitionis super non cultu editorum (*quatenus factus sit*) recipiendi aperiendi & citato, & audito Fidei Promotore, discutiendi ex eodemque declarandi dictis Decretis sufficienter paritum fuisse (*Quatenus vero dictus processus super observantia dictorum Decretorum ad partes factus non sit*) illius confessionem, si in Curia aderunt probationes, committent. Eminentiss. D. Cardinali S. V. Vicario, si vero extra Curiam, alicui Episcopo, ut ad ejusdem processus ad partes confessionem juxta tenorem eorum Decretorum deveniat, ad effectum illum postea in eadem Congregatione præsentandi, & audito R. P. D. Fidei Promotore, discutiendi & ex eo, ut supra, declarandi, factaque per eandem S. Congregationem declaratione, supradictis Decretis sufficienter paritum esse, eaque post relationem S. V. per R. P. D. Secretarium Congregationis faciendam ab eadem S. V.

S. V. approbata, ad processum auctoritate Ordinaria confectorum, & coram ea legitime presentandorum apertionem, discussionem, ac diligentem examinationem ad relationem Eminentiss. Cardinalis in ea deputati, audito pariter, & citato D. Promotore Fidei, deveniendi; &, si ex illis eidem S. Congregationi visum fuerit, & S. V. placuerit, posse ad generalem Inquisitionem super eadem Sanctitate vite, virtutibus, & miraculis Apostolica auctoritate deveniri, eidem Sacre Congregationi pariter indulgere, & liberam facultatem concedere, ut aliquibus Episcopis Provincie N. committere valeat, ut per se ipsos inquirent de fama, & devotione populi, de miraculis, & aliis denuntiandis d. Servi Dei N. in genere tantum, & non in specie; & quoad famam, vigeat de presenti, & ad hunc effectum aliquot Articulos ad eosdem Episcopos transmittat, super quibus, & super Interrogatoriis per Promotorem Fidei conficiendis debeant per ipsum, & non alios, testes examinare cum interventu Subpromotoris Fidei per eundem Promotorem in Curia nominandi, & cum potestate citandi, & inhibendi, etiam sub censuris &c. & etiam per Edictum &c. Contradictores &c. Invocato &c. & aliis facultatibus opportunis: quibus peractis, ea, quae invenerint, fideliter rescribant, & processum huiusmodi ad eandem S. Congregationem sub sigillo clausum per fidelem Nuntium transmittant cum ipsorum litteris, in quibus significant, an eis videatur, quod praedictis testibus, & eorum depositionibus sit danda fides, & quod super veritate eorumdem sit in specie committenda inquisitio. Quo processu recepto, & per S. Congregationem discussa, eadem S. Congregatio S. V. referat, quid de eius relevantia sentiat ad effectum, ut S. V. statuere possit, an sit deveniendum ad inquisitionem specialem. Quod si S. V. et locum esse judicaverit, eidem Congregationi mandare, & injungere, quatenus eisdem Episcopis N. N. N. vel aliis Episcopis committere valeat, ut

veritatem super d. Servi N. fama, devotione populi, vite Sanctitate, puritate, fidei miraculis, & aliis a Sacris Canonibus requisitis, exacte, fideliter, & prudenter secundum Articulos, & Interrogatoria in Curia per Promotorem Fidei danda, & illis transmittenda in specie inquirent, & jura, & monumenta exhibenda coram ipsis recipiant cum interventu Subpromotoris per eundem Fidei Promotorem in Curia nominandi, &, quicquid per inquisitionem specialem huiusmodi invenerint, suis sigillis inclusum caute ad eandem S. Congregationem transmittant, ut deinde, omnibus mature examinatis, decernat, an processus huiusmodi ad Rotae Auditores sint transmittendi ut forment rubricas, suamque faciant relationem de his, quae in dictis processibus continentur, absque tamen prolatione voti consultivi alibi, quam in S. Congregatione coram S. V. habenda & eadem postea S. V. referantur, an talia sint, propter quae ad Canonizationem dicti Servi Dei N. juxta Sacrorum Canonum Decreta, & S. R. E. Ritum deveniri possit, cum facultate litteras Remissoriales & Compulsoriales super praemissis, citato d. Fidei Promotore, ad quascunque mundi partes decernendi & relaxandi etiam in Curia, jura, & monumenta recipiendi &, si opus fuerit, testes per Eminentiss. D. Card. Vicarium seu Episcopos, & in loco ab eo deputando juxta Decreta S. V. examinari faciendi praevia citatione, & cum interventu d. Promotoris, vel ejus Subpromotoris super eisdem Articulis, Interrogatoriis, sub censuris, poenis, & aliis facultatibus antedictis, aliaque omnia, & singula in praemissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna faciendi gerendi & exequendi. Non obstantibus Constitutionibus etiam in universalibus, & Synodalibus Conciliis editis, & aliis Ordinationibus Apostolicis, Regulis Cancellariae, ceterisque contrariis quibuscumque; statum &c. tenores, &c. pro plene, & sufficienter expressis habeantur &c.

Addendum. vel minuendum praedicta
Cum-

missioni juxta statum causa, & continentiam facti, vel formandæ Commissiones particulares in unoquoque Articulo (prout Sanctissimo videbitur).

Advertendum est, quod in omnibus actionibus citari debet in Urbe Promotor Fidei juxta formam Brevis a Sanctissimo D. N. eidem concessi, & extra Urbem Subpromotor ab eodem Promotore deputandus.

Brève Promotoris Fidei.

URBANUS PAPA VIII.

Dilecte fili, salutem, & Apostolicam benedictionem. Cupientes, causas Beatificationum, & Canonizationum Sanctorum ea, qua par est, circumspicietione tractari, ac de tua singulari pietate, doctrina, & Catholice Religionis zelo plurimum in Domino consili Te, qui Nostræ Consistorialis Aula, & Fisci, & Cameræ Apostolicæ Advocatus existis, & quem a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existis, ad effectum præsentium duntaxat consequendi, harum serie absolvimus, & absolutum fore censemus, in Promotorem Fidei cum facultate quibuscumque Congregationibus, quæ super Canonizationibus, & Beatificationibus hujusmodi tam coram Ven. Fratribus Nostris S. R. E. Cardinalibus, quam etiam Nobis fient, interveniendi, & in eis votum consultivum ferendi, ac objectiones super materiis pro tempore occurrentibus faciendi, & super eis tam in facto, quam in jure scribendi, & quando opus fuerit, tam Nos, quam dd. Cardinales ore tenus informandi; & cum hoc, ut Tu deinceps in omnibus processibus super dictis Canonizationibus, & Beatificationibus conficiendis, & in singulis actis faciendis, tamquam pars formalis, & ad instar Commissarii Cameræ, & Fisci Procuratoris, citari debeas; quodve Tu Interrogatoria cum protestationibus, quæ tibi

Tom. XIV.

debuntur necessariae, dare, & examini-
bus testium, & compulsionibus jurium,
& scripturarum quarumcumque, confe-
sionibus plantarum, visitationibus sepul-
chrorum, & aliis quibuscumque tam in
Romana Curia, quam in qualibet alia
parte Orbis Terrarum coram quibuscum-
que Judicibus, etiam Delegatis per Te,
seu per alium Subpromotorem cum facul-
tatibus, quæ tibi opportune videbuntur,
a Te deputandum, intervenire valeas;
quodque Subpromotorem unum eligere
possis, & deputare ad tuum beneplaci-
tum in Romana Curia, qui processus
hucusque factos, vel alios in futurum
faciendos tam auctoritate Ordinaria,
quam Apostolica videre, ac in facto scri-
bere, & competere possit in actis co-
ram Notario, & Secretario d. Congre-
gationis, & etiam coram dd. Cardina-
libus ad concordand. factum super dubiis
in Congregationibus proponendis, &
alia faciendi nomine, & arbitrio tuo,
quæ tibi videbuntur opportuna, & ne-
cessaria, & cum quo etiam conferre
possis difficultates, & alia omnia, quæ
in dd. Congregationibus tractabuntur,
recepto tamen prius a Te, & ab eo
solito juramento de servando secretum,
& cum hoc insuper, ut Tibi copia au-
thentica processuum factorum, ac om-
nium scripturarum producendarum, ac
informationum faciendarum super dubiis
tempore opportuno disputandis, ad effe-
ctum ea videndi, & considerandi, eis-
que objectiones, & responsiones oppor-
tunas faciendi, detur, alioquin Tu pro-
positiones impedire valeas; ac demum
cum omnibus, & singulis aliis facultatibus Promotoribus hujusmodi de Ju-
re, usu, aut consuetudine competentibus,
Apostolica auctoritate tenore
præsentium deputamus. Mandantes pro-
pterea in virtute sanctæ obedientiæ om-
nibus, & singulis, ad quos spectat,
ut Te in Promotorem prædictum jux-
ta tenorem præsentium recognoscant;
ac decernentes, præsentis Litteras va-
lidas, firmas, & efficaces existere, &
fore, ac ab omnibus, ad quos spectat,
& pro tempore spectabit, inviolabilitate
observari, sicque per quocumque Judi-

R

ces

ces Ordinarios, & Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. Rom. Eccl. Cardinales, & Congregationes prædictas judicari, & definitum debere, & irritum, & inane, si fecus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari: Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis quibuscumque, etiam juramento, Confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, Statutis, & Consuetudinibus, Privilegiis quoque, Indultis, & Litteris Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Anulo Piscatoris die 21. Januarii 1631. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

M. A. Maraldus.

A tergo. Dilecto filio Antonio Cerro Aulæ Nostre Confissorialis, & Fisci, & Camera Apostolica Advocato.

Postquam vero fueris declaraturus, esse satisfactum dictis Decretis, si Sacra Congregatio coram Sanctitate Sua habenda censuerit, esse locum probationibus recipiendis, committis aliquibus Episcopis Patrie, Vicinie, seu Provinciæ illius, qui petitur Canonizari, ut inquirent de factis, de devotione populi, de miraculis, & aliis deumtandis in genere tantum, & non in specie.

Huiusmodi Litteræ Remissoriales (si fieri potest) dirigi omnino debent Episcopis, & non minus, quam tribus, ita ut duo saltem ex illis intervenire debeant in Processu consiciendo; & pro forma tradi debes ut testes primo examinentur juxta Interrogatoria per Promotorem Fidei ex officio danda, & in litteris inserenda, deinde super Articulis in eisdem includendis.

Formula Litterarum Remissorialium, & Compulsorialium in genere.

N S. Rom. Eccl. Cardinalis N. ac S. Rituum Congregationis Præfectus Vobis Illustr. & Admodum R. R. D. D. Episc. N. N. N. Judicibus per Nos ad infra scripta specialiter deputatis salutem in Domino, & in commissis obedientiam, ac Nostris huiusmodi, immo verius Sedis Apostolicæ, firmiter obedire mandatis. Noveritis, quod alias S. D. N. per specialem Commissionem huic Sacr. Congregationi directam causam Beatificationis, & Canonizationis Servi Dei N. de N. commisit tenoris infra scripti, videlicet (*hic ponatur tenor Commissionis*) & eorundem eadem Sacr. Congregatione exhibitis processibus auctoritate Ordinaria, seu ad perpetuam (ut dicitur) rei memoriam pluribus in locis cunctis super Sanctitate vitæ, virtutibus, & miraculis Servi Dei N. de N. una cum supplicibus libellis Sanctiss. D. N. Urbani Papæ VIII. nomine N. N. N. porrectis, & ad eandem S. Congregat. ab eodem Sanctiss. transmissis visis, & diligenter discussis, & examinatis huiusmodi processibus ad relationem Eminentiss. & Reverendiss. D. Cardinalis N. coram Sanctitate Sua in Congregatione ad id specialiter destinata, communi omnium voto, & consensu prædictorum Eminentissimorum, & Reverendissimorum DD. Cardinalium censuit eadem Congregatio, & decrevit, posse, si eidem Sanctiss. D. N. videatur, ad generalem Inquisitionem quoad famam tantum per probationes deveniri, cui Decreto S. D. N. Urbanus Papa VIII. annuit: Ideoque in executionem ejusdem Decreti, ac vigore facultatis in præinserta Commissione eidem Congregationi concessæ requisiti pro parte dd. Oratorum, quatenus pro examinandis testibus tam in Curia, quam extra de gentibus, aliisque in præinserta Commissionem narratis probandis, & verificandis, opportune providere dignaremur ad Dei gloriam, & S. Rom. E. exaltationem;

mo-

volentes igitur, ea, quæ a Sanctiss. D. N. committuntur, & quæ in ipsa S. Congregatione statuta sunt, debite executioni, ut par est, demandare, exposito Nobis in dicta Sac. Congregatione, nonnullos testes in Civitate, & Diœc. N. necnon in locis adjacentibus adesse, & reperiri de vita, Sanctitate, & miraculis ejusdem Servi Dei N. notitiam habentes; considerantes etiam, æquum, & justum esse, Dei gloriam, quæ in suis Servis resplendet, manifestam fieri, præsentem litteras ad Vos dirigendas sub hac forma censuimus. Quamobrem pro parte N. de N. Procuratoris in hujusmodi causa deputati, prout de ejus legitimo mandato docuit, exhibitis nonnullis Positionibus, & Articulis continentibus Vitam, Mores, Virtutes, & Miracula prædicti Servi Dei N. illisque per Nos admissis, Remissoriales, & Compulsoriles præsentem in genere duntaxat, & non in specie, & quoad famam tantum super præmissis concessimus, Vosque in Judices exequutores illarum tam pro examinandis testibus, quam pro extrahendis scripturis necessariis, ad præfatum effectum solummodo, nominavimus, & constituimus. Idcirco Vobis omnibus supradictis, de quorum fide, integritate, ac Religionis zelo, & perpetua, ac debita erga hanc S. Sedem Apostolicam obedientia plurimum in Domino confidimus, auctoritate Ordinaria hujus Sac. Congregationis, & respectiva Apostolica, qua fungimur in hac parte, per præsentem committimus, & mandamus, ut Vos, vel duo ad minus ex Vobis conjunctim, & simul, ac non alias aliter, nec alio modo vice Nostra in singulis actibus procedentes omnes, & singulos testes, litteras, scripturas, instrumenta, monumenta, & alia quævis probationum genera, qui, seu quæ coram Vobis, seu duobus saltem ex Vobis simul, & conjunctim, ut supra, produci, & compulsari contigerit a personis legitima mandata procuræ habentibus, recipiatis, & juxta Interrogatoria a Promotore Fidei hic in Curia data, ac super Positionibus, & Articulis in præ-

sentibus Nostris contentis, quæ, & quos sub Sigillo Nostrò inclutos, & inclusa transmittimus in calce præsentium registram. in locis supra nominatis in Ecclesiis, aut Oratoriis, piisque locis, exprimendo semper locum loci, respectu vero infirmorum quibuscumque aliis locis per Vos eligendis, seu deputandis. pro Tribunali sedentes admittatis, receptoque prius in manibus vestris ab ipsis testibus, cujuscumque gradus, status, sexus, & conditionis, etiam Sacerdotibus (exceptis Episcopis) existant, juramento, tactis Sacrosanctis Evangelis coram Vobis ipsis positis, & non alias, aliter, nec alio modo, de veritate dicenda super iis, super quibus examinabuntur, primo juxta dicta Interrogatoria, & deinde super Positionibus, & Articulis prædictis per extensum coram Vobis, five duobus saltem conjunctim, ac coram fide digno Notario publico Apostolico, seu Ecclesiastico a Vobis similiter deputando, qui coram Vobis, seu duobus Vestrum, & in manibus vestris solitum præstet juramentum, tactis Sacrosanctis Evangelis, de fideliter exercendo officium suum, diligenter juxta formam superius expressam examinetis; hoc expresse servato, quod testes in Ecclesiis, Oratoriis, piisque locis, & in loco loci in iisdem deputato omnino interrogentur, eorumque dicta excipiantur; animadvertendo, ut iidem testes, quæcumque habent, explanate, & per extensum deponant, nec se referant ad attestaciones alias redditas, neque eis recitentur, quæ alias ipsi deposuerunt, cetera vero processus acta in loco solite audientie conficiantur: ipsorumque testium attestaciones, dicta, depositiones, nec non acta, citationes, & aditara quæcumque transcribi fideliter faciat necnon collationem, seu auscultationem supradictorum omnium per Vos ipsos Judices, vel saltem duos ex Vobis conjunctim, adhibito alio Notario, qui etiam juramentum præstet, ut supra, faciat, omniaque clausa, vestrisque sigillis, aut duorum Vestrum munita, prævio prius juramento per fidelem Nuntium, seu Por-

autorem præstito, ad Nos transmitti curatis, significantes Nobis, non solum generaliter, quæ fides testibus desuper examinatis sit adhibenda, sed etiam particulariter super his, quæ per eosdem testes deposita fuerunt, & an in deponendo aliquid viderint, per quod reddatur suspecta eorum depositio, & an Vobis videatur, quod ex prædictis possit deveniri, ad specialem Inquisitionem. Decernentes irritum, & inane, quicquid contra formam præsentis Remissoris scienter, vel ignoranter fuerit executum. Ut autem prædicta omnia, & singula liberior exequi valeatis, eadem auctoritate, quæ supra, vobis committimus, & mandamus, ut Nuntium, seu Nuntios pro citationibus faciendis, & aliis mandatis, & decretis vestris exequen. prævia prius juramento ab eis recepto de fideliter exercendo officium suum, deputare valeatis auctoritate Nostra, eundemque, & testes præfatos, ut se examini subiciant, sub censuris, & pœnis Canonicis omni, & quacumque appellatione postposita, omnibus juris, & facti remediis opportunis cogere, & compellere valeatis, & eodem modo recusantes exhibere scripturas ad causam facientes compellere valeatis, citato in omnibus actis D. N. Subpromotore Fidei per Promotorem in Curia nominato, & non alias, aliter, nec alio modo. Pro quibus omnibus exequendis, ut supra, vestram diligentiam, & curam, & qualem de Vobis speramus, fidem adhibere, atque in præmissis ita Vos gerere studeatis, ut & gratiam ab hac S. Congregatione inire, & retributionem laboris vestri ab Altissimo pro Servis suis consequi possitis. In quorum omnium, & singulorum præmissorum testimonium præsentibus manu Nostra, necnon infrascripti Prototarii Apostolici de numero Participantium ad Acta Congregationis pro tempore deputati, & ejusdem Sac. Congregationis Rituum Secretarii, Nostroque solito sigillo munitas fieri, expediri, & relaxari mandavimus per Acta infrascripti Notarii ejusdem Sacre Congregationis. Dat. Romæ in Palatio No-

stræ solitæ Residentiæ Anno &c. Indictione &c. Die &c. Pontificatus &c. præsentibus &c.

Positiones, & Articulos infrascriptos dat, exhibet, & producit Procurator, & eo nomine N. Regis N. & N. ad docendum de fama, & devotione Populi, & de miraculis, & aliis denuntian. & super his in genere, & non in specie, & quoad famam tantum Servi Dei N. & ad omnem alium bonum finem, & effectum, petens, illos ad proban. admitti litterasque desuper opportunas pro examinand. testibus ad Civitates, seu loca N. & N. & ubi opus fuerit, concedi, non se adstringens eo. ad onus superfluz probationis, de quo expresse protestatur, non solum præmissis, sed & omni alio meliori modo ec. salvo jure ec.

In primis igitur repetit, omnes, & singulos Processus, Instrumenta, Jura &c. in quantum tamen, & non aliter &c. ex quibus credit, satis abunde constare non solum de fama, devotione Populi, & miraculis, & aliis denuntiandis in genere, & quoad famam tantum, sed etiam in specie prædicti Servi Dei N. & his salvis possit, & quatenus opus sit, probare vult & intendit.

Hic inferendi sunt Articuli concernentes locum, ubi natus sit Servus Dei, tempus, & parentes, vitam, & mortem illius.

Item, quod dictus Servus Dei semper vixit cum fama Sanctitatis, quæ continuavit etiam post mortem, & numquam diminuta fuit, sed potius aucta, non solum in locis, ubi vixit, & mortuus fuit, sed etiam in aliis vicinis, & remotis; & quod istud fuit, est publicum, & notorium, & fuit, & est publica vox, & fama.

Item, quod ejus corpus sepultum fuit in loco N. & Ecclesia N. & semper, ac continuo fuit ad illud venerandum magnus concursus populi, & aliorum exterorum ad illud confluentium propter famam, & opinionem Sanctitatis illius; & quod hoc fuit, & est publicum, & notorium, ac fuit, & est publica vox, & fama.

Item

Item, quod in locis, ubi vixit, & mortuus fuit, ac etiam in aliis semper dictus Servus Dei habitus fuit in magna veneratione, & erga illum fuit maxima devotio non solum illorum, qui in dictis locis habitabant, sed etiam aliorum exterorum; & quod hoc fuit, & est publicum, & notorium, & fuit, & est publica vox, & fama.

Item, quod fecit multa, & magna miracula non solum in vita, sed etiam post mortem, sanando infirmos ex omni genere infirmitatis, prædicando futura, & alia operando, quæ naturaliter fieri minime poterant; & quod istud fuit, & est publicum, & notorium, ac fuit, & est publica vox, & fama.

Item, quod de prædictis omnibus non solum in dictis locis, ubi vixit, & mortuus fuit, sed etiam in aliis propinquis, & remotis, ac ubique locorum fuit semper, & nunc etiam est publica vox, & fama, & communis reputatio, quæ semper inconcussa, & constans fuit, ita ut nunquam aliquid fuerit dictum, vel auditum, aut factum in contrarium.

Antonius Cerrus S. Consistorialis Aulæ, & Fisci, & Cameræ Apostolicæ Advocatus in omnibus causis Beatificationum, & Canonizationum Sanctorum a S. D. N. per ejus Breve dat. in Urbe sub die 2. Januarii 1631. specialiter deputatus petit, & instat, testes inducendos, & examinandos in causa Beatificationis, & Canonizationis Servi Dei N. tam in Urbe, quam extra, & ubique locorum pro parte, & ad instantiam Adm. R. D. N. N. hujus causæ Procuratoris, vel ejus substitutorum super fama, & devotione populi, & super miraculis, & aliis denuntiandis, & super his in genere, & non in specie, & quoad famam tantum Servi Dei N. ac denique super Articulis in hac causa datis, antequam super hujusmodi Articulis examinentur, præmisso Juramento; testis &c. & cum assistentia, & interventu Subpromotoris Fidei per eum nominati super infra scriptis Interrogatoriis fideliter, & separatim interrogari.

1 In primis serio moneatur quilibet testis, quantumvis nobilis, & quacunque dignitate præditus, de vi, & importantia Juramenti, & gravitate pejurii, præsertim in causis gravissimis, prout sunt istæ Canonizationum Sanctorum.

2 Deinde interrogetur quilibet testis, ut supra; de nomine, cognomine, patria, ætate, parentibus, exercitio, seu professione, divitiis, vel paupertate, & aliis circumstantiis ad ejus personam, & conditionem spectantibus.

3 Item, an sit confessus peccata sua, & Sacræ Eucharistiæ Sacramentum sumperit; in qua Ecclesia, a quo Sacerdote, quibus præsentibus, de quo mense, & anno ultima vice id fecerit.

4 Ulterius, an fuerit unquam inquisitus, accusatus, vel processatus de aliquo crimine, & quo, coram quo Judice, de quo anno; & an semel, vel pluries; & an secuta sit absolutio, vel condemnatio, seu abolitio.

5 Similiter, an ob aliquam causam fuerit unquam excommunicatus, & quoties, & ex qua causa; & an fuerit absolutus, vel adhuc in eadem excommunicatione permaneat.

6 Rursus, an fuerit ab aliquo instructus, quomodo deponere debeat, & a quo, & quo loco, quibus verbis, & de quo tempore.

7 Amplius, an sciat, in qua Provincia, & Diocesi sit Civitas N. Si dixerit scire, illam exprimat, & dicat, an unquam accesserit ad talem Civitatem, seu locum, & ob quam causam.

8 Insuper, an cognoscat, vel audierit nominare N. Si responderit illum cognovisse, dicat, quomodo, & qua occasione, in quo loco, de quo tempore, & an fuerit ipsum unquam alloquutus, & quoties, ac de quibus rebus, vel negotiis, & quibus præsentibus: si vero dixerit, illum audivisse nominare, dicat, a quo, seu quibus, qua occasione, & ad quem finem, & effectum, & quoties id contigerit.

6 Præterea interrogetur, an sciat, in quo loco, & loco loci d. N. vitam suam egerit, & qua fama, & reputatio

tio fuerit de ejus vita, & Sanctitate in dicto loco, & an eadem fama, & reputatio fuerit etiam in aliis locis, & quibus, & an fuerit continua, vel interpolata, & per quantum tempus duraverit, & an fuerit communis reputatio omnium de illo loco, vel aliquorum tantum; & an ipse testis idem reputaverit, & tam ipse, quam alii unquam secus senserint, aut aliter alios sentire audiverit.

10 Interrogetur quoque, an sciat, in quo loco, & loco loci, & quo tempore, & ex qua infirmitate dictus N. obierit; & an sciat, ubi sit sepultum corpus ejus, & an unquam ipse accesserit ad ejus sepulcrum, & audiverit alios ad illud accedere, & an semel, aut aliquoties tantum, vel frequenter, & sæpius; & an fama foret, quod talis accessus fieret, quia reputaretur pro Sancto, & intercedere posset pro ipso, & aliis; & dicat, a quibus, & quoties audiverit, & an audiverit, an diminutus fuerit concursus, vel potius auctus, & quotidie augeatur ab eo tempore, quo incepit.

11 Interrogari debet, an audiverit, quod Populus habeat devotionem erga d. N. Si dixerit, quod sic, dicat, qui populus fuerit, & an pars tantum, vel major pars, aut totus populus, unius tantum loci, vel plurium; & qui, & in quibus audiverit consistere eorum devotionem, a quo tempore dicatur incepisse, & an ab illo tempore audiverit, quod diminuta, vel potius aucta fuerit, & quotidie augeatur.

12 Interrogetur, an dici audiverit, quod d. N. fuerit exactus observator mandatorum Dei, & Ecclesie, salutis animarum, & Dei glorie Zelator, amator Virtutum, & laudabilis vite, & si dixerit audivisse, interrogetur, a quibus, quoties, & quibus in locis audiverit.

13 Interrogetur, an ipse sciat, quid sit miraculum, & explicet, quid sit; & an audiverit, quod dictus N. quandoque fecerit Miracula in Vita, vel in Morte, & a quibus, in quo loco, & loco loci audiverit; & an fuerit com-

munis reputatio, & fama, quod dictus N. miracula fecerit, vel aliquorum tantum, & an alii reportarent contrarium, quod miracula non fecerit, & quod illa, quæ pro miraculis reputabantur, processerint ex medicamentis adhibitis, vel alia causa naturali.

14 Ultimo generaliter interrogetur circa famam, an sciat, quid sit fama, & an illa vigerit in aliqua parte populi, an vero in majori, an orta sit ex probabilibus causis, vel potius fuerit vanus rumor populi. An habuerit originem a personis nimis affectis, vel suspectis, & interessatis, puta conjunctis, vel affinibus, amicis intims, Religiosis ejusdem Ordinis, vel aliis quibuscunque qui ratione Ecclesie, in qua corpus reperitur, vel ob aliquam aliam causam aliquod interesse, saltem affectionis, habere possint. An personæ, a quibus fama orta est, essent personæ graves, & fide dignæ, an potius leves, & ordinariæ, puta mulieres, rustici, & alii idiotæ, vel ignari. An hujusmodi fama fuerit constans, & perpetua, quæ semper duraverit, vel brevi, & per modicum tempus, & cito evanuerit. An contra hujusmodi famam fuerit unquam aliquid dictum, factum, vel auditum in contrarium. Denique, an hujusmodi fama vigeret, non solum in loco ubi dictus N. vixit, vel mortuus fuit, sed etiam in aliis locis, & in quibus, vel potius in aliis locis; non autem in eo, in quo vixit, vel mortuus fuit; vel e contra fuerit tantum in loco, in quo vixit, & mortuus fuit, non autem in aliis locis; & unde hoc processerit, quod fama non fuerit in omnibus locis, & maxime in eo, in quo vixit, vel mortuus fuerit.

In hac prima Remissoria super inquisitione generali fieri solet magnum fundamentum, & merito; quia, si non probetur fama Sanctitatis, in loco præsertim, ubi mortuus fuit ille, pro quo instatur, concedi non debet Remissoria super inquisitione in specie; & propterea numquam debet omitti hæc inquisitio in genere. Et est advertendum, quod non prius conceditur Commissio inquisitionis spe-

specialis, quam sit absoluta omnino inquisitio generalis; super qua si Episcopi deputati, ultra processum, quem transmittendum debent, rescripserint Sacra Rituum Congregationi talia, per quae videatur quod inquisitio committi debeat in specie super veritate eorundem, tunc proponi debet negotium in Congregatione habenda coram Sanctitate Sua ad effectum, ut Sanctitas Sua (si ei videbitur) requisito consilio Cardinalium Congregationis, possit definire, utrum inquisitio specialis sit committenda, vel non: quod si committenda videbitur, iterum erit committendum eisdem Episcopis, vel aliis prout magis expediens iudicabitur, ut veritatem inquirant primo de fama, secundo de vita, tertio de miraculis exacte, diligenter, fideliter, & prudenter secundum Articulos transmittendos, & Interrogatoria inferenda in Litteris Remissorialibus mittendis clausis, & ob signatis Episcopis deputandis, qui processum conficere debent, citato Subpromotore Fidei nominando a Promotore Generali.

Formula Litterarum Remissorialium, & Computsorialium in specie.

Est eadem, quae supra posita in genere, solum mutato verbo (genere) in specie, & alterius in fine ante vers. Pro quibus omnibus exequendis superadditur facultas visitandi Sepulcrum per infra scripta verba.

INsuper Vobis Iudicibus praedictis, ut supra, committimus, & mandamus, ut pro finali complemento praemissorum sepulcrum, seu tumbam, in quo seu in qua dicitur reconditum corpus dicti Servi Dei, & alias eius memorias adhuc existentes visitetis, atque aperiatis, illudque, & illas cum omnibus, & singulis suis circumstantiis, & qualitatibus recognoscatis, & describatis, recognoscique, & describi faciatis; nec quisvis alius, cuiuscumque fuerit status, dignitatis, & conditionis, etiam Ducalis, Archiducalis, & Regiae, Ecclesiasticae, vel Laicalis Dignitatis, aliquid in dicto Sepulcro, seu tumba ponere, vel ex

eo, seu ea subtrahere, auferre, vel subicere, etiam ex devotione, audeat, vel praesumat sub poena excommunicationis latae sententiae eo ipso auctoritate eiusdem S. Congregationis, de qua supra, incurrenda, a qua non nisi a Romano Pontifice possit absolvi, sed omnia, prout in visitatione, & recognitione huiusmodi fuerunt inventa, eodem in statu, modo, & loco relinquuntur, & in suo pristino statu reponantur. Actus autem visitationis, & recognitionis huiusmodi respectu Sepulchri secrete fiat, adhibitis tantum iis personis cum dicto Subpromotore Fidei, quae Vobis videbuntur pro testimonio ferendo de repertis, ut concursus populi, & omnis occasio vel offensionis, vel periculi evitetur.

Forma vero Articulorum hic non ponitur, quia in qualibet causa debent exhiberi a Procuratore partis, super quibus Promotor Fidei debet formare Interrogatoria cum eisdem Articulis in Litteris Remissorialibus transmittenda, ut supra dictum est.

Est etiam observandum in executione utriusque Remissoriae, generalis scilicet, & specialis, quod iuramentum praestetur, tactis Sacris Scripturis, ab omnibus testibus, etiam Sacerdotibus, & Praetatis, exceptis Cardinalibus, & Episcopis, quorum iuramentum sufficiat tacto pectore; & examen fiat in aliqua Ecclesia, vel loco pio Deo dicato, nisi infirmitas testis, vel alia urgens necessitas aliud suadeat.

Nec praetereundum est, quod in Commissionibus Summi Pontificis S. Rituum Congregationi directis apponi debet clausula, quod, quando erunt conficiendi processus, & examinandi testes in Curia, eadem S. Congregatio subdelegare debeat S. D. N. Papae Cardinalem Vicarium, qui per se, seu, ipso impedito, per alios tantum Episcopos ab eo deputandos capiat informationes necessarias cum interventus Protonotarii pro tempore Sac. Rituum Congregationi destinati.

Postquam vero per Episcopos Commissarios fuerit remissum ad Sac. Rituum Congregationem, & Secretaria eiusdem consignatum sub sigillis clausum quicquid

ipsi

ipsi invenerint in inquisitione speciali, si processus fuerint Servi Dei, qui infra quinquaginta annos obierit, videndum erit tantam de illorum validitate, prout supra disponitur; si vero dicti processus fuerint alicujus Servi Dei, qui supra quinquaginta annos decesserit, cognito prius in Congregatione, ut supra, habenda coram Sanctissimo, an sint in statu, quo possint ad Rotam transmitti, tunc ad eandem Rotam transmittantur ad effectum cognoscendi de validitate, de virtutibus, & de miraculis, atque de eisdem Rotæ Auditores facere debent relationem Summo Pontifici, nisi S. Congregatio super præmissis pronuntiaverit.

Rotæ Auditores, quibus causæ fuerint commissæ, formare debent rubricas de iis, quæ in processibus continentur, non tamen in relationibus proferre eorum vota consultiva, quæ servari debent aperienda in Congregationibus ut supra faciendis.

IN processibus faciendis illud maxime, & præcipue observandum est, ut videatur exitus vitæ illius, qui petitur canonizari; quoniam cum (ut dici solet) exitus acta probet, si finis vitæ illustris, & Sanctimonia plenus, & publica præsertim testificatione sit notatus, argumentum erit, quod actiones antea actæ poterunt esse sanctæ; & ideo in formandis Articulis videndum est, qualis fuerit vitæ exitus, & quolibus circumstantiis Sanctitatis sit munitus; nam in hoc Articulo magnum causæ pondus consistit.

Magnopere etiam considerari debet, antequam ad aliquos actus deveniatur, ut exploretur in loco, ubi mortuus fuit, vel requiescit ille, pro quo petitur Canonizatio, si ad præsens fuerit, & vigeat communis reputatio, & fama Sanctitatis, & unde ortum habuerit; an sponte homines ad venerationem, an vero arte & diligentia humana procuretur id exhiberi, quod non procuratum non exhiberetur.

Præterea illud etiam diligentissime indagandum est, an ille, vel illa, pro cuius Canonizatione instatur, scripserit aliquos libros, tractatus, opuscula, meditationes, vel quid simile; nam, si scripsisse constiterit, non prius est ad aliquem actum inquisitionis deveniendum, quam

tales libri diligenter in S. Congregatione examinentur, utrum contineant errores contra fidem, vel bonos mores, vel doctrinam aliquam novam, & peregrinam, atque a communi sensu Ecclesiæ, & consuetudine alienam.

Pro habenda certiori veritate virtutum, sanctitatis vitæ, & miraculorum Servorum Dei, pro quorum Canonizatione instatur, mandavit Sanctissimus, non debere in futurum procedi ad Canonizationem alicujus, qui aliqua veneratione, vel titulo Beati sit decoratus, nisi prius in eadem Sacra Congregatione coram Sanctitate Sua fuerit iterum per Cardinalem in ordine Ponentem facta plena, & distincta relatio non modo eorum, quæ in processibus, & aliis scripturis continentur, & quæ illi per Summos Pontifices intuitu ipsius venerationis elargita fuerunt, verum etiam eorum, quæ supervenerunt post concessam eidem venerationem, de quibus constare possit ad hoc, ut ex prædictis omnibus valeat Summus Pontifex deliberare, an sit procedendum ad Canonizationem.

Idem observandum circa processum fabricatos ante publicationem præsentium Decretorum; quia, antequam ad ulteriora deveniatur, docendum erit de paritione prædictorum Decretorum Sanctissimæ Inquisitionis, & videndum, an processus fuerint per equipollens sufficienter instructi, & ideo formandum erit Dubium: An sit procedendum ad ulteriora.

Processus omnes in eadem S. Congregatione præsentati, sigillati, & clausi per Secretarium consignari debent Notario ejusdem Congregationis, deferendi ad Promotarium deputatum ad acta Canonizationum, per quem, præcedente Decreto S. Congregationis, & citato prius Promotore Fidei, servatisque servandis, aperiri debent.

Ut obviaretur multis aliis abusibus, fuit conscripta Epistola particularis pro Nuntiis Apostolicis ubique degentibus, & alia Circularis cum inscriptione infra scripti Decreti mittenda Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis ultra, & citra montes.

Litteræ pro Nuntiis.

Admodum Illustris, & Reverendissime Domine. Cum Sacra Rituum Congregatio matura habita consideratione, judicaverit, si Pontificii per Europam Nuntii se se ingerant in excipiendis inquisitionibus de integritate vitæ, virtutibus, atque miraculis Viri cujuscumque cum aliqua Sanctitatis fama defuncti, facile futurum, ut progressionem temporis, præsumpta palam opinione, videantur hujusmodi acta tamquam habere pondus Apostolicæ auctoritatis; ideo Sacra eadem Congregatio (re prius ad Sanctissimum relata) censuit, Dominationi tuæ in memoriam revocandum, ne ullius omnino hominum rogatu impulsive ducatur in posterum, ut apud tuum Tribunal, & ab aliis tua auctoritate suffultis de hujus generis rebus agi: atque inquiri permittat, nisi eadem Congregatio per Litteras Remissoriales, & Compulsoriales, aut quavis alia ratione, per Te ipsum fieri debere specialiter significet. Et, ne aliquis in tam gravi negotio subrepat abusus, jussit eadem Congregatio, Amplitudinem tuam hac Epistola fieri certiorum de iis, quæ continentur in adjuncto Decreto, ut curet ab omnibus omnino observari. Sacræ igitur Congregationis sensum libenter sequetur Domine tua, quam interim Deus incolumem, prosperamque conservet. Datum Romæ die 12. Martii 1631.

Amplitudinis tuæ Uti Frater.

DECRETUM.

CUM in tota Ecclesiæ gubernatione nihil sit majus; nihil sit augustius Beatificatione, & Canonizatione Sanctorum, utpote homines jam demortuos, etiam cum fama Sanctitatis, ac miraculorum, declarare pro Sanctis, eosque uti tales colendos, & venerandos discernere.

Sacra Rituum Congregatio, ut res hæc planè amplissima, atque gravissima
Tom. XIV.

rite sancteque conficiatur, prohibet omnibus, & singulis personis Ecclesiasticis tam Sæcularibus, quam Regularibus, etiam Sancti Joannis Hierosolymitani, Societatis Jesu, vel aliorum quantumvis speciali nota dignorum, ne audeant ipsi per se, aut per alios capere informationes super Sanctitate, aut miraculis alicujus defuncti, neque ullo modo exquirere, aut obtinere ad hunc effectum extrajudiciales testimoniationes, aut subscriptiones, sub pœnis arbitrio S. Congregationis infligendis. Quod si Superiori Sacristæ, Seu alteri Officiali illius Ecclesiæ, in qua requiescit corpus ipsiusmet defuncti, vel alterius etiam Ecclesiæ, fuerint revelata aliqua miracula, seu Prophetiæ dona, possint ea recipere sub sigillo secreti ab ipsis tantum relatoribus, in quorum gratiam narrabitur. Teneantur tamen, quam primum commode poterunt, eadem deferre, vel obsignata transmittere Episcopo loci eum expressa declaratione, quod revelationes sic, ut supra, receptæ non faciant aliquem probationis gradum, etiam cujusvis longissimi temporis cursu.

Quod Decretum cum fuerit ad notitiam Sanctissimi D. N. Urbani Papæ VIII. deductum, Sanctitas Sua illud approbavit, ac imprimi, & ubique publicari mandavit. Die 12. Martii 1631.

Litteræ pro Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis.

Admodum Illustris, & Reverendissime Domine. Cum quotidie magis notum fiat, quanta sinceritate mentis, & maturitate cognitionis incipere, & prosequi deceat eorum causas, qui diem ultimum obire non sine aliqua populis relicta opinione Sanctitatis, & quam accurate, fideliterque in re tanti momenti adhiberi testes, & in examen vocari conveniat, Sacra Rituum Congregatio (facto prius verbo cum Sanctissimo) ne aliquis subrepat abusus, jussit, Amplitudinem tuam hac peculiari Epistola fieri certiorum de iis, quæ in adjuncto Decreto continentur, nempe ut curet, ne in posterum ulla ex
S par-

parte adversus illud a quoquam in tua Dicecesi aliquid committatur, sed ab omnibus omnino inviolabiliter observetur: &, quando apud Amplitudinem tuam ab aliquo petatum fuerit, ut velit inquirere in Sanctitatem vitæ, & miracula alicujus, qui cum prædicta fama obisse dicatur, quoniam nimia plerumque proclivitas, atque celeritas occasionem errori præbet, non prius generaliter super vitæ Sanctitate inquire permittat, quam particulariter de alicujus virtutis eminenti gradu, aut peculiari aliquo miraculo præcedat famæ comprobatio prout prudentiæ tuæ magis expedire videbitur. Quod per te idsum exequi sacra Congregatio summo pere exoptat: sed, si ob invaletudinem, sive ob legitimum aliud, & grave impedimentum id conficere non valebis, super quo conscientiam tuam onerat jadem Congregatio, poterit Amplitudo tua delegare Vicarium tuum Generalem, vel alium in dignitate Ecclesiastica constitutum, qui delegatus, sive ille sit Vicarius, sive cujuscunque dignitatis, cum aliis ad minus duobus doctis Viris, altero scilicet Magistro in Theologia, altero vero Graduato, vel Licentiatum in Jure canonico, rem totam ita peragere debeant, ut omnes sua nomina subnotent post subscriptionem cujuscunque testis, antequam discedant a loco ipsius examinis. Carabit insuper Amplitudo tua, ut testes omnes, quæcumque habent, explanate, & per extensum deponant, nec se referant ad attestaciones redditas, neque eis recitentur, quæ alias ipsi deposuerunt. Postquam vero fuerint per Amplitudinem tuam, vel per alios a Te ex causis supra narratis subrogatos acta completa, secreto retineantur, præstito etiam juramento a Notariis, & testibus, se nemini promulgaturos, quicquid ipsi scripserint, & respective deposuerint, vel de quibus interrogati fuerint. De his autem actis per Te, aut jussu tuo confectis certiore statim reddere debet Amplitudo tua Summum Pontificem, eaque, quando citius poterit, authentice transcripta, ac sigillo obsignata ad Sac.

Rituum Congregationem transmittere. Originalia vero eodem modo consignata, & in capsâ clausâ pluribus clavibus, quæ diversis ad arbitrium tuum custodiendæ tradantur, in Archivo Patriarchali conserventur. Notum tamen sit Amplitudini tuæ, neque per hanc Epistolam, neque per aliquid in ea propositum voluisse Summum Pontificem, neque Sacram Rituum Congregationem tribuere, aut augere jurisdictionem, seu facultatem, quæ alias Episcopis competere posset. Atque, ut Litteræ nullæ in posterum oblivione deleantur, sed semper in recordatione vigeant & tuæ, & tuorum deinceps successorum, dabit operam Amplitudo tua, ut illæ quanto citius tam in Curia tua Patriarchali, quam in Archivo Capitulari ad perpetuam rei memoriam asserventur. Vale. Datum Romæ die 12. Martii 1631.

Amplitudinis tuæ Uti frater.

Declarando, per hujusmodi Decreta, & Ordinationes non censi Ordinariis aliquam novam facultatem concessam ultra eam, quæ de jure eis competit.

Postquam vero Apostolica Sedes appoverit manum in aliqua ex prædictis Causis, non poterit Ordinarius amplius in ea quoquo modo se intromittere, nec etiam ad effectum conficiendi particularem processum super cultu non adhibito, qui formandus erit per eum, cui per Summum Pontificem, vel per Sacram Rituum Congregationem hujusmodi facultas fuerit delegata.

Relationes Auditorum Rotæ, Informationes in Facto, & in Jure, & alia quæcumque Scripturæ tractantes de causis Beatificationum, & Canonizationum imprimi omnino prohibentur ante earundem causarum terminationem.

Decreta super hac materia extendenda per Secretarium S. Congregationis concipiantur semper nomine Congregationis per verbum (Videtur) vel simile, servata in unoquoque negotio suprema determinatio Summi Pontificis post factam relationem Sanctitati Suae.

Quando Cardinales Ponentes causarum erunt

Appendix Prima.

139

erunt absentes a Curia, pro interponendis Decretis necessariis in causis huiusmodi, poterit adiri Cardinalis Praefectus pro tempore Sacrae Congregationis, ut illa interponat pro Cardinali absente.

Promotor Fidei (ut melius huiusmodi causae in posterum discutiantur) teneatur in scriptis proponere difficultates eorum, quae continentur in quolibet processu.

Substituto Promotoris Fidei pro quolibet processu ab eodem Substituto examinando per Procuratores causarum persolvatur stipendium decem ducatorum.

Sanctissimo D. N. sit annuente, indultum est Protonotariis de numero Participantium.

Primo, quod in processibus fabricandis, & praecipue in examinandis testibus super Martyrio alicujus Servi Dei, hic in Curia omnino intervenire debeat R. P. D. Protonotarius pro tempore SS. Congregationis.

Secundo, quod examen praedictum debeat esse subscriptum ab ipso D. Protonotario, alias examen nullam faciat fidem.

Tertio, quod Notarius, qui examen praedictum recipiet, in hoc actu ipse Domino Protonotario subordinatus censeatur, & reputetur.

Idem mandatum est, ut declamationes

de rebus profanis, & plerumque de atrocioribus criminibus confictis, & imaginariis, quae fieri solebant a Consistorialibus Advocatis, quando Legati Sedis Apostolicae in eorum reditu ad Urbem excipiuntur in eodem Consistorio, vel quando per Summum Pontificem traduntur Pilei Cardinalitii novis Cardinalibus creatis, vel admittuntur Legati Principum ad praestandam obedientiam Sedi Apostolicae, abrogentur omnino, & earum loco subrogentur propositiones causarum Servorum Dei, qui fama Sanctitatis conspicui mereantur adscribi in numero Sanctorum, sive Beatorum; pro quibus poterunt instare apud Summum Pontificem Advocati, petenda, committi, prosequi, vel expediri respectu re causarum arbitrio Sanctitatis Suae.

Et, facta per me Secretarium inscriptum de praemissis omnibus relatione Sanctissimo cum interventu R. P. D. Cerrri Fidei Promotoris, Sanctitas Sua approbavit, abrogando ea, quae his contraria existunt, & imprimi mandavit. Hac die 13. Martii 1642.

L. Card. Sacchetti.

Loco ✕ sigilli.

Julius Cincius Secr.

APPENDIX SECUNDA.

DECRETA NOVISSIMA SACRÆ RITUUM CONGREGATIONIS SERVANDA IN CAUSIS BEATIFICATIONUM, ET CANONIZATIONUM SANCTORUM,

EDITA JUSSU SANCTÆ MEMORIÆ INNOCENTII XI. ET AB EODEM LAUDATA, CONFIRMATA, ET APPROBATA;

De quibus passim in hoc Opere, maxime vero in Lib. 2. Superiori.

Sanctissimus D. N. Innocentius XI. provide considerans, quod in tota Ecclesiæ gubernatione nihil majus, aut gravius sit, quam homines declarare pro Sanctis eosque uti tales colendos, & venerandos decernere, & perpendens, quod, licet sel. rec. Urbanus VIII. de consilio Congregationis Sanctissimæ Inquisitionis nonnulla super hoc ediderit Decreta, subindeque Sac. Rituum Congregatio alias Ordinationes fecerit secundum casuum contingentias a Summis Pontificibus approbatas, nihilominus experientia docuit, quod adhuc nonnulla desiderantur pro meliori causarum hujusmodi directione, idcirco jussit, materiam diligenter discuti primum in Congregationibus particularibus, deinde vero in generalibus, prout factum fuit: & sub diebus 9. Julii, & 6. Augusti 1678. emanarunt Resolutiones sequentes, si eidem Sanctissimo placuerit, publicandæ.

Primo. Animadvertens eadem Sacra Congregatio, quod necessarium sit, ut processus auctoritate Ordinaria fabricandi conficiantur cum maxima diligentia, censuit, mandari Ordinariis locorum, ut ultra testes inductos a Postulatoribus, teneantur ipsi quoque inquirere, ac examinare alios testes bene instructos super vita, & moribus Servi Dei; & si aliquid repperint in contrarium, quod ipsis videatur relevans, supersedeant in ulteriori inquisitione, donec Sacra Congregatio ab eis

certiorata per litteras mandet, quid agendum sit.

Secundo. Hujusmodi diligentias servari vult etiam in processibus auctoritate Apostolica faciendis a Judicibus delegatis, quibus per litteras particulares Sacræ Congregationis enixe commendari debeat: & idem faciat Promotor Fidei in litteris scribendis Subpromotoribus.

Tertio. Et pro majori cautela præscribi debeat in Litteris Remissorialibus, quod non solum Interrogatoria retineantur semper clausa, & sigillata cum sigillis eorundem judicum, non aperienda, nisi in actu examinis, & claudenda, in fine, sed ulterius depositiones ipsæ, antequam processus sit absolutus, in fine cujuslibet sessionis claudi, & signari debeant cum sigillis Judicum, nec possint aperiri, nisi in præsentia ipsorum in principio cujuslibet examinis, & sessionis, ac hujusmodi diligentia fieri debeant etiam in processibus fabricandis in Curia. Iidem Judices, prout etiam Subpromotores, & Notarii, tam in partibus, quam in Curia, ac testes, & in Curia etiam Protonotarius, debeant ante inchoationem processuum præstare juramentum de servando secretum religiose, sub pœna excommunicationis ipso facto in casu contraventionis incurrendæ, juxta formulam ejusdem juramenti imprimendam in fine Decretorum, & pro omnimoda observantia transmittendam Judicibus delegatis in ipsis Litteris Remissorialibus, & Subpromotoribus in lit-

litteris Promotoris .

Quarto . Considerans quoque Sacra Congregatio , quod principale fundamentum in causis Beatificationum , & Canonizationum constitui debet in fidei interpretatione processuum extero idiomate confectorum , & quod , licet ex laudabili observantia Interpres semper fuerit electus ab Eminentissimo Ponente , citato , & audito Reverendo Patre Fidei Promotore , nihilominus super hoc Decreta generalia nihil disponunt ; idcirco decrevit , quod in posterum in qualibet causa Interpres eligatur ab Eminentissimo Cardinali Ponente , citato , & audito Reverendo Patre Fidei Promotore , & pro majori cautela , postquam interpretatio fuerit facta , revideatur ab aliquo viro probo , & perito , qui secrete ad hoc officium assumatur ab eodem Eminentissimo Ponente , & , si reperiatur aliquis error substantialis , Interpres severe puniatur arbitrio Sacrae Congregationis : per quem Eminentissimum deferri debeat tam Interpreti , quam Revisori iuramentum de fideliter sibi munus commissum adimplendo ; quibus etiam eadem Sacra Congregatio assignavit mercedem pro suis laboribus , nempe carolenum unum pro quolibet folio reducto ita ut facies sit linearum 24 . & linea syllabarum 16 .

Quinto . Advertens etiam , quam necessaria sit diligens custodia Processuum originalium , decrevit , quod ii , sicuti etiam Interpretationes originales illorum , qui sunt extero idiomate confecti , retineri debeant in Archivo Sacrae Congregationis in Vaticano in loco clauso , & separato ab aliis scripturis , nec possint amoveri , nisi de ordine Eminentissimi Cardinalis Ponentis , vel ad instantiam R. P. Promotoris , ad effectum videndi , quatenus opus sit , & deinde reportandi ; cujus Archivi duz sint claves , una penes Protonotarium Apostolicum , qui pro tempore intervenerit Sacrae Congregationi , & altera penes Secretarium , & clavis loci , in quo custodiuntur dicti processus , stet penes eundem Protonotarium , alterius vero , in quo retinentur aliae scri-

pturae Sac. Congregationis , penes Secretarium .

Sexto . Idemque Protonotarius curam habeat revidendi Inventarium dictorum processuum , & quatenus non adesset , illud diligenter fieri mandet cum quatuor copiis , quarum una stet penes eundem Protonotarium , altera penes Promotorem , altera penes Secretarium , & quarta in eodem Archivo ; & in fine anni iidem Protonotarius , Promotor , & Secretarius revidere debeant dictum Inventarium , & conferre cum Processibus , ad effectum recognoscendi , an aliquid deficiat , & curandi , ut reportentur , & Secretarius referat in prima sequenti Congregatione .

Septimo . Cum pluries dubitatum fuerit circa intelligentiam Decretorum pag. 28. quod non prius Sedes Apostolica moveri soleat , quam Reges , Principes , & aliae personae authenticae , & honestae instantes supplicaverint Summo Pontifici , & tunc etiam non statim , sed expectare , quod diu pulsetur , nam , si perdurabunt miracula , & supplicantium instantiae , tunc Summus Pontifex , si ei videbitur , committit causam Sacrae Congregationi ; ideo , si ita Sanctissimo visum fuerit , censuit eadem Sac. Congregatio , Commissionem non esse signandam , nisi post elapsum tempus decem annorum a die praesentationis processus auctoritate Ordinaria fabricati , & cum praecedenti rigorosa discussione ejusdem processus cum Scriptura , & Summario , & insuper habitis post decennium a die fabricationis illius novis litteris Episcoporum circa percrebrescentiam famae sanctitatis , & miraculorum , ac devotionis populi enixe pro Beatificatione , & Canonizatione instantis : nisi tamen in aliqua causa ex peculiaribus circumstantiis , Sac. Congregatio existimaverit , anticipari posse tempus in discussione processuum auctoritate ordinaria confectorum , & Sanctissimus hoc approbaverit .

Octavo . In causis Servorum Dei ante Decreta fel. rec. Urbani Octavi introductionis non signentur Commissiones

nes reasumptionis, nisi prius per Sac. Congregationem examinatis processibus tam auctoritate ordinaria confectis, quam auctoritate Apostolica, quatenus adsint.

Nono. Cum in Decreto approbato a fel. rec. Urbano VIII. die 12. Martii 1631. impresso in libello pag. 57. Sacra Congregatio cognoscens, quod in hac re, utpote gravissima, rite, sancteque procedendum est, prohibuerit omnibus, & singulis personis Ecclesiasticis tam Sæcularibus, quam Regularibus, quantumvis speciali nota dignis, ne audeant per se, vel per alios capere informationes super Sanctitate, aut miraculis alicujus, nec ullo modo exquirere, aut obtinere ad hunc effectum extrajudiciales testificationes, aut subscriptiones, sub pœnis arbitrio ipsius Sac. Congregationis infligendis, illud confirmando jussit, quod hujusmodi extrajudiciales attestaciones non solum exquiri, aut obtineri non valeant, sed rursus, quod hæcenus obtentæ, sive in futurum obtinendæ non faciant aliquem gradum probationis, nec inferi possint in processibus tam ordinaria, quam Apostolica auctoritate fabricandis.

Decimo. Subpromotor Fidei a Reverendo Patre Promotore deputatus, cui onus incumbit primo loco spoliandi, & examinandi processus, (ex quibus pendet Beatificationum, & Canonizationum substantia) ad effectum referendi eidem Promotori, debeat hujusmodi munus diligentissime, ac cum omni rigore adimplere, ac Summaria, quæ solent a procuratoribus fieri, antequam typis mandentur, conferat cum processibus, subsecuta attestacione, quod fuerint per ipsum revisa, & in quolibet folio se subscribat: eandemque diligentiam conferendi cum exemplari manuscripto iterum faciat, postquam fuerint impressa, cum iterata subscriptione in fine, quam subsequatur subscriptio, & sigillum Secretarii, nec ante prædictas subscriptiones possint tam Summaria, quam informationes publicari sub gravissimis pœnis tam quoad Postulatores, quam etiam quoad Im-

pressorem arbitrio Sac. Congregationis, seu Eminentissimi Cardinalis Præsecti infligendis. Idemque Subpromotor (quatenus ipse D. Promotor ex diligenti, & accurata revisione processuum, quam facere solet, necessarium, vel opportunum duxerit) teneatur aliud Summarium objectionale ad comprobationem oppositionum conficere, quod Sac. Congregatio plurimum expedire cognoscit ad hoc, ut veritas magis elucescat. Et pro quolibet processu ab eodem Subpromotore examinando in quolibet dubio perfolvatur ei stipendium decem ducatorum auri præscriptum in Decretis generalibus pag. 62. cum declaratione tamen, quod respectu processuum auctoritate Apostolica in specie, qui pluries ad diversum effectum examinari debent, dictum stipendium debeatur pro tribus dubiis tantum, nempe prima vice, quando disputatur validitas, secunda vice, quando disputatur de virtutibus, seu de martyrio, & causa martyrii, & tertia vice, quando disputatur de miraculis, quamvis disputationes alicujus ex dictis dubiis pluries reiterari contingat, seu eadem dubia in diversas inspectiones pro faciliiori resolutione dividantur.

Undecimo. Et, quia materię gravitas, & dignitas exposcit, ut pertractetur, & dirigatur a Viris notæ probitatis, experientię, & peritię, censuit Sacra Congregatio, quod ad conficiendum tam Informationes in factis, quam Summaria, in quibus potissime consistit causarum pondus, assumantur solum Procuratores Collegii Sacri Palatii Apostolici; tribuendo Postulatoribus libertatem eligendi ex dicto coetu, quem voluerint, dummodo quilibet ex eis non possit eodem tempore patrocinari plures causas, quam quatuor, ad hoc, ut eis facilius operam dare possint, sub pœna inhabilitatis amplius scribendi in casu contraventionis: & liceat Partibus in quocumque statu causę, rationabiliter tamen, & prævia licentia Eminentissimi Ponentis, mutare Procuratorem, dummodo alius in ejus locum subrogandus sit de eodem Collegio,

gio, & non habeat in totum plures causas, quam quatuor.

Duodecimo. Advocati vero ad scribendum in Jure assumi debeant ad libitum Postulatorum, dummodo sint ex Collegio Sac. Consistorialis Aulæ, vel ex duodecim aliis approbatis a Sac. Congregatione; ita tamen, ut quilibet eorum sex tantum causas patrocinari possit.

Decimo tertio. Pro mercede autem prædictorum, ac etiam Notarii Sac. Congregatio iussit servari Taxas ab ea diligenter revisas, quæ, ut omnibus innotescant, typis mandari debeant, & in fine Decretorum inseri.

Decimo quarto. Cum etiam observatum fuerit, sæpe Postulatores dare scripturas Medicorum, vel Chirurgorum pro confirmatione miraculorum, & ex alia parte fuerit solitum responderi per Peritos ejusdem professionis, ideo videtur necessarium ad hoc, ut respondeatur secundum artem, quod Eminentiſſimus Ponens deputet ex officio, secreto, ac prævio juramento alium Medicum, & Chirurgum celebriorem, qui respondeat pro veritate ad effectum videndi, an asserta miracula excedant vires naturæ.

Die 15. Octobris 1678. facta per me infraſcriptum relatione Sanctiſſimo præſatorum Decretorum cum eorum integra lectura, Sanctitas Sua laudavit, & approbavit, atque ſervari mandavit, & publicari.

Jo. Baptista de Luca Auditor, & Secretarius Memorialium.

Locus ✠ Sigilli.

Bernardinus Cafelius Sac. Rit. Congregationis Secretarius.

Forma Juramenti Judicum ante inchoationem processuum.

EGo infraſcriptus, tactis Sacroſanctis Evangeliiis coram me poſitis, juro, & promitto, fideliter adimplere munus

mihi commiſſum circa fabricationem proceſſus in Cauſa Beatificationis, & Canonizationis Servi Dei N. Juxta formam Decretorum Sac. Congregationis Rituum, & præcipue noviſſimorum, quæ confirmata fuerunt a Sanctiſſimo D. N. Innocentio XL. Necnon juro, & promitto, religioſe ſervare ſecretum tam de contentis in Interrogatoriis, quam de teſtium depoſitionibus ſuper iſdem, & ſuper Articulis, nec de iis loqui cum aliqua perſona, exceptis aliis Judicibus, & Subpromotore, ac Notario pro eodem proceſſu deputatis, & in Curia excepto etiam Protonotario, ſub pœna perjurii, & excommunicationis latæ ſententiæ, a qua non niſi a Summo Pontifice (excluſo etiam Majori Pœnitentiaro) præterquam in mortis articulo, abſolvi poſſim. Et ita promitto; & juro: ſic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

Idem Juramentum præſtabitur a Subpromotore, & Notario, & in Curia etiam a Protonotario, mutatis mutandis.

Forma Juramenti Teſtium.

EGo infraſcriptus, tactis Sacroſanctis Evangeliiis coram me poſitis, juro, dicere veritatem tam ſuper Interrogatoriis, quam ſuper Articulis, ſuper quibus examinabor, necnon ſervare ſecretum, nec alicui penitus revelare tam contenta in iſdem Interrogatoriis, quam reſponſiones, ac depoſitiones a me factas, ſub pœna perjurii, & excommunicationis latæ ſententiæ, a qua non niſi a Summo Pontifice (excluſo etiam Majori Pœnitentiaro) præterquam in mortis articulo, abſolvi poſſim. Et ita promitto, & juro: ſic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

AP.

APPENDIX TERTIA.

ANTIQUA VITA BEATI ARCHANGELI CANNETI CANONICI REGULARIS CONGREGATIONIS SALVATORIS INSERTA IN PROCESSUM AUCTORITATE ORDINARIA CONFECTUM DIE 2.

MAJI 1617. A VICARIO GENERALI EPISCOPI EUGUBINI,

De qua superiori Lib. 2. Cap. 18. num. 19.

Vita, & Morte di Frate, ovvero del Beato Archangelo da Bologna Canonico Regolare della Congregazione di S. Salvatore, raccolta da diverse persone degne di fede, per un devoto Religioso dello stesso Ordine, & Congregazione.

U' il Padre D. Archangelo da Bologna Figliulo di Facino della nobile Famiglia de Canedoli della Città di Bologna; Quale dalla sua pueritia fu sempre devoto, & spirituale, & molto dedito al Culto Divino, quale sendo ancora di tenera età, per le parti, che in quel tempo regnavano nella Città di Bologna, gli fu ammazzato suo Padre, & Fratelli. Et sendo giunto à una certa matura età; considerando, & conoscendo li travagli, & pericoli di questo Mondo (come haveva già visto, & provato in parte, & li continui lacci del Demonio;) ispirato dallo Spirito Santo, dispose nell'animo suo farsi Religioso, & in se stesso risoluto prese, & si vestì dell' Habito de Canonici Regolari della Congregazione di S. Salvatore, & con molta Devotione, e Santità l'anno 1484. si fece Canonico. Et accadendo, che per santa Obedienza fu mandato ad habitare à Venetia nel Monasterio di S. Salvatore; Et vedendo il Prelato di esso Monasterio la sua integerrima Vita, & sue spirituali attioni, & buoni costumi, & sendo ancor giovinetto gli dette l'offitio di ricevere i

Forastieri, quale con ogni charità, & amore faceva l'offitio di Marta verso gli Hospiti. Accadendo in quel tempo, che quelli, che già havevano ammazzato suo Padre dimoravano per tempo avanti in Venetia, & havendo già questi tali gran dome sticchezza con il Prelato del Monasterio, & un giorno dal detto Prelato quelli furono convitati à pranzo con lui nel Monasterio, & F. Archangelo per esser quello, che attendeva, & serviva ai Forastieri, bisognava; che servisse à tavola. Dove mirando, & riguardando quelli tali più, e più volte, riconobbe uno di quelli essere quel tale, che amazzò suo Padre, à tale, che se gli commosse il sangue, e molto tentato dal Demonio di far la vendetta dei suoi Confratelli contra quel tale. Il devoto Frate Archangelo temendo più Dio, che il Mondo; con l'aiuto del superno lume, volse superare la diabolica Tentatione del Demonio, che già gli haveva messo nel Cuore, in questo modo la superò, che vedendosi acceso, & contaminato dalla colera, finse esserli venuto un accidente, & una indisposizione, si ritirò da servire à tavola per non vedere quelli tali. Dove che col
Di-

Divino ajuto fuggì, & superò tal Tentazione di vendetta, che lui haveria facilmente potuto adempire; secondo che 'l Diavolo li metteva nel cuore contro quelli tali. Finito il Pranzo, & licenziati li detti Hospiti, il Prelato andò à visitare Fra Archangelo domandandoli la causa del suo male, al quale li narrò tutto il fatto, à tale che il Prelato restò molto ammirativo, & molto commendò la sua constantia. Accrescendo ogni giorno di bene in meglio nel santo proposito, & continuamente nella Devotione, & Humiltà, fu fatto Sacerdote, & con quanta devotione, & humiltà prese tal Ordine Sacerdotale, si tace, reputandosi di tale dignità esser' indegno: Et vedendo, che il conversare, & praticare con gli altri Frati gli raffreddava lo spirito del buon proposito, perche lui desiderava, & appetiva luoghi solitarij, per darsi meglio alla Vita Spirituale, la Santa Obedienza lo mandò à stantiare nel Monasterio di S. Antonio di Venetia, nel quale Monasterio stette per anni tre, poi fu mandato à S. Salvatore di Venetia, & ivi dimorò per anni cinque; Poi ritornò al Monasterio di S. Antonio, & ivi stette per spatio di anni dui: Di poi fu messo per il Monasterio à Trevisi, & ivi dimorò anni tre. Et quantunque tali mutationi li fosse molesto, e grave, però non mancò mai del suo buon proposito, la notte, & il giorno mai mancava per suo sollazzo di ritrovarsi in Choro à laudare, & benedire il Signor Dio, & à tutte l'altre osservanze della Congregatione, & per sua devotione ogni giorno celebrava la Messa, & pregava il Signor Dio, che li desse gratia di pazienza, & che gli preparasse in qualche luogo una stanza solitaria, per possèr meglio vacare, & darsi meglio alle sue Devotioni, & Orationi. Sentendo dire à molti, come à Gubbio vi era un nostro Monasterio di S. Ambrosio molto propitio, & atto à chi si volesse dare alla Vita Solitaria, & Contemplativa, e molto devoto sito, nel qual luogo per alhora non vi stava il Priore, ma

Tom. XIV.

solo doi Frati, & dal Monasterio di S. Secondo era dato, & amministrato il vitto, & vestito, perche tutta l'intrata, & facultà, che gode il Monasterio di S. Secondo, era del Monasterio di S. Ambrosio. Ma per esser il Monasterio di S. Secondo più capace di habitatione, la Congregatione dette, e concesse dette intrate, & facultà al detto Monasterio di S. Secondo. Intendendo questo F. Archangelo, supplicò con grande instantia al Reverendissimo Padre Generale, & Visitatori della Congregatione, che per loro benignità li volesseno compiacere di andare, & possèr habitare al detto Monasterio di Santo Ambrosio, acciò nel servizio spirituale meglio si potesse esercitare. Dove che l'anno 1498. conseguì tal gratia, & ivi per spatio di sette anni continul habitò, dandosi à continui digiuni, vigilie, & Orationi, Astinenze, & Meditationi, e parte del giorno à grandi essercitij corporali per macerazione della carne, per ridur' il corpo alla spiritual servitù. Nel qual luogo cavò, & fece una cisternetta per suo servizio, qual poi fu restaurata la bocca, & intorno l'anno 1502. & ivi vi edificò una celletta sequestrata dalla comune habitatione, dove lui stava parte del giorno alle sue Orationi, & Contemplationi. Vedendo il Nemico dell' humana Natura Diavolo Infernale, che tanto assiduamente si dava al servizio dell' Altissimo messe in mente alli RR. Padri per cattiva suggestione d'alcuni suoi emuli, che lo doveffino levare da S. Ambrosio, allegando alcune falsità contra di Fra Archangelo, à tale, come naturalmente l' humana persona è più dedita à credere il male, che al bene, di maniera che hebbe più forza la bugia, che la verità. L' anno 1505. per santa obediencia dalli Reverendi Padri fu mandato al Monasterio di S. Salvatore di Venetia, & ivi habitò per un' anno sempre col suo solito obsequio verso il Signor Dio. L' anno 1506. vedendo, & udendo li Reverendi Padri la sua buona vita, & suoi buoni essemplari costumi, lo fecero Vicario del

T

Mo.

Monasterio Nostro di S. Daniel in Monte, fuori della Città di Padova per spatio di dieci miglia contra ogni suo volere, & contra ogni suo desiderio; nel qual luogo dimorò per un' anno. Poi fu fatto Vicario del Monasterio dell' Isola fuori della Città di Vicenza sette miglia, & ivi dimorò per dui anni sequenti, cioè 1508. & 1508. Ma di tale offitio, & manco d' alcun' altra sorte di dignità, fu mai ansioso, & desideroso ma gittato da se ogni sorte d' Ambitione, & calpestato, e messo sotto à piedi ogni sorte di dignità, ma tutto il suo intento, e desiderio, altro non era, che la solitaria vita, altro non desiderava, che la quiete dell' animo per possèr meglio congiungersi con il suo Creator Dio. Altro non desiderava, non appetiva, che la stanza del Monasterio di S. Ambrosio, qual vedeva esser molto atta, & commoda alla Contemplatione, sì come era la sua buona volontà, & intentione (che certo è logo da ridursi, e darsi alla vita contemplativa) Alla quale intentione, e giusta dimanda li ottimi, & RR. PP. di quel tempo lo vollero consolare, massime accertati, che le calunnie dei suoi Emuli erano falsissime, & anco acciochè appresso l'onnipotente Dio mandasse in salute della Congregatione li suoi infocati Pregghi; l' anno dunque 1509. fu rimesso al sopradetto Monasterio di S. Ambrosio, con un Compagno detto F. Antonio Maria da Padova, nel qual luogo secondo il suo Costume, & riscaldato più che prima nel divino Amore, giorno, e notte non cessava dalle sue sante Operationi, & Orationi della sua vita spirituale. Era in quel tempo uno Eremita nominato F. Thomaso da Fabriano, persona idiota del terzo Ordine di Penitèntia di S. Francesco, quale habitava alla Chiesa di S. Nicolao in una Casella sequestrata à canto il Monasterio, che à lui era già stata donata con alcun' Horto; quale per tempo avanti era stato huomo cattivo, & ridotto alla vita solitaria, quale per la buona fama udita di F. Archangelo, molto deside-

rava havere sua amicitia, quale ogni giorno andava à Santo Ambrosio à udire la Messa, che Fr. Archangelo continuamente ogni giorno celebrava. Et havendo pigliato sua domesticanza dopo Messa spesso havevano Spirituali colloqui insieme, & da lui si confessava. Et accostandosi alla familiarità, & ammonitioni, avvertimenti, & essempi del devoto Padre F. Archangelo, di modo che di lupo diventò Agnello, & in tal modo si ridusse alla vita spirituale per mezzo della buona ammonitione, & essempi del Padre F. Archangelo, che la Città di Gubbio era tenuto persona molto spirituale. Qual F. Thomaso molte attioni spirituali ha riferito della Vita del Padre F. Archangelo, e testificò, che per mezzo suo si era ridotto buon servo di Dio, & haver superato molte acerbe Tentationi Diaboliche. Et accrescendo ogni giorno la fama della bontà del P. F. Archangelo, la quale risplendeva à tutti per li buoni essempi, & spirituali parlari, che à tutti dava mirabili, & spirituali contenti, & specialmente à quelle Signore d' Urbino, massime la Signora Duchessa Elisabetta Gonzaga Vedova per la morte del Duca Guidobaldo secondo Duca d' Urbino; & la Signora Emilia di Casa Pra moglie del Signor Antonio Feltrio, alle quali Signore era molto caro, al quale prestavano molta fede per la sua buona vita, che loro vedevano & che universalmente sentivano raccontare.

Qual Signora Emilia donò al Monasterio di S. Ambrosio tutto il corpo del Divino Offitio stampato, & annotato, & legato tutto in Corame Rosso. Et molte altre persone, che nelle loro affitioni, e travagli à lui ricorrevano, & a tutti dava speranza, e conforto, di modo che tutti si partivano consolati, & allegri in tutte le cose, che predicava, venivano ad effetto, che lui aveva lo spirito di Profetia. Riferisce F. Thomaso Eremita come Francesco Maria Duca d' Urbino intendendo il buono odore della santità del P. F. Archangelo, che molte cose lui predice-

diceva (come che avesse spirito Profetico) dove che acceso di molta fede, e devotione, sendo in una guerra molto periculosa, della quale temeva assai; Mandò un suo fidato à Gubbio al P. F. Archangelo per consiglio, & che dovesse fare oratione per lui. Al quale rispose il P. F. Archangelo, che sendo lui huomo peccatore, non meritava essere esaudito; ma che lui non mancaria di fare la Charità, & obediencia, e disse à quel mandato, che dovesse ritornare à lui il giorno seguente à S. Ambrosio; Il P. Archangelo si mise in oratione, & ivi stette in oratione per spatio di 9. hore continue. Et il giorno seguente riferì à quel Mandato, che dicesse al Signor Duca, che li suoi negotij passariano bene, & così fu fatto.

Si come la lucerna ardente non può stare ascosa, così la fama del Padre F. Archangelo ogni giorno più cresceva. Essendo un certo Fisico allora Medico della Città di Gubbio, nominato m. Antonio di Nicolò Acquisti da Castiglione Aretino, quale aveva condotto à Gubbio tutta la sua Famiglia, & il P. F. Archangelo per cagione d'una sua infirmità aveva fatto amicitia con questo m. Antonio, quale talvolta volentieri haveva colloquio col P. F. Archangelo, massime per aver sentito la sua buona fama di sua Visa; Et havendo questo m. Antonio la sua moglie di Mathia, & una sua Nuora d. Maria Christofana moglie di Baldo suo Figliuolo, due veterande, e devote, & spirituali donne; le quali havendo per mezzo del d. m. Antonio molta familiarità con una Monaca del Monasterio di S. Spirito di Gubbio, quale era molto spirituale, & era tenuta per santa, & con lei hebbero colloquio insieme raccontandoli le sue tribulationi, & come desideravano vedere, & parlare con il P. F. Archangelo, che intendevano, che era appresso Dio di Santa Vita, ma intendevano, che lui non parlava à Donne. Rispose quella Santa Monaca, che ogni volta che voi li volete parlare, io vi farò una poliza, & quantunque io non l'abbia mai visto; nè

parlato, ma come li darete la mia poliza per parte mia, lo vederete, e parlarete.

Andando le devote donne à S. Ambrosio, & ricevuta la poliza, venne alla porta con gran domestichezza, & benignamente ascoltate le loro gran tribulationi, & affanni molto le consolò, di maniera che restorno molto satisfatte, e tutto quello, che gli predisse venne ad effetto.

Havendo d. m. Antonio Acquisti una Figliuola, la quale la voleva maritare, la qual fanciulla desiderava più presto farsi Monaca, che maritarsi, il Padre F. Archangelo gli disse più volte à m. Antonio, & à M. Mathia sua Madre, che il Signor Iddio voleva per lui detta Fanciulla Vergine, & non maritata, & non credendo alle parole del P. F. Archangelo; di modo che statuito il giorno di far lo spotalitio, la Fanciulla s' infermò, & in brevi giorni rendette lo spirito al Signore suo sposo, si come gli aveva predetto il P. F. Archangelo.

Essendo il Magnifico Giuliano de Medici Fratello di Papa Leone X. a questi tempi in la Corte della Città d' Urbino quanto quella fioriva d' huomini Illustri virtuosi, e dotti: qual Magnifico Giuliano per le parti era stato cacciato, & espulso dalla Città di Fiorenza; Et sentendo la buona Fama del P. F. Archangelo da molti, & specialmente da quelle Illustri Donne, a la Signora Duchessa Elisabetta, & la Signora Emilia, fu effortato, che andasse à visitare à Gubbio il P. F. Archangelo, che da lui faria molto consolato. Dove che il Magnifico Giuliano non volle tradire alle molte effortationi di molti altri suoi Amici, andò à Gubbio à ritrovare, & visitare il P. F. Archangelo, & à lui espone, e narrò tutti li suoi travagli, e la sua mala fortuna, & dolendosi assai della sua disgratia, con molte parole delle sue tribulationi, Il P. F. Archangelo, inteso che hebbe il tutto, lo consolò assai, che stesse di buona voglia, & che si confidasse in Jesu Christo, & che il

giorno seguente dovesse ritornare a S. Ambrosio e dopo molti colloquij il Magnifico Giuliano si partì molto ripieno di consolatione. Il giorno seguente ritornò il Magnifico Giuliano al P. F. Archangelo, e dopò molte parole spirituali, gli disse, consolatevi nel Signor Dio, & in lui sperate, sappiate, come voi presto sarete consolato, & la vostra casa più che sarà essakata, & ogni vostra tribulatione tornerà in gaudio, & allegrezza, & non varcò molto tempo, che suo Fratello fu fatto, e creato Papa, e fu nominato Papa Leon X. Et sendo ritornato il Magnifico Giuliano in Fiorenza con molto fausto, & con molto honore, & gloria. Et ricordandosi di tutto quello, che gli haveva predetto il P. F. Archangelo, in questo tempo venne à morire l' Arcivescovo di Fiorenza, & il Magnifico Giuliano, quale per la generosità dell' Animo, & memorevole dei Benefitij, mandò un suo Servitore à Gubbio con denari, & cavalcature al P. F. Archangelo, che lui non restasse per causa alcuna, che lui dovesse andare à Fiorenza. Et giunto a Fiorenza al nostro Monasterio di S. Donato in Scopeto, fu dal Prelato benignamente ricevuto, & riposato alquanto, poi andò à visitare il Magnifico Giuliano, & con quanta allegrezza, & amorevolezza, & grata accoglienza hebbe à vedere il P. F. Archangelo, non si potria narrare, e dopo molti parlamenti gli narrò qualmente sendo morto l' Arcivescovo di Fiorenza, desiderava, che lui fosse, & accettasse l' Arcivescovato; Il P. Archangelo, che non appetiva, nè desiderava simili officij, & dignità, & con molte efficaci ragioni li contradisse non esser buono, nè atto, nè sufficiente à tal dignità, & mai ad alcune sue ragioni volle consentire, come quello, che haveva calpestato, conculcato sotto à piedi gli honori, & glorie del Mondo, sapendo di quanto gravoso peso, & di quanta importanza era l'esser Pastore, & avere à render ragione dell' Anime à se commesse. Ma ben desiderava, che il Monasterio di S. Ambrosio ha-

vesse tanta rendita, che vi potesse stare, & habitare, & vivere cinque, o vero sei Frati; & desiderava che in essa Chiesa di S. Ambrosio gli fosse data, & concessa tutte le stationi, e perdoni, che erano dentro, e di fuori della Città di Roma. Il Magnifico Giuliano gli promise, che di tal domanda, che haveva fatto, stesse sicuro, che juxta suum posse, operaria con il Pontefice, che conseguiria il suo desiderio; & volendo altro, che domandasse. Il P. F. Archangelo disse, che per allora non voleva altro, & stando alquanti pochi giorni, desiderava ritornare alla sua solita quiete, & orationi, e tolto licentia si mise in cammino, insieme col suo Compagno F. Antonio Maria da Padova, per ritornare à S. Ambrosio; Et per la strada gli prese la febbre, di maniera che à pena si condusse a Castiglione Aretino, & con figurata andò à casa di Baldo Figliuolo di m. Antonio Acquisti (ma già m. Antonio era morto) dal quale fu benignamente ricevuto, & accarezzato similmente da do: Matthia, & do: Christofana moglie del d Baldo, che già à Gubbio con esse haveva domestichezza. Dal qual Baldo, & sue donne sempre gli fu amministrato tutto quello, che alla sua infirmità faceva bisogno, con tanta charità, quanta mai si può dire. Et stando così ammalato, parlando do: Mathia domesticamente con il P. F. Archangelo, dicendo, Padre mio dubito rimaner cieca, per quanto li medici mi hanno detto; Et io più presto mi eleggeria la morte, che restar cieca, perchè non mi sento habile con pazienza sopportare tale infirmità. Et pregava, & si raccomandava, che pregasse Dio per lei; e più volte replicando, che lei più presto moriria, che vivere in quella cecità. Et rispondendo il P. F. Archangelo, tanto che più presto vorreste la morte, che perdere la vista, della qual cosa spero nel Signor Iddio, che ci concederà questa gratia, che Voi domandate. Et nel tempo, che la luce gli cominciò fortemente à mancare lei s' in-

l'infermò, in breve tempo morse, e tutti quelli di casa si ricordano de le parole, che il P. F. Archangelo gli aveva predetto. Et lamentandosi Baldo sopradetto con il Padre F. Archangelo di sua Madre, ch' ella era molto strana, & crudele verso di lui, & dei suoi Figliuoli; Il P. Archangelo rispose, Figliuol mio habbate pazienza, accarezzate vostra Madre per amore di Dio, che poco tempo vi darà fastidio, & in breve tempo, come e detto di sopra, morse. Accrescendo di giorno in giorno la febre, & il male l'aggravava, non mancando però la cura de' Medici, & Medicine, & buon governo, & buona servitù, che gli facevano quelle spirituali donne con amore, e charità incredibile. Et conoscendo lui esser a l'ultimo della vita sua, disse a quelle donne, Madre, e Sorelle mie Mathia, e Cristofana, voi poco tempo mi cibarete. Et quelle timorosamente rispondendo; Noi forse non vi satisfacemo, ma noi piglieremo altre donne, che faranno, & vi governeranno meglio di noi secondo il vostro gusto. Rispose il P. Archangelo, io son stato governato, & cibato benissimo a sufficienza in tutte le cose, il Signore Iddio ve lo rimeriterà per me. Et così stando, & conoscendo il suo ultimo giorno chiamò F. Antonio Maria suo compagno, & gli disse, andate presto, & scrivere al R. Padre Generale in mio nome per l'ultima mia lettera, & similmente al Signor Duca d'Urbino in mio nome, che questa sarà l'ultima, che io gli scrivo. Ma quello, che in esse lettere si conteneva, non s'è potuto sapere. Andando F. Antonio Maria a fare la S. Obbedienza dello scrivere, secondo che gli era stato imposto, più volte lo fece sollecitare, perchè lui si sentiva voler render l'Anima, & lo spirito al suo Signore Iddio. Ultimamente non avendo pienamente scritto lo fece venire a se, che l'aiutasse a vestire, & vestito prendendo il suo bastone si mise a sedere, dicendo al suo Compagno, che gli raccomandasse l'Anima (ma

prima aveva ricevuti tutti li Sacramenti) & lui rispondendo Amen. Et così dicendo, In manus tuas Domine commendo spiritum meum, spirò, rendendo l'anima al suo Creatore Dio, à di 16. d'Aprile. Et alli 17. Aprile, dal sopramemorato Baldo Acquisti, secondo il costume della S. Christiana Chiesa, honoratamente fece preparare gli essequij nella Chiesa di S. Francesco, con quante Messe, & Religiosi, che dentro, e fuori di Castiglione si puote avere, & nella d. Chiesa di S. Francesco fu messo in una cassa non sotto terra, ma fu fatto un deposito, & ivi con molto honore racchiuso dentro. Certi suoi vestimenti di farza, che erano restati in casa del detto Baldo, quali erano tutti tenghiati, & mangiati dalle tarme, quali tenevano con devotione, quali da un nostro Padre forno bruscianti; & vi è restato il suo bastone, il suo Brachiere, & le sue Calze di lino, sane, intiere, dalli piedi fino alla cintura non scavezze, quali tengono per memoria del P. Archangelo.

Sentendo li nostri Reverendi Padri di S. Secondo, e tutta la Città la sua morte, si procurò di farlo portare a Gubbio. Ma prima avanti fosse levato dalla Chiesa di S. Francesco di Castiglione, ove era stato fatto il Deposito, bisognò dare à quel Guardiano del Monasterio di S. Francesco, nominato Fra Marco, Ducati tre per mancia per l'amor di Dio. Et così honoratamente si partirono da Castiglione, & per strada dove passavano gli era fatto molto honore, e riverenza, si come era condecante, & che meritava la sua Santa Vita. Et sentendo li Consoli della Città, che alhora risedevano nel Palazzo della Communità, come tal Corpo era appresso alla Città di Gubbio, per il buon odore, e Santa Vita, che nella Terra aveva sempre dato; Ordinarono con tutto il Magistrato insieme, che tutta la Chieresia, Preti, e Frati, & Fraternite andassino incontro à quel Santo Corpo, & farli quell'honore, che meritava la sua integrità di Vita;

Vita ; Et li Nostri Frati insieme con S. Antonio Maria , che mai per strada non l'abbandonò , & gli altri Religiosi , che in Gubbio si trovavano , con gran pompa , e suoto di tutta la Città l'accompagnò al Monasterio di S. Ambrosio , strada à quel tempo molto ardua , e faticosa , & ivi nella Capella della Madonna fu collocato , all'ultimo quasi del Mese d'Ottobre 1513. con gaudio , & giubilo spirituale .

Un certo Cecco da Cortona lavoratore de Frati di S. Pietro de Giubbio , quale stava affi Puchelli , contado della Corte della Città , essendo attratto d'una Gamba , che andava con li bastoni , cioè croccie , raccomandandosi al B. Archangelo , mentre che il suo Corpo era portato a S. Ambrosio alla sepoltura , & accompagnandolo il preminato Cecco , se li raccomandò con gran devotione , pregando , che li fosse restituita la sanità , fu liberato per li meriti suoi , avanti che il predetto Corpo giungesse alla Chiesa , & ivi lasciò le croccie , ovvero bastoni , & se n'andò a casa sua sano , e salvo , come se mai non haveffe havuto tale infermità , & fu del 1513. Et di più ancora si avotì della Rottura , e fu integramente sanato .

Un F. Silvestro del 3. Ordine di S. Francesco , quale habitava nel Monasterio di S. Nicolò appresso S. Ambrosio , & essendo rotto dalle parti di sotto da tutte due le bande , mentre che accompagnavano il B. Archangelo alla sepoltura , se gli avotì con grandissima devotione , se lui fosse sanato di quella rottura , che gli faria fare una Tavoletta , e fatto che lui hebbe il Voto , fu liberato per li meriti del B. Archangelo .

Un Nepote di Cecco da Cortona essendo rotto , fu raccomandato al B. Archangelo , fu liberato .

Una Donna moglie di Bartoccio del Zeppa dal Bottone della Villa di casa Morcia Contado di Gubbio , essendo un suo Figliuolo infermo , cioè tutto rotto , e guasto dalle parti di sotto , lo raccomandò al B. Archangelo , che pre-

gasse Dio , che gli volesse donare la sanità , che lei farebbe dipingere il miracolo in una tavola , & la metteria alla sua Sepoltura , & faria celebrare una Messa in la Chiesa di S. Ambrosio , & fatto il Voto fu liberato da quella Infermità a di 8. di Gennaio 1514.

Un povero vecchio , quale haveva perso la vista , si raccomandò con fede , & gran devotione , che Dio gli restituisse il lume de gli occhi , & fatto che lui hebbe il Voto di portarli una tavoletta col miracolo dipinto , fu illuminato per li meriti del B. Archangelo .

Una Donna , la quale haveva un suo figliuolo rotto dalle parti di sotto , fece voto al B. Archangelo , che se il suo Figliolino fosse liberato da quella infermità , che lei faria dipingere il miracolo , & fatto che lei hebbe il voto , il Figliuolo rihebbe la sanità .

Una Donna , la quale per otto anni era stata affatturata ; & stava continuamente fuori di memoria , in modo tale , che sempre desiderava di far male , & era del continuo tenuta legata , & non trovando alcun remedio al suo male , fu avotita al B. Archangelo con gran devotione , & per li meriti suoi da Dio fu integramente liberata da quella Infermità .

Uno da Urbino , il quale era venuto nudo a visitare il Corpo del B. Archangelo , gli fu domandato dalli Frati la causa , perchè haveffe fatto tal voto ; rispose , che per tali voto il B. Archangelo l'haveva liberato dal mal caduco , & questo fu del 1521.

F. Andrea da Civitella , quale stava per Conventuale a S. Ambrosio , essendo aggravato da una gran Febbre , & afflitto da grandissimi dolori di capo , in modo , che non trovava luogo , si raccomandò a Dio , & al B. Archangelo , e ricevette la sanità .

Una Donna , quale haveva doi Figliuoli , quali erano in discordia infra loro , per volersi partire d'assieme , & la predetta Madre ne haveva gran dolore nel suo Cuore , dubitando che non si amazzassero insieme , & fece voto al B. Ar-

B. Archangelo se si patificavano insieme, senza farsi dispiacere, che lei porteria un Cuore di cera alla sepoltura del B. Archangelo, & ricevette la gratia.

Una Donna, quale era inferma, & haveva portato un Verme in Corpo doi anni, & gli dava molta molestia, & non l'haveva mai possuto gittar fuora, si avoti al B. Archangelo, & subito lo vomitò, & lei fece fare un Verme d'Argento.

Un huomo, ch'haveva una Figliuola, la quale era stata da sei mesi cieca, suo Padre fece voto di mettere una Torcìa alla sepoltura del B. Archangelo, che lui pregasse Dio, che illuminasse la Figliuola, e fatto il voto, ritornò la vista alla Figliuola per gratia di Dio, & per li meriti del B. Archangelo.

Una Donna del Contado di Perosa, la quale era gravida, & stette inferma dalla Quaresima fin' alla Festa di S. Gio: Battista, & non poteva per alcun modo guarire, & stava spesse volte, come morta, fu dalli suoi Parenti devotamente raccomandata al B. Archangelo, che se lui guariva, verria a visitare il Corpo suo, & gli offerirebbe la Camisa, & una Veste, che portava in dosso, & gli offeriria un doppiero, & così fece, & fatto il voto fu liberata.

Una Donna, quale haveva portato una grave infermità in un braccio, fece voto al B. Archangelo, se lei guariva, che li portaria un braccio di cera, & fu liberata da quella infermità per li meriti del B. Archangelo.

Uno de Perosa gli fu data una gran Ferita su la Testa, in modo, che si credeva morire, non trovava riposo, fece voto al B. Archangelo, se lui guariva, che verria a visitare la sua sepoltura, & li porteria una bella Testa di cera, & fatto il voto, par che gli cessasse il dolore della Ferita, & presto fu liberato per li meriti del B. Archangelo à dì 23. d'Agosto 1522.

Berardino d'Assisi se voto al B. Archangelo di venire scalzo alla sepoltu-

ra sua, se lui impetrava gratia da Dio, che lui, & il Figliuolo faccessino pace con un suo nemico, & fatto il voto ricevette la gratia, fu del Mese d'Agosto 1522.

Un Giovane si tagliò un ginocchio con un'Accetta, rimasto stropicciato, si raccomandò al B. Archangelo, & fu liberato.

Un Giovane del Contado di Gubbio essendo gravemente Infermo di Febre, di modo che stava per morire, e già segnato con la Candela benedetta, fu avotato al B. Archangelo, che se lui guariva, veniria a farli dire una Messa, & offerirli una candela d'un bolognino, & fu sanato per gratia de Dio, & per li meriti del B. Archangelo, à dì 3. Marzo 1525.

Angelo di Betto da Fossato haveva una sua Figliuola d. Agostina, la quale haveva havuto paura, & portò questa Infermità 3. anni, il Padre la votò al B. Archangelo, e fu liberata 1532.

Un'huomo chiamato Pantaleone da Fossato, havendo un suo Figliolino aggravato di Febre, in modo, che stette tre giorni continui per morire, & non pigliava cibo, fu avotito alla Madonna, & al B. Archangelo, se lui guariva menarlo a visitare la sepoltura del B. Archangelo, & farli dire una Messa, & fatto il voto, il Figliolino cominciò a pigliare il cibo, & presto fu sanato per li meriti della Madonna, & del B. Archangelo.

Fu referito, che un certo m. Benedetto di Ser Restoro da Fiorenza, sendo ammalato della rottura à mal modo, & non trovava alcuno rimedio, che volendosi far castrare, li Medici dubitavano della sua vita, per esser lui di grande età, & portando il male addosso stava continuamente in gran dolore, e tormento. Et andando a Castiglione Aretino per certe sue facende, & intendendo la Fama del B. Archangelo, come ad altri, per la Fede grande, che havevano havuta in lui & à molti haveva prestato, & fatto molti beneficij; dove che acceso di devotione, & intendendo, come in casa di m.

An-

Antonio Acquisti vi era il Brachiere, che portava il Beato Archangelo, & havendo fede, che portando d. Brachiere lui guariria di quella Infermità. Qual Brachiere dimandandolo à quelli di casa di m. Antonio, gli fu prestato, quale lo portò circa 20. giorni, ovvero 30. & con l'ajuto di Dio, & meriti del B. Archangelo, fu liberato di d.

Infermità della Rottura.

F. Pier Francesco da Bologna.

F. Antonio da Bergamo.

F. Gio. Andrea da Venetia Bagnano.

F. Thomafo da Fabriano del terzo

Ordine di S. Francesco di Peniten-

tia Eremita habitante a S. Nicolò.

Betto di Compagnone suo Familiare.

A P P E N D I X Q U A R T A

VITA SANCTI BOLONII, SEU BONONII EXTRACTA
EX ARCHIVO CAPITULI CATHEDRALIS SANCTI
EUSEBII VERCELLENSIS, ET AD AUCTOREM
MISSA AB EMINENTISSIMO DOMINO CAR-
DINALI FERRERIO EPISCOPO VERCEL.

De qua superiori Lib. 2. cap. 18. num. 20.

*Extracta ex Archivo Capituli Cathedralis Sancti Eusebii Vercellensis In Codice per-
versus characteribus antiquis in pergamenò manu conscripto, in quo habetur
Textus Sacer Libri Sapientie, & Libri Job, & in quo leguntur gesta,
& passionès multorum Sanctorum, post vitam Sancti Augustini
legitur vita Sancti Bononii Abbatis, prout sequitur.*

INCIPIT VITA SANCTI BONONII ABBATIS.

Eatus igitur Bononius, Bononiæ oriundus fuit, ibique a pueritia se sub Monastico prætextu Divinæ Servituti mancipavit. Inter cujus crepundia plurima claruere virtutum insignia. Quod a primæva ætate meditatus quid futurus erat sicut legerat, utpote omnem vitam Sapientis esse meditationem mortis, quotidie moriebatur mundo, ut viveret Christo. Quatuor principales virtutes Scripturarum assertionibus noverat appetendas, prudentiam, justitiam, fortitudinem, temperantiam, ita sibi invicem connexas, & mutuo coherentes, ut qui unam non habuerit

omnibus careat. Quas omnes sic habuit vir Venerabilis, ut tamen emineret in singulis. Mundum, & ea quæ mundi polthabuit, Domino adhæsit, Sæcularia judicia contempsit. Legerat enim primam virtutem Monachi esse, hominum judicia contemnere, & semper Apostolicam Sententiam ad memoriam revocare, Si adhuc hominibus placerem, Christi Servus non essem. Cumque per annos aliquot in eadem Urbe in Monasterio Sancti Stephani carnem suam crucifixisset, & ætatis ac morum perfectione adolevisset, charismata meliora æmulatus excellentiorem viam est aggressus. De terra, & cognatione sua, & patria Domo exiit: trans maria se-

cessum Solitudinis juxta Babilonem e-
legit ibi, freno durioris, & super mo-
dum contentioris vitæ corpus suum per-
domuit, omnibus carnis illecebris trium-
phato agonitheta expugnavit. Fama igitur
ejus boni odoris per totam Ægyptum
flagrante, Principes Ægypti & potior
pars populi mira dilectione cæperunt eum
amplecti, adeo ut darent ei optionem
quod vellet faciendi. At cum frequenter
hoc facerent, gavisus Sanctus Pater Bo-
nonius Deo gratias egit, per quem barba-
rica feritas quievit, & in mansuetudinem
conversa siluit, insuper inter sævitiam
barbarorum intrepidus maneret ad per-
ficienda universa opera Christianorum.
Primum itaque suarum virtutum Spi-
rituale jecit fundamentum laborando ad
reparationem Ecclesiarum barbarica va-
statione dirutarum. Idem quampluri-
mas reparavit, monasterium condidit,
in quo Abbatem, & Monachos ordi-
navit, quorum vitam secundum regu-
lam Sancti Benedicti instituit, de loco
ad locum transibat, Verbum Dei semi-
nabat, fides credentium crescebat, ad
quorum informationem multis signorum
miraculis coruscans alios ad fidem tra-
hebat, & sicuti ager terræ bonæ fru-
ctum centesimum, sexagesimum, & tri-
gesimum producebat. Cumque quadam
die ingressus navem cum mercatoribus
illius Regionis Alexandriam peteret,
valida & inevitabili procella subito æ-
quore turbato nullam evadendi jam spem
habentes clamabant omnes in tanto di-
scrimine constituti dicentes, Serve Dei
ecce miserabiliter perimus, & tu no-
biscum, sed secundum tuam prædica-
tionem, talem credimus Deum tuum,
si oraveris ad eum, liberabit te, & nos
tecum, & liberati vovemus nos Sacra-
mentum Baptismatis a te omnino sus-
cipere, & perfecte credere in eum.
Ad cujus orationem repente vehemens
maris commotio sedata siluit, & navis
a Deo directa, felici cursu portum A-
lexandriæ sicut optaverant, intravit. Et
statim de navi egressis, ac de manu
mortis Deo miserante ereptis, vir Dei
sæpe memorandus Sacramenta Baptis-
matis tradidit. Per totam Alexandriam

Tom. XIV,

rumor beatæ ejus opinionis sonavit, quia
per eum multa virtutum signa ibi Do-
minus ostendit. Et ne humanus favor,
ut sæpe assolet, ejus mentem velo in-
solentiae obduceret, clam locum dese-
ruit, pristinam Babilonis solitudinem
repetens, vigiliis, jejniis, orationibus,
& universis sanctis operibus vacavit,
vias vitæ quamplurimis monstravit,
arque ut omnes lucrificeret vir justus,
omnibus est omnia factus. Non adula-
tione per potentiam appetebat potentes,
nec fastidio aspernabatur Superbos, &
insolentes, memor illius invectionis,
quam comminatus est Dominus, popu-
li seductoribus dicens, vix vobis qui
consuitis pulvillos, & cervicalia sub
omni cubitu ad decipiendas animas, ec-
ce ego distrumpam eos de brachiis ve-
stris, ut non ultra capiat animas vo-
lantes, quoniam nec prospera extolle-
re, nec adversa noverant inclinare; pau-
peres sustentabat, divites ad beneficien-
dum admonebat; mollia strata non ha-
bebat, sed supra duram humum, sub-
jecto cilicio, & lapide capiti subposi-
to quiescere consueverat, si quies est
dicenda, quæ jugibus orationibus dies
& noctes continuabat, & membra sua
mortificabat, secundum illud Davidi-
cum, Lavabo per singulas noctes le-
ctum meum, lacrimis stratum meum
rigabo. Per idem tempus per univer-
sam Ægyptum erat ingens luctus, in-
ter Babiloniorum enim ac Romanorum
Reges gravissimæ seditionis creverat tu-
multus, & facto conflictu inter eos,
plurimi Ægyptiorum occubuerunt, Ro-
mani vero multi perierunt, & trium-
pho Christianis non feliciter succeden-
te, multo plures in Captivitatem ducti
sunt, inter quos Petrus Divæ memo-
riæ Venerandus Antistes Vercellenlis
vinculus, & carcere petrusus aderat, qui
nimia necessitate coactus, cautissime in-
quirebat, si quem forte Christianum in
eadem Regione invenire posset, cujus
consilio fretus liberari sperabat, & in-
cessanter ex hoc ad Deum miserabiliter
suspirabat. Sed quia certum, imò &
certissimum est, quod Deus in se spe-
rantes non deserit, Sanctum Bologium

V

ibi-

ibidem esse Domino revelante cognovit, quem ad se devotissime accersivit, & causam Captivitatis, ac miseriz suæ, ac ceterorum per ordinem innotuit; postremo ut sibi, & reliquis per misericordiam conscenderet rogavit, videlicet, ut Paganorum nexibus absoluti de tam durissima Captivitate exirent, & in patriam duce Deo, & Sancto Bononio redirent. Tunc Pater Sanctissimus magistris Carceris pretium dedit, & locum ad Captivos consolandos introcundi accepit. Cum quadam die Rex Babilonis per pomerium arboribus, quibus balsamum funditur, constitum nimia jucunditate deambulare, gratiores Domestici ejus, inspirante Deo, quadam concordiz regula ad invicem consentientes supplices rogabant eundem Regem, ut Votis Sancti Bolonii adquiesceret, Captivos, videlicet Christianos Vinculis Carceris absolutos eidem traderet, & in patriam redeundi licentiam eis cum eodem beatissimo Dei cultore, clementer concederet. Tunc Rex uxoris, & domesticorum precibus motus, Sancto Bolonio adquievit, Captivos sibi quos tenebat, reddidit, insuper navigium quo singuli ad sua remearent, & omnia navigantibus necessaria contulit. Igitur Sanctus Bolonius navem ingressus Jerosolimam venit, & inde pertransiens in montem Sinai locum suæ habitationis elegit, ut sicut Moyse ibi olim suscepit legem Dei, in eodem loco Christi Confessor adipisceretur gratiam Spiritus Sancti, deinde venit Constantinopolim. Tunc Custodes navium, videntes tantam multitudinem Captivorum pavescences speraverunt paratas esse adversus eos insidias inimicorum, & exceptoribus ad palatium missis, ex Imperiali edicto omnes sunt capti, & carcerali custodiæ mancipati. Cumque illius Urbis Dei cultores ereptionis eorum causam Deo monstrante cognoscerent, apud Imperialem potestatem operam dederunt, ut iniuste capti absolverentur, & in patriam suam cepto cursu feliciter reverterentur. Quorum precibus Imperialis potestas annuit, omnes enim de Car-

cere eductos absolvit, & ex ærario Imperii ditatos navigio quo advenerant, cum omnibus quibus indigebant misericorditer restituit. Inde cum gaudium singuli ad propria sunt reversi. Petrus Vercellensis Episcopus pristinz suæ Sedis jure est restitutus, & ibi præfuit multis temporibus. Interim Servus Dei Divinz legi se mancipaverat in monte Sinai, ubi tantarum virtutum signis claruit, quibus totam Jerosolimaram viciniam sacrosanz opinionis bono odore replevit. Non multo post Vercellensis Dioceseos Locedienfis Abbas obiit. Post cujus obitum Petrus prænominatus Pontifex, nunciis ad eum directis, eundem ad se accersivit, & nimis & inevitabilibus precibus eum rogavit ut defuncto Abbati succederet, & locum, & omnes Commissos secundum Deum regeret. Cumque circa se Dei voluntatem intelligeret, nec diutius resistere posset, invitatus pater Monachorum effectus multis ibidem cospit coruscare virtutibus. Sed hostis antiquus, qui omnino, sicut suum est, invidet bonis operibus, adversum Sanctum Pastorem, pugna confictum adsumpsit, & Monasterium quadam procella turbine commovit. Ille vero memor illius Evangelici, si persecuti vos fuerit in una Civitate, fugite in aliam, scandalum humiliter declinavit, atque inde recedens in partibus Tusciæ habitavit. Ubi reparato ad plenum Monasterio, & secundum legem Dei, & Sancti Benedicti institutum, sicut consueverat ubivis, locorum, claruit multorum iudicii signorum. Interim dum prioris loci commotio sedata quievit, & Domino revocante ad Monasterium Locedienfe rediit, ut ibi plantatos Clementia supernæ dispensationis ramos itidem diffunderet piæ conversationis, & per multa annorum curricula plurima ibi fulgerent virtutum suarum insignia. Ille Angelicus vir semper latere quærebat, illud commemorans, Cum feceritis, quæ præcepi vobis, dicite: Servi inutiles sumus, quod debemus facere, fecimus. At cum multo tempore ad construendum Domicilium Dei, vivis, & in-

& insensibilibus lapidibus laboraret, & in omnibus irreprehensibilem se exhiberet, & jam tempus immineret, ut remunerante Deo sui Agonis bravium reciperet, consummato opere fratribus valescit, & spiritum Deo reddidit anno Domini 1026. Post cuius obitum evidenter apparuit quantus, & qualis in vita fuit. Nam ad ejus Sepulchrum plurimas ægritudines curatas novimus, & de die in diem meritis ipsius fidem credentium informari gaudemus, sicut olim verbis Sanctæ prædicationis, etiam nunc miraculorum signis, Dæmonia fugantur, Cæci illuminantur, qualibuscumque morbis languidi curantur, & manifeste Sanctificatus Sanctis in Cælo est cõquatus. Post cuius transitum Ardericus Vercellen. Ecclesiæ Venerabilis Episcopus Divino Spiritu illustratus, ut debitam devotionem erga tantum Christi Confessorem impenderet, super Sanctissimum ejus corpus Altare erigendum, & dedicandum devotissime adju-

dicavit. Clero igitur, & populo totius ordinis, & ætatis, ac utriusque sexus in unum convenienti, ex hac causa verbum fecit, ut conniventia, ac faventis resolutione plebis firmaretur exordium tantæ religionis. Sapientia itaque Sacrosancti Pastoris, & plausu totius gregis competenter sancitum est, ut idem Pius Pontifex, ut rata fieret ejus Sententia, & populi obedientiam ex hoc acquireret, Apostolicam auctoritatem, quæ supereminet omnem Sæculi potestatem, & ut religio esset devotior, & Beatissimi Bolonii Commemoratio celebrior, idem memorandus Pontifex Romam abiit a Domino Joanne Summo Pontifice, & Universali Papa Apostolicam auctoritatem adquisivit, & inde regressus summa gratia, & totius plebis lætitia Altaria erexit, & consecravit adjuvante Domino nostro Jesu Christo, qui cum Patre, & Spiritu Sancto vivit, & regnat in sæcula sæculorum, Amen.

In alio Codice pariter Characteribus antiquis in Pergameno manu conscripto, in quo leguntur gesta, & miracula aliorum Sanctorum, post vitam Sancti Philiberti Abbatis habetur de Sancto Bolonjo Abbate, prout sequitur.

Incipit Vita Sancti BOLONII Abbatis, quod est tertio Kalendas Septembris.

NOcturnis igitur hymnis, atque laudibus, temporibus peractis, mos erat Beati Bolonii in oratorio remorari, ubi vacans uberissimis fletibus, & oraminum obsecrationibus pro statu Sanctæ Dei Ecclesiæ, & omnibus fidelibus vivis, atque defunctis, quanto secretius valebat non humanæ laudis appetitum desiderans, dum jugiter supplicabat. Ea vero dum hæc agerentur frater quidam nomine Liutefredus vir magnæ reverentiæ provectæque ætatis, cupiditate victus; videns pulchram candelam in Candelabro subripuit, & extinxit, atque in sinu reposuit suo.

Quod dum faceret, Dei iusto, &

occulto judicio meruit percuti ab Angelo; hoc autem ipsum latuit tunc temporis nil mali sentientem. Sed & candelæ ablatio, & Anceli percussio Beatum non latuere Bolonium, cujus perpurus mentis intuitus, omni luvione pulsa, sedulo in extasi raptus Cælestia penetrabat, quippe ejus Sancta vita nec etiam levi fame erat maculata. Mane autem facto, primaque hora diei celebrata, ac facta fratrum ex more collatione, Beatus Bolonius in eorum refedit conventu, Et dictis dicendis, & iuste misericorditer correctis corrigendis, ut pater filium, & fratrem præfatum pro candelæ subreptione clementer increpavit. Qui licet invitatus tamen red-

didit quod fuerat iussus. Inde vero egressus, & singulis, ad sibi injuncta peragenda occupatis quibusdam ex ipsis ad se accersitis quod in eo factum esse cognoverat, Vir Dei inhaerendo aperuit dicens, filioli scitote fratrem illum modo infirmatum, & hac de clade vix mortem evasurum, ite, & ei lectum in domo infirmorum construite, eumque cum magna diligentia custodite. Qui suscepto, & peracto jubentis Imperio, eidem jam aliquid mali patienti occurrentes, quæ a Dei famulo audierant, & fecerant innotuerunt. Ipse namque non multa adhuc infirmitate se videns gravari sibi relata per nimium parvi pendit, & non futurorum ipsius præfatio, sed amentiz stultiloquio deputavit. Qui graviter crescente dolore, ut sententia Viri Dei esset veridica, ita est ea die viribus corporis destitutus, ut de ejus vita funditus desperaretur, sicque per multos dies mansit. Et ut ipse postea solitus erat referre, nonquam ea de infirmitate convalesceret, & proculdubio credi licet, nisi Beatus Bolonius suis meritis, & orationibus pro eo intercederet.

Aliud quoque nostro miraculum, quod valde constat venerandum; beato namque Bolonio ab adolescentia sua omni tempore corpus suum cum vitiis, & concupiscentiis crucifigente, omnino præteris quatuor præcipue victibus scilicet carnibus, adipibus, ovis, & caseis, dum morem abstinentiæ vini in Paschali festivitate vellet observare, quo tantum in diebus quibus Eucharistiam accipiebat propter stomachi eversionem permodicum gustando, vase vix semel se apparente utebatur, non ei permittebat Clementia superna. Qui dum in præfata die, rite celebratis mysteriis Divini Officii ad mensam accessisset, & minister juxta consuetudinem in duobus vasis in uno vinum, in altero vero aquam bibere detulit. Quod vas videlicet aquæ, dum facto Signo Sanctæ Crucis, ori admisset, eam vinum factam invenit. Accitoque ministro dixit, cur mihi solita consuetudine aquam non propinasti? Qui respondens ait,

etiam Domine Pater, eni inquit, Vir Dei experire, & si sit aqua, an vinum per temetipsum addisce. Ille vero bibere non distulit, & inveniens aquam vinum factam, multa admiratione percussus obstupuit. Et accipiens scisum foras vinum ejecit, atque ad fontem, recurrens, inde aliam limpham beato Bolonio reportavit, quam Signo Sanctæ Crucis facto, & nomine Sanctæ Trinitatis invocato cum iterum ad os misisset, inventa est optimi meti saporem habens. Tunc vir sæpe memorandus tamquam irato animo dixit, non tibi amens vinum, sed aquam præcepi deferre. Scio inquam minister valde admirans Domine Pater scio, testem Deum invoeco, quia & illa, & hac vice, ego ipso ad fontem ivi, & meis manibus aquam extraxi, & huc ad te devexi. Beatus vero Bolonius illi non credens rursus aliam imperavit aquam afferri; quæ & ipsa conversa in optimum vinum, propriam mutavit naturam. Quo viso Beatus Vir, cujus voluntas fuit in lege Domini die, ac nocte, maximum habuit stuporem, atque recognita Dei pietate circa se miserationem agente, ei grates dignas retulit. O Virum vere per omnia laudandum cunctorumque bonorum laudibus extollendum, scriptum est enim ut illicita committentes licitis interdum non utantur. Ipse enim hujus præcepti non immemor, ut quotidie mortuus mundo, viveret Deo hanc auctoritatem transiliens, etiam in die Resurrectionis Dominicæ nedum ipse aliis, ac si illicita comitteret, plerisque licitis nullo modo fruebatur. Maxime cum ea die peccatoribus venia indulgentiæ conceditur, & animabus jam carne solutis causam purcandi pro commissis supplicio deputatis, requies exhibetur. Quin etiam hominum favorem effugiens, ut hæc indulgentia a Deo sibi præstita omnes lateret, eundem ministrum qui solus hoc noverat ad se vocavit, & ne quousque hominem exueret, divulgaretur interdixit.

Beatus Bolonius pro causa Monasterii cum suis militibus in itinere directus,

Alus, a quodam rustico in hospitio devote est receptus. Cui suisque refectis, appropinquante nocte, Domus parvitate in ea jacendi facta difficultate sub dño lecta preparata fuerunt, sed ruentibus Cæli imbribus in eisdem quiescere nequiverunt. Domum igitur introierunt, & utcumque valuit ibi se quique collocavit. Christi vero Servus Bolonius super quoddam vasculum, ubi panis solebat confici, sua sancta membra dedit quieti, pro cuius honore vas illud postea veneratione habitum, domum non silendum accipere meruit, deinde dum panis subcinericius ex usu ibi pararetur, operante Divina Clementia absque levamine perpæpe fermentatus est repertus ut qualis, ac quantus esset, vir ille quem sustulerat insinueretur. Quod insolitum, & inauditum videntes illius Domus homines multum admirari cœperunt, sed recolentes Beatum Bolonium ibi superjacuisse, id ejus meritis fieri non dubitaverunt. Qui donec in carne mansit sui Domini acceptam pecuniam, non intra abscondendo, sed negotiando quantum potuit multiplicare studuit, unde recepta mercede in Cælo, & in terra honorari, & exaltari meruit.

Fuit quoque femina liberorum procreandorum aviditate plena, sed a propaginum fecunditate per multorum annorum curricula aliena. Quæ prolem gignendi medicinis susceptis frustra concipiebat, & pariebat, quia sibi iusto Dei iudicio prohibente diu vivere nequibant. Illa vero suorum pœnitens commissorum, audita sancta opinione Beati Bolonii ad eum devenit, & supplex ejus meritis provolura, cuius rei gratia advenisset patefecit. Quam suis sanctis instructam monitis, ei indicia pœnitentia in suis sacris orationibus Dei prædictus famulus suscepit, eamque cum gaudio ad propria remisit. Et quousque vixit concipiens, & pariens meritis Domini Confessoris filiis, & filiabus non caruit. Nec mirum sit tanta, ac talia valuit obtinere apud Dominum, cum ipse semper fuisset bonæ terræ ager, qui suscepto semine, cen-

tesimum obtulit fructum.

Quodam tempore dum contigit, eum iter facere, & in quodam viro ad domum cujusdam causa hospitandi declinare, auditum est a quadam femina febricitante eum ibi adesse. Quæ festinans eo venit, & quis esset fufurus aquas ejus manibus perquirendo invenit. A quo dum peteret aquas ejus manuum, sciebat enim plurimos sospitatem consequutos per haultum earum, responsum est illi, hoc minime facere audeo, quia coram eo, solito more in terram projicio, sed me ei aquas dante, prope adesto, & dum in terram fudero, brachiale extendens non tantum sponte, sed casu, & tamen quo plus latenter poteris eam fufcipe, domumque regrediens ablue, atque eandem levaturam confidenter ebebe, quia sine spe possibilitatis vana est petitio cujuslibet cupiditatis. Quæ siquidem mulier visa non multum distare ab ea, quæ accedens retro tetigit simbriam Domini, fecit quod sibi fuerat imperatum, & illico convaluit, atque ei Dominus pristinam sanitatem sui famuli meritis reddidit.

Inter cetera quæ refero, nec illud silendum puto, quod meæ accidit Matri intercessione illius. Quæ cum esset frigoretica, & nimis inde laboraret, ad eum venit, atque suis se orationibus commendare studuit. Quam ipse vir venerabilis satis benigne graterque fufcipiens, seque Dominum pro ea rogaturum promittens, tali prorupit in voce: Vade, & amplius noli febricitare. Continuo namque melius habuit, & citius inde profecta convaluit.

Alio quoquo tempore, dum idem beatus vir iter faceret, contigerit ut apud quoddam Castrum, in quadam domo ad hospitandum declinaret. Ubi opacæ noctis tempore tanta lucis claritas super eum refulsit, ut a quibusdam non longe manentibus tota illius domus fabrica, in qua excubaverat, igne consumi putaretur. Qui confurgentes sub celeritate illuc perrexerunt, sed ab eorum oculis sublato lucis splendore eam inultam invenerunt. Quam vide-

licet claritatem nulli constaret dubium fuisse ob ejus merita. Nec mirum, cum ipse Dei famulus a puerili ævo, toto conamine opera tenebrarum perfecte abjecisset, & armis lucis, & fidei optime indutus esset. Hoc idem & post ejus transitum in celula, in qua dum in corpore viveret recumbebat, frequenter, & a multis visum est. Unde aperte patet, quia ibi Sancta studuit, & opera a Deo satis placita ab eo sunt peracta.

Cum idem Dei famulus alio etiam tempore esset apud quemdam vicum in domo cujusdam matris familie, ab ea multis rogatus est precibus ut ibidem dignaretur prandere. Qui ejus obsecrationem instantiam videns, votis ipsius adquievit. Mensa namque apposita, ad prandendum discubuit. Ubi autem consumpta essent edulia quæ haberi poterant, si ficus quivisset habere inquisivit. Cui quidem suus pater a prædicta Matrona paulo ante ut ficus Dei famulo colligeret, missus respondit. Ego enim ad colligendum, ivi, sed omnibus diligenter circumspedjis, & immaturis repertis neminem sumpsi, cui Vir Dei, Vade ait, & collige, nobisque huc defer. Presbyter vero Sancti Viri præcepto obediens, ad easdem quas adierat ficus rediit, & ut eodem referente cognovi tot in eis mataras invenit, quot Viro Dei, & omnibus qui cum eo erant sufficere potuerunt unde credentium fides informari simul debet, & augmetari. Nam unicus summi Patris omnium Dominus Servo suo præstitit, quod ipse querens fructum in ficulnea sibi non habuit. Spopondit enim in se credentibus, Opera quæ ego facio, facietis, & majora horum facietis.

Quoniam aliqua quæ vivus peregerat prout quivimus summam scribendo perstrinximus, ad recolendum ea, quæ post transitum egit, Domino adjuvante styllum vertamus.

Anno igitur Incarnationis Dominicæ Millesimo, Vigesimo Sexto tempore dormitionis suæ in Domino accedente, gaudentibus Angelis, & fletibus populis, Beatus Bolonius tertio Kal. Septembris

in omnium bonorum remuneratorem feliciter perexit, brayiumque sui agonis, ut optimus athleta accepit. Quo defuncto, ita confestim ejus Sanctitatis fama totam per provinciam circumquaque est diffusa, ac si præcones mitterentur, quibus is obijisse, & per eum signa fieri narrarentur. Quod audiens quidam validis compedibus viæclus, atque in carcerali custodia magna cum diligentia positus, cepit ingemiscere pectusque pugnis tundere, & ad Deum toto mentis affectu preces fundere. Si vera inquiens sunt Christe, quæ de famulo tuo Bolonio auditu comperi, ejus quæso meritis, & intercessione, fac misericordiam mihi, ut per me liberatum a tantis quibus crucior doloribus nomen tuum, & Servi tui magnificetur, & hoc miraculum tuæ dexterae potentia factum cunctis intimetur, ut majora his quæ fieri in præsentiarum perhibentur, ejus interventu futura esse sperentur. Hoc autem cum diu esset oratum, solutis vinculis Domini miseratione, tantique Confessoris supplicatione se exaudicum cognoscens, absque mora exiit, & eisdem vinculis sumptis ad ejus Sacri Corporis tumulum festinato gressu devenit, & ibi eadem, quæ multo tempore manserunt, suspendit, ac gratias agens Deo Sanctoque Confessori Bolonio, qualiter ei accidit per ordinem nobis narravit.

Eodem vero anno quo ipse Sanctus Dei Bolonius ex hac vita ad ineffabilem polorum gloriam migravit, quidam Frater, cui ipse habitum Sanctæ Conversationis tradidit, adeo acri dentium dolore torquebatur, ut etiam inedia diesque, ac noctes continuatim infomnes duarum hebdomadarum spatio pateretur, atque ei omni quiete amota per Cænobii circuitum quasi amens vagaretur. Nocte autem quadam post multam fatigationem dum caput in gremio infirmorum servitoris ponens modicum somni caperet, apparuit ei Sanctus Bolonius, qui festinus surgens, ut sibi per somnium videbatur, ad honorem tanti Patris ad ejus sacra vestigia osculandum proruit. Sed cum Vir Venerabilis amittere per mentum accipiens prexit. Ad cujus

cujus tactum illico omnis dolor est fugatus, simulque Frater ille infirmus a somno quo tenebatur est excitatus. Hoc autem facto obsequentem sibi vocavit dicens, jam enim Sancti Bolonii visione, & consolatione omni dentium careo dolore. Sicque sospitate recepta in eadem omni vitæ suæ tempore mansit.

Quædam femina ab adolescentia conjugio copulata videns sibi non nasci filios, neque filias, una cum viro suo nimio tedio, ac merore afficiebatur. Hac autem ut sui uteri sterilitatem amitteret, dum multa illicita, quæ putabat prodesse, faceret, cognovit se in vanum laborare, quod tentaret velle Dei per sua maleficia superare. Meliore siquidem consilio Divinitus inspirata erogans multas eleemosynas pauperibus, ac insistens assiduis orationum precibus, se funditus vertit ad Deum, qui solus est verum, & unicum miserorum presidium. Non multo post tempore evolutum dum sospita dormiret, vidit in somnis, quod si ex stillicidiis pluvie stillantis a domo in qua vir Beatus degit, haberet, atque potaret, a suo desiderio fraudata non esset. Quæ a somno expergescens, visionem suam non distulit intimare marito. Tempore namque opportuno adveniente, una cum viro suo ad jam memorati patris Monasterium devenit, atque ex aqua quam desiderabat, per quendam sibi notum ab ea rogatum accepit. Qua denique exhausta, domumque regressa, paucis transactis diebus concepit, & peperit, atque intervenientibus beati Bolonii meritis, utriusque sexus prole deinde fecunda permanfit.

Homo quidem erat fratricidii pœnitens, qui habebat mucronem, cum quo peremerat fratrem fixum in ferreo circulo circum dextrum brachium strictius, posito, cute, & carne jam supereminente. Hic cum esset in septimo pœnitentiæ suæ anno, multorum Sanctorum Ecclesiarum limina calcando in die ejus natalis venit, ubi beati Bolonii corpus jacet humatum. Qui flens, & ejulans ex intimo cordis, alta trahens suspiria, Dominum precabatur, sibi propitium

ieri intercessione sui tanti famuli. Cumque diu orationi instaret, & Sanctum Confessorem Bolonium in suo suffragio invitaret, & Christi Clementia subveniente, coram multa turba virorum, & mulierum circulus repente fractus, & valde abjectus a brachio cecidit, qui ante ejus Altare ad hujus rei memoriam multo tempore pependit. Unde intelligi datur, quia similiter ob animæ reatu eadem hora est liberatus.

Eodem quoque die quidam ab infantia mutus proprii sermonis recepit usum, a cujus ore multum sanguinis decidit, quod signum fracturæ linguæ vinculi extitit. His namque visis miraculis quique majorem spem, & fidem in Deo amplioreque devotionem, & venerationem in ejus Confessore inde habentes cum gaudio ad propria redierunt. Tua sunt Domine Jesu Christe hæc opera, & cui vivo semper adfui, nunc mortuum magnificas, a quo hac in vita degente fideliter magnificabaris. Qui lucerna lucens non sub modio latuit, sed super candelabrum positus, omnibus in domo tua nobiliter splenduit.

Alio vero anno in die natalis ipsius, dum ex multis partibus Orbis plurimi ad ejus Sacri Corporis tumulum confluerent Dominum adoraturi, & confidentes ejus interventu, ab instantibus, & futuris malis posse liberari, ipsius suffragia rogaturi, quædam femina a Dæmonio vexata multis Ecclesiis pretiosissimorum Sanctorum petitis, a nemine illorum ejus depulsione concessa, illuc deducta est. Cujus Ecclesiam mox ut fuit ingressa, Dæmon se graviter torqueri, & ardere orationibus Bolonii, vociferans incessanter clamabat. Per triduum autem ibi stetit, & Sancti Confessoris supplicatu multis coram presentibus, ab ea illud vomente cum sanguine pietas Divina Dæmonium ejecit. A quo plasma Dei jam diu possessum coacte fugiente magnus factus est strepitus. Coronam argenteam super altare ejus dependentem percussit, & auditis, & visis ictibus, ipso non viso ictore, miro modo in unum collegit, & tamen non eam omnino dissolvit.

Alia quoque foemina dum jacens in partu sitiret aquam petiit, eamque oblita facere Signum Sanctae Crucis bibit, sicque spiritus Fumaret, quo nomine ipse interrogatus se vocari perhibuit, eam invasit malignus. Quam post partus purificationem ad quandam Ecclesiam in ejus honorem dedicatam, perductam a Presbyteris, Monachis, & ceteris fidelibus prius facta Oratione, & omnium Sanctorum invocatione, per virtutem Domini nostri Jesu Christi conjuratus, coactus, & confusus Daemon Sancti Confessoris interventu deseruit, & confusus ut fumus, a quo videtur vocabulum sumpsisse, evanuit, nec ad eam ultra redire praesumpsit.

In eadem quoque Ecclesia aliud constat esse actum miraculum multa admiratione venerandum. Erat quidam Villicus cujusdam Marchionis, vir multae crudelitatis, qui ut aliquid sibi quolibet ingenio raperet, ad eas partes ubi Ecclesia beati Bolonii sita est, se ire disposuerat. Quem illuc venturum homines qui ibi habitabant cognoscentes, quaeque sua mobilia fugientes ad superscriptam Ecclesiam detulerunt. Circum qua dum multi sues adessent, & ut illorum est, rimando per Ecclesiae Cemeterium discurrerent, ipsius muros tetigerunt. Unde quodam contagio ita interitus sunt percussi, ut inde funditus omnem viam amitterent, & ea die, excepta una sue cuncti interirent. Quam videlicet suam dum rusticus cujus erat mirabiliter contractam, & moribundam videret, votum vovit Domino, & Sancto Confessori Bolonio quod si inde convalesceret unum e prioribus quos satum gigneret in ipsius Ecclesiae servitium stipendio offerret. Facto autem voto mox ipsius sus sana efficitur, Quibus villico dictis non fuit incredulus illis. Nec mora, confestim equum ascendit, & quod cognoverat, auditu, ut certius sciret venit cognoscere visu. His denique visis, quodam tunc timore, & amore compunctus, ecclesiam est ingressus. Venitque Domino, & Sancto Bolonio, hominibus in illius Ecclesiae finibus commorantibus se unquam

nil mali facturum, & a gravitate sua deinde cessaturum. Qua ex re evidenter ostenditur quantae gratiae, & celsitudinis beatus sit Bolonius apud Omnipotentem Dominum, qui ejus vitam a quibusque custodivit immundis, cujus Sacra loca immundos suos non passus est tetigisse impune. Unde quorundam hominum feritas minueretur, & sub ipsius obtentu viventibus securitas, & protectio major tribueretur.

Tantum fama miraculorum longe lateque diffusa, quidam adolescens Adam nomine confidens se Sanctissimi Confessoris meritis ab infirmitate sua liberari, advehitur. Qui pene etiam ab ipsis cunabulis ita erat contractus, ut coherentibus calcaneis, natibus non plantis passus faciendo, sed scamnellis, manibus subpositis rependo incederet. Tribus denique diebus continuatim, & noctibus, ad memorati, & memorandi almifici Confessoris altaris crepidinem jacens, ipsius suffragia postulans, quod optaverat Domino largiente sui famuli intercessione accipere meruit. Cui hora suae curationis redeunte hospitali vigore, tantus aestuationis calor adfuit, ut etiam interulam, qua erat indutus exueret, & nudus maneret, hiems tamen erat. Sanitate vero concessa, recessit ab eo calor nimietas, sicque sospitati redditus in eadem penes nos usque hodie manet, sui Sanatoris Ecclesiae serviens, & Deo, & ipsi gratias referens.

Per idem tempus alius quoque aeger nomine Heli aetate grandaeus, miserabili, atque diutina sorte dirae Pestis damnatus advenit. Qui utrorumque pedum officio carens, genua per terram trahendo, & manibus scamnella habendo incedere solitus erat. Hic accedens ad Sacri Corporis Confessoris sepulcrum ejus postulavit auxilium, cujus ad nutum, gratia sanitatis est donatus pristina. Qui in eadem adhuc degens, Deo, & ipsi Sancto Bolonio pro sua erectione laudes refert, & quidquid servitii potest, ipsius Ecclesiae servientibus devote exhibet.

Quadam die Comitissa quaedam nomine Vuaza Willielmi Marchionis uxor mul-

multis stipata militibus venerat oratum ad Ecclesiam ubi beati Viri Corpus jacet humatum. Quæ dum super Altare ejus missas celebrari faceret, & præsens ibi cum suis, & aliis pluribus adesset, quidam mendicus ferens filium in scapulis, cujus pes, & manus sinistri lateris paralytico morbo aruerant, eam adiit, & ab ea alimonia sibi, & nato petiit. Illa vero pietatis viscere immota non solum ei non tribuit, verum etiam increpante, & exacerbante propter suam improbitatem, ut a se discederet præcepit. Non mihi est inquiens tantarum copia opum, quæ mihi, & omnibus a me petentibus sufficere possit. Præstantius enim esset te istius Sancti Confessoris rogato Suffragio ut tuo fanitatem reddat filio, Domini misericordiam implorare, qui dando postulata non minus thesaurizat Psalmigraphi præconio impleto dicentis, Tibi enim Domine derelictus est pauper, pupillo tu eris adjutor. Homo autem ille quod audivit, facere non distulit. Filium siquidem de scapulis deponens propter Sacri Corporis tumulum prostravit, ac genibus flexis, & precibus fufis, demum ad petendum eleemosinas hac, & illac per Ecclesiam festinando discurrit. Interea dum pater abesset, opitulantebus meritis almi Confessoris, præfato pueri summi Dei bonitas non tarda fuit, & cui eleemosina denegabatur, ut claudendo ad portam templi sedenti, argento, & auro carius, membrorum scilicet fanitas donatur. Hoc namque viso miraculo magnus est factus plausus exultationis ad laudem, & gloriam omnium

Creatoris ejusque Confessoris. Mox autem hujus facti fama per cunctorum aures volitante illuc ab omnibus concurritur, inter quos, & pueri pater regreditur, quid vero, & qualiter actum sit exquiritur. Tunc præfata Comitissa, quomodo se res habuit cunctis exquirentibus innotescere non piguit. Taliter vero Omnipotens Deus, qui mira cuncta dispensatione agit, hoc miraculum mundo propalari voluit, ut servus suus hic veneratior, & celebrior haberetur. Et quia testante Scriptura, Signa infidelibus dantur, ut ab infidelitate declinantes discant sperantes in Domino non deficere omni bono Cujus laus, & gloria per cuncta sæcula sæculorum. Amen. Explicit vita Sancti Bolonii Abbatis.

F. Carolus Vincentius Ordinis Predicatorum miseratione Divina Tituli Sanctæ Mariæ in Via Presbyter Cardinalis Ferrerius Episcopus Vercellensis &c. Universis, & singulis fidem facimus, ac attestamur, præmissa omnia fideliter extracta fuisse ex vetustis Codicibus prædesignatis in Archivio hujus Nostre Cathedralis Ecclesiæ ab antiquo fideliter, & tuto adservatis: in quorum omnium, & singulorum fidem has dedimus, & Sigilli Nostri munimine roborari jussimus. Dat. Vercellis ex Palatio Nostro Episcopali die vigesima septima mensis Julii millesimo septingentesimo trigésimo secundo.

F. C. V. Cardinalis Ferrerius Ep. Verc.

L. F. Novarese Cancellarius.

APPENDIX QUINTA.

OFFICIUM PROPRIUM SANCTI BONONII,

Quod olim in Ecclesia Vercellensi recitabatur,

Et de quo superiori Lib. 2. Cap. 18. num. 20.

Extracta ex Archivio Cathedralis Eusebianæ Vercellensis de S. BOLONIO, seu BONONIO Abbate Leucodiensi.

In Antiphonario antiquo, in quo leguntur gesta Sancti Eusebii, notis musicalibus signato, post antiphonam Sancti Bartholomæi Apostoli, habetur Antiphona Sancti Bononii, ut sequitur:

Rubr. in S. Bolonio.

Antiphona.

Astor insignis meritis, & laude digne Boloni, supplicanti Populo clementi pietate subveni, ut plebs ad te clamans, pium patronum, verumque intercessorem se apud Dominum in quocumque discrimine sentiat.

Missali antiquo secundum ritum Eusebianum sub die 30. Augusti hæc habentur.

Rubr. S. Bononii Confessoris.

Oratio.

DEus Mundi auctor, & conditor, qui hodiernam diem præclaræ festivitatis Beati Bononii migratione consecrasti: præsta nobis, quæsumus, ut cujus annua celebritate, devotis exultamus obsequiis, ejus suffragiis, tuæ pietatis consequamur auxilium. Per Dominum &c.

Secreta.

OMnipotens sempiterne Deus, qui Beatum Sacerdotem, & Confessorem tuum Bolonium, & Sacerdotii officio, & fidei munere sublimasti, tribue supplicibus tuis, ut quidquid peccati contagione contractum est in nobis, ipso pro nobis interveniente solvatur. Per Dominum &c.

Postcommunio.

EXaudi nos Domine Sancte Pater, Omnipotens æteræ Deus, & Beati Sacerdotis, & Confessoris tui Bononii meritis hæc plebem tuam solita miferatione custodi, benignitate conserva, pietate salvifica, ut in æterna illi patria jungatur patrono, cujus hic exultat in fello. Per Dominum &c.

In Libro antiquo inscripto: Liber orationum, seu precum: post orationem SS. Martyrum Felicis, & Adæusti legitur, ut sequitur.

Rubr. eodem die S. Bononii Abbatis.

Oratio.

AUctor omnium honorum Deus, qui omnibus humiliter te invocantibus clementer subvenis: præsta, ut sicut Sanctum Confessorem tuum Bolonium exultare facis in gloria, sic
ejus

eius interventionibus custodire digneris Sanctam Ecclesiam tuam ab hujus sæculi illecebris impollutam. Per Dominum &c.

bus careat : quas omnes sic habuit vir venerabilis, ut tamen emereret in singulis.

In vetustissimo Codice signato Breviarium secundum usum Ecclesiæ Vercellensis antiquissimis Characteribus, & vix intelligibilibus in pergamento conscripto, sub 30. Aug. habetur Officium Sancti Bononii Abbatis, ut sequitur &c.

Antiphona. Pastor Insignis &c.

Oratio. Auctor omnium bonorum.

Deinde, post commemorationem SS. Felicis, & Adalphi, leguntur Lectiones, ut sequitur.

Rubr. Incipit vita S. Bononii Abb.

Lectione Prima.

BEatus igitur Bononius Bononiæ oriundus fuit, ibique a pueritia, & sub monastico prætextu, Divinæ Servituti mancipavit, inter ejus crepundia, plurima claruere virtutum insignia.

Lectione Secunda.

QUOD a primæva ætate meditatus, quid facturus erat, sicut legerat, utpote omnem vitam sapientis esse meditationem mortis, quotidie moriebatur Mundo, ut viveret Christo.

Lectione Tertia.

QUATUOR principales virtutes Scripturarum assertionibus noverat apperendas, prudentiam, justitiam, fortitudinem, temperantiam ita sibi invicem connexas, & mutuo coherentes, ut qui unam non habuerit, omni-

Prædictæ Lectiones in Breviario Eusebiano typis impresso Venetiis anno 1504. cum Privilegio Canonico Sancti Eusebii Vercellensis leguntur, ut sequitur.

Lectione Prima.

BEatus igitur Bononius Bononiæ oriundus fuit : ibique a pueritia se sub Monastico habitu, Divinæ servituti mancipavit. Inter cujus crepundia plurima claruere virtutum insignia. Qui a primæva ætate meditatus, omnem vitam Sapientis esse meditationem mortis, quotidie moriebatur Mundo, ut viveret Christo.

Lectione Secunda.

QUATUOR principales Virtutes Scripturarum assertionibus noverat apperendas, prudentiam, justitiam, fortitudinem, temperantiam, ita sibi invicem connexas, & mutuo coherentes, ut qui unam non haberet, omnibus careat : quas omnes sic habuit Vir venerabilis, ut tamen emereret in singulis.

Lectione Tertia.

MUNDUM, & quæ Mundi sunt posuit : Domino adhæsit : Sæcularia judicia contempsit. Legerat enim primam virtutem Monachi esse hominum judicia contemnere, & semper Apostolicam Sanctimoniam ad memoriam revocare, Si adhuc hominibus placerem, Christi Servus non essem.

APPENDIX SEXTA. PROPRIÆ LECTIONES,

QUÆ RECITANTUR IN OFFICIO SANCTI PETRI
EPISCOPI VERCELLENSIS, ET IN QUIBUS PLU-
RA HABENTUR DE SANCTO BONONIO.

*Quarum nempe Lectionum mentio facta est superiori
Lib. 2. Cap. 18. num. 20.*

Petrus Episcopus Vercellen-
sis, Patriæ Cælestis sitiens
præclaris Religionis stu-
diis se in Episcopali mu-
nere excitavit ad omnem
eximiam Pietatis Chri-
stianæ exercitationem. Is

aliquando Peregrinationis Hierosoly-
mitanæ religioso desiderio ductus Ba-
byloniam venit, quo tempore Chri-
stianorum Copiz a Babyloniorum Re-
ge magnam cladem acceperant; in
qua ipse cum ceteris multis captus est.
Itaque vinculis, & compedibus astric-
tus in carcerem detruditur, ubi pro-
fusis lachrymis continenter Deum o-
rans, Divino admonitu, in ea Regio-
ne Monachum Sanctum, Bononium
nomine, esse cognovit, cujus opera in-
de liberaretur.

Divina igitur ope ad liberationis
spem excitatus, suppliciter cum
Beato Bononio egit, ut ad se veniret.
Qui, perspecta Sanctissimi Episcopi re-
ligiosa pietate, cognitaque causa, qua-
mobrem is, & ceteri Christiani eo lo-
co in vinculis essent, huic, & illis o-
pem ferre non destitit. Primo enim
id a Custode impetravit, ut sibi ad eos
consolandos aditus in carcerem patefie-
ret; tum Regis domesticos, qui plu-
rimum apud illum gratia poterant, pre-
catus, hoc effecit, ut Petrus Episco-
pus, & reliqui Christiani e custodia
liberarentur. Quamobrem data abeun-

di facultate, Beatus Antistes, quo ma-
gis ad omnem spiritualis Disciplinae e-
xercitationem instrueretur, Sanctum
Bononium ad Religionis studia optime
eruditum secum socium, & comitem
adhibuit.

Itaque Navim Episcopus cum Bono-
nio, ceterisque Christianis conscen-
dens Hierosolymam venit; ubi totus
meditationis studio deditus, Domini
Sepulchrum in primis, & reliqua illius
Sacra rerum gestarum Monumenta, ac
singula Loca Sancta, quæ absens inti-
ma pietate coluerat, præsens veneratus
est religiose. Quibus omnibus incredi-
bili mentis ardore perlustratis, inde
Constantinopolim appulit. Unde Bea-
tus Bononius, cum Hierosolymæ desi-
derio ob loci Sanctitatem teneretur,
eo rediit, indeque ad Sinai Montem.
Sanctus autem Episcopus Vercellas tan-
dem venit ad Ecclesiam suam. Paucis
vero diebus, cum Abbas Locedienfis
Monasterii obiisset, hic Hierosolymam
certos homines misit, qui illum Ver-
cellas perduxerunt. Cujus religiosa,
sanctaque consuetudine, & frequenti
congressu Beatus Antistes ita perpetuo
usus est, ut Bononii focus vocitatus
sit. In omni autem Episcopali Officio
ad Dei in primis Religionem, arque
ad Gregis salutem Petrus Episcopus at-
tentissimus, Ecclesia Vercellensi pie, re-
cteque administrata, Sanctitatis laude cla-
rus obiit in Domino Idibus Februarii.

AP.

APPENDIX SEPTIMA.

RELATIO ROTÆ AUDITORUM IN CAUSA BEATI PETRI REGALATI,

In qua ante iudicium latum de Casu excepto a Decretis URBANI VIII. jam fuerant discussæ, & approbatæ Virtutes. Edita scilicet fuit relatio ipsa a Bollandianis ad diem 30. Martii, sed non integra: quare integra datur in hac Appendice ex Typis Romanis anni 1630.

Beati autem PETRI REGALATI, necnon ejusdem Relationis mentio habita est superiori Lib. 2. cap. 24. num. 47.

*De Sanctitate Vitæ, & Miraculis Servi Dei F. PETRI REGALATI
Auctoris Regularis Observ. S. FRANCISCI in Hispania Relatio ad
Sanctissimum D. N. URBANUM VIII. Pont. Opt. Max.*

Joannis Baptista Coccini Decani)
Philippi Pirovani) *Rotæ Auditorum.*
Clementis Merlini)

Extendit idem Reverendiss. D. Coccinus Decanus Anno 1630.

Sanctiss. Domino Nostro URBANO VIII. Pont. Opt. Max.

Ecclesia, Pater Beatissime, quam in Sororem, & Sponsam secundis sibi nuptiis elegit Deus (a) hortus est, sed conclusus, fontes habet, sed signatos, ne scilicet furtiva voluptatum blandimenta, aut venenosa impuritatis contagia se se ingerant. Haud it hortus iste e Franciscanæ Religionis fonte tamdiu fecundos latices, quousque prima sinceritatis, puritatisque retinuit signacula, quæ Seraphicus ille Parens in ipsius orificio posuerat adversus peccatum. (b) Sed, ubi superioribus sæculis humanæ fragilitas naturæ fontem hunc aquæ vivæ non consignatum, vel custoditum reliquit, (c) cisternasque sibi fodit dissipatas, quæ aquas continere non valent, ecce fons turbatus pede, & vena corrupta, (d) conversaque in sanguinem flumina ejus, & imbres, ne hortus Ecclesiæ biberet. Non diutius tamen hortus iste Franciscanum sistivit ad fontem, quando eum, revocatis antiquæ disciplinæ laticibus, nonnullorum replevit pietas; quos inter Servus Dei Frater Petrus Regalatus apud Hispanos fontis ejusdem flumina derivavit foras, (e) & in plateis divisit aquas pristinæ restitutas puritati, ab omni que sordium fermento emundatas, atque sanatas, (f) ut in eis non esset ultra mors, neque sterilitas, sed vive-

(a) Cant. 4. d. (b) Ps. 38. (c) Hier. 2. c. (d) Cant. 4. d. Psal. 41. 2.
(e) Prov. 5. c. (f) 4. Reg. 2. d.

rent omnia, ad quæ torrens iste in fonte prioris Sapientie redondans veneret. (a) Hunc igitur de horto Ecclesie, quem Tu rite claudis, referaque, Pater Beatissime, optime meritum tuos sistimus ad pedes, ut, quemadmodum ille sitienti effudit aquas Ecclesie, & anhelantem, (b) afflictamque Divinæ Sponsæ animam suavissimo potu replevit, sic fiat ipse tamquam hortus irriguus, & sicut fons aquarum non deficientis in gloria militantis Ecclesie. Id enim jure merito insignis adeo Viri Sanctitas deposcit, quæ non tam virtutum ornamentis, quam miraculorum splendoribus elucescit, ut manifeste constat ex serie Relationis istius, quam ad tria potissimum Capita revocabimus.

Agemus enim in primo de virtutibus, quæ sunt in canonizando omnino necessariæ, cum in illis excellentia virtutis, ac totius Sanctitatis fundamentum consistat. In secundo ea deducemus argumenta, quæ ad ejusdem Sanctitatis probationem maxime conferunt, nempe famam ipsius Sanctitatis, Sepulchri, Reliquiarumque venerationem; ac tandem miracula in promovendo ad Canonizationem pariter necessaria, ut docent Canoniste in cap. 1. de Reliq. & vener. SS. ubi Innoc. n. 1. Hostien. n. 5. ante fin. Joano. Andr. n. 14. Anchar. n. 5. & passim in aliis Relationibus fuit firmatum. In tertio autem, & ultimo agemus de validitate processuum, ac legitimo testium examine,

DE VIRTUTIBUS IN GENERE.

SED, antequam ad præcipua Servi Dei virtutes accedamus inspicendas, pro clariori dicendorum intelligentia nonnulla de virtutibus in genere breviter præmittemus. Sanctitas enim nihil aliud est, quam generalis quædam virtus complectens omnium virtutum actus, quos per imperium ordinat in bonum Divinum, hoc est omnium virtutum opera refert in Deum, S. Thom. 2. 2. q. 81. art. 8. in corp. ac propterea exigit primario Fidem, cum Spe tamen,

& Caritate conjunctam; cum, propriè loquendo, aliæ virtutes sine Caritate non sint virtutes, idem Angelic. Doctor 1. 2. qu. 65. art. 4. & facit Text. in cap. Ubi fuit fides 11. quæst. 3. & Gloss. in cap. Solet circa med. in verb. Finem, de consec. dist. 4. Ac ideo Fides Spei, & Caritati conjuncta Fides viva appellatur, idem S. Thom. 2. 2. quæst. 4. art. 4. S. Antonin. part. 4. tit. 2. cap. 1. in princ. & tres istas virtutes Theologicas nuncupamus, quia scilicet Deum habent pro objecto, in quantum per eas recte ordinamur in Deum, vel quia a solo Deo nobis infunduntur, & a sola Divina revelatione in Sacris Scripturis traduntur. S. Thomas 1. 2. q. 65. art. 1. in corpore.

Requirunt insuper Prudentiam, Temperantiam, Fortitudinem, atque Justitiam, non quatenus sunt in Deo, in quo vocantur exemplares, cum in ipso Deo sint rerum omnium, & per consequens harum quoque virtutum exemplaria, sed in quantum conferunt ad perfectionem status hominum, in quibus Cardinales nuncupantur, quia scilicet sunt principales, & tamquam fontes bonarum operationum, & solidum mentis nostræ fundamentum sustinent, ac in his totius boni operis structura confurgit. S. Gregor. 2. Moral. cap. 36. circa princip. S. Thomas 1. 2. quæst. 61. num. 2.

Virtutes autem habentur ab omnibus dupliciter. Uno modo communi & humano; & sic dicuntur virtutes politicæ, ex quo homo est animal politicum. Alio modo excellenter, seu eminenter, quasi modo divino; & tales virtutes a Philosopho 7. Ethicor. heroicæ, seu Divinæ appellantur. Modus vero iste, seu ratio habendi virtutes hujusmodi heroicæ est duplex. Unus, prout homo est intendens ad talem perfectionem quasi divinam; & sic dicuntur virtutes purgativæ. Alius vero, prout homo affectus est terminum distæ tendentiæ, quantum potest habere in præsentī vita, & secundum hoc dicuntur virtutes purgati animi, quales habuit Beatissima

(a) Ez. 47. a. b. Prov. 55. d. (b) Isa. 59. c.

ma Virgo, & aliqui in hoc mundo perfectissimi (S. Thom. 2. 2. qu. 61. art. 5.) ita scilicet, quod Prudentia sola Divina intueatur, Temperantia terrenas cupiditates nesciat, Fortitudo passiones ignoret, Justitia cum Divina Mente perpetuo federe societur, eam scilicet imitando.

Ad effectum vero Canonizationis virtutes istæ purgati animi non sunt necessariae, sed sufficit, eas esse purgatorias, quæ sunt pariter virtutes heroicæ; nempe ut Prudentia mundana omnia Divinorum contemplatione despiciat, omnemque animæ cogitationem in sola dirigat Divina, de qua Sanctus Paulus in *Epist. 2. ad Corinth. cap. 4. Non contemplans nobis, quæ videntur. Temperantia vero relinquit, quantum natura patitur, & quæ corporis usus requirit, de qua idem Apostolus in *Epist. ad Timoth. cap. 6. Habentes alimenta, & quibus tegamur, his contenti sumus. Fortitudo autem talis sit, ut anima non terreatur propter excessum e corpore, & accessum ad Supernâ, de qua idem *Epist. 2. ad Corinth. c. 5. Audemus magis peregrinari a corpore, & præsentem esse ad Dominum. Justitia denique, ut tota anima consentiat ad hujusmodi propositi viam, de qua pariter ipsemet Apost. ad Philippen. 1. Cupio dissolvi, & esse cum Christo. Ita angelica S. Thom. 1. 2. qu. 61. art. 5. in corpore.***

Istæ porro virtutes inter se adeo sunt connexæ; ut Prudentia non vocetur, quæ iusta, temperans, & fortis non sit; nec perfecta Temperantia dicatur, quæ non sit iusta, fortis, & prudens; nec Fortitudo integra existimetur, quæ non sit iusta, prudens, & temperans; nec vera justitia appelletur, quæ non sit temperans, fortis, & prudens: ut egregie more suo idem Angelicus Doctor loco citato.

DE VIRTUTIBUS IN SPECIE.

ET PRIMO DE FIDE.

His igitur ad claram intelligentiam præmissis, nunc ad particularem

inspectionem Virtutum Servi Dei Regalati veniamus; & cum prius discutiendæ sint Virtutes Theologicæ, prima sese nobis offert Fides, quæ Virtutum omnium est basis, & fundamentum, & sine qua impossibile est Deo placere, ut testatur Apost. ad Hebr. c. 11. Hanc igitur easdem præcipuam inter virtutes sperandarum rerum substantiam, argumentum non apparentium definit idem Apost. 1. c. S. Thomas 2. 2. qu. 4. art. 1. Magister sentent. in 3. dist. 23. S. Bonaven. *ibid. ar. 1. qu. 1. Antonin. in 4. parte tit. 8. cap. 2.* Hæc, quemadmodum unico Divinæ Veritatis fundamento nititur, ita ad intellectum pertinet, & in speculativa consistit, S. Thom. ubi supra art. 2. ad 3. Ideoque per eam, tamquam per mentis habitum, inchoatur in nobis vita æterna faciens intellectum non apparentibus assentire, ut dicit Angelicus Doctor 1. c. qu. 4. ar. 1. & tradunt Canonistæ in cap. *Firmiter de Summ. Trinitat. & Fide Cathol.*

Hanc igitur Virtutem in Servo Dei Regalato effulgere, comperimus ex infrascriptis.

Ortus est enim Vallisoleti in Regno Castellæ ex legitimis, fidelibus, Catholicisque Parentibus, ut de auditu a senioribus, antiqua traditione, publica voce, & fama, ac communi opinione deponunt in Processu super primo Articulo primus, secundus, tertius, & alii testes, qui optimis probant, ut inferius firmabitur in Articulo famæ Sanctitatis. Ad quorum testimonium confirmationem accedit Historia Vitæ hujus Servi Dei inter excellentias Civitatis Vallisoletanæ idiomate Hispanico conscripta a R. P. F. Antonio Daza Ordinis Sancti Francisci de Observantia, & Provinciæ Conceptionis apud Hispanos Præfetto, ejusdemque Ordinis Generali Chronologo, qui Cap. 2. præfatæ Historiæ ex multorum testimonio, ac scriptis pro certo asserit, hunc Servum Dei, qui quandoque a Patris cognomine Regalatus, a Matris gentilibus de Costamilla, a Conventus nuncupatione Pincianus, ac ut plurimum a loco ori-

iginis more Religiosorum Vallisoletanus appellatur, Patrem habuisse Petrum ex nobili, & antiquo Regalatorum genere, Matrem vero de Costanilla probos Christifideles, & forrunz bonis admodum affluentes, adeoque eleemosynarios, ac pauperibus benevolos, ut in copiosa bonorum erga eosdem pauperes dispensatione administratores potius, quam fortunarum suarum domini viderentur; hos vero fuisse incolas, & naturales Civitatis Vallisoletanz, & tam ipsos, quam eorum Parentes, Avos, Proavos, aliosque Majores Christianz Fidei puritatem professos, ex quo Hispaniæ primum eandem Catholicam Fidem receperunt: cui quidem Historiæ credendum est, ut in Articulo famz Sanctitatis comprobabimus.

Sinceram natalium nobilitatem consequuta est Fides infusa per Baptismum, & per Confirmationem consolidata.

Fuit enim hic Servus Dei Vallisoletani baptizatus in Parochiali Ecclesia Sancti Salvatoris, ac opportuno tempore confirmatus; ut pariter de auditu a senioribus, ac publica voce, & fama deponunt testes superius deducti, & concordat eadem Historia Vitæ d. Cap. 2. Quæ probatio circa Baptismum, & Confirmationem licet abunde per se sola sufficiat, augetur tamen ex pluribus concurrentibus. Et primo, quia, cum notissimum sit, parvulos in Regnis Hispaniarum Regi summe Catholico subiectis consuevisse baptizari, & confirmari, hinc legitime resultat præsumptio ejusdem Baptismi, atque Confirmationis; quia, licet quis non præsumatur baptizatus, & confirmatus ex regul. quod ea, quæ sunt facti, non præsumuntur, ut in puncto est Text. in cap. *Parvulos*, *distinct.* 4. attamen hæc regula locum sibi non vindicat in consuetis & communiter accidentibus, in quibus etiam ea, quæ sunt facti, præsumuntur, ut tradunt Bald. in *l. Incendium*, in fine, C. *Si cert. petat.* Jafon in *l. Sciendum*, num. 2. ff. de verb. oblig. Secundo, quia in defuncto Baptismus præsumitur, cap. *Si eos*, ubi Gloss. in versic. *Contendi-*

mus, de consecr. dist. 4. & Gloss. in cap. *Presbyteri*, in fine in verbo *Consecratur* 68. *distinct.* Castellan. de Canonizat. *Sanbor. quest.* 4. §. *Quæro juxta præmissa*, versic. *Contrarium est verum*. Tertio concurrunt optima Parentum qualitas superius ponderata, quæ violentam Baptismi præsumptionem inducit, cap. *Venies*, in fine de *Presbyt. non baptiz.* Castellan. loco citato, vers. 2. per text. Ex quibus omnibus aperte constat, in Servo Dei probatam remanere Fidem per Baptismum infusam, ad tradita per Buttr. in d. cap. *Veniens*, num. 5. de *Presbyt. non bapt.* Jafon. conf. 77. lib. 3. Castell. ubi supra d. *quest.* 4. §. *Quæro*, juxta præmissa.

Infanti jam conspeximus infusam, nunc tenellam atque crescentem Fidem in puero Regalato nobis offerunt prima educationis cunabula: etenim ab iisdem Parentibus, & præsertim a Matre, quæ sola, defuncto postmodum Patre, in Filii cura atque instructione successerat, pie ac catholice educatus teneram adhuc pueritiam timore Dei, ac in Beatissimam Virginem, & Sanctos omnes devotione imbuunt; ut super 2. idem 1. 2. 3. & alii testes deponunt. Sed adultam quoque intuemur, dum properantes in adolescentiam, constantes in virilitatem, recedentes in senectutem annos ad majores virtutes, & Sanctitatem felici exemplaris vitæ periodo provexit; ut pariter iisdem, & quamplures alii testes super 3. deponunt. Sanctioris vitæ tamen exemplum clarioribus virtutum incrementis tunc demum præstitit, cum, relictis Mundi cujus illecebris, (a) quicquid habuit masculini sexus, se ipsum scilicet, consecravit Domino ingrediens Religionem Seraphici Patris Francisci de Observantia, in qua, post susceptum illius habitum, Professionem emisit; ut super 4. & 15. iisdem, & alii testes deponunt, & clare deducitur ex Scripturis, quos inferius in Articulo famz Sanctitatis subjiciemus. Unde hinc satis intelligimus, qualis fuerit in hoc Dei Servo Fidei splendor, dum tam

(a) Exod. 13. b.

ad supremum enim virtutum omnium exemplar, hoc est ad Divinæ Bonitatis Naturæque imitationem non alia, quam Fidei ipsius, sese efformare potuit luce, quæ ipsi pariter ad humanarum rerum humilitatem, & religiosæ vitæ sublimitatem cognoscendam in Mundi tenebris splenduit. Fides enim est oculus animæ, & lumen mentis, ut docent Sacri Doctores in Luc. cap. 11. Hujusmodi namque consilia, per quæ homo relinquit omnia, ut cum Petro sequatur Christum, (b) & cum Apostolo in Dei laudem servus omnium efficiatur, (c) non sine divino recipi perficique possunt auxilio, ac præcipue non sine Fidei constantis impulsu, ut testatur S. Antoninus in *Summa part. 4. tit. 8. cap. 3. §. 2.* Ad comprobandam denique Virtutem Fidei conferunt Miracula Regalati, viventis intercessione a Deo operata, quæ inferius suo loco proponemus: hæc enim non sine magna Fide fieri, aut impetrari possunt a Deo, S. Anton. loco mox allegato, §. 7. & habetur Marci ult. *Signa autem eos, qui crediderint, hæc sequentur. In nomine meo Demonia ejicient, linguis loquentur novis, serpentes tollent &c.*

Cum vero hujusmodi virtus ad tria reducatur Præcepta, quorum primum est Credere, secundum Scire, tertium autem debito & opportuno tempore Confiteri res Fidei.

Quantum attinet ad Primum, ultra argumenta, quæ ex superius deducis eliciuntur, constat, Regalatum huic credendi præcepto satisfecisse, dum maxima devotione toto vitæ suæ curriculo sanctissima frequentavit Sacramenta, ad quorum pariter frequentiam ceteros quoque hortabatur, ut super 7. deponunt iidem 1. 2. 3. & alii testes; ac insuper, dum Mysteriorum omnium Fidei, præsertim vero Sanctissimi Domini Nostri Jesu Christi Incarnationis, Nativitatis, Passionis, Mortis, Resurrectionis, & Ascensionis contemplationi devotissime vacabat, aliosque ad idem hortabatur, ut super 8. iidem testes deponunt, & præ ceteris primus, qui subdit, in *Tom. XIV.*

(b) *Matth. 19. c.* (c) 1. *ad Corin. c. 9.*

claris virtutum omnium radiis effulget: hanc usque diem in Conventu Domus Dei de Aquilera asservari, & publicæ venerationi exponi quædam sudariola, quibus amantissimus hic Dei Servus detergebat lacrymas sibi manantes ex oculis, dum Passionem Domini Nostri Jesu Christi meditaretur; super quo concordat Historia vitæ Cap. 10. & Visitatio Sepulchri in Processu fol. 406. Devotionis enim ardor in Sacramentorum frequentiam, ac Fidei Mysteria abunde testatur delitescentem in corde animoque vividæ fornacem Fidei.

Quantum vero attinet ad Secundum, per quod res aliquas Fidei scire teneamus, S. Thom. 2. 2. *quest. 2. art. 5. 6. 7. & 8.* Sanchez in *Summ. lib. 2. cap. 2. & 3.* Vir Dei Regalatus illi etiam satisfecit, cum non tam Sanctitate quam Scientia floruerit, ut testatur Marianus Florentinus in suis *Chronicis lib. 5. cap. 20.* quæ manuscripta hinc in Urbe asservantur in Bibliotheca Collegii Fratrum Strictioris Observantiæ ad S. Isidorum, & Speculum Fratrum Minorum, seu Firmamentum Trium Ordinum fol. 37. part. 1. & fuerit plenus spiritu Dei, ut refert Fr. Petrus Rodolphus Tuffinianen. *Historia Seraph. Relig. lib. 2. tit. de Regular. Observ. Nova Familiae apud Exteras Nationes, fol. 154.* Et de hoc tanto minus videtur dubitandum in Viro religioso, cui ad salutem necessaria optime cognita, perspectaque esse, credendum est; & maxime Servo Dei Regalato, qui non solum religiosæ vitæ institutum profitebatur, sed in eadem Religione Prælatam obtinuit, ex cujus debito ad aliorum institutionem tenebatur, S. Thom. 2. 2. *q. 2. art. 5.* & ejusdem Religionis reformationem mire provexit, ut inferius dicitur.

Denique explicitam hanc credendarum rerum scientiam in Regalato comprobant devotissimæ illæ meditationes, quibus, ut dictum est, Mysteria Fidei contemplabatur.

Tertium vero, & ultimum Fidei præceptum, quod in externa ejusdem

Y

Fi.

Fidei confessione consistit, Regalatus quoque adimplevit; quia in Catholicæ Fidei puritate ad obitum usque semper vixit, non solum credendo, sed illam etiam omni loco, & tempore confitendo, ut super 6. deponunt iidem 1. 2. 3. & alij testes, ac etiam defendendo, ut super 32. idem primus testis asserit.

D E S P E.

Nunc ad Spem gradum faciamus, quæ Theologicas inter virtutes proximum Fidei locum obtinet, nosque Deo facit adhærere, prout est nobis principium perfectæ bonitatis: per Spem scilicet divino innititur auxilio ad Beatitudinem obtinendam, ut loquitur S. Thom. 2. 2. q. 17. art. 6. in corpore. Hæc definitur esse certa expectatio futuræ Beatitudinis ex gratia, ac meritis proveniens, Magister in 3. sent. dist. 26. cap. 1. S. Thom. 2. 2. q. 17. art. 2. qui hanc definitionem colligit ex Apostolo 1. ad Timoth. cap. 1. dicente, *Scio, cui credidi, & certus sum, quia potens est depositum meum servare*. Illius vero objectum est vita æterna, ut comprobatur idem Apost. ad Hebr. 6. *Habemus, spem, sicut ancoram animæ, tutam, ac firmam, & incedentem ad interiora velaminis*: hoc est incedere facientem ad Beatitudinem Cælestem, ut ibidem Glossa exponit, & confirmat S. Thom. loco citato: quod quidem objectum principaliter consistit in Gloria animæ, non autem in gloria corporis, idem S. Thomas ubi supra art. 5. ad 1. & q. 18. art. 2. ad 4. & in 3. parte q. 7. ad 1.

Hunc vero Dei Servum habuisse certam futuræ Beatitudinis expectationem, & in vitam æternam, tamquam in Gloriam animæ, suas cogitationes direxisse, apparet:

Quia, ut 3. 15. 18. & alij Testes super 9. deponunt, tota illius Spes erat in eo, qui bonus est Dominus in se sperantibus, & animæ quærenti eum. (a) Ipsius erat finis Deo inservire, & consequi Cælestem Gloriam, in qua Sancti exultant, & qua, cum apparue-

rit, Iusti satiantur: (b) Vincenti enim dat Dominus edere de ligno vitæ, quod est in Paradiso non deficientis, & interitura nunquam voluptatis. Nec solus ad fontem Beatitudinis confidebat, sed alios quoque ad sperandas aquas futuræ Gloriæ hortabatur subjiciens omnium menti, quam vanæ, fugacesque essent omni hujus illecebræ, & quam celeri cursu blandimenta sæculi transirent: quod factum etiam generose comprobavit, dum ut jam diximus, abjectis eliminatisque e cordis sui domicilio voluptatibus humanis, Franciscano habitu assumpto, se totum religiosæ mancipavit servituti, in qua Fidei perspicaci lumine futuræ Gloriæ libertatem agnoscebat. Hinc porro manabat etiam contemptus ille, quo mundana omnia despiciebat, eadem pro nihilo reputans, sciensque (c) bonum esse confidere, & sperare in Domino, quam in hominibus, atque Principibus. Ipse enim vera possidebat bona, dum timebat Deum, (d) & ab omni recedens peccato bonum faciebat. Divites namque eguunt, & esurierunt, inquirentes autem Dominum bonis non minuentur.

Hancque Servi sui Spem, & confidentiam singulari testimonio comprobavit Deus. Quadam enim vice Regalatus, dum Conventui domus Dei de Aquilera præsideret, expertus est Divinæ Bonitatis providentiam panem, qui jam omnino defecerat, nec aliunde sperari poterat, abunde ministrantem, ut inter miracula suo loco dicemus, & super 35. deponunt iidem testes, nempe primus, 2. & 3. qui in facto proprio non minoris admirationis eventum recenset. Nempe de Anno 1550. aut 1551. maxima annonæ caritate ingruente, dum ipse una cum Fratribus, aliisque domesticis fame quasi periret, Matrem, cui omnes in deposito pane erant assidue molesti, exemplo superioris facti suasisse, ut ad Regalati intercessionem confugerent; quo peracto, cum eadem Mater restem sibi socium esse jussisset ad perquirendum illic in via frustrum aliquod panis inven-

(a) Thren. 3. c. Psal. 16. (b) Apoc. 2. b. (c) Psal. 117. (d) Job 4. d.

venerunt tres panes, qui domum allati, & inter sexdecim, & amplius personas distributi non modo omnibus ad satietatem suffecerunt, sed etiam superfluerunt. Quod factum idem testis ad miraculum refert, non tam ob inventos in maxima illa penuria, ac eorundem raritate panes, quam ob præstitam tot personis, & vehementer quidem esurientibus, saturitatem.

DE CARITATE.

Examinanda superest Caritas, Virtutes inter Theologicas ordine quidem postrema, sed nobilitate, necessitateque nulli inferior, ut testatur Apost. 1. ad Corin. Si linguis hominum loquar, & Angelorum, Caritatem autem non habuero, factus sum velus es sonans, aut cymbalum tinniens; Et, si habuero prophetiam, & noverim mysteria omnia, & omnem scientiam, & si habuero omnem fidem, ita ut montes transferam, Caritatem autem non habuero, nihil sum; Et, si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas, & si tradidero corpus meum, ita ut ardeam, Caritatem autem non habuero, nihil mihi prodest. Caritas paxiens est, benigna est, &c. cum aliis, quæ idem Apostolus suaviter subiungit; & lata etiam ejusdem Caritatis laudes, & excellentiam persequitur Prosper de vita contemplativa, ubi habemus in cap. Caritas extr. de poenit. dist. 2. ejus diela videntur tamen intelligenda de Caritate perfectissima, quæ in hac vita haberi non potest, ut probat Text. in cap. Caritas in quibusdam, de poenit. dist. 2. quamvis perfectia habeatur, ut bene explicat. D. August. in cap. Qui vult facere, cum tribus aliis seqq. de poenit. d. dist. 2.

Caritas igitur est dilectio, qua diligitur Deus propter se, & proximus propter Deum, vel in Deo, Magist. sentent. in 3. distinct. 27. quem sequuntur omnes communiter; & circa duo mandata adimplenda versatur, quorum primum Dei respicit dilectionem, quod est primum, & maximum in lege man-

datum, Deut. 6. alterum vero ad proximi dilectionem pertinet, Matth. cap. 22.

DE CARITATE IN DEUM.

Quantum ergo attinet ad dilectionem in Deum, in hac sane amantissimus Dei Regalatus præcelluit. Etenim, cum sciret, in hoc apparuisse Dei Caritatem in nobis, (a) quoniam ipsum suum Filium primogenitum misit in Mundum, ut vivamus per eum propitiatorem scilicet pro peccatis nostris, quæ, licet essent tamquam aquæ multæ, & flumina, non potuerunt tamen Divinam extinguere, (b) vel obruere Caritatem: ideo quasi reciproco dilectionis jure totus in Amorem Divinum erat intentus. Nec illi satis erat, Amoris ejusdem incendia in suo sinu concepisse, sed vehementer optabat, in alienis etiam pectoribus easdem ardoribus flammæ accendere, quas ideo, adhibitis hortationibus, sensim in illorum insinuabat animos; & quemadmodum totus ipse in Amore Divino residebat, sic linguam continere non poterat, quin vera ex abundantia cordis de eodem semper Amore loqueretur, quem mente, sinu, animoque gestabat assidue: ut prædicta omnia super 11. deponunt 1. 2. 3. & alii Testes.

Ejusdem insuper Regalati Caritatem in Deum deprehendimus non solum ex vehementi illo affectu, (c) quo Dominum Dei hoc, est, honorem zelabat illius, qui diligentes se diligit, & se honorificantes glorificat, qui quidem zelus maximum Amoris suggerit augmentum, ut in cap. quid crudele, 22. q. 4. sed etiam ex divinis meditationibus, quibus Verbum Dei, licet humanis absconditum oculis, non Amoris tamen luminibus celatum contemplabatur, & vi quarum suavissima pedissequam meditationis rapiebatur in ecstasim, hoc est, deserto exteriori homine sui ipsius supra se voluptuosa quadam elevatione ad superintellectualem Divini Amoris fontem ferebatur; ita namque ecstasim,

Y 2 quam

(a) Joan. 4. 4. (b) Cant. 20. 4. (c) 1. Reg. 2.

quam mortem philosophicam Platonici nuncuparunt, definit Bonavent. 2. tom. tract. de septem gradib. contemplationis, & Divini Amoris insatiabili saturitate reficiebatur; ut super 12. prædicta omnia deponunt 1. 2. 4. & alii testes.

Quod scilicet mirum non est: quoties enim Christum vera Fide contemplamur, toties ille cordi nostro infidet, dicente Apostolo, *Qui adhaeret Domino unus spiritus est*: & si desiderium in Amoris plenitudine compleatur, delectat animam, cujus elevationis corporis sarcina ancillatur: & ideo non potest ad tantæ contemplationis dulcedinem cor secularibus plenum negotiis aspirare; sed oportet, ut sæculo moriatur, ut soli Deo per tantas meditationes, & desideria Supernis inhæreat, ut inquit D. Hieronym. ad Virgines Deo dicatas.

Perfecta denique ejusdem Viri in Deum Caritas intelligitur ex eo, dum religiosæ, & quidem austerioris, vitæ institutum amplexus inedia, vigiliis, labores, corporis non tam nuditatem, quam afflictationem, ceteraque hujusmodi dilexit quæ gradus esse ad perfectionem Caritatis in Deum obtinendam, tradit S. Thom. 2. 2. q. 186. art. 1. cum ille Divinæ Dilectionis præceptum optime dicatur adimplere, qui pro Amore Dei suæ ad tempus salutis non parit se ipsum periculis, atque tribulationibus tradit, qui facultatibus propriis, ceterisque hujusmodi renunciat, ut eleganter dicit Text. in cap. Caritas, in fin. de pœnit. dist. 2. Qui enim Divino famulantur servitio, ad amabilem perfectionem uniantur, teste Dionysio cap. 6. p. 1. in fin. Eccl. Hierarch. quia status Religionis institutus est ad perfectionem adipiscendam per quædam exercitia, quibus tolluntur impedimenta perfectæ Caritatis, quæ ejusdem Religiosi status est finis, S. Thom. loco citato in responsion. ad 3. In quo quidem Religionis statu Servus Dei Regalatus vocatur, servavitque, ut dictum est, Paupertatem, Obedientiam, ac Castitatem;

quæ sicuti ad perfectam Caritatem pertinent, Bagnes secunda 2. quæst. 23. art. 3. ita etiam demonstrant, amantissimum Dei Regalatum perfectam erga eundem Deum Dilectionem habuisse, ut arguit S. Thomas ubi supra, art. 7.

DE CARITATE IN PROXIMUM.

MAXIMUM, primumque Divinæ Dilectionis præceptum alterum consequitur mandatum illud, quo tenemur Proximum nostrum, sicut nos ipsos, diligere; hoc est ut, quem potuerimus, hominem beneficentia, consolatione, vel informatione doctrinæ, vel disciplinæ coercitione abducamus ad colendum Deum. Quod equidem Servus Dei Regalatus plenissime observavit: non ignorans enim, (a) in Proximi dilectione Legis adimplementum consistere ex quo, si diligamus invicem, Deus in nobis manet, & Caritas ejus in nobis perfecta est: propterea semper animarum intentus erat salutis, cujus in tempore Proximi sui casum haud reveritus verbum non retinuit, (b) quin immo præbens exemplum bonorum operum omnes ad poenitentiam inducebat, ut super 13. deponunt 2. 5. & alii.

Hujusmodi vero Caritas præcipue elucescit in operum pietatis, atque misericordiæ exercitio, quo passim Regalatus detinebatur, Infirmis enim, ac Carceratis visitandis, Hospitalibus, frequentandis, Inimicis reconciliandis, alendis, vestiendis, excipiendisque non tam hospitio, quam salutaribus, & solatoriis verbis Pauperibus, & redimentisque Captivis assidue vacabat; & non tam in amicorum, inimicorumque salutem, atque subsidia, sed in Defunctorum etiam suffragia, orationes, lacrymas, jejunia, disciplinis, & alia hujusmodi offerebat, ut super 14. deponunt 1. 2. 3. & alii Testes: & præ ceteris idem 2. subdit, amantissimum Proximi Regalatum consuevisse Pauperes, atque Infirmos sibi in itinere obvios in Conventum traducere, ubi manibus propriis eorum pedes

(a) Joan. 13. c. Joan. 4. cap. in fin.

(b) Eccl. 4. cap. in fin.

des abluebat, osculoque excipiebat, ita ut nonnullorum ulcera ad saluberrimi oris contactum sanata fuerint, ut testator etiam Historia vitæ *Cap. 11.* ac insuper quadam vice eundem Servum Dei Regalatum jam senem, & ægrotum, quadraginta quatuor leucarum itinere denudatis pedibus absoluto, hac solum de causa Fratrem Lopium de Salazar Socium sibi, ac familiarem adiisse, ut Dei servitio vacaret, ac animarum consisteret utilitati, ut etiam confirmat eadem Historiæ vitæ *dicto Cap. 11.* ubi ejusdem Fr. Lopii testimonium inferitur.

Piam vero Regalati non tam viventis, quam defuncti in Proximum dilectionem insignis Deus Omnipotens comprobavit gratitudinis testimonio. Vivens enim, cum quadam vice panis, ac carnis frustra Pauperi cuidam in habitus complicato limbo recondita deferret, in Vicarium Conventus incidit, a quo interrogatus, quid illic repositum gestaret, misericors in Pauperes Regalatus, ut Superioris vitaret indignationem, cujus periculum suspecta in Pauperes fecerat prodigalitas, respondit, flores deferre: sed, Vicario rei veritatem oculati fide inquirente, cum Regalatus linum habitus explicuisset, compertum fuit, providam Bonitatis Divinæ clementiam panem in candidas, carnem vero in purpureas rosas alieno profus tempore admirabiles commutasse; ut super 38. deponunt 3. 23. & 60. & concordat eadem Historia vitæ *dict. Cap. 11. propt. finem*, ut inferius in miraculorum discussione dicetur.

Defunctus vero pietatem etiam in Proximum retinuit: Cum enim Pauperi cuidam Fratres Conventus Aquilariæ elemosynam denegassent, confugit Pauper ille ad Sepulcrum Servi Dei, & ad illud orans exclamavit, Si tu, o Sancte, viveres, elemosyna mihi non deesset. Tunc autem, Sepulcro mirabiliter aperto, protulit brachium Regalatus, & manu panem Pauperi porrexit; brachioque statim reposito, Sepulchrum clausum est: ut inferius in

miraculorum disquisitione dicemus.

DE VIRTUTIBUS CARDINALIBUS.

ET PRIMO DE PRUDENTIA.

Post Theologicas proxime succedunt examinandæ virtutes Cardinales, quas ad integrandum Sanctitatis ædificium in Servis suis collocat Deus.

Has inter primum obtinet locum Prudentia, quam S. Thom. 2. 2. 9. 47. art. 2. definit rectam agibilibus rationem, finem, ejusque cognitionem præsupponentem, ex quo, tamquam ex principio, rationem mediorum ad finem sumit: quæ quidem definitio venit intelligenda de pertinentibus ad veram, perfectamque Prudentiam, eam scilicet, quæ in omnibus habentibus gratiam reperitur, & quæ ad bonum totius vitæ finem recte consiliatur, judicat, & præcipit, quæ sola etiam dicitur Prudentia, S. Thom. *loco citato art. 14.*

Hæc igitur in Servo Dei Regalato abundanter eluxit: nam, ut superius dictum est, ipsa pueritiæ exordia inter racta, & munda opera informata, crescentibus annis, ad majores provexit virtutes; quæ, sicuti a vitiorum contubernio alienationem continent, sic nobis evidenter ostendunt, Regalatum a primis usque vitæ suæ cunabulis ea amplexum esse media, quibus optatum perfectionis finem assequeretur, quod, ut diximus, ad Prudentiam pertinet, prout etiam operationes hujusmodi, quæ in virtutum exercitatione consistunt, sunt effectus particularis Prudentiæ, ut considerat S. Antoninus *part. 4. tit. 2. cap. 5. §. 4. & 5.*

Insuper caute ambulans (a) non ut insipiens, sed ut sapiens, ac redimens tempus in dierum malitia, non conformatus huic sæculo, sed reformatus in novitate sensus sui, ut probaret, quæ esset voluntas Dei bona, beneplacens, atque perfecta, se ipsum, ut diximus, a Mundi abdicavit periculoso consortio, vitamque suam, tamquam in securita-

tis

(a) *Neem. 8.*

tis asyllum repositam, Deo consecravit, Franciscanam Religionem ingrediens, in qua Professionem emisit; ex quibus omnibus particularis argumentum Prudentiæ resultat, cum vitam meliorem, & perfectiorem elegerit: ii enim habendi sunt sapientiores, quam reliquum mortalium vulgus, qui se ipsos a Mundi segregant consortio, & vitam suam Deo consecrant, ut inquit S. Gregor. Nazianz. in *Oratione de laudibus Basilii*.

In eadem vero Religione in publicis, privatisque actionibus, atque consiliis prudenter ita se gessit, ut non solum unionis cultor fuerit reputatus, ut super 15. deponunt 2. 3. 4. & alii, sed etiam Fr. Petro de Villacreces vitæ probitate, & miraculorum fama insigni, primoque apud Hispanos Regularis Observantiæ promotori, & Eremitorii Domus Dei, & Scelæ Cæli Vicario salutarem, ac sedulam præstitit operam in provehendo; amplificandoque ejusdem Observantiæ Instituto, ut in *Chronicis suis* testantur Petrus de Salaraz, Fr. Franciscus Gonzaga, Fr. Petrus Rodolphus Tussinianen. & Petrus Gonzalez: *locis inferius subjiciendis* in Articulo famæ Sanctitatis: Quin immo, eodem Fr. Petro de Villacreces defuncto, in eorundem Eremitiorum regimine propter insignem Prudentiam fuit Regalatus: unanimi omnium consensu subrogatus, ut dicit idem 2. Testis super 15. & concordant Petrus Gonzalez, & Fr. Franciscus Gonzaga: *locis inferius deducendis*, ac eadem Historia vitæ Cap. 8.

Insignem quoque Prudentiam Regalatus ostendit in afferendis proximo suo opportune subsidiis; etenim ante tempus non judicabat, nec temeritate judicii præveniebat culpam: (a) in quo enim judicio quis judicat, judicatus, & eadem mensura metietur. Ideo nec sermone, nec minus opere fratri suo detrahebat, aut eundem in errorem illapsum contemnebat, ne contemptus asperitas spem tolleretur emendationis; quin immo omnia in meliorem semper partem interpretabatur; si quando aliquos alienæ detrahentes famæ audisset, pla-

cide admonitionis medelam maxima caritate, atque amore insinuat, virtutis gratiam, peccati odium, Legisque Divinæ observantiam sensim in hominum animos ingerens, discordes, & inimicos suis hostationibus ad pacem, concordiamque reducebat. Ita super 18. prius, 2. 3. & alii testes, &c.

DE JUSTITIA.

Prudentiam Justitia consequitur, quæ Morales inter virtutes primum jure merito locum sibi vindicat, S. Thom. 2. 2. qu. 58. art. 12. Justitia enim habita omnes alias virtutes habentur, secundum Divum Ambrosium in *Hexamer. Ubi est Prudentia, ibi est malitia; ubi Fortitudo, ibi iracundia; ubi Temperantia ibi impietas; ubi autem Justitia, ibi omnium virtutum est concordia* &c. comprobatur Augustin. *lib. 4. de Civitate Dei*, & facit elegantissimus Textus in *Ausb. ut omnes obediant Judic. Provins. in princ. Call. 5.* Hæc secundum D. Thomam, & alios communiter definitur esse constans, atque perpetua voluntas Jus suum unicuique tribuens. Partes illius integrales sunt virtutes illi annexæ, nempe Religio, Pietas, Observantia, Veritas, Gratia, seu Gratiitudo, Vindicatio, Amicitia, Liberalitas; ut docet idem Angel. Doct. 1. 2. q. 80. art. unico.

Hinc Justitiæ nobilitatem Regalatus optime cognoscens, & animadvertens ferre Justitiæ radicem esse immortalitatis, ut inveniret Vitam, & Gloriam sequutus est illam per assequutionem partium illius.

Nam, quantum attinet ad Religionem, per quam debitus Deo cultus reddatur, actus illius tam interiores, quam exteriores in Servo Dei comperimus; interiores quidem, cum præcipue in Deum, ac Beatissimam Virginem devotionis affectu orationi diu, nocteque assidue adeo vacaret, ut passim inter orandum suavissimam raperetur in ecstasim, ut dictum est, & totam vitam orando transigeret, ut super 21. deponit

(a) *Psal. 108. d.*

sunt 1. 2. 3. & alii testes; exteriores vero, quia in Cultum Divinum ad orationem, divinaque officia assiduus adeo, attentusque incumberebat, ut nihil, vel parum dormiret, comederetque, ut super 22. asserunt iidem testes. Religiosum quoque Regalati testatur Gonzaga, qui cum summæ Religionis Vicarium appellat, ut inferius videbitur.

Pietatem vero atque observantiam, per quam Parentibus, Consanguineis, ac Superioribus debitus honor, ac cura exhibetur, non defuisse intelligimus Regalato, qui debitam Superioribus suis obedientiam semper præstitit, ut super 2. & 23. 1. 2. 3. testes asserunt; qui circa reliqua omnia pietatis, & misericordiae opera continue versatus est, ut super eodem 23. prædicti testes deponunt; qui denique Justitiam adeo dilexit, ut semper actiones suas ad reddendum non tam Deo, quam Proximò justum direxerit obsequium: ideo enim peccatum, quo mediante Deus, Proximusque offenditur, tali prosequutus est odio, ut in eo aliquid peccati visum nunquam, auditumque fuerit, ut 3. & alii super eodem 23. deponunt.

Nec illi defuit prænitentia, quæ, in quantum respicit debitam Deo satisfactionem in spiritu contribulato, pertinet ad vendicativam, quæ est pars Justitiæ, & per quam improbos, hoc est, pravos sensuum affectus nobili castigatione ante occupamus, atque reprimimus: quod sane Regalatus præstitit, dum vivens in continuis vigiliis, jeuniis, afflictationibus corpus suum ferreis vinculum catenis, ciliciis præcinctum, flagellis ad sanguinis usque effusionem edomitum, humi ad duram vere quietem prostratum redigebat in servitutem, quæ liberum vitæ cursum naturaliter impediēbat; ut super 24. iidem, & alii testes deponunt.

Nec defuerunt Regalato ceteræ partes Justitiæ, quas late in *Art. 5.* enumeratas comprobant 2. 3. 7. & alii testes.

DE FORTITUDINE.

Procedentiæ, Justitiæque proxima est Fortitudo, quam D. Thom. 2. 2. *quæst. 123. art. 7. in corpore* animi firmitatem importare docet. Partes illius integrales sunt quatuor; scilicet quoad actum ingrediendi fiducia, atque magnificentia; quo vero ad actum sustinendi patientia, atque perseverantia. Versatur enim circa ardua, atque terribilia, facitque, ut animus, nec parve timendo, nec temere audendo, desciscat a bono opere, S. Augustinus *lib. 83. q. 31.* & juxta S. Thom. *loco citato, art. 3. & 4.* animum in gravibus, & maximis periculis firmat timorem cohibet, audaciamque moderatur.

Hanc sane Omnipotens Deus, cujus oculi contemplantur universam terram, præbuit Servo suo Fortitudinem; quia perfectio corde credebat in eum, tamquam in firmamentum, refugium, & liberatorem suum: (a) Intrepido enim, fortique animo laboribus, & periculis ob amorem Dei, & animarum salutem libentissime se exposebat, ut super 25. iidem testes deponunt; quod comprobabat magnanime exceptum, fortiterque, nec sine difficultatibus Institutum, in quibus superandis difficultatibus nulli parcebat labori ut testatur Gonzal. *Histor. Montis Calii Beata Virginis de Salyceto lib. 2. c. 7. fol. 225.* quod etiam confirmat laboriosum illud quadraginta quatuor leucarum iter, quod in postrema senectute ob amorem Dei, & animarum progressum denudatis pedibus, & infirmo corpore confecit, ut jam diximus.

Impavido quoque, ac forti animo adversitatum procellas, persecutionum tempestates, inimicitarum turbines, infirmitatum denique impetus sustinuit, & sese in omnibus voluntatis Divinæ suaviter omnia disponentis arbitrio commisit, ac conformavit; ut super 26. iidem testes deponunt.

DE

(a) *Apost. ad Rom. 12.*

DE TEMPERANTIA.

Postrema ex virtutibus Cardinalibus superest Temperantia, quæ generaliter sumpta dicitur moderatio quædam, quam in operationibus, passionibusque humanis ratio ponit; quod omni virtuti Morali commune est. Si vero consideretur antonomastice, in quantum scilicet refrænat appetitum ab his, quæ maxime alliciunt hominem, & in quantum versatur circa delectationes moderandas; & sic circa bonorum sensibilibum concupiscentias, atque tristitias ex eorundem bonorum privatione, seu absentia manantes, est specialis virtus, ut docet S. Thom. 2. 2. qu. 141. art. 2. in corpore.

Hæc sane Regalato non defuit, qui non solum abstinuit ab omni specie mala, & ab omnibus iis, quæ militant adversus animam, hoc est a peccatis, quæ numquam a se ipso admissa odio particulari prosequeretur, ut superius ex testium depositione super 23. *Articulo* collegimus, sed eam quoque abstinentiæ partem mire profitebatur, quæ ex suo nomine ciborum subtractionem importat, juxta D. Thom. 2. 2. qu. 146. art. 1. per quam scilicet castigatur corpus non solum contra luxuriæ illecebras, sed adversus etiam gulæ oblectationem, quo in tentationum lenocinia homo fortius insurgat, & Diaboli proculcet irritamenta. Regalatus enim in cibo, potuque temperantissimus assiduus vacabat jejuniis, quæ pane, & aqua transigebat, e quibus etiam per integros abstinebat dies, ita ut virium debilitas ad vitæ sustentationem non sufficeret, & cum Davide posset dicere, (a) *Genua mea infirmata sunt a jejuniis, & caro mea immutata est propter oleum*: oleum scilicet lacrymarum. Eandem porro moderationem ostendit non solum in vestitu, cujus humilitas, atque paupertasprehenditur ex inspectione Vestium, quæ in hanc usque diem, tamquam Reliquiæ, asservantur in Conventu Aquilariæ, sed in omni-

bus etiam aliis actionibus suis; ut super 27. iidem testes deponunt. Quod vero tristitias ex bonorum sensibilibum privatione nascentes vir Dei non senserit, satis superque constat ex eo, dum Religiosæ, & austerioris vitæ institutum, hoc est Franciscani Ordinis asperitatem in primævum a se rigorem quoque restitutam amplexus, æquo hilarique animo mundanis renunciavit illecebris, & assidua jejuniorum, poenitentiarum, ceterarumque mortificationum exercitatione ab omni voluptatum, sensualitatisque contubernio revocavit.

DE CETERIS VIRTUTIBUS,
AC SUPERNATURALIBUS
DONIS.

PAR erat, ut in eo, qui Theologiarum, ac Cardinalium virtutum radiis tam mire elucescit, ceterarum quoque non desiderarentur splendores virtutum, quibus ad exemplar perfectissimum lucida Sanctitatis amplas super Ecclesiæ candelabrum posita exardesceret.

Et, quoniam in præcedenti virtutum disquisitione orationis, devotionis, poenitentiarum, mortificationisque splendida conspeximus lumina, ideo, his posthabitis, ad ceterarum lucem oculos convertamus.

Et primæ se nobis offerunt Obedientia, Paupertas, & Castitas, quæ, ut nuncupatis votis Religioni, Deoque promiserat Regalatus, ita religiosissime observavit. Exactissimam enim Obedientiam Prælaris, ac Superioribus suis præstitit: Paupertatem non solum ad Religiosi Instituti præscriptum retinuit, sed in tenuitate victus, in vestitus vilitate, ac in humilitate spiritus, qua temporalia quælibet contemnebat, eandem quoque Paupertatem professus est; ut super 16. 3. 4. & 6. deponunt. Castitatem vero, ac pudicitiam toto vitæ suæ spatio integre adeo custodivit, ut non modo peccatorum sordes, ac immunditiam a corporis, animique sui

(a) *Jacob. 4. c.*

confortio eliminaverit, sed otiosum ne quidem verbum admiserit. Immo in exemplum honestatis, modestiæque omnibus factus aliorum quoque mores, verba, atque sermones ad sui similitudinem, ac formam vere honestissima traducebat violentia, ita ut coram ipso quilibet ad tam bonam non fallacis imaginem speculi sese efformaret, componeretque; ut super 17. 1. 2. & 3. testes deponunt.

Præcedens Regalati modestia exigit, ut proponamus etiam Humilitatem, quæ ad eandem modestiam pertinet, tamquam pars illius, S. Thom. 2. 2. 9. 161. art. 4. & est virtus, quæ animum format, ne immoderate ad excelsa tendat, S. Thom. ubi supra art. 1. respicitque subiectionem hominis ad Deum, propter quem aliis humiliando se subjicit, Viger. de Virtut. temper. cap. 7. §. 5. vers. 8. S. Antonin. 1. part. cap. 12. Hanc vero præ ceteris dilexit Regalatus: aspernabatur enim, fugiebatque humanas laudes, quia Deus, (a) qui fecerat magnalia, laus erat illius: quia immo reputabat se maximum peccatorem, & quamvis contemneretur, non indignabatur, ut super 19. iidem testes referunt.

Hæc porro Humilitatis virtus nos commonet, ut omiſſa aliarum virtutum enumeratione, quas longa serie in 5. Articulo expressas Regalati animum cumulatiſſime exornasse afferunt 2. 3. 7. & alii testes, transitum faciamus ad inspicienda Dona supernaturalia, quæ Omnipotens Deus concedit iis, qui in spiritu humilitatis. & mansuetudinis sibi deserviunt. Inquit enim Dominus, *Ad quem respiciam, nisi ad humilem, & quietem, ac parventem sermones meos?* & faciunt ponderata per Clement. 1. lib. 8. *Conſtit. Apostolic.*

Hic igitur Dei Servus insignitus fuit a præpotentis dextera pluribus donis supernaturalibus, ut super 28. deponunt 1. 2. 3. & alii testes: præ ceteris autem dono Prophetiæ, ac Revelationis, quod ad Sanctitatis probationem maxime confert, Augustinus de Ancone de Tom. XIV.

(a) Deut. 10. d.

Potestate Ecclesiæ 9. 15. art. 3. & 5. Cum enim Divinis Chori Officiis interesset in Conventu Tribuli, vulgo dell' *Abrojo*, cui tunc præsidebat Fratribus communicavit, sibi revelatam, Mulieris cuiusdam in flumine Duria submersæ animam salutis statum adeptam; & ideo una cum dictis Fratribus in proximi fluminis ripam profectus, ejusdem scæminæ Cadaver inventum sepulturæ mandavit, ut super 33. deponit 3. 6. 13. 17. & 20. qui subdunt, hujusmodi factum inter alia miracula depictum conspici in Monasterio Aquileiæ, ut etiam colligitur ex Visitatione Sepulchri in processu fol. 405. & concordat historia vitæ Cap. 12. & alii Scriptores, & Historici inferius subjiciendi in *Articulo fame Sanctitatis*. In postremo quoque vitæ termino constitutus, cum Fratres Extremæ Unctionis Sacramento instarent ipsum inungere, prædixit, mox affuturum Episcopum Palentinum missum a Deo, ut illud sibi ministraret, ideoque tantisper expectarent, prout statim idem Episcopus advenit, & Sacramentum ministravit, ut inferius in miraculorum disquisitione videbimus.

Insuper amore Dei accensus, ut dictum est, non solum divinas inter contemplationes rapiebatur in ecstasim, & suavissimo in Deum mentis excessu reficiebatur, sed eadem amoris flammæ, quæ pectus accendebant, orantis etiam, & in ecstasim rapti faciem miris adeo splendoribus illustrabant, ut cubiculi terminos supergressæ, & rursus liberiori aditu erumpentes speciem luculenti procul exhiberent incendii; proximi vero incolæ suppetias adversus ignem latueri cum accurrissent, eas solummodo flammæ invenerunt, quas in Regalati cubiculo ferventis orationis ardor excitaverat, ut inferius in miraculorum inspectione constabit.

Unde ex his omnibus vitæ excellentiam in Servo Dei Regalato abunde comprobantibus absoluta remanet Prima Pars hujus Relationis: nunc igitur ad Secundam progrediamur.

Z

DE

DE FAMA, COMMUNIQUE
OPINIONE SANCTI-
TATIS.

HActenus, Pater Beatissime, Regalati Sanctimoniam singulari Virtutum fide comprobavimus: nunc ea subijciemus argumenta, quæ ad generalem Sanctitatis ipsius probationem maxime conferunt, Famam nempe, communemque Sanctitatis opinionem; quæ, sicuti viventem Regalatum fuerat comitata, sic defunctum maioribus etiam incrementis prosequuta est, & quam in promovendis ad Canonizationem necessariam esse, ex pluribus concludit Castellan. de Canonizat. Sanctior. qu. 5. versic. Ex his colligitur, & plurimum ad Sanctitatis probationem conducere, tradit Augustinus de Ancona de Potestate Ecclesiæ q. 15. art. 3. & 5.

Hanc igitur Famam, communemque Sanctitatis opinionem luculenterprehendimus tam ex testibus in processu examinatis, quam ex iis, quæ extra processum apud Scriptores, & Historicos habentur.

Et, quantum attinet ad testes, ex illorum depositionibus constat, Servum Dei Regalatum, emenso feliciter humanæ vitæ spatio, post suscepta Ecclesiæ Sacramenta in Aquileriano Conventu sanctissime in Domino quievisse, & ob Famam Sanctitatis ipsius in universo populo excitatam omnes, qui illuc ex diversis partibus confluerant, quævivisse aliquid de ejus vestimentis pro Reliquiis aucupari: ita super 30. primus, 3. & 4. Quæ quidem Fama, communisque opinio constanti perpetuitate in illis Regionibus duravit, ita ut nunquam similis erga alium Sanctum visa fuerit devotio Fidelium; ut deponit super 31. secundus, & comprobatur tertius dicens, Servum Dei Regalatum Sanctum fuisse reputatum, & nunc esse, & tamquam Beatum, & Sanctum hodie etiam ab omnibus Fidelibus venerari. Nec solum in civitate Oxomensis, sed in universo etiam Regno Castellæ, aliisque adjacentibus Provinciis apud

omnes utriusque sexus Fideles tam Ecclesiasticos, quam omnium statuum, ordinumque Sæculares quoscumque hic Servus Dei communiter, palam, & publice tam vivens, quam defunctus centum, & octuaginta annorum circiter continua successione reputatus est, & nunc reputatur Virtutibus omnibus ornatissimus, insuperque in maxima Sanctitatis opinione habitus fuit, hodieque habetur; ut super 32. primus, 2. & 6. Quæ quidem Fama remanet abunde probata, cum Testes de universi Populi opinione deponant; licet ad istum effectum sufficeret depositio de majori parte Populi, Jo. de Anan. conf. 1. num. 8. vers. 2. Quod Fama, Alex. conf. 166. num. 9. vers. Præsertim cum Fama, lib. 6.

Et quamvis isti Testes, prout etiam alii omnes, in toto examinis decursu plerumque deponant de auditu a fide dignis, & a Majoribus, qui referebant, id se a suis antiquioribus audivisse, & conjunctim de Librorum, Scripturarumque inspectione, atque lectura, simulque de traditionibus antiquis, de certo, publico, notorio, ac de publica, & indubitata voce, communique reputatione; attamen; cum versetur in antiquis, viventiumque memoriam longe excedentibus, nempe ultra centum, & quinquaginta annos ab obitu hujus Servi Dei, bene probant; cum gesta antiqua probentur per Testes de publica voce, & fama deponentes, Innoc. in cap. Veniens, num. 6. versic. Es non mireris, de verb. significat. Abb. in c. Inter dilectos, num. 6. de fide Instrum. Felin. in c. Veniens, il. 1. num. 26. de testib. & in c. Cum causam, num. 9. vers. Sed dicas, de probat. Bart. & alii in l. Si arbiter, ff. eodem tit. Aretin. conf. 37. num. 4. Rimin. Jun. conf. 23. num. 290. & seqq. lib. 1. Bellam. dec. 70. Cassad. dec. 2. de probat. Caputaq. dec. 344. num. 3. & 347. num. 4. par. 3. Put. dec. 74. num. 2. lib. 1. & dec. 62. num. 4. & dec. 348. num. 1. & 2. lib. 2. in correct. Seraph. dec. 449. num. 3. & passim in terminis Canonizationum Majores nostri firmarunt. & nuper fuit late deductum in Relatione B. Gregorii Papæ X. in Articulo Sancti-

Sanctitatis in genere. Quod quidem tempus antiquum in Teste, secundum opinionem Rotæ, est sexaginta annorum, Veral. dec. 5. num. 3. par. 3. Put. dec. 103. & dec. 506. num. 2. lib. 2. in nov. Paul. Granut. Theorem. 22. num. 4. & 5. Farinacc. in Prax. Crim. tit. de test. quest. 78. in fin. num. 145. & sæpiissime in causis Canonizationum Majores nostri pariter firmarunt, & nos quoque testati sumus in Relatione B. Thomæ de Villanova in Articulo Fidei.

Quod vero attinet ad Scriptores, & Historicos, quibus standum est, l. 1. ibi, a quibusdam Scriptoribus traditum est, ff. de offic. Præf. Prætor. Abb. Felin. Dec. & alii in c. Cum causam, de probat. Decian. conf. 21. num. 29. vol. 1. Hieronym. de Monte Brixiano de Finib. regend. cap. 62. num. 6. Faber. in §. Item pretium, num. 5. Instit. de empt. & vend. Garz. de nobilit. Gloss. 18. num. 10. Roderic. Suarez alleg. 8. num. 11. Addentes ad Lup. in Rub. de donat. in introduct. num. 2. Lafarte de Gabellis in Præfat. n. 23. & 25. Caputaq. dec. 190. par. 2. Zerol. in Prax. par. 1. in verb. Arma, vers. 2. & passim in aliis Sanctorum Relationibus firmatum fuit, & nuper fuit etiam late deductum in præfata Relatione B. Gregorii Papæ X. loco allegato; quod tamen venit intelligendum, quando versamur in sæculo antiquo, & hujusmodi Scriptoribus, atque Historicis fuit ab antiquo fides adhibita, ut late per Felin. in c. Ex parte, num. 49. vers. Et dum supra tactum est, de rescriptis, cum hinc evidenter pateat, hujusmodi Sanctitatis famam non solis hominum mentibus animisque contentam in membranis etiam domicilium vel immortalitatis duratione perennius, vel gloriæ incrementis amplius sibi comparasse; ideo, omisissis iis, qui ex professo vitam Regalati scripserunt, nempe Fr. Antonio Daza, & aliis, qui penes præfatum Conventum Aquilerie manuscripti asservantur, hic aliorum Sanctitatem Regalati testantium subnectemus verba, ad latinum tamen sermonem translata, quibus credi posse censuimus, tum etiam quia ipsorum

qualitas sufficientem illis fidem conciliat, maxime cum eorum auctoritas adminiculative solum adhibeatur.

Ex Fratre Marco de Lisbona Episcopo
Portuen. in Chronicis Fratrum
Minorum, Lb. I. Cap. X.

Fr. Petrus Regalatus, seu Vallisoletanus Magistrum habuit Fratrem Petrum de Villacreces. Orationi potissimum, atque contemplationi a prima usque juvenia virtuti deditus vacavit. Aliquoties in domo Aquilerie, cui præfidebat, & in Conventu Tribuli quatuordecim leucarum spatio distante eodem mane Capitulum habuit. Spiritu prophetie potius nocte quadam, dum in choro Tribuli horis matutinis interesset, præfocata mulierem per flumen accedens, eam educi, & in loco sacro humari mandavit, justisque persolutis, significavit, eam, priusquam præfocaretur, peccatorum poenituisset, acceptamque a Deo fuisse poenitentiam. Per Quintanillie Oppidum transiens in reditu admissurum se spondit quemdam Religionis Habitum avidè exposcentem: sed rediens, eam defunctum hominem invenisset, aperiri jussit Sepulchrum, asserens, mortuum sibi deberi; apertoque Sepulchro, eundem Religiosorum Habitum indutum invenerunt, quem sæcularibus indutum vestimentis humaverant.

Idem Lib. III. Cap. LXI.

In Conventu Aquilerie ab hac vita migravit ad Dominum Fr. Petrus Regalatus die Martis, quæ Annum 1456. conclusit. Quam fuerit accepta Deo vita illius maxima testantur miracula quinto ab obitu illius mense subsequuta, quorum plurima manu publici Tabellionis descripta, & authenticis Testibus approbata sunt: quæ Documenta in præfato Conventu asservantur. Valetudini restituit Mancos, ac Debilitatos quadraginta sex; in ultimo vitæ termino constitutos sex; binos Surdos simul, ac Mutos; Cæcos quinque; tres Paralyticos;

ricos ; duos Morbo Comitiali laborantes ; Surdos quatuor ; Distortos tres ; geminos a Lepra , unum a podagra ; alium a Febri Ethica absolvit , tres ruina compressos sanavit : manuum , capitique tremorem a tribus abtulit : tribus ægre parientibus opem tulit : quatuor a Quartana ; quinque a crurum , brachiorumque ægritudine ; duas mulieres a pectoris infirmitate vindicavit : unam manu mancā , ac mutā ; alterā energumēnam ; aliā dementē ; duos homines a Renum languore ; binos infantes ab innata deformitate ; & quatuordecim alios variis a morbis liberavit . Quam plurima alia patravit miracula , quæ non fuerunt descripta : sed quarto decimo ab obitu illius die res mira admodum evenit , ut publico penes eundem Conventum documento conitat . Vicarius ejusdem Conventus Aquileziæ , ut Servo Dei devotis satisfaceret , duobus Fratribus iussit , ut Sepulchrum illius aperirent , & nonnullas tam ex Habitu , quam e Corpore reliquias desumerent : & , cum terram educere incepissent , suavissimum senserunt odorem , qui eo magis augebatur , quo sanctum ad Corpus accedebant . Vicarius autem a Fratribus accersitus , ut pretiosum odorem perciperet , se jam a cubiculo usque præfensisse illum asseruit ; & duo illi Fratres multis etiam ab illinc diebus eandem sentire fragrantiam : Vicarius vero , cum Reliquias in cubiculum proprium detulisset , propter odoris vim magnā , a somno arcebat . Cum autem sanctum istud Corpus de mandato Isabellæ Reginz Catholicæ translatum fuisset in Sepulchrum affabre admodum elaboratum , in quo adhuc quiescit , repertum est omnino integrum , atque incorruptum ; & tunc , cum iussu præfatæ Reginz quatuor digiti fuissent a dicto Corpore amputati , manavit sanguis adeo recens , eoque colore , ac si vivo prodisset e Corpore : ex quibus digitis unum Regina habuit ; alter repositus est in loco , in quo Corpus erat antea reconditum ; duo alii in Sacrario Aquileziæ remanserunt , quorum alter fuit postea delatus ad Sanctum Franciscum Matritanum ,

& in Sacrario ostenditur .

Ex Libro inscripto speculum Minorum , seu Firmamentum Trium Ordinum , part. 1. fol. 32.

Alii Viri præcellentes scientia , & Sanctitate floruerunt eodem tempore , utpote B. mem. P. F. Petrus de Regalata , qui innumeris miraculis claruit in vita , & post mortem . Familiz Doms Dei specialis Pater , patronus , & ædificator extitit , & in eadem Domo Dei honorifice est tumulatus .

Ex Chronicis Regis D. Joannis II. Castellæ , Cap. XXXII. fol. 330.

Fr. Petrus de Villacreces fuit magnus concionator probatæque admodum vitæ . Illum subsequutus est B. Petrus Vallisoletanus , qui tam vivens , quam defunctus fertur magnā patrassē miracula , quorum aliquibus interfuit Inricus Marinquez Episcopus Jacen. postea Archiepiscopus Seguntinus , Prælati admodum insignis , & fide digni .

Ex Chronicis manuscriptis Mariani Florentini penes Bibliotecam Fratrum Minorum Strictioris Observantiz ad S. Isidorum in Urbe .

Fr. Petrus de Regalata scientia , & Sanctitate floruit isto etiam tempore (1450) in dicta Provincia S. Conceptionis , qui innumeris miraculis claruit in vita , & post mortem . Familiz Doms Dei specialis Pater , patronus , & ædificator extitit , & in eadem Domo Dei honorifice est tumulatus .

Ex Fratre Petro Rodulpho Tossinian. in Historia Seraphica , Lib. II. tit. de Regulari Observantia Novæ Familiz apud Exteras Nationes , fol. 154. a terg.

Adjutusque est P. F. Petrus Villacrecius opera subsidaria F. Petri a Regalata Pinciani non ab eo & nomine , & re ipsa dissimilis . Ambo spiritu Dei pleni ,

Ex

Ex Petro de Saksar in Chronicis Provinciae Castellae Ordinis Sancti Francisci, Lib. III. Cap. XII. fol. 157.

Fratri Petro de Villacreces pariter fuerunt socii; eundemque plurimum in Reformatione observantiae coadjuvarunt Fr. Petrus de Sanctoyo Sanctitate, & Virtutibus insignes.

Ex Fratre Francisco Gonzaga de Origine Seraphicae Religionis, part. 1. fol. 9.

Absequutus (Frater Petrus Villacreces) deinde hominem sibi per omnia similem, ac omnino secundum cor suum, nempe summæ Religionis Virum, ac Patrem Fratrem Petrum a Regalada Pincianum, qui & spiritu prophetico donatus fuit, illum suis moribus, ac piissimis desideriis informavit, ejusque opera summe adjutus, &c. Is igitur tantus Pater, postquam omnia pro facta sibi facultate suavissime disposuisset, neophytum gregem suo successor, atque carissimo discipulo Patri videlicet Petro Pinciano, commitens in Minoritico Conventu, qui Hispanico idiomate Pennafiel nuncupatur, diem vitae suæ clausit extremum, &c.

Idem dicta par. 1. in Catalogo Beatorum Seraphici Ordinis, fol. 99.

Beatus Petrus a Regalada Hispanus miræ Sanctitatis Vir, atque Regularis Observantiae apud Hispanos Auctor Virtutibus insignis sanctissime quievit.

Idem in 3. par. Conv. 17. fol. 869.

Quemadmodum B. Pater Petrus Villacreces Pennafelianum, & B. Petrus a Santoyo Pincianum suis funeribus illustres reddunt, ita quoque B. Petrus a Regalada (cujus Chronicorum nostri Ordinis Auctor 3. sui Operis parte meminit, nosque in Castellæ Provincia mentionem fecimus) præsentem Conventum suo obitu summopere commen-

dat. Nam, ut primum 30. Martii anno vero Domini 1456. diem clausit extremum, miraculis coruscare cœpit. Quadraginta liquidem, & sex utriusque sexus homines omnino Contractos, tres Paralyticos, duos itidem Leprosos, aliosque quamplurimos gravissime Febricitantes integræ sospitati restituit. Insuper & Surdis auditum, & Mutis affatum, & Cæcis visum, atque Claudis rectificationem suis meritis a Deo Opt. omnium bonorum largitore impetravit. Præterea mortali adhuc carne indutus, dum præcedentis, atque præsentis Domuum, quarum altera ab altera 40. eoque amplius milliariis distat, Vicarium ageret, ad utriusque loci Fratres infra horam Capitulum de religioso more habuit; atque sæpius, strato supra Duriam flumen palliolo, ex una in alteram ripam se transtulit. Cujus denique Corpus, cum per aliquot annos in communi Fratrum Sarcophago jacuisset, inde ad Alabastrinum Sepulchrum opera Serenissimæ Elisabethæ Hispaniarum Reginæ fabrefactum translatum extitit; ubi & in maxima veneratione tum a Sæcularibus, tum quoque a Fratribus habetur, & innumera fere miracula contigerunt, atque adhuc hodie contingunt.

Ex Petro Gonzalez in Historia Montis Calii B. Virginis de Salyceto, Lib. II. Cap. VI.

Humana fragilitas, quamvis vitæ circumscripta limitibus, superiorem consequuta agilitatem, & Cælestium particeps gloriæ, fidem patris in alienam opem miraculis insinuans, eloquenti sane testimonio aperit, Sanctum Fratrem Petrum Regalatum Christi sequutum esse vestigia, &c.

Et Inferius.

Quare applausus, Fidelium pietas, tribus eum a Cælo donatum, contempletur, virtute, qua Mancos, Claudos, atque Contractos ad ambulandum restituit; admirabilique vita, atque Orationibus ægros sanavit; Prophetiæ Spi-

Spiritu, quo futura prospiciebat, prout quando una cum Fratribus e Conventu Tribuli post horasmatutinas recitatas egressus est ad ripa fluminis Duriz, ut mulieris ex desperatione demersæ corpus exciperet, asserens, eam, dum se præcipitem ageret, poenituisse, ideoque ex Divinæ misericordiæ impulsu sepelendam, &c.

Et inferius.

Quintanillæ vero Adolescens, cui Regalatus Habitum Religionis promiserat, prædefunctus, cum a Regalato tamquam proprius vindicaretur, aperto Sepulchro, inventus est religioso Habitu indutus,

Et inferius.

Tandem, ut omnibus constaret, asperitatem, tolerantiam, atque humilitatem Sanctum huc Angelicæ consortem Naturæ in agilitate itinerum fecisse, cum Aquilæ Vicarium ageret, a Deo tamquam illius minister obtinuit, ut brevi intervallo locorum distantiam suppleret, & inunctum officii debitum impleret, &c.

Et inferius.

Post felicem vero obitum innumera patravit miracula sanans Surdos, Cæcos, ac Mutos, &, ut inquit Gonzaga, Surdis auditum, Mutis affatum, Cæcis visum, & Claudis reërectionem concessit. Hodie sanctum illius Corpus conquiescit in Alabastrino Sepulchro ipsi extructo a Regina Isabella in Conventu Aquilæ, in quo in dies novis effulget miraculis ad devotionis incrementum, Religionis honorem, & Divinæ gloriæ Majestatis.

Unde negari non potest, quin ex præfatis omnibus resultet plena probatio Famæ Sanctitatis, quam etiam testantes Judices Remissoriales in fine processus *fol. 408.* asserentes, Servum Dei Regalatum communiter haberi pro Sancto.

De frequentia Populi ad Sepulchrum, ejusdemque Sepulchri, necnon Reliquiarum, & Imaginum Veneratione.

Post Virtutes, communemque hominum opinionem proximum ad Regalati Sanctimoniz probationem præstat nobis argumentum Veneratio, quam homines interne conceptam ex virtutibus opinione Sanctitatis exteriori testantur expressione; quæ sane Veneratio erga hunc Dei Servum insignis esse deprehenditur.

Siquidem non solum in illius obitu ex diversis partibus gens plurima ad Sanctitatis Famam accurrit, sed ad illius etiam gloriosum in terris Sepulchrum maximus Fidelium numerus assidue confluit, ac confluit, ut illius Corpus veneretur, seque ejusdem intercessionem devote commendet; ut super 30. deponunt 1. 3. 4. super 31. iidem 1. 2. & 3. ac super 32. idem 1. & 7. qui de visu subdunt, Philippum Tertium Regem Catholicum; ac Reginam Margaritam Austriacam una cum Archiepiscopo Toletano, Sedis Apostolicæ Nuntio, quamplurimisque aliis Episcopis ac Proceribus dictum Sepulchrum visitasse; in quo concordat super eodem 32. *Artic. 8. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 21. & 26.* qui subiungit, decem annorum spatio prædictos sexies idem Sepulchrum visitasse: quem etiam universi Populi concursum, & frequentiam ad dictum Sepulchrum comprobant Indices Remissoriales in Processu *fol. 408. terg.*

Nec vanas, aut frustratorias fuisse visitantium commendationes, & preces, ostendunt innumera circa idem Sepulchrum appensa a Fidelibus Vota, ut se eorum factos compotes testarentur, de quibus super eodem 3. *Art.* deponunt testes superius allegati.

Hæc autem Veneratio uniformis etiam colligitur in Reliquiis hujus Servi Dei: omnes enim in illius obitu quærebant aliquid de ejus Vestimentis pro Reliquiis desumere, ut super eodem

dem 30. iidem 1. 3. & 4. hodieque Fideles ad præfatum Sepulcrum conflunt non solum ut Corpus venerentur, sed etiam Reliquias, nempe Sanguinem, Digitos, Cucullam, Pallium, Calceos, & alia hujusmodi, de quibus in Visitatione Sepulchri *fol. 406. a terg.* & deponunt super 15. 2. & super 31. 3. 1. & 2. qui de visu, & facto proprio subjungit, eam esse Populi in hunc Dei Servum devotionem, ut Fideles ad Sepulchri illius visitationem confluentes nolint inde recedere, nisi ipsis ejusdem ostendantur Reliquiæ, quas ut videant, ac venerentur, solent multo temporis spatio expectare; prohibetur enim aliquando, ne ostendantur, ut in Conventu nascituri tumultus evitentur, &c.

Has vero inter Reliquias insignem admirationis obtinent locum præfati Digniti, qui in hanc usque diem incorrupti, integrique asservantur, necnon Cucullus, qui adhuc propria servatus integritate, & miri odoris fragrantiam emittens visitur: quarum Reliquiarum contactu Fideles passim obtinent gratias quamplures, & nonnulli pristinae sanitati restituuntur, ut prædicta omnia testantur super 41. & 42. 1. 2. 11. ac 18. Quin immo Reliquiæ hujusmodi aliquando per Præsidem Conventus Aquilensium ad Philippum Quartum nunc Hispaniarum Regem Catholicum in Arandæ de Duero Oppido tunc gravi infirmitate laborantem delatæ, illique impositæ eundem ad formam revocarunt, a quo experrectus statim in melius progredi cœpit, integreque convaluit; ut ejusdem Serenissimi Regis Majestas piissimum testatur affectu in Litteris ad Excellentissimum Comitem de Montereji apud S. V. Oratorem suum transmissis, & concordant super 42. 2. Testis, super 60. 6. & 11. & super 61. 9. ac tandem Historia Vitæ *Cap. 15.*

Nec intra Corpus, aut Servi Dei Reliquias Fidelium Veneratio contenta est; sed ad illius etiam Imagines devota propagatione processit, non sine insigni conceptæ de Sanctitate opinionis argumento. Imagines enim, teste Basilio *lib. de Spiritu Sancto Cap. 18.* ad e-

xemplar referantur, ita ut, cum Picturam in Imagine cernimus, ad veram formam, cujus Imago est, mentis oculo transeamus, eum, quem Cælo frui credimus, & apud Deum Intercessorem elegimus, pie venerantes, non ipsi quidem Picturæ Venerationem attribuentes, sed ejus Imaginem pro nostro erga eum, qui se nobis benignum Intercessorem exhibet, amore, atque benevolentia complectentes, ut loquitur S. Joannes Damascenus in *vita Barlaam cap. 19. vers. Venerandam*, & facit illud Senecæ *Epist. 64. Quidni ego magnorum Virorum Imagines habeam incitamenta animi, & natales celebrem?*

Imagines vero hujus Servi Dei variis in locis pictas, impressasque conspici, & conservari, prout extant, super 31. deponunt 3. & super 32. 1. 3. 5. 9. 14. 16. 20. qui subdit, solitum fuisse Servum Dei Regalatum pingi cum flammis, & splendoribus ignis, 23. qui testatur de Picturis antiquis, & recentibus, cum quo concordant 24. 28. ac 31.

Quæ omnia clarius etiam comprobantur ex serie Visitationis Sepulchri in processu *a fol. 402. usque ad fol. 408.* in qua Notarius, ac Judices referunt, invenisse Sepulchrum Servi Dei ex Alabaastro elaboratum, & ad mensuram hominis elevatum, in cuius cacumine exposita conspiciebatur Statua Regalati, & in ejus superiori parte legebatur Inscriptio in eodem Alabaastro incisa continens ejusdem Regalati laudes, indicansque, ipsius Ossa in eodem Sepulchro conquirere, quod Comitissa de Haro extruxit. Præfata vero Inscriptio tenor in eadem Visitatione substatialiter relatus per hæc formalia verba habetur:

Jacet ornata Cero, fulgens ossa quieta,
perseverans Christo servivit, Mundum
ab Infantia fugiens, honoresque despicit
miserabilis sæculi, Petrus Regalatus
Vicarius de Domo Dei, & Scala Celi;
hic finivit sub Regula Paupertate S.
Francisci, nullum sæculi quærens præmium;
ob gratiam Christi, Comitissa
de Haro adornavit Sepulchrum, in præmium

mium orat pro ea assidue. Christum, laboribus carnis finem dedit die 2. Resurrectionis Domini MCCCCLVI. Anno.

Cui quidem Inscriptioni in antiquo adeo lapide incisæ plena fides adhibenda est; Bald. *conf.* 319. vol. 5. Bart. *conf.* 135. Abb. in c. *Quanto*, num. 10. de *Jurejur.* & Gloss. in c. *Cum causam*, in verb. *Por libras*, de *Probat.* Brixianus de *finibus regend.* cap. 63. num. 2. Guidop. *decis.* 341. num. 3. Zerol. in *Prax.* part. 1. verb. *Arma*, vers. 2.

Uterius in eadem Visitatione supradicti referunt, in præfato Sepulchro incisa esse plura ejusdem Regalati miracula, quæ pariter in Tabulis duabus antiquis descripta, ac etiam aliis in locis tam Sacelli, quam etiam Conventus, & Ecclesiæ Aquilerianæ depicta conspiciuntur.

Item circa dictum Sepulchrum innumera adesse Vota, lintea sepulchralia, antiquissima fulcra, ac baculos; necnon compositos ex cera pedes, manus, crura, brachia, aliaque hujusmodi illic a Fidelibus in recuperatæ valetudinis signum, receptorumque Regalati intercessione gratiarum fidem appensa.

Imaginem pariter ejusdem Servi Dei antiquissimo opere in Sacrario dicti Conventus reperiri depictam, Diademate, Splendoribusque Caput ornatam (& hoc quidem in signum Regni spiritalis, & consequutæ Beatitudinis argumentum, ut tradit Castellanus de *Canonizatione Sanctorum* 9. *quest. principali*, vers. *Consequenter etiam*) & in pœnitentis speciem vultu admodum extenuato expressam cum Inscriptione hujusmodi: *Anima mea liquefacta est tamquam cera liquecens in medio ventris mei.*

Plures insuper magna Veneratione, atque ornatu asservari Reliquias ejusdem Servi, nempe Sudariolum, quo inter meditationes abstergebat lacrymas, & alterum, quod suppositum manantem excepit sanguinem, cum de mandato Reginæ Isabellæ Manus a reliquo Corpore Regalati amputata est, necnon Calceos, Cucullum, Pallium, ac Digitos.

Tabulam præterea admodum anti-

quam, in qua legebatur inscripta quædam Antiphona, Oratio, & Versiculus in laudem Regalati compositus.

Ac denique in aperitione Capsæ, in qua recondita erant Ossa Servi Dei, optimum sensisse odorem, magnamque fragrantiam; quæ quidem fragrantia, odorisque suavitas ex aliis etiam Reliquiis mirabiliter, & supra omnem naturæ conditionem manans, ut dicunt super 41. & 42. 21. 18. & 2. & concordant etiam Judices Remissoriales in Processu *fol.* 408. *terg.* insitæ, velut Divinitatis est argumentum. Nam, ut inquit Bozius de *Signis Ecclesiæ lib.* 15. *Sign.* 64. *cap.* 8. Sicuti, ne quid ad summam felicitatem Corporibus Sanctorum resurgentium desit, atque ut ad eorum sensus jucundissima quæque deferantur, Deus illud constituit, ut ex iis, & aliis corporibus, & circumstantibus odor suavissimus emittatur; sic, ut rei hujus aliquod pignus in terris habeamus, mirabiliter providit interdum, ut, quamvis naturaliter a defunctorum Cadaveribus foetor intolerabilis manare soleat, a Corporibus tamen Sanctorum mirifice odores, nullamque cum ceteris habentes affinitatem afflentur. Plura in hujus rei testimonium exempla de Corporibus Sanctorum Dysibodi, Leontii Episcopi, Humberti, Magdalenz, Bernardini Senensis, aliorumque affert idem Bozius, & per Majores nostros, ac per nos etiam passim in Sanctorum Relationibus ponderatum est. Unde ex his omnibus negari non potest, quin insignia in hoc Servo Dei Regalato concurrant argumenta Sanctitatis.

DE MIRACULIS.

Sed transitum faciamus ad miracula, quæ, sicuti magis certam atque indubitatam Sanctitatis fidem afferunt, sic juxta S. R. E. Ritus, & Sacrorum Canonum Sanctiones in promovendis ad Canonizationem requiruntur, DD. in *cap.* 1. de *Reliq. & Venerat. Sanctorum*, & de communi omnium sententia testatur Cavellan. *loco sæpius citato*, *quest.* 5. *vers.* *Quinto*, necessaria. In quo quidem

dem Articulo, omiſſis conſulto diſputationibus, quæ miraculorum eſſentiam, requiſita, operationes, gradus, probationemque reſpiciunt, de quibus Maiores noſtri, & nos quoque in præcedentibus Sanctorum Relationibus diſceptavimus, nonnulla ſubjiciemus miracula ex illis, quæ Omnipotens, & in Sanctis ſuis mirabilis Deus, Regalato intercedente, operatus eſt. Innumera enim glorioſum hunc Servum Dei patraſſe miracula, colligitur ex teſtium depoſitionibus, de quibus in proceſſu, ex Hiſtoricorum relationibus ſuperius inſertis, ac eorum præcipue, qui vitam Regalati ſcripſerunt, ac denique ex tenore ſupra ponderatæ Viſitationis, in qua non ſolum exprimuntur miracula in Sepulchro Alabaſtrino antiquo opere inciſa, quorum ſingularis habenda eſt ratio, ut de Inſcriptione ejusdem Sepulchri jam fuit conſideratum, & plura alia reſeruntur in Conventu, atque Eccleſia depicta, necnon duabus antiquis Tabulis deſcripta, quæ Tabulæ, ſi neceſſaria concurrant requiſita, ſolent fidem mereri, ut nuper fuit firmatum in præcitata Relatione Beati Gregorii in primo miraculo, ſed Notarius teſtatur, in Archivio Conventus Aquilerie vidiffe, ac reperiri Librum in forma authentica, in quo habentur centum, & ſexdecim miracula Regalati interceſſione operata, ac legali Notariorum manu ſcripta, illaque poſtmodum Anno 1456. coram Alphonſo Fernandez Vicario, & Judice Eccleſiaſtico Oppidi de Aranda, ac Joanne Martinez de Sancto Dominico Rectore Villænovæ, Didaco Diez de Palacios, necnon Joanne Sanchez de Aranda publicis Notariis fuiſſe auctorizata, & approbata; ac tandem Anno 1550. coram Petro Alphonſo de Alameda Archipreſbytero, & ejusdem Oppidi de Aranda Judice Apoſtolico, & Licentiato Francisco de Villa Fag Correſtore, necnon coram Chriſtophoro Ortunno, Ferdinando Hermoſo, & Gregorio de Aranda Regiis Actuariis, & Notariis Apoſtolicis fuiſſe tranſumptata, & utrumque Librum, tam Originalem, quam tranſumptatum,

Tom. XIV.

in publica forma reperiri ſignatum, atque authenticatum, &c. Proponemus igitur primo loco nonnulla ex miraculis, quæ Regalatus vivens, Deo operante, patravit: ſecundo autem loco aliqua ex iis ſubnectemus, quæ idem Deus Omnipotens deſuncti Servi ſui interceſſione operatus eſt.

MIRACULUM PRIMUM IN VITA.

Panis, ac Carnis fruſta Pauperibus diſtribuenda in Roſas convertit.

Miſericors fuit adeo in Pauperes Regalatus, ut illius liberalitas prodigalitatis ſuſpicionem aliquando injece- rit: quadam enim vice reſidens in Conventu Tribuli, cum Triclinii reliquias, hoc eſt nonnulla panis, & carnis fruſtra in Habitus complicato limbo clam recondita deferret, incidit in Vicarium Conventus; a quo interrogatus, quid illic repositum geſtaret, ut Superioris vel evitaret indignationem, cujus periculum ſuſpecta in Pauperes liberalitas fecerat, vel nimiam in Pauperes ſolicitudinem, Deo inſpirante, redargueret, reſpondit, ſe Flores deferre: ſed, Vicario rei veritatem eo magis inquirente, quo Flores erant ab eo tempore alieni, cum Regalatus ſinum Habitus explicuiſſet, compertum fuit, Divinæ Providentiæ Bonitatis panem in candidas, carnem vero in purpureas Roſas commutaſſe. Ita ſuper 38. *Ar.* de auditu a ſenioribus fide dignis, de publico, ac notorio, publicaque, & indubitata voce, & fama, necnon antiquis traditionibus concludunt 1. 3. 9. 11. 12. 13. 15. 17. 23. 25. atque 60. teſtes, qui ſubdunt, hoc factum inter alia miracula depictum conſpici; cum quibus concordat Hiſtoria Vitæ Cap. XI.

Id vero adſcribendum eſſe miraculo, patet evidenter, cum vires naturæ omnino excedat, non quidem quoad ſubſtantiam facti, cum natura valeat creare Roſas, ſed quoad ſubjectum, in quo evenit, ex quo natura ex fruſto panis,

A a

aut

aut carnis Rosas creare non potest; ut in simili de pecuniis in rosas conversis ponderavimus in Relatione Sanctæ Elisabethæ Reginæ Portugalliæ in postremo miraculo in Vita. Nec peregrina, aut aliena a Caritate sunt hujusmodi miracula: qui enim quinque Panes multiplicavit, Aquam Ægypti transmutavit in sanguinem, Virgam in serpentem, Flammamque in rorem transtulit, multo facilius gloriosa hujusmodi operatur miracula, ut Eleemosynæ virtutem, ac meritum comprobet, ut inquit Auctor in Vita Joannis Eleemosynarii *cap. 9.* ubi quid simile refert de stanno in argentum converſo per eleemosynam Joannis; & e contrario non dissimilia etiam operatur crudelis erga Pauperes avaritia. Aliquando enim, dum Nauclerus quidam Pauperi eleemosynam negaret simulate prætexens, sibi nihil præter lapides suppetere, statim omnia, quæ in Navi erant comestibilia, in saxa, & lapides conversa sunt; ut testatur Gregorius Turonensis *de Gloria Confessorum cap. 108.* in Historia Patrum *fol. 350.* subdens, impudentem avaritiam pauperem fecisse hominem, qui non porrigendo Pauperi, putavit se posse fieri ditiores.

Nec reprehendenda, quin immo commendanda est hæc Regalati liberalitas in Pauperes: licet enim Religiosus non possit eleemosynas facere sine consensu Superioris, ut de Filiisfamilias tradit S. Thom. *2. 2. qu. 32. art. 8. in responsione ad 3.* attamen, ut inquit idem S. Doctor, Conclusio non habet locum in modica eleemosyna, quam Filius præsumere potest Pari non displicere, Alexand. de Ales *4. par. memb. 4. art. 3. in resolutione*, prout etiam non habet locum, quando Filiisfamilias illam eleemosynam, quam facit bona fide, credit ratam habiturum Patrem, Azor. *Instit. Moral. par. 2. lib. 12. cap. 10. post princ.* & consentit Leonardus Lessius *lib. 2. cap. 12. dub. 1. num. 79.* In proposito autem, cum eleemosyna esset de fructibus panis, ac carnis, quæ in mensa superfluerant, ut declarat *9. Testis*, & Historia Vitæ *d. cap. XI.* negari non po-

test, quia esset admodum modica, & sic nulla ratione contra permissionem Superioris, cujus sollicitudo in hoc casu versabatur circa suspicionem excessus, & profusæ prodigalitatis: & tollit omnem difficultatem miraculum ipsum, quod non permisisset Deus, si vel circa levissimam rei illicitæ materiam potuisset versari; maxime cum id omne a Regalato præstitum censeretur, Deo inspirante, ut meritum Caritatis Servi sui in Pauperes comprobaret.

MIRACULUM SECUNDUM IN VITA.

Orans in ecstasi raptus, ingentemque diffundit splendorem.

Sæpenumero, dum Orationi, cui impense addictus erat, Regalatus incumberet, in suavissimam mentis ecstasim raptus est, in qua dum constitutus esset, facies ejus ad similitudinem flammæ coruscans ingentem late splendorem diffudit, qui Cubiculi clauſtro non conclusus, sed, perruptis tecti retinaculis, sursum in liberiores aeris campum erumpens, luculenti speciem ignis procul adspicientibus præbuit. Accidit quadam nocte, ut incolæ Oppidij de Gomiel de Mercado Monasterium Oppidij de Aquilera, in quo Petrus morabatur, magno fulgore collucere animadvertenterent, idque incendio conflagrare existimantes, festini ad opem ferendam accurrerent. Hi, postquam, emenso, quæ locorum distantia erat, mille quingentorum passuum spatio, ad Cœnobium pervenire, nullum ibi ignem, aut ignis vestigium reperientes manifeste perspexerunt, eam luminis claritatem a Regalati Cubiculo effundi. O nobilem Servorum Dei prærogativam! Quid mirum ab illo pectore vitorum flammæ exulasse, in quo tam ardentia Divini Amoris incendia conciperentur? Aderat tunc temporis in Oppido de Aquilera Episcopus Burgenſis, cujus in Diocesi Regio erat; qui, ut tam insignem miraculum ex illis, qui viderant, intellexit, ab eis enixe petiit, ut si

de.

denovo id videri contigisset, illico certiorum se facerent, uti & ipse pulcherrimo spectaculo frueretur. Nec diu Praefatus expectavit. Ecce in sequenti nocte beatum iteratur Incendium: accurrunt, quibus hoc muneris erat impositum; Episcopo rem significant: domo is egreditur; quod optaverat, videt; neque se continet, quin exclamet: Jure Monasterium hoc Domus Dei vocari potest, in quo talis Dei Servus inhabitat. Episcopi vocem Populi consensus excepit, atque ex illo Cœnobium hoc Domus Dei vulgo appellari cœpit, hodieque appellatur.

Ita de auditu a senioribus fide dignis, qui asserabant, id audivisse a Majoribus, qui propriis oculis viderant, de publico, ac notorio, publica voce, & fama super 12. 7. 25. 9. 13. 60. & alii deponunt, qui etiam passim subdunt, inter cetera miracula picturis expressa Regalatum hodie cum iisdem flammis orantem depictum conspici in Conventu Aquileræ. Hi vero testes, cum versetur in antiquis, ultra centum & quinquaginta annos, optime probant, ut superius firmatum fuit in *Art. famæ Sanctitatis*.

Ad quorum testimonium confirmationem primo accedit fides Notarii in visitatione Sepulchri in processu *fol. 404.* qui testatur, intra Ecclesiam Conventus Aquileræ reperiri majorem Picturæ Tabulam, quæ Servum Dei in oratione flammis, splendoresque fundentem representat cum Inscriptione miraculum superius enarratum continente.

Secundo concurret Historia vitæ *Cap. X.* ubi asseritur, id non tam in Conventu Aquileræ, sed etiam in Cœnobio Tribuli hoc est, *dell' Abrojo*, evenisse.

Id vero adscribendum esse miraculo apertissime constat: ab humani enim corporis natura omnino alienæ sunt prodigiales hujusmodi flammæ, quas nullo enutritas alimento non alius ardor confovebat, quam ille, cujus Incendii Regalatus gloriari poterat dicens, *Cor meum concaluit intra me, & in meditatione mea exardescet ignis*: ille scilicet ignis,

qui circa ipsius Caput ad designanda futuræ Beatitudinis auspicia præluxit: eorum enim Vultus cum Radiis pinguntur, qui Beati reputantur, teste Castellano de *Canonizatione Sanctorum* 9. *quest. principali vers. Consequitur etiam, in fine*, ut superius dictum est.

Sed ista est vulgaris Sanctorum prærogativa, ut futuræ Beatitudinis gloria, poterat votorum felicitate, interdum Corporibus illorum communicetur, seque ut prodat, elucescat interdum luce quadam mirabili, & conspicua; ut eleganter dicit Thomas Bozius de *Signis Eccles. lib. 15. Sign. 61. cap. 5.* inter exempla plurimorum, qui flammis, & splendoribus emicare videbantur, referens, Bononium Abbatem, cum se aliquando ex itinere in Diverforium ad orationem recepisset, maxima undique luce fuisse circumdatum in ipsa nocte; quocirca vicinos existimantes, locum conflagrare incendio, accurrisse, ut illud extinguerent. Simile etiam de Seraphico Francisco recenset, quo de rebus cælestibus in mensa loquente, abstracti sunt omnes a sensibus, visa omnia circumcirca ardere, & ingens undique incendium excitari: accurrunt undique Affiliates, ignem nullum vident, sed cunctos in Divinorum obtutu defixos. Subdit insuper, Antonium Archiepiscopum Florentinum, dum precaretur Deum, cœlesti quodam lumine visum totum Cubiculum perfundere; pariterque Ignatium Loyolam visum esse aliquando in precibus nocte intempesta, nonnullis ipsum de industria observantibus, tota facie mirum in modum radiare. Ita ut hinc intelligamus, Corporibus Sanctorum viventibus quandoque communicari Beatorum Corporum dotes cumque splendorem, quo in sæculorum æternitates post resurrectionem fulgebunt.

MIRACULUM TERTIUM
IN VITA.

*Defuncto, & jam sepulto dat habitum
S. Francisci.*

Cum aliquando ab Oppido de Aquileria ad Oppidum Abroyo Regalati iter faceret, perque locum, cui Quintanilla nomen est, transiret, accessit ad eum Juvenis quidam non modico profitendi Franciscanum Institutum desiderio flagrans, utque ad suscipiendum habitum admitteretur postulans. Agnovit Petrus pietatem rogantis, & se quidem, cum reverteretur, habitum ipsi daturum respondit; ceterum illa ipsa hora se in Franciscanam eum recipere Familiam. Pervenit ad Oppidum de Abroyo Petrus, ibique dies aliquot moratus est. Interim Juvenis præfatus moritur, ac sepulturæ traditur. Revertitur Petrus, perque locum illum transiens ex Propinquis intelligit, Juvenem excessisse cum vehementi Franciscani habitus desiderio. Quibus respondens Regalatus, Jam meus est, inquit: eum enim in Religiosorum numerum receperam, habitumque ei concesseram. Peristabant illi, & eum re vera Habitum non accepisse, aiebant. Tum Petrus, Accepit, inquit; eoque nunc indutus est: aperite Sepulchrum, si libet, & inspicite. Aperuerunt itaque Propinqui Sepulchrum; & quem sindone involutum humaverant, Franciscano indutum habitu reppererunt.

Factum istud concludunt testes, ut supra, de publica voce, & fama, & aliis, deponentes, nempe super 60. *Art. 2. 3. 17. 23. 26.* & alii; quorum plurimi testantur, id factum inter alia miracula in eodem Conventu Domus Dei de Aquileria: cum quibus etiam super hoc concordat visitatio Sepulchri in processu *fol. 403. terg.* Accedit etiam auctoritas Historicorum superius relatorum, qui idem factum recensent, nempe Fratris Marci de Lisbona, Fr. Petri Gonzalez, & Historiæ vitæ d. Cap. X. *fol. 91.*

Id vero miraculose factum, patet evidenter: in defuncti enim Cadavere Vestium mutatio nullo naturæ ministerio adjuncta ad illius solam dexteram referenda est, qui Fidelium vota, immutatis etiam hæsitantis ejusdem naturæ legibus, facile exaudit, & promos in se ipsum Religiosorum affectus pro effectibus acceptos munifice, libenterque compensat.

Quod vero Religionis iste Habitus Regalati intercessione fuerit defuncto Juveni concessus, in aperto est; cum id se omnino in reditu facturum promississet, & a se præstitum indicaverit Regalatus.

MIRACULUM QUARTUM
IN VITA.

Unius horæ spatio duorum, & quadraginta milliarium iter absolvit.

Præerat Petrus eodem tempore duobus Cœnobiis, loci videlicet Domus Dei de Aquileria nuncupati, & loci Tribuli, vulgo de Abroyo, in Regno Castellæ. Examinanda erant stato tempore pro Religiosorum more acta singulorum, & providenda, quæ ad Cœnobiolorum regimen viderentur necessaria, quod vulgo Capitulum habere dicimus. Munere suo Petrus jam hac in re functus erat in loco de Aquileria, cum illico iter versus locum de Abroyo, ac discalceatus arripuit, ibi quoque ea, quæ ex re forent, exequuturus. Sed noluit Divina Bonitas, corpus illius fatigari, cujus spiritus amando non fatigaretur, Servumque suum minore, quam unius horæ, spatio ad locum de Abroyo (duorum, & quadraginta milliarium Italicorum iter est) traduxit; adeo ut, qui in loco de Aquileria hora septima matutina Capitulo, ut vocant, præfederalat, hora octava in loco de Abroyo eodem officio fungeretur.

Ita more solito de publica voce, & fama, aliisque super 34. deponunt 3. 12. 13. 18. 25. 60. & alii; cum quibus concordant Fr. Marcus de Lisbona Fr. Franciscus Gonzaga, Fr. Petrus Gonzalez

zalez locis supra citatis, & Historia vitæ d. Cap. X. fol. 92. terg.

Iter huiusmodi quadraginta duorum milliarium tam brevi unius horæ spatio naturaliter absolvi non potest, quamvis perniciosissimus in cursum Equus adigeretur; ideoque multo magis eidem impar itineri dicendus est senex pedibus denudatis, viribusque infirmis incedens: unde jure merito id miraculo ascribendum esse, censuimus. Brevissimo enim temporis intervallo ex aliis in alia loca transferri, id humanis corporibus nullatenus concessum: id tamen Corpora Beatorum rediviva facillime assequuntur; & dicto citius, quocumque animus feret, ibi continuo se sistent. Interim vero, ut aliquod tantæ rei pignus habeatur, hanc etiam miræ agilitatis dotem viventium Sanctorum Corporibus communicare Deus interdum solet, ut his plane verbis testatur idem Thomas Bozius de Signis Ecclesiæ lib. 15. Sign. 61. cap. 5. quo referente, Apostoli per diversa Orbis loca dispersi eodem tempore in sublime arrepti Hierosolymis ad obitum Sanctissimæ Virginis convenerunt; Theodosius Cœnobiarcho Ponticus sapius, cum longissime distaret, re vera apparuit perentibus opem suam: & Sanctus Antonius Ulyssiponen. Patavio Ulyssiponem divinitus nocte una est delatus, prout etiam testatur Petrus Gonzalez loco supra citato, fol. 224.

MIRACULUM QUINTUM IN VITA.

Flumina, extenso super undas Pallio, transgreditur.

Quotiescumque iter faciens ad Duriam, aliave Flumina Regalatus pervenisset, ac Navicula, qua verheretur, non esset ad manum, Pallium super undas extendebat, illudque, aquis prius Cruce signatis, una cum Socio insistens ad alteram ripam nulla madefactus undarum adspersione deferebatur. Par erat, ut ei, qui puro Deum corde

(a) Sap. 14. a. (b) Esai. 52. d.

189

coleret, obsecundaret unda, venti adspirarent, ipsa rerum natura ancillaretur.

Ita super 36. pariter de publica voce, & fama more consueto deponunt 3. 4. 6. 7. 8. 10. 11. 13. 18. & alii; ex quibus nonnulli, nempe 3. 4. 7. 13. inter alia miracula id quoque depictum esse, asserunt, prout & constat ex Visitatione Sepulchri fol. 404. a terg. & concordant Petrus Gonzalez, Petrus de Salazar, & Frater Franciscus Gonzaga locis citatis, & Historia vitæ loco pariter allegato.

Cum naturalibus principiis omnino repugnet, ut aquæ elementum corpora sustineat graviora, quæ suoapte nutu impetunt, ideo Regalatum super aquas profundas, nulla vi natationis, vel alia re sustinente, miraculose censuimus ambulasse dexteræ auxilio illius, (a) paternæ cujus providentia ab initio cuncta gubernat, quoniam dedit in Mariam, & inter fluctus semitam firmissimam ostendit, quia potens est ex omnibus sanare, etiam sine Rate quis adeat Mare; (b) qui vocavit Mare aquam abyssi vehementis; qui posuit profundum Maris viam, ut transirent filii Israel liberati. Hanc enim agilitatis dotem Sanctorum Corporis communicare Deus interdum solet ut superius ex Bozio deduximus: quo etiam teste loco præcitato, Quirinus Martyr alligatus ad saxum, demersusque in flumen enatavit, & placide super aquas ambulavit, sustinentibus saxum, ferentibusque undis; & Maria Ægyptiaca super Jordanis aquas, signo Crucis impresso, bis ascendit super eas, & ambulans liquidum super Æquoris fluctum ibat, quasi per solidum iter, ut refert Hieronymus, seu quivis alius in illius vita cap. 22. & 23. Franciscus Abbas flumen transmisit super aquas deambulans, Besarion Choroan fluvium pedibus transivit, ut in vitis Patrum lib. 6. libello 2. num. 2. fol. 649. & proximum magis est factum S. Raymundi de Pennaforte, qui Pallio quoque insistens Mare transfretavit, ut in ipsius Sanctitatis Relatione Majores nostri ponderarunt.

MI.

MIRACULUM SEXTUM IN VITA.

Religiosis pane destitutis succurrit.

Hiemali quadam die in Monasterio Domus Dei de Aquileria panis, ceteraque edulia, quibus Religiosi vescerentur, omnino defecerant, nec aliunde poterant adferri, cum essent omnia nivibus obsita, & aquis impedita. Præsidebat Monasterio Petrus, qui, signo, quo ad mensam Religiosi vocarentur, dari iussu, Patrem misericordiarum orare coepit, ut egenti Familiae suae subveniret. Interim, dum Religiosi, qui se ad mensam audierant invitari, se invicem circumspiciunt, pulsatur ostium. Accurrit Ostiarius, quid hoc rei esset, inspecturus: & ecce Mulam pane onustam sine Agasone, aliove duce ad ostium stantem videt. Agnitum est miraculum, accepti panes, statimque Mula evanuit; Religiosi vero abunde refecti sunt.

Ita super 35. de publica voce, & fama, & aliis deponunt 13. 20. 21. 23. 25. 26. 60. & alii; qui etiam testantur, hoc inter cetera miracula Servi Dei intercessione a Deo operata depictum in eodem Conventu Aquileriae reperiri; cum quibus concordat Historia vitae *Cap. XII. fol. 100.*

Mulam vero Istam, quae inter indigentis naturae angustias post suppeditatum abunde panem evanuit, miraculose transmissam censuimus ab illius providentia, qui se timentibus dat escam, & mandat nubibus desuper, Januas Caeli aperit, ut pluant filiis Israel manna ad manducandum, panem Caeli dans ei, & cibum mittens in abundantia. Sic enim, teste Hieronymo, Corvus leniter subvolans panem Paulo Primo Eremitae deserti: & Deus Optimus Maximus, ut refert Ruffinus Aquilejensis, annonam caelestem praebuit in deserto cuidam Monacho, qui supernum Regem pervigilibus praestolabatur excubiis, ut enim cibi usum naturae poscebat necessitas, ingrediens speluncam inveniebat

mensam panem superpositum mirae levitatis, mirique candoris: & simile narrat Palladius Helenopolitamus Episcopus de Abbate Joanne, cui dabat Deus super mensam panem duorum, vel trium dierum, ut & videretur, & esset, eoque uteretur, & ingrediens speluncam, quando sentiebat corpus indigere, inveniebat nutrimentum: prout etiam evenisse narrat Abbati Eliaz, ad quem cum plures Fratres accessissent, pane deficiente, ingressus Cellam moerore animi confectus ob penuriam cibi invenit tres recentes panes illic positos, quos laetus accepit, & apposuit; cum autem viginti Viri comedissem ad satietatem, superfuit unus, quo de mensa sublato, usus est viginquaque diebus.

Hanc vero Mulam Regalati intercessione transmissam fuisse mirabiliter, satis indicant convocati ad imparatam mensam iussu illius Religiosi, necnon ad Deum ab ipso preces emissae.

MIRACULUM SEPTIMUM IN VITA.

Praedicat adventum Episcopi Palentini, & Gibbosum sanat.

Decumbebat ex lethali morbo Petrus; cumque jam Sacrosanctae Eucharistiae Viatico monitus esset, ac Religiosi Extremam ei Unctionem praepararent, eos ipse admonuit, ut expectarent paulisper, adventare missum a Deo Episcopum Palentinum, a quo sibi hoc Sacramentum impertiretur. Nec mora, adest Episcopus Nepotem suum secum adducens pessimo deformem Gibbo. Extremam Unctionem Petro Episcopus contulit, eumque deinde rogavit, ut Nepoti suo sanitatem a Domino impetraret. Oravit Regalatus, adfuitque Servi sui precibus Deus: etenim qui curvus eo, atque Gibbosus venerat, rectus inde, omnique a Gibbo liber recessit.

Ita de publica eadem, voce, & fama, aliisque, ut supra; deponunt super 29. 3. 6. 9. 14. 16. 18. 20. & alii; qui subdunt, factum istud incisum conspici in Sepulchro Servi Dei, ac etiam in-

inter miracula in eodem Conventu Aquileria depictum esse, prout etiam comprobatur Visitatio Sepulchri fol. 402. & 404. terg. & concordat Historia vitæ dictæ Cap. XIII. fol. 101. terg. & Cap. X. fol. 90. terg.

Secundum Philosophos de futuris contingentibus nulla est certa, & determinata veritas, cum humani intellectus cognitio ad ea prospicienda non extendatur, quæ divina, vel humana voluntate futurum fortiuntur eventum: prout idem etiam Divina testatur Sapientia apud Isaiam, dum Simulacrorum mendacia, (a) *Annuntiate inquit, quæ ventura sunt in futurum, & sciemus, qui Dii estis vos.* Hinc fit, ut iure merito existimemus, futurum Episcopi Palentini adventum miraculose revelatum Servo Dei, qui etiam, ut supra attigimus, Prophetiæ dono insignitus fuit a Deo optimo Maximo, qui futurarum rerum oracula Dilectis suis pandere consuevit; ut de Aloyfio Bertrando, Catharina Raconissa, & aliis refert idem Bozius loco superius allegato lib. 6. Sign. 19. c. 2. & per nos etiam ponderatum fuit in Relationibus Mariæ Magdalene de Pazzis, ac B. Catharina de Ricciis, & factum huic simile de Eusebio Cæsariensi narrat Hieronymus in Vita Basilii cap. 5. Cum enim Basilii una cum Eubulo ad Cappadocensium Regionem properaret, jam jamque ingressuri Cæsariensem Civitatem, in Visione noctis revelatus est tunc Episcopo ipsius Urbis Eusebio eorum adventus.

Subsequentam pariter Gibbosi curationem miraculosam fuisse censuimus non tam ex qualitate morbi qui propter induratum, atque consolidatum membrorum attractionem difficillime medicamentis curatur, ut tradit Hieronymus Capiuacc. in Praxis lib. 1. cap. 25. Fernel. de part. morb. & symptomatib. lib. 5. cap. 3. §. Convulsio, sed quia eadem curatio absque medicamentis statim post preces Deo porrectas a Regalato subsequuta est; quæ instantanea sanatio ab huiusmodi morbis omnino aliena, ut testantur Capiuacc. & Fernelius

lois citatis, & tamquam excludens ministerium naturæ per temporaneas, & successivas alterationes operantis, ex Aristotele lib. 4. Physicor. cap. 14. miraculum arguit, Archidiacon. in c. Nec mirum, num. 6. & 8. & ibidem Bellam num. 5. 26. qu. 5.

Quod autem curatio huiusmodi miraculosa Regalati intercessione emanaverit, abunde testantur & præcedens ipsi facta commendatio, & porrectæ ab eodem preces.

MIRACULUM PRIMUM POST MORTEM.

Defunctus Pauperi panem porrigit.

Accessit aliquando ad Monasterium de Aquileria post Petri obitum Mendicus quidam eleemosynam, ut fieri adsolet, ab Ostiario petens: sed, cum jam inter eos, qui priores venerant, quicquid eleemosynæ dari poterat distributum esset, nihil recepit; vicemque suam dolens Ecclesiam ingressus est, positisque ad Regalati Sepulchrum genibus, Si tu, Beate Dei Serve, inquit, viveres, procul dubio neque ego fame perirem, & mihi eleemosyna non deesset. Ad quæ verba (o rem præclaram!) apertum est Sepulchrum, brachiumque suum Petrus exeruit, & panem unum Pauperi porrexit; quem cum ille accepisset, brachium Regalatus retraxit, clausumque est Sepulchrum, uti prius. Magnam profecto caritatem viventis fuisse oportuit, cujus tam insignis documentum præbuerit mortuus.

Ita de auditu, ac publica voce, & fama, ut supra, deponunt super 43. primus, 2. 6. 9. & alii, qui pariter testantur, hoc etiam inter alia ejusdem Servi Dei Miracula depictum reperiri; super quo concordat Visitatio Sepulchri fol. 405. terg. & Historia vitæ Cap. XIII. fol. 103. terg.

Miraculosum sane, & adversus omnia naturæ principia esse conitat, ut mul-

(a) Cap. 41.

nullo eiusdem hæsitantis naturæ minitèrio Marmoreum aperiatur Sepulchrum, & Cadaver vitalibus fungatur officiis, ac si vivido adhuc revocatæ humanitatis spiritu regeretur. Sed ista Divinæ Dexteræ in Sanctorum gloriam passim obvia: Sancti enim, quamvis ex hac luce migraverint, dormire tamen, ac quiescere, dicuntur, ut simul ac Deus adnuerit, exurgant & peragenda vitæ munia procedant; ut inquit idem Boz. *locis citatis lib. 15. Sign. 65. c. 9.* qui pluram in hanc rem adducit exempla de Dionysio Areopagita, Urso, Victore, ac Sociis capita obruncata manu gestantibus, in obedientiæ præmium concessam & Sepulchro respondente, & aliis.

MIRACULUM SECUNDUM POST MORTEM.

*Sanguis recens e Regalati Corpore sextum, & trigesimum annum
sepulso emicat.*

Postquam Petrus, expleto vitæ curriculo, Cælestem migravit in Patriam, Corpus ejus sepulturæ datum est in loco, in quo ceteri ejusdem Cœnobij Religiosi humari consueverant: ubi cum per sex, & triginta annorum spatium quievisset, Isabella Castellæ Regina Fama Sanctitatis Servi Dei, quæ late per Hispanias percrebuerat, excita ad Venerabile illius Corpus invisendum se contulit. Quod cum, ipsa rogante, exhumatum esset suavem emisit odorem, & ita tractabile fuit, ut recenter spiritu destitutum videretur. Dum Regina, ut aliquid inde Reliquiarum secum auferret, dexteram Manum abscindi, sibi que tradi, petiit. Mirandum dictu! cum abscinderetur Manus, magna inde recentis; vivacisque Sanguinis copia profluxit, pannosque Brachio suppositos ubertim mandefecit, qui in hodiernum usque diem in eodem Monasterio de Aquilera adservantur, Advenisque ostenduntur. Regina vero ad digniorem tam Venerabilis Corporis custodiam, Alabastrinum ei Sepulchrum

contrui curavit, subque Altari majori, ubi nunc visitur, collocari.

Ita more solito deponunt super 40. 1. 2. 3. 18. 22. & alii testes & concordat F. Marcus de Lisbona, & Petrus Gonzalez *locis superius insertis*, necnon Historia vitæ *Cap. 15. fol. 130.* & Visitatio Sepulchri *fol. 406.*

Post Animæ separationem a Corpore jure merito Cadaveris corruptionem natura deposcit, ut ex pulvere compactum in pulverem redigat. Hinc sane intelligimus Regalati Corpus a corruptionis labe per tot annos vindictam opera illius, cujus admirari libet providentiam, qui tot Cadavera Sanctorum abjecta, inhumata, per multos annos omnibus temporum, aeris, aquarum, bestiarumque injuriis obnoxia, incorrupta profus, nullaque ex parte læsa conservat; juxta illud (quod tamen de Christo intelligendum esse, dixit Gloss. in *cap. Et hoc diximus, in verb. Descendo, 17. qu. 7.*) (a) Non dabis, Sanctum tuum videre corruptionem; ut ad propositum ponderat idem Boz. *loc. cit. lib. 15. Sign. 63. cap. 7.* ubi id de Zacharia Propheta, Gereone, Cutberto Lindisfarnensi, Albano Martyre Britanno, & aliis innumeris testatur, & per Majores nostros, ac nos etiam passim in Sanctorum Relationibus fuit consideratum: unde id miraculo adscribendum esse dicit D. Thom. 2. 2. *qu. 178. art. 1. ad 3. & in 1. par. qu. 100. art. 4. in corpore, & in Opusc. 2. cap. 136.* & facit Gloss. *cap. 1. in verb. Sedis Apostolica, de Reliq. & Venerat. Sanctorum.*

Odoris quoque suavitas, quæ incorruptionis dotem subsequuta est, tamquam Corporibus Sanctorum plerumque concessa, pariter miraculum arguit; ut late superius ex eodem Bozio ponderavimus, cum de Reliquiarum egimus Veneratione.

Sed incorruptionis dotem, odorisque fragrantiam excedit Sanguinis quasi recentis ex eodem Regalati Corpore effusio post tam diuturni temporis intervalum: quod sane cum potestatem superet naturæ, quæ, sicuti Cadaveris incor-

(a) *Psal. 15. c.*

corruptionem non admittit, ita multo magis Sanguini in Cadavere diutius conservando est impar, hinc clare cognoscimus, id miraculose factum ab illius Dextera, qui Corpora Sanctorum, quamvis vitali spiritu destituta, plurimis amplificavit ornamentis, quæ maximam cunctis incuterent admirationem, simulque singulæ præstarent beneficia; juxta illud Esaie, *Videhitis, & gaudebit cor vestrum, & ossa vestra, quasi verba, germinabunt*; ut pariter considerat idem Bozius *locis citatis cap. 10.* ubi non tam sanguinem, quam alios etiam humores ex plurium Sanctorum Corporibus mirifice manantes recenset.

MIRACULUM TERTIUM POST MORTEM.

Sanguinis Fluxu laborantem, mortique proximam sanat.

Anna Bertranda Incola Oppidi de Gomiel de Hizan diuturno sanguinis Fluxu affecta, post experta varii generis remedia, eo devenerat, ut jam iam moritura putaretur: Aderant Infirmæ nonnulli Franciscanæ Familiæ Religiosi, qui ex Monasterio Oppidi de Aquileria advenerant, ut ei in his, quæ ad Animæ salutem pertinent, præsto essent. Ad quorum unum se Anna convertens, Pater, inquit, velim, Beatum Regalatum pro me roges: ego, si mihi sanitatem ille a Deo impetraverit, ad Sepulchrum ejus invisendum pedibus accedam. Attulerat unus e præfatis Religiosis Cucullum a Regalato gestari solitum, eumque Infirmæ admovit: illa vero a Fluxu convaleuit, pristinamque recepit sanitatem.

Ita super 48. concludunt 7. qui per 14. annos bona ejusdem Annæ administravit, & deponit de visu; 8. ejusdem Annæ Filia, quæ pariter deponit de visu; 13. ejusdem & Annæ Affinis, qui deponit de auditu ab ipsa Anna, & ab aliis, & de publica voce, & fama; de qua deponunt non solum prædicti testes, sed etiam primus, 3. 14. 15. & alii.

Tom. XIV.

Hujusmodi vero sanationem miraculosam esse, censuimus, quia Fluxus iste sanguinis, qui Ægram passim torserat, & sæpius ad extremum vitæ spiritum redegerat, jam factus erat naturaliter adeo insanabilis, ut, quamvis plura fuissent adhibita, expertaque varii generis remedia, nihilominus illa nihil proficerent. Accedit insuper Medicorum judicium, qui de salute Infirmæ desperaverant. Quibus tamen non obstantibus, Ægra adeo convaleuit, ut, licet per plures annos postea supervixerit, numquam tamen eodem amplius morbo, qui antea ipsi passim erat obviis, laboraverit; ut asserunt iidem 7. & 8. testes.

Hinc etiam miraculo fidem adstruit brevi tempore, & absque ulla medicamentorum applicatione subsequuta sanitas, ut dicit idem 8. testis, cum certum sit, vim morbi diuturni Naturæ viribus, vel Medicorum pharmacis expelli non posse, nisi longo temporis spatio, Fernel. *de part. morb. & symptomatib. lib. 3. cap. 3. §. Convulsio*, Capi-vacc. in *Prax. lib. 1. cap. 25.* & sic multum difficilius absque iisdem Medicorum pharmacis, quæ maxime purgativa morbi istius natura poscere videbatur, ex quo sanguinis iste fluxus ad vitiosam ipsius sanguinis qualitatem venit referendus. Unde cum nullo rite operantis naturæ, artisve ministerio, sed ad solam Cuculli applicationem Ægra tam cito, atque integre convaleuerit, utique id divinitus per merita, & intercessionem Regalati fatendum est a Deo emanasse: quod comprobant præcedentes Infirmæ preces, ac votum, necnon Cuculli contactus; maxime cum omnes testes uno ore asserant, sanationem fuisse miraculosam.

Neque obstat, curationem non fuisse instantaneam, quia non est necesse, miraculum fieri in instanti, sed sufficit, fieri successive, juxta Archidiac. in *cap. Nec mirum 26. qu. 5.* ubi arguit ad partes, & ita videtur concludere: & hanc opinionem tenet Bellamera in *cap. 1. de Reliq. & Vener. Sanctor. Franciscus de Panvino in Relatione Sancti Bon-*

B b

ven-

ventura in 2. parte quest. 5. quos refert, & sequitur Castellæ de Canonizatione Sanctorum 6. quest. princip. art. 3. vers. Quæro, an sit necesse.

Quod tamen intelligi debet, dummodo, ut in casu isto, eo præcipue tempore, licet longiusculo, contingat, quo ex natura rei contingere non potuisset; ut advertit Bellamer. in d. cap. Nec mirum, num. 5. vers. Sed quæro, 26. qu. 5. & fuit sæpius in aliis Relationibus ponderatum, & nuper in Relatione Ancillæ Dei Catharinæ de Ricciis in 3. Miraculo.

MIRACULUM QUARTUM POST MORTEM.

Ulcera incurabilia sanat.

Joanna Garzia Incola Oppidi de Gomieli de Mercado in Regno Castellæ miserandum in morbum incidit, ventre tam sæde exulcerato, ut septem in eo foramina conspicerentur: pessima erant, perque illa cibi, potusque excrementa egerebantur omnia. Adhibita sunt per multos menses varii generis remedia; quibus nihil proficientibus, incurabilem eum morbum Medici pronunciarunt. Joanna hoc in statu constituta de opere Regalati imploranda cogitare coepit, ac Sepulchrum se illius visitaturam promissit, ægreque impetrata a Patre venia, Equo imposita est, fasciis artiffime circumligata, ne intestina ostenderentur. Pervenit ad Ecclesiam Monasterii de Aquileria, ibique, criminibus Poenitentia Sacramento deletis, Sacrosanctaque Eucharistia suscepta, ad Petri Sepulchrum se contulit, seque illius intercessionis enixis pro sanitate a Deo obtinenda precibus commendavit. Nec frustra; siquidem illico foraminosa consolidata sunt ulcera, morboque omni depulso, pristina incolumitati Joanna restituta est.

Factum istud deponit de facto proprio super 7. 53. Testis, nempe eadem Joanna Garzia; de certa scientia, & de visu 54. scilicet Mater ejusdem Joannæ; 55. Consobrina ipsiusmet Joannæ

de publico, & notorio, prout etiam 6. super 60. & depictum reperitur inter alia miracula in præfato Conventu Aquileria, ut testatur dictus testis 54. & concordat visitatio Sepulchri fol. 404. vers.

Sanationem hanc fuisse miraculosam, & non ab similem ei, quam de Andrea Apostolo Ulcerosum sapante recenset Abdias primus Babylonis Episcopus in Historia Apostolica lib. 3. demonstrat primo qualitas ipsius morbi, qui, cum esset diuturnus, transitumque fecisset in habitum, difficulter sanari poterat: Ulcera enim, quæ longo tempore durant, difficulter sanari possunt, ut generaliter affirmat Galen. in Aphorif. Hippocrat. lib. 4. Comment. 6. Aphorif. 45. & Avicenn. lib. 4. Sect. 4. tract. 3. cap. 1.

Quam curationis difficultatem comprobant etiam adhibita in vanum remedia, & Medicorum assertiones; de quibus deponunt eadem Joanna, & illius Mater.

Secundo comprobat instantaneus sanationis modus: Ulcera enim fuerunt statim absque ullo medicamento perfectæ conclusæ, ut eadem Joanna asserit, & de usu sequenti die testatur illius Mater. Unde miraculum remanet plene probatum ex supra deductis; maxime cum morbus iste non solum instantaneus, sed etiam brevem curationem excluderet; ut notat Joannes Fernelius de externis Corporis affectibus cap. 9. fol. 64.

Id vero Regalati tribuendum intercessionis testatur præcedens Infirma in Servo Dei confidentia, illiusque intercessionis invocatio, cui ut se Regra commendavit, statim se convalescere cognovit; ut eadem Joanna deponit.

MIRACULUM QUINTUM POST MORTEM.

Claudum sanat.

Franciscus Garzias Incola loci de Sutillo in Regno Castellæ, cum pessime ex utroque crure laboraret, adeo ut progredi sine fulcris minime vel-

leret, ad opem Petri Regalati, cujus fama Sanctitatis per eas Regiones erat celeberrima, confugit, & equo veltus ad illius Sepulchrum contendit; ubi cum per novem horas (Novenam vocant) intimo cordis affectu ei se commendasset, ut sanitatem sibi a Divina impetraret Clementia, repente ab omni crurum infirmitate, & claudicatione liberatus est, pedibusque domum reversus, fulcris ad miraculi memoriam relictis. Factum de visu recenset super 44. 11. Testis, Filius ejusdem Francisci, 12. Filius pariter ejusdem, qui deponit de propria scientia; 3. qui quoad morbum, & recuperatam sanitatem deponit de visu, quo vero ad modum deponit de auditu ab eodem Francisco; & de publica voce, & fama deponunt 5. 6. & alii.

Hanc quoque sanationem miraculosam demonstrat tum qualitas morbi, tum modus curationis brevi adeo novem horarum intervallo absque ullo medicamentorum ministerio obtentæ. Certissimum est enim, convulsionem, seu membrorum attractionem nec facile, nec confestim adhibitis etiam medicamentis, curari; ut tradit Hieronymus Capivacc. in *Praxi d. lib. 1. cap. 25.* Fernel. de *parvium morbis*, & *symptomatibus lib. 5. cap. 3. §. Convulsio*.

Unde, cum factum istud naturæ vires, facultatemque excedat, referendum procul dubio venit ad Dexteram illius, qui virtutem curationum hujusmodi in se ipso inchoatam, ut patet apud Matth. cap. 11. in Dilectos suos passim transfert: sic enim omittis consilio Apostolorum gestis, ut de Petro habetur *Act. 3.* & refert Abdias Babylonius in *Historia Apostolica lib. 1. in princ.* & de Joanne in *illius vita Prochorus cap. 6.* Germanus Altistodorensis, ut refert Beda in *Historia Anglor. lib. 1. cap. 21.* Elasis Filium, quem in ipso flore adolescentiæ, arescentibus nervis, & contracto poplite, debilitas invaserat, sedere compulit adtrectans poplitem debilitate curvatum, & per tota Infirmitatis spatia medicabili dextera percurrens; unde salubrem tactum festina sanitas subsequen-

ta, ariditas succum, nervi officia receperunt, & in conspectu omnium incolumis Patri restituitur. Idem de quodam viro Dei Joanne recenset Palladius in *Historia Patrum sect. 56.* de Sancto Martino Turonensi Antistite Gregorius ipsius Successor de *Gloria Confessorum cap. 11.* & de Abbate Juliano Theodoretus in sua *Religiosa Historia Sect. 2. versus fin.*

Id vero ad Regalati intercessionem referendum comprobant præcedens commendatio, & per novem horas ad illius Sepulchrum preces porrectæ.

MIRACULUM SEXTUM POST MORTEM.

Puerum submersum resuscitat, &c.

NOVISSIMIS quoque hisce temporibus, Anno videlicet salutis 1627. Servum suum Deus præclari miraculi gloria illustravit. In Oppido, cui Gorniel de Mercado, vulgo nomen est, Fons quidam extat publicus Sancti Petri nuncupatus. ad hunc cum aliquando Puerulus triennis nomine Joannes Joannis Reinosi Filius seu ludendi gratia, ut fieri solet, seu aliquid quidpiam facturus accessisset, in vas, quo aqua Fontis excipitur, decedit, ibique submersus est; ubi cum per trium fere horarum spatium (ut ex supputatione temporis, quo domo egressus fuerat, conjectari potuit) jacuisset, Puella quædam ad Fontem venit aquam de more haurituræ, quæ tristi spectaculo contrerita, ut Puerum agnovit, clamoribus, & ejulatu cuncta complevit. Advolant vicini: jacebat misellus sub aqua supinus, atque ore aperto, nec facies ab aquarum superficie multum aberat, quæ modico tinctæ sanguine cernebantur. Extractum est itaque Corpusculum, & ore deorsum verso, inter manus eorum, qui accurrerant, aliquandiu suspensum, ut aqua efflueret: verum, cum ne gutta quidem exiret, nec ulla in eo motus, aut vitæ vestigia conspicerentur, cum planctu, & lamentationibus quandam in Porticum delatum est. Acci-

B b 2 dit,

dit, ut Pater Didacus de Ordonez Vicarius in Monasterio Domus Dei de Aquileria præfatum per Oppidum ad obeunda munera sibi a Monasterii sui Præsidente commissa transiret. Is, cum frequentem Mulierum turbam tristem, & attonitam ad eandem Porticum confluentem videret, quid hoc rei esset, ab adstantibus petiit, casumque edoctus est. Sensit Didacus, interius se moveri, ut Puerum vitam per merita Regalati, de quo in Sanctorum numerum referendo recentem tunc agi coeperat, & Divina postularet Clementia; propusque accedens ægre per confertam multitudinem ad Puerum pervenit. Luridum erat, ac frigidum Corpusculum, inversi tumebant oculi, distentus aquarum copia turgebat venter: auxit lugubris aspectus Didaci misericordiam, speque vehementiori ad vitam Pueri recuperandam animum ejus inflammavit. Accessit, diligenterque tenella membra pertraxit: quæ ubi frigida, rigentia, omni arteriarum pulsu destituta, vitæque omnino spoliata reperit, silentio manuum collisione indicto, ad circumstantes conversus, Quando (inquit) nullum jam, nisi a Deo, remedium sperari potest, Servo ipsius Regalato Puerum hunc commendemus. His dictis, quotquot aderant, una cum Didaco enixe Deum precati sunt, ut Regalati intercessione, ac meritis Pueri vitam reddere dignaretur, ac promiserunt, si voti compotes fierent, Puerum se, necnon Sindonem, qua involutus erat, ad ejusdem Sepulchrum delaturos. Tum Didacus junctis manibus Signum Crucis super Pueri formans, In nomine Patris (inquit) & Filii, & Spiritus Sancti, ad intercessionem & per merita B. Regalati, Deus tibi vitam impertiatur: ac deinde bis Pueri aures osculatus arctissime eum amplexus est. Mirandum dictu! statim Puer clamorem edidit, caputque movens Didacum intortus est, postque dimidium horæ quadrantem lætus, ac rubicundus, nec ulla læsionis, alteriusve incommodi vestigia præferens evasit, inque mira-

culi memoriam Habitu S. Francisci indutus, ac deinceps Regalatus vulgo dictus est.

Hæc deponit idem Fr. Didacus Ordonez 59. Testis tam in Processu, quam in repetitione illius facta hic in Curia, & concordat 49. Testis Maria Gonzalez de Penillos, quæ prima vidit Puerum submersum in Fonte, 48. Maria Gassada, quæ Puerum extraxit e Fonte, 45. Dominus de Reynoso Avus Pueri, 47. Maria de Segobia Avia, 50. Stephanus Botero Patruus magnus Pueri, 46. Bartholomæus de Sanctes Comes Fratris Didaci Ordonez, qui omnes deponunt de visu, & certa scientia; cum quibus etiam conveniunt super 60. 2. & 4. super 61. 17. 21. & 22. & concordat Historia Vitæ ad fin. fol. 134.

Dubitari non potest, quin Paer iste fuerit ad vitam revocatus miraculose; cum secundum Philosophos a privatione ad habitum non detur regressus, & secundum Fidei dogmata, nisi finis hujus Mundi advenierit, humanum genus a somno mortis non evigilabit, ut in cap. 2. col. 2. de Summ. Trinit. & Fid. Cath. & facit illud Job 15. *Donec atteratur Calum, non evigilabit, nec consurgens de somno suo.* Ideoque, cum id naturæ vires, facultatemque omnino excedat, quoad factum, ut inquit Archidiac. in c. *Nec mirum 26. qu. 1. merito adscribendum est illi, (a),* cujus Vox cedros Libani confringit; qui mortificat, & vivificat, deducit ad inferos, & reducit; qui Divinæ Vocis oraculo prope Lazari sepulchrum intonans repente compulit eum, qui quadriduo in monumento jacuerat, caput, pedibus, manibusque ligatis, extollere e spelunca, ut habetur Jo. 11. qui Filio Matris suæ unico maximo ejusdem Parentis dolore e vivis erepto placidissimo Vocis sonitu vitalis auræ spiritum restituit; eademque ad Dilectorum suorum preces passim etiam præstare consuevit. Etenim Elias Propheta Maximus, ut Sacra testantur Historiæ 3. *Regum* 17. expandit se, & mensus est tribus vicibus

(a) *Psal.* 28.

bus super Puerum, precibusque ad Deum emissis, ipsum jam mortuum, tunc vero Matri suæ viventem, spirantemque restituit: Eliseus quoque, ut eadem testantur Historiæ 4. *Regum*, Summitidis Filium, quem, ipso prophetante, pepererat, universæ viam carnis ingressum, positus oculis super Pueri oculos, manibusque super manus, incurvans se super eum ad vitam revocavit: sic etiam Thomas Apostolus prostratus in oratione, apprehensa manu Mulieris, eam suscitavit, ut refert Abdias Babylonius *Apostolic. Historia lib. 9.* Philippus pariter ad Statuam Martis deductus, ut ad sacrificandum compelleretur, Pontificis Filium, qui ignem ministrabat, & duos Tribunos a Dracone divinitus immisso occisos suscitavit, ut recenset idem Abdias Babylonius *loco allegato cap. 10.* & Matthæus Filium Euphenisæ Reginæ Æthiopum apprehensa illius manu, in nomine Jesu Christi Crucifixi ad vivos revocavit, ut testatur idem Abdias *loc. cit. c. 7.* & factum nostro simillimum de Joanne Apostolo, & Evangelista recenset Prochorus in illius *Vita c. 37.* cum enim Filius cujusdam Sacerdotis fuisset Dæmonis opera in quodam Balneo suffocatus, audientque Sacerdos, propriam Filium suffocatum esse, cucurrit ad Balneum, & ut Filium humi jacentem vidit, dolens, & tristis recessit, confugiens ad Joannem, qui, apprehensa manu Adolescentis, dixit: In nomine Domini Nostri Jesu Christi Filii Dei surge: & illico vivus surrexit.

Nec visum fuit nobis, dubitari posse de obitu Pueri istius; cum satis evidentia mortis signa concurrant. Primo, quia, ut conjectari potest a tempore, quo recessit a Domo, diuturni temporis spatio demersus in Fonte permansit; ut dicit 47. Testis Maria de Segobia Avia Pueri, quæ deponit de tribus horis.

Secundo, quia, inventus est jacens immobilis, sub aqua supinus, expansis brachiis, ore aperto, arque aquæ supposito, nec non comperta est aqua sanguine tincta; ut de visu deponit 49.

Testis Maria Gonzalez, quæ prima illum vidit, 48. Maria Cassada, quæ illum extraxit e Fonte, & de auditu ceteri testes.

Tertio, quia, postquam e Fonte extractus fuit, inventum est illius Corpusculum aquarum copia turgidum, omni spirituum motu destitutum, facieque lurida, ac nigricanti, oculisque ad terrorem inflatis, necnon frigidis, ac rigentibus membris; ut de visu præfati testes concludunt.

Quarto denique, quia testes omnes conveniunt, ut præ ceteris bene explicat idem Fr. Didacus Ordonez, prædictum Puerum absque ulla difficultate fuisse mortuum.

Unde, circumscripto etiam resurrectionis ipsius miraculo, quod abunde remanet probatum ex deductis, cum, his non obstantibus, vix Signo Crucis in nomine Sanctissimæ Trinitatis super ipso firmato, Puer non solum clamorem ediderit, sed post dimidium horæ quadrantem lætus, ac rubicundus, nec ulla læsionis, aut alterius incommodi signa præferens evaserit, ex hoc solo probatio miraculi resultat, cum naturaliter in Corpusculo tam languido non possit dari brevis adeo regressus ad primum statum: quæ enim longo tempore, & vehementioribus affectibus tenuantur corpora, lente reficere oportet, 2. *Aphor. 7.* ut in istis terminis de duobus Pueris ad vitam revocatis, & ad primum vitæ statum intra breve spatium restitutis diximus in Relatione B. Thomæ de Villanova in *primo Miraculo post mortem*.

Hoc autem miraculum Regalati meritis, & intercessionibus tribuendum satis comprobant prædictæ ad ipsum preces, & Voti nuncupatio &c.

DE VALIDITATE PROCESSUS, AC LEGITIMO TESTIUM EXAMINE.

Reliquum est, Pater Beatissime, ut postremum faciamus gradum ad tertiam, ultimamque hujus Relationis partem, in qua nobis agendum superest de.

de Validitate processus, ac legitimo Examine testium, ex quibus tum Virtutis Sanctitatis, tum miraculorum deducuntur sunt probationes.

Et, quantum attinet ad processum auctoritate Apostolica fabricatum in Regno Castellæ Veteris, & in Oppido de Aranda Diocesis Oxomen. censuimus, de illius Validitate dubitari non posse.

Postquam enim S. Vestra Supplicibus totius Ordinis Minorum S. Francisci de Observantia Libellis benigne inclinata Sacre Rituum Congregationi huiusmodi causam commisit, ut in eodem processu fol. 2. fuerunt in vim præfatæ Commissionis per eandem Sacram Congregationem de Anno 1627. expeditæ Litteræ Remissoriales directæ Reverendiss. DD. Episcopis Oxomen. & Vallisoletano, necnon Archidiacono, Decano, & Sacristæ præfatæ Cathedralis Ecclesiæ Oxomen. cum facultate, ut duo ex illis juxta præfatam S. Vestræ Commissionem conjunctim procederent, ut a fol. 1. usque ad fol. 18. Quæ Litteræ Reverendiss. Domino Martino Masfo de Zuniga Episcopo Oxomeni, necnon Doctori Alphonso de Portillo ejusdem Oxomeni Ecclesiæ Thesaurario præsentatæ fuerunt per Fratrem Didacum Ordonez, tamquam Deputatum in hac causa a Religione Procuratorem, & pro illarum executione instantem dict. fol. 18. *tergo* & docentem de legitimo Mandato Procuræ fol. 21. *tergo* a præfatis Judicibus admisso fol. 32. *tergo*.

Nec aliquam facere difficultatem debet, quod Doctor Alphonsus de Portillo, nuntietur Oxomeni Ecclesiæ Thesaurarius, de quo Litteræ Remissoriales non loquuntur, quæ solum fuerunt directæ Archidiacono, Decano, & Sacristæ; quia advertendum est, apud Hispanos Sacristam appellari Thesaurarium, cum vocabulum Sacristæ apud eosdem infimi ministerii significationem recipiat, ut testantur Curiales in Fide exhibita, de qua in processu in principio; & removet omnem difficultatem alia Fides ipsiusmet Episcopi Oxomen.

de qua in processu loco allegato, qui testatur, præfatum Doctorem Alphonsum de Portillo esse Sacristam in eadem Ecclesia Oxomeni, & Thesaurarium nuncupari, nomenque Thesaurarii, & Sacristæ esse unum, & idem; qui sensus nec est alienus a Jure Canonico, ut patet in cap. *Perlectis ad fin.* 25. dist. in quo Sacrista Ecclesiæ appellatur Thesaurarius, & late prosequitur Petrus Gregorius Tolosanus *Syntagmas. Juris universi part. 2. tit. de Personis lib. 15. cap. 39. num. 4.*

Cum vero Judices præfati acceptassent, atque aperuissent dictas Litteras fol. 19. *tergo* pro illarum executione deputarunt Notarium, ac Nuntium fol. 20. qui jurarunt de fideliter exercendo officium d. fol. 20. Or. 21. Elegerunt insuper, ac deputarunt pro loco loci Audientiæ, & Examinis testium Capellam, & Oratorium Domus Episcopalis, quæ loci deputatio tamquam de substantia Judicii erat necessaria, & *Statutum*, §. *In nonnullo quoque de Rescript. Rot. dec. 15. num. 1. de offic. deleg. in nov.* pro diebus vero Audientiarum deputarunt omnes, & singulos dies non Feriatis, & pro hora horam octavam de mane usque ad undecimam, & ab hora secunda de sero usque ad quintam fol. 23. *tergo*.

Et coram iisdem Judicibus factus fuit in præfato Oppido de Aranda processus iste, qui, Procuratore prædicto instante fol. 408. *tergo* & prævio Judicium Decreto fol. 409. necnon deputatione Notarii ad collationandum d. fol. 409. *tergo* ac ejusdem Notarii juramento de fideliter exercendo fol. 410. fuit transumptatus, ac cum Originali collationatus per Notarium causæ, & alterum deputatum; qui post subscriptiones, & apposita Judicium Sigilla d. fol. 410. se ipsos subscripserunt d. fol. 410. *tergo* & fol. 411. & de fideli collatione, atque auscultatione testantur, cum tamen ad effectum, ut processus iste diceretur esse in forma probanti, sufficeret subscriptio Notarii de illo rogati, ut tradunt communiter Scribentes in *Autb. Si quis in aliquo*, C. *De edendo*, Rot. *dec. 1. de fid.*

fid. Instrum. in nov. & dec. 4. eod. tit. in antiq. Verall. dec. 170. part. 1.

Demum vero clausus, & sigillatus cum attestatione a tergo trium publicorum Notariorum circa legalitatem Judicium, Notarii causæ, & Adjuncti *fol. 411. & seqq.* una cum Litteris eorundem Remissorialium, de quibus in eodem processu *fol. 1.* fuit presentatus in S. Rituum Congregatione, ut in principio Actorum in Curia; ac demum, instante eodem F. Didaco Ordonez, uti Procuratorem, ac Mandatum exhibente *d. fol. 1. terg.* fuit apertus *fol. 2. &*, de mandato ejusdem Sac. Congregationis deputato Interprete, commissum fuit examen super illius recognitione *fol. 3.* qui quidem interpres debitum præstitit juramentum de fideliter interpretando *d. fol. 3. &* dictum processum una cum Litteris Judicium a se fideliter interpretatis, ut testatur *fol. 413.* reportavit *d. fol. 3. terg.* & processus iste formiter recognitus *d. fol. 3. terg. 4. 5. 6.* per sex testes dicentes, se habere notam Manum, Personas, & Signa, quod sufficit, *Pur. dec. 1. de fid. instrum. Acchill. dec. 2. eodem tit.* fuit tandem Rotæ Auditorio per eandem S. Congregationem remissus *fol. 6. terg.*

Quantum vero attinet ad testes, censuimus, illos, exceptis tamen 41. 42. & 59. fuisse rite, ac recte examinatos: fuerunt enim formiter examinati, ea scilicet diligentia, quæ in hujusmodi gravioribus causis requiritur ad Text. in *cap. Venerabili, de Testib. &* tradita per Castellan. *de Canoniz. Sanctior. 7. quest. princip. vers. Quæro, qualiter Testes*, nempe prævia eorundem inductione facta per Procuratorem, ac Citationem, seu Monitorio per Judices decreto *fol. 24. & 25. terg.* & per Cursorem, sive Nuntium contra quemlibet eorum personaliter exequuto *a fol. 27. terg. usque ad 34. terg.* Quæ quidem Citatio, & Monitorium, tamquam de substantialibus Judicii, erant omnino necessaria, Innocen. in *cap. Tua de cohabit. Cler. & Muler. &* in *cap. Ad nostram num. 3. col. 1. de Jurejur.* Qui omnes testes formiter jurarunt de ve-

riate dicenda, prout requiritur, cum in juramento depositionis substantia consistat, *cap. Nuper de Testibus, l. jurisjurandi, C. de eod. tit. &* singillatim fuerunt examinati, prout necesse est eodem Text. in *cap. Venerabili de Testibus, &* *ibid. Gloss. Castellan. ubi supra, vers. Singillatim*, deponentes primo juxta Interrogatoria, deinde super Articulis in Remissoria contentis, ut ex serie depositionis eorundem testium *a fol. 44. usque ad fol. 400.*

Et quoniam Fr. Didacus Ordonez in hac causa Procurator 59. testis, quem superius inter exceptos recensuimus, non fuerat legitime, ac rite examinatus, ex eo quod super Interrogatoriis non fuerat examinatus, prout omnino necesse erat juxta formam Litterarum Remissorialium, quæ ad unguem servanda est, *cap. Cum delicta, de Rescript. Rot. dec. 8. de dolo, &* *contumac. in nov. Verall. dec. 143. &* *dec. 250. par. 3.* ideo, cum idem Fr. Didacus esset præsens in Curia, visum fuit Sac. Rituum Congregationi, ejusdem testis repetitionem nobis committere; ad quam, servatis de Jure servandis, Nos Joannes Baptista Coccinus Decanus, & Clemens Merlinus Auditor processimus, ut in processu *ad finem Actorum in Curia:* & licet D. Philippus Pirovanus pariter Auditor impeditus non intervenerit, attamen, duos ex Nobis intervenisse, censuimus sufficere, cum S. Rituum Congregatio eandem Nobis repetitionem simpliciter commiserit quam commissionem interpretati sumus tamquam dependentem a prima in qua Nobis datur facultas, ut duo etiam, tertio impedito procedamus, & sic intrat Regula, quod Clausulæ appositæ in prima Commissionem censentur in omnibus aliis subsequen-
tibus repetitæ, *Ægid. dec. 41. Cassador. dec. 8. n. 5. de rescript. Ptolom. dec. 30. Rot. dec. 321. n. 1. p. 1. &* *dec. 43. n. 1. &* *2. p. 2. divers.* Ex quibus constat, testes rite, ac recte examinatos; cum de jurisdictione Judicium, qui illos examinarunt, appareat ex dd. Litteris Remissorialibus eisdem, ut supra, directis, & de forma per eosdem rite servata ex

testium inductionibus, citationibus, juramentis, ac depositionibus primo super Interrogatoriis, & deinde super Articulis.

Non obstat, quod aliqui ex testibus, nempe 1. 2. 30. 43. & 59. hic in Curia repetitus sint ejusdem Ordinis, cujus est Regalatus, ideoque in ipsis videatur cadere suspicio affectionis ad causam; quia, cum de singulari ipsorummet Religiosorum commodo non agatur, pro Religioso, & super Religiosi virtute testimonium ferre non prohibentur, Falin. in *c. Insuper*, num. 2. & 6. ubi etiam Abb. num. 2. Butr. num. 1. Joan. Andr. num. 1. Henric. Boich. num. 11. de *Testib.* Bald. *conf.* 391. n. 1. lib. 1. & *conf.* 443. num. 1. lib. 5. Alex. *conf.* 68. sub num. 14. lib. 2. & passim in aliis Relationibus fuit dictum, & nuper in Relatione Ancillæ Dei Catharinæ de Ricciis.

Nec replicetur, quod saltem dictus Fr. Didacus hic in Curia repetitus, tamquam Procurator in causa, veniat excludendus ex Regula, quod Procurator in causa, quam agitat, vel agitavit, testis esse non possit pro Domino, *c. Romana de Procurat.* in 6. l. fin. de *Testibus* cum aliis innumeris, quæ possent allegari; quia prædicta Regula non obtinet locum, quando, ut in casu isto, cum dicto Procuratoris concurrunt testes idonei, ad tradita per Joann. de Amicis *conf.* 120. num. 14. post Bald. quem allegat in l. 1. col. 1. *C. de Testibus* Hector Æmilius de *Testibus* in verb. *Advocatur*, num. 46. Quod maxime procedit, quando, ut pariter in casu isto, Procurator est bonæ conditionis, & famæ; nam, si Sollicitator

in his terminis a ferendo testimonio non repellitur, ut post Roman. *conf.* 420. tradit Gabriel *conclus.* 12. de *Testibus*, multo minus debet repelli Procurator, qui minus testimonium ferre prohibetur, quam Sollicitator, Rot. *dec.* 154. in nov. Roman. *d. conf.* 420. n. 1. & in simili, quod, licet testis domesticus regulariter a testimonio repellatur, admittatur tamen, si sit probata vitæ, & opinionis tradit idem Rot. *d. conf.* 420. num. 5. Marfil. in l. 1. §. *Ad questionem*, col. 2. & 3. ff. de *questionibus*, & post eos Gabr. *concl.* 10. num. 19. de *Testib.* & ad propositum faciunt cumulate per Aym. *conf.* 56. num. 13. & 14. & in puncto dicit Joseph Ramonius *conf.* 68. num. 15.

Ex quibus, firmata tam processus, quam Examini testium Validitate, absoluta quoque remanet tertia, & ultima pars hujusmodi Relationis. Unde, cum Regalati virtutes atque miracula, quæ S. Vestræ oculis subjecimus, satis testentur, qualem sibi Cælo gloriam fortunatissimus hic Christi afflecka comparaverit, hoc unum superest, ut eundem infallibili suæ non errantis vocis Oraculo Terris æque gloriosum reddat. Censemus enim, causam in eo statu esse, ut possit S. Vestra, quandocumque sibi placuerit, ad ulteriora procedere, &c.

Jo. Bapt. Coccinus Rotæ Dec.

Ph. Pirovanus Rotæ Auditor.

Clemens Merlinus Rotæ Auditor.

APPENDIX OCTAVA.

RELATIO ROTÆ AUDITORUM IN CAUSA BEATI GREGORII PAPÆ X.

In qua approbatis Virtutibus ante Decreta URBANI VIII. post eadem Decreta pronuntiatum fuit super Casu ab iisdem excepto. Relatio ipsa manuscripta extat apud Auctorem, & edita etiam fuit post Vitam ejusdem Beati compositam ab Antonio Maria Bonuccio Presbytero Societatis Jesu.

Hujus autem Beati, necnon prædictæ Rotæ Auditorum Relationis mentio facta est superiori Lib. 2. cap. 24. num. 131. & sequentibus.

BEATI GREGORII Papæ Decimi Placentini Vitæ, Virtutum, ac Miraculorum Relatio facta Sanctissimo Domino nostro URBANO PP. VIII. Per Sacre Rotæ Auditores Jo. Baptistam Coccinum Decanum, Philippum Pirovanum, & Clementem Merlinum ad effectum Canonizationis ejusdem.

UT Stella differt a Stella in claritate (Beatissime Pater (sic inter Hominum merita, qui in Ecclesia Dei ceteris Sanctitate prælucent, discrimen neque exiguum, neque obscurum est. Aliquorum virtus magna est illa quidem, sed circumscripta loco, sed definita personis, atque ut oculis, ita imitationi subtrahita; aliorum vero latissime patet, in populorum conspectu, exemploque versatur, omnium saluti, commodisque dirigitur. Etenim ad magnitudinem virtutis æstimandam multum facit & publica hominum utilitas, & locorum amplitudo, & occasionum opportunitas, & quidam quasi splendor, & excellentia, qua non magis gradu hominibus præstant homines, quam virtutes aliæ inter alias obtinent principatum: & quemadmodum vitia non

Tom. XIV.

paria sunt omnia, immo infra vitium esse aliquid afferunt Sapientes, quod hominem infra homines deponat, & quasi ferarum in numero constituat, ideoque feritati nomen indiderunt; ita plane disputant de virtutibus, inter quas esse affirmant aliquas, quæ hominem extrahant ab hominibus, atque inter Heroes, sive (ut Prisci loquebantur) Semideos extollant, easque propterea nobiliori appellatione Heroicas nominarunt. Horum in numero, quos magnæ, principesque virtutes supra ceteros extulerunt, quam merito reponatur Famulus Dei Gregorius Decimus Pontifex Maximus, facile assentietur, quisquis secum reputabit, nihil ab eo ad Sanctitatis palmam contendente, ac Dei gloriam, obsequiumque spectante, nihil certis locorum angustiis conclusum, nihil paucorum hominum commodis definitum, sed ampla, & publica omnia.

C c

om.

omniumque utilitatem, fructumque complexa. Italiz Populi ex atrocissimis bellis ad pacem saepenumero revocati: Græcorum Imperator, ac Natio universa ad concordiam cum Romana Ecclesia reducti: ad Syriæ expeditionem, sacrumque bellum Populi, ac Reges inflammati: Pontificiis Comitibus ratio, leges, accurate præscripta: in Concilio Lugdunensi, cui Pontifex ipse, Græcique Imperatoris Nuntii interfuere, quamplurima ad Ecclesiæ dignitatem, amplitudinemque decreta: nulla pars Christianæ Reipublicæ prætermissa: Pauperes a Potentiorum vi acriter defensi, ad Captivorum libertatem cura, & pecunia liberaliter impertita: Catholici Principes, Regesque, ac Cæsares nunc, depositis armis, inter se reconciliati, nunc ab usurpatis Ecclesiæ bonis absteriti: semper officii, & pietatis admoniti, universus sibi commissus Christi grex assiduus ad Deum precibus, simulque indefesse vigilantia, & caritate custoditus. Quid hæc aliud prædicant, quam excellentium virtutum, ac Sanctimoniz insignis Heroem positum a Deo super Ecclesiæ candelabrum, ut omnibus, qui magna hac Mundi domo continentur, suæ beneficentiæ radios longe, lateque diffundat?

Verum, ne aut rerum a Gregorio gestarum varietatem, & copiam completionem confundamus, aut gravissimas Sanctitatis Vestræ curas prolixitate fatigemus, partite, ac breviter omnia comprehendendo, Relationem universam dividemus in partes quatuor, quarum prima Processuum Validitatem, secunda Gregorii vitam, tertia ejus virtutes, quarta miracula complectetur.

De Processibus Remissorialibus, & Compulsorialibus, Placentino, & Aretino, de horum legitima fabricatione, & de valido examine Testium.

DE Validitate Processuum, & Aetorum summa cum curatione solemus diligenter querere, & investigare, tamquam de basi, ac fundamento

veritatis gestorum per Dei Servos; quæ veritas per testes, Instrumenta, & Acta nobis innoscere debet, ut inde ex probatis in Judicio, non autem ex his, quæ privatim, ac particulari scientia perceperimus, sententiam dicamus, *cap. Judicet 3. qu. 7. S. Thom. 2. 2. qu. 67. art. 2. Jo. Major in 3. sententiarum dist. 33. qu. 4.*

Postquam igitur placuit Sanctitati Vestræ ex particulari suo Rescripto Sacre Congregationi Rituum Causam Canonizationis sancti memor. Gregorii X. committere cum sufficienti, & legitima jurisdictione eidem data procedendi tam in Curia, quam extra ubique locorum, & testes in partibus per Episcopos, seu alias Personas in Dignitate Ecclesiastica constitutas ab ipsa Congregatione deputandas vigore Litterarum Remissorialium examinandi, & Jura, & Scripturas in universis locis compulsandi, exinde ab eadem Sacra Congregatione emanarunt Litteræ Remissoriales, & Compulsoriales pro Diocesis tam Placentina, quam Aretina; & primo pro Placentina ad instantiam Petri Mariz Campi Canonici Placentini, & Hortensii de Comitibus Causidici pariter Placentini Procuratorum Capituli Ecclesiæ Placentinæ, & Cleri totius Civitatis, & Diocesis, ac Communitatis Civitatis Placentinæ directæ Joanni Linato Episcopo Placentino, Publio Petrejo Stirpio Archidiacono, ac Mauritio Baldino Decano Dignitatibus in eadem Ecclesia Placentina existentibus; & pro Aretina ad instantiam Andreæ Lippii, Jacobi Buralii, & Emilii Vezubii Procuratorum Civitatis Aretinæ directæ Antonio de Ricciis Episcopo Aretino, Emilio Guadagno Canonico Aretino, & Ludovico Gualterio Præposito pariter Ecclesiæ Aretinæ; in quibus respective litteris præscripta legitur certa forma servanda in utroque processu tam Remissoriali, quam Compulsoriali: quibus absolutis per Judices delegatos, & ad eadem Sacram Congregationem transmissis, aperti fuerunt, & de ordine ejusdem recognite Manus Notariorum, & Judicum, Sigilla, & Le-

Legalitates per testes habentes notam manum, ut ex Regeſto, & juxta ſtilum Curiz, de quo teſtantur *Put. deciſ. 18. de fide Inſtrum. & Veſtr. in ſua praxi lib. 6. cap. 1. num. 8.* Et, cum eadem Sacra Congregatio inveniffet in proceſſu Aretii nonnullos defectus, nempe circa deputationem Notarii, qui ex forma Litterarum Remiſſorialium debebat eſſe Apoſtolicus, vel Eccleſiaſticus, & tamen Notarius Imperialis, & Ducalis tantummodo auctoritabatur, quamvis eſſet Curiz Episcopalis Cancellarius; ſecundo, quia in eodem proceſſu deerant illa verba: *Saltem coram fide digno Notario Apoſtolico, ſive Eccleſiaſtico a vobis &c.* tertio non apparebat aliquod Mandatum ſpeciale in proceſſu auctoritate Apoſtolica fabricato, ſed tantum fuit productum primum Mandatum, ſeu electio per Conſilium Civitatis Aretii in perſonas diverſorum facta; quarto Judices interpoſuerunt Decreta horis Tertiarum, & Veſperarum, cum tamen Citationes contineant terminum de mane hora ſexta; quinto nonnulli teſtes fuerunt citati ad ſubjiciendum ſe examini pro die quarta, & juramenta, & examen recepta fuerunt ſub die vigelima octava; ſexto deficiebat in tertio teſte verbum hoc: *Admiſſus per Dominos Judices*; ſeptimo, quia unus ex Procuratoribus fuit examinatus uti Medicus; ac demum, quia in eiſdem Litteris Remiſſorialibus ab Urbe tranſmiſſis erratum fuerat in Nomine Judicum delegatorum, quamvis Cognomen eſſet idem, prout expreſſum legitur: ſupplicatum fuit Sanctitati Veſtræ pro ſanatione, abundando in cautela, ne unquam poſſet dubitari de Validitate proceſſuum; & ea obtenda, Sacra Congregatio auctoritate Sanctitatis Veſtræ ſanavit prædictos defectus, præter quintam nullitatem teſtium extra terminum examinerum; exinde eadem auctoritate & quintam ſuſtulit; ac poſtmodum ex novo Sanctitatis Veſtræ Reſcripto, & auctoritate iidem proceſſus ad nos tranſmiſſi fuerunt, ut de Validitate eorum, Sanctitate Vitæ, & Miraculis in dictis pro-

ceſſibus contentis Relationem faceremus.

Quare dicimus, conſtare de Validitate utriusque proceſſus tam Remiſſorialis, quam Compulſorialis, & de legitimo, reſpectuque teſtium Examine, quia forma data in litteris fuit ſervata, & ordo juris in procedendo non fuit omiſſus; quibus concurrentibus, pro Validitate ſemper pronuntiandum eſt, *cap. Cum dilecta de Reſcript. Caputaq. deciſ. 143. num. 5. part. 3. Bald. in lib. 2. column. final. Cod. Quomodo, & quando Judex, & in cap. 1. Qui ſucceſſ. ſequeantur in uſib. feud.*

De Jurisdictione autem Sacre Congregationis, & Judicum ab ea delegatorum dubitari non poſteſt, quia per Reſcripta ſufficienter illa tribuitur, Innoc. in c. Cum M. in fine de Reſcript. Caſſad. dec. 1. cod. tit. & fuit a Summ. Pont. qui eſt ſons Jurisdictionum *cap. 1. 22. diſtinct. Menoch. de Præſumpt. lib. 2. præſumpt. 14. num. 2. Maſtrill. de Maſtris lib. 2. cap. 2.* Et, cum Litteræ Remiſſoriales fuerint Judicibus præſentatæ, & ab eiſdem acceptatæ, firmata remanet Jurisdictione, Clement. 1. in verb. *Receptis de Procur. Caſſador. deciſ. 8. n. 12. de reſtitut. ſpoliat. Gabr. de execut. rei judicat. conſul. 3. n. 3.* cum qua, ad ulteriora procedendo, Notarios, & Nuncios deputarunt, recepto ſolito juramento de fideliter eorum officio exercendo; mox loca, & dies Audientiarum deputarunt: Procuratores vero nominati coram Delegatis comparuerunt, & eorum Mandata exhibuerunt, ut in Placentino *fol. 11.* & in Aretino *fol. 26.* qui poſtmodum comparentes inſtiterunt pro receptione teſtium, & juramentorum delatione; & conſtat ex eiſdem proceſſibus, valide, & juris ordine ſervato, illos fuiſſe receptos; quia quilibet fuit citatus ad ferendum teſtimonium, & omnes juramenta vere præſtiterunt, tactis Scripturis per Laicos, & per Religioſos more Sacerdotali manu ad pectus poſita; deinde fuerunt interrogati primo ſuper Interrogatoriis pro forma in Litteris Remiſſorialibus datis, deinde ſuper aliis, poſtremo ſuper Articulis: quibus peractis, Procu-

ratores institerunt pro transumptione processuum, quæ per Judices delegatos fuit decreta, & ad eum effectum deputatus fuit Notarius, qui cum Notario actuario ad collationem deveniret; quæ postmodum facta fuit, prævia auscultatione, fol. 53. in Placentino, & fol. 208. in Aretino; & clausi, & sigillati traditi fuerunt Portitori, recepto ab eo juramento de fideliter eis consignandis, prout vere Sacræ Congregationi consignati fuerunt.

Processus etiam Compulsorales valide fabricatos existimamus, quia constat ex eisdem de tenore Litterarum Compulsorialium insertarum in Litteris Remissorialibus, de acceptatione per eisdem Judices delegatos, Notariorum, & Cursorum deputatione, de citatione eorum, penes quos Scripturæ compulsandæ reperiiebantur, ut illas exhiberent; & de exhibitione constat, & de recognitione earundem per testes valide examinatos, de Decretis Judicum super extractione, collatione, & auscultatione, quæ executioni mandata fuerunt per Notarios deputatos cum receptione soliti juramenti; quibus peractis, clausi fuerunt, & sigillati, & Portitori consignati, & Sacræ Congregationi transmissi, & ab ea, servatis servandis, recogniti: quæ omnia, & formæ datæ in litteris, & dispositioni Juris convenire comperimus.

Processus vero novissime factus in Civitate Aretina, & Nobis præsentatus ad probandam publicam vocem, & famam quoad particularia miracula habet eandem formam probantem: rite, recteque testes in eo fuerunt examinati, & valide recogniti sunt Manus Judicum, & Notariorum, ac Legalitates; quia servata fuerunt omnia in litteris desiderata, & quæ ex dispositione Legum pro forma dantur secundum ponderationem supra factam.

Nunc ad alteram Relationis partem gradum faciamus.

De Nativitate Beati Gregorii Pape Decimi, ejusque pueritia, & adolescentia, ac in Virtutibus progressu.

Natus est hic Dei Servus in Civitate Placentiæ Regionis Italiæ, Provinciæ vero Lombardiæ citra Padum, ex nobilissima, & antiqua Vicecomitum progenie, legitimis Conjugibus, & juxta Rituum S. R. E. baptizatus, Thealdi, seu Theobaldi nomine suscepto, pie, ac laudabiliter ab eisdem educatus est; qui in puerili ætate, quando futurus esset in oculis Dei, præclara exhibens indicia Clericalem Habitum suscepit, ut de sorte Domini esset, & Christi Ecclesiæ inserviret, seque, & alios virtutum ductu regeret, ac Regnum cum Deo haberet. Adolescens ab humanioribus litteris ad liberales disciplinas gradum fecit, & in Jus Canonicum assiduus incubuit, non tam ut mentem pasceret, quam ut per cognitionem Canonum, & Decretorum Deo utiliorum se præberet. Sed prædictis non contentus ad perfectiora respiciens, ad quæ propria virtute, & viribus pertingere haud facile speraret, audita Concivis sui Jacobi Cardinalis Pecoraria Episcopi Prænestini vita, & sanctitate, summo studio, se illi adjungi, curavit; cui dum inserviret, admodum fuerunt fauceibus ejus colloquia Domini, ut facile eisdem virtutibus imbueretur, quibus vir ille præclarus ornatus erat. Invalescente postmodum gravi, & infesta persecutione contra Romanam Ecclesiam, quam ei Federicus Imperator acius inferebat, idem Episcopus Prænestinus, per Gregorium Nonum commisso sibi Legationis officio, pergens ad Franciæ, & Germaniæ Regna Domui, & Familiæ suæ Dei Servum præposuit, & vacante Archidiaconatu in Ecclesia Leodiensî, ea Dignitate illum condecoravit. Redeunte demum a munere suæ Legationis Jacobo Cardinale, Archidiaconus in Regno Franciæ morbo implicitus non sine Divini Numinis providentia remansit: mox

mox valetudini restitutus Theologiae Parisiis operam dedit, ubi munus Magistri adeptus, & in ea Urbe, & Leodii, alibique verbo, ac exemplo omnes, & praecipue Reges, & Principes ad Terrae Sanctae recuperationem vehementer accendit; & ipse Archidiaconus, dum Laicos adeo fervore Fidei incensos prospicit, non minori inflammatus ardore intrepidus Maris periculis se exponens eo etiam pervenit, ubi verbo, & opere Reges, & Principes animavit, ne Terram, in qua Dei Filius natus est, & ubi Sacramentum Redemptionis nostrae patrauerat, a Saracenis possideri & detineri permetterent: & factum est, ut Dei Servus his intentus, incenso quidem amore, viribus tamen imparibus, dum tam gravem provinciam inconcusso animo aggrediretur, a Cardinalibus, qui Viterbii in eligendo Summo Pontifice diffidebant, quamvis absens, & multis ignotus, Divino Spiritu afflante, qui homines, non ubi sint, sed qui sint, expendit, ad apices Summi Apostolatus eveheretur; ut, quem zelus Domus Dei comedeat, dextera Domini exaltaretur, ac Domui Domini praeficeretur.

Quantos vero labores, quae incommoda in his itineribus sustinuerit, quibus Virtutibus, & Caelestibus Donis divinitus insignitus Pontificatum administraverit, de illis singillatim in hac tertia Relationis parte agendum erit.

De Virtutibus Theologicalibus, & primo de Excellentia Fidei B. Gregorii.

SI haec Virtus per suas partes examinetur in Servo Dei, nempe per actus credendi, sciendi, & res Fidei consistendi, & quae definitur substantia sperandarum rerum, argumentum non apparentium, dum per illud movetur intellectus ad bonum, inhaerendo veritati per solam Dei auctoritatem revelatae, ut docet S. Thomas 2. 2. qu. 4. art. 1. Hostiensis. & Innocent. in cap. Firmiter de Summ. Trinit. & Fide Cathol. Azor. Instit. Moral. tom. 1. lib. 8. cap. 7. quæst. 1. Sanchez in Summa lib. 2. c.

1. in princ. eisdem satisfecisse, Acta processuum plene justificant.

Præcepto credendi satisfactum existimamus, quia ex piis, & catholicis Parentibus natus est, & juxta Ritum S. R. E. baptizatus, Clericali postmodum corona insignitus, mox ad Sacros Ordines promotus, & denique Pontifex creatus; quae omnia fuerunt articulata in utroque processu Remissoriali Aretino, & Placentino art. 11. & probata per testes de publica voce, & fama, qui in antiquis, & excedentibus hominum memoriam supra annos 300. ut hic, solent concludenter probare, ut infra, cum de Articulo Sanctitatis in genere tractabimus, opportune subjiciemus: nam praedicta deponunt in Processu Remissoriali Aretino I. Testis fol. 38. II. fol. 44. III. fol. 51. IV. fol. 58. V. fol. 66. VI. fol. 73. VII. fol. 80. VIII. fol. 90. & in Placentino Remissoriali VI. Testis fol. 67. VII. fol. 72. IX. fol. 83. & confirmant Litterae Sacri Collegii ad eundem de ipsius Electione, quae in Regesto Vaticano afferuntur, quarum etiam partem refert IX. Testis in Placentino Processu Remissoriali super 26. fol. 84. & dum de sorte Domini factus est, Deique Minister evasit, ejusque vices in Terris gerere coepit, per virtutem intellectualem adhæsisse dicitur his, quae a Deo sunt revelata, ut per Caritatem, tamquam Fidei objectum, forma ejusdem Fidei in eo perficeretur, & per eam Deum cognosceret, ut dixit S. Gregorius super Ecclesiastic. Homil. 3.

Verum & de secundo præcepto, quod est sciendi res Fidei, Credimus, ex eisdem processibus abundanter constare; quia in Theologo, Concionatore, & Dei Vicario non sunt movendae, quæstiones implicitae, vel explicitae scientiae, sed agendum de tertio præcepto, nempe Fidei confessione, in qua B. Gregorius per dilectionem, & honorem Dei sui tam magnam operatus est in vita sua, ut cum Paulo ad Galatas c. 2. exclamare posset: *Vivo autem jam non ego; vivit vero in me Christus.*

Nam insignem Beati Pontificis Fidei con

confessionem, præter verbi Dei prædicationem, dum adhuc esset Archidiaconus, & ad Christifideles cohortationes ad Sacram Militiam contra Saracenos suscipiendam, ostendunt publica, & solemnitas ipsius, & Patrum in Concilio Lugdunensi astantium Fidei professio, de qua *cap. Unico de Summ. Trinit. & Fide Catholica in 7.* ejusdemque Pontificis zelus, lacrymarum, labores immensi, exhortationes, missiones, inquisitiones pro eadem Fide a barbaris Nationibus profitenda, & amplexanda; quæ, tamquam ordinata ad significandum id quod Beatus Vir interius gerebat, bene inferunt ad actum Fidei, qui secundum S. Thomam 2. 2. *quest. 3. art. 1.* est conceptus interior eorum, quæ sunt Fidei, a quo exinde emanat sermo consentientis, ut loquatur, quod credidit, ut in *Psalm. 115.* David loquens de isto interiori conceptu dicit: *Credidi, propter quod loquutus sum,* & Apostolus 2. *Corinth. cap. 4.* referens eadem verba: *Habentes* (inquit) *eundem spiritum Fidei credimus, propter quod loquimur.*

Quare Beatus Pontifex, ut omnes eundem spiritum Fidei haberent, Palæologum Grecum Imperatorem interpellavit lacrymis, & profundis suspiriis immensi Dei bonitatem invocans, ut ipse, in cujus unitate fundatur Fidei veritas, suam, sanctamque, atque Catholicam reintegrando, uniret, & uniendo reintegraret in sinu ejus Populis universis Latinis, & Græcis specialiter adunatis in Fide integra, Spe solida, & Caritate sincera. Cujus verba, quasi alterius Danielis, ex die, quo posuit cor suum ad intelligendum, ut se affligeret in conspectu Dei sui, exaudita fuerunt. Litteris namque ab eodem Palæologo per Nuntios acceptis, unus ex eis, se viva voce a dicto Imperatore in mandatis habere, referens, quod posset jurare in animam ipsius si Domino Papæ placeret, professus est, Fidem Romanæ Ecclesiæ, quæ lecta fuerat in Concilio tenere dictum Imperatorem, & Imperium, eamque perpetuo servaturos, Papa statim alta voce, *Te Deum lauda-*

mus, incipiente, & stante semper erecto, ac sine Mitra cum multa devotione, & lacrymarum profusione, Choro prosequente, ac complente, unde, & in voce exultationis dictus Dei Servus erumpens postea in Epistolis ad eundem Palæologum inquit, O utinam, Fili, tibi pateret ad plenum, cum quanto in his occurrit tripudio eadem Ecclesia nuper in Lugdunensi Concilio congregata! O, si voces Psallentium inibi Deumque, flexis genibus nudatissimæque capitibus, laudantium, præcipue Prælatorum, in tuis sonuissent auribus, & revelata facie ipsorum oculos deduceres quasi aquarum exitus inspexisses! profecto prudenter adverteres, quod erant eorum lacrymarum tam excessivi doloris indices, quam adeptæ lætitiæ proditricæ: & in aliis Epistolis ad Andronicum ejusdem Palæologi Imperatoris Primogenitum: Habes, Filii, unde in Domino tuo exultes, & fatearis humiliter, tibi de immenso ipsius dono concessum, veræ Fidei agnoscere veritatem: ac demum in Epistolis ad Prælatos Græciæ: Illi ergo laus, illi gloria, qui largitor honorum omnium tantam nobis, & vobis largitus est gratiam, ut nos in hæc tempora reservaverit, ut diem hunc nobis videre concesserit, quem videntes sumus in immensum non indigne gavisi, ex immensitate gratiæ mensuram lætitiæ metientes.

Abagham Tartarorum Regem pie & suppliciter cohortatus ad Fidem Sanctam suscipiendam reduxit; cujus Nuntiis tempore congregati Concilii adventantibus, & ad eundem Regem mox remissis, B. Pontifex ei significavit, quam contrito corde, & humiliato spiritu exoraverit Altissimum, ut ipse, qui est lux vera omnem hominem venientem in hunc Mundum illuminans, & eis, & suis sua pietate concederet, sic semper in lumine vultus sui lumen agnoscere, quod in suis beneplacitis ambulantes ad exultationem Fidei Christianæ, & eorum salutem indefesso proposito intenderent.

Spiritu fremens contra blasphemantes Nomen Salvatoris invehebatur dicens: Prohi

Prohi dolor! detestabilius solito blasphematur in Gentibus Nomen Christi, cum jam non tam verbis, quam rebus ipsis, & factis Christianis insultetur ab Infidelibus, & dicatur: Ubi est Deus eorum.

Et non minori indignatione commotus contra arma deferentes Saracenis comminabatur, Horribile scelus (inquiens) & execrabile crimen merito reprobandum, quod nonnulli maledictionis alumnus, solo nomine Christiani, victualibus, armis, valis navalibus, & aliis necessariis causa damnati questus Christi mument inimicos.

Contra quos solertius invigilans, ne per eorum cum Fidelibus conversationem Christiana Religio infici posset, aut aliquo modo fermentari, districte Ordinariis precipiebat, ut diligentius inquirerent, omnia singillatim describerent, consilia de remediis adhibendis suggererent, & ad se per fideles Nuntios transmitterent.

Quæ omnia testimonio Vaticanæ Regestæ de Gestis per eundem B. Pontificem a pagina 38. usque ad 182. comprobantur: quorum postmodum sonus in omnem terram exivit, postquam ex omni Natione Scriptores eadem gesta, & virtutes recensuerunt, de quibus mentio in Articulo de Sanctitate in genere habebitur; & in specie de Palæologo, ejusque ac Regis Tartarorum Nuntius testantur Ptolem. Lucen. in *Annal. Lucen. & Vit. Pontif.* Matth. westmonast. in *Floribus Hist.* Simon Majol. Episcopus Vulturariensis in *Dedicatoria ad Pium V. in Commed. Concilii ejusdem Gregorii X.* Jacob. Zenus Episcopus Patavinus Bibliothecæ Vaticanæ Præfectus in *Vita ipsius Gregorii.*

Et magnum Fidei Zelatorem eundem declarant Sanctissimi Crucifixi oscula, & amplexus, & Beatissimæ Virginis Mariæ salutatio, dum spiritum emisit; ut deponunt testes in Aretino, nempe I. fol. 39. II. fol. 44. III. fol. 52. IV. fol. 58. V. fol. 67. VI. fol. 74. VII. fol. 81. VIII. fol. 90. & vita manuscripta in Placentino compulsata fol. 95. a tergo eadem omnia recenset. Ita

etiam eundem appellant Fidei magnum Zelatorem S. Antoninus Archiepiscopus Florentinus *Hist. part. 3. tit. 20. cap. 2.* Jo. Pineda in *Monarchia Ecclesiæ part. 3.*

De firmissima Spe Beati Gregorii.

HÆC virtus in Dei Servo fuit perfectissima, qui semper gaudens in Spe futuræ Beatitudinis magnas ante Deum operatus est virtutes. Viri enim Sancti, & Amici Dei magnam lætitiā habent, & non sine lætitiā, & gaudio in ipsa Spe, ut dicit D. Bernardus *serm. 37. in Cantic. & Apost. ad Roman. 12. Spe gaudentes.* & Prophetæ *Psalm. 121.* tanta spe lætatur, dum gaudet in his, quæ ei dicta sunt, *In Domum Domini ibimus:* & cum de rebus sanctis gaudium sit stilla, & gutta de illo flumine, cujus *impetus lætificat Civitatem Dei*, ut dicit idem D. Bernard. in *serm. Non est Regnum Dei esca & potus.* Hinc B. Gregorius ab impetu fluminis aquarum Spiritus Sancti lætificatus de certâ expectatione futuræ Beatitudinis factus Mons Sion innitebatur propriæ prudentiæ, sed in Domino ex toto corde fiduciam habebat, absque dubitatione, & hæsitacione ardua aggrediebatur, urebatur ardentissimo desiderio migrandi ex hac vita, ut esset cum Christo, quæ omnia tam ex Indictione, & Conclusionē Concilii Lugdunensis, quam ex Peregrinatione per eum suscepta dum in minoribus esset, in Terram Sanctam pro salutis suæ remedio ex prædicatione Verbi Dei ad eandem etiam Spem alios inflammando, sic elucet, ut alia probatione non egeant.

Et nihilominus in Servo Dei Virtutem hanc in summo gradu perfectam pronuntiant.

Susceptio oneris Pontificalis; ad quod cum sufficere non posse præciret, levando oculos ad montem Dei, unde opportunum illi proveniret auxilium, & hoc humiliter petiit devote speravit, & Divino munere obtinuit:

Laborum perseverandorum securitas;

sub

sub Spe namque illius, qui dat lapsis virtutem, & sub fiducia illius, qui de sua misericordia omnes confortat, onera parvi pendit, & labores consideratione calcavit, debilitatemque propriam contempsit, ut inde & Reges, & Prælati sub eadem Spe, ac virtute animati ab itinere ad Concilium Lugdunense pedem non referrent.

Pacis conciliandæ sollicitudo; cum & sub Spe illius, cui est facile (ut ipse agebat) res etiam desperatas sine moliminis carditate perficere, complurium dissidentium corda indissolubilis caritatis bitumine univerit:

Obsecrationes ad Reges, & Principes, ut per misericordiam Jesu Christi, & ob immarcescibilis coronæ Gloriæ fiduciam propositum succurrendi Terræ Sanctæ efficaciter implerent:

Missiones Fratrum Minorum in Germaniam, quorum labores humano affectu pensando, paterna quidem pietate illis commiserabatur; sed, altius considerationis oculos levando, attendensque, illos in servitio illius laborare, cui nunquam sine remuneratione servitur, congratulandum illis potius existimavit, quod magnitudine laborum certam immensæ retributionis Spem tenerent, per quam & ipsorum laborantium zelus accendebatur.

Quæ omnia pariter & Vaticana Regesta pag. 1. usque ad 182. & Historici referendi in Articulo de Sanctitate in genere commemorant, aliaque inferius dicenda clarius esse comprobabunt.

De immensa Caritate Beati Pontificis in Deum.

Nisi Caritatem habuero, nihil sum, dicit Apostol. 1. ad Corinth. cap. 3. quia vere est aliarum virtutum totum continens, & Vinculum perfectionis, idem Apostol. ad Colossen. cap. 3. & Sanctus Doctor 2. 2. quest. 23. art. 6. dicit, quod est ceterarum Virtutum Mater, & est illa, quæ nos coniungit, ut illum summum Bonum diligamus propter ipsius Bonitatem reliqua autem omnia in ipso, & propter ipsum:

in qua virtute quantum profecerit Sanctus Pontifex; & quem gradum eminentiæ pertigerit, ut anima illius esset pretiosa in conspectu Dei sequentia facile justificant.

Primo enim hujus Divini Amoris indicia desumuntur ex eo, quod, dum ætatem puerilem vix pertingeret, Habitum Clericalem suscepit, ut Deo, & Ecclesiæ serviens per ardentissimam voluntatem serviendi, & Deo placendi ex puro famulatu uniretur ad amabilem perfectionem: quod vere postea consequutus est, quia Divino Amore adeo incensus fuit, ut ei videretur continua Dei præsentia frui, & quasi impatiens cupiebat dissolvi, & esse cum Christo, juxta ea, quæ refert S. Bonaventura proc. 6. Relig. cap. 8. & hoc idem Beatus ipse Pontifex Patribus in Concilio aperte manifestavit, ut legitur in vita ejus compulsata in Placentino processu Remissoriali fol. 95. & Litteræ Sacri Collegii idem comprobant.

Secundo Divini Amoris ardor eo magis detegitur, quia Dei Servus fuit vigilantissimus Mandatorum Divinorum observator, & quantum potuit, alios ad eandem observantiam impulit; ut per consequentiam observationis Præceptorum mereretur ore Salvatoris Dilectus pronuntiari, secundum illud Joann. in Evang. cap. 14. & Sancti Gregorii in Homil. 30. super eodem Evang. Qui diligit me, sermones meos servabit: & inde per repromissionem frueretur Divina præsentia, ut in eodem Evangelio subjungitur: Ad eum venimus, & cum eo mansionem faciemus. Et de hac accurata diligentia, & ferventi desiderio deponunt octo testes in Aretino super 1. & 3. respective Articulis, & legitur in ejus vita manuscripta compulsata in Placentino fol. 92. 93. & 95. & Litteræ Vaticani Regesti pag. 243. scriptæ ad Jacobum Aragoniæ Regem idem testantur, in quibus Regem illum vehementissime reprehendit ob adulterium, Dei ultionem comminando, & Pastoralis officii executionem promittendo.

Tertio vehementius apparuit Beati Pontificis Amor in Deum ex desiderio ejus-

eiusdem Omnipotentis Dei gloriæ, ac laudis, & ut Terra Sancta vindicaretur e manibus Infidelium; & cuius rei gratia, dum in minoribus esset, in Palestinam se contulit, & creatus Pontifex firmo proposito decrevit, ut probat IX. testis in Placentino *super 16. Articulo fol. 83.* vita ejusdem Beati Pontificis compulsata *fol. 95.* & Martinus Polonus, ac Ptolemæus Lucensis, ambo in *Vita Gregorii Decimi*, & Bernardus Guido Ordinis Prædicatorum Episcopus Lutemensis in *Chronolog. Rom. Pontific.* & eadem Vaticana *Regeſta pag. 51. 101. 115. 116. 120. 195.* in quibus referuntur luctus, lacrymæ, singultus, suspiria Beati viri tam super Civitatem Hierusalem, quam super Cleri, & populi perditos mores; quos reformare intendebat, ac providere etiam, ne propterea blasphemaretur in Gentibus Nomen Christi, & ibi præsertim, ubi idem Salvator factus obediens usque ad mortem, saturatusque opprobriis, clavis affixus, aceto, & felle potatus, confossus lancea in Crucis patibulo tam diuæ mortis passionem subiit mysterium Nostræ Redemptionis perficiens, sine qua parum Nobis Nativitas profuisset; excitante ob id Pontifice ipso Principum, & Regum animos, & cunctorum Christianissimum ad vindicandas Redemptoris Nostræ injurias, & redimenda ignominiosa concalcationis opprobria.

Quarto heroici Amoris signum desumitur ex rerum temporalium contemptu, qui fuit maximus in Servo Dei, ut probant IX. testis in Placentino *super 16. Articulo fol. 83.* & in Aretino octo priores testes *super 1. & 3. Articulis*, & ex Historicis tradunt Jacob. Zenus Episcopis Patavinus in eundem Gregorium Decimum dicens: *Humana omnia contemnens de Cælestibus cogitabat.* Greg. Polyd. in suo *Gregoriano Addit.* Vincent. Belluac. in *spec. Hist. lib. 31. cap. 14.* Non enim auro, aut argento, vel pretiosis quibusque inhians, sed Dei Omnipotentis gloriam, & honorem quærens in perfecta Caritate Creatori se conjugebat: quod non nisi semotis omnibus impedimentis, &

Tom. XIV.

hujusmodi compedibus, contingere posse, affirmavit S. Doctor 2. 2. *quest. 176. art. 6.*

Quia flammæ Divini Amoris tunc vehementius eruperunt, cum de Sacro Generali Concilio Lugduni ineundo cogitare coepit B. Pontifex, in quo de morum Reformatione, de Cultu Divino augendo, de Græcorum reconciliatione, de Tartaris ad Fidem reduendis, de Sacra Expeditione obeunda pro vindicatione Terræ Sanctæ, de Romano Imperio firmando agendum erat; quæ postmodum ad gloriam Dei Omnipotentis re ipsa complevit: nam & pro Reformatione morum, & ut dissiparet consilia Gentium, ac ambientium artes compesceret, ne Ecclesia Dei suo Pastore diutius careret, formam Conclavis in posterum servandam ordinavit per Decreta in *cap. Ubi periculum §. Ceterum*, & *§. Quia vero, de Elect. in 6.* & ne Domus Dei esset Domus confabulationum, sed orationis, per aliud decretum in *cap. Decet Domum, de Immunit. Eccles.* easdem confabulationes prohibuit, & quæcumque alia, quæ possent Divinum turbare Officium, aut oculos Divinæ Majestatis offendere; similiter pro Divino cultu augendo Litteras ad Provinciales Ordinum pro Jesu Christi Cruce prædicanda destinavit, quæ in Compulsoriali Placentino leguntur *fol. 103.* & ut secuta Deo serviretur libertate, complura alia Decreta pro Ecclesiastica libertate firmavit, nempe *cap. Sciant cuncti*, & *cap. Generali Constitutione de elect. cap. Absolutionis de iis, quæ vi, metuve causæ sunt. cap. Hoc consultissimo de reb. Eccles. non alienan. cap. Quicumque de sentent. excommunic. cap. Unico de injur. & damn. dat.* Græcam Ecclesiam cum Latina univit, in qua reconciliatione Patres Græcæ Ecclesiæ in signum unionis confessi sunt, Spiritum Sanctum a Patre, Filioque procedere, & Symbolum solemniter in Concilio decantarunt: Nuntii vero Tartarorum intra Concilium baptizati ad propria redierunt: Terram Sanctam iterum invisere, & adire statuit recuperationi illius inten-

D d

tus,

tus, ut a Christianis liberius posset habitari; quæ omnia probantur ex Actis ejusdem Concilii, & Historici testantur, qui de hujusmodi Concilio, & Gestis in eo scripserunt, nempe Martinus Polonus, Ptolemæus Lucensis, Bernardus Guido; & alii, qui suo loco ponuntur: & demum Imperium Romanum firmavit, & primitus in Austriacam Domum contulit; ut commemorant Ferdinand. de Castil. *Histor. S. Dominici part. 1. lib. 3.* Alphons. Ciaccon. in *Vita Beati Pontificis*, Gonzal. de Illescas *Histor. Pontific. lib. 5.* Ex quibus omnibus Servi Dei perfectionem in vinculo Caritatis colligimus; cujus mens, verba, & opera semper eo tendebant, ut Deus laudaretur, & glorificaretur, non querentis, quæ sua sunt, sed quæ Jesu Christi, per effectus veri Amoris, & Dilectionis, quæ *patiens est, benigna est, omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet*, ut Apostol. 1. ad Corinth. 13. nobis insinuat.

*De perfectione Caritatis Servi Dei
in Proximos.*

DUO sunt, in quibus pendet universa Lex, & Prophetæ, dicit Dominus in Evangelio Matthæi cap. 22. *Diligere Deum suum*, de quo jam diximus, & *Proximum suum*, sicut seipsum: & hoc etiam postremum, examinando comperimus, R. Gregor. observasse.

Primo enim perfectissima hæc Caritas in Proximum probatur ex immenso desiderio, quo urebatur, de salute universorum, nulla habita exceptione personarum, sequendo Apostoli dictum ad Romanos cap. 1. *Græcis, ac Barbaris, Sapientibus, & insipientibus debitor sum*; ut enim Deo reconciliarentur, & in Deo essent, incessanter Verbum Dei prædicabat tam in Ditione sui Archidiaconatus, quam Parisiis, & in Terra Sancta, Pontifexque creatus in Concilio Florentiz, & alibi, ut per auditum intraret Dilectio, & per Dilectionem Præceptorum Dei observatio, juxta illud Joann. c. 14. *Qui audit verba*

mea libenter, ille diligit me: & qui habet mandata mea, & servat ea, ille est, qui diligit me: & cap. 15. Si præcepta mea servaveritis, manebitis in dilectione mea. Quod quam in summo gradu præstiterit B. Pontifex, & maximo zelo, & vigilantia continuaverit, probant Historia Vitæ compulsatæ in Placentino processu fol. 92. & 94. Paul. Emil. de reb. Græcor. lib. 7. Marcus Guatius in *Chronic. Platina*, & Ciaccon. in *Vita ejusdem B. Pontificis*, & Concilio ipsa ad Florentinos habita de anno 1273. quæ refertur per Sanctam Antonium *Histor. part. 3. tit. 20. cap. 2.* & ut vitia extirparentur, suis Litteris commouit Prælatos ad Concilium accessuros, ut quinam in Provinciis, seu Diocesis suis committerentur excessus, diligenter observarent, & remedia, vel consilia, quibus illis esset occurrendum, secum afferrent, quæ maxime ad notitiam perfectæ Caritatis pertineat, ut Proximus in Deo sit, & maneat per observationem Præceptorum, ut S. Doctor dicit 2. 2. *quest. 25. art. 1.* & ne salutaris esca deficeret, eadem etiam Vaticana Regesta testantur pag. 6. 16. 94. 95. quam sollicitè, & assidue Beatus Vir premeretur, ne viduatæ Ecclesiæ longæ vacationis dispendia paterentur. Per hoc enim gratum ipsi Deo (ajebat ille) præstatur obsequium, prospero ipsarum Ecclesiarum statui provideretur, & Grex Dominicus sub Pastoris providi regimine positus salubriter gubernatur.

Secundo eadem fervens Caritas probatur, quia de Proximo adeo sollicitus fuit, ut ad singulos quasi manum extendens illos curare satageret. Nam ad Palæologum Græcorum Imperatorem scribens, de Nuntiis pro unione ad eum missis sic ait: Magnificentiam tuam monemus, rogamus, & hortamur in Domino Unigenito Dei Filio Jesu Christo per suæ Crucis mysterium, & immensum Redemptionis humanæ beneficium in Caritatis visceribus obsecrantes, quatenus ipsos benigne recipiens, & ad illum respicias salutis, & pacis Austorem, qui operatus est in medio Ter-

re salutem ; qui oriens ex alto pacem sibi acceptam , & ab omnibus acceptandam eam in ortu suo Angelico ministerio bonæ voluntatis hominibus nuntiavit , & inter homines conversatus verbo docuit , prædicavit exemplo , ut ad ovile Domini redeas . Et ad Cham Tartarorum Imperatorem nedum Litteras Pastorales direxit , sed magnos etiam Theologos Ordinis Prædicatorum , qui tunc in Civitate Acri commorabantur , nempe Fratrem Nicolaum de Vicentia , & Fratrem Gulielmum de Tripoli , cum facultate ordinandi Ecclesiam Dei : Placitos autem Concives suos nedum ex suscepti Pastoralis Officii debito , sed etiam ex singulari , quem erga eos gerebat , Caritatis affectu monuit , & hortatus est ad odia depouenda , ut ex Litteris in Placentino Remissoriali eductis fol. 73. Leodiensem etiam Episcopum de incontinentia redarguit per Litteras eum commonens , ut jam resipisceret , motus non solum ex Officio , sed ex sincera Caritate , quam erga Episcopum , & Ecclesiam illi commissam habebat ; quæ Litteræ in Vaticano Regesto ponuntur , & ab Historicis etiam recensentur , nempe a Joanne Hocfemo *Histor. Leodien. tom. 2. cap. 9. pag. 299.* prout & de Litteris , ac Nuntiis , ut supra , ad Magnum Cham missis testantur Marcus Paulus Venerus *de Region. Orient. lib. 1. cap. 5.* & Joann. Baptista Ramus *Navigat. vol. 2. in princip.* Vaticanaque Regesta habent fol. 115. illum quoque Reginam Franciæ S. Ludovici relictam suis Litteris admonuisse , ut intentæ considerationis oculos haberet ad Redemptorem Dominum Nostrum Jesum Christum , & ipsum gereret in suis visceribus figuratum , sua beneplacita prosequi delectaretur , & provide prospiceret , quod hujus Mundi figura præterit , quodque abierunt , & abeunt Reges , & Principes .

Tertio argumenta Caritatis magis comprobantur ex vigilantissimo studio animos componendi , ut per pacis donum gratissimum liberius Deo serviretur : Ecclesiæ namque Prælatos inter se de

Jurisdictione , & temporalibus suarum Ecclesiarum jureb dissidentes composuit ; Regum , & Principum inimicitias sedavit ; Populorumque , & Provinciarum intestina odia , & factiones extirpavit .

Referunt enim Vaticana Regesta a pagina prima usque ad paginam 246. eundem B. Pontificem Archiepiscopum Toletanum , & Archiepiscopum , & Provinciam Narbonensem concordasse ; Toletanum pariter , & Tarraconensem sedasse ; Archiepiscopum Lugdunensem , & Capitulum de temporalibus contententes conciliasse ; Lites inter Metensem Episcopum , & Ducem Lotharingæ , & Comitem Barensem terminasse .

Inter Reges autem Henrici Regis Angliæ Filios , Eduardum , & Edmundum , ad fraternam dilectionem reduxit ; Reges Bohemiarum , & Hungariæ dissidentes univit ; Rodolpho Imperatori , & eidem Bohemiarum Regi obtulit se promptum pacem inter eos tractare ; erga Palæologum Græcorum Imperatorem , & Philippum Imperatorem Constantinopolitanum , & Carolum Siciliæ Regem idem præstitit officium ; & , ut scedera plenioris concordie firmarentur inter Regem Portugalliæ , & Prælatos illius Regni , optataque pax , & concordia sequeretur , omnino voluit , & ut Viri providi , & fideles ab eo cum sufficientibus Mandatis ad se ipsum mitterentur ; inter Regem , Reginamque Daciæ , & eorum Prælatos pacem quoque iniit ; per Regem Norvegiæ , & Archiepiscopum Nidrosiensem dissensiones sustulit , ac Regem Navarræ , & Ancherum Presbyterum Cardinalem Sanctæ Prædix , & Capitulum Trecentis Ecclesiæ Sancti Urbani super juribus , & proprietatibus dictæ Ecclesiæ contententes in tranquilla pace posuit , Rege tunc asserente , se concordie inclinatum precibus ipsius Sanctissimi Patris Gregorii Summi Pontificis .

Populorum denique bella , odia , & factiones dissipavit : nam Venetos , & Januenses initio fere sui Pontificatus composuit ; Florentinos Guelphorum , & Ghibellinorum , respective partes se-

stantes ad sinceram pacem reduxit gravissimis poenis munitam adversus ejusdem violatores. Aretini quoque, Perusini, & Urbevetani, jubente Beato Virō, consimili vinculo colligati fuere; Placentini autem Concives sui in factionibus diu divisi, ut concordia amabilem fraternitatem firmarent, quam maxime optavit, & summis viribus procuravit: quæ omnia, ultra Vaticana Testimonia, comprobant etiam Vita ejusdem manuscripta in Placentino processu fol. 93. Sanctus Antonius in sua *Historia part. 3. tit. 20. cap. 43.* Platina, Ciacconus, & alii in *Vita ejusdem Pontificis*.

Quarto accedunt cura exactissima, & Pietas erga Pauperes; nempe eleemosynarum largitiones, pedumque eorumdem Pauperum quotidianæ ablusiones relatæ in ejus Vita manuscripta, & compulsata fol. 98. in Placentino, ubi & IX. testis super 16. *Articulo deponis fol. 83.* & Ptolem. in *Annal. Lucen.* scriptum reliquit, B. Gregorium Decimum primum fuisse, qui sollemnem ordinavit eleemosynam in Romana Curia, ad quam faciendam quemdam Fratrem Conversum instituit Ordinis Prædicatorum, cui nomen Frater Joannes, quem de Partibus Ultramontanis secum duxerat.

Et magis specificè Vaticana Regesta pag. 165. 181. 189. enuntiant Beati Viri Pietatem perfectam, & sinceram Caritatem injungentis quibusdam Viris, de quorum integritate confidebat, ut mille marcas argenti a Pisanis Ecclesiæ Romanæ, & sibi debitas inter diversas Pauperum species ejusdem Civitatis distribuerent, ut in multitudine miseranda omnes comprehenderet; nempe Infirmos, quos in Hospitalibus ægritudinis lectus detinebat; alios, quos erubescencia palam mendicare non finebat; tertia portio erogaretur pauperibus Puellis maritandis; quarta vero inter Pauperes communes distribueretur. De qua etiam singulari pietate Beati Viri, ac eleemosynis erga Pauperes in specie testantur Martin. Polon. Bernard. Guid. Platina, Ciacconus, & alii in *Gregor.*

X. Joann. Andreas, & gemia. in *cap. Ubi periculum de Elect. in 6.*

Quinto lacrymæ ejusdem Beati Pontificis, summi Amoris indicium, confirmant hanc erga Proximos Dilectionem, & Caritatem: descendebat enim ad partes Lombardiæ, & videns Provinciam illam dissidiis, & armis miserrime agitatam flevit super eam, & spiritu infremuit vehementer, & ad cogitanda remedia, quibus mala ingruentia sopirentur, se totum dedit; quemadmodum &, audita morte Sancti Ludovici Francorum Regis, maximo dolore angebatur, quia & Proximorum adjutor, & Ecclesiæ defensor defecerat, ut legitur in Vita compulsata in Placentino fol. 94. & 95. nec minori premebatur ob damnum inestimabile ab Ecclesia Dei perpeffum, ex obitu Fratris Bonaventuræ Cardinalis, & Episcopi Albanensis, qui postea Sanctus declaratus est, ut ex Notula Actorum Lugdunensis Concilii colligitur relata in *Tomo 4. Conciliorum Romæ impressorum anno 1628. fol. 83.*

Sexto Inimicorum, & Persequutorum Dilectio justificat in altiori gradu Divinam hanc in Servo Dei virtutem: nam, dum adhuc esset Canonicus, & Archidiaconus Leodiensis, & excessus illius Episcopi vellent super eum irruerē, ut illum occiderent, se opposuit Archidiaconus, ut in *Histor. Leodien. tom. 2. cap. 7.* refert Joannes Hocsemus, Creatus exinde Pontifex de Infidelium conversione, & Perverforum reditu ad Sanctam Ecclesiam adeo gaudebat, ut non solum ad petitam misericordiam inclinaret, verum etiam exultaret in illo, qui eos revocasse dignatus fuerat ab initio, & ad viam reducerat salutis; sic enim paratus de longinquo redeuntibus apertis occurrere brachiis in amplexum illos lætante excipiebat.

Henricum Episcopum Londoniensem, qui excommunicationem incurrerat, eo quod tempore turbationum Angliæ non publicaverat Censuras a Legato latas contra Barones Regni turbatores, sed eis potius adhæserat, celebrando etiam in contemptum Ecclesiastici Interdicti Epi-

Episcopum Ciceſtrenſem, & Henricum electum Trevirenſem ob eaſdem cauſas Cenſuris innodatos, alioſque Populos aberrantes, & ad gremium Sanctæ Eccleſiæ redeuntes more pii Patris offeſarum immemor benigna diſſimulatiōe tranſiens, remiſſis injuriis, pro filiis habuit: quæ omnia colliguntur ex eiſdem Vaticanis Regeſtis. pag. 27. 28. 71. 92. 164. 182. & idem referunt Platina, & Ciaccon. in *Vita ejusdem Beati Gregorii Decimi*, & Sanctus Antoninus in ſua *Hiſtoria part. 3. tit. 20. cap. 2.*

Septimo pro coronide tantæ virtutis concurrat Pietas immenſa Beati Pontificis erga Deſunctos; pro quorum Animabus ita anxius, & ſollicitus fuit, ut etiam in Concilio Generali decreverit, per univerſum Mundum Miſſas celebrari pro Animabus eorum, qui mortui fuerant, adveniēdo, ſtando, vel recedendo a Concilio, ut ex Actis ejusdem.

De Virtutibus Cardinalibus, & primo de Prudentia.

Deus Caritas eſt, & qui manet in Caritate, in Deo manet, & Deus in illo: 1. Joannis 4. Et ex ipſo, & per ipſum, & in ipſo ſunt omnia: ut Apoſtolus meminit ad Roman. 11. ita ut qui perfecte vivit in Caritate, Virtutes omnes Morales poſſidere, fatendum ſit ſecundum verioſorem, de qua per Sanct. Thomam par. 2. qu. 65. ar. 1. & 3. In qua Caritate cum jam firmaverimus B. Pontificem maxime excelluiſſe, per conſequentiā admittere poſſumus, inſimul cum Caritate & Prudentiā hanc a Deo divinitus in animam Servi Dei fuiſſe inſuſam.

Verum, ſicuti Moralis eſt, & de ea agendum eſt per ſuos actus, nempe per conſultationem, electionem, & imperium ſecundum Ariſt. lib. 6. *Ethic. cap. 9. & 10.* & Sanctum Doctorem 2. 2. qu. 47. art. 13. dum dicit, quod recte conſiliatur, judicat, & præcipit, credimus, Beatum Pontificem in hac etiam virtute excelluiſſe.

Nam, quod per conſultationem inveſtigaverit media ad finem optimum

totius vitæ, jam patet, dum Religioſam vitam a totiens annis ſibi propoſuit, tamquam medium tutiſſimum, ut inde de ſorte Domini fieret, novum hominem indueret, & Angelicam vitam inchoaret: &, quod per electionem magis apta ad Dei honorem, & Animarum ſalutem ſeligeret, probant geſta in regimine Subditorum ſuorum in Archidiaconatu Leodiēſi, quæ habentur in ejus Vita compulſata in Placentino fol. 92. & narrantur per VI. terſtem ſuper. 2. fol. 69. & IX. ſuper. 17. fol. 81. in Placentino; probant itidem miſſiones de perſona Beati Pontificis, dum in minori ſtatu exiſteret, in Angliam cum Ottobono Cardinali expedito per Clementem Quartum, ut tollerentur diſſidia inter Regem illum, & Primates, prout fuerunt ſublata, ut deponit in Remiſſoriali Placentino IX. Teſtis fol. 182. Vita manuſcripta compulſata fol. 93. Ciaccon. in Vita ejusdem in verbo *Ottobonum Eliſcum*; & accedit Legatio eidem commiſſa ab eodem Clemente Quarto, ſive a Sacro Collegio, Sede Vacante, in partibus Siriz, quam referunt Marc. Paul. Venet. & Joannes Bapt. Ramus *locis ſupra relatis*, ac Jacob. Boſ. in ſua *Hiſtor. Equit. Hiſtoſol. part. 1. lib. 10. S. Antonin. par. 3. tit. 20. cap. 2.*

Sed fundamentum ſummæ Prudentiæ iſtius B. Pontificis magis elicitur ex imperio, dirigendo voluntatem ad executionem eorum, quæ Dei gloriam, & Fidei propagationem, & Animarum ſalutem reſpiciebant; nempe ex celebratione Sacri Generalis Concilii Lugdunenſis, in quo interfuert 300. Epifcopi, 60. Abbates, & Prælati mille circiter, & vocati fuerunt Sanctus Thomas de Aquino, qui in itinere deceſſit, Sanctus Bonaventura, qui in ipſo Concilio diem ſuum clauſit, Beatus Albertus Magnus, & alii Sanctiſſimi Viri, ut inde cum ſaniori deliberatione conſiliata, & judicata ad operandum præciperentur, quæ proprie ſecundum D. Thomam 2. 2. qu. 47. art. 8. pertinent ad Divinam Prudentiam: ſicque Sanctiſſima Decreta univerſo Orbi ſaluberriſſima

rima emanarunt tam respectu regiminis, & gubernii, quam pro morum reformatione necessaria; nempe Forma Conclavis in posterum servanda in *cap. Ubi periculum de Elect.* in 6. ad tollendas longissimas Sedis Apostolicæ Vacationes, cum ea per triennium ferè miserabiliter vacasset, Residentia habentium Curam Animarum, & Ordo Sacerdotii, & ne plures Curatæ haberentur, *cap. Licet. Canon. cap. Nemo deinceps de Elect.* in 6. Prohibitio Usuræ, *cap. Quamquam de Usur.* in 6. Declaratio, quod non valeat excommunicatio in Participantes, nisi fuerint nominatim moniti, *cap. Constitutionem de sentent. excommun.* in 6. & alia quamplura extant Decreta in 6. Decretalium registrata, quæ omnibus patent; & in eodem Concilio suam imposuit longissimo Schismati occasione Imperii tam per præceptum ab eodem Beato Pontifice Electoribus transmissum, quam per confirmationem Rodulphi ab illis electi, & Expeditionem insuper Sacri Belli in Saracenos decrevit: prout hæc omnia habentur inter Acta ejusdem Concilii in *præalleg. tom. 4. Conciliorum Romæ impressorum*, & ponunt etiam Historici omnes, & signanter Martinus Polonus, Ptolemæus Lucensis, Bernardus Guido, Platina, Giacconus, & alii in *Gregorio Decimo*; & de vocatione S. Thomæ, & S. Bonaventuræ ad præfatum Concilium meminit Breviarium Romanum in *Lectiõibus de eorum Festivitate*, Historiæque præfixa ipsi Concilio in *romo prædicto*; & de præcepto Electoribus facto Gerard. de Rot. in *Annal. Histor. Austriac.* deponitque IX. testis in *Placentino super 16. fol. 82.*

De Justitia.

HÆc Virtus cum soleat dividi per Aristot. 4. *Ethic. cap. 2.* & per S. Thomam 2. 2. *qu. 58. art. 5. & quæst. 61. art. 1.* in legalem, distributivam, & commutativam; & legalis definiatur ea esse, per quam oranium virtutum actus ad bonum commune ordinantur, distributivæ vero sit dirigere distributio-

nem omnium bonorum in partes Reipublicæ, & commutativæ multos actus inter Privatos subordinare, in prima parte mirabiliter Dei Servum excelluisse, comperimus, quia totus fuit in communi bono ordinando, nempe in depravatorum morum correptione, pro qua ab eo emanarunt tot Leges, Decreta, & Constitutiones, de quibus in 6. Decretalium *sub diversis titulis* supra in *Articulo Prudentiæ* narratis, similiter in Divino Cultu augendo, in quo zelantissimus fuit, in conversione Infidelium, & subsidio Pauperum, ita ut vere omnium esset unus Pater, & Pastor, non habita Personarum exceptione: nam & ad Imperatorem Græcorum misit quatuor Fratres cum litteris, & formula Fidei pro firmanda, & perficienda unione, ut jam in *Articulo de Fide* diximus, & in Siriam ad Christianifideles pro Terræ Sanctæ succursu subsidium transmisit, ut testantur Vaticana Regeſta, *Annal. Eccles. ad annum 1272.* Bosius in sua *Histor. Equit. Hierosol. part. 1. lib. 10.* & primus fuit, qui deputavit Officiales pro elemosynis Pauperibus Jesu Christi erogandis, ut diximus in *Articulo de Caritate in Proximos*.

In aliis vero partibus, nempe distributiva, & commutativa, quæ, sicuti in ratione Justitiæ particularis in communi conveniunt, sic quoque conveniunt in eo, quod utraque respicit debitum aliquo modo, quatenus per eas redditur alicui, quod suum est, vel ad quod habet jus, uno modo ratione contractus, alio æqualitatis constituendæ, & in his Beatus Pontifex fuit etiam vigilantissimus.

Et primo, dum adhuc esset in minoribus, Leodii residens in Dignitate sui Archidiaconatus Vir Sanctus, & Justus fuit; cum ea, quæ pro jurisdictione sui Tituli dirigenda erant, erga bonos, & malos respective summa cum integritate compleverit, ut deponunt VI. Testis in *Placentino super 2. fol. 69. & IX. super 16. fol. 81.* & legitur in ejus vita compulſata *fol. 92.*

Et deinde Pontifex creatus, quod debi-

bitum erat Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, subtrahi non permisit; nam a Cardinalibus Viterbii post Pontificium susceptum requisitus, ubi Coronam recipere vellet, Viterbii, an Romæ? sic respondit: Scitis, Fratres Garissimi, quod Imperator Constantinus, Mundi Monarcha, ex Imperiali Vertice Coronam decessit, & eam ex sua magnificentia contulit Beato Silvestro tunc Romano Pontifici in signum decoris Regii, & Domini temporalis; &, quia istud in Urbe factum dignoscitur, suadet ratio, monet æquitas, & requirit honestas, quod ibi ipsa Ecclesia in nostra persona, licet indigna, hujusmodi debeat Diademate insigniri. Quæ verba ponuntur in ejus vita compulsata fol. 94. a tergo in Placentino, & referuntur per testes in Aretino super 7. & 8. Articulis.

Postremo fuit diligentissimus defensor Jurium Ecclesiæ; nam a Carolo Rege Siciliæ debitum fidelitatis jumentum pro Regno Siciliæ exegit, similiter & a Rodulpho Cæsare pro Imperio, & Terræ Sanctæ succursu jumentum voluit, & a Jacobo Rege Aragoniæ tributum annuum Cameræ Apostolicæ persolvendum petiit, ut probant Ferdin. de Castillio in *Histor. S. Dominici part. 1. lib. 3. cap. 29.* Joann. Marian. *Histor. de reb. Hispan. lib. 3. cap. 22.* & alii, ac vita in Placentino compulsata fol. 94. vers. *Completis*, & fol. 96. vers. *Post hæc*, & per eandem rationem reddendi cuique, quod suum est, vel ad quod jus habet, Leodiensem Episcopum, & Federicum Abbatem S. Pauli de Urbe propter excessus ab ipsis commissos compulit respective cedere Ecclesiæ, & Abbatiz, ut testantur Acta Concilii Lugdunensis superius relata.

Quibus accedit Affabilitas, quam inter intimas Justitiæ partes Sanctus Doctor ponit 2. 2. *quæst.* 80. & partem Justitiæ potentialem appellat; quæ in Beato Pontifice fuit eminentissima, ex quo per eam a S. Ludovico Rege fuit semper humanissime in minoribus receptus, ut habetur in ejus vita *manuscriptæ*,

& apud Ciacconium in *Gregorio Decimo*, deponuntque testes in dicto Placentino processu V. super 4. fol. 66. VI. super 2. fol. 69. VII. super 26. fol. 75. & IX. super eodem 26. fol. 84. & alios Reges, & Principes ad se alliciebat, quos inter se diffidentes in pace firmissima conciliavit, & ad veritatem Fidei reduxit, ut diximus in *Articulo de Caritate in Proximos versic. Secundo eadem.*

De Fortitudine eximia.

Est hæc Virtus in ordine inter Cardinales tertia secundum S. Thomam 2. 2. *quæst.* 123. & ab eodem dicitur esse audaciæ moderatrix, & timoris expers; in qua Beatus Pontifex mirabiliter se gessit aggrediendo ardua cum summa fiducia, & magnanimitate, & ea sustinendo cum perfecta patientia, & perseverantia.

Nam, quam ardua aggressus fuerit, & magna cum fiducia, ac magnanimitate complevit, eadem Vaticana Regesta a pag. 52. usque ad pag. 246. testantur, Actaque Concilii in *præallegato 4. Tomo Conciliarum* commemorant, S. Antonia. Archiepisc. Florent. *Histor. par. 3. tit. 20. cap. 2.* Joann. Magus Gothicus Upsalen. Archiepiscopus de *Vitis Pontificum Upsalen. lib. 3.* & ponuntur multa per Joannem Marianam de *rebus Hispan. lib. 25. cap. 22.*

Nempe Jacobo Aragoniæ Regi, cum adeo libidini intentus esset, ut Uxorem Vassalli sui abduxisset, cum eque consuetudinem haberet, præcepit, ut adulteram dimitteret; eoque negligente, mandavit, ut, si ante octavum diem, postquam litteras accepisset, eam non dimisisset, ut viro suo reconciliaretur, Archiepiscopus Tarraconensis, & Episcopus Dertusensis in eum Anathema distringerent, & locum, ad quem ille, vel illa adultera divertisset, Ecclesiastico Interdicto supponerent.

Alphonsum Lusitanæ Regem, qui Bracharensem, Cotimbeicensem, Vifensem, & Lamecensem Ecclesias possessionibus, & redditibus exuerat, nonnullaque alia commiserat, Beatus Pontifex

rifex redarguit, usque dum a violandis personis, & rebus Ecclesiasticis abstineret, tum injuriam, ac damnorum nomine iis, quos affecerat, satisficeret, se verius admonuit: quod si contemneret, Priori Coenobii Ulyssiponenfis Ordinis prædicatorum, & Custodi, atque Guardiano Ordinis Minorum, ut Censuras Ecclesiasticas in eum promulgarent, & Sacra omnia Regno Portugallie interdicerent, omnino mandavit.

Alphonsum alterum Castellæ Regem, qui & se inscribere Romanorum Regem, & Imperiali Sigillo uti audebat, simili modo absterruit, litteris ad Archiepiscopum Hispalensem datis.

Carolus Siciliæ Regem, ne Jura Beneventanæ Ecclesiæ usurparet prohibuit per litteras Anagnino Præfuli, ac Decano Antiocheno directas.

Ottocarum Bohemiæ Regem redarguit, quod in ipsum Papam commotus per litteras significasset se nolle illius sententiæ super negotio Imperii Romani acquiescere.

Magnum etiam Norvegiæ Regem, ne amplius Ecclesiis in contemptum Ecclesiasticæ libertatis gravamina imponeret, continuit per litteras ad Archiepiscopum Nidrosiensem.

Philippum Galliæ Regem, ut Comitatum Venaissimum Ecclesiæ Romanæ ab Alphonso Comite Pitaviz ejus Patruo raptum, & eidem Philippo Regi ex testamento relictum restitueret, commouit per Nuntium Guilelmum Matiscensem Apostolicum Capellanum, ac Generalem Causarum Sacri Palatii Auditorem; quo audito, Rex non modo ea, quæ injusto titulo possidebat, ex integro restituit, verum etiam postulanti Pontifici auxilia pro Terræ Sanctæ recuperatione promissit, & submisit ex variis litteris subinde datis.

Electoris Imperii Romani diu vacantis uti Electionem differentibus præcepit, Ecclesiasticis quidem sub pœna, privationis Officii, & Sæcularibus sub pœna Excommunicationis, ut omni cunctatione postposita, Ecclesiæ Advocatum darent, nempe Imperatorem, comminando insuper, quod alias hæc ipse fa-

ceret; & illi mandatis paruerunt, quia non multo post, habito inter eos tractatu, in Regem Romanorum elegerunt Rodolphum Comitem de Haufpurg.

Rodolphum postea ab eis electum, & ab ipso Pontifice confirmatum, nisi præstituto tempore in Italiam advenisset cum Germanico Exercitu pro Sacro Bello in Saracenos agendo, & in Urbe se præsentasset pro Corona Imperiali suscipienda, certior fecit, se illum & Excommunicatione, & Imperii privatione multaturum.

Stephanum Hungariæ, & Ottocarum Bohemiæ Reges inter se contententes cum Beatus Pontifex invicem conciliasset, & pacis fœdera inter illos firmasset, Archiepiscopis Pragensi, & Strigoniensi, ac Episcopis Olomucensi, & Vaciensi in mandatis dedit, ut pacem hujusmodi sub censuris, & pœnis ab omnibus inviolabiliter observari facerent.

Hugonem Cypri Regem Coronam Regni Hierosolymitani in præjudicium Mariæ Natæ olim Isabellæ Magnæ Hierosolymitanæ Reginæ affectantem peremptorie, ut se Apostolico conspectui præsentaret, citari mandavit ex litteris ad Archiepiscopum Nazarenum datis.

Valdemarum Sueciæ Regem Libertatis Ecclesiasticæ, & Pontificiæ Auctoritatis contemptorem, jam miserabile mancipium omnium, enormium flagitiorum effectum, per suos Legatos Regia Auctoritate privavit, in ejusque locum Ladislaum Magnum ipsius Fratrem prudentia justitia, & æquitate, pietateque longe insigniorem suffecit.

Henricum Daciæ, seu Danorum, & Sclavorum Regem ob Archiepiscopi Lundensis, aliorumque Prælatorum ab illorum Sedibus ejectionem, & bonorum Ecclesiasticorum privationem per Apostolicæ Sedis Legatum Excommunicatione percussus approbavit, & in se postmodum reversum a Censuris, integra libertate Ecclesiæ præservata, absolvit.

Contra Palzologum Græcorum Imperatorem tam pro Unitate Fidei, quam pro defensione Primatus Ecclesiæ Roma-

manæ viriliter institit, ac instantè sollicitavit; & tandem, Deo dante, quod humilibus precibus, & continuis lacrymis exposcebat, feliciter obtinuit.

A Duce Venetorum per Apostolica Scripta petiit, ne superet, per aliquos Venetos Arma, Ferrum, Lignamina, Naves Saracenis deferri, vel aliter quoquo modo illis auxilium impendi.

Ducem Barbantiz Ecclesiæ Leodiensis libertatè turbantem, & Homines Villæ Sancti Trudonis multipliciter vexantem, tempore præsertim Concilii, quo Episcopus Leodiensis aberat, increpuit acerrime, ut ab omni molestia in Bonis, & Juribus dictæ Ecclesiæ, & potissimum respectu Villæ Sancti Trudonis se abstineret.

Ducem Lotharingæ, & Comitem Barensem, qui L. Episcopum Metensem defensionem Terræ Merensis Ecclesiæ insistentem violenter invaserat, & carceri manciaverat, in pristinam libertatem ut eum restituerent, coegit, recepta ulterius ab eis promissione, & obligatione de Apostolico Mandato super præmissis observando.

Ducibus quoque, ac Regibus, & Imperatoribus sub pœna Excommunicationis ipso facto incurrendæ præcepit, ne Guidonem de Montforti, qui Henricum de Alemannia Viterbii in Ecclesia occiderat, aliquo modo reciperent, aut recipi permitterent.

Januenses, & Florentinos, Pisanos, Bergomenses, Papienses, Urbinates, & alios Pacis violatores, Libertatis Ecclesiæ turbatores, aut alias contumaces Censuris distinxit, & Civitates eorum Interdicto supposuit.

Ex quibus, Divina hæc virtus quam perfecte fuerit in Servo Dei, facile dignosci potest, cum per eam Majestate superbos terruerit, & perversorum iniquitates irruerit, constantiæ suæ, ac magnanimitatis immensam a Deo reportans renumerationem.

Verum & ex aliis hæc virtus non minus in Servo Dei eluxit, per patientiam nempe, ac sufferentiam, & perseverantiam in adversis, ut inter easdem paginas Vaticanæ Regestæ commemora-

Tom. XIV.

tur; adeo ut, quo magis se offerent labores, itinera, peregrinationes, pericula, agritudines, eo fortior, & robustior redderetur.

Labores immanes sustinuisse istum, facile probant gesta in eodem Concilio Lugdunensi, nempe morum Reformationes Decreta, Constitutiones pro Ecclesia, & ejus Libertate sublevanda, Conciones item ad Reges, & Principes excitandos ad Sacram Militiam suscipiendam contra Saracenos, & Infideles, & demum cum præclaro Sanctitatis ipsius Elogio Litteræ Innocentii Quinti ejus in Pontificatu Successoris (de quibus in *Codice Vaticano* Marini de Ebullo pag. 47.)

Itinera vero, & Peregrinationes probantur ex Legationibus per eum in minori statu initis cum Cardinale Jacobo in Galliam, & Germaniam, & cum Cardinale Ottobono in Angliam, cum quibus associatus in parte sollicitudinis fuit: Vita manuscripta in Placentino fol. 91. & 93. & IX. Testis in eodem processu *super* 16. fol. 81. & 82. *Gregorio Nono & Decimo*, & Matthæus Westmonasteriensis in *Floribus Historiarum* ad annum 1267. Et Pontifex creatus Florentiam profectus est, ut Cives illos ad concordiam reduceret: S. Antonius *Histor. part. 3. tit. 20. cap. 2.* Joannes Villanus, Platina, Ciacconus, & alii in *Gregorio Decimo*.

Nec pericula ingentia defuerunt, quæ ipse, veluti Fortitudinis inexpugnabilibus armis accinctus, nequaquam extimuit, quia post mortem S. Ludovici de Brundisio discedens intrepidus transivit ad Terram Sanctam Palæstinam, ut Christifideles opera, & consilio adjuvaret, spretis omnino Maris periculis, quod refert Auctor vitæ manuscriptæ in Placentino fol. 94. & deponit IX. Testis in eodem *super* 16. fol. 92. necnon Matthæus Westmonasteriensis loco *supra citato*, & Jacobus Zenus in *Gregorio Decimo*: & creatus Pontifex non pertimuit eadem Maris, & Itinerum pericula præcipue in reditu tam ex Terra Sancta tempore hiemali, quam ex Lugdunensi Concilio, transies per discrimina

E c

mina

mina Montium Galliae, & Tusciae in spiritu Fortitudinis, ac zelo, & amore suae Ecclesiae; ut narrant idem Auctor vitae manuscriptae eodem fol. 94. & fol. 96. Chronic. Man. in eodem Placentino compulsatae fol. 100. Bernardus Guido, Onuphrius Panvinus *Addition. ad Platinam*, & alii in *Gregorio Decimo*, necnon Litterae ejusdem Gregorii ad Palzologum Graecorum Imperatorem in Vaticano Regeſto pag. 58. n. 37.

Denique ægritudines fuerunt Beato Pontifici comites, & eas recenset ipsemet Beatus vir in litteris tam Regi, quam Reginae Angliae directis, & in processu habito in die Coenae Domini anno 1272. & in alio Lugduni anno 1273. respective publicatis: nam Urbeveteri, Bononiae, Lugduni, & demum Aretii ob labores in senili ætate perpeſſos gravissimis febribus tentus fuit, sed nusquam ab opere abstractus Dei Ecclesiam regendi cujus Pontifex factus fuerat, & Rector. Quod etiam disertis verbis testatus est idem Innocentius Quintus, tamquam ocularis testis, in prænarratis litteris ad Reges, & Prælatos transmissis, statim sequuto obitu ipsius Gregorii.

De Temperantia admirabili.

Cardinalium virtutum hæc est potissima, quam Aristot. 3. *Etich.* appellat mediocritatem circa tactus, gustusque voluptates, & S. Doctor 2. 2. q. 141. art. 1. illam dicit moderationem, seu temperiem, quam ratio facit: & hanc moderationem & temperiem in excellenti gradu fuisse in Beato Pontifice, ex probatis comperimus.

Fuit enim hic Dei Servus temporalium rerum maximus contemptor; quod, cum pertineat ad abſtinentiam, inter partes subjectivas Temperantiae ponitur ab eodem Sancto Doctore dicta q. 141. art. 1. & hanc esse veram spiritus paupertatem, definiunt D. Ambros. *Homil. lib. 5. in Lucam cap. 6.* & D. Hieronymus in *Matthæum c. 5.* relati ab eodem S. Doctore 2. 2. q. 19. art. 12. n. m. cogitante Innocentio Quanto de remo-

vendo Episcopo Placentino, uti minus canonice instituto, Theobaldo huic (tunc Archidiacono) liberalissime Ecclesiam illam obtulit; sed ipse recipere noluit, ut in vita ejusdem compulsata fol. 92. & etiam refert Ciacconus in *Gregorio Decimo*. Verum, eandem abſtinentiam magis practicasſe, dignoscitur in confirmatione electionis Rodulphi Regis, in qua reprobatis Nuntiis Regis Hispaniae, & Regis Bohemiae ad Imperium Romanum enixe aspirantium, sprevit munera ipsius Ottocari Bohemiae Regis, ut scribit Siffrius Presbyter in *sua Equis. lib. 2.* & eandem abſtinentiae virtutem fuisse peculiarem in Beato Pontifice, ut ab omni munere manus suas excuteret, auroque, aut argento non inhiaret, humanaque omnia contemneret, narrant vita compulsata fol. 98. Jacobus Zenus Episcopus Patavinus, Platina, Ciacconus, & alii in *Gregorio Decimo*, Testis in Remissoriali Placentino IX. super 16. fol. 90. & Joann. Andreas in c. *Ubi periculum de Elect. in 6.* ac denique, quam summe hanc virtutem coluerit, particulari etiam Constitutione declaravit in c. *Exigis perversorum audacia de Cens. in 6.* & decreto idem speciali, quo Familiaribus, & Domesticis suis eandem munus receptionem vetuit, ex prædicta vita compulsata eodem fol. 98.

Præterea & severius adhuc hanc virtutem observavit in se ipſo; nam singularis quidem est virtus Temperantiae in abſtinendo, sed illa, quæ subtrahit, tanto erit perfectior, quanto magis de convenienti subtrahit: D. Thom. 2. q. 146. 147. & 149.

Erat enim parcissimus in loquendo, ut non, nisi ædificationis gratia, & sale discretionis condita, ab eo verba proferrentur, sermoque ejus esset viri perfecti in verbo non offendentis. Eadem quoque abſtinentia utebatur in subtrahendo se a cibo, & potu, unica, tenuique comestione in die contentus, & quidem ab omni sensus delectatione abstracta, dum per Sacrae Scripturae lectionem in Mensa divinae meditationi intentus tantummodo gustaret, quam sua-

suavis sit Dominus, & quam dulcia essent Verba Domini faucibus suis, naturalibus delectationis tunc oblitus; ut ipse propterea Astantibus sæpe referre soleret, se nescire, quid in ea comestione tunc sumpsisset; quod legitur in ejus vita compulsata in Placentino *fol. 98.* & idem deponunt III. testis *super 18. fol. 62.* & IX. *super 16. fol. 83.* in dicto Remissoriali Placentino, & alii in Aretino *super 15. Articulo.*

De purissima Castitate Beati Pontificis,

Castitatem esse partem subjectivam Temperantiae, ponit S. Thom. 2. 2. *quest. 143. art. 1.* adeoque Jesu Christo gratam, ut illius candore delectetur; & a Deo Omnipotenti hac etiam virtute Beatum Pontificem fuisse ornatum facile ex sequentibus probari potest.

De ea enim deponunt octo testes in Remissoriali Aretino *super primo, & sequentibus Articulis usque ad 23.* dum respondendo, dicunt se credere, etiam contenta in *Articulo 16.* esse vera, tam ex publica voce, & fama, quam ex Historiis, ad quas se referunt & testes in Remissoriali Placentino, nempe VI. *super 2. fol. 69.* VII. *super 15. fol. 74.* IX. *super 26. fol. 84.* affirmantes Beatum Virum speculum honestatis fuisse, & quod numquam, ut creditur, criminis contagione pollutus fuerit; & in vita ejusdem compulsata *fol. 91.* dicitur, quod ab Infantia vitam ita instituit ab omni immunditia liberam, ut in ejus Juventutis flore ob hanc singularem vitæ munditiam ceteris norma, & speculum honestatis esset: *fol. 98.* subditur: In carne quoque sua servavit munditiam, nulla unquam, ut creditur, criminis contagione pollutam.

Quod etiam videtur ex circumstantiis summæ honestatis, & modestiæ, ac prædicationis Verbi Dei convinci, nedum aliis hanc virtutem prædicaret, ipse reprobis efficeretur, & ex morum correctione contra Reges, & Ecclesiasticos simili immunditia notatos, de qua diximus in *Articulo de Fortitudine*: Unde facile colligi potest, quo o-

dio oderat crimen hoc, per quod Anima separatur a Caritate Christi.

Quam Castitatis, & Virginitatis probationem Dominus Noster dignatus est etiam manifestis indiciis comprobare, ex mirabili illius Corporis Integritate, & Incorruptione per annos tercentum, & amplius conservata, de qua deponunt octo testes in Aretino Remissoriali *super 24. Articulo*: & quamvis non ita integrum ejus Corpus a paucis annis videatur (quod forte propter frequentem Fidelium ad ejus Sepulchrum accessum, & luminum intus positorum calorem, Coronarumque contactum contigere potuit) hoc tamen minime tollit præmia Puritati Corporis istius Beati Pontificis correspondentia, quia, nisi adsit aliquid prohibens, sicut homo non potest evadere mortem, ita nec putrefactionem, nec corruptionem, ut notat S. Thom. *super. 3. sent. distinct. 21. art. 2. ad 4.* & ad comprobandam Sanctæ Teresiæ Virginitatem fuit hæc Corporis Incorruptio simili modo ponderata in ejus Relatione in *Articulo de purissima Castitate.*

De profundissima Humilitate Beati Pontificis.

Discite a me, quia mitis sum, & humilis corde, dicit Dominus Noster in Evangelio Matthæi *cap. 11.* quia per hanc sanctam virtutem vere Animus firmatur, ne inordinate extollatur ad sensibilem concupiscentiam, ut explicat S. Thom. 2. 2. *quest. 161. art. 1.* & 4. in qua quantum Beatus Pontifex profecerit, sequentia demonstrant.

Ore enim proprio solebat sui ipsius dissidentiam, indignitatem, & insufficientiam fateri, ut probant ejus vita compulsata *fol. 94. a tergo,* & Litteræ ab eodem Beato Pontifice directæ ad Patriarcham Hierosolymitanum *de anno 1272.* in Regesto Vaticano, sequendo responsa B. Joannis Baptistæ in Evangelio Joannis *cap. 1.* Non sum, non sum, sum vox clamantis in deserto: & Apostol. *ad Philippen. cap. 2.* In humilitate Superiores ad invicem arbitrantur: &

Prophetam in *Psal.* 21. *Sum vermis, & non homo, opprobrium hominum, & abejctio plebis.*

Ex eadem humili cogitatione, & sui ipsius diffidentia Ecclesiam Placentinam ab Innocentio Quarto sibi oblatam recusavit; & eadem ratione electioni in Summum Pontificem restitisset, nisi majori virtute victus, zelo scilicet reparandæ calamitatis Ecclesiæ Dei triennio vacantis, commotus fuisset, ut Litteræ ejusdem Beati Pontificis testantur ad Palæologum Græcorum Imperatorem, & ad Patriarcham Hierosolymitanum, necnon Archiepiscopum Senonensem, & eorum respectivè suffraganeos, de quibus in Vaticano Regesto pag. 58. & 221.

Et agnoscens eamdem infirmitatem in se ipso, cum esset Summus Pontifex, quæ in aliis esse posset, sequendo Apostol. ad *Hebr.* cap. 5. seipsum Deo, & aliorum orationibus commendabat; quæ propriæ ad agnitionem virium deficientium pertinent, & humilitatem indicant, ut in *Psal.* 25. 37. & 101. Rex David prænuntiat.

Et formam Servi accipiens Pauperibus Jesu Christi ministrabat, & pedes eorumdem quotidie propriis manibus abluebat, ut vita ejus compulsata commemorat fol. 98. In cujus operis exercitio hæc virtus maxime elucebat, cum fuerit ab eodem Domino Nostro cæpta, & præcepta in Evangelio Joannis cap. 13. *Scitis quid fecerim vobis?*

De Sanctitate Beati Pontificis in genere.

PRobationem hanc genericam non, nisi ex pluribus argumentis, impleri posse eo modo quoad probandam Famam, Reputationem, Nobilitatem, Virtutem, & similia, voluerunt Bild. in *l. Providendum C. de Postul. & in leg. 1. C. de Dignit. num. 97.* Guidopap. *decis.* 83. Covarruv. *lib. 1. var. resol. cap. 16. num. 10.* quippe quæ pendeat ab opinione hominum, quæ ex diversis toleat colligi; quod etiam ponderarunt Majores nostri in Relationibus Sanctorum Hyacinthi, Raymundi, Ildori,

Teresiæ, & B. Juliani.

Inter alia autem argumenta cum virtutes ipsæ Theologicæ, & Cardinales primum obtineant locum, quandoquidem illæ necessario probandæ sint, non minus, quam miracula, in canonizando Dei Servos, c. 1. *de Reliq. & Venerat. Sanctor.* Glossa communiter approbata in *cap. 1. in verb. Sedi Apostolicæ eod. tit. in 6.* ubi Hostiens. *num. 5.* Joan. Andæ. *num. 4.* Archidiacon. *num. 5.* Bellam. in *cap. Venerabilis num. 2. de Testib. Troil. Malvet. in tract. de Canonizat. Sanctor. dub. 3. num. 1. & 73.* Castill. *eod. tract. quest. 4. principal. & quest. 5. Quinto necessarium esse,* Cassan. in *Catalog. glor. mund. part. 3. confid. 50.* Mascard. *de probat. conclus. 262. num. 2.* Pavin. in *Relat. S. Bonaventuræ part. 1. art. 8. & 9.* & idem fuit dictum in Relatione S. Reginæ Elisabeth in *princ.*

Primum argumentum desumimus ex probatione virtutum hujus Beati Pontificis, quas in summo gradu existere, supra deduximus, & per quas viri famæ boni a ceteris in veneratione habentur, quippe qui considerantur in multis laboribus, & vigiliis, in moribus castis, in strenuis actibus, *cap. Miramur 61. distinct. cap. Quatuor 12. quest. 2.*

Secundum est fama communis, reputatio, & vox Populi, & quidem Catholici, Sanctos venerantis; quæ moveri non potuit humano affectu, vel cupiditate lucris temporalis, sed solo pietatis, & Divini Amoris desiderio, acclamantis per continuata tempora a die obitus istius Beati Pontificis, qui contigit die 10. mensis Januarii 1276. ipsum ab omnibus communiter habitum, & reputatum fuisse pro Beato, & Sancto, & quod Populus cum magna devotione intercessionem illius se commendat: ita testes in Remissoriali Aretino ad 5. *Interrogatorium, & super 26. Articula* concludenter deponunt, nempe I. fol. 36. II. fol. 48. III. fol. 49. IV. fol. 54. V. fol. 62. VI. fol. 70. VII. fol. 76. VIII. fol. 87. IX. fol. 91. X. fol. 96. XI. fol. 99. XII. fol. 102. XIII. fol. 106. XV. fol. 111. & XVI. fol. 113. & in

In Remissoriali Placentino decem testes idem confirmant *super* 26. *Articulo* I. fol. 56. II. fol. 58. III. fol. 61. IV. fol. 64. V. fol. 65. VI. fol. 69. VII. fol. 71. VIII. fol. 79. IX. fol. 80. X. fol. 86. Quam probationem; cum versemur in antiquissimis, nempe supra annos 350. a die obitus Beati Pontificis, visum fuit hic firmare, esse plenam & concludentem in materia Canonizationis, prout & illam, quæ deducitur per Historias antiquas, & approbatas; ut propterea, cum contigerit super eisdem probationibus firmare factum miraculorum, de veritate istarum conclusionum hâsitandum non sit. Hanc igitur conclusionem, quod gesta antiqua probentur per testes deponentes de publica voce, & fama, firmarunt Innoc. in cap. *Veniens* num. 6. vers. *Et non mireris, de verb. signific.* Bald. in l. *Insuper* num. 2. C. de rei vendic. & in l. *Proprietatis* n. 4. C. de probat. Abb. in c. *Inter dilectos* num. 6. de *Fid. Instrum.* late Felin. in cap. *Veniens* num. 16. de *Testib.* & in cap. cum *Causam* num. 9. vers. *Sed dicas, de probat.* Marfil. in rubr. C. eod. n. 214. Roman. Conf. 109. vers. *Aut enim* Alex. in l. *Rem.* quæ nobis, num. 18. ff. de *acquir. poss.* Gabr. qui plures refert, Concl. 1. num. 84. de *Rescript.* latissime Mascard. de probat. conclus. 752. num. 7. & sequi Bellamer. de probat. conclus. 752. num. 7. & sequi Bellamer. decis. 70. Castellor. decis. 2. de probat. Caputaquen. decis. 344. num. 3. & 347. num. 4. part. 3. Seraphin. decis. 449. num. 3. Put. decis. 62. num. 2. lib. 2. in correct. Et quod Historiæ, & Chronicæ similiter probent, & illis sit standum, dixerunt Gloss. in cap. *Inter dilectos* §. *Sed contra in verbo Magis* & ibi Burr. & Abb. num. 27. in fine, de *Fid. Instrum.* Gloss. in cap. *Cum causam*, in verbis *Per libros antiquos*, ubi Doctores communiter de probat. Specui. §. *Videndum vers. Nono per libros* & de probat. Geminian. in cap. *Placuit* num. 2. dist. 16. & in cap. 1. num. 2. notabil. distinct. 27. & in cap. *Abst.* num. 2. distinct. 50. Præpos. in *proxim. decret.* in princ. Felin. in cap. 2. in fine vers. *Et*

dicis; de Rescript. Bart. in l. *prima* n. 22. Jas. num. 25. Dec. num. 76. Rip. n. 72. & 74. ff. *Si cers. petat.* Bald. in l. 1. num. 2. ff. de *Offic. Questor.* Marfil. in rubr. C. eod. tit. num. 213. Paris. conf. 1. num. 50. libr. 1. Collegium Paduan. post Conf. Zabarell. conf. 2. num. 53. Bellam. decis. 70. num. 2. Soccin. in *regul.* 21. in *litter. l. incipit libri, seu scriptura* in 2. fallentia, Menoch. conf. 378. num. 8. Mascard. de probat. conclus. 287. per tot. Gratian. *Discept. Forens.* cap. 893. num. 7. Castell. in *tractat. de Canonizat. Sanctor.* quest. 7. vers. *Quæro, an in Canonizatione Sanctorum*: quorum dicta procedunt, etiam si Chronicæ, vel Libro Historiali non reperiatur inscriptum nomen Auctoris, Panvin. in *Relatione S. Bonaventurae* fol. 20. vers. *Ad octavum*, quem sequitur Felin. in *disto cap.* 2. in fine de *Rescript.* & prædictas conclusiones Majores nostri sequuti sunt in Relationibus Sanctorum Bonaventurae, Francisci de Paula, Homoboni, Hyacinthi, Raymundi, Franciscæ Romanæ, Teresæ, Francisci Xaverii, Isidori, & novissime in Relatione Sanctæ Regine Elisabeth in *Articulo de Sanctitate Vita in genere*; ex quibus credimus, de illis in præsentia non posse dubitari.

Tertium deducitur argumentum ex Historiis, & Scriptoribus, qui ab obitu ejusdem emanarunt; ex quibus facile probatur, quod hæc Sanctitatis fama non se continuit in Placentino, aut Aretino Populo tantum, sed per Orbem universum diffusa continuat, dum ex omni fere Natione scripserunt de Virtutibus, Gestis, & Sanctitate hujus Beati Pontificis, nempe Itali, Hispani, Galli, Germani, Poloni, Flantri, Angli, Britanni, & alii, quos placet seriatim hic secundum Nationes referre pro gloria hujus Sanctissimi viri, & Ecclesiæ Dei, qui mirabilis est in Sanctis suis.

Ex Italis Scriptoribus.

Sacri Collegii S. R. E. Cardinalium Litteræ ad ipsum Gregorium Decimum tuac Tocandum Leodientem Ad-

Archidiaconum pro ejus electione ad Pontificem datæ anno 1271, Septembri mense ex *Regeſto Vaticano* Marini de Ebulo pag. 45.

Marcus Paulus Venetus de *Region, Oriental, lib. 1. cap. 5.*

Prolemæus de Luca ex Ordine Fratrum Prædicatorum Episcopus Torcelleſis, & Bibliothecæ Vaticanæ Præſeſ in *Viſis Pontificum, in Gregorio X.*

Idem Auctor etiam in *Annalibus Lucenſibus.*

Ricobaldus Ferrariensis in ſua *Hiſtoria.*

Ricordanus Malaspina in *Hiſtoria Florentina cap. 196. & ſequent.*

Joannis Papæ XXII, Litteræ ad Archiepiſcopum Piſarum, & Episcopum Mutinensem pro ejusdem Gregorii Decimi Canonizatione inſtituenda 6. Idus Maji 9. Pontificatus datæ, ex *Regeſto Vaticano.*

Codex Statutorum Civitatis Aretii anno 1327. conditorum *lib. 2. in ſtat, num. 42. & 48.*

Joannes Andreas, & Geminianus in *cap. Ubi periculum de Election. in 6.*

Andreas Dādalus Dux Venetiarum in ſuo *Chronico.*

Franciſcus Petrarca in *Viſis Pontificum, in Gregorio X.*

Nicolaus Polistorus in ſuo *Chronico.*

Joannes Villanus *Hiſtoria Florentina lib. 7.*

Bartholomæus Piſanus Ordinis Fratrum Minorum *lib. 1. Conformit. S. Franciſci fruſu 8.*

Flavius Blondus Forolivienſis *Decad. 2. lib. 8. & etiam lib. de Regione Lombardia, ubi de Placentia.*

Leonardus Aretinus *Hiſtoria lib. 3.*

Sanctus Antonius Archiepiſcopus Florentinus *Hiſt. part. 3. ſis. 2. cap. 2.* ponens formalia verba: Fuit autem Vir optimus, & procul dubio Sanctiſſimus, ingentis animi quidem contra Chriſtiani Nominis Inimicos. Et quoad illius Sepulchrum addidit: Sepultus eſt Aretii ſumma cum veneratione, multaque circa illius Corpus miracula poſtmodum ſubſequuta fidem ejus Sanctitatis indubiam præbuere.

Jacobus Zenus Episcopus Patavinus, & Bibliothecarius Vaticanus in *Viſis Pontificum.*

Baptiſta Platina in *Gregorio Decimo*. Joannes Franciſcus Panvinus Sacre Rotæ auditor in *Relatione S. Bonaven. part. 1. art. 4. & part. 2. art. 7.*

Joannes Philippus de lignamine Melſanenſis in *Chronico.*

Robertus Licienſis ordinis Minorum Episcopus Aquinas in *Sermone de S. Bonaventura.*

Marcus Antonius Coccius Sabellicus *Ænead. 9. lib. 7.*

Podicus Floren, in *Hiſtoria Florentina.*

Marian. Floren. Ordinis Minorum *Chronico. lib. 3. cap. 1.*

Raphael Volaterranus *Commentar, lib. 22.*

Paulus Interianus *Hiſtor. Gennuen.*

Joannes Stella Venetus in *Viſis Pontificum.*

Thomas Radtius Todiscus Placentinus Ordinis Prædicatorum Sacri Palæſii Magiſter in *Siderati Abyſſo cap. 49.*

Paulus Æmilii Veronenſis de rebus *Francorum lib. 7.*

Alexander Geraldinus Episcopus Civitatis S. Domini in *Viſis Pontificum.*

Polydorus Virgilius Urbinaſ *Hiſtoria Anglicana.*

Bernardinus Franciſcus Cipellarius Buxetanus in *Panegyrico S. Antonini Martyr. lib. 3.*

Hieronymus Perbonus Marchio Inciſæ, & Oviliarum Dominus *lib. 2. Oviliarum pag. 30.*

Auguſtinus Juſtinianus Genuenſis Episcopus Nebienſis *Hiſt. lib. 3.*

Marcus Geratius in *Chronico.*

Bartholomeus Bagarottus Placentinus in *Chronico. Placentin.*

Joannes Hieronymus Albans (poſtea Cardinalis) in *libro de Cardinalatu ad Paulum Tertium.*

Rolandus Malavolta *Hiſt. Senen. par. 2. l. 3.*

Joannes Baptiſta Ramuſius *Navigat. vol. 2. in princip.*

Cyprianus Manentus *Hiſtoria Urbetana.*

Ho-

Honuphrius Panvinus Veronenſis Ordinis Eremitarum S. Auguſtini in *Epitome Romanorum Pontificum*, & etiam in *Notis ad Platinam*.

Joannes Tarcagnotta *Hiſt. Univerſ.*
Umbertus Locatus Episcopus Balneogregienſis de *Origin. Placent.* pag. 181.

Simon Majolus Episcopus Vulturarienſis in *Epistola ad Pium Quintum* & etiam in *alia ad pium Lectorem*, & in *Notis Commentariorum in Concilium Lugdunense ipsius Beati Gregorii*, & in *Libro quoque de Sacris Imaginibus* cent. 13. cap. 15.

Gaspar Bugatus Mediolanenſis *Hiſtor. Univerſ.* Carolus Sigonius Mutinenſis de *Regno Italiae* lib. 20.

Franciscus Sansovinus in *Chronic. Univerſ.* part. 2.

Petrus Pizarius Sentinas in *Annal. Genuens.*

Joannes Baptista Pegna *Hiſtor. de Principibus Estensis* lib. 3.

Pompejus Pellinus *Hiſtor. Perus.* par. 1. l. 4.

Angelus Constantii *Hiſt. Neapolit.*

Elias Capreolus *Hiſt. Brixien.*

Petrus Rodolphus Toffinianenſis Ordinis Minor. Episcopus *Hiſt. Seraph.* lib. 1.

Gregorius Lombardellus Ordinis Praedicatorum in *Vita B. Francis Senensis* cap. 7.

Antonius Cicarellus Sacrae Theologiae Doctor in *Vitis Pontificum*.

Franciscus Gonzaga Ordinis Minorum Episcopus Mantuae *Hiſtor. Seraphica Religioſis*.

Mutius Panza in *sua Bibliotheca Vaticana* par. 2. d. c.

Joannes Petrus Maſſaeus Bergomenſis Societatis Jeſu in *Vita S. I. homa Aquinatis*.

Joannes Petrus Stupanus Sacrae Theologiae Doctor in *Compend. Inſtit. Pontif.*

Thomas coſta Neapolitanus in *Epitome Vit. Pontif.*

Jacobus Boſius Eques *Hiſtor. Relig. Equitum Hieroſolymit.* part. 1. lib. 10.

Cherubinus Gherardartius Ordinis Eremitarum S. Auguſtini *Hiſt. Bene-*

nienſ. lib. 7.

Hieronymus Menghus Ordin. Minorum in *Theſaur. Caleſt. Mariae Virginis* lib. 2. cap. 24. & ſequent.

Gregorius Polydorus Pyſtorienſis Ordinis Eremitarum S. Auguſtini in ſuo *Gregoriano*.

Scipio Ammiratus Florentinus *Hiſt. Florent.*

Joannes Nicolaus Dolionus in *Comp. Hiſtoric.* par. 3.

Gaspar Sillingardus Episcopus Mutinenſis in *Catalogo Episcoporum Mutinensium*.

Bartholomaeus Diogysius de Fano *Hiſtor.* par. 2. cap. 153. & ſequent.

Joannes Baptiſta Signius Canonicus Regularis S. Salvatoris de Ordin. & *Statu Canonico* lib. 1. c. 14.

Marinus Sanutus Patritius Venetus *Hiſtor. Orient.* tom. 2. lib. 3. cap. 13.

Hippolytus Doneſmundus Ordinis Minorum *Hiſt. Eccleſ. Mantuae* part. 1. lib. 4.

Hiſtoria praefixa Concilio Lugdunensi ſecundo tom. 4. *Conciliiorum*, edita Romae anno 1612.

Antonius Poſſevinus Junior Philoſoph. & Medicus Mantuanus *Hiſtor. Gonzag.* lib. 2.

Archangelus Gianus Florentinus in *Annal. Ordinis Servorum* par. 1. lib. 4. cap. 3.

Franciscus Longus a Coriolano Ordinis Minorum Capucin. in *Breviario Chronologico*.

Philippus Ferrarius Ordinis Servorum in *Catalogo Sanctorum*.

Baſſianus Gattus Placentinus Monachus Sancti Hieronymi Erem. in *Poemate Matris Dei lament.* 5. num. 50. & etiam *Indice littera G. Bononiae impreſſo*.

Pandolphus Ricafolus Canonicus Florentinus in *Vita B. Philippi Beniti* lib. 2. cap. 12.

Nicolaus Baccetius Florentinus ex Ordine Cisterciens. Abb. *Hiſtor. Septimian.* lib. 7.

Ex Hispanis Scriptoribus.

Fr. Nicolaus Cardinalis de Aragonia in *Collect. lib. existente in Bibliotheca Vaticana*.

Bernardinus Gomeſius Episcopus Albaratinensis in *Vita Jacobi Regis Aragonum lib. 19.*

Petrus Maxias in *Vita Rodulphi Imperatoris*.

Fr. Marcus Ulyſſiponenſis Episcopus Porti in Lusitania in *Chronica Fratrum Minorum part. 2. lib. 2. cap. 7.*

Joannes Pinneda in *Monarchia Ecclesiast. par. 3.*

Ferdinandus de Castillo *part. 1. Historie Generalis Ordinis S. Dominici lib. 3. cap. 9. & cap. 9. & cap. 39. cum sequent.*

Gonzalus de Illescas *Histor. Pontific. part. 1. lib. 5. cap. 40.*

Alphonſus Ciacconus Ordinis Prædicatorum in *Vitis Pontificum, in Gregorio Decimo.*

Joannes Mariana Societatis Jesu de *Rebus Hispanicis lib. 13. cap. 22.*

Petrus Ribadnerius Societatis Jesu in *Flore Sanctorum, in Vita S. Bonaventura.*

Ex Gallis.

Gulielmus de Mangis Monachus S. Dionysii in *Vita Philippi Regis Francie Filii Sancti Ludovici.*

Gulielmus Duranti cognomento Speculator in *Comment. ad Concilium Lugdunense ipsius Gregorii Decimi.*

Bernardus Guido Ordinis Prædicatorum Episcopus Lutevensis in *Chronol. Pontif. Rom.*

Vincentii Belluacensis Additionator in *Speculo Historiali lib. 31. cap. 14.*

Robertus Gaguinus *Historie Francorum lib. 7.*

Nicolaus Ægidii Secretarius Regius in *Annal. Francie.*

Christophorus Ropiniacus Confageus Præses, & Consiliarius Regius de *Re Sacerd. seu Pontific. lib. 2. c. 30.*

Franciscus Belforestius *Cosmograph. tom. 2.*

Franciscus de Rosiers Archidiaconus Tullensis *tom. 5. Stemmatis Lotharingæ Ducum.*

Gilbertus Genebrardus Theolog. Paris. *lib. 4. Chronol.*

Jacobus Severitius Theolog. *Histor. Chronolog. Antistitum Lugdunensium part. 1. num. 86. & part. 3. cap. 1. sect. 5. §. 1. & seqq.*

Gabriel Michael Andegavenſis in *Tabula Chronol. Parisiis impressa 1615.*

Leonardus Coqueus Theolog. Ordin. Eremita S. Augustini in *Antimorneo tom. 2.*

Henricus Spondanus Episcopus Apmienſis in *Auctario Chronologico ad Annales Baronii.*

Claudius Robertus Presbyter Lingonienſis in *Gallia Christiana, ubi de Episcopis Leodiensibus.*

De Germanis.

Henricus Stero Monachus Althæenſis in *Chronico sui Cænobii.*

Annales Dominicanorum Colmurensium *par. 1. Siffridus Presbyter in Epitome lib. 2.*

Joannes de Sufato Ordinis Prædicatorum in *Chronica. Magistri Generalis dicti Ordinis.*

Wernerius Rolevinchus in *Fasciculo temporum.*

Hartmannus Schedeluis Doctor in *Chronico universalis.*

Chronici generale antiquum totius Mundi *impress. ann. 1495.*

Joannes Tritemius in *Chronica. Monasterii Hirſuagiensis.*

Paulus Langius Cigneus Monachus Bozavienſis in *Chronica Citizenſi.*

Georgius Wicellius in *Epitome Romanorum Pontificum.*

Franciscus Joannettus J. U. D. de *Pontif. Rom. cap. 162.*

Antonius Bonafidius J. C. de *Jure Orient. in Sanctionibus Imperatoris.*

Sebastianus Verronius Præpositus Friburgensis in *Chronico Eccles. & Monarch. lib. 8.*

Gerardus de Root. *Histor. Austriacæ lib. 1.*

Se-

Severinus Binus Canonicus in *Concilio Generali tom. 3. part. 2.*

Christophorus Hertmannus Monachus S. Benedicti in *Annal. Eremitae Disipulae Matris Monasterii in Helvetia.*

Petrus Opimereus in *Opere Chronologico.*

Jacobus Gretserus Societatis Jesu in *Examine Monasterii Plesseani cap. 55.*

Ex Flandris.

Joannes Investitus S. Joannis de Warmanis *Histor. Leodienfis.*

Joannes Hocsemius de *Gestis Pontif. Leodienf. tom. 2.*

Magnum Chronicon Belgicum anno 1607. *impressum tom. 1. pag. 260.*

Jacobus Meyerus in *Annal. Flandricis lib. 9.*

Richardus Vassiburg Archidiaconus Virdunensis in *Antiquitatibus Belgicis.*

Joannes Molanus in *Natal Sanctorum Belgii die 10. Januar.*

Ferreolus Locrius Paulinus in *Chronico Belgico.*

Sacrarium Sanctorum Patriæ Leodien. anno 1618. *Leodii impressum.*

Aubertus Myræus in *Fastis Belgicis.*

Ex Polonis.

Martinus Polonus Archiepiscopus, & Pœnitentiarius Papæ in *Chronico Romanorum Pontificum.*

Abraham Brzovius Ordinis Prædicatorum in *Annal. Eccles. tom. 13. & in Historia Eccles. lib. 6.*

Ex Anglis.

Matthæus Paris. Monachus S. Albani in *Historia sua.*

Matthæus Westmonasteriensis Monachus S. Benedicti in *Floribus Historiarum lib. 2.*

Thomas Walsinghamus Monachus in *Historia Anglica.*

Nicolaus Harpsfeldius *Hist. Eccles. Anglicanae.*

Tom. XIV,

Ex Britannis.

Ioannes Riocus Ordinis Minorum Minister Provincialis in *Compendio temporum, & Histor. Eccles.*

Ex Hibernis.

Lucas Wadingus Ordinis Minorum *tom. 2. Annal. disti Ordinis.*

Ex Scotis.

Petrus Kintire Sacerdos in *Oratione de Laudibus, Vita, & Morte Gregorii Decimi.*

Martinus Scotus Ordinis Cisterciensis in *Chronica Martiniana.*

Joannis Fordani Continuator *Histor. Scotiae.*

Gilbertus Brunus in *Anac. Historia Scotorum Eccles. pag. 57.*

Jacobus Gordonius Societatis Jesu *Chronologia.*

Thomas Dempsterus J. C. Baro de Murech. Eques Aprat. *Hist. Eccles. Gentis Scotorum lib. 6. num. 555. pag. 296. & lib. 10. num. 780. pag. 422.*

Ex Græcis.

Michaelis Palæologi Græcorum Imperatoris Litteræ Responsivæ ad ipsum Gregor. Decimum in *Regeſto Vaticano.*

Nicephorus Gregoras Consiliarius Imperatoris Andronici Junioris *lib. 5. Histor. Rom. post princ.*

Annalium Glycæ Continuator.

Quartum elicitur argumentum ex quamplurimis antiquis Instrumentis, Decretis, Statutis tam generalibus Civitatis Aretii, quam particularibus inter Artes ejusdem Populi enuntiatis cum titulo Beati, & Sancti, quæ per tempora emanarunt ab anno 1327. usque ad annum 1550. de quibus habetur in Compulsoriali Aretino a fol. 192. usque ad fol. 203. & in Placentino fol. 106. apparet de Rogitu publico Placentiæ anno 1395. in honorem hujus piissimi Viri nectum cum titulo Beati, sed etiam san-

F f

Et

et recordationis : ex quibus in jure non minus plene probatur Fama antiqua , quam per testes de ea formiter deponentes , prout firmant Bald. in *l. Cum aliquis* num. 4. & apertius Salicet. num. 3. *vers. Si tamen plura*, Castrenf. num. 6. *C. de jur. deliber.* Cravett. *de Antiq. temp. part. 1. vers. Ampliatur nunc* num. 14. Caputaquen. *decis.* 344. num. 2. & 342. num. 4. *lib.* 3.

Quintum deprehenditur ex Tabula vetustissima Sepulcro Beati Pontificis appensa ; & ab anno 1276. usque in presentem diem conservata , in qua sunt scripta miracula quamplurima , quæ Dominus Noster Jesus Christus facere dignatus est meritis Viri Dei diversis personis singulari devotione , & affectu Beato Gregorio se devoventibus ; quæ procul dubio pronuntiant , Sanctitatem Beati Pontificis multis Dei sigillis obsignatam , & probatam fuisse , & de quibus erit agendum , cum de miraculis in specie tractabitur : interim tamen , tamquam antiquissima , in Aretino processu exemplata *fol.* 159. cum longinquitate temporis fulciatur , & conservata fuerit , titulus appellari debet secundum Baldum *conf.* 310. *An Patronatus* *lib.* 5. Bartol. in *l. 1. fin. princip. ff. de honor. poss. secundum tab.* Alber. in *l. in finalibus ff. finium regum.* Cravett. *conf.* 158. num. 4. Ripa in *l. num. 73. ff. si cert. per.* & per consequens , tanquam inscriptio in antiquo opere facta , probat , Gloss. in *cap. Cum causam , de Probat. in cap. Ad audientiam , de Rescript. cap. Cum olim , de Consib. cap. Sane* 24. *qu. 2.*

Sextum se præbet argumentum ex Litteris Joannis Papæ XXII. sub data 6. Idus Maji 1326. in quibus ipse fama Sanctitatis Beati Pontificis motus causam inquisitionis faciendæ de ejus Vita , Conversatione , & Miraculis commisit : quæ cum non , nisi probata fama Sanctitatis , tamquam ex præambulo necessario ad Inquisitionem , & Processum Apostolica auctoritate faciendum , soleat concedi , ut dicit Panvin. in *Relatione S. Bonaventura* , & illam esse expectandam , voluerint Hostiens. & alii

adducti in *Relatione Canonizationis S. Franciscæ Romanæ part. 3. art. 7.* consequitur , satis constare de hac famæ Sanctitatis in genere , ex quo , ea supposita , Litteræ Commissoriæ emanaverint : quibus accedit Testimonium Sedis Apostolicæ permittentis illum , uti Beatum ; in Veneratione haberi , diem ejus Natalis celebrari , Statuas erigi , & inter alias Sanctorum Imagines coli ; quæ etsi non sufficiant , ut in Catalogo Sanctorum relatus dici possit , ex illis tamen Sanctitatis maximum refertur argumentum , cum is honor non nisi Sanctis cum Deo regnantibus tribui soleat , ut notant in *cap. 1. de Reliq. & Venerat. Sanctor.* Hostiens. num. 5. Joann. Andr. num. 3. Castellin. *de Canoniz. qu. 1. vers. Et fiat certa die.*

Septimo magis hæc Fama comprobatur ex consuetudine priorum Fidelium ad Sepulchrum Beati Pontificis omni tempore nedum ex Aretina ipsa Civitate , ac finitimis Etruriæ partibus , sed ex aliis quoque Regionibus , & Provinciis remotissimis cum oblationibus Cereorum , & Lampadarum ardentium in signum acceptorum beneficiorum , gratitudinisque , ac devotionis erga Dei Servum , accedente ejusdem Sepulchri ornatu in die obdormitionis illius , de quibus omnibus deponunt Testes in Remissoriali Aretino , nempe I. *super 25. Artic. fol. 39. II. super 26. & 28. fol. 46. & 47. III. super 28. fol. 53. IV. super 28. fol. 60. & VI. super 28. fol. 74.* quorum depositiones comprobantur ex Visitatione Sepulchri in eodem Remissoriali Aretino *fol. 190.* in qua Judices delegati referunt , circa Sepulchrum vidisse multas Tabellas depictas , & alia Vota argentea , & ex aliis materiis appensa ad Sepulchrum Beati Pontificis demonstrantia gratias ab Omnipotente Deo meritis , & intercessionibus ejusdem a diversis Fidelibus acceptas : quæ omnia soleant augere uniformem Populi opinionem , & devotionem , ut in Relatione Beati Juliani fuit ponderatum .

Octavo concurrunt Constitutiones , Statuta , & Decreta super celebratione Festi Beati Pontificis , quæ cum fieri non

non

non foleant a Magistratibus, & Universitatibus, nisi cum magna facti veritate, & cognitione, & Virorum frequentia, non videtur hæsitandum, quin præcesserit fama Sanctitatis, & Miraculorum, ex qua moti præsumuntur, ad piam, & laudabilem ejus Memoriam conservandam; ex Statutis namque antiquis Aretii anni 1345. in Aretino Processu fol. 192. a tergo referuntur formalia verba rubric, 39. lib. 2. *De bonore faciundo Beato Gregorio Papa Decimo*: Statutum est, quod omni anno expendantur in Festivitate Beati Gregorii de Havere Communis centum libræ in Ceris, quæ debeant offerri distæ Festivitati suæ. Et ex Statuto Artis Fabricantium de anno 1386. fol. 183. in eodem Aretino inter Festivitates observandas ordinatur dies Festivitatis Beati Gregorii de mense Januarii, & ex Statutis Artis Lanæ ejusdem Civitatis compilatis de anno 1407. & in Remissoriali fol. 177. a tergo similis Ordinatio desumitur venerandi Festum Beati Pontificis.

Nono prædictis accedit observantia, continuata ab anno 1276. immediate post obitum Beati Pontificis usque in præsentem diem, quæ veritatis hujus famæ Sanctitatis fidelissima est interpret: nam Tabula Miraculorum appensa Sepulchro Beati Pontificis habet formalia verba; In nomine Dei Æterni. Amen. Domini 1276. Indictione quarta Domino Innocentio Papa Quinto residente: Infra scripta tunc Miracula, quæ Dominus Noster Jesus Christus fecit meritis Beati Gregorii Decimi in personis infra scriptis, quæ se cum reverentia devoverunt Beato Gregorio superscripto. Et cum eadem Tabula concordant aliæ duæ similes in Vaticano Tabulario, & in Bibliotheca Patrum Oratorii de Urbe conservatæ exprimentes Diem, Annum, Indictionem, & Pontificatum, & nonnulla Miracula ex supradictis relata in eodem primo Processu Aretino fol. 159. ad 165. & exinde emanarunt Statuta Civitatis Aretinæ, necnon & Artium de anno 1327. incipientia, & continuantia in Reformationibus eorum-

dem usque ad annum 1559. & Confirmationem de Festo celebrando, & Ordines de Cera offerenda in die Festi; quæ omnia in Aretino compulsata leguntur singulis fere annis: ex quibus duo ad majorem Sanctitatis famam probandam inferuntur, nempe observantia morti Beati Pontificis proxima, & continuatio absque intermissione per trecentos, & ultiores annos, quæ solent effectum observantiæ plene comprobare, Gravett. conf. 101. num. 3. Bald. conf. 245. num. 2. lib. 3. Rota decis. 301. num. 8. part. 1. recent.

Decimum & ultimum argumentum præbent Supplicationes Principum tam Ecclesiasticorum, quam Sæcularium pro Servi Dei Canonizatione; cujus Sanctitas sicuti per Orbem universum divulgata est, ita Principes ex eodem Orbe universo ex diversis Provinciis supplicarunt pro gratia referendi Sanctissimum Virum in Sanctorum Catalogum. Humiliter enim preces porrexerunt Ferdinandus Archiepiscopus, & Elector Colonienfis, Capitulum, & Ecclesia Leodiensis, Ordines Prædicatorum, Minorum, & Servorum, Imperator, Rex Christianissimus, Rex Catholicus, Respublica Veneta, Magnus Dux Etruriæ, Dux Parmæ, & Placentiæ, ipsaque Placentiæ Civitas, Capitulum, & Clerus Placentinus, Civitas, & Capitulum Aretinum, Respublica Genuensis, & alii Proceres: ex quibus bene concluditur hæc generica Sanctitatis probatio, ut quartam Partem ingredi facile possimus.

De Miraculis post obitum Beati Gregorii Papa Decimi.

Cum de Miraculis post mortem tantum hic agendum sit, possunt facile omitti quæstiones, quæ solent moveri, an sufficiant miracula ad canonizandum, si probentur facta in vita tantum illius, vel etiam requiratur, ut eadem probentur post mortem. Similiter neque est immorandum in discutendo requisita ad miraculum probandum necessaria, quia hæc sæpius fuerunt exam-

minata in aliis Relationibus, signanter in illa S. Andreæ Corsini, & B. Thomæ de Villanova Episcopi Valentini, quæ facile ad manus deferri possunt. Visum tamen fuit non incongruum, hic subijcere tenorem Tabulæ appensæ ad Sepulchrum Beati Pontificis, cum de miraculis in ea contentis particulatim sit agendum.

Tenor Tabulæ appensæ ad Sepulchrum Beati Pontificis compulsatæ in Processu Aretino.

A Pud Aretinam Civitatem Tusciæ depositio Corporis Beatissimi Gregorii Papæ Decimi de nobili genere Vice-Comitum de Placentia, qui cum esset Archidiaconus Leodiensis exiens in Civitatem Achon cum Christianis contra Saracenos a Cardinalibus in Civitate Viterbiensi miraculose fuit electus in Papam, & cum Summo honore Romæ coronatus. Fecit autem Lugduni solemne Concilium, ubi inter alia cum Imperatore, multis Regibus, & Baronibus pro recuperanda Terra Sancta passagium ordinavit, & personaliter illuc iter arripens, & recedens Anno Dom. 1276. in Civitate Aretii migravit ad Dominum, sepultusque est in Ecclesia Cathedrali.

In Nomine Dei Æterni. Amen. Anno Domini 1276. Indictione quarta, Domino Innocentio Papa Quinto residente. Infra scripta sunt Miracula, quæ Dominus Noster Jesus Christus fecit meritis Beati Gregorii Papæ in personis infra scriptis, quæ se cum reverentia devoverunt Beato Gregorio supradicto.

I. Die Martis decimo die exeunte mense Aprilis D. Lamandina Uxor Ghirardutii de Civitate Florentiæ, quæ vexabatur a Dæmonio, & vexata steterat spatio 25. annorum, sicut ipsa mulier in verbo fidei affirmabat, meritis Beati Gregorii supradicti, cui se devovit, liberavit eam Deus: prædicta testificati fuerant Anchiere Tarnaldi, Landus filius fratris Orlandi, D. Mengharda Riccomanni, & Accursius Cle-

ricus Majoris Ecclesiæ Aretinæ.

II. Dicta die Martis D. Imeldina olim Venturæ Braumantis de Castro de Comis Communitatis Aretii, quæ vexabatur a Dæmonio, meritis Beati Gregorii supradicti, cui se devovit, liberavit eam Deus: prædicta testificati sunt Gherardus Faber filius Bencivenis, Ventura filius Joannis, Coppis filius Velli, & Benvenuta uxor Bencivenis Mater dictæ Imeldinæ, qui viderunt eam dæmoniacam, & postea sanam.

III. Die Lunæ 27. Mensis Aprilis Adalert mulier Theutonica filia Herrigi de Civitate Ruodolingenæ districtus Comitatus de Feringhene, quæ veniebat a Civitate Romana, & visitaverat limina Beatorum Apostolorum Petri & Pauli, & etiam S. Nicolai, associata, juravit tacto libro per Deum vivum, & per Jesum Christum ejus Filium, & per B. Virginem Mariam ejus Matrem, & per omnes Apostolos, & Sanctos, & Sanctas Dei, computatò eidem Mulieri Sacramento per Joannem Theutonicum, qui sciebat linguam latinam, quod ipsa Mulier non vidit aliquo modo neque Cælum, neque Terram, neque Solem, neque aliam rem existentem in Mundo, jam sunt octo anni elapsi, & veniendo ab Urbe Avocola cum Societate ad Civitatem Aretinam venit ad monumentum Beati Gregorii supradicti, cui se cum reverentia devovit, quod idem redderet lumen oculorum suorum, & factò voto statim meritis Beati Gregorii supradicti aperti sunt oculi sui, & vidit Cælum, & Terram, & homines, & mulieres, & omnia quæ respiciebat. Et idem Joannes Theutonicus juravit ad Sancta Dei Evangelia, quod ipsa mulier sic juraverat, & juravit, quod vidit eam cæcam jam sunt quatuordecim dies in Urbe: Et hæc omnia testificati fuerunt Reugo Joannis de Franchi forte de Alemania, & multi alii: qui venerant, & duxerant eam ad Urbem, & liberata est prædicta Mulier presentibus DD. Caccia Plebano de Sancto Donato, de Martinellis Canonico Aretino, Orlandino Plebis Pontenano, Cop-

Coppo Velli', & coram magno numero hominum, & mulierum; & juravit coram Domino Bono Præposito Aretino, Rainerio de Gressa, & Donato de Martinellis Canonicis Aretinis, & coram multis aliis.

IV. Die Lunæ prædicta D. Isamburga uxor olim Joannis de Castro Bienenæ, quæ vexabatur, & vexata extiterat a Dæmonio jam sunt decem anni, & ultra, sicut ipsa mulier in verbo fidei affirmavit, meritis Beati Gregorii supradicti, cui se devoverat, stando sub monumento ejusdem, liberavit eam Deus. Prædicta testificatus fuit Joannes filius Sodi, Pace filius Benamati, & Arlottus ejus frater, & Benamatus prædictus, & Bonus de Piscinale, dicentes, quod viderunt eam dæmoniacam, & postea sanam.

V. Die Veneris prima die mensis Maii Benintende filius Benincasæ de Vocognano dixit suo juramento, quod jam sunt quinque anni, & plus quod propter gravem infirmitatem, quam habuit, aliquo modo non potuit ire, nec redire sine baculo, sine scaccis, & quando ibi cum scaccis, semper ibat contortus, & gibbus, & adeo incurvatus, quod quasi retinebat caput, & faciem suam juxta Terram, & aliter non poterat ire, nec se erigere. Et veniendo, & stando cum magna reverentia ad monumentum Beati Gregorii supradicti, cui se devovit, & invocando auxilium suum, meritis ipsius liberavit eum Deus a dicta infirmitate ita, quod libere sine baculo, vel alio adjutorio prædictus vadit, & redit quocumque vult. Omnia testificatus Arengutius Albergatore Nepos dicti Benintendis, D. Subilia uxor dicti Arengutii, Giana famula dicti Arengutii, & multi alii, qui viderunt eundem sic infirmum, & contortum, & modo sanum, & hæc testificati fuerunt coram Raynerio de Gressa, & Donato de Martinellis Canonicis Ecclesiæ Cathedralis Aretinæ, & multis aliis.

VI. Die Veneris prima die Maii Domna Bona uxor quondam Donati Notarii de Civitate Aretii de Populo

S. Petri parvi dixit, & affirmavit suo juramento, quod ipsa sine aliqua interpolatione stetit avocola, & amisit lumen oculorum suorum, jam est unus annus & plus, ita quod aliquo modo non potuit videre, & veniendo, & stando sub Sepulchro Beati Gregorii Papæ Decimi supradicti, cui se devovit cum magna reverentia, meritis ipsius Beatissimi Patris Deus liberavit eam stando sub monumento ejusdem, ita quod bene vidit, & cognovit omnes res, quæ sibi monstrantur; & prædicta juraverunt sic esse vera Domna Guidalotta uxor Capardini, quæ fuit de Senis, quæ moratur cum ipsa D. Bona in domo, & D. Imelda uxor Rubei Sbragernæ, D. Servita filia olim Orlandi, & D. Bruna uxor Guidonis Furnarii, & hæc testificatus fuit in verbo fidei D. Amadeus Prior S. Petri parvi Sacerdos dictæ D. Bonæ, & postea juraverunt, & testificati sunt præsentibus DD. Rainerio de Gressa, Donato de Martinellis, Henrico, & Uberto Canonicis Majoris Ecclesiæ, & multis aliis.

VII. & VIII. Die Lunæ quarta die mensis Maii intrantis Druda Uxor Amici de Rocha de Vezzano, & Vivella filia Baldutii dicti loci in verbo veritatis, & in judicio, quod deberent recipere in die judicii, dicunt, & affirmant, quod ipsæ steterunt vexatæ, & occupatæ a spiritibus malignis pluribus temporibus, & specialiter ipsa Druda dixit, quod steterat vexata ab ipsius spiritibus bene per quinque annos, & Amicus Maritus Drudæ, & Bonansegna filius Ognibene de Rocha prædicta testificati sunt eodem modo, dicentes, dictas mulieres verum dixisse, sicut viderant, & audiverant, & meritis Beati Gregorii supradicti, cui se devoverunt sub monumento suo, liberavit eas Deus; testificati fuerunt hæc præsentibus DD. Bonignore Primicerio, Donato, & Herrigo Canonicis, & multis aliis.

IX. Die Lunæ prædicta D. Bonasia uxor Galgani de Castiglione Filiorum Alberti dixit suo juramento, quod vexata stetit ab immundis spiritibus be-

ne

ne per triginta annos, & plus, vel alia crudeli infirmitate detenta stetit a tempore, quo visa Eclipsis universalis usque ad primum diem Dominicum mensis Maii proxime præteritum extitit sic vexata, & multorum Medicorum, requisita ope non potuit liberari. Veniens prædicta Mulier... Gregorii supradicti, & devovit se Deo, & Beato Gregorio, & ab.... ab ipsa infestatione Dæmonum meritis B. Gregorii supradicti est liberata, adeo rejectando per os multum a longe plus, quam posset pati humana natura, multis astantibus, & videntibus hominibus, & mulieribus, quæ erant sub Tumulo ipsius Beatissimi Patris; & audivit vocem dicentem supradictæ Mulieri; Bonasia surge, & ter saluta B. Virginem Mariam, quoniam liberata es, & ipsa Bonasia subito surrexit, quasi terreus homines, & mulieres, infirmos astantes subter sepulchrum prædictum, & liberavit eam Deus ab infirmitate, sive infestatione Dæmonum: & hoc testificantur Orlandinus quondam Pretatii de Castiglione, & Domna Encasa uxor..., Pisani, quæ erat secum sub prædicto monumento, & hæc omnia dixit coram D. Bonfignore Primicerio Aretino, Presbytero Joanne Mansionario Majoris Ecclesiæ, Jacobo Clerico, & Fratre Andrea de Florentia de Regula Apostolorum, & coram multis aliis.

X. Die 13. mensis Maii intrantis Baldusinus filius olim Orlandi Civis Aretinus de Populo S. Michaelis, & D. Jacopina ejus uxor, dicunt & affirmant in verbo veritatis, & in Fide Jesu Christi, quod Neria eorum filia fuit adeo contracta in omnibus membris suis, quod non potuit se erigere, nec ire aliquando modo sine adjutorio hominis, vel mulieris, & faciendo dictam filiam apportare a quadam Serva dicti Baldusini ad monumentum Beati Gregorii supradicti, cui devoverunt dictam eorum filiam, stando sub ejus monumento meritis ipsius liberavit eam Deus, ita quod per se sine adjutorio alicujus potest se erigere, & libere ire. Et hæc testificatur fuisse vera D. Be-

neldus Orlandus quondam Jacobi, Rainerius olim D. Ubertini, & plures alii testes.

XI. Die 9. mensis Maii intrantis Rubertus quondam Cambii de Florentia dicit, & affirmat in verbo veritatis, quod stetit surdus, & non audivit aliquem hominem loquentem, jam sunt sexdecim anni, & plures, & veniendo ad sepulchrum Beati Gregorii supradicti, cui se devovit, & tangendo ejus sepulchrum, & stando sub eo, audivit quemdam sonitum locustæ, & cicadæ, & ab ipsa hora in antea meritis Beatissimi Patris Gregorii Dominus sanavit eum, & reddidit ei auditum, ita quod bene audit, & intelligit omnia, quæ sibi dicuntur ab hominibus. Et hæc testificatus est in præsentia DD. Raynerii de Gressa, Donati de Martinelis, & Uberti, Canonicorum, & plurium aliorum.

XII. Die 9. prædicti mensis Joannes olim Tucciardi de Rancho dixit, & affirmavit in verbo Fidei & veritatis, quod ipse stetit surdus, & non audivit aliquam vocem, jam sunt xxx. anni, & veniendo ad monumentum Beati Gregorii supradicti, cui se devovit, & stando sub sepulchro ejusdem Beatissimi Patris, & tangendo ipsum monumentum, subito liberatus est ita, quod bene audit omnia, quæ sibi dicuntur meritis ipsius Beatissimi Patris, & hæc dixit præsentibus D. Uberto Canonico Aretino B. M. Bonfiolo, & Ruberto quondam Cambii.

XIII. Nona die prædicta Joannes Petri de Carpignano Plebatus Plebis S. Petri de Massa dixit, & affirmavit, quod stetit avocolus, & non potuit videre, jam est annus, vel parum minus, ita quod non videbat lumen, & veniens ad monumentum Beatissimi Patris Gregorii supradicti, cui se devovit, & stando sub monumento prædicto, & tangendo ipsum monumentum, meritis ipsius subito liberatus est, ita quod bene videt, Et hoc testificatus fuit Timideus, & D. Berta uxor ipsius Timidei.

XIV. Die 10. mensis Maii Margara

rita uxor Joannis Saviz de Castro Plebis de Massa Trebatia dixit & affirmavit, quod ipsa non potuit loqui aliquo tempore vitæ suæ aliquo modo, vel audire: veniens ad Sepulchrum Beati Patris Gregorii supradicti devota fuit; & stando sub eodem sepulchro, & tangendo illud meritis ipsius Beatissimi Patris Gregorii liberavit eam Deus ita, quod loquitur, & bene audit. Et hoc testificata fuit Litiaria ejus Soror coram D. Bonignore Primicerio, Raynerio de Gressa, & D. Donato de Martinellis, Canonicis Aretinis.

Præterea notum sit omnibus videntibus, seu legentibus istam Chartam, quod multa alia miracula per merita prædicti Sanctissimi Patris Gregorii Decimi fecit Deus, quæ longissimum esset narrare, & quia non posset hæc brevis Charta multa ejus miracula ad plenum continere, ideo quicumque ejus miracula ad plenum noscere desiderat, ad Sacristiam hujus Ecclesiæ accedat, qui sibi plenos Codices miraculorum prædicti Beatissimi Papæ libenter ostender.

PRIMUM MIRACULUM.

Mulier obfessa a Dæmone, & vexata per viginti quinque annos continuos meritis Beati Pontificis liberatur.

Lamandina Uxor Gherardutii Florentina, cum vexaretur a Dæmone, & vexata stetit per viginti quinque annos, meritis Beati Gregorii, cui se devovit, liberata remansit.

De operatione miraculosa non dubitavimus: nam fugare Dæmones non est humanæ virtutis, sed inter miracula facta per Salvatorem computatur, ut in Evang. Matthæi 8. *Obtulerunt ei multos dæmonia habentes, & ejiciebat spiritus verbo. Et cap. 9. Ecce obtulerunt ei hominem mutum dæmonium habentem; & ejectione dæmonio, loquutus est mutus. E cap. 12. Tunc oblatus est ei dæmonium habens, cæcus, & mutus; & curavit eum, ita ut loqueretur, & videret.* Vel computatur inter miracula eorum, qui-

bus a Deo potestas data est, ut in Evangelio Lucæ cap. 10. *Ecce do vobis potestatem calcandi super serpentes, & scorpiones, & super omnem virtutem inimici, & nihil vobis nocebit.* Et Matthæi cap. 10. *Convocatis duodecim Discipulis, dedit eis potestatem in spiritus immundos, ut ejicerent eos.* Similiter apud Acta Apostolorum inter miracula Discipulorum ponitur Dæmones ejicere, dum sola Philippi prædicatione Dæmonia de corporibus exibant.

Factum probatur, nempe infirmitas obfessæ, & liberatio, ex depositione testium in secundo processu Remissoriali Aretino de publica voce, & fama; in specie de liberatione Lamandinz Uxoris Gherardutii I. *super primo Articulo fol. 26. IV. fol. 44. V. fol. 50.* & in genere per relationem ad Tabulam Sepulchro Beati Pontificis appensam deponunt testes ejusdem secundi Remissorialis Aretini, II. *fol. 34. III. fol. 39. VI. fol. 57.* & in primo Remissoriali Aretino IX. *super 27. fol. 94.* & in Placentino IX. *super 26. fol. 85.* & ulterius dicunt, contenta in Articulo esse vera de publica voce; & fama; quod sufficeret, ut adhuc videantur in specie deponere super articulatis miraculis, Bald. *conf. 56. num. 12. lib. 4. Cassador. decis. 3. num. 9. de probat. Rot. decis. 578. n. 1.* coram san. mem. Papa Gregorio XV. quorum dicta plene, & concludenter probare, cum versemur in antiquissimis supra 300. annos, firmavimus supra in *Articulo de Sanctitate in genere.* Quibus convenit Tabula ad Sepulchrum Beati Pontificis appensa pariter supra 300. annos conservata sub data anni 1276. quarta Indictione Pontificatus Innocentii Papæ Quinti, in qua formalia verba ponuntur: Die Martis decimo die exeunte mense Aprilis 1276. Domna Lamandina Uxor Gherardutii de Civitate Florentiæ, quæ vexabatur a Dæmonio, & vexata steterat spatio 25. annorum, sicut ipsa mulier in verbo fidei affirmabat, meritis Beati Gregorii suprascripti, cui se devovit, liberavit eam Deus, prædicta testificati fuerant Anchiere Tarnaldi, Landus

dus filius fratris Orlandi, Domna Mengharda Riccomanna, & Accursius Clericus Majoris Ecclesie Aretine. Secundo concurrunt alie duæ similes Tabulæ conservatæ in Vaticano, & in Bibliotheca Oratorii Ecclesie Vallicellane: in Vaticano quidem Codice num. 3457. in Vallicellano autem *listera* C. 16. fol. 155. ubi eadem verba enuntiantur. Ex quibus enuntiativis antiquissimis non minus desumitur probatio, quam ex ipsa testium depositione, cum habeant vim famæ probatæ, Castrens. in *l. Cum aliquis* num. 6. C. de Jur. delib. Alexand. *conf.* 90. num. 1. & 2. lib. 6. Cravett. de *Antiq. temp. part.* 1. *vers.* Ampliatur nunc n. 8. & 14. Soccin. *conf.* 86. num. 1. lib. 1.

Neque dubitavimus, hanc Tabulam Sepulchro Beati Pontificis appensam antiquissimam esse, & in sua antiquitate verissimam, non obstante, quod data in ea posita anni 1276. non solet probare antiquitatem secundum Put. *decis.* 186. lib. 3. & 439. lib. 1. & 9. de *Fid. Instrumentorum*; quia, cum ex pluribus remaneat admiculata, cessat exceptio, & periculum antdatæ, ex eodem Put. & aliis allegatis in Firmana Jurispatronatus *prima Decembris* 1589. coram bon. mem. Penia: nam hæc eadem Tabula, dimissa copia ad Sepulchrum, fuit conservata in Archivio Operæ publicæ Majoris Ecclesie Aretine, a quo Archivio, uti bene custodito per Personam particulariter deputatam, solet recipere robur veritatis in qualibet sui parte, Auth. *Ad hec* C. de *Fid. Instrum.* Cravett. *conf.* 158. num. 4. Gabr. de *probat. conclus.* 5. Put. *decis.* 430. & 441. lib. 2. & 384. lib. 3. in *correctis*; rursus alie duæ similes cum eodem Anno, Indictione, & Pontifice, ut dicebamus, conservantur in Vaticano, & Vallicellano; & de hac ipsa Tabula mentionem facit Joannes Molanus in *Natalibus Sanctorum Belgii* dicens illam autenticam, & fide dignam miraculis plenam, ponens eandem datam; & de antiquitate concludunt testes in Remissoriali Placentino, VI. *super* 27. *Art.* fol. 70. *a tergo*, VII. fol. 77. IX. *super*

26. fol. 85. & in Primo Aretino I. *juxta* 5. fol. 37. *a tergo*, V. *juxta* 5. fol. 64. *a tergo*, & duo alii testes Compulsoriales super recognitione dictæ Tabulæ in eodem processu, V. fol. 144. & VI. fol. 146. & Attestatio Notarii Actuarii eodem processu fol. 159. & in secundo Remissoriali Aretino I. *super primo*, fol. 25. *a tergo*, & VI. *juxta* 5. fol. 57. de publica voce, & famâ antiquissima deponentes. Ex quibus omnibus credimus, & datam, & antiquitatem Tabulæ esse probatam, & illi propterea, junctis Maxime testibus in specie, & in genere de fama, & publica voce miraculi deponentibus, fidem adhibendam, *cap. finali in princ.* n. 24. *quest.* 2. ubi Gloss. in *verb. Diptychis*, Speculator de *probat.* §. *Videndum restat* num. 12. *versic.* *Per Libros antiquos, & antiquas Scripturas*, Cravett. de *Antiquit. tempor. part.* 1. *sect.* 8. *Datur limitatio* num. 12. Rota *decis.* 482. num. 4. *part.* 1. *Recent.* ubi antiquæ Inscriptioni positæ in Ecclesia multum deferretur; & in Augustana Parochiali 18. Aprilis 1603. coram Episcopo Attrebatense, & in Barenf. Jurisdictionis 16. Februarii 1609. coram bon. mem. Cardinali Sacrato in specie ponderantur hujusmodi Tabulæ, quæ solent in Ecclesiis, vel Sacristiis conservari; Duran. de *Rit. Eccles. Catholic.* lib. 2. *cap.* 43. num. 8. & 9. & similem probationem fuisse admissam, testantur Relationes S. Raymundi *Art.* 10. in qua extabat Libri miraculorum ejusdem Servi Dei, & S. Hyacinthi in *tertio Miraculo*, ubi desumitur series miraculi ex Libro vetusto vitæ ejusdem Sancti.

Quod si adhuc desiderentur adminicula, ac credimus, plura concurrere, & quidem urgentia; nam Joann. Andr. *cap. Ubi periculum* num. 1. *de Elect.* in 6. testatur, suo tempore Inquisitionem super Sanctitate, & miraculis hujus Beati Pontificis fuisse commissam tunc Archiep. Pisano & Episc. Mutinensi. Sed magis urget observantia tanti temporis, quo ista Tabula per Ordinarios appensa ad sepulchrum fuit tolerata; cujus veritas nisi fuisset patens, & notoria, non

non permisissent ipsi, tanto tempore illam appensam ab omnibus legi, & in publico conservari, Bald. *conf.* 320. *lib.* 5. *Dec. conf.* 135. *num.* 1. Ioann. de Anan. *conf.* 86. *circa finem*, Ferret. *conf.* 293. *num.* 9. & ad rem hanc eadem ponderatio fuit facta in Relatione S. Andree Corsini *part.* 5. §. 1. Demum magis comprobatur testimonium Ecclesie in celebrando Festo Beati Pontificis per 300. & plures annos in illius honorem, & cum Oblationibus; quod per se sufficeret ad dandam fidem Scripturæ, quamvis informi, dum observata fuit Sanctitas in illa Tabula enuntiata, Bald. *conf.* 400. *num.* 1. *lib.* 4. & *conf.* 401. *numer.* 9. *liber.* 5. Cravett. *conf.* 191. *num.* 4.

Neque potest dubitari de substantia miraculi ex eo, quod testes tam in specie, quam in genere se referant ad Tabulam, & Tabula non iustificet infirmitatem Obsessæ, nisi per assertionem illius, cui in re tam gravi, prout est miraculo concludendo, standum non sit, ne sit in facultate unius Mulierculæ declarare miraculum, ubi non est aliter probatum:

Quia miraculum non desumitur ex Tabula, prout est probandum, sed prout iam est sequutum, & perfectum, itaut si substantialia miraculi in Tabula non exprimerentur, nihilominus probaret factum iam perfectum; ut dicimus de probanda venditione perfecta ex Apoca quamvis substantialia venditionis non contineantur in ea, Ægid. *decis.* 690. *num.* 8. Curt. Jun. *conf.* 168. *num.* 10. & 11. Rip. in *l. Admonendi num.* 154. *ff. de Jur. juran.* & idem Rota firmavit in *Parisien. Pecuniaria* 30. *Martii* 1612. coram D. Coccino Decano, & in *Romana Palatii* 6. *Junii* 1618. coram bon. mem. Cardinali Sacrato. Animadvertimus præterea, assertionem istius Mulieris non esse simplicem, sed in verbo fidei confirmatam, quod idem importat, ac iuramentum, Gloss. in *cap. Pervenit in verb. Religionem fidei de fidejuss.* Gemin. in *cap.* 1. *num.* 3. *de specul.* 1. in 6. Bald. *cap. Litteras num.* 3. *de præst. Afflic.* *decis.* 389. *num.* 2.

Tom. XIII

Surd. *decis.* 225. *num.* 2. & addimus, in factis antiquis probari infirmitatem, & Infirmi liberationem ex attestacione illius tantum, qui gratiam recepit, ubi aliz probationes deficiunt, ut in Relatione S. Raymundi *part.* 2. *Octavo miracul.* & S. Iguatii in *Secundo miraculo* fuit admissum.

SECUNDUM MIRACULUM.

Aretina Mulier, quæ a Demone vexabatur, Voto factò, libera remansit.

EAdem die Martis, exeunte Mense Aprili 1276. Domna Imeldina olim Venturæ Bramantis de Castro de Comitatus Aretii, quæ vexabatur a Dæmonio, meritis Beati Gregorii supra scripti, cui se devovit, liberavit eam Deus: prædicta testificati fuerunt Gherardutius Faber Filius Bencivennis, Vétura Filius Joannis, Coppis Filius Velli, & Benvenuta Uxor Bencivennis Mater dictæ Imeldinæ, qui viderunt eam dæmoniacam, & postea sanam. Hæc pariter sunt verba desumpta ex eadem Tabula, & leguntur in aliis duabus conservatis in Vaticano, & Vallicellano Oratorio, & concurrunt testes de hoc miraculo in persona Imeldinæ factò particulariter deponentes de publica voce, & fama in secundo Remissoriali Aretino, *l. super* 2. *Articulo fol.* 26. *IV. fol.* 44. & *V. fol.* 51. & in eodem processu *II. fol.* 34. *III. fol.* 39. & *VI. fol.* 57. in genere deponunt de Dæmoniacis liberatis intercessione hujus Beati Pontificis; & in primo Remissoriali Aretino idem dicit *IX. testis fol.* 94. dum deponit de Mangarda Ricommana adscripta pro teste, a qua ille testis asserit se originem ducere, & in Remissoriali Placentino *IX. testis super* 26. *fol.* 85. qui enumerat quinque Dæmoniacos liberatos, & in specie de contentis in Tabula supradicta: quibus accedunt eadem adminicula in primo miraculo ponderata, nempe admissio Tabulæ per tempus supra 300. annos, observantia, & continuatio Sanctitatis, oblationes, & Festorum celebrationes, testimonium

G g

Ec

Ecclesiæ, & alia deducta in *Articulo de Sanctitate in genere*; quæ solent supplere defectum probationis, quatenus de ea possit dubitari, l. *Instrumenta C. de probation. Crav. de Antiq. temp. par. 1. Viso. de verbis num. 7. Rot. decis. 751. num. 1. C. 813. part. 1. divers.*

Neque dubitandi causam probent illa Verba Tabulæ, quod testes asserant, illam vidisse dæmoniacam, & postea sanam, quasi absque eo, quod non reddant causam scientiæ, non sit fides adhibenda, dum hæc cognitio non eadat sub sensu corporeo; quia, ut diximus in *primo miraculo*, non deducimus, miraculum, prout est probandum, sed prout jam est perfectum, concurrente depositione testium & in specie, & in genere cum aliis adminiculis supra in *primo* ponderatis, ex quibus de perfecta, & plena probatione illius non potest dubitari.

TERTIUM MIRACULUM.

Mulier Theutonica ab octo annis Cæca lumen recipit.

Adalert Mulier Theutonica filia Hensigi, de Civitate Ruodoligenæ districtus Comitis de Feringhene, quæ veniebat a Civitate Roma, & visitaverat limina Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, & etiam Sancti Nicolai, associata, juravit tacto libro per Deum vivum, & per Jesum Christum ejus Filium, & per B. Virginem ejus Matrem, & per omnes Apostolos, & Sanctos, & Sanctas Dei, computato eadem Mulieri Sacramento per Joannem Theutonicum, qui sciebat linguam latinam, quod ipsa mulier non vidit aliquo modo neque Cælum, neque Terram, neque Solem, neque aliam rem existentem in Mundo, jam sunt octo anni elapsi, & veniendo ab Urbe avocata cum Societate ad Civitatem Aretinam venit ad Monumentum Beati Gregorii suprascripti, cui se cum reverentia devovit, quod eidem redderet lumen oculorum suorum, & facto voto statim meritis Gregorii supradicti aperti

sunt oculi sui; & vidit Cælum, & Terram, & homines, & mulieres, & omnia, quæ respiciebat; Et idem Joannes Theutonicus juravit ad Sancta Dei Evangelia, quod ipsa Mulier sic juraverat. & juravit, quod vidit eam cæcam jam sunt quatuordecim dies in Urbe: hæc omnia testificari fuerunt Reugo Joannis de Franchefort de Alemama, & multi alii, qui venerant, & duxerant ad Urbem, & liberata est prædicta mulier præsentibus DD. Caccia Plebano de Sancto Donat, de Martinellis Canonico Aretino, Orlandino Plebano Plebis Pontenano, Coppo Velli, & coram magno numero hominum, & mulierum; & juravit coram D. Bono Præposito Aretino, Raynerio de Gressa, & Donato de Martinellis Canonicis Aretinis, & coram multis aliis. Hæc omnia sunt verba Tabulæ supradictæ rei totius gestæ narrativa, cum quibus conveniunt testes secundi Processus Remissorialis Aretini de publica voce, & fama in specie hujus miraculi deponentes, scilicet I. *super 3. Articulo fol. 26. II. fol. 35. IV. fol. 44. V. fol. 57. & ex eodem processu in genere de sanatione Cæcorum deponunt III. fol. 40. IV. fol. 57. & in primo processu Aretino in genere de contentis in Tabula deponunt I. super ultimo fol. 42. II. fol. 47. III. fol. 53. IV. fol. 60. V. fol. 68. & in Remissoriali Placentino III. super 26. fol. 62. VI. super ultimo fol. 70. VII. fol. 79. IX. fol. 89.*

Neque dubitavimus, quin actio ipsa restitutionis luminis tam in se ipsa considerata, quam etiam quoad modum operandi contineat miraculum, quia, etsi natura possit dare lumen corpori, non tamen cæcæ, & dare vitam, mortuo, ut dicit Sanctus Thomas *part. 1. quest. 150. art. 8. in corpore vers. 1. & propterea, cum excedat vires naturæ creatæ, & nos miraculo adscribendum censuimus sequendo D. Thomam supra allegatum, & Canonistas communiter in cap. 1. de Reliq. C. venerat. Sanctorum in 6. Quibus adducti Majores nostri in consimili Miraculo idem dixerunt in Relationibus Sanctorum Caroli Cardi-*

Appendix *Offava.*
ualis Archiepiscopi Mediolani, Regina
Elisabeth, & Beati Felicis de Conta-
licio.

QUARTUM MIRACULUM.

Mulier de Castro Bibiene per decen-
nium a Damone vexata, stan-
do sub Monumento Beati
Pontificis, liberatur.

I Samberga Uxor olim Joannis de Ca-
stro Bibiena, quæ vexabatur, & ve-
xata extiterat a Dæmonio jam sunt de-
cem anni, & ultra sicut ipsa mulier
in verbo fidei affirmavit, meritis Bea-
ti Gregorii supradicti, cui se devove-
rat, stando sub Monumento ejusdem,
liberavit eam Deus. Prædicta testifica-
tus fuit Joannes filius Sodi, Pace filius
Benamati, & Arlottus ejus frater, &
Benamatus prædictus, & Bonus de Pi-
scinale, dicentes, quod viderant eam
dæmoniacam; & postea sanam. Hæc
sunt pariter verba desumpta ex Tabula
supradicta, cujus fidem in *primo miracu-*
lo ex multis comprobavimus & opera-
tionem miraculorum in *secundo* firma-
vimus: & de infirmitate, & liberatio-
ne ejusdem Isambergæ in specie depo-
nunt testes excedentes annum quinquage-
simum afferentes, audivisse a Majori-
bus suis, qui etiam a Majoribus au-
dierunt, Isambergam a Dæmone vexa-
tam intercessione Beati Pontificis fuis-
se liberatam, nempe I. in secundo Re-
missorali Aretino *super* 4. fol. 27. IV.
fol. 45. & V. *fol.* 51. in genere autem
de Obsessis liberatis, & per relationem ad
Tabulam deponunt eodem Processu II.
fol. 35. III. *fol.* 40. VI. *fol.* 58. & in
Informativo Aretino VIII. Testis *su-*
per 8. 9. & 10. *Interrogat.* *fol.* 71. &
in Remissorali Placentino IX. *super*
26. *Artic.* *fol.* 85. Nec in ipsa Histo-
ria in Tabula perpetuata hoc ipsum mi-
raculum probatione destitutum reperitur,
quia legitur in ea etiam juramentum
Obsessæ per verba in *verbo fidei*, quæ,
ut & illa in *verbo veritatis*, & sub *com-*
minatione futuri Judicii, juramentum
important c. *Etsi Christus*, ubi Abb.

in 6. notab. *de jure juran.* Seraphin.
de privileg. juram. Privileg. 95. n. 7.
& adnotati sunt quinque testes asseren-
tes, quod illam viderunt Dæmonia-
cam & postea sanam; cum quibus
convenit, saltem in genere, Vita ma-
nuscripta ejusdem Pontificis in Placentino
compulsata, & conveniunt etiam
moderis temporibus circumstantiæ in
miraculo enuntiata tam respectu tem-
poris anni 1276. quo currebat Indictio
quarta, ut ex Joanne Lucido *de E-*
mend. temp. part. 2. quam respectu Ca-
stri prædicti.

Nec refert, quod testes dixerint, vi-
disse eam Dæmoniacam, absque ratio-
ne eorum dicti, prout necessarium est,
quando materia non cadit sub sensu cor-
poris; quia huic objecto satisfacimus
in *primo simili miraculo* ex juramento
Obsessæ, ex Scriptura enuntiante factum
perfectum, & ex eo, quod Infirmæ
predatur, quando destituatur factum alia
possibili probatione: & nunc addimus
tolerantiam Historiæ narratæ per tot
secula, & testimonium Ecclesiæ in ce-
lebratione Festi hujus Beati Pontificis;
ex quibus credimus, non posse dubita-
ri de veritate facti in Tabula enuntiati.

QUINTUM MIRACULUM.

Gibbus, & Contortus, stando ad Se-
pulchrum Beati Pontificis, sa-
nus surrexit, & abiit.

Benintende filius Benincasæ de Vo-
cognano dixit suo juramento, quod
jam sunt quinque anni, & plus, quod
propter gravem infirmitatem, quam
habuit, aliquo modo non potuit ire,
nec redire sine baculo, sive scaccis; &
quando ibat cum scaccis, semper ibat
contortus, & gibbus, & adeo incurva-
tus, quod quasi retinebat caput, & fa-
ciem suam juxta Terram, & aliter non
poterat ire, nec se erigere: & venien-
do, & stando cum magna reverentia ad
Monumentum Beati Gregorii suprascri-
pti, cui se devovit, & invocando au-
xilium suum, meritis ipsius liberavit
eum Deus a dicta infirmitate ita, quod

G g 2 li-

libere sine baculo, vel alio adjutorio prædictus vadit, & redit quocumque vult. Prædicta omnia testificantur Arengutius Nepos dicti Benintendis, Domna Subilia Uxor dicti Arengutii, & Giani Famula dicti Arengutii, multi alii, qui viderunt eundem sic infirmum, & contortum, & modo sanum; & hæc testificati fuerunt coram Raynerio de Gressa, & Donato de Martinellis Canonicis Ecclesiæ Cathedralis Aretinæ, & multis aliis. Miraculum articulatam, & totam seriem rei sic gestæ narrat eadem Tabula, cujus fidem ex antiquitate, tolerantia, observantia, & aliis adminiculis supra probavimus, & junctis testibus de publica voce, & fama in specie hujus miraculi, & aliis in genere deponentibus, etiam per relationem ad Tabulam, credimus, sufficienter factum probari, sequendo Gloss. in cap. Cum causam de probat. Bellam. decis. 70. Cassad. decis. 2. de probat. cum aliis in Articulo de Sanctitate in genere relatis: nam in secundo Remissoriali Aretino deponunt in specie I. testis super 5. fol. 27. IV. fol. 45. V. fol. 61. & ex eodem processu in genere II. fol. 35. III. fol. 40. & VI. fol. 58. & VIII. testis ex Informativo Aretino juxta 8. 9. & 10. Interrogatorium fol. 71. & IX. in Remissoriali Placentino super 26. Artic. fol. 83. cum quibus etiam convenit Vita ejusdem Beati Pontificis manuscripta in Compulsoriali Placentino registrata. At cum miraculi series deduceretur ex Codicibus antiquis, fuit recepta in multis Relationibus Sanctorum, Hyacinthi versic. Primum ergo ad laudem, Sancti Raymundi, Sancti Isidori, & Sanctæ Reginæ Elisabethæ. Nec dubitavimus, ex facto probato colligi miraculum, quia infirmitas Gibbi, & Contorti cum proveniat a nimia humiditate, vel siccitate, Savonarol. in prax. tract. 6. de agitud. nervorum cap. 2. rubr. 2. vers. Cause, ex naturæ viribus, aut medicinali cura vis morbi in instanti expelli non potest, sed longo temporis spatio curatur. Et idem fuit observatum in Relatione Beatæ Mariæ Magdalene de Pazzis in tertio

miraculo in Vita, & in Relatione B. Joannæ de Cruce in quarto miraculo post mortem, & de valde Contorto in Relatione Sanctæ Tereciæ in quarto miraculo.

SEXTUM MIRACULUM.

Aretina Mulier Cæca, stando sub Sepulchro Beati Pontificis, illuminatur.

Bona Uxor Donati de Civitate Aretii de Populo Sancti Petri parvi dixit, & affirmavit suo juramento, quod ipsa sine interpolatione stetit avocata, & amisit lumen oculorum suorum, jam est unus annus, & plus, ita, quod aliquo modo non potuit videre; & veniendo, & stando sub Sepulchro Beati Gregorii Papæ Decimi supradicti, cui se devovit cum magna reverentia, meritis ipsius Beatissimi Patris Deus liberavit eam, stando sub monumento ejusdem, ita, quod bene videt, & cognoscit omnes res, quæ sibi monstrantur: & prædicta juravit, sic esse veræ, Domna Guidalotta Uxor Capardini, quæ fuit de Senis, quæ moratur cum ipsa Domna Bono in domo, Domna Imelda Uxor Rubei Sbragernæ, Domna Servita Filia olim Orlandi, & Domna Bruna Uxor Guidonis Fornari; & hoc testificatus fuit in verbo Fidei Don Amadeus Prior S. Petri parvi Sacerdos dictæ Domnæ Bonæ. Hujusmodi miraculum eodem modo ex Tabula sexto loco desumptum nititur eisdem probationibus, nempe testium depositioni in specie & in genere de voce, & publica fama, & testimonio antiquæ hujus Tabulæ: nam testes in secundo processu Remissoriali Aretino in specie deponunt de illuminatione hujus Mulieris cæcæ meritis ejusdem Beati Pontificis de publica voce, & fama, & de auditu a Majoribus, prout I. super 6. Artic. fol. 28. IV. fol. 46. V. fol. 52. & in genere ex eodem processu II. fol. 35. III. fol. 40. VI. fol. 58. in Placentino IV. fol. 85. deponit de tribus cæcis illuminatis, & in Aretino informativo VIII. testis fol. 71. & de cæcis illumi-

na-

natis idem refert Historia Vitæ ejusdem Beati Pontificis compulsa in Placentino fol. 98. Et huic miraculo conveniunt enuntiata in Statutis Aretinis de anno 1536. impressis, & depositio testis I. processus Remissorialis Aretini a quibus fit mentio Ecclesiæ Parochialis S. Petri parvi, de qua enuntiatur hæc Mulier cæca, & Rector, seu Prior, qui testimonium super miraculo perhibuit: ita ut, cum versetur in antiquissimis supra 300. annos, ut in aliis miraculis hujus Tabulæ firmavimus, & testes de auditu, & fama, & Historiæ plene probant; & junctis supradictis, eo plenior remanet probatio, quia conjecturæ, & præsumptiones valde coadjuvant enuntiativas, & dicta testium de auditu, & publica voce, & fama, cap. Cum causam de probat. & Seraphin. decis. 694. num. 7. part. 2. recent. & in Relationibus Sanctorum Hyacinthi, & Raymundi fuit firmatum.

SEPTIMUM ET OCTAVUM MIRACULUM.

*Due Mulieres a Demone vexata posita
sub Monumento Beati Pontificis liberantur.*

DRuda uxor Amici de Rocha de Vezzano, & Vivella filia Balduti dicti Loci in verbo veritatis, & in judicio, quod deberent recipere in die judicii, dicunt, & affirmant, quod ipsæ steterunt vexatæ, & occupatæ a spiritibus malignis pluribus temporibus, & specialiter ipsa Druda dixit, quod stetit vexata duodecim annis, & plus, & Vivella ejus Nepos dicti loci dixit, quod steterat vexata ab ipsis spiritibus bene per quinque annos; & Amicus Maritus Drudæ, & Bonansegna filius Ognibene de Rocha prædicta testificati sunt eodem modo dicentes, dictas mulieres verum dixisse, sicuti viderant, & audierant; & meritis Beati Gregorii supradicti, cui se devoverunt sub monumento suo, liberavit eas Deus: testificati fuerunt hæc præsentibus Dominis Bonfiguore Primicerio, Donato,

& Henrico Canonicis Aretinis, & multis aliis. Cum hujusmodi narrativa, quæ legitur in supradicta Tabula, concurrant depositiones testium in specie de hoc miraculo deponentium, & aliorum in genere, & per relationem ad Tabulam de publica voce, & fama in Civitate Aretii, & in locis originariis Mulierum, in quarum personis miracula contigerunt; & veritati prædictorum conveniunt etiam conjecturæ Vitæ Beati Pontificis manuscriptæ. De publica voce, & fama in specie deponunt in secundo Remissorialis Aretini super 7. & 8. Articuli. I. fol. 28. IV. fol. 46. V. fol. 52. & in genere ex eodem processu II. fol. 35. III. fol. 40. VI. fol. 58. & IX. testis in Remissorialis Placentino fol. 85. Nec defunt infirmarum Obfessorum attestations, & juramenta, & attestationsum per Viros Religiosos receptiones. Ex quibus visum fuit, ad hujus miraculi, seu duorum miraculorum substantiam sufficientem concurrere probationem, cum versetur in antiquissimis, ut in aliis miraculis fuit jam dictum, & fugare Dæmones non sit humanæ facultatis, sed Divinæ, ut supra in primo miraculo fuit jam firmatum.

NONUM MIRACULUM.

*Mulier per triginta annos a Spiritibus
immundis vexata intercessione
Beati Pontificis liberatur.*

Bonasia uxor Galgani de Castilione Filiorum Alberti dixit suo juramento, quod vexata stetit ab immundis Spiritibus per triginta annos, & plus, vel alia crudeli infirmitate detenta stetit a tempore, quo visa Eclipsis Solis, usque ad primam diem Dominicam mensis Maji. Exstitit sic vexata, Deo, & Beato Gregorio se devovit, & ab ipsa Dæmonum infestatione liberata fuit, & audivit vocem sibi dicentem: Bonasia, surge, & ter saluta B. Virginem Mariam, quoniam liberata es. Et ipsa Bonasia subito surrexit, quasi terrens homines, & mulieres, infirmos astantes subtrus Sepulchrum præ-

prædictum, & liberavit eam Deus ab ipsa infirmitate, seu Dæmonum infestatione: & hoc testificantur Orlandinus quondam Pretatii de Castilione, & Domna Encasa uxor Pisani, quæ erat secum sub prædicto Monumento; & hæc omnia dixit coram D. Bonfignore Primicerio Aretino, Presbytero Joanne Mansionario Majoris Ecclesiæ, Jacobo Clerico &c. Et hæc Historia, tamquam desumpta ex Tabula prædicta in Compulsoriali Aretino posita, & concurrente probatione Testium de fama, & publica voce deponentium tam in specie, quam in genere, & enuntiativis vitæ ejusdem Beati manuscriptæ, tolerantia, observantia, & testimonio Ecclesiæ roborata, dicimus, factum miraculosum probari: nam testes in specie de Bonasia deponunt in secundo Remissoriali Aretino *super nono Articulo*, nempe I. fol. 29. IV. fol. 47. V. fol. 53. & ex eodem Processu II. in genere fol. 35. III. fol. 46. VI. fol. 58. & in Informativo Aretino VIII. *super* 8. 9. & 10. *Interrogatorio*, & in Remissoriali Placentino IX. *super* 26. *Articulo* fol. 85.

Neque credimus, quidquam obstat, quod Historia supradicta narret, quod Bonasia stetit vexata per triginta annos, vel alia crudeli infirmitate detenta; quasi dubitari possit, an vere fuerit obfessa, cum potuerit alia infirmitate detineri, quamvis gravi, & crudeli.

Quia, etiam quod agatur de crudeli infirmitate supra triginta annos continuata, quæ nulla Medicorum arte sanari potuit, ut eadem Historia præsupponit, & in instanti, stando sub Monumento Beati Pontificis, liberata fuerit, non minus existimavimus miraculum; sed verius credidimus, ex signis in serie miraculi narratis nos versari in Obfessa a Dæmone, quia evomuit multa, quæ humana natura non patitur, & deinde vocem salutarem audivit, Bonasia, surge, & ter saluta B. Virginem Mariam, quoniam liberata es; quodque ad hanc vocem surrexit, ac terruit homines, & mulieres sub Monumento adstantes, ita ut hæc magis Dæmoniacam respiciant, quam naturali infirmitate perturbatam.

DECIMUM MIRACULUM.

Puella membris contracta, stando sub Monumento meritis, Beati Pontificis sanatur.

Baldus filius olim Orlandi Civis Aretinus de Populo S. Michaelis, & D. Jacopina ejus uxor, dicunt, & affirmant in verbo veritatis, & in Fide Jesu Christi, quod Neria eorum filia fuit adeo contracta in omnibus membris suis, quod non potuit se erigere, nec ire aliquo modo sine adjutorio hominis, vel mulieris, & faciendo dictam filiam apportare a quadam Serva dicti Baldusini ad monumentum Beati Gregorii supradicti, cui devoverunt dictam eorum filiam, stando sub ejus monumento, meritis ipsius liberavit eam Deus, ita quod per se sine adjutorio alicujus potest se erigere, & libere ire. Et hæc testificantur fuisse vera D. Beneludus Orlandus quondam Jacobi, Raynerius olim D. Ubertini, & plures alii Testes. Hujus Miraculi factum desumpsimus ex eadem Tabula, prout jacet, in ordine decimum; & pro cujus probatione deducimus ea omnia, quæ superius in aliis miraculis fuerunt dicta, nempe Historiam antiquæ Tabulæ ad Sepulchrum Beati Pontificis appensæ, Testes in specie, & singillatim de hoc miraculo deponentes de auditu, & publica voce, & fama in Loco Infirmæ una cum aliis in genere de communi reputatione, & famâ veritatis miraculorum deponentibus cum aliis adminiculis, & circumstantiis ad factum pertinentibus. Testes in specie *super* 10. *Articulo* in secundo Remissoriali Aretino deponunt hoc, I. fol. 29. IV. fol. 47. V. fol. 57. & ex eodem processu in genere II. fol. 35. III. fol. 40. VI. fol. 68. quod semper audierunt a suis Majoribus, & Senioribus, qui etiam a Majoribus suis audierunt, miraculum supradictum sequutum ad Sepulchrum Beati Pontificis, & quod de eo tam in Civitate Aretii, quam in Locis circumvicinis extitit, & extat pu-

publica vox, & fama: quibus accedunt VIII. Testis in Infirmativo fol. 71. & IX. in Remissoriali Placentino fol. 85. & Historia ipsa Testibus munita, & in sua narrativa verificata quoad diem, Indictionem, Pontificatum, Sepulchri situationem; nempe super columnis positi, Parochiam Sancti Michaelis, Opidum Massæ: quæ omnia probantur ex Relatione Notarii in primo Remissoriali Aretino fol. 190. & ex Testibus ejusdem Processus, III. juxta 5. interrogatorium fol. 50. & IV. fol. 56. V. fol. 62. VI. fol. 71. VII. fol. 78. VIII. fol. 88. XIII. fol. 106. & XVII. fol. 118. Unde, jungendo Historiam Tabulæ antiquissimæ cum Testibus de publica voce, & fama, & aliis supra in *primis miraculis* ponderatis, factum credimus concludenter probatum ex conclusionibus supra firmatis: & de miraculosa operatione non dubitavimus tam quoad infirmitatem, quam quoad modum, cum in utroque casu vires naturæ, & humanæ artis excedat, ut de consimili miraculo fuit firmatum in Relationibus Beatorum Bertrandi in XV. *Miraculo*, & Pasqualis in 4. & 5. & Mariæ Magdalenæ de Pazzi in *tertio Miraculo*, & Sanctæ Terefiæ in *quarto*.

UNDECIMUM MIRACULUM.

Cæcus, stando sub Monumento Beati Pontificis, & illud tangendo, statim lumen recipit.

JOannes Petri de Carpignano Plebanus Plebis S. Petri de Massa dixit, & affirmavit, quod stetit avocolus, & non potuit videre, jam est annus, vel parum minus, ita quod non videbat lumen, & veniens ad Monumentum Beatissimi Patris Gregorii supradicti, cui se devovit, & stando sub Monumento prædicto, & tangendo ipsum Monumentum, meritis ipsius subito liberatus est ita, quod bene videt. Et hoc testificatus fuit Timideus, & D. Berta uxor ipsius Timidei. Ad probationem hujus miraculi, quod in eadem Tabula in ordine decimum tertium re-

censetur, concurrunt eadem probationes nempe Historiæ, Tabulæ, Testium in specie, & in genere de publica voce, & fama deponentium; nam I. in secundo Remissoriali Aretino *super 11. Articulo* fol. 30. IV. fol. 47. V. fol. 53. in specie hujus miraculi deponunt de publica voce, & fama, & auditu a Majoribus antiquis, & in genere ex eodem Processu II. fol. 36. VI. fol. 59. cum quibus conveniunt VIII. in Informativo Aretino fol. 71. IX. in Remissoriali Placentino fol. 85. & Historia vitæ ejusdem Beati Pontificis manuscripta compulsata in Placentino, Tabulæ ipsæ Ecclesiæ Aretinæ Vaticanæ, & Vallicellæ, & alia adminicula supra ponderata, quæ sufficere credimus ad antiquissimi facti probationem, sicuti in præcedentibus firmavimus: & ad qualitatem miraculi, & illius subsistentiam, ultra jam dicta de aliis Cæcis in *tertio, & sexto*, ad duo advertimus, quæ miraculum celebre, & admirandum magis reddunt, quod ad contactum Sepulchri, & statim Cæcus lumen recipit. Per contactum est quidem modus operandi miracula communicatus Humanitati Sanctissimi Domini Nostri Jesu Christi, ut docet D. Chrysostomus *Hom. 5. in Sanctum Marcum*, & Sanctus Cyrillus *lib. 2. in Sanctum Joannem cap. 4.* quem dum Sanctis suis Deus communicat, ille dicitur excellentior modus operandi miracula, qui ad illa potestative, seu tamquam instrumentum physicum concurrat, Divus Gregorius 2. *Dialogorum cap. 4.* & S. Doctor *quest. 3. de malo art. 3. & 2. 2. quest. 83. art. 1.* Cum igitur Deus per contactum Sepulchri Beati Pontificis miraculum perfecit, ostenditur, illi suam virtutem communicasse, & donum dedisse Servo suo operandi miracula. Et non minus celebre miraculum præsignat operatio salutis in instanti, cum ille modus superet omnes vires naturæ creatæ secundum Divum Thomam *part. 1. quest. 105. art. 3. versic. Tertio modo*, & fuit observatum in Relationibus S. Terefiæ in *tertio Miraculo*, in Vita B. Joannæ de Cruce in *ultimo miraculo post mortem*.

DUO.

DUODECIMUM MIRACULUM.

*Mulier Masa, & Surda a nativitate,
stans sub Sepulchro Beati Pontificis,
& illud tangendo, sanatur.*

Margarita uxor Joannis Saviz de Castro Plebis de Massa Trebatia dixit & affirmavit, quod ipsa non potuit loqui aliquo tempore vitæ suæ, aliquo modo, vel audire: veniens ad Sepulchrum Beati Patris Gregorii supradicti devota fuit; & stans sub eodem Sepulchro, & tangendo illud meritis ipsius Beati Patris Gregorii liberavit eam Deus ita, quod loquitur, & bene audit. Et hoc testificata fuit Litiana ejus Soror coram Bonignore Primicerio, Raynerio de Gressa, & D. Donato de Martinellis Canonicis Aretinis.

Factum desumpsimus ex eadem Tabula in ordine 14. & Miraculi veritatem comprobamus ex eisdem fere argumentis, & probationibus, nempe Testium in specie, & genere deponentium, ex Tabula antiquissima ad Sepulchrum appensa, & in tribus Archivis conservata, Aretino, Vaticano, & Vallicellano, adminiculis, & circumstantiis in aliis miraculis ponderatis: nam specifica probatio de auditu, & fama publica hujus miraculi in Loco Infirmæ, & Partibus vicinis datur in secundo Remissoriali Aretino super 14. Articulo per I. Testem fol. 31. IV. fol. 48. V. fol. 54. & ex eodem processu in genere per II. fol. 36. VI. fol. 59. qui bene concludunt, quod semper audiverunt a suis Majoribus, & Senioribus, qui etiam a Majoribus suis audiverant, miraculum supradictum ad Sepulchrum Beati Pontificis sequutum fuisse circa personam nominatam, & semper habitum, & reputatum pro vero miraculo sequuto ad intercessionem Beati Pontificis, & quod tam in Civitate Aretii, quam in Locis circumvicinis extitit, & extat publica vox, & fama. Concurrit præterea Historia vitæ manuscriptæ ejusdem Beati Pontificis compulsata in

Placentino, ubi formalia verba habentur: Ad tumultum ejus Cæcis lumen, Claudis gressus, Mutis verbum, & Surdis auditus miraculose redduntur. Et in Informativo Aretino VIII. Testis fol. 71. & in Remissoriali Placentino IX. fol. Ex quibus omnibus junctis remanet probatum hujusmodi factum, quæ in antiquissimis solent implere probationem, ut in conclusionibus supra in aliis miraculis fuit firmatum.

Neque de sufficiente probatione in hoc miraculo dubitavimus ex eo, quod Tabula, ex qua deducitur factum, euntiet unicum testem, & feminam absque juramento:

Quia fundamentum probationis hujus facti deduximus ex testibus de publica voce, & fama ad hæc usque tempora in Civitate Aretii vigente, ex Historia continuata per plura secula, tolerantia Ordinariorum, testimonio Ecclesiæ in Festis hujus Beati Viri celebrandis, in Oblationibus, & aliis supra ad famam Sanctitatis relatis; & nihilominus etiam defectus juramenti in antiquis non tollit adminiculum desumptum ex dictis Testium, Ripa in l. *Admonendi* num. 200. ff. de jur. jurand. & numerus testium cum qualitate sexus foeminei non obstat, quia duo concurrunt, nempe Margarita, quæ in propria persona miraculum recepit, & Soror ejus Litiana, qui numerus in qualibet materia sufficit, l. *Ubi numerus* ff. de Testibus. Ad qualitatem autem sexus non attenderunt Majores nostri, prout in Relatione S. Raymundi in tertio Miraculo, ubi Mulieres admittæ fuerunt, & miraculum fuit probatum per depositionem duorum testium, qui erant Vir, & Uxor, in quorum personis contigerat miraculum, & S. Hyacinthi versic. *Ad tertium modum*, in 7. & 8. Miraculo, quæ fuerunt firmata ex depositione duarum Mulierum, in alio quidem Matris, & Filiæ, & in altero duarum Sororum, in quarum altera miraculum contigerat.

Nos autem, attenta facti probatione, existimavimus, pro miraculo esse judicandum; & concurrat gravitas infirmi-

mitatum auditus, & loquelæ, & ſanitas in iſtanti recepta ad contactum Sepulchri: & huiusmodi infirmitates ſic a nativitate provenientes remediis naturalibus curari non poſſunt ſecundum Hippocr. 3. de Articulis §. Oportet autem & incurabilia cognoſcere num. 68. Galen. 3. Pronoſt. 26. & idem fuit dictum in Relatione S. Tereſiæ in quar- to Miraculo poſt mortem. Unde, cum excedat vires totius naturæ creatæ, miraculo adſcribendum venit, S. Thom. par. 1. queſt. 105. art. 8. in corpore, verſ. Secundo aliquid.

DECIMUM TERTIUM MIRACULUM.

Mulier ſiniſtro fœtu laborans, morti proxima, Voto per Fratrem illius facto, interceſſione Beati Pontificis, fœtu emiſſo, ſalva, & incolumis remanſit.

Alexandra de Spadariis Nobilis Aretina Uxor Joannis Antonii de Lappolis, cum jam concepiſſet, adveniente tempore partus 5. Mart. 1625. cœpiſſet doloribus maximis torqueri, & exinde Infans in utero tranſverſus brachium emiſit. Die ſequenti hora decima in eodem ſitu cum brachio emiſſo exiſtens fœtus mortuus eſt; fœtumque exanimem ſuſtinentes illa maximis doloribus agitata, & viribus deſtituta emittere non potuit. Deplorato miſerabili caſu huius Mulieris per Obſettrices, & Medicos adſtantes, & desperatam ſalutem Conſanguineis lugentibus, Frater illius Canonicus, & Sacerdos Aretinus Sororem de iſtanti tranſitu monuit, & Animam illius Deo commendare ſaragit. Verum paulo poſt circa horam primam noctis idem Canonicus ab ea ſeceſſit in proximum cubiculum, ubi aderam plures Sanctorum Imagines & cum ad pedes Crucifixi proſtratus pro ſalute Sororis preces effunderet, & auxilium Beati Pontificis imploraret, ſtatim illi renuntiatur, fœtum mortuum ab utero Matris egreſſum fuiſſe, Muliere ſalva, & incolumi.

Factum probatur ex deſiſitione qua-
Tom. XIV.

tuor teſtium, nempe ipſius Canonici Fratris, duarum Obſettricarum, & Phyſici, qui infirmæ aſtiterunt, & viderunt Mulierem in initio dolorum, exinde brachium Infantis emiſſum, & per diem integram mortuum, eandemque viribus deſtitutam, doloribus conſectam, & animam agentem: poſtquam autem Canonicus Frater diſceſſit ad orandum, viderunt eam poſt partum ſanam, liberam, & incolumem. In circumſtantiis etiam bene concordant, nempe de die tertia Martii, quo cœpit dolores pati, & de miſſione brachii, & quod die ſequenti hora decima fœtus objerit, ac poſtmodum, quod hora prima noctis ſubſequentis Canonicus tranſierat in proximum cubiculum, & eadem hora prima ſequuta fuerit fœtus emiſſio, & Mulieris liberatio.

Neque veritatem facti obſcurare poſſeſt Canonici deſiſitione, quod circa horam primam noctis ipſe aſtabat Sorori adhuc fœtum in utero habenti, Obſettrices vero, & Phyſicus deponant de partu ſequuto hora prima noctis; quia eorum dicta bene inſimul conveniunt, nec aliquam patiuntur contrarietatem propter illam diſtinctionem (circa) quæ ſuſtinet actum intra modicum tempus ſufficiens ad compatibilitatem deſiſitionum arbitrio Iudicis determinandum: Menoch. de arbitr. lib. 2. caſu 57. Cæſar de Graſſ. deciſ. 6. num. 4. de Teſtibus, Rota deciſ. 344. num. 10. coram Papa Gregorio XV. Unde, cum & in ipſa hora prima Canonicus adſtaret, & in fine potuerit recedere, & orare, & ſtatim ante lapſum horæ fœtum Mulier emittere, bene ſe compatiuntur deſiſitiones; maxime quia iſtud intermedium tempus determinatur, & reſtringitur per Obſettricam ſecundam teſtem ad quartam partem unius horæ, quo temporis ſpatio Canonicus potuit abeſſe, orare, & gratiam impetrare.

Et nos attenta probatione facti, conſultisque primariis Phyſicis ſuper qualitate infirmitatis, & desperata in eo ſtatu ſalute Parturientis, cenſuimus, pluribus ponderatis, miraculum eſſe Servi Dei interceſſione patratum.

H h

Pri-

Primo, quia, figuram partus, de quo agitur, præ omnibus difficillimam esse, omnes Medici consentiunt, ex quo brachium porrexerat Infans, ita ut non, nisi capite in scapulas complicato, exire cogeretur, quod nec attentari sine maxima Matris pernicie, & attentatum succedere non potuisset, quam si ad naturalem situm, & figuram reductus fuisset: Hippocr. *lib. 1. de Morb. Mulier. & de Nat. Puer. Infant.* Paul. *lib. 3. cap. 66.* Aëtius *sermone 16. cap. 22.* asserentes, foetus hujusmodi, naturali ordine non servato, qui est, ut, capite primum producto, reliquum corpus subsequatur, comitari plerumque morte Infantis, vel Matris, vel utriusque.

Secundo, quia Infans brachium emiserat, & transversus in utero die 3. Martii 1625. sistebat, & in eadem figura existens die sequenti hora decima mortuus repertus fuit, ut deponunt Obstetrices, & Medicus super hoc facto examinati, & supra relati: quo casu idem Hippocr. *dicto lib. 1. de Morb. Mul.* dicit: *Quicumque foetus mortui manum foras protendunt, eam optimum quidem fuerit, si id fieri possit, intro retrudere, & has partes in caput vertere; si vero hoc non possit, secare.* His plane verbis constat, difficultatem in casu nostro ad impossibilitatem reduci, in quo nedum manus, sed brachium probatur emissum: & cum Hippocrate communis est Medicorum opinio, Paulus 6. *cap. 74.* Aëtius *lib. 6. cap. 23.* Avicenna 3. *tract. 2. cap. 14.* Savonarola *tract. 6. cap. 14. rubr. 41.*

Tertio, quia Mater foetum jam mortuum in utero per diem sustinuerat, qui, tamquam foetens, internam corruptionem arguit: unde venter Parturientis tumidior factus fuit, & vires illius omnino labefactæ, ita ut etiam animam agere, ut deponunt omnes testes *super 27.* Et, cum ad partus Actionem requiratur calor vegetus, & fortis nedum Matris, sed etiam ipsius foetus, ut dicit Hippocr. *eodem lib. 1. de Morb. Mulier.* jam patet, altero mortuo, & foetente, & Matre in extremo posita,

utrumque defecisse, & consequenter Actionem pariendi non ad vires Infantis, vel Matris esse referendam, sed Divino auxilio esse tribuendam.

Quarto successit subita partus emissio non excedens quartam partem unius hora, ut deponunt testes supra relati: quæ actio cum inter figuras pariendi omnium difficillima, ut Infans, capite in scapulas complicato, exire cogatur, communis Medicorum sententia reputatur, conficitur etiam impossibile, ut tam brevi tempore natura suam prosequatur effectum.

Quinto contigit hæc emissio foetus, Matre statim salva remanente, & ad hunc usque diem sanæ existente; quod secundum artem fieri non poterat, sed vel illa perire, vel uterus totus exulceratus remanere debebat, vel, alio majori morbo corripri eam necesse erat.

Quæ omnia, simul saltem, ponderata primariis Physicis visa fuerunt miraculum concludere; & nos in eandem sententiam venimus, sequendo illorum iudicium, tamquam in arte Peritorum, l. *Septimo mense*, ubi Bald. in *ultima additione ff. de Stat. Hom. l. prima ff. de ventr. inspici. cap. Proposuit de probat. late Paris. cons. 56. num. 13. lib. 2. Boer. decis. 223. num. 21. Rota decis. 125. num. 9. coram san. mem. Gregorio XV.* & in casibus minorem difficultatem in figura habentibus idem fuit resolutum, ut in Relatione Sancti Raymundi *Miraculo undecimo*, ubi agebatur de Infante in caput ferente, qui modus naturalis est, & in Relatione Sancti Caroli *Miraculo 54.* in qua agebatur de foetu transverso absque alicujus membri emissionem, & in Relatione Beati Francisci Borgiæ *Miraculo primo*, qui casus præsentis consimilis est, ex quo Parturiens Puerum mortuum in utero gestabat venientem ex transverso cum brachio jam emissio.

Neque dubitavimus, miraculum ad intercessionem Beati Pontificis successisse, ex eo, quod de antecedenti deprecatione, & Voto in illius honorem per Canonicum emissio, visitandi scilicet illius Sepulchrum una cum Scire, & Ta-

& Tabellam in signum impetratae salutis appendendi, deponant ipse solus Canonicus; quia, cum ipse etiam solus se contulerit in proximum cubiculum, ita ut casus aliunde probari non possit, quam per illius dictum, & hanc qualitatem, & circumstantiam omnes testes supra relati concludant, sitque Sacerdos, & vir probatae fidei, fueritque solitus in suis necessitatibus confugere ad praesidium Beati Pontificis, & deponat de facto proprio, & de actu interno, standum est testimonio illius ad perfectam probationem inducendam, Castr. in leg. *Quicumque Cod. de servo. fugit. Gabriel. de Testib. concl. 1. num. 18.* Et quod de miraculo sequuto in personis asserentium eorum proprio testimonio credatur, saepe fuit admissum apud Maiores nostros in Relationibus Sancti Francisci de Paula pag. 44. Sancti Hyacinthi *ad finem*, Sancti Raymundi *art. 8.* Sanctae Franciscae Romanae *Miraculo*

octavo; Sancti Caroli *Miraculo 18.* Sanctae Terebiae *art. 3.* in prima Relatione Sancti Ignatii *Miraculo secundo*, & Sancti Francisci Xaverii *Miraculo nono*,

Hæc habuimus, Beatissime Pater, quæ de Beati Gregorii Decimi Processibus, Vita, Virtutibus, ac Miraculis dicenda proposuimus; ex quibus saepe expensis, canoniceque confectis, referri posse Beatum Virum in Sanctorum numerum, rite censuimus, modo Sanctitas Vestra, cui tradita sunt Secretorum Caelestium Claves, hac super reaperiat Christiano Populo Divinitatis Oraculum. Et sane divinitus factum videtur, ut in hæc tempora reservaretur is, quem sua olim ætas Regum Pacificatorem, Conciliatoremque Populorum experta est; ut inter hosce, qui Italiae imminet, Bellorum apparatus, & Urbani sapientia in Terris, & e Cælo Gregorii patrocinio tuti simus.

A P P E N D I X N O N A.

EXEMPLAR TABELLÆ TESTIUM,

De qua superiori Libro 2. Cap. ultimo in fine;

Quæ scilicet Sacrorum Rituum Congregationi exhibetur, cum agitur de validitate Processuum auctoritate Apostolica, & Ordinaria confessorum, ubi Testium Nomen, Cognomen, Ætas, Inductio, Citatio, Juramentum, & Examen indicantur.

Porro Tabella hæc, quæ pro Exemplo datur, exhibita fuit Sacrorum Rituum Congregationi in Causa Beatificationis, & Canonizationis Venerabilis Servi Dei Fratris Gundisalvi Diaz de Amaraute Laici Professi Ordinem Beatæ Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, quando propositum fuit Dubium,

An constaret de validitate Processuum auctoritate Apostolica in specie, & Ordinaria respective constructorum, Testes essent rite & recte examinati, & Jura legitime compulsata &c.

Sed consimilis Tabella exhibetur eidem Sacrae Congregationi in omnibus Causis, cum agitur de validitate Processuum sive per Dubium separatum, seu particulare, sive cum de validitate opus est habere sermonem, puta, cum agitur de *Signatura Commissionis*, vel de fama Sanctitatis in genere.

TABELLA TESTIUM

Examinatorum in Processu Apostolico.

<i>Num.</i>	<i>Nomen, Cognomen, & Ætas.</i>	<i>Inductio.</i>	<i>Citatio.</i>	<i>Juramentum.</i>	<i>Examen.</i>
1 <i>Ex Tomo 2.</i>	D. Alphonsus Fernandez de Heredia Magister Campi annorum 70. Proc. fol. 10.	Die 29. Aprilis 1687. Proc. fol. 1.	Die 29. Aprilis 1687. Proc. fol. 3. ter.	Die 29. Aprilis 1687. Proc. fol. 4. ter.	Die 30. Aprilis 1687. Proc. fol. 6. ter.
2	D. Maria Cavalion Civitatis Regum ætatis annorum 74. Proc. fol. 66. ter.	Die 17. Maji 1687. Proc. fol. 53. ter.	Die 21. Maji 1687. Proc. fol. 59. ter.	Die 21. Maji 1687. Proc. fol. 61.	Die 23. Maji 1687. Proc. fol. 62. ter.
3	Rev. D. Baccalaureus Augustinus de Almendares Civitatis Regum, & Sacerdos annorum 27. Proc. fol. 105. ter.	Die 24. Maji 1687. Proc. fol. 97. ter.	Die 24. Maji 1687. Proc. fol. 99.	Die 24. Maji 1687. Proc. fol. 100.	Die 26. Maji 1687. Proc. fol. 101. ter.
4	Admod. Rev. Pater Magister Fr. Joseph Barraza Sacerdos Regii Ordinis B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, & Qualificator S. Officii annorum 51. Proc. fol. 134. ter.	Die 24. Maji 1687. Proc. fol. 97.	Die 6. Junii 1687. Proc. fol. 126. ter.	Die 6. Junii 1687. Proc. fol. 128. ter.	Die 7. Junii 1687. Proc. fol. 130. ter.

T A.

TABELLA TESTIUM

*Exanimatorum Auctoritate Ordinaria, & compulsar.
in Processu Apostolico.*

<i>Num.</i>	<i>Nomen, Cognomen, & Ætas.</i>	<i>Inductio.</i>	<i>Citatio.</i>	<i>Juramentū.</i>	<i>Examen.</i>
1 <i>Ex To- mo 9.</i>	Reverendus Pater Frater Franciscus de Oroasco Religio- sus Professus, & Prior Ordinis San- cti Dominici an- norum 32. Proc. fol. 6. ter.	Die 4. Maji 1618. Proc. fol. 6.		Die 4. Maji 1618. Proc. fol. 6.	Die 4. Maji 1618. Proc. fol. 6. ter.
2	Reverendus Pater Frater Lopez de Salinas Religiosus Professus dicti Or- dinis annorum 40. Proc. fol. 8.	Die 4. Maji 1618. Proc. fol. 8.		Die 4. Maji 1618. Proc. fol. 8.	Die 4. Maji 1618. Proc. fol. 7. ter.
3	Reverendus Pater Frater Gaspar de Vargas Religiosus Professus dicti Or- dinis annorum 29. Proc. fol. 9.	Die 4. Maji 1618. Proc. fol. 9.		Die 4. Maji 1618. Proc. fol. 9. ter.	Die 4. Maji 1618. Proc. fol. 9.
4	Rev. Pater Frater Franciscus de Soli- va Religiosus Pro- fessus dicti Ordinis annorum 54. Proc. fol. 10. ter.	Die 4. Maji 1618. Proc. fol. 10. ter.		Die 4. Maji 1618. Proc. fol. 10. ter.	Die 4. Maji 1618. Proc. fol. 10. ter.

F I N I S.

I N D E X

HUIUS DECIMIQUARTI TOMI.

P ublica instrumenta solemnium Beatificationum Sanctæ Rosæ Li- mane, & Sancti Turribii,	pag. 3
Appendix Quinta,	31
Appendix Sexta.	38
Appendix Septima.	42
Appendix Octava.	70
Appendix Nona.	73
Appendix Decima.	77
Appendix Undecima.	83
Appendix Duodecima.	94
Appendix Decimatertia.	98
Appendix Decimaquarta.	99
Appendix Decimaquinta.	103
Appendices Novem Monumenta complectentes ad secundum Librum pertinentia.	
Appendix Prima.	117
Appendix Secunda.	140
Appendix Tertia.	144
Appendix Quarta.	152
Appendix Quinta.	162
Appendix Sexta.	164
Appendix Septima.	165
Appendix Octava.	201
Appendix Nona.	243
Tabella Testium Examinatorum in Processu Apostolico.	244
Tabella Testium Examinatorum Auctoritate Ordinaria, & compul- sat. in Processu Apostolico.	245

F I N I S.

ANY 1983

0504

BIBLIOTECA DE MONTSERRAT

13020100026423

BIBLIOTECA
DE
MONTSERRAT

Secció **XXIII** ^D

Format **4º**

Número **52/13-14**

